Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Google Livres

HOMERI OPERA GRAECO-latina, quæ quidem nunc extant, omnia.

HOC EST:

ILIAS, ODYSSEA, BATRACHO MYOMACHIA, ET HYMNI: PRAETEREA Homeri uita ex Plutarcho, cum Latina item interpretatione, locis communibus ubiq; in margine notatis.

In hæc operam ſuam contulit SEBASTIANVS CASTALIO, *ſicuti in Præfatione uerſo mox folio uidere licet.*

Editio tertia, ſuperioribus longè & emendatior, & auctior: adiectis etiam, qui in prioribus alicubi deſiderabantur, uerſibus aliquot, & uaria lectione: ad fidem poſtremæ editionis Henrici Stephani diligenter expreſſa.

BASILEAE, PER HAEREDES Nicolai Brylingeri. 1567.

HENRICI PANTALEONIS IN HOMERVM GRAECA PHRASI LATINE LOQVENTEM, ad Reuerendum & illustrem uirum D. CASPARVM, celeberrimi monasterij S. Blasij Abbatem, Epigramma.

GRAECIA Musarum cultrix, bellisq; superba,
Magnanimos duces, lumina clara, tulit.
Hæc Oratores, Medicos, celebresq; Poetas
Protulit, & Pallas quotquot amare solet.
Ingenio hæc nitidos: ast unum misit Homerum,
Credite qui solus mille referre potest:
Omnia quæ retinent illustria scripta Sophorum:
Magniloqui Vatis sic monumenta canunt.
Omnibus hic doctis pater est, & fons, & origo:
Gentibus hicq; dedit dogmata sancta simul.
Lingua orare docet facili Colophonius heros:
Quo sine, quæ nosti, nil tamen esse putes.
Per Vatem rerum sollers Natura locuta,
Dicere quæ multos, aut agitare uetat.
Cœlorum, Solisq; uias, & sidera monstrat,
Monstrat inauditæ plurima regna plagæ.
Clarius hic alijs uirtutis præmia certa
Explicat, & Diuûm munera magna docet.
Pandit quid pulchrum, quid turpe, quid utile pandit,
Mittat & ut nobis maxima dona Deus.
Hinc noster Vates reliquis excelluit unus,
Huius ut è cœlo carmina lapsa putes.
Vnde huic si qua potest præclaras ulla per artes
Gloria summa dari, gloria summa data est.
Zoilus haud poterit clamosa scindere lingua,
Laudatoreq; opus nec Cicerone puto.
Præsto semper adest, à quo ceu fonte perenni
Vatum Pierijs ora rigantur aquis:
Semper adest idem diuinus semper Homerus:
Profeciisse sciat, cui ille Poeta placet.
Propterea toto nunc decantatur in orbe,
Quamuis terra grauis corpus inane premat.
Hunc Reuerende Pater, Græco ore Latina loquentem,
Vt uerbum uerbo reddere quisque queat,
Grato animo offerimus: labor utilis, æstimo cunctis
Qui optatam metam tangere mente uolunt.
Nunc dociles pueri, iuuenes, tremula atque senectus,
Difficiles libros perleget: Abba uale.

SEBASTIANI CASTELLIONIS
DE SVA IN HOMERVM OPE-
ra, Præfatio.

FFLAGITAVIT à me Oporinus, primùm ut in Homerũ operam aliquam nauarem: deinde, ut eidem meum nomẽ apponi paterer. id quod equidem utrunq; ei cõceſsi: ſed, ſi uerum fatẽdum eſt, ἰκὼρ ἀίκοντί γε θυμῷ, ut ipſius Homeri uerbis utar. maluiſſem enim in meliora operam impendere. Igitur quid præſtiterim, paucis percipe. Primum, in Iliádem nihil niſi locos cõmunes in margine ſignaui. Quoniam enim opus illud Græcè & Latinè ſuperiore anno impreſſerat Criſpinus Geneuẽſis typographus, nos illius diligẽtiæ confidentes (quam ſingularem ſolent alioquin adhibere illius urbis typographi) eius exemplar nobis imitandum duximus. In Odyſſea uerò, & cæteris quæ in titulo commemorantur, ego hanc operã præſtiti. Græca infinitis locis deprauata, emendaui. Latina uerò ita correxi, ut innumeris in locis non tam correctorem, quàm interpretem præſtiterim, præſertim in tota Odyſſea: exceptis paucis libris ultimis, quorum erat translatio aliquanto melior, ſicut & cæterorum deinceps operum. Neq; tamen (ut uerum fatear) tantum præſtiti, quantum res ipſa poſtulare uidebatur: fuiſſet enim alioquin noua planè cudenda translatio. ſed certè eam operam nauaui, quam omnes æquos iudices approbaturos eſſe confido. Ingreſſus eram præterea ſcribere in eiuſdem Homeri dicta quędam & ſententias Animaduerſiones, & quidem iam ad undeuigeſimum Odyſſeæ librum perueneram: ſed extitit cauſa quædam, quæ mihi abortum intulit. Reſtat ut ſanioris iudicij hominibus, & religionis amantioribus (quorum potiſsimùm rationẽ habeo) huius mei facti (ne fortè offendantur) cauſam reddam. Mirabuntur enim forſitan, uel potius mirabuntur omnino, & quidem non ab re mirabuntur, me, qui ſacrarum literarum ſtudium hactenus uſqueadeò euexerim, ut profanas ſi non nihili, at certè non magni (ſi cum illis conferãtur) feciſſe uidear, nunc etiam Homericis fabulis manum admouere ſuſtinuiſſe. Verùm, ſi quod iam dicturus ſum, penitus perſpexerint, ſpero eos pro ſua æquitate non ſolùm ueniam mihi, ſed etiam miſericordiam eſſe tributuros. Ego ante annos circiter uigintiduos, adoleſcens, Homeri celebritate nominis & orationis cultu illectus, in eius lectionem diligentius quàm debebam incubui: & ſacris literis (earum inculta offenſus, quamuis alioquin in eas propẽſus eſſem) ſegnius quàm par erat operam dedi. Nunc, cum iam animus ſuperiore Chriſti luce colluſtratus meliora, & ea ſola tractare cupit, in eam deuentũ eſt conditionẽ, ut quam iuuenis artem didici, ea exercenda ſit adulto. Atq; ita mihi uſuuenit, quod

Israëlitis, qui cum Chaldæis uolẽtes seruiuissent, ijsdem postea seruire coacti sunt. Hæc est nimirum diuina iustitia, ut in quo quisq; genere peccauit, in eodem plerunq; pœnas luat. Hæc ego hanc ob causam commemoro, ut exemplo meo discant adolescentes ea obiter tractare, quæ obiter tractari debent: & ijs ex professo operam dare, quibus ex professo opera dari debet, ne fortè ex ancilla dominam, & ex domina faciant ancillam: hoc est, ne humanis disciplinis ex professo, diuinis obiter operam nauent. nam diuinas humanis imperare, humanas diuinis seruire par est.

RERVM ET VERBORVM IN HOMERI ILIADE MEMORABILIVM INDEX. CVIVS numerus prior paginam, alter uerò lineam denotat.

A

Camas occiso Bæotio Græcis etiam conuitia dicit, pagina 166.49
Achilles immamiſſ. uit 4.2
achilles fortißimus ille Græcorum lachrymat, & cauſam fletus ſuæ matercule refert 7.40
achilles Hectorẽ ſibi inimicioꝛẽ ait habere portis infernorum 99.53
achilles gloriatur Hectorẽ ſibi nunquam congredi auſum 100.38
achilles Agamemnonis renuit omnia oblata munera 101.10
achilles mauult apud Troiam cum honore perire, quàm ſaluus ſine gloria in patriam redire 101.42
achilles ſuperbus 106.50
achilles ſperat Græcos ad genua eius caſuros, ut illis ſit auxilio 129.22
achilles Patroclum uoti atq; precis compotem facit, inſuper illi multum ſucceſſus in prælio optat 182.37
achilles uidens iam Græcorum naues flagrare, hortatur Patroclũ ut ſe quàm celerrimè ad pugnã expediat 184.2
achilles armat Myrmidones ad bellum 184.33
achilles libans Ioui, precatur ut ſocio Patroclo magnũ det robur, & facultatẽ hoſtes à nauibus repellendi 185.43
achilles uetuit Patroclum cum Hectore prælium committere, expertus ſcilicet eum Hectori non fore parem 212.7
achillis ingẽs luctus ob mortẽ Patrocli deſcribitur 212.15. 217.33
achilles timet ne corpus Patrocli muſcæ corrumpãt, Thetis ei ambroſiam infundit 223.27
achilles concionem Græcorũ conuocat, exprobratq; Agamẽnoni quã ſibi injuriam intulerit: Agamemnon errorẽ in Iouem & Erynnem Aten reijcit 224.10
achilles dum luget interitum Patrocli, recordãtur et alij reges ſuarũ miſeriarum, & Minerua, ne Achilles ieiunus ad bellum proficiſcatur, cœleſtem ambroſiam inſtillat 229.16
achilles maxime deſiderat Hectorem, contra ipſum uerò Aeneam concitat Apollo 232.36
achilles Græcos hortatur ad pugnã ualde ſæuiens: Hector è cõtra Achillem ne timeãt Troiani, non enim ei omnia ad uotum ſucceſſura 237.38
achilles incipit multos mactare uiros, quos uide 238.12. 239.31
achilles dæmoni ſimilis 240.14. 244.45
achilles et Myrmidones rurſum Patrocli mortem lugent, luctuſq; præſes ipſa Thetis eſt 261.10
achilles ipſe Hectorem prius bene purgatum et lotum pheretro imponit, precaturq; Patroclum ne hoc ægrè uelit ferre. ob hoc enim dona accepiſſe quibus eum non expertem uelit ſinere 288.33
achilles Priamo cœnam inſuauem præbet 288.25
achilles præmijs in medium conſtitutis uaria certamina adornat in honorem demortui Patrocli 166.21
achillis oratio ad Agamemnonem pro auerſione peſtis ab exercitu Græcorum 2.24
achillis, Xantiq; equi ſui, confabulatio 230.33
achillis currus totus ſanguine occiſorum fœdatus, tantus hominũ mactator fuit ſecundum Homerum, at facilè apud Athenienſes, Athenienſes laudare 240.19
achillis crudelitas in Lycaonem filium Priami 241.17
achillis & Græcorum in Hectoris mortuũ corpus crudelitas 258.40
adreſtus à Menelao uiuus capitur 65.40
aeneas Pandarum incitat ut aliud iaculũ Diomedi immittat 51.7
aeneæ acris pugna cum Idomeneo 151.30
aeneas à Diomede grauiter lapide petitur, Venus eum eripit 53.30
aeneas à ſuo uulnere reuluit, rediens ad prælium, Græcorum multos occidit 57.23
aeneas ueluti Deus à Troianis honoratur 119.22
aeneas ab Apolline fortificatur, irruit in hoſtes, Liocritũq; ſtatim trucidat 20.42
aeneas Achillem haſta aggreditur: Neptunus aũt eum è manibus Achillis eripit, atq; admonet ne ei poſthac in bello occurrat 236.2
aeneæ & Achillis in certamine hoſtilis fabulatio, & geneologia 134.29
aeribœa Martis nouerca 55.10
aeſymnus ab Hectore occiſus 123.47
agamede filia Augeæ regis 131.42
agamemnon auarus 3.33
agamemnon ebrius 5.26 cerui num cor habet Ibid. rex deuorator populi 5.32
agamẽnoni à Ioue immittitur pernicioſum ſomnium 13.10
agamemnon hortatur Græcos ſomnio deceptus, ut in patriam remigent 15.6
Agamemnon Græcorũ duces ad cõuinium uocat 20.23
agamemnon Græcos hortatur ad fugam in patriam 94.20
agamemnon aureos mõtes promittit Achilli, ſi ſe iterũ inuerit ad uerſus Troianos pugnare 96.20
agamemnon & Menelaus conſulunt de ſalute exercitus 108.1
agamẽnonis armatura 118.20
agamemnon ſolùm non ſeſe defendentes ſæuo animo occidit 120. per totum
agamẽnon à Neptuno ignauus dux dicitur 144.40
agamemnon ualde angitur ne minæ Hectoris ſibi uerè eueniant, atq;

cum Neſtore conſulit de fuga 158. 44. & ſeq.
agamemnonis fortia facta 120. per totum
agamemnonis & Achillis amicitiæ redintegratio 227. 36
agamemnonem non capit ſomnus præ officio boni magiſtratus 107. 3 (24. 26
agaſtrophus à Diomede occiſus
agenor ſubornatur ab Apolline contra Achillem, ut ipſum remoretur à captione Ilij, ille uincit, Apollo eripit, doloq; ab urbe auertit Achillem 250. 32
Aiax Telamonius interficit Acamantem Thracem Enſori filium 65. 3
aiax Græcorum munimen 28. 20 78. 39
aiacis et Hect. monomachia 78. 40
aiax cogitur à Troianis in fugam 128. 10
aiax ſecundum Homerũ Hectorem lapide miſerè proſternit, ita ut ſe mimortuus à ſocijs ſit ſubtrahendus 164. 36
aiax Hectorem prouocat (cui tamẽ nõ ſæpe occurrit, licet Homerus ualde mẽtiatur, Aiacem Hectore præſtãtiorẽ fuiſſe) atq; ab eo blaterator, qualis procul dubio fuit, uocatur 157. 25
aiax patruelem Hectoris Clytium haſta transfigit, et propter hunc fit acris pugna 175. 32
aiax quàm pulchrè ſuos hortatur ad pugnam 177. 4. & 187. 16
aiax non poteſt amplius Troianorum telis reſiſtere, & inclytæ Hectoris ui, & fugit: Troiani naues incendunt 183. 45
aiax Cleobulum capite obtrũcauit 187. 43
aiax acclamat Menelao ſe abſque mortis periculo Patrocli cadauer non poſſe defendere, atq; iubet ut fortiſſimos quoſq; iubeat ſibi opẽ ferre 202. 2
aiacis in Troianos uehemens impetus atq; cædes multorum 172. 10
aiaces duo non potuerunt Hectorẽ à mortui Patrocli cadauere repellere 214. 46
aiacum adhortatio ut Græci pugnent 138. 44
alcathous Aeſyeti filius traſmittitur ab Idomeneo 150. 30
althea Meleagri mater 104. 17
alceſtis filia Peliæ 26. 8
alexander ab Hectore fratre turpiter increpatur ob mulieroſitatẽ 70. 33
alexander confitetur quidẽ ſe uelle omnia Menelao reddere quæ abſtulerit, at uxorem non 81.
alexander triſulco telo uerberat Machaonem 117. 30
alexandri & Menelai certamen 29. 18. 35. 16
amiſodarus Chimæræ educator 187. 41
amphimachus ab Hectore occiditur 146. 7. nepos Neptuni
amyntor Phœnicis pater 102. 24
amythaon Hyppaſides à Lycomede ſoluitur 204. 4
andromache filia Aetionis 72. 5 Hectorem maritum deprecatur, ne eam cum filio paruulo deſeratibid. 17
anima ſemel amiſſa nulla recuperabilis præda 101. 30
anteia uxor Præti furtiuum concubitum à Bellerophonte petit 67. 45
antenor ſuadet Troianis ut Helenam reddant Atridis 81
antilochus Neſtoris filius occidit Mydonem aurigam 58. 36
antilochus Menalippum ſpolians, ut uidit uenientem Hectorem, ſtatim in pedes ſeſe conijcit 178. 30
antilochus nũciat Achilli mortem Patrocli 211. 50
antimachus bellicoſus 120. 47 eiuſdem bonum conſilium ſine obſequutione 120. 47
aphareus Caletorides ab Aenea occiditur 152. 33
apiſaon Phauſiades occiditur ab Eurypylo 128. 46
Apollo mittitur à Ioue ad Hectorẽ ut ipſum à iactu ſanet, & ad bellum eum præparans poſtea quoq; in bello defendat 172. 15
Apollo ſpecie formoſi iuuenis aſtat Hectori, atq; admonet, ne bello deſiſtat, hic perſuaſus ruit iterũ rectà in Patroclum: ille uerò Cebrionem Hectoris aurigã lapide equo deturbat, in eumq; ſaxeta quidem ſcõmata iacit, fitq; acris pugna circa eius cadauer, atq; tandem ab Hectore fortiter occiditur 196. 10 & ſequentib.
apollo aſtat Aeneæ Periphanti ſimilis, atq; hunc obiurgat quòd bellum deſerat 203. 38
apollo, quia uidebatur cõtra factionem ſuam Hectoris miſereri, ab Iunone malorum ſodalis & perfidus dicitur 279. 20
archelochus Antenoris filius occiditur ab Aiace 166. 36
areilycus proſternitur à Patroclo 187. 21
arma Achillis quæ ei Vulcanus fabricauit deſcribuntur 220. 21
arne uitifera 22. 20
aſcalaphus filius martis 22. 25
aſcalaphus à Deiphobo percutitur 152. 10 (149. 40
Aſius occiditur ab Idomeneo
aſius non abſq; comite ad inferos pergit 150. 17
aſſæus ab Hectore occiſus 123. 45
aſteropæi et Achillis pugna 143. 13
atymnius ab Antilocho occiditur 187. 30
augurium quoddam euenit Troianis ab aquila deterrente eos demiſſo ſerpente à pugna, quod tamen Hector ut uanum cõtemnit 137. 34
augurium optimum pro patria pugnare 138. 21
aulæ ſiue arcis deſcriptio Priami 69. 17
aurigandi ſcientia & certamen 267. 16
automedon auxilio Alcimedontis regit Achillis equos et currũ, atq; traijcit Aretum haſta 206. 14
axilus Theutrantis filius interficitur à Diomede 65. 7

B

Bellerophon filius Glauci 67. 40
boum pelles ueterum ſtrata 110. 14
Bryſeis adducitur Agamemnoni ab Achille ui 7. 11. & 36
bryſeis ut mortem Patrocli deſleat 228. 25

C

Cadauera cæſorũ ſepeliũtur 80. 45
Caneus 6. 10

caestuum pugna 273. 30
caistri cygni 21. 26
calydonis aper 104. 1
camander quem alij Astyanactia uocant 72. 12
capis pater Anchisæ 235. 35
cebriones Hectorem hortatur ut Troianis succurrat aduersis Aiacem 127. 45
certaminum uarias species quære libro uigesimo tertio, folio 266. 21 & deinceps
chalcas Græcorũ uates 2. 35. ab Agamemnone uates malorum cultur 3. 17
Chalcis aliàs Cymindis auis 163. 29
charops Hippasides ab Vlysse uulneratur 126. 5
chersidamas ab Vlysse occisus est 126. 2
chimæræ descriptio 68. 9
choon Antenorides Agamemnonẽ lancea uulnerauit 224. 16
chryses sacerdos petẽs suam filiam redimere, ab Agamemnone, duram est passus repulsam 1. 14
chryseis remittitur ad patrem 7. 1 & 9. 20
cinguli Veneris descriptio 162. 7
cinyres thorace hospitali munere Agamemnonem donauit 118. 21
cisseus Iphidamãta educauit 122. 22
clonius ab Agenore occisus 174. 8
consiliarium uirum non conuenit integram dormire noctem 13. 26
coon transuerberat hasta manum Agamemnonis 122. 47
coon occiditur ab Agam. 123. 1
chrithon ab Aena occisus 57. 52
curetes et Aetoli pugnaces 103. 46
currus Achillis mortalibus difficiles conscensu esse 114. 40
cursus pugna 275. 8
cycio 129. 54

D

Damasus occiditur à Polypete 137. 16
dardani pater Iupiter 235. 11
dearum maris nomina 212. 30
deiochũ Paris telo trãsfixit 174. 9
deiphobus à Merione percutitur 145. 36
deiphobus accipit uulnus in brachium à Merione 152
deipyron ab Heleno occiditur 153. 13
delphos petricosa 101. 37
deo inuito quod fit firmum non est 134. 6
dijs panem non edunt, neq; uinum bibũt, idcirco exangues sunt 54. 17
dijs minimè nobis omnia nostra consilia rata faciunt 109. 8
deorum consilium de perdẽdo Ilio 38. 1
deorũ pugna in bell. Troian. 232. 17
deorum, contẽtionem magnã propter perditionem Troianorum ridet Iupiter. Mars Palladem hasta petit: illa lapidem corripiens Martem humi posternit 247. 44
deorum ingens negotiũ quo Hectorem cuius tum omnes miserabantur, è manibus Achillis eripiant, & cõdonetur Priamo ad deflendum & sepulturam 278. 19. & in sequentibus
diana à Minerua diuersa 231. 41. soror Apollinis 232. 33
diana agrestis Apollinẽ fratrem obiurgat quòd se adeò facilem Neptuno præbuerit in auertẽdo auxiliandi Troianis 249. 13
diomeda cõcupina Achillis 106. 16
diomedes uulneratur 49. 49
diomedes et Pandarus prælio committuntur 53. 8
diomedes potitur Aeneæ spolijs 53. 50
diomedes seruator Græcorũ 62. 30
diomedes laudatur ab Hectore 66. 36
diomedis allocutio ad Glaucũ 67. 7
diomedis & Glauci permutatio 69. 10
diomedis fugam Homerus quã honorificis excusationibus describat uide 86. 20
diomedes Agamemnoni Græcos ad fugam hortanti contradicit 94. 12
diomedes atq; Vlysses eunt exploratum Troianorum castra 111. 50
diomedes precatur Tritoniam ut sibi adsit quemadmodum etiam suo parenti 112. 33
diomedes horret Hectoris præsentiam 124. 34.
diomedes uulneratur à Paride 125. 10
diomedes Paridi contumelioſa uerba dicit 125. 18
diomedes gloriatur à sua genealogia, subijcitq; Græcis cor, ne tam inhoneſtam capiant fugam 160. 12
diomedis fortitudo insignis 48. 1. 50. 30
dione mater Veneris 54. 46
dolia bonorum & malorum in limine Iouis 287. 44.
dolops Clytides ab Hectore occisus 123. 46
dolon Eumedei filius semet exponit exploratorẽ fore rerum hostilium 113. 8.
dolon petit ab Hectore ut sibi pro explorationis præmio Achillis currum promittat 113. 15
dolon inscius deprehenditur ab Vlysse 113. 34. cogitur ad castra Græcorum 114. 2
dolon non solum, non Græcorum res indagat, uerumetiam Troianorum secreta prodit 115. 10
dolon accipit explorationis & proditionis mercedem 115. 30
dolops à Megide & Menelao interficitur, fitq; acris pugna circa corpus eius 177. 28
dona describũtur quæ Priamus dedit Achilli pro redemptione filij sui 282. 20

E

Enispe uentosa 24. 9
epicles ab Aiace aspero marmore prosternitur 140. 46
epigus Agaclei Myrmidonis filius ab Hectore lapide conteritur 192. 8
erychthonij regis pater Dardanus 235. 15

arynnes flagellant hominũ animos ob perpetrata facinora 102.30
eurypylus ſagitta percutitur ab Alexandro 128.50
euchenor Corinthius à Paride telo tranſuerberatur 154.45
eurybates 7.11
exadius 6.10

F

fœderis feriendi modus 34.12
fœdifragis Iuppiter non auxiliatur 40.11
funus deſtere donum eſt quod mortuis poßit dari 261.11

G

ganymedes à Dijs raptus ut ſit Iouis pocillator 237.28
glauci genealogia 67.29
glaucus uulneratur à Teucro 140 55
glaucus hortatur Troianos ut pugnent pro cadauere fidi Sarpedonis, ne præda fiat Myrmidonibus 191.7
glaucus obiurgat Hectorem ut ſuarum rerum non ſatagentem, & ingratum erga ſocios 200.18
græci luſtrantur 7.4
græci ad concionem ueniunt 14.1
græci et Troiani fœdus percutiunt 34.1
græci cũ Troianis committunt prælium 46.1
græci non fugiunt ſed recedunt 66.47
græci preces fundunt ad Iouem ne Hector ipſos per mat 78.20
græci ſua uirtute frangunt ordines 119.54
græci omnes quos ex Troianis occidunt etiam ſpolijs exuunt: Troiani uerò nullos Græcorum 137.28
græci conſumenti igni cõparantur 12.99
græci dormiente Ioue uires recipiunt, magnoq; impetu Troianos adoriuntur 164.47
græci Hectore rurſus cõſpecto nalde triſtantur, & parant ſe ad fugam 172.2
græci certiorem faciũt Achillem de morte Patrocli, ut mortem eius ulciſcatur poſtquã Hectoris impetum ſuſtinere non poſſunt 209.10
græcorum & Troianorum primus congreſſus 29.1
græcorum res in acie nouaculæ cõſtituta 110.32
græcorum deſperata fuga 90.1. 94.10
græcorum equeſtris pugna 267.16 & ſequentibus.
græcos magna peſtis inuaſit, et qua cauſa 1.2
græcos Homerus laudibus ad cœlos quidẽ euehit, quemadmodum fortiter pugnarint aduerſus Troianos, at tandem eorum fortitudinem fuga claudit 201.40

H

haliartos herboſa 226
harpalion aggreditur Menelaum, & ab Merione occiditur 154.26
haſtam Achillis nemo alius præter quàm ipſe Achilles Græcorum mouere potuit 230.22
hecabe Hectorẽ per mamillas quas ſuxerit precatur ut ſeſe in tutum recipiat, ſed nihil efficit 253.30.
hecabes atque Andromaches uxoris Hectoris miſerabilis luctus & planctus ob Hectorem occiſum 259.50
hecamede Arſinoti filia Neſtori ob præſtantiam conſiliorum donata 129.37
hecatombes peractæ apud Chryſam ſacerdotem deſcriptio 9.28
hector Alexandrum obiurgat 30.1
hector obiurgatur à Sarpedone 56.37
hector occidit Menesten Anchialumq; 59.10
hector multos Græcorum trucidat 60.30
hector fugitiuos Troianos iterũ ad bellum incitat 66.50
hector matrem adhortatur ut Mineruæ ſacrificet pro auerſione Diomedis 69.38
hector ſuũ fatũ ipſe præuidit, enarrans uxori omnia euẽtura 73.2
hector lugetur adhuc uiuens in ſua domo 73.54 (90.12
hector gorgoneos oculos habet
hector ſollicitus ſuarũ rerum Dolonẽ mittit exploratum quid agatur in Græcorum caſtris 112.48
hector proſternitur à Diomede 124.44
hector cum Neſtore & Idomeneo pugnat 127.26
hector potitur Græcorũ munimento 141.50
hector lapidi qui à torrente fertur adſimilatur 145.14.
hector omnibus Græcis inuitis lacerat et perrumpit eorum munitiones, atq; ad naues penetrat ignem iecturus 155.6
hector quocunq; ingreditur, ibi uictoria atq; defenſio ſuorũ 157.8
hector telum quidem in Aiacem iecit, ſed Homerus debilitauit, ut ei minime nocuerit 165.30
hector fugientes Græcos uſq; ad naues perſequitur 174.14.
hector Græcos in tantam ſalutis deſperationẽ cogit, ut ſupplices dijs manus tendant ibid. 45
hector Aiacem rurſus aggreditur, atq; circa nauem quandam acerrimè pugnant 175.28
hector ſuos hortatur ut ſtrenuè pugnent, etſi moriendum ſit, nec ullum mortis genus honeſtius eſſe quàm pro patria mori 176.42
hector præcidit gladio Aiacis haſtam, atq; Barbarum hunc in fugam cogit 183.45
hector Achillis arma induit, atque ſuos omnes admonet ut ſecum ruant in hoſtes, gloriã aut mortem relaturi 201.20
hector robore & impetu flammæ ſimilis, & leoni compar 414.37
hector truci aſpectu intuetur Polydamanta ſuadentem Troianis ut ſeſe in urbem recipiant 217.2

hectoris precatio ad Iouem & reli quos deos pro incremẽto filij 78. 31
hectoris atq; Aiacis munera quibus se inuicem donant 80. 20
hectoris prouocatio ad Troianos 67. 4
ctoris egregia persecutio in Græ cos 90. 1.
hectoris ad Dardanos concio 92. 50
hectoris laus, etiam ab inimicis 108. 16
hectoris præstantia describitur 199. 25
hectoris in hostes sæuitia 123. 39
hectoris egregia laus 134. 37
hectoris generosum cor nunquam territum est 134. 4
hectoris furor et impetus incompa rabilis in perfringendis munimẽ ti ualuis 142. 10
hectoris aduentu omnes timidi atq; lassati reuiuiscunt, & fiũt alacres ad pugnandum 157. 5
hectoris trux aspectus, & furor pu gnandi contra Græcos apud nã ues 178. 53 & sequentibus
hectoris audax cõsiliũ uim obtinet sibi atq; omnibus Troianis perni tiosum 217. 2
hectoris sera pœnitentia, quòd non Polydamantis bono consilio pa ruerit 253. 47 eiusdem fatũ atq; interitum lege ibidem
hectoris corpus à canibus Achillis defenditur, atq; ungitur roſaceo oleo 265. 2
hectoris miserentur omnes ferè dij, & præsertim Apollo, qui maxime condẽnat Achillis in mortuũ su perbam crudelitatem 278. 19
hectorem animositas perdidit 134. 44
hectorem omnes Græci timen, atq; ipse etiam Achilles ibid.
hectore uiuente Troia incolumis erat 134. 8
hectore deiecto ualde exclamant at que gratulantur Græci 258. 54.
helena exprobrat Paridi fugã 37. 2
helena Hectorẽ leuirũ uocat 71. 9
helenes sera pœnitẽtia 32, 26, et 36. 25. 72. 8
helenus augurum præstantißimus. 66. 16
helenus à Menelao uulneratur 153. 29
hideus suo tẽpore fortißimus 104. 20
hippocoon Thracum consiliarius experrectus à somno, ut uidit suo rũ cædem, magnum in Troiano rum castris tumultum excitauit 116. 47
hippodamus ab Vlysse occisus 142. 24
hippolochus. Glauci pater & Belle rophontis filius 68. 36
hippomachus trucidatur à Leon teo 137. 21
hipponous ab hectore occisus 125. 47
hippothious Lithij filius conatur cadauer Patrocli è Græcorũ ma nibus trahere, succesibus carens traijcitur hasta ab Aiace 203. 1
Histiæa uitifera 22. 50
Homerus inuocat deos deasq; ut si bi res incertiores ut gestæ sint ma nifestent 21. 50
homine erumnosius nihil usquam 205. 49
horæ cœli ianitrices 91. 1
hypsenor hippasides telo transuer beratur à Deiphobo 150. 15
hypsipile mater Eunei 83. 20
hypothebæ oppidum 22. 18
hyrtacides dux Asius suo malo da mno non obtẽperat Polydamantis consilio 13. 53
hyrtacides occiditur à Lapithis 136. 50
hyrtion Gyrtiades uulneratur ab aiace 167. 29

I

Ialmenus filius Martis 22. 25
Ida mons ualde aquosus & multa rum ferarum productor 163. 21 & 84. 40
Idomeneus apro similis 42. 29
Idomeneus Cretensiũ dux 146. 41
Idomeneus gloriatur à genere suo 150. 53 uocat cõmilitones suos ut se iuuent contra Aeneam pu gnare 151. 23
ilioneus à Peneleo iaculo ereptus 167. 5
illi Assaraci & Ganymedis pater Tros 235. 27
ilithyæ Iunonis filiæ parturientibus dolorem facientes 123. 13
imbrius Priami gener ualde honora tus 145. 47
impij à filijs non uocantur patres 55. 29
inferni Baratri descriptio 84. 6
inflati si rogentur inflatiores fiunt 106. 52
iniopæus filius Thebæi, auriga Hé ctoris de equo cadit 86. 3
in bello non uerbis sed strenuis uer beribus opus est 193. 13
in necessitatibus uir apparet 147. 40
iouis cum Iunone et Minerua expo stulatio 91. 50
iphidamas Thrax ab Agamẽnone occiditur 122. 20
iphidamas centum bobus sponsam emit, mille promisit 12. 43
iphis concubina Patrocli 106. 18
iphitis Archeptolemos Hectoris auriga 86. 11
iris sola pugnæ Græc. atq; Troianõ rum spectatrix 119. 37
iris it nuncia Iouis ad Neptunum, et minãtia illi uerba à Ioue dicit, nisi desistat auxiliari Græcis. 179. 46
iris clàm alijs dijs à Iunone mitti tur ad Achillem, ut uel tantũ Tro ianos suo aspectu terreat, ne ita sæuiant in Græcos 214. 50. Con cio Troianorum de uitando ad uentu Achillis 216. 19
iris mittitur à Ioue ad Priamum, in bẽtq; ut ab Achille redimat cor pus filij sui Hectoris 281. 8
iuno subornat Minerua quæ debor tetur Græcos nauigare in patriã 15. 52
iuno in maxillã uulnerata 55. 19
iunò Græcis fugam improperat 62. 20
iuno miseratur Græcos fugientes et misere pereuntes, acclamat fortis simis e xijs magna exprobratiõe ut sese defendant 87. 26
iuno et Minerua Græcorum fugam ualde miserantur, & ni Iupiter ipsas prohiberet ipsi auxilium ferrent 90. 15
iuno Iouis consilia semper impedit 91. 30 iuno

Iuno accepta occasione ab auxilijs Neptuni, & ipsa conatur Græcis opem ferre contra Troianos, pulchrè se ornat, et deceptione à Venere cingulum amoris impetrat, pergit ad Iouem, pelliciens eum ad concubitum, & pòst inducit somnum Troianis pernicioſiſſimum 161.1
Iunonis profectio ad Somnum, ab eo petentis eius munera ad ſopiendum Iouem 162.25
Iuno ab Ida reuertitur ad cœlum, et dijs narrat Iouis inſtitutum, & nunciat Marti ſuũ filium in bello eſſe occiſum. Iridiq; atq; Apollini, ut pergant ad Iouem in Ida ſedentem 169.22
Iuno quemadmodum Iouem deceperit circa partum Herculis 225.3
Iuno Xanthum equum Achillis loquẽtẽ fecit, ut prædiceret ei iam iam inſtantem mortem 230.38
Iuno obiurgat Dianam uenatricem, quòd auſit ei reſiſtere atq; comprehẽſis illius manibus, raptiſq; ab humeris illius arcubus bene contundit illi capillos 249.22
Iupiter à dijs ligatus, reſoluitur à Thetide 8.34
Iupiter conuiuatum abijt ad Aethiopes 9.4
Iupiter uxorem Iunonem timet. 10.43
Iupiter Martem acriter obiurgat 64.32
Iupiter omnibus dijs deabusq; uerbera minatur, ni abſtineant aut Græcis aut Troianis auxiliari. 83.50
Iupiter à Iunone & Minerua ſubſannatur 92.10
Iupiter iubet Hectorẽ cedere Agamemnoni, donec ſaucietur: tum ei daturum ſe robur Græcos fugandi uſq; ad naues 221.40
Iupiter apud Iunonẽ gloriatur, quibus cum concubuerit 164.1
Iupiter ſomno & amore domitus dormit, Troiani miſerè pereunt 164.37
Iupiter à ſomno experrectus, & uidens Troianorum grauem afflictionem, ualdè Iunoni iraſcitur: & per Iridẽ præcipit Neptuno, ut à bello deſiſtat 168.2
Iupiter Troianis pauorem immittit ut fugiãt: Sarpedonis arma detrahũtur, cadauer abluit Apollo, miſitq; ſepeliendũ in Lycia 192.39
Iupiter in bello fortes uiros ſæpe terret, & uictoriam aufert: & contrà timidos fortes reddit, & largitur eis egregiã uictoriam 200.55
Iupiter hominibus non omnia uota rata facit 217.46
Iupiter conuocat oẽs Deos, deasq;, datq; illis poteſtatem, ut quiſque cui nam faueat parti, poſſit huic auxilio eſſe 231.1
Iupiter omnia & minuit & auget 235.38
Iupiter accerſit Thetim, atque iubet ut præcipiat Achilli reddere corpus Hectoris Priamo 279.31
Iuramenti ueteris modus 228.1

L

Laodamas Antenoris, filius occiditur ab Aiace 177.19
Laogonus Iouis Idæi ſacerdos à Meriõe ſacerdotio abſoluitur 192.41
Laomedontis pater Ilus. 235.32. eiuſdem filij ibid. 34
Lapides ac tela cadentis niuis inſtar uolant utrinq; 139.1
Laus Vlyſſis 111.40
Legati ad Achillem, ut hunc præcentur ſibi auxilio futurum ad bellum 97.24
Lingua mortaliũ uerſatilis 235.44
Luctationis pugna 274.23
Lycophron Maſtoris filius: & famulus Aiacis, ab Hectore morti datus: eius caſum Aiax ualde horret, & conuocat Teucrũ ut poſſit Hectori reſiſtere 175.43
Lycurgus Dryantis filius: deorum expugnator 67.14

M

Machaon Aeſculapij filius 41.24. 26.25
Machaon medicus peritiſſ. uulneratur à Paride telo triſulco 127.30
Magiſtratus boni officium deſcribitur 107.3
Malum fugere, reprehẽſione carere 159.28
Malum effugere melius quàm capi. ibidem
Mars à Thraſymede perimitur 187.32
Mars uinctus ab Otho & Ephialte 55.6
Mars Troianos ad bellum concitat 56.20
Mars ignarus omnis iuſticiæ 61.52
Mars Palladem apud patrem Iouem accuſat impietatis erga Deos 63.53
Martis impetuoſitas 63.40
Meciſtem Polydamas interficit 174.7
Medeon urbs Græciæ inſtructiſſima 22.14
Medicina ueterum ualde rudis, & dura 133.36
Medon & Iaſus ab Aenea ſpoliantur 173.55
Meleager homo bellicoſus
Menelaus uulneratur 40.20
Menelaus ira furit in Hectorẽ 76.36. uerùm ſedatur ab Agamem.
Menelaus, ut par eſt, ualde anxius eſt pro ſalute ſibi gratificantiũ Græcorum 107.27
Menelaus grauiter in Troianos inuehitur 154.2
Menelaus & Euphorbus pugnant de cadauere Patrocli, et Euphorbus à Menelao occiditur 197.1 & ſequentibus
Menelaus nõ quidẽ diu moratur cadauer Patrocli, aduenientẽ Hectore fugiẽs cõuocat Aiaces, ut ſe iuuent corpus ex hoſtib. trahere: et deferre ad Achillẽ 199.7. et ſeq.
Menelaus mollis bellator 208.26
Meneptolemus armat Diomedẽ ad exploraturam 113.2
Meneſtheus horret Sarpedonis atq; Glauci impetum, atq; mittit nuncium uocatũ Aiaces ut ſibi ſubueniant 139.54
Mercurius uenit ad Priamũ, ut ipſũ deducat ſecurè per exercitũ Græcorũ ad Achillis tẽtoria 284.21
Merionem armat Vlyſſes ad exploturam 112.9
Meriones atq; Idomeneus ualdè gloriantur de ſpolijs quæ Troianis abſtraxerint, ſi non mentitur Homerus, quò omnia ad Græcorum

fauorem scripta torquet 147.13
Merops artis uaticinandi peritissimus 124.18
Minerua lunoq; armatur aduersus uim Hectoris, ne Græcos prorsus perimat 61.5
minerua Diomedem in Martem incitat, & uulneratur 63.6
minerua Menelaum ad bellum incitat, datq; ei in pectus audaciam muscæ 208.1
minyeus fluuius prope Arenã 131.25
moliones 131.12 & 53
moneta qua utebantur Græci apud Troiam 83.25
mors & somnus gemelli 194.10
mortuorum crematio 82.30
mortuorum nulla cura 82.16
munera recensentur quæ Agamemnon Achilli promisit, si se iuuet contra Troianos 99.4

N

Nauium Græcorum numerus, ac Præfecti eorum 225. 158.33
naues Achillis cum ducibus earum describuntur, quos hortatur ut strenue sese gerant, ne nomini suo sint dedecori 184.46
nelei filij omnes excepto Nestore ab Hercule occisi 130
neptunus miseretur Græcos oppressos atq; illis clàm auxilium fert. 143.2. Hortatur Aiaces ut suæ fortitudinis sint memores. ibid. 31. alios etiam Græcorum increpat, atq; ad bellum excitat 144.20
neptunus magnum robur Græcis oppressis iam immisit, atque hortatur altum clamans ut pugnent 160.38
neptunus grauiter fert Iouis imperium 171.17
neptunus adeò terræ fundamenta quatit, ut Pluto timeat ne regna sua inferna corruant 232.18
neptunus & Pallas Achilli Hectoris animã promittunt 246.4
neptunus Apollinem leuitatis accusat, ut qui iã oblitus sit iniuriarũ quas eis sæuus Laomedon pro mercede intulerit 248.33
nereus formo ſissimus uir qui ad Ilium peruenit 25.19
nestor duarum ætatum senex immẽsam Agamemnonis & Achillis contentionẽm sermonis sui melli fluentis grauitate sedat 5.48
nestor Hectori nouẽ ex Græcis antagonistas excitat 77.5
nestor & Diomedes cõmittunt prælium cum Hectore 85.40 & 50
nestor indefatigabilis senex 110.22
nestor magna pollicetur præmia si quis Troianorum castra explorator accedat 111.8
nestor recenset Patroclo sua iuuenilia & egregia facta aduersus Eleos, & quãtum inde prædæ abegerit 130.13
nestor exprobrat Patroclo quòd ipse & Achilles adeò non curent parentũ suorũ mandata 132.10
nestor procedit ad uidendũ quid geratur cum tanto clamore apud naues Græcorum 158.1
nestoris prudentia cõsilia 95.14
nestoris poculum quantæ magnitudinis 129.45
nestori Diomedes mortem auertit. 85.20
niobes fabula 289.9
nomina equorũ Achillis, Xanthus Balius & Pedasus 184.27
nestor manus ad cœlum extendit, louem implorans ut ipsum incolumem seruet 174.37

O

Oenomaus ab Idomeneo percutitur 151.53
onchnestus lucus 22.19
opheltius & Agelaus ab Hectore occisi 123.46
opites & Antinous ab Hectore occisi 123.45
orchomenus pecorosus 24.8
ordeum album 51.37
orionis sydus febrem hominibus adfert 252.30
orsilochus ab Aenea occisus 57.52
orus ab Hectore occisus 123.47
otrioneus, cui Priamus filiam suam sponderat ob commilitiam aduersus Græcos, occiditur ab Idomeneo 149.19
otus Cyllenius spoliatur à Polydamante 177.21

P

Pæonides spoliatur à Diomede 125.2
pallas Achillis iram sedat 4.53
pandarus à Diomede occiditur 53.21
paridis armatura 35.16
patroclus Menœtij filius mittitur ad tentoriũ Nestoris exploratũ, quis ex Græcorum principibus uulneratus sit 129.20
patroclus à Nestore dimissus occurrit Eurypilo uulneratus uenienti è bello, à quo rogatur ut sibi medeatur 131.2
patroclus relicto Eurypylo quem fabulis mulcebat ad Achillem pergit tentatũ an ipsum ad pugnam possit concitare 175.3
patroclus lacrymans orat Achillem ut descendat ad pugnam, aut si nolit uel saltem ipsum dimittat pugnare 182.8
patroclus fortiter hortatur suos ut Achilli dignum pugnent, atque ipse primus Pyregmen occidit 186.37
patroclus naues ardentes iterum extinguit 187.6
patroclus duos Aiaces inuocat ut sibi sint auxilio in deplorãdo Sarpedone 191.47
patroclus post mortẽ ingens Græcis & Troianis concitauit prælium utri nam cadauere suo potirentur 204.14. 207.36
patrocli armatura 184.8
patrocli præstãtiam & cædes supra cœlos Homerus extollit 194.12
patrocli cadauer lauatur 218.6
patrocli manes Achilli apparent, ac quid illi commendent 262.48
patrocli corpus crematur 263.32 265.10
patroclo auxiliante magna fit Troianorũ strages & fugiunt urbẽ uersus 187.20 & sequentib.
pedasus Achillis equus perit 190.15
phœnix Achillis alumnus 103.3
phœnix concubuit cum patris sui pellice 102.27 & qua pœna punitus uide

phœnix ab exẽplo Meleagri persuadet Achilli ut Græcis nunc gratificans ad bellum procedat, non postea fortè accepta magna rerum iactura cogente necessitate 104.1
phœnici sternitur lectus in Achillis tentorio 106.11
phthia glebosa & mater ouiũ 102.51
pirithous 6.9
pisander à Menelao occiditur 153.38
pisander & Hippolochus filij Antimachi occiduntur ab Agamemnone 120.30
pluto telo per humerum percussus 55.16
plutonis & Neptuni opera Idomeneus & Meriones Troianos fortiter aggrediũtur 148.40 & sequenti
poculo honorare 42.35
polydamas dat consilium utile Troianis, sed ei non obtemperarunt. 216.19
polydamantis salutare consilium apud fossam Græcorum 135.3
polydamantis salubre consiliũ, quo furentem Hectorem hortatur ut dispersorum militum per naues Græcorum receptum canat 155.52. & sequenti
polypoetes filius Perithoi 136.17
polyphemus 6.10
pylon atq; Ormeneus occiduntur à Polypoete 137.20
python saxosa 22.32
priamus quãtum potest maximè filium suum Hectorem adhortatur ut sese in urbem recipiat, seruaturus omnem Troianorum salutem, neq; expectet Achillis ad urbem aduentum, et pereat 252.27
priamus ultrò inducias ab Achille sepeliendi filij assequitur, it cubitum, & excitatur iterum à Mercurio, ab eoq; usq; ad Xanthum fluuium comitatur 290.1
priam. impetrato filij sui Hectoris corpore, uenit tãdẽ ad urbẽ, fitq; illi à populo magnus occursus, magnusq; luctus: & præsertim deflent Hectorẽ uxor, mater, Helena: comburitur, sepelitur, & conuiuatur populus 291.1
priamus quomodo filios suos adhuc superstites obiurget 282.40
priami & Mercurij in itinere confabulatio 284.40
priami aduẽtus ad Achillis tẽtoria, et eorum mutuus luctus, et de miserabili rerum humanarum conditione confabulatio 286.40
proethus rex Bellerophontẽ in Lyciam mittit ut ibi pereat 67.51
prothoenor Areilyci filius à Polydamante occiditur 166.22

R

Rhesus rex, Eionis filius, proditur 115.19
rhesus & Antipho filij Priami ab Agamem. occiduntur 120.10

S

Sanguine pluit 119.17
sarpedon propugnaculum Græcorum manibus perfringit atq; humi prosternit 141.10
sarpedon ut uidit Patroclum tot egregios uiros neci dare, non tulit, atq; cum Patroclo in certamen descẽdit, ab eoq; occisus est 189.22
sarpedon accepto iam letali uulnere, hortatur Glaucum ne se sinat à Græcis spoliari 190.40
sarpedonis & Tlepolemi certamen 59.30
sarpedonis filij Iouis præstantia in capiendo munimẽto Græcorum 136.15.141.20
satnius Enopides trucidatur ab Aiace 166.15
scamander 21.33
scamandri irati ad Achillem oratio 244.30 eiusdẽ ad Apollinem obiurgatio 46. eiusdẽ in Achillem mundatio, quó ne Troiã cum omnibus qui eam inhabitabant deuoraret 245.9
schedius Epistri filius Niocensis ab Hectore traijcitur 203.17
schedius dux Phocensium ab Hectore interficitur 177.18
serpens qui nouem passerculos deuorauerat 18.40
siligo 51.37
simois atq; Scamandrus cõmiscentur 62.10
sisyphus Aeoli filius & Glauci pater ex Epyra 67.37
socus ab Vlysse hasta transuerberatur 126.20
somnus mortis frater 126.25
somnus Iunoni non libenter obtemperat, enarrans se etiam prius ab ea deceptum non sine suo magno periculo 162.35
somnus sese occultat sub frondibus altißimæ in Ida abietis 163.25
stenelus Diomedẽ dehortatur à pugna 52.27
stentoris ærea uox 62.21
stichius & Arcesilaus ab Hectore occiduntur 173.52

T

Talthybius Agamemnonis præco 7.11
teucer ab Hectore lapide prosternitur 89.40
teucer Imbrium occidit 145.47
teucer Clitum Pisenoris filium iaculo fixit 176.1
teucri egregia certamina 88.39
thebe Aetonis deuastatæ 8.2
thersites 26.53
theseus 6.11
thetis Ioui supplicat pro ulciscenda ignominia filioli Achillis 10.29
thetis cum comitatu Dearum uenit ad Achillem filium, ac consolatur eum, ne tantopere tristetur ob mortem socij, cum ipse quoq; non diu post Hectoris fatum uicturus sit 212.45
thetis ad cœlum ascendit deprecans Vulcanum, ut Achilli alia fabricet arma 214.21.218.32
thetis Achilli fert arma, qualia non ullus unquam habuit 223.1
thisbe columbis abundat 22.15
thoas à Menelao uulneratur 187.24
thoon ab Antilocho occiditur 152.37
thoones atque Ennomus ab Vlysse occidũntur 126.1
thracia Græci exercit⁹ nutrix 95.33

thymbræus à Diomede de curru ſuo deturbatur 124. 9
titareſius amnis Peneo non miſcetur 26. 4
tlepolemi & Sarpedonis duellum 59. 30
troiani fœdifragi 4. 01
troiani Græcos fortiter pellũt, Minerua & Apollo dirimunt bellũ 75. 1
troiani Græcos fugant uſq; ad foſſam 89. 54
troianorum & Græcorum uehemens pugna 119. 30
troianorum ingens fuga & cædes 121. 13
troianorum atq; equorum eorum furor in tranſiliendo munimẽto Græcorum 134. 44
trois pater Erychthonius 235. 26
tydeus apud Thebas ſepultus 160. 27
tydeus paruus corpore, ſed ualde pugnax 62. 37

V

Venus Paridi auxilium fert 36. 13
uenus Helenam obiurgat 36. 46
uenus uulneratur à Diomede 54. 6
uenus Martem proſtratum humo leuat, atq; grauiter adflictum abducit, eos pro ſequitur Minerua, atq; ambos præcipitat 248. 14
ueneri non ſunt tradita bellica opera 55. 49
uentre ieiuno mortui non lugendi 227. 23
uerbum quale dixeris, tale audies 235. 46
ueterum ſuperſtitio dijs ſacrificandi 98. 15
ueterum regum diuitiæ in pecoribus conſiſtebat 230. 30
uinum robur eſt & fortitudo 226 14
uir fortis & uir timidus deſcribuntur 147. 40
uirum omnem bonum amare ſuam coniugem 100. 25
ulyſſes patri reſtituta Chryſeide reuertitur ad Græcorũ caſtra 10. 4
ulyſſes continet Græcos ſua facundia ne in patriã renauigẽt, & ſedat Therſiten regũ conuiciatorem 17. 30
ulyſſes refert Agamemnoni legationis ad Achillem reſponſum 106. 28
ulyſſes gratias agit pro rebus bene geſtis 115. 46
ulyßes ac Diomedes inuadunt Thracẽſium caſtra, latrocinãtur eos, atq; omnia diripiunt 115. 54
ulyſſes ac Diomedes redeũt magnis ſpolijs ad Græcorum caſtra, atq; ut res geſtæ ſint Neſtori narrant 117. 7
ulyſſes hortatur Diomedem ut fortiter reſiſtat inſecutioni Hectoris 124. 1
ulyſſes alloquitur ſuum magnũ animum ne fugiat 125. 36
ulyſſes uulneratur à Soco Charopi fratre 126. 7
ulyſſes Agamemnoni grauia conuicia dicit propter ignauiã & meditationem fugæ 159. 40
ulyſſes ſuadet Græcos in bellum ieiunos nõ abducendos, Agamemnonemq; iubet ut in medium ferat, quæ ſe legato Achilli promiſerat 226. 7
ulyßis deſcriptio 33. 1
ulyßis fortitudo 60. 20
ulyßis turpis fuga 85. 30
ulyßis precatio ad Mineruam, ut ſit ſibi profectionis comes 112. 27
ulyßis fortitudo, ſolus ſuſtinet totum Troianorum exercitum 125. 46
ulyſſem ex hoſtibus eripiunt Aiax & Menelaus 126. 40
uulcanus inundationem Scamandri in Achillẽ igni combuſſit, neque mirum eſt Achillem tam ingentia facinora perpetraſſe, cùm omnes dij illi ſemper præſto & auxilio fuerint 246. 32
uulcanũ Eurynome & Thetis quõdam abiectum uiuum ſeruarunt 219. 1

X

Xanthus Baliuſq; filij Podargæ 230. 33

FINIS.

INDEX IN ODYSSEAM ET RELIQVA

HOMERI OPERA COPIOSISSIMVS. IN QVO

prior numerus paginam, posterior uersum denotat.

A

Accipitris augurium 144. 43
accipiter timendus muribus 227. 30
acastus rex 131. 23
acheron 95. 24
achillos 19. 36
achillis anima 105. 13
achillis exequiæ 217. 37
achiuorũ reditus à Troia cantu celebratus 7. 13
achiui conuocati 9. 40
acroneus 66. 37
actor ancilla 213. 43
admetus filius Alcinoi 61. 11
adresta 29. 10
adulterium Aegisthi 22. 26
æeæa soror Circe 88. 33
ægida filius Iouis 78. 17
ægyptus fertilis 31. 6
ægyptius heros 9. 47
ægiochi monstrũ 151. 20. et 139. 37
æolus 86. 7
æolia insula 86. 5
æneas ex Venere ortus 256. 9
ægisthi adulterium 22. 126
ægisthi sæuities 36. 31
ægistus occisus 1. 33
æthiopum situs 1. 26
æthonem se uocat Vlysses 177. 13
ætolus deceptor 132. 11
æsculapius medicus 260. 44
affectuum causa 294. 20
agamedes amicus deorum 237. 26
agamemnon 20. mors 21
agamẽnonis mors 23. 11. 36. 104. 10
agamemnonis anima 103. 43
agelaus procus 190. 41
agni cornuti 28. 26
aiax occisus 19. 36
aiacis Oilei exitus 36. 11
aiacis anima irata 106. 35
alcandre 29. 13
alcinous Phæacensium dux 51. 54
alcin. Vlyss. generũ optat 63. 44
alcippe 29. 11
alcmena 11. 42
alcmenæ anima 101. 32
alitherses senex 12. 74. et 224. 42
alector 27. 7
allegoria fabularum 285. 30
alpheus 26. 31
amicitia paterna 138. 45
cum Amicis non pugnandũ 68. 24
amor coniugum ex liberis 178. 30
amoris exemplum 145. 48
amor seruorum in Vlyssem 188. 35
amphiaraus populus 139. 36
amphimedon interfectus 205. 27
amphialus saltator optimus 66. 55
amphinomus 151. 51. procorum optimus à Telemacho occisus 172. 202. 1
amphion 101. 28
amphitea 181. 16
amphitrita Dea 233. 44
amphitrite 50. 13
amphitrio 101. 32
anchialus Mentis filius 8. 50. & 66, 38
ancilla Vlyssem obiurgat 171. & 174. 37
ancillæ libidinosæ suspẽsæ 208. 143
anabesmeus 19. 66
animalia Venere delectantur 255
anima qualis 293. 14
animarum apparitio 97. 24
animæ tangi nequeunt 103. 49. & 100. 28
animæ procorũ ad inferos 216. 42
anchises cum Venere congressus. 253. 28. & 255. 24
annulus sagitta tangendus 184. 113
annos 4. proci elusi 11. 12
anopea auis 7. 7
anseribus collati proci 183. 26
anticlus 32. 8
anticlea mater Vlyssis 98. 17
antilochus 30. 19
antilochus filius Nestoris 19. 39
antilochi anima 105. 14
antinous procus 8. & 10. 15
antinoi dolus 133. 28
antinoi superbia 161. 53. et 195. 17
antinous sagitta traiectus 200. 33
antiph. 139. 36. rex Læstryg. 88. 10
antiphus bellator 9. 52 amicus Vlyssis 155. 43
antrum polyphemi 78. 45
apollo Dijs terrori 232. 9
apollo rex 80. 29
apollo augur 22. 41
apollo iratus Mercurio 246. 37
apollinis natiuitas 234. 15
apollinis templum 237. 24
apparitio animarum 97. 24
aper uulnerat Vlyssem 181. 50
aphidas rex 222. 5
aquilæ uolatus 12. 13
aquilæ Aug. 138. 9
arbores pueris donatæ 222. 40
areadia dux pecorum 242. 7
arcisius 128. 34 pater Laert. 147. 38
arcus Vlyssis 192. 26 à solo Vlyssi tensus 199. 37
arete uxor Alcinoi 59. 5
arethusa fons 124. 20
arginecator nũcius inferni 218
argonauta 109. 38
ariadna filia Minois 102. 32
aries liberat Vlyssem 83. 20
aritus filius Nestoris 25. 11
arma Vlyssis 202. 30
arneus qui & Irus 165. 46
ars exercituũ et Musa simul 250. 7
artacia fons 88. 4
artebibulus mus 231. 16
artophagus mus 230. 25
asteus insula 42. 18
astutia Vlyssis 83. 14. & 121. & 122 & 124. 129. 150. 29
astutia Penelopes 11. 12. & 176. 14.
astutia Vulcani 70. 4
astutia Mercurij 243. 23
athenæ 59. 31. & 232. 15
atrides 20. 36. & 21. 11
augurium aquilæ 12. 13. & 189. 18
aurora 25. 1. uxor Tithanis 42. 30
anthiopis anima 101. 26
autolicus auus Vlyssis 180. 49
autonoe ancilla Penelopæ 169. 2
auxilium promissum Vlyssi 63. 51
azameda puella 235. 49

B

Bacchi forma 258. 24
Bœotes stella 47. 28
bouis mactatio 25. 47
borborocœtes 230. 43
Boreas 47. 52
boues solis 115. 3
boues Deorum ubi 243. 17

C

Cæcus cantor 65. 45
cœna tempestiua bona 157. 40
calypso detentus Vlysses 1. 17

calypso Dea amat Vlyssem 44. 50
calypso Atlantis filia 62. 31
calypsus descriptio 43. 38
callirhoe fluxum sistit 50. 42
calaminthius 230. 38
canis Vlyssem redeuntem cognouit 159. 55. 46
canes ad custodiam pecoris nutriti 125. 46
cantilenas Deus inspirat 206. 35
cantilena ex uirtute orta 220. 8
cantus ornamentum conuiuij 4. 4
cantus ex commoto animo 65. 44
cantus non omnib. gratus 74. 24
cantus laudatus 75. 33
cantus post conuiuium 65. 48
cantus Deo curæ 251. 4
capra Iouem nutriuit 28
capra Palladem nutriuit 40. 34
cassandræ cædes 104. 23
caucanes 24. 18
carpathus Insula 232. 49
castor Hyacides 129. 1
castor filius Pindari 102. 11
castor & Pollux 260. 50. & 265 30
centauri 197. 34
centaurorum exercitus 229. 41
ceres amica Iasonis 44. 46
ceres dea 260. 20
certaminis proposita 66. 26
cerua confixa ab Vlysse 89. 3
certamen procis propositũ 192. 17
cetheus 101. 28
charybdis descriptio 110. & 112
chius 20 44
chius fœcundißima Insularum 232. 43
chromius 101 52
chloris uxor Nelei 101 47
chorearum saltus 69. 214
choreæ amabiles 259. 30
cicones pugnant cũ Græcis 76. 20
cicatrix prodidit Vlyssẽ 188. & 182
cimmerij populi 97. 1
circe 12. 44
circea Dea 88. & 90. 32
circe futura dicit Vlyssi 109. 17
circe uenèfica 90. et 91. & 95
circus accipitris genus 118. 38
clymenis anima 102. 37
clytæmnestra adultera 22. 28
clytæmnestræ scelus 104. 27
clytoneus filius Alcinoi cursor 66. 145
clytus ab aurora raptus 139. 43
colum curent mulieres, nõ alia 198. 35
comparatio elegans 205. 42
concordiæ bonum 55. 4
concubitus Vlyssis & Penelopes 215. 5
concubitus descriptio 255. 24
cocytus fluuius 92. 25
coniugium bonam famã parat 52. 6
coniuges sint concordes 55. 4
coniugum amor 213. 22
consiliũ Deorũ inscrutabile 211. 7
consilium Vlyssis 212 4
consilium senis 22. 4. 42
conuiuij descriptio & 28. 7
coronis mater Aesculapij 260. 146
crambophagus 230 32
craugasides 231. 2
creta 22. 55. triginta habet ciuitates 176. 49
creteus mater Scyllæ 110. 47
cretẽs scelatores Apollinis 240. 35
ctetensium Græones 241. 28
crissa insula 240. 2
chrysodioctes 230. 45
ctesippus procus impius occisus 190. 8. 205. 28
ctesius Ormenides 142. 41
cura hortum fœcundum efficit 222. 3
cubiculi descriptio 22. 19
cura Vlyssis 185. 5
currus stella 47. 24
cursu certatum 66. 46
cauea saxa 109. 37
cyclopum Insula 77. 24
cyclopes contemptores Deorum 80. 28
cylones 22. 54. in Creta 176. 51
cyllenes Deus 244. 33
cynthius collis 232. 22
cyparissus 43. 40
cypri Domina Venus 257. 52
cythara Mercurij 249. 40

D

Dæmon illustris 245. 14
dalia seruus Penelopes 40. 17
deus contemnere obest 256 2
decipula mures capti 228. 42
deiphobus 31. 53
delphino similis Apollo 238. 20. & 241. 5
Deus Apollinem suscepit 233. 11
delphusa 236. 29
demoptolemus interfectus 25. 9
deus consulendus in factis nostris 185 38
deus non tentandus 258. 45
deo uolente nihil difficile 21. 48
deus optimus auxiliator 150. 15
deorum mens non mutatur 20. 19
deos iniustè in malis accusamus 2. 36
dijs inuitis nil conandum 36. 6
dij omnia sciunt 33. 46
dij sibi inuicem noti 43. 55
dij non omnia uni dant 67. 37
dij non ab omnibus uidentur 148. 26
dijs grata quæ cito fiunt 23. 43
dijs omnia possibilia 149. 12
diana Dea 233. 43
diana qualis 259. 45
diana filia Latonæ 232. 20
dianæ studium 53. 34. & 263. 20
dicendi genera 280. 50
dictio Homeri quæ 270. 21
difficile nihil Deo 21. 48
dracleus filius Orsilochi 138. 34
diomedes 20. 53
discordiæ malum 20. 8
disco certatum antiquis 63. 2
dißidium Græcorum 20. 8
diuitiæ Vlyssis 127. 6
dodoneus Iupiter 179. 6
dolius 171. 32 senex 223. 23
dolores ad mortem adigunt 100. 10
domus Vlyssis irreprehẽsibilis 5. 29
domus aduentui procorum parata 18. 36
domus subulci descriptio 125. 23
domus descriptio 56. & 59. 30
domi esse optimum 242. 37
donum non respuendum 270. 52
dona Dei uaria 67. 37
dorenses in Creta 176. 52
draco occisus 237. 29
dulichium 5. 47

E

Ebrietas Cyclopi obest 82. 17
ebrius periit 96 & 97
etheneus 102. 53 senex 60. 51
echephron filius Nestoris 25. 10
echetus rex 167. 15
elatreus 66. 37
elatus interfectus 205. 10
elementa quatuor 285. 25
eleemosyna pij cognoscũtur 161 7
elpenor ebrius periit 96. 8

elyſius campus 37.10
embaſichyrus mus 229.7
enceladus ligatus 231.37
enepeus fluuius 101.4
enſis donatus Vlyßi 7.2
epæana canere 241.10
eberitus Vlyſſes dictus 222.7
epeus fabricator equi 106.14
ephialtes 102.19
epicaſtes anima 101.37
epij lectores Elidæ 122.6
equus Troianus 31.49
equus Troianus cantu celebratus 73.44
erembi 28.26
erethmeus 66.38
eridanus 227.1
erynnis dea 139.27
eriphylis anima 102.37
eſopus 101.26
eteoneus ſeruus 27.19
euboea 10.46
eubola 63.52
eumelus 41.25
eumæus Subulcus 225.30
euphimediæ anima 102.16
eupithes dux hoſtium Vlyßis 225.5
eupithes à Laerte occiſus 216.4
euryades interfectus 205.10
euryalus optimus luctator 66.41
eurybates præco Vlyßis 178.12
euriclea nutrix 9.6
euriclea cuſtos theſauri 15.46
euriclea ut agnouerit Vlyß. 180.45
euridice uxor Neſtoris 25.49
euridamas occiſus 205.26
eurylochus dux ſociorũ Vlyſ. 89.48
eurymachi inclementia 172.49
eurylochus perdit conſilio Vlyßis ſocios 114.42
eurymachus procus 8.31
eurymachus optimus procorũ 135. 130
eurymachus occiditur 261.45
eurymedon 59.9
eurymeduſa nutrix 58.14
eurynome gubernatrix 163.29
eurynomus procus 9.24
euryphaeſſa mater Solis 264.43
eurytiona à Nio læſus 197.34
euryto ſagittarius 68.40
europæ raptus 228.4
eurus uentus 47.51
exequiarum ritus 217.24
exercitia corpor. honeſta 66.68.2

F

Fabularum allegoria 285.30
fabulis cur utatur Homer. 269.44
fames ſociorum Vlyß. 114.31
farina medulla uirorum 14.47
fatum omnia regit 61.38
felem timent mures 227.30
figura quid 274.26.
figuræ Homero familiares 27.5
filiæ Pandari 186.6
filius unicus generationem ſeruat 147.138
filij pauci ſimiles patribus 14.33
flamma ardenti Minerua apparet 174.10
fluctuum maris uis 50.19
forma mulieris uenuſta quæ 159.15
formam Minerua mutat 3.25
formam mutat Pallas 14.25
fratribus ſorores nubunt 86.13
fruges ſua ſponte proueniunt 77. 28

G

ganymedes 256.13
genitalia homini extracta 208.54
gerenius eques 19.51
gereſtum 20.49
glandes ſues nutriunt 124.30
gorgonis caput 108.15
gratiæ 235.34
gratiæ lauãt uenerem 71.15
gratitudo 73.6
græci beati qui occiſi ad Troiam 48.7
græcorum ad Troiã diſſidium 20
gyrea petra 86.9

H

habitacula Iouis immortalia 28.22
halius tripudiator 71.22
halius filius Alcinoi 66.45
harmonia 235.35
haſta Minerua 3.11
hebe filia Iouis 107.39
hebe puella 256.35
hecatombæ gratæ dijs 99.8 & 62 43 & 18.42 & 155. & 180.21 & 214.39. & 236.34 & 237.19 & 238.42
helena augurij interpretatur 138. 20
helenæ ornatus 29.8
helenæ liberalitas 137.29
helenæ unica filia 87.13
helenæ genus pernitioſum 126.30
helicone 226.35
hercules quantus 260.34
hercules proditor hoſpitij 192.42
herculis mater 101.32
herculis idolum 107.37
hermione unica filia Helenæ 27.11
heros Aegyptius 9.47
heſperus niger 8.55
hippodamia ancilla 196.2
homeri nomen unde 266.48
homeri patria incerta 266.11
homerus quando uixerit 267.45
homerus cæcus 235.11
homerus author ornatus 272.10
homerus phyſicus 287.32
homerus orator 305.14
homeri modeſtia 266.6
homicida aufugere ſolet 211.45
homo ſibi cauſa malorum 1.10
hominis fragilitas 168.5
homines indigent dijs 18.31
homines comeſti à Cyclope 80.45
homines in porcos uerſi 98.25
horæ ſapientes 235.34
horæ deæ 258.8
hortus Alcinoi 60.9
hoſpes non tentandus 68.24
hoſpes præſens diligendus, nolens dimittendus 136.32
hoſpites à Ioue ſunt 55.30. et 126.19
hoſpitalis Iupiter 80.24
hoſpitalitas 61.10 & 126.7
hoſpitalitas grata dijs 131.26
hoſpitalitas Neſtoris 24.40
humanitatis exemplum 126.8
humilitatis exemplum 146.19
hydrocharis 230.40
hydromeduſa rana 226.58
hydrus 228.7
hymni in Apollinem 232.2

I

Iaones populi 234.42
iaſida 101.49
iaſon fulmine preciſſus 44.48
iaſon Charus 109.50
icmalius faber 174.42
ida mons 232.39 & 253.49
idomeneus 21.8 rex 177.4
idothea filia Protei 31.32
igne luſtrantur ædes 209.5
igne mortuorũ corpora conſumpta
ilij excidium 31.22 (217.47
ilium non nominandum 209.54

imbrus

imbrus insula 232.42.
immortalitas promissa Vlyssi 46 20
impietas filiæ in parentē 34.52
incantationis usus 182.2
inclementiæ exemplum 162.52
infantium studium 246.46
inhumanitatis exemplum 162.52. et 190.19
Ino Cadmi filia. 48.34
insulæ Græcorum 232.40
Iouis oratio 1.33
Iouis dicta seruanda 44 & 45.25
Iouis adulteriū 101.34 uide Iupiter
Iphiclea 102.1
Iphitus Eurytides 192.29
Iphtima filia Icarij 41.24
ira Vlyssis in socium 94.9
ira cohibenda 158.47
Iris Deus 234.2
Irus mēdicus 165.47
Ismarus urbs uastata 76.13
Ithaca insula 8.27
Ithacæ insulæ æqualitas 37.50
Ithacensis terra 121.26
Ithacenses uicti ab Vlysse 226.9
Itilus filius Zethi 183
Iuno quæ 260.14
Iuno pulcherrima Dearum 253.15 & 233.45
Iuno irata Ioui 238.19
Iuniores desipiunt 63.25
Iupiter bona et mala distribuit 55.10
Iupiter omniscius 186.15
Iupiter plectit peccantes 20.55
Iupiter Venere delectatur 153.11
Iusiurandum magnum quod 45.44 & 16.24 & 114 et 142.10. & 233.33 & 246.55 & 251.21
Iustitia Deorum 174.28
Iustitia senum 221.11

L

Labores Vlyssis 62.30
laborum Vlyssis repetitio 215.12
Lacedæmona diuina 23.33
Laconica terra 239.30
Laerces aurifex 25.27
Laertes pater Vlyssis 147.39
Laertis paupertas 100.9 & 4.42
Laestes agnoscit filium 222.48
Laertis austera uita 220.39
Lachia 235.37
Lampetea nuncius solis 115.23
Lampus equus Aurorę 214.6
latona mater Apollinis 232.19 102.29
Laodamas optimus luctator 67.1
latrones capiunt Bacchum 258.34.
lectus Vlyssis coniugalis 213.4
Laudare seipsum turpe 194.15
Leda uxor Pindari 102.9
leonis robur 707.35 & 33.2
lesbus 20.43
Lestrygones 87.31
leucippus 235.52
leucothea iuuat Vlyssem 48.45
liberalitatis exemplum 37.39
liberi causa amoris coniugum 178.30
lichenor mus 230.18
lichomyle mus 227.10
lichopinax mus 228.25
liocritus procus 13.50
liocritus occisus 201.37
Lodes Oenopis filius 194.49
liodes occisus 206.17
loti herbæ uis 77.11
lotophagi 77.2
lucinæ spelunca 177.8
lucina dea parturientium 233.46
luctus satietas molesti 28.45
lugere semper obest 168.49
luctus bonos mortuorum 220.1
luctus certamen 66.52
luna Pallantis filia 243.46
lunæ studium 265.10
lybia 28.27
lycia 235.19
lymusius 230.37
lyra Mercurij 243.10

M

Meræ anima 102.37
maia mater Mercurij 242.2
malearum mons 22.40
malorum sibi homo causa 1.10
manius 239.38
maratho na 59.3
mare debilitat homines 67.9
mariti mandata retinenda 170.24
maron sacerdos 79.5
mars qualis 259.27
mars uentrem comprimit 70.2
mars uelocissimus deorum 70.37
martis officium 252.40
mater Deorum quæ 260.25
mater filio nupta 201.39
medon præco 39.17 seruatus 206 46
megaræ anima 101.35
megapenthis 27.8
megapentheus 137.3
melanthius custos caprarum 158.21
melanthius uinctus à subulcis 203.42 occisus 208.55
melantho ancilla 171.31
melesigenes Homer. dictus 266.25
melicratus 95.30
membrorum Vlyssis robur 166.53
memnonis pulchritudo 106.13
memoriæ donum 37.39
mendacium Vlyssis 162 et 176.177
mendacium abest à prudente 23.35
mendacium officiosum 150.43
mendacium opportunū 80 & 82.35
mendacium astutum 122.22 & 221.30
mendax ab hoste non differt 128.8
mendici descriptio 125.2
mendici laborare nolunt 172.12
mēdico inutilis pudor 160.51
mendicorum certamen 166.8
mendicorum locus 154.40
menelaus flauus 6.27
menelai familia 27.20
menelai humanitas 137.23
menelai labores 28.25
menta dux 3.12
mentori similis Minerua 225.39
mentor Vlyssis socius 13.40
meonia 235.19
mercurius 95.261.3
mercurius nuncius Iouis 243.5
mercurius Maiæ filius 42.1
mercurij descriptio 43.20
mercurij opera 242.15
mercurij astutia 249.5
mercurius seruat Vlyssem 91.12
mercurio ultimo libatum 60.34
mercurij Imperium in quæ 252.14
meridarpax mus 231.17
mesaulius seruus subulci 133
miletus urbs 235.20
mimanta insula 20.43
minæ dominorum difficiles 157.58
minerua intercedit pro Vlysse 2.10
minerua disparet 24.28
minerua formam mutat 42.23. & 3.25
minerua apparet Vlyssi 122.32 & 121.7
minerua pro Vlysse pugnat 204.24 & 225.239 & 185.31
minerua mutat formā 58.25 & 529
minerua seruatrix Telemachi. 16
minos filius Iouis 107.4 (46
minos rex Cretæ 176.53

mirmidones 21. 5
mole à mulieribus actæ 186. 51. & 59. 55
molus herba ueneficium fallit 91. 36
mors moleſta 21. 53
mortui res uiuentium norũt. 99. 24
mortuis omnibus ſacrificatũ 97. 13
mortuorum bonos 221. 52
mortuos deflere bonor 30. 28
muliebris aſtutia 176. 14
mulier non ſola uiris aſtet 169. 4
mulieres colum curent 198. 35
mulieres non interſint uiris 7. 44
mulieres molas agunt 186. 51
mulius famulus Amphinomi 173. 23
munera facilius plures dant quàm unus 117. 21
murium cibus 227. 18
murium arma 228. 50
murium cum ranis pugna 226. 42
mus à rana per aquam lata 227. 48
muſarum cantus 235. 30
muſarum poteſtas 262. 50
muſa, ars & exercitium ſimul exiſtunt 250. 7
muſæ inuocatio 1. 2
muſices conſideratio 300. 4
muſica laudata 65. & 69. 14
muſici aliis hominibus præferendi. 73. 20
mycala inſula 232. 47
mycenæ 31. 43

N

Naiades nymphæ 118. 55
naubolides Phæacũ fortiſſ. 66. 42
nauigatio celerrima 118. 34
nauis in ſaxum mutata 120. 4
nauſicaa filia Alcinoi 52. 4
nauſithous 51. 49 & 59. 7
naues paratæ ab Vlyſſe 46. 45
naufragium Vlyſſis 48. 20
nauigatio Græcorũ diſcors 20. 29
nauteus 66. 38
naxus inſula 232. 49
nebula tegit Vlyſſem 58. 47
nectar potus Deorũ 44. 14
neæra ſolis uxor 121
neleus filius Neptuni 101. 20. conſiliarius 25. 6
neoptolemus fortis 106
neptuni odium unde 85. 15
neptunus infenſus Vlyſſi 2. 23 & 49. 12
neptuni officium 262. 31
neptuni adulterium 101. 7
nericum captum à Laerte 223. 15
neritus mons 123. 37. & 75. 50
neſtor 18. & 19. 15
neſtoris ætas 22. 7
niſus Dulichius 168. 2
niuis liquefactio unde 177. 31
noemon nauẽ dedit Telemacho 38. 22
nomen omni homini datur. 74. 38
nomen uirtute æternum paratur 218. 16
notus 47. 51
nox perpetua Cimmerijs 97. 3
nymphæ quales 257. 13

O

Oceanus 17. 30
ocyolus 66. 37
oculus effoſſus Polyphemo 82. 29
odygia inſula 2. 47
œſtrus doloſus 205. 43
ogygia inſula 62. 30
oicleus 139. 36
oleo ungendi mos 27. 6 & 212. 24
olympus 102. 26
onchesſtus lucus Deorum 245. 22
operatio bona melior mala 207. 7
oratio Telemachi 10. 17
oratio Alcinoi 65. 7
oratio omnis duplex 281. 23
orchilochus 26. 31
oreſtes occidit Aegiſthum 1. 33
oreſtes ulciſcitur patrem 23. 14
orion à Diana peremptus 44. 45
orionis magnitudo 102 & 107
orſilochus filius Idomenei 121. 46
ortilochus bellicoſiſſimus 192. 31
oſſa mortuorum ſeruata 217. 50
othus 102. 19
oſtripelles quid 231. 48
otreus rex Phrygiæ 254. 31

P

Pæones Cretenſium 241. 28
pallas formam mutat 14. 25
pallas ſe declarat Vlyſſi 122. 32
pallas Vlyſſi fauit 125. 7
palladis ſtudium 26. 8 & 252. 38
palma ad aram orta 54. 40
pandarus 183. 8
parcæ 61. 38
parca dea 707. 46
parcæ quales 251. 55
parcam nemo effugit 217. 7
pan Deus paſtoralis 261. 16
parnaſus 181. 11
paphus ſacra Veneri 71. 14
pater ſenex dictus. 164. 32 & 167. 5
parentem ſuum nemo nouit 5. 13
patria nil dulcius 76. 7
patroclus bellator 10. 36
patrocli anima 105. 4
pauper in ciuitate mẽdicet. 154. 49
pauperes à Ioue ſunt 55. 30
peccatores Deus punit 120. 55
pedũ lotione Vlyſſes agnitus. 18. 45
pelaſgi in Creta 176. 52
peleas filius Neptuni 101. 20
peleus 105. 51
peleus rana 226. 55
pelionis anima 217. 1
pelobates 230. 50
peloponneſus 239. 39
peluſius 230. 48
penelope filia Icarij 7. 16
penelopes pulchritudo 169. 15
penelopes tela 7. 44
penelopes aſtutia 21. 12
penelopes fletus 855. 58
penelopes dolor ob filij diſceſſum. 39. 40
penelopes ſomnium 183. 26
penelope irata Antinoo 153. 22
penelope filium Telemachum ſuſcipit 255. 12
penelopes matrimonium qua conditione procis propoſitum 195. 37
penelope aduentum Vlyſſis credere nequit 210. 4
penelope cum ignoto marito loquitur 175. 34.
penelope agnoſcentis Vlyſſem affectio 213. 22
pera Vlyſſis pane repleta 161
pregrinatio famam parat 524. 44
peribœa 59. 8
perimedes ſocius Vlyſſis 97. 10
perſeus filius Neſtoris 25. 12
perſephone 100. 48
phæacenſium origo 51. 45
phæacenſium hoſpitalitas 119. 17
phæaces periſſimi maris 60. 4
phœbus cytharœdus 231. 41
phædra 20. 32
phedon rex 178. 52
phœnix ſenex 130. 30
phaeton equus Auroræ 214. 6
phaetuſa filia ſolis 110. 55
pharmacum triſtitiã abigit 30. 54
pharum inſula 33. 22
phidon rex 131. 8
philetius Bubulcus 188. 20
phemius Cantor ſeruatus 206. 42
phemio Cytharœdus 4. & 17. 6
philo 29. 12

philoctetes ſagittarius 68. 35 et 21.7
phorcynis portus 118. 47
phronius 16. 33
pharontis nauclerus 22. 44
phocæ 34. 16
phyſignathus rex ranarum 226. 53
pieria 236. 1
pieriæ montes 243. 16
pietas Vlyßis 2. 23
pilæ luſus 71. 23
Pieleranao 250. 21
pindarus 102. 9
piræus Cotius Telemachus 155. 29
pirithoi umbra 108. 12
piſandrus interfectus 205. 11
piſenor præco 10. 15
piſiſtratus filius Neſtoris 18. 19
pleiades à nautis obſeruãtur 41. 30
plutonis domus 95. 2
poculo ualedicendi mos 118. 9
poetæ non ſui iuris 7. 35
poetæ ex Muſis 262. 49
polycaſte filia Neſtoris 26. 6
polyctor 158. 16
polynicus 66. 40
polybus occiſus 205. 27
polydama uxor Iouis 36. 5
polyphemus Cyclops 2. 32
polyphemi antrum 78. 45
polyphem. irriſus ab Vlyſſe 84. 37
polyphonus 230. 25
polyphideus 139. 42
polytes ſocius Vlyßis 90. 10
pollux filius Pandari 102. 12
pollux & Caſtor qui & 65. 30 260. 50
ponteus 66. 39
pontonous præco 61. 25
porci ex hominibus 90 et 93. 11
preces Vlyßis 186. 38
preces exauditæ 57. 40
precationis uis 50. 40
præcepta Deorum retinenda 33. 20
pramneum uinum 90. 21
praſſæus 231. 12
praßiphagus 230. 45
primneus 66. 38
procorum numerus 150. 2
procorum luxuries. 3. 10 et 127. 4
proci contẽnunt Telemachũ 15. 26
proci inſidias ſtruũt Telemac. 41. 5
proci dona offerũt Penelopæ 171. 2
procis certamẽ propoſitum 192. 17
procis penelope coniugiũ ut promiſſum 143. 37
proci demẽtes redditi 191. 12
procis arma allata 202. 52
procorum mortis cauſa 219. 15
proci ad infernum 216. 42
proci ſepulti 224. 8
procris 120. 32
propinandi mos 18. 24
proſerpina 95. 2 & 260. 21
proteus deus marinus 33. 32 et 66. 39
proteus uarius captus 35. 15
prudẽtẽ ex ſtulto dij faciũt 209. 47
pſycharpax mus 227. 5
pſyria inſula 20. 43
pternoglyphus 230. 38
pternophagus 230. 40
pternotractamus 227. 10
pudor inutilis mendico 160. 51
pudor ruſticus 17. 15
puella nulli nubat inuitis ſuis parentibus 57. 54
pugna ranarum & murium 230. 18
pylus 26. 27
pyrenus comes Telemachi 145. 1
pytho ſol 238. 47

R

Radamanthus 37. 11
rana murem portat 227. 48
ranarum et murium pugna 226. 42
ranarum arma 229. 31
rea Dea 233. 43
reditus Vlyßis prædicitur 4. 51
reduplitcatio 275. 7
reges ex Ioue 262. 52
reges decet miſericordia 162. 10
regreßio 275. 23
relatio 275. 15
res familiaris claros filios facit 75. 15
rexenor 59. 14 (129. 20

S

Sacrificatum dijs 133. 10
ſacrificatum mortuis 97. 13
ſacrificandi mos 25. 26
ſacrificium 17. 24 & 24. 34
ſacrificatum Ioui 85. 30
ſacrificium Mineruæ 25. 40
ſacrificia oblata Palladi 40. 43
ſagittãdi ars in uſu antiquis 184. 13 & 199. 50
ſaltatio eſt ornamentum conuiuij. 4. 4
ſaltatio puellarum 171. 14
ſaltus certamen 66. 54
ſamus 5. 43
ſchematũ autor Homerus 273. 10
ſcheria fertilis 43. 10
ſcuta Pallas inuenit 252. 43
ſcyllæ deſcriptio 109 & 710. 5
ſemeles filius 25. 826
ſenectus unde 180. 2
ſenectus abeſt à cõtemptoribus deorum 255. 55
ſenectus odioſa omnibus 257 2
ſenex pater dictus 188. 28 (39
ſenex facilè iuuene uincitur 166.
ſenes prudentes 22. 6 & 60. 51
ſenes bellatores neceſſarij 225. 35
ſenum iuſtitia 221. 11
ſepulturam curant animæ 98. 7
ſepulchralium uſus 13. 35
ſepulchrorum apparatus 218. 3
ſerui duo tantum Vlyßis manſere fideles 196. 5
ſeruitus tollit ingenium 100. 22
ſeritlæus 230. 24
ſirdoniorum rex 38. 10
ſignum de cœlo datũ Vlyßi 186. 43
ſignum agnitionis Vlyßis 213. 40
ſigna coniugum abſcondita 211. 35
ſilentij uſus 32. 11
ſilenus 257. 18
ſimulachra Deorum 22. 36
ſirenum cantus 109 & 111. 52
ſiſamida 227. 17
ſiſyphonis pœna 107. 30
ſitophagus 231. 5
ſocius bonus non inferior fratre. 75. 15
ſocij 6. Vlyßis abſorpti 113. 4
ſocij Vlyßis omnes pereunt 116. 10
cur perierint 1. 11
ſolis habitus 264. 49
ſolis officium 17. 30
ſolis boues uiolati 114. 46
ſolyma mons 47. 39
ſomnium Penelopes 183. 26
ſomnus omnib. neceſſarius 184. 26
ſomnus abigit curas 186. 25
ſomnus multus dolor 142. 22
ſomnũ captãre parantis deſcriptio 9. 12
ſtellæ inſeruiunt nauigantib. 47. 28
ſtratius filius Neſtoris 25. 10
ſtygia palus 45. 51
ſuillinum dorſum in precio & 133. 14 73. 18
ſunium promontorium 22. 40

T

Tæda prælata coniugib. 214. 54
tantali dolores 107. 18
taphij 8. 51
tartarus 238. 11

tela Penelopes 11. 16 & 176. 14 & 218. 51
telemachus filius Vlyßis 3. 15
telemachus iußus inueßtigare patrem 6. 23
telemachi oratio 10. 17
telemachi fortitudo 190. 26 et 194. 24
telemacho inßidiæ paratæ 39. 6 & 152. 30 & 189. 16
telemachus reuocatur domũ 136. 3
telemachus patrem Vlyß. agnoßcit. 199. 23
telemus uates 84. 43
tempeßtatis deßcriptio 47. 48 & 116. 3
templum Delphicum 257. 24
tenedus 20. 31
teocretes in Creta 176. 51
teßtudinẽ Mercurius inuenit 242. 25
theba urbs 236. 11
thebarum fundatores 101. 29
themis dea 10. 15
theßauri cußtos 15. 46
theßei umbra 108. 12
theßproti 131. 2
theoclymenus uates 139. 49 et 144. 46
theoclymenus procus effugit malũ 191. 26
theoßa nympha 2. 33
theßei uxor 102. 33
Thoas Adræmonis filius 134. 21
thoon 66. 39
thraßimedes filius Neßoris 18. 22 & 52. 11
thyeßtes 36. 19
titana occißus 231. 36
tityus terræ filius 63. 55
terra mater omnium 264. 23
tireßia Thebanus 98. 22
tithan 42. 30
tolerantiæ exemplum 162. 54
trichaices in Creta 176. 52
trinacrium 98. 38
trinacria inßula 110. 50
triopus 235. 53
trißicia potu ßemota 30. 53
troglodyteßmus 230. 21
troia non nominanda Græcis 178. 184. 25
troiæ excidium cantu celebratum. 66. 14
ad Troiam occißi beati 48. 7
troiani belli occaßio 267. 50
troiani belli pericula 11. 43
troiani belli ßeries 268. 16
troiani dijs proximi 256. 11
trophonius amicus Deorum 237. 2
troxartemus 227. 9
tumultus in Ithaca ortus 224. 7
tycius filius Terræ 107. 12
tydeus 20. 39
tyro Cry thei uxor 101. 1
tyroglyphus unus 219. 7 et 230. 37

V

Valedicendi mos 177. 45
uaticinium 157. 15 et 109. 17 & 98. & 100
uaticinium contemptum 12. 45
uaticinium Circes 95. 2
uenationis deßcriptio 181. 31
uenter caußa malorũ 163 & 150. 41
uentorum caußa 288. 34
uẽtorũ utrem Vlyßes capit. 86. 26
uenus à Marte uitiata 70. 2
uenus omnibus grata 253. 7
ueneris pulchritudo 254. 5
ueneris opera 252. 33
ueneris illicitæ pœna 208. 22
ueßpertilio 216. 39
ueßta dea inuocata 262. 42
ueßtæ ueneris opera dißplicẽt 252. 52
ueßta dea intereßt conuiuijs 264. 9
ueßtes ornant hominem 52. 13
ueßtes precioßas contemnit Vlyßes. 179. 47
ueßtitus Vlyßis ad Troiam abiens 177. 45
uiaticum Telemachi 16. 2
uigiliæ dolores pariunt 185. 48
uinum immodicè ßumptum malorũ caußa 197. 33
uinum memorabile 79. 16
uinum rubrum 45. 31
uinum nigrum laudatum 223. 10
uinum Polyphemum perdidit 81. 151
uinum uetus 24. 44
uini effectus 133. 40
uir fortis ubiq; clarus 59. 2
uirga Mercurio data 151. 32
uirga Mercurij quæ 43. 23
uiſa omnia non dicenda 245. 37
uita beatior morte 105. 35
uitis orta in naui 259. 3
ulyßis nomen unde 181. 9
ulyßis fortitudo & agilitas 68. 6
ulyßes cognoßcit familiæ ßuæ ßtatum 100. 2
ulyßes Deo ßimilis 148. 49
ulyßes 20. annos à patria 149. 16
ulyßes nudus puellis uiſus 54. 15
ulyßes exponit Alcinoo ßuas calamitates perpeßas 75. 30
ulyßes 7. an. in Calypßo fuit 62. 45
ulyßes Telemacho ße prodit 148. 53
ulyßes ab uxore agnitus 213 22
ulyßes à nutrice agnitus 180. 45
ulyßes commißcetur Circe 92. 23
ulyßes ße patri prodit 222. 24.
ulyßes mendicus 158. 11
ulyß. patrẽ ignotũ alloquitur 221. 2
ulyß. ße ßeruis ßuis manifeßtat 196. 6
ulyßes mutatur 124. 51
ulyß. dormiẽs in Ithacã redijt 119. 51
ulyßes dormit cum Penelope 215. 5
ulyßes ad inferos 97 & 108
ulyßes ignotus Penelopẽ alloquitur 175. 34
ulyßes cedit ßocijs 213. 55
ulyßes ßocius Neßoris 19. 38
ulyßes Irum proßtrauit 167. 31
ulyßis prudentia 212. 4
ulyßis aßutia 150. 29 & 121 & 129
ulyßis labores 1. 21
ulyßis à procis periculum 190. 20
ulyßis in procos ira 200. 33
ulyßis in mare periculum 98. 29
ulyßis uerßutia 31. 22
ulyßis periculum 88 & 91. 14. &
ulyßis uictoria 226 (116. 22
ulyßis pietas 2. 23
ulyßis captiuitas filio indicata 37. 5
uotum Vlyßis 97. 15
uulcanus filius Iunonis 236. 46
uulcanus domorum inuẽtor 262. 12
uulcani labores 69. 35
uulcan. inßidias ßtruit Veneri 70. 4
uulnera incantari ßolita 182. 2
ultures Tycium uexant 107. 14.
uxorib. nõ temere credẽdũ 104. 42

X

Xenia data Vlyßi 72. 12
Xenia data Telemacho 38. 5

Z

Zacynthus 5. 42
zephyrus 47. 51
zetus rex 183. 12

FINIS.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises ici volontairement.

HOMERI ODYSSEA

ODYSSEAE HOMERI PRIMAE RHAPSODIAE argumentum.

Deorum concilium fit de Vlyſſe in Ithacam mittendo à Calypſus Inſula: poſt quod Pallas in Ithacam proficiſcitur ad Telemachum, ſimilis factа Mentae regi Taphiorum. Facto autem colloquio, Pallas adhortata Telemachum ut proficiſceretur ad patris inquiſitionem, in Pylum quidem ad Neſtorem, in Spartam uerò ad Menelaum diſcedit, indicio dato quòd dea eſſet. & procorum fit conuiuium.

ODYSSEAE HOMERI A. RHAPSODIA.

In primo libro eſt Deorum concio, Vlyſſeæ Palladi confidentia.

VIRVM dic mihi Muſa uerſutũ,
qui ualde multum
errauit, poſtquã Troiæ ſacram urbem euertit:
multorum autẽ hominum uidit urbes, & mentem cognouit.
plurimos uerò ille ĩ mari paſſus eſt dolores ſuo in animo,
magna cura ſeruans ſuamq; animã & reditum ſociorum:
ſed neq; ſic ſeruauit ſocios tametſi cupiens.
ſua enim ipſorum inſipientia perierunt
ſtulti, qui boues ſublimi ſolis
comederunt: ille uerò eis abſtulit reditus diem.
hæc aliqua ex parte dea filia Iouis dic & nobis.
Iam alij quidẽ oẽs quotquot effugerant ſæuam mortẽ,
domi erant, belloq; elapſi atq; mari:
hunc ſolum reditus indigentem atq; uxoris,
nympha uenerанda detinebat Calypſo diua Dearum
in ſpecubus cauis, cupiens maritum eſſe:
ſed quando tempus uenit circumeantibus annis,
quo ei deſtinarunt dij domum redire
in Ithacam, neq; tum expers erat certaminum,
etiam inter ſuos amicos. dij uerò miſerebantur omnes,
præter Neptunum: ille uerò indeſinenter iraſcebatur
diuino Vlyſſi, antequam ſuam in terram ueniſſet.
ſed ille quidem Æthiopas acceſſerat longè ſemotos,
(Æthiopas qui bifariam diuiſi ſunt, ultimi hominum,
alij quidem occidentalis ſolis, alij uerò orientalis,)
ad futurus taurorumq; & agnorum ſacrificio.
hic ille delectabatur conuiuio aſſidens: at alij
Iouis in regia Olympij congregati erant.
his autem ſermones cœpit pater hominumq; deorumq;:
recordabatur enim in animo boni Ægiſti,
quem Agamemnonides inclytus occiderat Oreſtes:
huius ille memor inter immortales orationem habuit:
Ebeu, ut deos mortales culpant.
ex nobis enim aiunt mala eſſe: quin uerò ipſi
ſua inſipientia præter fatum calamitates patiuntur.
quemadmodum & nunc Ægiſtus præter fatum, Atridæ
duxit uxorem ſponſam, ipſumq; occidit reuerſum,
ſciens grauem mortem. quoniam illi prædiximus nos,
Mercurium mittentes ſpeculatorem Argicidam,

neq;

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Α ΡΑΨΩΔΙΑΣ

ὑπόθεσις.

Θεῶν ἀγορὰ γίνεται περὶ τῆς Ὀδυσσέως ἐπὶ Ἰθάκην νεμφθῆναι ἀπὸ τῆς Καλυψοῦς νήσου. μεθ' ἃ Ἀθηνᾶ εἰς Ἰθάκην παραγίνεται πρὸς Τηλέμαχον, ἐμπνεύσασα Μέντῃ βασιλεῖ Ταφίων γενομένῃ ξενίας, παρακινήσασα Ἀθηνᾶ Τηλεμάχῳ παραγγεῖλαι διὰ τῶν ἐν ἡλικίᾳ πρὸς ἐρώτησιν, εἰς Πύλον μὲν, πρὸς Νέστορα, εἰς Σπάρτην δὲ πρὸς Μενέλαον, ἀπαίρειν, ἐμφασιν λάβοι εἰς θεοὺς εἰ περὶ τῶν μνηστήρων γίνεται συνέλευσις.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Α. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ἀλφα, θεῶν ἀγορὴ, Ὀδυσσέως Παλλάδι δόρυ.

ΑΝΔΡΑ μοι ἔννεπε μοῦσα πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ
πλάγχθη, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσε·
πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα, καὶ νόον ἔγνω.
πολλὰ δ' ὅγ' ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὃν κατὰ θυμόν,
ἀρνύμενος ἥν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἑταίρων·
ἀλλ' οὐδ' ὣς ἑτάρους ἐρρύσατο ἱέμενός περ.
αὐτῶν γὰρ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο,
νήπιοι, οἳ κατὰ βοῦς ὑπερίονος Ἠελίοιο
ἤδιον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.
τῶν ἁμόθεν γε θεὰ θύγατερ Διὸς εἰπὲ καὶ ἡμῖν.
Ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ὅσοι φύγον αἰπὺν ὄλεθρον,
οἴκοι ἔσαν, πόλεμόν τε πεφεύγοτες ἠδὲ θάλασσαν·
τὸν δ' οἶον νόστου κεχρημένον ἠδὲ γυναικὸς,
νύμφη πότνι' ἐρύκεκε Καλυψὼ δῖα θεάων
ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἔτος ἦλθε περιπλομένων ἐνιαυτῶν,
τῷ οἱ ἐπεκλώσαντο θεοὶ οἶκόνδε νέεσθαι
εἰς Ἰθάκην, ἔνθ' οἵ γε μετέμμορε μῶλος ἐγεῖραι,
οὐ μετὰ οἷσι φίλοισι. θεοὶ δ' ἐλέαιρον ἅπαντες,
νόσφι Ποσειδάωνος· ὁ δ' ἀσπερχὲς μενέαινεν
αὐτῖδέῳ Ὀδυσῆϊ, πάρος ἣν γαῖαν ἱκέσθαι.
ἀλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἐόντας,
(Αἰθίοπας τοὶ δίχθα δεδαίαται, ἔσχατοι ἀνδρῶν,
οἱ μὲν δυσομένου Ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος·)
αὐτόθι ὢν ταύρων τε καὶ ἀρνειῶν ἑκατόμβης.
ἔνθ' ἄγε τερπόμενος λαυτὶ πεφήμενος· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Ζηνὸς ἐνὶ μεγάροισιν ὀλυμπίοι ἀθρόοι ἦσαν.
τοῖσι μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Αἰγίσθοιο,
τὸν ῥ' Ἀγαμεμνονίδης τε κλεηνὸς ἔκτανε Ὀρέστης·
τοῦ γ' ὃ μνησθεὶς, ἔπε' ἀθανάτοισι μετηύδα.
Ὢ πόποι, οἷον δὴ νυ θεοὺς βροτοὶ αἰτιόωνται.
ἐξ ἡμέων γάρ φασι κάκ' ἔμμεναι· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν.
ὡς καὶ νῦν Αἴγισθος ὑπὲρ μόρον, ἀτρεΐδαο
γῆμε' ἄλοχον μνηστὴν, τὸν δ' ἔκτανε νοσφισάντα,
εἰδὼς αἰπὺν ὄλεθρον· ἐπεὶ πρό οἱ εἴπομεν ἡμεῖς,
Ἑρμείαν πέμψαντε διδ ἐύσκοπον Ἀργεϊφόντην,

μήτ'

μήτ' αὐτὸν κτείνειν, μήτε μνᾶσθαι ἄκοιτιν.
ἐκ γὰρ Ὀρέστου τίσις ἔσεται Ἀτρεΐδαο,
ὁππότ' ἂν ἡβήσῃ τε καὶ ἧς ἱμείρεται αἶης.
ὣς ἔφατ' Ἑρμείας· ἀλλ' οὐ φρεσὶ πείθετο θυμός
πᾶσι· πολὺν δ' ἀγαθὰ φρονέων νῶι δ' ἀθρόα πάντ' ἀπέλεσσε.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
καὶ λίην κεῖνός γε τοιοῦτός τε κέκριται ὀλέθρῳ·
ὣς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι.
ἀλλά μοι ἀμφὶ Ὀδυσῆι δαΐφρονι δαίεται ἦτορ
Ὀδυσσῆος, ὃς δὴ κεῖθι φίλων ἄπο πήματα πάσχει,
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ, ὅθι τ' ὀμφαλός ἐστι θαλάσσης,
νῆσος δ' ὑλήεσσα· θεὰ δ' ἐν δώμασι ναίει
Ἄτλαντος θυγάτηρ ὀλοόφρονος, ὅστε θαλάσσης
πάσης βένθεα οἶδεν, ἔχει δέ τε κίονας αὐτὸς
μακρὰς, αἳ γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσι·
τοῦ θυγάτηρ δύστλητον ὀδυρόμενον κατερύκει·
αἰεὶ δὴ μαλακοῖσι καὶ αἰμυλίοισι λόγοισι
θέλγει, ὅπως Ἰθάκης ἂν λήσεται· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἱέμενος καπνὸν ἀποθρώσκοντα νοῆσαι
ἧς γαίης θανέειν ἱμείρεται. σοὶ δέ νυ σοί πατὴρ
ἠγρίετ' ὦ φίλος ἦτορ Ὀλύμπιε· τί νύ τ' Ὀδυσεὺς
ἀργείων παρὰ νηυσὶ χαρίζετο ἱερὰ ῥέζων
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ; τί νύ οἱ τόσον ὠδύσαο Ζεῦ; (Ζεὺς,
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα
τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆα θεοῖσ' ἐπιδευὴς θείοιο
ἔθηκα; ὃς περὶ μὲν νόον ἔξοχός ἐστι βροτοῖσιν,
περὶ δ' ἱερὰ θεοῖσιν ἐδωκε τοί οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν;
ἀλλὰ Ποσειδάων γαιήοχος ἀσκελὲς αἰεὶ
Κύκλωπος κεχόλωται, ὃν ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν,
αὐτίθεον Πολύφημον, ὃν κράτος ἔσκε μέγιστον
πᾶσι Κυκλώπεσσι· Θόωσα δέ μιν τέκε νύμφη,
Φόρκυνος θυγάτηρ ἁλὸς ἀτρυγέτοιο μέδοντος,
ἐν σπείεσι γλαφυροῖσι Ποσειδάωνι μιγεῖσα.
ἐκ τοῦ δὴ Ὀδυσῆα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
οὔτι κατακτείνει, πλάζει δ' ἀπὸ πατρίδος αἴης.
ἀλλ' ἄγεθ', ἡμεῖς οἵδε περιφραζώμεθα πάντες
νόστον, ὅπως ἔλθῃσι, Ποσειδάων δὲ μεθήσει
ὀργὴν χόλον. ἀδύνατον γὰρ τί οἱ ἀντία πάντων
ἀθανάτων, ἄεκητι θεῶν ἐριδαινέμεν οἶος.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
εἰ μὲν δὴ νῦν τοῦτο φίλον μακάρεσσι θεοῖσι,
νοστῆσαι Ὀδυσῆα δαΐφρονα οἶκόνδε νέεσθαι,
Ἑρμείαν μὲν ἔπειτα διάκτορον ἀργεϊφόντην
πέμψον ἐς Ὠγυγίην, ὅπως τάχιστα
νύμφῃ δυσπλοκάμῳ εἴπῃ νημερτέα βουλήν,
νόστον Ὀδυσσῆος πεπνυμένου, οἴτε οἱ αἰεὶ
μηλ' ἀδινὰ σφάζουσι, μὴ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς.
αὐτὰρ ἐγὼν Ἰθάκηνδ' εἰσελθοῦσαμαι, ὄφρά οἱ υἱὸν
μᾶλλον ἐποτρύνω, καί οἱ μένος ἐν φρεσὶ θείω,
εἰς ἀγορὴν καλέσαντα καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς,
πᾶσι μνηστῆρσιν ἀπειπέμεν, οἵτε οἱ αἰεὶ
μηλ' ἀδινὰ σφάζουσι, μὴ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς.
αὖτε πομπὴν δ' οἱ Σπάρτηνδε τε μὴ Πύλονδε μακρὸν

νόστον

neq; ipsum occide, nec duc uxorem.
ex Oreste enim erit ultio Atridæ,
postquam pubuerit & suam desiderabit terram.
sic ait Mercurius: sed non mentem Ægisthi
persuasit bona sentiens: nunc simul omnia luit.
Huic respondit postea dea cæsia Pallas:
ô pater noster Saturnie, summe regum, Minerua
& ualde ille quidem decenti iacet morte: pro Vlysse
fic pereat & alius quicunq; talia fecerit. Ionica.
uerùm mihi pro Vlysse bellicoso cruciatur cor
infelice, qui sanè diu procul ab amicis calamitates patitur
insula in circumflua, ubi umbilicus est maris, (tur,
insula syluosa: dea uerò intra domum habitat
Atlantis filia multisciij, quiq; maris
omnis profunditates nouit, sustinet aũt columnas ipse
longas, quæ terramq; & cælum distermimant:
eius filia infortunatum lugentem detinet:
semper enim mollibus & dulcibus sermonibus
demulcet, ut Ithacæ obliuiscatur: uerùm Vlysses
cupiens uel fumum exilientem uidere
suæ terræ, mori cupit. an non tibi tandem
curat charum cor Olympie. nonne Vlyssis
Argiuorum apud naues gratificabatur sacrificando
Troia in lata? quid illi tantum iratceris ô Iupiter?
Huic respondens alloquutus est nubium congreg. Iup.
mea filia, qualis tibi sermo excidit septum dentium? Iupiter
quomodo unquam ego Vlyssis diuini obliuiscerer? uerus
qui superat quidem mente mortales, præq; sacra dijs ironia.
immortalibus dedit qui cælum latum inhabitant?
sed Neptunus terram continens incessanter semper
ob Cyclopem iratcitur, quem oculo obcæcauit,
diuinum Polyphemum, cuius robur est maximum Polyphe-
inter oẽs Cyclopas: Thoosa antè eum peperit Nympha, mus Nep-
Phorcynis filia maris irrequieti regis, tuni filius.
in specubus cauis Neptuno mixta.
ex eo tempore Vlyssem Neptunus terræ quassator
neutiquam occidit, sed summouet à patria terra.
sed agite, nos uerò consultemus omnes
reditum, quo pacto contingat, Neptunus autem deponat
suam iram. neq; enim poterit contra omnes
immortales, inuitis dijs contendere solus.
Huic respondit deinde dea cæsia Minerua:
ô pater noster Saturnie, supreme regnantium,
si quidem nunc hoc gratum beatis dijs,
redire Vlyssem prudentem ad suam domum,
Mercurium quidem internuncium Argicidam
insulam in Ogygiam incitemus, ut celerrimè
Nymphæ pulchricomæ edicat certum consilium,
reditum Vlyssis prudentis, quo pacto redeat:
porrò ego in Ithacam proficiscar, ut ei filium
magis excitem, & illi robur in mente ponam,
ut in concionem uocatis comatis Achiuis,
omnibus procis interdicat, qui ei semper
pecora pinguia mactant, & flexipedes nigras boues.
mittam autem in Spartam & in Pylum arenosam,

reditum

νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ. Hypallage ẽ, Insulam circumfluam dixit, pro Insula ambita mari.

καπνὸν ἀποθρώσκοντα νοῆσαι. Prouerb. Patriæ fumus igni alieno lucu lentior, & locus de patriæ amore, de quo Lucian. Enco.

reditum ſciſcitaturum patris chari, ſicubi audierit,
atq; ut eum gloria inſignis inter homines habeat.

Sic fata, pedibus ſubligauit pulchra talaria,
immortalia, aurea, quæ ipſam ferebant ſuper mare
& ſuper ingentem terram ſimul cum flatu uenti:
ſumpſit autem fortem haſtam, acutam acuto ferro,
grauem, magnam, ualidam, qua domat acies uirorum
heroum quibus uti q; iraſcitur fortem patrem habens:
deſcendit autem ab olympi uerticibus ruens:
ſteriti q; Ithacæ in populo, ad ueſtibulum Vlyſſis,
pauimẽto in aulico: in manu aũt gerebat ferreã haſtam,
aſſimilata hoſpiti Taphiorum duci Mentæ.
inuenit autem procos ſuperbos: qui quidem deinde
talis ante ianuam animum oblectabant,
ſedentes in pellibus boum quos occiderant ipſi.
præcones autem ipſis & ſeduli famuli,
alij quidem uinum miſcebant in crateribus & aquam,
alij rurſum ſpongijs foraminoſis menſas (bant.
abſtergebãt, & præparabãt, atq; carnes multas diuidebant.
hanc uerò longè primus uidit Telemachus Deo ſimilis:
ſedebat enim inter procos charo dolens corde,
cogitans patrem eximium in mente, ſicubi ueniens
procorum quidem diſperſionem per domos faceret,
honorem autem ipſe haberet, & bonis ſuis imperaret.
hæc cogitans, procis adſidens, uidit Palladem:
iuitq; recta foras, indignatus eſt autem animo
hoſpitem diu ad ianuam ſtare. propè autem aſtans
manum prehendit dextram, & accepit ferream haſtam:
& ipſam alloquutus uerba alata dicebat:

Salue hoſpes: apud nos hoſpitio accipieris, ac deinde
conuiuio refectus loquere quid tibi opus ſit.

Sic fatus præibat, atq; ſequebatur Pallas Minerua:
illi uerò ubi intra domum uenerunt excelſam,
haſtam quidem ſtatuit ferens ad columnam longam,
intra armarium bene politum, ubi uti q; alia
haſtæ Vlyſſis prudentis ſtabant multæ: (nem
ipſam uerò in thorũ collocauit ducens, ſtraguli q; ſubſterpulchrũ, ingenioſe factum, ſub aũt pedib. ſcabellũ erat.
ipſi autem ſellam aſt poſuit uariegatam, ſeorſum ab alijs
procis, ne hoſpes offenſus tumultu,
conuiuium faſtidiret, inter ſuperbos conuerſans,
atq; ut ipſum de patre abſente interrogaret:
aquam uerò ancilla ex guttumio infundebat ferens
pulchro, aureo, ſuper argenteum lebetem,
ad lauandum: iuxta autem politam ſtrauit menſam.
panem uerò uenerandæ pronæ apposuit ferens,
fercula multa apponens, gratificans præſentibus.
coquus aũt em carnium lances apposuit tollens
omnigenum, ipſis autem apponebat aurea pocula.
præco autem eos ſeduló obibat uinum fundens.
ingreſſi autem ſunt proci ſuperbi: qui continuò quidem
ordine ſedebant per ſedilia thorosq;:
his uerò præcones quidem aquam manibus infundebãt,
panem autem ancillæ acernabant in caniſtris,
illi antẽ ad edulia appoſita parata manus protenderunt

νόσφ ὡλισθόμενον πατρὸς φίλα, λῶ πω ἀκούσῃ,
ἀλλ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐφ' ἀνθρώποισιν ἔχωσιν.
Ὡς ἔφατ', ἐν δ' ἄρα ποσσὶν ἑὼ πάσατο καλὰ πέδιλα,
ἀμβρόσια, χρύσεια, τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν
ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν ἅμα πνοιῇς ἀνέμοιο·
εἵλετο δ' ἔγχος ἔλκιμον ἐγχείην, ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ,
βριθύ, μέγα, σιβαρόν, τῷ δαμνᾷσι σίχας ἀνδρῶν
ἡρώων τοῖσίν τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη·
βῆ δ' ἐς κατ' ὀλύμποιο καρήνων αἰξασπὸ
σῆν δ' Ἰθάκης γῆν εἶδε λιμῷ, ἐν πυθμένι κόλπου, Ο'δυσῆος,
δόλτε ἐπ' αὐλείῃ· παλάμῃ δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος,
εἶδ' ὁμόθι ξείνῳ Ταφίων ἡγήτορι Μέντῃ.
εὗρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγήνορας· οἱ μὲν ἔπειτα
πρόσθεν οἵσιν πρὸ πάροιθε θυράων δυμὸν ἔτερπον,
ἧμενοι ἐν ῥινοῖσι βοῶν ὅς ἔκτανον αὐτοί.
κήρυκες δ' αὐτοῖσι καὶ ὀτρηροὶ θεράποντες,
οἱ μὲν ἄρ' οἶνον ἔμισγον ἐνὶ κρητῆρσι καὶ ὕδωρ,
οἱ δ' αὖτε σπογγοισι πολυτρήτοισι τραπέζας
νίζον, νὴ πρότίθεντο, δαῖτα κρέα πολλὰ δαπεῦον.
τὸν δ' πολὺ πρῶτον ἴδε Τηλέμαχος θεοειδὴς·
ἧστο γὰρ ἐν μνηστῆρσι φίλον τετιημένος ἦτορ,
ὀσσόμενος πατέρ' ἐσθλὸν ἐνὶ φρεσὶν, εἴποθεν ἐλθὼν
μνηστήρων ἧν μὲν σκεδάσειε κατὰ δ' ὤματα θείη,
τιμὴν δ' αὖτος ἔχοι, καὶ κτήμασιν οἷσιν ἀνάσσοι,
τὰ φρονέων, μνηστῆρσι μεθήμενον, εἶσιδ' Ἀθήνην·
βῆ δ' ἰθὺς πρόθυρον, νεμεσσήθη δ' ἐνὶ θυμῷ
ξεῖνον δηθὰ θύρῃσιν ἐφεστάμεν· ἐγγύθι δ' ἆρα
χεῖρ' ἔλε δεξιτερὴν, καὶ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Χαῖρε ξεῖνε· πάρ' ἄμμι φίλησαι, αὐτὰρ ἔπειτα
δαῖτα πάσαο μάλα μυθήσεαι ὅττεό σε χρή.
Ὡς ἐπὼν ἡγεῖθ', ἅ δ' ἕπετο γλαυκῶπις Ἀθήνη·
οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἔντοσθεν ἴσαν δόμου ὑψηλοῖο,
ἔγχος μὲν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα μακρὴν,
δουρὸς ἰόκτυπος γνωτοῦ ἐϋξέστου, γύθι πρ ἄλλα
ἔγχε' Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἵστατο πολλά·
αὐτὴ δ' αὖ θρόνον ἔσσεν ἄγων, ἐπὶ λῖτα πετάσασα
καλόν, δαιδάλεον, ὑπὸ δ' ἕρλινος ποσὶ ἧκεν.
παρὰ δ' αὐτὸς κλισμὸν θέτο ποικίλον, ἐκτοθεν ἄλλων
μνηστήρων, μὴ ξεῖνος αὐηθὴς ὀρυμαγδῷ,
δείπνῳ δὲ δύσησθον, ὑπόρφιάλοισι μετελθὼν,
ἠδ' ἵνα μιν πόθοι πατρὸς ἀποιχομένοιο θέρσοι.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος πρόχοῳ ἐπέχυτο φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· πὰρ δ' ἕρση ξεστὴ ἐτανύσσατο τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
ἔδμεν' ἅπα πολλ' ὧν θῆστο, χαριζομένη παρεόντων.
δαιτρὸς δ' κρεῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας
παντοίων, παρὰ δὲ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα.
κήρυξ δ' αὐτοῖσι θαμὰ ἐπιώχετο οἰνοχοεύων.
ὄρσεν δ' ἄλλοθεν μνηστῆρας ἀγήνορας· οἱ μὲν ἔπειτα
ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
τοῖσιν δ' κήρυκες μὲν ὕδωρ ὦπτ χεῖρας ἔχευαν,
σῖτον δ' μωὰς παρεγλίνον δ' κανέεσσιν,
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.

οἶνον ἐμισγον. Rius priſcus bibendi, nõ merum, ſed dilutũ hic & poeta exhibetur.

κῆρυξ δ' ἐκ μεγάροιο φέρε κλυτὰ φάρμακα θείη.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἆσε θυμὸν
μνηστῆρσιν, τοῖσιν μὲν ἐφ' ἱμερτὴν ἀνέμιμνε,
μολπήν τ' ὀρχηστύν τε· τὰ γὰρ τ' αὐτῇμαθ' ἅλις ἐστίν·
κῆρυξ δ' ἐν χερσὶ κίθαριν πορπαλίμην δῶκε
φήμιῳ, ὅς ῥ' ἔκιδνε πολὺ μνηστῆρσιν ἀνάγκῃ·
ἄντοι ὁ φορμίζων ἀνιβάλλετο καλὸν ἀείδειν.

Αὐτὰρ Τηλέμαχος πρὸς οὖς γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
ἆγχι κάρη κεφαλὴν, ἵνα μὴ πύθοιατο ἕκαστοι,
Ξεῖνε φίλ', ἦ καί μοι νημερτέα μυθήσαιο,
τάδε σοι μὲν ταῦτα μέλει, κίθαρίς τε καὶ ἀοιδή,
ἥ τοι ἐπ' ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἔδουσιν
ἀνέρος, οὗ δή πού τε λύκῃ ὀστέα τυθήτην ὄμβρῳ,
κείμενα ἐπ' ἠπείρου, ἢ ἐν ἁλὶ κῦμα κυλίνδει·
εἰ κεῖνόν γ' Ἰθάκηνδε ἰδοίατο νοστήσαντα,
πάντες κ' ἀρῃσαίατ' ἐλαφρότεροι πόδας εἶναι
ἢ ἀφνειότεροι χρυσοῦ τε ἐδητύος τε.
νῦν δ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλωλε κακὴν μόρον, ὄφρ' ἔτι καί τις
θαλπωρὴ, εἴπερ τις ὑπὸ χθονὶ νόστον ἀπούρας
φησὶν ἐλεύσεσθαι· τὸ δ' οὔ τοι νόσιμον ἧμαρ.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
τίς, πόθεν εἶς ἀνδρῶν; ποῦ τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
ὁπποίης δ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο; πῶς δέ σε ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνα θ' ἵκμεναι εὐχετόωνται;
οὐ μὲν γάρ τι σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι·
καί μοι τόδε τ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ
εἰ νέος ἐμβέβαμεν, ἢ καὶ πατρώϊος ἐσσι
ξεῖνος· ἐπεὶ πολλοί γε σάων ἐνὶ δώμασιν ἦλθον
ἄνδρες, ἐπεὶ καὶ κεῖνος ἐπίσκοπος ἔκλυε θνητῶν.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
τοιγάρ τοι τοῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
Μέντης Ἀγχιάλοιο δαΐφρονος ὔξομαι εἶναι
υἱὸς, ἀτὰρ Ταφίοισι φιλήρετμοισιν ἀνάσσω.
νῦν δ' ἔνδιος ξὺν νηὶ κατέπλυθον ἀνδρ' ἐτάροισι,
πλείοσιν οἴνοπα πόντον ἐπ' ἀλλοθρόοις ἀνθρώποις,
ἐς Τεμέσσην μετὰ χαλκόν· ἄγω δ' αἴθωνα σίδηρον.
νῆϊς δέ μοι ἥδ' ἑστήκῃ ἐπ' ἀγρῷ νόσφι πόληος,
ἐν λιμένι ῥοάδεϊ, ὑπὸ νηΐῳ ὑλήεντι.
ξεῖνοι δ' ἀλλήλοισι πατρώϊοι ἔνδοθεν εἶεν
ἐξ ἀρχῆς, εἴπερ τε γέροντ' ἔροιο καὶ ἐλθὼν
Λαέρτην ἥρωα· τὸν ἐκτοσθεν φασὶ πολίνδε
ἔρχεσθ', ἀλλ' ἀπάνευθεν ἐπ' ἀγροῦ πήματα πάσχειν
χωὼ σὺν ἀμφιπόλῳ, ἣ οἱ βρῶσίν τε πόσιν τε
παρτίθεται, ὅτε κεν μιν κάματος κατὰ γυῖα λάβῃσι,
ἕρπύζοντ' ἀνὰ γεννὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο.
νῦν δ' ἦλθον, δὴ γάρ μιν ἔφαντ' ἔμμεν τόνδε γε δῆμον
σὸν πατέρ'· ἀλλά νυ τόν γε θεοὶ βλάπτουσι κελεύθου.
οὐ γάρ πω τέθνηκεν ἐπὶ χθονὶ δίῳ ὀλοσσοῖς,
ἀλλ' ἔτι που ζωὸς κατερύκεται ἀνδρὶ ἐοικὼς,
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ· χαλεποὶ δέ μιν ἄνδρες ἔχουσιν
ἄγριοι, οἵ τε κεῖνον ἐρυκανόωσ' ἀέκοντα.
αὐτὰρ νῦν τοι ἐγὼ μαντεύσομαι ὡς ἐνὶ θυμῷ
ἀθάνατοι βάλλουσι, καὶ ὡς τελέουσι ἕκαστα,
ὅττί τι μαίτις ἐὼν, ὅτ' οἰωνῶν σάφα εἰδώς·
ἔστι δ' ἔτι δρυόχου φίλης ἄπο πατρὸς ἐοῦσα

pueri uerò crateres ad summum implerunt potu.
sed postquam potus & esca desiderium exemerunt
proci, ipsis uerò alia in mente curæ erant,
cantus saltatioq́: (hæc enim sunt ornamenta conuiuij)
præco autem in manus cytharam perpulchram posuit
Phœmio, qui quidem canebat inter procos necessitate:
uidelicet ille fides pulsans cœpit pulchrè canere.

At Telemachus alloquutus est glaucis oculis Palladē,
propè admonens caput, ut non audirent alij:

Hospes chare, nunquid mihi iraſcēris ſi quid dixero? Telemachi & Minerue colloquium.
his quidem hæc curæ sunt, cythara & cantus,
facilè: quoniam alienum cibum impunè absumunt
uiri cuius certè alicubi alba ossa putrescunt imbre,
iacentis in continente, aut in mari fluctus uoluit:
si illum utiq́ in Ithacam uiderent reuersum,
omnes optarent celeriores pedibus esse
quàm ditiores auroq́ uestēq́.
nunc uerò ille sic perijt malo fato, neq́ ulla nobis
spes est, etiam si quis terrestrium hominum
dicat rediturum esse: eius uerò perijt reditionis dies.
sed age mihi hoc dic & uerè enarra,
quis, unde es hominum? ubi tibi urbs atq́ parentes?
quali autem in naui aduenisti? quo pacto te nautæ
duxerunt in Ithacam? quinam esse se profitentur?
neq́ enim ullo pacto te peditem existimo huc uenisse:
& mihi hoc dic uerè ut bene cognoscam
an recens uenisti, aut paternus es
hospes, quoniam multi adierunt uiri nostram domum
alij, quoniam etiam ille uersabatur inter homines.

Hunc rursus alloquuta est dea cæsia Minerua:
enimuero ego tibi hæc ualdè uerè narrabo,
Mentes Anchiali prudentis gloriar esse
filius, cæterum Taphis nauigandi peritis impero.
nunc uerò huc cum naui ueni atq́ socijs,
nauigans per obscurū pontū ad alienæ linguæ homines,
ad Temesen ad æs: duco autem splendidum ferrum.
nauis autem mihi stat ad agrum ante urbem,
in portu fluctisono, sub Neio syluoso.
hospites autem innicem paterni nos profitemur esse
ab initio, si modò senem interroges aggressus
Laertem heroem: quem non amplius aiunt in urbem
uenire, sed seorsim in agro dolores pati
uetula cum ancilla, quæ illi cibumq́ potumq́
apponit, quandocunq́ labor membra innadit,
serpentem per fertilitatem soli uiniferi.
nunc autem ueni: sed ipsum aiunt peregrè esse
tuum patrem: uerùm hunc dij impedimunt in itinere.
nō enim adhuc mortuus est super terrā diuinus Vlysses,
sed adhuc alicubi uiuus detinetur in lato ponto
insula in circumflua: sauū autem ipsum uiri detinent
agrestes, qui alicubi illum arcent inuitum.
porrò nunc tibi ego uaticinabor quemadmodū in animo
immortales suggerūt, & quēadmodū perfectū iri puto,
neutiquam uates existens, neq́ auguriorū clarè peritus:
non iam diu absens à patria terra

erit, neq; si etiam ferrea uincula detinerent:
uidebit ut redeat, quoniam uersutus est.
sed age mihi hoc dic & uerè enarrato,
num ex ipso tantus filius sis Vlysse,
uehementer enim & capite & oculis pulchris similis es
illi: quoniam frequẽter ad eũ modum uersabamur inuicẽ
antequam in Troiam conscenderet, quo utiq; alij
Græcorum optimates ierunt cauis in nauibus:
ex hoc tempore neq; Vlyssem ego uidi, neq; me ille.
Hanc rursus Telemachus prudens alloquebatur:
enimuero ego tibi ô hospes ualde uerè enarrabo,
mater inquit me eius esse: cæterùm ego
nescio: nõ n. ullo pacto qui suã suũ parẽtem ipse cognouit. nam ego beati alicuius essem filius (uir.
uiri, quem in suis bonis senectus inuenisset:
nunc uerò ille infelicissimus est mortalium hominum,
ex hoc me dicũt natũ esse: quoniã tu me hoc interrogas.
Hunc autem rursus alloquuta est dea cæsia Minerua:
non sanè tibi natiuitatẽ utiq; dij ignobilem in posterum
fecerunt: postquam te talem peperit Penelope.
sed age mihi hoc dic & uerè enarrato,
quæ epulæ, quæ uerò hæc turba? quid uerò tibi opus est?
conuiuiũ, an nuptiæ? quoniam non symbolum hæc sunt:
quàm mihi supra modum contumelioſe uidentur
conuiuari per domum. indignè ferat uir
turpia multa uidẽs, quicũq; intelligẽs utiq; interuenerit.
Hãc u. rursum Telemachus prudẽs cõtra allocutus est:
ô hospes, quando certè me hæc interrogas atq; percõtaris,
solebat quidem quondam domus hæc dines & integra
esse, quamdiu adhuc ille uir superstes erat:
nunc verò aliter uisum est dijs, mala machinantibus,
qui illum quidem ignobilem fecerunt supra omnes
homines: si quidem non ob mortuum utiq; sic lugerem,
si inter suos socios occisus fuisset Troianorũ in populo,
aut amicorũ in manib. postq; bellũ egregiè administrassent
atq; ei tumulum fecissent omnes Græci, (uit:
atq; etiã suo filio ingentẽ gloriã reportasset in posterum:
nunc uerò ipsum sine gloria Harpyæ discerpserunt:
perijt inuẽtu difficilis, inglorius, mihi u. dolores luctũq;
reliquit. neq; amplius illum lugens desideo
solum, quoniam mihi alia dij tristia mala conciliarunt.
quotquot enim insulis dominantur optimates,
Dulichioq; Samoq; & syluoso Zacyntho,
atq; quotquot asperæ Ithacæ dominantur,
tot matrẽ meam in connubium petunt, uexant a. domum.
illa uerò neq; abnuit odiosas nuptias, neq; finem
facere potest: hi uerò corrumpunt epulantes
domum meam: fortasis me discerpent & ipsum.
Hunc dolore adflicta alloquebatur Pallas Minerua:
Papæ, næ tu multum absentis Vlyssis
indiges, qui procis impudentibus manus injiciat.
si enim nunc ueniens, domus in primis foribus
staret, habens galeam & scutum & duo hastilia,
talis existens qualem ipsum ego primum cognoui
domo in nostra bibentem q; gaudentem q;

ἔσσεται, ὀδλ' εἰπέρ τε σιδήρια δ' ἔσματ' ἔχοισι·
φράσσεται ὥς κε νέηται, ἐπεὶ πολυμήχανός ὄσσιν.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἰ δὴ δὴ αὐτοῖο τόσος τάδε εἰς Ὀδυσῆος.
ἀνὼς γὰρ κεφαλήν τε καὶ ὄμματα καλὰ ἔοικας
κείνῳ· ἐπεὶ θαμὰ τοῖον ἐμισγόμεθ' ἀλλήλοισι
πρίν γε δὴ δὴ Τροίην ἀναβήμεναι, ἔνθά περ ἄλλοι
ἀργείων οἱ ἄριστοι ἔβαν κοίλῃς ἐνὶ νηυσίν·
ἐκ τοῦδ' ὅτ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἴδον, ὅτ' ἐμὲ κεῖνος.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα·
τοί γάρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
μήτηρ μέν τ' ἐμέ φησι τοῦ ἔμμεναι· αὐτὰρ ἔγωγε
οὐκ οἶδ'· ὃ γὰρ πῶς τις ἑοῦ γόνον αὐτὸς ἀΐσσει.
ὡς δὴ ἔγωγ' ὄφελον μάκαρος νύ τοι ἔμμεναι υἱὸς
ἀνέρος, ὅν κτεάτεσσιν ἑοῖς ἐπιγήρας ἔπτιμε·
νῶϊ δ' ὃς, ἀποτμότατος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων,
τοῦ μ' ἐκ φασὶ γεγεῶσθαι· ἐπεὶ σύ με τοῦτ' ἐρεείνεις.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὃ μὲν τοι γενεὴν γε θεοὶ νώνυμον ὀπίσω
θῆκαν· ἐπεὶ σέ γε τοῖον ἐγείνατο Πηνελόπεια.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
τίς δ' αἰς, τίς ἥδε πολίς; τίπτε δὲ σε χρεώ;
εἰλάτιν, ἦε γάμος; ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ' εἰσίν·
ὥστέ μοι ὑβρίζοντι ὑπερφιάλως δοκέουσι
δαίνυσθαι κατὰ δῶμα. νεμεσσήσαιτό κεν αὐτὴ
ἐσχεαπόλλ' ὁρόων, ὅστις πινυτός γε μετέλθοι.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα·
ξεῖν', ἐπεὶ ἦρ δὴ ταῦτά μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς,
μέλλῳ μέν ποτε οἶκος ὅδ' ἀφνειὸς ἠμὲ μάλιστα
ἔμμεναι, ὄφρ' ἔτι κεῖνος αὖθι δὴμι ἔναιεν·
νῦν δ' ἐτράπετο † ἐβάλοντο θεοί, κακὰ μητιόωντες, al. βάλοιτο
οἵ κεῖνον μὲν ἄϊστον ἐποίησαν περὶ πάντων
ἀνθρώπων, ἐπεὶ ὅ κε θανόντι περ ὧδ' ἀκαχοίμην,
εἰ μετὰ οἷς ἑτάροισι δάμη Τρώων ἐνὶ δήμῳ,
ἢ φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον πολύπ δύσε·
τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
καί δ' ἑ καὶ ᾧ παιδὶ μέγα κλέος ἤρατ' ὀπίσσω·
νῦν δ' ἑ μιν ἀκλειῶς ἅρπυιαι ἀνερείψαντο· ἅρπυιαι. De harpyis Virg. lib. iij. Ocypore, Aello, Celeno. Hoc loco tamen interpres significari animus admonet.
οἴχετ' ἄϊστος, ἄπυστος, ἐμοί δ' ὀδύνας τε γόους τε
κάλλιπεν. οὐδ' ἔτι κεῖνον ὀδυρόμενος σχαχίζω
οἷον, ἐπεὶ νύ μοι ἄλλα θεοὶ κακὰ κήδε' ἔτευξαν.
ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ὑπὶ κρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
ὅσσοι δ' ἀρνειὸν κρανάλῳ ἰθάκῃ κατακεκριμένοισι,
τόσσοι μητρὸς ἐμῆς μνῶνται, τρύχουσι δ' οἶκον.
ἣ δ' οὔτ' ἀρνεῖται συγκρὸν γάμον, ὄφρα τελέσσαι
ποιήσαι δ' ὥρατο· τοὶ δ' ὧδε μινύθουσιν ἐδουσι δὲ
οἶκον ἐμόν· τάχα δή με δαΐφρονος ἐξολέσουσιν.
Τὴν δ' ἐπαλαστήσασα προσηύδα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὤ πόποι, ἦ δὴ πολλὸν ἀποιχόμενόν γε Ὀδυσῆος
δηρὸν, ὅ κε μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφείη.
εἰ γὰρ νῦν ἐλθών, δόμου ἐν πρώτῃσι θύρῃσι
σταίη, ἔχων τὴν καὶ ἀσπίδα καὶ δύο δοῦρε,
τοῖόν οἷόν μιν ἐγὼ τὰ πρῶτ' ἐνόησα
οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ πίνοντά τε τερπόμενόν τε,

ἐξ Ἐφύρης αὐτόνδε πρὸ Ἴλου Μερμερίδαο,
(οἴχετο γὰρ κἀκεῖσε θοὴν ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
φάρμακον ἀνδροφόνον ζητήμενος, ὄφρά οἱ ἔπι
ἰοὺς χρίεσθαι χαλκήρεας· ἀλλ' ὁ μὲν οὔ οἱ
δώκεν, ἐπεὶ ῥα θεοὺς γε μετὰ φρεσὶ ᾖδεν ἐόντας·
ἀλλὰ πατὴρ οἱ δῶκεν ἐμός· φίλεεσκε γὰρ αἰνῶς)
τοῖόν γ' ἐν μνηστῆρσιν ὁμίλησειν Ὀδυσῆα,
πάντες κ' ἀκύμοροί τε γάμοι τε πικρόγαμοί τε.
ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
ἦκα νοσήσας ἀποτίσεται, ἦέ κ' ἀνήνηι,
οἷσιν ἐνὶ μεγάροισι σὲ γ' ἔμμεναι αὖθι κελεύω.
ὅππως κεν μνησῆρας ἀπώσεαι ἐκ μεγάροιο.
εἰ δ' ἄγε νῦν ξυνίει, καὶ ἐμοῦ ἐμπάζεο μύθου,
αὔριον εἰς ἀγορὴν καλέσας ἥρωας ἀχαιούς,
μῦθον τέφραδε πᾶσι, θεοὶ δ' ἔστων μάρτυροι ἔσων·
μνηστῆρας μὲν ἔπειτα σκίδνασθαι αὖωχθι·
μητρὸς δ' εἰ οἱ θυμὸς ἐφορμᾶται γαμέεσθαι,
ἆψ ἴτω δόμον μέγαρον πατρὸς μέγα δυναμένοιο·
οἳ δὲ γάμον τεύξουσι, καὶ ἀρτυνέουσιν ἐεδνα
πολλὰ μάλ', ὅσα ἔοικε φίλης ἀπὸ παῖδος ἕπεσθαι.
σοὶ δ' αὐτῷ πυκινῶς ὑποθήσομαι, ἄνεκ' ἄριστα,
νῆ' ἄρσας εἰρέσσιμον εἰκοσίμην ἥτις ἀρίστη,
δρῆσο δ' ὁδὸν πατρὸς ἐμοῦ οἰχωκότος ἤδη
εἴ τίς τοι εἴπησι βροτῶν, ἢ ὄσσαν ἀκούσῃς
ἐκ Διός, ἥτε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισι.
πρῶτα μὲν ἐς Πύλον ἐλθέ, καὶ εἴρεο Νέστορα δῖον·
κεῖθεν δ' ἐς Σπάρτην ἐλθὲ ξανθὸν Μενέλαον·
ὃς γὰρ ὀΐστατος ἦλθεν ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
εἰ μέν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον ἀκούσῃς,
ἦ τ' ἂν τετληότι γε καὶ ἐνναέτηι γε νοήσαις·
εἰ δέ κε τεθνειῶτος ἀκούσῃς, μηδέ τ' ἐόντος,
νοσφισάμενος δ' ἔπειτα φίλῃ δὴν πατρίδα γαῖαν,
σῆμά τέ οἱ χεύσαι, καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερεῖξαι
πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε, καὶ ἀνέρι μητέρα δοῦναι.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ ταῦτα τελευτήσῃς τε καὶ ἔρξῃς,
φράζεσθαι δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
ὅππως κεν μνησῆρας ἐνὶ μεγάροισι τεοῖσι
κτείνῃς, ἢ δόλωι, ἢ ἀμφαδόν· οὐδέ τί σε χρὴ
νηπιάας ὀχέειν, ἐπεὶ οὐκέτι τηλίκος ἐσσί.
ἢ οὐκ ἀΐεις οἷον κλέος ἔλαβε δῖος Ὀρέστης
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφόνηα
Αἴγισθον δολόμητιν, ὃς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα;
καὶ σύ φίλος, (μάλα γάρ σ' ὁρόω καλόν τε μέγαν τε)
ἄλκιμος ἔσσ', ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὐ ἔπῃσι.
αὐτὰρ ἐγὼν ὠκέα νῆα θοὴν κατελεύσομαι ἂδ' ἐς,
ἀδ' ἑτάρους, οἵ μοι μάλ' ἀχαλόωσι μένοντι.
σοὶ δ' αὐτῷ μελέτω, καὶ ἐμεῦ ἐμπάζεο μύθου.
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
ξεῖν' ἤτοι μὲν ταῦτα φίλα φρονέων ἀγορεύεις,
ὥστε πατὴρ ὤ παιδί, καὶ οὔποτε λήσομαι αὐτῶν·
ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον, ἐπεὶ σεύοιτο πόρ' ὁδοῖο,
ὄφρα λοεσάμενός τε, τεταρπόμενός τε φίλον κῆρ,
δῶρον ἔχοις ἂδε νῆα ἴσης, χαίροις γὰρ ἐνὶ θυμῷ,
τιμῆεν, μάλα καλόν, ὅ τοι κειμήλιον ἔσται
ἐξ ἐμεῦ· οἷα φίλοι ξεῖνοι ξείνοισι δόσασι.

φάρμακον. Medicamen est uocabulum, malũ & bonum. Infr. li. iiij. φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλά, μιγέντα πολλὰ δ' λυγρά.

ἦκα νοσήσας ἀποτίσεται. Proverb. uetus, cuius hic sensus est. In deorum arbitrio & potestate situm.

ex Ephyro reuersum ab Ilo Mermerida,
(profectus enim erat illuc celeri in naui Vlysses,
uenenum mortiferum inquirens, ut posset
sagittas ungere ferreas: sed ille quidem non illi
dedit, quoniam deos uerebatur semper entes:
sed pater illi dedit meus: amabat enim uehementer)
talis ens inter procos uersaretur Vlysses,
omnes & breuis fati fierent & amaris nuptijs.
uerùm enimuero hæc deorum in genibus posita sunt,
utrum reuersus ulciscatur, an non,
suis in ædibus: te autem considerare iubeo
quo modo procos expellas ex ædibus.
sed age nunc intellige, & meam cura orationem,
tras in concionem ut uocaueris Heroes Achiuos,
orationem proloquere omnibus, dij uerò testes sint:
procos quidem ad sua abire iube:
matrem autem si ipsi animus impellit nubere,
rursus eat ad domum patris multum potentis:
hi uerò nuptias perficient, & apparabunt dotem
sanè eximiam, quantam decet charam in filiam erogare.
tibi autem ipsi prudenter consulam, si quidem parueris,
nauem componens remigibus uiginti quæ optima est,
proficiscere interrogaturus de patre diu absente,
si quis tibi dicat mortalium, aut famam audiueris
ex Ioue, quæ potissimum gloriam adfert hominibus.
primùm quidẽ ad Pylũ abi, & interroga Nestorẽ diuũ:
illinc in Spartam ad flauum Menelaum:
hic uerò nouissimus uenit Achiuorum loricatorum.
si quidem patris uitam & reditum audieris,
sanè quantumuis tristis adhuc sustinebis annum:
si uerò mortuum audieris, neq; amplius uiuentem,
reuersus continuò charam in patriam terram,
monimentum illi erige, & parentalia perfice
eximia ualde, qualia decet: & uiro matrem dato,
porrò postquam certè hæc finieris & perfeceris,
considera deinde in mente & in animo
quo pacto procos intra ædes tuas
interficias, siue dolo, siue palàm, neq; te conuenit
puerilia sequi, siquidem non amplius puer es.
an non audisti qualem gloriam ceperit diuus Orestes
omnes per homines, postquam interfecit patris occisorẽ
Ægisthũ dolosum, qui illi patrẽ inclytum interemerat?
& tu amice, (te enim uideo eximium & magnum)
strenuus fis, ut aliquis te etiam posterorum laudet.
cæterùm ego ad nauem celerem descendam iam,
atq; ad socios, qui fortassis me plurimũ expectant manẽtes
tibi autem ipsi curæ sit, & meos serua sermones. (tes.
Hanc rursus Telemachus prudens contrà adloq. est:
ô hospes profectò hoc amico animo dicis,
perinde atq; pater suo filio, & nunquã obliuiscar illorũ:
sed age nunc expecta, tametsi acceleras ad iter,
ut & lotus, & oblectatus amicum cor,
donum habens ad nauem eas, gaudens in animo,
preciosum, ualde eximiũ, quod tibi ueluti thesaurus erit
ex me: qualia amici hospites hospitibus dant,

Mineruæ iubet Telemachum conuocare concionem, testificari patrem.

Telemachus in locum uacuum

κειμήλιον. Res preciosæ, pecuniæ

Τὸν

Hunc

Huic respondebat deinde dea cæsia Minerua:
ne me amplius detine, cupidum ad iter:
donum autem quodcunq; mihi dare charum cor iubet,
rursus redeunti dato domum ferre,
& sanè eximiũ excipiens: tibi aũt digna erit retributio.
Illa quidem sic loquuta abijt cæsia Minerua;
auis autem ut Anopea auolauit: huicq; in animo
indidit robur & audaciam, recordariq; sui patris
magis longè quàm antea. hic aũt mente sua considerans,
obstupuit in animo: putauit enim deum esse.
continuò autem procos adibat deo æquandus uir:
illis autem cantor canebat insignis, hi uerò tacitè
sedebant audientes: ille uerò reditũ Achiuorum canebat
difficilem, quem ex Troia præbuissẽt Pallas Minerua.
huius è supernis mente intellexit diuinam cantilenam
filia Icari prudens Penelope:
scalas uerò altas descendit suæ domus,
non sola, una cum hac ancillæ duæ sequebantur.
illa uerò quãdo iam ad procos peruenisset diua mulierũ,
stetit sanè iuxta limen aulæ bene fabricatæ,
ante maxillas habens tenues uittas:
ancilla uerò ei pudibunda utrinq; adstabat.
lachrymãs uerò statim alloquebatur diuinum cantorem:
ô Phemie, multa sanè alia mortaliũ oblectamenta noui-
gesta hominumq; deorumq;, quæ celebrant poetæ, (sti,
horum unum ipsis cane adsidens: illi autem silentio
uinum bibant. ab hac uerò quiesce cantilena
molesta, quæq; mihi perpetuò in pectoribus charum cor
affligit: quando me imprimis uexat dolor immensus.
tale enim caput desidero, memor semper
uiri cuius lata est gloria per Græciam & mediũ Argos.
Hanc rursus Telem. prudens contra alloquutus est:
mater mea, quid sanè rursum inuides iucundum cantorẽ
oblectare quocunq; illi mens impellitur? non sanè poetæ
in causa sunt. sed interdum Iup. in causa est, qui suggerit
uiris ingeniosis ita ut uult singulis.
huic autem non reprehensio quòd Græc. aduersa canit.
eam enim cantilenam magis celebrant homines
quæcunq; auditoribus recentissima existat.
tibi uerò sustineat cor & animus audire.
non enim Vlysses solus perdidit reditus diem
in Troia, multi uerò alij uiri perierunt.
sed in domum profecta tua opera administra,
telamq; columq;, & ancillis impera
opus accelerare: oratio uerò uiris curæ erit
omnib. potissimũ uerò mihi: cuius imperiũ est in domo.
Illa quidem attonita rursus in domum iuit:
filij enim dictum prudens ponebat in animo.
ad superiora; conscendens cum ancillis mulieribus,
flebat deinde Vlyss. dilectũ maritum, donec illi somnum
dulcem palpebris immisit cæsia Minerua.
Proci autem tumultuabantur per domum obscuram,
omnes autem cupiebant lectulis dormire:
illis autem Telemachus prudens incepit sermonem:
Matris meæ proci immensa iniuria præditi,

Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη, nia & res repo-
μή μ' ἔτι νεῦ κατέρυκε, λιλαιόμενόν περ ὁδοῖο· ſitæ, dicuntur, ἀπὸ
δῶρον δ' ὅ, τι κέ μοι δῶναι φίλον ἠδὲ γένηαι, τοῦ πάλιν ἀ-
αὖθις ἀνερχομένῳ δόμεναι οἰκόνδε φέρεσθαι, θεῖναι, id est,
τὴν μάλα καλὸν ἑλών· σοὶ δ' ἄξιον ἔσται ἀμοιβῆς. reponendo.

Ἦ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὄρνις δ' ὡς ἀνόπαια δι' ἔπτατο· τῷ δ' ἐνὶ θυμῷ
θῆκε μενεπτόλεμόν τε, σάφα μνησάμενόν τε πατρὸς
μᾶλλον ἔτ' ἢ πάροιθεν. ὁ δ', φρεσὶν ἧσι νοήσας,
θάμβησεν κατὰ θυμόν· ὀΐετο γὰρ θεὸν εἶναι.
αὐτίκα δ' ἂμ μνηστῆρας ἐπὼχετο δῖος ἀοιδός·
τοῖσι δ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτὸς, οἱ δ' ἄρα σιωπῇ
εἵατ' ἀκουάζοντο· ὁ δ' ἀχαιῶν νόστον ἄειδε
λυγρὸν, ὃν ἐκ Τροίης ἐπετέλλατο παλλὰς Ἀθήνη.
τοῦ δ' ὑπερωϊόθεν φρεσὶ σῷσιν θέσπιν ἀοιδὴν
κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια·
κλίμακα δ' ὑψηλὴν κατεβήσατο οἷο δόμοιο,
οὐκ οἴη, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι δύο ἕποντο.
ἣ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποικίλον οἷο,
ἄντα πρόσωπα σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα·
ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ πιστὴ ἑκάτερθε πάρεσθον.
δακρύσασα δ' ἔπειτα προσηύδα θεῖον ἀοιδόν,
Φήμιε, πολλὰ γὰρ ἄλλα βροτῶν θελκτήρια οἶδας,
ἔργ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε, τά τε κλείουσιν ἀοιδοί,
τῶν ἓν γέ σφιν ἄεισε παρήμενος· οἱ δ' σιωπῇ
οἶνον πίνοντες. τοῦτον δ' ἀποπαύε' ἀοιδῆς
λυγρῆς, ἥτέ μοι αἰεὶ φίλον κῆρ
τείρει ἐπεί με μάλισα καδήκετο γοῦνθ' ἅλαστον.
τοῖλιν γὰρ κεφαλὴν ποθέω, μεμνημένη αἰεὶ
ἀνδρὸς ἐμοῦ πλέος οὔρει καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα·
μῆτερ ἐμή, τί τ' ἄρ' οὐ φθονέεις ἐρίηρον ἀοιδὸν
τέρπειν ὅππῃ οἱ νόος ὄρνυται; ὃ νύ τ' ἀοιδοὶ
αἴτιοι, ἀλλά ποθι Ζεὺς αἴτιος, ὅστε δίδωσιν
ἀνδράσιν ἀλφηστῆσιν ὅπως ἐθέλῃσιν ἑκάστῳ.
τόττῳ δ' ὀνείδισαι ἀναιδέα κακὸν οὐκ ἀείσειν.
τλὴ γὰρ ἀοιδὴν μᾶλλον ὧν κλέίουσ' ἄνθρωποι
ἥτις ἀκούοντεσσι νεωτάτη ἀμφιπέλῃται.
σοὶ δ' ὧν τολμάτω κραδίη καὶ θυμὸς ἀκούειν.
ὃ γὰρ Ὀδυσσεὺς οἶος ἀπώλεσε νόστιμον ἦμαρ
ἧς Τροίης, πολλοὶ δ' ἦ καὶ ἄλλοι φῶτες ὄλοντο.
ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε,
ἱστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
ἔργον ἐποίχεσθαι· μῦθος δ' ἄνδρεσι μελήσει
πᾶσι, μάλισα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔσ' ἐνὶ οἴκῳ.
Ἦ μὲν θαμβήσασα πάλιν οἰκόνδε βεβήκει·
παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένου ἔνθετο θυμῷ.
βῆ δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί,
κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα,
πάντες δ' ἠρήσαντο πάρα λεχέεσσι κλιθῆναι.
τοῖσι δ' Τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχε μύθων,

Μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες ὑπερφίαλον ὄβριν ἔχοντες,

μὴ ἢ βοντὺς. Prouerb. Absit clamor in conuiuio.

νῦν μὲν δαινύμενοι τερπώμεθα, μηδὲ βοητὺς
ἔστω· (ἐπεὶ τόγε καλὸν ἀκούειν ἀοιδοῦ
τοιοῦδ' οἵου ὅδ' ἐστί, θεοῖς φάτιν ἀντιθέοισιν)
ἠῶθεν δ' ἀγορήνδε καθεζώμεθα πάντες
ὡς ὑμῖν μῦθον ἀπηλεγέως ἀποείπω,
ἔξιτε μεγάρων· ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,
ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμειβόμενοι κατὰ οἶκους.
εἰ δ' ὔμμιν δοκέει τόδε λωΐτερον καὶ ἄμεινον
ἔμμεναι, αὐδρὸς ἑνὸς βίοτον νήποινον ὀλέσσαι,
κείρετ', ἐγὼ δ' ἀθέους μὲν ἐπιβήσομαι ἀγνὰ ἑόντας,
αἴ κέ ποθι Ζεὺς δῶσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι,
νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔνδοθεν ὀλοιθε.

Ὣς ἔφατ', οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδὰξ ἔχον χείλεσι φιλὸν
Τηλεμάχου θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευε.

Τοῖσι δ' αὖ Ἀντίνοος πεφάτιν Εὐπείθεος υἱός,
Τηλέμαχ', ἦ μάλα δή σε διδάσκησιν θεοὶ αὐτοὶ
ὑψαγόρην τ' ἔμεναι, καὶ θαρσαλέως ἀγορεύειν,
μή σέ γ' ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλῆα Κρονίων
ποιήσειν· ὅ τοι ἐστὶ γενεῇ πατρώϊον ὄλβιε.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἀντίνοε, εἴπέρ μοι σὺ ἀγάσσεαι, ὅ, τι κεν εἴπω;
καί κεν τῷ ἐθέλοιμι Διός γε δίδοντος ἀρέσθαι.
ἦ φῂς οὖν κάκιστον ἐν ἀνθρώποισι τετύχθαι;
οὐ μὲν γάρ τι κακὸν βασιλεύεμεν· αἶψά τε οἱ δῶ
ἀφνειὸν τελέσει, καὶ τιμήσει περ ἀνώγει.
ἀλλ' ἦτοι βασιλῆες Ἀχαιῶν εἰσὶ καὶ ἄλλοι
πολλοὶ ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, νέοι ἠδὲ παλαιοί,
τῶν κέν τις τόδε πάντες ἔχοιεν, ἐπεὶ θανέ δῖος Ὀδυσσεύς·
αὐτὰρ ἐγὼν οἶκόν γε ἄναξ ἔσομ' ἠμετέροιο,
καὶ δμώων ὃς μοι λῄσατο δῖος Ὀδυσσεύς.

Τὸν δ' αὖ Εὐρύμαχος Πολύβου πάις αὐτίον ηὔδα,
Τηλέμαχ', ἦτοι ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
ὅστις ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλεύσει ἀχαιῶν·
κτήματά γ' αὐτὸς ἔχοις, καὶ δώμασιν οἷσιν ἀνάσσοις.
μή τις γὰρ δὴ ἔπειτα βίηφι κτήματ' ἀπερρύσεται, Ἰθάκης ἔτι ναιετάοντος.
ἀλλ' ἐθέλω σε φέριστε πρὸς ξείνου δρέεσθαι,
ὅππόθεν ἐστὶ καὶ ἀνθρώπων ποίης δ' ἀζύγεται εἶναι
γαίης· πῶς ἦ νύ οἱ γενεὴ καὶ πατρὶς ἄρουρα·
ἦε τοι ἀγγελίῃ πατρὸς φέρει ἐρχομένοιο,
ἦ ἑὸν αὖτ' χρεῖος ἐελδόμενον τόδ' ἱκάνει.
οἶμ' ἀπαΐξας ἄφαρ οἴχεται, οὐδὲ ὑπέμεινε
γνώμεναι· ὃ μὲν γάρ τι κακῶν εἰς ὤπασε ἐώκει.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Εὐρύμαχ', ἦτοι νόσφι ἀπώλεσε πατρὸς ἐμοῖο,
ὅτ' ἔν ἀγγελίῃς ἔτι πείομαι, εἴ ποθεν ἔλθοι,
ἄτε θεοπροπίῃς ἐμπάζομαι, οὐδέ τινα μήτηρ
δῦ μέγαρον καλέσασα θεοπρόπον ἐξερέηται.
ξεῖνος δ' ὅτος ἐμὸς πατρώϊος ἐκ Τάφου ἐστίν,
Μέντης Ἀγχιάλοιο δαΐφρονος ὄλβιος εἶναι
υἱός, ἀτὰρ Ταφίοισι φιλήρετμοισιν ἀνάσσει.
ὣς φάτο Τηλέμαχος· φρεσὶ δ' ἀθανάτῃ θεὸν ἔγνω.
οἱ δ' εἰς ὀρχηστύν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
τρεψάμενοι τέρποντο· μένον δ' ὀπὶ δαῖτα δόρπου ἐλθεῖν.
τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ὀπὶ ἔπλετο δόρπου ἦλθε.

δῖα τό τε

nunc quidem conuiuantes delectemur, neq; clamor
adsit: (nam hoc honestum est audire cantorem
talem qualis hic est, dijs assimilis uoce)
mane uerò ad concionem sedeamus uenientes
omnes, ut uobis sermonem audenter renunciem,
exire ex ædibus: aliasq; sequimini dapes,
uestra bona absumentes, uicissim per domos.
si uerò uobis uidetur hoc satius & melius
esse, uiri unius uictum impunè perdere,
absumite, ego uerò deos inuocabo sempiternos,
si unquam Iupiter det uicissitudinaria opera fieri,
multi deinde intra ædes peribitis.

Sic ait. illi uerò omnes mordicus labia prehendentes,
Telemachũ admirabãtur, quòd audaciter loquutus esset:
Hunc a. rursus Antinous alloquutus est Epithei filius:
ô Telemache, quàm sanè te docuerunt dij ipsi
sublimiloquum esse, & audenter concionari,
ne te utiq; in circumflua Ithaca regem Iupiter
constituat: quod tibi genere paternum est.
Hũc rursum Telemachus prudẽs cõtra alloquutus est:
Antinoe, tametsi mihi iraſcaris si quid dixero?
& sanè hoc uellem Ioue utiq; concedente accipere.
an putas hoc pessimum inter homines esse?
non enim ullo pacto malum est regnare: statim ei domus
diues fit, & honoratior ipse si rex.
sed certè reges Achiuorum sunt etiam alij
multi in circumflua Ithaca, iuuenes & ueteres,
horũ aliquis hoc habere poterit, postq; mortuus est dinus
cæterùm ego domus rex ero nostræ, (Vlysses.
& mancipiorum quæ mihi ex spolijs reliquit diu. Vlyss.
Hunc statim Eurymachus Polybi fil. contra alloq. est:
ô Telemache, certè hæc deorum in genibus posita sunt,
quisnam circumfluæ Ithacæ dominabitur Græcorum:
bona uerò ipse habeas, & domui tuæ imperes.
non enim ille ueniat uir qui inuitum ui
bonis deprædaturus sit, Ithaca adhuc habitata.
sed uolo te optimè de hospite interrogare,
unde ille uir, quali autem gloriatur esse
è terra: ubinam ei genus & patria tellus:
an tibi nuncium patris adfert uenientis,
an suum ipsius debitum expetens huc uenit.
ut facto impetu statim abijt, neq; sustinuit (erat,
ut cognosceretur: non enim ullo pacto ignau. aspectu sim.
Hunc auẽ rursus Telemachus prudens alloquutus est:
Eurymache, certè reditus perijt patris mei,
certè nec nuncium amplius audio, sicunde ueniat,
neq; uaticinium curo, si quem mater
in regiam uocans diuinatorem sciscitetur.
hospes uerò hic meus paternus è Tapho est,
Mentes Anchiali cordati gloriatur esse
filius, cæterùm Taphijs nauigandi peritis imperat.
Sic ait Telemachus: mẽte uerò immortalẽ deũ cognouit.
hi uerò ad saltationem & suauem cantum (uit.
cõuersi oblectabantur: expectabant a. uesperũ aduenire.
his autem se oblectantibus niger uesperus superuenit.

iam

Antinous Telemachus

Eurymachus Telemachus

iam tum dormituri ibant ad domum singuli.
Telemachus autem ubi ipsi thalamus perpulchræ aulæ
sublimis ædificatus erat, cooperto in loco,
illuc iuit in lectum, multa mente reputans.
simul cum eo ardentes faces ferebat pudica docta
Eurycleæ, Opis filia Pisenoridæ:
quam olim Laertes emerat facultatibus suis
impubis cũ adhuc esset, precium boum dederat.
ex æquo autẽ ipsam pudicæ uxori honorabat domi suæ:
ẽ lectulo u. nũq cõgressus est, iræ scilicet fugiebat uxoris:
hæc illi simul ardentes faces ferebat, & ipsum maximè
ancillarum amabat, & enutrierat parunlum existentem.
aperuit autem ianuas thalami benefacti:
sedebatq in lecto, molle autem exuit indusium:
& id quidem aniculæ sedulæ imposuit in manus.
illa quidem plicans & aptans indusium,
paxillo suspendens iuxta perforatum lectum,
festina institit ire ex thalamo: ianuam a. attraxit annulo
argenteo: insuper autem pessulum obtendit loro.
hic ille pernox, tectus onis florida lana,
consultabat mentibus suis uiam quam dixerat Minerua.

ODYSSEAE HOMERI II.

Rapsodiæ argumentum.

Congregato concilio Telemachus, denunciat procis exire è domo Vlyssis. Acceptis autem ab Eurycleæ quæ ad peregrinationem necessaria erãt, à Pallade sociis & naui ad nauigationem, soluit post solis occasum.

ODYSSEAE HOMERI B.

RAPSODIA.

Secundus Liber concionem habet, uiatica emit, nauigationem cum Pallade.

VAndo uerò manegenita apparuit roseis digitis aurora,
surrexit ex lectulo Vlyssis dilectus filius,
uestibus indutus: gladium uerò suspendit ab humeris.
pedibus uerò sub splendidis ligauit pulchra sandalia,
institit q exire è cubiculo deo similis occursu:
continuò autem præconibus acutisonis imperauit
conuocare ad concionem comatos Græcos.
bi uerò conuocarunt, illi autẽ congregabantur celerrimè.
porrò post quam congregati sunt, in unum conuenerunt,
iuit autẽ ad concionẽ, manu autẽ tenebat ferreã hastam:
non solus, simul cum hoc duo canes albi sequebantur:
diuinam certè huic gratiam circumfudit Pallas.
Hunc sanè omnes populi aduenientem admirabantur.
sedebat autem in patris sella, cesserunt autem senes.
bis uerò continuò heros Ægyptius cœpit concionari,
qui ob senectutem incurius erat, & multa sciebat:
etenim huius dilectus filius cum diuino Vlysse
ad Ilium equosum conscenderat canis in nauibus,
Antiphus bellator: illum uerò sæuus interfecit Cyclops
in spelunca cana, ultimamq paranit cœnam.
tres autem illi alij erant, & unus inter procos uersabatur
Eurynomus, duo aũt perpetuò exercebãt paterna opera:
sed neq sic illius oblitus erat lugens & dolens.

bis

ναυπόντιδι. Vocabula in au, apud Græcos desiderũ denotãs quodammodo, quemadmodum apud nos in Rio. Sic πολεμιάω, bellaturio, & nauaim dormisturio; pro πατεαίμ per syncopen.

δόσγ. Suidas tegmen interpretatur, ex molli lana. πρόβλατον ἡ ἀπαλὴν ἐρίων.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Β.

ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Συναγαγὼν ἐκκλησίαν Τηλέμαχος, παραγγέλλει τοῖς μνηστῆρσι ἀπιέναι ἀπ' οἴκων· ἀναίνεται δὲ. λαβὼν δὲ παρὰ μὲν Εὐρυκλείας τὰ πρὸς τὴν ἀποδημίαν ἐπιτήδεια, παρὰ δὲ τὴν Ἀθηνᾶς ἀναίρει καὶ πλοῖον, ἀφ' οὗ πλοῦν εὐξάμενος ἐλίου δύναντος.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Β.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Βοὴ' ἀγορὴν ἵκα, δῖα γυνὴ, πάλῃ μετ' Ἀθήνας.

ΗΜΟς δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ὦρνυτ' ἄρ' ὄξ ὀνύφιος Ὀδυσῆος φίλος υἱός,
εἵματα ἑσσάμενος· περὶ δ' ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ.
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.
βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θεῷ ἀγαλίγκιος αὐτὼς.
αὐτίκα δ' κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσε
κηρύσσειν ἀγορὴν δ' ἐκαρηκόμωντας ἀχαιούς.
οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἄγερθεν, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
βῆ ῥ' ἴμεν εἰς ἀγορήν, παλάμῃ δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος·
οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε δύω κύνε ἀργοὶ ἕποντο·
θαυτσίλαι δ' ἄρα τῷ γε χάριν κατέχεθεν Ἀθήνη.
τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηεῦντο.
ἕζετο δ' ἐν πατρὸς θώκῳ, ἐξαν δ' γέροντες.
τοῖσι δ' ἔπειθ' ἥρως ἀγγέλλιος ἦρχ' ἀγορεύειν,
ὅς ῥ' ἦν γήραϊ κυφὸς ἰδὼν, καὶ μυρία εἰδώς.
καὶ γὰρ ὁ φίλος υἱὸς ἅμ' αὐτίθεω Ὀδυσῆϊ
Ἴλιον εἰς δύπτολεμον ἔβη κοίλῃς ἐνὶ νηυσίν,
Ἀντιφος αἰχμητὴς τ' δ' ἄγριος ἔκτανε Κύκλωψ
ἐν αὐτῇ γλαφυρῇ, πύματον δ' ἅπάσατο δόρπου.
τρεῖς δὲ οἱ ἄλλοι ἔσαν, καὶ ὁ μὲν μνηστῆρσιν ὁμίλει
Εὐρύνομος, δύο δ' αὖ ἐχον πατρώια ἔργα·
ἀλλ' οὐδ' ὡς ὃ λήθετ' ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων.

πῶς

τοῖς ὄγε δακρυχέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Κέκλυτε δή νυν μοι Ἰθακήσιοι ὅ, τι κεν εἴπω,
οὐδ' ἐποθ' ἥμετέρην ἀγορὴν γήγετ' οὔδε θόωκος,
ἐξ οὗ Ὀδυσεὺς δῖος ἔβη κοίλῃς ἐπὶ νηυσί·
νεῦ ἤ τίς ὧδ' ἤγειρε; τίνα χρειὼ τόσον ἵκει
ἠὲ νέων αὐδρῶν, ἢ οἱ πρόγονοί εἰσιν;
ἤ τιν' ἀγγελίην δραδὲ ἐκλυεν ἐρχομένοιο,
τὴν χ' ἡμῖν σάφα εἴποι ὅτε πρότερός γε πύθοιτο;
ἤ τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκεται ἠδ' ἀγορεύει;
ἐσθλός μοι δοκεῖ εἶναι, ἀνήμενος· εἴθε οἱ αὐτῷ
Ζεὺς ἀγαθὸν τελέσειεν ὅ, τι φρεσὶν οἷσι μενοινᾷ.

Ὡς φάτο. χαῖρε δ' ἄρα φήμῃ Ὀδυσῆος φίλος υἱός,
οὐδ' ἄρ' ἔτι δηρὸν ἧσο, μενοίνησεν δ' ἀγορεύειν·
στῆ δ' ἐν μέσῃ ἀγορῇ· σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χειρὶ
κῆρυξ Πεισήνωρ πεπνυμένα μήδεα εἰδώς.
τῷ ῥ' ὅγε πρῶτον ἔπειτα γέροντι καθαπτόμενος πόδι εἶπε,

Ὦ γέρον. Oratio elegantissima Telemachi, in qua orditur à persona Aegyptij.

Ὦ γέρον, οὐχ ἑκὰς ὅδε ἀνήρ, (τάχα δ' εἴσεται αὐτὸς)
ὃς λαὸν ἤγειρα· μάλιστα δέ μ' ἄλγος ἱκάνει·
οὔτέ τιν' ἀγγελίην δραδὲ ἐκλυον ἐρχομένοιο,
τὴν χ' ὑμῖν σάφα εἴπω, ὅτε πρότερός γε πυθοίμην,
οὔτέ τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκομαι οὐδ' ἀγορεύω·
ἀλλ' ἐμὸν αὐτοῦ χεῖος, ὁ μοι κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ,
δοιὰ δ' ὀΐομαι πατρὸς ἐμοῦ ἐδλὸν ἀπώλεσα, ὅς ποτ' ἐν ὑμῖν

τοῖσδ' ἀνδάνειν φησὶ, Ionica paregmenon, & Diaplasmus cū Prosthematismo, & inuersitur, pro τοῖσι, τοῖσδε.

τοῖσδ' ἤσκεν Βασιλῆας, πατὴρ δ' ὡς ἤπιος ἦεν.
νῦν δ' αὖ τὸ πολὺ μείζον, ὃ δὴ τάχα οἶκον ἅπαντα
φάγχυ διαρράισει, βίοτον δ' ἀπὸ πάμπαν ὀλέσσῃ·
μητρί μοι μνηστῆρσι δεδυκέναι ἐπέχραον ἀνὴρ
ἐνθελάσσῃ,
ἧν αὖ δ' ἐῶν φίλοι υἱδν οἱ φθάδε γ' εἰσὶν ἄριστοι·
οἵ πατρὸς μὲν δὸν οἶκον ἀπερρίγασι νέεσθαι
Ἰκαρίου, ὡς κ' αὐτὸς ἑοῦ νώσαιτο θυγατρὸς,
ὁππῳ δ' ὥ κ' ἐθέλοι καί οἱ κεχαρισμένος ἔλθοι·
οἵ δ' εἰς ἡμέτερον πωλεύμενοι ἤματα πάντα,
βόας ἱερεύοντες καὶ ὄϊς πίονας αἶγας,
εἰλαπινάζουσι, πίνουσί τε αἶθοπα οἶνον
μαψιδίως· τὰ γὰρ πολλὰ καταίνυται. οὐ γὰρ ἔπ' αὖτε
οἷος Ὀδυσεὺς ἔσκεν, ἀρὴν ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι·
ἡμεῖς δ' οὐ νύ τι τοῖοι ἀμυνέμεν ἠδὲ καὶ ἔπειτα
λυγαλέοι τ' ἐσόμεσθα, καὶ οὐ δεδαημένοι ἀλκῆς.
ἦ τ' ἂν ἀμυναίμην, εἴ μοι δύναμίς γε πέλοιτο·
ἀτὰρ οὐκέτ' ἀνεκτὰ βέβηκε τὰ δύσατα, οὐδ' ἔτι καλῶς
οἶκος ἐμὸς διόλωλε. νεμεσσήθητε καὶ αὐτοί,
ἄλλους τ' αἰδέεσθε περικτίονας ἀνθρώπους
οἵ πολυαιπήεσσι θεῶν δ' ὑποδείσατε μῆνιν,
μή τι μετασπρέψωσιν ἀγασσάμενοι κακὰ ἔργα.
λίσσομαι ἡμὲν Ζῆνα Ὀλύμπιον ἠδὲ Θέμιστα,
ἥ τ' ἀνδρῶν ἀγορὰς ἀνὰ λύει ἠδ' ἀναδίζει,
σχέσθε φίλοι, καί μ' οἶον ἐάσατε πωτήεσθαι λυγρῷ

al. τέρεσθαι. ut sit ut mat.

τείρεσθ'· εἰ μή ποτε πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσεὺς
ἀργαλέους ἐκάκησε Δαναοὺς ἐῢ κνημίδας ἀχαιούς·
τοὺς μὲν ἀποτινύμενοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες,
τοὺς ὀτρυνόντες· ἐμοὶ δὲ κε κέρδιον εἴη
ὑμέας ἐδέμεναι κειμήλιά τε πρόβασίν τε·
εἰ χ' ὑμεῖς γε φάγοιτε, τάχ' ἄν ποτε τίσις εἴη.
τόφρα γὰρ ἂν κατὰ ἄστυ ποτιπτύοιμεθα μύθῳ,
χρήματ' ἀπαιτίζοντες, ἕως κ' ἀπὸ πάντα δόῃσιν.

his ille lachrymans concionatus est & fatus:

Audite sanè nunc me Ithacenses quodcunq; dixero,
nunquã nostrum concilium factum est neq; cõgregatio,
ex quo Vlysses diuinus abijt canis in nauibus:
nũc aũt quis huc cõgregauit? quẽ necessitas tantũ urget
siue ex iunioribus uiris, aut qui seniores sunt?
an aliquem nuncium exercitus audiuit uenientis,
quẽ nobis palàm dicere queat quoniam prior audiuerit?
an quippiam publicum aliud dicturus est aut loquetur?
honestus mihi uidetur esse, adiutor: utinam illi ipsi
Iupiter bene uertat quæcunq; mente sua cogitat.

Sic ait. gaudebat autem laude Vlyssis charus filius,
neq; amplius diu sedit, aggressusq; est concionari:
stetit aũt in media cõcione: sceptrũ á. ei imposuit manu
præco Pisenor prudentia consilia edoctus. Pisenor præc. Telemachi concionatur, & fortuita obuia ei ponit.
primum deinde ad senem conuersus loquutus est:
O senex, nõ procul abest ille uir (statim a. ipse cognosces)
qui populum congregaui: potissimum me dolor urget.
neq; ullum nuncium exercitus audiui uenientis,
quem uobis palàm enarrem, quòd prior audiuerim,
neq; quicquam publici aliud enarro neq; dico:
sed meũ ipsius negotiũ, quod mihi malũ incidit domui,
duplex est: alterũ q; patrẽ eximiũ pdidi, qui quõdã inter
ipsos imperabat, erat autem uelut pater mitis. (nos
nunc autẽ longè maius, quod mox citò domũ uniuersam
funditus euertet, uictumq; omnino perdet:
matri meæ proci instant nolenti,
eorum uirorum chari filij qui hìc utiq; sunt optimi:
qui patris quidem in domum horrent proficisci
Icarij, ut ipse dotet filiam,
deiq; cui uoluerit & qui ipsi gratus uenerit:
illi uerò in nostram uentitantes quotidie,
boues sacrificantes & oues & pingues capras,
splendidè conuiuantur, bibuntq; atrum uinum
gratis: plurima uerò absumunt. non enim adest uir
qualis Vlysses erat, qui detrimentum à domo arceat:
nos uerò neutiquam qui auertere queamus: præterea
imbelles q; sumus, & neq; periti pugnandi.
nam sanè auerterem, si mihi uis adesset.
non enim iam tolerabilia facinora fiunt, neq; honestè
domus mea perit. indignamini & ipsi,
aliosq; reueremini uicinos homines
qui circum habitant: deorum uerò timete iram,
ne quid mutentur irati ob mala facinora.
oro sanè Iouem Olympium aut Themidem,
quæ hominum conciones & soluit & constituit,
abstinete amici, & me solum finite dolore molesto
affligi: si unquam pater meus bonus Vlysses
hostilibus malis affecit fortes Græcos:
ob hæc mihi talionẽ reddentes malè afficite hostiliter ac
istos incitantes: mihi uerò satius esset (gentes,
uos absumere possessionem q; prouentum q;:
quod si uos comederitis, fortassis aliquãdo etiam solutio
tandiu enim per urbẽ cõueniremus colloquio, fieret.
bona repetentes, donec omnia persoluerentur.

tunc uerò mihi irritos dolores inijcitis animo.
Sic ait iratus, sceptrum uero iecit in terram,
lachrymas distillans. cõmiseratio uerò inuasit pop. oẽm.
tunc alij quidẽ oẽs in silẽtio erant: neq; quisquã ausus est
Telemacho uerbis respondere molestis:
Antinous autem ipsum solus respondens alloquutus est:
noi re- Telemache altiloque, uirib. impotens, qd loquutus es,
io. nos dedecorans? nis autem maculam inijcere.
tibi uerò neutiquam proci Græcorum culpandi sunt,
sed chara mater, quæ sanè uersutias callet,
iam enim tertius est annus, statim autem aderit quartus,
ex quo dementat animum intra præcordia Achiuorum:
lopes omnes quidem sperare facit, & promittit uiris singulis,
pro- nuncios mittens, mens autem illi alia cogitat.
oli. illa uerò dolum hunc alium in mente deliberauit:
statuam magnam telam in ædibus texuit,
subtilem & immensam: cæterùm nobis uerba fecit:
iuuenes mei proci, postquã mortuus est diuinus Vlysses,
sustinete urgentes meas nuptias, donec textum
perfecero, (ne mihi uana fila pereant)
Laerti Heroi sepulchrale, quando tandem ipsum
fatum malum tollet asperæ mortis:
ne aliqua me in populo mulierum Achiuarum culpet,
siquidem absq; tegumento iacuerit, multa possidens.
Sic ait, nobis uerò statim persuasus est animus generosum uerò in die quidem texebat magnam telam, (sus.
noctu uerò soluebat, postquam faces adhibuerat.
sic triennio quidem latuit dolo, & persuasit Achiuis:
sed cum quartus uenit annus, & uenerunt horæ,
& tunc certè aliqua dixit mulierum quæ bene sciebat,
& ipsam soluentem inuenimus pulchram telam.
sic illa quidem perfecit etiam nolens præ necessitate.
tibi uerò sic proci respondent, ut scias
ipse tuo animo, sciant & omnes Achiui:
matrem tuam dimitte, iube autem ipsam nubere
illi cuicunq; pater insserit, & placuerit ipsi.
si uerò amplius uexabit multo tẽpore filios Achiuorum,
hæc agitans in animo quæ ei abundè dedit Pallas,
operaq; scire insignia, & mentem bonam,
uersutias quales nunq; aliquã do audiuimus neq; ueterũ,
earum quæ olim fuerunt pulchricomæ Achiuæ,
Tyroq;, Alcmenaq;, pulchricomaq; Mycena:
harum nulla similia commenta Penelopæ
sciebat. sed hoc quidem nén conducibile excogitauit.
tamdiu enim uictum tuum & bona consument,
donec illa hoc habebit propositum quod quidẽ nunc illi
in pectoribus posuerunt Dij: magna quidem gloria ipsi
fit, cæterum tibi desiderium multi uictus.
nos u. nec ad negot. nostra antè ibimus, neq; aliquo aliò,
antequam ipsa nubat Græcorum cuicunq; uoluerit.
lemach. Hunc rursum Telemachus prudens contra alloq. est:
ntinoe. Antinoe, nullo modo licet è domo inuitam expellere
quæ me peperit, quæ me enutrinit: pat. aũt meus alicubi
uiuit siue mortuus est. durũ a. me multa reddere (terr.
Icario, siquidem ipse ego matrem dimisero.

ex

νωῖ δ' ἐ μοι ἀπρήκτους ὀδυσσὰς ἐμβάλλετε θυμῷ.
Ὡς φάτο χωόμενος, ποτὶ δ' σκῆπτρον βάλε γαίῃ,
δάκρυ' ἀναπρήσας. οἶκτος δ' ἔλε λαὸν ἅπαντα.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν ταῦτα δίκλων ἔσαν· ἔτλη τις ἔτλη
Τηλέμαχον μύθοισιν ἀμείψασθαι χαλεποῖσιν·
Ἀντίνοος δ' ἐ μιν οἷος ἀμειβόμενος προσέειπεν·

Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μεγάθυμε, ἄγχιτε, ποῖον ἔφη βυ, Oratio et responsio Antinoi qua Telemachi accusationem confusam, transferendo culpam in Penelopen. Translatio criminis.
ἡμέας αἰσχύνων; ἐθέλεις δ' ἐ κε μῶμον ἀνάψαι.
σοὶ δ' ὅτι μνηστῆρες ἀχαιῶν αἴτιοί εἰσιν,
ἀλλὰ φίλῃ μήτηρ, ἣ τοι περὶ κέρδεα οἶδεν,
ἤδη γὰρ τρίτον ἔτος, τάχα δ' εἰσὶ τέταρτον,
ἐξ ὅτε δὴ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἀχαιῶν
πάντας μύρεται, ἐπὶ δ' ἔλπεται, ἧ ὑπέσχετο δ' ἀνδρὶ ἑκάστῳ,
ἀγγελίας πεύθεσθαι, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.
ἤδη δόλον τόνδ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξε·
στησαμένη μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινε, μέγας ἱστὸς. Proverb. Telam Penelopes retexere.
λεπτὸν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπεν,
κοῦροι, ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θανέ δῖος Ὀδυσσεύς,
μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰσόκε φᾶρος
ἐκτελέσω, (μή μοι μεταμώλια νήματ' ὄλητα)
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κεν μιν ταφίων, Ekthlasis & diæresis, pro ταφῶν.
μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανυλεγὲος θανάτοιο·
μή τις μοι κατὰ δῆμον ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
αἴκεν ἄτερ σπείρου κεῖται, πολλὰ κτεατίσας.
Ὡς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτε πεπείθετο θυμὸς ἀγλαΐῃσι.
ἔνθα κατ' ἦμαρ μὲν ὑφαίνεσκε μέγαν ἱστὸν,
νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπὴν δαΐδας παραθεῖτο.
ὣς τρίετες μὲν ἔλαθε δόλῳ, κατὰ δ' ἔπεισεν ἀχαιούς·
ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
καὶ τότε δή τις εἶπε γυναικῶν ἣ σάφα ἤδη,
καὶ τὴν γ' ἀλλύουσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἱστόν.
ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε καὶ οὐκ ἐθέλουσ' ὑπ' ἀνάγκης.
σοὶ δ' ὧδε μνηστῆρες ὑποκρίνονται, ἵν' εἰδῇς
αὐτὸς σῷ θυμῷ, εἰδῶσι δ' ἤ σφιν ταῦτες ἀχαιοί·
μητέρα σὴν ἀπόπεμψον, ἄνωχθι δέ μιν γαμέεσθαι
ᾧ κ' ὀτρύνῃ τε πατὴρ κέλεταί τε, καὶ αὐτὴ. Insignis locus de copulandis coniugibus autoritate & consensu parentum.
εἰ δ' ἔτ' ἀνήσει γε πολὺν χρόνον υἷας ἀχαιῶν,
τὰ φρονέουσ' ἀνὰ θυμὸν ἃ οἱ περὶ δῶκεν Ἀθήνη,
ἔργα τ' ἐπίστασθαι περικαλλέα, καὶ φρένας ἐσθλὰς,
κέρδεά θ' οἷ' ἄπο τίν' ἀκόσμους ὀΐδμεν ἐπὶ μαλακοῖσιν,
τώων αἵ κε θάνῃσιν ἐϋπλοκαμῖδες ἀχαιαὶ, ἐϋπλοκαμῖδες. Synechd. pars pro toto.
Τυρώ τ', Ἀλκμήνη τε, ἐϋπλόκαμός τε Μυκήνη·
τάων ὅττις ὁμοῖα νοήματα ποιήσειεν
ἤδη. ἀτὰρ μὲν τό γ' ἐπαίσιμον οὐκ ἐγένοντο.
τόφρα γὰρ ἂν βιότου τε καὶ ἧς κτήματ' ἔχῃσιν,
ὄφρά κε κείνη τοῦτον ἔχῃ νόον ὅντινά οἱ νῶϊ
ἐν στήθεσσι τίθεσι θεοί· μέγα μὲν κλέος αὐτῇ
ποιεῖτ', αὐτὰρ σοί γε πολὺ πολίου βιότοιο.
ἡμεῖς δ' ὅτ' ἂν ἐλθὼν ὄφρα τάχ' ἐν δήμῳ γε, ὅτέ περ ἄλλη,
ὧδέ γ' αὖτ' ἐθέλῃσι γάμον ἀχαιῶν ᾧ κ' ἐθέλῃσιν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιμήνιος αὐτίον ηὔδα·
Ἀντίνο', ὄππως δὴ σὺ δόμων ἐκέκασσαι ἅπασαι
ἠμ' ἔτεχ', ἠμ' ἔθρεψε· πατὴρ δ' ἐμὸς ἄλλοθι γαίης
ζώει ὀΐω ἢ τέθνηκε. κακὸν δ' ἐμὲ πολλὸν ἀποτίνειν
Ἰκαρίῳ, αἴκ' αὐτὸς ἑκὼν ἀπὸ μητέρα εἴμεν.

ἐκ γὰρ

ἐκ γὰρ τ' πατρὸς κακὰ πείσομαι, ἄλλα δ' ἀίσω
δῶσει· ἐπεὶ μήτηρ συγερὰς ἀράσετ' ἐρινῦς
οἴκου ἀποῤχομένη, νέμεσις δ' ἐμοὶ ὀξ ἀνθρώπων
ἔσεται. ὡς δὲ καὶ αὖτις ἐγὼ ποτε μῦθον γείνω.
ὑμεῖς δ' εἰ μὲν θυμὸς νεμεσίζεται αὐτῇσιν,
ἔξιτέ μοι μεγάρων, ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,
ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμειβόμενοι κατὰ οἴκους·
εἰ δ' ὑμῖν δοκέει τόδε λωΐτερον καὶ ἄμεινον
ἔμμεναι, ἀνδρὸς ἑνὸς βίοτον νήποινον ὀλέσσαι,
κείρετ'· ἐγὼ δ' θεοὺς ἀθανάτους κεκλήσομαι αἰεν ἐόντας,
αἴ κέ ποτε Ζεὺς δῶσι πελίντιτα ἔργα γενέσθαι·
νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔνδοθεν ὄλοισθε.

Ὡς φάτο Τηλέμαχος. τῷ δ' ἀίετὼ θυρύοπα Ζεὺς
ὑψόθεν ἐκ κορυφῆς ὄρεος πτῶκε πτέρυγε πεσσω.
τὼ δ' ἔως μὲν ἔπ' ἔτονθ' μετὰ οἰωνοῖς ἀνέμοιο,
πλησίω ἀλλήλοισι τιταινομένω πτερύγεσσιν·
ἀλλ' ὅτε δὴ μέσσῳ ἀγορῷ πολύφημον ἵκεσθην,
ἔνθ' ὧν ἀλιπνείοντε τινασσέσθην πτέρα πολλά,
ὄβρι δ' ἰδόντ' πάντων κεφαλὰς, ὄσσοντο δ' ὄλεθρον·
δρυφαμένω δ' ὀνύχεσι παρειὰς ἀμφί τε δειρὰς,
δεξιὼ ἤϊξαν πιάτ' οἰκία καὶ πόλιν ἀνδρῶν.
θάμβησαν δ' ὄρνιθας ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
ὥρμηναν δ' αὐτὰ θυμὸν ἄπορ τελέεσθαι ἔμελλον.

Τοῖσι δὲ μετέειπε γέρων ἥρως Ἀλιθέρσης,
Μαστορίδης. ὃ γὰρ οἷος ὁμηλικίην ἐκέκασο,
ὄρνιθας γνῶναι, καὶ φαίσιμα μυθήσασθαι,
ὅσσα περ εὖ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
κέκλυτε δή νυν μευ Ἰθακήσιοι ὅ, τι κε εἴπω·
μνηστῆρσιν δὴ μάλιστα πεφασμένα κόμπον τάδε εἴρω,
τοῖσιν γὰρ μέγα πῆμα κυλίνδεται· ὁ γὰρ Ὀδυσεὺς
δηρὸν ἀπ' οἴκου ἔσεσθαι φίλων ἀμφ' ἔσεται, ἀλλά που ἤδη
ἐγγὺς ἐὼν, τοῖσδε φόνον καὶ κῆρα φυτεύει
πᾶσι πολεσσι δὴ καὶ ἄλλοισι κακὸν ἔσεσθαι,
οἳ νεμόμεθ' Ἰθάκην δυσείλιον. ἀλλὰ πολὺ πρὶν
φραζώμεθ' ὡς κε κατάπαυσόμεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
παυέσθων· καὶ γάρ σφιν ἄφαρ τόδε λώϊον ἔσται.
οὐ γὰρ ἀπείρητος μαντεύσομαι, ἀλλ' εὖ εἰδώς·
καὶ γὰρ ἐκείνῳ φημὶ τελεσσιφίλητα πάντα
ὡς οἱ ἐμυθεόμην ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
ἀργεῖοι, μετὰ δ' ἔσσιν ἔβη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
φίλων κακὰ πολλὰ παθόντ', ὀλέσαντ' ἀπὸ πάντας
ἄγνωστον πάντεσσιν ἐείκοσιν ὠγιαντῷ (ἔτεσσιν,
οἰκαδ' ἐλεύσεσθαι· τάδε δ' ἤνυτο πάντα τελεῖται.

Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς αὐτίον ηὔδα·
ὦ γέρον, εἰ δ' ἄγε νῦν μαντεύεο σοῖσι τέκεσσιν, (δαῖ,
οἰκαδ' ἰὼν, μή πως τι κακὸν πάσχωσιν ὀπίσσω·
τῶν τε δ' ἐγὼ σέο πολλὸν ἀμείνων μαντεύεσθαι.
ὄρνιθες δὲ τε πολλοὶ ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο
φοιτῶσ', οὐδέ τε πάντες ἐναίσιμοι· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ὤλετο πάλ'. ὡς καὶ σὺ κατεφθίσθαι σὺν ἐκείνῳ
ὤφελες· οὐκ ἂν τόσα θεοπροπέοις ἀγόρευες,
οὐδέ κε Τηλέμαχον κεχολωμένον ὧδ' ἀνιήεις,
σῷ οἴκῳ δ' ὦρον ποτιδέγμενος αἴκε πόρηισιν·
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τόδε καὶ τετελεσμένον ἔσται,
αἴκε νεώτερον ἄνδρα, πολλά τε πολλά τε εἰδότα,
πεῖθ' φά-

ex patre siquidem mala patiar, alia autem deus
dabit: postquam mater odiosas imprecata fuerit furias
à domo discedens, inuidia autem mihi ex hominibus
erit. sic itaq; hunc ego sermonem nunquam dicam.
uestrum uerò siquidem animus indignatur his,
exite è domo mea, alias autem curate dapes,
uestra bona absumentes, uicissim per domos:
si uerò uobis uidetur satius & melius
esse, uiri unius uictum impunè perdere,
corrodite: ego uero deos inuocabo sempiternos,
si unquam Iupiter dabit talionis operas fieri:
multi deinde intra domum pereatis.

Sic ait Telemachus. huic aquilas latè uidens Iupiter ex alto à uertice montis misit uolare.
hæ usq; quidem uolabant ad flatum uenti,
propinquæ inuicem extendentes alas:
sed cum iam ad mediam concionẽ celebrẽ peruenissent,
hic conuersæ quatiebant alas densas,
aspexerunt aũt omniũ capita, portendebant autẽ mortẽ:
laniantes uerò unguibus maxillas circum autem colla,
ad dextram uolarunt & per ædes & per urbẽ ipsorum.
admirati sunt autem aues postquam uiderunt oculis,
agitabant autem in animo quæ perficienda erant.

His uerò interfatus est senex heros Alitherses,
Mastorides. hic enim solus coæuos uincebat,
in auibus dijudicandis, & utilia proloquendo,
qui inter eos bene sapiens concionatus est & dixit:
audite nunc me Ithacenses quodcunq; dixero:
procis autem potissimum præsagiens ista dico,
illis enim ingens periculum imminet: non enim Vlysses
diu seorsim à suis amicis aberit, sed alicubi iam
propè ens, ipsis cædem & fatum conflat
omnibus: pluribus etiam alijs malè erit,
qui habitamus Ithacam claram. sed longè antea
consideremus ut quiescamus, aut etiam ipsi
quiescant: etenim ipsis statim hoc utilius est.
non enim inexpertus uaticinor, sed bene doctum:
etenim illi puto perfecta esse omnia
quẽadmodũ illi prædixerã quãdo ad Iliũ conscenderunt
Græci, cum ipsis etiam conscendit uersutus Vlysses.
dixi postq; mala multa passus esset, amisisset q; oẽs socios,
incognitum ab omnibus uicesimo demum anno
domum uenturum: hæc autem omnia perficiuntur.

Hũc rursus Eurymachus Polybi filius contraloq. est:
ô senex, age nunc uaticinare tuis liberis,
domũ profectus, ne fortè quid mali patiãtur in posterũ:
in his autem ego te longè melior sum ad uaticinandum.
aues sanè multæ sub radijs solis
uolitant, neq; omnes augurales: cæterùm Vlysses
perijt longè. utinam etiam tu perijsses cum illo,
non tanta uaticinans diceres,
neq; Telemachum iratum sic incitaret,
sũa in domo donum expectans si quod præbeat:
sed tibi edico, quod etiam perfectum erit,
si iuuenem uirum, ueteraq; multaq; doctus,
decipiens

Argumentum de pietate matris.

κείρετε ἐγὼ δὲ θεὸς Amarulẽte per missio, cum comminatione diuinæ ultionis. Quo loco prouerbium Deus ulciscetur, consule.

ἐπίπαν, ἰσίκα, præstabat, superabat, πάσομαι.

ἀλλὰ πολὺ πρὶν. post expositionẽ augurij, consiliũ & dehortationẽ subiũgit. prouer. In tẽpore cauendæ pœnæ mali.

decipiens uerbis incitaueris ad iracundum,
illi quidem ipsi primum perniciosius erit,
efficere tamen nihil poteris horum gratia,
tibi uerò ô senex pœnam infligemus, quam in animo
luens indignè feras: grauis autem tibi erit dolor.
Telemacho autem in primis ego suadebo ipse,
matrem suam ad patrem iubeat redire,
illi uerò nuptias facient, & component dotem
insignem, qualem conuenit charam in filiam expendere.
non enim antea quieturos puto filios Achiuorum
à procatione molesta: quoniã neminẽ timemus omnino,
neq; sanè Telemachum tametsi multiloquus sit:
neq; uaticinium curamus quod tu senex
loqueris imperfectũ, in odium aũt duceris adhuc magis,
bona uerò rursus malè absumet, neq; unquam sors par
erit, donec hæc impedierit Achiuos
suis nuptijs: nos uerò rursus expectãtes diebus omnibus,
gratia eius uirtutis contendimus, neq; ad alias
ibimus quas decens ducere est unicuiq;.

Hunc autẽ rursum Telemach. prudens contra loq. est: Eurymache, necnon alij quotquot proci generosi,
ista quidem non uos amplius precor, neq; obtundam:
iam enim hæc sciunt dij & omnes Achiui.
sed age mihi date nauem celerem & uiginti socios,
qui mihi hinc atq; hinc perficiant iter.
proficiscor enim in Spartam & Pylum arenosam,
reditum interrogaturus patris diu absentis,
si aliquis mihi dicat mortalium, aut famam audiam
ex Ioue, quæ potissimum fert gloriam hominibus.
si quidem patris uitam & reditum audiuero,
sanè quantumuis adflictus adhuc sustinebo annum:
si uerò mortuum audiuero neq; amplius superstitem,
reuersus continuò charam ad patriam terram,
sepulchrum illi condam, & sepulchralia celebrabo
eximia qualia conuenit: & uiro matrem dabo.

Igitur ille sic loquutus consedit: bis autem surrexit
Mentor, qui Vlyssis inculpati erat socius,
& illi cum proficisceretur commisit totam familiam,
obedireq; seni, & firma omnia custodire.
qui inter eos bene sapiens concionatus est & dixit:

Audite certè me nunc Ithacenses quodcunq; dixero.
nec quisquam amplius benignus, mansuetus & mitis sit
sceptriger rex, neq; in mente utilia discernens,
sed semper grauis sit, & iniqua faciat.
quandoquidem nullus recordatur Vlyssis diuini
populorũ quib. præfuit, & uelut pater mansuetus erat.
uerumenimuero procos oneroſos haud inuideo
committere facinora uiolenta, malis consilijs mentis:
sua enim obiectantes capita, consumunt uiolenter
domum Vlyssis, quẽ non amplius putant rediturum esse:
nunc autem alij populo succenseo: ut omnes
sedetis muti, ac non redarguentes uerbis,
pauciores procos compescitis cum sitis plures.

Hũc uerò Eurenorides Liocritus contra alloquebatur:
Mentor conuiciator, ingenio stolide, ut loquutus es,

πῆφάμεν· ἐπὶ τοσσὶν ἐποτρύνῃς χαλεπαίνειν, αὐτῷ μὲν οἱ πρῶτον ἀνιηρότερον ἔσαι, πρῆξαι δ' ἔμπης ὅττι δυνήσεαι εἵνεκα τῶνδε, σοὶ δ' ἔγωγε θωὴν ὤπασόμεν ἣν κ' ἐνὶ θυμῷ τίνῳ ἀχάλλυς· χαλεπὸν δέ τοι ἔσσεται ἄλγος. Τηλεμάχῳ δ' ἐγὼν ὑποθήσομαι αὐτὸς, μητέρα ἣν δόμον πατρὸς ἰέμεν ἀπονέεσθαι, οἱ δ' γάμον τεύξουσι, καὶ ἀρτυνέουσιν ἔεδνα πολλὰ μάλ', ὅσα ἔοικε φίλης ἀπὸ παιδὸς ἕπεσθαι. ὀΐω γὰρ πρίν γε παύσασθαι ὀΐομαι υἷας Ἀχαιῶν μνηστύος ἀγαλλέσθης· ἐπεὶ ὄτινα δείδιμεν ἔμπης, ὅτ' ἐν Τηλεμάχοιο μάλα πρὸ πολυμύθοιο ἑόντες· ὅττε θεοπροπίης ἐμπαζόμεθ' ἠὲ σὺ γήραϊ μύθων ἀκράαντον, ἀπεχθάνεαι δ' ἔτι μᾶλλον. χρήματα δ' αὖτε κακῶς βεβρώσεται, οὐδέ ποτ' ἴσα ἔσσεται, ὄφρά κεν ἢ γε πατρίδα νόσφιν ἀνάσσῃς ὁππότε γάμον· ἡμεῖς δ' αὖ ποτιδέγμενοι ἤματα πάντα, εἵνεκα δὲ ἀρετῆς ἐρίδ' αἰνόμεν, οὐδὲ μετ' ἄλλας ἐρχόμεθ' ἃς ὤν εἰκὲς ὀπυίεμεν ἄνδρα ἑκάστῳ.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα· Εὐρύμαχ', ἠδὲ καὶ ἄλλοι ὅσοι μνηστῆρες ἀγαυοί, ταῦτα μὲν ὄχ ὑμέας ἔτι λίσσομαι, οὐδ' ἀγορεύω· ἤδη γὰρ τά γ' ἴστασι θεοί τε πάντες ἀχαιοί. ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν καὶ εἴκοσ' ἑταίρους, οἵ κέ μοι φῶτα καὶ φῶτα διαπρήσσωσι κέλευθον. εἶμι γὰρ ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἠμαθόεντα, νόστον πευσόμενος πατρὸς δηρὸν οἰχομένοιο, εἴ τίς μοι εἴπῃσι βροτῶν, ἢ ὄσσαν ἀκούσω ἐκ Διός, ἥτε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισι. εἰ μέν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον ἀκούσω, ἔτλην αὖ τρυχόμενός περ ἔτι τλαίην φίλον αὖτον· εἰ δέ κε τεθνειῶτος ἀκούσω μηδ' ἔτ' ἐόντος, νεσσάμενος δ' ἔπειτα φίλην ἐς πατρίδ' ἀγαίαν, σῆμά τε οἱ χεύσω, καὶ ἐπικτέρεα κτερείξω πολλὰ μάλ' ὅσα ἔοικε, καὶ ἀνέρι μητέρα δώσω.

Ἦ τοι ὃ γ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο· τοῖσι δ' ἀνέστη Μέντωρ, ὅς ῥ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἦν ἑταῖρος, καὶ οἱ ἰὼν ἐν νηυσὶν ἐπέτρεπεν οἶκον ἅπαντα, πείθεσθαί τε γέροντι, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσειν. ὅσφιν ἐὺ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·

Κέκλυτε δή νύ μοι ἰθακήσιοι ὅ, τι κεν εἴπω. μήτις ἔτι πρόφρων, ἀγανὸς καὶ ἤπιος ἔστω σκηπτοῦχος βασιλεύς, μηδὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδὼς, ἀλλ' αἰεὶ χαλεπός τ' εἴη, καὶ αἴσυλα ῥέζοι. ὡς ὔτις μέμνηται Ὀδυσῆος θείοιο λαῶν οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὡς ἤπιος ἦεν· ἀλλ' ἤτοι μνηστῆρας ἀγηνορας ὔτι μεγαίρω ἔργα βίαια, κακοῤῥαφίῃσι νόοιο· σφὰς γὰρ πὴ δέμνιοι κεφαλὰς, κατέδουσι βιαίως οἶκον Ὀδυσῆος, τὸν δ' ὀπὲ τι φασὶ νεέσθαι· νῦν δ' ἄλλῳ δήμῳ νεμεσίζομαι· οἷον ἅπαντες ἧσθ' ἄνεῳ, ἀτὰρ ὔτι καθαπτόμενοι ἐπέεσσιν, παύρους μνηστῆρας κατορύξετε πολλοὶ ἑόντες.

Τὸν δ' Εὐηνορίδης Λειώκριτος αὐτίον ηὔδα, Μέντορ ἀταρτηρὲ, φρεγὰς ἠλεὲ, ποῖον ἔειπες,

πολλὰ τὶ εἰδότ. Prouerb. Senum prudentia.

ὑποθήσομαι. Eurymachus hic æquitatem simulat homo perditus.

δάδιμεν, ϕ δηδίαμεν, à δήδεια, uel δηδία, &c.

ἐπιτεθνειῶτος, à τεθνεώς, τέθνηκα & τέθναα Ion.

παιδοῤῥαφία, Mendacia, quasi sutela, δναπτω καὶ ῥάπτω, id est, consuendis malis. Et Latinis sutelæ à suendo dictæ. Prouerb. Capiti suo suere.

ἡμέας ὀτρυνέωσι παπτῆναι μεμαῶτας ἀργαλέον δ᾽
κωλῆσαι κῆ πλειόνεσι μαχήσασθαι πόδι δ᾽αὐτῷ.
εἰ περ γάρ κ᾽ Ὀδυσεὺς Ἰθακήσιος αὐτὸς ἐπελθὼν
δ᾽αινυμένους κατὰ δῶμα ἰδὼν μνηστῆρας ἀγαυοὺς
θρέλασσαι μεγάθυμον ἐνὶ φρεσὶν ᾗσι θυμῷ,
ἤ κεν ὀιζυρὴ μὲν ἔοι κεχάροιτο γυνή, μάλα περ κατάκοπα,
ἐλθόντ᾽, ἀλλ᾽ οὔ κεν αὖτ᾽ ἀεικίαν πότμον ἐπίσποι,
ἢ πλεόνεσι μάχοιτο· σὺ δ᾽ ὃ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ᾽ ἄγε, λαοὶ μὲν σφιδνὰ δὴ ἔργα ἕκαστοι,
τόν γε δ᾽ ὀτρυνέει Μέντωρ ὁδὸν ἠδ᾽ Ἀλιθέρσης,
οἵ τέ οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώϊοι εἰσὶν ἑταῖροι.
ἀλλ᾽ (οἴω) κῆ δηθὰ καθήμενος, ἀγγελιάων
πεύσεται εἰν Ἰθάκῃ, τελέει δ᾽ ὁδὸν ὅππότε ταύτην.

Ὡς ἄρ᾽ ἐφώνησεν λῦσεν δ᾽ ἀγορὴν ἀνερείων·
οἱ μὲν ἄρ᾽ ἐσκίδναντο κατὰ πρὸς δώματ᾽ ἕκαστος·
μνηστῆρες δ᾽ αὖτε δώματ᾽ ἴσαν θείου Ὀδυσῆος.
Τηλέμαχος δ᾽ ἀπάνευθεν ἰὼν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης,
χεῖρας νιψάμενος πολιῆς ἁλὸς ἔκτεν Ἀθήνῃ,
κλῦθί μοι ὅς χθιζὸς θεὸς ἤλυθες ἠμέτερον δῶ,
καί μ᾽ ἐκέλευσας νηὶ κελεύσας ἐπ᾽ ἀτρυγέτοιο πόντου
νόστον πευσόμενον πατρὸς δηλήμονα οἰχομένοιο,
ὄρχεδα· τὰ δή πάντα διατρίβουσιν ἀχαιοί,
μνηστῆρες δὴ μάλιστα, κακῶς ὑπερηνορέοντες.

Ὡς ἔφατ᾽ εὐχόμενος. σχεδόθεν δ᾽ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδ᾽ ἠμὲν αὐδήν,
καί μιν φωνήσασ᾽ ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Τηλέμαχ᾽, ἤδη ὄπιθεν κακὸς ἔσσεαι, ἤδ᾽ ἀνοήμων·
εἰ δή τοι σῷ πατρὸς ἐνήσατο μῦθον ἀνήρ,
οἷος ἐκεῖνος ἔλευ τελέσαι ὄργυιά τε ἔργα τε,
ἤ τοι ἔπειθ᾽ ἁλίη ὁδὸς ἔσσεται, ἤδ᾽ ἀτέλεστος·
εἰ δ᾽ ὁ κείνου γ᾽ ἔνι γόνος καὶ Πηνελοπείης,
ἤ σ᾽ ἔτ᾽ ἔπειτα ἔολπα τελευτήσειν ἃ μνώεαι.
παῦροι γάρ τοι παῖδες ὁμοῖοι πατρὶ γεγάασιν·
οἱ πλείονες δὲ κακίονες· παῦροι δέ τε πατρὸς ἀρείους·
ἀλλ᾽ ἐπεὶ οὐδ᾽ ὄπιθεν κακὸς ἔσσεαι, οὐδ᾽ ἀνοήμων,
οὐδέ σε πάγχυ γε μῆτις Ὀδυσῆος πολυκερδέω
ἐλπωρή τοι ἔπειτα τελευτῆσαι τάδε ἔργα.
τῷ νῦν μνηστήρων μὲν ἔα βουλήν τε νόον τε
ἄφρεα εἰδότων, ἐπεὶ οὔτι νοήμονες, οὐδὲ δίκαιοι·
οὐδέ τι ἴσασιν θανάτου, κῆρας μέλαιναν,
ἥ σφιν ἐφ᾽ ἡματι παύτας ὀλέσθαι.
σοὶ δ᾽ οὐκ ὄκνιος ἔσσεται πλῆν ἀπέοντος περ σὺ μνώεαι·
τοῖο γάρ τοι ἑταῖρος ἐγὼ πατρώϊός εἰμι,
ὃς τοι νῆα θοὴν κελεύω, κῆ ἅμ᾽ ἕψομαι αὐτός.
ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς δώματ᾽ ἰὼν μνηστῆρσιν ὁμίλει,
ὁπλίσσόν τ᾽ ἤια, κῆ ἄγγεσιν ἄρσον ἅπαντα,
οἶνον μὲν ἀμφιφορεῦσι, καὶ ἄλφιτα μυελὸν ἀνδρῶν,
πέρμασιν μὲν πυκινοῖσιν· ἐγὼ δ᾽ αὐτὰρ πόμον ἑτοίρους
ἀθρόους ἐθελοντῆρας συλλέξομαι. εἰσὶ δ᾽ ἔνηες
πολλαὶ μὲν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ νέαι ἠδὲ παλαιαί·
τάων μέν τοι ἐγὼν ὧν σκέψομαι ἥτις ἀρίστη·
ὦκα δ᾽ ἐφοπλίσαντε νηΐσομεν ἠερόεντα πόντον.

Ὡς ἔφατ᾽ Ἀθηναίη κούρη Διός. τὸν δ᾽ ἄρ᾽ ἔτι μᾶλλον
Τηλέμαχος πρὸς μῦθον ἔειπε θεὸν ἔκλυεν αὐδήν.
βῆ δ᾽ ἴμεν πρὸς δώματα, φίλον τετιηότι θυμῷ κῆρ·

ἔνθε

nos adhortans desistere? difficile autem erit
cum uiris pluribus pugnare in conuiuio.
etiamsi enim Vlysses Ithacensis ipse aduenies
conuiuantes per domum suam procos eximios
expellere è domo cogitauerit in animo,
non sanè illius lætabitur uxor, quantumuis nalde egens,
uenientis, sed hic sæuam mortem inuenerit,
si pluribus pugnarit: tu uerò non ex officio es loquutus.
sed age, populi quidem dispergantur ad opera quinis,
huic autem disponat Mentor uiam & Alitherses,
qui illi à principio paterni sunt amici.
sed (puto) & aliquandiu sedens, nuncios
audiet in Ithaca, perficietq; uiam nunquam hanc.
Sic ille loquutus: solnit concionem celerem.
hi quidem dispergebantur ad domum quisq; suam:
proci autem ad domum ibant diuini Vlyßis.
Telemachus autẽ seorsim profectus est ad littus maris, Telemachi precatio.
manibus lotis è cano mari supplicauit Palladi:
audi me qui heri deus aduenisti ad domum meam,
& me in naui iussisti per obscurum pontum
reditum interrogaturum patris diu absentis,
ire: hæc autem omnia impediunt Græci,
proci autem potissimum, malè superbientes.
Sic ait precatus, propè autem illum uenit Pallas, Minerua sub Mentoris persona iter proponit, hortatur.
Mentori similis facta tum corpore tum etiam uoce,
& ipsum compellans uerba uolatilia alloquuta est:
Telemache, neq; in posterũ ignauus eris, neq; stolidus:
si quidem tibi tui patris instillatum est robur bonum,
qualis ille erat ad perficiendum opus q; dictum q;,
non sanè deinde uanum iter erit, neq; imperfectum:
si uerò non illius esses filius & Penelopes,
non sanè deinde sperarẽ te perfecturum esse quæ moliris.
pauci enim filij similes patri sunt: Perpauci filij patri similes sunt.
plerique peiores, pauci uerò parentibus meliores:
sed quoniam neq; in posterum ignauus eris, neq; stolidus,
neq; te penitus consilium Vlyßis reliquit,
spes deinde tibi est te perfecturum esse hæc opera.
ideo nunc procorum sine consilium q; mentem q;
insipientium, quoniam neutiquam prudentes, neq; iusti:
neq; ullo pacto sciunt mortem, & fatum nigrum,
quæ illis imminet die uno omnes perire.
tibi uerò uia non amplius aberit quam tu cogitas:
talis enim tibi socius ego paternus sum,
qui tibi nauem celerem parabo, & simul sequar ipse.
sed tu quidem ad domum uadens procis colloquere,
apparaq; uiatica, & nauis conde singula,
uinum in amphoris, & farinam medullam hominum,
utribus in densis: ego autem per populum socios
statim uoluntarios colligam. sunt autem naues
multæ in circumflua Ithaca nouæ necnon ueteres:
harum quidem ego despiciam quæ cunq; optima est,
statim q; paratas immittemus lato mari.
Sic ait Pallas filia Iouis. neq; amplius diu
Telemachus immoratur, postquam deæ audiuit uocem.
festinabat ire ad domum, charo tristatus corde:

ἔνθε

παῦροι γάρ τοι, Celebris sententia, quæ innuit posteriora plerunq; eiusmodi, ut deteriora prioribus sint. Eódem respexit Euryp. in Hel. ἓνα γὰρ ἐν πολλοῖς εὗρες τῶνδε σὺ μὴ χέρνιβ᾽ ἁγνὰν πατρὶς.

inuenit

ntinous
lema ?
o.

effondit
elemach.

ina Te/
machi ad
rsus pro
s.

uilla
ocorum
Telema-
um naui
turum.

elemach.
urycleæ
utrici.

inuenit autem procos ſuperbos in ædibus
capras excoriantes, porcosq́ glabrantes in atrio.
Antinous autē rectà ridens obuiā ueniebat Telemacho,
manuiq́ illius inhæſit, uerbūq́ dixit, & nomine nomina
Telemache altiloque, indomite, ne tibi aliud (uit:
in præcordijs malum ſit curæ uel opus uel uerbum,
ſed egregiè comede & bibe, ut antea:
iſta enim omnino omnia perficient tibi Græci,
nauem & electos remiges, ut ocyus uenias
ad Pylum diuinam ad inclyti parentis famam.
Hunc autem rurſus Telemachus prudēs cōtra loc. eſt:
Antinoe, neutiquam decet cum uobis ſuperbis
conuiuari inuitum, & lætari quietum.
an non ſatis quòd antea quidem abſumpſiſtis eximia
bona mea proci, ego autem paruulus eram?
nūc aūt quādo grādior ſum, & aliorū oratione audiens
diſco, & ſanè mihi intus augeſcit animus,
tentabo ut uobis malam mortem inferam,
ſiue ad Pylum profectus, aut hic in populo.
(nado quidem, neq́ uana uia erit quam dico)
mercator. neq́ enim nauis rector neq́ remigum
fio, ut uobis uiſum eſt melius eſſe.
dixit, & ex manu manum auulſit Antinoi
facilè. proci autem per domum conuiuium apparabant,
hi uerò cauillabantur & inceſſebant uerbis,
tum uerò aliquis dicebat iuuenum ſuperbientium:
Næ ſanè Telemachus cædem nobis cogitat:
aut aliquos ex Pylo ducet ultores arenoſa,
aut ex Sparta: quandoquidem ſanè cupit uehementer.
aut & in Ephyrum uult fertilem terram
proficiſci, ut inde mortifera uenena afferat,
injiciatq́ in craterem, & nos omnes perdat.
Alius rurſus dicebat iuuenum excellentium:
quis ſcit ſi etiam ipſe profectus caua in naue,
longè ab amicis peribit, errans ut Vlyſſes?
hic & magis angere poterit nobis laborem.
bona enim omnia diuidemus, domum uerò
illius matri dabimus habere, aut illi cui nubet.
Sic dicebat. ille u. excelſum thalamū intrabat parētis
latum, ubi cumulatum aurum & æs iacebat,
ueſtisq́ in ciſtis, abundeq́ odoriferum oleum.
intus etiam dolia uini ueteris dulcis
ſtabant, merum diuinum potum habentia,
ordine ad murum aptata, ſi quando Vlyſſes
in patriam reuerteretur, etiam dolores multos paſſus.
clauſæ uerò erant portæ ingenioſe aptatæ,
bifores: intus autem mulier cuſtos noctesq́ dies q́
erat, quæ omnia aſſeruabat mentis ſolertia,
Eurycleæ, Opis filia Piſenoridæ: (catam:
hanc tunc Telemachus alloquutus eſt in thalamum uo-
Nutrix, age mihi uinum in amphoris hauri
ſuaue, quod quidem poſt illud dulcius eſt quod tu ſeruas,
illum expectans infeliciſſimum, ſi quando uenerit
generoſus Vlyſſes, mortem & fatum fugiens.
duodecim uerò imple, & operculis obduc omnes.

mihi

εὗρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγλώορας ἐν μεγάροισιν
ἆϊγας αἰνιεμένους, σιάλους δ' ἰθύοντας ἐν αὐλῇ.
Ἀντίνοος δ' ἰθὺς γελάσας κίε Τηλεμάχοιο,
ἐν τ' ἄρα οἱ φῦ χερί, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μύθος ἄχετε, μήτι τοι ἄλλο
ἐν στήθεσι κακὸν μελετω ἔργον τε ἔπος τε,
ἀλλὰ μάλ' ἐδέμεν τε πιέμεν, ὡς τὸ πάρος περ·
ταῦτα δέ τοι μάλα πάντα τελευτήσουσιν ἀχαιοί,
νῆα μὲν ὄφρα τάχιστα ἐρέτας ἐρετμοῖσιν ἴκηαι
ὅν Πύλον ἠγαθέην μετ' ἀγαυὸν πατρὸς ἀκουήν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
Ἀντίνο', ὄπως ὄψιν ὑποφρίαλοισι μετ' ὑμῖν
δαίνυσθάτ' ἀέκοντα, καὶ ὄψοφαίνεσθαι ἔκηλον.
ἦ ὀχέλις ὡς τὸ πάροιθεν ἐκείρετε πολλὰ μὲν ἐδλὰ
κτήματ' ἐμὰ μνηστῆρες, ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος ἦα;
νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας εἰμί, μὲν ἄλλων μῦθον ἀκούων
πωυθάνομαι, μὲν δέ μοι ἄξεται ἔνδοθι θυμός,
πειρήσω ὥς κ' ὔμμι κακὰς ὧδε κῆρας ἐπίλω,
ἦε Πύλον δ' ἐλθών, ἦ αὖθ' ὁπὶ δῆμον ἐνί δήμῳ.
(εἶμι μὲν, ὁδὸς δ' ἄλλη ὁδὸς ἔσεσθαι ἄρ' ἀγορεύω)
ἔμπορος· ὀλὰρ γὰρ νηὸς ἐπήβολος ὀδ' ἐρετάων
γίνομαι, ὡς νύ πορ ὔμμιν ἐείσατο κέρδιον εἶναι.
ἦ ῥα, μὲν ἐκ χειρὸς χεῖρα σπάσεν Ἀντινόοιο
δῖα. μνηστῆρες δ' ὁμοῦ κατὰ δαῖτα πέφνοντο,
οἱ δ' ἐπελώβευον καὶ ἐκερτόμεον ἐπέεσσιν,
ὧδε δέ τις εἶπεσκε νέων ὑπερφιάλων τις,
Ἦ μάλα Τηλέμαχος φόνον ἡμῖν μερμηρίζει·
ἤ τινας ἐκ Πύλου ἄξει ἀμύντορας ἠμαθόεντος,
ἤ ὅγε καὶ Σπάρτηθεν· ἐπεὶ νύ πορ ἵεται αἰνῶς.
ἢ καὶ εἰς Ἐφύρην ἐθέλει πείρατα ἔρσαι
ἐλθεῖν, ὄφρ' ἐνθὼν θυμοφθόρα φάρμακ' ἐνείκῃ,
ἐν δ' ἄβαλὼν κρητῆρι, καὶ ἡμέας πάντας ὀλέσσῃ.
Ἄλλος δ' αὖτ' εἶπεσκε νέων μὲν ὑπερφιάλων τις,
τίς δ' οἶδ' εἰ καὶ αὐτὸς ἰὼν κοίλης ἐπὶ νηὸς,
πῆλε φίλων ἀπόλοιτ', ἀλώμενος ὥς περ Ὀδυσσεύς;
ὅτω κεν καὶ μᾶλλον ὀφέλλειεν πόνον ἄμμι.
κτήματα γάρ κεν πάντα δασαίμεθα, οἰκία δ' αὖτε
τάδε μητέρι δ' οἴμεν ἔχειν, ἠδ' ὅστις ὀπυίοι. (τρὸς
Ὡς φάτ'. ὁ δ' ὑπόροφον θάλαμον κατεβήσετο πα
ὐρεὼν, ὅθι νηὸς χρυσὸς μὲν χαλκὸς ἔκειτο,
ἐδήτ' ἐν κλοισίσι, ἁλὶς τ' ἐὺ δ' ἔλαιον.
ἐν δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο
ἕστασαν, ἄκρητον θεῖον ποτὸν ἐντὸς ἔχοντες,
ἑξείης ποτὶ τοῖχον ἀρηρότες, εἴποτ' Ὀδυσσεὺς
οἰκαδὲ νοστήσειε, μὲν ἄλγεα πολλὰ μογήσας.
κλῃῒς δ' ἔπεσαν σανίδες δύο πυκινῶς ἀραρυῖαι,
δικλίδες· ἐν δὲ γυνὴ ταμίη νύκτας τε μὲν ἦμαρ
ἔσκεν ἣ πάντ' ἐφύλασσε νόῳ πολυΐδρείῃσιν,
Εὐρύκλει', Ὦπος θυγάτηρ Πισηνορίδαο·
τὴν τότε Τηλέμαχος πρόσφη θάλαμόνδε καλέσας,
Μαῖ', ἄγε δή μοι οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσον
ἡδύν, ὅτις μετὰ τὸν λαρὸν τόν σὺ φυλάσσεις,
κεῖνον ὀϊόμενος τὸν κάμμορον, εἴποθεν ἔλθοι
δῖος ἀρὴς Ὀδυσεύς, θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξας.
δώδεκα δ' ἐμπλησον, μὲν πώματι πάντας ἐπῶπας.

ὀδόντας. ἰὼν τὸ μαδαῦ ὕδατι ξέοντι, ὅθεν ὑῶν τὰ γαστέρια, ἐν ᾧ χοῖροι ἰδόντας, id eſt, deglubere, uel glabrare feruida aqua.

ἐν δ' ἰὼν

φῶ δέ μοι ἄλφιτα χεῦαι ἐϋῤῥαφέεσσι δοκοῖσιν·
ἕκαστα δ' ἔστω μέτρα μυλαφάτω ἀλφίτα ἀκμῇ.
αὐτὰρ ἐγὼ ἔλθω· τὰ δ' ἀθρόα πάντα πεπύθω.
ἐσπέριος γὰρ ἐγὼν αἰρήσομαι, ὁππότε κεν δὴ
μήτηρ εἰς ὑπερῷ' ἀναβῇ, κοίτοιό τε μέδηται.
ὤμοι γὰρ δὴν Σπάρτηνδε καὶ ἐς Πύλον ἠμαθόεντα,
νόστον πευσόμενος πατρὸς φίλου εἴ που ἄκουσα.

Ὡς φάτο, κώκυσεν δ' ἄρα φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
τίπτε δέ τοι, φίλε τέκνον, φρεσὶ ταῦρον νόημα
ἔπλετο; πῆ δ' ἐθέλεις ἰέναι πολλὴν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν,
μοῦνος ἐὼν ἀγαπητός; ὁ δ' ὤλετο πατρὸς ἑοῖο
δῖος Ὀδυσσεύς, ἀλλογνώτῳ ἐνὶ δήμῳ·
οἱ δέ τοι αὐτίκ' ἰόντι κακὰ φράζοιντο ὀπίσσω,
ὥς κε δόλῳ φθίσῃς, τά δ' ἐσθλὰ πάντα δάσωνται.
ἀλλὰ μοῦ αὖθ' ὑπὲρ οἴσιν καθήμενος· οὐδέ τι σε χρὴ
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον κακὰ πάσχειν, οὐδ' ἀλάλησθαι.

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
θαρσήσασ'· ἐπεὶ ὄτι οὔ οἱ θεὸς ἤδετο βουλήν·
ἀλλ' ὄμοσον μὴ μητρὶ φίλῃ τάδε μυθήσασθαι
πρίν γ' ὅτ' ἀπ' ἐνδεκάτη τε δυωδεκάτη τε γένηται,
ἢ αὐτὴν ποθέσαι, ἠὲ πρόφρονα μῦθον ἀκοῦσαι
ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἀεῖρῃ.

Ὡς ἄρ' ἔφη· γρηῢς δὲ θεῶν μέγαν ὅρκον ἀπώμνυ.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὤμοσέν τε τέλεσσέν τε τὸν ὅρκον,
αὐτίκ' ἔπειτά οἱ οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσεν,
ἐν δὲ οἱ ἄλφιτα χεῦεν ἐϋῤῥαφέεσσι δοκοῖσιν.
Τηλέμαχος δ' ὅγ' ἔμελλε δόμων μνησῆρσιν ὁμίλει,
ἔνθ' αὖ ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τηλεμάχῳ δ' εἰκῦῖα κατὰ πόλιν ἄσχετο πάντῃ,
καί ῥα ἑκάστῳ φωτὶ παρισταμένη φάτο μῦθον,
ἐσπερίους δ' ὧδε νῆα θοὴν ἀγερέσθαι ἄνωγε.
αὐτὸς δ' Εὐρυνόοιο νόημονα φαίδιμον υἱὸν
ἤτεε νῆα θοὴν· ὁ δέ οἱ πρόφρων ὑπέδεκτο.
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
ἐς τὸ τε νῆα θοὴν ἄλαδ' εἵρυσε, πάντα δ' ἐν αὐτῇ
ὅπλ' ἐτίθει τά τε νῆες ἐϋσσέλμοι φορέουσιν.
στῆσε δ' ἐπ' ἐσχατιῇ λιμένος· περὶ δ' ἠθαλοὶ ἑταῖροι
ἀθρόοι ἠγερέθοντο· θεὰ δ' ὤτρυνεν ἕκαστον.
ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
βῆ δ' ἴμεν' εἰς πόλιν ἀσπερχὲς δ' ὅ γ' ἕσπετο δῖος Ὀδυσσεὺς·
ἔνθα μνηστῆρσιν ὑπὸ γλυκὺν ὕπνον ἔχυτο,
πλάζε δὲ πίνοντας χειρῶν δ' ἐκβάλλε κύπελλα.
οἱ δ' οὐδέ μιν ὤρνυντο κατὰ πτόλιν· οὐδ' ἄρ' ἔτι δηρὸν
ἦεν, ἐπεὶ σφισιν ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτεν.
αὐτὰρ Τηλέμαχον πρόσφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ἐκπρὸ καλεσσαμένη μεγάρων ὀπυιαιτάων·
Μέντορι εἰδομένη καὶ μὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν·
Τηλέμαχ', ἦδη μέν τοι ἐΰκνημιδες ἑταῖροι
ἥατ' ἐπηρτημένοι, τὼ σὼ μενετὸν ἐλθέμεν ὁρμήν,
ἀλλ' ἴομεν, μὰ δηθὰ δόρπατρέφωμεν ὁδοῖο.

Ὡς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο παλλὰς Ἀθήνη
παρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκανε νῆα κατὰ λύθρον δὲ θάλασσαν,
εὗρον ἔπειτ' ἐνὶ θυμὸν ἀγαυκομόωντας ἑταίρους·

τοῖσι

mihi uerò farinam infunde bene conſutis utribus:
uiginti autem ſint menſuræ molitæ farinæ cibi.
ipſa uerò ſola ſcias: hæcq́ congregata omnia ſint.
ſub noctem enim ego accipiam, quando certè iam
mater ad ſuperiora domus conſcenderit, lectiq́ curam habuerit.
nam ad Spartam & Pylum arenoſam, (ibi
reditum interrogaturus patris chari ſi cubi audiero.

Sic dixit. eiulauit uerò chara nutrix Euryclea,
& ſanè lugens uerba uolatilia dixit:
cur uerò tibi, chare fili, in mente hæc ſententia
eſt? quoniam uis ire multam per terram,
ſolus exiſtens dilectus? perijt uerò longè à patria terra
generoſus Vlyſſes, ignoto in populo:
illi u. tibi ſtatim profecto mala machinabuntur poſtibac,
ut dolo pereas, hæc uerò ipſi omnia diuidant:
ſed mane hic apud tuos ſedens: neq́ te oportet
per pontum indomitum mala pati, neq́ errare.

Hanc u. rurſus Telemachus prudens contra alloq. eſt:
confide nutrix: quoniã neutiquã abſq́ deo hoc cõſilium:
ſed iura ne matri charæ hæc dixeris
priuſquam undecimaq́ duodecimaq́ dies aderit,
aut ipſa deſideret, & abeuntem reſciuerit:
uidelicet ne flens pulchrum corpus deformet.

Sic dixit. anus uerò deorũ magnũ iuramẽtum iuraſſit.
cæterum poſtquam iurauit perfecitq́ inſiurandum,
ſtatim poſtea illi uinum in amphoras hauſit,
farinam autem illi infudit bene conſutis in utribus.
Telemachus a. domũ ingreſſus cũ procis colloquebatur.
tum rurſus alia excogitauit dea cæſia Minerua,
Telemacho autem aſſimulata per urbem obibat,
& ſingulis uiris adſtans dicebat ſermonem,
ſub noctem uerò ad nauem celerem congregari iubebat.
ipſa rurſus Phronij prudentem fortem filium
poſcebat nauem celerẽ: illi uerò ipſi benenolus promiſit,
occiditq́ ſol, obumbrabanturq́ omnes uiæ.
& tunc nauem celerẽ in mare protraxit, omniaq́ in ipſa
arma poſuit quæ naues bene tabulatæ ferunt.
ſtatuitq́ in extremum portum: circum autem eximij ſocij
frequẽtes congregabantur: dea uerò concitauit ſingulos.
tunc alia cogitauit dea cæſia Minerua,
contulit ſe ad domum Vlyſſis diuini:
hic proçis dulcem ſomnum infudit,
decepit autem bibentes: è manibusq́ excuſſit pocula.
hi uerò dormitũ feſtinabant per urbem: neq́ amplius diu
ſedebant, poſtquam ipſis ſomnus palpebris incidit.
cæterùm Telemachum allocuta eſt cæſia Minerua,
euocatum ex ædibus bene habitatis,
Mentori ſimilis facta tum corpore tum uoce:
Telemache, iam ſanè fortes ſocij
ſedent remiges, illam tuam expectantes alacritatem,
ſed eamus, ne diutius differamus iter.

Sic certè locuta præceſſit Pallas Minerua
ſubitò: ille autem continuò ad ueſtigia ſecutus eſt deæ:
cæterùm poſtquam ad nauem perueneruntq́ atq́ mare,
inuenerunt continuò ad littus comatos ſocios:

tũm

Vlyſſis filius Telemachus patrem nauigatur Telemachus.

Eurycleæ reſpõdet.

Solatur Telemachum Eurycleam.

Minerua ſolicitudinem.

his uerò interfectus est diuus Telemachus:
Adeste amici, uiatica feramus: omnia enim iam
congregata sunt in ædibus: mater uerò neutiquam scit,
neq; aliæ ancillæ: unica sola orationem audiuit.
Sic uerò loquutus præcessit: illi simul sequebantur.
ipsi uerò simul omnia ferentes, pulchrè tabulata in naui
deposuerunt ut præcepit Vlyssis charus filius.
Telemachus uerò nauem conscẽdit, duxit aũt Minerua.
nauis autem in puppe consedit: prope autem eum
sedebat Telemachus. ipsi uerò rudentes soluerunt.
etiam ipsi ascendentes, per transtra sederunt:
his uerò secundum uentum misit cæsia Minerua,
in superficie flantẽ zephyrũ, resonantẽ p obscurũ põtũ.
Telemachus autem socios hortatus iussit
arma aptare. hi uerò adhortantem audiuerunt,
malum autem abiegnum cauum intra basem
constituerunt eleuantes: rudentibus autem colligarunt,
traxerunt́q; uela alba bene tortis loris.
impleuit autem uentus medium uelum: circa aũt fluctus
proram purpureus insonabat naue eunte:
illa uerò currebat per fluctus conficiens iter.
ligantes autem arma celerem per nauem nigram,
constituerunt crateras plenos uini.
libabant autem dijs immortalibus sempiternis:
ex omnibus autem potissimum Iouis glaucis oculis filiæ,
per totam noctem quidem illa & aurora fecit iter.

ODYSSEAE HOMERI III.

Rapsodiæ argumentum.

Telemachum uenientem cum Pallade hospitio suscipit Nestor, & enarrat illi quæ acciderint Græcis, & ex Troia nauigationem. ut autem audiuit ea quæ de procis dixit, & cognoscens Palladem discedentem, sacrificium illi facit. ut accepit autem Telemachus currum cum Pisistr. Nestfilio in Spartam discedit. nocte autem facta hospitio excipitur apud Dioclem in Pheris.

ODYSSEAE HOMERI Γ.

RAPSODIA.

In tertio Libro Nestor excepit, abijt uerò hic cum filio: Dea uerò nolauit.

SOL uerò surrexit, linquens pulchrum lacum,
cœlum ad firmum, ut immortalibus illuceret,
& mortalibus hominibus super fertilem terram:
illi uerò ad Pylum, Nelei bene ædificatum oppidum,
peruenerunt: ipsi uerò in littore maris sacra faciebant,
tauros totos nigros Neptuno cærulea cæsarie.
nouem autem sedilia erant, quingentiq; in singulis
sedebant, & præbebant singulis nouem boues.
hic illi uiscera comederũt, deo autẽ femora incẽderunt,
ipsi uerò rectà appellunt, atq; uela nauis æquæ
contrahunt tollẽtes, illãq; applicãt: ipsi uerò egressi sunt,
è uerò Telemachus naue exiuit: ducebat uerò Pallas.
illum prior alloquuta est dea cæsia Minerua:
Telemache, non quidem te decet amplius pudor:
eius enim gratia & pontum pernauigasti ut audires
patrem, ubi occultet terra, & quodnam fatum obierit.
sed age nunc rectà nade ad Nestorẽ equorum domitorẽ:
uidea-

ΔΙΟΣ ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ ΚΑΙ ΑΘΗΝΑΣ ΕΠΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ ΚΑΙ ΑΘΗΝΗ ΠΡΟΣ ΝΕΣΤΟΡΑ ΠΑΡΑΓΙΝΟΝΤΑΙ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Γ.

ΡΑΨΩΔΙΑΣ ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Τηλέμαχον ἐλθόντα σὺν Ἀθήνῃ ξενίζει Νέστωρ, καὶ διηγεῖται αὐτῷ τὰ συμβεβηκότα τοῖς Ἕλλησι, καὶ τὸν ἐκ Τροίας ἀπόπλουν. πυθόμενος δὲ τὰ περὶ τὸν πατέρα, καὶ γνωρίσας τὴν Ἀθηνᾶν ἀπέσφαξεν, δυσὶ αὐτῇ ἑκατόμβας. λαβὼν δὲ ὁ Τηλέμαχος ἅρμα σὺν Πεισιστράτῳ Νέστορος υἱῷ, εἰς Σπάρτην ἀπέρα. νυκτὸς δὲ ἐπιγενομένης ξενίζονται παρὰ Διοκλεῖ ἐν Φεραῖς.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η΄ Γ.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Γάμμ', ὑπὸ Νέστωρ δίκτο, σινῶρτο δ' ἐὸ υἷι· διὰ δ' ἔπτα.

HELIOS δ' ἀνόρουσε, λιπὼν περικαλλέα λίμνην,
οὐρανὸν ὀν πολύχαλκον, ἵν' ἀθανάτοισι φαείνῃ,
καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν·
οἱ δὲ Πύλον, Νηλῆος ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
ἵξον· τοὶ δ' ἐπὶ θινὶ θαλάσσης ἱερὰ ῥέζον,
ταύρους παμμέλανας Ἐνοσίχθονι κυανοχαίτῃ.
ἐννέα δ' ἕδραι ἔσαν, πεντηκόσιοι δ' ἐν ἑκάστῃ
ἵαστο, νῆ πρὸ ἔχοντο ἑκάστοθι ἐννέα ταύρους.
σπλάγχν' οἱ μὲν λάχνη' ἐπάσαντο, μηρία κᾶε,
οἱ δ' ἰθὺς κατάγοντο, ἐπὶ ἰσία νηὸς ἔεισης
στεῖλαν ἀείραντες, τοὶ δ' ὥρμισαν ἐκ δ' ἔβαν αὐτοί,
ἐκ δ' ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῦν'· ἕσχε δ' Ἀθήνη.
τὴν δ' πρώτη προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Τηλέμαχ', οὐ μὲν σε χρὴ ἔτ' αἰδῶς ὅδ' ἔμεν ὁμῶς·
τοὔνεκα γὰρ νῦ πόντον ἐπέπλως ὄφρα πύθηαι
πατρὸς, ὅπῃ κύθε γαῖα, καὶ ὁντινα πότμον ἐπέσπεν.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἰθὺς κίε Νέστορα ἱπποδάμοιο·

ἱερὰ ἵε. Periphr. ἵε. pro Ἔε. Et es Heroum blandimentum siue patrum. Porrò ἱερεῖα appellarunt uetres, quicquid ingens ac præclarum haberi uidebant. Proverb. Sacer piscis.

ἔσ᾽ ὁμῶς ἰῶν τινα μῦθον ἢ τιν᾽ ἐνὶ σήθεσιν κέκλυθε.
λίσσεσθαι δ᾽ ἐμὲ μὲν αὐτὸν ὅπως νημερτέα εἴπω.
ψεῦσθαι δ᾽ οὐκ ἐρέω· μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐσσί.
Τὴν δ᾽ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Μέντορ, πῶς τ᾽ ἄρ᾽ ἴω, πῶς τ᾽ ἄρ πρόσπτυξομαι αὐτόν;
οἶδα τι πω μύθοισι πεπείρημαι πυκινοῖσιν· (τόν;
αἰδοῖός δ᾽ αὖ νέῳ ἀνδρὶ γεραίτερον ἐξερέεσθαι.
Τὸν δ᾽ αὖτε προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τηλέμαχ᾽, ἄλλα μὲν αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶ σῇσι νοήσεις,
ἄλλα δὲ καὶ δαίμων ὑποθήσεται. οὐ γὰρ οἴω
σε θεῶν ἀέκητι γεγάσθαι τε τραφέμεν τε.
Ὡς ἄρα φωνήσασ᾽ ἡγήσατο θαλερὰς Ἀθήνη·
παρ᾽ παλίμπους· ὁ δ᾽ ἕπετο μετ᾽ ἴχνια βαίνε θεοῖο.
ἵξον δ᾽ ὅθι Πυλίων αὐδήεσσα γερουσία ἕζετο δαῖτας.
ἔνθ᾽ ἄρα Νέστωρ ἧστο σὺν υἱάσιν· ἀμφὶ δ᾽ ἑταῖροι
δαῖτ᾽ ἐρίτιμοι ἔμιμνον, κρέα ὀπτῶντες, ἄλλα τ᾽ ἐπείρον.
οἱ δ᾽ ὡς οὖν ξείνους ἴδον, ἀθρόοι ἦλθον ἅπαντες,
χεῖρας τ᾽ ἠσπάζοντο, καὶ εἵδριάασθαι ἄνωγον.
πρῶτος Νεστορίδης Πεισίστρατος ἐγγύθεν ἦλθεν
ἀμφοτέρω δ᾽ ἕλε χεῖρε, καὶ εἵδρυσεν πὰρ δαιτὶ
κώεσιν ἐν μαλακοῖσιν, ἐπὶ ψαμάθοις ἁλίῃσι,
πὰρ τε κασιγνήτῳ Θρασυμήδεϊ καὶ πατρὶ ᾧ.
δῶκε δ᾽ ἄρα σπλάγχνων μοίρας, ἐν δ᾽ οἶνον ἔχεεν
χρυσέῳ ἐν δ᾽ ἐπαὶ· δεῦε δ᾽ ἰσκόμενος ἦ πεδασπόλα
πάλλὰδ᾽ Ἀθηναίῃ κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο,
εὖχετο νωΐ ὦ ξεῖνε ποσειδάωνι ἄνακτι·
ἦ γὰρ καὶ δαίτης ἐπάσατε δεῖρο μολόντε.
αὐτὰρ ἐπὴν σπείσῃς τε καὶ εὔξεαι ἠδὲ θέμις ἔστι,
δὸς δὲ τόδ᾽ ἔπειτα δέπας μελιηδέος οἴνου
σπεῖσαι· ἐπεὶ καὶ τὸν οἴομαι ἀθανάτοισιν
εὔχεσθαι. πάντες γὰρ θεῶν χατέουσ᾽ ἄνθρωποι.
ἀλλὰ νεώτερός ἐστιν, ὁμηλικίη δ᾽ ἐμοί αὐτῷ·
τῶνεκά τοι πρότερόν γε δόσω χρύσειον ἄλεισον.
Ὡς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἡδὺ οἴνου,
χαῖρε δ᾽ Ἀθηναίη πεπνυμένα μυθησαμένῳ αὖ
οὕνεκά οἱ πρότερόν γε δόσαν χρύσειον ἄλεισον·
αὐτίκα δ᾽ οὖλα πολλὰ ποσειδάωνι ἄνακτι
κλῦθι ποσείδαον γαιήοχε, μηδέ μεγήρας
ἡμῖν ὀλλυμένοισι τελεσσῆσαι τάδε ἔργα.
Νέστορι μὲν πρώτιστα καὶ υἱάσι κῦδος ὄπαζε,
αὐτὰρ ἔπειτ᾽ ἄλλοισι δίδου χαρίεσσαν ἀμοιβήν,
σύμπασι Πυλίοισιν, ἀγακλειτὴς ἑκατόμβης.
δὸς δ᾽ ἔτι Τηλεμάχῳ τε καὶ αὐτῷ πρήξαντε νέεσθαι
οὕνεκα δεῦρ᾽ ἱκόμεσθα θοὴν σὺν νηῒ μελαίνῃ.
Ὡς ἄρ᾽ ἔπειτ᾽ ἠρᾶτο, καὶ αὐτὴ πάντα τελεύτα.
δῶκε δὴ Τηλεμάχῳ καλὸν δέπας ἀμφικύπελλον,
ὣς δ᾽ αὖτως ἠρᾶτο Ὀδυσσῆος φίλος υἱός.
οἱ δ᾽ ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ᾽ ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο,
μοίρας δ᾽ ἀσάμενοι, δαίνυντ᾽ ἐρικυδέα δαῖτα.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ὄρον ἕντο,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
νωΐ δ᾽ ἦ πάλιόν ἐστι μεταλλῆσαι καὶ ἐρέεσθαι
ξεῖνοι οἵ τινές εἰσιν, ἐπεὶ τέρπησαν ἑλόντ᾽ ἦς.
ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ᾽ ὑγρὰ κέλευθα;
ἦ τί κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε

Prouerb. Dijs facientes adiuuat, et industriam adiuuat deus. Plat. lib. iij. de legibus.

ἄλεισον. Amplũ & capax poculi genus significat, Pollux lib. vi. ca. xxvi. ab ἅλις κοὶ ψιεῖν. etymon scribit.

γερήνιος. Nestor Gerenius dictus à Gerenia urbe ẽ qua educatus fertur. Paus. in Laco. circa finem sic refert. κατὰ λόγον

uideamus si quod consilium in præcordijs absconditũ habeat precare uerò ipsum ut uera dicat. (bet.
mendacium enim non dicet: nalde enim prudens est.

Hanc rursus Telemachus prudẽs cõtra allocutus est: Mentor, quo pacto accedam, quo pacto salutabo ipsum? Telem. nec̃ adhuc sermonũ experimentum habeo prudentium: pudor etiam iuuenem uirum seniorem interrogare.

Hunc autem rursus alloquuta est dea cæsia Minerua: Telemache, alia quidem in mente tua dispicies,
alia uerò & deus suggeret. non enim puto
te dijs inuitis natum esse nutritum'ue.

Sic locuta præiuit Pallas Minerua
celeriter: ille uerò continuò uestigia secutus est deæ.
uenerũt a. in Pyliorũ uirorũ cõgregationẽ et consessum.
hic Nestor sedebat cum filijs: circum autem socij
conuiuiũ apparãtes, carnes assabãt, aliasq; transfigebãt.
illi u. ut igitur hospites uiderũt, conglobati uenerũt oẽs,
manibus q; amplectebantur, & considere iusserunt.
primus Nestorides Pisistratus propè accedens Pisistrati erga peregrinos humanitas.
utrorumq; prehendit manum, & collocauit ad epulas
pellibus in mollibus, in arenis marinis,
iuxtaq; fratrem Thrasymedem & patrem suum.
præbuit autem uiscerum partes, infundebatq; uinum
aureo in poculo: propinans autem allocutus est
Palladem Mineruam filiam Iouis à capra nutriti:
supplica nunc ô hospes Neptuno regi:
huius enim in epulas incidistis huc profecti.
cæterum postquã libaueris & supplicaueris ut decẽs est,
da & huic statim poculum dulcis uini
libare: quoniam etiam hunc puto immortalibus
supplicare. omnes uerò dijs indigent homines.
sed iunior est, ætate similis mihi ipsi:
propterea tibi priori dabo aureum poculum.

Sic locutus, in manibus posuit poculum dulcis uini,
gauisa est autem Pallas propter prudẽtem uirum iustum,
eo quòd ipsi priori præbuisset aureum poculum:
statimq; supplicauit multa Neptuno regi:
audi Neptune terram continens, neue inuideas
nobis supplicantibus perficere hæc opera.
Nestori quidem primo & filijs gloriam præbe,
deinde alijs da dignam gratiam,
omnibus Pylijs, ob inclytam Hecatombam.
da insuper Telemachum & me re confecta redire
cuius gratia huc uenimus celeri cum naue nigra.

Sic deinde precabatur, & ipsa omnia perficiebat,
dedit uerò Telemacho pulchrum poculum rotundum.
isidemq; supplicauit Vlyssis charus filius.
hi postquam assarunt carnes superiores & abtraxerunt,
in partes diuidentes, celebrabant splendidum conuiuiũ.
at postquam potus & cibi desiderium exemerunt,
his sermones cœpit Gerenius eques Nestor:
nunc certè satius est inquirere & interrogare
hospites quinam sint, postquam saturati sunt cibo.
ô hospites, quinam estis? unde nauigatis humidas uias? Nestor ut
an ob aliquod negotium, aut temerè erratis uenit.

tanquam

tanquam prædones per mare? qui errant
animas exponentes, malum alienis ferenter.
Hunc rursus Telemachus prudēs contra loquutus est,
confidens. ipsa n. intra præcordia confidētiam Minerua
posuit, ut ipsum de patre absente interrogaret:
Telemach. respōdet, et interrogat Nestorem.
ô Nestor Neleide, ingens gloria Achiuorum,
interrogas unde simus: ego uerò tibi enarrabo:
nos ex Ithaca subnea uenimus,
negotiū aūt hoc priuatum est, non publicū, quod dicam.
patris mei gloriam magnam inquiro si ubi audiero,
diui Vlyssis patientis: quem pridem aiunt
unà tecum pugnantem Troianorum urbem euertisse.
alios quidem omnes quotquot cum Troianis pugnarūt,
audiuimus quo in loco unusquisq; perierit sæua morte:
illius uerò mortem incognitam fecit Iupiter.
neq; quisquam potest clarè dicere ubinam perierit,
an ille in continente domitus sit à uiris hostilibus,
an in pelago inter fluctus maris.
eius gratia nunc ad tua genua uenio, si uelis
illius sæuam mortem dicere, si ubi uideris
oculis tuis, an alterius orationem audieris
errantis. perquā enim ipsum ærumnosum peperit mater.
neq; ullo pacto me ueritus blandire, neq; misertus,
sed planè mihi narrato utcunq; contigit uidere:
supplico, si unquam tibi pater meus bonus Vlysses
siue dictum siue factum pollicitus perfecit
populo in Troianorum, ubi passi estis clades Achiui,
horum nunc mihi memor sis, & mihi ueritatem dicas.
Nestor Telemacho. Huic respondit deinde Gerenius eques Nestor:
ô amice, quoniam me mones calamitatis quam in illo
populo passi sumus robore indomabiles filij Achiuorum,
siue quæcunq; cum nauibus per obscurum pontum
errantes ad prædam quo dux erat Achilles,
siue quæcunq; circa urbem magnam Priami regis
pugnauimus, ibi deinde occisi sunt quotquot optimi:
illic quidem Aiax iacet Martius, illic Achilles,
illic uerò Patroclus dijs autor æquiparandus,
illic meus dilectus filius simul fortis & inculpatus,
Antilochus, admodum currendo uelox, atq; pugnator.
aliaq; multa præterea passi sumus mala. quis illa
omnia utiq; enarraret inter mortales homines?
neq; si quinquennio utiq; & sexennio hic permanens
interrogaueris quæ illic passi sunt mala diui Achiui:
prius tristatus tuam ad patriam terram perueneris:
nouennio enim ipsis mala machinati sumus enixi
omnigenis dolis: uix tandem finem dedit Iupiter.
ibi nullus unquam prudentia æquari contra
potuit, nam ualde multum uincebat diuus Vlysses
omnimodis dolis, pater tuus: si uerò quidem
illius filius es: admiratio me tenet aspicientem:
profectò enim sermones quidem similes, neq; tu diceres
uirum iuniorem usq; adeo similia loqui.
ibi sanè hactenus ego & diuus Vlysses
unquā in cōcione diuersum dicebamus, neq; in cōsilio,
sed eundē animum habētes, mente & prudenti consilio
consulo-

οἷά τε λιϊσπόρδυ ὑπ εἰς ἅλα; τοί γ' ἀλόωντοῦ
ψυχὰς πῷ θέμενοι, κακὸν ἀλοδ' ἀποῖσι φέροντες δυ.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
θαρσήσας. ἀὼτὴ γὰρ ἐνὶ φρεσὶ θάρσος Ἀθήνη
θῆκ', ἵνα μιν πρὸὶ πατρὸς ἀποιχομένοιο ἔροιτο,
ὦ Νεσωρ Νηλιάδη, μέγα κῦδος ἀχαιῶν,
εἴρεαι ὁππόθεν εἰμί· ἐγὼ δ' ἐ κε τοι κατὰ λέξω·
ἡμεῖς δὲ Ἰθάκης ὑπονίδα ἁλὶ ναιετάοντες,
πρῆξις δ' οὔδ' ἰδίη, ἀ δ' ἠμιόν, ἢν ἀγορεύσω.
πατρὸς ἐμοῦ κλέος οὖρυ μετοίχομαι εἴμεν ἀκούων,
δῖον Ὀδυσῆα, τὰ λασίφρονα, ὅν ποτέ φασιν
σοὶ σὺν μαρνάμενον τρώων πόλιν ἐξαλαπάξαι.
ἄλλους μὲν γὰρ πάντας ὅσοι τρωσὶν πολέμιζον,
πυθόμεθ' ἧχι ἕκαστος ἀπώλετο λυγρῷ ὀλέθρῳ·
κείνου δ' αὖ Κρονίδης ἀπολὸν θέτο νόστιμον ἦμαρ.
οὐ γάρ τις μύθοισι σάφα εἰπεῖν ἐμπεδόν ὀλωλεν,
εἴθ' ὅγ' ἐπ' ἠπείρου λάβε αὐθαδέσι μυσὶν ἀνάγκη,
εἴτε κὴ φῶτελάγει μετὰ κύμασιν Ἀμφιτρίτης.
τοὔνεκα νῦν τὰ σὰ γούναθ' ἱκάνομαι, αἴκε θέλοιθα
κείνου λυγρὸν ὄλεθρον ἐνίσπεῖν, εἴτε ὄπωπας
ὀφθαλμοῖσι τοῖσιν, ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας
πλαζόμενου. περὶ γάρ μιν ὀϊζυρὸν τέκε μήτηρ.
μηδέ τι μ' αἰδόμενος μειλίσσεο, μηδ' ἐλεαίρων,
ἀλλ' εὖ μοι κατάλεξον ὅπως ἴδῃσθα ὀπωπῆς·
λίσσομαι, εἴποτέ τοι ἢ πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσεὺς
ἢ ἔπος ἢ τι ἔργον ἐνόσσατο δεξιτέλεστε
δήμῳ ἐνὶ τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ' ἀχαιοί,
τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι νημερτὲς ἐνίσπε.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γερήνιος ἱππότα Νέσωρ,
ὦ φίλ', ἐπεὶ μ' ἔμνησας ὀϊζύος ἣν ἐνὶ οἴκῳ
δήμῳ ἀνέτλημεν μυρί' ἄχεσι υἷες ἀχαιῶν,
ἢ μὲν ὅσα ξυὼ νυσὶν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον
πλαζόμενοι κατὰ λῆἴδ' ὅπη ἄρξειεν Ἀχιλλεύς,
ἠδ' ὅσα μὴ πρὸὶ ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
μαρνάμεθ', ἔνθα δ' ἔπειτα κατέκταθεν ὅσοι ἄριστοι·
ἔνθα μὲν Αἴας κεῖται ἀρήϊος, ἔνθα δ' Ἀχιλλεύς,
ἔνθα δ' Πάτροκλος θεόφιν μήσωρ ἀτάλαντος,
ἔνθα δ' ἐμὸς φίλος υἱὸς ἅμα πρατὸς ἠμὲ ἀμύμων,
Ἀντίλοχος, ποδὶ μὲν θείειν ταχύς, ἠδὲ μαχητής.
ἄλλα τε πολλ' ὧν ἔστι κακὰ πάθομεν κακά. τίς κεν ἐκεῖνα
πάντα γε μυθήσαιτο κατὰ δνυτὸν ἀνθρώπων;
οὐδ' εἰ πεντετέτες γε † ἑξαετὲς πῦ ἁμείμνων
ἔρεοις ὅσα κεῖθι πάθομ κακὰ δῖοι ἀχαιοί·
πρίν κεν ἀπωσθεὶς σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκοιο.
εἰνάετες γάρ σφιν κακὰ ῥάπτομεν ἀμφιέποντες
παντοίοισι δόλοισι· μόγις δ' ἐτέλεσσε Κρονίων.
οὐδ' ἔτις ποτε μῆτιν ὁμοιωθήμεναι ἄντλω
ἤθελ', ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἐνίκα δῖος Ὀδυσεὺς
παντοίοισι δόλοισι, πατὴρ τεός· εἰ ἐτεόν γε
κεῖνος ἔκγονός ἐσσι· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα·
ἦτοι μὲν μύθοι γε ἐοικότα σοῖσι ἔπεσσιν,
οὐδέ κε φαίης
ἄνδρα νεώτερον ὧδε ἐοικότα μυθήσασθαι.
τῷ δ' ἦτοι εἶος μὲν ἐγὼ καὶ δῖος Ὀδυσεὺς
ἔστε ποτ' εἰν ἀγορῇ δίχ' ἐβάζομεν, ἔστ' ἐνὶ βουλῇ,
ἀλλ' ἐνὶ θυμὸν ἔχοντε, νόῳ εὖ εἰπέμεν ἠδὲ

λῆσιν ἰφ' ἡμ
γηθωσύνην. ἐν τ
τῇ τῇ πόλει νίη
ρα οἱ μὲν τρα
πεζεύουσιν, οἱ
δὲ ἔτι ἐπὶ νῆ
γοντα τὸ χωρίο
ὅπως Πύλο ἐ
σκοπὸν τὸν Ἡφ
αἱστον.

Ἀμφιτρίτης. Fu
gent. lib. 1. Am
phitriten Nep
coniugem depu
tat, eo quod ἀμ
φὶ circum signi
cet, & aquæ cel
quis tribus cle
mētis cōclusa sit

† ἑξαετὲς τ' ἄ
ῥα μίμνων

εἰνάετες. Narrat
tio Nestoris. Ver
bum. Ne quid
suo suat capiti.

φραζόμεθ' ἀργείοισιν ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται.
αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπύν,
βῆμεν δ' ἐν νήεσσι· θεὸς δ' ἐκέδασσεν ἀχαιούς·
καὶ τότε δὴ Ζεὺς λυγρὸν ἐνὶ φρεσὶ μήδετο νόστον
ἀργείοις· ἐπεὶ οὔτι νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι
πάντες ἔσαν· τῶ σφέων πολέες κακὸν οἶτον ἐπέσπον,
μήνιος ἐξ ὀλοῆς γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης,
ἥτ' ἔριν ἀτρείδῃσι μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκεν.
τὼ δὲ καλεσσαμένω ἀγορὴν ἐς πάντας ἀχαιοὺς
μὰψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον, ἐς ἠέλιον καταδύντα,
(οἱ δ' ἦλθον οἴνῳ βεβαρηότες υἷες ἀχαιῶν)
μῦθον μυθείσθην τοῦ εἵνεκα λαὸν ἄγειραν.
ἔνθ' ἤτοι Μενέλαος ἀνώγει πάντας ἀχαιοὺς
νόστου μιμνήσκεσθαι ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
οὐδ' Ἀγαμέμνονι πάμπαν ἑήνδανε· βούλετο γάρ ῥα
λαὸν ἐρυκακέειν, ῥέζειν θ' ἱερὰς ἑκατόμβας,
ὡς τὸν Ἀθηναίης δεινὸν χόλον ἐξακέσαιτο.
νήπιος, οὐδὲ τὸ ᾔδη ὃ οὐ πείσεσθαι ἔμελλεν.
οὐ γάρ τ' αἶψα θεῶν τρέπεται νόος αἰὲν ἐόντων.
ὣς τὼ μὲν χαλεποῖσιν ἀμειβομένω ἐπέεσσιν
ἕστασαν. οἱ δ' ἀνόρουσαν ἐϋκνήμιδες ἀχαιοὶ
ἠχῇ θεσπεσίῃ· δίχα δέ σφισιν ἥνδανε βουλή,
νύκτα μὲν ἀέσαμεν χαλεπὰ φρεσὶν ὁρμαίνοντες
ἀλλήλοις· (ἐπὶ γὰρ Ζεὺς ἤρτυε πῆμα κακοῖο)
ἠῶθεν δ' οἱ μὲν νέας εἵλκομεν εἰς ἅλα δῖαν,
κτήματά τ' ἐντιθέμεσθα, βαθυζώνους τε γυναῖκας·
ἡμίσεες δ' ἄρα λαοὶ ἐρητύοντο μένοντες
αὖθι παρ' ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν·
ἡμίσεες δ' ἀναβάντες ἐλαύνομεν. αἱ δὲ μάλ' ὦκα
ἔπλεον· ἐστόρεσεν δὲ θεὸς μεγακήτεα πόντον.
ἐς Τένεδον δ' ἐλθόντες, ἐρέξαμεν ἱρὰ θεοῖσιν,
οἴκαδε ἱέμενοι. Ζεὺς δ' οὔπω μήδετο νόστον,
σχέτλιος, ὅς ῥ' ἔριν ὦρσε κακὴν ἐπὶ δεύτερον αὖτις.
οἱ μὲν ἀποστρέψαντες ἔβαν νέας ἀμφιελίσσας,
ἀμφ' Ὀδυσῆα ἄνακτα δαΐφρονα ποικιλομήτην,
αὖτις ἐπ' ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ἦρα φέροντες.
αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηυσὶν ἀολλέσιν αἵ μοι ἕποντο,
φεῦγον, ἐπεὶ γίνωσκον ὃ δὴ κακὰ μήδετο δαίμων.
φεῦγε δὲ Τυδέος υἱὸς ἀρήϊος, ὦρσε δ' ἑταίρους.
ὀψὲ δὲ δὴ μετὰ νῶϊ κίε ξανθὸς Μενέλαος,
ἐν Λέσβῳ δ' ἔκιχεν δολιχὸν πλόον ὁρμαίνοντας,
ἢ καθύπερθε Χίοιο νεοίμεθα παιπαλοέσσης,
νήσου ἐπὶ Ψυρίης, αὐτὴν ἐπ' ἀριστέρ' ἔχοντες,
ἢ ὑπένερθε Χίοιο, παρ' ἠνεμόεντα Μίμαντα.
ᾐτέομεν δὲ θεὸν φῆναι τέρας· αὐτὰρ ὅγ' ἡμῖν
δεῖξε, καὶ ἠνώγει πέλαγος μέσον εἰς Εὔβοιαν
τέμνειν, ὄφρα τάχιστα ὑπὲκ κακότητα φύγοιμεν.
ὦρτο δ' ἐπὶ λιγὺς οὖρος ἀήμεναι· αἱ δὲ μάλ' ὦκα
ἰχθυόεντα κέλευθα διέδραμον, ἐς δὲ Γεραιστὸν
ἐννύχιαι κατάγοντο. Ποσειδάωνι δὲ ταύρων
πόλλ' ἐπὶ μῆρ' ἔθεμεν, πέλαγος μέγα μετρήσαντες.
τέτρατον ἦμαρ ἔην ὅτ' ἐν ἄργεϊ νῆας ἐΐσας
Τυδείδεω ἕταροι Διομήδεος ἱπποδάμοιο
ἕστασαν. αὐτὰρ ἔγωγε Πύλον δ' ἔχον· οὐδέ ποτ' ἔσβη
οὖρος ἐπειδὴ πρῶτα θεὸς προέηκεν ἀῆναι.

ὣς

consultabamus Achiuis ut quàm optimè fieret.
at postquam Priami urbem depopulati sumus excelsam,
abiuimusq́ in nauibus: deusq́ dispersit Achiuos:
& tūc sanè Iupiter tristē in mēte machinabatur reditū
Achiuis: nam neq; prudentes neq; iusti
omnes erant: ideoq́ ipsorū plures malum fatū obierunt,
ira ex perniciosa Mineruæ fortem patrem habentis,
quæ contentionem Atridas inter ambos fecit.
hi uocatis ad concionem omnibus Achiuis
frustra, ac non ritè, ad solem occidentem,
(illi uerò uenerunt uino grauati filij Achiuorum)
sermones explicabant cuius gratia populū cōgregarant.
ibi tum Menelaus iubebat omnes Græcos
reditus memores esse super lata dorsa maris.
neq; Agamemnoni penitus placebat: uolebat enim
populum detinere, facereq́ sacras hecatombas,
ut Palladis uehementem iram placaret.
stultus, neq; istud nouerat quòd non persuasurus erat.
non enim statim deorum uertitur mens sempiternorum.
sic hi molestis uicissim contendentes uerbis
stabant. ipsi uerò surrexerunt ocreati Achiui
clamore diro: bifariam autem ipsis placebat consilium,
per noctem quidem dormiuimus tristia mēte cogitantes
inuicem: (insuper Iupiter parabat damnum mali)
mane autem quidem naues traximus in mare diuinum,
resq́ imposuimus, profundas zonas habētesq́ mulieres:
dimidij autem populi retenti sunt manentes
ibi apud Atridem Agamemnonem pastorē populorum:
dimidij a. cōscendētes remigauimus. hi a. ualde celeriter
nauigabant: strauit autem deus uastum pontum.
in Tenedum autem uenientes, sacrificauimus sacra dijs,
domum cupientes. Iupiter aūt nōdum curabat reditum,
infestus, qui contentionē cōcitauit malam secūdò iterū.
hi q. auertētes ascēderunt naues remis utrinq; impulsas,
qui circa Vlyssem erant regem cordatum uarij consilij,
rursus Atridæ Agamemnoni grata ferentes.
sed ego cum nauibus congregatis quæ me sequebantur,
fugi, quoniā cognoscebā ꝗ iam mala meditabatur deus.
fugit & Tydei filius bellicosus, excitauitq́ socios.
serò autem ad nos uenit flauus Menelaus,
in Lesbo a. offendit longā nauigationē animo moliētes,
an supra Chium iremus asperam,
ad insulam Psyriam, ipsam à finistris habentes,
an sub Chio, ad uentosum Mimantem.
rogabamus autem deum ostendere signum: sed hic nobis
ostendit, & iussit pelagus medium in Eubœam
sulcare, ut quàm celerrimè infortunium effugeremus.
cœpit a. stridulus uentus spirare: hæ autē ualde uelociter
piscosas uias percurrerunt, & ad Gerestum
nocturnæ deductæ sunt. Neptuno autem taurorum
multa femora posuimus, pelagus magnum mensi.
quartus dies erat quando in Argis naues æquales
Tydidæ socij Diomedis bellicosi desiit
cōstituere. sed ego Pylū uersus cursum tenui: nec unquā
uentus postquam primum deus misit flare.

De Achiuorum dissidio.

sic

ſic neni dilecte fili inſcius: nec ſcio
illorum qui ſeruati ſint Achiuorum quiq; perierint.
quæcunq; autem in domibus ſedens noſtris
audio, quatenus fas eſt ſcies, neq; te celabo.
bene quidem Myrmidonas dicunt iuiſſe lanceatos,
quos duxit Achillis magnanimi præclarus filius:
bene autem Philoctetem Pœantis illuſtrem filium:
omnes autem Idomeneus in Cretam duxit ſocios
qui fugerunt ex bello, pontus autem ipſi nullum abſtulit:
Atridem autem & ipſi auditis procul exiſtentes,
utq; uenit, utq; Ægiſthus molitus eſt triſtem mortem.
ſed ille quidem etiam inuitus perſoluit,
quàm bonum & filium interempti relictum eſſe
uiri: quoniam & ille ultus eſt parricidam,
Ægiſthū doloſum, qui eius patrē inclytum interfecerat.
& tu amice (ualde enim te uideo bonumq; magnumq;)
fortis ſis, ut aliquis tibi & poſterorum bene dicat.

Item. Nestori. *Hunc rurſus Telemachus prudēs contra alloquutus eſt:*
ô Neſtor Neleide, magna gloria Achiuorum,
& iure ille quidem ultus eſt, & ei Achiui
ferent gloriam latam, & poſteris præconium.
utinam enim mihi tantam dij uim dediſſent
ulciſci in procos iniuriam moleſtam,
qui me contumelia afficientes iniqua machinantur.
ſed neutiquam mihi huiuſmodi deſtinarūt dij felicitatē
patriq; meo & mihi: nunc autem opus eſt pati tamen.

Nestor Telemacho. *Hunc autem excepit Gerenius eques Neſtor:*
ô amice, quandoquidē de his me admones et loquutus es,
ferunt procos tuam matrem propter multos
domi te inuito mala machinari:
dic mihi an lubens victus es, an te ciues
odio habeant publicè, ſequentes dei uaticinium.
quis nouit an aliquando eos uiribus ulciſcatur ueniens
ſiue ille ſolus exiſtens, ſiue uniuerſi Achiui?
ſi enim te ſic uellet amare cæſia Minerua (glorioſum
quemadmodum Vlyſſem quondam ſupra modū curabat
populo in Troianorum, ubi paſſi ſumus dolores Achiui:
non enim unquam uidi uſq; adeò deos manifeſtè amātes
quemadmodum illi manifeſtè aſtitit Pallas Minerua.
ſi te adeo uellet amare, curareq; in animo,
ſanè quiſpiam illorum utiq; obliuiſceretur nuptiarum.

Hunc rurſus Telemachus prudēs contra allocutus eſt:
ô ſenex, nunquam hunc ſermonē perfectum iri exiſtimo,
ſupra modū n. magna dixiſti: ſtupor me tenet: neq; mihi
ſperanti ea contingerent, neq; ſi dij ſic uellent.

Hunc rurſus alloquuta eſt dea cæſia Minerua:
Telemache, quod tibi dictum effugit ſeptum dentium?
Dictu deo facile est, bene est diffile. *facilè deus ſanè poteſt uel ex longinquo uirum ſeruare.*
mallem uerò ego etiam dolores multos paſſus,
domum redire & reditus diem uidere,
potius quàm ueniens perire incola, ueluti Agamemnon
perijt ab Ægiſthi fraude & ſuæ uxoris.
uerùm enimuerò mortem omnibus moleſtam neq; dij ipſi
etiam ab amato uiro poſſunt arcere, quandocūq; tandem
fatum pernicioſum corripuerit aſperæ mortis.

Hunc

Ὡς ἦλθον φίλε τέκνον ἀπόλλυς, ὀδὲ τι οἶδ' ἀ- *Claudis narra-*
πέυνω οἵ τ' ἐσάωθεν ἀχαιῶν οἵ τ' ἀπόλοντο. *tionem, et tranſis*
ὅοσα δ' ἐνὶ μεγάροισι παθήμεν ἀμετρόβροις *ad nouam narra-*
πόλλομαι, ἦ θέμις ὅτι λαίνσαι, ὀδ' ἐς πλόσω. *tiunculam, ἰσάω*
σὺ μὲν Μυρμιδόνας φάσ' ἐλθέμεν ἐγχεσιμώρους, *ἦν φ ἰσαάλυσαι.*
ὅς ἄγ' Ἀχιλλῆος μεγαθύμου φαίδιμος υἱός·
ἐν δὲ φιλοκτήτῃ γοιαώτιος ἀγλαὸς υἱός·
πάντας δ' Ἰδομενεὺς Κρήτῃ ἐσάγαγ' ἑταίρους
οἳ φύγον ἐκ πολέμου, πόντος δέ οἱ ἔπλετ' ἀπῆνα·
Ἀτρέα δ' ὧν ἢ μὲν αὐτοὶ ἀκούετε νόσφιν ἐόντες,
ὡς τ' ἔλθ', ὡς τ' Αἴγισθος ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον,
ἀλλ' ἄτοι κεῖνος μὲν ὑπερφιάλως ἀπέτισεν,
ὡς ἀγαθὸν κὴ παῖδα κατακτάμεν υἱὸν ὀπίσσω
αὐδρός· ἐπεὶ κεῖνος ἐτίσατο πατροφονῆα,
Αἴγισθον δ' ὀλόμητιν, ὃς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα. *ἐκτα pro ἔκτανε,*
κὴ σὺ φίλος (μάλα γάρ σ' ὁρόω καλόν τε μέγαν τε) *apocop. talia ſunt*
ἀλκιμος ἔσσο, ἵνα τίς σε κὴ ὀψιγόνων εὖ ἔπῃσι. *& δῶ pro δῶμα,*
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς ἀντίον ηὔδα· *λίπα φ λιπαρῶ,*
ὦ Νέσορ Νηλῇάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν, *ηρι, pro ηριδίῳ, uel*
κὴ λίαν κεῖνος μὲν ὑπερφιάλως ἐτίσατο, καί οἱ ἀχεικὲς *ηριδίῳ.*
οἵσουσι κλέος ἄνδρες, ὅ τ' ἐσσομένοισιν ἀοιδήν.
αἴ γὰρ ἐμοὶ τοσσῶδε θεοὶ δώσειαν ἔπεσθαι *παραβᾶσι, pro*
τίσασθαι μνηστῆρας ὑπερβασίας ἀλεγεινάς, *παραβάσας, in-*
οἵ τέ μοι ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται. *definite. ſecūdum*
ἀλλ' ὔ μοι τοιοῦτον ὑπέκλωσαν θεοὶ ὄλβον *opinionē.*
πατρί τ' ἐμῷ τ' ἐμοί τε νῦ ἦχρὴ τετλάμεν ἔμπης.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γερήνιος ἱππότα Νέσωρ,
ὦ φίλ', ἐπεὶ δὴ ταῦτά μ' ἀνέμνησας τ' ἔειπες,
φασὶ μνηστῆρας σῆς μητρὸς εἵνεκα πολλὰς
ἐν μεγάροις ἄεικτα σίθων κακὰ μηχανάασθαι·
εἰπὲ μοι ἢ ἑκὼν ὑποδάμνασαι, ἦ σέ γε λαοὶ
ἐχθαίρουσ' αὐτὰ δ' ἤμων, ὑπ' ἀπόμνυσι θεσπῶν.
τίς δ' οἶδ' εἴ κε ποτέ σφι βίας ἀποτίσεται ἐλθών
ἢ ὅ γε μοῦνος ἐὼν, ἢ κὴ σύμπαντες ἀχαιοί;
εἰ γάρ σ' ὣς ἐθέλοι φιλέειν γλαυκῶπις Ἀθήνη
ὡς τότ' Ὀδυσῆος πολυμήτιος κυδαλίμοιο
λήμῳ ἐνὶ τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' ἀχαιοί·
οὔ γάρ πω οἶόν γε θεοὺς αὐαφανδὰ φιλεῦντας
ὡς νέῳ αὐαφανδὰ παρέστατο παλλὰς Ἀθήνη.
εἴ σ' ὧτως γ' ἐθέλοι φιλέειν, πάντεσσό τε θυμῷ, *ἐπιπλάσσετο. Io-*
ὥς κεν τίς νέων γε ἐπιπλάσσοιτο γάμοιο. *nicum eſt, uſurpa-*
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς ἀντίον ηὔδα· *re augmēta pera-*
ὦ γέρον, οὔπω τόν γε ἐπὶ τελέεσθαι οἴω. *fectorum in aoriſtis, φ ἐπλάσσετο.*
λίην γὰρ μέγα εἶπες· ἄγαμαι δ' ἔχει· οὐδ' ἂν ἐμοιγε
ἔλπομένῳ τὰ γένοιτ', οὐδ' εἰ θεοὶ ὧς ἐθέλοιεν.
Τὸν δ' αὖτε πρόσειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τηλέμαχε, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
ῥεῖα θεός γ' ἐθέλων καὶ τηλόθεν αὖδρα σαώσαι.
βουλοίμην δ' ἂν ἔγωγε κὴ ἄλγεα πολλὰ μογήσας,
οἰκαδέ τ' ἐλθέμεναι κὴ νόσιμον ἦμαρ ἰδέσθαι,
ἢ ἐλθὼν ἀπολέσθαι ἐφετμῇσιν, ὡς Ἀγαμέμνων
ὤλετ' ὑπ' Αἰγίσθοιο δόλῳ κὴ ἧς ἀλόχοιο.
ἀλλ' ἄτοι θανάτου μὲν ὁμοίιον οὐδὲ θεοὶ πὴρ *ὁμοίιον, Prouerb.*
κὴ φίλῳ αὐδρὶ δύνανται ἀλαλκέμεν, ὁππόταν κὴν *Ne Dij quidem*
μοῖρ' ὀλοὴ παρθέλῃσι τανυπλεγὲς θανάτοιο. *a morte liberant.*
(δὴ *Eſtq; illuſt. epith.*
Τὸν *nunc*

n unc morti, nunc bello cõueniens. Vtrq. æquũ Martem libro vij. appellat.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
Μέντορ, μηκέτι ταῦτα λεγοίμεθα, κηδόμενοί περ.
κείνῳ δ' ὄκ' ἔτι νόστος ὑπότροπος, ἀλλά οἱ ἤδη
φράσσαντ' ἀθάνατοι θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν.
νῦν δ' ἐθέλω ἔπος ἄλλο μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι
Νέστορ' ἐπεὶ πρόφρων τε δίκας ἴδε φρόνιν ἄλλων.
τρὶς γὰρ δὴ μιν φασὶν ἀνάξασθαι γήρυ' ἀνδρῶν·
ὥς τέ μοι ἀθανάτοις ἴνδ' ἄλεται εἰσοράασθαι.
ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, σὺ δ' ἀληθὲς ἐνίσπες,
πῶς ἔθανε κρείων Ἀγαμέμνων; ποῦ δὲ Μενέλαος
ἦεν; τίνα δ' αὐτῷ μήσατ' ὀλέθρον
Αἴγισθος δολόμητις; ἐπεὶ κτάνε πολλὸν ἀρείω.
ἦ ὅπου Ἀργεος ἦεν ἀχαϊκὸν, ἀλλά που ἄλλη
πλάζετ' ἐπ' ἀνθρώπους, ὁ δ' ἄρ' θάρσησε κατέπεφνε;

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
ἄντοι μὲν τόδε κ' αὐτὸς ὀΐεαι ὥς κεν ἐτύχθη·
εἰ ζώοντ' Αἴγισθον ἐνὶ μεγάροισιν ἔπεπτε
κρείων Ἀτρεΐδης τροίηθεν ἰὼν ξανθὸς Μενέλαος,
τῷ κέ οἱ οὐδὲ θανόντι χυτλὸν ὦκα γαῖαν ἔχυλαν,
ἀλλ' ἄρα τόν γε κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατέδαψαν
κείμενον ἐν προαστίῳ ἐκὰς Ἄργεος· οὐδέ κε τίς μιν
κλαῦσεν ἀχαϊάδων. μάλα γὰρ μέγα μήσατο ἔργον.
ἡμεῖς μὲν γὰρ κεῖθι πολέας τελέοντε ἀέθλους
ἤμεθ'· ὁ δ' οὔκηλος μυχῷ Ἄργεος ἱπποβότοιο
πολλ' Ἀγαμεμνονίῃ ἄλοχον θέλγεσκ' ἐπέεσσιν,
ἣ δ' ἄντοι τοπρίν μὲν ἀνήνατο ἔργον ἀεικὲς
δῖα Κλυταιμνήστρη (φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσι·
πὰρ γὰρ ἔην καὶ ἀοιδὸς ἀνὴρ ᾧ πολλ' ἐπέτελλεν
Ἀτρεΐδης τροίηνδε νέεσθαι, εὖ ἐρυδάνα ἄκοιτιν)
ἀλλ' ὅτε δὴ μιν μοῖρα θεῶν ἐπέδησε λαμπρῶσαι,
δὴ τότε γὰρ μὲν ἀοιδὸν ἄγων ὃν νῆσον ἐρήμην,
κάλλιπον οἰωνοῖσιν ἕλωρ καὶ κύρμα γενέσθαι·
τὴν δ' ἐθέλων ἐθέλουσαν ἀνήγαγεν ὀνδὲ δόμονδε.
πολλὰ δ' ἐμηρί' ἔπαιε θεῶν ἱεροῖς ἀνὰ βωμοῖς. (τε,
πολλὰ δ' ἀγάλματ' ἀνῆφε, ὑφάσματά τε, χρυσόν
ἐκτελέσας μέγα ἔργον, ὅ οἱ ποτε ἔλπετο θυμῷ.
ἡμεῖς μὲν γὰρ ἅμα πλέομεν τροίηθεν ἰόντε
Ἀτρεΐδης τε ἐγώ τε, φίλα εἰδότε ἀλλήλοισιν·
ἀλλ' ὅτε Σούνιον ἱερὸν ἀφικόμεθ' ἄκρον Ἀθηνῶν,
ἔνθα κυβερνήτην Μενελάου φοῖβος Ἀπόλλων
οἷς ἀγανοῖσι βέλεσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνε,
πηδαλίου μετὰ χερσὶ θέοντα νηὸς ἔχοντα,
Φρόντιν Ὀνητορίδην, ὃς ἐκαίνυτο φῦλ' ἀνθρώπων
νῆα κυβερνῆσαι ὅπότε σπέρχοιεν ἄελλαι.
ὣς ὃ μὲν ἔνθα κατέσχε', ἐπειγόμενός περ ὁδοῖο,
ὄφρ' ἕτερον θάπτοι, καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα νίσοιτο.
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖνος ἰὼν ὑπὲρ οἴνοπα πόντον
ἔννυσι γλαφυρῆσι, μάλεια δὲ οὔρεα πάντα
ἵκε θέων, τόθι δ' ἐν συνάγει ὁδὸν ὀξὺν Ζεὺς
ἔφραζε, λιγέως δ' ἀνέμοιο ἐπ' ἄντυγα χεῦε,
κύματά τε τροφόεντα, μεγάλα, ἴσα ὄρεσσιν.
ἔνθα δὴ τοὺς μὲν κρήτη ἐπέλασσεν,
ἔνθι Κύδωνες ναίουσι, Ἰαρδανὸς ἀμφὶ ῥέεθρα.
ἔστι δ' ἐτις λισσὴ αἰπεῖά τε εἰς ἅλα πέτρη

Hunc rursus Telemachus prudẽs contra alloc utus est:
Mentor, ne amplius hæc dicamus, tristes quamuis.
illi uerò non amplius reditus uerus, sed ei iam
destinarunt immortales mortem & fatum nigrum.
nunc uerò uolo dictum aliud inquirere & interrogare
Nestorem: quoniam plus iura nouit & prudẽtiam alijs.
ter enim ipsum dicunt regnasse secula uirorum:
itaq; mihi immortalibus æquiparatur aspectu.
ô Nestor Neleide, tu uerò uerum dic,
quomodo mortuus est Atrides latè imperãs Agamẽnon?
ubi Menelaus erat? quam uerò illi machinatus est morte
Ægisthus dolosus? quandoquidem occidit se multo præ
an nõ in Argo erat Achaico, an alicubi alibi (stantiore.
errabat apud homines, ille u. sumpto animo interfecit?

Huic respondit deinde Gerenius eques Nestor:
profectò ego tibi fili uera omnia dicam.
equidẽ hoc ipse quoq; suspicaris quemadmodum accidit:
si uiuentem Ægisthum in ædibus inuenisset Ægisthi adulterium.
Atrides à Troia profectus flauus Menelaus,
sanè ei neq; mortuo fusilem terram infudissent,
sed certè canesq; & aues comedissent
iacentem in campo procul ab Argia: neq; ulla ipsum
deplorasset Achiuarum. malde n. nequã admisit facinus:
nos etenim illic multa obeuntes certamina (tis
sedebamus: ille u. desidiosus in secessu Argi equos pascẽ-
crebrò Agamemnoniam uxorem demulcebat uerbis,
& illa quidem primò abnuebat facinus indignum Agamemnonis exitum narrat Nestor.
diua Clytæmnestra (mente enim utebatur bona:
præterea n. aderat præcentor uir cui plurimũ mandarat
Atrides ad Troiam proficiscens, seruare uxorem)
sed cum iam ipsum fatum deorum irretiuit perire,
tum uerò ipsum poetam ductum ad insulam desertam,
dereliquit auibus laceratione & rapinam fieri:
ipsam uerò uolens nolentem duxit suam domum.
multos uerò armos adolebat deorum super sacra altaria.
multa simulachra suspendit, uestemq;, aurumq;,
& perfecisset magnũ negotiũ, quod nũquam sperasset in
nos quidẽ simul nauigabamus à Troia profecti (animo.
Atrides & ego, amicè affecti inuicem:
sed cum ad Suniũ sacrũ puenimus promõtoriũ Athenarũ,
illic gubernatorem Menelai Phœbus Apollo Phrontis nauclerj obitus.
suis suauibus telis superueniens occidit,
clauum in manibus currentis nauis habentem,
Phrontem Onetoriden, qui uincebat genera hominum
in nauem gubernando quoties ingruebant procellæ.
sic ille quidem illic detentus, festinans licet ad iter,
ut socium sepeliret, & parentalia parentaret.
sed quando etiam ille profectus in obscurum pontum
in nauibus canis, Malearum montem excelsum
peruenit currens, tum certè inuisum iter latè tonãs Iup.
destinauit, stridulorumq; uentorum flatum immisit,
fluctusq; nutritos, ingentes, æquales montibus.
illic separatus, partem quidem Cretæ admouit,
ubi Cydones habitant, Iardani circa fluenta.
est autem quædam plana excelsaq; in mari petra

φρόντιν. Attende qualem Menelai fingat nauclerũ. sollicitũ nempe et uigilantem. Didy. παρὰ τὸ ὄντως εἶναι, καὶ φρονιστὴν πίπλασκε τὰ ὀνόματα. Pausanias in Phoc.

ἐχετιῆ

in

in finibus Gortynis, in obscuro ponto,
huc Auster ingentẽ fluctũ ad sinistrũ promontoriũ pel-
ad Phæstũ: parumlus aũt scopulus ingẽtẽ fluctũ dimidit.
illi quidem huc uenerunt, uix autem effugerunt mortem
uiri, at naues sanè ad saxa fregerunt
fluctus: at quinq; naues cæruleis proris
Ægypto admouit ferens uentusq; & aqua.
sic ille quidẽ illic plurimũ uictum & aurũ congregans,
errabat cum nauibus apud alterius linguæ homines.
interea uerò illa Ægisthus molitus est domi tristia,
occiso Atrida: subactus est autem populus sub illo.
septennio uerò imperauit diuitibus Mycenis.
ei uerò ipsi octauo in perniciem uenit diuus Orestes
rursus ab Athenis, occidit autem patris interfectorem
Ægisthum dolosum, qui illi patrẽ inclytũ interfecerat.
atq; illo occiso dedit cœnam sepulchralem Argiuis
matrisq; innisæ & imbecillis Ægisthi.
in ipsa uerò die superuenit uoce bonus Menelaus,
plurima dona ducẽs, quãta illi naues pondera portabãt,
at tu amice ne diutius à domo longè aberres,
bonis relictis, miris q; in tuis ædibus
sic superbientibus, ne tibi omnia absumant
bona diuidentes, tu uerò uanum iter feceris.
sed ad Menelaum quidem ego adhortor & iubeo
proficisci. ille enim nuper ab icunde uenit
ex eis hominibus, unde non sperares in animo
redire, quemcunq; primum abegerint procellæ
in pelagus tam magnum, unde uniq; nec aues
intra annum uenire possunt, quoniam ingens horrẽdũq;
sed uade nunc cum naue tua & tuis socijs.
si uerò uelis pedes, aderit tibi currusq; & equi,
aderunt tibi etiam filij mei, qui tibi duces erunt
ad Lacedæmonem diuinam, ubi flauus Menelaus.
precare autem eum ipsum ut uera dicat.
mendacium autem non dicet: ualde enim prudens est.
Sic ait. sol autem occubuit & tenebræ aduenerunt:
his uerò & dixit dea cæsia Minerua:
Minerua O senex, profectò hæc ex officio dixisti:
Nestori. sed agite diuidite quidem linguas, miscete q; uinum,
ut Neptuno & alijs immortalibus
libantes, lectum curemus: eius enim hora adest.
iam enim lumen iuit sub tenebras: neq; decet
diu deorum in epulis sedere, sed reuerti.
dixit sanè Iouis filia, his uerò audiuerunt admonentem.
his quidem præcones aquam manibus infuderunt,
iuuenes autem crateres coronarunt potu:
diuiserunt autem omnibus exorsi poculis.
linguas autem in ignem cõiecerunt, surgẽtes q; libarunt.
at postquã libarũt biberũt q; quãtũ desiderabat animus,
tum Minerua & Telemachus deo similis
ambo desiderabant canam ad nauem redire.
Nestor autem statim detinuit reprehendens uerbis:
Iupiter hoc prohibeat & immortales dij alij,
ut uos à me celerem ad nauem eatis,
tanquam ab aliquo uel prorsus pannoso uel panperculo,
qui neq;

ἐχατιῆ Γόρτυνος, φῶ ἀφραδέϊ πόντῳ,
γῦθα νότος μέγα κῦμα ποτὶ σκαιὸν ῥίον ὦθεῖ
ὔδατος· μικρὸς δ' λίθος μέγα κῦμ' ἀποείργει.
αἱ μὲν ἄρ' γῦθ' ἦλθον, ἀτὰρ δλῆ δ' ἄλυξαν ὀλέθρου
αὖδρες, ἀτὰρ νῆας γε ποτὶ σπιλάδεσσιν ἔαξαν
κύματι· ἀτὰρ τὰς πρώτε νέας κυανοπρῳρόους
Αἰγύπτῳ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε δῶρ τε.
ὡς ὅ μὲν γῦθα πολλὰ βίοτον καὶ χρυσὸν ἀγείρων,
ἤλᾶτο ξὺν νηυσὶν ἐπ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους.
τόφρα δ' τοῦτ' Αἴγισθος ἐμήσατο οἰκοθι λυγρά,
κτείνας ἀτρεΐδαο· δέδμητο δ' λαὸς ὑπ' αὐτῷ.
ἑπτάετες μὲν δ' ἶσαν ἐπὶ πολυρρήνοιο Μυκήνης.
τῷ δέ οἱ ὀγδοάτῳ κακὸν ἦλυθε δῖος Ὀρέστης
ἐξ Ἀθηνάων, κτείνε δ' πατροφόνον Αἴγισθον δολόμητιν, ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
ἤτοι ὅ γε κτείνας δαῖνυ τάφον ἀργείοισιν
μητρός τε συνδρῆς τε ἀλαλκιδάο αἰγίθοιο.
αὐτῆμαρ δέ οἱ ἦλθε Βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
πολλὰ κτήματ' ἄγων, ὅσα οἱ νέες ἄχθος ἄειραν.
τὼ νῦ φίλος μή δ' νθα δόμων ἄπο πῖλ' ἀλάλησο,
κτήματά τε πολλὰ λιπὼν, ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισι
ὅττω ὑπερφιάλους, μή τοι κατὰ πάντα φάγωσι
κτήματα δαισάμενοι, σὺ δὲ τηὔσιλον ὁδὸν ἔλθῃς.
ἀλλ' ἴθι μὲν Μενέλαον ἐγὼ κέλομαι νέεσθαι
ἐλθεῖν. κῖνος γὰρ νέον ἄλοθεν ἠλήλουθεν
ἐκ τῆς αὐθρώπων, ὅθεν δὲ ἔλποιτό γε θυμῷ
ἐλθέμεν, οὐ τινα πρῶτον ἀποσφήλωσι θύελλαι
ἐν πελάγει μέγα τοῖον, ὅθεν τε πολὺ δὴ οἰωνοὶ
αὖτοὶ ἔασιν οἰχνεῦσιν, ἐπεὶ μέγα τε δεινόν τε.
ἀλλ' ἴθι νῦν σὺν νηΐ τε σῇ καὶ σοῖς ἑτάροισιν.
εἰ δ' ἐθέλεις πεζός, πάρα τοι δίφρος τε καὶ ἵπποι,
πάρ δέ τοι υἱὸς ἐμοί, ὅς τοι πομπὸν ἔσονται
ἐς Λακεδαίμονα δῖαν, ὅθι ξανθὸς Μενέλαος.
λίσσεσθαι δέ μιν αὐτὸν ἵνα νημερτὲς ἐείπῃ.
ψεῦδος δ' οὐκ ἐρέει· μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐστίν.
Ὣς ἔφατ'. ἠέλιος δ' ἄρ' ἔδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὦ γέρον, ἦτοι ταῦτα κατὰ μοῖραν κατέλεξας·
ἀλλ' ἄγε τάμνεσθέ τε μὲν γλώσσας, κεράσατε δὲ οἶνον,
ὄφρα Ποσειδάωνι καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι
σπείσαντες, κοίτοιο μεδώμεθα· τοῦτο γὰρ ὥρη.
οὐκέτι γὰρ φάος οἰχεθ' ὑπὸ ζόφον· οὐδὲ ἔοικε
δηρὸν θεῶν ἐν δαιτὶ θαασσέμεν, ἀλλὰ νέεσθαι.
οὐ γὰρ Διὸς θυγάτηρ, τοὶ δ' ἔκλυον αὐδησάσης·
τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπιδρέξαμενοι δ' ἐπάσσαν.
γλώσσας δ' ἐν πυρὶ βάλλον, μετὰ δ' ἐσπείσαμενοι δ' ἐπέλευ-
αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαν τ' ἔπιον δ' ὅσσον ἤθελε θυμός,
δὴ τότ' Ἀθηναίη τε Τηλέμαχος θεοειδὴς
ἄμφω ἐβήτην κοίλην ἐπὶ νῆα νέεσθαι.
Νέστωρ δ' υἱὸν ἔρυκε καθαπτόμενος ἐπέεσσι·
Ζεὺς τό γ' ἀλεξήσειε καὶ ἄλλοι ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
ὡς ὑμεῖς πρὸ ἐμεῖο δόμων ἐπὶ νῆα κίοιτε,
ὅστε τόν ἢ πρὸ πάμπαν ἀεικέϊ καὶ κακοεργῷ,

μείξαι μεδώμεθα. Mos fuit priscis mortalibus, ut paulo antequã cubitum irent, meum libarent: & Mercurio præsidi somni, linguas sacrificantes igni injicerent. De quo lib. vij.

ὃ ὅτε

ὣ ὄτε χλαῖναι καὶ ῥήγεα πόλλ' ἐνὶ οἴκῳ,
ἔστ' αὐτῷ μαλακῶς ἔτι ξείνοισιν ἐνδύεσθαι.
αὐτάρ ἐμοὶ πάρα μὲν χλαῖναι καὶ ῥήγεα καλά,
τὼ θλιβὼ δὴ τοῦ γε φίλος υἱὸς ἐπ' ἠρι ἐόντος
ὑπνοῦ ἐπ' ἰκριόφιν κατακλείεται, ὄφρ' ἂν ἔγωγε
ἔλθω, ἔπειτα δὴ πᾶσιν ἐνὶ μεγάροισι λίπωνται,
ξείνους ξεινίζειν, ὅστις κ' ἐμὰ δώματ' ἵκηται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
εὖ δὴ ταῦτά γ' ἔφησθα γέρον φίλε· σοὶ ἔοικε
Τηλέμαχον πείθεσθαι, ἐπεὶ πολὺ κάλλιον ὧδε·
ἀλλ' ἴθι μὲν νῦν σοὶ ἅμ' ἕψεται, ὄφρά κεν εὖδ' ἐν
σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ἐγὼ δ' ἐπὶ νῆα μέλαιναν
εἶμι, ἵνα θαρσύνω δ' ἑτάρους, εἴπω τε ἕκαστα.
οἵ γὰρ μετὰ τοῖσι γεραίτερός εἰμι, νέοι δὲ
οἱ δ' ἄλλοι φιλότητι νεώτεροι αὐδήσουσι
πάντα δι' ὁμηλικίην μεγαθύμου Τηλεμάχοιο.
ἔνθά κε λεξαίμην ποίλῃ πρὸ νηὸς μελαίνης
νυκτὸς ἀτὰρ πρῶθεν μετὰ Καυκώνας μεγαθύμους
εἶμι, ἔνθα χρεῖός μοι ὀφείλεται, οὐδέ τι σμικρὸν
δὴ ὀλίγον. σὺ δ' ἥρωα (ἐπεὶ τόν γε κομίσσαο οἶκόνδε)
πέμψον σὺν δ' ἄρμα τε καὶ ἡμίονοι δέ τοι ἔστων
ὠκύτατοι καὶ κάρτος ἄριστοι.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
φλὺξ εἰδομένη. θάμβος δ' ἔλε πάντας ἰδόντας·
θαύμαζεν δ' ὁ γεραιὸς ὅπως ἴδε φάος ἐναργές.
Τηλεμάχῳ δ' ἦλθε χεῖρα, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Ὦ φίλος, οὔ σε ἔολπα κακὸν μὴ ἄλκιμ' ἔσεσθαι, ζώειν,
εἰ δὴ τοι νέῳ ὧδε θεοὶ πομπῆδον ἔποντο.
ὃ μὲν γάρ τις ὅδ' ἄλλος ὀλύμπια δώματ' ἔχοντων,
ἀλλὰ Διὸς θυγάτηρ ἀγελείη Τριτογένεια,
ἣ τοι καὶ πατρὸς ἐδλὸν μετὰ δῆμον ἐτίμα.
ἀλλὰ ἄναξ ἴλαθι, δίδωθι δέ μοι κλέος ἐσθλόν,
αὐτῷ μὴ παίδεσσι μὴ ἀλόχῳ πᾶσι κοίτῃ,
σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ῥέξω βοῦν ἐυρυμέτωπον,
ἀδμήτην, ἣν οὔπω ζυγὸν ἤγαγε οὐδείς.
τήν τοι ἐγὼ ῥέξω, χρυσὸν περάσω δὲ κάρηνα.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος. τοῦ δ' ἔκλυε παλλὰς Ἀθήνη.
τοῖσι δ' ἡγεμόνευε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
ἕρκος καὶ γαμβροῖσιν ἠδὲ πᾶσι δώμασι καλά.
ἀλλ' ὅτε δώματ' ἵκοντο ἀγακλυτὰ τοῖο ἄνακτος,
ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
τοῖς δ' ὁ γέρων κρητῆρα κέρασσεν οἴνου ἡδὺν ὑπόγειον, τὸν ἐνδέκατον ἐνιαυτῷ
οἴξε ταμίη, ἣ ἀπὸ κρηδέμνου ἔλυσε.
τοῦ ὁ γέρων κρητῆρα κεράσσατο πολλὰ δ' Ἀθήνῃ
εὔχετ' ἀποσπένδων, κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
οἱ μὲν κακκείοντες ἴσαν οἶκόνδε ἕκαστος,
τὸν δ' αὖτ' κοίμησε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ
Τηλέμαχον φίλον υἱὸν Ὀδυσσῆος θείοιο,
τρητοῖς ἐν λεχέεσσιν, ὑπ' αἰθούσῃ ἠχηέσσῃ·
πὰρ δ' ἄρ' ἐϋμμελίην Πεισίστρατον ὀχμαγὸν αὐτῶν,
ὃς οἱ ἔτ' οἶος παῖς ἦεν μεγάροισιν·
αὐτὸς δ' αὖ κατὰ δῦνε μυχὸν δόμου ὑψηλοῖο,
εὐνὴ δ' ἄλοχος δμῳαί τε λέχος πόρσυνε καὶ ὄρνυ.
ἦμος

cui neq; uestes & operimenta multa in domo,
neq; ipsi molliter neq; hospitibus dormiendi copia.
at mihi adsunt uestes & operimenta pulchra,
nunquam certè huius uiri Vlyssis charus filius
nanibus in tabulatis pernoctauerit, donec ego
uixero, donec liberi in regia linquentur,
qui hospites suscipiant, quicunq; domum meam uenerit.
Hunc rursus alloquuta est dea cæsia Minerua:
bene sanè hæc dixisti senex amice: te uerò decet
Telemacho persuadere, quoniam longè melius sic:
sed hic quidem nunc te sequatur, ut dormiat
domi tuæ: ego autem ad nauem nigram
uado, ut confirmem socios, præcipiamq; singula.
solus enim inter illos senior glorior esse,
alij uerò ob amicitiam iuniores uiri sequuntur
omnes coæui magnanimi Telemachi:
illic cubabo cana in naui nigra
nunc: sed mane ad Cauconas magnanimos
uadam, ubi debitum mihi dabunt, neq; nonum
neq; parum. tu uerò hunc (postquã tuam peruenit domũ)
mitte cum curru & filio: da autem illi equos
qui tibi celerrimi currendo, & robore fortissimi.
Sic certè loquuta abijt cæsijs oculis Minerua, Discessus Minerua.
aquilæ similis. stupor autem inuasit omnes uidentes:
admiratus etiam est senex postquam uidit oculis.
Telemachiq; prehendit manũ, uerbũq; dixit, & loq. est:
O amice, neq; te spero ignauum & imbellem fore, Nestor Telemacho.
siquidem te iuuenem sic dij ductores sequuntur.
nõ enim quisquã hic est alius cælestes domos habitãtiũ,
sed Iouis filia prædatrix Pallas,
quæ tibi & patrem bonum inter Argiuos honorabat.
quare regina propitia fis, da autẽ mihi gloriam bonam,
mihi ipsi & filijs & uenerandæ uxori,
tibi autem sacrificabo bouem legitimam, lata fronte,
indomitam, quam nullus sub ingum duxit uir.
hanc tibi ego sacrificabo, auro cornibus circumfuso.
Sic ait supplicans. hunc audiuit Pallas Minerua.
illis autem dux erat Gerenius eques Nestor,
filijs & generis suam ad domum pulchram.
sed postquam ad domum uenerunt inclytam regis,
ordine sedebant per sediliaq; sellasq;.
his uerò senex uenientibus craterem miscuit
uini dulcis, quod undecimo anno
aperuit proma, & operculum remouit.
huius senex craterem miscuit: plurimùm uerò Pallad̃
supplicauit libans, filiæ Iouis ægidem habentis.
at postquam libarũt biberũtq; quantum uoluit animus,
hi quidem dormiturientes abierunt ad domum singuli, Itur cubitum.
illic uerò cubitum iuit Gerenius eques Nestor
Telemachum charum filium Vlyssis diuini,
perforatis in lectis, sub porticu sonora:
iuxta eum uerò bellicosum Pisistratum ducem uirorum,
qui ei adhuc adolescens filiorum erat in regia:
ipse uerò rursus dormiuit in secessu domus excelsæ,
huic uerò coniux lectum præparauit & cubile.

quando

ἰδρὲ αὖ ἐγωγε. Prouerb. Quoad uixero, quam formam sic expressit Virg. Dũme moriẽ ipse mei, dũ spiritus hos regat artus.

τριτογένεια. Apollonij Cõmentarius lib. 2 sic habet: Tritone genita palude Aphricæ, uerba sic habent, τρίτωνος τῆς λιμνίας, Διὸς παλίας, λυο βίης, ἐν ᾗ τῷ πατὰ λυβίλω ἐτίχθη ἐ λίβυῃ.

quando aũt manegenita apparuit roſeis digitis aurora,
ſurrexit ſanè ex lecto Gerenius eques Neſtor.
egreſſus autem, ſedit ſuper politos lapides,
qui illi erant ante fores excelſæs,
albi, reſplendentes unguento: quibus quidem antea
Neleus ſedebat, dijs conſiliarius æquiparandus:
at ille quidem iam fato domitus ad inferos deſcenderat,
Neſtor autẽ tum inſidebat Gerenius, cuſtos Achinorum,
ſceptrũ habens. undiq; a. filij frequẽtes cõgregabantur,
ex thalamis egreſſi, Echephronq;, Stratiusq;,
Perſeusq;, Aretusq;, & diuinus Thraſymedes:
his uerò continuò ſextus Piſiſtratus uenit heros:
iuxta u. Telemachum deo ſimilem collocarunt ducentes.
illis uerò loqui cæpit Gerenius eques Neſtor:

floris filius pa- s Miner ſacrum parant.

E ueſtigiò mihi filij chari perficite deſiderium,
ut ꝑtè primam deorum placem Mineruam,
quæ mihi palàm uenit dei ad conuiuium celebre.
ſed alius quidem rus ad bouem eat, ut celerrimè
ueniat, adducat autem bouem bubulcus uir:
unus autem ad Telemachi magnanimi nauem nigram
omnes profectus ſocios adducat, relinquat a. duos ſolos:

erces au- rius fa- r.

unus rurſum aurificem Laerceum hunc iubeat
uenire, ut bouis aurum cornibus circumfundat.
uos uerò alij manete hic uniuerſi ſedulò, dicite aũt intus
ancillis per domum celebre conuiuium apparare,
ſedilia q; lignaq; undiq; & limpidam ferre aquam.
Sic ait. illi a. omnes adminiſtrabant: uenit quidem bos
ex agro, uenerunt etiam celeri à naue æquata
Telemachi ſocij magnanimi: uenit autem faber,
arma in manibus tenens fabrilia, ſummæ artis,
incudemq;, malleumq;, benefactamq; forcipem,
quibus ſcilicet aurum faciebat. menit autem Minerua
ſacris participans. ſenex autem eques Neſtor
aurũ dedit: ille uerò deinde bouis cornibus circumfudit
aptans, ut ſimulachrum dea gauderet uidens:
bouẽ a. ducebant cornib. Stratius & diuus Echephron:
aquam autem ipſis Aretus in florido lebete
uenit ex thalamo ferens: altera uerò geſtabat molas
in caniſtro. ſecurim autem bellicoſus Thraſymedes
acutam geſtans in manu aſtabat, bouem cæſurus.
Perſeus autem lagenam tenebat: ſenex a. eques Neſtor
aquam q; molas q; accepit: multis autem Minerue
ſupplicabat incipiens, capitis pilos in ignem injciens.
cæterùm poſtquam precati ſunt, & molas porrexerunt,
ſtatim Neſtoris filius generoſus Thraſymedes

uis ma- tio.

percuſſit propè ſtans: ſecuris autem abſcidit nervos
cernicales, ſoluit autem bonis robur. ipſa uerò ululabant
filiæq; nurusq;, & pudica uxor

rydice ſtoris u- r.

Neſtoris Eurydice, maxima natu Clymeni filiarum.
hi quidem dein attollentes à terra ſpaciosa
tenebant: at iugulauit Piſiſtratus præclarus uirorum.
ex illa poſtq; niger ſanguis fluxit, reliquit q; oſſa animus,
celeriter ipſam diuiſerunt: ſtatim autem oſſa exciderunt
omnia de more, inſuper pinguedine cooperuerunt,
bifariam facientes, ſuper ea uerò cruda poſuerunt,

torrebat

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ὄρνυτ' ἄρ' ἔνδοθι συνῆφι γερηνίων ἱππότα Νέστωρ.
ἐκ δ' ἐλθὼν, κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισιν,
οἳ οἱ ἔσαν πρόπαροιθε θυράων ὑψηλάων,
λευκοί, ἀποστίλβοντες ἁλείφατος· οἷς ἐνὶ μὲν πρὶν
Νηλεὺς ἶζεσκεν, θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος·
ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κῆρι δαμεὶς Ἀϊδόσδε βεβήκει,
Νέστωρ αὖ τότ' ἔφιζε γερηνίων, ὃρος ἀχαιῶν,
σκῆπτρον ἔχων. πρόδε δ' υἱοὶ ἀολλέες ἠγερέθοντο,
ἐκ θαλάμων ἐλθόντες, Ἐχέφρων τε, Στρατίός τε,
Περσεύς τ', Ἄρητός τε, Ϲὺν αὐτίθεος Θρασυμήδης·
τοῖσι δ' ἔπειθ' ἕκτος Πεισίστρατος ἦλυθ' ἄνωγε.
τὼ δ' ἄρα Τηλέμαχον θεοείκελον ἕσαν ἄγοντε.
τοῖσι δ' μύθων ἦρχε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,

Καρπαλίμως μοι τέκνα φίλα κρηήνατ' ἐέλδωρ,
ὄφρ' ἤτοι πρώτιστα θεῶν ἱλάσσομ' Ἀθήνην,
ἣ μοι φαίνεται ἦλθε θεὸς θεὸν ἐς δ' αἶσαν ἰόντα.
ἀλλά γ' ὁ μὲν πεδίονδ' ἰέναι βοῦν ἴτω, ὄφρα τάχιστα
ἔλθησιν, ἐλάσσῃ δὲ βοῶν ὃν βουκόλος ἀνήρ·
εἷς δ' ἰέτω Τηλεμάχου μεγαθύμου νῆα μέλαιναν
πάντας ἰὼν ἑτάρους ἀγέτω, λιπέτω δύ' οἰοὺς·
εἷς δ' αὖ χρυσοχόον λαέρκεα δεῦρο κελεύσω
ἐλθεῖν, ὄφρα βοὸς χρυσὸν κέρασιν περιχεύῃ.
οἱ δ' ἄλλοι μένετ' αὐτοῦ ἀολλέες, εἴπατε δ' ἔσω
δμωῇσιν κατὰ δῶμα ἀγακλυτὰ δαῖτα πένεσθαι,
ἑδρας τε ξύλα τ' ἀμφὶ Ϲὰ ἀγλαὸν οἰσέμεν ὕδωρ.

Ὡς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐποίπνυον· ἦλθε δὴ ἔπειτα
ἐκ σταθμοῖο, ἦλθε δὲ βοῦς ἠδὲ νέος εἵπετο (βοῦς
Τηλεμάχου ἕταροι μεγαλήτορος. ἦλθε δὲ χαλκεύς,
ὅπλα οἱ χερσὶν ἔχων χαλκήϊα, τέχνης
ἄκμονά τε, σφῦραν τ', ἐϋπρήνεπτόν τε πυράγρην,
οἷσίν τε χρυσὸν εἰργάζετο. ἦλθε δ' Ἀθήνη
ἱερῶν αὐτίοωσα. γέρων δ' ἵππων λάβε Νέστωρ
χρυσὸν ἔδωκε· ὁ δ' ἔπειτα βοὸς κέρασιν περιχεύῃ
ἀσκήσας, ἵν' ἄγαλμα θεὰ κεχάροιτο ἰδοῦσα.
βοῦν δ' ἀγίεσθω κεράων Στράτιος καὶ δῖος Ἐχέφρων·
χέρνιβα δὲ σφ' Ἄρητος ἐνώμα πυρὶ δαιομένῳ
ἄλλυθεν ἐκ θαλάμοιο φέρων· ἑτέρη δ' ἔχεν ἄλφι
ἐν κανέῳ. πέλεκυν ἦρε κρατερὸς πολεμήϊος
ὀξὺν ἔχων ἐν χειρὶ πρόσαντα, βοῦν ὃν πάρος.
Περσεὺς δ' ἄμνιον εἶχε· γέρων δ' ἱππηλάτα Νέστωρ
χέρνιβά τ' ἀλφίτους τε κατήρχετο πολλὰ δ' Ἀθήνῃ
εὔχετ' ἀπαρχόμενος, κεφαλῆς θρίξας ἐν πυρὶ βάλλων.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὔξαντο, καὶ ἀλφίτους προβάλοντο,
αὐτίκα Νέστορος υἱὸς ὑπερθύμου Θρασυμήδης
πλησίον ἄγχι στὰς· πέλεκυς δ' ἀπέκοψε τένοντας
αὐχενίους, λῦσεν δὲ βοὸς μένος. αἱ δ' ὀλόλυξαν
θυγατέρες τε νυοί τε, καὶ αἰδοίη πάρακοιτις
Νέστορος Εὐρυδίκη, πρεσβηὶς Κλυμένοιο θυγατρῶν.
οἱ μὲν ἔπειτ' ἀνέλοντες ἀπὸ χθονὸς εὐρυσθένης
ἔσχον· ἀτὰρ σφάξεν Πεισίστρατος ὄρχαμος ἀνδρῶν.
βλὴ δ' ἔπει ἐκ μέλαν αἷμα ῥύη, λίπε δ' ὀστέα θυμός,
αἶψ' ἄρα μιν δαῖξαν· ἄφαρ δ' ἐκ μηρία πάντα
πάντα κατὰ μοῖραν, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν,

ἄμνιον. Didy. uir de non negligenter ſignificat ἀγνῶν, in quo ſacrificatorũ ſanguis excꝛpitur, quaſi ἀμνίον, quod. ſ. etymon ab a. priuatiua, & μνίος. Nam ſanguinem φάγνον appellant.

καῖε δ' ὑδὴ φάγης ὁ γέρων, ὑδὴ δ' ἄϑοπα οἶνον
λεῖβε. νέοι δ' ἦρχ' αὖτὸν ἔχον ϖεμπώβολα χερσίν.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ ἀπλάγχν' ἐπάσαντο,
μίσυλλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρον,
ὤπτησάν δ', ἀκροπόρους δ' ὀβελοὺς ἐν χερσὶν ἔχοντο.
τὸν δὲ λοέσσαν ἰδοῦσα Πολυκάστη, Νέστορος ὁπλοτάτη θυγάτηρ Νηληϊάδαο.
αὐτὰρ ἐπεὶ λοέσσε τε, καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δὲ μιν ϕᾶρος καλὸν βάλετ' ἠδὲ χιτῶνα,
ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος.
ἦλθε δ' ἄρα Νέστορι ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο ϖοιμένι λαῶν.
οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπείρεφα, καὶ ἐρύσαντο,
δαίνυντ' ἐζόμενοι· οἱ δὲ κρατέρ' ἀμφιέποντες
οἶνον ϕοινοχοεῦντες ἐν χρυσέοις δ' ἔπαιζον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἦτο,
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
παῖδ' ὃν ἐμοί, ἄγε Τηλεμάχῳ καλλίτριχας ἵππους
ζεύξαϑ' ὑφ' ἅρμαθ' ἅγοντες, ἵνα ϖρήσσωσιν ὁδοῖο.
Ὡς ἔϕαϑ', οἱ δ' ἄρα τῷ μάλα μὴ κλυτὸν ἀμϕ' ἐπίθοντο·
καρπαλίμως δ' ἔζευξαν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους,
al. ἴθυνε, ϕῶς δὲ γυνὴ ταμίη σῖτον καὶ οἶνον τ' ἔϑηκεν,
ὅσσα τε δῖα ἔδωσι διοτρεφέων Βασιλήων.
αὐτὰρ ἄρα Τηλέμαχος ϖοδαπὸν καλὸν Βήσατο δίφρον·
ἆλτο δ' ἄρα Νεστορίδης Πεισίστρατος ὄρχαμος αὐτῶν
ἂν δίφρον τ' αὐτοῦ καὶ ἐπὶ ἱμάντα λάζετο χερσί·
μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' ἂν ἄκοντε ϖετέσθην
ἂν ϖεδίον, λιπέτην δὲ Πύλον αἰπὺ ϖολίεϑρον.
οἱ δὲ, ϖανημέριοι σεῦον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες·
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε ϖᾶσαι ἀγυιαί.
ἂν ϕηρὰς δ' ἵκοντο, Διοκλῆος ϖοτὶ δῶμα
υἱέος Ὀρτιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε ϖαῖδα.
ἔνθα δὲ νύκτ' ἄεσαν· ὁ δὲ τοῖς ϖὰρ ξείνια δῶκεν.
ἦμος δ' ἠριγένεια ϕάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ἵϖποις τ' ἐζεύγνυσϑ', αὐτὰρ ὑ ἅρματα ϖοικίλ' ἔβαινον·
ἐκ δ' ἔλασαν ϖρϑύροιο διὰ θεσπέσιος ἐρίδουπος·
μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' ἂν ἄκοντε ϖετέσθην.
ἵξον δ' ἂν ϖεδίον ϖυροϕόρον· ἔνθα δ' ἔπειτα
τῶον ὁδὸν ϖῶον γὰρ ὑπέκϕερον ὠκέες ἵππου.
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε ϖᾶσαι ἀγυιαί.

torrebat a. super ligna senex, nigrumq; uinum (manib. libabat. iuuenes u. iuxta eũ tenebãt uerua quinquetripl. sed postquam armi cõbusti sunt, & uiscera comederunt, minutatim dissecuerunt, aliaq; uerubus transfixerunt, assarunt autem, acuta uerua in manibus tenentes.
interea uerò Telemachum lauit pulchra Polycaste, Nestoris minima natu filia Neleidæ.
at postquam lauit, & unxit pingui oleo,
circa ipsum autẽ induſium pulchrum iecit atq; tunicam,
è lauacro exijt corpore immortalibus similis:
apud Nestorem u. profectus resedit pastorẽ populorum.
hi u. postquã assarunt carnes exteriores, & detraxerunt, epulabantur sedentes: deinde uiri boni surgebant uinum infundentes in aureis poculis.
at ubi potus & cibi desiderium posuerunt,
inter illos sermonem cœpit Gerenius eques Nestor:
filij mei, agite Telemacho pulchros crines habẽtes equos coniungite sub currum ducentes, ut conficiat iter.
Sic ait. hi uerò illum statim audierunt atq; parueruũt:
celeriter autem iunxerunt sub currum celeres equos.
mulier uerò proma panem & uinum infudit,
obsoniaq; qualia edunt â Ioue nutriti reges.
Telemachus autem perpulchrum conscendit currum:
iuxta eum uerò Nestorides Pisistratus dux uirorum
in currumq; conscendit, & habenas cepit manu:
uerberauit ut impellerentur: illi uerò non inuiti uolabãt
ad campum, reliquerunt autem Pyli arduam urbem.
illi uerò tota die quatiebant iugum utrinq; tenentes:
occiditq; sol, obumbrataq; sunt omnes uiæ.
ad Pheras autem uenerunt, Dioclei ad domum filij Ortilochi, quem Alpheus genuit filium.
ibi per noctem quieuerũt: ille u. illis hospitalia apposuit.
quando uerò manegenita apparuit roseis digitis aurora,
equosq; iunxerunt, currusq; pulchros conscenderunt:
extra limen duxerunt & porticum sonoram:
flagellauit autem ut irent: illi uerò non inuiti uolabant.
uenerũt autem in campum frugiferum: hinc aũt deinde perficiebant iter: usqueadeo ferebant ueloces equi.
occiditq; sol, inumbrataq; sunt omnes uiæ.

Δύσετο, fortasſis Verg. hoc exprimere uoluit, cum diceret: Vertitur interea cœlum, et ruit oceano nox. Inuoluẽs umbra magnã terramq;

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Δ. ῥαψῳδίας τοῦ ϑεσις.

ODYSSEAE HOMERI IIII. Rapsodiæ argumentum.

Παρὰ Μενελάῳ ξενισϑεὶς σὺν Πεισιστράτῳ Τηλέμαχος, ἀπαγγέλλεται τὰ κατὰ τὴν Ἰθάκην ὑπὸ τῶν μνηστήρων πραττόμενα. ἔπειτα διηγεῖται αὐτῷ ὁ Μενέλαος τὴν ϖερὶ τῶν Ἑλλήνων, καὶ ϖερὶ Πρωτέως μαντείας, δι' ἧς ἔγνω τὸν Ἀγαμέμνονος δαίμονα, καὶ ὡς Ὀδυσσεὺς ϖαρὰ Καλυψοῖ εἴη. βουλὴ δὲ γίνεται τῶν μνηστήρων ϖερὶ τοῦ Τηλεμάχου ἀναιρέσεως. παραμυθεῖται δὲ Ἀθηνᾶ διὰ ὀνείρου τὴν Πηνελόπην, ἐπὶ τῇ τοῦ ϖαιδὸς ἀποδημίᾳ ἀνιαχϑεῖσαν, διὰ εἰδώλου, ὁμοιωθέντος Ἰφθίμῃ τῇ ϕίλῃ Πηνελόπης ἀδελϕῇ.

Apud Menelaum hospitio exceptus cum Pisistrato Telemachus, nunciat ea quæ in Ithaca à procis fiebant. Deinde narrat ipsi Menelaus de reditu Græcorum, & Protei uaticinio, per quod cognouit Agamemnonis mortem, & quo pacto Vlysses apud Calypsonem esset. consilium autem fit procorum de Telemacho occidendo. Consolatur autem Pallas per somnium Penelopen, de filij profectione grauiter mœstam, per simulachrum, simillimã factã Iphthimæ Penelopes sorori.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Δ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

ODYSSEAE HOMERI Δ. RAPSODIA.

Δίλτα, μάδ' ἀμφὶ πατρὸς ϖαρ' ἀτρέμα λοχώμενος υἱός.

In quarto, discis de patre ab Atride insidijs circumdatus filius.

Ἦλϑ δ' ἐξ κοίλην Λακεδαίμονα κυτώεσσαν·
ποῦ δ' ἄρα δώματ' ἔλεον Μενελάου κυδαλίμοιο.
τὸν δ' εὗρον δαινύντα γάμον ϖολλοῖσιν ἑῆσιν,

Ἦλθε, Spartam ampliat.
ad domum autem diuerterunt Menelai glorioſi.
hunc inuenerunt apparantem nuptias multis ſuis,

filij

filij atq; filiæ inculpatæ, ſua in domo.
hanc quidem Achillis truculenti filio mittebat:
(in Troia enim primum ſpoponderat atq; annuerat
dare: illis uerò dij nuptias efficiebant.
eam ipſe illuc cum equis & curribus mittebat ire
Myrmidonum ad urbem inclytam, quibus imperabat.
filio autem ex Sparta Alectoris tradidit filiam,
qui ei in ſenectute natus erat fortis Megapenthes
è ſerua: Helenæ aũt dij prolem non amplius exhibebant,
ex quo ſemel genuerat filiam amabilem
Hermionem, quæ ſpeciem habebat aureæ Veneris.
ſic hi quidem epulabantur per ſublimem altam domum
uicini & cines Menelai glorioſi,
oblectãtes ſe. inter eos autem cantabat diuinus cantor,
cytharam pulſans: duo autem ſaltatores inter eos
cantum moderantes ſaltabant in medio.
hic rurſus in ueſtibulo ædium ipſiq; & equi,
Telemachus heros & Neſtoris inclytus filius
ſteterunt: ipſe uerò procurrens uidit potens Eteoneus,
ſedulus famulus Menelai glorioſi:
initq; annuncians per domos paſtori populorum:
prope autem ſtans uerba alata dixit:

Hoſpites quidam adſunt à Ioue nutrite Menelae,
uiri duo, proli uerò Ionis magni ſimiles ſunt:
ſed dic ſi ipſis ſoluere debeamus ueloces equos,
aut ad alium mittamus ire qui eos amplectatur.

et Mene s adue- hoſpi- ſuſcipi.

Hunc grauiter ingemiſcẽs allocutus eſt flauus Mene-
non quidem ſtultus eras Boethides Eteonee (laus:
antea, at nunc quidem puer ueluti puerilia facis.
uiq; nos hoſpitalibus multis eſis
aliorum uirorum huc uenimus, ſicubi Iupiter
in poſterum ſaltem liberaret ab ærumna. ſed ſolue equos
hoſpitum, ipſos uerò deinde introduc ad epulandum.

Sic ait. ille uerò ex ædibus prorſit, uocabat autem alios
fidos famulos unà ſequi ipſum.
hi uerò equos quidem ſoluerunt ſub iugo ſudantes:
& hos quidem alligarunt ad equina præſepia,
apponebãt aũt auenas, & ordeum albũ commiſcuerunt:
currus uerò poſuerunt ad parietem ſplendidum,
ipſos aũt duxerunt diuinam domum. hi autem uidentes
admirabantur per domum à Ioue nutriti regis.
inſtar enim ſolis ſplendor erat atq; lunæ
domum per excelſam Menelai glorioſi.
cæterùm poſtquam ſaturati ſunt uidendo oculis,
ad labra deſcendentes perpolita lauabant.
hos poſtquam igitur ancillæ lauarunt, & unxerunt oleo,
circa uerò ueſtes uilloſas poſuerunt atq; tunicas,
in ſellas collocarunt prope Atridem Menelaum.
aquam autem ancilla in gutturnio fudit ferens
pulchro, aureo, ſuper argenteo lebete,
lauare: iuxta uerò politam extendit menſam.
cibum uerò ueneranda proma appoſuit ferens,
fercula multa imponens, gratificans præſentibus:
ſtructos autem carnium lances propoſuit tollens
diuerſarum: ipſis autem appoſuit aurea pocula.

ὑἱὸς ἀδλὲ θυγατρὸς ἀμύμονος, ᾧ ῥ' ἐνὶ οἴκῳ
πολὺν μὲν Ἀχιλλῆος ῥηξήνορος υἱὸν ἔπεμπεν·
(ᾧ Τροίῃ γὰρ πρῶτον ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν
δ' ὠσέμεναι· τοῖσιν δὲ θεοὶ γάμον ἐξετέλειον·
πολλὰ ἄρ' ὄγ' ἅρμασι καὶ ἵπποισι σὺν ἄρμασι πέμπε νέεσθαι
Μυρμιδόνων πρὸς ἄστυ πολυκλυτόν, οἷσιν ἄνασσεν.)
υἱῷ δὲ Σπάρτηθεν Ἀλέκτορος ἄγχι κόρῃν,
ὃς οἱ τηλύγετος γεγάκει κρατερὸς Μεγαπένθης
ἐκ δούλης· Ἑλένῃ δὲ θεοὶ γόνον οὐκέτ' ἔφαινον,
ἐπεὶ δὴ τὸ πρῶτον ἐγείνατο παῖδ' ἐρατεινὴν
Ἑρμιόνην, ἣ εἶδος ἔχε χρυσέης Ἀφροδίτης.
ὣς οἱ μὲν δ' αἴνυντο κατ' ὑψερεφὲς μέγα δῶμα
γείτονες ἀμφὶ καὶ ἄντιοι Μενελάου κυδαλίμοιο,
τερπόμενοι. μετὰ δ' ἐσφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδός,
φορμίζων· δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς
μολπῆς ἐξάρχοντε δι' ἐλίνδετον κατὰ μέσσον.
τὼ δ' αὖτ' ἐν πρώτοισι δόμων αὐτώ τε καὶ ἵππω,
Τηλέμαχος δ' ἅμα τῷ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
ἕστασαν· ὁ δὲ πρόμολον ἴδε κρείων Ἐτεωνεύς,
ὀτρηρὸς θεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο·
βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων δμῳὰ δόματα ποιμένι λαῶν·
ἆγχι δ' ἰὼν ἔπεα πτερόεντα πρὸς μῦθον ἔειπε·

Ξεῖνοι δ' ἤτινε τώδε, διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,
ἄνδρε δύω, γνωτὼ δὲ Διὸς μεγάλοιο † ἔικτην· al. ἴικτην.
ἀλλ' ἐπὶ εἰ σφῶϊν καταλύσομεν ὠκέας ἵππους,
ἢ ἄλλον πέμπωμεν ἰκανέμεν ὅς κε φιλήσῃ.

Τὸν δ' ἤμείβ' ὀχθήσας πόδας ἀκὺς Μενέλαος·
ὦ μὲν νήπιος ἦσθα Βοηθοίδη Ἐτεονεῦ
τὸ πρίν, ἀτὰρ μὲν νῦν γε πάϊς ὡς νήπια βάζεις.
ἦ μὲν δὴ νῶϊ ξεινήϊα πολλὰ φαγόντε
ἄλλων αὐθρώπων δεύρ' ἱκόμεθ', αἴκέ ποθι Ζεὺς
ὀξόπισω πόρ ῥαύσῃ· ἀλλὰ λύ' ἵππους
ξείνων, δὸς δ' αὐτοῖς πρόσθεν ἄγε δοινηθῆμεν.

Ὡς φάτ'. ὁ δ' ἐκ μεγάροιο διέσσυτο, κέκλετο δ' ἄλλ
ὀτρηροὺς θεράποντας ἅμ' ἑσπέσθαι ἑοῖ αὐτῷ. (λους
οἱ δ' ἵππους μὲν ἔλυσαν ὑπὸ ζυγὸ ἰδ' ἐρύσαντες
κὴν αὐτοῖς μὲν κατέδησαν ἐφ' ἵππειοι κάπηισι,
πὰρ δ' ἔβαλον ζειὰς, ἀνὰ δ' ἤρῑ λευκὸν ἔμιξαν·
ἅρματα δ' ἔκλιναν πρὸς φώτια παμφανόωντα,
αὐτοὺς δ' εἰσῆγον θεῖον δόμον. οἱ δ', ἰδόντες
θαύμαζον κατὰ δῶμα διοτρεφέος Βασιλῆος.
ὡς τε γὰρ ἠελίου αἴγλη ἠὲ σελήνης
δῶμα κατ' ὑψερεφὲς Μενελάου κυδαλίμοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὁρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
ἐς ῥ' ἀσαμίνθους βάντες εὐξέσας λάσσαντο.
τοὺς δ' ἐπεὶ ὃν δμῳαὶ λόσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας ὄλλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας,
ἕς ῥα θρόνους ἕζοντο πὸ ἀτρέος Μενέλαον.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· πὰρ δ' ἧεσ' ἐϋξέστην τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη πὰρ ἔθηκε φέρουσα,
εἴδατα πόλλ' ὧν θῆσε, χαριζομένη πάρεοντων·
δαιτρὸς δ' ἀρκεόων πίνακας πὰρ ἔθηκεν ἀείρας
παντοίων· πὰρ δὲ δέπα τίθει χρύσεια κύπελλα.

τὼ δ' ἀναπύθεσθον προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
σίτου ἅμ' ἅπτεσθον, χαίρετον δ' αὐτὰρ ἔπειτα
δείπνου πασαμένω, ἐροσόμεσθ' οἵτινές ἐσθ'
ἀνδρῶν. ὁ γὰρ σφῶν γε γένος ἀπόλωλε τοκῆων,
ἀλλ' ἀνδρῶν γένος ἐσὶ διοτρεφέων Βασιλήων,
σκηπτοῦχοι τ' ἐπὶ οἱ κε κακοὶ τοιοίδε τέκοιεν.

Ὡς φάτο· καὶ σφιν νῶτα βοὸς πρὸ πίονα θῆκεν
ὅπτ' ἐν χερσὶν ἑλών, τὰ ῥά οἱ γέρα πάρθεσαν αὐτῷ.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον,
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ὄρον ἧντο,
δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νέσορος υἱόν,
ἄγχι σχὼν κεφαλήν, ἵνα μὴ πολυποία θ' οἱ ἄλλοι,

Φράζετο Νεσορίδῃ τῷ μοι κεχαρισμένε θυμῷ,
χαλκόν τε σίδηρόν τε λάϊνά τε ἤχήεντα,
χρυσόν τ', ἠλέκτρόν τε, καὶ ἀργύρον, ἠδ' ἐλέφαντος.
Ζηνὸς πως τοιήδε γ' ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή.
ὅσσα τάδ' ἄπειρα πολλὰ σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
τὸν δ' ἀγορεύοντος ξανθὸς Μενέλαος,
καὶ σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Τέκνα φίλ', ἤτοι ζηνὶ βροτῶν ὃς μὲν ἂν τις ἐρίζοι·
(ἀθάνατοι γὰρ τ' εἰσὶ δόμοι καὶ κτήματ' ἔασιν)
ἀνδρῶν δ' ὅν κεν τις μοι ἐρίσσεται, ἢε καὶ οὐκί,
κτήμασιν. ἦ γὰρ πολλὰ παθὼν καὶ πολλ' ἐπαληθεὶς
ἤγαγόμην σὺν νηυσί, καὶ ὀγδοάτῳ ἔτει ἦλθον
Κύπρον Φοινίκην τε καὶ Αἰγυπτίους ἐπαλῆται,
Αἰθίοπάς θ' ἱκόμην, καὶ Σιδονίους, καὶ Ἐρεμβούς,
καὶ Λιβύην, ἵνα τ' ἄρνες ἄφαρ κεραοὶ τελέθουσι.
τρὶς γὰρ τίκτει μῆλα τελεσφόρον ἐς γὰρ αὐτόθι
ἔνθα μὲν ὅτε ἄνακτι διὸς ἔνι, ὅτέ τι ποιμὴν,
τυρῷ καὶ κρειῶν, ὀδὲ γλυκεροῖο γάλακτος·
ἀλλ' αἰεὶ πάρ ἔχουσιν ἐπικτεανὸν γάλα θῆσθαι.
ἔνθ' ἐγὼ πολὺν κεῖνα πολὺν βίοτον συναγείρων
ἤλώμην, τέως μοι ἀδελφεὸν ἄλλος ἔπεφνε,
λάθρη, αὐωῒ σὺν, δόλῳ ἀλοχοπλόκῃ ἀλόχοιο·
ὥς τοι χαίρων τοῖσδε κτεάτεσσιν ἀνάσσω.
μὴ πατρὸς τάδε μέλλετ' ἀκουέμεν, οἵτινές ὑμῖν
εἰσὶ· πολὺ μάλα πολλ' ἔπαθον, καὶ ἀπώλεσα οἶκον,
εὖ μάλα ναιετάοντα, πεχανδόκτα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
ὧν ὄφελον τριτάτῳ γε χρόνῳ ἔχων γε δώμασι κοῖρος
ναίειν, οἱ δ' ἄνδρες σόοι ἔμμεναι οἳ τότ' ὄλοντο
Τροίῃ γε δουρείῃ, ἑκὰς Ἄργεος ἱπποβότοιο.
ἀλλ' ἔμπης πάντας μὲν ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων,
πολλάκις γε μεγάροισι καθήμενος ἡμετέροισιν,
ἄλλοτε μὲν τε γόῳ φρένα τέρπομαι, ἄλλοτε δ' αὖτε
παύομαι· αἶψα δὲ κόρος πικροῖο γόοιο,
τῷ πάντων ὀδυρόμενος ἀχνύμενός περ,
ὡς ἑνός, ὅστε μοι ὕπνον ἀπέχθαίρει καὶ ἐδωδήν
μνωομένῳ· ἐπεὶ ὅττις ἀχαιῶν τόσσ' ἐμόγησεν
ὅσσ' ὁ Λυσεὺς ἐμόγησε καὶ ἤρατο· τῷ δ' ἄρ' ἔμελλεν
αὐτῷ κήδε' ἔσεσθαι, ἐμοὶ δ' ἄχος αἰὲν ἄλαστον
κεῖνος, ὅπως δὴ δηρὸν ἀπόσχεται. οὐδέ τι ἴδμεν
ζώει ὅγ' ἢ τέθνηκεν· ὀδύρονται νύ που αὐτὸν
Λαέρτης θ' ὁ γέρων καὶ ἐχέφρων Πηνελόπεια,
Τηλέμαχός θ', ὃν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ.

Ὡς φάτο. τῷ δ' ἄρα παρὸς ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο.

hos etiam data dextra alloquutus est flauus Menelaus:
cibum simul attingite, & gaudete: cæterùm deinde
cibo saturati, interrogemus quinam sitis
uirorum. non enim uestrorũ utiq; genus periit parẽtum,
sed uirorum genus estis à Ioue nutritorum regum,
scepitriferorũ: siquidẽ neutiquã ignaui huiusmodi genus

Sic ait: & ipsis terga bouis pinguia apposuit (erunt.
assata in manibus capiẽs, quæ ei munera apposuerãt ipsi.
hi uerò ad edulia parata apposita manus extenderunt.
cæterum postquam potus & cibi desiderium ademerunt,
tum Telemachus alloquutus est Nestoris filium,
propè admouens caput, ut ne audirent alij:

Considera Nestoride meo gratissime animo, Telemach
æris & splendorem & domum sonoram, Pisistrat.
auriq; electriq; & argenti, atq; eboris.
Ionis nimirum talis est olympij intus aula. (entem.
quãta hæc infinita multa: admiratio me occupat inspici
hunc autem alloquentem intellexit flauus Menelaus,
& ipsos compellans uerba uolatilia dixit:

Filij chari, equidẽ cum Ioue mortaliũ nemo cõtẽderit: Menelaus
(immortalia enim huius habitacula & facultates sunt) Telemachi
hominũ uerò an aliquis mihi contend. possit, an minus, Labores ip
facultatibus. certè multa passus & multum errans os narra.
uectus in nauibus, & octauo demum anno ueni
Cyprum Phœnicemq; & Ægyptios oberrans,
Æthiopes q; adij, & Sidonios, & Erembos,
& Lybiam, ubi agni protinus cornuti sunt.
ter enim pariunt oues per annum perfectum:
ibi enim neq; herus indigens est, neq; pastor,
casei & carnium, neq; dulcis lactis:
sed semper præbẽt durantes in totũ annum lac mulgere.
interea dum ego circa illa multum uectum congregans
errabam, interea mihi fratrem alius interfecit,
clam, insperatò, dolo perniciosæ uxoris:
sic non gaudens istis facultatibus impero.
& ex patribus ista debebatis audiuisse, qui quidẽ uobis
sunt: quãdoq; dẽ ualde multa passus sum, et pdidi domũ,
perquam bene habitatam, capientẽ multa & preciosa.
quorum utinam uel tertiam habens in domo partem
habitarem, illi uerò uiri salui essent qui tum perierunt
Troia in lata, longè ab Argis equos pascentibus.
sed tamen omnes quidem lugens & deflens,
crebrò domi desidens nostræ,
interdum quidẽ luctu mentem oblector, interdum rursus
quiesco. breuis autem satietas molesti luctus,
horum omnia non tantum lugeo, tametsi tristis,
ut unius gratia, q; mihi somnũ inuisum facit & cibum
recordanti. quoniam nullus Græcorum tanta elaborauit
quot Vlysses elaborauit & sustulit: huic futuri erant
ipsi dolores fieri, mihi uerò tristitia semper incessabilis
ob illum, quoniam diu longè abest. neq; scimus
an uiuat ille an mortuus sit: deflent utiq; illum
Laertes q; senex & prudens Penelope,
Telemachus q; quem reliquit recens natum in domo.

Sic ait. huic anẽ ob patris desiderium excitauit luctum.

lacry-

lachrymas uerò à palpebris humi fudit patrem audiens,
ueſtem purpuream oculis obtendens
utraq; manu: agnouit autem Menelaus ipſum.
deliberauit uerò deinde in mente & in animo,
an ipſum patris ſineret meminiſſe,
an prior interrogaret, ſingulaq; diceret.
interim dum ille iſta deliberabat in mente & in animo,
lenæ or Helena uerò ex thalamo odorifero excelſo
egreſſa eſt, Dianæ aureum atcum habenti ſimilis:
huic ſtatim Adraſta ſellam benefactam appoſuit:
Alcippe uerò tapetem ferebat mollis lanæ:
Phylo autem argēteum talarum ferebat, quem illi dedit
Alcandre Polybij uxor, qui habitabat in Thebis
Ægyptiacis, ubi plurima in ædibus bona iacent.
qui Menelao dedit duo argentea labra,
geminos uerò tripodas, decem uerò auri talenta:
priuatim uerò rurſus Helenæ uxor dedit pulchra dona,
auream q; colum, ciſtellam q; rotundam præbuit,
argenteam, auro uerò labia immixta erant:
hanc ſanè ei ancilla Phylo appoſuit ferens,
filo pulchrè elaborato repletam: cæterùm ſuper eam
colus extenſa erat uiolaceam lanam habens.
ſedit uerò in ſella, ſcabellum uerò ſub pedibus erat:
continuò autem illa uerbis maritū interrogabat ſingula.

elena cū Scimus ne Menelae diuine qui nam hi
enelao uiri glorientur uenisſe noſtram domum?
aduenis mentiar, an uerum dicam: iubet me animus.
ulatur. nullum enim unquam puto ſimilem adeò uidiſſe
neq; uirū, neq; mulierē, (admiratio me tenet aſpiciētem)
ut iſte Vlyſſis magnanimi filio ſimilis
Telemacho, quem reliquit recens natum domi ſuæ
ille uir, quando mei impudentis gratia Achiui
uenistis ad Troiam, bellum ingens excitantes.
Hāc uicißim reſpondēs allocutus eſt flauus Menelaus:
ſic nunc ego quoq; cogito uxor ut tu putas.
illius enim eiuſmodi pedes, eiuſmodi q; manus,
oculorum q; iactus, caput q;, & ſupernè comæ.
& nunc ſanè ego recordatus de Vlyſſe,
loquebar quantas ille ærumnas patiens toleranit
pro me: at hic amaras à palpebris lachrymas ſtillauit,
ueſtem purpuream oculis prætendens.
Hūc rurſus Neſtorides Piſiſtratus cōtra allocutus eſt:
Atride Menelae à Ioue nutrite, dux populorum,
illius uerò hic filius eſt uerè, quemadmodum dicis:
ſed pudens eſt, indignum q; putat in animo,
huc ueniens primum, iactationes uerborum oſtentare
coram te, cuius nos dei tanquam delectamur uoce.
cæterùm me miſit Gerenius eques Neſtor
hunc ſimul comes ſequerer. cupit enim te uidere,
ut ei aut uerbis conſulas, ſiue re ipſa.
plurimos enim dolores patitur ob patrē filius abſentem,
domi ſuæ, cui non multi auxiliatores ſunt:
ſic nunc Telemacho: hic quidem abeſt, neq; ei alij
ſunt qui per populum auertant malum. (laus:
Hunc a. nicißim reſpondēs allocutus eſt flauus Mene-
pape

δ' ἀκρυ δ' ἀπὸ βλεφάρων χαμάδις βάλε πατρὸς ἀκού-
χλαῖναν πορφυρέην ἄντ' ὀφθαλμοῖιν ἀνασχών (σας,
ἀμφοτέρῃσι χερσί· νόησε δὲ μιν Μενέλαος·
μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἠὲ μιν αὖτον πατρὸς † ἐάσειε μνησαμένοιο, al. ἐάσειε θαμινὰ
ἢ πρῶτ' ἐξερέοιτο, ἕκαστά τε μυθήσαιτο. δὴ ἰὼν
ἕως ὁ τοῖσιν ὧρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἐκ δ' Ἑλένη θαλάμοιο θυώδεος ὑψορόφοιο
ἤλυθεν, Ἀρτέμιδι χρυσηλακάτῳ ἐϊκυῖα·
τῇ δ' ἄρ' ἄμ' Ἀδρήστη κλισίην εὐποίητον ἔθηκεν·
Ἀλκίππη δ' ἤνεικε τάπητα φέρεν μαλακὴν ἠϊόεσσαν·
Φυλὼ δ' ἀργύρεον τάλαρον φέρε, τόν οἱ ἔδωκε
Ἀλκάνδρη Πολύβοιο δάμαρ, ὃς ἔναι' ἐνὶ Θήβῃς
Αἰγυπτίῃς, ὅθι πλεῖσα δ' ὁμοῖς ἐνὶ κτήματα κεῖται.
ὃς Μενελάῳ δῶκε δύ' ἀργυρέας ἀσαμίνθους,
δοιοὺς δ' ἤνεικε τρίποδας, δέκα δ' ἄπλετα χρυσοῖο τάλαντα·
χωρὶς δ' αὖθ' Ἑλένῃ ἄλοχος πόρε κάλλιμα δῶρα,
χρυσείην τ' ἠλακάτην, τάλαρον δ' ὑπόκυκλον ὄπασ-
ἀργύρεον, χρυσῷ δ' ὑπὲρ χείλεα πεπράανται· (σεν,
τὸν ῥ' ὅ γε οἱ ἀμφίπολος Φυλὼ πάρ ἔθηκε φέρουσα,
νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ
ἠλακάτη τετάνυστο ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχουσα.
ἕζετο δ' ἐν κλισμῷ, ὑπὸ δ' ὑποδρηστῆρες ἔσαν·
αὐτίκα δ' ἂρ' ἔπειτα πόσιν ἐρέεινεν ἕκαστα,

Ἤτοι δὴ Μενέλαε διοτρεφὲς οἵ τινες οἵδε
ἀνδρῶν ὑψηγενέων τετύκασιν ἐμὸν δόμον ἀμείνονα δή;
ψεύσομαι, ἢ ἔτυμον ἐρέω· κέλεται δέ με θυμός.
οὐ γάρ πω τινά φημι ἐοικότα ὧδ' ἐίδηται
ὄφθαλμοῖσιν ἐμοῖσιν, οὔτε ξείνων οὔτε βροτῶν·
ἀλλ' ὅδ' ὁ γ' ὑψηγενέος μεγαλήτορος υἷι ἔοικε
Τηλεμάχῳ, τὸν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ
εἷνεκ' ἐμεῖο κυνώπιδος, εἵνεκ' Ἀχαιοὶ
ἦλθεθ' ὑπὸ Τροίην, πόλεμον θρασὺν ὀρμαίνοντες.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
ὕστατον υἱὸν ἐγὼ νόεον γαμέειν ὡς σὺ εἰσκεις.
κεῖνος γὰρ τοιόσδε πόδας, τοιόσδε τε χεῖρας,
ὀφθαλμῶν τε βολὰς, κεφαλήν τ', ἠφύπρορθέ τε χαίτῃ.
νῦν αὖ μιν ἤτοι ἐγὼν μεμνημένος ἀμφ' Ὀδυσῆι,
μυθεόμην ὅσσα κεῖνος ὀϊζύσας ἐμόγησεν
ἀμφ' ἐμοί· ἀὐλὰρ ὁ πικρὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβε,
χλαῖναν πορφυρέην ἄντ' ὀφθαλμοῖιν ἀνασχών.

Τὸν δ' αὖ Νεσορίδης Πεισίστρατος αὐτίον ηὔδα,
ἀτρέϊδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
κεῖνος μὲν τοι ὅδ' υἱὸς ἐτήτυμον, ὡς ἀγορεύεις·
ἀλλὰ σταφρῶν δεῖ, νεμεσᾶται δ' ἐνὶ θυμῷ,
ὧδ' ἐλθὼν τοπρῶτον, ἐπισβολίας αὐαφαίνειν
ἄντα σέθεν, σ' νῶϊ θέσπιν ὡς τερπόμεθ' αὐδῇ.
αὐτάρ ἐμὲ πρόεηκε γερηνιὸς ἱππότα Νέστωρ
τῷ ἅμα † πομπὸς ἕπεσθαι. ἐέλδετο γάρ σε ἰδέσθαι, al. πομπὴν
ὄφρά οἱ ἤ τι ἔπος σὺ ὑποθήσεαι, ἢέ τι δῶρον.
πολλὰ γὰρ ἄλγε' ἔχει πατρὸς πάϊς οἰχομένοιο,
ᾧ μεγάροις, ᾧ μὴ πολλοὶ ἀοσσητῆρες ἔωσιν·
ὡς νῦν Τηλεμάχῳ· ὁ μὲν οἴχεται, οὐδέ οἱ ἄλλοι
ἔασ' οἵ κεν κατὰ δῆμον ἀλάλκοιεν κακότητα.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,

ὦ πόπου, ἦ μάλα δὴ φίλα αὐέρδεν ἑῆος ἐμοὶ δόμῳ
ἵκετο, ὅς εἵνεκ' ἐμεῖο πολεῖς ἐμόγησεν ἀέθλους.
καί μιν ἔφλω ἐλθόντα φιλησέμεν ἔξοχον ἄλλων
ἀργείων, εἰ νῶϊν ὑπὲρ ἅλα νόσφιν ὄρωρε
νηυσὶ θοῇσι γλήεσθαι Ὀλύμπιος εὐρύοπα Ζεύς·
καί κεν ἐϋδμήτῳ ἐνὶ Ἄργεϊ νάσσα πόλιν, καὶ δώματ' ἐτεύξα,
ἄξας Ἰθάκης ἀγαγὼν σὺν κτήμασι καὶ τέκεϊ ᾧ,
καὶ πᾶσιν λαοῖσι, μίαν πόλιν ἐξαλαπάξας,
αἳ πολυανθρεπέουσιν, ἀνάξομεν τά δ' ἐμοὶ αὐτῷ·
καί κε θάμ' ἐνθάδ' ἐόντες ἐμισγόμεθ' οὐδέ κεν ἡμέας
ἄλλο διέκρινε φιλέοντέ τε τερπομένω τε,
πρίν γ' ὅτε δὴ θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψε·
ἀλλά τε μὲν τὸ μέλλεν ἀγάσσεσθαι θεὸς αὐτὸς,
ὅς κεῖνον δύσλυτον ἀνόστιμον οἷον ἔθηκεν.

Ὡς φάτο. τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο.
κλαῖε μὲν Ἀργείη Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα,
κλαῖε δὲ Τηλέμαχός τε καὶ Ἀτρέος υἱὸς Μενέλαος·
οὐδ' ἄρα Νέστορος υἱὸς ἀδακρύτῳ ἔχεν ὄσσε.
μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἐμύμονος Ἀντιλόχοιο,
τὸν ῥ' Ἠὼς ἐκτεινε φαεινῆς ἀγλαὸς υἱός.
τοῦ γ' ὠμνησθεὶς ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν.

Ἀτρέΐδη, τῷρι μέν σε βροτῶν ὑπερφιάλων περ
Νέστωρ φάσκ' ὁ γέρων, ὅτ' ἐῢμμελίαι μεθ' ὑμῖν
οἷσιν ἐνὶ μεγάροισι, καὶ ἀλλήλους ἐρέοιμεν.
καὶ νῦν ἔστι τῷ ὧδε, πίθοιό μοι· οὐ γὰρ ἔγωγε
τέρπομ' ὀδυρόμενος μετὰ δόρπον· ἀλλὰ καὶ ἠῶθι
ἔστιν ἐπιγρήσαι. νεμεσῶμαί γε μὲν οὐδ' ἀγαπάζω
κλαίειν ὅς κε θάνῃσι βροτῶν καὶ πότμον ἐπίσπῃ.
τοῦτο γὰρ οἷον ὀΐζυροῖσι βροτοῖσι,
κείρασθαί τε κόμην, βαλέειν τ' ἀπὸ λάκρυ παρειῶν·
καὶ γὰρ ἐμὸς τέθνηκεν ἀδελφεός, ὅστις ἀκοιτις
ἀργείων· μάλα τοὶ ἴδμεναι. οὐ γὰρ ἔγωγε
ἴδρις, οὐδὲ ἴδμων· πρὶν δ' ἄλλων φασὶ γεγάσθαι
Ἀντίλοχον, πόδας μὲν θείειν ταχὺν, ἠδὲ μαχητήν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
ὦ φίλ', ἐπεὶ τόσα εἶπες ὅσ' ἂν πεπνυμένος ἀνὴρ
εἴποι καὶ βέξειε, καὶ ὃς πολὺ γείτερος ἔπλ·
(πρὶν γὰρ καὶ πατρὸς ὃ καὶ πεπνυμένα βάζεις·
ῥεῖα δ' ἀρίγνωτος γόνος ἀνέρος ᾧ τε Κρονίων
ὄλβον ὠπάζει γαμέοντί τε γεινομένῳ τε·
ὡς νῦν Νέστορι δῶκε διαμπερὲς ἤματα πάντα,
αὐτὸν μὲν λιπαρῶς γηρασκέμεν ἐν μεγάροισιν,
υἱέας δ' αὖ πινυτούς τε καὶ ἔγχεσιν ἐῢ ἀρίστους)
ἡμεῖς δὴ κλαυθμὸν μὲν ἐπασσύμεθα, ὅς πρίν ἐτύχθη·
δόρπα δ' ἔπειτα μνησώμεθα, χέρσὶ δ' ἐφ' ὕδωρ
χεύαντων· μῦθοι δὲ καὶ ἠῶθεν πάρ ἔσονται
Τηλεμάχῳ τε καὶ ἐμοί, διαειπέμεν ἀλλήλοισιν.

Ὡς ἔφατ'. Ἀσφάλιων δ' ἄρ' ὕδωρ ἀμφὶ χεῖρας ἔχευε
θέρητρος θεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε Διὸς κυγεγαυῖα.
αὐτίκ' ἄρ' εἰς οἶνον βάλε φάρμακον ἔνθεν ἔπινον,
νηπενθές τ' ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἁπάντων.
ὃς τὸ καταβρόξειεν ἐπὶ κρητῆρι μιγέντι,
οὐκ ἂν ἐφημέριός γε βάλοι κατὰ λάκρυ παρειῶν,

pape, quàm certè amici uiri filium meam domum
uenit, qui mei gratia plurima subijt certamina.
atq; ipsum putabam reuersum amaturum esse præcipuè
Argiuorum, si nobis super mare reditum dedisset
nauibus uelocibus fieri Olympius latè uidens Iupiter:
& sanè ei in Argo habitassem urbe, et ædes ædificassem,
ex Ithaca adducto cum facultatibus & filio suo,
& omni populo, unam urbium euacuans,
quæ circum habitabantur, regnantur autem mihi ipsi:
& sanè crebrò hic existẽtes consuetudinẽ habuissemus
aliud separasset amantes q; oblectantes q;, (neq; nos
donec certè iam mortis nigra nebula obruisset.
sed hæc fortasse inuisurus erat deus ipse,
qui illum infelicem abs q; reditu solum reddidit.

Sic ait, his uerò omnibus desideriũ excitauit luctus.
flebat quidem Argiua Helena ex Ioue nata,
flebat etiam Telemachus q; & Atrides Menelaus:
neq; sanè Nestoris filius abs q; lachrymis habebat oculos.
recordabatur enim in animo inculpati Antilochi,
quem sanè Auroræ interfecit splendidæ inclytus filius: Antilochi à Memnone occisi.
huius ille recordatus uerba uolatilia dixit:

Atride, supra alios mortales te prudentem esse
Nestor dicebat ille senex, quando recordaremur tui
suis in domibus, & nos mutuò loqueremur.
quare nunc si fortè licet, pare mihi: non enim ego
delector flens post cœnam: sed cum aurora
erit manegenita. indignor nec quicquam
flere quicũq; mortuus fuerit mortaliũ & fatum obierit.
hoc nimirum munus est solum miseris mortalibus,
tondere q; comam, profundere q; lacrymas à maxillis:
etenim meus mortuus est frater, neutiquã ignauissimus
Argiuorum: debes autem scire. non enim ego
obuiam fui, neq; uidi: supra autem alios ferunt fuisse
Antilochũ, supra alios q; dẽ currẽdo uelocẽ, & bellatorẽ.

Hunc autem excipiẽs allocutus est flauus Menelaus:
ô amice, quandoquidẽ talia dixisti quæcunq; prudẽs uir
diceret & faceret, & qui maior natu esset:
(eius etenim patris qui etiam prudentiam loqueris:
facilis autem cognitu proles uiri cui Saturnius
opes destinat & uxorem ducenti & nascenti:
quẽadmodũ nũc Nestori dedit assiduè diebus omnibus,
ipsum quidem molliter seneſcere domi suæ,
filios rursus prudentes & hasta esse optimos)
nos uerò fletum relinquemus, qui prius incidit:
cœnæ autẽ rursus memores simus, manibus uerò aquam
infundant: sermones autem etiam mane erunt
Telemacho & mihi, ad colloquendum inuicem.

Sic ait. Asphalio uerò aquam manibus infudit,
sedulus famulus Menelai glorioſi.
hi uerò ad edulia parata appoſita manus mittebant.
ibi tum alia excogitauit Helena à Ioue nata.
protinus sanè in uinũ misit medicamentũ unde bibebãt, Pharmacũ Helenæ dissentiens ſticiam.
luctus iraq; sedans, malorum obliuificum omnium.
qui illud biberit postquam crateri mixtum est,
non uiq; tota die profuderit lacrymas à palpebris,

Menelaus dolet Vlyſſem abſentem.

neq; si ei mortui fuerint mater q; pater q;,
neq; si ei coram fratrem aut charum filium
ferro trucidarent, ipse uerò oculis uideret:
talia Ionis filia habebat pharmaca utilia
bona, quæ illi Polydama præbuerat Thonis uxor
Ægyptia, qua plurima producit fer: ilis terra
pharmaca, plurima quidem bona mixta, multaq; mala:
medicus uerò unusquisq; peritus supra omnes
homines: sanè enim Pæonis sunt generis.
cæterum postquam immisit, iussitq; uinum infundere,
denuo uerbis excipiens allocuta est:
Atride Menelae à Ioue nutrite, atq; etiam hi
uirorum bonorum filij, (enimuero deus aliàs alij
Iupiter bonumq; malumq; dat: potest enim omnia)
quare nunc conuiuamini sedentes in domibus,
& sermonibus delectamini: decētia enim ordine dicam.
omnia quidem non ego enarrare queam neq; nominare
quot Vlyssis patientis sunt certamina:
sed qualiter istud fecit & sustinuit durus uir
populo in Troianorum, ubi passi estis ærumnas Achiui:
seipsum plagis indecentibus domans,
laceras uestes circumijciens humeris seruo similis,
uirorum hostium ingressus est urbem latam:
alij uerò seipsum uiro dissimulans assimilauit
mendico, qui neutiquā talis erat apud naues Achiorū:
huic similis ingressus est Troian. urbē. illi u. ignorabant
omnes: ego uerò ipsum sola agnoui talem entem,
& ipsum interrogabā: ille uerò astutia tergiuersabatur.
sed quando certè ipsum laui & unxi oleo,
uestibus autem indui, & iuraui nalidum iuramentum,
non prius Vlyssem apud Troianos ostensurum
priusquam is ad naues ueloces tentoriaq; uenisset:
& tunc mihi omnem mentem aperuit Achiuorum.
plurimos autē Troianorū cum interfecisset longo ferro,
uenit ad Argiuos: despectum uerò induxit multum.
ibi alia Troianæ stridulè eiulabant: sed meum pectus
gaudebat, nam iam mihi cor uersum erat redire
rursus domum: damnum uerò deflebam, quod Venus
dederat quando me duxit hinc chara à patria terra,
filiamq; meam priuans, thalamumq;, maritumq;,
nullius indigentem, neq; mente, neq; forma.
Hanc u. dictis excipiēs allocutus est flauus Menelaus:
certè hæc omnia uxor ut decet dixisti:
iam quidem multorum cognoui consilium q; mentem q;
uirorum Heroum, multamq; peragrani terram:
sed nondum talem ego uidi oculis
qualis Vlyssis patientis erat charum cor.
quale etiam illud fecit & sustinuit fortis uir;
equo in polito, ubi insidebamus omnes optimi
Argiuorum, Troianis cædem & fatum ferentes.
uenisti deinde illuc: iusserat nimirum te
deus, qui Troianis uolebat gloriam præbuisse,
& te Deiphobus deo similis sequebatur uadentem.
ter autem circumlustrasti cauas insidias attrectans,
nominatim uerò Danaorum nominabas optimos,

Helena de excidio.

Vlysses in quo Troia.

ὀδ' ἔ οἱ κατατεθναίη μήτηρ τε πατήρ τε,
ὀδ' ἔ οἱ πρόπαροιθεν ἀδελφεὸν ἢ φίλον υἱὸν
χαλκῷ ἀμφιόωντα, ὁ δ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῷτο.
τοῖα Διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόωντα
ἐσθλὰ, τά οἱ Πολύδαμνα πόρεν Θῶν ἐν Αἰγυπτίη,
τῇ πλεῖστα φέρει ζείδωρος ἄρουρα
φάρμακα, πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δ' ὀλοά·
ἰητρὸς δ' ἕκαστος ὑπὲρ ἀνθρώπους πεπάσηται·
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐκέκαστο, κελεύσαί τε οἰνοχοῆσαι,
ἐξαῦτις μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπεν·
ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές, ἠδὲ καὶ οἵδε
ἀνέρες ἐσθλοί, (ἀτὰρ θεὸς ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλῳ
Ζεὺς ἀγαθόν τε κακόν τε δίδοι· δύναται γὰρ ἅπαντα)
ἤτοι νῦν ἁδινῶς καθήμενοι ἐν μεγάροισι, (τα)
μὴ μύθοις τέρπεσθε· ἑοικότα γὰρ καταλέξω.
πάντα μὲν οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω
ὅσσοι Ὀδυσῆος ταλασίφρονος εἰσὶν ἄεθλοι·
ἀλλ' οἷον τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ
δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχετε πῆματ' Ἀχαιοί·
αὐτὸν μιν πληγῇσιν ἀεικέλιοισι δαμάσας,
ὤμοισιν δ' ἀμφὶ βαλὼν ῥάκεα, οἰκῆϊ ἐοικώς,
εὐρεῖαν κάτ' ἄμφ' ὦμοισι βαλὼν, οἰκῆϊ ἐοικώς,
οὐδ' ἐγνῶ δ' ὑσμίνῃσι κατέδυ πόλιν εὐρυάγυιαν·
ἄλλῳ δ' αὐτὸν φωτὶ κατακρύπτων ἐϊσκε
δ' ἐκπρο, ὃς δὴ γ' ἐν τοῖς ἦλθ' ὑπὲρ νηυσὶν Ἀχαιῶν·
τῷ δ' ἴκελος κατέδυ Τρώων πόλιν. οἱ δ' ἀθρήσαντες
πάντῃ δι' ἐγὼ δέ μιν οἶον ἀνέγνων τοῖον ἐόντα,
καί μιν ἀνειρόμην· ὁ δ' ἐπερδοσύνῃ ἀλέεινεν.
ἀλλ' ὅτε δή μιν ἐγὼν ἐλόουσα λοῦσά τε χρῖόν τε ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ' εἵματα ἕσσα, μυησάμενος καρτερὸν ὅρκον,
μή μοι πρὶν Ὀδυσῆα μετὰ Τρῴεσσ' ἀναφῆναι
πρίν γε δὴ ὃν νῆάς τε θοὰς κλισίας τ' ἀφικέσθαι·
μοι τότε δή μοι πάντα νόον κατέλεξεν Ἀχαιῶν.
πολλοὺς δὲ Τρώων κτείνας ταναήκεϊ χαλκῷ,
ἦλθε μετ' Ἀργείους κατὰ δὲ φρόνιν ἤγαγε πολλήν.
ὤμωξαν δ' ἄλλαι τρῳαὶ λίγ' ἐκώκυον· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
χαῖρεν, ἐπεὶ ἤδη μοι πραπίδων τέτραπτο νέεσθαι
αὖ οἰκόνδ'· ἄτην δὲ μετέστενον, ἣν Ἀφροδίτη
δῶχ' ὅτε μ' ἤγαγε κεῖσε φίλης ἀπὸ παίδός τ' ἀνῆς,
παῖδά τ' ἐμὴν νοσφισαμένην, θάλαμόν τε, πόσιν τε
ὅτου δεύομενον, ὅς τ' ἀρ φρεσὶν ἠδὲ καὶ ἔργοις
τῷ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα νημερτέα κατὰ μοῖραν ἔειπες,
ἤδη μὲν πολέων ἐδάην βουλήν τε νόον τε
ἀνδρῶν ἡρώων, πολλὴν δ' ἐπελήλυθα γαῖαν·
ἀλλ' οὔπω τοιοῦτον ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
οἷον Ὀδυσῆα τλήμονα θοῦρον τε νόον τε.
οἷον καὶ τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ,
ἵππῳ ἔνι ξεστῷ, ἵν' ἡμεῖς πάντες ἄριστοι
Ἀργείων, Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες.
ἦλθες ἔπειτα σὺ κεῖσε· κελεύσεμεν δέ σ' ἄγελαι
ἀμφοτέρω, ὅς Τρώεσσιν ἐβάλετο κῦδος ὀρέξαι,
καί τοι Δηΐφοβος θεοείκελος ἕσπετ' ἰόντι.
τρὶς δὲ περίστειξας κοίλον λόχον ἀμφαφόωσα,
ἐκ δ' ὀνομακλήδην Δαναῶν ὀνόμαζες ἀρίστους,

omnium

παίτοι Δηΐφοβος,
ἐπὶ τὶ λοῦτο ἐσα
νος ἕ ἀλιξάνδρε
τὸν φιλοκτήτου,
Δηιφόβῳ ἐγαμέθη
ἢ ἑλένῃ.

πάντων ἀργείων φωνὴν ἴσκον ἀλόχοισιν.
αὐτὰρ ἐγὼ μὲν Τυδέος υἱὸς δῖος Ὀδυσσεὺς
ἥμενοι ἐν μέσοισιν, ἀκούσαμεν ὡς ἐβόησας.
νῶϊ μὲν ἀμφοτέρω μενεήναμεν ὀρμηθῆτε
ἢ ἐξελθέμεναι, ἢ ἔνδοθεν αὖθι ἔπακοῦσαι·
ἀλλ' Ὀδυσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθον ἱέμενόν περ.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν υἷες Ἀχαιῶν·
Ἄντικλος δή σ' οἷος ἀμείψασθαι ἐπέεσιν
ἤθελεν· ἀλλ' Ὀδυσεὺς ἦδη μάλα πολλὰ χερσὶ πίεζε
πωλεμέως κρατερῇσι, σάωσε δὲ πάντας Ἀχαιούς· (νη-
τόφρα δ' ἔσχ' ὄφρά σε νόσφιν ἀπήγαγε θαλάμοιο Ἀθή-

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιμήνιος ἀντίον ηὔδα,
Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
ἦλγιον· ἦ γάρ οἱ τι πάρ' ἔκτισε λυγρὸν ὄλεθρον,
ὃς οἱ κραδίην γε σιδηρείην γνάθον ὧκα.
ἀλλ' ἄγετ', εἰς εὐνὴν τρέπετ' ἡμέας, ὄφρά κεν ἦδη
ὕπνῳ ἐπὶ γλυκερῷ τερπώμεθα κοιμηθέντε.

Ὡς ἔφατ'. ἀργείη δ' Ἑλένη μνωῇσι κέλευσε
δμῳῇσιν ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ
πορφύρε' ἐμβαλέειν, συρίσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
χλαίνας τ' ἐνθέμεναι ἕλας καθύπερθεν ἐσσαμένας.
αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δᾷδα μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·
στόρνυσαν δ' εὐνὴν σόρισαν. ἐκ δ' ἔσαν ἥρως
οἱ μὲν ἄρ' ἐν προδόμῳ δόμου αὐτόθι κοιμήσαντο
Τηλέμαχος θ' ἥρως καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱός·
ἀτρεΐδης δ' ἄρα οἱ μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,
παρὰ δὲ Ἑλένη τανύπεπλος ἐλέξατο δῖα γυναικῶν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ὧρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφι βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
εἵματα ἑσσάμενος· περὶ δ' ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ,
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.
βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θεῷ εἰνάλιγκι᾽ ἄντην,
Τηλεμάχῳ δ' ἧστο σχεδὸν ἔπτο τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
τίπτε δὴ σε χρειὼ δεῦρ' ἤγαγε Τηλεμαχ' ἥρως,
ἦν Λακεδαίμονα δῖαν, ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης;
δήμιον, ἢ ἴδιον; τέδη μοι νημερτὲς ἐνίσπες.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιμήνιος ἀντίον ηὔδα,
Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
ἦλυθον εἴ τινά μοι κλυτὸν ὄνομα πατρὸς ἐνίσπες·
ἐδιεταί μοι οἶκος, ὄλωλε δὲ πίονα ἔργα·
δυσμενέων δ' ἀνδρῶν πλεῖος δόμος, οἵ τέ μοι αἰεὶ
μῆλ' ἀδινὰ σφάζουσι καὶ εἰλίποδας ἕλικας βόας,
μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες ὑπερβασίην ὑβρίν ἔχοντες.
τὤνεκα νῦν τὰ σὰ γούνατ' ἱκάνομαι αἴ κ' ἐθέλῃσθα
εἰπεῖν λυγρὸν ὄλεθρον ἐπιφράσσαι, εἴπερ ὄπωπας
ὀφθαλμοῖσι τοῖσιν, ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας
πλαζομένου. περὶ γάρ μιν ὀιζυρὸν τέκε μήτηρ.
μηδέ τι μ' αἰδόμενος μειλίσσεο μηδ' ἐλεαίρων,
ἀλλ' εὖ μοι κατάλεξον ὅπως ἴδες ὀφθαλμοῖσιν.
λίσσομαι, εἴ ποτέ τοι τι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσ-
ἢ ἔπος ἢ ἔτι ἔργον ὑποσχὰς ἐκτελέλεστο (σεῦ
δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ' Ἀχαιοί,
τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι νημερτὲς ἐνίσπες.

Τὸν δ' ἐμεγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
ὤ πόπον, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
ἤθελον

omnium Argiuorum uoce assimilata uxoribus. Helena eq̃uo inclusos nominatim uocat.
cæterùm ego & Diomedes & diuus Vlysses
sedentes inter medios, audiuimus ut uocasti.
nos quidem ambo prompti eramus facto impetu
aut exire, aut protinus respondere intus:
sed Vlysses prohibuit & cõtinuit quantumuis cupidos.
ibi alij quidem omnes taciti erant filij Achiuorum:
Anticlus uerò te solus excipere uerbis
uolebat: sed Vlysses os manibus premebat
indesinenter fortibus, seruauit uerò omnes Achiuos:
tãdiu q̃ detinuit donec te seorsim abduxit Pallas Miner.

Hunc rursus Telemachus prudẽs contra allocutus est: Telem. Menelao.
Atride Menelae à Ioue nutrite, dux populorum,
durum est: non enim ei ista depulerunt tristem mortem,
neq̃ si ei cor ferreum intus esset.
sed agite ad cubile ducite nos, ut iam
somno à dulci delectemur dormientes.

Sic ait. Argiua autem Helena ancillis præcepit
cubilia sub porticu ponere, & strata pulchra
purpurea mijcere, sternereq̃ supernè tapetas,
uestesq̃ imponere trissas supernè cooperire.
illæ uerò iuerunt ex ædibus, facem in manibus habẽtes: Itur ad thalamum.
cubilia uerò strauerunt. hospites uerò induxit præco.
hi quidem in uestibulo domus illic dormiebant
Telemachusq̃ heros & Nestoris inclytus filius:
Atrides uerò dormiuit in recessu domus excelsa,
iuxtaq̃ Helena prolixo peplo cubauit diua mulierum.
quando uerò manegenita apparuit roseis digitis aurora,
surrexit ex lectulo uoce bonus Menelaus (mero,
uestibus indutis: acutum uerò gladium circum posuit humeris
pedibus uerò mollibus subliganit pulchra sandalia.
institit q̃ ire ex thalamo deo similis occursu,
Telemacho assidebat, sermonẽq̃ habuit, et nominauit:
& quid te incitans huc egit Telemache heros, Quærit Menelaus ex Telemacho causam profectionis.
ad Lacedæmonem diuinam, per lata dorsa maris?
publicum, an priuatum? hoc mihi uerè dic.

Hunc rursus Telemachus prudẽs contra allocutus est:
Atride Menelae à Ioue nutrite, rex populorum,
ueni si aliquam mihi famam de patre diceres:
comeslur mihi domus, perierunt uerò pinguia opera:
hostiumq̃ uirorum plena est domus, qui mihi perpetuò
oues frequentes mactant & flexipedes tortiles boues,
matris meæ proci uiolatam iniuriam habentes.
propterea nunc ad tua genua uenio si quidem uelis
illius sæuam mortem dicere, si cubi uidisti
oculis tuis, aut alterius sermonibus audiuisti
errãtis. supra modũ enim ipsum æriũnosa peperit mater.
neq̃ quicquam me ueritus blandiaris neq̃ misertus,
sed planè mihi enarra quomodo obuius fuisti aspectu.
precor, si unquam tibi aliquod pater meus bonus Vlysses
aut dictum aut etiam factum pollicitus effecit
populo in Troianorum, ubi passi sunt ærumnas Achiui,
horum nunc mihi memento, & mihi uerum dic.

Hunc multum suspirãs allocutus est flauus Menelaus:
pape, certè ualde sanè duri uiri in cubili

noluerunt

noluerunt cubare imbecilles ipsi entes.
quemadmodum si quando in lustro cerua fortis leonis
hinnulos collocans nuper genitos lactantes,
colles inuestigat & ualles herbosas
pascens, hic deinde suum ingreditur cubile,
& utrisq; illis indecentem mortem immittit:
ita Vlysses illis immite fatum immittet.
utinam Iupiterq́ pater & Minerua & Apollo,
talis ens qualis olim bene condita in Lesbo,
contentione cum Philomelide luctatus est insurgens,
prostrauit uerò fortiter, gauisiq́ sunt omnes Achiui:
talis ens cum procis uersaretur Vlysses,
omnes sanè breuis uitæ fierent amariq́ matrimonij:
ista uerò simul interrogas & precaris, non equidem
alia extra dixero declinando, neq; decipiam:
sed quæ mihi dixit senex marinus uerax,
horum nullum te ego celabo dictum neq; occultabo.
nelai in Ægypto me adhuc hic dij cupidum redire
uigatio. detinuerunt, quoniã nõ ipsis exhibuerã pfecta sacrificia:
ipsi uerò semper uolebant dij memores esse præceptorum.
insula deinde quædam est ualde undoso in ponto,
Ægyptum ante (Pharum uerò ipsam uocant)
tantum semota quantum tota die caua nauis
confecit cui stridulus uentus aspirat à puppi:
in ea autem portus opportunus, unde naues æquales
in pontum deducunt, postquam hauserunt nigram aquã.
illic me uiginti dieb. detinuerũt dij: neq; unq̃ uẽti secũdi
spirantes apparuerunt marini, qui sanè nauium
ductores sunt supra lata dorsa maris. (rorum,
& fortassis uiatica omnia consumpta essent & robur ui
nisi me aliqua dearum respexisset & mei miserta esset,
Protei gloriosi filia marini senis,
Idothea. huic enim maximè animum commoui,
quæ mihi soli inter eundum occurrit seorsim à socijs.
semper enim circa insulam errantes piscabantur
curuis hamis: domabat uerò uentrem fames.
Hæc me prope astans uerbum dixit, & prolocuta est:
othea stultus es ô hospes usqueadeo, aut fatuus,
enelao an sponte cessas, & delectaris dolores ferens,
ranti dat qui diu in insula detineris, neq; ullum finem
nsilium. inuenire potes, minuitur autem tibi cor sociorum.
Sic ait. at ego ipsam mutuis excipiens allocutus sum:
sanè tibi dicam, quæcunq; tandem sis dearum,
quod ego neutiquam uoluntarius detineor, sed fortassis
immortales offendi qui cœlum latum habitant,
sed tu mihi dic (dij enim omnia sciunt)
quis'nam me immortalium impedit & moratur iter:
redituḿq;, ut in pontum deueniam piscosum.
Sic dicebam. illa uerò statim respõdebat diua dearum:
enimuerò ego tibi ô hospes ualde uerè enarrabo,
habitat quispiam hic senex marinus uerax,
immortalis Proteus Ægyptius, quiq; maris
totius profunditates nouit, Neptuni subminister:
hunc meum inquiunt patrem esse, atq; genuisse:
quem si quo pacto tu poteris ex insidijs capere,

qui

ἤθελον εὐνηθῆναι ἀνάλκιδες αὐτοὶ ἐόντες.
ὡς δ᾽ ὁπότ᾽ ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος
νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνοὺς,
κνημοὺς ἐξερέῃσι καὶ ἄγκεα ποιήεντα
βοσκομένη, ὁ δ᾽ ἔπειτα ἑὴν εἰσήλυθεν εὐνήν,
ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν·
ὣς Ὀδυσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
τοῖος ἐὼν οἷός ποτ᾽ ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Λέσβῳ,
ἐξ ἔριδος Φιλομηλείδῃ ἐπάλαισεν ἀναστὰς,
κὰδ δ᾽ ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες ἀχαιοί·
τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεὺς,
πάντες κ᾽ ὠκύμοροί τε γενοίατο πικρόγαμοί τε·
ταῦτα δ᾽ ἅμ᾽ εἰρωτᾷς καὶ λίσσεαι, οὐκ ἂν ἔγωγε
ἄλλα παρὲξ εἴποιμι παρακλιδὸν, οὐδ᾽ ἀπατήσω·
ἀλλὰ τὰ μέν μοι ἔειπε γέρων ἅλιος νημερτὴς,
τῶν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ᾽ ἐπικεύσω.
Αἰγύπτῳ μ᾽ ἔτι δεῦρο θεοὶ μεμαῶτα νέεσθαι
ἔσχον, ἐπεὶ οὔ σφιν ἔρεξα τεληέσσας ἑκατόμβας·
οἱ δ᾽ αἰεὶ βούλοντο θεοὶ μεμνῆσθαι ἐφετμέων.
νῆσος ἔπειτά τις ἔστι πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ,
Αἰγύπτου προπάροιθε (φάρον δέ ἑ κικλήσκουσι)
τόσσον ἄνευθ᾽ ὅσσον τε πανημερίη γλαφυρὴ νηῦς
ἤνυσεν ᾗ λιγὺς οὖρος ἐπιπνείῃσιν ὄπισθεν·
ἐν δὲ λιμὴν εὔορμος, ὅθεν τ᾽ ἀπὸ νῆας ἐΐσας
ἐς πόντον βάλλουσιν, ἀφυσσάμενοι μέλαν ὕδωρ.
ἔνθα μ᾽ ἐείκοσιν ἤματ᾽ ἔχον θεοὶ, οὐδέ ποτ᾽ οὖροι
πνείοντες φαίνονθ᾽ ἁλιαέες, οἵ ῥά τε νηῶν
πομπῆες γίνονται ἐπ᾽ εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
καί νύ κεν ἤϊα πάντα κατέφθιτο καὶ μένε᾽ ἀνδρῶν,
εἰ μή τις με θεῶν ὀλοφύρατο καί μ᾽ ἐλέησε,
Πρωτέος ἰφθίμου θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος,
Εἰδοθέη. τῇ γάρ ῥα μάλιστά γε θυμὸν ὄρινα,
ἥ μ᾽ οἴῳ ἔρροντι συνήντετο νόσφιν ἑταίρων.
αἰεὶ γὰρ περὶ νῆσον ἀλώμενοι ἰχθυάασκον
γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν· ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός.
Ἡ δ᾽ ἐμεῦ ἄγχι στᾶσα ἔπος φάτο, φώνησέν τε,
νήπιος εἰς ὦ ξεῖνε λίην τόσον, ἠδὲ χαλίφρων,
ἠὲ ἑκὼν μεθίης, καὶ τέρπεαι ἄλγεα πάσχων,
ὡς δὴ δήθ᾽ ἐνὶ νήσῳ ἐρύκεαι, οὐδέ τι τέκμωρ
εὑρέμεναι δύνασαι, μινύθει δέ τοι ἦτορ ἑταίρων.
Ὣς ἔφατ᾽. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
ἐκ μέν τοι ἐρέω, ἥτις σύ πέρ ἐσσι θεάων,
ὡς ἐγὼ οὔ τι ἑκὼν κατερύκομαι, ἀλλά νυ μέλλω
ἀθανάτους ἀλιτέσθαι οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν·
ἀλλὰ σύ πέρ μοι εἰπὲ (θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν)
ὅστις μ᾽ ἀθανάτων πεδάᾳ καὶ ἔδησε κελεύθου·
νόστον θ᾽, ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα.
Ὣς ἐφάμην. ἡ δ᾽ αὐτίκ᾽ ἀμείβετο δῖα θεάων·
τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ᾽ ἀτρεκέως καταλέξω,
πωλεῖταί τις δεῦρο γέρων ἅλιος νημερτὴς,
ἀθάνατος Πρωτεὺς Αἰγύπτιος, ὅστε θαλάσσης
πάσης βένθεα οἶδε, Ποσειδάωνος ὑποδμώς·
τὸν δέ τ᾽ ἐμόν φασιν πατέρ᾽ ἔμμεναι, ἠδὲ τεκέσθαι·
τόν γ᾽ εἴ πως σὺ δύναιο λοχησάμενος λελαβέσθαι,

ὅς κεν

ὅς κέν τοι εἴπῃσιν ὁδὸν ἣν μέτρα νεῖσθαι,
νόστον θ', ὡς ἤδη πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα,
νῆ ἤ κέ τοι εἴπῃσι διοτρεφὲς, αἴκ' ἐθέλῃσθα,
ὅ, τι τοι κῆρ μεγάροισι κακὸν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται,
οἰχομένοιο σέθεν δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέην τε.

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμείβομενος προσέειπον,
αὐτὴ νῦν φράζευ σὺ λόχον θείοιο γέροντος,
μή πως με προϊδὼν εὖ περιδείσεις ἀλέηται.
ἀργαλέος γάρ τ' ἐστὶ θεὸς βροτῷ αὐδήσασθαι.

Ὡς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων,
καὶ γάρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως κατὰ λέξω·
ἡμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει,
τημος ἄρ' ἁλὸς ἔσται γέρων ἅλιος νημερτὴς,
πωλεῖται ὑπὸ ζεφύροιο, μελαίνῃ φρικὶ καλυφθείς,
ἐκ δ' ἐλθὼν κοιμᾶται ὑπὸ σπέσι γλαφυροῖσιν.
ἀμφὶ δὲ μιν φῶκαι νιπόδων καλῆς ἁλόσυδνης
ἀθρόαι εὕδουσιν, πολιῆς ἁλὸς ὀδμὴν ἀναδῦσαι,
πικρὴν ἀποπνείουσαι ἁλὸς πολυβενθέος ὀδμήν,
τῇθά σ' ἐγὼν ἀγαγοῦσα σὸν ὄμμ' ἐπὶ φαινομένῃφι,
ὄφρα σὺ μὲν ἀρίθμησον, ἐπὴν ἐπὶ πᾶσι μετέλθῃ,
τρεῖς, οἵ τοι πάσας νηυσὶν ὑπερτελέουσιν ἄριστοι.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ τοι ἐρέω ὁλοφώια τοῖο γέροντος.
φώκας μὲν τοι πρῶτον ἀριθμήσει, ἐπὶ ἔπεισιν·
αὐτὰρ ἐπὴν πάσας ἑκατόμπορος ἐξαριθμήσῃ,
λέξεται ἐν μέσοισι νομεῦσ' ὡς πώεσι μήλων·
τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτα κατευνηθέντα ἴδῃσθε,
ἔνθ' ἤτοι ὑμῖν μελέτω κάρτος τε βίη τε,
αὖθι δ' ἔχειν μεμαῶτε, νεὸς ὑμῆς πόρ ἀλύξαι.
πάντα δὴ γενόμενος πειρήσεται οἷος ἐκάστη
ἑρπετὰ γίνονται, νηῦ ὕδωρ, ἐπὶ θεσπεσίας πῦρ.
ὑμεῖς δ' ἀσφαλέως ἐχέμεν, μᾶλλόν τε πιέζειν.
ἀλλ' ὅτε κεν δή σ' αὐτὸς ἀνείρηται ἐπέεσσιν,
τοῖον ἰὼν οἷόν μιν κατιδὼν ἐκάτερθε ἴδῃσθε,
μὴ τότε δὴ χείρας τε βίης, λῦσαί τε γέροντα
ἔρως· ἔρεσθαι δὲ θεῶν ὅστις σε χαλέπτει,
νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα.

Ὡς εἰπὼν, ὑπὸ πόντον ἐδύσετο κυμαίνοντα·
αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας, ὅθ' ἕσασαν κατὰ μάθοισιν,
ἤϊα· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατὰ πλυτὸν ἤλυθε θάλασσαν,
δόρπον δ' ὁπλίσσαμεν, ἐπὶ δ' ἤλυθε ἀμβροσίη νύξ,
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
τὴ τότε δὴ πρὸς δῖναν θαλάσσης δυσπόρου
ἤϊα, πολλὰ θεὸς γενόμην· αὐτὰρ ἑταίρους
τρεῖς ἄγον, οἷσι μάλιστα πεπίθεα πᾶσαν ἐπ' ἰθυν·
τόφρα δ' ἄρ' ἦγ' ὑποδῦσα θαλάσσης δύρεα κόλ-
πόσαρα φωκάων ἐκ πόντου δέρματ' ἔνεικε· (πον,
πάντα δ' ἔσαν νεόδαρτα. δόλον δ' ἐπεμήδετο πατρὶ·
δύνας δ' ἐν ἁμάθοισι δαγλάψασ' ἁλίησιν, (τρὶς
ἧστο μύστ'. ἡμεῖς δὲ μάλα σχεδὸν ἦλθομεν αὐτῇ·
ἔξέης δ' ἔθεσαν, βάλον δ' ὑπὲρ ἑκάστῳ.
κεῖθι δὴ αἰνότατος λόχος ἔπλετο· τείρε γὰρ αἰνῶς
φωκάων ἁλιοτρεφέων ὀλοώτατος ὀδμή·
τίς γὰρ κεν ἐναλίῳ παρὰ κήτεϊ κοιμηθείη;

ἀλλ'

qui tibi dicat uiam & modum itineris,
reditumq́, ut per mare proficiscaris piscosum,
atq́ præterea tibi dicet diuinè, si modò uelis,
quodcunq́ tibi in domibus malumq́ bonumq́ accidit,
absente te per longam uiam difficilemq́.

Sic ait. at ego ipsam uicissim allocutus sum:
ipsa nunc explica tu diuini insidias senis,
ne quo pacto me præuidens aut præscius effugiat.
difficilis enim est deus mortali homini domari.

Sic dicebam. ipsa u. continuò respondit diua dearum:
enimuerò ego tibi hospes ualde uerè ordine dicam:
quando uerò sol medium cœlum transcenderit,
tum certè è mari emergit senex marinus uerax,
flatu sub zephyri, nigra procella obtectus,
egressus uerò dormit sub specubus canis.
circa ipsum u. Phocæ natatilibus pedibus pulchri maris
frequentes dormiunt, è cauo mari egressæ,
acerbum spirantes maris profundi odorem.
illuc te ego ducens simul aurora illucescente,
collocabo ex ordine: tu uerò probè elige socios
tres, qui tibi apud naues transtratas optimi sunt.
omnes autem tibi enarrabo astutias ipsius senis.
Phocas quidem primum numerabit, & inspiciet:
at postq́ oës quinquenario numeranerit, atq́ inspexerit,
cubabit in medio pastor ueluti in grege ouium:
hunc postquam primum sopitum uideritis,
tum deinde uobis curæ sit roburq́ uisq́
illic uerò tenete promptum & cupidum elabendi.
omnia autem fiens tentabit quæcunq́ in terra
reptilia sunt, & aqua, & diuinitus ardens ignis.
uos autem firmiter tenete, magisq́ premite.
sed quando te ipse interrogauerit uerbis,
talis ens qualem consopitum uideritis,
tum uerò desiste à ui, soluęq́ senem
heros: interroga uerò deorum quisnam te affligat,
reditumq́, ut per pontum proficiscaris piscosum.

Sic locuta, sub pontum subijt fluctuantem:
at ego ad naues, ubi stabant in arena,
ibam: plurima uerò mihi cor agitabat eunti.
cæterum postquam ad nauem ueni atq́ mare,
cœnam apparauimus, deinde accessit diuina nox,
ac tum obdormiuimus in littore maris.
quando uerò manegenita apparuit roseis digitis aurora,
tunc ad littus maris latum transitum habentis
ibam, plurima dijs supplicans: ac socios
tres ducebã, quibus potissimũ confidebam ad omnẽ uim:
interea uerò illa egressa maris latum sinum,
quatuor Phocarum ex ponto pelles attulit:
omnes uerò erant recentes. dolum autem struebat patri:
cubilia autem in arena exculpens marina,
sedebat expectans. nos uerò ualde prope uenimus eam:
ex ordine u. collocauit, iniecit autem corium unicuiq́.
illic q̃dẽ molestissimæ insidiæ erãt: affligebat n. graviter
Phocarum in mare nutritarum teterrimus odor:
quis etenim marinum apud cetum cubet?

sed

Idothee d
patre Pro
theo ca
do comp
um.

Idothee lo
li in patri

sed ipsa seruauit, & excogitauit magnam utilitatem:
ambrosiam ad nares unicuiq; posuit afferens,
dulce ualde spirantem: fugauitq; ceti odorem.
totum u. matutinũ tempus expectauimus patiẽti animo:
Phocæa. è mari uenerunt frequentes: illæ quidẽ deinde
ordine sopiebantur iuxta littus maris.
meridianus autẽ senex uenit è mari, inuenit aũt Phocas
obesas: omnes uerò adibat, recensuit autem numerum.
nos autem primos recensuit inter cetos, neq; animo
putauit dolum esse: deinde cubuit & ipse.
nos u. protinus uociferantes irruimus: circũ aũt manus
iecimus. neq; ipse senex dolosæ oblitus est artis,
sed primum leo factus est bene barbatus,
deinde draco, & pardalis, atq; ingens sus:
factus est etiam liquida aqua, & arbor altis foliis.
nos uerò firmiter tenebamus patienti animo:
sed cum iam angustabatur senex uersutias sciens,
tunc uerò me uerbis interrogans allocutus est:
quis sanè tibi Atrei fili deorum consuluit consilia,
ut me caperes inuitum insidijs? cuius rei opus habes?
Sic ait. at ego ipsum excipiens alloquutus sum:
scis senex: quid me ista decipiens interrogas?
quòd iam diu in insula detineor, neq; ullo pacto finem
inuenire queo, minuitur autem mihi intus cor.
sed tu utiq; mihi dic (dij uerò omnia sciunt)
quisquam me mortalium impediat & auertat à uia,
reditumq;, ut per pontum nadam piscosum.
Sic dicebam. ille uerò rursus respondens allocutus est:
enimuero prorsus debebas Iouiq; alijsq; dijs
prius litare quàm solueres, ut uelocissimè
tuam ad patriam uenires, nauigans per nigrum pontum.
nõ enim tibi antea fatum est amicos q; uidere, & uenire
ad domum bene ædificatam & tuam ad patriam terram,
donec Ægypti à Ioue fluentis fluuij
rursus ad aquas redieris, feceris q; sacras Hecatombas
immortalibus dijs qui cœlum latum tenent:
& tunc tibi dabunt uiam dij quam tu desideras.
Sic ait. cæterum mihi fractum est charum cor,
eo quòd me rursus inbebat per obscurum pontum
Ægyptum ire, longam uiam difficilemq;.
uerum etiam sic ipsum uerbis excipiens allocutus sum:
ista quidem sic perficiam senex ut tu præcipis:
sed age mihi hoc dic & uerè ordine recense,
num omnes cum nauibus illæsi redierint Achiui
quos Nestor & ego reliquimus à Troia profecti,
num quispiam perijt morte inopinata sua in naue,
aut amicorũ in manibus, postquã bellũ administrasset.
Sic dicebam. ille u. me rursus excipiens allocutus est:
Atride, ne me ista interroga, neutiquam te conuenit
scire, neq; discere meam mentem: neq; te puto
diu absq; lachrymis fore, postquam bene omnia audieris.
multi quidem istorum domiti sunt, plurimi uerò relicti.
duces autem duo soli Græcorum loricatorum,
in reditu perierunt: pugnæ quidem & tu interfuisti:
unus autem adhuc alicubi uiuus detinetur lato in ponto.

Aiax

ἀλλ' αὐτὴ ἐσάωσε, καὶ ἐφράσατο μέγ' ὄνειαρ·
ἀμβροσίῃ γὰρ ἔπειτα ἐκάσῳ θῆκε φέρουσα,
ἀνὰ μάλα πνείουσαν· ὀλετσε δὲ κήτεα δαλμύ.
πᾶσαν δ' ἠοίην μιμνόμεν τετληότι θυμῷ·
φῶκαι δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθον ἀολλέες· αἱ μὲν ἔπειτα
ἑξῆς νυνάζοντο πρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἠῶθι δ' ὁ γέρων ἦλθ' ἐξ ἁλός, εὗρε δὲ φώκας
ζαρὲ φέας· πάσας δ' ἄρ' ἐπώχετο, λέκτο δ' ἀριθμόν·
ἐν δὲ ἡμέας πρώτους λέγε κήτεσιν, οὐδέ τι θυμῷ
οἴδη πόλον ἔνδον· ἔπειτα δὲ λέκτο καὶ αὐτός.
ἡμεῖς δ' αὖ ἰάχοντες ἐπεσύμεθ' ἀμφὶ δὲ χεῖρας
βάλλομεν. οὐδ' ὁ γέρων πολίης ἐπελήθετο τέχνης,
ἀλλ' ἤτοι πρώτιστα λέων γένετ' ἠϋγένειος,
αὐτὰρ ἔπειτα δράκων, καὶ πάρδαλις, ἠδὲ μέγας σῦς·
γίνετο δ' ὑγρὸν ὕδωρ, καὶ δένδρεον ὑψιπέτηλον.
ἡμεῖς δ' ἀσφαλέως ἔχομεν τετληότι θυμῷ.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' αὐίαζ' ὁ γέρων ὀλοφώια εἰδώς,
καὶ τότε δὴ μ' ἐπέεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,
τίς νύ τοι ἀτρεΐδη φίλτατος θεῶν συμφράσατο βουλάς,
ὄφρά μ' ἕλοις ἀέκοντα λοχησάμενος; τέο σε χρή;
Ως ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέφην·
οἶδα γέρον· τί μὲ ταῦτα παλαιφατέων ἐρεείνεις;
ὡς δὴ νηδ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκομαι, οὐδέ τι τέκμωρ
εὑρέμεναι δύναμαι, μινύθει δέ μοι ἔνδοθεν ἦτορ.
ἀλλὰ σύ πέρ μοι εἰπὲ (θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν)
ὅς τις μ' ἀθανάτων πεδάα καὶ ἔδησε κελεύθου,
νόσον θ', ὡς ἀδὴν πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα.
Ως ἐφάμην. ὁ δὲ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέφη·
ἀλλὰ μάλ' ὤφελες Διΐ τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν
ῥέξας ἱερὰ καλὰ νέεσθαι, ὄφρα τάχιστα
σὴν ἐς πατρίδ' ἵκοιο, πρὶν οἶνοπα πόντον
δὴν γάρ τοι πρὶν μοῖρα φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
οἶκον εὐκτίμενον ἐν σῇ ἐς πατρίδα γαῖαν,
πρίν γ' ὅτ' ἂν Αἰγύπτοιο διίπετέος ποταμοῖο
αὖτις ὕδωρ ἔλθῃς, ῥέζῃς δ' ἱερὰς ἑκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι τοὶ εὐρέα οὐρανὸν ἔχουσι·
ἐν τότε τοι δώσουσι ὁδὸν θεοὶ ἣν σὺ μενοινᾷς.
Ως ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμοὶ γε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
ὅτ' ἐκέλευ' αὖτις ἂν ὦγρην ἐπ' ἠερόεσσαν πόντον
Αἴγυπτόν δ' ἰέναι, δολιχὴν ὁδὸν ἠδ' ἀργαλέην τε.
ἀλλὰ μὲν ὣς ἔπειτα ἀμειβόμενος προσέειπον·
ταῦτα μὲν δὴ ὅτω πέλεται γέρον ὡς σὺ κελεύεις·
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἰ πάντες σοὶ νηυσὶν ἐπήμονες ἦλθον ἀχαιοὶ
ὅς Νέστωρ τε ἐγώ τε λίπομεν Τροίηθεν ἰόντες,
ἦέ τις ὤλετ' ὀλέθρῳ ἀδηλήτων ἐν νηῒ νηός,
ἦε φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον πολύπλειον.
Ως ἐφάμην. ὁ δὲ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέφη·
ἀτρεΐδη, τί μὴ ταῦτα διείρεαι, οὐδέ τι σε χρὴ
ἴδμεναι, οὐδὲ δαῆναι ἐμὸν νόον· οὐδέ σε φημί
λιλαιωτὸν ἔσεσθαι, ἐπὴν εὖ πάντα πύθηαι.
πολλοὶ μὲν γὰρ πῶνδε δάμεν, πολλοὶ δ' ὑπέλειπτο.
ἀρχοὶ δ' αὖ δύο μοῦνοι ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
ἐν νόστῳ ἀπόλοντο· μάχῃ δὲ τι καὶ σὺ πάρησθα·
ἕνα δ' ἔτι που ζωὸν κατερύκετα δυρὶ πόντου.

Aiax

al. τί μὴ τάδε διείρεαι;

Αἴας μὲν μετὰ νηυσί δ' ἄμ' ὅλολιχηρέτμοισι.
γυρῆσι μὲν πρῶτα Ποσειδάων ἐπέλασσε
πέτρῃσι μεγάλῃσι, κὴ ἐξέσσωσε θαλάσσης.
κὴ νύ κεν ἔκφυγε κῆρα, κὴ ἐχθομένοιο πὸρ Ἀθήνῃ,
εἰ μὴ ὑπόρφιάλον ἔπος ἔκβαλε, καὶ μέγ' ἀάσθη.
φῆ ῥ' ἀέκητι θεῶν φυγέειν μέγα λαῖτμα θαλάσσης·
τὸν ἢ Ποσειδάων μεγάλ' ἔκλυεν αὐδήσαντα.
αὐτίκ' ἔπειτα τρίαιναν ἑλὼν χερσὶ σιδαρέῃσιν,
πλῆσε γυραίην πέτρην, ἀπὸ δ' ἔκρισεν αὐτήν·
μὴ τὸ μὲν αὐτόθι μεῖνε, τὸ ἢ τρύφος ἔμπεσε πόντῳ·
τὸν ῥ' Αἴας τὸ πρῶτον ἐφιζόμενος μέγ' ἀάσθη,
τὸν δ' ἐφόρει κατὰ πόντον ἀπείρονα κυμαίνοντα.
ὡς ὁ μὲν ᾗδ' ἀπόλωλεν, ἐπεὶ πίεν ἁλμυρὸν ὕδωρ·
σὸς δέ νυ τὸν ἔκφυγε κῆρας ἀδελφεὸς ἠδ' ὑπάλυξεν,
ἢ νηυσί γλαφυρῇσι· σάωσε ἢ πότνια Ἥρη.
ἀλλ' ὅτε δ' ἦ τάχ' ἔμελλε μαλεάων ὄρεος αἰπὺ
ἵξεσθαι, τότε δ' ἦ μιν ἀνάρπαξασα θύελλα
πόντου ἐπ' ἰχθυόεντα φέρεν, μεγάλα σφάχοντα,
ἀγρῶ ἔπ' ἐσχατιῷ· ὅθι δ' ὤμαστε ναῖε Θυέστης
πρόσθεν, ἀτὰρ τότ' ἔναιε Θυεστιάδης Αἴγισθος.
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖθεν ἐφαίνετο νόστος ἀπήμων,
ἂψ ἢ θεοὶ ὄρσον σρέψαν, καὶ οἶκαδ' ἵκοντο.
ἤτοι ὁ μὲν χείρεσσιν ἐπίδνησε πατρίδος αἶης,
καὶ κύσε ἐκπλόμενος ἣν πατρίδα· πολλὰ δ' ἀπ' αὐτῆς
βλέφαρα θερμὰ χέοντ', ἐπεὶ ἤδασσατο ἴδε γαῖαν.
τὸν δ' ἄρ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδε σκοπὸς, ὅν ῥα καθεῖσαν
Αἴγισθος δολόμητις ἄγων· ὑπὸ δ' ἔσχετο μισθόν,
χρυσὸν δ' οἱ τάλαντα. φύλασσε δ' ὅγ' εἰς ἐνιαυτὸν,
μὴ ἑ λάθοι ἠῢν ἰόντα, μνήσαιτό ἢ θάρσος ἀλκῆς.
βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων πρὸς δώματα ποιμένι λαῶν·
αὐτίκα δ' Αἴγισθος δολίῃ ἐφράσσατο τέχνῃ·
κρινάμενος κατὰ δῆμον ἑείκοσι φῶτας ἀρίστους,
ἔσσε λόχον, ἑτέρωθι δ' αὖ ὤτρυνε δαῖτα προμηθῆσαι.
αὐτὰρ ὁ βῆ καλέων Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν,
ἵππουσιν καὶ ὄχεσφιν, ἀεικέα μερμηρίζων.
τὸν δ' ὃ γε εἰσέτ' ὀλέθρον ἀνήγαγε καὶ κατέπεφνε
δειπνίσας, ὡς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἀπὸ φάτνης.
οὐδέ τις ἀτρεΐδεων ἑτάρων λίπεν· οἱ δ' ἕποντο,
οὐδέ τις Αἰγίσθῃ· ἀλλ' ἐκτάθεν ἐν μεγάροισιν.

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἔμοι γε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
κλαῖον δ' ἐν θαλάμοισι καθήμενος· οὐδέ νυ μοι κῆρ
ἤθελ' ἔτι ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τ' ἐκορέσθην,
δὴ τότε μοι πρόσεειπε γέρων ἅλιος νημερτής,

Μηκέτι Ἄτρεϊδον ἰῇς πολλὼ χρόνον ἀσκελὲς ὧδε
κλαῖ', ἐπεὶ οὐκ ἄνυσίν τινα δ' ἤσομεν· ἀλλὰ τάχιστα
πείρεο ὅπως κεν δὴ σὸν πατρίδα γαῖαν ἵκηαι.
ἢ γάρ μιν ζωόν γε κιχήσεαι, ἦ κεν Ὀρέστης
κτείνῃσιν ἀποφθίμενος· σὺ δὲ κεν τάφου αὐτιβολή-

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμοὶ κραδίη μένος ἀγλαὸν ὦρσε
αὖτις ἐνὶ στήθεσσι, κὴ ἀχνυμένῳ πορ, ἰούσῃ,
καί μιν φωνήσας ἔπτερα πτερόεντα προσηύδα,
τέσσερες μὲν δὴ οἶδα σὺ ἢ τρίτον ἄνδρ' ὀνόμαζε
ὅστις ἔτι ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ,
ἦ θανών. ἐθέλω ἢ καὶ ἀχνύμενός πορ ἀκοῦσαι.

Aiax quidē in nauibus domitus est longos remos haben
ad Gyras quidem primum Neptunus aduexit (tibus.
petras ingentes, & seruauit è mari.
& sanè effugisset mortem, quantumuis inuisus Palladi,
nisi impiū dictum protulisset, & plurimū læsus fuisset.
dixit inuitis dijs effugere ingentes fluctus maris:
hunc Neptunus magnifica audiuit iactantem.
statim deinde tridentem arripiens manu forti,
percussit Gyream petram, abscidit̄q; ipsam:
& unum quidē illic mansit, alterū frustum incidit mari:
huic sanè Aiax primum insidens ualde læsus est, Aiacis
hunc autem detrusit in mare ingens undosum. lei exi
sic ille quidem ibi perijt, postquam bibit salsam aquam:
tuus uerò utiq; effugit mortem frater atq; elapsus est,
in naui concaua: seruauit uerò uenerenda Iuno.
sed quando statim erat ad Malearum montem arduum
peruenturus, tum ipsum abripiens procella
pontum per piscosum tulit, ualde ingemiscentem,
agri ad extremam oram: ubi domos habitabat Thyestes
prius, cæterum tunc habitabat Thyestiades Ægisthus.
sed cum iam & illinc apparebat reditus illæsus,
retro uerò dij uentum uerterant, & domum uenerunt.
ille quidem gaudens conscendit in patriam terram,
& osculabatur attingens suam patriam: multæq; ab ipso
lacrymæ calētes effundebātur, postq; libēter uidit terrā.
hunc sanè à specula conspexit speculator, quē cōstituerat
Ægisthus dolosus ducens: promisit autem mercedem
auri duo talenta. custodiuit uerò hic toto anno,
ne ipsum lateret p̄teriēs, reminiscereturq; impet. roboris.
institit autem ire annunciaturus ad domos past. popul.
statim Ægisthus dolosam excogitauit artem:
electis ex plebe uiginti uiris eximijs,
constituit insidias, alibi antē inssit conuiuium apparari.
at ipse iuit inuitans Agamemnonē pastorē populorum,
equis & curribus, nefanda deliberans.
hunc imprudentem mortem deduxit & trucidauit Agēnem
cœna exceptum, ut si quis interficiat bouem ad præsepe. nis exitu
neq; quisq; Atridæ sociorū relictus est q eū sequebantur,
neq; quisquam Ægisthi: sed trucidati sunt in regia.

Sic ait. at mihi concussus est charus animus.
flebam autem arenis sedens: neq; mihi cor
uolebat amplius uiuere & uidere lumen solis.
sed postquam flensq; uolutandoq; saturatus sum,
tum me allocutus est senex marinus uerax:

Ne amplius Atrei fili longo tempore continenter fle
fleas, quoniā nō remediū aliquod inueniemus: sed citissi
tēta quo pacto iā tuā ad patriā terram peruenias. (mē
aut enim ipsum uiuum deprehendes, aut Orestes
interfecit præueniens: tu uerò sepulturæ intereris.

Sic ait. at mihi cor & animus generosus
rursus intra pectus, etiam dolenti, refloruit,
& ipsum alloquutus uerba uolatilia dixi:
istos quidem noui: tu uerò tertium uirum nomina
qui adhuc uiuus detinetur in lato mari,
aut mortuus. uolo autem quamuis dolens audire.

Sic dicebam. ille u. me rursus excipiens allocutus est:
filius Laertæ in Ithaca domos habitans.
hunc uidi in insula lachrymas uberes fundentem
nymphæ in ædibus Calypsus, quæ ipsum necessitate
detinet: illeq; nõ potest suam patriam terram peruenire.
non enim ei adsunt naues remiges, & socij
qui ipsum reducant per lata dorsa maris.
tibi uerò non à fato decretum est diuine ô Menelae
in Argo equos pascente mortem & fatum obire.
campus Elysius. sed te ad Elysium campum & fines terræ
immortales mittent, (ubi flauus Radamanthus est:
ubi utiq; facillima uiuendi ratio est hominibus,
non nix, neq; hyems multa, neq; unquam imber:
sed semper zephyri suauiter spirantes auras
Oceanus immittit, ad refrigerandum homines)
eo quòd habes Helenam, & ipsis Iouis gener es.
tem di. Sic loquutus, subijt in pontum fluctuosum.
ti. at ego ad naues simul cum diuinis socijs
ibam: multaq; mihi cor deliberabat incedenti.
ceterum postquam ad nauem uenimus atq; mare,
cœnamq; apparauimus, supernenit immortalis nox,
ibi tum dormiuimus in littore maris.
quando aũt manegenita apparuit roseis digitis aurora,
naues quidem ante omnia deduximus ad mare diuinum,
malos autem imposuimus & uela nauibus æquis:
ipsi etiam ingressi super transtra sederunt,
ordine a. considẽtes spumosum mare uerberabant remis.
rursus ad Ægyptum à Ioue fluens flumen
constitui naues, & perfeci legitimas hecatombas.
at postquam sedaui deorum iram semper entium,
dedi Agamemnoni tumulum, ut inextincta gloria esset.
hæc ut perfeci redij: dederunt aũt mihi uentum secundũ
Dij, qui me celeriter charam ad patriam miserunt:
sed age nunc mane in ædibus meis
donec undecimaq; duodecimaq; fiat dies:
& tunc te bene mittam, dabo autẽ tibi splendida dona,
tres equos & currum bene politum: ac postea
dabo pulchrum poculum, ut libes dijs
immortalibus, mei memor diebus omnibus.
em. Me Hunc rursus Telemachus prudẽs contra allocutus est:
lo. Atride, ne sanè me multo tempore hic detine.
etenim ad annum ego apud te utiq; sustinerem
sedens, neq; me domus caperet desideriũ, neq; parentum:
(uehementer enim uerbis sermonibusq; tuis audiens
oblector) sed iam mihi affliguntur socij
in Pylo diuina, tu autem me aliquandiu hic detines.
donum autem quodcunq; mihi dabis, thesaurus sit:
equos autem in Ithacam non ducam, sed tibi ipsi
hic relinquam in delicijs: tu enim campo imperas
lato, in quo quidem lotus frequens, in quo cyperus,
triticum, spelta, atq; latè germinans hordeum album.
ue insu in Ithaca autem neq; sanè curricula lata, neq; pratum
litus. est capripascua, & magis amœna quàm equipascua.
nulla enim insularum est equis idonea, neq; bonis pratis,
quæ mari clauduntur: Ithaca etiam supra omnes.

Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἐμὲ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέειπε·
υἱὸς Λαέρταο πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
τὸν δ' ἴδον ἐν νήσῳ θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντα
νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψόος, ἥ μιν ἀνάγκῃ
ἴσχει· ὁ δ' ἄλλυδις ἄλλη πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι, οὐ ἑταῖροι
οἵ κέν μιν πομπῆσιν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
σοὶ δ' ὦ δῖε θεοπρόπε Μενέλαε
ἄρα γε νῷ ἱπποβότῳ θανέειν οὐ πότμος ὀπάζει.
ἀλλά σ' ὀΐω Ἠλύσιον πεδίον καὶ πείρατα γαίης
ἀθάνατοι πέμψουσιν, ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς·
τῇ περ ῥηΐστη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν,
οὐ νιφετὸς, οὔτ' ἄρ χειμὼν πολύς, οὔτέ ποτ' ὄμβρος·
ἀλλ' αἰεὶ ζεφύροιο λιγυπνείοντας ἀήτας
Ὠκεανὸς ἀνίησιν, ἀναψύχειν ἀνθρώπους)
οὕνεκ' ἔχεις Ἑλένην, καί σφιν γαμβρὸς Διός ἐσσι.
Ὡς εἰπὼν, κατὰ πόντον ἐλύσατο κυμαίνοντα.
αὐτὰρ ἐγὼν ὦκα νῆας ἅμ' αὐτιθέοισιν ἑτάροισιν
ἤϊα· πολλὰ δέ μοι κραδίην πόρφυρε κιόντι.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὦκα νῆα κατὰ πλὸν ἠδὲ θάλασσαν,
δόρπον δ' ὁπλισάμεθ', ἐπὶ τ' ἤλυθεν ἀμβροσίη νύξ,
δὴ τότε κοιμήθημεν ὦκα ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
νῆας μὲν πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν,
ἐν δ' ἱστοὺς τίθεμεν καὶ ἱσία νηυσὶν ἔϊσαν·
ἐν δ' αὐτοὶ βαῖνον ὑπὲρ πλῆσιν κάββαλον,
ἑξῆς δ' ἐζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἂψ δ' ἐς Αἰγύπτοιο διίπετέος ποταμοῖο
σῆσα νέας, κὰδ ὄρεξα τελήεσσας ἑκατόμβας.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατέπαυσα θεῶν χόλον αἰὲν ἐόντων,
χεῦ' Ἀγαμέμνονι τύμβον, ἵν' ἄσβεστον κλέος εἴη.
ταῦτα τελευτήσας νέομην· ἔδοσαν δέ μοι ὦκα
ἀθάνατοι, τοί μ' ἤκα φίλην ἐς πατρίδ' ἔπεμψαν·
ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν
ὄφρά κεν ἑνδεκάτην τε δυωδεκάτην τε γένηται·
μή τοι σ' ἐῢ πέμψω, δώσω δέ τοι ἀγλαὰ δῶρα,
τρεῖς ἵππους καὶ δίφρον ἐϋξέστην· αὐτὰρ ἔπειτα
δώσω κάλὸν ἄλεσσον, ἵνα σπένδῃς καὶ θεοῖσιν
ἀθανάτοις, ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
ἄτρεΐδη, μή δή με πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐρύκει·
μὴ γάρ κ' ἐς γῆραον ἐγὼ παρὰ σοί γ' αὐτοίμην
ἥμενος, οὐδέ κε μ' οἶκ ἔλοι πόθος, οὐδὲ τοκήων·
(αἰνῶς γὰρ μύθοισιν ἔπεσί τε σοῖσιν ἀκούω
τερπόμενος) ἀλλ' ἤδη μοι ἀνιάζουσιν ἑταῖροι
ἐν Πύλῳ ἠγαθέῃ, σὺ δέ με χρόνον ἐνθάδ' ἐρύκεις.
δῶρον δ' ὅ, τι κέ μοι δοίης, κειμήλιον ἔσω·
ἵππους δ' εἰς Ἰθάκην οὐκ ἄξομαι, ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
ἐνθάδ' ἐλεύσω ἄγαλμα· σὺ γὰρ πεδίοιο ἀνάσσεις
εὐρέος, ᾧ ἔνι μὲν λωτὸς πολύς, ἐν δὲ κύπειρον,
πυροί τε, ζειαί τε, ἠδ' εὐρυφυὴς ῥιὴ λευκή.
ἐν δ' Ἰθάκῃ οὔτ' ἄρ δρόμοι εὐρέες, οὔτέ τι λειμών·
αἰγίβοτος, μᾶλλον ἱππήλατος ἱπποβότοιο.
οὐ γάρ τις νήσων ἱππήλατος, οὐδ' εὐλείμων,
αἵ θ' ἁλὶ πεπλίαται· Ἰθάκη δέ τε καὶ περὶ πασέων.

Ως φάτο· μείδησεν δ' βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
χεῖρί τε μιν καταδέξας, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
αἵματος ἐς ἀγαθοῦ φίλον τέκος, οἷ' ἀγορεύεις·
τοι γὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μεταστήσω· μάλα γάρ.
μάλα μὲν δ' ὅσ' ἔγωγε οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
μάλα δὲ κάλλιστον καὶ τιμιώτατόν ἐστιν·
μάλα τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ
ἔστιν ἅπας, χρυσῷ δ' ὦμοι χείλεα πεπράανται·
ἔργον δ' Ἡφαίστοιο. πόρεν δέ ἑ φαίδιμος ἥρως
Σιδονίων βασιλεύς, ὅθ' ἑὸς δόμος ἀμφεκάλυψεν
κεῖσέ με νοστήσαντα· τεύχειν δ' ἐθέλω τόδε σοὶ ἔπαρασθαι.

Ως οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
λαυτυμόνδε δ' ἴσαν δμῶες βασιλῆϊ ἕκαστοι·
οἱ δ' ἦγον μὲν μῆλα, φέρον δ' οἰνήρατα οἶνον·
σῖτον δ' ἐσφ' ἄλοχοι καλλικρήδεμνοι ἔπεμπον.

Ως οἱ μὲν ποθὶ δ' ἔπνον ἐνὶ μεγάροισι πρόπαν.
μνηστῆρες δ' ἄρ' ἔμιμνον ὑπ' ἀγλαΐῃσι θύραις
δίσκοισι τέρποντο καὶ αἰγανέῃσιν ἰόντες,
ἔνθα περ ἐν τυκτῷ δαιτὶ πρὸ ἁρμάτων ὕβριν ἔχεσκον.
Ἀντίνοος δ' ἦν καθῆστο καὶ Εὐρύμαχος θεοειδὴς,
ἀρχοὶ μνηστήρων, ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.
τοῖς δ' ἦλθ' Φρονίοιο Νοήμονος ἐγγύθεν ἐλθών,
Ἀντίνοον μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,

Ἀντίνο', ἦ ῥά τι ἴδμεν ἐνὶ φρεσὶν ἠὲ καὶ οὐκί,
ὁππότε Τηλέμαχος νέετ' ἐκ Πύλου ἠμαθόεντος;
νηὶ μοι οἴχετ' ἄγων· ἐμὲ δ' χρειὼ γίνετ' ἀνάγκη
Ἦλιν δ' εὐρύχορον διαβήμεναι· ἔνθά μοι ἵπποι
δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι ταλαεργοὶ
ἀδμῆτες, τὴν κέν τιν' ἐλαυνέμεναι διαμοιρῆσαι.

Ως ἔφαθ'. οἱ δ' ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον· ὄφρα γὰρ ἔφαν
δὴν Πύλον οἴχεσθαι νηλείϊον, ἀλλά τις αὐτοῦ
ἀγροῦ ἢ μήλοισι πεποίμνηται, ἠὲ συβώτῃ.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱός,
νημερτές μοι φράσσαι πότε ᾤχετο, καὶ τίνες αὐτῷ
κοῦροι ἕποντ'· Ἰθάκης ἐξαίρετοι, ἦ οἱ αὐτοῦ
θῆτές τε δμῶές τε, διαπρύσιόν γε κεν τό γε τελέσσαι,
καί μοι ἔτι τόδε ἄγορσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
ἦ σε βίη ἀέκοντος ἀπούρατο νῆα μέλαιναν,
ἠὲ ἑκὼν οἱ δῶκας, ἐπεὶ πρόφρασσε μύθῳ.

Τὸν δ' υἱὸς Φρονίοιο Νοήμων αὖτίον ηὔδα,
αὐτὸς ἑκὼν οἱ δῶκα. τίνα χρὴ ἔρδειν καὶ ἄλλον,
ὁππότ' ἀνὴρ τοιοῦτος ἔχων μελεδήματα θυμῷ
αὐτίζῃ; χαλεπὸν κεν ἀνήνασθαι πρόσσω ἔῃσιν.
κοῦροι δ' οἱ κατὰ δῆμον ἀριστεύουσι μετ' ἡμᾶς,
οἵ οἱ ἕποντ'· τὸν δ' ἀρχὸν ἐγὼ βαίνοντ' ἐνόησα
Μέντορα, ἠὲ θεόν, τῷ δ' αὐτῷ πάντα ἐΐσκει.
ἀλλὰ τὸ θαυμάζω· ἴδον γὰρ θάμβησε Μέντορα δῖον
χθιζὸν ὑπ' ἠοῖον, τότε δ' ἔμβη νηὶ Πύλονδε.

Ως ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς δώματα πατρός.
τοῖσιν δ' ἀμφοτέροισιν ἀγάσσατο θυμὸς ἀγλαΐῃ.
μνηστῆρες δ' ἄμυδις κάθισαν, καὶ παύσαντο ἀέθλων.
τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός,
ἀχνύμενος· μένος δὲ οἱ ἔμπλεον ἀμφιμέλαινα
πίμπλαντ', ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐίκτην,

Ὦπόποι, ἦ μέγα δῆγμα ὑπερφιάλως ἐπέοικε

Τηλεμά-

Sic ait. risit uerò uoce bonus Menelaus:
manuq́ ipsum prehẽdit, uerbumq́ dixit, atq́ nominauit:
sanguinis es boni chare fili, qualia loqueris: Xenia dantur Telemacho.
atq́ ego tibi talia commutabo: possum enim.
donorum autem quicunq́ in mea domo thesauri iacent,
dabo quod pulcherrimum & preciosissimum est:
dabo tibi craterem elaboratum: argenteus autem
est totus, auro autem labra immixta sunt:
opus a. est Vulcani. dedit aũt ipsum gloriosissimus heros
Sidoniorum rex, quando eius domus suscepit
illuc me profectum: tibi autem uolo id præbere.
Sic hi quidem huiusce modi inter sese loquebantur.
conuiuæ uerò in domum ierunt diuini regis.
illi uerò adducebant oues, afferebantq́ forte uinum:
panem uerò ipsis uxores pulchris uittis attulerunt.
Sic illi quidem circa cœnam in domo laborabant.
proci autem ante Vlyssis ædes
discis delectabantur & amentis caprinis iaculantes,
in apparato pauimẽto, ubi antea insolẽtiam exercebant.
Antinous a. cõsederat & Eurymachus deo forma simi- Proci Telemachi colloquuntur.
duces procorum, uirtute n. erant longè optimi. lis,
his filius Phronij Noemon propè accedens,
Antinoum uerbis interrogans alloquebatur:
Antinoe, an quid scimus in mente nostra an non,
quando Telemachus redit ex Pylo arenosa?
nauem mihi abijt abducens: mihi uerò opus fit illius
Elidem in spaciosam traijcere: ubi mihi equæ
duodecim fœminæ, subtus autem muli patientes operis
indomiti, ex quibus aliquem adigens subiugarem.
Sic ait. hi u. in animo obstupescebant: non n. putabant
ad Pylum abijsse Neleiam, sed alicubi in ipsius
agris aut ouibus adesse, aut subulco.
Hunc rursus Antinous allocutus est Eupithei filium:
uerè mihi dic quando abijt, & quinam illum
iuuenes sequuntur: ex Ithaca electi, an suijpsius
mercenarijq́ mancipiaq́. posset aũt hoc etiam perficere.
& mihi hoc dic uerè, ut bene sciam,
an te per uim inuitum priuauit naue nigra,
an lubens ei dedisti, postquam conuenit te sermone.
Hunc a. filius Phronij Noemon contra allocutus est
ipse sponte ei dedi. quid faceret etiam alius,
quando uir talis habens curas in animo
peteret? difficile sanè abnegare dationem esset.
iuuenes autem qui in populo optimates apud nos,
illi eum sequuntur. ducẽ uerò ego conscendentem agnoui
Mentorem, aut deum, huic n. ipsi omnimodo similis erat.
sed hoc admiror: nidi hic Mentorem diuinum
heri sub aurora, tunc autem conscẽdit nauem ad Pylum.
Sic locutus abijt ad domum patris.
his uerò utrisq́ compulsus est animus generosus.
proci uerò simul sederunt, & quieuerũt à certaminibus.
his uerò Antinous interfatus est Eupithei filius,
dolens: furore uerò multum mens obtenebrata
implebatur, oculi uerò ei igni splendenti similes erant.
Eheu, quàm ingens facinus superbè factum est

Τηλε-

Telem. profectio isthæc: putabamus ei non perfectũ iri.
ex tot uerò inuitis ætate puer abijt impunè
naue deducta, electisq́ per populum optimis.
incipiet & ulterius malum esse: sed illi ipsi
Iupiter perdat uim antequam nobis malum fiat.
corum *sed agite mihi date nauem celerem & uiginti socios,*
occiden- *ut eum ipsum uenientem insidijs excipiam atq́ obseruem*
Telema *in freto Ithacæq́ Samijq́ aſperæ:*
cõsiliũ. *ut laborioſe nauiget propter patrem.*
Sic ait. illi uerò omnes laudabant, atq́ iubebant.
ſtatim deinde exurgentes ibant in domum Vlyſſis.
Neq́ ſanè Penelope longo tempore erat inſcia
ſermonum quos proci in mente profundè cogitabant.
præco enim illi dixit Medo, qui audierat conſilia,
extra aulam ens: illi uerò interius conſilium texebant.
feſtinabat uerò ire annuncians per domum Penelopæ:
hunc autem à limine euntem alloquebatur Penelope:
elope *Præco, cur te præmiſerunt proci inclyti?*
doni de *an dicere ancillis Vlyſſis diuini*
cis. *à labore ceſſare, his ipſis autem conuiuium apparare?*
ne procati, neq́ unquam conuerſati,
ultima & poſtrema nunc hic utinam cœnarent.
qui ſimul congregati, uictum abſumitis multum,
facultatẽ Telemachi prudentis: neq́ unquam à patribus
neſtris antea audiſtis pueri entes
qualis Vlyſſes erat inter ueſtros parentes:
neq́ ullum tractans iniquè, neq́ quicquam locutus
publicè: quæ conſuetudo eſt diuinorum regum,
alium odère mortalium, alium amant.
ille uerò nunquam prorſus improbè cuiquam fecit.
ſed ille quidem ueſter animus & indigna facinora
apparent, neq́ ulla eſt gratia poſt beneficia.
don Pe- *Hanc rurſus allocutus eſt Medon prudentia doctus:*
opæ Te *utinam ſanè ô regina hoc maximum malum eſſet:*
achum *ſed multo maiusq́ & perniciosius aliud*
ciat na *proci tentant, quod non perficiat Saturnius:*
ſſe. *Telemachum cupiunt interficere acuto ferro,*
domũ reuertentem: ille uerò profectus eſt ad patris famã
ad Pylum ſacram, atq́ ad Lacedæmonem diuinam.
elope *Sic ait. eius illic ſoluta ſunt genua & amicum cor:*
et clàm *diuq́ ipſam ſilentium uerborum cepit, ipſius uerò oculi*
ilii eſſe *lachrymis impleti ſunt, tenella autem ei detenta eſt uox:*
fectum. *tandem uerò ipſum uerbis excipiens allocuta eſt:*
præco, cur mihi filius abijt? neq́ ipſum neceſſitas erat
naues celeres conſcendere, quæ maris equi
hominibus ſunt, penetrant a. immenſum humidũ mare,
an ut ne quidem nomen eius inter homines relinquatur?
Hanc uerò excepit deinde Medon prudentia doctus:
haud ſcio an aliquis ipſum deus impulit, an ipſius
animus impulſus ire ad Pylum, ut audiat
patris ſui aut reditum, aut quod nam fatum obierit.
Sic locutus abijt ad domum Vlyſſis: (*ſuſtinuit*
hanc a. dolor circumfudit animũ crucians, neq́ amplius
in ſella ſedere, pluribus in domo entibus:
uerùm ſuper limen ſedebat elaborati thalami,

Τηλεμάχῳ ὁδὸς ἦδε· φάσθω δέ οἱ ὃ τελέεσθαι.
ἐκ τόσσων δ' ἀέκητι νεὼς ἀΐσσεται αὐτως
νῆα ἐρυσσάμενοι, κρίνας τ' ἀνὰ δῆμον ἀρίστους.
ἄρξει δὴ πότερόν κακὸν ἔμμεναι· ἀλλά οἱ αὐτῷ
Ζεὺς ὀλέσσειε βίλιν πρὶν ἡμῖν πῆμα γενέσθαι.
ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν καὶ εἴκοσ' ἑταίρους,
ὄφρά μιν αὐτὸν ἰόντα λοχήσομαι ἠδὲ φυλάξω
ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης·
ὡς ἂν ὧδε μογερῶς ναυτίλληται εἵνεκα πατρός.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευον.
αὐτίκ' ἔπειτ' ἀνάσαντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος.
Οὐδ' ἄρα Πηνελόπῃα πολὺν χρόνον ἦεν ἄπυστος
μύθων οἳ μνηστῆρσι κατὰ φρεσὶ βυσσοδόμευον.
κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπεύθετο βουλὰς,
αὐλῆς ἐκτὸς ἐὼν· οἱ δ' ἔνδοθι μῆτιν ὕφαινον.
βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων δμῳῇσι δμῶσι Πηνελοπείης·
τὸν ῥ' ἤ κατ' ὀδὸν ὄτρυνε πόδας καὶ Πηνελόπεια.
Κῆρυξ, τίπτέ σε πρόεσαν μνηστῆρες ἀγαυοί;
ἦ ἐπέμεναι δμωῇσιν Ὀδυσσῆος θείοιο
ἔργων παύσασθαι, σφίσι δ' αὐτοῖς δαῖτα πρῆξαι;
μὴ μνηστεύσαντες, μηδ' ἄλλοθ' ὁμιλήσαντες,
ὕστατα καὶ πύματα νῦν γε θάδε λειπνήσειαν.
οἳ θᾶμ' ἀγειρόμενοι, βίοτον κατακείρετε πολλόν,
κτῆσιν Τηλεμάχοιο δαΐφρονος· ὄφρα τι πατρῶν
ὑμετέρων τὸ πρόσθεν ἀκούετε παίδων ἐόντων
εἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μετ' ὑμετέροισι τοκεῦσιν·
ὅτε τινα ῥέξας ὀλίγιστον, ὅτε τι εἰπὼν
ἐν δήμῳ ἦτ' ὀΐω ἢ δίκη θείων βασιλήων,
ἄλλον κ' ἐχθαίρῃσι βροτῶν, ἄλλον κε φιλοίη.
κεῖνος δ' ὅποτε πάμπαν ἀτάσθαλον ἄνδρα ἐώργει,
ἀλλ' ὁ μὲν ὑμέτερος θυμὸς καὶ ἀεικέα ἔργα
φαίνεται, οὐδέ τις ὀΐῃ χάρις μετόπισθ' ὀφέεσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μέδων περιμήκεα εἰδώς·
εἰ γὰρ δὴ βασίλεια τόδε πλεῖον κακὸν εἴη·
ἀλλὰ πολὺ μεῖζόν τε καὶ ἀργαλεώτερον ἄλλο
μνηστῆρες φράζονται, ὃ μὴ τελέσειε Κρονίων·
Τηλέμαχον μεμάασι κατακτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ,
οἰκαδ' ἐνειόμενον· ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
ἐς Πύλον ἠγαθέην, ἠδ' ἐς Λακεδαίμονα δῖαν.
Ὡς φάτο. τῇ δ' αὖτ' λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ·
δὴν δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε, τὼ δέ οἱ ὄσσε
δακρυόφιν πλήσθην, θαλερὴ δέ οἱ ἔχλυε φωνή·
οὐδέ ἑ δὴν μιν ἔπεισιν ἀμειβομένην προσέειπε,
κῆρυξ, τίπτέ μοι παῖς οἴχεται; ὀδέ τι μιν χρεὼ
νηῶν ὠκυπόρων ἐπιβαινέμεν, αἵτ' ἄλσι ἵπποι
ἀνδράσι γίγνονται, πρόσω ἥ τε πλεῖ ἐφ' ὑγρήν,
ἤ ἵνα μὴ δ' ὄνομ' αὖτ' ἐν ἀνθρώποισι λίπηται;
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περιμήκεα εἰδὼς Μέδων·
οὐκ οἶδ' εἴ τις μιν θεὸς ὤρορεν, ἦε καὶ αὐτὴ
θυμὸς ἐφωρμήθη ἰέμεν δὲ Πύλον, ὄφρα πύθηται
πατρὸς ἑῆ νόστον, ἠὲ ὅν τινα πεπτεῶτα.
ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κατὰ δ' ὤμων Ὀδυσῆος·
τὴν δ' ἄχος ἀμφεχύθη θυμοφθόρον, οὐδέ ἄρ' ἔτ' ἔτλη
ἥμενον ἐφεζέσθαι, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων·
ἀλλ' ἄρ' ἐπ' οὐδοῦ ἷζε πολυκμήτου θαλάμοιο,

οἴκτρ' ὀλοφυρομένη. περὶ δ' ἅμαὰι μινύριζον
πᾶσαι ὅσαι κατὰ δώματ' ἔσαν νέαι ἠδ' παλαιαί.
τῆς ἀδινὰν γοόωσα μινυρίζουσα Περιλόπεια, (καὶ
Κλῦτε φίλαι· περί γάρ μοι ὀλύμπιοι ἄλγε' ἔδωκαν
ἐν πασέων ὅσσαι μοι ὁμοῦ τράφεν ἠδ' ἐγένοντο·
ἤ περίμ μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
παντοίῃς ἀρετῇσι κεκασμένον ὣ δαναοῖσιν,
ἐσθλόν, τοῦ κλέος οὐρανὸν εὐρὺ πάντ' Ἐλλάδα καὶ μέσον Ἄργος·
al. αὐηρέψαντο νῦν δ' αὖ πάις ἀγαπητὸν ἀποκτεῖναι μεμάασιν
θύελλαι ἀκλέα ἐκ μεγάρων· τὸ δ' ὄρμηθ' ὅπνον ἑλέσθαι.
ἀλλὰ σφῶϊ, τόδ' ὑμεῖς πρὸς φρεσὶ θέσθε ἑκάστη
ἐκ λεχέων μ' αὐτῆμαρ ἐγεῖραι, ὧν τις ἄμμιν σάφα θυμῷ,
ὅππότ' ἐκεῖνον ἔβη πολίλλιν νῆα μέλαιναν.
εἰ γάρ ἐγὼ τυθόμην ταύτην ὁδὸν ὁρμαίνουσα,
τῷ κε μάλ' ἢ κὴν ἔμεινε, καὶ ἐπεὶ σμερδνός περ ὀδοῖο,
ἢ κέ με τεθνηκυῖαν ἐνὶ μεγάροισι λέλειπεν.
ἀλλά τις ὀτρηρὸς Δολίου καλέσειε γέροντα,
ἅμμιν ἐμόν, (ὅν μοι δῶκε πατὴρ ἔτι δῦρο κιόντι,
καί μοι κῆπον ἔχει πολυδένδρεον) ὄφρα τάχιστα
Λαέρτῃ τάδε πάντα πατρὶ ἐξείπωμεν κατὰ λέξιν,
εἴ δ' ἤ πως τινὰ κῆδος ἐνὶ φρεσὶ μῆτιν ὑφήνας,
ἔρχεσθον λαοῖσιν ὀδύρεται, οἵ μεμάασιν
ὄφρα μὴ Ὀδυσῆος φθίσαι γόνον αὐτιθέοιο.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
νύμφα φίλη, σὺ μὴ ἄρ με κατάκτανε νηλεῖ χαλκῷ,
ἤ ἔα γ' ἐν μεγάρῳ· μῦθον δ' ἔτι τόνδε κέλευσον.
ἦδ' ἐγὼ τάδε πάντα· πόρον δέ οἱ ὅσσ' ἐπέλευσε,
σῖτον καὶ μέθυ ἡδύ· ἐμοῦ δ' ἔλε μέγαν ὅρκον,
μὴ πρίν σοι ἐρέειν πρίν δωδεκάτην τε γενέσθαι,
ἢ σ' αὐτὴν ποθέσαι, ἠὲ ἀφορμηθέντος ἀκοῦσαι·
ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἰάπτῃς·
ἀλλ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵματ' ἑλοῦσα,
εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
εὔχε' Ἀθηναίῃ κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο·
ἣ γάρ κέν μιν ἔπειτα καὶ ἐκ θανάτοιο σαώσει.
μηδ' ἐγέροντα κάκ' ὄτρυν' κεκακωμένον. ὀ γὰρ οἴω
πάγχυ θεοῖς μακάρεσσι γονὴν Ἀρκεισιάδαο
ἔχθεσθ'· ἀλλ' ἔτι πῆ τις ἐπέσσεται ὅς κεν ἔχῃσι
δώματά θ' ὑψερεφέα καὶ ἀπόπροθι πίονας ἀγρούς.
Ὡς φάτο, τῇ δ' ὄρνυτο γόον, σχέθε δ' ὄσσε γόοιο.
ἣ δ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵματ' ἑλοῦσα,
εἰς ὑπερῷ' ἀνέβαινε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
τὴ δ' ἔθετ' ὀλοχύτας κανέῳ. ἠράτο δ' Ἀθήνῃ,
Κλῦθί μοι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἀτρυτώνη·
εἴποτέ τοι πολύμητις ἐνὶ μεγάροισιν Ὀδυσεὺς
ἢ βοὸς ἢ ὄϊος κατὰ πίονα μηρί' ἔκηε,
τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι φίλον υἷα σάωσον,
μνηστῆρας δ' ἀπάλαλκε κακῶς ὑπερφιάλους ἐόντας.
Ὡς εἰποῦσ' ὀλόλυξε, θεὰ δέ οἱ ἔκλυεν ἀρῆς.
μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀν' ἀμφίαλα σκιόωντο·
δεῖνα δέ τις εἶπεσκε νέων ὑπερφιάλων,
ἦ μάλα δὴ γάμον ἄμμι πολυμνήστη Βασίλεια
ἀρτύει ὃς δέ τι οἶδεν ὃ οἱ φόνον ὑΐι τέτυκται.
ὣς ἄρα τις εἶπεσκε. τὰ δ' ἔκλυον ὡς ἐτέτυκτο.
τοῖσιν δ' Ἀντίνοος ἀγορήσατο Εὐπείθεος,

miſerabiliter lugens. undiq; autem ancillæ eiulabant
omnes quotquot in domo erant iuuenculæ atq; uetulæ.
illas uehementer lugens alloquebatur Penelope:
Audite amicæ: ſupra modũ mihi cœlites dolores dede-
ex oĩb. quotquot unà mecũ nutritæ atq; natæ ſunt: (runt
quæ antea quidem maritum bonum amiſi animoſum,
omnibus uirtutibus ornatum inter Græcos,
eximiũ, cuius gloria lata per Græciã & mediũ Argos:
nunc rurſus filium dilectum occidere cupiunt
inglorium ex ædibus: neq; abeuntem audiui.
improbæ, neq; uos quidem in mente induxiſtis ſingulæ
è lectulo me ſuſcitare, ſcientes manifeſtè in animo,
quando ille conſcendit canam ad nauem nigram.
ſi enim ego audiuiſſem iſtam profectionem molientem,
ſanè ſtatim aut manſiſſet, quantumuis feſtinans ad iter,
aut me mortuam in domo reliquiſſet.
ſed aliquis famulus Dalium uocet ſenem, Dalium Pe-
mancipium meum, (quẽ mihi dedit pater iam huc eũti, nelopes ſe-
& mihi hortum habet arboriferum) ut celerrimè nem.
Laertæ hæc omnia aßidens ex ordine dicat,
ſi fortaßis aliquod ille in mente conſilium excogitans,
progreſſus à uulgo lugeat, qui cupit
ſuam & Vlyßis perdere prolem diuini.
Hanc rurſus allocuta eſt chara nutrix Euryclea:
domina chara, tu quidem me interfice crudeli ferro,
ſiue relinquas in ædibus: ſermonem certè non celabo.
noui ego iſta omnia: præbui aũt illi quæcũq; poſtulauit,
panem & uinum dulce: mei autẽ magnum iuramentum,
non prius tibi dicerem quàm duodecimaq; adeſſet dies,
aut te ipſam deſiderare, & digreſſum audiſſe:
ut non flens corpus pulchrum læderes:
ſed lota, puras corpori ueſtes induens,
ad ſolarium conſcendens cum ancillis mulieribus,
uota fac Palladi filiæ Iouis à capra nutriti:
hæc enim ipſum deinde & à morte ſeruabit.
neq; ſenem afflige afflictum. non enim exiſtimo
penitus dijs beatis ſobolem Laertæ
inuiſam eſſe: ſed alicubi aliquis ſupererit qui poßideat
domos excelſas & porrectos fertiles agros.
Sic ait. huius a. ſedauit luctũ, cohibuitq; oculos à luctu.
ipſa uerò lota, puras corpori ueſtes induens,
in ſuperiora conſcendit cum ſeruis ancillis.
impoſuit q; molas caniſtris. ſupplicauitq; Palladi:
Audi me à capra nutriti Iouis filia indomita:
ſi unquam tibi uerſutus in ædibus Vlyſſes
aut bouis aut ouis pinguia femora adoleuit,
horum nunc memor ſis, & mihi charum filium ſerua,
procos uerò auerte malè ſuperbientes.
Sic locuta eiulauit. dea autem illius audiuit preces.
proci autem tumultuabantur per atria obſcura:
tum uerò aliquis dicebat iuuenum ſuperbientium:
profectò iam nuptias nobis à multis cupita regina
apparet: neq; ullo pacto nouit q ſuo cædes fil. cõſtituta ẽ.
ſic quiſpiam dicebat. ea autem neſciebant ut acta erant.
illis uerò Antinous concionatus eſt & interfatus:

δαιμό-

infelices

ô felices, sermones quidem arrogantes fugite,
omnes pariter, ne forte quispiam annũciet etiam intus.
sed age silentio hic exurgentes perficiamus
consilium quod etiam omnibus in mente placuit nobis.

Sic locutus, elegit uiginti uiros optimos:
festinantes uerò profecti ad nauẽ uelocẽ & littus maris:
nauem quidem principio maris in altum traxerunt:
malum uerò imposuerunt & uela naui in nigra:
aptabant autem remos scalmis è corio factis,
omnes decorè. ac uela alba expanderunt.
arma uerò ipsis tulerunt generosi famuli:
alte in humidum hanc traxerunt: ingressiq́ sunt ipsi,
illic cœnã sumpserunt, expectarunt. a. uesperi aduentum.

In solario uerò illic prudens Penelope
iacebat sane ieiuna, non gustans cibum neq́ potum,
cogitans an eius mortem fugeret filius innocens,
an ipse sub procis impijs domaretur.
quantaq́ cogitat leo uirorum in turba
timens, cùm ipsum doloso in circulo agitant:
tanta ipsam cogitantem corripuit dulcis somnus.
dormit uerò recumbẽs: solutaq́ sunt ei compages omnes.
ibi tum alia excogitauit dea cæsia Minerua:
idolum effinxit, corpore autem assimilatũ erat mulieri,
Iphthimæ filiæ magnanimi Icarij,
hanc Eumelus duxerat Pheris in domo habitans.
misit uerò ipsam ad domum Vlyssis diuini,
si quo pacto Penelopen lamentantem lugentem
compesceret à luctu, fletuq́ lachrymoso:
in thalamum uerò ingressa est seræ ad lorum.
stetit aũt supra caput, & ipsam sermone allocuta est:

Dormis Penelope charo afflicta corde?
nequaquam te sinunt dij facile uiuentes
flere, neq́ tristem esse, quoniam adhuc rediturus est
tuus filius: minime enim quicquam deorum offensor est.

Hanc uerò excepit deinde prudens Penelope,
ualde suauiter dormiens in somniorum portis:
cur ô soror huc ueneristi? non antea quidem
aderas, quãdoquidem ualde multũ longe domũ habitas:
& me iubes cessare ærumna, & doloribus
multis, qui me irritant in mente & in animo.
quæ ante quidem maritum bonum amisi magnanimum,
omnibus uirtutibus ornatum inter Græcos,
eximium: cuius gloria lata per Græciã et mediũ Argos:
nunc rursus filius dilectissimus abijt caua in naue
stultus, neq́ laborum probè gnarus, neq́ commerciorum.
huius causa iam ego etiam magis lugeo quàm illius.
ob hunc undiq́ tremisco & timeo ne quid patiatur,
aut is horum in populo quo abijt, aut in ponto.
hostes enim multi in ipsum moliuntur,
cupientes occidere antequam ad patriam terram ueniat.

Hanc respondens allocutus est simulachrũ obscurum:
confide, neq́ prorsus in mente timeas tantopere,
talis enim comes una sequitur, quam etiam alij
uiri optarint adesse, (potest enim)
Pallas Minerua: te uerò lamentantem miseretur.

δαιμόνιοι, μύθους μὲν ὑποφιάλους ἀλέασθε
πάντες ὁμῶς, μή πως τις ἐπαγγείλῃσι καὶ ἔσσω.
ἀλλ' ἄγε σιγῇ † τοῖον ἀνασάντες τελέωμεν al. τῖον
μῦθον ὁδὸν καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶν ἤραρεν ἡμῖν.

Ὡς εἰπὼν, ἐκρίνατ' εἴκοσι φῶτας ἀρίστους·
βὰν δ' ἰέναι ἀῢδὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
νῆα μὲν ἄρ πάμπρωτον ἁλὸς βένθος δ' ἐρύσαν·
ἐν δ' ἱστόν τ' ἔτίθεντο καὶ ἱστία νηῒ μελαίνῃ·
ἠρτύναντο δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισι,
πάντα κατὰ μοῖραν. ἀνὰ δ' ἱστία λεύκ' ἐπέτασαν.
τεύχεα δέ σφιν ἔνεικαν ὑπερθύμοι θεράποντες.
ὑψοῦ δ' ἐννοτίῳ τιθεν γ' ὥρμισαν· ἐν δ' ἔβαν αὐτοί,
ἔνθα δ' ὅρπον ἔλοντο, μύλον δ' ὣς ἔασθρον ἐλθεῖν.

Ἡ δ' † ὑποροφίῳ αὖθι πορίφρων Πηνελόπεια al. ὑπορρῷ· αὐτοῦ βᾶσα πορίῃ.
κεῖτ' ἄρ' ἄσιτος, ἄπαστος ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
ὀρμαίνουσ' εἴ οἱ θάνατον φύγοι ἠΰς ἀμύμων,
ἦ ὅγ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι δαμείη.
ὅσσα δ' ἤμβριμήσε λέων αὐδρῶν ἐν ὁμίλῳ
δῃώσας, ὁπότε μιν δόλιον περὶ κύκλον ἄγωσι·
τόσσα μιν ὀρμαίνουσαν ἐπέλαβε νήδυμος ὕπνος,
εὗδε δ' ἀνακλινθεῖσα· λύθεν δέ οἱ ἄψεα πάντα,
ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
εἴδωλον ποίησε, δέμας δ' ἴκτο γυναικί
ἰφθίμῃ κούρῃ μεγαλήτορος Ἰκαρίοιο,
τὴν Εὔμηλος ὄπυιε Φερῆς ἐνὶ οἰκία ναίων.
πέμπε δέ μιν πρὸς δῶμα θεοπροπίοισι δαείσιν
ἔπως Πηνελόπειαν ὀδυρομένην γοόωσαν
παύσειε κλαυθμοῖο, γόοιό τε δακρυόεντος·
ἐν θάλαμον δ' εἰσῆλθε παρὰ κληῖδα ἰμάντα.
στῆ δ' ἄρ ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,

Εὕδεις Πηνελόπεια φίλον τετιημένη ἦτορ;
οὐ μέν σ' ὀλίε ἐῶσι θεοὶ ῥεῖα ζώοντε
κλαίειν, οὐδ' ἀκάχησθαι, ἐπεί ῥ' ἔτι νόσφιν ὄντα
σὸν παῖδ' ἀΐσσ' ὁ μὲν γάρ τι θεοῖς ἀλιτήμονός ἐστιν.

Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πορίφρων Πηνελόπεια,
ἦλθ' μάλα κνώσσουσ' ἐν ὀνείρεσι πύλησι,
τίπτε κασιγνήτη δ' ὦ ἦλυθες; ὅττι πάρος γε
οὐκ ἐλεαίρουσα πολὺν ἀπόπαυθι δ' ὀδύνης
καί μ' ἐκέλη παύσασθαι ὀϊζυρόν, ἥδ' ὁδ' ἀνώγει
πολλέων, οἳ μ' ἐρέθουσι κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν.
ἦ μὲν γὰρ πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
παντοίης ἀρετῆσι κεκασμένον ἐν δαναοῖσιν,
ἐσθλὸν τ' κλέος εὐρὺ κατ' Ἐμάθην καὶ μέσον Ἄργος·
νῦν δ' αὖ πάϊς ἀγαπητὸς ἔβη κοίλης ὑπὲρ νηὸς
νήπιος, ὅστε πόνων ἐὺ εἰδώς, ὅτ' ἀγορήσων.
τὸν δὴ ἐγὼ καὶ μᾶλλον ὀδύρομαι ἤπερ ἐκεῖνα.
τρέμω δ' ἀμφιτρομέων μὴ δή τι πάθῃσιν,
ἢ ὅγε τὴν ἐνὶ δήμῳ ἴν' οἰχεται, ἢ ἐνὶ πόντῳ.
δυσμενέες γὰρ πολλοί ἐπ' αὐτῷ μηχανόωνται,
ἔμπλειοι κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.

Τὴν δ' ἀπαμείβομένη προσέφη εἴδωλον ἀμαυρόν,
θάρσει, μηδ' ἔτι τάγχυ μετὰ φρεσὶ δὴν ἰδὶ λίλω,
τοίη γάρ τοι πομπὸς ἅμ' ὄρχεται, ὣ τε καὶ ἄλλοι
ἀνέρες ἠράσαντο πρεσάμεναι, (δύνατα γάρ)
παλλὰς Ἀθηναίη· σὲ δ' ὀδυρομένην ἐλεαίρει.

ἃ νῦν μι πρόφρασσι τὴν πάρος μυθήσασθαι.
Τὴν δ' αὖτε πρόσφατε πολύφρων Πηνελόπεια,
εἰ μὲν δὴ θεός ἐσσι, θεοῖό τε ἔκλυες αὐδῆς,
εἰ δ' ἄγε μοι καὶ κεῖνον ὀϊζυρὸν κατάλεξον,
εἴπερ ἔτι ζώει, καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο,
ἢ ἤδη τέθνηκε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη εἶδος ὄνειρος,
ἀλλά τοι κεῖνόν γε διίφιλα μήδεται ἔργα,
ζώει οὐδ' ἂν πέθηνε, κακὸν δ' οὐ μήδεα βάζειν.
Ὡς εἰπὼν, σανίδεσσι πρὸς κληῖδας λάβε θύρης
ἀργυρέης· ἡ δ' ἔβη ὑπερ' ἠλιβάτοιο θύρετρα.
κούρη Ἰκαρίοιο· φίλον δὲ οἱ ἔπτορ ἐγείρας
ὡς οἱ ὠκυάλοιο ὄνειρον ἐπέστατο νυκτὸς ἀμολγῷ.
μνησῆρδε δ' αὐτὰς ἐπὶ πλοῦν ὑγρὰ κέλευθα,
Τηλεμάχῳ φόνον αὐτῷ γὰρ φρεσὶν ὁρμαίνοντε δύω.
ἔστι δ' ἔστις νῆσος ἐν ἁλὶ πετρήεσσα,
μεσσηγὺς Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης,
Ἀστερίς, ἡ μεγάλη· λιμένες δ' ἐν νάυλοχοι αὐτῇ
ἀμφίδυμοι· τῇ τόν γε μύον λοχόωντε δύω ἀχαιοί.

νυκτὸς ἀμολγῷ. ἐν τῇ τῆς μεσονυκτίδος ὥρᾳ. ἢ ἔστι κατὰ τὸ ἕτερον καὶ ἐν ὥρᾳ συμβήσεσθαι μὲν ἀμέλγεσθαι δίκην.

Proci Telemachō ei diaturi meditantur.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ε. ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Ἐκπλοΐαν τῷ ὑιῷ Λαέρτου ποιησάμενος ὁ Ζεὺς, Ἑρμῆν πέμπει πρὸς Καλυψὼ, κελεύων ἀποπέμπειν τὸν Ὀδυσσέα. ὁ δὲ τὸ κελευσθὲν ποιεῖ. τῇ δεκάτῃ δὲ ὀκτωκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ αὐτὸν ὁ Ποσειδῶν, πρὸς χαλκήνας, λύει τῶν σχεδίαν. Ἰνὼ δὲ αὐτῷ δίδωσι περίζωμον, ἵνα περὶ μαζὸν ὑποβάντι δὴ γῆς ἀπορρίψαι αὐτίκα· ποιεῖ τε ταῦτα, καὶ τῶν Φαιάκων χώραν ἐρχεται διασωθείς.

Concilio deorum secundo facto, Iupiter Mercurium mittit ad Calypsō, iubens dimittere Vlyssem. Ipsa uerò iussum facit. Decima uerò octauæ die uidens eum Neptunus, & indignatus, soluit ratem. Ino uerò ei dat uittam, præcipiens ut posquam terram appulisset abijceret eam, & multa passus, in Phæacum regionem uenit seruatus.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ε. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ε, πλεῖ δὴ σχιδίης Ὀδυσεὺς πιλήσας πόντῳ.

ODYSSEAE HOMERI E. RAPSODIA.

E, nauigat in rate Vlysses fracta mari.

Ὡς δ' ἐξ λεχέων παρ' ἀγαυοῦ Τιθωνοῖο
ὤρνυθ', ἵν' ἀθανάτοισι φόως φέροι ἠδὲ βροτοῖσιν·
οἱ δὲ θεοὶ θῶκόνδε καθίζανον, ᾗσι δ' ἄρα τοῖσι
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ὅ τε κράτος ὔτι μέγιστος.
τοῖσι δ' Ἀθηναίη λέγε κήδεα πόλλ' Ὀδυσῆος
μνησαμένη· μέλε γάρ οἱ ἐὼν ἐν δώμασι νύμφης·
Ζεῦ πάτερ, ἠ δ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
μή τις ἔτι πρόφρων ἀγανὸς καὶ ἤπιος ἔστω
σκηπτοῦχος βασιλεύς, μηδὲ φρεσὶν ἄσσα ἰδυῖα,
ἀλλ' αἰὲν χαλεπός τ' ἔην, καὶ ἄσυλα ῥέζοι·
ὡς ἄτις μέμνηται Ὀδυσῆος θείοιο
λαῶν οἷσιν ἄνασσε, πατὴς δ' ὡς ἤπιος ἦεν·
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ κεῖται κρατερὰς ἀλγεα πάσχων,
νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἣ μιν ἀνάγκη
ἴσχει, ὁ δ' οὐ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι, οὐ ἑταῖροι,
οἵ κέν μιν πεμπόντων ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
νῦν καὶ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀπόκτειναι μεμάασι,
οἰκαδε νεισόμενον. ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
ἐς Πύλον ἠγαθέην ἠδ' ἐς Λακεδαίμονα δῖαν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγε ἕρκος ὀδόντων;
οὐ γὰρ δὴ τόν γε μὲν ἐβούλευσας νόον αὐτὸς,
ὡς ἄπρι κέν σ' Ὀδυσεὺς ἀποτίσεται ἐλθών;

ORA autem ex lectis ab generoso Tithono
surrexit, ut immortalibus lumen ferret atq; mortalibus:
ipsi uerò dij ad consessum conscderant, inter illos q; Iupiter altitonans, cuius potentia est maxima.
illis autem Pallas dicebat pericula multa Vlyssis memor: cura enim ei erat ens in domo Nymphæ.
Iupiter pater, atq; alij beati dij semper entes,
nullus amplius benignus mitis & mansuetus sit
sceptrifer rex, neq; mente iusta doctus,
sed semper durus sit, & iniusta faciat:
quoniam nullus memor est Vlyssis diuini
populorū quibus præfuit, pater aūt ceu mansuetus erat:
sed ille quidem in insula iacet graues dolores patiens,
Nymphæ in ædibus Calypsus, quæ ipsum ui
detinet, hic uerò nō potest suam in patriā terram uenire.
non enim ei adsunt naues remiges, & socij,
qui ipsum comitentur super lata dorsa maris.
nunc rursum filium dilectissimum occidere cupiunt,
domum reuertentem. ille uerò abijt ad patris famam
ad Pylum diuinam atq; ad Lacedæmonem claram.
Hanc excipiens alloquutus est nubicogus Iupiter:
filia mea, quale tibi dictum excidit septum dentium?
an non iam hoc quidem consultasti mente ipsa,
ut sanè illos Vlysses ulciscereturr euersus?

Minerua cœlibes.

Τηλέ-

Telema-

quae nunc me præmisit tibi haec dixere.
Hanc rursus allocuta est prudens Penelope:
siquidem tu dea es, deaq; audiuisti uocem,
age mihi & illum errumnosum enarra,
si fortasse adhuc uiuit, & uidet lumen solis,
an iam mortuus est, & in Plutonis ædibus.
Hanc respondens alloquutum est idolum obscurum:
non quidem tibi illum continuò dicam,
uiuat ille an mortuus sit. malum uerò uana loqui.
Sic loquutum, postium apud seram euanuit
in flatus uentorum. ipsa uerò ex somno prorupit
filia Icarij: amicum autem illi pectus refloruit,
ut ipsam euidens somnium adijt noctis in conticinio.
proci uerò conscensa naue nauigabant humidas uias,
Telemacho cædem arduam in mente meditantes.
est autem quædam insula medio mari petricosa,
inter Ithacamq; Samumq; asperam,
Asteris, non magna: portus uerò ad insidias apti in ipsa
ab utroq; latere ituroit, habētes: ibi hūc expect. insi. Ach.

Telemachum autem tu dedut accurate, (potes enim)
ut illæsus in patriam terram ueniat,
proci uerò in naui retrogradè redeant.

Dixit sane, & Mercuriũ dilectum filiũ alloquebatur:
Mercuri (tu enim in alijs nuncius es)
Nymphæ pulchricomæ dicito uerum consilium,
reditum Vlyssis patientis, ut redeat,
neq; deorum ductu, neq; mortalium hominum:
sed ipsè in rate colligata dolores patiens
die uicesima ad Scheriam fertilem perueniat,
Phæacum ad terram, qui propinqui dijs sunt,
qui ipsum ex animo deum ueluti honorabunt:
mittent autem in naui charam in patriam terram,
æsq; aurumq; abundè uestemq; exhibentes,
plurima quanta nunquam ex Troia sustulisset Vlysses;
etiamsi illæsus uenisset, portionem ex præda sortitus.
sic enim ei fatum est amicosq; uidere, & adire
domum ad excelsam & suam in patriam terram.

Sic ait. neq; renuit internuncius Mercurius:
statim deinde pedibus subligauit pulchra sandalia,
immortalia, aurea: quæ ipsum ferebant siue per mare,
siue per immensam terram, pariter cum flatibus uenti.
cepit autem uirgam qua uirorum oculos demulcet
quorumcunq; uult, eos autem ipsos sopitos excitat.
hanc in manibus tenens uolabat fortis Mercurius.
ad Pieriam autem appulsus, ex æthere incidit in mare:
ruit autem deinde super fluctus, laro aui similis,
quæ circum magnos sinus maris irrequieti
pisces uenans, densas alas mergit salsugine:
huic similis plurimis uectus est fluctibus Mercurius.
sed quando iam in insulam peruenisset longe sitam,
tum ex ponto conscendens cæruleo, ad continentem
ibat: donec ad ingentẽ specũ peruenit, in qua Nympha
habitabat pulchricoma. hanc uerò intus inuenit entem:
ignis quidem ad focum ingens ardebat, procul uerò odor
cedriq; fragilis thurisq; per insulam olebat,
ardentium. ipsa uerò intus cantillans uoce pulchra,
telam percurrens, aureo radio textorio texebat,
sylua autem specum circumcreuerat uirescens,
cletbraq; populusq;, & odorata cyparissus,
ibi quoq; aues extensas alas habentes nidulabantur,
bubones, accipitres q;, latasq; linguas habentes cornices
marinæ, quibusq; marina opera curæ sunt.
atq; illic extensa erat per speluncam cauam,
uitis pubescens, florebat uerò uuis:
quatuor uerò ex ordine fontes fluebant aqua limpida,
uicini inter se uersi alius aliò:
circum uerò prata mollia uiolæ atq; apij
uirebant: ibi tametsi immortalis accedens
admiraretur uidens, & oblectaretur mente sua:
illic stans admirabatur fortis internuncius Mercurius.
cæterum postquam omnia suo admiratus est animo,
statim in latam speluncam perrexit: neq; ipsum coram
ignorauit conspicata Calypso diua dearum.
(non enim ignoti utiq; dij inuicem exsistunt

Τηλέμαχον δ' σὺ πέμψον ὁδὸν σαώσας, (δύσασθαι
ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς ἵκηται πατρίδα γαῖαν ἱκνεῖ), (γὰρ)
μνηστῆρες δ' οἱ νηὶ θαλίπεδες ἀπονέονται.

Ἦ ῥα, Ἑρμείαν φίλον υἱὸν ἀύτιον ηὔδα·
Ἑρμεία (σὺ γάρ αὔτε τάδ' ἄλλα πόρ' ἄγγελος ἐσσι)
νυμφῃ ἐϋπλοκάμῳ εἰπεῖν νημερτέα βαλέω,
νόστον ὀϊζυσῆος, τάλασίφρονος, ὥς κε νέηται,
ὅττε θεῶν πομπῇ, ὅττε θνητῶν αὐθρώπων·
ἀλλ' οἳ γ' ὧδε ἄφαρ ἴσαν πολυϊδίσμονα θύματα πάσχων
ἤματι κ' εἰκοστῷ Σχερίῃ ἐρίβωλον ἵκοιτο, σχερίῃ. σχερί
Φαιήκων δὲ γαῖαν, οἳ ἀγχίθεοι γεγάασιν, ἐκαλεῖτο ἡ τῶν
οἵ κέ μιν πόδεσσι κάρη θεὸν ὣς τιμήσουσιν· φαιάκων. τ
πέμψουσι δ' οἱ νηῒ φίλῃ δὲ πατρίδα γαῖαν, μετὰ ταῦτα ἐ
χαλκόν τε χρυσόν τε ἄλις εὐδμήτά τε εἵματα δέλτο δὲ
πολλ' ὅσ' οὐδ' ἐπὶ Τροίης ἔξήρατ' Ὀδυσσεύς, κλίθη κιρκύρα. τ
εἴπερ ἀπήμων ἦλθε, λαχὼν ἀπὸ λῆϊδ' ἄεσσαν. ἢ ἀρχαιότατον ἐ
ὣς γάρ οἱ μοῖρ' ἔπλετο φίλους τ' ἰδέειν, καλέτο Δερπαίη
εἶκόν δὲ ὑψόροφον κιχάνειν δὲ πατρίδα γαῖαν.

Ὡς ἔφατ'. οὐδ' ἀπίθησε διάκτορος Ἀργεϊφόντης·
αὐτίκ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἑδήσατο καλὰ πέδιλα,
ἀμβρόσια, χρύσεια· τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν
ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν, ἅμα πνοιῇς ἀὐτμοιο. ἕλετο ἡ ῥάβδον
εἵλετο δ' ῥάβδον τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει λέγω ἐρέτας τε
ὧν ἐθέλει, οὓς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει. τίθεν τὴν Ἑρμεί
ἣ μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο κρατὺς Ἀργεϊφόντης. ῥάβδον, ἔστι δ' ὑ
Πιερίην δ' ἵκανε, βὰς αἰθέρος ἔμπεσε πόντῳ. χαίτῃ μὲν τιτάρα
σθένει δ' ἴκελος πολιήτῃσιν ὀρνίθεσσιν μένης πακόεσσι
σεύατ' ἔπειτ' ἰὼν κῦμα, λάρῳ ὄρνιθι ἐοικώς, πελιλυμένας δὲ
ὅς τε κατὰ δεινὸς κόλπους ἁλὸς ἀτρυγέτοιο διεγέρει.
ἰχθῦς ἀργύφεους, πυκινὰ πλῶτα δύεται ἅλμῃ·
τῷ ἴκελος πολέεσσιν ὀχήσατο κύμασιν Ἑρμῆς.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφίκετο τηλόθ' ἐοῦσαν,
ἐκ πόντου βὰς ἰοειδέα, ἠπειρόνδε
ἤιεν· ὄφρα μέγα σπέος ἵκετο, τῷ ἔνι νύμφη
ναῖεν ἐϋπλόκαμος. τὴν δ' ἔνδοθι πότμον ἔσαν· al. τηλόθι
πῦρ μὲν ἐπ' ἐσχαρόφιν μέγα καίετο, † τηλόσε δ' ὀδ-
κέδρου τε διηκτοῦ θύου τ' ἀνὰ νῆσον ὀδώδει, (μὴ
δαιομένων. ἡ δ' ἔνδον ἀοιδιάασ' ὀπὶ καλῇ,
ἰσὸν ἐποιχομένη, χρυσείῃ κερκίδ' ὑφαίνων,
ὕλη δ' ἀμφιπεφύκει τηλεθόωσα,
κλήθρη τ' αἴγειρός τε, καὶ ὐδώδης κυπάρισσος.
ἔνθα δέ τ' ὄρνιθες τανυσίπτεροι ἐδύναζοντο,
σκῶπές τ' ἴρηκές τε, τανύγλωσσοί τε κορῶναι
εἰνάλιαι, τῇσίν τε θαλάσσια ἔργα μέμηλεν.
ἡ δ' αὐτῆ τετάνυστο πόδι σπέος γλαφυροῖο,
ἄμπελος ἠβώωσα, τεθήλει δὲ σταφυλῇσι·
κρῆναι δ' ἐξείης πίσυρες ῥέον ὕδατι λευκῷ,
πλησίαι ἀλλήλῃσι τετραμμέναι ἄλλυδις ἄλλη·
ἀμφὶ δὲ λειμῶνες μαλακοὶ ἴα πόλλ' ἐθήλει
ἁλσεσι· ἔνθα κ' ἔπειτα καὶ ἀθανάτους πόρ' ἐπελθὼν
θηήσαιτο ἰδὼν, καὶ τέρφθείη φρεσὶν ἧσιν·
ἔνθα στὰς θηεῖτο διάκτορος Ἀργεϊφόντης.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα ἐῷ θηήσατο θυμῷ,
αὐτίκ' ἄρ' εἰς ἤθεον ἀπέβη· οὐδ' ἔμιμνε προϊδεῖν
ἀγνοίησεν ἰδοῦσα καλυκώπις δῖα θεάων.
(οὐ γάρ τ' ἀγνῶτες γε θεοὶ ἀλλήλοισι τέλονται

ἀθανάτοι, οὐδ' εἴ τις ἀπόπροθι δώματα ναίει)
οὐδ' ἄρ' ὅ γ' ὑβριστὴν μεγαλήτορα γῦον ἔτετμεν,
ἀλλ' ὅγ' ἐπ' ἀκτῇ κλαῖε καθήμενος· ἔνθα πάρος περ
δάκρυσι καὶ στοναχῇσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων,
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον προτὶ ἠεροειδέα λάεβων.
Ἑρμείαν δ' ἐρέεινε Καλυψὼ δῖα θεάων,
ἐν θρόνῳ ἱδρύσασα φαεινῷ σιγαλόεντι,
Τίπτε μοι Ἑρμεία χρυσόῤῥαπι εἰλήλουθας,
αἰδοῖός τε φίλος τε; πάρος γε μὲν οὔτι θαμίζεις.
αὔδα ὅ, τι φρονέεις· τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν,
εἰ δύναμαι τελέσαι γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστίν·
ἀλλ' ἕπεο πρόσσω, ἵνα τοι παρξείνια θείω.
Ὡς ἄρα φωνήσασα θεὰ προθέηκε τράπεζαν,
ἀμβροσίης πλήσασα, κέρασσε δ' ἐρυθρὸν νέκταρ.
αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἤδε διάκτορος Ἀργειφόντης.
αὐτὰρ ἐπεὶ δείπνησε, καὶ ἤρκεσε θυμὸν ἐδωδῇ,
καὶ τότε δὴ μιν ἔπειτα προσηύδα μύθοισι πτερόεντα,
Εἰρωτᾷς μ' ἐλθόντα θεὰ θεόν; αὐτὰρ ἐγώ τοι
νημερτέως ἐρέω μῦθον, ὡς ἐπιτέλλεαι αὐτή.
Ζεὺς ἐμὲ κούρῃ ἀνώγει ἀεκητί γε ἐλθέμεν ὧδε.
τίς δ' ἂν ἑκὼν ἔσοιτο διαπρὸ ἁλμυρὸν ὕδωρ,
ἄστυ τε; οὐδέ τις ἄγχι βροτῶν πόλις οἵτε θεοῖσιν
ἱρὰ τελεσσι καὶ ἑκατόμβας.
ἀλλὰ μάλ' οὔπως ἔστι Διὸς νόον αἰγιόχοιο
ἔκτοθι παρφυγέειν ἄλλον θεόν, οὐδ' ἀλιῶσαι,
φησί τοι ἔνδοθι εἶναι ὀϊζυρώτατον ἄλλων
τλήμων ἀνδρῶν οἳ ἄστυ περὶ Πριάμοιο μάχοντο
ἐννάετες, δεκάτῳ δὲ πόλιν περσαντες ἔβησαν
οἴκαδ'· ἀτὰρ τῷ νόσφιν Ἀθηναίη ἀλίητο,
ἣ σφιν ἐπῶρσ' ἄεμόν τε κακὸν καὶ κύματα μακρά.
τῷ δ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθον ἐσθλοί τε ταῖροι,
τὸν δ' ἄρα δεῦρ' ἄνεμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσεν,
τὸν νῦν σ' ἐθέλει ἀποπεμπέμεν ὄφρα τάχιστα.
οὐ γάρ οἱ πῇ δοκεῖ φίλων ἄπο νόσφιν ὀλέσθαι,
ἀλλ' ἔτι οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
οἶκον δυ ὑψόροφον καὶ ἐλθεῖν δυ πατρίδα γαῖαν.
Ὡς φάτο. ῥίγησεν δ' Καλυψὼ δῖα θεάων,
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
σχέτλιοι ἐστὲ θεοί, ζηλήμονες ἔξοχον ἄλλων,
οἵ τε θεὰς ἀγάασθε πάρ' οὐδρασιν εὐνάζεσθαι
ἀμφαδίην, ἤ τις τε φίλην ποιήσετ' ἀκοίτην.
ὡς μὲν ὅτ' Ὠρίωνα ἕλον χρυσόθρονοι ἠῶ,
τόφρα οἱ ἠγάασθε θεοὶ ῥεῖα ζώοντες,
ἕως μιν γε Ὀρτυγίην χρυσόθρονος Ἄρτεμις ἁγνὴ
οἷς ἀγανοῖς βελέεσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν·
ὡς δ' ὅποτ' Ἰασίωνι ἐϋπλόκαμος Δημήτηρ,
ᾧ θυμῷ ἔξασα, μίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ,
νειῷ ἐνὶ τριπόλῳ· οὐδὲ πολὺ ἦεν ἄπυστος
Ζεύς, ὅς μιν κατέπεφνε βαλὼν ἀργῆτι κεραυνῷ.
ὡς δ' αὖ νῦν μοι ἄγαθε θεοὶ βροτὸν ἄνδρα πρέεινα,
ὃν μὲν ἐγὼν ἐσάωσα πολὺ πρόπαν βεβαῶτα
οἷον· ἐπεὶ οἱ νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
al. ἴλασε Ζεὺς † ἐλάσας ἐκέασε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
τῷ δ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθον ἐσθλοί τε ταῖροι,
τὸν δ' ἄρα δεῦρ' ἄνεμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσε.

immortales, neq; si quis longè procul domos habitet)
neq; uerò Vlyssem magnanimum intus offendit,
sed ipse ad litus flebat sedens: ubi ante etiam
lacrymis & gemitibus & doloribus animum macerãs,
pontum in irrequietum prospiciebat lacrymas stillans.
Mercurium autem interrogabat Calypso diua dearum,
in throno collocatum splendido stupendo:
Cur ad me Mercuri aurea uirga uenisti, Calypso a Mercurio.
uenerandeq; charaq;? ante quidem nequaquam solebas.
loquere quodcunq; cupis: perficere.a.me animus iubet,
si possum perficere, & si perficiendum est:
sed sequere ulterius, ut tibi hospitalia apponam.
Sic locuta dea apposuit mensam,
ambrosia impletam: miscuit autem nectar rubrum. (rius.
cæterùm ipse bibebat & comedebat internũcius Mercu
at postquam cænauit, & exhilarauit animum cibo,
& tum ipsam uerbis excipiens allocutus est:
Interrogas me uenientẽ dea deum? cæterum ego tibi Mercurius
uerè sermonem enarrabo: iubes enim. Calypso.
Iupiter me iussit huc ire inuitum.
quis enim uolens tantam percurreret salsam aquam,
immensam? neq; ulla propè mortalium urbs quiq; dijs
sacra faciant & legitimas hecatombas.
sed nullo modo fas est Iouis mentem ægida habentis
neq; prætergredi alium deum, neq; uanam facere,
ait tibi uirum adesse ærumnosissimum aliorum
uirorum qui intra urbem Priami pugnarunt
nouennio, decimo uerò urbem depopulati conscenderunt
domum: cæterum in reditu Palladem offenderunt,
quæ ipsis excitauit uentum q; malum & fluctus ingẽtes.
ibi alij quidem omnes perierunt boni socij,
hunc uerò huc uentus q; ferens & fluctus appulit,
hunc nunc te iubet dimittere quàm celerrimè.
non enim ei hic fatale est ab amicis seorsim perire,
sed adhuc ei fatale est amicos q; uidere, & peruenire
ad domum excelsam, & suam patriam ad terram.
Sic ait. extimuit uerò Calypso diua dearum, Calypso in
& ipsum compellans uoce, uerba alata dixit: dignam
improbi estis dij, inuidi præ alijs, in deos.
quiq; deabus inuidetis cum uiris dormire
palàm, si qua charum fecerit maritum.
sic quidem cùm Orionem cœpit roseis digitis aurora, Ortũ à Dia
tamdiu illi inuidebatis dij facile uiuentes, na pere
donec ipsum in Ortygia aurea sella Diana casta ptum.
suis miris sagittis aggrediens occidit:
sic etiam quando Iasioni pulchricoma Ceres,
suo animo cedens, commixta est in amicitia & lectulo,
nouali in tertiato: neq; diu erat ignarus
Iupiter, qui ipsum occidit feriens candenti fulmine. Iason à Io
sic rursum nunc mihi inuidetis dij mortalẽ uirũ adesse, ue perc
illum quidem ego seruaui à carina susceptum sum fulmi
solum: quoniam illi nauem celerem coruscò fulmine ne.
Iupiter iclam diffidit medio in nigro ponto.
tum alij quidem omnes perierunt boni socij,
hunc uerò huc uentus q; ferens & fluctus adegit.

hunc ego annuì & annuì, atq; promiseram
facere immortalem & absq; senio diebus omnibus:
uerũ quãdoquidẽ nullo pacto fas est Iouis mẽtẽ ægiochi
nec prætergredi alium deum, neq; unam facere,
saltem, si illum ipse excitat & iubet
pontum per irrequietum: dimisero uerò ipsum nunq; ego,
non enim mihi præsto sunt naues remiges, & socij
qui ipsum deducant per lata dorsa maris.
cæterum ei lubens consulam, neq; celabo,
ut planè illæsus suam in patriam terram perueniat.

Hanc statim allocutus est internuncius Mercurius:
sic nunc dimitte, Iouis autem euita iram,
ne fortassis tibi in posterum iratus succenseat.

Sic locutus auolauit fortis Mercurius:
ipsa uerò ad Vlyssem magnanimum ueneranda nympha
ibat, postquam Iouis audierat mandata.
hunc a, in littore inuenit sedentem: neq; unquam oculi
à lachrymis siccabantur: consumebatur q; dulcis ætas
ob reditũ lugẽti, quoniã non amplius placebat nympha.
ysses in y sed nocte quidem dormiebat etiam coactus
us à Ca in speluncis cauis apud nolens uolentem:
so deten dies uerò in petris & littoribus sedens,
lacrymis & gemitibus & doloribus animum macerans,
pontum in irrequietum prospiciebat, lacrymas stillans.
propè autem astans allocuta est diua dearum:

lypso ad Infelix, ne amplius hic lugeas, neq; tibi ætas
ssem. consumatur: iam enim te ualde promptа dimittam.
sed age, ligna longa abscindens, apta ferro
latam ratem, at tabulata fige super eam
sublime, ut te ferat per obscurum pontum.
porro ego panem & aquam & uinum rubrum
imponam abundè, quæ tibi famem arceant.
uestes q; induam: mittam q; tibi uentum à tergo,
ut oppido illæsus tuam in patriam terram perueniας,
si modò dij utiq; uoluerint qui cœlum latum habitant,
qui me fortiores sunt in cognoscendo q; iudicando q;.

Sic ait. exhorruit autem patiens diuus Vlysses,
& ipsam allocutus uerba alata dixit: (Elionem,
aliud quippe sanè tu dea hoc moliris, neutiquam profe-
quæ me iubes rate traijcere ingentes undas maris,
horrendas difficiles q;: quas neq; naues æquales
ueloces traijciunt, lætantes Iouis uento.
non ego te inuita ratem conscenderim,
nisi mihi digneris dea magnum iusiurandum iurare,
ne ullum mihi ipsi damnum malum consulere aliud.

Sic ait. risit uerò Calypso diua dearum,
manu q; ipsum demulsit, uerbum q; dixit, & compellauit:
profectò improbus es, & non incauta sciens:
qualem certè hunc sermonem excogitasti proloqui.
alypsius- sciat nunc hoc terra & cœlum latum supernè,
randum. & ipsa subterlabens stygis aqua, (quod maximum
ware Sty- iuramentum grauissimum q; est beatis dijs)
ã paludẽ non ullum tibi ipsi damnum malum consulere aliud:
rauissimũ sed ea quidem cogito & suadeo, quæcunq; mihi ipsi
ijs iuramẽ utiq; suaderem si me necessitas tantopere urgeret.
um.

etenim

τὸν μὲν ἐγὼ φίλεόν τε καὶ ἔτρεφον, ἠδὲ ἔφασκον
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
ἀλλ' ἐπεὶ ὄπως δὴ Διὸς νόον αἰγιόχοιο
ὅττι πρὸ ἐξελθεῖν ἄλλον θεόν, ὃς δ' ἁλιῶσαι,
ἐρρέτω, εἴ μιν κεῖνο ἐποτρύνει γε καὶ ὤγει
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον· τῷ μὲν δ' ἔτι μιν ὅπη ἔγωγε
δ' γάρ μοι πάρα νῆδυς ἐπήρετμοι, οἵ τέ οἱ αὖτε
οἵ κεν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
αὐτάρ οἱ πρόφρων ὑποθήσομαι, ὅσ' ἂν κ δύσω,
ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.

Τὸν δ' αὖτε προσέφη ἀκάματος Ἀργειφόντης·
ὅτω νῦν ἀπόπεμπε, Διὸς δ' ὑποπίζεο μῆνιν,
μή πως τοι μετόπισθε κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ.

Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κρατὺς Ἀργειφόντης·
ἣ δ' ἐπ' Ὠκεανὸν μεγάλητορα πότνια νύμφη
ᾔει, ἐπειδὴ Ζηνὸς ἐπέκλυεν ἀγγελιάων.
τὸν δ' ἄρ' ἐπ' ἀκτῆς εὗρε καθήμενον· ἀδέ ποτ' ὄσσε
δακρυόφιν πίτνεσκον, κατέβρη γλυκὺς αἰὼν
νόστον ὀδυρομένῳ, ἐπεὶ οὐκέτι ἥνδανε νύμφη.
ἀλλ' ἤτοι νύκτας μὲν ἰαύεσκεν ἠ ἀνάγκῃ
ᾗ οἱ ἐπείσαι ἠθελε καὶ οὐκ ἐθέλων ἐθελούσῃ.
ἤματα δ' ᾗ γε θέρεσιν ἠ ἠϊόνεσι καθίζων,
δ' ἀκρυσιν ἠ σοναχῇσιν ἠ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων,
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δ' ἐρεύγετο, δ' ἀκρυα λείβων·
ἀγχοῦ δ' ἱσαμένη πρόσφατο καλὰ θεάων·

Κάμμορε, μή μοι ἔτ' ἔνθαδ' ὀδύρεο, μηδέ τοι αἰὼν
φθινέτω· ἤδη γάρ σε μάλα πρόφρασσ' ἀποπέμψω.
ἀλλ' ἄγε, δ' ὀρθὰ μακρὰ τάμωμι, ἀρμόζεο χαλκῷ
θυρείῳ πλατὺ δ' ἵλυν, ἀτὰρ ὑπερθε τῇφι ἐπ' αὐτῇ
ὑψοῦ, ὥς σε φέρῃσιν ἐπ' ἠνοπα πόντον.
αὐτὰρ ἐγὼ σῖτον καὶ ὕδωρ καὶ οἶνον ἐρυθρὸν
ἐνθήσω μενοεικέ', ἃ κέν τοι λιμὸν ἐρύκοι.
εἵματά τ' ἀμφιέσω· πέμψω δέ τοι ὄπιθεν οὖρον
ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς σὸν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι,
εἴπερ θεοί γ' ἐθέλουσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
οἵ μέν φέρτεροί εἰσι νοῆσαί τε πρῆξαί τε.

Ὣς φάτο. ῥίγησεν δ πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
ἄλλό τι δὴ σὺ θεὰ τόδε μήδεαι, δ' ἔτι πομπὴν,
ἤ με κέλεαι σχεδίῃ πόρσαι μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε· τὸ δ' δ' οὐδ' ὑπὸ νῆδυ ἔασαι
ὠκύποροι πρόρωσιν, ἀγαλλόμεναι Διὸς ὄρνι.
δ' αὖ ἐγὼν ἀέκητι σέθεν σχεδίης ὑπερβαίην,
εἰ μή μοι τλαίης γε θεὰ μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
μή τί μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλεύσεμεν ἄλλο.

Ὣς φάτο. μείδησεν δ Καλυψὼ δῖα θεάων,
χειρί τε μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
ἦ δὴ ἀλιτρός γ' ἐσσι, νῷ σὸν ἀφραδίας εἰδότι·
οἷον δὴ τὸν μῦθον ἐπεφράδεο ἀγορεύσαι.
ἴσω νῦν τόδε γαῖα νὺξ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
καὶ τὸ κατειβόμενον στυγὸς ὕδωρ, (ὅστε μέγιστος
ὅρκος δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσι)
μή τί τοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλεύσεμεν ἄλλο·
ἀλλὰ τὰ μὲν νοέω καὶ φράσσομαι, ὅσσ' ἂν ἐμοὶ πρὸ
αὐτῇ μηδοίμην ὅτε μοι χρειὼ τόσσον ἵκοι.

κεν

ἡ γὰρ ἐμοὶ νόος ἐστὶν ἐναίσιμος, οὐδέ μοι αὐτῇ
θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι σιδήρεος, ἀλλ' ἐλεήμων.

Ὡς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο δῖα θεάων
καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
ἔξοχ' ἄρ' ἀντιθέῳ γλαφυρὸν θεὸς ἵδρυε Καὶ αὐήρ·
καί ῥ' ὁ μὲν ἔνθα κάθιζεν ὑδὲ θρόνῳ ἔνθεν ἀνέστη
Ἑρμείας· νύμφη δ' ἐτίθει παρὰ πᾶσαν ἐδωδὴν,
ἔδμεν ἠδὲ πίνειν, οἷα βροτοὶ ἄνδρες ἔδουσιν·
αὐτὴ δ' αὖτ' ἰέζεν ὀδυσσῆϊ θείοιο
πὴ ἓ πρὸ ἀμβροσίην μελιηδέα νέκταρ ἔθηκαν.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον,
αὐτὰρ ἐπεὶ πάρπησαν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε Καλυψὼ δῖα θεάων,

Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἦ τω δὴ οἶκόνδε φίλην δὲ πατρίδα γαῖαν
αὐτίκα νῦν ἐθέλεις ἰέναι; σὺ δ' ἴχεο Καὶ ἔμπης.
εὖ γε μὲν εἰδείης σῷσι φρεσὶν ὅσσά τοι αἶσα
πήματ' ἀναπλῆσαι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι,
ἔνθάδε καὶ μεθιεῖν σὺν ἐμοὶ τῇδε δώματα φυλάσσοις,
ἀθάνατός τ' ἔσσι· ἱμειρόμενός περ ἰδέσθαι
σὴν ἄλοχον, τῇ δὴ αἰὲν ἐέλδεαι ἤματα πάντα.
ὅ μὲν δὴ φημὶ γε χερείων δύμεναι ἔμπης,
ὅ δ' ἐμὰς, ὀδὲ φυΐν. ἐπεὶ οὔπως ὀδὲ ἔοικεν
θνητὰς ἀθανάτῃσι δέμας καὶ εἶδος ἐρίζειν.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
πότνια θεὰ, μή μοι τόδε χώεο· οἶδα καὶ αὐτὸς (σεῦς,
πάντα μάλ' ὄψεκα σεῖο περίφρων Πηνελόπεια
εἶδος ἀκιδνοτέρη, μέγεθός τ', εἰς ἔμπα ἰδέσθαι.
(ἡ μὲν γὰρ, βροτός ἐστι, σὺ δ' ἀθάνατος καὶ ἀγήρως)
ἀλλὰ καὶ ὣς, ἐθέλω Καὶ ἑλέσθαι ἤματα πάντα
οἴκαδέ τ' ἐλθέμεναι, Καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι.
εἰ δ' αὖ τις ῥαίσῃσι θεῶν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
τλήσομαι, ἐν στήθεσσιν ἔχων ταλαπενθέα θυμόν.
ἤδη γὰρ μάλα πολλὰ ἔπαθον Καὶ πολλὰ ἐμόγησα
ἀνδράσι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.

Ὡς ἔφατ'. ἠέλιος δ' ἄρ' ἔδυ Καὶ ἀδῆν' ἐπέβησαν·
ἐλθόντε δὲ δὴ ἄρα τώ γε μυχῷ αὐλείῃς γλαφυροῖο,
τερπέσθην φιλότητι πρὸς ἀλλήλοισι μιγέντε.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
αὐτίκ' ὁ μὲν χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵνυτ' Ὀδυσσεύς,
αὐτὴ δ' ἀργύφεον μέγα εἵνυτο νύμφη,
λεπτὸν καὶ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἐξύϊ
καλὴν, χρυσείην· κεφαλῇ δ' ἐπέθηκε καλύπτρην·
καὶ τότ' Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μήσατο πομπήν·
δῶκε μὲν οἱ πέλεκυν μέγαν, ἄρμενον ἐν παλάμῃσι,
χάλκεον, ἀμφοτόρωθεν ἀκαχμένον· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
σκηπάρνου πόδα καλὸν, ἐλάϊνον, εὖ † ἐπαρηρός·
δῶκε δ' ἔπειτα σκέπαρνον ἐϋξέστην. ἡγήσατο δ' ὁδοῖο
νήσου ἐπ' ἐσχατιῆς, ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
κλήθρη τ' αἴγειρός τ', ἐλάτη τ' ἰὼ οὐρανομήκης,
αὖα πάλαι, πόρρηλα, τά οἱ πλώοιεν ἐλαφρῶς.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δεῖξ' ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
ἡ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα Καλυψὼ δῖα θεάων·
αὐτὰρ ὁ τάμνετο δοῦρα· θοῶς δ' ἐὶ ἴδυτο ἔργον.
εἴκοσι δ' ἐκβαλε πάντα· πελέκησεν δ' ἄρα χαλκῷ,
ξέσσε

etenim mihi mens est æqua, neq; mihi ipsi
animus intra præcordia ferreus, sed misericors.

Sic loquuta præcessit diua dearum
celeriter: ille deinde post uestigia iuit deæ.
peruenerunt autem ad spelunca cauam dea atq; uir:
& ille quidem illic resedit in solio unde surrexerat
Mercurius: Nympha uerò apposuit omnem cibum, Prandet in spelæa.
edere & bibere, qualia mortales uiri edunt:
ipsa uerò è regione sedit Vlyssi diuini,
huic uerò ambrosiam ancillæ & nectar apposuerunt.
hi uerò ad fercula parata apposita manus extenderunt.
cæterùm postquam saturati sunt cibo & potu,
his sermones cæpit Calypso diua dearum:

O inclyte Laertiade uersute Vlysses,
ficcinè domum charam ad patriam terram
protinus nũc uis proficisci? tu uerò gaude nihilominus.
si quidem scires tua mente quantos tibi fatale
dolores implere priusquam ad patriã terram peruenias,
tum certè hic manẽs unà mecum hanc domũ custodires,
immortalisq; esses: quantumuis cupidus sis uidere Calypso spondet Vlyssi immortalitatem.
tuam uxorem, cuius usq; desiderio teneris dies omnes.
non quidem certè illa inferior glorior esse,
nec corpore, neq; indole. quandoquidẽ nequaquam decet
mortales cum immortalibus corpore & forma certare.

Hanc respondens allocutus est uersutus Vlysses:
ueneranda dea, ne mihi ob hoc succenseas: scio enim ipse
omnia planè quod te prudens Penelope
forma inferior est, magnitudineq;, coram aspectu.
(illa quidẽ mortalis est, tu u. immortalis & insenescens)
sed etiam sic uolo & desidero diebus omnibus
domumq; redire, & reditus diem uidere.
quod si quispiam læuierit deorum in nigro ponto,
patiar, in pectore habens patientem animum.
iam enim ualde multa passus sum & multa laboraui
fluctibus & bello: posit illa hoc quoq; fiat.

Sic ait. sol autem occidit & tenebræ aduenerunt:
uenientes autem hi in secessum speluncæ cauæ,
oblectati sunt amore alter apud alterum manentes.
quando autẽ manegenita apparuit roseis digitis aurora,
continuò ille palliumq; tunicamq; induit Vlysses,
ipsa uerò candidam stolam ingentem induit Nympha,
tenuem & gratiosam, zonam autẽ circumposuit lumbis
pulchram, auream: capiti autem imposuit calanticam:
& tum tandẽ Vlyssi magnanimo molita est profectionẽ:
dedit quidem ei securim magnam, babilem in manus, Parat se Vlysses.
ferream, utrinq; acutam. cæterum in ipsa
manubrium perpulchrum, oleagineum, fabre factum:
dedit uerò deinde asciam politam. dux uerò uiæ erat
insulæ ad extremã oram, ubi arbores proceræ succreuerũt,
clethraq; populusq;, abiesq; in cælum pertingens,
aridæ pridem uehementer, quæ ei nauigarent leuiter.
cæterùm postquam ostẽdit ubi arbores longæ creuissent,
rediit quidem ad domum Calypso diua dearum:
at ipse scindebat ligna: celeriterq; ei absolutum est opus.
uiginti autem deiecit omnino: dolauitq; sanè ferro,

polijt

polinit uerò scitè, & ad normam direxit.
interim autem attulit terebras Calypso diua dearum,
terebrauit uerò omnes, & composuit inter sese:
clauis autem hanc & compagibus aptauit.
quantum quisq; fundum nauis circumscribit faber
onerariæ latæ, bene peritus fabrilium,
tantam latam ratem confecit Vlysses.
tabulata uerò erigens, coaptans frequentibus trabibus,
faciebat, cæterum longis asseribus perficiebat.
in uerò malum fecit, & antennas congruentes ei.
præterea sanè temonem fecit, ut gubernaret.
obsepsit uerò ipsam uirgis undiq; salignis,
fluctuũ propugnaculum esse: multamq; ingessit syluam.
interea uerò linteum attulit Calypso diua dearum,
uela conficere: ille uerò bene confecit & ista.
in autem funesq; rudentesq; pedesq; ligauit in ipsa:
uectibusq; hanc deduxit in mare diuinum.
quarta dies erat, & ei perfecta erant omnia:
quinta uerò dimisit ab insula diua Calypso,
uestesq; amiciens odoratas, & lauans.
in uerò ei urnam posuit dea nigri uini
aliam, aliam uerò aquæ magnam: & uiatica
in peram, in uerò ei obsonia posuit fortia plurima,
uentum uerò dimisit innocuum mollemq;.
lætus uerò uento extendit uela diuus Vlysses:
cæterùm ipse temonem gubernabat artificiosè
sedens: neq; ei somnus per palpebras cadebat
Pleiadesq; contemplanti & serò occidentem Booten,
ursamq;, quam & currum cognomento uocant,
quæ ibidem uertitur, atq; Orionem obseruat:
sola uerò expers est lauacrorum Oceani.
hanc enim eum iussit Calypso diua dearum
ponto nauigare ad sinistram manum habentem.
Septendecim quidem nauigabat dies iter faciens,
octodecima uerò apparuerunt montes umbrosi
terræ Phæacum, qua proximum erat illi:
apparuit autem ueluti scutum in obscuro ponto.

Hùc u. ex Æthiopibus rediẽs imperator Neptunus,
procul ex Solymorum montibus uidit: apparuit enim ei
pontum nauigans. ille efferbuit ex corde magis:
mouens autem caput ad suum dixit animum:
heu, profectò consultarunt dij aliter
de Vlysse, me apud Æthiopas ente:
& iam Phæacum terram prope, ubi ei fatum est
effugere magnã metam ærumnarum quæ ipsum occupat.
sed adhuc quidem eum dico affatim passurum mali.

pt. Vlyss. n tẽpestas quatit. Sic fatus, collegit nubes, & commouit pontum,
manibus tridẽtem capiens: omnes a. concitauit procellas
omnium uentorum: nubibus autem operuit
terram simul & pontum: ruit autem è cœlo nox.
simul Eurusq; Notusq; incidit, Zephyrusq; uehemens,
& Boreas serenus, ingentem fluctum prouoluens.
& tunc Vlyssis soluta sunt genua & amicum cor:
tristatus sanè dixit ad suum magnanimum animum:
heu me misorum, quid mihi tandem restat.

ξεσε δ' ὦτ ἐκαμάτως, καὶ ὧδε κάθιμ ἔπεα πτερόεντα·
τόφρα δ' ἐνείκε τόρετρα Καλυψὼ δῖα θεάων,
τέτρηνεν δ' ἄρα πάντα, καὶ ἥρμοσεν ἀλλήλοισι·
γόμφοισι δ' ἄρα τιὼ γε καὶ ἁρμονίῃσιν ἄρηρεν,
ὅσσον τίς τ' ἐὺ οἶδε νηὸς τορνώσεται ἀνὴρ
φορτίδ' ὀλυρείης, εὖ εἰδὼς τεκτοσυνάων,
τόσσον ἐπ' ὀλυρείῳ σχεδίῃ ποιήσατ' Ὀδυσσεύς.
ἴκρια δ' ἐκ σανίδων, ἀραρὼς θαμέσι ἐκμίνθοισι,
ποίει, ἄτὰρ μακρῇσιν ἐπηγκενίδεσσι τελεύτα,
ἐν δ' ἐσὸν ποίει, καὶ ἐπίκριον ἄρμενον αὐτῷ.
πρῶς δ' ἄρα τῇ σχεδίῃ ποιήσατο, ὄφρ' ἰθυόοι
φράζε δ' ἐμιν ῥίπτεσι θαμιπρὸς οἰσυΐνῃσι,
κύματ' ὀλαρ ἔμελλε· πολλὴν δ' ἐπεχεύατο ὕλην.
τόφρα δὲ φάρε' ἐνείκε Καλυψὼ δῖα θεάων,
ἰσία ποιήσασθαι· ὁ δ' εὖ τεχνήσατο καὶ τά. (πῆ·
ἐν δ' ὑπέρας τε κάλως τε πόδας τ' ἐνέδησεν ἐν αὐ-
μοχλοῖσιν δ' ἄρα τιὼ γε κατέρυσεν εἰς ἅλα δῖαν,
τέτρατον ἦμαρ ἔην, καὶ τῷ τετέλεστο ἅπαντα·
τῷ δ' ἄρα πέμπτῳ πέμπ' ἀπὸ νήσου δῖα Καλυψώ,
εἵματά τ' ἀμφιέσασα θυώδεα, καὶ λάσασα.
ἐν δ' εἰ ἀσκὸν ἔθηκε θεὰ μέλαν ὀἴνοιο
δεύτερον, ἕτερον δ' ὕδατος μέγαν· ἐν δὲ κανίσκῳ
πωρύκῳ, ἐν δ' εἰ ὄψα τίθει μυρία πολλά,
ἔρμ ἐνθείσασ ἀπήμονά τε λιαρόν τε.
γηθόσυνος δ' ἔρρῳ πίτασ' ἱσία δῖος Ὀδυσσεύς·
αὐτὰρ ὁ πηδαλίῳ ἰθυνε τεχνηέντως
ἤμενος· οὐδέ οἱ ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτε
πλειάδας τ' ἐσορῶντι καὶ ὀψὲ δύοντα Βοώτην,
ἄρκτον θ', ἣν καὶ ἅμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν,
ἥ τ' αὐτοῦ στρέφεται, καί τ' ὠρίωνα δοκεύει·
οἴη δ' ἄμμορος ὄβρι λοετρῶν ὠκεανοῖο.
τῇ γὰρ δὴ μιν ἄνωγε Καλυψὼ δῖα θεάων
πεντοπορεύμεναι ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς ἔχοντα.
ἑπτὰ δὲ καὶ δέκα μὲν πλεῖον ἤματα πεντοπορεύων,
ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα
γαίης Φαιήκων, ὅθι τ' ἄγχιστον πέλεν αὐτῷ·
ἔσκετο δ' ὡς ὅτε τε ῥινὸν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ.

Τὸν δ' ἐξ Αἰθιόπων αὖτις κρείων Ἐνοσίχθων,
τηλόθεν ἐκ Σολύμων ὀρέων εἰσενόησεν· ἔσκετο γάρ οἱ
πόντου ὣς πλείων. ὁ δ' ἐχώσατο κηρόθι μᾶλλον·
κινήσας ἄρα κῆρι πρὸς ὃν μυθήσατο θυμόν,
ὤ πόποι, ἦ μάλα δὴ μεταβάλλουσιν θεοὶ ἄλλως
ἀμφ' Ὀδυσῆι, ἐμεῖο μετ' Αἰθιόπεσσιν ἐόντος·
τὸν δ' ἤδη φαίηκων γαίης σχεδόν, ἔνθά οἱ αἶσα
ἐκφυγέειν μέγα πῆμα βροτῶν ἣν μιν ἐπαύει.
ἀλλ' ἔτι μήν μιν φημὶ ἄλλῳ ἐλάαν κακότητος.

Ὡς ἐπὼν, σώιαζεν νεφέλας, ἐτάραξε δὲ πόντον,
χερσὶ τρίαιναν ἑλών· πάσας δ' ὀρόθυνεν ἀέλλας
παντοίων ἀνέμων· σεῦε δὲ νεφέεσσι κάλυψε
γαῖαν ὁμοῦ δὲ πόντον· ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.
σεῦε δ' εὖρός τ' νότος τ' ἔπεσε, ζέφυρός τε δυσαὴς,
καὶ Βορέης αἰθρηγενέτης, μέγα κῦμα κυλίνδων.
τῇσι τότ' Ὀδυσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,
ὤμοι ἐγὼ δειλός, τί νύ μοι μήκιστα γένηται.

δείδω

Λείσθω μὴ δ' ἀπάνευθε θεὰ νημερτέα εἴπῃ,
ἣ μ' ἔφατ' ἐν πόντῳ, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι,
ἄλγε' ἀναπλήσειν· τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
οἷσιν νεφέεσι πόδεσσιφι δεσμὸν βυρσὸν
Ζεὺς, ἐπάραξε δὲ πόντον, ὦτρυνε δ' ἄελλαι
παντοίων ἀνέμων· νῦν μοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος.
τρὶς μάκαρες δ' Ἀναοὶ καὶ τετράκις οἵ τότ' ὄλοντο
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, χάριν Ἀτρείδῃσι φέροντες.
ὡς δὴ ἔγωγ' ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
ἤματι τῷ ὅτε μοι πλεῖστοι χαλκήρεα δοῦρα
Τρῶες ἐπ' ἐρρίψαν περὶ Πηλείωνι θανόντι·
τῷ κ' ἔλαχον κτερέων, καί μοι κλέος ἦγον Ἀχαιοί·
νῦν δέ με λευγαλέῳ θανάτῳ εἱμάρτο ἁλῶναι.

Ὡς ἄρα μιν εἰπόντ' ἔλασεν μέγα κῦμα κατ' ἄκρης,
ἀμφὶς ἐπιστύμενον, περὶ δὲ σχεδίην ἐλέλιξεν. (κρὶς,
πὰξ δ' ἀπὸ σχεδίης αὖτις βάτο, πηδαλίοιο δὲ
ἐκ χειρῶν πρόθορε· μέσον δ' οἱ ἴσον ἔαξε
δεινὴ μισγομένων ἀνέμων ἐλθοῦσα θύελλα.
πολλὸν δὴ ἀπέρυχε θοὴν ἐπίκριον ἔμπλησε πόντῳ.
τὸ δ' ἄρ' ὑποβρυχᾶ θῆκε πολὺν χρόνον, οὐδ' ἀναΐδνη
ἔκφατο μάλ' αὐχεδέειν μεγάλου ὑπὸ κύματος ὁρμῆς.
εἵματα γάρ ῥ' ἐβάρυνε τά οἱ πόρε δῖα Καλυψώ.
ὀψὲ δὴ ἀνέβη κεφαλὴν, ἐσόμησε δ' ἁλὸς ἔμπλυσεν ἄλμην
πικρὴν, ἣ οἱ πολλὴ ἀπὸ κροτάφοιο κελάρυσσεν.
ἀλλ' οὐδ' ὡς σχεδίης ἐπελήθετο τειρόμενός περ,
ἀλλὰ μεθορμηθεὶς ἐν κύμασιν, ἐλάβετ' ἄρ' ἣ γε
ἐν μέσσῃ δὴ κάθιζε, τέλος θανάτοιο ἀλύων·
τὴν δ' ἐφόρει μέγα κῦμα κατὰ ῥόον ἔνθα κἀκεῖσε.
ὡς δ' ὅτ' ὀπωρινὸς Βορέης φορέησιν ἀκάνθας
αὖ πεδίοιο, πυκιναὶ δὴ πρὸς ἀλλήλῃσιν ἔχουσαι·
ὣς τὴν αὖ πέλαγος ἄνεμοι φέρον ἔνθα κἀκεῖσε.
ἄλλοτε μὲν τε νότος Βορέῃ πρόβαλέσκετο φέρεσθαι,
ἄλλοτε δ' αὖτ' εὖρος Ζεφύρῳ ἔξασκε διώκειν.
τὴν δὲ ἴδ' ὀφθαλμῷ Κάδμου θυγάτηρ καλλίσφυρος Ἰνὼ
Λευκοθέη, ἣ πρὶν μὲν ἔην βροτὸς αὐδήεσσα,
νῦν δ' ἁλὸς ἐν πελάγεσσι θεῶν ἔχει ἔμμορε τιμῆς,
ἣ ῥ' Ὀδυσῆ ἐλέησεν ἀλώμενον, ἄλγε' ἔχοντα,
αἰθυίῃ δ' εἰκῦῖα ποτῇ αὐτῆς ὑπὸ λίμνης·
ἵζε δ' ὕδη σχεδίης, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,

Κάμμορε, τίπτ' ἄρα τοι ὧδε Ποσειδάων ἐνοσίχθων
ὠδύσατ' ἐκπάγλως, ὅτι τοι κακὰ πολλὰ φυτεύει;
ὅ μὲν δή σε κατα φθίσει μάλα περ μενεαίνων.
ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ὄρξαι, (δοκέεις δέ μοι οὐκ ἀπινόσφι)
εἵματα τοῦτ' ἀποδὺς, σχεδίην δὲ ἀνέμοισι φέρεσθαι
κάλλιπ' ἀτὰρ χείρεσσι νέων, ὦδε μαίεο νόστου
γαίης Φαιήκων, ὅθι τοι μοῖρ' ἄλυξαι.
τῇ δ' τόδε κρήδεμνον ὑπὸ στέρνοιο τανύσσαι
ἄμβροτον· οὐδέ τι τοι παθέειν δέος, οὐδ' ἀπολέσθαι·
αὐτὰρ ἐπὴν χείρεσσιν ἐφάψεαι ἠπείροιο,
ἂψ ἀποδυσάμενος βαλέειν εἰς οἶνοπα πόντον,
πολλὸν ἀπ' ἠπείρου, αὐτὸς δ' ἀπονόσφι τραπέσθαι.

Ὡς ἄρα φωνήσασα θεὰ κρήδεμνον ἔδωκεν,
αὐτὴ δ' ἂψ ἐς πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα,
αἰθυίῃ εἰκῦῖα· μέλαν δὲ ἑ κῦμα κάλυψεν.
αὐτὰρ ὁ μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς,

ὀχθήσας

uereor ne omnia dea uera dixerit, (uenirem,
quæ me dicebat in mari, priusquã ad patriã terram per-
dolores impleturũ esse: ea certè nũc omnia perficiuntur.
qualibus nubibus opernit cælum latum
Iupiter, commouit autem mare, irruunt uerò procellæ
omniũ uentorũ: nunc mihi præsens est grauis pernicies.
ter beati Danai & quater qui quondam perierunt
Troia in lata, gratiam Atridis ferentes.
utinam ego mortuus fuissem & fatum obijssem
die illo quando mihi plurimi ferratas hastas
Troiani iniecerunt circa Atridem mortuum:
tum sortitus essem parẽtalia, & meã gloriã celebrassent
nunc me tristi morte fatatum est perire. (Achiui:

Sic ipsum loquutum pepulit ingens fluctus à uertice,
horrendum irruens, concussit autem ratem.
longè uerò à rate ipse excidit, clauus autem Vlyss. cui
ex manibus excidit: medium autem malum ei fregit tiũ ratẽ
horrenda commixtorum uentorum irruens procella. pefas.
longè autem uelum & antenna incidit ponto.
illum uerò sub aqua detinuit longo tempore, neq; potuit
malde statim emergere magni sub fluctus impetu.
uestes enim grauabant quas illi præbuerat diua Calypso.
serò tandem emersit, ex ore autem euomuit salsuginem
amaram, quæ ei copiosa ab capite defluebat.
sed neq; sic ratis oblitus est tametsi afflictus,
sed impetu facto in fluctibus, apprehendit eam:
in medio autem sedit, finem mortis euitans:
hanc aũt ferebat ingens fluctus per fluẽta huc atq; illuc.
quemadmodum quoties autumnalis Boreas fert spinas
per campum, densæ autem inuicem hærent:
sic illam per mare uenti ferebant huc atq; illuc.
interdum quidem uentus Boreæ præbebat ut ferret,
interdũ u. rursus Eurus Zephyro cedebat ut psequeretur.
hunc autem uidit Cadmi filia pulchris talis Ino
Leucothea, quæ antè quidem erat mortalis uocalis,
nunc uerò maris in Pelago deorum sortita erat honorẽ,
hæc Vlyssem miserta est uagabundum, dolores habẽtem,
mergo uerò adsimilis uolatu emersit è gurgite:
sedit autem in rate, & ipsum sermone allocuta est:

Infelix, quid tibi sic Neptunus terram concutiens
iratus est uehementer, quòd tibi mala multa serit?
non tamen te corrumpet quantumuis insaniens.
sed certè sic fac, (uideris autem mihi non stultus esse)
uestes istas exuens, ratem uentis ferre Vlyss. nati
relinque: cæterùm manibus natans, quære reditum fragm. è
in terra Phæacum, ubi tibi fatale est effugere. Leucothea
accipe autem hanc uittam & sub pectore extendas immutat.
immortalem: neq; quicquam tibi pati timor, neq; perire.
porro postquam manibus contigeris littus,
rursus exutus proijce in nigrum pontum,
longè à littore, ipse autem aliò te conuertas.

Sic loquuta dea uittam dedit,
ipsa uerò rursus in pontum ingressa est fluctuantem,
mergo adsimilis: niger uerò ipsam fluctus obtexit.
cæterùm ipse cogitabat patiens diuus Vlysses,

ingemi-

al. πανύσσαιμι, ἀπό τι μῦθον.

al. ἀλίῃ τε

ac ingemiſcens dixit ad ſuum magnanimum animum:
Hei mihi, ne quis mibi ſtruat dolum rurſus
immortalium, quando me à rate deſcendere iubet.
ſed omnino nondum parebo: quoniam longè oculis
terram ego uidi ubi mihi dixit effugium eſſe:
ſed omnino ſic faciam, uidetur uerò mihi eſſe optimum:
quamdiu ſanè ligna in compagibus hærebunt,
tamdiu hic manebo & ſuſtinebo dolores patiens:
at poſtquam mihi ratem fluctus diſperſerit,
natabo: quandoquidem nihil adeſt proſpectu melius.
Dum ille hæc cogitabat in mente & in animo,
immiſit ingentem fluctum Neptunus terræ quaſſator,
horrendumq; moleſtumq; ex imo: impulit autem ipſum.
ueluti autem uentus uehementer ſpirans aceruũ diſſipat
ſtipularum, quas quidem diſſipat ultro citroq;:
ſic ipſius ligna longè diſperſit. porro Vlyſſes
in unum lignũ conſcẽdit, ſolum ueluti equum impellẽs,
ueſtes autem exuit quas ei præbuerat diua Calypſo.
ſtatim autem uittam ſub pectus extendit:
ipſe autem pronus in mare cecidit manus extendens,
natare cupidus. uidit uerò imperator Neptunus,
mouens uerò caput ad ſuum locutus eſt animum:
Sic nunc mala plurima paſſus erra in mare,
donec hominibus à Ioue nutritis appuleris:
ſed neq; ſic te ſpero uilipenſurum malum.
Sic locutus, impulit pulchricomos equos,
uenit autem ad Ægas ubi ei inclytæ domus ſunt.
At Pallas filia Iouis alia cogitauit:
illa quidem aliorum uentorum obſtruxit uias,
quieſcere uerò iuſſit & conſopitos eſſe omnes:
excitauit autem uelocem Boream, fluctus autem fregit,
donec ipſe Phæacenſibus remigandi ſtudioſis miſceretur
inclytus Vlyſſes, mortem & fatum effugiens,
hic duas noctes duosq; dies fluctu uaſto
errabat: plurimum uerò ei cor præuidebat perniciem.
ſed quando iam tertiã diẽ pulchricoma adduxit aurora,
& tunc ſtatim uentus quidem quieuit, atq; ſerenitas
erat tranquilla: ipſe uerò propè conſpexit terram,
ualde acutè proſpiciens, è magno fluctu leuatus.
quemadmodum autẽ cum iucũda ualetudo filijs apparet
patris, qui in morbo decumbit immẽſos dolores patiens,
diu contabeſcens, odioſus uerò ei ingruit dæmon,
gratè uerò hunc dij à morbo liberarunt:
ſic Vlyſſi gratè apparuit terra & ſylua:
natabat uerò nitens pedibus littus ut conſcenderet.
ſed cum tantum abeſſet quantum auditur clamans,
ſanè ſonitum audiuit ad ſcopulos maris.
murmurabat enim ingens fluctus ad aridam continentis
horrẽdum eructans, operuit autem omnia maris aſpergo.
non enim erant nauium portus capaces, neq; ſeceſſus,
ſed littore proiectæ erant, ſcopuliq; ſaxaq;.
& tunc Vlyſſi ſoluta ſunt genua & charum cor,
ingemiſcens uerò dixit ad ſuum magnanimum animum:
hei mihi: poſtquam terram inſperatam dedit uidere
Iupiter, & ſanè has undas ſulcans penetrauit,

egreſſus

ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,
Ὤμοι ἐγώ, μή τις μοι ὑφαίνησι δόλον † αὖτε al. ἄλλον
ἀθανάτων, ὅτε με χεδνὸς ἀποβλῶαι αὐόγει.
ἀλλὰ μάλ' ὄπω πείσομ', ἐπεὶ ἑκὰς ὀφθαλμοῖσι
γαῖαν ἐγὼν ἰδόμην ὅθι μοι φάτο φύξιμον εἶναι·
ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ὄρξω, δοκέει δέ μοι εἶναι ἄριστον·
ὄφρ' ἂν μοὶ κῆν δ' ὄρατ' ἐν ἁρμονίῃσιν ἀρήρῃ,
τόφρ' αὖτ' μενέω καὶ τλήσομαι ἄλγεα πάσχων·
αὐτὰρ ἐπὴν δ' ἡ μοι σχεδίην διὰ κῦμα τινάξῃ,
νήξομ', ἐπεὶ ὀ μή τι πάρος πρόνοῃσιν ἄμεινον.
Ἕως ὃ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ὧρσε δ' ὑδὴ μέγα κῦμα ποσειδάων ἐνοσίχθων,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε κατηρεφὲς· ἤλασε δ' αὐτόν,
ὡς δ' ἄνεμος ζαὴς ἠΐων θημῶνα τινάξῃ
ταρφαλέων, τὰ μὲν ἄρ τε διεσκέδασ' ἄλλυδις ἄλλη·
ὣς τ' δόρατα μακρὰ διεσκέδασ'. αὐτὰρ ὁ δ' υσεὺς
ἀμφ' ἑνὶ δόρατι βαῖνε, κέλητι ὡς ἱππον ἐλαύνων,
εἵματα δ' ἐξαπέδυνε τά οἱ πόρε δῖα καλυψώ.
αὐτίκα δ' κρήδεμνον ἐὸν στέρνοισι τ' ἀνοσγ'
αὐτὸς δ' πρηνὴς ἐλί κάππεσε χεῖρε πετάσας,
νηχέμεναι μεμαώς. ἴδε δ' κρύοεν Ἐνοσίχθων,
κινήσας δ' κάρη ποτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν·
Οὕτω νῦν πανὰ πολλὰ παθὼν ἀλόα κατὰ πόντον,
εἰσόκεν ἀνθρώποισι διοτρεφέεσσι μιγείης·
ἀλλ' ὀδ' ὡς σε ἔολπα ὀνόσεσθαι κακότητος.
ὣς ἄρα φωνήσας, ἴμασεν καλλίτριχας ἵππους,
ἵκε δ' εἰς Αἰγὰς ὅθι οἱ κλυτὰ δώματ' ἔασιν.
Αὐτὰρ Ἀθηναίη κούρη Διὸς ἄλλ' ἐνόησεν·
ἄντοι τὴν ἄλλων ἀνέμων κατέδησε κελεύθους,
πάυσασθαι δ' ἐκέλευσε καὶ ὑπνώοντας ἅπαντας·
ὧρσε δ' ὑδὴ πραιπνὸν Βορέην, πρὸ δ' ἄξεν κύματ' ἔαξεν,
ἕως ὄγε φαίηκσι φιληρέτμοισι μιγείη
διογενὴς υσεύς, θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξας,
ᾗθα δ' ὺν νύκτας δύο δ' ἤματα κύματι πηγῷ
πλάζετο· πολλὰ δέ ἑ οἱ καρδίῃ πρτιόσετ' ὀλιθρον.
ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' ὠός,
καὶ τότ' ἐπαυ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο, δ' ἐγάλλετο
ἔπλετο νηνεμίη· ὁ δ' ἄρα σχεδὸν ὄσσε γαῖαν,
ὀξὺ μάλα πρῖδ' ὠΐ, μεγάλῳ ὺν κύματι ἀρθείς.
ὡς δ' ὅταν ἀσπασίη βίοτον παίδεσσι φανείη
πατρὸς, ὃς ἦ νόσῳ κεῖται κρατερῇ ἄλγεα πάσχων,
δηρὸν τηκόμενος, συερὸς δέ οἱ ἔχετ' ἀίμων,
ἀσπασίως δ' ἄρα τόν γε θεοὶ κακότητος ἔλυσαν·
ὣς υσῆι ἀσπαστὸν ἐείσατο γαῖα καὶ ὕλη·
νῆχε δ' ἐπειγόμενος ποσὶν ἠπείρου ὀφλῶαι.
ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν ὅσσον τε γέγωνε βοήσας,
καὶ δὴ ὄπορ' ἄκουσε ποτὶ πιλάδεσι θαλάσσης.
βόχθει γὰρ μέγα κῦμα ποτὶ ξερὸν ἠπείροιο
δεινὸν ἐρυγόμενον, ἑλύτο δ' πάνθ' ἁλὸς ἄχνη.
ἦ γὰρ ἔσαν λιμένες ὐνῶν ὄχοι, δὴ ὐκ ἔσαν,
ἀλλ' ἀκταὶ πρόβλητες ἔσαν, πιλάδες τε πάγοι τε.
καὶ τότ' υσῆι λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,
ὤμοι ἐπεὶ δὴ γαῖαν ἀελπέα δ' ὧκεν ἰδόντα
Ζεὺς, δὴ τόδε λαίτμα διατμήξας ἐπέρησε,

ἔκβασις δ' ὧν φαίνετ' ἁλὸς πολιοῖο θύραζε.
ἔκτοσθεν μὲν γὰρ πάγοι ὀξέες, ἀμφὶ δὲ κῦμα
βέβρυχεν ῥόθιον, λισσὴ δ' αὐτόθεν ἔρομαι πέτρη,
ἀγχιβαθὴς δ' ἁλὸς ἔστ', ἔνθ' οὔπως ὅστε πόδεσσι
στῆναι ἀμφοτέροισι, φυγεῖν κακὸν ἠδὲ καπύσσαι,
μή πως μ' ἐκβαίνοντα βάλῃ λίθακι προτὶ πέτρῃ
κῦμα μέγ' ἀρπάξαν, μελέην δέ μοι ἔσσεται ὁρμή.
εἰ δ' ἔτι που καὶ ἔπειτα ποτὶ ῥηγῖνας ἐφορμῶ,
νήϊόν τε περησέμεν λιμένας τε θαλάσσης,
ἔλπομαι μή μ' ἔτι φῶτες ἀναρπάξαντα θύελλαι
πόντονδ' ἐπ' ἰχθυόεντα φέρειν βαρέα στενάχοντα,
ἢ ἔτι μοι καὶ κῆτος ὑπόδρα μέγα λαίμωπον
ἔξ ἁλός, οἷά τε πολλὰ τρέφει κλυτὸς Ἀμφιτρίτη.
οἶδα γὰρ ὡς μοι ὀδύσσατο κλυτὸς Ἐννοσίγαιος.

Ἔνθ' ὃ τὰ τῶν ὄρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
τόφρα δέ μιν μέγα κῦμα φέρων ῥαχέῃσιν ἐπ' ἀκτὴν
ἤνεικ' ἀπορινός τε δρύφθη, σάν τ' ὀστέ' ἀράχθη,
εἰ μὴ ἄρ' ἔνδοθι φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ἀμφοτέρῃσι χέρσιν ἐπιστὺς ἔμπεσε πέτρῃ, ἣν ἔχε σφαίρωσε, εἵως μέγα κῦμα παρῆλθε.
καὶ τὸ μὲν ὣς ὑπάλυξε· πάλιν δ' ῥόθιον δέμιν αὖτις
πλῆξεν ἐπιστύμενον, τηλοῦ δέ μιν ἔμβαλε πόντῳ.
ὡς δ' ὅτε πολύποδι θαλάμης ἐξελκομένοιο
πολλὰ κοτυληδὸν ὀνόφιν πυκιναὶ λέπυγες ἔχονται·
ὣς τοῦ πρὸς πέτρῃσι θρασειάων ἀπὸ χειρῶν
ῥινοὶ ἐπεδρύφθησαν, τὸν δ' ἤνεικε μέγα κῦμα κάλυψεν.
ἔνθά κε δὴ δύσμορον ὑπὲρ μόρον ὤλετ' Ὀδυσεύς,
εἰ μὴ ἐῢ φρονέων δῶκε γλαυκῶπις Ἀθήνη·
κύματος ἐξαναδὺς τά τ' ἐρεύγεται ἠπείρονδε,
νηχέ' πεπταμένος γαῖαν ὁρώμενος, εἴπως ἐφορμήσειε
νήϊόν τε περησέμεν λιμένας τε θαλάσσης.
ἀλλ' ὅτε δὴ ποταμοῖο κατὰ στόμα καλλιρόοιο
ἷξε νέων, τῇ δή οἱ ἐείσατο χώρος ἄριστος,
λεῖος πετράων, καὶ ἔην σκέπας ἔμπεδον αὐέμοιο·
ἔγνω δ' πορέοντα, κατὰ θυμὸν δὲ γεγήθει
πλῦθι ἄναξ ὅς τ' ἐσσί· πολύλλιστος δὲ σ' ἱκάνω,
φεύγων ἐκ πόντοιο Ποσειδάωνος φίλητάς.
ἀθανάτοισι γὰρ ὅστις ἵκηται ἀλώμενος, ὡς ἐγὼ νῦν
σόν τε ῥόον σά τε γόνατ' ἱκάνω πολλὰ μογήσας·
ἀλλ' ἐλέαιρε ἄναξ, ἱκέτης δέ τοι εὔχομαι εἶναι.

Ὡς φάθ'. ὁ δ' αὐτίκα ποσσὶν ἔσχε ῥόον, ἔσχε δὲ κῦμα·
πρόδε δέ οἱ ποίησε γαληνόν· ἦρα δ' ἑταίρῳ
ἐς ποταμὸν πρόχοάς· ὁ δ' ἄρ' ἄμφω γόνατ' ἔκαμψε.
χεῖράς τε σθένεϊ· ἁλὶ γὰρ δὴ ἔλτο φίλον κῆρ.
ὤδησε δὲ χρόα πάντα θάλασσα δ' ἐκίκιε πολλὴ
ἀὐτόματος τε ῥῖνάς τε· ὁ δ' ἄπνευστος καὶ ἄναυδος
κεῖτ' ὀλιγοπελέῃσι, κάματος δέ μιν ἀνέρα ἔπλεν.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἄμπνυτο, κατὰ δὲ φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
καὶ τότε δὴ κρήδεμνον ἀπὸ ἕο λῦσε θεοῖο·
καὶ τὸ μὲν ἐν ποταμοῦ ἁλιμυρήεντα μεθῆκεν,
ἄψορρον δ' ἔφερεν μέγα κῦμα κατὰ ῥόον· αὐτὰρ ὅ γ' ἄψ
ἔξετο χέρσι φίλῃσιν. ὁ δ' ἐκ ποταμοῖο λιασθεὶς
κόλπῳ ὑπεκλίνθη, νύσσε δὲ ζωστῆρι ἄρηρεν.
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,

egressus nusquam apparet ex mari cano foras:
extra enim saxa acuta, undiq; autem fluctus
fremit murmurans, plana uerò eminet petra,
prope autẽ profundum mare: & nullo modo licet pedib.
consistere ambobus, & effugere malum,
ne fortasse me egredientem proijciat lubricam ad petram
fluctus magnus abripiens, uanus uerò mihi erit conatus.
si uerò adhuc ultra natabo, si alicubi inuenio
littora procurrentia portusq; maris,
uereor ne me rursus abripiens procella
pontum in piscosum ferat graniter ingemiscentem,
aut etiam mihi & cete immittat magnus deus
ex mari, qualia multa nutrit inclyta Amphitrite.
noui enim quàm mihi infensus sit inclytus Neptunus.

Dum ille hoc deliberabat in mente & in animo,
interea ipsum magnus æstus tulit ad asperum littus.
ibi sanè cutem lacerasset, simulq; ossa confregisset,
nisi in mentem indidisset dea cæsia Minerua:
ambabus uerò manibus irruens apprehendit petram,
huic adhæsit ingemiscẽs, donec ingens fluctus præterijsset
& hunc sic effugit: sed refluus ipsum rursus (set.
percussit irruens, longè autem ipsum iniecit ponto.
ut autem dum polypus ex cubili extrahitur
capillamentis crebri calculi adhærescunt:
sic huius ad scopulos fortibus à manibus
cutis lacerata erat, hunc uerò ingens fluctus obtexit.
ibi tandem infelix præter fatum obijsset Vlysses,
nisi prudentiam indidisset cæsia Minerua:
ex fluctu emergens qui eructantur ad littus,
præternatabat in terram, obseruans sicubi inuenires
littoraq; depressa portusq; maris.
sed quando certè fluuij ad ostia pulchrifluentis
peruenit natans, illic ei uisus est locus optimus,
lauis petris, & tectus erat à uentis:
agnouit autem profluentem, & uota fecit suo in animo:
audi rex quisquis es:ualde supplex autem ad te uenio,
fugiens ex ponto Neptuni iras.
uenerabilis quidem est etiam immortalibus dijs
ex hominib. quicũq; uenit errans, quẽadmodum ego nũc
ad tuum fluentum tuaq; genua accedo plurima passus:
sed miserere rex, fateor tibi supplicem esse. (fluctus:

Sic ait. ille u. continuò sedauit suũ fluentũ, cõtinuit et Ad nasci-
ante eum fecit tranquillitatem: hunc autem seruauit gi Vlyssi
in fluuij hostia: ille uerò utrunq; genu contraxit. preces Cal-
manusq; fortes: mari enim afflictus charo corde erat. liope fluc-
tumebat uerò corpore toto: mare autẽ manabat copiosum tibus
per osq; nares q; ille uerò absq; anhelitu & uoce fistit.
iacebat debilis, uehemens autem ipsum labor inuaserat.
sed postquam respirauit, & ad præcordia animus coiuit,
tum sanè uittam à se soluit deæ:
& ipsam ad fluuium mare fluentem immisit, (Ino
rursus autẽ ferebat ingens fluctus per flumen: statim aũt
suscepit manibus charis. ille uerò ex fluuio secedens Vlysses ex-
in iunco recubuit, osculatus uerò est almam tellurem. ponitur ter-
ingemiscens q; dixit ad suum magnanimum animum: ræ.

ὦ μοι

ben mihi, quid agam, quid mihi deniq; reſtat.
ſi etenim in fluuio difficilem per noctem excubuero,
ne me ſimul frigus malum & fœmineus ros
ex imbecillitate conficiat afflictum animum.
aura autem ex fluuio frigida ſpirat matutino tempore.
ſi uerò ad altam conſcendens & umbroſam ſyluam,
arbuſtis in denſis dormiero, etiam ſi remiſerit
frigus & labor, iucundus uerò mihi ſomnus irrepat,
uereor ne feris laceratio & præda fiam.

Sic ſanè ei deliberanti uiſum eſt ſatius eſſe:
inſtitit ire in ſyluam: hanc autem prope aquam inuenit
in circumſpicuo loco, duo autem ſubijt arbuſta
ex uno loco enata: hoc quidem oleaſtri, alterum a. oleæ.
hic neq; uentorum perflat uis humida ſpirantium,
neq; unquam ſol lucens radijs percuſſit:
neq; imber penetrarat penitus: ſic ſanè denſa
inuicem creuerant contiguè: quæ Vlyſſes
ſubijt. ſtatim uerò cubile meſſuit manibus charis
latum. foliorum enim erat copia affatim ingens,
quanti umq; duos aut tres uiros tegeret
tempore hiberno: etiamſi admodum ſæuiat.
illam quidem uidens lætatus eſt patiens diuus Vlyſſes:
in medio a. procubuit, copiã uerò ſupergeſſit foliorũ.
utq; cum quiſpiam torrem cinere abſcondit nigro,
agro in extimo, cui non adſunt uicini alij,
ſemen ignis ſeruans, ut ne aliunde intendat:
ſic Vlyſſes foliis abſconditus erat. huic ſanè Pallas
ſomnum in oculis fudit, ut ipſum quieſcere faceret citò
ab difficili labore, charas palpebras abſcondens.

ODYSSEAE HOMERI VI.

RHAPSODIAE argumentum.

Minerua inſtillans ſomnium Nauſicaæ Alcinoi filiæ, iubet illi ueſtes ad flumen ducenti lauare: inſtare enim ei nuptias. Illa uerò iuſſa facit: deinde ludit cum ancillis. Audiens autem ipſas Vlyſſes expergiſcitur, & precatus Nauſicaam, ueſtem & cibum ab ipſa accipiens, ſequutus eſt eam in urbem.

ODYSSEAE HOMERI Z.

RHAPSODIA.

Sexto libro Nauſicaa excipit in Scheria Vlyſſem.

SIC quidẽ illic dormiebat patiẽs diuus Vlyſſes,
ſomno & labore grauatus: interea Minerua
ibat ad Phæacum uirorum populumq; urbemq;:
qui antea quidem habitabant in ſpacioſa Hyperia,
prope Cyclopas uiros ſuperbientes,
qui ipſos prædabantur, uiribus enim potiores erant.
hinc exurgens abduxit Nauſithous deo ſimilis,
conſedit uerò in Scheria procul ab hominib. ingenioſis:
circum uerò murum duxit ciuitati, & domos ædificauit,
etiam templa fecit deorum, & diuiſit agros.
ſed hic iam fato domitus ad inferos deſcenderat:
Alcinous uerò tunc imperabat, à dijs conſilia doctus:
huius quidem perrexit ad domum dea cæſia Minerua,
redi-

ὣς μοι ἐγὼ, τί πάθω, τί νύ μοι μήτισα γένηται.
εἰ μὲν κ' ἐγὼ ποταμῷ ἀυσκιὴν ἐα νύκτα φυλάξω,
μή μ' ἄμυδις σίβη τε κακὴ καὶ θῆλυς ἔερσα
ἔξ ὀλιγηπελίης λαμάσῃ πεπαφηότα θυμόν.
αὔρη δ' ἐκ ποταμοῦ ψυχρὴ πνέει ἠῶθι πρό.
εἰ δέ κεν ὀφρυόεντι καὶ ἀμφιπεσὼν ἀνὰ ὕλην,
θάμνοις γ' ἐν πυκινοῖσι καταδραθῶ, εἴ κε μεθείη
ῥίγος καὶ κάματος, γλυκερὸς δέ μοι ὕπνος ἐπέλθῃ,
δαίδω μὴ θήρεσσιν ἕλωρ καὶ κύρμα γένωμαι.
Ὡς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι.
βῆ ῥ' ἴμεν ὀφρ' ὕλην τὴν ἔχεδον ὕδατος εὗρεν
ἐν προδιφαινομένῳ, δοιὼ δ' ἄρ' ὑπήλυθε θάμνω
ἀζομένω πεφυῶτε· ὁ μὲν, φυλίης, ὁ δ' ἐλαίης.
τὼ μὲν ἄρ' ὄτ' αὖεμος δάεται μάλα λυγρὸν ἀέντων,
τὼ δέ ποτ' ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν·
ἔστην ὀμβρήσαντε πρὸς ἀλλήλω ἐρατεινώ.
ὣς ἄρα τὼ πυκνοὶ ἀλλήλοισιν ἔφυν ἐπαμοιβαδὶς ὀζοι
δύσαντ'. ἄφαρ δ' ὑπὸ τοῖσιν ἐπάμησατο χερσὶ φίλῃσιν
δῦρε. φύλλων γὰρ ἔην χύσις ἄλιθα πολλή,
ὅσσον τ' ἠὲ δύω ἠὲ τρεῖς ἄνδρας ὀρύσσαι
ὥρῃ χειμερίῃ· εἰ νὴ μάλα πόρ χαλεπαίνοι.
τὴν μὲν δὴ ὁρόων γήθησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
κὰδ δ' ἄρα μέσσην λέκτο, χύσιν δ' ἐπεχεύατο φύλλων.
ὡς δ' ὅτε τις δαλὸν ἀποδρίψῃ γείτονος ἀνὴρ
ἀγρῷ ἐπ' ἐσχατιῆς, ᾧ μὴ πάρα γείτονες ἄλλοι,
σπέρμα πυρὸς σάῳζων, ἵνα μὴ ποθὲν ἄλλοθεν αὖοι·
ὣς Ὀδυσεὺς φύλλοισι καλύψατο. τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη
ὕπνον ἐπ' ὄμμασι πῆξε, ἵνα μιν πάυσειε τάχιστα
δύντα κακοτήτος καμάτοιο, φίλα βλέφαρ' ἀμφικαλύψας.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ζ.

ΡΑΨΩΔΙΑΣ

ὑποθεσις.

Ἀθηνᾶ ἐπιφᾶσα ὄνειρ Ναυσικάᾳ τῇ Ἀλκινόου θυγατρὶ, κελεύει αὐτῇ τὰ ἐδῆτα ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀγαγέσθαι πλυνέων· πλησίον γὰρ αὐτῇ ἅμα τῷ γάμῳ. ἡ δὲ τὰ κελευσθεῖσα ποιεῖ· ἐπειτα παίζει μετὰ τῶν θεραπαινῶν. ἀνέσας δ' αὐτὴν ὁ Ὀδυσσεὺς ἱκετεύει, καὶ λαβοῦσα Ναυσικάας, ἐδῆτα καὶ τροφὴν παρ' αὐτῆς λαβὼν, ἕπεται αὐτῇ εἰς τὴν πόλιν.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Δ.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ζῆτα ἢ Ναυσικάα πόμιδ' ἰὼν σχερίην Ὀδυσῆα.

ΣΟ μὲν γ' ἔθα κάθευδε πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς,
ὕπνῳ καὶ καμάτῳ ἀρημένος· αὐτὰρ Ἀθήνη
βῆ ῥ' ἴμεν Φαιήκων αὐδρῶν δήμου τε πόλιν τε.
οἳ πρὶν μὲν ποτ' ἔναιον ἐν εὐρυχόρῳ Ὑπερείῃ,
ἀγχοῦ Κυκλώπων αὐδρῶν ὑπερφιάλων τε,
οἳ σφέας σίνεσκον, βίηφι ἦ φέρτεροι ἦσαν.
ἔνθεν ἀναστήσας ἄγε Ναυσίθοον θεοειδὴς,
εἶσεν δ' ἐν Σχερίῃ ἐκὰς αὐδρῶν ἀλφηστάων·
ἀμφὶ δὲ τεῖχος ἔλασσε πόλει, καὶ ἐδ' ἐίματο οἴκους,
καὶ νηοὺς ποίησε θεῶν, καὶ ἐδάσσατ' ἀρούρας.
ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κῆρι δαμεὶς ἤϊδ' ὁδὸν Ἀΐδος βεβήκει·
Ἀλκίνοος δ' ἦρχε, θεῶν ἄπο μήδεα εἰδώς·
τοῦ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,

νόσφι Ὀλυσσῆϊ μεγαλήτορι μητιόωσα.
Βῆ δ' ἴμεν ἐς θάλαμον πολυδαίδαλον, ᾧ ἔνι κούρη
κοιμᾶτ', ἀθανάτῃσι φυὴν εἰδομένη, Ναυσικάα
θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
τὼ δ' ἑκατέρωθεν ἔσαν χαρίτων ἀπὸ κάλλος ἔχουσαι
καθμοῖ ἐπὶ σφιν ἑκάτερθε θύραι δ' ἐπέκειντο φαειναί.
ἡ δ' ὡς οὖν ἀνέμοιο θύελλ' ὣς ἤιε θεσπεσίη
ἐς θάλαμον κούρης καὶ ἐπὶ λέχος ἷξε παρ' αὐτήν,
κεφαλῆς δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
εἰδομένη κούρῃ ναυσικλειτοῖο Δύμαντος,
ἥ οἱ ὁμηλικίη μάλα ἔλκετο, κεχάρισο δ' ὀνομάζων·
τῇ μιν ἐεισαμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ναυσικάα, τίνυ σ' οὕτω μεθήμονα γείνατο μήτηρ;
εἵματα μέν τοι κεῖται ἀκηδέα σιγαλόεντα·
σοὶ δ' γάμος ἀγχόθι ἔσται, ἵνα χρὴ καλὰ μέν τε αὐτὴν
ἔννυσθαι, τά τ' ἄλλοις παρέχειν οἵ κε σ' ἄγωνται.
ἐκ γάρ τοι τούτων φάτις ἀνθρώπους ἀναβαίνει
ἐσθλή, χαίρουσι δὲ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ.
ἀλλ' ἴομεν πλυνέουσαι ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι,
καί τοι ἐγὼ συνέριθος ἅμ' ἕψομαι, ὄφρα τάχιστα
ἐξτύσῃαι. ἐπεὶ οὔτοι ἔτι μενέει πτόθι κοῦρος
ἔσται, ὃς σε μνῶνται ἀριστῆες κατὰ δῆμον
πάντων, οἳ καὶ αὐτὸς ἐν Ἀργείοισι γέγαασι.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπόρουσον πατρὸς κλυτὸν ἠῶθι πέπλους
ἡμιόνους τε καὶ ἅμαξαν ἐφοπλίσαι, ἥ κεν ἄριστα
ζώστρά τε καὶ πέπλους καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.
καὶ δέ σοι ὧδ' αὐτὴ πολὺ κάλλιον ἠὲ πόδεσσιν
ὁρμᾶσθαι· πολλὸν γὰρ ἀπὸ πλυνοί εἰσι πόληος.
Ἦ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
ἄλυμπόν δ', ὅθι φασὶ θεῶν ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
ἔμμεναι. ὄφρ' οὔτ' ἀνέμοισι τινάσσεται, οὔτέ ποτ' ὄμβρῳ
δεύεται, οὔτε χιὼν ἔπλητο· ἀλλὰ μάλ' αἴθρη
πέπταται ἀνέφελος, λευκὴ δ' ἐπὶ δέρομαι ἄγλαα
ᾗ δὲ γέγηθε πόρουσα μάκαρ θεοὶ ἤματα πάντα·
ἔνθ' ἀπέβη γλαυκῶπις, ἐπεὶ διάπερσε κέλευθα.
αὐτίκα δ' ἠὼς ἦλθεν ἐύθρονος, ἣ μιν ἔγειρε
Ναυσικάαν ἐύπεπλον, ἄφαρ δ' ἀπεθαύμασε δ' ὄνειρον.
Βῆ δ' ἰέναι διὰ δώματ', ἵν' ἀγγείλειε τοκεῦσι,
πατρὶ φίλῳ ἠδὲ μητρί. τοὺς δ' ἔνδον εὗρεν ἐόντας·
ἣ μὲν ἔπ' ἐσχάρῃ ἥστο σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
ἀτάλαντα ἔροωφῶσ' ἀλιπόρφυρα· τὸν δ' ὑπὲρ οὐδοῦ
ἐρχομένῳ ξύμβλητο μετὰ κλειτοὺς βασιλῆας
ἔνθα βουλή, ἵνα μιν κάλεον Φαίηκες ἀγαυοί.
ἣ δ' ἄρα μάλ' ἄγχι στᾶσα φίλον πατέρα προσέειπε,
Πάππα φίλ' οὐκ ἂν δή μοι ἐφοπλίσειας ἀπήνην
ὑψηλήν, εὖκυκλον, ἵνα κλυτὰ εἵματ' ἄγωμαι
εἰς ποταμὸν πλυνέουσα, τά μοι ῥερυπωμένα κεῖται;
καὶ δέ σοι αὐτῷ ἔοικε μετὰ πρώτοισιν ἐόντι
βουλὰς βουλεύειν καθαρὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα·
πρόφρονι δέ τοι φίλοι υἷες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν,
οἱ δύ' ὀπηδοῦντε, τρεῖς δ' ἄβιοι θαλέθοντε·
οἱ δ' αἰεὶ εὐθέλουσι νεόπλυτα εἵματ' ἔχοντε
ἐς χορὸν ὀρχεῖσθαι· τὰ δ' ἐμὴ φρὴν πάντα μεμήλεν.
Ὣς ἔφατ'· αὐδήσας γὰρ θαλερὸν γάμον ὀτρυνέμεναι
πατρὶ φίλῳ· ὁ δ' ἄρα πάντα νόει, καὶ ἀμείβετο μύθῳ,
ἔστι τοι ἡμιόνων φθονέω τέκος, ἔστι δὲ ἄλλα.

ὀρχοῦ-

reditum Vlyßi magnanimo molienti.
inſtitit autem ire ad thalamũ uarie factũ, in quo puella
dormiebat, immortalibus indole & forma ſimilis,
Nauſicaa filia magnanimi Alcinoi:
aderant duæ ancillæ à gratijs pulchritudinem habentes
à poſtibus utrinq; fores uerò admotæ erant lucidæ.
illa uerò uenti ueluti flatus acceßit ad cubilia puellæ.
ſtetitq; ſupra caput, & ipſam ſermone alloquuta eſt,
aßimilata filiæ excellentis nauiæ Dymantis,
quæ ei æqualis quidem erat, gratag; ex animo:
huic ſeipſam aßimilans alloquuta eſt cæſia Minerua:
Nauſicaa, quid te ſic negligentem peperit mater? Minerua Nauſicaa alloquitur.
ueſtes etenim tibi iacent neglectæ ſtupendæ:
tibi uerò nuptiæ inſtant, ubi oportet pulchras teipſam
induere, alias uerò illis præbere qui te ducent.
etenim ex his fama hominibus naſcitur
bona: gaudent uero pater & ueneranda mater.
ſed eamus lotura ſimul cum aurora apparente,
& ego adiutrix ſimul ſequar, ut celerrime
comaris. quoniam non diu uirgo eris:
iam enim te in matrimonium ambiunt optimi in populo
omnium Phæacum, ubi tibi genus eſt etiam ipſi.
ſed age incita patrem inclytum matutino tempore
mulos & currum apparare, qui uehere queat
cingulag; & peplos & pallia ſtupenda.
quippe tibi ſic ipſi multo honeſtius eſt quàm pedibus
ire: multum enim abſunt lauacra ab urbe.
Ipſa quidem ſic loquuta abijt cæſia Minerua
ad Olympum, ubi aiunt deorum ſedem tutam ſemper
eſſe. neq; uentis concutitur, neq; unquam imbre
rigatur, neq; nix aſpergitur: ſed potius ſerenitas
uolat abſq; nube, lucidus uerò circumfulget ſplendor:
in quo delectantur beati dij diebus omnibus:
huc abijt Pallas, poſtquam allocuta eſt puellam.
cõtinuò aurora aderat pulchriſella, quæ ipſam excitabat
Nauſicaam pulchro peplo. ſubitoq; admirata eſt ſomniũ.
inſtitit autem ire per domos, ut annunciaret parentibus,
patri charo & matri. nacta autem eſt intus entes:
illa quidem ad focum ſedebat cum ancillis fœminis,
penſum uerſans purpureum: huic autem extra
egredienti incidit ad inclytos reges
ad conſilium, quo ipſum uocabant Phæacenſes generoſi.
hæc ualde propè aſtans charum patrem alloquuta eſt:
Pater chare uelis'ne mihi apparare currum Nauſicaa Alcinoo patri.
excelſum, rotundum? ut pulchras ueſtes ducam
ad flumen lotura, quæ mihi ſordidatæ iacent.
etenim tibijpſi conuenit inter primores uerſanti
conſilium conſulere pulchras corpori ueſtes habentem:
quinq; autem tibi chari filij in regia ſunt,
quorum duo in matrimonio, tres autẽ cœlibes uirentes:
hi ſemper uolunt recens lotis ueſtibus induti
ad ſaltationem ire: hæc meæ menti omnia curæ ſunt.
Sic ait. uerebatur enim florentes nuptias nominare
patri charo: ille u. omnia intelligebat, et reſpõdit ſermõe:
neq; tibi mulos inuideo filia, neq; quicquam aliud.

abeũ-

abi:cæterùm tibi famuli apparabunt currum
alueum,rotundum,contabulatione inſtructum.
Sic locutus,ſeruis præcepit:hi uerò paruerunt.
illi quidem extrà currum uelocem mulinum
inſtruebant,mulos uerò ſubegerũt,iunxerũtq; ſub curru:
filia uerò è thalamo ferebat ueſtem ſplendidam,
& eam quidem compoſuit bene polito in curru:
mater uerò in ciſta collocabat iucundum cibum,
multifarium,obſonia autẽ impoſuit,uinum uerò infudit
utre in caprino:(puella uerò conſcendit currum)
dedit uerò aureo in lecytho humidum oleum,
ut ungeretur cum mancipijs fœminis.
illa uerò cepit flagellum & habenas ſtupendas,
flagellauit a.ut currerent:ſtrepitus autem fiebat à mulis.
hi a.continẽter extendebantur. ferebãtq; ueſtẽ & ipſam,
non ſolam:ſimul cum illa ibant ancillæ aliæ.
illæ uerò quando iam fluuij ad alueum peruenerunt,
ibi lauacra erant perennia,multa autem aqua
pulchra profluebat,ad perſordida purganda:
ibi illæ mulos quidem ſoluerunt à curru,
& eos quidem egerunt fluuium ad norticoſum,
ut ederent gramen dulce:ipſæ uerò à curru
ueſtes manibus ceperunt,& afferebant nigram aquam.
calcabant autem in alueis celeriter certamen proferẽtes.
at poſtquam lauarunt,q; purgarunt,q; ſordes omnes,
ex ordine extenderunt ad littus maris,ubi potiſſimum
lapillos ad littus abluebat mare.
illæ uerò lotæ,& unctæ pingui oleo,
prandium deinde ſumpſerunt ad littus fluuij:
ueſtes autem ſolis præſtolabantur ſiccari ſplendore.
cæterùm poſtquam cibo ſaturatæ ancillæq; & ipſa,
pila ipſæ ludebant redimiculis dẽpoſitis.
his autem Nauſicaa pulchris ulnis incepit cantilenam.
qualis autẽ Diana incedit per montana ſagittis gaudẽs,
aut per Taygetum arduum,aut Erymanthum,
oblectans ſe capris & uelocibus ceruis,
ſimul cum illa Nymphæ filiæ Iouis Ægiochi
agreſtes ludunt:gaudet uerò mente Latona,
omnes uerò ipſa capite ſupereminet atq; fronte,
facilis uerò cognitu eſt,pulchræ uerò omnes:
ſic illa inter ancillas excellebat uirgo indomita.
ſed quando iam reditura retro domum erat,
iungens mulos,plicansq; ueſtes pulchras,
tum ſtatim alia excogitauit dea cæſia Minerua,
ut Vlyſſes excitaretur,uideretq; pulchris oculis puellam,
quæ illum ad Phæacum uirorum urbem duceret.
pilam deinde iecit ad ancillam regina:
ab ancilla quidẽ errauit,profundũ a.incidit in norticẽ:
illæ uerò altè clamarunt.& excitatus eſt diuus Vlyſſes:
ſedens autem deliberabat in mente & in animo:
hei mihi,quorum' nam hominum ad terram deueni?
an ſunt petulantes & agreſtes,neq; iuſti,
an hoſpitales,& ipſis eſt mens deum timens?
ut me puellarum circumuenit fœminea uox
Nympharum,quæ habitant montium ſummos uertices,

uſticæ miniſtra rum lauã-

mpara- r Dianæ uſticaa.

ὀρχὸν· ἀτὰρ τοι δμῶάς ἐφοπλίσσομεν ἀπλοΐλω
ὑψηλὸν, δύκυκλον, ὑπόρτριν ἀραρυῖαν.
Ως εἰπὼν, δμῳῆσιν ἐπέκλετο· τὴ δ' ἐπίθοντο,
αἱ μὲν ἄρ' ἐκτὸς ἄμαξαν ἐύτροχον ἡμιονείλω
ὅπλιον, ἡμίονοι δ' ὑπαγον, ζεύξαν δ' ὑπ' ἀπλοΐδας·
κούρη δ' ἐκ θαλάμοιο φέρον ἐδητὰ φαεινὰ,
ἐν τλὲ μὲν κατέθηκεν ἐϋξέσῳ ἐπ' ἀπλοΐδι·
μίστυρε δ' ᾧ νίσῃ ἐτίθει μυηοσύνε' ἐδ' ὅσ' ἐδοι,
πάντοίλω, ᾧ δ' ὄψα τίθει, ᾧ δ' οἶνον ἔχευεν
ἀσκῷ ᾧ αἰγείῳ· (κούρη δ' ἐπεβήσετ' ἀπλοΐδος)
δῶκε δ' ἄρ χρυσείῳ ᾧ ληκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον,
εἶπε χυτλόσασθαι σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
ἡ δ' ἐλαβεν μάστιγα καὶ ἠϊθέα σιγαλόεντα,
μάστιξεν δ' ἐλάαν· πάπταινε δ' ἰὼ ἡμιόνοιϊν.
αἱ δ' ἅμοτον τανύοντο. φέρον δ' ἐδητὰ καὶ αὐτὴν,
ἐκ οἴλω· ἅμα τῇγε θεὰμ φίποτοι κίον ἄλλαι.
αἱ δ' ὅτε δ' ἐν ποταμοῖο ῥόον πολυκαλλέ' ἵκοντο,
ᾗθ' ἅτοι πλυνοὶ ἦσαν ἐπιτρητοὶ, πολὺ δ' ὕδωρ
καλὸν ὑπερχεύεται, μάλα κόρ ῥυπόωντα κάθηραι·
ᾗθ' αἳγ' ἡμιόνους μὲν ὑπεκπροέλυσαν ἀπλοΐδος,
καὶ ἐῶ μὲν σθένος ποταμόν πρὸς δινήεντα,
τρώγειν ἄμβροσιν μελιηδέα· τοὶ δ' ἀπ' ἀπλοΐδος
εἵματα χερσὶν ἕλοντο, καὶ ἐσφόρεον μέλαν ὕδωρ.
σεῦον δ' ἐν βόθροισι θοῶς ὀρίδια πρὸφέρουσαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ πλυνῶν τε κάθηραν τε ῥύπα πάντα,
ἐξείης ἔτιτασσαν ἐπὶ θῖν' ἁλὸς, ἦχι μάλιστα
λάϊγγας ποτὶ χέρσον ἀποπλύνεσκε θάλασσα.
αὐτὰρ ἔλουσάμεναι, καὶ χρισάμεναι λίπ' ἐλαίῳ,
δ' εἶτ' ἔπνον ἔπειθ' εἵλοντο πρὸ ὄχθησιν ποταμοῖο·
εἵματα δ' ἠελίοιο μύρον τρύσθην ἀυγῇ.
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτου τάρφθην δμωαί τε καὶ αὐτὴ,
σφαίρην ταί τ' ἄρ' ἔπαιζον ἀπὸ κρήδεμνα βαλοῦσαι,
τῇσι δ' Ναυσικάα λευκώλενος ἦρχε μολπῆς.
οἵη δ' Ἄρτεμις εἶσι κατ' ὄρεα ἰοχέαιρα,
ἢ κατὰ Τηΰγετον πολυμήκετον, ἢ Ἐρύμανθον,
τερπομένη κάπροισι καὶ ὠκείῃς ἐλάφοισι,
τῇ δ' ἅμα νύμφαι κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο
ἀγρονόμοι παίζουσι· χαίρει δέ τε φρένα Λητὼ,
πασάων δ' ὑπὸρ ἔπρε κάρη ἔχει ἠδὲ μέτωπα,
ῥεῖα δ' ἀριγνώτη πέλεται, καλαὶ δέ τε πᾶσαι·
ὡς ἥγ' ἀμφιπόλοισι μετέπρεπε παρθενικῇσι δμὼς.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλε πάλιν οἶκόνδε νέεσθαι,
ζεύξασ' ἡμιόνους, πτύξασά τε εἵματα καλὰ,
ᾗθ' αὖτ' ἄλλ' φράσατο θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὡς Ὀδυσεὺς ἐγρόιτο, ἴδοι τ' ὀυώπιδα κούρην,
ἣ οἱ φαίηκων ἀνδρῶν πόλιν ἠγήσαιτο.
σφαῖραν ἔπειτ' ἔρριψε μετ' ἀμφίπολον Βασίλεια·
ἀμφιπόλῳ μὲν ἅμαρτε, βαθείῃ δ' ἐμπεσε δίνῃ·
αἱ δ' ὐδὺ μακρὸν ἄϋσαν. ὁ δ' ἐγρεθε δῖος Ὀδυσσεύς·
ἕζόμενος δ' ὅ γε μερμήριζε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ὤμοι ἐγὼ, τέων αὖτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἱκάνω;
ἦ ῥ' οἵγ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι,
ἦε φιλόξεινοι, καί σφιν νόος ἐστὶ θεουδὴς;
ὥστε μ' ἀμφάωμ ἀμφήλυθε θῆλυς ἀὐτὴ
νυμφάων, αἵ ἔχασ' ὀρέων αἰπεινὰ κάρηνα,

ἠὲ πανάγρας ποταμῶν, ἠδὲ πείσεα ποιήεντα·
ἤ νύ τις αὐθρώπων ἐμὶ χθονὸς αὐδήεντων;
ἀλλ' ἄγ' ἐγὼν αὐτὸς πειρήσομαι, ἠδὲ ἴδωμαι.
Ὡς εἰπὼν θάμνων ὑπεδύσετο δῖος Ὀδυσσεύς,
ἐκ πυκινῆς δ' ὕλης πτόρθον κλάσε χειρὶ παχείῃ
φύλλοις, ὡς ῥύσαιτο πόδα χροὸς ἠδὲ καὶ αἰδῶ
βῆ δ' ἴμεν ὥστε λέων ὀρεσίτροφος, ἀλκὶ πεποιθώς,
ὅς τ' εἶσ' ὑόμενός τε καὶ ἀέμενος, φῶτε δέ οἱ ὄσσε
δαίεται· αὐτὰρ ὁ † βουσὶν ἐπείρχεται ἠὲ ὀΐεσσιν,
ἠὲ μετ' ἀγροτέρας ἐλάφους· κέλεται δέ ἑ γαστὴρ
μήλων πειρήσοντα καὶ ἐς εὖ ναιομένην δόμον ἐλθεῖν·
ὣς Ὀδυσεὺς κούρῃσιν ἐυπλοκάμοισιν ἔμελλε
μίξεσθαι, γυμνός περ ἐὼν· χρειὼ γὰρ ἵκανε.
σμερδαλέος δ' αὐτῇσι φάνη, κεκακωμένος ἁλμῇ
τρέσσαν δ' ἄλλυδις ἄλλη ἐπ' ἠιόνας πεδύοντες·
οἴη δ' Ἀλκινόου θυγάτηρ μένε. τῇ γὰρ Ἀθήνη
θάρσος θῆκε φρεσὶ δῖπτε, καὶ ἐκ δέος εἷλε γυῖα·
στῆ δ' αὐτοσχεδίην. ὁ δ' ἤρεμ' ἐνίεπεν Ὀδυσεύς
ἢ γόνυ λίσσοιτο λαβὼν δυώπια κούρην,
ἢ αὖτως ἐπέεσσιν ἀποσταδὰ μειλιχίοισι
λίσσοι τ', εἰ δείξειε πόλιν, καί εἵματα δοίη.
ὣς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶν
λίσσεσθαι ἐπέεσσιν ἀποσταδὰ μειλιχίοισι,
μή οἱ γόνα λαβόντι χολώσαιτο φρένα κούρη.
αὐτίκα μειλίχιον καὶ κέρδιον ἤπιε μῦθον,
Γουνοῦμαί σε ἄνασσα· θεός νύ τις ἢ βροτός ἐσσι·
εἰ μέν τις θεός ἐσσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Ἀρτέμιδί σε ἔγωγε Διὸς κούρῃ μεγάλοιο
εἶδός τε μέγεθός τε φυὴν τ' ἄγχιστα εἰσκω·
εἰ δέ τις ἐσσι βροτῶν τοὶ ὧι χθονὶ ναιετάουσι,
τρισμάκαρες μὲν σοί γε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
τρισμάκαρες δ' ἂν κασίγνητοι· μάλα πού σφίσι θυμὸς
αἰὲν ἐυφροσύνῃσιν ἰαίνεται εἵνεκα σεῖο,
λευσσόντων τοιόνδε θάλος χορὸν εἰσιόν δῦσαν.
κεῖνος δ' αὖ περὶ κῆρι μακάρτατος ἔξοχον ἄλλων
ὅς κέ σ' ἐέδνοισι βρίσας οἶκόνδ' ἀγάγηται.
ὄ γάρ πω τοιοῦτον ἴδον βροτὸν ὀφθαλμοῖσιν,
οὔτ' ἄνδρ', οὔτε γυναῖκα· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
Δήλῳ δ' ἤ ποτε τοῖον Ἀπόλλωνος παρὰ βωμῷ
φοίνικος νέον ὄρνυθ' ἁμὲ χρόμενον γενόμησα·
(ἦλθον γὰρ καὶ κεῖσε, πολὺς δέ μοι ἕσπετο λαὸς
τὴν ὁδὸν ἣ δ' ἤμελλεν ἐμοὶ κακὰ πάσχειν ἔσεσθαι)
ὣς δ' αὖτως ἐμὲ κεῖνο ἰδὼν, ἐτεθήπεα θυμῷ
δηρόν· ἐπεὶ ὄπιθεν τοῖον ἀνήλυθεν ἐκ βόθρου γαίης·
ὣς σε γυνὰι ἄγαμαί τε τέθηπά τε, δεδιυῖά τ' ἀνῶσαι
γόνυ ἁψασθαι. χαλεπὸν δέ μοι ἀντιόωντι.
χθιζὸς ἐεικοστῷ φεύγων ἅλατο πόντον,
τόφρα δέ μ' ἀεὶ κῦμα φόρει περαιπερές τε θύελλαι
νήσου ἀπ' Ὠγυγίης· νῦν δ' ἐνθάδε κάββαλε δαίμων
ὀφρ' ἔτι καὶ τῇ πῆμα πάθω κακόν· ὄ γὰρ οἴω (μοι,
καὶ σύνοδ'. ἀλλ' ἔτι πολλὰ θεοὶ τελέουσι πάροιθεν.
ἀλλὰ ἄνασσ' ἐλέαιρε· σὲ γὰρ κακὰ πολλὰ μογήσας
πρώτην ἱκόμην· τὴν δ' ἄλλην οὔτινα οἶδα
ἀνθρώπων οἳ τήνδε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν.
ἄσυ δέ μοι δὸς ἰδέσθαι, δός δ' ἐρέπτρων ἀμφιβαλέσθαι,
εἴ τι

& fontes fluuiorum, & paluſtria loca herboſa:
an fortaſsis homines ſum prope uocales?
quin ego ipſe experiar atq; uidebo.
Sic lotus arbuſtum clam egreditur diuus Vlyſſes:
ex denſa autem ſylua ramum fregit manu craſſa
folijs, ut tegerentur circa corpus pudenda uiri.
inſtititq; ire ueluti leo montanus, uiribus fidens,
qui incedit pluuiam & uentos paſſus, intus ei oculi
ardent: at ipſe boues inuadit aut oues;
aut agreſtiores ternas: iubet nerò eum uenter
pecudes tentaturum etiam ad denſam domum ire:
ita Vlyſſes puellis pulchricomis erat
congreſſurus, nudus quãuis ens: neceſsitas enim urgebat.
horrendè autem ipſis apparuit, afflictius ſalſugine: Terrent puellæ uirginudo Vlyſſ.
diffugerunt autem huc atq; illuc per littora prominẽtia:
ſola autem Alcinoi filia manſit. ipſi enim Pallas
audaciã in mẽte indidit, & formidinẽ ademit è mẽbris:
ſtetit autem contra. hic cogitabat Vlyſſes
an ſupplicaret genibus prehenſis pulchris oculis puellæ,
an alioquin uerbis longe ſtans blandis
precaretur, ſi oſtenderet urbem, & neſtes impertiret.
ſic ſane ei cogitanti uiſum eſt ſatius eſſe,
prætari uerbis eminus ſtantem blandis,
ne ei genua prehẽdenti iraſceretur mente puella.
protinus blandum & aſſutum dixit ſermonem:
Suppliciter te oro regina: deus utiq; es aut mortalis es. Vlyſſ. Naſicam ſupplex alloquitur.
ſi quidem deus es qui latum cœlum incolunt,
Dianæ te ego Iouis filiæ magni
formam, magnitudinem, indolem, quàm proxime aſsimilo:
ſiue aliquis es hominum qui ſuper terram habitant,
ter beati tibi pater & ueneranda mater,
ter beati fratres: ualde nimirum ipſorum animus
uſq; lætitijs lætatur tui gratia,
uidentibus tale germen ad choream te euntem.
porro rurſum ille ex animo felicisſimus præter cæteros
quicunq; te dote uictor domum duxerit.
nondum enim talem uidi mortalem oculis,
neq; uirũ, neq; mulierẽ. admiratio me tenet aſpicientem.
iam nuper in Delo tale Apollinis iuxta aram
palmæ recens germen ſuccreſcens uidi:
(ueni enim illuc quoq;, multus autem mihi erat populus
in ea profectione quæ mihi malum infortunium erat)
ſimiliter & illud conſpicatus, obſtupui animo
diu: quãdoquidẽ nunquã tale ſuccreuerat lignũ è terra:
ſic te mulier admiror, obſtupeo, & uereor uehementer
genua prehendere. difficilis q; me dolor occupat.
heri uigeſimo effugi die nigrum pontum,
interea me uſq; fluctus ferebat & celeres procellæ.
inſula ab Ogygia: nunc uerò me huc appulit deus,
ut adhuc fortaſse & hic patiar malum. non enim puto
finem fore. uerùm adhuc multa dij efficient ante.
uerùm regina miſerere. te enim mala multa paſſus
ad primam ueni: aliorum autem neminem noui
hominum qui hanc urbem & terram incolunt.
urbem mihi oſtende, daq; laceram neſtem ad induendum,
ſi ali-

al. βυσὶ μετὰ τῶν χίτραι
al. ἵκοιτο

ſi aliquod fortaſſe tegmẽ pannorũ habebas huc ueniẽs.
tibi uerò dij tanta dent quanta animo concupiſcis,
maritum & familiam & concordiam præbeant,
bonam. non enim hoc quicquam præſtantius & melius
quàm cùm concordes conſilijs rẽ familiarẽ adminiſtrant
uir atq; coniunx: multi dolores oſoribus,
gaudia autem beneuolis: maximè autem exandiunt ipſi.
Hunc à. rurſus Nauſicaa albis ulnis contra allocuta:
hoſpes, quãdoquidẽ nõ ignauo nec ſtulto uiro ſimilis es,
Iupiter ipſe diſtribuit felicitatem hominibus
bonis atq; malis, prout ault unicuiq;
& fortaſſe tibi iſtbæc dedit, te autem oportet pati tamẽ.
nunc poſtquam ad noſtram & terram & urbem uenis,
neq; ueſtium indigebis, neq; alterius alicuius rei
quæ decent ſupplicem multa expertum obuiantem.
urbem autẽ tibi oſtendam, & dicam nomen populorum.
Phæacenſes hanc urbem & terram habitant:
ſum autem ego filia magnanimi Alcinoi,
cuius inter Phæaces ſupereminet et imperiũ & potẽtia.
dixit, & ancillis pulchricomis imperauit: (ſpexiſtis?
ſiſtite mihi gradũ ancillæ: quo fugitis poſtquã uirũ con-
an ſcilicet aliquem hoſtium putatis eſſe uirorum?
non eſt hic uir uiuus homo, neq; naſcetur,
qui Phæacum ad terram ueniat
hoſtilia inferens: ualde enim chari ſunt dijs.
habitamus autem ſeorſum undoſo in mari
extremi, neq; aliqs nobiſcũ homo cõmerciũ habet alius.
uerùm hic aliquis infelix errans huc uenit:
quem nunc oportet curare. à Ioue enim ſunt omnes
hoſpites & egeni. donum aũt & exiguum & gratũ eſt.
quare date ancillæ hoſpiti cibum & potum:
& lauate in fluuio ubi apricum eſt à uento.
Sic ait. illæ uerò ſtabant & inuicem uocabant.
Vlyſſemq; collocarunt in aprico, quemadmodum inſſerat
Nauſicaa filia magnanimi Alcinoi:
eiq; pallium & tunicam ueſtesq; apposuerunt.
dederunt uerò ei aurea in ampulla liquidum oleum.
dixerunt uerò ipſum lauare in fluuij fluento.
tunc cum ancillis locutus eſt diuus Vlyſſes:
Ancillæ ſtate ſic ſeorſim, ut ego ipſe
ſalſuginem ab humeris abluam, circum autem oleo
ungar. iam enim diu à corpore eſt unctio.
coram uerò non ego lauero: uereor enim
nudari, inter puellas pulchricomas uerſans.
Sic ait. illæ uerò ſeceſſerunt, retuleruntq; puellæ.
at ipſe ex flumine à corpore lauabat diuus Vlyſſes
ſalſuginem, quæ ei terga & latos tegebat humeros.
à capite autem exterſit maris ſordes ſterilis.
cæterum poſtquam omnia lauit & oleo unxit,
ueſtes autem induit quas illi præbuerat uirgo intacta:
hunc quidem Minerua reddidit ex Ioue nata
maiorem q; aſpectu & ſpiſſiorem: in capite uerò
criſpas demiſit comas, hyacinthino flori ſimiles.
utq; quis aurum circumfundit argento uir
ſolers, quem Vulcanus docuit & Pallas Minerua

artem

ἤ τι τοι ἄλυμα παρήωρ ἔχῃς φοβέαι ἐόσσαι.
σοὶ ᾗ θεὶ τόσα δοῖεν ὅσα φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς,
ἀνδρά τε καὶ οἶκον, ἐὺ δὲ ὁμοφροσύνην ἐπάσσειαν,
ἐσθλὴν. ἀ μὲν γὰρ τ' γε κρεῖσσον οὐκ ἄρειον
ἢ ὅθ' ὁμοφρονέοντε νοήμασιν οἶκον ἔχητον
ἀνὴρ ἠδὲ γυνή· πολλ' ἄλγεα δυσμενέεσσι,
χάρματα δ' ἐνμενέμεν· μάλιστα δέ τ' ἔκλυον αὐτοί.
Τὸν δ' αὖ Ναυσικάα λευκώλενος ἀντίον ηὔδα,
ξεῖν', ἐπεὶ ὄφρα κακῷ γε κακὸν φρονέοντι ἔοικας,
Ζεὺς δ' αὐτὸς νέμει ὄλβον ὀλύμπιος ἀνθρώποισιν
ἐσθλοῖς ἠδὲ κακοῖσιν, ὅπως ἐθέλῃσιν ἑκάστῳ·
καί σοι τάδ' ἔδωκε, σὲ δ' ἦχρη τετλάμεν ἔμπης·
νῦν δ' ἐπεὶ ἡμετέρην τε πόλιν καὶ γαῖαν ἱκάνεις,
οὔτ' ἄν σε ἀθῆτος οὐδυσσῆαι, οὔτέ τιν ἄλλον
ὃς κεν Φαίηκας ἀνδρῶν ὀδυσήεντας ἵκηται.
φίλος ἐσσὶ θεοῖσ' ἰκέτῃσι μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
ἐκ δ' ἐκ Φαιήκων ἔχεται κάρτος τε βίη τε.
ἦ ῥα, καὶ ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοισι κέλευσε,
στῆτέ μοι ἀμφίπολοι· πόσε φεύγετε φῶτα ἰδ' ὄσσαι;
ἦ μή πως τινὰ δυσμενέων φάσθ' ἔμμεναι ἀνδρῶν;
οὐκ ἔδ' ὅτις δεῦρ' ἀνὴρ ἀλιηβόρος ἠδ' ἐγχώριος,
ὃς κεν Φαιήκων αὐτῶν ὅδε γαῖαν ἱκάνοι·
δὴ γὰρ καὶ περὶ νῆσον ἐϋκτιμένην ἐφίλησε
θεσπεσίη· μάλα γάρ φιλέει ἀθανάτοισιν·
οἰκέομεν δ' ἀπάνευθε πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ
ἐσχατοι, οὐδέ τις ἄμμι † βροτὸς ὠπίζεται ἄλλος. al. βροτῶν
ἀλλ' ὅδε τις δύστηνος ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνει·
τὸν νῦν χρὴ κομέειν. πρὸς γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες
ξεῖνοί τε πτωχοί τε. δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε.
ἀλλὰ δότ' ἀμφίπολοι ξείνῳ βρῶσίν τε πόσιν τε·
λόσατε δ' ἐν ποταμῷ ὅθ' ὕδη σκέπας ἔς' αὔητον.
Ὡς ἔφαθ'. αἱ δ' ἔσαν τε καὶ ἀλλήλοισι κέλευσαν.
καὶδ' ἄρ' Ὀδυσῆα δῦσαν ὕδη σκέπας, ὡς ἐκέλευσε
Ναυσικάα θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο·
πὰρ δ' ἄρα οἱ φᾶρός τε χιτῶνά τε εἵματ' ἔθηκαν.
δ' ὦκαν δ' οἱ χρυσείῃ ἐν λεκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον.
ἰὼν δ' ἄρα μὶν λοῦσαν ποταμοῖο ῥοῇσι.
δ' ἦ ῥα τότ' ἀμφιπόλοισι μετηύδα δῖος Ὀδυσεύς,
Ἀμφίπολοι σῆδ' ὅτῳ ἀπόπροθεν, ὄφρ' ἐγὼ αὐτὸς
ἄλμῃ ὠμοῖιν ἀπολύσομαι, ἀμφὶ δ' ἐλαίῳ
χρίσομαι. ἦ γὰρ δ' ἠρὸν ἀπὸ χροὸς ὄφρα λάθοιμι.
οὕτω δ' οὐκ ἂν ἐγώγε λοήσομαι· αὐδ' ἐσομαί γε
γυμνὸς ἐναι, κέρσῃσι γὰρ ἐϋπλοκάμοισι μετελθών. (ρέ.
Ὡς ἔφαθ'. αἱ δ' ἀπανεύθεν ἴσαν, εἶπόν δ' ἄρα κά-
αὖτὰρ ὁ ἐκ ποταμοῖο βόας νίζετο δῖος Ὀδυσεύς
ἄλμην, ἦ οἱ νῶτα καὶ εὐρέας ἄμπεχεν ὤμους·
ἐκ κεφαλῆς δ' ἔσμηχεν ἁλὸς χνόον ἀτρυγέτοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα ἐοίσατο, εἵματα ἕσσατο
ἀμφὶ δ' εἵματα ἕσσατ' ἃ οἱ πόρε παρθένος ἀδμής·
τὸν μὲν Ἀθηναίη θῆκεν Διὸς ἐκγεγαυῖα
μείζονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα· κὰδ δ' ἤκαρνε
ὄλας ἔπι κόμας, ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.
ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ
ἴδρις, ὅν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη

τέχνῃσι

τέχνῃσι πᾶσι πολλὸν, χαρίσσατο δ' ὄβρια τελέσσαι·
ὣς ἄρα οἱ κατέχυτο χάρις κεφαλῇ τε ἠδ' ὤμοις.
ἕζετ' ἐπειτ' ἀπάνευθε κιὼν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης,
κάλλεϊ καὶ χάρισι σέλβων. θηεῖτο δὲ κούρη·
δὴν ἄρα τόσσ' ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοισι μετηύδα.
Κλῦτέ μοι ἀμφίπολοι λευκώλενοι, ὄφρά τι εἶπω·
οὐ πάντων ἀέκητι θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν,
Φαιήκεσσ' ὅδ' ἀνὴρ ὧιν μίσγεται αὖτις ἐοῖσι.
πρόσθεν μὲν γάρ δ' ἤμοι ἀεικέλιος δόκεεν εἶναι,
νῦν αὖ θεοῖσιν ἐοικὼς τοί ὁρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
αἲ γάρ ἐμοὶ τοιόσδε πόσις κεκλημένος εἴη
ναιετάων, καί οἱ ἆδ' οἰκοι αὐτόθι μίμνειν.
ἀλλὰ δότ' ἀμφίπολοι ξείνῳ βρῶσίν τε πόσιν τε.
Ὣς ἔφαθ'. αἱ δ' ἄρα τ' μάλα μὴ κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο,
πὰρ δ' ἄρ' ὀ'δυσῆι θέσαν βρῶσίν τε πόσιν τε.
ἤτοι ὁ πῖνε καὶ ἤδε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
ἄρπαλέως· λιμὸν γὰρ ἐδ' ἠτύω ἦεν ἅπαντα.
αὐτὰρ Ναυσικάα λευκώλενος ἄλλ' ἐφράσατο·
εἵματ' ἄρα πτύξασα τίθει καλῆς ἐπ' ἀπήνης,
ζεῦξεν δ' ἡμιόνους πρατοφώνυχας· αὐτὰρ ἔπειτα
ὤρτο καὶ ὀ'δυσῆα, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε.
Ὄρσο δὴ καὶ νῦν ξεῖνε πόλινδ' ἴμεν, ὄφρά σε πέμψω
πατρὸς ἐμοῦ πρὸς δῶμα δ' αἰφρονος· ἔνθά σε φημὶ
πάντων Φαιήκων εἰδ' ἡσέμεν ὅσσοι ἄριστοι.
ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ἔρδ' ἔμ· (δοκέεις δ' ἔμοι οὐκ ἀπινύσσειν)
ὄφρ' ἂν μὲν κ' ἀγρὸς ἴομεν καὶ ἔργ' ἀνθρώπων,
τόφρα σὺ ἁμφιπόλοισι μετ' ἠμιόνους καὶ ἅμαξαν
καρπαλίμως ὄρχεσθον, ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμονεύσω·
αὐτὰρ ἐπὴν πόλιος ἀῶν ἐσόμεσθα νέρθε, τείρει πύργος
ὑψηλός, καλὸς δ' λιμένι ἑκάτερθε πόληος,
λεπτὴ δ' εἴσοδος νηυσὶ δ' ὁδὸν ἀμφιέλισσαι
εἰρύαται, πᾶσιν γὰρ ἐπίσιον δῶκε ἑκάστῳ·
ἔνθα δέ τε σφ' ἀγορή, καλὸν ποσὶ λᾶϊν ἀμφὶς,
ἐρυτοῖσιν λάεσσι κατωρυχέες· ἀραρυῖα.
ἔνθα δ' νηῶν ὅπλα μελαινάων ἀλέγουσι,
σπεῖσματα καὶ † πτερόεντας, καὶ ἀποξύουσιν ἐρετμά.
οὐ γὰρ Φαιήκεσσι μέλει βιὸς, οὐδ' ἐφαρέτρη,
ἀλλ' ἰσοὶ καὶ ἐρετμὰ νεῶν, καὶ νῆες ἐΐσαι,
ἧσιν ἀγαλλόμενοι πολιὸν πρόσω θάλασσαν·
τὴν ἀλεείνω φῆμιν ἀδινὰ, μή τις ὀπίσσω
μωμεύῃ· (μάλα δ' εἰσὶν ὑπέρφιαλοι κατὰ δῆμον)
καὶ νύ τις ὧδ' εἶπησι κακώτερος αὐτιβολήσας,
τίς δ' ὅδε Ναυσικάᾳ ἕπεται καλός τε μέγας τε
ξεῖνος; ποῦ δέ μιν εὗρε; πόσις νύ τοι ἔσσεται αὐτῇ.
ἤ τινά που πλαγχθέντα κομίσσατο ἧς ἀπὸ νηὸς,
αὐδρῶν τηλεδαπῶν· ἐπεὶ ὄ τινες ἐγγύθεν εἰσίν·
ἤ τις οἱ ὀξαμένη πολυάρητος θεὸς ἦλθεν,
ὀρανόθεν καταβάς· ἕξει δέ μιν ἤματα πάντα.
βέλτερον εἴ κ' αὐτή περ ἐποιχομένη πόσιν εὕρῃ
ἄλλοθεν. ἦ γὰρ τόσσε γ' ἀτιμάζει κατὰ δῆμον
Φαίηκας οἵ μιν μνῶνται πολέες τε καὶ ἐσθλοί.
ὣς ἐρέεσκον, ἐμοὶ δέ κ' ὀνείδεα ταῦτα γένοιτο·
καὶ δ' ἄλλην νεμεσῶ ἥ τις τοιαῦτά γε ῥέζοι,
ἥ τ' ἀέκητι φίλων πατρὸς καὶ μητρὸς ἐόντων
ἀνδράσι μίσγηται, πρίν γ' ἀμφάδιον γάμον ἑλθεῖν.
ξεῖνε

artem omnifariam, elegantia uerò opera perficit:
sic huic infudit gratiam capitiq; & humeris.
sedit autem deinde seorsim incedens ad littus maris,
pulchritud. & gratijs splendens. admirabatur a. puella:
ac tunc ad ancillas pulchricomas loquebatur:
Audite me ancillae candidis lacertis, ut aliquid dicam:
non omnibus inuitis dijs qui cœlum tenent,
ad Phæacas hic uir peruenit dijs æquiparandos.
antea certè mihi nihili uidebatur esse,
nunc uerò dijs similis qui cœlum latum inhabitant.
utinam mihi talis maritus uocatus esset
hic habitans, & ipsi placeret ibidem manere.
sed date ancillae hospiti cibum & potum.
Sic ait. illae u. hãc diligẽter audiuerunt, & paruerunt.
Vlyssi uerò apposuerunt cibum & potum,
atq; ille bibebat & edebat prudens diuus Vlysses
rapaciter: diu enim à cibo erat ieiunus.
cæterùm Nausicaa albis lacertis alia egit:
uestes certè plicans posuit pulchrum in currum,
iunxitq; mulos fortibus ungulis: conscendit aũt & ipsa:
adhortataq; est Vlyssem, uerbumq; dixit, & compellauit:
Surge nunc hospes: ad urbem ire, ut te mittam
patris mei ad domum prudentis: ubi te puto
omnes Phæacas uisurum esse quotquot optimi.
sed omnino sic facito: (uideris a. mihi nõ parum sapere)
donec quidem per agros iuerimus & culturas hominum,
tamdiu cum ancillis post mulos & currum
celeriter ambula, ego uerò uiam ducam:
cæterũ postquã ad urbẽ conscẽderimus circa quã murus
altus, pulcher autem portus utrinq; urbis,
arctus autem introitus: naues per uiam utrinq; agitatæ
subductæ sunt, omnibus enim sua statio est unicuiq;:
ibi uerò ipsis forum est, pulchrũ Neptuni circa templũ,
nectitijs lapidibus excisis aptum.
ibi uerò nauium armamenta nigrarum reseruant,
rudentes & catenas, & poliunt remos.
non enim Phæacibus curæ est arcus neq; pharetra,
sed mali & remi nauium, & naues æquatæ,
quibus freti penetrant spumosum mare:
horum euito famam amaram, ne quis pòst
carpat: (ualde enim sunt superbi uulgò)
& fortassis quis sic diceret malignior obuiam factus:
quis ille qui Nausicaam sequitur pulcherq; magnusq;
hospes? ubi illum nacta est? maritus utiq; erit ipsi.
aut aliquem errantem excepit à sua naui,
uirorum externorum: quandoquidem nulli propè sunt:
aut quispiam supplicanti multis exoratus Deus uenit,
è cœlo digressus: habebit uerò dies omnes.
rectius si ipsa adiens maritum inuenit
aliunde. nam hos quidem spernit in populo
Phæacas qui ipsam ambiunt multi & nobiles.
sic dicent, mihi uerò probrosa hæc fierent:
atq; alij succenserem quæcunq; talia faceret,
quæ inuitis charis patre & matre uiuentibus
uiris miseretur, priusquam palàm nuptiæ aduenissent.
hospes

Nausicaa sequitur Vlyssi patris domũ describit.

hoſpes, tũ autem ſic meum percipe ſermonẽ, ut celerrimè deductum & reditum aſſequaris à patre meo:
inueniemus pulchrum lucum Palladis prope uiam
ex populis: fons autem effluit, circa autem pratum.
ibi uerò patris mei & prædium & florentes horti,
tantum ab urbe quantum auditur clamans:
ibi deſidens præſtolare aliquandiu donec nos
ad urbem uenerimus, & peruenerimus ad ædes patris.
cæterùm poſtquam nos ſperaueris ad ædes peruenisſe,
& tum Phæacum eas ad urbem, atq; require
ædes patris mei magnanimi Alcinoi.
faciles autem cognitu ſunt, etſi puer duceret
infans. neq; enim ſimiles illis ſunt
ædes Phæacum, qualis domus Alcinoi
Herois. ſed poſtquam te ædes celauerint & aula,
ualde celeriter ex regia penetra, ut peruenias
ad matrẽ meã: hæc aũt ſedet ad focũ in ignis ſplendore,
penſum uerſans purpureum, mirabile uiſu,
columnæ recumbens, ancillæ uerò ſedent pone illam.
hic uerò patris mei ſolium incumbit ei,
quo ille conuiuatur inſidens immortalis ceu:
hoc præterito, matris ad genua manus
extende noſtræ, ut reditionis die fruaris
gaudens, ſtatim, etiamſi ualde procul hinc es.
ſi quidem tibi illa utiq; bene uolet in animo,
ſpes tibi deinde amicos q; uidere, & peruenire
domum ad pulchrè ædificatã & tuam in patriã terram.

Sic loquuta, flagellauit flagello lucido
mulos. hi uerò celeriter reliquerunt fluuij fluenta:
illi ſcitè quidẽ currebant, & pulchrè penetrabãt pedib.
illa a. ſanè aurigabatur, quomodo ſimul ſequerẽtur pedi-
ancillæ Vlyſſesq; arte uerò impegit flagellum: (tes
occidit autẽ ſol, & illi inclytũ ad delubrũ peruenerunt
ſacrum Palladis, ubi ſedit diuus Vlyſſes:
ſtatim deinde ſupplicauit Iouis filiæ magni:

Audi me à capra nutriti Iouis filia indomita,
nunc ſanè me exaudi, quoniã antea nũquam exaudiuiſti
iactatum, quando me iactabat inclytus Neptunus.
da me ad Phæacas gratum uenire atq; miſerabilem.

Sic ait ſupplicans. hunc autẽ audiuit Pallas Minerua.
ipſi uerò nequiquam apparebat palàm: nerebatur enim
patrum. is uerò uehementer iraſcebatur
diuino Vlyſſi, antequam ſuam ad terram ueniret.

ξεῖνε, σὺ δ' ὦδ' ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα τάχιστα
πομπῆς καὶ νόστοιο τύχῃς πρὸς πατρὸς ἐμεῖο.
δ' ἄγομεν ἀγλαὸν ἄλσος Ἀθήνης ἄγχι κελεύθου
αὐγείρων' ἐκ δ' ἕλκρηνα νάει, ἀμφὶ δ' λειμών.
ἔνθά οἱ πατρὸς ἐμοῦ τέμενος τεθαλυῖά τ' ἀλωή,
τόσσον ἀπὸ πτόλιος ὅσσον τε γέγωνε βοήσας·
ἔνθα καθεζόμενος μεῖναι χρόνον εἰσόκεν ἡμεῖς
ἄστυ λεῖ ἐλθωμεν, καὶ ἱκώμεθα δώματα πατρός.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ ἡμέας ἔλπῃ ποτὶ δώματ' ἀφῖχθαι,
καὶ τότε φαίηκων ἴμεν δι' πόλιν, οἱ δ' ἐρέεσθε
δώματα πατρὸς ἐμοῦ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο.
ῥεῖα δ' ἀρίγνωτ' ὄξη, καὶ οὐ πάις ἡγήσαιτο
νήπιος· οὐ μὲν γάρ τι ἐοικότα τοῖσι τέτυκται
δώματα φαιήκων, οἷος δόμος Ἀλκινόοιο
ἥρως. ἀλλ' ὅπότ' ἄν σε δόμοι † κεύθωσι καὶ αὐλή, al. κευθμοί
εἶσα μάλ' ἐς μεγάροιο διέλθεμεν, ὄφρ' ἄν ἵκηαι
μητρὸς ἐμῆς· ἡ δ' ἥσται ἐπ' ἐσχάρῃ αὐτοῦ πυρὸς αὐγῇ,
πλάκατα τροφόεσσ' ἀλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι,
κίονι κεκλιμένη, δμωαὶ δ' ἑαὶ εἵαται ὄπιθεν.
ἔνθα ἡ πατρὸς ἐμοῖο θρόνος ποτικέκλιται αὐτῇ,
ᾧ δ' ὄγε οἰνοποτάζει ἐφήμενος, ἀθανάτοισι
ὃν πάντα μειλιχίοισι μητρὸς ποτι γούνασι χεῖρας
βάλλειν ἡμετέρης, ἵνα νόσιμον ἦμαρ ἴδηαι
χαίρων, καρπαλίμως, εἰ καί μάλα τηλόθεν ἐσί.
εἰ γάρ τοι κείνῃ γε φίλα φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.

Ὡς ἄρα φωνήσασ', ἵμασεν μάστιγι φαεινῇ
ἡμιόνους, αἱ δ' ὦκα λίπον ποταμοῖο ῥέεθρα·
αἱ δ' εὖ μὲν τρώχων, εὖ δ' ἤλισσοντο πόδεσσιν,
ἡ δ' ἦ μάλ' ἰωιόχοιο, ὅπως ἅμ' ἕποιατο πεζοὶ
ἀμφίπολοί τ' Ὀδυσῆος τε· νόῳ δ' ἐπέβαλλεν ἰμάσσων
δύσετό τ' ἠέλιος, καὶ τοὶ κλυτὸν ἄλσος ἵκανεν (ἀλλὰ
ἱερὸν Ἀθήναιης, ἵν' ἄρ' ἕζετο δῖος Ὀδυσσεύς·
αὐτίκ' ἔπειτ' ἠρᾶτο Διὸς κούρην μεγάλοιο,

Κλῦθί μοι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἀτρυτώνη,
νῦν δή μοι πρόφρων δὸς ἐπεὶ πάρος ὄφρα τ' ἄκουσας
ῥαισμήνω, ὅτε μ' ἔρραισε κλυτὸς Ἐννοσίγαιος·
δός μ' ὀπιδνὸν φαίηκας φίλον ἐλθεῖν καὶ ἐλεεινόν.
Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος. τοῦ δ' ἔκλυε παλλὰς Ἀθήνη,
αὐτῷ δ' οὔπω φαίνετ' ἐναντίον· αἰδὼς γάρ ῥα
πατροκασιγνήτου. ὁ δ' ὤϊζαφελῶς μενεαίνων
ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ, πάρος ἣν γαῖαν ἱκέσθαι.

ODYSSEAE HOMERI VII.

RAPSODIAE argumentum.

Nauſicaa in urbem peruenit, & paulo pòſt Vlyſſes ſupplicauit Areten Alcinoi regis uxorem. Et poſt cœnam interrogante unde ueſtimenta haberet, (cognouit enim ea) omnia quæ acciderant illi in nauigatione ab Ogygia uſque ad Phæacum terram narrat.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Η.

ΡΑΨΩΔΙΑΣ ὑπόθεσις.

Ναυσικάα εἰς τὴν πόλιν ἀφικνεῖται, καὶ μικρὸν ὕστερον Ὀδυσσεὺς παρεγένετο εἰς τὸν Ἀλκινόου καὶ βασίλισσαν γυναῖκα. καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον πυνθάνονται ἐκείνου τὴν ἐσθῆτα ἔχων, (ἐγνώρισε γὰρ αὐτὴν) τὰ συμβάντα αὐτῷ κατὰ τὴν πλάνην ἀπὸ τῆς Ὠγυγίας μέχρι τῆς τῶν Φαιάκων γῆς διηγεῖται.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η'. Η.
ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ητα δ' ἰῦ φρονέων' Ὀδυσεὺς Σχερίης βασιλῆας.

ODYSSEAE HOMERI H.
RAPSODIA.

Septimo libro bene uolens Vlyssi Scheriæ reges.

Σ ὁ μὲν ἔνθ' ἠρᾶτο πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς,
κούρῃ δ' ἐπρότι ἄντυ φέρεν μύλον ἡμιόνοιϊν.
ἡ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἀγακλυτὰ δώματ' ἵκανεν,
στῆσαν ἄρ' ἔν θ' πρόθυροισι· κασίγνητοι δέ μιν ἀμφὶς
ἕστασαν ἀθανάτοις φαλίγκιοι, οἵ ῥ' ἀπ' ἀπλοίης
ἡμιόνους ἔλυον, ἐδάπτα τε ἔσφορον εἵσω.
αὐτὴ δ' ἂν θάλαμον ἔβη πίε δαῖε δ' οἱ πῦρ
γρηῢς Ἀπειραίη θαλαμηπόλος Εὐρυμέδουσα,
τλῶ ποτ' Ἀπειρηθεν νέον ἄγαγον ἀμφιέλισσαι·
Ἀλκινόῳ δ' αὐτῷ γέρας ἔξελον, ἕνεκα πᾶσι
Φαίηκεσιν ἄνασσε, θεοῦ δ' ὡς δῆμος ἄκουεν·
ἣ τρέφε Ναυσικάαν λευκώλενον ἐν μεγάροισιν·
ἣ οἱ πῦρ αὐέκαμε, καὶ εἴσω δόρπον ἐτύνει.
καὶ τότ' Ὀδυσεὺς ὦρτο πόλινδ' ἴμεν, ἀμφὶ δ' Ἀθήνη
πολλὴν ἦέρα χεῦε φίλα φρονέουσ' Ὀδυσῆϊ,
μή τις Φαιήκων μεγαθύμων αὐτιβολήσας
κερτομέοι τ' ἐπέεσι, καὶ ἐξερέοιθ' ὅστις ἔη.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἔμελλε πόλιν δύσεσθαι ἐραννήν,
τῷ ῥ' οἱ αὐτεβόλησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
παρθενικῇ εἰκυῖα νεήνιδι κάλπιν ἐχούσῃ·
στῆ δ' ἀρόδ' αὐτοῦ. ὁ δ' αὖ ἐρ μίν Ὀδυσεύς,

Ω τέκνον, ὄφρ' ἂν μοι δόμον αὐέρος ἡγήσαιο
Ἀλκινόου, ὅς τοῖσδε μετ' αὐθρώποισιν ἀνάσσει;
καὶ γὰρ ἐγὼ ξεῖνος τηλαπέρης γαίης· τῷ ὄτινα οἶδα
αὐθρώπων οἵ τ' ἄστυδε πόλιν τ' ἠγαθέην ἔχουσι.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε πάτερ δόμον ὄν με κελεύεις
δείξω· ἐπεί μοι πατρὸς ἀμύμονος ἐγγύθι ναίει.
ἀλλ' ἴθι σιγῇ τοῖον· ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμονεύσω.
μηδείς τιν' αὐθρώπων προτιόσσεο, μηδ' ἐρέεινε.
ξείνους γὰρ οἵδε μάλ' αὐθρώπους οὐ φέροντα,
οὐδ' ἀγαπαζόμενοι φιλέουσ' ὅς κ' ἄλλοθεν ἔλθοι.
νηυσὶ θοῇσιν τοί γε πεποιθότες ὠκείῃσιν,
ἢ μάλα μεγ' ἐκπρόσσω, ἐπεὶ σφισι † δῶκε Κρονίων
νεῦσι ὠκείαις ὥσει πτερὸν ἠὲ νόημα.

Ως ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο παλλὰς Ἀθήνη
καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
τὸν δ' ἄρα Φαίηκες ναυσικλυτοὶ οὐκ ἐγώησαν
ἐρχόμενον κατὰ ἄστυ· δεινὰ γὰρ Ἀθήνη
εἴα εὐπλόκαμος, δεινὴ θεός, ἣ ῥά οἱ ἀχλὺν
θεσπεσίην κατέχευε, φίλα φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.
θαύμαζον δ' Ὀδυσῆα λιμένας νῆάς τ' εἰσάς,
αὐτῆν θ' ἡρώων ἀγορὰς καὶ τείχεα μακρὰ,
ὑψηλὰ, σκολόπεσσιν ἀρηρότα, θαῦμα ἰδέσθαι.
ἀλλ' ὅτε δὴ βασιλῆος ἀγακλυτὰ δώματ' ἵκοντο,
τοῖσι δὴ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὅστος δή τοι ξεῖνε πάτερ δόμος ὄν με κελεύεις
φράσσαι ἐμοί, δείκνυς δὲ δίοτρεφέας βασιλῆας

λαοῖτιν

I C quidem illic ſupplicabat prudens diuus Vlyſſes,
puellam uerò ad urbem ferebat robur mulorum.
illa uerò quãdo iam ad ſui patris inclytas ædes peruenit,
conſtitit in ueſtibulo: fratres uerò ipſam undiq; circumſtabant immortalibus ſimiles, qui ſanè à curru mulos ſoluebant, ueſtemq; portarunt intro.
ipſa uerò ad thalamũ ſuũ ibat: accẽdebat aũt illi ignem anus Apiræa cubicularia Eurymeduſa,
quam olim ex Apira naues duxerant biremes:
Alcinoo autem in donum elegerunt, eo quòd omnibus Phæacibus imperabat, et ueluti deum populus audiebat:
quæ enutriuit Nauſicaam pulchris ulnis in regia:
quæ ei ignem accendebat, & intus cœnam adornabat.
& tunc Vlyſſes ſurrexit ad urbem ire, at Pallas multam caliginem circumfudit bene uolens Vlyſſi,
ne quis Phæacum inſolentium obuiam factus conuitiaretur uerbis, & interrogaret quis nam eſſet.
ſed cum iam urbem ingreſſurus erat amabilem,
hic ei obuiam facta eſt dea cæſia Minerua,
uirgini ſimilis iuuenculæ urnam geſtanti:
ſtetit uerò ante eum. interrogabat autem diuus Vlyſſes:

O filia, an non mihi domum uiri oſtendere poteris Alcinoi, qui inter hoſce homines imperat?
etenim ego hoſpes multa paſſus huc uenio
procul ex aliena terra: quare nullum noui hominum qui hanc urbem & terram inhabitant.

Hunc contra allocuta eſt dea cæſia Minerua:
equidem tibi hoſpes pater domum quam me iubes monſtrabo: quoniã mihi patrẽ inculpatũ iuxta habitat.
ſed eas tacitè ſic: ego uerò uiam monſtrabo.
neq; quenquam hominum alloquere, neq; interroga.
non enim hoſpites hi admodum ferunt,
nec amantes diligunt quicunq; aliunde uenerit.
nauibus uelocibus iſti freti uelocibus
undas ingentes tranant, nam ipſis dedit Saturnius:
horum naues ueloces ueluti penna & cogitatio.

Sic ſanè locuta præibat Pallas Minerua celeriter: ipſe deinde poſt ueſtigia ibat deæ.
hunc autem Phæaces inclyti nauigandi non nouerunt uadentem per urbem per ipſos. non enim Pallas finebat pulchricoma ueneranda dea, quæ ei caliginem diuinam infudit, bene uolens in animo.
mirabatur autem Vlyſſes portus & naues æquatas,
ipſorumq; Heroum fora & muros longos,
ſublimes, uallis munitos; mirabile uiſu.
ſed quando iam regis ad inclytam domum peruenerunt,
his uerò ſermonibus cœpit dea cæſia Minerua:
hæc ſanè tibi hoſpes pater domus quam me iubes indicare, inuenies uerò à Ioue nutritos reges

epula

Eurymeduſa nutrix Nauſicaæ.

Vlyſſi Minerua ſimilis facta.

Vlyſſes à Minerua in ædes Alcinoi perducitur ſeptus nebula.

al. λαῶν ἔνοσί-χθων.

epulas epulantes. tu uerò intro eas, neue quid animo
timeas: audens enim uir in omnibus potior,
rebus est, etiam si alicunde aliunde ueniat.
reginam quidem primò inuenies in regia,
e uxor Arete uerò nomen est cognomine: ex parentibus autem
noi. eisdem est qui quidem genuerunt Alcinoum regem.
Nausithoum quidem primum Neptunus terræ quassator
genuit & Peribœa, mulierum forma pulcherrima,
minima natu filia magnanimi Eurymedontis,
qui olim superbis gigantibus imperitabat.
sed hic quidem perdidit populum stultum, perijt & ipse.
cum hac uerò Neptunus congressus est, & genuit filium
Nausithoum magnanimum, qui Phæacas rexit.
Nausithous uerò genuit Rhexenorem & Alcinoum:
hunc autem prole carentem peremit argentarius Apollo
sponsum in regia, unicam solam filiam relinquentem
Aretam: hanc Alcinous fecit uxorem,
& ipsam honorauit ut nulla super terra honoratur alia,
quot quot nunc mulieres sub uiris domum habent,
quemadmodum illa ex animo honorata est & est,
& charis liberis & ipso Alcinoo,
& ciuibus, qui ipsam sanè ueluti deam suspicientes,
excipiunt uerbis, cum incedit per urbem.
minimè enim mente etiam ipsa egèt bona,
quibus bene uult etiam uiris lites soluit.
si tibi illa bene uolet ex animo,
spes est tibi postea amicos & uidere, & peruenire
domum in excelsam & tuam in patriam terram.

Sic loquuta abijt cæsia Minerua
pontum per infructuosum: deseruit & Scheriam amabilem:
uenit autem ad Marathonem & latiuicas Athenas,
ingressa & est Erechthei bene munitam domum: sed Vlysses
Alcinoi ad domum ibat inclytam. plurima uerò illi cor
cogitabat stanti, prius quàm ad æreum pauimentum uenisset.
inoi re- instar enim solis splendor erat aut lunæ
descri- domum per excelsam magnanimi Alcinoi.
ærei etenim muri firmati sunt hinc atq; hinc,
in penetrale à limine: pinnaculum autem ex Cyano.
aureæ uerò fores firmam domum intus claudebant:
argentei autem postes in æreo stabant limine,
argenteum uerò superius limen, aureus autem circulus.
aurei autem utrinq; & argentei canes erant,
quos Vulcanus fecerat peritis præcordijs,
domum ut custodirent magnanimi Alcinoi,
immortales existentes & nesenescentes dies omnes.
intus sedilia circa murum firmata erant hinc & hinc,
ad infimum secessum à limine penitus: ibi pepli
tenues bene neti reconditi erant, opera mulierum.
hic autem Phæacum primates sedebant,
bibentes & edentes: toto anno enim habebant.
aurei uerò iuuenes fabrefactas ad aras
stabant, ardentes faces in manibus gestantes,
illucentes nocte per domum conuiuantibus.
quinquaginta autem ei ancillæ per domum fœminæ:
aliæ quidem molunt sub mola flauum fructum,

Αἰτίλω λαιτυμόνος. σὺ δ' ἔσω κίε, μηδέ τι θυμῷ
τάρβει· θαρσαλέῳ γὰρ ἀνὴρ γ' ἢ πᾶσιν ἀμείνων
ὅρνυσι τελέθει, εἰ καί ποθεν ἄλλοθεν ἔλθοι.
δ' εὑρήσεις μὲν πρῶτα κιχήσεαι γ' ἐν μεγάροισιν,
Ἀρήτη δ' ὄνομ' ἔστιν ἐπώνυμον· ἐκ δ' τοκήων
τῆν αὐτῆν οἵπερ τέκον Ἀλκίνοον βασιλῆα.
Ναυσίθοον μὲν πρῶτα Ποσειδάων γουνοῖχθων
γείνατο Περίβοιαν, γυναικῶν εἶδος ἀρίστην,
ὁπλοτάτην θυγάτηρ μεγαλήτορος Εὐρυμέδοντος,
ὃς ποθ' ὑπερθύμοισι γιγάντεσσιν βασίλευεν.
ἀλλ' ὁ μὲν ὤλεσε λαὸν ἀτάσθαλον, ὤλετο δ' αὐτός.
τῇ δὲ Ποσειδάωνι μίγη, τέκε δ' υἱὸν ἐγείνατο παῖδα
Ναυσίθοον μεγάθυμον, ὃς γ' Φαίηξιν ἄνασσε.
Ναυσίθοος δ' ἔτεκε Ῥῆξήνορά τ' Ἀλκίνοόν τε·
τὸν μὲν ἄκοιτιν ἐόντα βάλ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
νυμφίον ἐν μεγάρῳ, μίαν οἴην παῖδα λιπόντα
Ἀρήτην· τὴν δ' Ἀλκίνοος ποιήσατ' ἄκοιτιν,
καί μιν ἔτισ' ὡς οὔτις ὑπὶ χθονὶ τίεται ἄλλη,
ὅσσαι νῦν γε γυναῖκες ὑπ' αὐδήρσιν οἶκον ἔχουσιν,
ὣς κείνη πολλὰ κῆρι τετίμηταί τε καὶ ἔστι,
καί μιν ἔθηκε φίλον παῖδές τε καὶ αὐτὸς Ἀλκινόοιο,
καὶ λαοῦ, οἵ μιν δὲ θεὸν ὡς εἰσορόωντες,
δειδέχαται μύθοισιν, ὅτε σέβησ' αὐτὰ ἄσυ.
ἣ μὲν γάρ τινός ἐστι νόου μετὰ δῖα γυνή,
οἷσίν τ' εὖ φρονέῃσι καὶ ἀνδράσι νείκεα λύει.
εἰ κείνή τοι κείνη γε φίλα φρονέῃσ' ἐνὶ θυμῷ,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
οἶκον δὲ ὑψόροφον καὶ σὴν πατρίδα γαῖαν.

Ὡς ἄρα φωνήσασ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον· λίπε δὲ Σχερίην ἐρατεινήν·
ἷκε δ' ἐς Μαραθῶνα καὶ εὐρυάγυιαν Ἀθήνην, (σεύς
εἰσῆλθε δ' Ἐρεχθῆος πυκινὸν δόμον. αὐτὰρ Ὀδυσ-
Ἀλκινόῳ πόλλ' ἄλγεα πάσχε πλυτά. πολλὰ δ' ἔ οἱ κῆρ
ᾤρμαιν' ἰσαμένῳ, πρίν χάλκεον οὐδὸν ἐπέβη.
ὡς τε γὰρ ἠέλιος αἴγλη εἶεν ἢ σελήνης
δῶμα κατ' ὑψερεφὲς μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο.
χάλκειοι μὲν γὰρ τοῖχοι ἐληλέδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα,
εὖ μυχοῦ ἐξ οὐδοῦ· πρόθι δ' θριγκὸς κυάνοιο.
χρύσειαι δὲ θύραι πυκινὸν δόμον ἐντὸς ἔεργον·
ἀργύρεοι δὲ σταθμοὶ χαλκείῳ ἕστασαν οὐδῷ,
ἀργύρεον δ' ἐφ' ὑπερθύριον, χρυσείη δὲ κορώνη.
χρύσειοι δ' ἑκάτερθε κύνες ἀργυρέοισι πίσσαν,
ὃς Ἥφαιστος ἔτευξεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσι,
φῶτα φυλακτήσων μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
ἀθανάτους ὄντας καὶ ἀγήρως ἤματα πάντα.
ἐν δὲ θρόνοι πολλὰ τοίχου ἑκάτερθε τέταντο,
ἐκ μυχοῦ ἐξ οὐδοῦ εἰς ἀμφοτέρους· ἐν δ' ἐπὶ πέπλοι
λεπτοὶ δύνατοι βεβλήατο, ἔργα γυναικῶν.
ἔνθα κὲ Φαιήκων ἡγήτορες ἑδριόωντο,
πίνοντες κὲ ἔδοντες· ἐπιτεταὸν γὰρ ἔχεσκον.
χρύσειοι δ' ἄρα κοῦροι ἐϋδμήτοιο δόμοιο
ἕστασαν, αἰθομένας δαΐδας μετὰ χερσὶν ἔχοντες,
φαίνοντες νύκτας κατὰ δώματα δαιτυμόνεσσι.
πεντήκοντα δ' ἔ οἱ δμωαὶ κατὰ δῶμα γυναῖκες·
αἱ μὲν ἀλετρεύουσι μύλας ἔπι μήλοπα καρπόν,

ἀὶ δ' ἰσὸς ὑφόωσι νὴ πλάκα πρωφῶσιν
ἤμλυαι, οἷά τε φύλλα μακεδλνῆς αἰγείροιο·
κχμροσέων δ' ὀθονέων ἀπολάβεται ὑγρὸν ἔλαιον·
τοσσον φαίηκδν ὥεῤι ναύτων ἴδ' ῥιδν ἀνδρῶν
νῆα θολὼ γὶ πέντῳ ἐλαυνέμλν, ὧς ἧ γυναῖκδν
ἰσὸν τεχνῆσαι· ὥεῤι γάῤ σφισι δῶκεν Ἀθλίν
ἔργα τ' ἐπίσαθαι πολυκαλέα, ἠδ φρεγίας ἐδλάς.
ἔκτοθεν δ' αὐλῆς μέγας ὄρχατος ἄγχι θυράων
τετράγυος· πεδὶ δ' ἕρκος ἐλήλαται ἀμφοτερώθεν.
ἔνθα ἧ δλγίδρεα μακρὰ ὥεφύκει τηλεθόωντα,
ὄγχναι ἠδ ῥοιαὶ, κὴ μηλέαι ἀγλαόκαρποι,
συκαῖ τε γλυκεραὶ, ἠδ ἐλαῖαι τηλεθόωσαι·
τάων οὔποτε καρπὸς ἀπόλλυται, οὐδ' ἀπολείπει
χείματος οὐδὲ θέρεος ἐπετήσιος, ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ
ζεφυρίη πνείουσα τὰ μὲν φύει, ἄλλα δ' ὥείθει.
ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει, μῆλον δ' ἐπὶ μήλῳ,
αὐτὰρ ὐπὶ σταφυλῇ σταφυλὴ, σῦκον δ' ὐπὶ σύκῳ.
ἔνθα δ' ἐοὶ πολύκαρπος ἀλωὴ ἐρέρίζωται·
τῆς ἕτερον μὲν, θειλόπεδον λευρῷ ἐνὶ χώρῳ
τέρσεται ἠελίῳ, ἕτέρας δ' ἄρα τε τρυγόωσιν,
ἄλλας δ' τραπέουσι· πάροιθε δέ τ' ὄμφακές εἰσιν,
ἄνθος ἀφιεῖσαι, ἕτεραι δ' ὑποπορφύρουσι.
ἔνθα δ' κοσμητοὶ πρασιαὶ πρὸ νείατον ὄρκον
παντοίαι πεφύασιν, ἐπηετανὸν γανόωσαι·
ἔν δ' δύω κρηῶναι, ἡ μὲν τ' ἀνὰ κῆπον ἅπαντα
σκίδνηται, ἡ δ' ἑτέρωθεν ὑπ' αὐλῆς οὐδὸν ἴησι
πρὸς δόμον ὑψηλόν, ὅθεν τ ὑδρεύοντο πολῖται.
τοῖ' ἄρ ἔν Ἀλκινόοιο θεῶν ἔσαν ἀγλαὰ δῶρα,
ἔνθα στὰς θηεῖτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα ἑῷ θήσατο θυμῷ,
καρπαλίμως ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσετο δώματος ἔσω.
εὗρε δ' Φαίηκων ἡγήτορας ἠδὲ μέδοντας
σπένδοντας λειπάσιν ἐϋσκόπῳ Ἀργεϊφόντῃ,
ᾧ πυμάτῳ σπένδεσκον ὅτε μνησαίατο κοίτου.
αὐτὰρ ὁ βῆ διὰ δώματα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
πολλὴν ἠέρ' ἔχων ἣν οἱ πόρε κῦδος Ἀθήνη,
ὄφρ' ἵκετ' Ἀρήτην τε καὶ Ἀλκινόου βασιλῆα.
ἀμφὶ δ' ἄρ' Ἀρήτῃ βάλε γούνασι χεῖρας Ὀδυσσεύς·
τόφρα δὴ ἧ ῥ' αὐτοῖο πάλιν χύτο θεσπέσιος ἀὴρ.
οἱ δ' ἄνεῳ ἐγένοντο κατὰ μέγαρα ἰδόντες·
θαύμαζον δ' ὁρόωντες. ὁ δ' λιτανεύετο Ὀδυσσεύς,
Ἀρήτη θύγατερ Ῥηξήνορος ἀντιθέοιο,
σόν τε πόσιν σά τε γούναθ' ἱκάνω, πολλὰ μογήσας,
τούς δέ τε δαιτυμόνας· τοῖσιν θεοὶ ὄλβια δοῖεν
ζωέμεναι, κὴ παισὶν ἓν τιμὴν ἑκάστῳ
κτήματα' τῶν μεγάροισι, γέρας δ' ὃ, τι δῆμος ἐδώκῃ·
αὐτάρ ἐμοὶ πομπὴν ὀτρύνετε πατρίδ' ἱκέσθαι
θᾶσσον· ἐπεὶ δὴ πολλὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχω.
Ὡς ἐπὼν, κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν κονίῃσι
πὰρ πυρί. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀνὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
ὀψὲ δ' ἄρ' μετέειπε γέρων ἥρως Ἐχένηος,
ὃς δὴ Φαίηκων ἀνδρῶν πρωθήβησε μάλιστα,
μύθοισι κίκασσε, παλαιά τε πολλά τε εἰδώς·
ὅσσφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο μετέειπεν,
Ἀλκίνοε, ἦ μὴν τοι τόδε κάλλιον, οὐδὲ ἔοικε,
ξεῖνον

aliæ telas nent & penſum uerſant
ſedentes, qualia folia excelſæ populi:
bene textis autem à linteis diſtillat humidum oleum:
quantum Phæaces ſupra omnes periti ſunt homines
nauem celerem per pontum agere, tantum mulieres
telam texere: ſupra modum enim illis dedit Pallas
operaq; ſcire perpulchra, & ingenium bonum.
extrà uerò aulam ingens hortus prope ianuas Hortus Alcinoi.
quatuor iugerum: circa aũ ſeptum deductum eſt utrinq;.
ibi uerò arbores proceræ creuerant florentes,
pirus & malus punica, & mali pulchrũ fructũ ferẽtes,
ficusq; dulces, & oleæ uiresccntes:
ex ijs fructus nunquam perit, neq; deficit
hyeme neq; æſtate perennans, ſed ſanè ſemper
Zephyrus ſpirans hæc creſcere facit, aliaq; matureſcere.
pirum poſt pirum ſeneſcit, malum poſt malum,
ac poſt unam una, ficus autem poſt ficum.
ibi autem ei fructuoſa uinea ſata eſt:
huius alterum quidem ſolum lato in loco
areſcit ſole, alias autem uindemiant,
alias autem calcant: antè autem uuæ immaturæ ſunt,
florem immittentes, nonnullæ uerò matureſcunt.
ibi exculti pulumi ad extremum ordinem
omnis generis conſiti ſunt, toto anno uirentes:
duo autem fontes, aliter quidem per hortum omnem
diſpergitur, alter a. ex altera parte ſub aulæ limen uadit
ad domum excelſam, unde aquantur cines. (na,
talia uidelicet in Alcinoi domo deorũ erant ſplẽdida do
ibi ſtans admirabatur patiens diuus Vlyſſes.
cæterum poſtquam omnia ſuo admiratus eſt animo,
celeriter ſuper limen ingreſſus eſt domum intra.
inuenit autem Phæacum duces atq; conſiliarios
libantes poculis ſpeculatori Mercurio,
cui ultimo libabant quando cogitabant de lecto. Mercurio ultimo libari cõſueuit.
cæterùm ipſe iuit per domum patiens diuus Vlyſſes,
multam caligĩe habẽs quam ei circumfuderat Pallas,
donec peruenit ad Areten & Alcinoum regem.
Aretæ autem circumiecit genua manus Vlyſſes: Arete Vlyſſes ſupplex eſt.
& tum rurſus ab ipſo decidit diuinus aer.
hi uerò muti facti per domum ut uirum conſpexerunt:
admirabantur a. uidentes. ipſe aũt ſupplicauit Vlyſſes:
Arete filia Rhexenoris diuini,
ad tuum maritum & ad tua genua uenio, multa paſſus,
& ad hoſce conuiuas: quibus dij feliciter dent
uiuere, & liberis committant ſingula
bona domi, honoremq; quemcunq; populus dederit:
cæterum mihi deductionem parate ad patriã peruenirẽ dis
ocyus: quoniam diu procul ab amicis ærumnas patior.
Sic fatus, reſedit ad focum in puluere
iuxta ignem. illi uerò omnes muti facti ſunt ſilentio.
ſerò tandem fatus eſt ſenex heros Echeneus,
qui ſanè Phæacum uirorum maximus natu erat,
& eloquentia pollebat, priſcaq; & plurima doctus:
qui uis bene ſapiens concionatus eſt & fatus:
Alcinoe, non ſanè hoc honeſtum, neq; conuenit,

hoſpitem

hoſpitem quidem humi ſedere ad focum in pulueribus,
iſti uerò tuum iuſſum expectantes cunctantur.
ſed age certè hoſpitem in ſede argenteis clauis diſtincta
colloca erigens: tu autem præconibus impera
uinum infundere, ut & Ioui fulminatori
libemus, qui ſupplices uenerandos comitatur.
cœnam uerò hoſpiti proma det de penu.

At poſtquam hoc audiuit ſacrum robur Alcinoi,
manu prehenſum Vlyſſem prudentem uarium conſilio,
leuauit à foco, & in ſedem locauit ſplendidam,
filium exuſcitans humanum Laodamantem,
qui ei proximus ſedebat, maximè autem ipſum amabat.
aquam autem ancilla gutturnio ſuper infudit ferens
pulchro, aureo, ſuper argenteum lebetem,
lauare: iuxta autem politam extendit menſam.
panem uerò uerecunda proma appoſuit ferens,
fercula multa inferens, gratificans præſentibus rebus.
cæterũ ipſe bibebat & comedebat prudens diuus Vlyſſ.
& tum præconem alloquutus eſt robur Alcinoi:
Pontonoe, craterem miſcens uinum diſtribue
omnibus per domum, ut Ioui fulminatori
libemus, qui ſupplices honoratos comitatur.

Sic ait. Pontonous autem dulce uinum miſcebat:
diſtribuit autem omnibus propinans poculis.
cæterũ poſtq̃ libarũt, biberũtq̃ quãtũ cupiebat animus,
his uerò Alcinous concionatus eſt & fatus:
audite Phæacum duces atq̃ conſiliarij,
ut dicam quæ me animus in pectore iubet.
nunc quidem paſti dormiatis ad domum uadentes:
mane autem ſenibus pluribus aduocatis,
hoſpitem in ædibus hoſpitaliter tractabimus, atq̃ dijs
faciemus ſacra pulchra: deinde etiam de reductione
cogitabimus, ut hic hoſpes, abſq̃ labore & triſtitia
reductione ſub noſtra ſuam in patriam terram deueniat
gaudens, celeriter, etiam ſi ualde procul ſit:
neq̃ quicquam interea mali & damni patiatur
antequam ipſe ſuam terrã conſcendat. hic antẽ deinceps
patiatur quæcunq̃ ei fatum parcæq̃ graues
naſcenti nerunt filo, quando ipſum peperit mater.
quod ſi quis immortalium utiq̃ de cœlo uenit,
aliud quippiam hoc utiq̃ dij meditantur.
ſemper enim etiam antea dij apparent manifeſti
nobis, quando facimus inclytas becatombas:
conuiuanturq̃ apud nos ſedentes ubi & nos.
ſi autem aliquis & ſolus iens occurrerit uiator,
haud occultant: quoniam ipſos prope ſumus,
quemadmodum Cyclopesq̃ & agreſtes gẽtes gigantum.

Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudẽs Vlyſſes:
Alcinoe, aliud quid tibi curæ ſit mentibus. non enim ego
immortalibus ſimilis ſum qui cœlum latum habitant,
neq̃ corpore neq̃ indole, ſed mortalibus hominibus.
quos uos ſcitis maximè portantes ærumnam
hominum, quibus in doloribus æqualis ſum:
& adhuc etiàm plura ego mala dicerem,
quæ quidem omnia deorum uoluntate paſſus ſum.

ſed

ξεῖνον μὲν χαμαὶ ἥσθαι ἐπ' ἐχάρη φρένα πουλυκέρσῃ,
οἵγε ἧ σὸν μῦθον ποτιδέγμενοι ἰαχανόωντο.
ἀλλ' ἄγε δὴ ξεῖνον μὲν ὑπὸ θρόνου ἀργυροήλου
ἕσσον ἀνασήσας· σὺ δ' κηρύκεσσι κέλευσον
οἶνον ἐπικρῆσαι, ἵνα καὶ Διὶ τερπικεραύνῳ
σπείσομεν, ὅς θ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
δόρπου δ' ἧ ξείνῳ ταμίη δότω ὅττί οἱ ἔνδον.

Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
χειρὸς ἑλὼν Ὀδυσῆα πολύφρονα ποικιλομήτην,
ὦρσεν ἀπ' ἐχαροφίου, καὶ ὑπὸ θρόνου εἷσε φαεινοῦ,
ἧρον ἀνασήσας ἀγαπήνορα Λαοδάμαντα,
ὅς οἱ πλησίον ἷζε, μάλιστα δέ μιν φιλέεσκε.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· πὰρ δ' ἧ ξεστὴν ἐτανύσσατο τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
ἔδματα πόλλ' ὤπασα, χαριζομένη παρεόντων.
αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἤσθιε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
καὶ τότε κήρυκα προσέφη μύθῳ Ἀλκινόοιο,
Ποντόνοε, κρητῆρα κεράσσαμε μέθυ νείμον
πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ἵνα καὶ Διὶ τερπικεραύνῳ
σπείσομεν, ὅς θ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.

Ὣς φάτο. Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα·
νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενος δεπάεσσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαν τ', ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
κέκλυτε Φαίηκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
νῦν μὲν δαισάμενοι κατακείετε οἶκαδ' ἰόντες·
ἠῶθεν δὲ γέροντας ὑπὸ πλείονας καλέσαντες
ξεῖνον ἐνὶ μεγάροις ξεινίσσομεν, ἠδὲ θεοῖσι
ῥέξομεν ἱερὰ καλά· ἔπειτα δὲ καὶ πομπῆς
μνησόμεθ', ὥς κ' ὁ ξεῖνος ἄνευθε πόνου καὶ ἀϊδρείης
πομπῇ ὑφ' ἡμετέρῃ πάρ πατρίδα γαῖαν ἵκηται
χάρῃ, καρπαλίμως, εἰ καὶ μάλα τηλόθεν ἐστί·
μηδ' ἔτι μεσσηγύς γε κακὸν κῆμα πάθησι
πρίν γε τὴν ἧς γαίης ἐπιβήμεναι. ἔνθα δ' ἔπειτα
πείσεται ἅσσα οἱ αἶσα κατακλῶθές τε βαρεῖαι
γεινομένῳ νήσαντο λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
εἰ δέ τις ἀθανάτων γε κατ' οὐρανοῦ ἐλήλαθεν,
ἄλλό τι δὴ τόδ' ἔπειτα θεοὶ πορέειν ἀγανοῦνται.
ἀεὶ γὰρ τοπάρος γε θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς
ἡμῖν, εὖτ' ἔρδωμεν ἀγακλειτὰς ἑκατόμβας·
δαίνυνταί τε πὰρ' ἄμμι καθήμενοι ἔνθα περ ἡμεῖς.
εἴ δ' ἄρα τις καὶ μοῦνος ἰὼν ξύμβληται ὁδίτης,
ἄσσον τι καταρρύπτουσιν· ἐπεὶ σφίσιν ἐγγύθεν εἰμέν,
ὥσπερ Κύκλωπές τε καὶ ἄγρια φῦλα γιγάντων.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς·
Ἀλκινόε, ἄλλό τοι μελέτω φρεσίν. οὐ γὰρ ἐγώγε εἰμὶ
ἀθανάτοισιν ἔοικα τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
οὐδέ μάλ' εἶμας οὐδὲ φυὴν, ἀλλὰ θνητοῖσι βροτοῖσιν.
οὕς τινας ὑμεῖς ἴστε μάλιστ' ὀχέοντας ὀίζυν
ἀνθρώπων, τοῖσίν κεν ἐγὼ ἀλγεσιν ἰσωσαίμην·
καὶ δ' ἔτι κεν πλείω ἐγὼ κακὰ μυθησαίμην,
ὅσσα γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.

ἀλλ'

ἀλλ' ἐμὲ μὲν δόρπῳ πῆσαι ἐάσατε κυδρὸμένοῳ περ.
ὀ γάρ τι συγερῇ ὤϊ γαστέρι κύντερον ἄλλο
ἔπλετο, ὅστ' ἐκέλευσεν ἑο μνήσασθαι ἀνάγκῃ,
καί μάλα τηρόμενον, κῆ φίλ' φρεσὶ πολλὰ ἔχοντα.
ὥς κῆ ἐγὼ πολλά μὲν ἔχω φρεσίν, ἀλλ' ἤδη μάλ' ἀεὶ
ἐδμεναι κέλεται καὶ πίνειμεν· ἐκ δέ με πάντων
λήθεται ὅσσ' ἔπαθον, καὶ φὶ πλήσασθαι ἀνώγει.
ὑμεῖς δ' ὀτρύνετε μᾶλλ' ἠοῖ φαινομένῃφι,
ὥς κέ μι τὸν δύστηνον ἐμὴν ἐσβήσετε πάτρην,
καίπερ πολλὰ πεπόντα· ἰδόντι μοι κῆρ λίποι αἰὼν
κτῆσιν ἐμὴν, δμῳάς τε, καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευον
πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιον δ' ὅσσον ἤθελε θυμός,
οἱ μὲν κατκέιοντο δόμον εἰσόκε οἶκόνδε ἕκαστος.
αὐτὰρ ὁ γ' ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεύς,
παρὰ δέ οἱ Ἀρήτη τε καὶ Ἀλκίνοος θεοειδὴς
ἤδη· ἀμφίπολοι δ' ἀπεκόσμεον ἔντεα λαιτός.
τοῖσιν δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἦρχε μύθων,
ἔγνω γὰρ φᾶρός τε χιτῶνά τε, εἵματ' ἰδοῦσα
καλά, τά ῥ' αὐτὴ τεύξε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί·
καί μιν φωνήσασ' ἔπτα πτερόεντα προσηύδα,
Ξεῖνε, τὸ μέν σε πρῶτον ἐγὼν ἐρήσομαι αὐτήν,
τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; τίς τοι τάδε εἵματ' ἔδωκεν;
ἦ δ' οὐ φῄς ὧδε πόντον ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκέσθαι;
Τὴν δ' ἐπαμείβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ἀργαλέον βασίλεια δ' ἰλυκέως ἀγορεῦσαι
κήδε', ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ οὐρανίωνες·
εἴρομαι δέ τοι ἐρέω ὅ μ' ἀείρασι κήδε' ἐπιτελλᾶς.
Ὠγυγίη τις νῆσος ἀπόπροθεν εἰν ἁλὶ κεῖται,
ἔνθα μὲν Ἄτλαντος θυγάτηρ δολόεσσα Καλυψὼ
ναίει ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεός· οὐδέ τις αὐτῇ
μίσγεται οὔτε θεῶν οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων·
ἀλλ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἐφέσιον ἤγαγε δαίμων
οἶον, ἐπεί μοι νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
Ζεὺς ἐλάσας ἐκέασε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθεν ἑσσυμένοι περ·
αὐτὰρ ἐγὼ τρόπιν ἀγκὰς ἑλὼν νεὸς ἀμφιελίσσης,
ἐννῆμαρ φορόμην· δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
νῆσον δὲ Ὠγυγίην θέλασαν θεοί, ἔνθα Καλυψὼ
ναίει ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεός. ἣ μὲ λαβοῦσα
φίλησε καὶ ἐφίλει τε κῆ ἔτρεφεν, ἠδὲ ἔφασκε
θήσειν ἀθάνατον τε καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.
ἔνθα μὲν ἑπτάετες μίνυνθ' ἑλον, εἵματα δ' αἰεὶ
δάκρυσι δεύετσκον τά μοι ἄμβροτα δοῦσα Καλυψώ·
ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἐπιπλόμενος ἔτος ἦλθε,
κῆ τότε δή μι κέλευσε ἐποτρύνασα νέεσθαι,
Ζηνὸς ὑπ' ἀγγελίης, ἢ κῆ νόος ἐτράπετ' αὐτῇ·
πέμπε δ' ἐπὶ σχεδίης πολυδέσμου· πολλὰ δ' ἔδωκε
σίτου κῆ μέθυ ἡδύ· κῆ ἄμβροτα εἵματα ἕσσεν·
οὖρον δ' ἦκεν ἀπήμονά τε λιαρόν τε.
ἑπτακαίδεκα μὲν πλέον ἤματα πόντοπορεύων,
ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα
γαίης ὑμετέρης· γήθησε δέ μοι φίλον ἦτορ

δύσμό-

ſed me quidem cœnare ſinite dolentem quamuis,
non enim odioſo uentre impudentius aliud
eſt, qui iubet ſui recordari neceſſitate, (*bonum.*
etiam ualde afflictum aliquẽ, & in mentibus dolorẽ ha-
ſic et ego luctũ quidẽ habeo mentibus, hic a. ualde ſemp
comedere iubet & bibere: & me omnium
obliuiſci facit quæcunq; paſſus ſum, & repleri iubet.
uos autem feſtinate ſimul atq; aurora apparuerit,
ut me infelicem meam imponatis in patriam,
quãuis multa paſſũ. ubi cõſpicatũ me uel uita relinquat
poſſeſſionẽ meam, famulosq;, & altam magnam domum.
Sic dixit. hi autem omnes laudabant, & hortabantur
deducere hoſpitem, quoniam recte dixiſſet.
ſed poſtquã libarunt biberuntq; quantũ uoluit animus,
hi quidem dormituri inerunt domum unuſquiſq;.
ſed in domo relictus eſt diuus Vlyſſes,
apud a. ipſum Areteq; & Alcinous diuina ſpecie ẽditus
ſederunt: famulæ autem auferebant uaſa conuiuij.
his autem Arete albiulna incepit uerba,
agnouit enim pallium & tunicam, ueſtimenta uidens
pulchra, quæ ipſa fecerat cum ancillis mulieribus:
& ipſum alloquens uerba pennata dixit:
Hoſpes, hoc quidem te primum interrogabo ipſa,
quis? unde uenis uirorũ? quis tibi hæc ueſtimẽta dedit?
an non dicis in mare errans huc ueniſſe?
Hanc autem reſpondens allocutus eſt prudẽs Vlyſſes:
difficile regina perpetuò dicere
dolores, quandoquidẽ mihi multos dederunt dij cœleſtes:
hoc autem tibi dicam quod me interrogas & inquiris.
Ogygia quædam inſula longè in mari iacet, Vlyſſis ad
ubi Atlantis filia doloſa Calypſo tactæ ſpe-
habitat pulchricoma grauis dea: neq; aliquis ipſi ctat mo-
miſcetur neq; deorum neq; mortalium hominum: rtui.
ſed me infelicem peregrinum duxit fortuna
ſolum, poſtquam mihi nauem uelocem candenti fulmine
Iupiter iaculatus fregit medio in nigro mari.
ubi alij quidem omnes periere boni ſocij:
at ego carinã ulnis capiens nauis utrinq; remis agitabã
nouem diebus ferebar: decima autem me nocte nigra
inſulam Ogygiam appulerunt dij, ubi Calypſo
habitat pulchricoma grauis dea, quæ me ſuſcipiens
accurate excepit & alebat, & dicebat (*omnibus:*
facturam immortalem & nunquam ſeneſcentem diebus
ſed meum nunquam animum in pectoribus perſuaſit.
illic qdẽ ſeptiẽ annos pmãſi firmiter, ueſtimẽta a. ſemper
lachrymis madefaciebã quæ mihi immortalis dedit Ca-
ſed quando iam octauus reuolutus annus uenit, (*lypſo:*
& tunc iam me iuſſit concitans redire,
Iouis ex iuſſu, ſiue etiam animus mutatus ipſius eſt:
miſit autem in rate colligata: multa autem dedit,
panem & ſuaue uinum: & diuinas ueſtes induit:
uentum autem immiſit innocuum ſuauemq;.
ſeptendecim quidem nauigabam dies mare ſulcans,
decimaoctaua uerò apparuerunt montes umbroſi
terræ ueſtræ: lætatum eſt uerò mihi charum cor

infeli-

infelici. certè enim conflictaturus eram adhuc ærumnamulta, quam mihi immisit Neptunus terræ quassator,
qui mihi excitans uentos, impediuit iter,
commouit uerò mare immensum: neq; fluctus
sinebat in rate uehementer ingemiscentem ferri.
hanc quidem deinde procella dispersit, cæterum ego
natans has undas transnaui: donec me terræ
uestræ adegit ferens uentus q; & æqua.
ibi me egredientem coegisset fluctus ad terram,
petras ad magnas iaciens & inamabilem locum.
sed resiliens natani rursus, donec uenì
ad fluuium, qui mihi uisus est locus optimus,
expers petrarum, & apricum erat à uento.
excidi autem animum colligens: diuina uerò nox
aduenit: ego autem seorsim à Iouisuo fluuio
egressus in arbustis dormiui: circumquaq; autem folia
congessi: somnum autem deus immensum infudit.
hic quidem in foliis dilecto adflictus corde,
dormiui tota nocte usq; ad auroram & meridiem.
inclinabatq; sol, & me dulcis somnus dereliquit.
ancillas uerò in littus tuæ agnoui filiæ
ludentes, inter eas autem ipsa erat similis diis:
ei supplicaui: illa uerò neutiquã ab indole abfuit bona,
ut non sperare posses iuniorem obuiantem
facturum, semper enim iuniores desipiunt.
quæ mihi cibum dedit affatim & ardens uinum,
& lauit in flumine, & mihi has uestes dedit.
hæc tibi tametsi afflictus uerè enarraui.

Huic rursus Alcinous respondit dixitq;:
hospes, certè quidem hoc decens non consideranit
filia mea, quòd te neutiquam cum ancillis fœminis
duxit in nostram domum, tu uerò primæ supplicasti.

Hunc excipiens allocutus est uersutus Vlysses:
heros, ne mihi ideo insontem reprehende puellam.
hæc quidem me iussit cum ancillis subsequi:
sed ego nolui, timens, reueritusq;,
ne fortassis tibi animus commoueretur uidenti.
suspicaces enim sumus supra terram genus hominum.

Huic rursus Alcinous respondit, dixitq;:
hospes, non mihi huiusmodi in præcordijs charum cor,
temerè irasci: potiora autem honesta omnia.
utinam Iupiter pater & Minerua & Apollo,
talis existens qualis es, eaq; sapiens quæ ego utiq;,
filiam meam habeas, & meus gener uoceris,
hic manens: domum autem ego & bona darem,
si modò uolens maneas. inuitum enim te nullus retinebit
Phæacum: neq; sic gratum Ioui esset.
reductionẽ uerò in hoc ego perficiam (ut bene intelligas)
eras: in id temporis autem tu quidem domitus somno
dormias: illi captabunt tranquillitatem, ut perueniasin patriam tuam & domum, & si fortè quid gratum est:
& si omnino multo longius est Eubœa.
eam enim longissimè aiunt abesse qui eam uiderunt
ex populo nostro, quando flauum Radamanthum
duxerunt inuisurum Tytium terræ filium:

ἀτῃ-

ἄλυσμόρῳ. ἦ γὰρ ἔμελλον ἔτι ξυνέσεσθαι ἀϊζυΐ
πολλῇ, τλῶ μοι ἐπῶρσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
ὅς μοι ἐφορμήσας ἀνέμους, κατέδησε κελεύθους,
ὤρινεν δ' ἀθέσφατον· οὐδέ τι κῦμα
εἴα ὑπὲρ ἀχέλοιος ἀδινὰ σφάχοντα φέρεσθαι.
τλῶ μὲν ἔπειτα θύελλα διεσκίδασε, αὐτὰρ ἔγωγε
νηχόμενος τόδε λαῖτμα διέτμαγον· ὄφρα με γαῖαν
ὑμετέρην ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε ΚΑΙ ὕδωρ.
ἔνθά κε μ' ἐκβαίνοντα βίησατο κῦμα ΚΑΙ ἤδη χέρσῳ,
εἴ περ πῶς μεγάλῃσι βαλὼν ΚΑΙ ἀτρεπτεῖ χώρῳ.
ἀλλ' αὖ ἀχασάμενος νῆχον πάλιν, ἐὼς ἐπέλυθον
ὄν ποταμόν, τῇ δή μοι ἐείσατο χῶρος ἄριστος,
λεῖος πετράων, καὶ σκέπας ἦεν ἀέλμου.
ἐκ δ' ἔπεσον θυμηγερέων· ἀδὴ δ' ἀμβροσίη νὺξ
ἤλυθ'· ἐγὼ δ' ἀπὸ μὲν λυθεὶς δῖιπετὲς ποταμοῖο
ἐκβὰς ἐν θάμνοισι κατέδραθον· ἀμφὶ δὲ φύλλα
ἁψυσάμην· ὕπνον δὲ θεὸς κατὰ ἀπείρονα χεῦεν.
ἔνθα μὲν ἐν φύλλοισι φίλον τετιημένος ἦτορ,
εὗδον παννύχιος καὶ ἐπ' ἠῶ καὶ μέσον ἦμαρ.
δύσετό τ' ἠέλιος, καί με γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν.
ἀμφιπόλους δ' ἐδόκησα θεὴν τινὰ τῆς γὰρ ὀπάζουσας, ἐν δ' αὐτὴ ἴδον εἰκυῖα θεοῖσιν·
τῇ ἱκέτευσ'· ἡ δ' ὅτι νήπιος ἠμβροτεν ἐσθλῶν,
ὡς ὄκ ἂν ἔλπεο νεώτερον αὐτιάσαντα
ἐξέμεν. αἰεὶ γάρ τε νεώτεροι ἀφραδέεσσιν.
ἤμοι σίτου ἐδωκεν ἀλις καὶ ἀθόπατα οἴνου,
καὶ λόεσ' ἐν ποταμῷ, καί μοι τάδε εἵματ' ἐδωκεν.
ταῦτά τοι ἀχνύμενός περ ἀληθείῃ κατέλεξα.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε,
ξεῖν', ἤτοι μὲν τόδ' γ' ἀοίσιμον οὐκ ἐνόησε
πάϊς ἐμή, ὅτι μιν πρώτιστα ἐκέδασσας
ἄνευθ' ἀλόχου σῆς. σὺ δ' ἄρα πρώτῳ ἱκέτευσας.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς
ἄνεω, μή μοι τοῦτον ἀμύμονα νείκεε κύριον. (σεύς,
οὐ γὰρ μ' † ἐκέλευσε σὺν ἀμφιπόλοισιν ἕπεσθαι dicinous
ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἤθελον, δείσας, αἰσχυνόμενός τε,
μή πως νῷ σοὶ θυμὸς ὑπὸ σκύσσητο ἰδόντι·
λύσζηλοι γάρ τ' ἐμεῖο ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
ξεῖν', ὅ μοι τοιοῦτον γε σάφρονι φίλον κῆρ,
μαψιδίως κεχολῶσθαι ἀμείνονα δ' αἴσιμα πάντα.
αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
τοῖος ἐὼν οἷος ἐσσί, τά τε φρονέων ἅτ' ἐγώ περ,
παῖδά τ' ἐμὸν ἐχέμεν, καὶ ἐμὸς γαμβρὸς καλέεσθαι,
αὖθι μένων· οἶκον δέ τ' ἐγὼ καὶ κτήματα δοίην,
αἴκ' ἐθέλων γε μένοις. ἀέκοντα δέ σ' οὔτις ἐρύξει
Φαιήκων· μὴ ὄφρα φίλον Διὶ πατρὶ γένοιτο.
πομπὴν δ' ἐς τόδ' ἐγὼ τεκμαίρομαι (ὄφρ' εὖ εἰδῇς)
αὔριον· ὄφρα τοι ὑπνώοντα κελεύσω ἐρετμὰ ἐρύσσαι
λείῃσι· οἱ δ' ἐλόωσι γαλήνην, ὄφρ' ἂν ἵκηαι
πατρίδα σὴν καὶ δῶμα, καὶ εἴπερ τοι φίλον ἐστίν·
εἴπερ μάλα πολλὸν ἐπαστέρω εἶς Εὐβοίης.
τλῶ γάρ τηλοτάτω φάσ' ἔμμεναι οἳ μιν ἴδοντο
λαῶν ἡμετέρων, ὅτε τε ξανθὸν Ῥαδάμανθυν
ἤγον ἐποψόμενον Τιτυὸν γαιήοχον υἱόν·

ἀτῃ-

Ἠμὲν οἳ ἔνθ' ἄλλοθι, νὴ ἄτερ καμάτοιο τέλεσσαν
ἤματι· τοὶ δ' αὐτῷ, νὴ ἀπήνεμον εἰκάδι ὀπίσω.
εἰδήσεις ἢ καὶ αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶν ὅσσον ἄρισται
κωὐρίπεσθαι νῆάς ἐμὰς νὴ κῦροι † αὐαρβιπεῖν ἅλα πωλῷ.

Ὡς φάτο. γήθησεν δ' πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
εὐξάμενος δ' ἄρα εἶπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ζεῦ πάτερ, αἲθ' ὅσα εἶπε τελευτήσειε Φαιήκων
Ἀλκίνοος· τοῦ μὲν κεν ἐμὴ ζείδωρον ἄρουρα
ἄσβεστον κλέος εἴη, ἐγὼ δέ κε πατρίδ' ἱκοίμην.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
κὰδ δὲ Ἀρήτη λευκώλενος ἀμφιπόλοισιν
δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, νὴ ῥῆγεα καλὰ
πορφύρε' ἐμβαλέειν, ὁρίσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
χλαίνας τ' ἐνθέμεναι ἕλας, καὶ ὑπέρθεν ἑσσάσθαι.
αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·
αὐτάρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος, ἐγκονέουσα,
ὤτρυνεν Ὀδυσῆα πρὶν ἐλθέμεναι ἐπέεσσιν,
ὄρσο κέων ὦ ξεῖνε, πεποίηται δέ τοι εὐνή·

Ὡς φάν· τῷ δ' ἀσπασὸν ἐγένετο κοιμηθῆνδε.
ὣς ὁ μὲν ἔνθα κάθευδε δαιδαλέῃ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
τρητοῖς ἐν λεχέεσσιν, ὑπ' αἰθούσῃ ἠχηέσσῃ·
Ἀλκίνοος δ' ἄρα λέκτο μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο·
παρὰ δ' ἄρ' ἄνωγε γυνὴ δέμνι' ὑποστορέσαι καὶ εὐνάσαι.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Θ.
ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Ἐκκλησία γίνεται τῶν Φαιήκων περὶ τῆς ξένης, νὴ ναῦς καθίλκεται πρὸς ἀπομπὴν αὐτῆς· ὁ Δυσσεὺς νὴ ἐστιᾶται παρὰ τῷ Ἀλκινόῳ τῶν Φαιήκων οἱ ἄριστοι· καὶ μετὰ ταῦτα δίσκου ἀγωνίζονται Φαίηκες νὴ ὁ Δυσσεύς. καὶ ὁ Δημόδοκος ᾄδει, πρῶτα μὲν τὰ περὶ τὴν μοιχείαν Ἄρεως νὴ Ἀφροδίτης, ἔπειτα δὲ τὰ περὶ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ ἵππου τῆς ἀπατηλῆς· ὁ Δυσσεὺς πλαίσῃσι, πανδαίεται τὸν νὴ πόθος εἷλε.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Θ.
ΡΑΨΩΔΙΑ.
Ὅτε δ' ἄλλοι Φαίηκες Ὀδυσσεῖ
πάρεσαν.

ΗΜΟΣ δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ἆρχυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆς ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο.
καὶ δ' ἄρα λιγυπνοὸς ὦρτο πτολίπορθος Ὀδυσσεύς·
τοῖσιν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
Φαίηκων ἀγορηνδ', ἅ σφιν πόλιν ἠνησε τέτυκτο.
ἑλθόντες δ' ἕζοντο κάθιζον ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισι
πλησίον· ἦ δ' αὐὰ ἔσυτο μετὰ φρεσὶ βουλὰς Ἀθήνη,
εἰδομένη κήρυκι δαΐφρονι Ἀλκινόοιο,
νόστον Ὀδυσσῆι μεγαλήτορι μητιόωσα.
πὰρ ῥα ἑκάστῳ φωτὶ παρισταμένη φάτο μῦθον,

Δεῦτε ἄγε, Φαίηκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
εἰς ἀγορὴν ἰέναι, ὄφρα ξείνοιο πύθησθε,
ὅς νέον Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἵκετο δῶμα,
πόντον ἐπιπλαγχθείς, δμῳῇσιν ἀθανάτοισιν ὁμοῖος.

Ὡς εἰποῦσ', ὦτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
παρπαλίμως δ' ἐπλήσθη δῆρ' ἀγορή τε νὴ ἕδραι·
ἀγρομένων. πολλοὶ γὰρ ἐθαύμαζον ἰδόντες
υἱὸν Λαέρταο δαΐφρονα. τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη
θεσπεσίην κατέχυτε χάριν κεφαλῆ τε νὴ ὤμοις·

καὶ

atq; illi quidē illuc uenerunt, & abſq; labore tranſnatūē die eodem, & abduxerunt domum retrò.
cognoſces etiam ipſe in mente quàm optimè naues meæ & iuuenes in ſulcandò mare remis.

Sic ait. gauiſus eſt autemærumnoſus diuus Vlyſſes: ſupplicans uerò dixit uerbum, orationemq; habuit:
Iupiter pater, utinam quæcunq; dixit perficiat omnia Alcinous: huius quidem per almam terram immortalis gloria ſit, ego autem in patriam ueniam.
Sic illi quidem huiuſmodi inuicem colloquebantur. iuſſit autem Arete albis lacertis ancillis eubilia ſub porticum ponere, & ſtragulā pulchra purpurea ut mijcerent, inſternerentq; deſuper tapetas, chlænasq; imponere uilloſas, deſuper induere. illæ uerò ibant ex ædibus facem in manibus geſtantes: cæterūq; poſtquā ſtrauerūt pulchrū lectulū accelerantes, excitarunt Vlyſſem aſtantes uerbis: ſurge dormiturus hoſpes, paratus eſt tibi lectus:
Sic dicebant. huic uerò gratum uiſum eſt dormire. ſic ille quidem illic dormiuit diuus Vlyſſes teſſellatis in lectis, ſub porticu ſonante. Alcinous uerò cubuit in penetrali domus excelſæ: iuxta uerò mulier regina lectum parauit & cubile.

ODYSSEAE HOMERI VIII.
Rapſodiæ argumentum.

Concio fit Phæacum de hoſpite, & nauis deductum ad reductionem Vlyſſi: & conuiuio ſuſcipiuntur ab Alcinoo Phæacum optimates. Et poſthæc diſco certant Phæaces & Vlyſſes. Et Demodocus canit primum quidem ea quæ acciderunt circa adulterium Martis & Veneris, deinde ea quæ circa introductionem lignei equi: & Vlyſſe ſtente, interrogatur quis & unde ſit.

ODYSSEAE HOMERI Θ.
RAPSODIA.

Octaua ex certaminibus Phæaces de Vlyſſe experimentum ſumpſerunt.

VANDO uerò manegenita apparuit roſeis digitis aurora, ſurrexit ex lecto ſacrum robur Alcinoi. præterea inclytus ſurrexit urbium euerſor Vlyſſes: illis uerò præibat ſacrum robur Alcinoi Phæacū ad cōcionē, quæ ipſis apud nauē cōſtituta erat. uenientes uerò conſidebant in politis lapidibus propè: ipſa uerò per urbem ibibat Pallas Minerua, aſſimilata præconi prudentis Alcinoi, reditum Vlyſſi magnanimo meditans. & ſanè cuiq; uiro aſſiſtens dixit uerbum:
Huc age Phæacum principes atq; rectores ad concionem ite, ut hoſpitem audiatis, qui recens Alcinoi prudentis uenit ad domum, ponto pererrato, corpore immortalibus ſimilis.
Sic loquuta, incitauit robur & animum ſingulorum. citò uerò implebantur hominibus forumq; & ſedilia congregatis. multi enim admirati ſunt uidentes filium Laertæ prudentem. huic autem Minerua diuinam ſuper infudit gratiam capitiq; & humeris:

& ipſum longiorem & craſſiorem reddidit aſpectu,
ut Phæacibus gratus omnibus fieret,
grauisq́ & uenerabilis, & ut perficeret certamina
multa, quibus Phæaces experirentur Vlyſſem.
cæterum poſtquam conuenerunt congregatiq́ erant,
illis Alcinous concionatus eſt & locutus:

Audite Phæacum duces atq́ principes,
ut dicam quæ me animus in pectoribus iubet,
hoſpes hic haud ſcio quis nam errando uenit meã domũ,
ſiue ab Eois ſiue Heſperijs hominibus:
deductionem flagitat, & precatur ratem eſſe.
nos uerò ut antea quidem maturemus deductionem.
neq enim quiſquã alius quicunq meã domũ peruenerit,
hic lugens diu manet propter deductionem.
ſed age nauem nigram deducamus in mare diuinum
recentem: iuuenes autem duo & quinquaginta
eligantur è populo quicunq antea ſunt optimi.
ligatis autem bene omnes ad ſcalmos remis
exite. ac deinde ſubitum apparate conuiuium,
ad noſtrã domũ profecti: ego aũt lautè omnib. præbebo.
iuuenibus uerò hæc præcipio; cæterum cæteri
ſceptrigeri reges ad meam domum pulchram
ueniatis, ut hoſpitem in regia amplectamur.
neq quiſquam recuſet, adhocate uerò diuinum cantorem
Demodocũ: huic quidẽ deus excellenter dedit canti lenã
oblectare, quoties animus incitat ad cantandum.

Sic loquutus præibat. illi uerò ſimul ſequebantur
ſceptrigeri: præco uerò cucurrit ad diuinum muſicum.
iuuenes uerò electi duo & quinquaginta
ibant ut præceperat ad littus maris infructuoſi.
ac poſtquam ad nauem deſcenderunt atq́ mare,
nauẽ quidẽ ipſi nigram in maris profundũ deduxerunt,
malumq́ impoſuerunt & uela naui nigra.
aptarunt autem remos uincula per coriaria
omnia ut decebat, uela autem alba extenderunt:
altè uerò in humidum hanc protraxerunt. ac poſtea
contenderunt ire Alcinoi prudentis in magnam domũ.
implebantur autem porticusq́ & ſepta & domus uiris
congregatis, multi autem erant iuuenes atq́ ſenes.
illis uerò Alcinous duodecim oues immolauit,
octo autem albis dentibus ſues, duosq́ flexipedes boues:
quos deglubertũt curarũtq́, & apparariũt conuiuiũ ama-
præco aũt propè uenit ducens amabilẽ cantorem, (bile.
quẽ ſupra modũ Muſa dilexit, dedit uerò bonũq́ malũq́:
oculis quidẽ priuauit, dedit autem dulcem cantilenam.
huic ſanè præco poſuit ſedem argẽteis clauis diſtinctam
in medio conuiuantium, columnæ longæ innixam.
ex paxillo autem ſuſpendit cytharam ſonoram (deret
ipſius ſupra caput, & mõſtrat quo pacto manibus pren-
præco: iuxta aũt apponebat caniſtrũ pulchrãq́ menſam,
iuxta aũt poculum uini, ut biberet quoties animus iube-
illi u. ad edulia parata appoſita manus mittebant. (ret.
cæterùm poſtquam potus & cibi deſideriũ expulerunt,
Muſa cantorem excitauit ut caneret gloriam uirorum,
cantilena cuius tunc gloria ad cœlum latum ibat:

καὶ μιν μακρότορον ἠὲ πάροιθεν θῆκεν ἰδέσθαι,
ὅς κεν Φαίηκεσσι φίλος πᾶσιν γένοιτο,
δ' εἰνός τ' αἰδοῖός τε, καὶ ἐκτελέσειεν ἀέθλους
πολλούς, οὓς Φαίηκες ἐπειρήσαντ' Ὀδυσῆϊ.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,

Κέκλυτε Φαίηκες ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει,
ξεῖνος ὅδ' ἄκοιτιν ὅστις ἀλώμενος ἵκετ' ἐμὸν δῶ,
ἢὲ πρὸς ἠοίων ἢ ἑσπερίων αὐθρώπων·
πομπὴν δ' ὀτρύνει, καὶ λίσσεται ἔμπεδον εἶναι.
ἡμεῖς δ' ὥς τοπάρος πρὶν ἐποτρύνωμεν πομπήν·
οὐδὲ γὰρ οὐδέ τις ἄλλος ὅτις κ' ἐμὰ δώματ' ἵκηται,
γνώσεται οὐδυρόμενος δηρὸν μένει εἵνεκα πομπῆς.
ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν
πρωτόπλοον, κούρω δ' ὧν καὶ πεντήκοντα
κρινάσθων κατὰ δῆμον ὅσοι πάρος εἰσὶν ἄριστοι.
δησάμενοι δ' εὖ πάντες ὑπὸ κληῖσιν ἑρετμὰ
ἔκβητ'. αὐτὰρ ἔπειτα δόλῳ ἀλεγύνετε δαῖτα,
ἡμὶν τόφρα δ' ἐλθόντες· ἐγὼ δ' εὖ πᾶσι παρέξω.
κούροισι μὲν ταῦτ' ὦπται· μέλομαι· αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
σκηπτοῦχοι βασιλῆες ἐμὰ πρὸς δώματα καλὰ
δρχαδ', ὄφρα ξεῖνον φίλα μεγάροις φιλέωμεν.
μηδ' ἔτις ἀρνείσθω. καλέσασθε δ' ἠῢν ἀοιδὸν
Δημόδοκον· τῷ γάρ ῥα θεὸς πόδι δῶκεν ἀοιδὴν
τέρπειν, ὁππῃ θυμὸς ἐποτρύνῃσιν ἀείδειν.

Ὡς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο. τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
σκηπτοῦχοι· κῆρυξ δ' ἡμετέρῳ θεῖον ἀοιδόν.
κούρω δ' ἠρίθμηντο δύω καὶ πεντήκοντα
βάντην ὡς ἐκέλευσε· θύρην θὶν ἅλὸς ἀτρυγέτοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐς θῖν' ἅλὸς ἀτρυγέτοιο κάτελθον,
νῆα μὲν οἱ γε μέλαιναν ἁλὸς βένθοσδε ἐρύσσαν,
δ' ἱστόν τ' ἐτίθεντο θοὴν ἐς νῆα μελαίνην.
ἤρτυναν δ' ἐρετμὰ τροποῖς δ' ἐκρέμασαν ἕκαστα
πάντα κατὰ μοῖραν, αὐὰ δ' ἱστία λευκὰ πέτασσαν
ὑψοῦ δ' δ' ἀνέντες ἐπὶ γ' ὥρμισαν. αὐτὰρ ἔπειτα
βαῖν' ἴμεν Ἀλκινόοιο δ' αἰφροσύνοιο δόμον μέγα δῶμα.
πλῆντο δ' ἄρ' αἴθουσαί τε καὶ ἔρκεα δόμοι τε καὶ ἀνδρῶν
ἀγερομένων, πολλοὶ δ' ἔσαν νέοι ἠδὲ παλαιοί.
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος δυοκαίδεκα μὲν ἴερευσεν,
ὀκτὼ δ' ἀργιόδοντας ὗας, δύο δ' εἰλίποδας βόας·
τοὺς δ' ἔρυον ἀμφὶ δ' ἕπον, τετύκοντό τε δαῖτ' ἐρατεινὴν.
κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγων ἐρίηρον ἀοιδόν, (νέμεσις.
τὸν περὶ μὲν Μοῦσα ἐφίλησε, δίδου δ' ἀγαθόν τε κακόν τε·
ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδου δ' ἡδεῖαν ἀοιδήν.
δ' ἄρα Ποντόνοος θῆκε θρόνον ἀργυρόπηλον
μέσσῳ δαιτυμόνων, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας.
κὰδ δ' ἐκ πασσαλόφιν κρέμασεν φόρμιγγα λιγεῖαν
αὐτοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς, καὶ ἐπέφραδε χερσὶν ἑλέσθαι (αὐ
κῆρυξ· πὰρ δ' ἐτίθει κάνεον καλὴν τετράπεζαν,
πὰρ δ' ἔπας οἴνοιο, πιεῖν ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ὄρον ἔντο,
μέσσ' ἄρ' ἀοιδὸν ἀνῆκεν ἀείδεμεναι κλέα ἀνδρῶν,
οἵμης δὴ τότ' ἄρα κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἵκανε·

νεῖκος ὀ'λυσσῦς Θ' Πηλέϊδαο ἀχιλῆος,
ὥς ποτε δ'ηρίσαντο θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείῃ
ἐκπάγλοις ἐπέεσιν· ἄναξ δ' ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
χαῖρε νόῳ ὅτ' ἄριστοι ἀχαιῶν δηριόωντο.
ὣς γὰρ οἱ χρείων μυθήσατο φοῖβος Ἀπόλλων
πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ, ὅθ' ὑπέρβη λάϊνον οὐδὸν
χρησόμενος· τότε γάρ ῥα κυλίνδετο πήματος ἀρχὴ
τρωσί τε καὶ δαναοῖσι, Διὸς μεγάλα δι' βουλάς.
ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός. αὐτὰρ ὀδυσσεὺς
πορφύρεον μέγα φᾶρος ἐλὼν χερσὶ στιβαρῇσι,
κὰκ κεφαλῆς εἴρυσε, κάλυψε δὲ καλὰ πρόσωπα.
αἴδετο γὰρ Φαίηκας, ὑπ' ὀφρύσι δ'ἄκρυα λείβων.
ἤτοι ὅτε λήξειεν ἀείδων θεῖος ἀοιδὸς,
δάκρυ' ὀμορξάμενος, κεφαλῆς ἀπὸ φᾶρος ἔλεσκε,
δέπας δ' ἀμφικύπελλον ἐλὼν, σπείσασκε θεοῖσιν·
αὐτὰρ ὅτ' ἄρχοιτο, καὶ ὀτρύνειεν ἀείδειν
Φαίηκων οἱ ἄριστοι, (ἐπεὶ τέρπουτ' ἐπέεσιν)
ἄψ ὀδυσεὺς κατὰ κρᾶτα κάλυπτόμενος γοάασκεν.
φῦθ' ἅλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων,
Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἐπέφραδε πὰρ δὲ νόησεν,
ἥμενος ἄγχ' αὐτοῦ· βαρὺ γὰρ στοναχοντος ἄκουσεν·
αἶψα δὲ Φαίηκεσι φιληρέτμοισι μετηύδα,
κέκλυτε Φαίηκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ἤδη μὲν δαιτὸς κεκορήμεθα θυμὸν ἐίσης,
φόρμιγγός θ', ἣ δαιτὶ σαώτερός ἐστι θαλείῃ·
νῦν δ' ἐξέλθωμεν, καὶ ἀέθλων πειρηθῶμεν
πάντων· ὡς κέν ὁ ξεῖνος ἑῷσιν οἷσι φίλοισιν,
οἷκαδε νοστήσας, ὅσσον περ γινόμεθ' ἄλλων
πύξ τε, παλαισμοσύνῃ τε, καὶ ἅλμασιν, ἠδὲ πόδεσσι·
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο· (σὺν
κὰδ δ' ἐκ παστὰλόφιν κρέμασε φόρμιγγα λιγεῖαν
Δημοδόκῳ δ' ἕλε χεῖρα, καὶ ἐξάγεν ἐκ μεγάροιο (αὖ
κῆρυξ· ἦρχε δ' ἄρ' αὐτῷ ὁδὸν ὡπλοτάτων οἱ ἄριστοι,
Φαίηκων οἱ ἄριστοι, ἀέθλια θαυμανέοντες.
βὰν δ' ἴμεν εἰς ἀγορήν· ἅμα δ' ἕσπετο πολλὸς ὅμιλος,
μυρίοι· ἀν δ' ἴσαντο νέοι πολλοί τε καὶ ἐσθλοί.
ὦρτο μὲν Ἀκρόνεός τε, καὶ Ὠκύαλος, καὶ Ἐλατρεύς,
Ναυτεύς τε, Πρυμνεύς τε, καὶ Ἀγχίαλος, καὶ Ἐρετμεύς,
Ποντεύς τε, Πρωτεύς τε, Θόων, Ἀναβησίνεός τε,
Ἀμφίαλός θ' υἱὸς Πολυνῆος Τεκτονίδαο·
ἀν δὲ καὶ Εὐρύαλος βροτολοιγῷ ἴσος Ἄρηϊ,
Ναυβολίδης δ' ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
πάντων Φαίηκων μετ' ἀμύμονα Λαοδάμαντα·
ἀν δ' ἔσαν τρεῖς παῖδες † ἀμύμονος Ἀλκινόοιο,
Λαοδάμας θ', Ἅλιός τε, καὶ αὐτίθεος Κλυτόνηος·
οἱ δή τοι πρῶτον μὲν ἐπειρήσαντο πόδεσσιν·
τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος, οἱ δ' ἅμα πάντες
καρπαλίμως ἐπέτοντο κονίοντες κατὰ χῶρον.
τῶν δ' θέειν ὄχ' ἄριστος ἔην Κλυτόνηος ἀμύμων·
ὅσσον τ' ἐν νειῷ ἔρον πέλει ἡμιόνοιϊν,
τόσσον ὑπεκπροθέων λαὸς ἵκετ', οἱ δ' ἐλίποντο.
οἱ δ' ἄρα πάλαισμοσύνης ἄλεγεινῆς πειρήσαντο,
τῇ δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπεκαίνυτο πάντας ἀρίστους·
ἅλματι δ' Ἀμφίαλος πάντων προφερέστερος ἦεν·
δίσκῳ δ' αὖ πάντων προφερέστατος ἦεν Ἐλατρεύς,

contentionem Vlyſsis & Pelidæ Achillis,
ut quondam contenderunt deorum in conuiuio celebri
ſæuis uerbis: rex autem uirorum Agamemnon
gaudebat animo cum optimi Achiuorum contenderent.
ſic enim illi uaticinans prædixerat Phœbus Apollo
in Pythia diuina, quando ingreſſus eſt lapideum limen
oraculum petiturus: tunc n. uerſabatur mali principium
Troianis q̃ & Danais, Iouis magni per conſilia.
iſta ſanè cantor cantabat inclytus. at Vlyſſes
purpureã ingentẽ ueſtẽ prehenſam manibus grauibus,
in caput traxit, obtexit q̃ pulchram faciem.
uerebatur n. Phæaces, ſub ſupercilijs lacrymas ſtillans. Vlyſſes uetat fleri.
ſed quando deſinebat canere diuinus cantor,
lacrymis abſterſis, à capite ueſtem demebat,
& poculum rotundum accipiens, libabat dijs:
at quando rurſus incipiebat, & incitabant ut caneret
Phæacum optimates, (quippe qui oblectabantur uerbis)
rurſus Vlyſſes capite obuoluto ingebat.
hic alios quidem omnes latebat lacrymas ſtillans,
Alcinous uerò ſolus ipſum aduertit atq̃ animaduertit,
ſedens prope ipſum: grauiterq̃ ſuſpirantem audiuit:
continuò aũt Phæacibus ſtudioſis remorum loquebatur:
audite Phæacum duces atq̃ rectores, Alcinous hortatur Phæaces ad certamen.
iam quidem conuiuio ſaturauimus animum æquali,
citharaq̃ quæ conuiuio congruens eſt celebri:
nunc autem exeamus, & certamina experiamur
omnia: ut hoſpes narret ſuis amicis,
domum reuerſus, quantum ſuperemus alios
cæſtibus q̃, luctaq̃, & ſaltibus, atq̃ pedibus.
Sic locutus præibat: illi uerò unà ſequebantur:
ad paxillum autem ſuſpendit citharam ſtridulam:
Demodoci uerò prehendit manum, & eduxit ædibus
præco: præibat uerò huic eandem uiam qua & alij
Phæacum optimates, certamina admiraturi.
inſtiterunt a. ire ad forũ: ſimulq̃ ſequebatur ingẽs turba,
infiniti: ſurrexerunt autem iuuenes multiq̃ & boni.
ſurrexit quidem Acronius, & Ocyalus, & Elatreus,
Nauteusq̃, Prymneusq̃, & Anchialus, & Eretmeus,
Ponteusq̃, Proteusq̃, Thoon, Anabeſineusq̃,
Amphialusq̃ filius Polyei Tectonidæ:
ſurrexit etiam Euryalus homicidæ ſimilis Marti,
Naubolidesq̃ qui optimus erat corporeq̃ ſpecioq̃
omnium Phæacum poſt inculpatum Laodamantem:
ſurrexerunt & tres filij boni Alcinoi,
Laodamas, & Halius, & diuinus Clytoneus:
hi quidem primum periculum fecerunt pedibus: Certamen curſus, & cætera.
eisq̃ à carceribus extenſus eſt curſus, hi ſimul omnes
celeriter uolabant puluerem excitantes in campo.
horũ currẽdo longè optimus erat Clytoneus inculpatus:
quantumq̃ in nonali ſpacium eſt mularum,
tantũ præcurrens ad populũ uenit, alij uerò relinquebãtur.
alij uerò luctæ moleſtæ periculum fecerunt,
in hac rurſus Euryalus uicit omnes optimos:
ſaltu uerò Amphialus omnium optimus erat:
diſco autem omnium præſtantiſſimus erat Elatreus,

pugnis

pugnis rursus Laodamas, eximius filius Alcinoi.
cæterũ postquam omnes oblectarunt animũ certaminib.
his Laodamas locutus est filius Alcinoi:

Agite amici, hunc hospitem rogemus si quod certamẽ
& scit & didicit. indole sanè non malus est,
fœmoribusq́ cruribusq́, & utraq́ manu desuper,
ceruiceq́ firma, ingentiq́ robore: neq́ uigoris
caret, sed malis debilitatus est multis.
non enim ego existimo peius aliud mari
ad hominem affligendum, etiam si ualde fortis sit.

Hunc rursus Euryalus excepit, dixitq́:
Laodama, sanè hunc sermonem ritè dixisti:
tu ipse nunc prouoca uadens, & conueni sermone.
at postquam hoc audiuit bonus filius Alcinoi,
stetit in medium profectus, & Vlyssem allocutus est:
huc age & tu hospes pater periculum fac certaminum,
si aliqd fortassis didicisti. conuenit n. te scire certamina.
neq́ enim maior gloria hominis quoad fuerit,
quàm quod pedibus præstiterit & manibus suis.
sed age tenta, pelle autem mœstitiam ab animo.
tibi uerò profectio non iam diutius aberit, sed tibi iam
& nauis deducta est, & præparati sunt socij.

Hunc excipiens allocutus est prudens Vlysses:
Laodama, quid me ista iubetis taxantes?
dolores mihi etiã magis in præcordijs quàm certamina,
qui antea ualde multa passus sim, & multa perulerim:
nunc uerò in uestro consessu reditu indigens
sedeo, precans regemq́ omnemq́ populum.

Huic rursus Euryalus respondit, obiurgauitq́ contra:
minimè te hospes perito uiro assimilo
certaminum, qualia multa inter homines sunt:
sed huic qui simul naui transtrata frequens,
princeps est nautarum, qui negotiatores sunt,
uecturæq́ memor, & speculator est uiaticorum,
lucriq́ rapacis acquisiti. neq́ athletæ similis es.

Hunc aũt toruè intuitus allocutus est prudens Vlysses:
hospes, non honestè dixisti: stulto uiro similis es.
ex æquo non omnibus dij munera dederunt
uiris, neq́ indolem, neq́ prudentiam, neq́ eloquentiam.
alius quidem forma inferior est uir,
uerùm deus formam uerbis ornat: alij uerò in ipsum
oblectati aspiciunt: is uerò securè loquitur
modestia suaui, eminet autem in multitudine:
incedentem autem per urbem, ueluti deum aspiciunt.
alius autem rursus forma quidem similis immortalibus:
sed non ei gratia uersatur in sermonibus.
sed & tibi species quidem decora, neq́ aliter
neq́ deus feecerit: sed mente imperitus es.
lacessisti mibi animum in præcordijs charis,
locutus non ut decet: ego uerò non ignarus certaminum,
ut tu loqueris, uerùm inter primos puto
esse, donec iuuenta fretus fui uiribusq́ meis.
nunc aũt seneor malo & doloribus. multa n. passus sum,
uirorumq́ bella, sæuosq́ fluctus penetrans.
sed etiam sic, ualdè multa passus, experiar certamina.

mordax

ὣς ἔφατ' οὐ Λαοδάμας, ἀγαθὸς παῖς Ἀλκινόοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντες ἐτέρφθησαν φρεσὶν ἀέθλοις,
τοῖς ἄρα Λαοδάμας μετέφη πάϊς Ἀλκινόοιο,

Δεῦτε φίλοι, τὸν ξεῖνον ἐρώμεθα εἴ τιν' ἀέθλων
οἶδέ τε καὶ δεδάηκε. φυὴ γε μὲν ὁ κακός ὄσσι,
μηρώ τε κνήμας τε, ἠδ' ἄμφω χεῖρας ὕπερθεν,
αὐχένά τε στιβαρὸν, μέγα τε δόναξ· ὀδίτι πάμπαν
δεύεται, ἀλλὰ κακοῖσι συνήρρηκται πολέεσσιν.
ὀΐω γάρ γέ τι φημὶ κακώτερον ἄλλο θαλάσσης
ἄνδρά τε συγχεῦαι, εἰ καὶ μάλα καρτερὸς εἴη.

Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Λαοδάμα, μάλα ταῦτ' ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπες·
αὐτὸς νῦν προκάλεσαι ἰὼν, καὶ πεῖρας δὲ μύθῳ.
αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσ' ἀγαθὸς παῖς Ἀλκινόοιο,
στὰς ῥ' ὄν μέσον ἰὼν, καὶ Ὀδυσῆα προσέειπεν,
δεῦρ' ἄγε καὶ σὺ ξεῖνε πάτερ πείρησαι ἀέθλων,
εἴ τινά που δὴ ἴδηκας. ἔοικε δὲ σ' ἴδμεν ἀέθλας.
οὐ μὲν γὰρ μείζων κλέος ἀνέρος ὄφρά κεν ᾖσιν,
ἢ ὅτι ποσσίν τε ῥέξει καὶ χερσὶν ἑῇσιν.
ἀλλ' ἄγε πείρησαι, σκέδασον δ' ἀπὸ κήδεα θυμῷ·
σοὶ δ' ὁδὸς οὐκ ἔτι δηρὸν ἀπέσσεται, ἀλλά τοι ἤδη
νηῦς τε κατείρυσται, καὶ ἑταῖροι εἰσὶν ἑταῖροι.

Τὸν δ' ἀπαμείβετο πεπνυμένος πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Λαοδάμα, τί με ταῦτα κελεύετε κερτομέοντες;
κήδεά μοι μᾶλλον γὰρ ἔμοιγε θυμὸν ἄροτον ἀέθλοι,
ὃς πρίν μὲν μάλα πολλ' ἔπαθον, καὶ πολλ' ἐμόγησα·
νῦν δ' ὑμετέρου ἀγορῆς νόσφιν χατίζω
ἧμαι, λισσόμενος βασιλῆά τε πάντα τε δῆμον.

Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο, νείκεσέ τ' αὐτῶ·
ξεῖνε σ' ὀΐομαί τε ἰδεῖν πλανήμενον φῶτ' ἐίσκω
ἄθλων, οἷά τε πολλὰ μετ' ἀνθρώποισι πέλονται·
ἀλλὰ σὺ δὴ ὅσσ' ἄμμε νεὶ πολυκλήϊδι θαμίζω,
ἀρχὸς ναυτάων, οἵ τε πρηκτῆρες ἔασιν,
φόρτου τε μνήμων, ἠδ' ἐπίσκοπος ἠδ' ὀλίγοιο,
κερδέων θ' ἁρπαλέων. ὀΐω δ' ἀθλητῆρι ἔοικας.

Τὸν δ' αὖ πολύμητις ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ξεῖν', ὀλοὸν ἔφπες ἀταθάλῳ αὐδηρεῖ ἔοικας. (σεύς·
ὣς τῶς ὀ παντεσσι θεοὶ χαρίσαντο δόσιν
αὐδήεσσι, τόκα φυὴ, τόκα μῆκος ἀγορητύν·
ἄλλος μὲν γάρ τ' εἶδος ἀκιδνότερος πέλει ἀνὴρ,
ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι στέφει· οἱ δέ τ' ὀπτεύουσιν
τερπόμενοι λιγέως δὲ πεπαλαγμένον ἀγορεύει
αἰδοῖ μειλιχίῃ, μετὰ δ' ὑψηφανέεσσι μάλιστα
ἐρχόμενον δ' αὐτὸν ἄνδρες θεὸν ὣς εἰσορόωσιν.
ἄλλος δ' αὖ εἶδος μὲν ἀλίγκιος ἀθανάτοισιν·
ἀλλ' οἱ χάρις ἀμφιπεδιρέφεται ἐπέεσσιν.
ὣς καὶ σοὶ εἶδος μὲν ἀριπρεπὲς, οὐδέ κεν ἄλλως
οὐδὲ θεὸς τεύξειε· νόον δ' ἀποφώλιος ἐσσί.
ὤρινάς μοι θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν,
ἐπτοίην κατὰ κόσμον· ἐγὼ δ' ὁ νῆϊς ἀέθλων,
ὡς σύ γε μυθεῖαι, ἀλλ' ἐν πρώτοισιν ὀΐω
ἔμμεναι, ὄφρ' ἥβη τε πεποίθεα χερσί τ' ἐμῇσι.
νῦν δ' ἔχομαι κακότητι καὶ ἄλγεσι· πολλὰ γὰρ ἔτλην,
ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων.
ἀλλὰ καὶ ὧς, κακὰ πολλὰ παθὼν, πειρήσομαι ἀέθλων.

θυμοδακὴς γὰρ μῦθος ἐπώτρυνας δίε μ' ἀπούρ.
Ἦ ῥα νὺ αὐτῷ φάρει αὐαίξας λάβε δίσκον
μείζονα καὶ παχύτερον, εἰβαρώτερον ὄκ ὀλίγον πόρ
ἢ οἳ φαίηκες ἐδίσκευον ἀλλήλοισι.
τὸν ῥα περιδρέψας ἧκε εἰβαρῆς ἀπὸ χειρός·
βόμβησεν δ' ἄρα λίθος· κατὰ δ' ἔπτηξαν ποτὶ γαίῃ
φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες,
λᾶος ὑπαὶ ῥιπῆς· ὁ δ' ὑπὲρ πάντα σήματα παντῶν,
ῥίμφα θέων ἀπὸ χειρός· ἔθηκε δ' τέρμαθ' ἁθλίῃ
αὐδήρι δ' ἔμας εἰκυῖα τέκτοσι φέρτ', ἔκτ' ὀνόμαζε,
καί κ' ἀλαὸς τοι ξεῖνε διακρίνειε τὸ σῆμα
ἀμφαφάων· ἐπεὶ ὄτι μεμιγμένον ὄχθῃ ὁμίλῳ,
ἀλλὰ πολὺ πρῶτον. σὺ δ' θάρσει τόνδε γ' ἄεθλον·
ὄτις φαίηκων τόν γ' ἵξεται, ὄν κ' ὑποδήσει.
Ὡς φάτο. γάθησεν δ' πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς,
χάρμα δ' ἐνίκα ἑταῖρον ἰὼν ἐν ἀγῶνι.
καὶ τότε κυφότερον μετεφώνεε φαίηκεσι,
τὸν νῦν ἀφίκεσθε νέοι· τάχα δ' ὕστερον ἄλλον
ἄσειν ἢ τοσσοῦτον ὀΐομαι, ἢ ἔτι μᾶσσον.
τῷ δ' ἄλλων ὅν τινα κραδίη θυμός τε κελεύῃ,
δεῦρο ἄγε πειρηθήτω. ἐπεὶ μ' ἐχολώσατε λίην.
ἢ πυξ, ἠὲ πάλῃ, ἢ καὶ ποσίν, ὅττι μεγαίρω
πάντων φαίηκων, πλὴν γ' αὐτὸν λαοδάμαντα.
ξεῖνος γάρ μοι ὅδ' ἐσί. τίς ἂν φιλέοντι μάχοιτο;
ἄφρων δ' ἥ κεῖνός γε νὺ ὅτις δ' ἀνὸς πέλει ἀνὴρ
ὅστις ξεινοδόκῳ δῆριν πεφίρηται ἀέθλων
δήμῳ γ' ἀλλοδαπῷ· ἧσ' αὐτὸν πάντα κολύει.
τῷ δ' ἄλλων ὅτ' ἄριστ' ἀναίνομαι, οὐδ' ἀθερίζω,
ἀλλ' ἐθέλω εἰδέμεν καὶ πειρηθῆμεναι ἄντην.
πάντα γὰρ ὁ κακός εἰμι μετ' ἀνδράσιν ὅσσοι ἄεθλοι,
εὖ μὲν τόξον οἶδα ἐΰξοον ἁμφαφάασθαι·
πρῶτός κ' ἄνδρα βάλοιμι οἳς δύσας γ' ὁμίλῳ
ἀνδρῶν δυσμενέων· εἰ καὶ μάλα πολλοί ἑταῖροι
ἄγχι πεδασσάῃσι, καὶ τοξαζοίατο φωτῶν.
οἰος δὴ μὲ φιλοκτήτης ἀπεκαίνυτο τόξῳ
δήμῳ γὶ τρώων, ὅτε τοξαζοίμεθ' ἀχαιοί·
τῷ δ' ἄλλων ἐμὲ φημὶ πολὺ πεφορῆσθον ἔμεν
ὅσσοι νῦν βροτοί εἰσιν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες.
ἀνδράσι δ' οὐ πρότερόισιν ἐριζέμεν ἠκ ἐθέλήσω,
οὐδ' Ἡρακλῆϊ, οὐδ' Εὐρύτῳ Οἰχαλιῆϊ,
οἳ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἐρίζεσκον πόδι τόξῳ.
τῷ ῥα νὺ οἱ αἶψ' ἔθανεν μέγας Εὔρυτος, οὐδ' ὑπὸ γῆρας
ἵκετ' ἐνὶ μεγάροισι. χολωσάμενος γὰρ Ἀπόλλωνι
ἔκτανεν, ὄνεκά μιν προκαλίζετο τοξαζέσθαι.
δουρὶ δ' ἀκοντίζω ὅσσον τε ἄλλος τις ἰὼν.
οἴοισιν δέδοικα ποσὶν μή τις με πεδέλθῃ
φαίηκων. λίην γὰρ ἀεικελίως ἐδαμάσθην
κύμασιν ἐν πολλοῖς· ἐπεὶ τὸ κομιδῇ κατὰ νῆα
ἦ γὰρ ἐπιτάνυος· τοὶ μοι φίλα γυῖα λέλυνται.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·
Ἀλκίνοος δ' ἐμὲ μιν οἷος ἀμειβόμενος προσέειπε,
ξεῖν', ἐπεὶ ὄκ ἀχάρισα μεθ' ἡμῖν ταῦτ' ἀγορεύεις,
ἀλλ' ἐθέλεις ἀρετὴν σὴν φαινέμεν ἢ τοι ὀπηδεῖ,
χωόμενος ὅτι σ' ὅτος ἀνὴρ ἐν ἀγῶνι πέδασε
νείκεσεν, ὡς ἄν σὴν ἀρετὴν βροτὸς ὅστις ὄνοιτο,

mordax eſt enim ſermo: irritatſti autem me locutus.
Dixit ſanè, & cũ ipſa neſte impetũ faciẽs prendit la- Vlyſſes ũ
maiorem & craſſum, granioremq́ non paulo (pidem ſo omn
quàm quali Phæaces ludebant inuicem. ſupera.
hunc circumrotans miſit ualida à manu:
inſonuit autem lapis: reflexerunt autem ſe ad terram
Phæaces longis remis utentes, nauigandi periti uiri,
lapidis ab impetu. ille uerò ſuperuolauit ſigna omnium,
leniter currens à manu. fixit uerò ſignum Pallas
uiro corpore aſſimilata: uerbumq́ dixit, & locuta eſt:
etiam cæcus tibi hoſpes poſſet diſcernere ſignum
palpando: quãdoquidẽ neutiquã mixtũ eſt multitudini,
ſed longè primum. tu autem confide hoc utiq certamen:
nullus Phæacum ad hoc perueniet, neq transmittet.
Sic ait. gauiſus autem eſt patiens diuus Vlyſſes,
gaudẽs eo quòd ſocium benignum uidiſſet in certamine.
& tum lenius allocutus eſt Phæacas:
hunc nunc aſſequimini iuuenes: breui denuo alium
me miſſurum eſſe tantum puto, aut adhuc longiorem.
ex alijs autem quemcunq cor animusq́ inuitat
huc age periculum faciat. quoniam me irritaſtis ualde.
aut cæſtu, aut luctu, aut etiam curſu, nullum recuſo
omnium Phæacum, præter ipſum Laodamantem.
hoſpes enim mihi ille eſt. quis cum amico pugnet?
inſipiens ille & nullius precij eſt uir
quicunq cum hoſpite contentionem mouet certaminum
populo in alienigeno: ſuiq́ ipſius omnia perturbat.
aliorum utiq nullum recuſo, neq deſpicio,
ſed uolo ſcire & periculum facere palàm.
in omnib. n. nõ ignauus ſum inter hoiẽs quotquot certa- Vlyſſ. p
bene quidẽ arcũ noui bene politũ tractare: (mina ſunt. rius.
primus uirum contingerem iaculatus in turba
uirorum hoſtilium: etiam ſi ualde multi ſocij
iuxta aſtarent, & iacularentur in uiros.
ſolus quidem me Philoctetes uincebat arcu
populo in Troianorum, quoties iaculabamur Achiui:
aliorum me dico longè præſtantiſſimum eſſe
quales nunc mortales ſunt in terra pane ueſcentes.
cum uiris autem priſcis contendere haud uolo,
neq cum Hercule, neq cum Euryto Oechalienſi,
qui etiam cum dijs contendebant de arte iaculandi.
itaq etiã ſtatim mortuus eſt ingẽs Eurytus, neq ad ſenec- (ſtutem
perueniit in ædibus. iratus enim Apollo
occidit, eo quòd ipſum prouocarat ad iaculandum.
haſta aũt iaculor quantũ nullus alius quiſquam ſagitta.
ſolis timeo pedibus ne aliquis me ſuperet
Phæacum. nimium enim malè domitus ſum
fluctibus in multis: quoniam non commeatus in naui
erat aſſiduus: ideoq́ mihi chara membra ſoluta ſunt.
Sic ait. illi uerò omnes taciti fuerunt ſilentio:
Alcinous autem ipſum ſolus reſpondens allocutus eſt: Alcinous
hoſpes, quãdoquidẽ nõ ingrata inter nos hæc cõcionaris, Vlyſſi.
ſed uis uirtutem tuam oſtendere quæ te ſequitur,
iratus quòd te hic uir in certamine aſtans (rit,
obiurgauit, utiq tuã uirtutẽ mortalis nullus uituperaue-

ὅστις

quicunq

quicunq; scit sua mente commoda dicere:
sed age, nunc meum intellige sermonem, ut etiam alij
dicas Heroum, quando tuis in ædibus
epulaberis apud tuamq; uxorem & tuos liberos,
nostræ uirtutis memor, qualia etiam nobis
Iupiter opera imponat perpetuò iam inde à maioribus.
non n. pugiles sumus irreprehensibiles, neq; palæstritæ,
sed pedibus celeriter curremus, & nauib. optimi unus.
semper autẽ nobis conuiuiumq; gratũ, citharaq;, choriq;
uestesq; mutatoriæ, lauacraq; calida, & cubilia.
sed age Phæacum saltatores quotquot optimi,
ludite: ut hospes dicat suis amicis,
domum reuersus, quantum superemus alios
arte nauigandi & pedibus & saltatione & cantu.
Demodoco u. aliquis statim profectus cytharam sonorã
afferat, quæ alicubi iacet in nostris ædibus.

Sic ait Alcinous deo similis. surrexit autem præ-
laturus citharam sonorum domo ex regis.
præfecti autem ludorum nouem omnes surrexerunt
publici, qui in certaminibus administrabant singula:
complanarunt aũt locum, pulchrumq; dilatarunt q; ludũ.
præco autem propè uenit ferens citharam sonorum
Demodoco: ille a. deinde ibat in mediũ. circũ a. iuuenes
iam pubescentes stabant, docti saltationis:
quatiebant autem diuinum locum pedibus. at Vlysses
motus admirabatur pedum, obstupescebatq; animo.
ceterùm ipse citharam pulsans cæpit pulchrè canere
de Martis amore pulchreq; coronatæ Veneris,
ut primum commixti fuerint in Vulcani domo
clam: plurima autẽ dedit, lectumq; deturpauit & cubile
Vulcani regis. statim autem illi nuncius uenit
Sol, qui ipsos animaduertit commixtos amore.
Vulcanus autem ubi tristem sermonem audiuit,
institit ire ad officinã, mala animo profundè cogitans:
imposuit autẽ basi ingentẽ incudem, cudit autẽ nincula
infracta, insoluta, ut firmiter illic manerent.
deinde postquam struxit dolum iratus Marti,
institit ire in thalamum ubi ei chara cubilia stabant:
circum autem fulcra fudit uincula undiq; omnia:
multa autem & superiore parte domus fusa sunt
perinde ãtq; tela araneæ subtilia, quã nemo uidere queat
neq; ex dijs beatis: sic enim dolosa facta erant.
ceterùm postquam omnem dolum circa lectum fecit,
simulauit se ire in Lemnũ pulchrè fabricatũ oppidum,
quod illi terrarum multo charissimum est omnium.
neq; uanam uigiliam tenuit aurato freno utens Mars,
utq; uidit Vulcanum inclytum arte seorsim euntem:
institit ire ad domum inclyti Vulcani,
cupidus amoris pulchrè coronatæ Veneris.
illa uerò iam recens à patre præpotente Ioue
ueniens resedit: ille uerò intra domum iuit,
illiusq; manui inhæsit, uerbumq; dixit atq; compellauit:
age chara, ad lectulum diuertamus dormituri.
non enim amplius Vulcanus domi est, sed alicubi
proficiscitur in Lemnum ad Sintinas barbaros.

Sic

ὅς τις ἐπίσαιτο ἓοι φρεσὶν ἄρτια βάζειν·
ἀλλ' ἄγε, νῶϊ μύθων ξυίετον ὀφρα καὶ ἄλλῳ
ἔπτης ἠρώων, ὅτε κεν σοῖς γε μεγάροισι
δαινύη πῆχύ τ' ἀλόχῳ καὶ τοῖσι τέκεσσιν,
ἡμετέρης ἀρετῆς μεμνημένος, οἵα καὶ ἡμῖν
Ζεὺς ἀδὶ ἔργα τίθησι πάμπρεπέ ἐστι πατρῶϊ.
ἐκ γὰρ τυγμάχοι ἐμὲν ἀμύμονα, οὐδ' ἐ παλαιὰ
ἀλλὰ πυκί κραιπνῶς δέδμεν, καὶ νευσὶν ἄριστοι.
αἰεὶ δ' ἡμῖν δαὶς τε φίλη κίθαρίς τε, χοροί τε,
εἵματά τ' ἐξημοιβά, λοετρά τε θερμὰ καὶ εὐναί.
ἀλλ' ἄγε φαίηκων βητάρμονα δεῦτε ἄριστοι,
παίσατε, ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἐνὶ φρεσὶν οἷσι φίλοισιν
εἴπᾳ ἑὸν οἶκόνδε, ὅσον περιγινόμεθ' ἄλλων
ναυτιλίῃ καὶ ποσσὶ καὶ ὀρχηθμῷ καὶ ἀοιδῇ.
Δημοδόκῳ δ' ἐτις αὖθι φόρμιγγα λιγύφωνον
οἰσέτω, ἥ τοι κεῖται ἀμετροφόροις δόμοισιν.

Ὡς ἔφαθ' Ἀλκινόοιο θεοειδὴς δῖος ἥρυξ·
οἷσιν φόρμιγγα λιγύφωνον δόμοις ἐν βασιλῆος.
αἶψα μὲν ἐγρόμενοι ἥρωες ἐπιστάμενοι ἔπεσσι
δῆμιοι, οἳ κατ' ἀγῶνας ἐϋπρήστους ἐπέβησαν·
λᾶαν ἥ χορὸν, καλὸν δ' ὄρεσσε ἀγῶνα.
κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων φόρμιγγα λιγείαν
Δημοδόκῳ· ὁ δ' ἔπειτα κι' ὃν μέσον. ἀμφὶ ἥ κοῦραι
πρωθῆβαι ἔσαντο, δαήμονες ὀρχηθμοῖο·
πὶ πλῆγον ἥ χορὸν θεῖον ποσίν. αὐτὰρ ὀ δ' ὑσμὶν
μαρμαρυγὰς θηεῖτο ποδῶν, θαύμαζε ἥ θυμῷ.
αὐτὰρ ὁ φορμίζων ἀϊβάλλετο καλὸν ἀείδειν
ἀμφ' Ἄρεος φιλότητος ἐϋστεφάνου τ' Ἀφροδίτης,
ὡς τὰ πρῶτα μίγησαν ἐν Ἡφαίστου δόμοισι
λάθρῃ· πολλὰ δ' ἔδωκε, λέχος δ' ἤσχυνε Κυθήρης
Ἡφαίστοιο ἄνακτος. ἄφαρ δέ οἱ ἄγγελος ἦλθεν
Ἠελίος, ὃ σφ' ἐνόησε μιγαζομένους φιλότητι.
Ἥφαιστος δ' ὡς δὴν θυμαλγέα μῦθον ἄκουσε,
βῆ ῥ' ἴμεν ὀτ χαλκεῶνα, πακὰ φρεσὶ βυσσοδομεύων·
ἐν δ' ἔθετ' ἀκμοθέτῳ μέγαν ἄκμονα, κόπτε ἥ δέσμους
ἀρῥήκτους, ἀλύτους, ὄφρ' ἔμπεδον αὖθι μένοιεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐμήσατ' ὀλοὴν κεχολωμένος Ἄρει,
βῆ ῥ' ἴμεν ὀτ θάλαμον, ὅθι οἱ φίλα δῶμ' ἐνέποντο·
ἀμφὶ δ' ἄρ' ἑρμῖσιν χέε δῶματα πάντα κύκλῳ ἐπ' αὐτῷ·
πολλὰ ἥ καθύπερθε μελαθρόφιν ἑρπετίχωντο
αὐτ' ἀράχνια λεπτά, τά κ' οὐ νόος ὧδε ἴδοιτο
οὐδὲ θεῶν μακάρων· ὣς ἄρα δόλον πάντα τέτυκτο.
αὐτὰρ ἐπεὶ πάντα δόλον περὶ δῶμα χύθην,
ἔβη ἴμεν ὀτ Λήμνου εὐκτίμενον πτολίεθρον,
ἦ οἱ γαίων πολὺ φίλτατα δῆμ' ἐπέβησαν.
δὴ δ' ἀλατοσκοπιὴν ἔχε χρυσάορος Ἄργος,
ὃς δ' ἴδλην Ἠφαίστου κλυτοτέχνεω νόσφι πιόντα
βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶμα πορὶν νόστιμον Ἡφαίστοιο,
ἐλπόμενος φιλότητος ἐϋστεφάνου Κυθερείης.
ἥδ' ἐκ πατρὸς ἱερὸν ἐριδωπὸν Κρονίωνος
ἐλθοῦσ' ἐν κατ' ἄρ' ἕζετ'· ὁ δ' ἄσπετο δ' ἀμφεπε χειρί,
φῶτ' ἄρα οἱ φῦ χειρί, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
δεῦρο φίλη, λέκτρονδε τραπείομεν ὑπνηθῶμεν.
οὐ γὰρ δὴ Ἠφαίστου μετὰ δῆμον, ἀλλά που ἄλλη
οἴχεται ὀτ Λήμνου μετὰ Σίντιας ἀγριοφώνους.

Ὡς

Ως φάτο. τῇ δ' ἀσπασίη γένετο κοιμηθῆναι.
τὼ δ' ἰὼν ἐνὶ οἴκῳ ἑὸν κατέδραθεν ἀμφὶς ἰδυῖα
τεχνήσω Ἥφαιστος ἔχων τὸ πολύφρονος Ἡφαίστοιο.
ἀνδί τι κινῆσαι μελέων ἰῶν, ἀνά τ' ἀεῖραι·
οἱ δὲ τότε δὴ γίνωσκον ἔτ' ἀγχίστατα πέλοντα.
ἀγχίμολον δὲ σφ' ἦλθε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
αὖτις ὑποστρέψας πρὶν Λήμνον γαῖαν ἱκέσθαι.
Ἠέλιος γάρ οἱ σκοπιὴν ἔχεν, ὃς ῥα τε μῦθον.
βῆ δ' ἴμεν εἰς δόμον, φίλον τετιημένος ἦτορ·
ἔστη δ' ἐν προθύροισι χόλος δέ μιν ἄγριος ἦρει,
σμερδαλέον δ' ἐβόησε, γέγωνέ τε πᾶσι θεοῖσι,
Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
δεῦτ' ἴνα ὄργα γελαστὰ ἰδὼν ἀνὴκεστά τε πάσχω.
ὡς ἐμὲ χωλὸν ἐόντα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
αἰεὶ ἀτιμάζει, φιλέει δ' εἰδώλιον Ἄρης·
ἅνεχ' ὅ μὲν, καλός τε καὶ ἀρτίπος, αὐτὰρ ἐγώγε
ἀπτελέως ῥυσός γε γενόμην. ἀτὰρ ἔστι μοι αἴτιος ἄλλος,
ἀλλὰ τοκῆε δύω τὼ μὲ γείνασθαι ὄφελλον.
ἀλλ' ὅππῃ δύνω τὼ μὲ γένεσθαι τοῦ φιλότητι,
εἰς ἐμὲ δὲ μέμνηται βαίτης· ἐγὼ δ' ὁράων ἀκάχημαι.
ἀλλ' ἦ τοι σφας ἔτ' ἔολπα μένοντε γε καίπερ ἔτ' ὄντε,
καὶ μάλα περ φιλέοντε, τάχ' ἂν εἰθέλοιτον ἄμφω
εὐνὴν ἀλλάσσασθαι, ἣν δέσμας ἐρύξω,
αἰδόκι μοι μάλα ταῦτα πατὴρ ἀποδώσεται ἕδνα
ὅσσά οἱ ἐγγυάλιξα κυνώπιδος εἵνεκα κούρης.
ἥνεκά οἱ καλὴ θυγάτηρ, ἀτὰρ οὐκ ἐχέθυμος.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἀγερονδε θεοὶ ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ.
ἦλθε Ποσειδάων γαιήοχος, ἦλθ' ἐρίηνης
Ἑρμείας, ἦλθεν δ' ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων.
θηλύτεραι δ' ἔμειναν ἐνὶ μεγάροισι ἕκαστα.
ἔσαν δ' ἐν προθύροισι θεοὶ δωτῆρες ἐάων·
ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσι,
τέχνας εἰσορόωσι πολύφρονος Ἡφαίστοιο.
ὧδε δ' ἕτις εἴπεσκεν ἰδὼν τὸν πλησίον ἄλλον,
ἐσθλὰ κακὰ ῥέζοντα κακὰ ἔργα· κιχάνει τοι βραδὺς ὠκύν·
ὡς καὶ νῦν Ἥφαιστος ἑὸν βραδὺν ἕλεν Ἄρη,
ὠκύτατον πόρ, ἐόντα θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι,
χωλὸς ἐὼν, τέχνῃσι· τὸ δὲ μοιχάγρι' ὀφέλλει.
Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἑρμῆν δ' ἦ πρόσφη ἄναξ Διὸς Ἀπόλλων,
Ἑρμεία Διὸς υἱὲ, διάκτορε, δῶτορ ἐάων,
ἦ ῥά κεν ἐν δεσμοῖσι θέλοις κρατεροῖσι πεδηθεὶς
εὐνὴν ἐν λεκτροισι παὰ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ;
Τὸν δ' αὖ μειδήσας προσηύδα διάκτορος Ἀργοφόντης,
αἴθ' οὕτω γένοιτο ἄναξ ἑκατηβόλ' Ἄπολλον·
δεσμοὶ μὲν τρὶς τόσοι ἀπείρονες ἀμφὶς ἔχοιεν,
ὑμεῖς δ' αἰσορόῳτε θεοὶ, πᾶσαί τε θέαιναι,
αὐτὰρ ἐγὼν εὐδοίμι παὰ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.
Ὡς ἔφαθ'. ὧρσε δὲ γέλως ἄρτ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
οὐδὲ Ποσειδάωνα γέλως ἔχε, λίσσετο δ' αἰεὶ
Ἥφαιστον κλυτοεργὸν ὅπως λύσειεν Ἄρηα·
καί μιν φωνήσας ἔπτα πτερόεντα προσηύδα,
Λῦσον· ἐγὼ δέ τοι αὖτ' ὑπίσχομαι (ὡς σὺ κελεύεις)
τίσειν αἴσιμα πάντα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,

Sic ait. huic autem gratum uisum est dormire.
illi u. in lectum ut conscenderunt dormierũt: uincula a.
fabre facta circumfundebantur prudentis Vulcani.
neq; illum monere membrum erat, neq; attollere:
& tum quidẽ agnouerũt quòd non iam effugia patebãt.
propè autem eis uenit inclytus Vulcanus,
rursus reuersus antequam ad Lemni terram uenisset.
Sol enim illi custodiam habuit, dixitq; orationem.
contendit autem ire ad domum, charo afflictus corde:
stetit autem in uestibulo: ira autem ipsum dira cepit,
horrendum autem clamauit, audireq; fecit omnes deos
Iupiter pater, atq; alij dij beati semper uiuentes,
uenite ut opera ridicula & non tolerabilia uideatis.
ut me claudum entem Iouis filia Venus
semper deboneſtat, amat autem pernitiosum Mortem:
eo quòd ille quidem pulcher & sanus pedibus. sed ego
imbecilis factus sum. at neutiquam mihi causa alia est,
quàm parentes duo: qui non genuisse debebant.
sed uidete ut illi dormiunt in amore,
meo conscenso lecto: ego autem aspiciens tristor.
non tamen eos iam spero paulisper iacere sic,
licet admodum amantes. forsasse nolent ambo
dormire: sed ipsos dolus & uinculum detinebit,
donec mihi omnia pater reddat dotalia
quaecunq; illi præbui impudentem ob puellam.
quòd illi pulchra filia, sed non pudica.
Sic ait. ipsi aũt congregati sunt dij ærcam per domum.
uenit Neptunus terræ quassator, uenit & utilis deus
Mercurius, uenit autem rex iaculator Apollo.
fœmina autem deæ manebant pudore domi singulæ.
stabant autem in uestibulo dij datores bonorum:
immensus autem risus excitatus est dijs beatis,
artes inspicientibus prudentis Vulcani.
tum uerò quispiam dicebat uidens in proximum alium:
non sunt uirtuti mala opera: assequitur tardus celerem:
ut nunc Vulcanus ens tardus cepit Mortem,
uelocissimum licet deorũ entem qui Olympum tenent,
claudus ens, technis: ppter quod & adulterij multã de-
Sic illi quidem talia inuicem dicebant. (bet;
Mercurium autem allocutus est rex Iouis filius Apollo:
Mercuri Iouis fili, internuncie, dator bonorum,
num in uinculis uelles fortibus compressus
dormire in lectulo iuxta auream Venerem?
Huic respondit deinde internuncius Mercurius:
utinam fieret rex iaculator Apollo:
uincula quidem ter tot infinita circumfusa essent,
uos autem inspiceretis dij, omnesq; deæ,
at ego dormirem apud auream Venerem.
Sic ait. risus autem excitatus est immortalibus dijs.
neq; Neptunus risum tenebat, precabatur autem semper
Vulcanum inclytum artificem ut solueret Martem:
& ipsum allocutus uerba alata dicebat:
Solue: ego autem tibi ipsum promitto (ut tu iubes)
soluturum esse æqua omnia inter immortales deos.
Huic rursus allocutus est inclytus artifex ambiclaudus:

ne me Neptune terræ quaſſator hæc iube:
miſeræ pro miſeris etiã ſponſiones ſunt ad ſpondendum.
quo pacto ego te uincire poſſem inter immortales deos,
ſi quidem Mars abierit debitum & uincula effugiens?

Hũc rurſus allocutus eſt Neptunus terræ quaſſator:
Vulcane, etiam ſi Mars debitum renuens
abierit fugiens, ipſe tibi ego hæc perſoluam.

Huic reſpondit continuò inclytus ambiclaudus:
non eſt neq; decet tuam orationem abnuere.

Sic locutus, uincula ſoluit robur Vulcani.
illi poſtquam è uinculo ſoluti ſunt forti licet ente,
ſtatim impetu facto, ille quidem in Thraciam uit,
illa uerò ad Cyprum peruenit libenter ridens Venus,
in Paphum, ubi illi lucus araq; odorata:
hic autem ipſam Gratiæ lauarunt, & unxerunt oleo
immortali, qualia deos refrigerant ſemper entes:
neſtes autem induerunt amabiles, mirabile uiſu.

Hæc certè cantor cantabat inclytus: cæterùm Vlyſſes
oblectabatur mente ſua audiens, atq; etiam alij
Phæaces longorum remorum, nauibus inclyti uiri.
Alcinous autem Halium & Laomedontem iuſſit
ſolos tripudiare, quoniam ipſis nemo contendebat.
in pila. hi igitur poſtquã pilam pulchrã in manibus acceperunt
purpuream, quam ipſis Polybus fecerat prudens,
hanc alter iaciebat ad nebulas umbroſas,
flexus retro. alter autem à terra in altum elenatus,
facilè accipiebat, antequã pedib. ad pauimentũ ueniſſet.
dilatio. at poſtquam pilam in rectum experti ſunt,
ſaltauerunt poſtea in terra paſcenti multa
frequenter alternantes: iuuenes aliĕ applaudebant alij
ſtantes in certamine: multus autem ſtrepitus ortus eſt:
tunc Alcinoum allocutus eſt diuus Vlyſſes:

Alcinoe rex, omnium clariſſime populorum,
utiq; pollicitus es tripudiatores eſſe optimos,
utiq; planè factum eſt: ſtupor me habet inſpicientem.

Sic dixit. lætata autem eſt ſacra uis Alcinoi:
ſtatimq; Phæaces amantes remorum allocutus eſt:

heum Audite Phæacum ductores ac principes,
cibum. hoſpes mihi ualde uidetur prudens eſſe:
ſed agite ei demus hoſpitale munus uti decet.
duodecim enim in populo præclari reges
principes imperant, tertius decimus autem ego ipſe:
ex his ei ſinguli neſtem bene lotam & tunicam,
& auri talentum ferte preciosi:
ſtatim autem omnia portemus eõgregati, ut in manibus
hoſpes habens, ad cænam ueniat lætus in animo:
Euryalus autem ſeipſum conciliet uerbis
& dono, quoniam nequaquam ut decuit locutus eſt.

Sic dixit. omnes autem laudauerunt, & iuſſerunt:
dona autem ut ferret præmiſerunt præconem ſinguli:
huic autem rurſus Euryalus reſpondit locutusq; eſt:

ſalum Alcinoe rex, omnium clariſſime populorum,
ſem en tibi equidem hunc hoſpitem conciliabo ſicut tu iubes,
mat. dabo ei hunc enſem totum æreum, cui eſt manubrium
argenteum, magina autem recens ſecti eboris

circum

μή με Ποσείδαον γαιήοχ', τοῦτ' κέλευε·
δείλαί τοι λεχέων γε μὴ ἐγγύαι ἐγγυάασθαι.
πῶς ἂν ἐγώ σε δοίμι μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν;
ἦκα Ἄρης οἴχοιτο χρεῶ & λεσμὸν ἀλύξας;

Τὸν δ' αὖτε πρόσειπε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
Ἥφαιστ', εἴπερ γάρ κεν Ἄρης χρεῶ ὑπαλύξας
οἴχηται φεύγων, αὐτός τοι ἐγὼ τάδε τίσω.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις·
ἔκ τε δὸ & ἔοικε τεὸν ἔπος ἀργέτα δέχθαι.

Ὡς εἰπών, † λεσμῶν ἀνίει μυθ. Ἡφαίσοιο. al. λεσμὸν
τὼ δ' ἐπεὶ ἐκ δεσμοῖο λύθην κρατερῶ πόρ ἐόντ.,
αὐτίκ' ἀναΐξαντε, ὁ μὲν Θρήικηνδε βεβήκει,
ἡ δ' ἄρα Κύπρον ἵκανε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
δῦ Πάφον. ἔνθα δέ οἱ τέμενος & βωμός τε θυήεις·
ἔνθα δέ μιν Χάριτες λοῦσαν, & χρῖσαν ἐλαίῳ
ἀμβρότῳ, οἷα δοὺς ἐπιγνώμονα αἰὲν ἐόντας·
ἀμφὶ δ' εἵματα ἕσσαν ἐπήρατα, θαῦμα ἰδέσθαι.

Ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
τέρπετ' φῐ φρεσίν, ἠδ' ἑτάροισι (σὺς
Φαίηξὶ δολιχήρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες.
Ἀλκίνοον δ' Ἄλιον & Λαοδάμαντα κέλευσεν
μοῦνὰ ἐξ ὀρχήσασθαι, ἐπεὶ σφίσιν ἔπλετο νίκη.
οἱ δ' ἐπὶ ἓν σφαῖραν καλὴν μετὰ χερσὶν ἔλοντε
πορφυρέην, τὴν σφῶν Πόλυβος ποίησε δαΐφρων,
τὴν ἑτέρω ῥίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιόεντα,
εὐνωθὲς ὀπίσω, ὁ δ' ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἀερθείς,
ῥεῖα δ' ἴαχε μεθέλκων, πάρος ποσὶν ἅλματα δῦναι.
αὐτὰρ ἐπεὶ † σφαῖραν ἀν' ἰθὺ πειρήσαντο, al. σφαίρῃ
ἐρχέσθην ἐπὶ πεῖρα ποτὶ χθονὶ πολυβοτείρῃ
παρφὶ ἀμειβομένω· κοῖροι δ' ἐπελήκεον ἄλλοι
ἑσάστε κατ' ἀγῶνα πολὺς δ' ὑπὸ κόμπος ὀρώρει.
δὴ τότ' ἄρ' Ἀλκίνοον προσεφώνεε δῖος Ὀδυσεύς·

Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
ἦ μὲν ἀπειλήσας βιοτήμονας εἶν ἀρίστους,
ἦ δ' ἄρ' ἐτοίμα τέτυκτο· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.

Ὡς φάτο. γήθησεν δ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο·
αὐτὰρ ὃ φαίηκεσι φιλοπτολέμοισι μετηύδα·

Κέκλυτε φαίηκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ὀξὺν μάλα μοι δοκέει φρεσὶ μυθήσασθαι·
ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν ξεινήιον ὡς ἐπιεικές.
δώδεκα γὰρ κατὰ δῆμον ἀριπρεπέες βασιλῆες
ἀρχοί κραίνουσι, τρισκαιδέκατος δ' ἐγὼ αὐτός·
τῶν οἱ ἕκαστος φάρος ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα,
& χρυσοῦ τάλαντον ὑφάπτω τιμήεντος·
αὖψα δὲ πάντα φέρωμεν ἀολλέα, ὄφρ' ὑφὶ χερσὶ
ξεῖνος ἔχων, ἔλθῃ δόρπου ἵν' ἁδρὸν ὑφ' ἡμῶν.
Εὐρύαλος δ' ἑανῷ ἀρισάσθω ἐπέεσσι
ἠδὲ δόρῳ, ἐπεὶ οὔτι ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπεν.

Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον, ἠδ' ἐκέλευον·
δῶρα δ' ἄρ' οἰσέμεναι πρόσαν κήρυκα ἕκαστος·
τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο φώνησέν τε,

Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
τοιγὰρ ἐγὼ τὸν ξεῖνον ἀρέσσομαι ὡς σὺ κελεύεις·
δώσω οἱ τόδ' ἄορ παγχάλκεον, ᾧ ἐπὶ κώπη
ἀργύρεος, κολεὸν δ' ἠυκόμοιο ἐλέφαντος

ἀμφὶς τε

ἀμφιδρόμους ἵνα ταὶ πολέος δ' οἱ ἄξιον ἔσται.

Ὡς εἰπὼν, χρυσείοις ἔθηκε φάσγανον ἀργυρόηλον,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε, ἔπος δ' εἴ πέρ τι βέβακεν
δεινόν, ἄφαρ δὲ φέροιεν ἀνάρπαξασαι ἄελλαι·
σοὶ δὲ θεοὶ ἄλοχόν τ' ἰδέειν καὶ πατρίδ' ἱκέσθαι
δοῖεν ἐπειδὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχεις.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
μὴ σὺ φίλος μάλα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν· (σεῦς
μηδέ τι τοι ξίφεός γε ποθὴ μετόπισθε γένοιτο (γε
τόν τ' ὄν δὴ μοι δῶκας ἀρεσσάμενος ἐπέεσσιν.

Ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισι θέτο ξίφος ἀργυρόηλον.
δύσετό τ' ἠέλιος, μετὰ δὲ κλυτὰ δῶρα πέλοντο.
τὰ γ' ὄν Ἀλκινόοιο φέρον κήρυκες ἀγαυοί·
ἐξάμυνοι δ' ἄρα παῖδες ἀμύμονος Ἀλκινόοιο
μητρὶ πὰρ' αἰδοίῃ ἔθεσαν πολυκαλλέα δῶρα.
τοῖσιν δ' ἡγεμόνευε ἰὼν μενεπτόλεμος Ἀλκινόοιο·
ἐλθόντες δ' ἕδος κάθιζον ἐν ὑψηλοῖσι θρόνοισι.
δὴν ἔπειτ' Ἀρήτη πρόσφη λευκώλενος Ἀλκινόοιο,

Δεῦρο γύναι, φέρε κηλὸν ἀριπρεπέ' ἔντις ἀρίστη·
ἐν δ' αὐτῇ θὲς φᾶρος ἠϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα·
ἀμφὶ δὲ οἱ πυρὶ χαλκὸν ἰήνατε, θέρμετε δ' ὕδωρ,
ὄφρα λοεσσάμενός τε, ἰδὼν τ' εὖ κείμενα πάντα
δῶρα τά οἱ Φαίηκες ἀμύμονες ἐνθάδ' ἔνεικαν,
δαιτί τε τέρπηται κἠκουσέμεν ὄρμενον ἀκόλλων·
καί οἱ ἐγὼ τόδε κάλλιπος ἠμὺ πολυκαλλὲς ὀπάσσω,
χρύσεον, ὄφρ' ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα
σπένδηται μεγάρῳ Διί τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν.

Ὡς ἔφαθ'. Ἀρήτη δὲ μετὰ δμωῇσιν ἔειπεν
ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν ὀφρ' τάχιστα.
αἶψα δὲ λοετροχόον τρίποδ' † ἵσασαν ἐν πυρὶ κηλέῳ·
ἐν δ' ἄρ' ὕδωρ ἔχυσαν, ὑπὸ δὲ ξύλα δᾶσαν ἔλυσαν.
γάστρην μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπε, θέρμε δ' ὕδωρ.
τόφρα δ' ἄρ' Ἀρήτη ξείνῳ πολυκαλλέα κηλὸν
ἐξέφερεν θαλάμοιο, τίθει δ' ἐνὶ κάλλιμα δῶρα,
ἐσθῆτα, χρυσόν τε, τά οἱ Φαίηκες ἔδοσαν·
ἐν δ' αὐτῇ φᾶρος θῆκεν, καλόν τε χιτῶνα,
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
αὐτὸς νῦν ἴδε τῶμα, θοῶς δ' ὑπὸ δέσμον ἴκηαι,
μή τις τοι κατὰ ὁδὸν δηλήσεται, ὁππότε κεν σὺ
εὕδῃσθα γλυκερῷ ὕπνῳ ἰὼν ἐν νηῒ μελαίνῃ. (σεύς,

Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
αὐτίκ' ἐπ' ἤρτυε τῶμα, θοῶς δ' ὑπὸ δέσμον ἴκηλε
ποικίλον, ὅν ποτέ μιν δὴ ἔδαε φρεσὶ πότνια Κίρκη.
αὐτόθι δ' ἄρα μιν ταμίη λέσσατο ἄμωγά
ἐς ῥ' ἀσαμίνθου βαῖνε. ὁ δ' ἄρ' ἀσπασίως ἰδὲ θυμῷ
θερμὰ λοέτρ'· ἐπεὶ οὔτι κομιζόμενός γ' ἐθάμιζεν
ἐπειδὴ λίπε δῶμα Καλυψοῦς ἠϋκόμοιο·
τόφρα δέ οἱ κομιδὴ γε θεῷ ὣς ἔμπεδος ἦεν.
τὸν δ' ἐπεὶ δὴ δμῳαὶ λέσσαν, μὴ χρῖσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δὲ μιν χλαῖναν καλὴν βάλον ἠδὲ χιτῶνα,
ἐκ ῥ' ἀσαμίνθου βὰς ἄνδρας μετὰ οἰνοποτῆρας
ἴσκε. Ναυσικάα δ' ἐθεῶν ἄπο κάλλος ἔχουσα
στῆ ῥα πρὸς σταθμὸν πύγελος πύκα ποιητοῖο·
θαύμαζεν δ' Ὀδυσῆα φίλον φρεσὶν ὁρμηθεῖσα,

καί μιν

circumuoluta est: multo autem ei dignus erit.

Sic dicens, in manibus posuit ensem argenticlauium,
& ipsum alloquens uerba pennata dixit:

Gaude pater ô hospes, uerbum si aliquod effutitiũ est
graue, statim ferant rapientes turbines:
tibi autem dij uxorem uidere, & in patriam redire
dent: quando diu ab amicis mala pateris.

Hunc aũt respondens allocutus est prudens Vlysses:
& tu amice ualde gaude, dij autem tibi fœlicia dent:
neq; amplius tibi ensis desiderium in futurum fiat
huius, quem iam mihi dedisti concilians uerbis.

Dixit, & circa humeros posuit ensem argẽticlauiũ.
occidit autem sol, & huic inclyta dona affuerunt.
& hæc in domum Alcinoi tulerunt præcones illustres:
suscipientes autem filij eximij Alcinoi
matrem iuxta uenerandam posuerunt perpulchra dona.
illis autem præibat sacra uis Alcinoi:
uenientes uerò sederunt in altis solijs.
tunc Areten allocuta est uis Alcinoi:

Age mulier, fer arcam pulchram quæ optima:
impone autem uestem bene lotam & tunicam:
circa ignẽ autẽ lebetem calefacite, calefacite a. aquam,
ut lotus, uidens q; bene posita omnia
dona quæ ei Phæaces eximij huc tulerunt,
& conuiuio oblectetur & cantilenæ laudem audiens:
atq; ei ego hoc poculum meum pulchrum præbebo,
aureum, ut mei memor diebus omnibus
libet domi suæ Iouiq; aliisq; dijs.

Sic ait. Arete autem ancillis dixit
ut ad ignem abenum ponerẽt magnum quàm celerrimè.
ha aũt lauacrum abenum locarunt ad ignem ardentem:
aquã u. infuderũt, subtus aũt ligna accendebãt sumpta.
aluũ quidẽ tripodis ignis circũdedit, calefiebat a. aqua.
interea uerò Arete hospiti pulchram cistam
extulit è thalamo, imposuit uerò pulchra dona,
uestem, aurumq; quæ ei Phæaces dederant:
ipsa uerò pallium posuit, pulchramq; tunicam,
& ipsum alloquuta uerba uolatilia dixit:
ipse nunc uide operculũ, statim uerò uinculũ circũliga,
ne quis tibi in itinere damnum afferat, cum fortè
dormieris dulcem somnum profectus in naue nigra.

Ai postquam hoc audiuit prudens diuus Vlysses,
statim aptauit operculũ, celeriter autẽ uinculum ligauit
uarium, quod olim docuit ingenio uenerandam Circe.
è uestigio autem ipsum ancillæ lauari iussit
in lauacrum ingressum. ille uerò libenter uidit animo
calida lauacra: quoniam neutiquam curari solitus fuerat
ex quò reliquerat domum Calypsus pulchricomæ:
interea ei commeatus tanquam deo præsto erat.
hunc postquam ancillæ lauarunt & unxerunt oleo,
circa ipsum pallium pulchrum iecerunt atq; tunicam,
ex labro egressus uiros ad potores
ibat. Nausicaa autem à dijs pulchritudinem habens
stetit iuxta postes tecti pulchrè fabricati:
admirata autem est Vlyssem oculis aspiciens,

καί μιν

Affectus Vlyssis Phæacius.

& ipsum alloquuta uerba alata dicebat:
Salue hospes, ut etiam olim ens in patria terra
memor sis mei, quòd mihi prima precium uitæ debes.
Hanc mutuis dictis alloquutus est uersutus Vlysses:
Nausicaa filia magnanimi Alcinoi,
sic nunc Iupiter faciat altitonans maritus Iunonis,
domumq; uenire, & reditionis diem uidere.
certè tibi etiam illic uelut deo uota faciam
semper diebus omnibus. tu enim me seruasti puella.
Dixit, & in thronum sedit ad Alcinoum regem.
bi uerò iam offas diuidebant, miscebantq; uinum.
Præco uerò propè uenit, ducens amabilem cantorem
Demodocum, populo uenerandum: collocauit aũt ipsum
in medio conuiuantium, ad columnã longam inclinans,
ac tunc præconem alloquutus est uersutus Vlysses,
de tergo abscindens fructum: multumq; supererat
albidentis suis, multa autem erat circum pinguedo:
Præco, iam hanc præbe carnem ut comedat
Demodoco, & ipsum complector tameisi tristis.
omnibus enim hominibus terrestribus cantores
honore digni sunt & reuerentia, eo quòd ipsos
cantus Musa docuit: amat autem genus cantorum.
Sic ait. præco autem ferens in manibus posuit
Heroi Demodoco. ille suscepit: gaudebat autem animo.
illi uerò ad fercula apparata apposita manus extẽderũt.
cæterùm postquam potus & cibi esuriem posuerunt,
tunc Demodocum alloquutus est uersutus Vlysses:
Demodoce, longè te supra mortales laudo omnes,
siue te musa docuit Iouis filia, siue Apollo.
ualde enim ornatè Græcorum fatum canis,
quãta fecerint passiq; sunt, et quanta laborarint Achiui:
tanquã alicubi aut tu ipse præsens, aut ex alio audiueris.
sed sanè transi, & equi apparatum canta,
lignei, quem Epeus fecit auxilio Palladis,
quẽ quondam in arcem per dolum duxit diuus Vlysses,
uiris implens qui Ilium euerterunt.
si quidem mihi hæc ritè enarraueris,
tum ego omnibus pronunciabo hominibus
quòd tibi benignus deus præbuit diuinam cantilenam.
Sic ait. ille u. aggressus à deo cœpit, exhibuitq; carmen,
inde extorsum, quo pacto illi quidem bene tabulatis nauib.
conscensi nauigabant, igne in tentoria iniecto
Argiui: alij uerò iam inclytum circum Vlyssem
sedebant in Troianorum foro tecti equo:
ipsi enim eum Troiani in arcem protraxerant.
sic ille quidẽ stabat: illi uerò inconsiderata multa dicebãt
sedẽtes circa ipsum: trifariam aũt ipsis placuit consiliũ,
aut perscindere cauum lignum sæuo ferro,
aut de rupe deijcere tractum in arcem,
aut sinere ingens simulachrum deorum miraculum esse,
sic sanè & postea perficiendum erat.
fatale enim erat perire, postquã urbs intra se obtexisset
ligneum ingentem equum, ubi sedebãt omnes optimates
Argiuorum, Troianis cædem & mortem ferentes.
cecinit etiam ut urbem depopulati sint filij Achiuorum

ex

καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Κῆρυξ ξεῖν', ἵνα καί ποτ' ἐὼν γ' ὠκ πατρίδι γαίῃ
μνήσῃ ἐμεῖο, ἄτι μοι πρώτῃ ζωάγρι' ὀφέλλεις.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
Ναυσικάᾳ θύγατερ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο, (σεύς,
ἦ τω νωΐ Ζεὺς θείη ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,
οἴκαδέ τ' ἐλθέμεναι, καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι.
τῷ κέν τοι κἀκεῖθι θεῷ ὡς δύχετο ῥέζων
αἰεὶ νήματα ταῦτα. σὺ γάρ μ' ἐβιώσαο κούρη.
Ἦ ῥα, καὶ ὑψόθι θρόνου ἵζε πὰρ Ἀλκινόου βασιλῆος.
οἱ δ' ἤδη μοίρας τ' ἔνεμον, κεράσσαντό τε οἶνον.
κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν, ἄγων ἐρίηρον ἀοιδὸν
Δημόδοκον, λαοῖσι τετιμένον· ἕστε δ' ἄρ' αὐτὸν
μέσσῳ δ' αὖτε μόνῳ, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας.
δὴ τότε κήρυκα προσέφη πολύμητις Ὀδυσεύς,
νώτου ἀποπροταμών· ὦδι ἔμπλειον ἔλελειπτο
ἀργιόδοντος ὑὸς, θαλερὴ δ' ἔπι δαὶς ἀλοιφή·
Κῆρυξ, πῆ δὴ τοῦτο φόρει κρέας ὄφρα φάγῃσι,
Δημοδόκῳ, καί μιν προσαυτύζομαι ἀχνύμενός περ.
πᾶσι γὰρ ἀνθρώποισιν ὅσοι χθονίοισιν ἀοιδοὶ
τιμῆς ἔμμοροί εἰσιν ἰῆς αἰδοῦς, ὄνεκ' ἄρα σφέας
οἵμας μοῦσ' ἐδίδαξε· φίλησε δ' ἀοιδοῦ γένος αὐτήν.
Ὡς ἄρ' ἔφη. κῆρυξ δ' ἀφέρων γ' ἐν χερσὶν ἔθηκεν
ἥρωϊ Δημοδόκῳ. ὁ δ' ἐδέξατο· χαῖρε δὲ θυμῷ.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἄλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
δὴ τότε Δημόδοκον προσέφη πολύμητις Ὀδυσεύς,
Δημόδοκ', ἐξοχα δή σε βροτῶν αἰνίζομ' ἀπάντων,
ἤ σέ γε μοῦσ' ἐδίδαξε Διὸς πάϊς, ἦ σέ γ' Ἀπόλλων.
λίην γὰρ κατὰ κόσμον ἀχαιῶν οἶτον ἀείδεις,
ὅσ' ἔρδαν τ' ἔπαθόν τε, καὶ ὅσ' ἐμόγησαν ἀχαιοί·
ὡς τέ που ἢ αὐτὸς πάρεσσο, ἢ ἄλλου ἀκούσας.
ἀλλ' ἄγε δὴ μετάβηθι, καὶ ἵππου κόσμον ἄεισον,
δουρατέου, τὸν Ἐπειὸς ἐποίησε σὺν Ἀθήνῃ,
ὅν ποτ' ἐς ἀκρόπολιν δόλον ἤγαγε δῖος Ὀδυσεύς,
ἀνδράσιν ἐμπλήσας οἳ Ἴλιον ἔξαλάπαξαν.
αἴνῃ δή μοι ταῦτα κατὰ μοῖραν κατάλεξας,
αὐτίκ' ἐγὼ πᾶσιν μυθήσομαι ἀνθρώποισιν
ὡς ἄρα τοι πρόφρων θεὸς ὤπασε θέσπιν ἀοιδήν.
Ὡς φάτο. ὁ δ' ὁρμηθεὶς θεὸς ἤρχεφε, φαῖνε δ' ἀοι-
γῆθεν ἐλών, ὡς οἱ μὲν ἐϋσταθέλμοιν ἐπὶ νηῶν (δήν,
βάντες ἀπ' ἐπλειον, πῦρ μὲν κλισίῃσι βαλόντες,
ἀργεῖοι· τοὶ δ' ἂδ' ἔσαν ἀγακλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα
εἶατ' ἐνὶ τρώων ἀγορῇ κεκαλυμμένοι ἵππῳ·
αὐτοὶ γάρ μιν τρῶες ὑπερφίαλοι ἐρύσαντο.
ὣς ὁ μὲν εἰσήκει· τοὶ δ' ἕατο πολλ' ἀγόρευον
ἧμενοι ἀμφ' αὐτόν· τρίχα δ' ἔσφιν ἴδριες ἦσαν βουλῆς,
ἢ λαπάξαι κοίλον δόρυ νηλεῖ χαλκῷ,
ἢ κατὰ πετράων βαλέειν ἐρύσαντας ἐπ' ἄκρης, al. ἐπ' ἄκρας.
ἦ ἐάαν μέγ' ἄγαλμα θεῶν θελκτήριον εἶναι,
ἣ πῦρ δὴ καὶ ἔπειτα τελοῦτήσειαν ἐμέλλον.
ἔμπης γὰρ ἦν ἀπολέσθαι, ἐπεὶ πόλις ἀμφικαλύψῃ
δουράτεον μέγαν ἵππον, ὅθ' εἵατο πάντες ἄριστοι
ἀργείων, τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες.
ἤειδεν δ' ὡς ἄσυ δ' ἐπράθοντ' υἷες ἀχαιῶν

ἐκ πόθεν

g

ἐκ πόθεν ἐκχύμενοι, ποίλον λόχον ἐκπεφόβητον θ.
ἄλλον δ' ἄλλα ἄειδε πόλιν περαΐζεμεν αὐτῷ·
αὐτὰρ Ὀδυσσῆα πρὸς δώματα Δηϊφόβοιο
βήμεναι αὖτ' Ἄρηα, σὺν αὐτιθέῳ Μενελάῳ.
κεῖθι δὴ αἰνότατον πόλεμον φάτο τολμήσαντα,
νικῆσαι δὲ ἔπειτα διὰ μεγάθυμον Ἀθήνην. (σὺν
ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσ-
σεὺς δάκρυ δ' ἐβάλλετο ὄσσε θ' ὑπὸ βλεφάροισι πέδησε.
ὡς δ' ὅτε κηδεμόνα φίλον πόσιν ἀμφιπεσοῦσα,
ὅστε οἱ ἧς πρόσθεν πόλιος καὶ λαῶν τε θύησιν,
ἄστεϊ ἐν πεπτεῶτι καὶ ἀμφίπολοι νηλεὲς ἦμαρ·
ἀμφὶ δὲ θνήσκοντα καὶ ἀσπαίροντ' ἐσιδοῦσα,
ἀμφ' αὐτῷ χυμένη λίγα κωκύει· οἱ δ' ἐτ' ὄπισθεν
κόπτοντες δούρεσσι μετάφρενον ἠδὲ καὶ ὤμους,
εἴρερον εἰσαγάγωσι πόνον τ' ἐχέμεν καὶ οἰζύν·
ἣ δ' ἐλεεινοτάτῳ ἄχεϊ φθινύθουσα πέληται·
ὡς Ὀδυσεὺς ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβεν.
λῆθε δ' ἅπαντας μὲν ὠδῖνας ἐλαύνων δάκρυα λείβων,
Ἀλκίνοος δ' ἐμὶν οἶος ἐπέφραδε πὰρ' ἀθόωσιν,
ἆσφι δ' ἄγχι αὐτῷ, βαρὺ γὰρ στενάχοντος ἄκουσεν·
αἶψα δὲ Φαίηκεσι φιληρέτμοισι μετηύδα,

Κέκλυτε Φαίηκες ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Δημόδοκος δ' ἤδη φορμίζετω φόρμιγγα λίγειαν.
ὡς γὰρ πως πάντεσσι χαριζόμενος τάδ' ἀείδει.
ἐξ οὗ δ' ὀρμηθέντες ἐπὶ δεῖπνόν τε πέλασσε
δαιτὸς θ' ἅπτω πάσατ' ἀείρομαι ἠδ' ἐθέλοντα
ἐκ θυμὸν ὄτρυνε θεοπέσιος ἀοιδός,
ὅν ῥα Μοῦσ' ἐφίλησε Διὸς πάϊς· ἀλλὰ μάλ' ὄρσεν
ἢ ἄρα οἱ καὶ ἄμοιρον ἐθήκατο λυγρὸν ἀοιδῆς,
ἐξ οὗ δὲ μιν ἄχος φρεσὶν ἀμφιβεβήκει.
ἀλλ' ἄγε, δὴ μὲν ἔπειτα κατακλινέντες ἔδωμεν,
ξείνου δ' ὅπως ἔσσεται ἐπὶ πολὺ κάλλιον ἔσται,
εἵνεκα γὰρ ξείνοιο τάδ' ἀθλοίοισι τέτυκται,
πομπή τ' ἠδὲ φίλα δῶρα, τά οἱ δίδομεν φιλέοντες.
αὐτὶ κασιγνήτου ξείνος δ' ἱκέτης τε τέτυκται
αὐέρι ὅστις ὀλίγον περ ὑπαὐσει φρεσὶ δοιάς.
ἀλλὰ νῦ μηδὲ σὺ κεῦθε νοήμασι κερδαλέοισιν,
ὅ, τῆι κέ σ' ἔρωμαι· φάσθαι δέ σε κάλλιόν ἐστιν.
εἰπὲ ὄνομ', ὅ, τῆι σε κεῖθι κάλεον μήτηρ τε πατήρ τε,
ἄλλοι δ' οἱ κατὰ ἄστυ καὶ ἀμφιναιετάουσι.
γὰρ τις πάμπαν ἀώνυμος ἔστ' ἀνθρώπων,
κακός, ἀγαθὸς, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται·
ἀλλ' ἅπαντα τίθηται, ἐπεί κε τέκωσι τοκῆες.
εἰπὲ δέ μοι γαῖάν τε τεὴν δῆμόν τε πόλιν τε·
ὄφρά σε τῇ πέμψωσι τιτυσκόμεναι φρεσὶ νῆες,
οὐ γὰρ Φαίηκεσι κυβερνῆται πέλον ἔασιν,
οὐδέ τι πηδάλιον τὰ περ ἄλλαι νῆες ἔχουσιν·
ἀλλ' αὐταὶ ἴσασι νοήματα καὶ φρένας ἀνδρῶν.
καὶ πάντων ἴσασι πόλιας καὶ πίονας ἀγροὺς
ἀνθρώπων, καὶ λαῖτμα τάχιστ' ἅλαδε περήσαι,
νέφεϊ καὶ ἠερίῃ κεκαλυμμέναι· οὐδέ ποτέ σφιν
τί τι πημανθῆναι ἔπι δέος, οὐδ' ἀπολέσθαι.
ἀλλὰ τόδ' ὥς ποτε πατρὸς ἐγὼ ἐπέκουσα Ναυσιθόου,
ὃς ἔφασκε Ποσειδάωνι χαλάσασθαι
ἡμῖν οὕνεκα πομποὶ ἀπήμονες ἐμμεν ἁπάντων·
φῆ ποτὲ Φαίηκων αὐλῆες θυδρὸν ἐπ' ἀτρύγετον πόντον
ἐκ πομπῆς αὐτέσσαν ἰὼ νηρεμέοντι ἐοικυῖαν
ῥαισέμεναι, μέγα δ' ἧμιν ὄρος πόλιν ἀμφικαλύ-

ex quo effusi, cauas insidias relinquentes.
alium autem alibi cecinit urbem uastare celsam:
cæterùm Vlyssem ad domum Deiphobi
iuisse tanquam Martem, cum diuino Menelao.
illic iam grauissimum bellum dicebat ausum fuisse,
uicisse etiam continuò per magnanimam Palladem.
hæc cantor cantabat eximius: at Vlysses
tabescebat: lachrymáq; irrigabat sub palpebris genas.
ut fœmina flet dilectum uirum complectens, Cōparatio
qui suam ante urbem populumq; ceciderit,
urbi & liberis arcens sæuam diem:
aut illum morientem & palpitantem uidens,
super illum fusa querulum ululat: illi uerò retro
cædentes hastis tergum atq; etiam humeros,
mancipium adducūt laboremq; habere & calamitatem:
huius autem mirabilissimo dolore tabescunt genæ:
sic Vlysses miserabiles sub palpebris lacrymas stillabat.
hic alios quidem omnes latebat lacrymas fundens,
Alcinous aūt ipsum solus cōsiderauit atq; animaduertit,
sedēs propè ipsum, uehemēter aūt ingemiscētē audiuit:
statim autem Phæacibus nauigandi peritis dicebat:
Audite Phæacum duces & rectores,
Demodocus iam cohibeat citharam sonoram.
non enim fortassis omnibus gratificans hæc cantat.
ex quo cœnamus & cœpit diuinus cantor,
ex hoc nunquam cessauit ab æruminoso luctu
hospes: nalde fortassis ipsi dolor mentem circumdedit.
sed age, ille quidem cesset, ut simul oblectemur omnes,
hospitio suscipiētes hospitesq; quoniā multo melius est.
nam ob hospitem hæc uenerandum parata sunt,
celebritas & amica dona, quæ illi damus amantes.
pro fratre hospesq; supplexq; est
uiro qui etiam paululum sapit mente.
ideoq; nunc ne tu cela ingenio uafro,
quodcunq; interrogauero: dicere autem te melius est.
dic nomine quo te illic uocabant materq; paterq; Alcin. cu-
aliíq; qui in urbe & qui circumhabitant. rit omn. Vlyssa cō-
non enim quisquam omnino absq; nomine est hominum, ditiones of-
neq; ignauus, neq; eximius, postquam primum natus fit: fortuna.
sed omnibus imponuntur, simul atq; genuerint parentes.
dic etiam mihi terramq; tuam populumq; urbemq;:
ut te illuc mittant meditatæ mente naues.
non enim Phæacibus gubernatores sunt,
neq; ullo pacto gubernacula sunt quæ alia naues habent:
sed ipsæ sciunt cogitationes & mentem uirorum. Phæa-
& omnium sciunt urbes & pingues agros num naues scā-
hominum: & undas celerrimè maris tranant, les sint.
caligine & nebulis obtectæ. neq; unquam ipsis
neq; detrimentum patiendi est metus, neq; pereundi.
sed hæc sic quondam patrem ego dicentem audiui
Nausithoum, qui dicebat Neptunum succensere
nobis quòd ductores inculpati sumus omnium:
dicebat aliquando Phæacum uirorum benefactā nauem
ex ductione redeuntem in obscuro ponto
perituram esse, ingentē aūt nobis montē urbi incubiturū.

fu

ſic dicebat ſenex. ea uerò deus uel perficiat,
uel imperfecta ſint, ut illi placitum eſt in animo.
ſed age mihi hoc dic & uerè enarra,
ubi nam aberraueris, et ad quã nam perueneris regionẽ
hominum: ad ipſoſq́, urbesq́ bene habitatas.
ſiue quot difficilesq́ & agreſtes, neq́ iuſti:
quiq́ hoſpitales, & quibus mens eſt deo placens.
dic quid nam fleas & lugeas intra animum
Argiuorum, Danaorum atq́ Ilij fatum audiens.
hoc autẽ dij quidem conflarunt, deſtinaruntq́ interitum
hominibus, ut ſit & poſteris cantilena.
an aliquis tibi cognatus periit ante Ilium,
qui eximius erat gener aut ſocer, aut qui maximè
curæ ſunt poſt ſanguinem & genus ueſtrum.
an aliquis fortaſſe ſocius uir familiaritate iunctus
eximius. quoniam non ſanè fratre inferior
eſt quis ſocius ens prudentia ſciat.

ODYSSEAE HOMERI IX.

Rapſodiæ argumentum.

Principium Vlyſſis narrationum, in quo ait ſe bellaſſe cum Ciconibus, & ad Lotophagos appuliſſe, & ad Cyclopem Polyphemum uenisſe, & cum poſtquam comediſſet ſex iam ſocios exta cæcaſſe.

ODYSSEAE HOMERI I.

RAPSODIA.

In ioca cum Lotophagis & Ciconibus Cyclops eſt.

VNC excipiens alloquutus eſt prudens Vlyſſes:
Alcinoe imperator, omnium præſtantiſſime populorum,
equidem hoc honeſtum eſt, audire cantorem
talem qualis hic eſt, dijs adſimilis uoce.
non enim ego quippiam puto tandem elegantius eſſe
quàm quum lætitia quidẽ detinet populum uniuerſum,
conuiuantes autem per domum audiunt cantorem,
ſedentes ordine: iuxta autem plenæ ſunt menſæ
pane & carnibus: uinum autem ex cratere hauriens
pincerna adfert & infundit poculis:
hoc quidem mihi pulcherrimum in mente uidetur eſſe.
tibi uerò meos dolores animus inſtitit lachrymoſos
interrogare, ut etiam magis lugens ingemiſcam.
quid primum, quid deinde, quid ultimo narrabo?
dolores quandoquidẽ mihi multos dederunt dij cœleſtes.
nunc uerò nomen primum dicam, ut & uos
ſciatis: ego aũt deinde poſtquam effugero ſæuum fatum,
uobis hoſpes ſim, etiam longè domum habitans.
ſum Vlyſſes Laertiades, qui omnibus dolis
hominibus curæ ſum, & mea gloria cœlum uenit.
Habito aũt Ithacam meridianam: in ipſa aũt mons eſt
Neritus, multis arboribus: circum autem inſulæ
multæ habitantur ualde propè inuicem,
Dulichiumq́, Sameq́, & nemoroſa Zacynthus:
ipſa autem humilis longè ſuprema in mari iacet
adſeptentr. (illæ uerò ſeorſum ad auroram ſolemq́)
aſpera, ſed bona innenum altrix. non quicquam ego

ὣς ἀγόρευ' ὁ γέρων. τὰ δ' ἐκ θεὸς ἤ τελέσειεν,
ἤ κ' ἀτέλες' εἴη, ὡς οἱ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ὁππῃ ἀπεπλάγχθης τε, καὶ ἄς τινας ἵκεο χώρας
ἀνθρώπων· αὐτούς τε, πόλεις τ' ἐῢ ναιετάουσας.
ἠμὲν ὅσοι χαλεποί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι·
οἵτε φιλόξεινοι, καί σφι νόος ἔστι θεουδής.
εἰπὲ δ' ὅ, τι κλαίεις καὶ ὀδύρεαι ἧδὲ θυμῷ
ἀργείων, Δαναῶν ἠδ' Ἰλίου οἶτον ἀκούων.
ἦ ῥ' ἦ θεοί μὲν τοῦξαν, ἐπεκλώσαντο δ' ὄλεθρον
ἀνθρώποις, ἵνα ᾖσι καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδή.
ἤ τίς τοι καὶ πατρὸς ἀπώλετο ἰλιόθι πρό,
ἠδὲ κασίγνητος ἢ πενθερός, οἵ τε μάλιστα
κήδεοι τελέθουσι μετ' αἰνὰ τοκῆας ἔασιν·
ἤ τίς τοι καὶ ἑταῖρος ἀνὴρ μετακαρσιμολπὸς ἐῴκως
ἐσθλός· ἐπεὶ ὅ γέ τι κασιγνήτοιο χερείων
γίνεται ὅς κεν ἑταῖρος ἐὼν πεπνυμένα εἰδῇ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ι.

ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Ἀρχὴ τῶν Ὀδυσσέως ἀπογραμμάτων, ἐν ᾗ φησὶ πεπολεμηκέναι τοῖς Κίκωσι, καὶ πρὸς τοὺς Λωτοφάγους παραγενέσθαι, καὶ πρὸς τὸν Κύκλωπα Πολύφημον περιβλῶπα· καὶ ἕτερα φαγόντα ἐξ ὧν ἑταίρους ἀπολέσαι.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ι.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ἰθάκη, Λωτοφάγων Κικόνων σὺν Κύκλωψ ἰαμβικόν.

ΤΟΝ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
ἦ τοι μὲν τόδε καλὸν, ἀκουέμεν ὁππὶν ἀοιδοῦ
τοιοῦδ' οἷος ὅδ', ὃς θεοῖς φάλιγκι βροτῷ αὐδήν.
οὐ γάρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι
ἢ ὅταν δύφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα,
δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκούοντα ἀοιδοῦ,
ἥμενοι ἑξείης· παρὰ δ' ἅλις πέλεται τράπεζαι
σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων
οἰνοχόος φορέῃσι καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσιν·
τῷ τί μοι κάλλιον γε φρεσὶν εἰδήεται εἶναι.
σοὶ δ' ἐμὰ κήδεα θυμὸς ἐπιτρέπῃ σονόωντα
εἴρεσθ', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στοναχίζω.
τί πρῶτον, τί δ' ἔπειτα, τί δ' ὑστάτιον καταλέξω;
πόσσα τ' ἐπέι μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ ὀρανίωνες.
νῦν δ' ὄνομα πρῶτον μυθήσομαι, ὄφρα καὶ ὑμεῖς
εἴδετ· ἐγὼ δ' αὖ ἔπειτα φυγὼν ὕπο νηλεὲς ἦμαρ,
ὑμῖν ξεῖνος ἔω, νῆν ἀπόπροθι δώματα ναίων.
εἰμὶ Ὀδυσεὺς Λαερτιάδης, ὃς πᾶσι δόλοισιν
ἀνθρώποισι μέλω, καί μευ κλέος οὐρανὸν ἵκει.
Ναιετάω δ' Ἰθάκην ὑλήεσσαν· γὴν δ' ὄρος αὐτῇ
Νήριτον, εἰνοσίφυλλον, ἀριπρεπὲς· ἀμφὶ δ' ἄρα νῆσοι
πολλαὶ ναιετάουσι μάλα σχεδὸν ἀλλήλῃσι,
Δουλίχιόν τε, Σάμη τε, καὶ ὑλήεσσα Ζάκυνθος·
αὐτὴ δ' χθαμαλὴ πανυπερτάτη εἰν ἁλὶ κεῖται
πρὸς ζόφον· (αἱ δ' ἔτ' ἄνευθε πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε)
τρηχεῖ', ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος· οὔτι ἔγωγε

ἧς γαίης δλύσσεμεν γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι.
ἣ μήν μ' αὐτόθ' ἔρυκε καλυψὼ δῖα θεάων
ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
ὡς δ' αὖτως Κίρκη κατερήτυεν ἐν μεγάροισιν
Αἰαίη, δολόεσσα, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.
ὡς ὄδλον γλύκιον ἧς πατρίδος οὐδὲ τοκήων
γίνεται, εἴπερ καί τις ἀπὸ πολλὸν πίονα οἶκον
γαίῃ ἐν ἀλλοδαπῇ ναίει ἀπ' ἀνδλυθε τοκήων.
εἰ δ' ἄγε τοι καὶ νόστον ἐμὸν πολυκηδέ' ἐνίσπω,
ὅν μοι Ζεὺς ἐφέηκεν ἀπὸ Τροίηθεν ἰόντι.
Ἰλιόθεν μέ φέρων ἄνεμος Κικόνεσσι πέλασσεν, (τόσ.
Ἴσμαρον. ἔνθα δ' ἐγὼν πόλιν ἔπραθον, ἄλεσα δ' αὐ
ἐκ πόλιος δ' ἀλόχους τε κτήματα πολλὰ λαβόντες
δασσάμεθ', ὡς μήτις μοι ἀτερμόρως ἐνθένδε νέοιτο.
ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ δ' ἱερῷ πόδι φόβηθεν ἑτάρους
ἠνώγεα· τοὶ δ' μέγα νήπιοι οὐκ ἐπίθοντο.
ἔνθα δὴ πολλὸν μὲν μέθυ πίνον, πολλὰ δὲ μῆλα
ἔσφαζον παρὰ θῖνα, κατὰ εἰλίποδας ἕλικας βόας.
τόφρα δ' ἄρ' οἰχόμενοι Κίκονες Κικόνεσσι τ' ἐγείρων, al. γιγνόμεν
οἵ σφισι γείτονες ἦσαν ἅμα πλείονες ἠδὲ καὶ ἄρειες,
ἤπειρον ναίοντες· ἴσαν δ' ἅμα πεζοὶ καὶ ἱππῶν
αὐλράσι μάρναδαι, καὶ ὄθι χρὴ πεζὸν ἐόντα.
ἦλθον ἔπειθ' ἅμα φύλλα καὶ ἄνθεα γίνεται ὥρῃ,
πέριοι. τότε μὴ ῥα κακὴ Διὸς αἶσα πάρεστη
ἡμῖν αἰνομόροισιν, ἵν' ἄλγεα πολλὰ πάθωμεν.
στάντες δ' ἐμάχοντο μάχην παρὰ νηυσὶ θοῇσι·
βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν.
ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν, καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ,
τόφρα δ' ἀλεξόμενοι μένομεν πλείονάς περ ἐόντες·
ἦμος δ' ἠέλιος μετανίσσετο βουλυτόνδε,
καὶ τότε δὴ Κίκονες κλῖναν δαμάσαντες Ἀχαιούς.
ἓξ δ' ἀφ' ἑκάστης νηὸς εὐκνήμιδες ἑταῖροι
ὤλοντ'· οἱ δ' ἄλλοι φύγομεν θάνατόν τε μόρον τε.
ἔνθεν δὴ πρότερον πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.
οὐ δ' ἄρα μοι πρότερον νῆες κίον ἀμφιέλισσαι,
πρίν τινα τὴν δειλὴν ἑτάρων τρὶς ἕκαστον ἀΰσαι,
οἳ θάνον ἐν πεδίῳ Κικόνων ὑπὸ δηϊοτῆτι.
νηυσὶ δ' ἐπῶρσ' ἄνεμον Βορέην νεφεληγερέτα Ζεὺς
λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.
αἱ μὲν ἔπεσ' ἐφέρονθ' ὥς τε κάρηνα, ἰσίαι δὲ σφιν
τριχθά τε καὶ τετραχθὰ διέχισεν ἰὼς ἀνέμοιο.
καὶ τὰ μὲν οὖν νῆας κατεθέμεθα δείσαντες ὀλέθρον,
αὐτὰς δ' ἐσυμβλήσας πεδόρυσσα μεν ἤπειρόνδε.
ἔνθα δύω νύκτας δύο τ' ἤματα σιτεχὲς αἰεὶ
κάμεθ', ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες.
ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' ἠώς,
ἱστοὺς στησάμενοι αὐτὰρ δ' ἰσία λεύκ' ἐρύσαντες
ἥμεθα· τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆταί τ' ἴθυνον.
καὶ νύ κεν ἀσπασίως ἰκόμην αὖ πατρίδα γαῖαν,
ἀλλά με κῦμα ῥόῳ τε περιγνάμπτοντα Μάλειαν
καὶ Βορέης ἀπέωσε, παρὲπλαγξεν δὲ Κυθήρων.
ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισι

πόντου

sua cuiusq; terra possum dulcius aliud uidere,
enimuero me illic detinuit Calypso diua dearum
in specubus cauis, cupida maritum esse:
consimiliter Circe detinuit domi suæ
Ææa, dolosa, cupiens maritum esse:
sed meo nunquam animo intra præcordia persuaserunt.
ut nihil dulcius sua patria neq; parentibus De amo-
est, etiamsi & quis procul diuitem domum patria.
terra in aliena habitet seorsum à parentibus.
age uerò tibi & reditum meum lachrymosum dicam,
quem mihi Iupiter immisit à Troia profecto.
ab Ilio me ferens uentus Ciconibus appulit,
ad Ismarū. ibi ego urbē depopulatus sum, occidi q. ipsos.
ex urbe autem uxores & bona multa capta
diuisimus, ut non aliquis mihi expers abierit sua parte.
tum quidem ego celeri pede fugere nos
iussi: hi uerò plurimum stulti non paruerunt.
hic uerò multū quidem uini bibitū est, multas autē oues
mactarunt ad littus, & flexipedes nigros boues.
interea uerò digressi Cicones Ciconibus acclamabant, Infelix
qui ipsis uicini erant simul plures & meliores, lium co
continentem habitantes: docti quidem ab equis comi.
hominibus pugnare, & cum opus esset pedites.
uenerunt deinde quot folia & flores crescunt in uere,
prima luce. tunc sanè malum Iouis fatum affuit
nobis infelicibus, ut dolores multos pateremur.
consistentes autem pugnabant pugna ad naues neloces:
feriebant autem inuicem æreis hastis.
quamdiu quidem mane erat, & angebatur sacra dies,
tamdiu inuitem sustinebamus plures licet entes:
quando uerò sol ibat ad uesperam,
tum uerò Cicones uicerunt domitos Achivos.
sex autem à singulis nauibus bene armati socij
perierunt: alij effugerunt mortem q. fatum q.
illinc uerò ulterius nauigamus tristes corde
lubentes ex morte, charis amissis socijs.
neq; u. mihi ulterius naues procedebant utrinq; agitatæ,
priusquam aliquē miserorum sociorū ter quisq; nocasset,
qui perierant in campo à Ciconibus trucidati.
nauibus autem immisit uentum Boream nubic. Iupiter
cum turbine diuinitus immisso, nubibus q; cooperuit
terram simul & pontum: ruit uerò è cælo nox.
hæ quidem deinde ferebant ut obliquæ, ac uela ipsis
in tres quatuor q; partes discidit uis uenti.
& hæc quidem in naues deposuimus timētes interitum,
ipsas uerò certatim subduximus ad continentem.
hic duas noctes & duos dies continenter semper
iacebamus, simul labore & doloribus animū macerātes.
sed quādo iam tertiā diem pulchricoma præbuit aurora,
malis erectis uelisq; albis tractis
sedimus: illas uentus q; gubernatores q; dirigebant.
& fortassis illæsus peruenissem in patriam terram,
sed me unda æstus q; circumflectentem Maleam
& Boreas repulit, aberrare q; fecit Cytheria.
hinc nouem diebus ferebar aduersis uentis

ponтum per piſcoſum. cæterùm decima die conſcẽdimus
terram Lotophagorum, qui floridum cibum edunt.
hic littus conſcendimus, & hauſimus aquam.
ſtatim autẽ prandium ceperunt celeres apud naues ſocij.
at poſtquam cibum guſtauimus & potum,
tunc ego ſocios prætermiſi ſciſcitatum,
(uiris duobus ſelectis, tertium præconem ſimul præbens)
qui nam uiri eſſent in terra cibum comedentes.
bi ſtatim digreſſi conuenerunt uiros Lotophagos.
neq; ſanè Lotophagi parabant ſocijs mali quippiam
noſtris, ſed ipſis præbuerunt lotum guſtare.
horum quicunq; loti comediſſent dulciſſimum fructum,
non iam renunciare rurſum uolebat, neq; redire:
ſed illic uolebant cum uiris Lotophagis
lotum edentes manere, reditusq; obliuiſci.
hos quidem ego ad naues ducebam flentes ui,
nauibusq; in cauis ſub transtra ligaui trahens.
cæterùm alios iuſſi iucundos ſocios
feſtinantes naues conſcendere celeres,
ne fortaſſis quis loto comeſa rediſſet obliuiſceretur.
bi uerò ſtatim ingreſſi ſunt, & per transtra ſederunt:
ordine uerò ſedentes canum mare tundebant remis.
illinc autem ulterius nauigauimus triſtes corde:
Cyclopum autem ad terram ſuperborum nefariorum
uenimus, qui ſanè dijs freti immortalibus
neq; plantant manibus ſtirpem, neq; arant:
ſed hæc inſeminata & marata omnia proueniunt,
triticum & ordeum, atq; uites, quæ quidem ferunt
uinũ magnis uuis, & ipſis Iouis imber incremẽtum dat.
illis uerò neq; conciones conſiliariæ neq; inſtituta:
ſed ipſi celſorum montium inhabitant cacumina
in ſpeluncis canis. ius autem dat unuſquiſq;
liberis atq; uxoribus: neq; ſe inuicem curant.
inſula deinde mollis è portu obtenditur
terræ Cyclopum, non propè, neq; remota,
ſyluoſa: in ea uerò captæ innumeræ naſcuntur
ſylueſtres. neq; enim ſemita hominum probibet:
neq; ipſam inueſtigant uenatores, qui per ſyluam
dolores patiuntur, iuga montium luſtrantes.
neq; gregibus colitur, neq; aratoribus,
ſed ipſa inſeminata & marata diebus omnibus,
uiris caret, paſcit uerò balantes capras.
non enim Cyclopibus naues adſunt maculatæ,
neq; uiri inſunt nauium fabri, qui fabricent
naues tranſtratas, quæ perficiant ſingula,
ad urbes hominum ire: ueluti crebrò
uiri ad ſe inuicem nauibus tranſmittunt mare,
quiq; ipſis & inſulam bene habitatam colant.
neq; enim mala, ferret uerò tempeſtiua omnia.
inſunt enim prata maris cani ad littus
irrigua, mollia. in primis inuitiatæ uites eſſent.
ineſt aruum læue: admodum profunda ſeges eſſet
ſuo tempore meſſa: quandoquidem ualde pingue ſolũ eſt.
in ea portus opportunus, ut non opus ſune ſit,
neq; anchoras iacere, neq; rudentes alligare,

πόντον ἐπ' ἰχθυόεντ'. αὐτὰρ ὁ γ' ἐκπὸ ἐπέβημεν
γαίης Λωτοφάγων, οἵτ' ἄνθινον ἔδλαρ ἔδουσιν.
ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βῆμεν, καὶ ἀφύσσαμεθ' ὕδωρ,
αἶψα δ' ἔπειτα θοὰς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τ' ἐπασσάμεθ' ἠδὲ ποτῆτος,
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους πρῶτα προΐδμεναι ἰόντας,
(ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσας)
οἵτινες αὐτέροι εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες.
οἱ δ' αἶψ' οἰχόμενοι μίγεν αὐτοῖσι Λωτοφάγοισιν.
οὐδ' ἄρα Λωτοφάγοι μήδονθ' ἑτάροισιν ὀλέθρου
ἤμεν τοῖσι, ἀλλά σφι δόσαν λωτοῖο πάσασθαι.
τῶν δ' ὅστις λωτοῖο φάγοι μελιηδέα καρπὸν,
οὐκ ἔτ' ἀπαγγεῖλαι πάλιν ἤθελεν, οὐδὲ νέεσθαι·
ἀλλ' αὐτοῦ βούλοντο μετ' αὐτοῖσι Λωτοφάγοισι
λωτὸν ἐρεπτόμενοι μενέμεν, νόστου τε λαθέσθαι.
τοὺς μὲν ἐγὼν ὑπὸ νῆας ἄγον κλαίοντας ἀνάγκῃ,
νηυσὶ δ' ἐνὶ γλαφυρῇσιν ὑπὸ ζυγὰ δῆσα ἐρύσας.
αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
ἀσπερχομένους νηῶν ἐπιβαινέμεν ὠκειάων,
μή πως τις λωτοῖο φαγὼν, νόσοιο λάθηται.
οἱ δ' αἶψ' ἐσβαινον, καὶ ὑπὸ κληῖσι κάθιζον·
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἔνθεν δ' ἠλόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτομεν ἐρετμοῖς.
Κυκλώπων δ' ὃν γαῖαν ὑπερφιάλων ἀθεμίστων
ἱκόμεθ', οἳ ῥα θεοῖσι πεποιθότες ἀθανάτοισιν,
οὔτε φυτεύουσι χερσὶ φυτὸν, οὔτ' ἀρόωσιν·
ἀλλὰ τάγ' ἄσπαρτα νὴ αὐήροτα πάντα φύονται,
πυροί τε κριθαί, ἠδ' ἄμπελοι, αἵ τε φέρουσι
οἶνον ἐριστάφυλον, καί σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει.
τοῖσιν δ' οὔτ' ἀγοραὶ βουληφόροι οὔτε θέμιστες·
ἀλλ' οἵγ' ὑψηλῶν ὀρέων ναίουσι κάρηνα
ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι. θεμιστεύει δ' ἕκαστος
παίδων ἠδ' ἀλόχων· οὐδ' ἀλλήλων ἀλέγουσι.
νῆσος δ' ἔπειτα λάχεια πρὸς λιμένος τετάνυσται
γαίης Κυκλώπων, οὔτε σχεδὸν, οὔτ' ἀπότηλε,
ὑλήεσσ'· ἐν δ' αἰγὸς ἀπειρέσιαι γεγάασιν
ἄγριαι. ὀ μὲν γὰρ πάτος ἀνθρώπων ἀποθρύπτει
οὐδέ μιν εἰσοιχνεύσι κυνηγέται, οἵ τε καθ' ὕλην
ἄλγεα πάσχουσιν, κορυφὰς ὀρέων ἐφέποντες.
οὔτ' ἄρα ποίμνησιν κατάγεται, οὔτ' ἀρότοισιν,
ἀλλ' ἦ γ' ἄσπαρτος καὶ ἀνήροτος ἤματα πάντα,
αὐδῆς οἰωλοῖσι, βόσκει δ' ἔτι μηκάδας αἶγας.
οὐ γὰρ Κυκλώπεσσι νέες πάρα μιλτοπάρηοι,
οὐδ' ἄνδρες νηῶν ἐνὶ τέκτονες, οἵ κε κάμοιεν
νῆας ἐϋσσέλμους, αἵ κεν τελέοιεν ἕκαστα,
ἅσσ' ἐπ' ἀνθρώπων ἱκνεῖται μήδεα· οἷά τε πολλὰ
ἄνδρες ἐπ' ἀλλήλους νωμῶσι θάλασσαν,
οἵ κέ σφιν καὶ νῆσον ἐϋκτιμένην ἐκάμοντο.
οὐ μὲν γάρ τι κακὴ γε, φέροι δέ κεν ὥριά πάντα.
ἐν μὲν γὰρ λειμῶσιν ἁλὸς πολιοῖο πάρ' ὄχθας
ὑδρηλοί, μαλακοί. μάλα κ' ἄφθιτοι ἄμπελοι εἶεν.
ἐν δ' ἄροσις λείη· μάλα κεν βαθὺ λήϊον † ἔοι
εἰς ὥρας ἀμῶν· ἐπὶ μάλα πίαρ ὑπ' ὀδμὰς.
ἐν δ' ἧ λιμὴν εὐόρμος, ἵν' ὄχεα πείσματός ὄσσῃ,
οὔτ' ἄνυσις βαλέειν, οὔτε πρυμνήσι' ἀνάψαι,

sed

† al. αὐὰ.

ἀλλ' ὦ νῶι κέλσαντας μένειν χρόνον, εἰσόκε ναυτίλων
θυμὸς ἐποτρύνῃ, καὶ ὦρον πνεύσωσιν ἄπται.
αὐτὰρ ὑπὸ κρατὸς λιμένος ῥέει ἀγλαὸν ὕδωρ,
κρήνη ναπαὸ καπέσσι· πόροι δ' ἀέγειροι πεφύασιν.
ἔνθα κατεπλέομεν, καί τις θεὸς ἡγεμόνευε
νύκτα διὰ ὀρφναίην· ὁδὸς δὲ πρὸφαίνετ' ἰδέσθαι.
ἀὴρ γὰρ πολὺ νησὶ βαθεῖ' ἐπὶ, ὐδὲ σελήνη
ὀρανόθεν πρόφαινε· κατείχε γὰρ νεφέεσσιν.
ἔνθ' ὔτις τὴν νῆσον ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν·
ὔτ' ἂν κύματα μακρὰ κυλινδόμενα ποτὶ χέρσον
εἰσίδομεν πρίν νῆας ἐϋσταμους ἐπὶ κέλσαι.
κελσάσῃσι δ' νησὶ, καθείλομεν ἱστία πάντα·
ἐκ δ' ἤλθομεν αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.
ἠμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
νῆσον θαυμάζοντες ἐδ' ἰνεόμεθα κατ' αὐτήν,
ὄρσαν δ' νύμφαι κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο
αἶγας ὀρεσκῴους, ἵνα δειπνήσειαν ἑταῖροι.
αὐτίκα καμπύλα τόξα καὶ ἀγκαίας δολιχαύλους
εἱλόμεθ' ἐκ νηῶν· δίχα δ' τρίχα κοσμηθέντες
βάλλομεν. αἶψα δ' ἐδωκε θεὸς μυηοεικέα θήρην.
νῆες μὲν μοι ἕποντο δυώδεκα, δὺ δ' ἐκάστῃ
ἐννέα λάγχανον αἶγας· ἐμοὶ δ' δέκ' ἔξελον οἶοι.
Ὡς τότε μὴ πρόπαν ἦμαρ δὺ πέλιον κατεδύτην
ἤμεθα δαινύμενοι κρέατ' ἄπλετα καὶ μέθυ ἡδύ.
οὐ γάρ πω νηῶν ὀζέφθιτο οἶνος ἐρυθρός,
ἀλλ' ἔτι πολλὸν γὰρ ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἕκαστοι
ἠφύσαμεν, Κικόνων ἱερὸν πτολίεθρον ἐλόντες.
Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ἐλεύσσομεν ἐγγὺς ἐόντων,
καπνόν τ', αὐτῶν τε φθογγὴν οἰῶν τε καὶ αἰγῶν.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
δὴ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος, μετὰ πᾶσιν ἔειπον,
ἄλλοι μὲν νῶι μίμνετ' ἐμοὶ ἑρίηρες ἑταῖροι·
αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηΐ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἑτάροισιν
ἐλθὼν, τώνδ' αὐδρῶν πειρήσομαι οἵτινές εἰσιν,
ἤ ῥ' οἵγ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι·
ἠὲ φιλόξεινοι, καί σφι νόος ἔνδοθεν ἐσθλός.
Ὡς ἐπὼν, ἀνὰ νηὸς ἔβην· ἐκέλευσα δ' ἑταίρους,
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' αἶψ εἰσέβαινον, καὶ ὑδὸν κλησὶν πάθιζον.
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὸν χῶρον ἀφικόμεθ' ἐγγὺς ἐόντα,
ἔνθα δ' ἐπ' ἐσχατιῇ σπέος εἰδόμεν ἄγχι θαλάσσης,
ὑψηλὸν, δάφνῃσι κατηρεφὲς· ἔνθα δὴ πολλὰ
μῆλ' ὄϊές τε καὶ αἶγες ἰαύεσκον· πόροι δ' αὐλὴ
ὑψηλὴ δεδμητο κατωρυχέεσσι λίθοισι,
μακρῇσίν τε πίτυσιν, ἰδὲ δρυσὶν ὑψικόμοισιν.
ἔνθα δ' ἀνὴρ ἔναιε τερώεσσι, ὃς ῥά τε μῆλα
οἶος ποιμαίνεσκεν ἀπόπροθεν· οὐδὲ μετ' ἄλλους
ὠμίλει, ἀλλ' ἀπάνευθεν ἐὼν ἀθεμίστια ἤδη.
καὶ γὰρ θαῦμ' ἐτέτυκτο τερώεσσιν· οὐδ' ἐῴκει
ἀνδρί γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ῥίῳ ὑλήεντι
ὑψηλῶν ὀρέων, ὅτε φαίνεται οἶος ἀπ' ἄλλων.

δὴ τότε

sed qui appulerunt manere aliquandiu, donec nautis
animus uclit, & aspirent uenti.
cæterùm ad initium portus fluit splendida aqua,
fons sub specu: circum autem alnus nascitur.
huc appulimus, atq; aliquis deus nix uia fuit
noctem per obscuram: neq; licebat uidere.
caligo enim circa naues densa erat, neq; luna
è cælo lucebat: detimebatur enim nubibus.
hic nullus insulam uidit oculis:
neq; sanè fluctus magnos pronolutos ad littus
uidimus antequam naues bene tabulatas appulissemus.
appulsis autem nauibus, collegimus uela omnia:
ipsi etiam egressi sumus in littus maris,
tum nerò quiescentes expectauimus auroram diuinam.
quando autẽ manegenita apparuit roseis digitis aurora,
insulam admirantes obambulabamus per eam.
excitarunt autem Nymphæ filiæ Iouis ægida habentis
capras montanas, ut prandium sumerent socij.
continuò incuruos arcus & hastas longo ferro
cepimus ex nauibus: trifariam uerò instructi
petimus. statim autem dedit deus commodam ferinam.
naues quidẽ me sequebantur duodecim, in unãquãq; aũt
nouem sortitus sum capras: mihi uerò decẽ elegerũt soli.
Sic tum tota die ad solem occidentem
sedebamus comedentes carnes multas & uinum dulce.
non enim adhuc nauium absumptum erat uinum rubrũ,
sed suppetebat: multum enim in amphoris singuli
hauseramus, Ciconum sacro oppido capto.
Cyclopum autem ad terram prospicimus propè entem,
fumumq;, ipsorumq; sonitum ouiumq; & caprarum.
quando autem sol occidit & tenebræ aduenerant,
tunc dormiuimus in littore maris.
quando autẽ manegenita apparuit roseis digitis aurora,
tunc ego concione aduocata, omnes alloquutus sum:
alij quidem nunc manete mihi dilecti socij:
at ego cum naui mea & cum meis socijs
profectus, hos homines explorabo qui nam sint,
an illi contumelioſi & agreſtes, neq; iusti:
an hospitales, & ipsis mens deo placens.
Sic fatus, ad nauem conscendi: iussi uerò socios,
ipsosq; conscendere, & rudentes soluere.
illi continuò conscenderunt, & per transtra sederunt.
ordine autem sedentes canum mare uerberabant remis.
sed cum iam in locum peruenimus propè entem,
hic extrema parte speluncam uidimus prope mare, Antrũ Cyclopũ.
excelsam, lauris opacam: hic autem multa
pecora ouesq; & capræ quiescebant: circum autem cors
excelsa ædificata erat excisis lapidibus,
longisque pinis, & quercubus alticomis.
hic uir habitabat ingens, qui quidem pecora
solus pascebat longè: neq; cum alijs
uersabatur, sed seorsim ens infanda sciebat.
etenim monstrum erat horrendum: neq; similis erat
homini humano, sed cacumini syluoso
excelsorum montium, quando apparet solum ab alijs.

& tum alios iussi dilectos socios
illuc apud nauem q̃ manere & nauem custodire:
porro ego eligens sociorum duodecim optimos
ibam: cæterùm caprinum utrem habebam nigri uini
suauis, quod mihi dederat Maron Euanthei filius
sacerdos Apollinis, qui Ismarum tuetur.
quod ipsum cum liberis defendissemus atq; uxore
reuerentia moti: habitabat enim in luco arborifero
Phœbi Apollinis. ille uerò mihi dedit pulchra dona:
auri quidem mihi dedit elaborati septem talenta:
dedit autem mihi craterem totum argenteum: ac deinde
uinum in amphoris duodecim omnibus haustum,
suaue incorruptibile, diuinũ potum: neq; quisquam illud
nouerat famulorum neq; ancillarum in domo,
sed ipse, uxorq; chara, promaq; una sola.
hoc quoties biberent dulce uinum rubrum,
uno poculo impleto, aquæ uiginti mensuras
infundebat: dulcis autem odor ab cratere spirabat,
diuinus: tum non abstinuisse gratum erat.
huius ferebam impletum utrem magnum, uiatica autem
in pera: statim autẽ mihi excitabatur animus generosus
uirum adire ingenti præditum fortitudine,
agrestem, neq; iura bene scientem neq; leges.
celeriter autem in antrum uenimus, neq; ipsum intus
inuenimus, sed pascebat pascua per pinguia pecora.
uenientes autem in antrum admirabamur singula:
calathi quidem caseis grauabantur, repleta erant stabula
agnorum atq; hedorum, separatæ uerò singulæ
inclusæ erãt, separatĩ quidẽ grãdiores, seorsim iuniores,
separatim recens natæ: nutabant sero uasa omnia,
mulctraliaq; scaphæq; factæ, quibus mulgebat.
tum me primum socij precabantur uerbis
ut sumptis caseis iremus retro: ac deinde
celeriter ad nauem celerem hœdisq; & agnis
à stabulis abactis nauigaremus salsam aquam:
sed ego non parui, (certè multo satius fuisset)
donec ipsum uiderem, & si mihi hospitalia daret.
neq; sanè futurus erat socijs uisus amabilis.
tum autem igne accenso mansimus, & ipsi
caseo sumpto comedimus: expectauimusq; ipsum intus,
sedentes donec uenit pascẽs. ferebat aũt ingentem fascẽ
ligni aridi, ut illi ad cœnam esset.
extra autem antrum deijciens strepitum fecit.
nos autem perterriti nos coniecimus in recessum antri.
cæterùm ille in latam speluncam egit pinguia pecora
oïa prorsum quæcũq; mulgebat: mares aũt reliquit foris,
arietesque hircosque altam extra cortem.
deinde admouit ostium ingens altè leuans,
graue: non illud duo & uiginti currus
fortes quadrijugi à solo dimouere potuissent:
tantam excelsam petram admouit ianuæ.
sedens autem mulsit oues & balantes capras,
omnia ritè, & fœtum submisit singulis.
statim autem dimidium coagulans albi lactis,
flexis in calathis constringens reposuit:

dimi-

αὐτὰρ ἐγὼ κρίνας ἑτάρων ἀριστῆας
βίβλινον ἀσκὸν ἔχον μέλανος οἴνοιο
ἡδέος, ὅν μοι ἔδωκε Μάρων Εὐάνθεος υἱὸς
ἱρεὺς Ἀπόλλωνος, ὃς Ἴσμαρον ἀμφιβεβήκει.
οὕνεκά μιν σὺν παισὶ καὶ ἀζομένῃ σὺν ἀλόχῳ
ἀζόμενοι· ᾤκει γὰρ ἐν ἄλσει δηριήτῃ
φοίβου Ἀπόλλωνος, ὁ δ' ἐμοὶ πόρεν ἀγλαὰ δῶρα·
χρυσοῦ μέν μοι δῶκ' ἕϋ εἰργασμένου ἕπτὰ τάλαντα·
δῶκε δέ μοι κρητῆρα πανάργυρον· αὐτὰρ ἔπειτα
οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι δυώδεκα πᾶσιν ἀφύσας,
ἡδὺ καὶ ἀκήρατον, θεῖον ποτόν· ὃν δέ τις οὔτου
οἶκον ἐν ἠμάθοισιν ἔδει, οὐδὲ θεράπων
οὐδὲ μιν οὐ δέσποινα, φίλη τε μήτηρ τε πατήρ τε·
ἀλλ' αὐτός τε, ἄλοχός τε φίλη, ταμίη τε μί' οἴη.
τὸν δ' ὅτε πίνοιεν μελιηδέα οἶνον ἐρυθρόν,
ἓν δέπας ἐμπλήσας, ὕδατος αὐτὰ εἴκοσι μέτρα
χεῦ'· ὀδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρητῆρος ὀδώδει,
θεσπεσίη· τόθ' ἂν οὔτοι ἀποσχέσθαι φίλον ἦεν.
τοῦ φέρον ἐμπλήσας ἀσκὸν μέγαν, ἐν δὲ κιθώνα
πωρύσσω· αὐτίκα γάρ μοι ὀΐσατο θυμὸς ἀγαυὸν
αὖθ' ἑπέλθοντα μεγάλῳ σὺν εἰμένον ἀλκῇ,
ἄγριον, ὅστε δίκας εὖ εἰδότα μηδὲ θέμιστας.
καρπαλίμως δ' εἰς ἄντρον ἀφικόμεθ', οὐδέ μιν ἔνδον
εὕρομεν, ἀλλ' ἐνόμευε νομὸν κατὰ πίονα μῆλα.
ἐλθόντες δ' εἰς ἄντρον ἐθηεύμεθα ἔκαστα·
ταρσοὶ μὲν τυρῶν βρῖθον, στείνοντο δὲ σηκοὶ
ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων, διακεκριμέναι ἧς ἕκασται
ἔρχατο, χωρὶς μὲν πρόγονοι, χωρὶς δὲ μέσσαι,
χωρὶς δ' αὖθ' ἕρσαι· νᾶες δ' ὀρῷ ἄγγεα πάντα,
γαυλοί τε σκαφίδες τε τετυγμέναι, ἷς ἐνάμελγεν,
ἐν θ' ἐμὲ μὲν πρώτιστα ἑταῖροι λίσσοντ' ἐπέεσσι
τυρῶν αἰνυμένους ἰέναι πάλιν· αὐτὰρ ἔπειτα
καρπαλίμως ὦκα νῆα θοὴν ἐρίφους τε καὶ ἄρνας
σηκῶν ἐξελάσαντας ἐπὶ πλεῖα κλισμὸν ὕδωρ·
ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην, (ἦ τ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν)
ὄφρ' αὐτόν τε ἴδοιμι, καὶ εἴ μοι ξείνια δοίη.
οὐδ' ἄρ' ἔμελλ' ἑτάροισι φανεὶς ἐρατεινὸς ἔσεσθαι.
γνῶμεν δὴ πῦρ κάοντες τ ἐμείναμεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ al. ἐμείναμεν,
τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν· μένομέν τέ μιν ἔνδον,
ἥμενοι ἕως ἐπῆλθε νέμεων. φέρε δ' ὄβριμον ἄχθος
ὕλης ἀζαλέης, ἵνά οἱ ποτὶ δόρπον εἴη.
ἔκτοσθεν δ' ἄντροιο βαλὼν ὀρυμαγδὸν ἔθηκεν.
ἡμεῖς δ' ὑπείσαντο ἀπεσσύμεθ' ὅν μυχὸν ἄντρου.
αὐτὰρ ὅ γ' εἰς εὐρὺ στόμα πίονα μῆλα (φέρεν,
πάντα μάλ' ὅσσ' ἤμελγε· τὰ δ' ἄρσενα λεῖπε θύρηφι
ἀρνειούς τε τράγους τε βαθείης ἐκτοθεν αὐλῆς.
αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας,
ὄβριμον· οὐκ ἂν τόν γε δύω καὶ εἴκοσ' ἅμαξαι
εὐδμῆται τετράκυκλοι ἀπ' οὐδέος ὀχλίσειαν·
τόσσην ἠλίβατον πέτρην ἐπέθηκε θύρησιν.
ἕζόμενος δ' ἤμελγεν ὅις καὶ μηκάδας αἰγας,
πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
αὐτίκα δ' ἥμισυ μὲν θρέψας λευκοῖο γάλακτος,
πλεκτοῖς ἐν ταλάροισιν ἀμησάμενος κατέθηκε·

ἥμισυ

ἥμισυ δ' αὖτ' ἔτυπτον ἰὼ ἄγγιστα, ὄφρά οἱ ἔτι
πίνειν δ' αἶνυμένῳ, καί οἱ ποτιδόρπιον εἴη.
αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεύσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
καὶ τότε δὴ πῦρ αὖ ἔκαιε, καὶ εἴσιδ' ἔφη δ' ἡμέας,

Ω ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖτ' ὑγρὰ κέλευθα;
ἤτι κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε,
οἷά τε λῃστῆρες ὑπὲρ ἅλα, τοί τ' ἀλόωντα
ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες;

Ὡς ἔφαθ'. ἡμῖν δ' αὖτε κατεκλάδη φίλον ἦτορ,
δείσαντων φθόγγον τε βαρὺν, αὐτόν τε θέλοντες
ἀλλὰ καὶ ὣς μιν ἔπεσιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
ἡμεῖς τοι Τροίηθεν ἀποπλαγχθέντες ἀχαιοί
παντοίοις ἀέμοισιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
οἴκαδε ἱέμενοι, ἄλλην ὁδὸν, ἄλλα κέλευθα
al. μητιάασθαι ἤλθομεν· ὧδέ πῃ Ζεὺς ἤθελε † μητίσασθαι.
λαοὶ δ' Ἀτρεΐδεω Ἀγαμέμνονος εὐχόμεθ' εἶναι,
τοῦ δὴ νῦν γε μέγιστον ὑπουράνιον κλέος ἐστί·
τόσσην γὰρ διέπερσε πόλιν, καὶ ἀπώλεσε λαοὺς
πολλούς. ἡμεῖς δ' αὖτε κιχανόμενοι τὰ σὰ γοῦνα
ἱκόμεθ', εἴ τι πόροις ξεινήιον, ἠὲ καὶ ἄλλως
δώσιν δ' ὡτινάων, ἥτε ξείνων θεμίς ἐστίν.
ἀλλ' αἰδοῖοι φέρισε θεούς· ἱκέται δέ τοι εἰμέν.
Ζεὺς δ' ὦπτιμάτων ἱκετάων τε ξείνων τε
ξεινίου, ὅς ξείνοισιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.

Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἐμ' αὖτις ἀμείβετο νηλεὲς ἦτορ,
νήπιος ἦ ξείνου, ἢ τηλόθεν εἰληλάθας,
al. Αειδ' ἐμὴν ὅς με θεοὺς κέλεαι † δ' εἰδέμεν ἢ ἀλέασθαι.
οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγιόχου ἀλέγουσιν,
οὐδὲ θεῶν μακάρων· ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτεροι εἰμέν.
οὐδ' ἂν ἐγὼ Διὸς ἔχθος ἀλεύμενος σεῖο δοίμην,
οὔτε σοῦ, οὔτ' ἑτάρων, εἰ μὴ θυμός με κελεύοι.
ἀλλά μοι εἶπ' ὅππῃ ἔχεν ἰὼν δουρικλυτὸν νῆα,
ἦ πού τ' ἐπ' ἐσχατιῆς, ἢ σχεδόν· ὄφρα δ' ἀείω.

Ὡς φάτο πειράζων. ἐμὲ δ' οὐ λάθεν εἰδότα πολλὰ,
ἀλλά μιν ἄψορρον προσέφην δολίοις ἐπέεσσι,
νέα μέν μοι κατέαξε Ποσειδάων γαιήοχος,
πρὸς πέτρῃσι βαλὼν ὑμᾶς ἀπὸ πείρασι γαίης,
ἄκρῃ προσπελάσας· ἄνεμος δ' ἐκ πόντου ἤνεικεν.
αὐτὰρ ἐγὼ σὺν τοῖσδε ὑπέκφυγον αἰπὺ ὄλεθρον.

Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἐμ' οὐδ' ἀμείβετο νηλεὲς ἦτορ·
ἀλλ' ὅγ' ἀναίξας ἑτάροις ἀπὸ χεῖρας ἴαλλε·
σοὶ δ' ἥδιστον ἔσεσθαι ἐπὶ πρώτοισι φαγόντι,
ὄφρα καὶ ἐν κεφαλὴν χαμάδις βάλω, δὴ δὲ ἔπειτα
ἄλλους ἐξείης κτείνω, ὅτε μοι τόδε κέρδιον εἴη.
ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ ἔπειτα ὑπὲρ νέα μακρὴν ἔβαινε,
κεῖτο δ' ἐπὶ πρυμνὴν, ἀμφὶ δὲ οἱ ἕποντο ἕταροι.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μὲν μεγάλην ἔμπλησατο νηδὺν,
ἀνθρώπων κρέ' ἔδων, καὶ ἔπι πίνων γάλα πήγυ,
κεῖτ' ἐντοσθε ἄντρου τανυσάμενος διὰ μῆλα·
τὸν μὲν ἐγὼ βάλόν γε κατὰ μεγαλήτορα θυμόν,
ἆσσον ἰὼν, ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
στέρνα μὲν πρώτιστα παλάσσων, ἧχι φρένες ἧπαρ ἔχουσιν,
χεῖρ' ὤμοσάμενος· στυγερὸς δέ με θυμὸς ἔρυκεν.

αὐτὰρ

dimidium autem rursus conflituit in uasis, ut ei esset
potare comedenti, & ei ad cœnam esset.
at postquam festinauit expediens sua opera,
tum ignem accendit, & aspexit, interrogauitq; nos:

O hospites, qui nam estis? unde nauigatis humidũ ma Polyphe
nunc ad negotiationem, aut temerè erratis, (re? aduentu
ut piratæ super mare, qui errant terrog.
animas periculo obijcientes, malum alienigenis ferẽtes?

Sic ait. nobis autẽ statim exanimatum est charum cor,
timentibus sonitumq; grauem, ipsumq; monstrum:
uerùm tamen ipsum uerbis excipiens alloquutus sum:
nos tibi à Troia aberrantes Achiui Vlysses re
diuersis uentis super ingentes fluctus maris, sponsa.
domum tendentes, alia uia, alijs itineribus
uenimus: sic fortassis Iupiter uoluit consulere.
milites autem Atridæ Agamemnonis gloriamur esse,
cuius sanè nunc maxima ad cœlum gloria est:
tantam enim euertit urbem, & perdidit populos
multos. nos autem rursus procumbentes ad tua genua
supplicamus, si quod præbeas hospitale, siue alioquin
donum des, qui hospitum mos est.
sed uerere optime deos: supplices autem tibi sumus.
Iupiter autem ultor est supplicumq; hospitumq; Iupiter ho
hospitalis, qui hospites simul uenerandos comitatur. spitalis.

Sic loquutus sum. ille u. mihi rursus respõdit sæuo ani
stultus es ô hospes, aut procul aduenisti, (mo:
qui me deos iubes aut timere aut obseruare.
non enim Cyclopes Iouem à capra nutritum curant, Cyclopes
neq; deos beatos: quoniam multo præstantiores sumus. deorum ir
neq; ego Iouis inimicitias euitans pepercero, tempera.
neq; tibi, neq; socijs, nisi animus me iubeat.
sed mihi dic ubi habes huc profectus benefactam nauẽ,
an alicubi in ora, an potius propè: ut sciam.

Sic ait tentans. me autẽ non latuit scientem plurima,
sed ipsum uicissim alloquutus sum dolosis uerbis:
nauem quidem mihi fregit Neptunus terræ quassator,
ad petram iaciens uestræ ad fines terræ,
scopulo impactam: uentus autem ex ponto tulit.
at ego cum hisce effugi arduam perniciem.

Sic loquutus sum. ille aũt nihil respondit sæuo animo:
sed ipse irruens socijs manus intulit:
duos autem correptos, quemadmodum catulos ad terram Cyclops
illisit: cerebrum autẽ humi fluebat, irrigabat aũt terram. duos scin
his autem membratim sectis apparauit cœnam. Vlysis ca
deuorabat aũt quemadmodũ leo mõtanus, neq; reliquit notam.
intestinaq; carnesq; & ossa medullosa.
nos autem flentes sustulimus Ioui manus,
miseram rem uidentes: æstus autem inuasit animum.
cæterum postquam Cyclops magnũ impleuerat uẽtrem,
humanas carnes comedens, & ad hæc merum lac bibẽs,
iacuit intra antrum extensus inter pecora:
hunc quidem ego uolui magnanimo animo
propius accedens, gladio acuto stricto ab femore,
uulnerare ad pectus ubi præcordia epar circundant,
manus admouens: aliud autem me consilium impediuit.

illic

ibi enim etiam nos perussemus scæua morte:
non enim potuissemus ab ianua excelsa
manibus mouere saxum graue quod admonerat.
itaq; tum ingemiscetes expectauimus auroram diuinam.
quando autē manegenita apparuit roseis digitis aurora,
tunc ignem accendit, & mulsit inclyta pecora
omnia ritè, & suum fœtum submisit singulis.
porro postquam festinauit perficiens sua opera,
simul ille rursus duobus prehensis apparauit prandium.
ut prandit autem ex antro egit pinguia pecora,
facilè amoto ostio ingenti: ac deinde
rursus admouit neluti si pharetræ operculum imponeret.
plurimo autem sibilo ad montem egit pinguia pecora
Cyclops, sed ego relictus sum mala profundè cogitans,
si quo pacto ulciscerer, daret æ mihi uictoriam Pallas.
illud autē mihi in animo optimum apparebat consilium:
Cyclopis enim iacebat ingens claua ad stabulum,
uiridis, oleagina, hanc quidem inciderat ut ferret
arefactam: hāc quidem nos assimulabamus inspicientes
quanta est malus nauis uiginti remis agitatæ nigræ,
onerariæ latæ, quæ penetrat ingentes fluctus:
tanta erat longitudo, tanta spissitudo aspectu:
huius circiter ulnam ego abscidi astans
& apposui socijs, acuere autem iussi.
hi uerò læuem fecerunt: ego autem acui astans
summum, statim aūt apprehēdens torrui in igne ardēte:
& hanc quidem bene deposui abscondens sub stercore,
quod per speluncam fusum erat latè admodum multum.
at alios sorte sortiri iussi,
qui nam auderet mecum nectem sublatum
interere in oculū, quando illū dulcis somnus occuparet.
illi sortiti sunt quos utiq; noluissem ipse eligere
quatuor, cæterum ego quintus cum ijs electus sum.
uespertinus autem rediit pulchripila pecora pascens:
continuo uerò in latam speluncam egit pinguia pecora
oīa diligēter: neq; ullum reliquit profundā extra cortem,
siue suspicatus, siue etiam deus sic iussit.
porro deinde admouit ostium ingens altè sublatum,
sedens autem mulsit oues & balantes capras,
omnia ritè, & fœtus submisit singulis.
at postquam festinauit perficiens sua opera,
ille rursus duobus correptis apparauit cœnam:
& tum ego Cyclopem alloquebar prope astans,
poculum in manibus tenens nigri uini,

Cyclops accipe, bibe uinū, postquam comedisti humanas
ut scias quale utiq; potum nauis occultauerat (carnes:
nostra: tibi autem rursus libamē ferebā, ut mei misertus
domum mittas. tu autem furis non iam tolerabiliter.
improbe, quomodo quisquā ad te i posterū alius accedat
ex hominibus plurimis, postquam non ex officio egisti.

Sic dixit, ille accepit et bibit: delectatus q; est uehemēter
dulcem potum bibens: & me rogauit secundario rursus:
da mihi adhuc benigne, & mihi tuum nomen dic]
statim nunc, ut tibi dem hospitale quo tu gaudeas.
etenim Cyclopibus fert alma terra

ninum

αὐτ' γάρ κε καὶ ἄμμιν ἀπωλόμεθ' αἰπὺ ὄλεθρον·
οὐ γὰρ κεν δυνάμεσθα θυράων ὑψηλάων
χερσὶν ἀπωσασθαι λίθον ὄβριμον ὃν πρόσθηκεν.
ὣς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
καὶ τότε πῦρ αὐέκαιε, καὶ ἤμελγε κλυτὰ μῆλα
πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἦκεν ἑκάστῃ.
αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
σὺν δ' ὄγε δὴ αὖτε δύω μάρψας ὠπλίσατο † δεῖπνον
δεῖπνήσας δ' ἄντρου ἐξήλασε πίονα μῆλα, (πνοῆς
ῥηϊδίως ἀφέλων θυρεὸν μέγαν· αὐτὰρ ἔπειτα
ἆψ ἐπέθη χ' ὡς εἴτε φαρέτρῃ πῶμ' ἐπιθείη.
πολλῇ ἰῇ ῥοίζῳ πρὸς ὄρος τρέπε πίονα μῆλα
Κύκλωψ. αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην κακὰ δοτορ' ὀμβέρνῃ,
εἴπως τισαίμην, δώῃ δέ μοι εὐχος Ἀθήνη.
δὴ δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
Κύκλωπος γὰρ ἔκειτο μέγα ῥόπαλον παρὰ σηκῷ,
χλωρὸν, ἐλαίνεον, τὸ μὲν ἔκταμεν ὄφρα φορείη
αὐανθέν· τὸ μὲν ἄμμιν ἐϊσκομεν εἰσορόωντες
ὅσσον δ' ἰσόν νηὸς εἰκοσόροιο μελαίνης
φορτίδος εὐρείης, ἥτ' ἐκπρὸ πολὺ μέγα λαῖτμα·
τόσσον εἶλω μῆκος, τόσσον πάχος εἰσοράασθαι·
τοῦ μὲν ὅσσον τ' ὄργυαν ἐγὼν ἀπέκοψα παρασὰς,
καὶ μὲν ἔθηκ' ἐπάροισιν, ἀποξῦναι δ' ἐκέλευσα.
οἱ δ' ὁμαλὸν ποίησαν· ἐγὼ δ' ἐδόησα παρασὰς
ἄκρον, ἄφαρ δ' ἔλαβον ἐπυράκτεον ἐν πυρὶ καιέῳ·
καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκα κατακρύψας ὑπὸ κόπρῳ,
ἣ ῥα κατὰ σταθμοὺς κέχυτο μεγάλ' ἤλιθα πολλή.
αὐτὰρ ὅδε ἄλλους κλῆρῳ ἐπιπαλάχθαι ἄνωγον,
ὅστις τολμήσειε ἐμοὶ σὺν μοχλὸν ἀείρας,
τρίψαι ἐν ὀφθαλμῷ ὅτε μοι γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι.
οἱ δ' ἔλαχον τοὺς ἄν κε καὶ αὐτὸς ἐλέσθαι
τέσσαρες, αὐτὰρ ἐγὼ τετράτατος μετὰ τοῖσιν ἐλέγμην.
ἐσπέριος δ' ἦλθε καλλίτριχα μῆλα νομεύων·
αὐτίκα δ' εἰς εὐρὺ σπέος πίονα μῆλα
πάντα μάλ' ὅσσ' ἦν τι λεπτὰ βαθείης ἐκτὸς ἔγω αὐλῆς,
ἤτοι ὀΐσ' ἀμέλησε, ἢ καὶ θεὸς ὣς ἐκέλευσεν.
αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας,
ἑζόμενος δ' ἤμελγε ὄϊς τε καὶ μηκάδας αἶγας,
πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἦκεν ἑκάστῃ.
αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
σὺν δ' ὄγε δὴ αὖτε δύω μάρψας ὡπλίσατο δόρπον·
καὶ δὴ ἔπειτ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων ἄγχι παρασὰς,
κισσύβιον μετὰ χερσὶν ἔχων μέλαν οἴνοιο,
Κύκλωψ, τῆ, πίε οἶνον, ἐπεὶ φάγες ἀνδρόμεα κρέα·
ὄφρ' εἰδῇς οἷόν τι πεπώκυῖα νηῦς ἐνεκύθει
ἡμετέρη· σοὶ δ' αὖ λοιβὴν φέρον, εἴ μ' ἐλέησας
οἴκαδε πεμψέμεναι. σὺ δ' μαίνεαι οὐκ ἔτ' ἀνεκτῶς·
ᾧτλιε, πῶς κέν τις σεῦ ὕστερον ἄλλος ἵκοιτο
ἀνθρώπων πολέων, ἐπεὶ οὐ κατὰ μοῖραν ἔρεξας.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἐδέξατο καὶ ἔπιεν· ἥσατο δ' αἰνῶς
ἡδὺ πεπὼν οἶνον καί μ' ἔκτο δεύτερον αὖτις·
δός μοι ἔτι ταχέως, καί μοι τεὸν οὔνομα εἰπὲ
αὐτίκα νῦν, ἵνα τοι δῶ ξείνιον ᾧ κε σὺ χαίροις.
καὶ γὰρ Κυκλώπεσσι φέρει ζείδωρος ἄρουρα

οἶνον

οἶνον ἐρισάφυλον, καί σφιν Διὸς ὄμβρος ἄεξεν·
ἀλλὰ τόδ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρός ἐστιν ἀπορρώξ.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ οἱ αὖτις ἐγὼ πόρον αἴθοπα οἶνον·
τρὶς μὲν ἔδωκα φέρων, τρὶς δ' ἔκπιεν ἀφραδέως ἰσον.
αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωπα περὶ φρένας ἦλυθεν οἶνος,
καὶ τότε δὴ μιν ἔπειτα προσηύδων μειλιχίοισι,
Κύκλωψ, εἰρωτᾷς με ὄνομα κλυτόν; αὐτὰρ ἐγώ τοι
ἐξερέω· σὺ δέ μοι δὸς ξείνιον, ὥσπερ ὑπέστης.
Οὖτις ἐμοί γ' ὄνομ' ἔστ'· Οὖτιν δέ με κικλήσκουσι
μήτηρ ἠδὲ πατὴρ, ἠδ' ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.
ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὖτις ἀμείλιχον ἦλθε προσαυδῶν·
Οὖτιν ἐγὼ πύματον ἕλομαι μετὰ οἷς ἑτάροισι·
τοὺς δ' ἄλλους πρόσθεν· τόδε τοι ξεινήιον ἔσται.
ἦ, καὶ ἀνακλινθεὶς πέσεν ὕπτιος· αὐτὰρ ἔπειτα
κεῖτ' ἀποδασσάμενος παχέι αὐχένι· καδ δέ μιν ὕπνος
πᾶσιν ἀμαιμάκετος. φάρυγος δ' ἐξέσσυτο οἶνος, πνοιαὶ
ψωμοί τ' ἀνδρόμεοι· ὁ δ' ἐρεύγετο οἰνοβαρείων.
καὶ τότ' ἐγὼ τὴν μοχλὸν ὑπὸ σποδοῦ ἤλασα πολλὴν,
εἷως θερμαίνοιτο· ἔπεσί τε πάντας ἑτάρους
θάρσυνον, μή τις μοι ὑποδδείσας ἀναδύῃ.
ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ὁ μοχλὸς ἐλάϊνος ἐν πυρὶ μέλλων
ἄψασθαι χλωρός περ ἐὼν, δεινῶς δ' ἀΐεν,
καὶ τότ' ἐγὼν ἄσσον φέρον ἐκ πυρός, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
ἵσαντ'· αὐτὰρ θάρσος ἐνέπνευσεν μέγα θυμῷ.
οἱ μὲν, μοχλὸν ἐλόντες ἐλάϊνον ὀξὺν ἐπ' ἄκρῳ
ὀφθαλμῷ ἔνερεισαν· ἐγὼ δ' ἐφύπερθεν ἀερθεὶς
δίνεον. ὡς δ' ὅτε τις τρυπᾷ δόρυ νήϊον ἀνὴρ
τρυπάνῳ, οἱ δ' ἔτ' ἔνερθεν ὑποσείουσιν ἱμάντι
ἀφάμενοι ἑκάτερθεν, τὸ δ' ἤτρεχες ἐμμενὲς αἰεί·
ὣς τοῦ ἐν ὀφθαλμῷ πυριήκεα μοχλὸν ἐλόντες
δίνεομεν, τὸν δ' αἷμα περίῤῥεε θερμὸν ἐόντα.
πάντα δέ οἱ βλέφαρ' ἀμφὶ καὶ ὀφρύας ἔυσσε θύμωσις,
γλήνης καιομένης· σφαραγεῦντο δέ οἱ πυρὶ ῥίζαι.
ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ χαλκεὺς πέλεκιν μέγαν ἠὲ σκέπαρνον
εἰν ὕδατι ψυχρῷ βάπτει μεγάλα ἰάχοντα,
τοῦ γὰρ καὶ σίδηρος τε κράτος ἔστιν·
ὣς τοῦ σίζ' ὀφθαλμὸς ἐλαΐνεον περὶ μοχλῷ.
σμερδαλέον δ' ἤμυξε· περὶ δ' ἴαχε πέτρη.
ἡμεῖς δ' ἐσσάμενοι ἀπετρεπόμεθ'. αὐτὰρ ὁ μοχλὸν
ἐξέρυσ' ὀφθαλμοῖο πεφυρμένον αἵματι πολλῷ·
τὸν μὲν ἔπειτ' ἐρρίψεν ἀπὸ οὗ χερσὶν ἀλύων.
αὐτὰρ ὁ Κύκλωπας μεγάλ' ἤπυεν, οἳ ῥά μιν ἀμφὶς
ᾤκεον ἀν σπήεσι κατ' ἀκρίας ἰδυιόεσσας.
οἱ δ' ἤτοι βοὴν ἀΐοντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος·
ἱστάμενοι δ' εἴροντο περὶ σπέος ὀχθήσαντες,
Τίπτε τόσον πολύφημε ἀρημένος ὧδ' ἐβόησας
νύκτα δι' ἀμβροσίην, καὶ ἀΰπνους ἄμμε τίθησθα;
ἦ μή τις σεῦ μῆλα βροτῶν ἀέκοντος ἐλαύνει;
ἦ μή τις σ' αὐτὸν κτείνει δόλῳ ἠὲ βίηφι;
Ὣς οἱ δ' αὖτ' ἐξ ἄντρου προσέφη κρατερὸς Πολύφημος·
Ὦ φίλοι, οὖτίς με κτείνει δόλῳ, οὐδὲ βίηφι.
οἱ δ' ἀπαμειβόμενοι ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον,
εἰ μὲν δὴ μήτις σε βιάζεται οἶον ἐόντα,
νοῦσόν γ' οὔπως ἔστι Διὸς μεγάλου ἀλέασθαι·
ἀλλὰ σύ γ' εὔχεο πατρὶ Ποσειδάωνι ἄνακτι.

uinum copiosis imbris, & ipsis Iouis imber dat incrementum:
uerùm hoc ambrosiæ & nectaris est corrugus.
Sic ait. at ei rursus ego dedi ardens uinum:
ter quidem præbui, ter autem ebibit insipientia.
at postquam Cyclopem circa mentem occupauit uinum,
tunc ipsum uerbis alloquebar blandis:
Cyclops, interrogas me nomen inclytum? at ego tibi
dicam: tu autẽ mihi da hospitale munus, ut pollicitus es:
Nemo mihi nomen est: Neminem autem me uocant
mater atq; pater, atq; omnes alij socij.
sic dicebam. ille autem me rursus excepit sæuo animo:
Neminem ego extremum edam post suos socios.
alios quidem prius: hoc tibi hospitale munus erit.
dixit, & recumbens cecidit supinus: cæterùm deinde
iacebat inflexus crassam cernicem: & illum somnus
cepit omnia domans. è gutture q; effluit uinum,
frustaq; humanæ carnis: hic a. eructabat uino grauatus.
tunc ego uectem sub cinere conieci multum,
ut calefieret: uerbisq; omnes socios
confirmaui, ne aliquis mihi subueritus refugeret.
sed cum mox uectis oleaginus in igne erat
arsurus uiridis licet, candebatq; uehementer,
tunc ego propius attuli ex igne, circum autem socij
stabant: cæterum audaciam inspiranit ingentem deus.
hi quidẽ uectem sumptum oleaginum acutum in summo Polyphemo oculũ figunt ut cruentũ calidum.
oculo infixerunt: ego autem infernè innixus
uersabam. ueluti quis terebrat lignum uir nauale
terebro, illi uerò infra torquent loro
tenentes utrinq; illud circumuoluitur assiduè semper:
sic eius in oculo ignitum uectem sumptum
uersabamus, huncautẽ sanguis circumfluebat calidum:
oẽs aũt ei palpebras circũ & supercilia cremauit napus,
pupilla ardente: crepitabant autem ei ignem radices.
ueluti cum uir faber securim magnam aut asciam
in aqua frigida mergit multum stridentem,
medicans: (hoc enim ferri utiq; robur est)
sic huius stridebat oculus oleaginum circa uectem.
horrendè autẽ magnum eiulauit: insonuit autem rupes.
nos autem perterriti recessimus. at ille uectem
exemit oculo fœdatum sanguine multo:
illum quidem deinde abiecit à se manibus præ dolens.
at ipse Cyclopas altè uocauit, illi circa ipsum Polyphemus Cyclopas uocat.
habitabant in spelunc is per cacumina uentosa.
illi autem uocem audientes accurrebant aliunde alius:
stãtes a. interrogabãt circa spelunc ã quid ipsum affligeret:
Cur tantum Polypheme læsus sic clamasti
noctem per diuinam, & insomnes nos facis?
num quis à te oues mortalium inuito abigit?
an ne aliquis teipsum occidit dolo aut ui?
hos rursus ex antro alloquutus est fortis Polyphemus:
Amici, Nemo me occidit dolo, neq; uiribus.
illi uerò respondentes uerba uolatilia dixerunt:
si quidem Nemo tibi uim infert soli enti,
morbum quidem nullo modo licet Iouis magni effugere:
sed tu supplica patri Neptuno regi.

Sic

Sic dixerunt abeuntes. meum autem risit charum cor
quòd nomen decepisset meum & consilium inculpatum.
Cyclops autem ingemiscens & dolens doloribus,
manibus palpitans, lapidem quidem amouit à ianua.
ipse autem intra ianuam sedebat manus extendens,
si aliquem fortassis inter oues caperet exeuntem foras.
sic enim me putabat in mente stultum esse.
cæterum ego deliberabam quid factu optimum esset,
& quam socijs mortis solutionem atq; mihi ipsi
inuenirem: omnes q; dolos & consilium texebam,
ut ob animam, ingens enim malum præsens erat.
illud autē mihi in animo optimum apparebat consilium:
Mares oues erant bene nutriti lanosi
pulchri magni q;, violaceam lanam habentes:
hos tacitè colligani bene tortis funibus,
in quibus Cyclops dormiebat monstrum, infanda sciēs.
tres unà constringēs: qui quidē in medio virum ferebat,
duo autem alij utrinq; ibant seruantes socios.
tres autem singulos viros oues ferebant: at ego
(aries enim erat pecudum longè optimus omnium)
huius tergum arripiens, villosum sub uentrem uolutus
iacebam. at manibus lana preciosissima
firmiter implicitus hærebam audaci animo.
sic tū quidē ingemiscentes expectauimus auroram diuinam.
quando autē manegenita apparuit roseis digitis aurora,
tum uerò ad pascua exegit mascula pecora.
fœminæ uerò balabant immulctæ per stabula.
ubera enim granabantur: custos uerò doloribus multis
afflictus, omnium ouium palpitabat terga
rectè stantium. illud autem stultus non animaduertit
ut illi sub lanigerarum ouium pectoribus ligati essent,
ultimus aries pecorum exibat foras,
uellere grauatus, & me astuta cogitante.

Hunc palpitans alloquutus est fortis Polyphemus:
mi aries, quid mihi per spelunca exis ouium
ultimus? nequaquam antea relictus ibas ab ouibus,
sed multo primus pascebaris teneros flores herbæ,
magnificè incedens: primus ad fluēta fluuiorū peruenis,
primus autem ad caulam desiderabas redire
uespertinus: nunc rursus ultimus. num tu regis
oculum desideras, quem uir malus eruit,
cum molestis socijs, postquam domuit mentem uino,
Nemo? quem nondum existimo elapsum esse mortem,
utinam idem sentires, uocalisq; fieres,
ut diceres ubi nam ille meum robur uitet:
profectò ei cerebrum per spelunca huc & illuc
uerberato flueret ad solum: meumq; cor
quiesceret è malis quæ mihi nihili precij uir intulit Ne-
(mo.

Sic loquutus, arietem ab se misit foras.
profecti autem paululum à spelunca q; & corte,
primus ab ariete soluebar, solui autem socios.
celeriter autem pecora rectipeda pinguia pinguedine
multa auertentes abigimus, donec ad nauem
peruenimus: desiderati autem charis socijs uisi sumus,
qui effugimus mortem. quos illi ingemiscebant flentes.

sed

Ὡς ἄρ' ἔφαν ἀπιόντες. ἐμὸν δ' ἐγέλασσε φίλον κῆρ
ὡς ὄνομ' ἐξαπάτησεν ἐμὸν νὴ μῆτις ἀμύμων.
Κύκλωψ δ' ἤδη ἔπειτα πανέχων τε νὴ ὠδίνων ὀδυνάων,
χερσὶ ψηλαφόων, ἀπὸ μὲν λίθον εἷλε θυράων,
αὐτὸς δ' εἶνι θύρῃσι καθέζετο χεῖρε πετάσσας,
εἴ τινά που μετ' ὄεσσι λάβοι σέχοντα θύραζε.
ὅτω γάρ που μ' ἤλπετ' ἐνὶ φρεσὶ νήπιον εἶναι.
αὐτὰρ ἐγὼ βάλλεσθον ὅπως ὄχ' ἄριστα γένοιτο,
εἴ τιν' ἐτάροισι θανάτου λύσιν ἠδ' ἐμοὶ αὐτῷ
εὑροίμην· πάσας δὲ δόλους νὴ μῆτιν ὕφαινον,
ὥστε περὶ ψυχῆς. μέγα γὰρ κακὸν ἐγγύθεν ἦεν.
ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή·

Ἄρσενες ὄιες ἦσαν ἐϋτριφέες δασύμαλλοι
καλοί τε μεγάλοι τε, ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχοντες·
τοὺς ἀκέως συνέεργον ἐϋστρεφέεσι λύγοισι,
τῇς ἔπι Κύκλωψ εὐδε πέλωρ, ἀθεμίστια εἰδὼς.
σιτοτρεὲς ἀνὴρ μοῦνος· ὁ δ' ἦ, φῶ μέσῳ ἄνδρα φέρεσκεν
τὼ δ' ἑτέρω ἑκάτερθεν ἴτην σώοντες ἑταίρους.
τρεῖς δὴ ἕκαστον φῶτ' ὄιες φέρον· αὐτὰρ ἐγώγε
(ἀρνειὸς γὰρ ἦεν μήλων ὄχ' ἄριστος ἁπάντων)
τοῦ κατὰ νῶτα λαβὼν, λασίοιν ὑπὸ γαστέρ' ἐλυσθείς
κέμμενον. αὐτὰρ χερσὶν ἐκάτερθε θεσπεσίοιο
νωλεμέως σταφθεὶς ἐχόμην τετληότι θυμῷ.
ὣς τότε μὲν σχέθοντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
καὶ τότ' ἔπειτα νομόνδ' ἤγοντο ἄρσενα μῆλα·
θήλειαι δ' ἐμέμηκον ἀϋμέλκτοι περὶ σηκούς·
οὖθατα γὰρ σφαραγεῦντο· ἄναξ δ' ὀδύνῃσι κακῇσι
τειρόμενος, πάντων ὀΐων ἐπεμαίετο νῶτα
ὀρθῶν ἑσταότων. ὁ δὲ νήπιος οὐκ ἐγίνωσκεν
ὡς οἱ ὑπ' ἀργεννῶν ὀΐων εἴρεσιν δέδετ' ἄνδρες.
ὕστατος ἀρνειὸς μήλων ἔσχε θύραζε,
λαχμῷ σευόμενος, νὴ ἐμοὶ πυκινὰ φρονέοντι.

Τὸν δ' ὦν μαιόμενος προσέφη κρατερὸς Πολύφημος·
κριὲ πέπον, τί μοι ὧδε διὰ σπέος ἔσσυο μήλων μᾶλλον;
οὔσατον· ὅτι πάρος γε λελειμμένος ὄρχεαι οἰῶν,
ἀλλὰ πολὺ πρῶτος νέμεαι τέρεν' ἄνθεα ποίης,
μακρὰ βιβάς· πρῶτος δὲ ῥοὰς ποταμῶν ἀφικάνεις·
πρῶτος δὲ σαμάσθε λιλαίεαι οἴκαδε νεῖσθαι
ἑσπέριος· νῦν αὖτε πανύσατος. ἦ σύ γ' ἄνακτος
ὀφθαλμὸν ποθέεις, τὸν σὸς κακὸς ἐξαλάωσε,
σὺν λυγροῖς ἑτάροισι δαμασσάμενος φρεσὶν οἴνῳ
Οὖτις· ὃν οὔπω φημὶ πεφυγμένον εἶμεν ὀλέθρου,
εἰ δ' ὁμοφρονέοις, ποτιφωνήεις τε γένοιο
ἔμπης ὅππῃ κεῖνος ἐμὸν μένος ἀλάσκάζει·
τοῦ κέ οἱ ἐγκέφαλός γε διὰ σπέος ἄλλυδις ἄλλῃ
θεινομένου ῥαίοιτο, πρὸς δ' ἔλθοι θυμὸς ἐμοῖο
λωφήσειν κακῶν τά μοι οὐτιδανὸς πόρεν Οὖτις.

Ὡς ἔπιον, τὸν κριὸν ἀπὸ ἕο πῶμπε θύραζε.
ἐλθόντε δ' ἀκέως ἀπὸ σπείους τε καὶ αὐλῆς,
πρῶτος ὑπ' ἀργεῖ λυάμην, ὑπέλυσε δ' ἑταίρους·
καρπαλίμως δὲ τὰ μᾶλα ταυσίπολα πίονα δημῷ
πολλὰ ποδηγετέοντες ἐλαύνομεν, ὄφρ' ἄδην νῆα
ἱκόμεθ'· ἀασάμενοι δὲ φίλοις ἑτάροισι φάνημεν,
οἳ φύγομεν θάνατον, τοὺς δὲ σχέθοντο γοῶντες.

ἀλλ'

ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἔων, ἀϖὰ δ' ὀφρύσι νεῦον ἑκάστῳ
κλαίειν· ἀλλ' ἐκέλευσε θοῶς καλλίτριχα μῆλα
πολλ' ϕῶτες βάλοντας ἐϖὶ πλεῖν ἁλμυρὸν ὕδωρ.
οἱ δ' αἶψ' εἰσβαίνον, κὴ ἕδρῃσι κλῃῖσι κάθιζον.
ἑξῆς δ' ἐζόμενοι πολιῇ ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἀλλ' ὅτε τόσον ἀπῆν ὅσον τε γέγωνε βοήσας,
τόν ῥ' ἐγὼ Κύκλωπα ϖροσηύδων κερτομίοισι,
Κύκλωψ, οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἀϖάλκιδος ἀνδρὸς ἑταίρους
ἔδμεναι ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ κρατερῇφι βίηφι·
κὴ λίην σέ γε μέλλε κιχήσεσθαι κακὰ ἔργα,
χείτλι' ἀνηνὰ ἔδοντα· ἐϖεὶ ξείνους οὐχ ἅζεο σῷ ἐνὶ οἴκῳ
ἐδμῆναι· τῷ σε Ζεὺς τίσατο καὶ ϑεοὶ ἄλλοι.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἔϖειτα χολώσατο κηρόθι μᾶλλον.
ἦκε δ' ἀϖορρήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλοιο.
καὶ δ' ἔβαλε ϖρόϖαροιθε νεὸς κυανοπρῴροιο,
τυτθὸν ὑϖ' οὐδὸν δοῦϖα δ' οἰήϊον ἄκρον ἱκέσθαι.
ἐκλύδων δ' ϑάλασσα κατόρχαμένης ὑϖὸ πέτρης.
τὴν δ' αὖψ' ἄϖειρόνδε ϖαλιρρόϑιον φέρε κῦμα
πλημμυρὶς ἐκ ϖόντοιο, ϑέμωσε δ' ἐς χέρσον ἱκέσθαι.
αὐτὰρ ἐγὼ χείρεσσι λαβὼν ϖολυμήκεα κοντὸν
ὦσα ϖάλιν, ἑτάροισι δ' ἐϖοτρύνας ἐκέλευσα
ἐμβαλέειν κώπῃσι, ἵν' ὖϖ' ἐκ ϖάντα φύγοιμεν
κρατὶ κατανεύων. οἱ δ' ἐμϐάντες ἐρέτμοισιν.
ἀλλ' ὅτε δὴ τόσον ἅλα ϖρήσοντ' ὀϊστῷ,
κὴ τόθ' ἐγὼ Κύκλωπα ϖροσηύδων, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
μειλιχίοις ἐϖέεσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος·
χείτλιε, τίϖτ' ἐθέλεις ἐρεθίζεμεν ἄγριον ἄνδρα,
ὃς κὴ νῦν ϖόντονδε βαλὼν βέλος, ἤγαγε νῆα
αὖτις ὀρ ἤϖειρον, ϑεὶ δὴ ϕάμεν αὐτόθ' ὀλέσθαι.
εἰ δ' ἤ ϕθεγξαμένῳ τεῦ ἢ αὐδήσαντος ἄκουσε,
σεύηται ἄραξ' ἡμέων κεφαλὰς κὴ νήϊα δόρα,
μαρμάρῳ ὀκρυόεντι βαλών· τόσον γὰρ ἵησιν.
Ὡς ϕάσαν. ἀλλ' ὁ ϖεῖθεν ἐμὸν μεγαλήτορα ϑυμόν,
ἀλλά μιν ἄψορρον ϖροσέϕην κεκοτηότι ϑυμῷ,
Κύκλωψ, αἴκ' ἤ τις σε κατὰ ϑνητῶν ἀνθρώϖων
ὀφθαλμῶν ἔρηται ἀειρελίου ἀλαωτῆν,
ϕάσθαι Ὀδυσσῆα ϖτολιπόρθιον ὀξαλαῶσαι,
υἱὸν Λαέρταο, Ἰθάκην ἣν οἰκί' ἔχοντα.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δέ μ' οἰμώξας ἠμείϐετο μύθῳ,
ὤ ϖόποι, ἤ μάλα δή με ϖαλαίϕατα ϑέσϕαθ' ἱκάνει
ἔσκε τις ἐνθάδε μάντις ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε, (νεμ.
Τήλεμος Εὐρυμέδης, ὃς μαντοσύνῃ ἐνέπασσε,
κὴ μαντεύόμενος κατεγήρα Κυκλώϖεσσιν·
ὅς μοι ἔϕη τάδε ϖαντα τελευτήσεσθαι ὀπίσσω,
χειρῶν ὀξ Ὀδυσῆος ἀμαρτήσεσθαι ὀπωπῆς.
ἀλλ' αἰεί τινα ϕῶτα μέγαν κὴ καλὸν ἐδ' ἐμοὶ ϖῶ
ἐνθάδε γ' ἐλεύσεσθαι, μεγάλῃ ἰῇ ἐμῷ ἀλκῇ·
νῦν δέ μ', ἠὲ μάλ' ὀλίγος τε κὴ οὔτιδανὸς κὴ ἄκικυς,
ὀφθαλμῶ ἀλάωσεν, ἐϖεὶ μ' ἐδάμασσατο οἴνῳ.
ἀλλ' ἄγε δεῦρο Ὀδυσεῦ, ἵνα τοι ϖαρξείνια δῶ,
ϖομπῆν τ' ὀτρύνω δόμεναι κλυτὸν Ἐννοσίγαιον.
τοῦ γὰρ ἐγὼ ϖαῖς εἰμί, ϖατὴρ δ' ἐμὸς εὔχεται εἶναι·
αὐτὸς δ' αἴκ' ἐθέλησιν ἰήσεται, οὐδέ τις ἄλλος
ὅστε ϑεῶν μακάρων, ὅστε ϑνητῶν ἀνθρώϖων.
Ὡς ἔϕατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειϐόμενος ϖροσέϕην·
αἲ γὰρ

sed ego non ſinebam, ſuperciliȝs aũt innuebam ſingulis
lugere: ſed iuſſi celeriter pulchripila pecora
multa in nauem recipientes nauigare ſalſam aquam.
illi ſtatim conſcenderunt, & per tranſtra ſederunt.
ordine autem ſedentes canum mare uerberabant remis.
ſed quãdo tantũ aberãt quantũ audiri poteſt clamitans,
& tunc ego Cyclopem alloquebar conuitijs: Vlyſſ. hi
Cyclops, non eras imbellis uiri ſocios pbrum u
comeſurus in ſpelunca cana forti ui: ſolita.
utiq; te correpturæ erant malæ res,
improbe: quãdoquidẽ hoſpites nõ uerebaris tua in ũmo
abſumere: ideoq; te Iupiter ultus eſt & alij dij.
Sic dicebã. ille a. cõtinuò iraſcebatur ex corde magis.
miſit autem abruptum uerticem montis magni.
deiecit autem ante nauem nigram proram habentem,
paululum antẽ abfuit gubernaculũ extremũ pertingere.
inundauit autem mare deueniente ab petra.
hanc q; ſtatim ad terram refluus ferebat fluctus
inundatio ex mari, propeq; terram pertigit.
at ego manibus apprehendens ingentem contum
detruſi ab littore. ſocijs autem excitans imperaui
incumbere remis, ut malum fugeremus,
capite annuens. hi autem incumbentes remigabant.
ſed quando bis tantum mare ſulcantes aberamus,
tunc ego Cyclopem alloquebar, circum autem ſocij
blandis uerbis prohibebant diuerſi:
improbe, cur uis irritare agreſtem uirum,
qui etiam nunc in pontum iaciens telum, deduxit nauem
rurſus ad cõtinentẽ? et ſanè exiſtimabamus illic peritu-
ſi uerò ſonantem te aut loquentem audiuiſſet, rot.
coſſiſiſſent noſtra capita & naualia ligna,
ſaxo aſpero iacto: tantum enim iaculatur.
Sic dicebãt. ſed non perſuaſerunt meo generoſ. animo:
ſed ipſum rurſus alloquutus ſum irato animo:
Cyclops, ſi quis te inter mortales homines
oculi interrogauerit diram priuationem,
dic Vlyſſem urbium euerſorem priuaſſe,
filium Laertæ, in Ithaca domum habentem.
Sic dicebam. ille mihi eiulans reſpondebat ſermone:
eheu, utiq; mihi priſca uaticinia accidunt.
erat quidam hic uates uir bonus q; magnus q;,
Telemus Eurymides, qui uaticinijs pollebat, Telem
& uaticinans conſeneſcebat inter Cyclopas: Cyclop
qui mihi dixit hæc omnia perfectum iri in poſterum, uatic.
manibus ex Vlyſſis priuatum iri uiſu.
ſed ſemper quendã uirũ ingentẽ & pulchrũ exiſtimabã
huc uenturum eſſe, magna præditum uirtute:
nunc autem me parum & nihili & imbellis,
oculo priuauit, poſtquam domuit me uino.
ſed age huc ueni Vlyſſes, ut tibi hoſpitalia præbeam,
reditionemq; rogem dare inclytum Neptunum.
huius n. ego filius ſum, pater autem meus gloriatur eſſe:
ipſe autem ſiquidẽ uoluerit ſanabit, neq; quiſquam alius
neq; deorum immortalium, neq; mortalium hominum.
Sic ait. at ego ipſum excipiens alloquebar:

utinam

utinam enim anima & uita te possem
priuatum faciens mittere intra Plutonis domum:
nam non oculum utiq; sanabit neq; Neptunus.
Sic dicebam. ille deinde Neptuno regi
supplicabat manus extendens in cœlum stelliferum:
Audi Neptune terram continens nigra cæsarie.
si utiq; tuus sum, pater autem meus gloriaris esse,
da ut non Vlysses urbium euersor in patriam ueniat
filius Laertæ, in Ithaca domum habens.
at si illi fatale est amicos q; uidere, & peruenire
domum ad bene ædificatam & suam in patriam terram,
serò malè ueniat, postquam perdiderit omnes socios,
naue in aliena, inueniat autem detrimenta domi.
Sic ait precans. hunc autem audiuit Neptunus.
cæterùm ille secundò multo maiorem lapidem tollens,
misit circumrotans: intendit autem magna ui.
deiecit autem post nauim nigro rostro,
paululũ defuit aũt ut gubernaculũ summum attingeret:
inundauit autem mare ueniente ab saxo.
hanc aũt ulterius ferebat fluctus, ac prope terrã pertigit.
sed quando ad insulam peruenimus ubi alia
naues bene tabulatæ stabant densæ, circumq; socij
sedebant lugentes, nos expectantes semper,
nauem quidem illuc uenientes subduximus in arenas,
ipsi autem exiuimus ad littus maris.
pecora autem Cyclopis cana ex naui deducentes
diuisimus, ut nullus mihi priuatus abiret sua portione.
arietem autem mihi soli fortes socij
diuidendis ouibus dederunt præ alijs. eum uerò in littore
Ioui nigricanti nubes Saturnio qui omnibus imperat,
sacrificio offerẽs, femora incẽdi. ille u.nõ curabat sacra,
sed deliberabat quo pacto perirent omnes
naues bene tabulatæ, & mihi dilecti socij.
sic tunc quidem tota die donec sol occidit
sedebamus epulantes carnes immensas & uinum dulce.
quando autem sol occidit, & tenebræ superuenerunt,
tunc dormiuimus in littore maris.
quando autẽ manegenita apparuit roseis digitis aurora,
tum ego socijs excitans imperaui,
& ipsos conscendere, & rudentes soluere.
illi uerò statim ingressi sunt & per transtra sederunt.
ordine autem sedentes canum mare uerberabant remis.
hinc uerò ulterius nauigamus tristati corde,
lubentes ex morte, postquam charos amisimus socios.

αἴ γαρ ἀλῃψυχῆς τε καὶ αἰῶνός σε δυναίμην
ἐνιψι ποιήσας πέμψαι δόμον Ἄϊδος εἴσω·
ὡς γε ὀφθάλμόν γ' ἰήσεται οὐδ' Ἐνοσίχθων.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἔπειτα Ποσειδάωνι ἄνακτι
εὐχετόωντο χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
Κλῦθι Ποσείδαον γαιήοχε κυανοχαῖτα.
εἰ ἐτεόν γε σὸς εἰμί, πατὴρ δ' ἐμὸς εὔχεαι εἶναι,
δὸς μὴ Ὀδυσσῆα πολιπόρθιον οἴκαδ' ἱκέσθαι
ἰὸν Λαέρτεω, ὅ τ' Ἰθάκῃ ἔνι οἰκία ἔχοντα.
ἀλλ' εἰ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,
ὀψὲ κακῶς ἔλθοι, ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἑταίρους,
νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, εὕροι δ' ἐν πήματα οἴκῳ.
Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος. τοῦ δ' ἔκλυε κυανοχαίτης.
αὐτὰρ ὅγ' ἀζαῦτις πολὺ μείζονα λᾶαν ἀείρας,
ἧκ' ὤσας ἐλίσσας· ἐπέρεισε δ' ἰὸν ἀπέλεθρον.
κατὰ δ' ἔβαλεν μετόπισθε νεὸς κυανοπρῴροιο,
τυτθὸν ἐξ οὐρης δ' οἰήϊον ἄκρον ἱκέσθαι·
ἐκλύσθη δ' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο κατὰ κῦμα τυχών.
τλὴ δ' ὀπίσω φέρε κῦμα, θέμωσε δ' ἐπὶ χέρσου ἱκέσθαι.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφικόμεθ' ἔνθα περ ἄλλαι
νῆες ἐϋσσέλμοι μίνυον ἀθρόαι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
εἵατ' ὀδυρόμενοι, μένεας ποτὶ δ' ἐγμένοι αἰεί,
νῆα μὲν ἐς κοίλην ἐλθόντες ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισι,
ἐκ δ' αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
μῆλα δ' Κύκλωπος γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλόντες
δασσάμεθ', ὡς μή τις μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
ἀρνειὸν δ' ἐμοὶ οἴῳ ἐϋκνήμιδ' ὦκα ἑταῖροι
μῆλων δ' αἰομένων δόσαν ἔξοχα. τὸν δ' ἐπὶ θοὴ
Διὶ πελαγοσφίσι Κρονίδῃ ὃς πᾶσιν ἀνάσσει,
ῥέξας, μηρί' ἔκηον. ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο ἱρῶν,
ἀλλ' ἄρα μερμήριζεν ὅπως ἀπολοίατο πᾶσαι
νῆες ἐϋσσέλμοι, ἠδ' ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι.
ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ὀνὲ ἡλίου καταδύντος
ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
τότ' ἐκοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισιν ἐποτρύνων ἐκέλευσα
αὐτούς τ' ἐμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' αἶψ' εἰσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἔνθεν ἐπ' ἠπείρου πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.

ODYSSEAE HOMERI X.

Rapsodiæ argumentum.

Ea quæ apud Æolum acciderunt narrat uentorum custodem: ut dederit Vlyssi secundum uentum Zephyrum, alijs uentis inclusis in utre: quem socij soluentes dormiente Vlysse, uidẽcet in ipso autũ esse existimantes, redeunt ad Æolum. Sed non recipiente Æolo Vlyssem, illinc nauigans ad Læstrygonas peruenit: apud quos undecim nauibus amissis, una Æeæ insulæ proficiscitur. Et cũ Eurylocho dimidiũ sociorũ sorte electũ emisit, interrogaturos qui nam essent inhabitatores. Transformatis autem illis in sues à Circe præter Eurylochum, ipse ad inquisitionem egressus, accepto à Mercurio medicamento moly non læsus est: sed etiam socijs pristinam naturam adepti, postquam annum mansit apud Circen, ad inferos descendit.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Κ.

ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Τὰ περὶ τὸν Αἴολον ἀπαγγέλλει τὸν τῶν ἀνέμων φύλακα, ὃς Ὀδυσσεῖ μὲν Ὀδυσσεῖ δοὺς πνεῦμα ἐκ δέρματος ἐν ἀσκῷ· ἐν οἷς ἑταῖροι λύσαντες πεπαμένοι δ' Ὀδυσσέως, ἅτε ἐν αὐτῷ χρυσὸν ἄνακ νομίζοντες, ὑποστρέφουσι πρὸς Αἴολον. ὁ δὲ προσπεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ Αἰόλου τοῦ Ὀδυσσέως, ἐκβὰς ἀποπλέων, εἰς Λαιστρυγόνας ἀφικνεῖται· παρ' οἷς τὰ πλοῖα τῶν ἀπολέσας, μίαν εἰς Αἰαίαν τὴν νῆσον παραγίνεται. κἀκεῖ σὺν Εὐρυλόχῳ τοὺς ἡμίσεας τῶν ἑταίρων πλέον λαχόντας ἐκπέμπει, πεμφομένους τινὰ οἱ κατοικοῦντες. μεταμορφωθέντων δὲ τῶν ἀνδρῶν εἰς σύας ὑπὸ τῆς Κίρκης, πλὴν Εὐρυλόχου, αὐτὸς ἐπὶ ξύστου ἐλθὼν, λαβὼν παρὰ τοῦ Ἑρμοῦ φάρμακον τὸ μῶλυ, εἰς Βλάπτεται· ἀλλὰ καὶ τῶν ἑταίρων τὸν ἀγρίαν φύσιν λαβόντων, ἐνιαυτὸν παραμένας παρὰ τῇ Κίρκῃ, εἰς ᾅδου κατέρχεται.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Κ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Κίρκης ἔργα.

Ιολίλιν δ' ὄν νῆσον ἀφικόμεθ' ἔνθα δ' ἔναιεν
Αἴολος Ἱπποτάδης, φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσι,
πλωτῇ ἐνὶ νήσῳ. πᾶσαν δέ τέ μιν περιτεῖχος
χάλκειον, ἄρρηκτον· λισσὴ δ' αὐτοῦ ἔρρωγε πέτρη.
τοῦ μὲν δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν·
ἓξ μὲν θυγατέρες, ἓξ δ', ἡβώοντες υἱες.
τοὺς δ' ὅγε θυγατέρας πόρεν ἁμῆσιν εἶναι ἀκοίτας.
οἱ δ' αἰεὶ παρὰ πατρὶ φίλῳ καὶ μητέρι κεδνῇ
δαίνυνται· παρὰ δέ σφιν ὀνείατα μυρία κεῖται.
νηοσσῷν δ' ἔτι δῶμα περιφραχέ ζεται αὐλῇ
ἤματα, νύκτας δ' αὖτε παρ' αἰδοίοις ἀλόχοισι
εὕδουσ' ἐν τε τάπησι καὶ ἐν τρητοῖς λεχέεσσι.
τοὺς μὲν δὴ ἱκόμεθα πόλιν τε δόμους τε καλούς.
μῆνα δέ μοι πάντα φίλει με, καὶ ἤρεε νῦν ἕκαστα,
Ἴλιον, Ἀργείων τε νέας, καὶ νόστον Ἀχαιῶν.
αὐτὰρ ἐγὼ τοὶ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ ἐγὼν ὁδὸν ἤτεον, ἠδ' ἐκέλευον
πεμπέμεν, οὐδέ τι κεῖνος ἀνήνατο, τεύχε' ἐπόμπα,
δῶκε δέ μοι μείρας ἀσκὸν βοὸς ἐννεώροιο·
ἔνθα δὲ Βυκτάων ἀνέμων κατέδησε κέλευθα,
κεῖνον γὰρ ταμίην ἀνέμων ποίησε Κρονίων,
ἠμὲν παυέμεναι, ἠδ' ὀρνύμεν ὅν κ' ἐθέλησι.
νηῒ δ' ἐνὶ γλαφυρῇ κατέδησε μιν ἀργυρέῃ
ἀργυρείῃ, ἵνα μήτι παπταίνουσι λίγοιο πνοιὴ
αὐτὰρ ἐμοὶ πνοιὴν ζεφύρου προέηκεν ἐλάσσαι,
ὄφρα φέροι νῆάς τε καὶ αὐτούς. οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν
ἐκτελέειν· αὐτῷν γὰρ ἀπωλόμεθ' ἀφραδίῃσιν.
ἐννῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ·
τῇ δεκάτῃ δ' ἤδη ἀνεφαίνετο πατρὶς ἄρουρα·
καὶ δὴ πυρπολέοντας ἐλεύσσομεν ἐγγὺς ἐόντες.
ἔνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα·
αἰεὶ γὰρ πόδα νηὸς ἐνώμων, οὐδέ τῳ ἄλλῳ
δῶκ' ἑτάρων, ἵνα θᾶσσον ἱκοίμεθα πατρίδα γαῖαν.
οἱ δ' ἕταροι ἐπέεσσι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
καί μ' ἔφασαν χρυσόν τε καὶ ἀργυρον οἴκαδ' ἄγεσθαι,
δῶρα παρ' Αἰόλου μεγαλήτορος Ἱπποτάδαο.
ὧδέ κ' ἔτις εἴπεσκεν ἰδὼν ὃν πλησίον ἄλλον,
ὥ πόποι, ὡς ὅδε πᾶσι φίλος καὶ τίμιος ἔσσι
ἀνθρώποις ὁτέων κε πόλιν καὶ γαῖαν ἵκηται.
πολλὰ μὲν ἐκ Τροίης ἄγετοι κειμήλια καλὰ
λαιψηρόν· ἡμεῖς δ' αὖτε ὁμὴν ὁδὸν ἐκτελέσαντες,
οἴκαδε νισόμεθα κενεὰς σὺν χεῖρας ἔχοντες.
τὼ νῦν οἱ τάγ' ἔδωκε χαριζόμενος φιλότητι
Αἴολος. ἀλλ' ἄγε θᾶσσον ἰδώμεθα ὅ, τι τάδ' ἔσσι,
ὅσσος τις χρυσός τε καὶ ἄργυρος ἀσκῷ ἔνεστιν.
Ως ἔφασαν. βουλὴ δὲ κακὴ νίκησεν ἑταίρων.
ἀσκὸν μὲν λῦσαν, ἄνεμοι δ' ἐκ πάντες ὄρουσαν.
τοὺς δ' αὖψ' ἀρπάξασα φέρεν πόντονδε θύελλα
κλαίοντας γαίης ἄπο πατρίδος. αὐτὰρ ἐγωγε
ἐγρόμενος,

ODYSSEAE HOMERI K. RAPSODIA.

Decimus habet Æoli, Læstrygonum, & Circes gesta.

N Æoliam ante insulam peruenimus: ubi habitabat
Æolus Hippotades, charus immortalibus dijs,
natanti in insula. totam uerò ipsam circundat murus
ferreus, infra illius: plana uerò circumcurrit petra.
huius duodecim liberi in ædibus nati sunt:
sex quidem filiæ, sex uerò filij pubescentes.
hic filias coniunxit filijs ut essent uxores.
hi semper iuxta patrem charum & matrem uenerandam
coniuuantur: eisque cibaria uaria appositа sunt.
odorata autem domus circumsonatur aula
die, nocte uerò rursus apud pudicas uxores
dormiunt inque tapetis & in perforatis lectis:
equidem ad horũ peruenimus urbem et domos pulchras.
mensem uerò totum amabat me, & interrogabat singula,
Ilium, Argiuorumque naues, & reditum Achiuorum.
at ego ei omnia ritè enarraui.
sed quando & ego iter postulabam, atq; admonebam
dimittere, nihil quequã ille abnuit, parauit a deductionẽ.
dedit autẽ mihi excoriatum utrem bouis nouem annorũ:
in quo procellosorum uentorum liganit flatus.
illum enim promum uentorum fecit Saturnius,
uel mulcere, uel tollere quemcunq; uelit.
naue uerò in cana alligauit fune splendido
argentea, ut non quicquam præterflaret nec paululum.
cæterùm mihi flatum zephyri immisit ut flares,
ut ferret naues & nos. neq; erat
perfecturus: ipsorum enim perijmus insipientia.
nouem tamen dies nauigauimus noctesq; & dies:
decima uerò iam apparebat patria tellus:
& iam ignem accendentes uidebamus propè entes.
ibi me dulcis somnus occupauit defessum.
semper enim pedem nauis mouebam: neq; cuiquam alij
dedi sociorum, ut citò perueniremus in patriam terram.
socij autem uerbis ad se inuicem loquebantur,
& me dicebant aurumq; & argentum domum portare,
dona ab Æolo magnanimo Hippotada.
sic aliquis dicebat intuens in proximum alium:
heu ut hic omnibus gratus est & magni precij
hominibus ad quorumcunq; urbem & terram uenit.
multa quidem ex Troia ducit preciosa pulchra
ex præda: nos uerò rursus idem iter emensi,
in patriam redimus uacuas manus habentes.
& nunc ipsi hæc dedit gratificans ob amicitiam
Æolus. sed age citò uideamus qua nam hæc sint,
quantum auriq; & argenti utri insit.
Sic dicebant. consilium autem uicit sociorum.
utrem quidem soluerunt, uenti autem omnes eruperunt.
hos statim raptos ferebat in pontum procella
flentes terra à patria. at ego

Æolia.

Vlyss. culpatit socios per imprudentiã sua à socijs fol. experiuntur.

experrectus,in animo eximio deliberabam
utrum lapsus ex naui perirem in ponto,
an tacitus sustinerem,& adhuc uiuis interessem.
sed sustinui & mansi:tectus autem in naui
iacebam:illæ uerò ferebantur malo uenti turbine
rursus ad Æoliam insulam:gemebant autem socij.
ibi terram conscendimus,& hausimus aquam.
statim prandium ceperunt celeres apud naues socij.
cæterùm postquam cibumq; gustauimus atq; potum,
tum ego præconem in comitem eligens & socium,
iui ad Æoli inclytas ædes:hunc uerò inueni
conuiuantem apud suam uxorem & suos liberos.
ut uenimus autem in domum, ad fores in limine
sedebamus:illi u.in animo obstupescebãt, iterrogabãtq;:
quomodò uenisti Vlysses? quis tibi malus cõstanit deus?
equidem te accuratè dimisimus,ut peruenires
in patriam terram,& domum,et sicubi quid gratum est.
Sic dicebant.at ego alloquebar tristatus corde:
læserunt me socij mali,& præterea somnus
improbus.sed subuenite amici: potentia enim penes uos.
Sic locutus sum,blandis demulcens uerbis.
illi uerò conticuerunt,pater autem excepit sermone:
ualeas ex insula ocyus pessime uiuentium:
neq; enim mihi fas est excipere neq; dimittere
uirum hunc qui dijs inuisus est beatis.
abeas,quoniam certè dijs inuisus huc uenisti.
Sic locutus,dimisit domo grauiter suspirantem.
hinc uerò alterius nauigamus afflicti corde.
fatigabatur autem uirorũ animus à remigatione molestâ
nostra uanitate:quoniã non amplius apparebat reditus.
sex dierũ quidem cõtinuè nauigauimus noctesq; et dies:
septima uerò uenimus Lami ad excelsam urbem,
lõgè distãtes portas habẽtem Læstryg,ubi pastorẽ pastor
euocat intrans, alter uerò exiens audit.
ibi uerò insomnis uir pastor duplicem capit mercedem,
unum pascendis bobus, alterum pascendis pecoribus.
propè enim nocti& & diei sunt uiæ.
ibi postquã ad portũ inclytũ uenimus,quem circũ petra
excelsa erat continenter utrinq;:
littora autem prominentia contrariè sibi inuicem
in hostijs procurrunt.angustus autem introitus est,
ibi illi intus omnes tenebant naues uersatiles.
ipsæ quidem intra portum concauum ligabantur
propinquæ.nunquam enim attollitur fluctus in ipso,
neq; magnus,neq; parnus:cãdida erat circũ trãquillitas.
cæterùm ego solus tenui extrà nauem nigram,
illic in extrema parte,petræ funes alligans.
ascabam uerò specula aspera conscensa:
ibi quidem neq; boum neq; uirorum apparebant opera,
fumum autem solum uidebamus à terra erumpentem.
sunè tunc ego socios præmisi scisciratum profectos
quinam uiri essent supra terram pane uescentes:
uiros duos eligens,tertiũ præconem unà comitem eligẽs.
illi iuerunt egressi planam uiam,qua currus utiq;
ad urbem ab excelsis montibus uehebant materiam.

ἐγρόμενος, κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμήριξα
ἢε μεσσῆες ἐκ νηὸς ἀποφθίμενον γέ μ' ὀΐσω
ἢ ἀκέοντ' ταλάεσσιν, ἔτι ζωοῖσι μετείην.
ἀλλ' ἔτλην καὶ ἔμεινα· κάλυπτο δὲ γείνατο νηῦ
κείμην· αὖ δ' ἐφέροντο κακῇ ἀέλλῃ
αὖτις ἐπ' Αἰολίην νῆσον· στενάχοντο δ' ἑταῖροι.
γῆθα δ' ἐπ' ἠπείρου βᾶμεν, καὶ ἀφυσάμεθ' ὕδωρ.
αἶψα δ' ἕπιον ἔλοντο θοὴν πρὸ νυσσήν ἑταῖροι,
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τε καὶ ποτῆτος,
δὴ τότ' ἐγὼ κήρυκά τ' ὀπάσσαμεν καὶ ἑταῖρον,
βῶν εἰς Αἰόλου κλυτὰ δώματα· τὸν δ' ἐκίχανον
δαινύμενον πρὸς ἥ τ' ἀλόχῳ καὶ οἷσι τέκεσσιν.
ἐλθόντε δ' ἐς δῶμα, πρὸς ἑστεότας ἐπὶ δοὸς
ἐζόμεθ'· οἱ δ' ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον, ἔκτ' ἐρέοντο,
πῶς ἦλθες ὀδυσεῦ; τίς τοι κακὸς ἔχρατο δαίμων;
ἦ μάλ' σ' εὖ δυνέως ἀπεπέμπομεν, ὄφρ' ἀφίκοιο
πατρίδα σὴν, καὶ δῶμα, καὶ εἴ τι φίλον ἐσίν.
Ὡς φάσαν. αὐτὰρ ἐγὼ μετεφώνεον ἀχνύμενος κῆρ,
ἄασαν μ' ἑταροί τε κακοί, πρὸς δὲ ὕπνος
ἀργαλέος. ἀλλ' ἀνέστατε φίλοι· δυώδεκα γὰρ γε ὑμῖν·
Ὡς ἐφάμην, μαλακοῖσι καθαπτόμενος ἐπέεσσιν.
οἱ δ' ἄνεω ἐγήροντο. πατὴρ δ' ἠμείβετο μύθῳ,
ἔρρ' ἐκ νήσου θᾶσσον ἐλεγχιστε ζωόντων·
οὐ γὰρ μοι θέμις ἐστὶ πομίζειν δὲ ἀποπέμπειν
ἄνδρα τὸν ὅς τε θεοῖσιν ἀπεχθήκηται μακάρεσσιν.
ἔρρε, ἐπεὶ ἄρα θεοῖσιν ἀπεχθόμενος τόδ' ἱκάνεις.
Ὡς εἰπὼν, ἀπέπεμπε δόμων βαρέα στενάχοντα·
ἦλθον ἵ πὸ τρῶες πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ.
τάρφε δ' ἀνδρῶν θυμὸς ὑπ' ἐρεσσόμενος ἀλεγεινῶς
ἡμέτερῃ ματίῃ· ἐπεὶ οὐκέτι φαίνετο πομπή.
ἑξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ·
ἑβδόμῃ δ' ἀπόμιδα λάκομεν αἰπὺ πτολίεθρον,
Τηλέπυλον Λαιστρυγονίην, ὅθι ποιμένα ποιμὴν
ἠπύει ἀσιλάων, ὁ δὲ τ' ἀγελάων ὑπακούει.
ἔνθά κ' ἄϋπνος ἀνὴρ δοιοὺς ἀζήρατο μισθούς,
τὸν μὲν, βουκολέων, τὸν δ', ἀργυφα μῆλα νομεύων·
ἐγγὺς γὰρ νυκτὸς τε καὶ ἤματος ὁδοὶ πέλονται.
ἔνθ' ἐπεὶ δὴ λιμένα κλυτὸν ἤλυθομεν, ὃν περὶ πέτρη
πάλλεται· τετύχηκε δ' ἀμφιτόρητος ἀκταὶ
ἀκταὶ ἵ πρόβλητοι ἐναντίαι ἀλλήλῃσιν
ἐν σόματι στείνοντι. ἀραιὴ δ' εἴσοδός ἐστιν,
ἔνθ' οἵγ' εἴσω πάντες ἔχον νέας ἀμφιελίσσας.
αἱ μὲν ἄρ' ἔνδοθεν λιμένι κοίλοισι δέδυντο
πλησίαι· ἐν μὲν γάρ ποτ' ἀέξεται οὔτε κῦμά γ' ἐν αὐτῷ,
οὔτε μέγ', οὔτ' ὀλίγον, λιπαρὴ δὲ οἱ ἀμφὶ γαλήνη.
αὐτὰρ ἐγὼν οἶος ἔκτοθεν ἔσχον νῆα μέλαιναν,
αὐτοῦ ἐπ' ἐσχατιῇ, πείρησιν ἐπὶ πείσματα δήσας.
ἔσλω ἵ, σκοπιὴν δὲ πανάλιον αὐτὸς ἐβαίνον·
ἔνθα μὲν οὔτε βοῶν ἔτ' αὐλείων φαίνετο ἔργα,
πάντοθι δ' οἷον ὁρῶμεν ἀπὸ χθονὸς ἄτμενον.
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους πρόϊμεν πεύθεσθαι ἰόντας
οἵτινες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες·
ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσσας.
οἱ δ' ἴσαν ἐκβάντες λείην ὁδόν, ἥπερ ἄμαξαι
ἄσυδ' ἀφ' ὑψηλῶν ὀρέων κατάγινεσκον ὕλλιν.

puellã

κάρη ἦ ξύμβλητο πόλις ὑληριόωσα,
θυγατρὶ ἰφθίμη Λαιστρυγόνος Ἀντιφάτεω.
ἣ μὲν ἄρ' ἂς ὃν κρηΐλιν κατεβήσατο καλλιρέεθρον
Ἀρτακίην· τῆθεν γὰρ ὕδωρ πόλιν ἄσυ φερέσκον·
οἱ δ' ἥρωα κάμοντες ποσεφώνεον, ἐκτ' ἐρέοντο
ὅστις τῆθι ἔη βασιλεὺς, καὶ οἵσιν ἀνάσσοι.
ἣ δ' μάλ' αὐτίκα παῖδὸς ἐπέφραδε ὑψιρεφὲς δῶ.
οἱ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθον κλυτὰ δώματα, τὴ δ' ἐν γυναῖκα
εὗρον ὅσσην τ' ὄρεος κορυφήν, καὶ τὰ δ' ἔσυγον αὐτοί.
ἣ δ' αἶψ' ἐξ ἀγορῆς ἐκάλει κλυτὸν Ἀντιφατῆα,
ὃν πόσιν, ὃς δὴ τοῖσιν ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον·
αὐτίκ' ἕνα μάρψας ἑτάρων, ὤπλίσατο δ' ὀρτον.
τὼ δ' δύ' ἀΐξαντε φυγῇ ὦρτ' ἐπὶ νῆας ἰκέσθην.
αὐτὰρ ὁ τοῦχε βοὴν δῆμ' ἄσειε· οἱ δ' ἀΐοντες
φοίτων ἴφθιμοι Λαιστρυγόνες ἄλλοθεν ἄλλοι,
μυρίοι, οὐκ ἀνδράσιν ἐοικότες, ἀλλὰ γίγασιν·
οἱ ῥ' ἀπὸ πετράων αὐτοσχεδὸν ἰοισι χερμαδίοισι
βάλλον. ἄφαρ δ' ἦκος κόναβος κατὰ νῆας ὀρώρει
ἀνδρῶν ὀλλυμένων, νηῶν θ' ἅμα ἀγνυμενάων.
ἰχθῦς δ' ὡς πείροντες, ἀτερπέα δαῖτα φέροντο.
ὄφρ' οἱ μὲν τὸν ὄλεκον λιμένα πολυβενθέα φῶτας,
τόφρα δ' ἐγὼ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
τῶν ἀπὸ πείσματ' ἔκοψα νεὸς κυανοπρῴροιο.
αἶψα δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα
ἐμβαλέειν κώπῃσι, ἵν' ὑπ' ἐκ κακότητα φύγοιμεν.
οἱ δ' ἅμα πάντες ἀνῆρσαν, δείσαντες ὄλεθρον.
ἀσπασίως δ' ὄρος πόντου ἐπερῃσίας φύγε πέτρας
νηῦς ἐμή· αὐτὰρ αἱ ἄλλαι ἀολλέες αὐτόθ' ὄλοντο.
ἔνθεν ἦ πρότερον πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.
Αἰαίην δ' ἵκομεν νῆσον ἀφικόμεθ'· ἔνθα δ' ἔναιεν
Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεός, αὐδήεσσα,
αὐτοκασιγνήτη ὀλοόφρονος Αἰήταο·
ἄμφω δ' ἐκγεγάτην φαεσιμβρότου Ἠελίοιο,
μητρός τ' ἐκ Πέρσης, τὴν Ὠκεανός τέκε παῖδα.
ἔνθα δ' ἐπ' ἀκτῆς νηῒ κατηγαγόμεσθα σιωπῇ
ναύλοχον ὃν λιμένα· καί τις θεὸς ἡγεμόνευεν.
ἔνθα τότ' ἐκβαίντες, δύο τ' ἤματα καὶ δύο νύκτας
κείμεθ' ὁμῶ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντε.
ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτην ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' Ἠώς,
καὶ τότ' ἐγὼν ἐμὸν ἔγχος ἑλὼν καὶ φάσγανον ὀξύ,
καρπαλίμως ἆλτο νηὸς αὐλίου ὃν πρὸς ὀπωπήν,
ἔπτως ὄργ' ἴδοιμι βροτῶν, γνοίην τε συβοίμην.
ἔστην ἦ σκοπιὴν ὃν παπταλόεσσαν ἀνελθών,
καί μοι εἰσατο καπνὸς ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης,
Κίρκης ἐν μεγάροισι, διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην.
μερμήριξα δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
ἐλθεῖν ἠδὲ πυθέσθαι, ἐπεὶ ἴδον αἴθοπα καπνόν.
ὧδε δέ μοι φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
πρῶτ' ἐλθόντ' ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ δῖναν ἁλάσασθαι,
δεῖπνον ἑταίροισι δόμεναι, πυθέμεν τε κυθέσθαι.
ἀλλ' ὅτε δὴ κατὰ νῆα θοὴν νεὸς ἀμφιελίσσης,
καὶ τότε τίς μοι θεῶν ὀλοφύρατο μοῦνον ἐόντα,
ὅς ῥά μοι ὑψικέρων ἐλάφου μέγαν εἰς ὁδὸν αὐτὴν
ἧκεν. ὁ μὲν ποταμόνδε κατ' ἴσχιν ἐκ νομοῦ ὕλης,

μέμβλων·

puellæ uerò obuiam factæ sunt ante urbem aquanti,
filiæ fortis Læstrygonis Antiphatæ.
hæc quidem ad fontem descenderat limpidum
Artaciam: hinc enim aquam ad urbem ferebant. Fons Lar-
illi uerò astantes alloquebantur, interrogabantq; cia.
quisnam eorum esset rex, & quibus imperaret.
illa ualde statim patris indicauit excelsam domum.
illi postquã ingressi inclytam domũ, ipsam uerò mulierẽ
inuenerant uelut montis uerticem, horrueruntq; ipsam.
illa uerò continuò è foro euocabat inclytũ Antiphatem, Antipha-
suum maritum, qui illis conflauit sæuam mortem: tes rex La-
statim unum corripiens sociorum, apparauit cœnam. gorum.
duo uerò ruentes fuga ad naues peruenerunt.
cæterùm ille clamorẽ excitauit per urbem. illi audientes
ibant fortes Læstrygones aliunde alius,
innumeri, non hominibus similes, sed gigantibus:
illi à petris granibus lapidibus
iaciebant. statì à malus strepitus per naues excitatus est
uirorum pereuntium, nauiumq; simul fractarum.
pisces uerò sicut transfigentes, tristes epulas ferebant.
dum illi hos perdebant profundum portum intra,
interea ego gladium acutum extraxi à femore,
eo funes abscidi nauis nigræ proræ.
statim autem meos socios excitans iussi
incumbere remis, ut calamitatem subterfugeremus.
illi simul omnes incumbunt, timentes mortem.
libenter autem in pontum altas effugit petras
nauis mea: cæterùm reliquæ uniuersæ illic perierunt.
hinc autem ulterius nauigamus tristes corde,
lubentes ex morte, postquam dilectos amisimus socios.
Ææam autẽ ad insulam peruenimus: ibi autẽ habitabat
Circe pulchricoma, uenerandæ dea, uocalis, Vlyſſ.
germana soror prudentis Æætæ: Circ.
ambo enim nati sunt hominibus lucẽ præbente ex Sole, nerit.
matreq; ex Persa, quam Oceanus genuit filiam.
hic uerò in littore naui appulimus silentio
nauali in portum: & deus aliquis dux erat.
ibi tum exeuntes, duos dies & duas noctes (rantes.
iacebamus pariter & labore & doloribus animũ macera-
sed quando tertiam diem pulchricoma perfecit aurora,
tunc ego meam hastam capiens & gladium acutum,
celeriter ab naue ascendo in speculam,
sicubi opera uiderem mortalium, uocemq; audirem.
steti autem specula prærupta conscensa,
& mihi uisus est fumus à terra lata,
Circes in ædibus, per arbores densas & syluam.
deliberabam autem deinde in mente & in animo
proficisci atq; scisciari, postquam uidi calidum fumum.
sic autem mihi reputanti uisum est satius esse,
primum profectum ad nauem celerem & littus maris,
ientaculum socijs dare, præmittereq; ad sciscitandum.
sed quando iam propè eram ualde ad nauem uersatilem,
tum aliquis me deorum misertus est solum entem,
qui mihi excelsis cornibus ceruũ magnũ in uiam ipsam
misit, qui ad flumen descendebat ex pascuis syluæ,

potatorũ

potaturus: (certè enim ipſum ceperat uis ſolis)
es cer bunc ego egredientem per ſpinam medio tergo
confi- percußi: ipſum autem penitus haſtile ferreum tranſiit:
decidit autem in puluere balans, & euolauit animus.
eo ego conſcenſo, haſtam ferream ex uulnere
extraxi: illam quidem illic reclinans in terra
reliqui. cæterùm ego eunlſi uirgultaq; uiminaq;:
funemq; ad ulnæ longitudinem bene tortum utrinq;
flectens, colligaui pedes ingentis monſtri.
deſcendi autem in cernice gerens ad nauem nigram,
haſta innixus, quoniam nullo pacto poteram in humero
manu ferre altera: ualde enim magnum animal erat:
deieci autem ante nauem: excitauiq; ſocios
blandis uerbis, aſtando uiros ſingulos:

O amici, non enim deſcendemus, tametſi triſtes,
in Plutonis domum, antequam fatalis dies uenerit:
ſed agite quandiu in naui celeri cibusq; potusq;,
memores ſimus eſcæ, neq; nexemur fame.

Sic dicebam. illi uerò celeriter meis uerbis parebant:
egreſſi autem ad littus maris infructuoſi
admirabantur cerum: ualde enim magna beſtia erat.
cæterùm poſtquam oblectati ſunt uidentes oculis,
manibus lotis apparabant eximium conuiuium.
ſic tum quidem totum diem ad ſolis occaſum (ce:
ſedebamus comedẽtes carnes copioſiſſimas & uinũ dul-
quando autem ſol deſcendit, & tenebræ uenerunt,
tunc ſanè dormiuimus in littore maris.
quando autẽ manegenita apparuit roſeis digitis aurora,
tunc ego concione inſtituta ſic uerba feci:

Audite meos ſermones mala etſi patientes ſocij.
ô amici, non enim ſcimus ubi occaſus, neq; ubi aurora,
neq; ubi ſol hominibus lucem præſtãs uadit ſub terram,
neq; ubi ſurgit: ſed conſideremus celeriter
num quod adhuc ſit conſilium. ego non exiſtimo eſſe.
uidi enim, ſpecula conſcenſa aſpera,
inſulam, quam pontus infinitus circundat:
ipſa uerò humilis iacet, fumum autem in medio
uidi oculis per arbores denſas & ſyluam.

Sic dicebam. his uerò fractum eſt amicum cor,
recordantibus facinorum Læſtrygonis Antiphatæ,
Cyclopisq; uiolentiæ magnanimi uiros deuorantis.
flebãt aũt miſerabiliter, tenellas lacrymas profundẽtes.
ſed nullus profectus fiebat lugentibus.
at ego bipartitò omnes fortes ſocios
numerabam, ducem autem utriſq; præbui.
alterorũ ego dux eram, alterorũ Eurylochus deo ſimilis.
ſortes autem in galea ferrea concußimus celeriter,
exilijt autem ſors magnanimi Eurylochi.
feſtinabat autem ire, unà cum eo duo & uiginti ſocij
flentes: nos autem reliquerunt lugentes poſt eos.
inuenerunt autem in connalle ædificatam domum Circes
politis lapidibus, ædito in loco.
circa ipſam autem lupi erant montani, atq; leones,
quos illa domuerat, poſtquam mala pharmaca dederat.
neq; illi irruerunt in uiros, ſed ipſi

candis

πόμην· (δὴ γάρ μιν ἔχεν μένος ἠελίοιο)
τὸν δ' ἐγὼ ἐκβαίνοντα κατ' ἄκνημα μέσα νῶτα
πλῆξα· τὸ δ' αὐτικρὺ δόρυ χάλκειον διέπρησε·
κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακών, ἀπὸ δ' ἔπτατο θυ-
τὸν δ' ἐγὼ ἐμβαίνων, δόρυ χάλκειον διὰ ὠτειλῆς (μός.
ἐρυσάμην· τὸ μὲν αὖθι κατακλίνας ἐδὶ γαίῃ
εἴασα, αὐτὰρ ἐγὼ ἀστασάμην ῥῶπάς τε λύγας τε·
πεῖσμα δ' ὅσον τ' ὄργυιαν εὐστρεφὲς ἀμφοτέρωθεν
πλεξάμην, συνέδησα πόδας δεινοῖο πελώρου.
βλῶ δ' ἤτοι λοφάδια φέρων ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
ἔγχει ἐρειδόμενος, ἐπεὶ ὄπλως ἦεν ἐπ' ὤμῳ
χειρὶ φέρειν ἑτέρῃ· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν·
κὰδ δ' ἔβαλον πὰρ πρῴρῃ νέος· αὐτὰρ ἔπειτα
μειλιχίοις ἐπέεσι, πάσας δὲ μάλα ἕκαστον, (ἐπὶ
ὦ φίλοι, οὐ γάρ πως κατὰ δυσμενῶν, ἀχνύμενοί περ,
εἰς Ἀίδαο δόμους, πρὶν μόρσιμον ἦμαρ ἐπέλθῃ·
ἀλλ' ἄγετ', ὄφρ' ἐν νηῒ θοῇ βρώσις τε πόσις τε,
μνησόμεθα βρώμης, μηδ' ἐθέλωμεν λιμῷ.
Ὡς ἐφάμην. οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσι πίθοντο·
ἐκ δὴ καλυψάμενοι πρὸ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο
θηήσαντ' ἔλαφον· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ τέρπησαν ὁρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
χεῖρας νιψάμενοι τεύχοντ' ἐρικυδέα δαῖτα.
ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ὃν ἠέλιον καταδύντα
ἤμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
ἤμος δ' ἠέλιος κατέδυ, κὴ ἤλυθε νὺξ ἐφαεινὴ,
δὴ τότ' ἐκοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
κὴ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος μετὰ μῦθον ἔειπον,
Κέκλυτέ μευ μύθων καπὰ πρὸ πάντων ἑταῖροι·
ὦ φίλοι, οὐ γάρ τ' ἴδμεν ὅπῃ ζόφος, οὐδ' ὅπῃ ἠώς,
οὐδ' ὅπῃ ἠέλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν,
οὐδ' ὅπῃ αὖτε· ἀλλὰ φραζώμεθα θᾶσσον
εἴτις ἔτ' ἔσαι μῆτις. ἐγὼ δ' οὐκ οἴομαι εἶναι.
εἶδον γὰρ, σκοπιὴν δὲ παιπαλόεσσαν ἀνελθών,
νῆσον, τὴν περὶ πόντος ἀπείριτος ἐσφαώσατ'·
αὐτὴ δ' ἡ χθαμαλὴ κεῖται, καπνὸν δ' ἐν μέσῃ
εἶδον ὀφθαλμοῖσι διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλλα.
Ὡς ἐφάμην· τοῖσιν δ' ἦτορ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
μνησαμένοις ὀργὴν Λαιστρυγόνος Ἀντιφάταο,
Κύκλωπός τε βίης μεγαλήτορος ἀνδροφάγοιο.
κλαῖον δ' ἡμὲν ἔπειτα θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
ἀλλ' ὀδύρεσθαι μὲν ἐπὶ τοῖς οὐδὲν ὄνησεν.
αὐτὰρ ἐγὼ δίχα πάντας ἐϋκνήμιδας ἑταίρους
ἠρίθμεον, ἀρχὸν δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν ἔπασσα.
τὴν μὲν ἐγὼν ἦρχον, τὴν δ' Εὐρύλοχος θεοειδὴς.
κλῆρος δ' ἐν κυνέῃ χαλκήρει πάλλετο ὦκα,
ἐκ δ' ἔθορε κλῆρος μεγαλήτορος Εὐρυλόχοιο.
βῆ δ' ἰέναι, ἅμα δ' αὐτῷ γε δύω καὶ εἴκοσ' ἑταῖροι
κλαίοντες· κατὰ δ' ἄμμε λίπον γοόωντας ὀπίσθην.
εὗρον δ' ἐν βήσσῃσι τετυγμένα δώματα Κίρκης
ξεστοῖσι λάεσσι, πολυσκίῳ ἔνθι χώρῳ.
ἀμφὶ δὲ μιν λύκοι ἦσαν ὀρέστεροι, ἠδὲ λέοντες,
οὕς αὐτὴ κατέθελξεν, ἐπεὶ κακὰ φάρμακ' ἔδωκεν.
οὐδ' οἵ γ' ὥρμηθησαν ἐπ' ἀνδράσιν, ἀλλ' ἄρα τοίγε

ἐρῆσι μακρῆσι πολιοσαίνοντες ἀΰτεον.
ὡς δ' ὅταν ἀμφὶ ἄνακτα κυὼν δαΐτυθεν ἰόντα
σαίνωσ' (αἰεὶ γάρ τε φέρει μειλίγματα θυμῷ)
ὡς οὗ ἀμφὶ λύκοι κραταῴνυχες ἠδὲ λέοντες
σαῖνον. τοὶ δ' ἔδδεισαν, ἐπεὶ ἴδον αἰνὰ πέλωρα.
ἕσαν δ' ἐνὶ θύρῃσι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο·
Κίρκης δ' ἔνδον ἄκουε ἀειδούσης ὀπὶ καλῇ,
ἰσὸν ἐποιχομένης μέγαν, ἄμβροτον· εἶα δὲ θἀῴων
λεπτά τε καὶ χαρίεντα καὶ ἀγλαὰ ἔργα πέλονται.
τοῖσι δ' μύθων ἦρχε πολίτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,
ὅς μοι κήδιστος ἑταίρων ἦν, κεδνότατός τε,

ὦ φίλοι, ἔνδον γάρ τις ἐποιχομένη μέγαν ἱστὸν,
καλὸν ἀοιδιάει, (δάπεδον δ' ἅπαν ἀμφιμέμυκεν)
ἢ θεός, ἦε γυνή· ἀλλὰ φθεγγώμεθα θᾶσσον.

Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν· τοὶ δ' ἐφθέγγοντο καλεῦντες.
ἥδ' ἂψ' ὀξέως θύρας ὤιξε φαεινὰς,
καὶ κάλει· οἱ δ' ἅμα πάντες ἀϊδρείῃσιν ἕποντο.
Εὐρύλοχος δ' ὑπέμεινεν, ὀϊόσατο δόλον εἶναι.
ἔσσεν δ' εἰσαγαγοῦσα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
ἐν δὲ σφιν τυρόν τε καὶ ἄλφιτα καὶ μέλι χλωρὸν
οἴνῳ πραμνείῳ ἐνίκα· ἀτὰρ μίσγε ἦ σίτῳ
φάρμακα λύγρ', ἵνα πάγχυ λαθοίατο πατρίδος αἴης.
αὐτὰρ ἐπεὶ δ' ὤπασε τε καὶ ἐκπιον, αὐτίκ' ἔπειτα
ῥάβδῳ πεπληγυῖα, κατὰ συφεοῖσιν ἔέργνυ.
οἱ δ' ἦ συῶν μὲν ἔχον κεφαλὰς φωνήν τε δίεμας τε,
αὐτὰρ νόος ἦεν ἔμπεδος, ὡς τὸ πάρος πρόσ.
ὣς οἱ μὲν κλαίοντες ἐέρχατο· τοῖσι δ' Κίρκη
πάρ ῥ' ἄκυλον βάλανόν τ' ἔβαλε, καρπόν τε κρανείης,
ἔδμεναι, οἷα σύες χαμαιευνάδες αἰὲν ἔδουσιν.
Εὐρύλοχος δ' αὖτ' ἦλθε θοὸν ἀΐδηλα νέεσθαι,
ἀγγελίην ἑτάρων ἐρέων καὶ ἀδινὰ πάσχων.
ἔνθα δ' ἔτις μέγαν ἱστὸν ἐποιχομένη λίγ' ἄειδεν,
ἢ θεός, ἦε γυνή· τοὶ δ' ἐφθέγγοντο καλεῦντες.
ἥ δ' ἂψ' ὀξέως θύρας ὤιξε φαεινὰς,
καὶ κάλει. οἱ δ' ἅμα πάντες ἀϊδρείῃσιν ἕποντο·
αὐτὰρ ἐγὼν ὑπέμεινα, ὀϊόσάμην δόλον εἶναι.
οἱ δ' ἅμ' ἀϊσσώησαν ἀολλέες, ὄφρά τις αὐτῶν
ἔνθα καὶ ἔνθα πάροιθε θυράων ἐστοπάζον.

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ περὶ μὲν ξίφος ἀργυρόηλον
ὤμοιϊν βαλόμην, μέγα, χάλκειον· ἀμφὶ δ' ἄρ' ἔγχος
ἕλον δ' αὖτ' ἰθὺς αὐτοῦ ὁδὸν ἤνυσα θᾶσσον.
αὐτὰρ ὅγ' ἀμφοτέρῃσι λαβὼν ἐλίσσετο γούνω,
καί μ' ὀλοφυδόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Μή μ' ἄγε κῆδ' ἀέκοντα διοτρεφές, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ.
οἶδα γὰρ ὡς ὄτ' αὐτὸς ἐλεύσεαι, οὔτέ τιν' ἄλλον
ἄξεις σῶν ἑτάρων. ἀλλὰ ξὺν τοῖσδε λιπόντε
φεύγωμεν· ἔτι γάρ κεν ἀλύξαιμεν κακὸν ἦμαρ.

candis longis adulantes assurrexerunt:
ac uelut cùm circum regem canes à conuiuio uenientem
adulantur: (semper enim fert quæ mulceant animum)
sic circa hos lupi fortibus unguibus atq; leones
adulabãtur. hi uti immerũt posq; uiderũt grauia mõstra,
steterunt autem in ianuis deæ pulchricomæ:
Circen autem intus audiebant cantantem uoce pulchra,
telam percurrentem ingentem, diuinam: qualia dearum
subtilia & uenusta & splendida opera fiunt.
his uerò uerba facere cœpit Polites princeps uirorum,
qui mihi charissimus sociorum erat, uenerabilissimusq;

O socij, intus sanè aliqua texens ingentem telam,
pulchrè canit, (pauimentum autem totum resonat)
aut dea, aut femina: quare loquamur ocyus.

Sic dixit: illi uerò loquuti sunt uocantes.
illa continuò egressa ianuas aperuit lucidas,
& inuitabat: illi unà omnes imprudenter sequebantur:
Eurylochus autem remansit, suspicatus fraudem esse.
collocauit autem introductos per sedilia & sellas:
ipsis autem caseum & farinam & mel uidere
uino miti confudit: commiscuit autem pani
uenena nocentia, ut prorsus obliuiscerẽtur patriæ terræ.
cæterùm posquã porrexit & ebiberunt, statim deinde
uirgula percutiens, intra haras conclusit.
illi uerò suum habebant caput uocemq; corpusq;
& setas: cæterùm mens erat firma, ut antea.
sic hi quidem flentes concluſi sunt: his autem Circe
glandem inglandemq; apposuit, fructumq; corni,
edere, sicut sues humi cubantes semper edunt.
Eurylochus autẽ continuò uenit celerẽ ad nauẽ nigram,
nuncium de socijs relaturus & amarum fatum:
sed neq; proloqui quibat uerbum, cupidus licet,
cor dolore ingenti perculsus. eiq; oculi
lacrymis implebantur, luctum uerò arguebat animus.
sed cùm ei omnes instaremus interrogantes,
tunc aliorum sociorum narrauit exitium:
iuimus, ut iusseras, per uirgulta, inclyte Vlysses:
inuenimus in uallibus fabricatas ædes pulchras
politis lapidibus, ædito in loco.
illic quædam magnam telam texens stridulè canebat,
aut dea, aut mulier: hi uerò loquebantur uocantes.
illa continuò egressa fores aperuit splendidas,
& uocat. simul omnes illi imperitia sequebantur:
at ego subtiliti, ratus dolum esse.
illi simul euanuerunt uniuersi, neq; quisquam eorum
apparuit: diu autem desidens spectabam.

Sic ait. at ego quidẽ gladium argẽteis clauis cõfixum
humeris apposui, ingẽtem, ferreum: circum antẽ arcum.
illumq; continuò iussi eandem uiam ducere.
at ille utraq; prehensis precabatur genibus,
& me lugens uerbis alatis alloquebatur:

Ne me duc illuc inuitum ô generose, sed relinque hic.
noui enim quòd neq; ipse redibis, neq; quenquã aliorum
abduces tuorum sociorum. sed cum istis ocyus
fugiamus: adhuc enim effugere poterimus malam diem.

Circes pharmaca in porcos uertunt. Vlyssis ſoci.

Sic ait. at ego ipſum excipiens allocutus ſum:
Euryloche, equidem tu mane iſthic hoc in loco
edens & bibens tuam apud nauem nigram:
at ego uadam, ingens autem mihi adeſt neceſſitas.
ſic fatus ab naue ego diſcedebam atq; mari.
ſed cum iam eram pergens ſacras per ualles
Circes peruenturus ueneficæ ad magnam domum,
ibi mihi Mercurius aureo caduceo obuiam uenit
incedenti ad domum, adoleſcenti uiro ſimilis
primum pubeſcenti, cuius uenuſtiſſima eſt pubertas:
manuiq; mihi inhæſit, uerbumq; dixit, & prolocutus eſt:
quorſum ô infelix per iuga incedis ſolus,
locorum ignarus? ſocij autem tibi illi in Circes
clauduntur, ut ſues bene munita latibula inhabitantes.
an hos liberaturus huc uenis? neq; te puto
ipſum rediturum eſſe, manebis autem tu ubi utiq; alij.
ſed age certè te ex malis ſoluam atq; ſeruabo:
accipe hoc remedium bonum, retinens ad domũ Circes
uade, quod tibi à capite auertet malum diem.
omnia autem tibi explanabo pernicioſa conſilia Circes:
apparabit tibi potionem, mittet uerò uenena in panem.
ſed neq; ſic domare poterit: non enim permittet
remedium bonum quod tibi dabo. dicam uerò ſingula:
quando Circe te percutiet prælonga uirga,
tum ſanè tu gladio acuto extracto è femore,
in Circen irrue, perinde atq; interficere cupidus.
illa te ſubtimeſcens inuitabit ad concubitum:
ibi tu neutiquam deinde abnega deæ lectum,
ut tibi ſoluatq; ſocios, ipſumq; benignè excipiat:
ſed iube ipſam beatorum magnum iuramentum iurare,
ne ullum tibijpſi detrimentum malum paret aliud,
ne te nudatum malum & effœminatum faciat.
Sic locutus præbuit medicamentum Mercurius,
ex terra euulſum, & mihi naturam eius monſtrauit.
radix quidem nigra erat, lacti uerò ſimilis flos:
Moly autem ipſum uocant dij. difficile autem effoſſu
uiris utiq; mortalibus: dij autem omnia poſſunt.
Mercurius quidem diſceſſit ad magnum olympum,
per inſulam ſyluoſam: ego autem ad domum Circes
ibam, multa autem mihi cor cogitabat eunti.
conſtiti autem pro foribus deæ pulchricomæ:
ibi ſtans uocaui, dea autem meam exaudiuit uocem.
illa ſtatim egreſſa fores aperuit ſplendidas,
& inuitabat: & ego ſequutus ſum triſtatus corde.
collocauit aũt me introductum in ſedili argenteis clauis,
pulchro, fabrefacto: ſcabellum uerò ſub pedibus erat.
adornauit autẽ mihi potionem aureo poculo ut biberem:
& medicamentum miſit, mala meditans in animo.
ſed poſtquam dedit, & ebibi, neq; me domuit,
uirgula feriens, uerbumq; dixit, & prolocuta eſt:
abi nunc in haram, cum alijs cuba ſocijs.
Sic ait. ego autem gladio acuto ſtricto à femore,
in Circen irrui, tanquam occidere cogitans.
illa u. magnũ exclamãs ſubtercurrit, & prebẽdit genua,
& me lamentans uerbis uolatilibus allocuta eſt:

quis?

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέφην·
Εὐρύλοχ', ἤτοι μὲν σὺ μὲν' αὐτοῦ τῷδ' ἐνὶ χώρῳ
ἔδων καὶ πίνων κοίλῃ παρὰ νηὶ μελαίνῃ·
αὐτὰρ ἐγὼν εἶμι, κρατερὴ δέ με θέσπις ἀνάγκη.
ὣς εἰπὼν παρὰ νηὸς ἀείκελον ἠλίῳ θαλάσσης.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλον ἰὼν ἱερὰς ἀνὰ βήσεσθαι
Κίρκης ἴζεσθαι πολυφαρμάκου ὀβρ μέγα δῶμα,
ἕρμείας μοι Ε ρμείας χρυσόῤῥαπις αὐτοβόλησεν
ἐρχομένῳ πρὸς δῶμα, νεηλέϊ αὐδρὶ ἐοικὼς
πρωθήβῃ ὑπαὶ πρῶτον, τοῦπερ χαριέστατον ἥβη·
τὸν τ' ἄρα μοι φῦ χειρί, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε,
τῶν δ' αὖτ' ὦ δύστηνε δι' ἄκριας ὄρχεαι οἶος,
χώρου ἄϊδριν ἰών; ἕταροι δέ τοι οἵδ' ἐνὶ Κίρκης
ὄρχατα, ὥστε σύβω τυκινὰς κλιθμῶνας ἔχοντες.
ἦ τοὺς λυσόμενος δεῦρ' ὄρχεαι; οὐδέ σε φημὶ
αὐτὸν νοστήσειν, μενέειν δ' ἐνθάδε πάρ ἄλλοις.
ἀλλ' ἄγε δὴ σε κακῶν ἐκλύσομαι ἠδὲ σαώσω. (κηὶ
τῇ τόδε φάρμακον ἐσθλόν, ἔχων δ' ἴθι δῶματα Κίρ- alij λέγουσι
κῃ, ὄφρα κεν τοι πρατὸς ἀλαλκήσει κακὸν ἦμαρ.
πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώια δόλια Κίρκης·
τεύξει τοι κυκεῶ, βαλέει δ' ἐνὶ φάρμακα σίτῳ.
ἀλλ' οὐδ' ὣς θέλξαι σε δυνήσεται· ὀ γὰρ ἐάσω
φάρμακον ἐσθλόν· ὅ τοι δώσω. ἐρέω δ' ἐπάσω·
ὁππότε κεν Κίρκη σ' ἐλάσῃ πορὶ μακρὸν ἐρέθων,
δὴ τότε σὺ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
Κίρκῃ ἐπαΐξαι, ὥστε κτάμεναι μενεαίνων.
δὴ σ' ὑποδδείσασα κελήσεται δύνηθῆναι·
σὺ μηκέτ' ἔπειτ' ἀπανήνασθαι θεὸν εὐνήν,
ὄφρα κέ τοι λύσῃ θ' ἑτάρους, αὐτόν τε κομίσσῃ·
ἀλλὰ κέλευθά μιν μακάρων μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
μή τι τοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλεύσεμεν ἄλλο,
μή σ' ἀπογυμνώσῃ πατρὸς κακὸν ἠὲ μαλακίην.
Ὡς ἄρα φωνήσας πόρε φάρμακον Ἀργειφόντης,
ἐκ γαίης ἐρύσας, καί μοι φύσιν αὐτὸς ἔδειξεν.
ῥίζῃ μὲν μέλαν ἔσκε, γάλακτι δ' ἐικέλην ἄνθος·
μῶλυ δέ μιν καλέουσι θεοί. χαλεπὸν δέ τ' ὀρύσσειν
ἀνδράσι γε θνητοῖσι· θεοὶ δέ τε πάντα δύνανται.
Ἑρμείας μὲν ἔπειτ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν ὄλυμπον,
νῆσον ἀν' ὑλήεσσαν· ἐγὼ δ' ἴα δώματα Κίρκης
πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
ἔστην δ' ἐνὶ θύρῃσι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο·
στὰς δὲ μάλ' ἐβόησα, θεὰ δέ με μὰν ἔκλυεν αὐδῆς.
ἡ δ' αἶψ' ὀξέλθοῦσα θύρας ἀΐξε φαεινὰς,
κάλει· αὐτὰρ ἐγὼν ἑπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.
εἷσε δέ μ' εἰσαγαγοῦσα διὰ θρόνου ἀργυροήλου,
καλοῦ, δαιδαλέου· ὑπὸ δ' ὑποπόδιον ποσὶν ἦεν.
τεῦξε δέ μοι κυκεῶ χρυσέῳ δέπαϊ, ὄφρα πίοιμι·
ἐν δέ τε φάρμακον ἧκε, κακὰ φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.
αὐτὰρ ἐπεὶ δ' ὦπκ' ἔπιον, οὐδέ μ' ἔθελξεν,
ῥάβδῳ δὲ πλήξασα, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζεν·
ὄρχεο νῦν συφεόνδε, μετ' ἄλλοισι λέξο ἑταίροις.
Ὡς φάτ'. ἐγὼ δ' ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
Κίρκῃ ἐπήϊξα, ὥστε κτάμεναι μενεαίνων.
ἡ δὲ μέγα ἰάχουσα ὑπεδράμε, καὶ λάβε γόνυ,
καί μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; ποῦ τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
θαῦμα μ' ἔχει ὡς ὅτι πωϋ τάδε φάρμακ' ἐθέλχθης.
ὃς δὲ γὰρ ὃς τ' ἄλλος ἀνὴρ τάδε φάρμακ' ἀνέτλη
ὅς κε πίῃ, ἢν ὀδόντων ἁμέψῃται ἔρκος ὁδόντων.
σοὶ δέ τις ἔνθεσιν ἀκήλητος νόος ἐσίν.
ἦ σύγ' Ὀδυσσεύς ἔσκε πολύτροπος, ὅν τέ μοι αἰεὶ
φάσκεν ἐλεύσεσθαι χρυσόῤῥαπις ἀργεϊφόντης,
ἐκ Τροίης ἀνιόντα θοῇ σὺν νηῒ μελαίνῃ.
ἀλλ' ἄγε δὴ κολεῷ μὲν ἄορ θέο, νῶϊ δ' ἔπειτα
εὐνῆς ἡμετέρης ἐπιβήσομεν, ὄφρα μιγέντε
εὐνῇ ἠδὲ φιλότητι, πεπείομεν ἀλλήλοισιν.

Ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέφην·
ὦ Κίρκη, πῶς γάρ με κελεύεις σοί γ' ἵλαον εἶναι;
ἦ μοι σῦς μὲν ἔθηκας ἐνὶ μεγάροισιν ἑταίρους·
αὐτὸν δ' ἐνθάδ' ἔχουσα δολοφρονέουσα κελεύεις
εὖ θαλαμόν τ' ἰέναι, καὶ σῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς,
ὄφρά με γυμνωθέντα, κακὸν καὶ ἀϊδρείην θείης;
οὐδ' αὖ ἐγὼ ἐθέλοιμι τεῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς,
εἰ μή μοι τλαίης γε θεὰ μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
μήτι μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλεύσεμεν ἄλλο.

Ὣς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυεν ὡς ἐκέλευον.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὄμοσέν τε τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
καὶ τότ' ἐγὼ Κίρκης ἐπέβην περικαλλέος εὐνῆς.
al. κιδναὶ ἐνὶ ἀμφίπολοι δ' ἄρα † τῇσι μὲν ἐνὶ μεγάροισι πόνον τό
τέσσαρες, αἳ οἱ δῶμα κάτα δρήσειραι ἔασι. (ων,
γίνονται δ' ἄρα ταί γ' ἐκ τε κρηνέων, ἀπό τ' ἀλσέ-
ἐκ δ' ἱερῶν ποταμῶν, οἵ τ' εἰς ἅλαδε πρὸ ῥέουσι.
τάων ἡ μὲν ἔβαλλε θρόνοις ἐνὶ δαίδεα καλά,
πορφύρεα καθύπερθε, ὑπὲν δ' ἔβαλλεν ὀθόνας·
ἡ δ' ἑτέρη πρόπαροιθε θρόνων ἐτίταινε τραπέζας
ἀργυρέας, ἐπὶ δὲ σφι τίθει χρύσεια κανᾶα·
ἡ δὲ τρίτη κρητῆρι μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα
ἡδὺν ἐν ἀργυρέῳ, νέμε δ' ἔγχρυσα κύπελλα·
ἡ δὲ τετάρτη ὕδωρ ἐφόρει, καὶ πῦρ αἴθεσκε
πολλὸν ὑπὸ τρίποδι μεγάλῳ· ἰαίνετο δ' ὕδωρ.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐθερμήνατο ὕδατι λαμπομένῳ,
ἐς ῥ' ἀσάμινθον ἔσαττε, λόεν δ' ἐκ τρίποδος μεγάλοιο,
θυμῷ δὴν κεράσσασα κατὰ κρατός τε καὶ ὤμων,
ὄφρά μοι ἐκ κάματον θυμοφθόρον εἵλετο γυῖων.
αὐτὰρ ἐπεὶ λόσσέν τε, καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δὲ μιν χλαῖναν καλὴν βάλε καὶ χιτῶνα·
εἷσε δὲ μ' εἰσαγαγοῦσα διὰ θρόνου ἀργυροήλου,
καλοῦ, δαιδαλέου· ὑπὸ δ' ἀθρόα ἔστι πάγχυ.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· πρὸ δ' ἧκε τραπέζαν εὐπολίδα.
σῖτον δ' αἰδοίη παρέθηκε φέρουσα,
εἴδεα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
ἐδμεναι δ' ἐκέλευε· ἐμῷ δ' οὐκ ἤνδανε θυμῷ.
ἀλλ' ἤμην ἀλλοφρονέων, κακὰ δὲ φρεσὶν ᾗσιν ἐνόεον.
Κίρκη δ' ὡς γὰρ ἴδεν ἔμ' ἥμενον, οὐδ' ἐπὶ σίτῳ
χεῖρας ἰάλλοντα, συηρὸν δέ με φῶτ' ἔχοντα,
αὖτις ἔπειτα παρὰ πτερόεντα προσηύδα·

Τίφθ' ὅτι ὧδε Ὀδυσεῦ κατ' ἄρ' ἕζεαι ἶσος ἀνάσσῳ,
θυμὸν ἔδων; βρώμης δ' οὔ πω ἅπτεαι οὐδὲ ποτῆτος;
ἦ τινά

quis? cuias es hominum? ubi tibi urbs atq; parentes?
stupor me tenet q non epotis his medicaminib. domitus
nõ n. quisquã alius uir hæc medicamina sustinuit (ex-
quicunq; hauserit, & primũ transmiserit sepẽ dẽtium.
tibi uerò aliqua in pectoribus immutabilis mens est.
nimirum tu Vlysses es uersutus, quem mihi semper
prædixit uenturum aurea uirga Mercurius,
ex Troia reuersum celeri cum naue nigra.
sed age sanè in uaginam gladium pone, nos uerò deinde
lectum meum conscendamus, ut commixti
lecto & amore, confidamus inuicem.

Sic ait, at ego ipsam excipiens alloquebar: Vlyssa
ô Circe, quo pacto me iubes tibi mitem esse? ad.
quæ mihi sues quidem fecisti in domibus socios:
ipsum autem hic detinens, dolosa iubes
ad thalamum ire, & tuum conscendere lectum,
ut me nudatum, malum & effœminatum facias?
non sanè ego uolo tuum conscendere lectum,
nisi mihi sustineas dea magnum iuramentum iurare,
ne ullum mihi detrimentum malum machineris aliud.

Sic dicebam. illa uerò continuè iurauit ut iubebam.
ac postquam iurauit perfecitq; iusiurandum,
tum ego Circes conscendi perpulchrum lectum.
ancillæ autem interea quidem intra domum satagebant
quatuor, quæ ei domi operosæ erant.
natæ autem hæ erant ex fontibus, & à syluis,
& ex sacris fluminibus, quæ ad mare profluunt.
harum una quidem iniecit sedilibus stragula pulchra,
purpureas supernè, internè lintea tenuia subiecit:
altera uerò ante sedilia extendit mensas
argenteas, his autem apposuit aureas lances:
tertia uerò in cratere melliflum uinum miscebat
dulce in argenteo, distribuit autem aurata pocula:
quarta uerò aquam ferebat, & succendit ignem
magnum sub tripode magno: calefiebat autem aqua.
cæterùm postquam ferbuit aqua in splendido aheno,
in labrum collocatum, lauit ex tripode magno,
gratè fundens per caput & humeros,
ut mihi laborem animi corruptorẽ demeret ex membris.
portò posteaquam lauit, & unxit pingui oleo,
meq; pallio pulchro induit atq; tunica:
collocauit autem me introductum in sedili argenteo,
pulchro, fabrefacto: scabellum autem sub pedibus erat.
aquam autem ancilla aquali infundebat ferens
pulchro, aureo, super argenteo lebete,
lauare: iuxta autem politam extendit mensam.
panem autem uenerandæ proma apposuit ferens,
edulia multa apponens, gratificans præsentibus.
edere autem iussit: meo autem non placebat animo.
sed sedebam alia cogitans, mala aũt prouidebat animus.
Circe autem ut agnouit me sedentem, neq; ad cibum
manum extendentẽ, grauem autẽ me dolorem habẽtem,
propè astans uerba uolatilia dixit:

Quid sic Vlysses sedes similis muto, Circa Vlyss.
animum macerans? cibum aũt non attingis neq; potum?

an

ne aliquem dolum alium times, neq; te oportet
timere: iam enim iurauí fortè iuramentum.
Sic ait. at ego ipsam excipiens dixi:
ô Circe, quis sanè uir qui æquus & iustus sit,
prius sustineat gustare cibum atq; potum,
antequam soluerit socios & in oculis uiderit?
sed si sanè benigna bibere edereq; iubes,
solue, ut oculis uideam dilectos socios.
Sic dicebam. Circe autem ex ædibus ibat
uirgam tenens in manu, fores autem aperuit haræ:
exegitq; porcis similes nouem annorum.
illi quidem continuò stabant contrarij: illa autem per eos
incedens adunxit unicuiq; medicamen aliud.
borum q. è membris pili defluebant, quos antè produxerat
medicamen pernicioſum, quod ipsis dederat Circe:
uiri aût cõtinuò reddebantur iuniores q̃ antea fuerant,
& multo pulchriores & maiores aſpectu.
agnouerũt antẽ me illi, inq; hæserunt in manibus quisq;:
omnibus a. suauis subortus est luctus, per domum autem
horrendum resonabat. dea uerò misertа est & ipsa:
illa autem prope me stans locuta est diua dearum:
generoſe Laertiade multiſcie Vlysses,
nade nunc ad nauem celerem & ad littus maris:
nauem quidẽ omnium primũ subducite ad continentem,
facultates uerò in speluncis deponite, armaq; omnia:
ipse autem statim reuertere, & adduc dilectos socios.
Sic ait. at mihi perſuaſus est animus generoſus:
institiq; ire ad nauem celerem & littus maris:
inueni deinde iuxta nauem celerem dilectos socios
miſerabiliter lugentes, tenellas lacrymas profundentes.
ac ueluti nillaticæ uitulæ circum uaccas armentales
uenientes ad mandram, poſtquam herbæ saturæ sunt,
omnes simul uitulantur oppoſitæ: neq; ipsa stabula
detinent, sed multum mugientes circum currunt
matres: sic me illi poſtquam uiderunt oculis,
lacrymantes circundabãt. uidebatur aût ipsorũ animus
sic esse ueluti in patriam uenisſent & urbem suam
aſperæ Ithacæ, ubi nutriti sunt atq; nati:
& me lugentes uerbis uolatibus alloquebantur:
tibi quidem redeunti generoſe sic gratulamur
perinde atq; si in Ithacam uenisſemus patriam terram:
sed age aliorum ſociorum narra interitum.
Sic dicebant. & ego alloquebar blandis uerbis:
nauem quidem omnium primum subducamus in littus,
bonaq; in speluncis reponamus, armaq; omnia.
uos autem accelerate me una uniuerſi ſequi,
ut uideatis ſocios ſacris in ædibus Circes
bibentes & comedentes. copiam enim habent.
Sic dicebam. illi celeriter meis uerbis obediebant.
Eurylochus autem solus mihi detinebat omnes ſocios,
& ipſos alloquutus, uerba uolucria proloquutus est:
ah miſeri, quò imus? quid mala deſideratis iſta,
Circes ad ædes deſcendere? quæ omnes
aut ſues aut lupos reddet, aut leones,
qui ei magnam domum cuſtodiamus etiam ui,

ἢ τινά τε καὶ ἄλλον ἄϊσαι, ὃς δ' ἔτι σὲ χρὴ
δειδιέμεν· ἤδη γάρ τοι ἀπώμοσε καρτερὸν ὅρκον.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέφην·
ὦ Κίρκη, τίς γάρ κεν ἀνὴρ ὃς φαίσιμος ἔῃ,
περὶ τλαίη πάσασθαι ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
πρίν γ' λύσασθ' ἑτάρους καὶ ἐφθαλμοῖσιν ἴδ'ἔασθαι;
ἀλλ' εἰ δὴ πρόφρασσα πιεῖν φαγέμεν τε κελεύεις,
λῦσον, ἵν' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω ἐρίηρας ἑταίρους.
Ὡς ἐφάμην. Κίρκη δ' ἐκ μεγάροιο βεβήκει
ῥάβδον ἔχουσ' ἐν χερί, θύρας δ' ἀνέῳξε συφειοῦ
ἐκ δ' ἔλασεν σιάλοισιν ἐοικότας ἐννέα οἷσιν.
οἱ μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐναντίοι· ἡ δ' ἐπὶ μὲν τοῖς
ἐρχομένη πᾶσιν ἐπάλειφεν ἑκάστῳ φάρμακον ἄλλο.
τῶν δ' ἐκ μὲν μελίων τρίχες ἔρρεον, ἃς πρίν ἔφυσε
φάρμακον ὀλοὸν ἐδωκε, τὸ σφιν πόρε πότνια Κίρκη·
ἄνδρες δ' αὖθ' ἵσταντο νεώτεροι ἢ πάρος ἦσαν,
καὶ πολὺ καλλίονες καὶ μείζονες εἰσοράασθαι.
ἔγνωσάν τε μὲ κεῖνοι, ἔφυν τ' ἐν χερσὶν ἕκαστος·
πᾶσιν δ' ἱμερόεις ὑπέδυ γόος, ἀμφὶ δὲ δῶμα
σμερδαλέον κονάβιζε. θεὰ δ' ἐλέαιρε καὶ αὐτή·
ἆσσον δ' ἐμοὶ ἄγχι στᾶσα πρόσφη δ' ἔπεα πτερόεντα·
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἔρχεο νῆα θοὴν καὶ ἅλαδε νῆ σὴν θαλάσσης·
νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσασθε ἠπείρονδε,
κτήματα δ' ἐν σπείεσι πιλάσασθε, ὅπλα τε πάντα·
αὐτὸς δ' αὖθ' ἑπέσθαι, καὶ ἄγειν ἑτάρους ἐπέρωε.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμοὶ γ' ἐπιπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
βλῆν δ' ἐλθὼν αὖθι νῆα θοὴν καὶ δῖναν θάλασσαν·
εὗρον ἔπειτ' αὖθι νηῒ θοῇ ἐρίηρας ἑταίρους
οἰκτρῇ ὀλοφυρομένους, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντας.
ὡς δ' ὅταν ἀγραυλοι πόρτιες βοὸς ἀγελαίης
ἐλθόντας δι' κόπον, ἐπὶ βουσὶν νομέωνται,
πᾶσαι ἅμα σκαίρουσιν ἑαυτίαι· δὲ τε σηκοὶ
ἴσχουσ', ἀλλ' ἀδινὸν μυκώμεναι ἀμφιδέονται
μητέρας· ὣς ἐμὲ κεῖνοι ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσι,
δακρυόεντες ἔχυντο. δόκησε δ' ἄρα σφίσι θυμὸς
ὡς ἔμπη ὡς εἰ πατρίδ' ἱκοίατο καὶ πόλιν αὐτὴν
τρηχείης Ἰθάκης, ἵνα τ' ἔτραφεν ἠδ' ἐγένοντο·
καί μ' ὀλοφυρόμενοι ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
σοί μὲν νοσήσαντι δ' ἰοτρεφὲς ὡς ἐχάρημεν
ὡς ἔτ' εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα γαῖαν·
ἀλλ' ἄγε νῆα ἄλλην ἑτάρων κατάλεξον ὄλεθρον.
Ὡς ἔφαν. αὐτὰρ ἐγὼ πρόφρων μαλακοῖς ἐπέεσσιν,
νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσομεν ἠπείρονδε,
κτήματά τ' ἐν σπείεσι πιλήσομεν, ὅπλά τε πάντα·
αὐτοὶ δ' ὀτρύνεσθε ἐμοὶ ἅμα πάντες ἕπεσθαι,
ὄφρα ἴδητε ἑτάρους ἱεροῖς ἐν δώμασι Κίρκης
πίνοντας καὶ ἔδοντας· ἔπι πλεῖστα γὰρ ἔχουσιν.
Ὡς ἐφάμην. οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο.
Εὐρύλοχος δ' ἄρα μοῖος ἐρύκανε πάντας ἑταίρους,
καί σφεας φώνησεν, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
ἆ δειλοί, πόσ' ἴμεν; τί κακῶν ἐμέρεσθε τόσσων,
Κίρκης δὲ μέγαρον καταβήμεναι; ἢ κεν ἅπαντας
ἢ σῦς ἢ λύκους ποιήσει τε, λέοντας,
οἵπερ οἱ μέγα δῶμα φυλάσσομεν ἠνεκὲς αὖτε,

ὑπὸ

ὡς ἔπορ Κύκλωψ ὄρξε, ὅτε οἱ μέγα θυμὸν ἀμείρων ἕταροι, σὺν δ' ὁ θρασὺς εἵπετ' Ὀδυσσεύς· τόφρα γὰρ οὐ κείνοι ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο.

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἔγωγε μετὰ φρεσὶ μερμήριξα, ἀπαορ ἀμφοτέρωθεν ταυήκεος ἄορ ποχεῖον πρὸ μηροῦ, ὄφρ' οἱ ἀποτμήξας κεφαλὴν ὀλέσαιμι πελάσσας, καὶ μιν ὠκῶ πορ ἐόντι μάλα σχεδόν· ἀλλά μ' ἑταῖροι μειλιχίοις ἐπέεσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος, ὄφρ' ἐπὶ μὲν ἐάσαμεν, εἰ σὺ πελάσσεις, αὐτοὶ πὰρ νηί τε μένειν καὶ νῆα ἐρύσσαι· ἡμῖν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὰ πρὸς δώματα Κίρκης.

Ὡς φάμενοι, πρὸ νηὸς αὐλίου ἠδὲ θαλάσσης ὀδὲ μὲν Εὐρύλοχος κοίλην πρὸ νηὸς λέλειπτο, ἀλλ' ἕπετ' ὀδ δ' εἰσὶν γὰρ ἐμὼν ἐκπαγλον ὀπιπεύ τόφρα ἴδοι οὗ ἄλλοι ἑταῖροι φὼς δ' ὤμασι Κίρκη φὼς δ' ὑπείως λοῦσέν τε, καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ. ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας καλὰς βάλεν, ἠδὲ χιτῶνας. δαινυμένους δ' εὗ πάντας ἐφεύρομεν ἔνδον ἐόντας. οἱ δ' ἐπεὶ ἀλλήλους ἴδον, ὠφράνθησαν τε πάντα, πλαῖον ὀδυρόμενοι, πόθι ἶσα κιχείη δῶμα.

ἠδ' ἐμὲ δὴ ἄγχι στᾶσα προσηύδα δῖα θεάων, Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ, μηκέτι νῦν θαλερὸν γόον ὄρνυτε· οἶδα καὶ αὐτὴ ἃ μὲν ὅσ' ἐν πόντῳ πάθετ' ἄλγεα ἰχθυόεντι, ἠδ' ὅσ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐνὶ χέρσῳ. ἀλλ' ἄγετ' ἐδίετε βρώμην, ἠδὲ πίνετε οἶνον, ἀσόκῳ αὖτις θυμὸν ἐνὶ στήθεσι λάβητε, οἷον ὅτε πρώτιστον ἐλείπετε πατρίδα γαῖαν τρηχείης Ἰθάκης· νῦν δ' ἀσκελέως καὶ ἄθυμοι αἰεὶ ἄλγε' ἀλαλκεῖν μεμνημένοι ἠδὲ πόδ' ὑμῖν θυμὸς ἐνὶ δουρὸς ἰήν, ἐπεὶ μάλα πολλὰ πεπόνθει.

Ὡς ἔφαθ'. ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπιπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ. ἔνθα μὲν ἤματα πάντα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ· ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐνιαυτὸς ἔην, περὶ δ' ἔδραμον ὧραι, μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα μακρὰ τέλεσθεν, καὶ τότε μ' ἐκκαλέσαντες ἔφαν ἐρέεσθαι ἑταῖροι δαιμόνι', ἦ δὴ νῦν μεμνήσκεο πατρίδος αἴης, εἴ τοι θέσφατόν ἐστι σαωθῆναι, καὶ ἱκέσθαι οἶκον δὲ ὑψόροφον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.

Ὡς ἔφαν. αὐτὰρ ἐμοὶ γ' ἐπιπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ. ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον κατιόντα ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ· ἤμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν, οἱ μὲν κοιμήσαντο κατὰ μεγάρα σκιόωντα· αὐτὰρ ἐγὼ Κίρκης ἐϋδὰς πόδα καλλιθρόνοιο δύνης, γνοὺς ἐλιτανεύουσα· θεὰ δ' ἐμὸν ἔκλυεν αὐδήν· καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,

Ω Κίρκη, τέλεσόν μοι ὑπόσχεσιν ἣν πάρ ὑπέστης, οἴκαδε πεμψέμεναι. θυμὸς δ' ἐμοὶ ἔσσυται ἤδη, ἠδ' ἄλλων ἑτάρων, οἳ μὲν φθινύθουσι φίλον κῆρ, ἀμφ' ἔμ' ὀδυρόμενοι, ὅτε που σύγε νόσφι γένωμαι.

ὣς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων, Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ, μηκέτι νῦν ἄεκοντε μέ γ' ἐνὶ μίμνειν εἴκω·

ut Cyclops fecit, quando eius ad ſtabulum uenerunt noſtri ſocij, cum his audax ſequutus eſt Vlyſſes. huius enim etiam illi inſipientia perierunt.

Sic ait. at ego in mente deliberaui, extracto longo gladio craſſo à femore, hoc ei abſciſſum caput ad ſolum deïcere, tametſi conſanguinitate proximo. ſed me ſocij mollibus uerbis continuerunt aliunde alius: diuine, hunc quidem linquamus, ſiquidem tu iubes, hic iuxta nauem manere & nauem cuſtodire: nobis autem dux eſto ſacram ad domum Circes.

Sic loquuti, ab naue aſcendebant atq; mari. neq; quidē Eurylochus cauā apud nauē relinquebatur, ſed ſequebatur: timuit enim meas atroces minas. interea uerò alios ſocios in domo Circe ſtudioſe lauit q́, & unxit pingui oleo. circum autem pulchra pallia induit, atq; tunicas. epulantes autem pulchrè omnes inuenimus intra ædes. hi uerò poſtquā inuicē conſpexerūt, reputarūt q́ omnia, flebant lugentes, undiquaq; autem reſonabat domus. illa uerò prope me ſtans alloquebatur dina dearum:

Diuine Laertiade uerſute Vlyſſes, ne amplius nunc tenellū luctū excitetis. ſcio etiam ipſa uos quæ in ponto paſſi eſtis dolores piſcoſo, atq; quæcunq; iniuſti uiri nocuerunt in terra. ſed agite comedite cibum, & bibite uinum, donec denuo animum intra præcordia receperitis, qualem quando primum relinquebatis patriam terram aſperæ Ithacæ: nunc uerò exules & triſtes ſemper erroris duri memores: neq; unquam nobis animus eſt in lætitia, quandoquidē malde multa paſſi ſu-

Sic ait. nobis aūt continuò paruit animus generoſus. hic quidem diebus omnibus perfectum in annum ſedimus conuiuantes carnibus immenſis & ſuaui uino: ſed quādo certè annus erat, & circumuertebantur horæ, menſibus exactis, & dies longi perfecti ſunt, tunc me nocatum allocuti ſunt dilecti ſocij: infelix, iam nunc memor eſto patriæ terræ, ſi tibi fatale eſt ſeruari, atq; peruenire domum ad excelſam & tuam in patriam terram.

Sic dicebant, ac mihi perſuaſus eſt animus generoſus. ſic tum quidem tota die ad ſolis occaſum ſedimus conuiuantes carnibus immenſis & ſuaui uino: quando uerò ſol occidit, & caligo aduenit, illi quidem dormierunt per ædes obſcuras: at ego Circes conſcenſo ſplendido lecto, ad genua ſupplex rogaui: dea uerò meam audiuit uocem: & ipſam compellans uerba uolatilia dixi:

O Circe, perfice mihi promiſſionem quam promiſiſti, ad domum miſſuram, animus antē mihi impellitur iam, atq; aliorum ſociorum, qui mihi affligunt charum cor, circa me lugentes, quandocunq; tu abes.

Sic dicebam. illa continuò excepit dina dearum, diuine Laertiade uerſute Vlyſſes, ne amplius nunc inuiti mea manete in domo:

ἀλλ'

ſed

πρὸ, συγγραφ. ὁ ὑλοχος γὰρ γίγνα μένα τῶν Ὀδυσσέως ἀδιλφῶν.

Vlyſſis ſo cios ad Ci ceu ſex.

ſed aliam oportet primùm uiam perficere, & peruenire
ad Plutonis domum & diræ Proſerpinæ,
animam conſulturos Thebani Tireſiæ,
uatis caci, cuius mentes firmæ ſunt.
huic etiam mortuo mentem tribuit Proſerpina
ſoli ſapere: reliqui umbræ feruntur.
Sic ait. at mihi fractum eſt amicum cor:
flebam autem in lecto ſedens, neq; animus
nolebat amplius uinere & uidere lumen ſolis:
cæterùm poſtquam fleniq; prouolutusq; ſatur eram,
tunc ipſam uerbis excipiens alloquebar:
ô Circe, quis nam hanc uiam præibit?
ad Plutonem uerò nemo unquam peruenit naue nigra.
Sic dixi. illa continuò reſpondit diua dearum:
diuine Laertiade uerſute Vlyſſes,
uniuimè tibi ducis deſiderium apud nauem curæ ſit:
quin malo erecta, uelisq; albis expanſis,
ſede: illam uerò tibi flatus Boreæ feret.
ſed cùm iam naue per Oceanum tranſmittes,
hic littus breue & nemora Proſerpinæ,
longæq; populi, & ſalices ſteriles,
nauem quidem illic ſiſte in Oceanum uerticoſum,
ipſe autem in Plutonis eas domum obſcuram.
hic quidem in Acherontem Pyriphlegetonq; confluunt
Cocytuſque, qui ſanè Stygis aquæ eſt corrugus,
rupesq; confluens q; duorum fluuiorum murmurantium.
hic deinde Heros accedens propè, ut te iubeo,
foſſam fode cubitalem quoquouerſum.
ſuper illam libamen funde omnibus mortuis,
primum mulſo, deinde autem ſuaui uino,
tertiũ rurſus aqua: inſuper autem farinam albam miſce.
multa uerò ſupplicato mortuorum imbecillis capitibus,
reuerſum in Ithacam, ſterilem uaccam quæ optima ſit
ſacrificaturũ domi tuæ, pyramq; impleturũ rebus bonis.
Tireſiæ uerò ſeparatim arietem ſacrificaturum ſoli,
prorſus nigrum, qui inter oues excellit ueſtras.
cæterũ poſtquã precib. oraueris inclytas gentes mortuo-
hic ouem marem ſacrifica fœminamq; nigram, (rum,
ad Erebum uerſus, ipſe autem ſeorſim auerſus ſis,
contendens ad fluuij fluenta. ibi uerò multæ
animæ accedent mortuorum defunctorum.
& tum continuò ſocios incita & iube
oues quæ quidem iacebunt mactatæ ſæuo ferro
excoriatas comburere: uota uerò facere dijs,
generoſo Plutoni & diræ Proſerpinæ.
ipſe autem gladio acuto exerto à femore
ſedeas, neq; permitte mortuorum imbecillia capita
ad ſanguinem propè accedere, antequã Tireſiã audieris.
hic tibi ſtatim uates aduenier dux populorum,
qui ſanè tibi dicet uiam & modum itineris,
reditumq; ut per pontum proficiſcaris piſcoſum.
Sic dixit. continuò a. auream ſedẽ habẽs uenit aurora.
me uerò pallio tunicaq; neſtibus induit.
ipſa autem candidam togam ingentem induit Nympha
tenuem & uenuſtam, zona autem cinxit lumbos,
pulchra,

ἀλλ' ἄλλῃ χρὴ πρῶτον ὁδὸν τελέσαι, καὶ ἱκέσθαι
εἰς Ἀΐδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης,
ψυχῆς χρησομένους Θηβαίου Τειρεσίαο,
μάντιος ἀλαοῦ, τοῦ τε φρένες ἔμπεδοί εἰσι.
τῷ καὶ τεθνειῶτι νόον πόρε Περσεφόνεια
οἷῳ πεπνύσθαι· τοὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσιν.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμοί γε κατεπλάγη φίλον ἦτορ·
κλαῖον δ' ὤ λεχέεσι καθήμενος, οὐδέ τι θυμὸς
ἤθελ' ἔτι ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ τερπλάων τε κυλινδόμενός τε κορέσθην, al. κλαίων τε
καὶ τότε δή μιν ἔπειτα προσέφη ἀμφιβρότη πεπνυμένη·
ὦ Κίρκη, τίς γὰρ τάδε τῷ ὀδὸν ἡγεμονεύσει;
εἰς Ἄϊδος δ' οὔπω τις ἀφίκετο νηῒ μελαίνῃ.
Ὡς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
μή τι τοι ἡγεμόνος γε ποθὴ πρὸ νηὸς μελαινῆς
ἰσόν γ' σήσας, αὐτὰ δ' ἱστία λευκὰ πετάσσας,
ἧσθαι· τὼ δέ κέ τοι πνοιὴ Βορέαο φέρησιν.
ἀλλ' ὁπότ' ἂν δὴ νῆα διὰ Ὠκεανοῖο πρήσσῃς,
ᾗθι παρ' ἀκτὴν λάχεια καὶ ἄλσεα Περσεφονείης,
μακραί τ' αἴγειροι, καὶ ἰτέαι ἀλεισίκαρποι·
νῆα μὲν αὐτοῦ κέλσαι ἐπ' Ὠκεανῷ βαθυδίνῃ,
αὐτὸς δ' εἰς Ἀΐδεω ἰέναι δόμον ἠερόεντα.
ἔνθα μὲν εἰς Ἀχέροντα Πυριφλεγέθων τε ῥέουσι
Κωκυτός θ', ὅς δὴ συγὸς ὕδατός ἐστιν ἀπορρώξ,
πέτρη τε, ξυνίουσίς τε δύω ποταμῶν ἠριδάπων.
ἔνθα δ' ἥρως χειμαθεὶς πέλας, ὥς σε κελεύω,
βόθρον ὀρύξαι ὅσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα.
ἀμφ' αὐτῷ δὴ χοὴν χεῖσθαι πᾶσι νεκύεσσι,
πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνῳ,
τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι· ὕπερθε δ' ἄλφιτα λευκὰ πασσέ-
πολλὰ δὲ γενέσθαι νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα, (μεν
ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην, σεῦαι βοῦν ἔτιν ἀρίστην
ἔξειν τ' μεγάροισι, πυρὴν τ' ἐμπλησάμενον ἐσθλῶν.
Τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθεν ὄϊν ἱερεύσεμεν οἶον,
πάμμελαν, ὃς μήλοισι μεταπρέπει ὑμετέροισιν.
αὐτὰρ ἐπὴν λίσσῃσι λιτὰς κλυτὰ ἔθνεα νεκρῶν,
ἔνθ' οἶν ἀρνειὸν ῥέξειν θήλειάν τε μέλαιναν,
εἰς Ἔρεβος στρέψας, αὐτὸς δ' ἀπονόσφι τραπέσθαι
ἱεμένῳ ποταμοῖο ῥοάων. ἔνθα δὲ πολλαὶ
ψυχαὶ ἐλεύσονται νεκύων κατατεθνειώτων.
δὴ τότ' ἔπειθ' ἑτάροισιν ἐποτρύνασθαι καὶ ἀνώγειν
μῆλα τὰ δὴ κατέκειτ' ἐσφαγμένα πηλείῃ χαλκῷ
δέρραντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
ἰφθίμῳ τ' Ἄϊδι καὶ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ.
αὐτὸς δ' ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
ἧσθαι, μηδὲ ἐᾶν νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
αἵματος ἆσσον ἰέμεν, πρίν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
ἔνθά τοι αὐτίκα μάντις ἐλεύσεται ὄρχαμε λαῶν,
ὅς κέν τοι εἴπῃσιν ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθου,
νόστον θ', ὡς οὐκ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα.
Ὡς ἔφατ. αὐτίκα δὴ χρυσόθρονος ἦλυθ' ἠώς.
ἀμφὶ δέ μοι χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσεν.
αὐτὴ δ' ἀργύφεον φᾶρος μέγα φῶτο νύμφη
λεπτὸν καὶ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰξυῖ,
καλὴν,

παλλὼ, χρυσείῳ κεφαλὴν δ' ἐπέθηκε καλύπτρῳ.
αὐτὰρ ἐγὼ δμῶας δμώατ' ἰὼν ὄτρυνον ἑταίρους,
μειλιχίοις ἐπέεσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον,
μηκέτι νῦν εὕδοντε ἀωτεῖτε γλυκὺν ὕπνον·
ἀλλ' ἴομεν· δὴ γάρ μοι ἐπέφραδε ποτνια Κίρκη.
Ὡς ἐφάμην. τοῖσιν δ' ἐπιπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
ἦλθε μὲν οὐδ' ὁσίην πατρὸς ἀπήμονας ἦγον ἑταίρους·
Ἔλπήνωρ δ' ἔτις ἔσκε νεώτατος οὐδέ τι λίην
ἄλκιμος οὐ πολέμῳ, ὅττε φρεσὶν ἦσιν ἀρηρὼς,
ὅς μοι ἄνευθ' ἑτάρων ἱεροῖς ἐν δώμασι Κίρκης
ψύχεος ἱμείρων κατελέξατο οἰνοβαρείων·
κινυμένων δ' ἑτάρων ὅμαδον καὶ δοῦπον ἀκούσας,
ἆψ ἀπέπιτνε κάρηνα, καὶ ἐκλάθετο φρεσὶν ἦσιν
ἄψορρον κατάβασιν ἰὼν ὀλισθάνε μακρήν·
ἀλλὰ κατανικρὺ τέγεος βῆσεν, ἐκ δὲ οἱ αὐχὴν
ἀτρακτάλως ἐάγη, ψυχὴ δ' ἄϊδόσδε κατῆλθε.
ἐρχομένοισι δ' τοῖσιν ἐγὼ μετὰ μῦθον ἔειπον,
Φάσθε νύ πως οἰκόνδε φίλην ὀΐεσθαι ἰκέσθαι
ἤματι καὶ νήεσσι πολυκλήϊσι θοῇσι
εἰς Ἰθάκην δ' ὁμοῦ πᾶσιν ἐπαυρέμεν ἐσθλὰ ἑταίροις,
ἀλλ' ἄλλην μοι πρῶτον ὁδὸν τετληότι θυμῷ
ἐξανύειν ἐκέλευσε καὶ ἐς δόμον Ἄϊδος εἰσὶν
ἐλθεῖν καὶ Θηβαίου Τειρεσίαο
ψυχὴν χρησομένους Ἀϊδήλου Τειρεσίαο.
Ὡς ἐφάμην. τοῖσιν δὲ κατεπλάγη ἦτορ ἑκάστου·
ἕζοντο δὲ κατὰ χῶρον, τίλοντό τε χαίτας.
ἀλλ' οὐ γάρ τις πρῆξις ἐγίνετο μυρομένοισιν.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ὦδε νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης
ἤλυθον ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες,
τόφρα δ' ἄρ' οἰχομένη Κίρκη πρὸ νηὸς μελαίνης
ἀρνειὸν κατέδησεν, ὄϊν θηλύτε μέλαιναν,
ῥεῖα παρεξελθοῦσα. τίς κεν θεὸν ὀφθαλμοῖσιν
ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιτο, ἢν μὴ ἐθέλοντα;

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Λ. ῥαψῳδία ἐπώδεσπος.

Ἀπαγγέλλει πῶς κατὰ τὰς Κίρκης ἐντολὰς εἰς ᾅδου κατῆλθε· καὶ ὡς ἐπύθετο Τειρεσίου τοῦ μάντεως περὶ τῆς ἑαυτοῦ καὶ τῶν ἄλλων σωτηρίας, καὶ ὡς τὰς Ἥρωας καὶ τὰς Ἡρωΐδας εἶδεν ἐν ᾅδου, καὶ τὴν μητέρα, καὶ τῶν εἰς Ἴλιον συστρατευσάντων τινάς, καὶ τῶν ἐν ᾅδου κολαζομένων τινάς.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Λ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Λάμβδα δ' ἐν αἴδι ψυχὰς ἐνίνυχε Νοστέος Ὀδυσσεύς.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὦδε νῆα κατηλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,
νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν,
ἐν δ' ἱστὸν τιθέμεσθα καὶ ἱστία νηὶ μελαίνῃ.
ἐν δὲ τὰ μῆλα λαβόντες ἐβήσαμεν, ἐν δὲ καὶ αὐτοὶ
βαίνομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὼς κυανοπρῴροιο
ἔπνεεν οὖρον ἴει πλησίστιον, ἐσθλὸν ἑταῖρον,
Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
ἡμεῖς δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα,
ἥμεθα. τὴν δ' ἄνεμός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνεν.
πρὶν δ' ἀναμερίης τέτατο ἰὸς ἱστία πᾶσα πορούσης,
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
ἦλθε δὲ πείρατ' ἴκανε βαθυρρόου Ὠκεανοῖο·

pulchra, aurea: capiti uerò impoſuit calanticam.
at ego per domum uadens excitabam ſocios,
mollibus uerbis aſſando uirum quenq;:
ne amplius nunc dormientes indulgete dulci ſomno: Vlyſſ. ſocijs.
ſed eamus: iam enim mihi edixit ueneranda Circe.
Sic dicebam. illis uerò perſuaſus eſt animus generoſus.
neq; ſanè illinc illæſos abduxi ſocios:
Elpenor quidam erat minimus natu, neq; nalde Elpenoris caſus.
fortis in bello, neq; mente ſua aptus,
qui mihi ſeparatim à ſocijs ſacris in ædibus Circes
refrigerium cupiens dormiuit bene potus:
mouentibus autem ſocijs ſtrepitu & tumultu audito,
repentè ſurrexit, & oblitus eſt mente ſua
retrograde deſcendere iens in ſcalam longam:
ſed è regione tecti decidit, eius autem ceruix
ex uertebris fracta eſt, anima uerò ad inferos deſcendit.
uenientibus autem hic ego ſermonem dixi:
Exiſtimatis fortaſsis domum charam ad patriã terram
uenturos: aliam uerò nobis uiam dixit Circe
ad Plutonis domum & diræ Proſerpinæ,
animam conſulturis Thebani Tireſiæ.
Sic dixi. illis uerò fractum eſt charum cor.
ſedentes autem illic flebant, euellebantq; capillos.
ſedenim nullus profectus fiebat lugentibus.
ſed quando ad nauem celerem & littus maris
ibamus triſtes, teneras lacrymas profundentes,
interea uadens Circe ad nauem nigram
maſculam alligauit onem, fœminamq; nigram,
facilè prætergreſſa. quis' nam deum nolentem
oculis uideat, aut huc aut illuc euntem?

ODYSSEAE HOMERI XI. *Rapſodiæ argumentum.*

Enarrat quomodo ad Circes mandata ad inferos deſcenderit: & quo pacto audiuerit Tireſiam uatem de ſua & aliorum ſalute. Et ut Heroas & Heroidas uiderit apud inferos, & matrem, & eorum qui ad Ilium militarunt, nonnullos: & eorum qui apud inferos puniuntur.

ODYSSEAE HOMERI Λ. *RAPSODIA.*

Vndecimo uerò apud inferos ad animas peruenit Vlyſſes.

ΑΥτὰρ ἐπεὶ δὴ νῆα κατηλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,
νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν,
ἐν δ' ἱστὸν τιθέμεσθα καὶ ἱστία νηὶ μελαίνῃ.
ἐν δὲ τὰ μῆλα λαβόντες ἐβήσαμεν, ἐν δὲ καὶ αὐτοὶ
βαίνομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὼς κυανοπρῴροιο
ἔπνεεν οὖρον ἴει πλησίστιον, ἐσθλὸν ἑταῖρον,
Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
ἡμεῖς δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα,
ἥμεθα. τὴν δ' ἄνεμός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνεν.
πρὶν δ' ἀναμερίης τέτατο ἰὸς ἱστία πᾶσα πορούσης,
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
ἦλθε δὲ πείρατ' ἴκανε βαθυρρόου Ὠκεανοῖο·

ΑΕTERVM *poſtquam ad nauem deuenimus & mare,*
nauem quidem omnium primũ deduximus in
mare diuinum,
malum autem impoſuimus & uela nauis nigræ.
intra autem pecora accipientes ire fecimus, atq; ipſi
conſcendimus triſtes, uberes lacrymas profundentes.
nobis autem rurſus à poſteriori parte nauis nigræ proræ
ſecundũ uentũ immittit implẽtem uelũ, bonum ſocium,
Circe pulchricoma, grauis dea uocalis.
nos autem armis ſingulis compoſitis per nauem,
ſedimus. hanc uentusq; gubernatorq; dirigebat. (entis,
huius aũt tota die extendebãtur uela per pontũ iter faci
occidit autem ſol, obſcurabantur autem omnes uici.
illa ad fines peruenit profundi Oceani:

hic uerò Cimmeriorum erat uirorum populusq; ciuitasq;
caligine & nube tecti, neq; unquam eos
sol lucidus aspicit radijs,
neq; cum uadit ad cœlum stelliferum,
neq; cum rursus ad terram de cœlo defertur:
sed nox perniciosa superuolat miseris mortalibus.
nauem quidem illuc profecti subduximus: pecora autem
extraximus. ipsi autem rursus ad fluxum Oceani
ibamus, donec in regionẽ puenimus quã demonstrauerat
hic uictimas quidem Perimedes Eurylochusq; (Circe.
gestabant: ego autem gladium acutũ extrahẽs à femore,
fossam feci cubitalem quoquo uersus:
circa eam antẽ libamina fundebamus omnibus mortuis,
primum melicrato, posteà uerò dulci uino,
tertiò uerò aqua: insuper farinam albam commiscui.
multum enim precatus sum mortuorum infirma capita,
ueniens ad Ithacam, sterilem bouem quæ optima
sacrificaturum in ædibus, pyramq; impleturum bonis:
Tiresiæ uerò seorsim quem sacrificaturum soli
petam nigrum, quæ inter pecora excellat nostra. (rum
has postquã supplicationib. libaminibusq; gẽtes mortuo
precatus sum, pecora uerò prehensa iugulani (bantur
super fossam, fluebat u. sanguis niger: ipsæ añt congregæ
animæ ex Erebo mortuorum defunctorum,
sponsæq; iuuenesq;, & multa patientes senes,
nirgunculæq; tenellæ, receniẽ luctum in animo habẽtes:
multi autem uulnerati ferreis hastis
uiri in bello occisi, cruenta arma habentes,
qui multi circa fossam obambulabant aliunde alius
immenso clamore: me uerò pallidus timor cepit:
tunc sanè deinde socios adhortatus iussi,
pecora quæ sanè iacebant mactata sæuo ferro,
deglubere & comburere, supplicare autem dijs,
fortiq; Plutoni & diræ Proserpinæ.
cæterùm ego gladio acuto stricto à femore
sedebam, neq; sinebam mortuorum debilia capita
ad sanguinẽ propè accedere, anteq; Tiresiã interrogasse.
prima uerò anima Elpenoris uenit socij.
nondum enim sepultus erat sub terra latas uias habente.
cadauer enim in ædibus Circes reliqueramus nos
indefletum & indefossum, quoniam labor alius urgebat.
illum ego fleui ut uidi, misertusq; sum animo,
& ipsum allocutus uerba alata dixi:

Elpenor, quo pacto ueneristi sub tenebras obscuras?
prius ueneristi pedes quàm ego cum naui nigra?
sic dixi, ille me plorans excepit sermone:
inclyte Laertiade ingeniose Vlysses,
læsit me dæmonis fatum malum, & copia uini.
Circes in domo cubans non attendi
retro descendere, iens ad scalam longam,
sed è regione tecti decidi, ceruix autem mibi
ex iunctura fracta est, anima uerò ad inferos deuenit.
nunc te per eos qui post te sunt oro non præsentes,
per uxorem & patrem, qui enutriuit parunulum,
Telemachumq; quem unicum in ædibus reliquisti:

ἔνθα ἦ Κιμμερίων αὐδρῶν δ' ἦμός τε πόλις τε
ἠέρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμένοι, οὐδέ ποτ' αὐτοὺς
Ἠέλιος φαέθων ἐπιδέρκεται ἀκτίνεσσιν,
οὐδ' ὁπότ' ἂν στείχῃσι πρὸς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
οὔθ' ὅταν αὖ πάλιν γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν πρόβαπτται·
ἀλλ' ὀλοὴ νὺξ ὀλοὴ τέτατται δειλοῖσι βροτοῖσι.
νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκείλομεν ἐκ δὲ τὰ μῆλα
εἱλόμεθ', αὐτοὶ δ' αὖτε παρὰ ῥόον ὠκεανοῖο
ἤομεν, ὄφρ' ἵκομεν χῶρον ἀφικόμεθ' ὃν φράσε Κίρκη.
ἔνθ' ἱερῆϊα μὲν Περιμήδης Εὐρύλοχός τε
ἔσχον· ἐγὼ δ' ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
βόθρον ὄρυξα ὅσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα·
ἀμφ' αὐτῷ δ' χοὰς χεόμην πᾶσι νεκύεσσιν,
πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δ' ἡδέϊ οἴνῳ,
τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι· ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνον.
πολλὰ δ' γε σταμένω νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,
ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην, στεῖραν βοῦν ἥτις ἀρίστη
ἔξειν ᾧ μεγάροισι, πυρὴν τ' ἐμπλήσασθαι ἐδλῶν·
Τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθεν ὄϊν ἱερεύσασθαι οἴῳ
πασσάμενον, ὃς μήλοισι μεταπρέπει ἠμετέροισι.
σοὶ δ' αὖθ' ὑψηχωλῆσι λιτῇσί τε ἔθνεα νεκρῶν
ἐλλισάμενος, τὰ δὲ μῆλα λαβὼν ἀπὸ εἰροτόμησον
ἧς Βόθρου, ῥέε δ' αἷμα κελαινεφὲς· αἱ δ' ἀγέροντο
ψυχαὶ ὑπὲρ δὲ Ἐρέβεσς νεκύων κατατεθνειώτων,
νύμφαι τ', ἠϊθεοί τε, πολύτλητοί τε γέροντες,
παρθενικαί τ', ἀταλαὶ νεοπενθέα θυμὸν ἔχουσαι·
πολλοὶ δ' ὀτάμενοι χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν
ἄνδρες ἀρηϊφατοι, βεβροτωμένα τεύχε' ἔχοντες,
οἱ πολλοὶ πρὸς βόθρον ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος
θεσπεσίῃ ἰαχῇ· ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος ἥρει·
δὴ τότ' ἔπειθ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα,
μῆλα τὰ δὴ κατέκειτ' ἰσφαγμένα νηλεῖ χαλκῷ,
δείραντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
ἰφθίμῳ τ' Ἀΐδῃ καὶ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ.
αὐτὰρ ἐγὼ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
ἥμην, οὐδ' εἴων νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
αἵματος ἆσσον ἴμεν, πρίν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
πρώτη δὲ ψυχὴ Ἐλπήνορος ἦλθεν ἑταίρου.
οὔπω γάρ πω ἐτέθαπτο ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης.
σῶμα γὰρ ἐν μεγάρῳ Κίρκης κατελείπομεν ἡμεῖς
ἄκλαυτον καὶ ἄθαπτον, ἐπὶ πόνος ἄλλος ἐπῆγε.
τὸν μὲν ἐγὼ κλαίων προσεφώνεον, ἐλέησά τε θυμῷ,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·

Ἐλπῆνορ, πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα;
ἔφθης πεζὸς ἐὼν ἢ ἐγὼ σὺν νηῒ μελαίνῃ;
ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ·
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
δύσμορός με δαίμων αἶσα κακὴ καὶ ἀθέσφατος οἶνος·
Κίρκης δ' ἐν μεγάρῳ κατακείμενον οὐκ ἐθέλοντα
ἀνοδὸν κατὰ βῆναι, ἰόντα πλείονα μακρὴν,
ἀλλὰ κατὰ ντικρὺ τέγεος πεσὸν, ἐκ δέ μοι αὐχὴν
ἀστραγάλων ἆγεν, ψυχὴ δ' εἰς Ἄϊδος κατέβη.
νῦν δέ σε τὴν ὀπίσω γουνάζομαι ἐν πρεόντων,
πρός τ' ἄλοχον τὴν σὴν πατρός, θ' ὅς σ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα,
Τηλέμαχόν θ' ὃν μοῦνον ἐν μεγάροισι λέιπες·

scio

οἶδ' ὅτι

αὖθι γὰρ ὥς φθ' ὑπὸ δόμον Ἀϊδαο, νῆσον δὲ Αἰαίην ἵκανες δυεργέα νῆα· ἔνθά σ' ἔπειτα ἄναξ κέλομαι μνήσασθαι ἐμεῖο, μή μ' ἄπλωτον ἄθαπτον ἰὼν ὄπιθεν κατὰ λείπειν, νοσφισθείς, μή τοι τι θεῶν μήνιμα γένωμαι· ἀλλά με κακκῆαι σὺν τεύχεσιν ἅσσά μοι ἔστιν, σῆμά τέ μοι χεῦαι πολιῆς ἐπὶ δινὶ θαλάσσης, ἀνδρὸς δυσζώοιο, τοὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι. (μὴν. τεῦξόν τέ μοι τελέσαι, πῆξαί τ' ἐπὶ τύμβῳ ἐρετ- μὴ ζωὸς δρέσσον, ἐὼν μετ' ἐμοῖς ἑτάροισιν.

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέφην· ταῦτά τοι ὦ δύστηνε τελευτήσω τε καὶ ὄρξω. νῶϊ μὲν ὣς ἕζοντε μετημοσύνω συνιεῖσιν ἥμενοι· ἐγὼ μὲν ἄνω ἐφ' αἵματι φάσγανον ἴσχων, ἔδρ' ὠλοὸν δ' ἑτέρωθεν ἑταίρου πόλλ' ἀγορεύων. ἦλθε δ' ὠδὶ ψυχὴ μητρὸς κατατεθνειώσης, Αὐτολύκου θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀντίκλεια, τὴν ζωὸν κατέλειπον ἰὼν εἰς Ἴλιον ἱρήν. τὴν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ· ἀλλ' ὀδὺ ὡς εἶων περ ὀιζυρόν περ ἐχθύων, αἵματος ἆσσον ἴμεν, πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι. ἦλθε δ' ὠδὶ ψυχὴ Θηβαίου Τειρεσίαο, χρύσεον σκῆπτρον ἔχων, ἐμὲ δ' ἔγνω καὶ προσέφη·

Τίπτ' αὖτ' ὦ δύστηνε λιπὼν φάος ἠελίοιο ἦλυθες, ὄφρα ἴδῃς νέκυας καὶ ἀτερπέα χῶρον; ἀλλ' ἀπόχαζεο βόθρου, ἄπισχε δὲ φάσγανον ὀξύ, αἵματος ὄφρα πίω, καί τοι νημερτέα εἴπω. ὣς φάτ'. ἐγὼ δ' ἀναχασσάμενος, ξίφος ἀργυρόηλον κολεῷ ἐγκατέπηξα. ὁ δ' ἐπεὶ πίεν αἷμα κελαινόν, καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσι προσηύδα μαντις ἀμύμων·

Κῆδος δλίζηαι μελιηδέα φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ· ἦ δέ τοι ἀργαλέον θήσει θεός. οὐ γὰρ ὀΐω λήσειν Ἐννοσίγαιον, ὃ, τοι κότον ἔνθορε θυμῷ, χωόμενον ὅτι οἱ υἱὸν ἑλὼν ἐλάασσας. ἀλλ' ἔτι μήν γε καὶ ὣς κακά περ πάσχοντες ἴκοισθε, αἴ κ' ἐθέλῃς σὸν θυμὸν ἐρυκακέειν καὶ ἑταίρων, ὁππότε δὴ πρῶτον πελάσῃς δυεργέα νῆα Φρικαίην νήσῳ, πεφυγὼν ἰοειδέα πόντον· βοσκομένας δ' εὑρῆτε βόας καὶ ἴφια μῆλα Ἠελίου, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει· τοὺς εἰ μήν κ' ἀσινέας ἐάσῃς, νόστου τε μέδῃαι, καί κεν ἔτ' εἰς Ἰθάκην κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε· εἰ δέ κε σίνηαι, τάδε τοι κεκμαίρομ' ὀλέθρου νηί τε καὶ ἑτάροις. αὐτὸς δ' εἴπερ κεν ἀλύξῃς, ὀψὲ κακῶς νέεαι, ὀλέσας ἅπο πάντας ἑταίρους, νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης. δόμοις δ' ἐν πήματα οἴκῳ, ἄνδρας ὑπερφιάλους, οἳ τοι βίοτον κατέδουσιν, μνώμενοι ἀντιθέλῳ ἄλοχον καὶ ἕδνα δίδοντες. ἀλλ' ἦτοι κείνων γε βίας ἀποτίσεαι ἐλθών. αὐτὰρ ἐπεὶ μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι τοῖσιν ἐπὶ μὴ δόλῳ, ἢ ἀμφαδὸν ὀξέϊ χαλκῷ, κτείνῃσθα δ' ἅπαντας λαβὼν δύπρδν ἐρετμόν, οἴκοδε σὺ ἀφίκεσθαι οἰῶν ἔσεσθαι θάλασσαν ἐπὶ ῥηϊδίην, δόλιον δ' ἄλιον μεμιγμένον ἔδμεν ἔδωσιν. ὄφρα τοι ἐν νήεσσι φοινικοπαρήοις,

scio enim quòd hinc profectus ex domo Plutonis,
insulam in Æaam fistes fabrefactam nauem:
ibi te continuò rex iubeo recordari mei,
ne me indefletum insepultum discedens post relinquas,
digressus, ne qua tibi deorum ira fiam:
sed me tumbare cum armis quæcunq; mihi sunt,
sepulchrumq; mihi erige cani in littore maris,
uiri infelicis, etiam posteris audiendum.
hæc mihi perfice, figeq; super sepulchrum remum,
quo etiam uiuus remigabam, uersans cum meis socijs.
Sic ait. at ego ipsum excipiens allocutus sum:
hæc tibi ô miser perficiam & explebo.
nos quidem sic uerbis excipientes tristibus
sedebamus: ego quidē super sanguine gladium tenebam,
idolum uerò illinc socij multa loquebatur.
aduenit post hæc anima matris demortuæ, Vmbra Anticlee matris Vl.
Autolici filia magnanimi Anticlea,
hanc uiuam reliqui profectus ad Ilium sacrum.
hanc quidem ego defleui uidens miseratus animo:
sed neq; sic permittebam priorem, tametsi mœrè tristatus,
ad sanguinē propè accedere, antequā Tiresiam audirem,
superuenit autem anima Thebani Tiresiæ,
aureum sceptrum tenens, me aūt agnouit & allocuta est:
Quid huc ô infelix reliclo lumine solis
ueniſti, ut uideas mortuos & inamœnam regionem?
sed retrocede à fossa, remoue autem gladium acutum,
sanguinem ut bibam, & tibi uera dicam.
sic ait. ego autem retrocedens, gladium argenteclauum
uagina recondi. ille deinde bibit sanguinem nigrum,
& tum sanè me uerbis alloquebatur uates inculpabilis:
Reditum quæris suauem eximie Vlysses: Tiresias ora Vlyssi omnia ita ut ris succes- prædicit.
quem tibi difficilem faciet deus. non enim puto
desiturum Neptunum, qui iram reposuit animo,
iratus quòd ei filium charum excæcasti.
sed tamen mala licet patientes perueniētis,
modò uelis tuam animum arcere & sociorum,
eo tempore quando primū appuleris fabrefactam nauē
Thrinacriæ insulæ, effugiens obscurum pontum:
pascentes autem inuenietis boues & pinguia pecora
Solis, qui omnia uidet & omnia audit:
hos si illæsos permiseris, reditumq; cures,
sanè adhuc in Ithacam mala licet patientes perueniētis:
sin læseris, tum tibi prædico mortem
nauiq; & sodalibus. ipse etiam si effugies,
serò calamitosè redibis, cum perdideris omnes socios,
naui in aliena, inuenies autem mala domi,
uiros superbos, qui tibi uictum consumunt,
ambientes diuinam uxorem & munera dantes.
cæterùm illorum uim ulciscēris aduenies.
ut uerò postquam procos domi tuæ
interfeceris sine dolo, siue palàm acuto ferro,
proficiscere deinde sumpta fabrefacta naui,
donec ad illos peruēneris qui non sciunt mare
uiri, neq; sale conditum cibum comedunt.
neq; sanè hi sciunt naues proras purpureas habentes,

neq; fabrefactos remos, quibus ala nauium sunt.
signũ uerò tibi dicam ualde manifestum, neq; te latebit:
quando tibi obuiam factus alios uiator
apparuerit uentilabrum habens in forti humero,
tum terræ infixo fabrefacto remo,
ubi litaueris Neptuno regi,
ariete, tauroq; suumq; marito uerre,
domum reuertere, faciasq; sacras hecatombas
immortalibus dijs, qui cælum latum habitant,
omnibus sanè ordine. mors uerò tibi ex mari ipsi
debilis sanè talis adueniet, quæ te occidet
senectute sub molli confectum. circum autem populi
felices erunt. hæc sanè tibi certa dico.

Sic dixit, at ego ipsum excipiens allocutus sum:
Tiresia, hæc fortassis scilicet decreuerunt dij ipsi:
sed age mihi hoc dic & uerè enarra,
matris hanc uideo animam demortuæ:
illa tacita sedet prope sanguinem, neq; suum filium
sustinet palàm aspicere, neq; alloqui.
dic rex quo pacto me agnoscet talem.

Sic dicebam. ille me rursus excipiens allocutus est:
facilè tibi uerbum hoc explicabo, & in mente ponam:
quemcunq; quidem fines mortuorum defunctorum
sanguinem prope accedere, ille tibi uerum dicet:
cui uerò inuidebis, ille tibi abibit retro.

Sic locuta anima quidẽ abyit in domum Plutonis intro
Tiresiæ regis, postquam oracula explanauit:
cæterùm ego illic manebam firmiter, donec mater
aduenit, & bibit sanguinem nigrum. statim a. agnouit,
& me lugens uerba alata dixit:

ticlea Fili mi quo pacto uenisti sub caliginem obscuram
er Vlyſ nimus? difficile uerò hæc uiuentibus uidere.
alloqui interſunt enim ingentes fluuij & grauia fluenta.
Oceanus quidem primum, quem non licet transmittere
peditem, nisi quis habeat bene compactam nauem.
num iam à Troia errans huc ueniſti
nauiq; & socijs longo tempore? necdum accessisti
ad Ithacam? neq; uidisti in ædibus uxorem?

Sic ait, at ego ipsam excipiens allocutus sum:
mater mea, necessitas adegit me ad Plutonis ædes,
animam consulturum Thebani Tiresiæ.
non enim dum prope ueni Achaiam, neq; nostram
terram ascendi, sed semper habens erro ærumnam,
ex quo primum sequebar Agamemnonem diuum
Ilium ad eximios equos nutriẽs, ut cũ Troianis bellarem.
sed age mihi hoc die & uerè narra,
quod te fatum edomuit sæuæ mortis?
an diuturnus morbus, aut Diana sagittis gaudens
suis sæuis iaculis aggrediens occidit?

ſſ. quæ dic autem mihi de patre & filio quem reliqui,
ex ma- an adhuc in illorum manibus mea bona, an quisquã iam
cõditio uirorũ alius habet, me a. non amplius putãt rediturum.
uxoris, dic autẽ mihi desponsatæ uxoris consiliumq; mentemq;
& pa- an manet cum puero, & salua omnia custodit:
an iam eam duxit Græcorum quispiam optimorum.

Sic

ἤδη θύρας ἐρετμὰ, τά τε πλόα νυσὶ πέλονται.
σῆμα δέ τοι ἐρέω μάλ' ἀριφραδές, οὐδέ σε λήσει·
ὁππότε κεν δή τοι ξυμβλήμενον ἄλλον ὁδίτην
φήσι ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀν' ἀφαδὸν ὤμῳ,
καὶ τότε δὴ γαίῃ πῆξαι ἐῢπρῳρ ἐρετμόν,
ῥέξας ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
ἀρνειόν, ταῦρόν τε, συὸν τ' ἐπιβήτορα κάπρου,
οἴκαδ' ἀποστείχειν, ἔρδειν δ' ἱερὰς ἑκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
πᾶσι μάλ' ἐξείης. θάνατος δέ τοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ
ἀβληχρὸς μάλα τοῦος ἐλεύσεται, ὅς κέ σε πέφνῃ
γήρᾳ ὑπὸ λιπαρῷ ἀρημένον. ἀμφὶ δὲ λαοὶ
ὄλβιοι ἔσονται. τὰ δέ τοι νημερτέα εἴρω.

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέφην,
Τειρεσίη, τὰ μὲν ἄρ τως ἐπικλώσαν θεοὶ αὐτοί·
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
μητρὸς τὴν δ' ὁρόω ψυχὴν κατατεθνειῦσαν·
ἥδ' ἀκέων σάωσε χεδίην αἵματος, ὀδέ' ὅ γε φάσ
ἔτλη ἐσαῦτα ἰδεῖν, οὐδὲ προτιμυθήσασθαι.
εἰπὲ ἄνα ξ τῶς κεν μ' ἀναγνοίη τοῖον ἐόντα.

Ὡς ἐφάμην. ὁ δέ μ' † αὖτις ἀμειβόμενος προσέφη, deinde
ῥεῖά σ' ἰόν τοι ἔπος ἐρέω, καὶ ὔδα φρεσί σῇσι·
ὁππόταν μὲν κεν ἐᾷς νεκύων κατατεθνειώτων
αἵματος ἔκπωμα, τόδε τοι νημερτὲς ἐνίψω·
ᾧ δέ κ' ὦν φθονέῃς, ὀπίσω τοι πάλιν εἶσιν ὀπίσσω.

Ὡς φαμένη ψυχὴ μὲν ἔβη δόμον Ἄϊδος εἴσω
Τειρεσίαο ἄνακτος, ἐπεὶ κατὰ θέσφατ' ἔλεξεν·
αὐτὰρ ἐγὼν αὖτ' αὐτοῦ ἔμπεδον, ὄφρ' ἂν μήτηρ
ἦλυθε, καὶ πίεν αἷμα κελαινεφές. αὐτίκα δ' ἔγνω,
καί μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Τέκνον ἐμόν πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα
ζωὸς ἐών; χαλεπὸν δὴ τάδε ζωοῖσιν ὁρᾶσθαι.
μέσσῳ γὰρ μεγάλοι ποταμοὶ καὶ δεινὰ ῥέεθρα.
Ὠκεανὸς μὲν πρῶτα, τὸν οὔπως δὺς πορήσαι
πεζὸν ἐόντ', ἢν μή τις ἔχῃ εὐεργέα νῆα.
ἦ νεῦν δὴ τροίηθεν ἀλώμενος ἧλθες ἅπαντα
νηί τε σὺν ἑτάροισι πολὺν χρόνον; οὐδέ πω ἦλθες
εἰς Ἰθάκην, οὐδ' εἶδες ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκα;

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέφην,
μῆτερ ἐμή, χρειώ με κατήγαγεν εἰς Ἀΐδαο,
ψυχὴν χρησόμενον Θηβαίης Τειρεσίαο.
οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιΐδος, οὐδέ πω ἀμῆς
γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰεὶ ἔχων ἀλάλημαι ὀϊζύν,
ἐξ οὗ τὰ πρῶτα δ' ἑπόμην Ἀγαμέμνονι δίῳ
Ἴλιον εἰς εὐῤῥῶπα, ἵνα τρώεσσι μαχοίμην.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
τίς νύ σε κὴρ ἐδάμασσε ταναηλεγὴς θανάτοιο;
ἦ δολιχὴ νοῦσος, ἦ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν;
εἰπὲ δέ μοι πατρός τε καὶ υἱέος οὓς κατέλειπον,
ἦ ἔτι πὰρ κείνοισιν ἐμὴν γέρας, ἦέ τις ἤδη
αὐλῆῳ ἄλλος ἔχει, ἐμὲ δ' οὐκ ἔτι φασὶ νίεσθαι.
εἰπὲ δέ μοι μνηστῆς ἀλόχου βουλήν τε νόον τε,
ἦ μένει ἤπὺ παρὰ παιδί, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσει,
ἦ ἤδη μιν ἔγημε Ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος.

Ως ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο πότνια μήτηρ,
καὶ λίην κείνῃ γε μελήσεται ἀθυμῷ
σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
φθίνουσι νύκτες τε καὶ ἤματα δακρυχέουσα.
σὸν δ' ὄπιον τις ἔχει καλὸν γέρας, ἀλλὰ ἕκηλος
Τηλέμαχος τεμένη νέμεται, δαῖτας ἐίσας
δαίνυται, ἃς ἐπέοικε δικαστόλον ἄνδρ' ἀλεγύνειν·
πάντες γὰρ καλέουσι. πατὴρ δ' ὅσος αὐτόθι μίμνει
ἀγρῷ, οὐδέ πολίνδε κατέρχεται· οὐδέ οἱ εἶναι
δέμνια καὶ χλαῖναι, καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα·
ἀλλ' ὅγε χεῖμα μὲν εὕδει ὅθι δμῶες ἐνὶ οἴκῳ,
ἐν κόνι ἄγχι πυρός, κακὰ δ' ὄχροϊ εἵματα ἕστα·
αὖτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσι θέρος τεθαλυῖά τ' ὀπώρη,
πάντῃ οἱ κατὰ γαῖαν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο
φύλλων πεπλήμυρε χθαμαλαὶ βεβλήαται οὖραί.
ἔνθ' ὅγε κεῖτ' ἀχέων, μέγα δ' ἔρρεσι πένθος ἄγεσκε,
σὸν πότμον γοόων, καλεπὸν δ' ὧδ' ἤρατο ἑπαύρειν.
ὅτω γὰρ μὴ ἐγὼν ὀλόμην, μὴ πότμον ἐπέσπον.
ὅστ' ἐμὲ ἐνὶ μεγάροισιν ἐΰσκοπος ἰοχέαιρα
οἷς ἀγανοῖς βελέεσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν,
ὅτέ τις ὄν μοι νόσος ἐπήλυθεν, ἥ τε μάλιστα
πικρὸς δόνει συγερῇ μελέων ὀξὺς θυμόν. (σοῦ,
ἀλλά μευ σός τε πόθος, σά τε μήδεα, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ
σή τ' ἀγανοφροσύνη μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα.

Ως ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼν ἔθελον φρεσὶ μερμηρίξας
μητρὸς ἐμῆς ψυχὴν ἐλέειν κατατεθνειώσης.
τρὶς μὲν ἐφωρμήθην, ἐλέειν τέ με θυμὸς ἄνωγε,
τρὶς δέ μοι ἐκ χειρῶν σκιὴ ἴκελον ἢ καὶ ὀνείρῳ
ἔπτατ'· ἐμοὶ δ' ἄχος ὀξὺ γλυκίων κραδίην μᾶλλον·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,

Μῆτερ ἐμή, τίνύ μ' ὀΐμενος ἐλθέμεν ἔμπης,
ὄφρα μὴ εἰν Ἀΐδαο φίλας περὶ χεῖρε βαλόντε
ἀμφοτέρω κρυεροῖο τεταρπώμεθα γόοιο;
ἦ τί μοι εἴδωλον τόδ' ἀγαυὴ Περσεφόνεια
ὤτρυν', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω;

Ως ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο πότνια μήτηρ,
ὦ μοι τέκνον ἐμόν, περὶ πάντων κάμμορε φωτῶν,
ἦτοι σε Περσεφόνεια Διὸς θυγάτηρ ἀπαφίσκει,
ἀλλ' αὕτη δέδοται βροτῶν, ὅτε κέν τε θάνωσιν.
οὐ γὰρ ἔτι σάρκας τε καὶ ὀστέα ἶνά σ' ἔχουσιν,
ἀλλὰ τὰ μὲν τε πυρὸς κρατερὸν μένος αἰθομένοιο
δαμνᾷ, ἐπεί κε πρῶτα λίπῃ λεύκ' ὀστέα θυμός,
ψυχὴ δ' ἠΰτ' ὄνειρος ἀποπταμένη πεπότηται.
ἀλλὰ φόως δέ τάχιστα λιλαίεο· ταῦτα δὲ πάντα
ἴσθι, ἵνα καὶ μετόπισθε πεῖ ἔπεσσιν ἀνδάνῃς γυναικί.

νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσσιν ἀμειβόμεθ'· αἱ δὲ γυναῖκες
ἦλυθον (ὤτρυνεν γὰρ ἀγαυὴ Περσεφόνεια)
ὅσσαι ἀρισταίων ἄλοχοι ἔσαν ἠδὲ θυγατρες.
αἱ δ' ἀμφ' αἷμα κελαινὸν ἀολλίσθησαν ἀγερθεῖσαι.
αὐτὰρ ἐγὼ βάλόμην ὅππως ἐρέοιμι ἑκάστην·
ἦλθε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρήϊος φάσγανον ὀξὺ
ἀμφοτερωνυμον τανύηκες ἄορ παχέος πρὸ μηροῦ,
ὄφρ' αἷμα πίοιεν ἅμα πάσας αἷμα κελαινόν.
αἱ δὲ, πρόμνησίν τε ἐπήεσαν, ἥ δὲ ἑκάστη
ὃν γόνον ἠδ' ἀγορεύεσκον· ἐγὼ δ' ἱέρευον ἕκαστας.

Sic dicebam. ipſa ſtatim reſpondit uenerandà mater:
& ſanè illa quidem manet afflicto animo
tuis in ædibus: ærumnæ autem eam ſemper
abſumunt noctesq́ diesq́ lacrymantem.
tua u. nondũ quis quã poſsidet pulchra bona, ſed quietus
Telemachus poſſeſsionibus utitur, & conuiuia paria
agitat, quæ decet principem uirum curare:
omnes enim uocant. pater autem tuus illic manet
in agro, neq́ in urbem concedit: neq́ illi lecti
ſtrata & pallia, & ſtragula ſtupenda:
ſed ille hyeme quidem dormit ubi mancipia in domo,
in pulueriб. prope focũ, laceras u. corpori ueſtes induit:
cæterùm poſtquam uenit æſtasq́ uireſcensq́ autumnus,
undiq́ illi per fertilem partem uineæ uitiferæ
ex foliis delapſis humi ſternitur lectulus.
hic ille iacet triſtis. ingentem a. in mente dolorem auget,
tuum fatum deflens: moleſta autem ſenectus uenit.
ſic enim etiam ego perij, & fatum obij.
neq́ me domi iaculandi peritia iaculatrix
ſuis mitibus telis aggrediens interemit,
neq́ aliquis me morbus inuaſit, qui maximè
tabe horrenda ex membris tollit animum.
ſed me tuiq́ deſiderium, tuæq́ curæ, inclyte Vlyſſes,
tuaq́ benignitas dulci animo priuarunt.

Sic ait. atq́ ego uolui mente deliberans Vlyſſes matrem defuncti ſpectat.
matris meæ animam prehendere defunctæ.
ter quidem irrui, amplectiq́ me animus inuitabat,
ter autem mihi ex manibus inſtar umbræ aut ſomni
auolauit: mihi u. dolor acutus exoriebatur ex animo ma-
& ipſam allocutus uerba uelocia dixi: (gis:

Mater mea, cur me non expectas amplecti cupidum,
ut etiam apud inferos charis circa manibus amplectens
uterq́ ſuo delectetur luctu?
nunquid mihi idolum hoc dira Proſerpina
incitat, ut adhuc magis lugens ingemiſcam?

Sic dicebam. ipſa rurſus reſpondit ueneranda mater: Matris Vlyſſi.
eheu fili mi, ſuper omnes infelix uiros,
minimè Proſerpina Iouis filia eludit,
ſed ipſa conditio eſt mortalium, cum mortui fuerint.
non enim amplius carnesq́ & oſſa nerui habent,
ſed ea quidem ignis forte robur ardentis
abſumit, ſtatim ut primum reliquit alba oſſa animus,
anima uerò tanquam ſomnium auolans euolat.
ſed in lucem uiuentium celerrimè contẽde: hæc a. omnia
ſcias, ut etiam in poſterum tuæ dicas uxori.
nos quidem ſic uerbis cõfabulabamur: ipſæ autẽ fœminæ
acceſſerunt (incitabat enim inclyta Proſerpina)
quotquot optimatum uxores erant atq́ filiæ.
illæ a. circa ſanguinẽ nigrum frequẽtes congregabãtur.
exterum ego conſultabã quo pacto interrogarẽ ſingulas:
illud autẽ mihi in animo optimum uidebatur conſilium,
ſtricto acuto gladio craſſo à femore,
non ſinebam bibere ſimul omnes ſanguinem nigrum.
illæ uerò deinceps accedebant, unaquæq́ autem
ſuum genus narrabat: ego autem interrogabam ſingulas.

Tyro. hic uidelicet primam Tyro uidi bono patre natam,
quæ dicebat Salmonei inculpati se filiam esse.
dicebat autem Cretheï se uxorem esse Æolidæ,
Enipeus fl. quæ fluuium amauit Enipeum diuinum,
qui multo pulcherrimus fluuiorum per terram labitur:
& iuxta Enipei uersabatur pulchra fluenta:
huic assimulatus Neptunus terram continens
in ostijs fluuij accubuit uorticosi.
cæruleus autem fluctus circumstat monti æqualis
curuatusq́, absconditq́ deam mortalemq́ fœminam.
soluit autem uirgineam Zonam, somnūq́ superinfundit.
cæterùm postquam perfecit deus amatoria opera,
inhæsit sanè manui, uerbumq́ dixit, & prolocutus est:
Gaude mulier amore, circumuoluto autem anno
paries pulchros liberos: quādoquidē non uani cōcubitus
immortalium. tu uerò hos tolle, enutriq́.
nūc autem i domū, & tibi tempera, ne ue nominaueris:
ego uerò tibi sum Neptunus terræ quassator.
Sic loquutus, pontum subijt fluctuantem.
illa autem granidata, Peliam peperit & Neleum,
qui inclyti ministri Iouis magni fuere
ambo: Pelias quidem in spacioſa Iaolco
habitabat pecorosus, hic uerò in Pylo arenosa.
alios uerò Cretheo peperit regina fœminarum,
Æsonemq́, atq́ Pheretē, Amythaonēq́ gaudentē equis.
Antiopa. post hanc Antiopam uidi Asopi filiam,
quæ certè & Iouis gloriabatur in ulnis dormijsse,
& habuit duos filios Amphionemq́ Zetumq́,
qui primi Thebis fundamēta locarunt septem portarū,
turribusq́ circūdederūt. postquā non ipsam absq́ turrib.
habitare latā Thebam, quamuis fortes essent. (poterāt
Alcmena. post hanc autem Alcmenam uidi Amphitrionis uxorē,
quæ Herculem audacem animum leonis habentem
peperit, in complexu Iouis magnanimi congressa.
Megara. & Megaram Creontis superbi filiam, (tus.
hanc habuit Amphitrionis filius robur semper indomi-
Epicasta. matremq́ Oedipodis uidi pulchram Epicastam,
quæ ingens facinus commisit insipientia mentis,
nupta suo filio: ille suo patre perempto
uxorem duxit. statim aūt uulgata dÿ fecerunt hominib.
sed ille quidem in Theba amabili dolores patiens,
Thebanis imperabat, deorum dira per consilia:
illa abijt in Plutonis domum ualidas portas habentis,
annexo laqueo sublimi ab alta trabe,
suo dolore correpta. huic dolores reliquit post se
ualde multos, quotquot matris furiæ efficiunt.
Chloris. & Chlorin uidi perpulchram, hanc olim Neleus
uxorē duxit suā ꝓpter pulchritudinē, postq́ dedit copio-
minimā natu puellā Amphionis Iasidæ, (sissimā dotē,
qui quōdam in Orchomeno Minyeo fortiter imperauit:
atq́ in Pylo regnauit, peperit autē illi pulchros liberos,
Nestorem q́, Chromiumq́, Periclymenumq́ superbum.
Pero. post hos eximiam Pero peperit, miraculum hominibus,
quam omnes ambiebant uicini: neq́ Neleus
huic dabat qui non nigras boues latis frontibus

ἣν δ' ἅτοι πρώτην Τυρὼ ἴδον ὀπατρέα κοῦρον,
ἣ φάτο Σαλμωνῆος ἀμύμονος ἔκγονος εἶναι.
φῆ ῥ' ἧ Κρηθῆος γυνὴ ἔμμεναι Αἰολίδαο,
ἣ ποταμοῦ ἠράσσατ' Ἐνιπῆος θείοιο,
ὃς πολὺ κάλλιστος ποταμῶν ἐπὶ γαῖαν ἵησι·
καί ῥ' ἐπ' Ἐνιπῆος πωλέσκετο καλὰ ῥέεθρα·
τοῖ δ' ἄρα εἰσάμενος γαιήοχος Ἐννοσίγαιος,
ἣ πολλὸν ποταμοῦ προέλιξατο δινήεντος·
πορφύρεον δ' ἄρα κῦμα περιστάθη ἠΰτε οὖρος
κυρτωθείς, κρύψεν τε θεὸν θνητήν τε γυναῖκα.
λῦσε δ' ἄρα ζωστῆρα, κατὰ δ' ὕπνον ἔχευεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐτέλεσσε θεὸς φιλοτήσια ἔργα,
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χεῖρι, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Χαῖρε γύναι φιλότητι, περιπλομένου δ' ἐνιαυτοῦ
τέξεις ἀγλαὰ τέκνα· ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιοι δυνατοὶ
ἀθανάτῳ. σὺ δ' αὖ κομέειν, ἀτιταλλέμεναί τε.
νῦν δ' ἔρχεο πρὸς δῶμα, σὸν ἴσχεο, μηδ' ὀνομήνῃς·
αὐτὰρ ἐγώ τοι εἰμὶ Ποσειδάων ἐνοσίχθων.
Ὣς εἰπὼν, ἐς πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα.
ἣ δ' ὑπονοσφισθεῖσα, Πελίην τέκε καὶ Νηλέα,
τὼ κρατερὼ θεράποντε Διὸς μεγάλοιο γενέσθην
ἀμφοτέρω· Πελίης μὲν ἔην πολύρρηνος ἀνάσσων
ἐν Ἰαωλκῷ, ἠδὲ Πύλῳ ἠμαθόεντι. (ρεν,
τοὺς δ' ἑτέρους Κρηθῆϊ τέκε βασίλεια γυναικῶν,
Αἴσονά τ', ἠδ' Φέρητ', Ἀμυθάονά θ' ἱππιοχάρμην.
τὸν μὲν, Ἀντιόπην ἴδον Ἀσωποῖο θυγατρα,
ἣ δ' εὐνὴ Διὸς δύχετ' ἔην ἀγκοίνησιν ἰαῦσαι,
καί ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδ' Ἀμφίονά τε Ζῆθόν τε,
οἵ πρῶτοι Θήβης ἕδος ἔκτισαν ἐπτάπυλον τε,
τεῖχος ἐρύσσαντο· ἐπεὶ οὐ μὲν ἀπτόλιες γε ἔσαν περ
ναιέμεν εὐρύχορον Θήβην, κρατερὼ περ ἐόντε.
τὴν δ' μέν γ', Ἀλκμήνην ἴδον Ἀμφιτρύωνος ἄκοιτιν,
ἣ ῥ' Ἡρακλῆα θρασυμέμονα θυμολέοντα
γείνατ', ἐν ἀγκοίνῃσι Διὸς μεγάλοιο μιγεῖσα.
τὴν Μεγάρην, Κρείοντος ὑπερθύμοιο θύγατρα,
τὴν ἔχεν Ἀμφιτρύωνος ὑὸς μένος ἀτειρής.
μητέρα τ' Οἰδιπόδαο ἴδον καλὴν Ἐπικάστην,
ἣ μέγα ἔργον ἔρεξεν ἀϊδρείῃσι νόοιο,
γαμβρὸς ᾧ ᾧ γήρᾳ· ὁ δ' ὃν πατέρ' ἄλγεα πάσχων
γῆμεν. ἄφαρ δ' ἀνάπυσα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισιν.
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν Θήβῃ πολυηράτῳ ἄλγεα πάσχων,
Καδμείων ἰφθίμων, θεῶν οὐλόας διὰ βουλάς·
ἣ δ' ἔβη εἰς Ἀΐδαο πυλάρταο κρατεροῖο,
ἀψαμένη βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῖο μελάθρου,
ᾧ ἄχεϊ σχομένη. τοῖ δ' ἄλγεα κάλλιπ' ὀπίσσω
πολλὰ μάλ', ὅσσά τε μητρὸς Ἐρινύες ἐκτελέσσαι.
Χλῶριν εἶδον περικαλλέα, τὴν ποτε Νηλεὺς
γῆμεν ἑὸν μετὰ κάλλος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα,
ὁπλοτάτην κούρην Ἀμφίονος Ἰασίδαο,
ὃς ποτ' ἐν Ὀρχομενῷ Μινυηΐῳ ἶφι ἄνασσεν·
ἣ δὲ Πύλῳ βασίλευε, τέκεν δ' ἐν οἱ ἀγλαὰ τέκνα,
Νέστορά τε, Χρομίόν τε, Περικλύμενόν τ' ἀγέρωχον.
τοῖσι δ' ἔπ' ἰφθίμην Πηρὼ τέκε, θαῦμα βροτοῖσι,
τὴν πάντες μνώοντο περικτίται· ἀτὰρ ἔτι Νηλεὺς
τῷ ἐδίδου ὃς μὴ ἕλικας βόας εὐρυμετώπους

ἐκ φυλάκης ἐλάσειε βίης Ἰφικληείης
ἀργαλέας. τὰς δ' οἷος ὑπέσχετο μαντις ἀμύμων
ἐξελάαν· χαλεπὴ δὲ θεοῦ κατὰ μοῖρα πέλωρε,
δεσμοί τ' ἀργαλέοι, καὶ βουκόλοι ἀγροιῶται.
ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦτο
ἀψ περιτελλομένου ἔτεος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
καὶ τότε δὴ μιν ἔλυσε βίη Ἰφικληείη,
θέσφατα πάντ' εἰποῦσα· Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή.
Καὶ Λήδην εἶδον τὴν Τυνδαρέου παράκοιτιν,
ἥ ῥ' ὑπὸ Τυνδαρέῳ κρατερόφρονι γείνατο παῖδε,
Κάστορά θ' ἱππόδαμον καὶ πὺξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα·
οὓς ἤδη ζωοὺς κατέχει φυσίζοος αἶα·
οἳ καὶ νέρθεν γῆς τιμὴν πρὸς Ζηνὸς ἔχοντες,
ἄλλοτε μὲν ζώουσ' ἑτερήμεροι, ἄλλοτε δ' αὖτε
τεθνᾶσιν, τιμὴν δὲ λελόγχασιν ἴσα θεοῖσι.
τὴν δὲ μετ', Ἰφιμέδειαν Ἀλωῆος παράκοιτιν
εἶσιδον, ἣ δή φάσκε Ποσειδάωνι μιγῆναι.
καί ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδε (μινυνθαδίω δὲ γενέσθην)
ὦτόν τ' αὐτίθεον, τηλεκλειτόν τ' Ἐφιάλτην,
οὕς δὴ μηκίστους θρέψε ζείδωρος ἄρουρα,
καὶ πολὺ καλλίστους, † μετά γε κλυτὸν Ὠρίωνα.
ἐννέωροι γὰρ τοί γε καὶ ἐννεαπήχεες ἦσαν
εὖρος, ἀτὰρ μῆκός γε καὶ ἐννεόργυιοι.
οἳ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἀπειλήτην, ἐν Ὀλύμπῳ
φυλόπιδα στήσειν πολυαϊκον πολεμοιό. (Ὄσσαν
Ὄσσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν, αὐτὰρ ἐπ' Ὄσσῃ
Πήλιον εἰνοσίφυλλον, ἵν' οὐρανὸς ἀμβατὸς εἴη.
καὶ νύ κεν ἐξετέλεσσαν εἰ ἥβης μέτρον ἵκοντο·
ἀλλ' ὤλεσσεν Διὸς υἱὸς ὃν νῦκομος τέκε Λητώ,
ἀμφοτέρω, πρίν σφῶϊν ὑπὸ κροτάφοισιν ἰούλους
αὐθῆσαι, πωκάσαι τε † γένυς ὀλυανθέϊ λάχνῃ.
Φαίδρην τε Πρόκριν τε ἰδον, καλήν τ' Ἀριάδνην,
κούρην Μίνωος ὀλοόφρονος, ἣν ποτε Θησεὺς
ἐκ Κρήτης ἤγαγεν Ἀθήναζε ἱεράζε
ἦγε μὲν, οὐδ' ἀπόνητο· πάρος δ' ἐμιν Ἄρτεμις ἔκτα
Δίῃ ἐν ἀμφιρύτῃ, Διονύσου μαρτυρίῃσι. (λίην,
Μαῖράν τε Κλυμένην τε ἴδον, συνόχλιόν τ' Ἐριφύλην
ἣ χρυσὸν φίλου ἀνδρὸς ἐδέξατο τιμήεντα.
πάσας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω
ὅσσας ἥρώων ἀλόχους ἴδον ἠδὲ θύγατρας.
πρίν γὰρ κεν νὺξ φθίτ' ἄμβροτος. ἀλλὰ καὶ ὥρη
εὕδειν ἢ ἐπὶ νῆα θοὴν ἐλθόντ' ἢ ἑταίρους,
ἢ αὐτοῦ· πομπὴ δὲ θεοῖς ὑμῖν τε μελήσει.
Ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·
κηληθμῷ δ' ἔχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
τοῖσιν δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἦρχε μύθων,
φαίνηθ', ὡς ὔμμιν αὖθι ἔγε φαίνεται εἶδος
εἰδός τε μέγεθός τε, ἰδὲ φρεσὶν ἔνδοθι ἴσας;
ξεῖνος δ' αὖτ' ἐμός ἐστι· ἕκας δ' ἕμμορε τιμῆς.
μὴ ἐπειγόμενοι ἀποπέμπετε, μηδὲ τὰ δῶρα
ὄτω χρηίζοντι κολάζετε. πολλὰ γὰρ ὔμμιν
κτήματα κεῖται ἐνὶ μεγάροισι θεῶν ἰότητι κέοντα.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γερουσίη ἥρως Ἐχένηος,
ὃς δὴ φαίνηων ἀνδρῶν πρωγενέστερος ἦεν,
Ὦ φίλοι, ἢ μὰν ὔμμιν ἄπο σκοπὸς, οὐδ' ἀπὸ μύθου
μυθεῖται

ex custodia abegisset uis Iphiclea
difficiles. has solus promisit uates inculpatus
abacturum: sæuum autem dei fatum impediuit,
uinculaq; sæua, & pastores agrestes.
sed quando mensesq; & dies perficiebantur
rursus circumuoluto anno, & aduenerunt horæ,
tunc ipsum soluit uis Iphiclea,
uaticinia omnia loquutũ: Iouis aũt perficiebatur cõsiliũ.
& Ledam uidi Tyndari uxorem, Leda.
quæ ex Tyndaro duros peperit filios,
Castorem q; equorũ domitorẽ et pugnis ualentẽ Pollucẽ: Castor & Pollux.
hos ambos uiuentes detinet animans terra:
qui etiam infra terram honorem ab Ioue habentes,
modò quidem uiuunt alternis diebus, modò rursus
moriuntur, honorem autem sortiti sunt æqualem dijs.
post hanc, Iphimediam Aloei uxorem Iphimedia
aspexi, quæ sanè dicebat se cum Neptuno rem habuisse.
& peperit duos filios (breuis autem uitæ fuerunt)
Otumq; uirilem, inclytumq; Ephialtem, Otus et Ephialtes.
quos sanè longissimos enutrinit alma terra,
& longè pulcherrimos, post inclytum Orionem.
nouem annorum enim illi & nouem cubitorum erant
latitudine, at longitudine erant nouem ulnarum.
qui sanè immortalibus minabantur, in cœlis
moturos certamen tumultuosi belli.
Ossam Olympo conati sunt imponere, Ossæ uerò
Pelium frondosum, ut cœlum permeabile esset.
et fortassis perfecissent si ad pubertatis mẽsurã uenissẽt:
sed q didit Iouis filius quẽ pulchricoma peperit Latona,
ambos, antequam ipsis sub temporibus lanugo
floreret, ornaretur q genu florenti barba.
Phædram q Procrim q uidi, pulchram q Ariadnam, Ariadna.
filiam Minois prudentis, quam olim Theseus
ex Creta in fertilissimam regionem Athenarum
duxit qdẽ, neq; potitus est. ante a. ipsam Diana detinuit
Dia in circumflua, Bacchi monitu.
Mæram q Clymenem q uidi, mœstam q Eriphylam, Eriphyla.
quæ aurum dilecti mariti accepit pretiosum.
omnes uerò non ego eloqui possum neq; nominare
quot quot Heroum uxores uidi & filias.
ante enim etiam nox periret diuina. sed etiam hora
dormiendi siue ad nauem celerem digressum ad socios,
siue hic. reductio autem dijs uobis q curæ erit.
Sic ait. at illi omnes quieti facti silentio:
uoluptate autem tenebantur per domum umbrosam.
his uerò Areta albis lacertis cœpit sermonem: Arete Phæacum.
Phæaces, qualis uobis uir ille uidetur esse
formaq; magnitudine q, atq; mente intus par?
hospes sanè meus est: unusquisq; a. particeps est honoris.
ideo non festinantes dimittite, neq; dona
sit egenti prohibete. multa enim uobis
bona in ædibus deorum benignitate iacent.
inter illos autem interfatus est senex Heros Echenens,
qui sanè Phæacum uirorum maximus natu erat:
O amici, non utiq; uobis ineptè, neq; sine indicio
loquitur

loquitur regina prudens. sed obedite:
Alcinoi autem ex hoc sequetur opus q̃ dictumq̃.

Hunc autem rursus Alcinous excepit, dixitq̃:
hæc quidem sic erit res, si modò ego
uinus Phæacibus nauigandi peritis imperabo.
hospes autem sustineat, tametsi reditus indigus,
tamen expectet in crastinum, donec totam
donãdi rationem perficiam. deductio aũt uiris curæ erit
omnib. potissimũ a. mihi. huius n. imperiũ est in populo.

Huic respondens allocutus est prudens Vlysses:
Alcinoe rex, omnium gloriosissime populorum,
si me etiam in annum iusseritis hic manere,
deductionẽq̃ apparaueritis, & splẽdida dona dederitis,
profectò illud mallem, & sanè utilius esset
pleniori cum manu charam ad patriam uenire,
& magis honorandus & charior uiris essem
omnibus quotquot me in Ithacam uiderent reuersum.

Hunc rursus Alcinous allocutus est, dixitq̃:
ô Vlysses, equidẽ neutiquam te existimamus aspicientes
impostoremq̃ & fallacem, ut multos
pascit terra nigra errones homines,
mẽdacia concinnãtes unde quis rẽ nõ intelligere possit.
tibi inest forma uerborum, mentesq̃ bonæ:
historiam uerò ut musicus scitè recensuisti,
omnium Græcorum, tuiq̃ ipsius dolores tristes.
sed age mihi hoc dic & uerè narra,
si quosdam eximiorum sociorum uidisti, qui teipsum
ad Ilium simul sequuti sunt, & illic fatum obierunt.
nox hæc ualde longa, immensa: neq̃ tempus est
dormiendi in ædibus. tu autem mihi dic mira opera,
equidem uel auroram diuinam sustinerem, si mihi tu
uelles domi tuos dolores dicere.

Hunc autem excipiens allocutus est prudens Vlysses:
Alcinoe rex, omnium gloriosissime populorum,
tempus quidem multa loquendi, tempus & dormiendi.
si adhuc audire utiq̃ cupis, non sanè ego
hæc tibi abnegaro & miserabiliores uerò alios dicere
dolores meorum sociorum, qui iam postea perierunt.
qui Troianorum quidem effugerunt luctuosum bellum,
in reditu uerò perierunt malæ consilio fœminæ.
cæterùm postquã animas quidem dispersit huc atq̃ illuc
casta Proserpina mulierum fœminarum,
superuenit anima Agamemnonis Atridæ
tristis: circumq̃ alia congregabantur quæcunq̃ simul eo
domo in Ægisthi perierunt & fatum obierunt.
agnouit statim me ille postquã bibit sanguinem nigrũ.
flenit autẽ ille uehementer, teneras lachrymas distillãs,
extendens ad me manus, porrigere cupidus.
sed non amplius ei aderat uis firma, neq̃ ulla potentia
qualis utiq̃ antea erat in flexilibus membris.
illum quidem ego fleui ut uidi, miseritusq̃ sum in animo,
& ipsum compellans uerba alata dixi:

Atride gloriosissime rex uirorum Agamemnon,
quòd nam te fatum domuit asperæ mortis?
an te in nauibus Neptunus domuit,

μυθῆται βασίλειαι πρόφρων. ἀλλὰ πίθεσθε·
Ἀλκινόῳ δ' ἐκ τοῦδ' ἔχεται δῆγόν τε ἔπος τε.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
ξεῖν' ἦ τλήτω, μάλα περ νόσοιο χατίζων,
ἔμπης δν αὖθι μεῖναι ὀν αὔριον, εἰσόκε πᾶσαν
πομπὴν τελέσω. πομπὴ δ' ἀνδρεσι μελήσει
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί. τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ γνὶ δήμῳ.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος πεφύκει πολύμητις Ὀδυσ-
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀρίδεικετε λαῶν, (σεύς·
εἰ μὲν γὰρ εἰς γ' αὖριον αὖ ἀνώγοιτ' αὐτόθι μίμνειν,
πομπήν τ' ὀτρύνοιτε, καὶ ἄγλαὰ δῶρα δίδοῖτε,
καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον εἴη
πλειοτέρην σὺν χειρὶ φίλην δν πατρίδ' ἱκέσθαι,
καὶκ' ἀσπασίστερός τε φίλοισί τ' ἀνδράσιν εἶμεν
πᾶσιν ὅσοι μ' Ἰθάκην δ' ἐσιδοίατο νοστήσαντα.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
ὦ Ὀδυσεῦ, τὸ μὲν ὅτί σ' εἰσκομεν εἰσορόωντες
ἀπηροπᾶά τ' ἔμμεν ἠπίλοπον, οἷά τε πολλοὺς
βόσκει γαῖα μέλαινα πολυσπερέας ἀνθρώπους,
ψεύδεά τ' ἀρτύοντας ὅθεν κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο·
σοὶ δ' ἔνι μὲν μορφὴ ἐπέων, ἔνι φρένες ἠδὲ μυθον δ' ὡς ὅ, τ' ἀοιδὸς ὑπερφιάλως κατέλεξας,
πάντων τ' ἀργείων σέο τ' αὐτοῦ κήδεα λυγρά.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἴ τινας αὐτιδίων ἑτάρων ἴδες, οἵ τοι ἅμ' αὐτῷ
Ἴλιον εἰς ἅμ' ἕποντο, καὶ αὖ τέτμορ ἐπέασσον.
νὺξ δ' ἥδε μάλα μακρή, ἀθέσφατος· οὐδέ πω ὥρη
ὕδλειν γ' μεγάρῳ. σὺ δέ μοι λέγε θέσκελα ἔργα,
καί κεν ὀϊζυρὰ γ' μεγάρῳ τὰ σὰ κήδεα μυθήσασθαι.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος πεφύκει πολύμητις Ὀδυσ-
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀρίδεικετε λαῶν, (σεύς·
ὥρη μὲν πολέων μύθων, ὥρη δ' εὐνῆς.
εἰ δ' ἔτ' ἀκοτέμεναί γε λιλαίεαι, ὄφρα καὶ ἔγωγε
τέτμω σοὶ φθονέοιμι δ' οἰκτρότερ' ἄλλ' ἀγορεῦσαι
κήδε' ἐμῶν ἑτάρων, οἵ μὲν μετόπισθεν ὄλοντο,
οἵ τρέσσαν μὲν ὑπεξέφυγον σμερδαλέοιο ἀϋτμὴν,
γνόσφ δ' ἀπόλοντο κακῆς ἰότητι γυναικός.
αὐτὰρ ἐπεὶ ψυχὰς μὲν ἀπέσκεδασ' ἄλλυδις ἄλλη
ἔγχεϊ Περσεφόνεια γυναικῶν θηλυτεράων,
ἤλθε δ' ἀνὰ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος ἀτρεΐδαο
ἀχνυμένη· πολλοὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέραθ' ὅσαι ἅμ' αὐτῷ
οἴκῳ γ' ἀγίδοιο θανόν τέ τέτμορ ἐπέασσον.
ἔγνω δ' ἀψ' ἐμὲ πεῖνα ἐπὶ πίνα αἷμα κελαινόν.
κλαῖε δ' ὄγε λιγέως, βαλερὸν κατὰ δάκρυον ἔβαλε,
πτῆνὰς εἰς ἐμὲ χεῖρας, ὀρέξασθαι μενεαίνων.
ἀλλ' οὐ γάρ οἱ ἔτ' ἦν ἔς ἐμπεδον, οὐδέ τι κῖκυς
οἵη πρὸν πάρος ἔσκεν γ' γναμπτοῖσι μέλεσι.
τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσά τ' ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·

Ἀτρεΐδη κύδιστε ἄναξ αὐτῶν Ἀγάμεμνον,
τίς νύ σε κὴρ ἐδάμασε ταναηλεγέος θανάτοιο;
ἦ σέ γ' ἐν νήεσι ποσειδάων ἐδάμασσεν,

ciens

ὄρσας ἀργαλέων αὐτέμων ἀμείγαρτον ἀϋτμήν;
ἦέ σ' αὐάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἀπὸ χέρσου,
βῶς ποδιταμνόμενον, ἠδ' οἰῶν πώεα καλά;
ἦὲ πόρι πτολίων μαχεσάμενον, ἠὲ γυναικῶν; (πε,

Ὡς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπε·
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἦτ' ἐμέ γ' ἐν νήεσσι ποσειδάων ἐδάμασσεν,
ὄρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμείγαρτον ἀϋτμήν,
ἠτέ μ' αὐάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἀπὸ χέρσου·
ἀλλά μοι Αἰγισθος τε δόλῳ καὶ πότμον ἀρέσθην,
ἔκτα σὺν οὐλομένῃ ἀλόχῳ, οἶκόνδε κάλεσσας,
δεῖπνόσας, ὥς τίς τε κατέκταν βοῦν ἀπήνην.
ὥς θανον οἰκτίστῳ θανάτῳ. περὶ δ' ἄλλοι ἑταῖροι
ὠλέμεως κτείνοντο, σύες ὡς ἀργιόδοντες,
οἵ ῥά τ' ἐν ἀφνειοῦ ἀνδρὸς μέγα δωμήσουσιν
ἢ γάμῳ, ἢ ἐράνῳ, ἢ ἑλαπίνῃ τεθαλυίῃ.
ἤδη μὲν πολέων ἀνδρῶν φόνῳ ἀντεβόλησας
μουνάξ κτεινομένων ἐν δηϊ κρατερῇ ὑσμίνῃ·
ἀλλά κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν ἀλεφύρατο θυμῷ,
ὡς ἀμφὶ κρητῆρα τραπέζας τε πλεθούσας
κείμεθ' ἐν μεγάρῳ· πᾶσα δ' ἔπλετο δῖα θέαινα.
οἰκτροτάτῳ δ' ἤκουσα ὀπὰ Πριάμοιο θυγατρὸς
Κασσανδρης, τὴν κτεῖνε Κλυταιμνήστρη δολόμυθος
ἀμφ' ἐμοί· αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ γαίῃ χεῖρας ἀείρων,
βάλλον ἀποθνήσκων ποδὶ φασγάνῳ. ἣ δὲ κυνῶπις
νοσφίσατ', οὐδέ μοι ἔτλη ἰόντι πόρ εἰς Ἄϊδος
χερσί κατ' ὀφθαλμοὺς ἑλέειν, σὺν τε στόμ' ἐρεῖσαι.
ὡς οὐκ ἀνώτερον κύων τερον ἄλλο γυναικὸς
ἔτις δὴ τοιαῦτα μετὰ φρεσὶν ἔργα βάληται.
οἷον δὴ κείνη ἐμήσατο ἔργον ἀεικὲς,
κουρίδιον τεύξασα πόσει φόνον. ἦτοι ἔφην γε
ἀσπάσιος παίδεσσιν ἰδὲ δμῳῇσιν ἐμοῖσιν
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· ἡ δ' ἔξοχα λύγρ' ἐνόησε,
ἥτε κατ' ἀμφιρρυτον ἔχυτο μήσασα ὀπίσσω
πηλυτόκοισι γυναιξί, μή ποτε καὶ δύεργος ἔπεσθαι.

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέφην,
ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ γόνον Ἀτρέος ὀβριμοπάτρης Ζεὺς
ἐκπάγλως ἤχθηρε γυναικείας δολοβουλάς.
ἧς ἀρχῆς, Ἑλένης μὲν ἀπωλόμεθ' εἵνεκα πολλοί·
σοὶ δὴ Κλυταιμνήστρη δόλον ἤρτυε τηλόθ' ἐόντι.

Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἐμ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέφατο,
ὣς νῦν μή ποτε καὶ σὺ γυναικὶ πόρ ἤπιος εἶναι,
μηδ' οἷ μῦθον ἅπαντα πεφασμένον ὅν κ' εὖ εἰδῇς,
ἀλλὰ τὸ μὲν φάσθαι, τὸ δέ τοι κεκρυμμένον εἶναι.
ἀλλ' ἦ σοί γ' Ὀδυσεῦ φόνος ἔσεται ἔκ τε γυναικός.
λίην γὰρ πινυτή τε καὶ εὖ φρεσὶ μήδεα οἶδε
κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια.
ἣν μὲν νύμφην γε νέην κατελείπομεν ἡμεῖς,
ἐρχόμενοι πολεμόνδε· παῖς δέ οἱ ἐν δώμασι μαζῷ
νηπιος, ὃς δὴ νῦν γε μετ' ἀνδρῶν ἵζει ἀριθμῷ,
ὄλβιος· ἦ γὰρ τόν γε πατὴρ φίλος ὄψεται ἐλθών,
καὶ κεῖνος πατέρα προσπτύξεται ἣν θέμις ἐστίν.
ἣ δ' ἐμὸν υἱὸν οὐ πρὶν γλήθων ἐδαίσατο κούρη
ὀφθαλμοῖσιν ἔασε· πάρος δέ με τῆφιν ἔπεφνε.
ἄλλοι δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσι,
κρύβδην

ciens ſæuorum uentorum immenſa flabra?
an te iniqui uiri læſerunt in terra,
boues abigentem, atq; ouium greges pulchros?
aut pro urbe pugnantem, atq; fœminis?

Sic dixi. ille autem me ſtatim excipiens allocutus eſt: Agamemnonis umbra ſuicidium Vlyſſi refert.
inclyte Laertiade multiſcie Vlyſſes,
neq; me in nauibus Neptunus edomuit,
excitans difficilium uentorum immenſum flatum,
neq; me hoſtiles uiri læſerunt in continente:
ſed mihi Ægiſthus ſtruens mortem q; fatum q;,
occidit cum pernicioſa uxore, domum uocatum, (pe.
cōuiuio exceptū, quēadmodū quis occidit bouē ad preſe
ſic perij miſerabiliſſima morte. circum autem alij ſocij
continenter necabantur, quēadmodū ſues albis dētibus,
qui ſanè in locupletis uiri multum potentis
aut nuptijs, aut ſymbolis, aut conuiuio celebri.
ſanè multorum uirorum cædibus interfuiſti
ſeparatim interfectorum & in dura pugna.
ſed profectò illa potiſſimum uidens ingemiſce animo,
ut circa craterem menſas q; refertas (debat.
iacebamus in ædibus: paimentū a. totum ſanguine ma-
miſerabiliſſimam autem audiui uocem Priami filiæ
Caſſandræ, quam occidit Clytæmneſtra doloſa Caſſandræ cædes.
prope me: at ego à terra manus eleuans,
inijciebam moriens in gladium. illa aūt impudentiſſima
ſeceſſit, neq; mihi uoluit eunti ad Ditis Clytæmneſtræ ſce-
manibus oculos comprimere, & ato q; os componere. lus.
ut non peſtilentius & fœuius aliud muliere
quæcunq; huiuſmodi mente facinora induxerit.
quale & illa patrauit facinus indigniſſimum,
legitimo ſtruens marito cædem. atqui putabam
iucundum liberis atq; mancipijs atq; ancillis meis
domum uenturum: illa uerò ſceleratiſſima docta,
quæq; turpitudinem aſperſit etiam uenturis in poſterum
mulieribus fœminis, etiam illi quæ benefica erit.

Sic dixit. at ego ipſum excipiens allocutus ſum:
eheu quàm ſanè genus Atrei altitonans Iupiter
uehementer odit fœminæ per conſilia.
ab initio, Helenam quidem perierunt propter multi: Contra uxores.
tibi uerò Clytæmneſtra dolum ſtruxit procul abſenti.

Sic dicebam. ille autē me protinus excipiens alloq. eſt:
ideoq; nunc nunquam etiam tu uxori manſuetus ſis, Vxori non temere credendum.
neq; illi rem omnem reuela quam bene noueris,
ſed aliud quidem dic, aliud celatum eſto.
ſed non tibi Vlyſſes exitium erit ex uxore.
ualde enim prudens & bene in mente conſilia ſcit
puella Icarij prudens Penelope.
profectò ipſam nuptam nouam reliquimus nos,
abeuntes in bellum: filius autem illi erat ad mamillam
paruulus, qui alicubi nunc inter uiros ſedet numero,
beatus: certè enim eum pater charus uidebit ueniens,
& ille patrem amplectetur ita ut fas eſt:
illa autem me neutiquam filio ſaturari uxor
oculis permiſit: prius enim me occidit & ipſum.
aliud autem tibi dicam, tu autem in mente reconde,

clam

ctàm non palàm charam in patriam terram
nauem dirige: quoniam non iam fidendum eſt fœminis.
ſed age mihi dic & uerè narra,
an fortaſsis adhuc uiuentem audiuiſtis filium meum,
aut in Orchomeno, aut in Pylo arenoſa,
an alicubi apud Menelaum in Sparta lata.
nondum enim mortuus eſt in terra diuus Oreſtes.

Sic ait. at ego ipſum excipiens allocutus ſum:
Atride, quid me hæc interrogas? neq; enim ſcio
uiuat ne ille an mortuus ſit. malum autem incerta loqui.
nos quidem ſic uerbis alternantes triſtibus
ſtabamus triſtati, tenellas lacrymas profundentes.
ſuperuenit autem anima Pelidæ Achillis,
& Patrocli, & eximij Antilochi,
Aiacisq; qui optimus erat formaq; corporeq;
aliorum Græcorum poſt irreprehenſibilem Achillem.
agnouit autem me anima pedibus uelocis Æacidæ,
& lugens uerba alata dixit:
generoſe Laertiade multiſcie Vlyſſes,
infelix, quid adhuc maius in mente cogitabis facinus?
quo pacto ſuſtinuiſti ad inferos uenire, ubi mortui
inſcij habitant, mortuorum ſimulachra miſerorum?

Sic ait, at ego ipſum excipiens allocutus ſum:
Achilles Pelei fili, excellentiſſime Græcorum,
ueni Tireſiæ indigus, ſi quod conſilium
dicat quo pacto Ithacam ad arduam perueniam.
necdum enim propè ueni in Achaiam, necdum noſtram
terrã conſcendi, ſed ſemper malè habeo. te uerò Achilles
nullus uir maiorum beatior, neq; poſteriorum.
antea enim te uiuum honorabamus æqualiter dijs
Argiui, nunc rurſus latè imperas mortuis,
hic degens: ideo nentiquam mortuus triſteris Achilles.

Sic dicebam, ille autẽ me protinus excipiẽs alloq. eſt:
ne ſanè mihi de morte loquaris inclyte Vlyſſes:
mallem ruſticus mercede ſeruire alij
uiro inopi, cui non uictus multus eſſet,
quàm omnibus mortuis uita defunctis imperare.
ſed age mihi de filio generoſo hiſtoriam dic,
an pergit ad bellum pugnator eſſe, an non.
dic etiam mihi de Peleo eximio ſi quid audieris,
an adhuc teneat honorem multis in Myrmidonibus,
an ipſum deſpiciunt per Græciam Phthiamq;
eo quòd ipſum ſenium occupat manusq; pedesq;.
non enim ego ultor ſub ſplendore ſolis,
talis qualis olim in Troia lata
trucidabam exercitum optimum, pugnans pro Argiuis.
ſi talis uenirem uel paululum in patris domum,
ſanè alicubi oſtenderem robur & manus intactas,
quæ illum uiolant, priuantq; ab honore.

Sic ait. at ego ipſum excipiens allocutus ſum:
equidem de Peleo inculpato nihil audiui:
ſed tibi de filio utiq; Neoptolemo chare
omnem ueritatem dicam, ut me iubes.
ipſe enim illum ego cana in naui æquali
duxi ex Scyro ad caligatos Achiuos.

νρύβδλην μυδ' ἀναφανδὰ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
νῆα κατιχέμεναι· ἔπι οἱ οὔ τι πίσεα γυναιξίν.
ἀλλ' ἄγε μοι σόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἴπο τι ζώοντ' ἀκούετε παιδὸς ἐμοῖο,
ἤπου ἐν Ὀρχομενῷ, ἢ ἐν Πύλῳ ἠμαθόεντι,
ἤπου πὰρ Μενελάῳ ἐνὶ Σπάρτῃ εὐρείῃ.
ὀ γάρ πω τέθνηκεν ἀδὴν χθονὶ δῖος Ὀρέστης.

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμοιβόμενος προσέφην·
ἀτρεΐδη, τί μ' ταῦτα διείρεαι; οὐδέ τι οἶδα
ζώει ὅγ' ἢ τέθνηκε. κακὸν δ' οὐ μῶλια βάζειν.
νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσιν ἀμειβόμενω συνεροῖσιν
ἕσταμεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντε·
ἦλθε δ' ὥς ψυχὴ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
ἠδὲ Πατροκλῆος, Μενοιτιάδεω τ' ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
Αἰακίδου θ', ὃς ἄριστος ἔην Μυρμιδόνεσσιν
τὴν δ' ἄλλων δ' ἀνακῶν μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.
ἔγνω δὲ ψυχή με ποδώκεος Αἰακίδαο,
καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
τέτλαθι, τίπτ' ἔτι μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μήσεαι ἔργον;
πῶς ἔτλης Ἄϊδος δόμον εἰσανελθέμεν, ἔνθα τε νεκροὶ
ἀφραδέες ναίουσι, βροτῶν εἴδωλα καμόντων;

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμοιβόμενος προσέφην·
ὦ Ἀχιλεῦ Πηλέος υἱὲ, μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν,
ἦλθον Θεσπιάο κατὰ χρεός, εἴ τινα βουλὴν
εἴποι ὅπως Ἰθάκην δὲ σαωσάμενος ἱκοίμην.
οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιΐδος, οὐδέ πω ἁμῆς
γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰεὶ ἔχω κακά. σεῖο δ' Ἀχιλλεῦ
οὔτις ἀνὴρ πρόσθ' ἀρότερος, οὔτ' ἄρ' ὀπίσσω.
πρίν μὲν γάρ σε ζώοντ' ἐτίομεν ἶσα θεοῖσιν
ἀργείοι, νῦν αὖτε μέγα κρατέεις νεκύεσσιν,
τῶ μὴ σὺ θάνατόν γε κακὸν κατὰ δάκρυ χέοντι
μήδεο δ' ὡς ἔτι μᾶλλον ἀναιχίζῃ Ἀχιλλεῦ.

Ὡς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμοιβόμενος προσέφη·
μή δή μοι θάνατόν γε παρηγόρα φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν θητευέμεν ἄλλῳ
ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη,
ἢ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν.
ἀλλ' ἄγε μοι τοῦ παιδὸς ἀγαυοῦ μῦθον ἐνίσπες,
ἢ ἕπετ' ὃν πόλεμον πρόμος ἔμμεναι, ἠὲ μὴ οὐκί·
εἰπὲ δ' ἠμὲν Πηλῆος ἀμύμονος ἔτι πέπυσαι,
ἢ ἔτ' ἔχει τιμὴν πολέσι μετὰ Μυρμιδόνεσσιν,
ἦ μιν ἀτιμάζουσιν ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε,
οὕνεκά μιν κατὰ γῆρας ἔχει χεὶρ καί τε πόδες τε.
ὀ γὰρ ἐγὼν ἐπὶ τῷ γε οἷος ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο,
τοῖον ἐὼν οἷός ποτ' ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
πέφνον λαὸν ἄριστον, ἀμύνων ἀργείοισιν.
εἰ τοῖος δ' ἔλθοιμι μίνυνθά περ ἐς πατρῷον δῶ,
τῷ κε τέῳ σύναιμι μάλ' ἐν χείρας ἀάπτους,
οἳ κεῖνον βιόωντα, εἴργουσίν τ' ἀπὸ τιμῆς.

Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμοιβόμενος προσέφην·
ἤτοι μὲν Πηλῆος ἀμύμονος ὄτι πέπυσμαι·
αὐτάρ τοι παιδός γε Νεοπτολέμοιο φίλοιο
πᾶσαν ἀληθείην μυθήσομαι, ὡς με κελεύεις.
αὐτὸς γάρ μιν ἐγὼ κοίλης ἐνὶ νηυσὶ ἑίσης
ἤγαγον ἐκ Σκύρου μετ' ἐυκνήμιδας Ἀχαιούς

ἤτοι ὅτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίλον φραζοίμεθα βουλάς,
ἀεὶ πρῶτος ἔβαζε, νὴ ὄχ ἁμάρτασκε μύθων·
Νέστωρ τ' αὐτίθεος ἠγὼ τ' ἀνακάσσομεν οἶω.
αὐτὰρ ὅτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίλον μαρνοίμεθ' ἀχαιοί,
ἔνθ' ὅτε δὴ πληθὺν μὲν ἐν' αὐλῇσιν, ὅθ' ἠγερέθοντο,
ἀλλὰ πολὺ πρόθεεσκε, βίῃ ὅγε θαρσύνεσκεν·
πολλοὺς δ' ἄνδρας ἔπεφνεν ἐνὶ κρατερῇσι μάχῃσι.
πάντας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω
ὅσσον λαὸν ἔπεφνεν ἀμύνων ἀργείοισιν.
ἀλλ' οἷον δὴ Τηλεφίδην κατέπεφνε χαλκῷ
ἥρω' Εὐρύπυλον, πολλοὶ δ' ἅμ' αὐτὸν ἑταῖροι
Κήτειοι πέφαντο, γυναίων εἵνεκα δώρων.
κεῖνον δὴ πάλιν οἶον ἴδον μετὰ Μέμνονα δῖον.
αὐτὰρ ὅτ' ἐς ἵππον κατεβαίνομεν ὃν κάμ' Ἐπειός,
ἀργείων οἱ ἄριστοι, ἐμοὶ δ' ὑπὸ πάντ' ἐπέταλτο,
ἠμὲν ἀνακλῖναι πύκινόν λόχον, ἠδ' ὑπερθῦναι·
ἔνθ' ἄλλοι δ' ἀνακτες ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες
δάκρυά τ' ὠμόργνυντο, τρέμεν δ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστου.
κεῖνον δ' ὔποτε πάμπαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
οὔτ' ὠχρήσαντα χρόα κάλλιμον, οὔτε παρειῶν
δάκρυ' ὀμορξάμενον. ὁ δ' ἐμὲ μάλα πολλ' ἱκέτευεν
ἵππόθεν ἐξιέμεναι· ξίφεϊ δ' ἐπεμαίετο κώπῃ,
καὶ λόγχῃ χαλκοβαρείῃ· κακὰ δ' ἤρατο μητιόωντι.
ἀλλ' ὅτε δὴ Πριάμοιο πόλιν δὴ ἐπέρσαμεν αἰπήν,
μοῖραν δὴ γέρας ἐσθλὸν ἔχων ἐὺ δὴ νηὸς ἔβαινον
ἀσκηθής, οὔτ' ἄρ βεβλημένος ὀξέϊ χαλκῷ,
οὔτ' αὐτοσχεδίῃσι τραπεζήνσι δαμείς· οἷά τε πολλὰ
γίνεται ἐν πολέμῳ, ὧν μίξ δ' ἔπεται Ἄρης.
Ὡς ἐφάμην. ψυχὴ δὲ ποδώκεος Αἰακίδαο
φοίτα μακρὰ βιβῶσα κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
γηθοσύνη ὅ οἱ ἦτορ ἐφίλατο ἀριδείκετον εἶναι.
αἱ δ' ἄλλαι ψυχαὶ νεκύων κατατεθνειώτων
ἕστασαν ἀχνύμεναι, εἴροντο δὲ κήδε' ἑκάστη.
οἴη δ' Αἴαντος ψυχὴ Τελαμωνιάδαο
νόσφιν ἀφεστήκει, κεχολωμένη εἵνεκα νίκης,
τήν μιν ἐγὼ νίκησα δικαζόμενος παρὰ νηυσὶ
πρόσσω ἀμφ' Ἀχιλῆος. ἔθηκε δὲ πότνια μήτηρ·
τῶν δὲ δὴ Τρῶες δίκασαν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη.
ὡς δὴ μὴ ὄφελον νίκην τοιῶδ' ἐπ' ἄεθλῳ·
τοίην γὰρ κεφαλὴν γῆ' αὐτὴν γαῖα κατέσχεν,
Αἴανθ', ὃς τέρει μὲν εἶδος, τέρει δ' ὀρέγα τέτυκτο
ἦν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα·
τὸν μὲν ἐγὼν ἐπέεσσι πρόσω νίσσοντα μελιχίοισιν,
Αἶαν δῖ', ἦ ῥα καὶ σὺ πεφάσθαι ἔμμορες αἴσης
ὀλλὲ θανὼν λήσεσθαι ἐμοὶ χόλος εἵνεκα τεύχεω
ὀλομένω· τὰ δὲ πῆμα θεοὶ θέσαν ἀργείοισιν.
τοῖς γάρ σφίν πύργος ἀπώλεο· σεῖο δ' ἀχαιοὶ
ἶσον Ἀχιλλῆος κεφαλῇ Πηλῇάδαο
ἀχνύμεθα φθιμένοιο δαμέντος. οὐδέ τις ἄλλος
αἴτιος, ἀλλὰ Ζεὺς δ' ἀνάσσων σκαίρην ἀχθομένῳ
ἐκπάγλως ἤχθηρε, τεὴν δ' ὑπὸ μοῖραν ἔθηκεν.
ἀλλ' ἄγε δεῦρο ἄναξ, ἵν' ἔπος καὶ μῦθον ἀκούσῃς
ἡμέτερον· δάμασον δὲ μένος καὶ ἀγήνορα θυμόν.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δὲ μ' οὐδὲν ἀμείβετο, βῆ δὲ μετ' ἄλλας
ψυχὰς εἰς Ἔρεβος νεκύων κατατεθνειώτων.

γνῶμεν

ac quando circa urbem Troiam inibamus conſilia,
ſemper primus dicebat, & non aberrabat oratione:
Neſtorq́ eximius & ego contendebamus ſoli: (nã,
caterũ quotiens circa urbẽ Troiã decerneremus Achi-
nunquã in multitudine manebat uirorum, neq́ in turba,
ſed longe præcurrebat, ſuo robore nulli cedens:
multos autem uiros trucidauit in graui pugna:
omnes uerò non ego eloqui poſſem neq́ nominare
quantum exercitum occiderit defendens Argiuos.
ſed ut Telephiden interfecit ferro
Heroë Eurypylum, multi autem circa eum ſodales
Cetei trucidabantur, mulierum propter dona.
illum ſane pulcherrimum uidi poſt Memnonẽ diuinum.
caterũ cùm in equũ conſcẽdimus quẽ fabricauit Epeus,
Græcorum optimates, commiſſa aũt mihi erant omnia,
cùm aperire callidas inſidias, tum concludere:
hic alij Græcorum duces atq́ conſiliarij
lacrymas abſtergebant, tremebantq́ membra cuiuſq́.
illum autem nunquam prorſus ego uidi oculis
neq́ palleſcentem corpore pulchro, neq́ à maxillis
lacrymam abſtergentem. ille mihi multum ſupplicabat
ab equo exire: gladij autem quatiebat capulum,
& haſtam grauatã ære: mala aũtẽ Troianis molìebatur:
ſed quando Priami urbem depopulati ſumus celſam,
portionem & donum bonum habens nauem conſcendi
incolumis, neq́ eminus læſus acuto iaculo,
neq́ cominus uulneratus: qualiter ſæpius
fit in bello, permixtim namq́ furit Mars.
Sic dicebam. anima autem pedibus celeris Æacidæ
abibat magnificè incedens per herboſum pratum,
lætitia quòd ei dixiſſem filium excellentem eſſe.
aliæ uerò animæ mortuorum defunctorum
ſtabant triſtes, narrabantur autem pœnæ ab unaquaq́,
ſola autem Aiacis anima Telamoniadæ
longè abſiſtebat, irata propter victoriam,
qua ipſum ego uiceram litigans apud naues
pro armis Achillis. poſuerat autem ueneranda mater:
filij autem Troianorum iudicarunt & Pallas Minerua.
quod utinam non uiciſſem tali mercede:
tale enim caput ob iſta terra occupauit,
Aiacẽ, qui præſtãtiſſimus & forma, & rebus geſtis fuit
aliorum Græcorum, poſt bonum Achillem:
illum quidem ego uerbis alloquebar mollibus:
Aiax fili Telamonis boni, ſiccine (ne Vlyſſis
ne mortuus q́dem obliturus eras aduerſum me iræ ob ar- Aiacis
perniciosa: quæ perniciosa dij fecerunt Argiuis. bra.
talis enim ipſis turris periiſti: propter te autem Græci
æquè ac propter Achillis caput Pelidæ
dolemus occiſum penitus. neq́ quiſpiam alius
in culpa eſt, ſed Iupiter Danaorum exercitum fortium
duriter odit, tibi autem fatum impoſuit.
ſed age huc ueni rex, ut uerbum & orationem audias
noſtram: doma autem robur & generoſum animum.
Sic dixi. ille aũt mihi nihil reſpondit, ibat aũt ad alias
animas ad Erebum mortuorum defunctorum.

cum

hic tamen alloquens fuisset uirtus aut ego ipsum,
sed mihi nolebat animus in pectore charo
aliorum animas uidere defunctorum.
Minos. ibi Minoem uidi Iouis splendidum filium,
aureum sceptrum gestantem, ius dicentem mortuis,
sedentem: alij uerò circa ipsum causas dicebant regem,
sedentes, statuti per latam Plutonis domum.
Orion. post hunc autem Orionem ingentem animaduerti
feras simul agitantem per floridum pratum,
quas ipse occidebat in desertis montibus,
manibus habẽs clauam totam ferreã, semper infractam.
Tityus. & Tityum uidi terræ gloriosæ filium,
iacentem in pauimento, bis a. in nouem iacebat ingera.
uultures autem ipsum utrinq; assistentes iecur fodebant,
in uiscera penetrãtes. ille autem non abigebat manibus,
Latona enim traxit Iouis gloriosam coniugem
ad Pytho euntem per amœnum Panopeum.
Tantalus. & ipsum Tantalum uidi graues dolores patientem,
stantem in lacu, hic accedebat ad uenium.
appetebat autem sitiens, potũ autem non poterat capere,
quoties enim inclinabat senex bibere cupiens,
toties aquæ peribat absorpta: circa autem pedes
terra nigra apparebat, arescere autem faciebat deus.
arbores autem proceræ à capite fundebant fructum,
pyri, mali puniçæ, & aliæ mali egregiũ fructum ferẽtes,
ficusq; dulces, & oleæ uirescentes.
quoties rectà pergeret senex manibus decerpere,
has uentus iactabat in nubes umbrosas.
Sisyphus. & ipsum Sisyphum aspexi, duros dolores patientem,
lapidem gestantem ingentem utraq; manu.
& ille quidem innixus manibusq; pedibusq;,
lapidem sursum pellebat ad cacumen: sed quando erat
summum superaturus, tunc uertebatur fortis uis,
rursus deinde in campum uoluebatur lapis asper:
at ille rursus pellebat intensus: at sudor
defluebat ex membris, puluis autem ex capite oriebatur.
Hercules. post hunc uidi uim Herculeam,
simulachrum: ipse uerò apud immortales deos
Hebe. oblectatur in cõuiuijs, & habet pulchrorũ talorũ Hebẽ,
filiã Iouis magnanimi et Iunõis aurea sandalia habẽtis.
circa ipsum clamor mortuorum erat, auium similis,
undiq; fugientium. ille uerò obscuræ nocti similis,
nudum arcum habens & ad neruum sagittam,
horrendum circumspiciens, semper iaculanti similis,
horrendus autem illis circum pectora baltheus,
aureũ erat lorum: in quo miranda opera elaborata erãt,
ursiq;, agrestesq; apri, fuluiq; leones,
præliaq;, pugnaq;, cædesq;, homicidiaq;.
nec aliud fabricatus est nec aliud fabricabitur,
qui illud lorum sua elaborauit arte.
agnouit autem statim ille, postquam uidit oculis
& me miseratus uerbis alatis alloquebatur:
Hercules Generose Laertiade multiscie Vlysses,
Lysi. heu miser, aliquod & tu malum fatum nactus es,
quale utiq; ego portabam sub radijs solis.

Iouis

ᾧθα χ' ὁμῶς πυθέσθω ἐγχέλυθρος. ἦκα δ' ἐγὼ τὸν
ἀλλά μοι ἤθελε θυμὸς ἐνὶ στήθεσι φίλοισι
τὴν ἄλλων ψυχὰς ἰδέειν καταθνητῶν.
ἔνθ' ἄτοι Μίνωα ἴδον Διὸς ἀγλαὸν υἱόν,
χρύσεον σκῆπτρον ἔχοντα, θεμιστεύοντα νεκύεσσιν,
ἥμενον· οἱ δὲ μιν ἀμφὶ δίκας εἴροντο ἄνακτα,
ἥμενοι ἑσπόμενοί τε κατ' εὐρυπυλὲς Ἄϊδος δῶ.
τὸν δ' μέγ', Ὠρίωνα θηλήτριον εἰσενόησα
θῆρας ὁμοῦ ἐλεαίροντα κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
οὓς αὐτὸς κατέπεφνε νεηλέϊσιν ὀρέστοι,
χερσὶν ἔχων ῥόπαλον παγχάλκειον, αἰεὶ ἀραγές.
καὶ Τιτυὸν εἶδον γαίης ἐρικυδέος υἱόν,
κείμενον ἐν δαπέδῳ, ὁ δ' ἐπ' ἐννέα κεῖτο πέλεθρα.
γῦπε δέ μιν ἑκάτερθε παρημένω ἧπαρ ἔκειρον,
δέρτρον ἔσω δύνοντε. ὁ δ' ἐκ παμμάχῳ χερσὶ
λυτὼ γὰρ ἄλκησε Διὸς κυδρὴν παράκοιτιν
Πυθὼδ' ἐρχομένην διὰ καλλιχόρου Πανοπῆος.
τὸν μὲν Ταντάλην εἰσεῖδον χαλεπ' ἄλγε' ἔχοντα,
ἑστάτ' ἐν λίμνῃ, ἅδ' ἐπροΐπλαζε γιγάεσσι.
σβεῦτο δ' ἰάπτων, πίειν δ' οὐκ εἶχεν ἐλέσθαι.
ὁσσάκι γὰρ κύψει ὁ γέρων πίειν μενεαίνων,
ὁσσάχ' ὕδωρ ἀπολέσκετ' ἀναβροχθὲν ἀμφὶ δὲ ποσσὶ
γαῖα μέλαινα φαίνεσκε, κατεζήαινε δὲ δαίμων.
δένδρεα δ' ὑψιπέτηλα κατηκριόωντο χέρηφιν,
ὄγχναι, μηλέαι ἐρατεινοκάρποι,
συκαῖ τε γλυκεραὶ, ἐλαῖαι τηλεθόωσαι.
τῶν ὁπότ' ἰθύσειε γέρων ὑπὲρ χερσὶ μάσασθαι,
πάντ' ἄνεμος ῥίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιόεντα.
τὸν μὲν Σίσυφον εἰσεῖδον, κρατερὰς ἀγχόνας ἔχοντα,
λᾶαν βασάζοντα πελώριον ἀμφοτέρῃσιν.
ἄτοι ὁ μὲν, σκηριπτόμενος χερσίν τε ποσίν τε,
λᾶαν ἄνω ὤθεσκε ποτὶ λόφον· ἀλλ' ὅτε μέλλοι
ἄκρον ὑπερβαλέειν, τότ' ἀποστρέψασκε κρατεῖν ἰς,
αὖτις ἔπειτα πέδονδε κυλίνδετο λᾶας ἀναιδὴς·
αὐτὰρ ὅγ' ἄψ ὤσασκε, τιταινόμενος· κατὰ δ' ἰδρὼς
ἕρρεεν ἐκ μελέων, κονίη δ' ἐκ κρατὸς ὀρώρει.
τὸν δὲ μετ', εἰσῶπησα βίλιν Ἡρακληείην,
εἴδωλον· αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
τέρπεται ἐν θαλίῃς, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην
παῖδα Διὸς μεγάλοιο καὶ Ἥρης χρυσοπεδίλου.
ἀμφὶ δέ μιν κλαγγὴ νεκύων ἰὼν, οἰωνῶν ὣς,
πάντοσ' ἀτυζομένων. ὁ δ', ἐρεμνὴ νυκτὶ ἐοικώς,
γυμνὸν τόξον ἔχων καὶ ἐϋδμήτου ἰὸν ἐΐσου,
δεινὸν παπταίνων, ἀεὶ βαλέοντι ἐοικώς.
σμερδαλέῃ δ' ἐπὶ οἱ ἀμφὶ πύθι στήθεσιν ἀορτὴρ,
χρύσεος· ἦ τελαμών· ἵνα θήσκελα ἔργα τέτυκτο,
ἄρκτοι τ', ἀγρότεροί τε σύες, χαροποί τε λέοντες,
ὑσμῖναί τε, μάχαι τε, φόνοι τ', αὐδροκτασίαι τε.
μὴ τεχνησάμενος μηδ' ἄλλό τι τεχνήσαιτο,
ὃς κείνου τελαμῶνα ἐῢ ἐγκάτθετο τέχνῃ.
ἔγνω δ' αὐτίκα κεῖνος, ἐπεὶ ἴδ' ὀφθαλμοῖσι·
καί μ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἆ δείλ', ἦ τινα καὶ σὺ κακὸν μόρον ἠνλάζεις,
οἷόν περ ἐγὼν ὀχέεσκον ὑπ' αὐγὰς Ἠελίοιο.

Διὸς

Ζηνὸς μὲν πάϊς ἦα Κρονίονος, αὐτὰρ ὀΐζυν
ἔσχον ἀπειρεσίην, μάλα γὰρ πολὺ χείρονι φωτὶ
δηλήμενος, ὅ μ' ἐμοὶ χαλεπὸς ἐπιτέλλετ' ἄεθλος.
τοῦ ποτέ μ' ἐνθάδ' ἔπεμψε κιὼν ἄξοντ' ἀγαθὸν κύνα· οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλο
φράζετο χαλεπώτερον ἔμμεν ἄεθλον. (λαβὼν τὸν μὲν ἐγὼν ἀνήγαγον ἐξ Ἀΐδαο·
al. ἐξαπίνης δὲ Ἐρμείας δέ μ' ἔπεμψεν ἰδὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη.

Ὡς εἰπὼν, ὁ μὲν αὖτις ἔβη δόμον Ἄϊδος εἴσω.
αὐτὰρ ἐγὼν αὖθ' μύον ἔμπεδον, εἴ τις ἔτ' ἔλθοι
ἀνδρῶν ἡρώων οἳ δὴ τοπρόσθεν ὄλοντο.
καὶ νύ κ' ἔτι πλεόνεσσιν ἴδον αὐέρας, οὕς ἐθέλοιμι
Θησέα, Πειρίθοόν τε, θεῶν ἐρικυδέα τέκνα·
ἀλλὰ πρὶν ὧδε ἔθνε' ἀγείρετο μυρία νεκρῶν
ἀχῇ θεσπεσίῃ· ἐμὲ δ' ἴχλυος ἀΐδηος ἔρεε
μή μοι Γοργείην κεφαλὴν δεινοῖο πελώρου
ἐξ Ἄϊδος πέμψειεν ἀγαυὴ Περσεφόνεια.
αὐτίκ' ἔπειτ' ἐπὶ νῆα κιὼν, ἐκέλευον ἑταίρους
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' αἶψ' ἐσβαίνον, κὰδ δὲ κλισίῃσι κάθιζον.
τοὺς δ' κατ' Ὠκεανὸν ποταμὸν φέρε κῦμα ῥόοιο,
ἐρεσσίη, κωπηλασίη, παρὰ τὸ ἐρίσσω τὸ κωπίλατον. πρῶτα μὲν ἐρεσσίη, μετέπειτα δ' κάλλιμος οὖρος.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Μ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ ὑποθεσις.

Διηγεῖται τοῖς ἑξῆς γεγραμμένοις αὐτῷ ἐπαναίδον πρὸς Κίρκην· καὶ ὡς τὰς Σειρῆνας παρέπλευσεν, καὶ τὰς πλαγκτὰς πέτρας Σκύλλαν τε καὶ Χάρυβδιν· καὶ τῶν ἑταίρων ἀπώλεσαν, αὐτὸς δὲ μόνος τινὰς τῆς ἡλίου βοῦς· καὶ ὡς μόνος ἐπὶ ξύλου πρὸς Καλυψὼ διεσώθη.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Μ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Μῦ Σειρῆνας ἔχει, πλαγκτὰς τ', ἰδὲ βόας Ἠελίου.

ΑΥΤΑΡ ἐπεὶ ποταμοῖο λίπεν ῥόον Ὠκεανοῖο
νηῦς, ἀπὸ δ' ἵκετο κῦμα θαλάσσης εὐρυπόροιο
νῆσον δ' Αἰαίην, ὅθι τ' Ἠοῦς ἠριγενείης
οἰκία καὶ χοροὶ εἰσί, καὶ αὐτολαὶ Ἠελίοιο.
νῆα μὲν ἐνθάδ' ἐλθόντες ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισιν,
ἐκ δ' ἐβαμεν αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους πέμψας εἰς δώματα Κίρκης
εἰσάγειν νεκρὸν Ἐλπήνορα τεθνειῶτα.
φῖρας δ' αἶψα τεμόντες, ὃθ' ἀκροτάτη προέχ' ἀκτή,
θάπτομεν ἀχνύμενοι, δακρυόεν κατὰ δ' ἄκρυ χέοντες.
αὐτὰρ ἐπεὶ νεκρός τ' ἐκάη καὶ τεύχεα νεκροῦ,
τύμβον χεύαντες, καὶ ἐπὶ σῆμ' ἔπαλον ἐρύσαντες,
πήξαμεν ἀκροτάτῳ τύμβῳ εὐῆρες ἐρετμόν.
ἥμεις μὲν τὰ ἕκαστα διείπομεν. οὐδ' ἄρα Κίρκην
ἔλαθ' ἐξ Ἄϊδος ἐλθόντας ἐλήθομεν, ἀλλὰ μάλ' ὦκα
ἤλυθ' ἐφ' ἡμαμένη· ἅμα δ' ἀμφίπολοι φέρον αὐτῇ
σῖτον καὶ κρέα πολλὰ, καὶ αἴθοπα οἶνον ἐρυθρόν.
ἡ δ' ἐν μέσῳ στᾶσα μετηύδα δῖα θεάων,

Σχέτλιοι, οἳ ζώοντε δυ' ὑπήλυθετ' δῶμ' Ἀΐδαο,
δισθανέειν, ὅτε τ' ἄλλοι ἅπαξ θνήσκουσ' ἄνθρωποι.
ἀλλ'

Iouis quidem filius eram Saturnij, sed arumnam
habebam infinitam: ualde enim longè deteriori uiro
obnoxius eram, qui mihi grauia imperabat certamina.
& aliquãdo me huc misit ut canẽ ducerẽ: nõ enim aliud
existimabat hoc mihi grauius esse certamen.
hunc quidem ego subduxi & traxi ex inferis:
Mercurius autem me deducebat atq; cælia Minerua.

Sic fatus, ipse quidem rursus descendit in Ditis domũ.
at ego illic manſi firmiter, ſi quis ueniret
uirorum Heroum qui olim perierunt.
& adhuc priſcos uidiſſem uiros, quos uolebam,
Theſeum, Piritheumq;, deorum glorioſos filios:
ſed antè multitudo congregabatur infinita mortuorum
ſonitu immenſo: me autem pallidus timor inuaſit
ne mihi Gorgonium caput horrendi monſtri
ab inferis mitteret inclyta Proſerpina.
ſtatim deinde ad nauem profectus, iuſſi ſocios
& ipſos aſcendere, & rudentes ſolnere.
illi uerò ſtatim ingreſſi ſunt, & per trentibus ſederunt.
illam uerò per Oceanum flumen ferebat fluctus fluenti,
primum quidem remigatio, poſtea antè optimus uentus.

ODYSSEAE HOMERI XII. RAPSODIAE argumentum.

Narrat ab inferis factum ſibi reditum ad Circen: & quomodo Sirenes præternauigauerit, & errantes petras Scyllæq; & Charybdim: & ſuæ nauis & ſociorum interitum, qui occiderant quoſdam Solis boues: & ut ſolus in ligno ad Calypſo enaſcerit.

ODYSSEAE HOMERI M. RAPSODIA.

Duodecimus Sirenes complectitur, petras, atq; boues.

AETERVM poſtquam fluuij reliquit fluentum Oceani
nauis, abijtque ad fluctus maris latiſoni
inſulam ad Æeam, ubi aurorae manegenitae
domicilium & chori ſunt, & ſolis ortus.
nauem quidem huc digreſſi ſubduximus in arenam,
nos autem egreſſi ſumus ad littus maris.
hic dormientes expectauimus auroram diuinam:
quando autẽ manegenita apparuit roſeis digitis aurora, Reditus ab inferis Circen.
tunc ego ſocios præmiſi ad domum Circes
efferre mortuum Elpenorem defunctum.
arboribus u. ſtatim cæſis, qua ſummũ prominebat littus, Elpenor humatur.
ſepeliuimus triſtes, tenellas lacrymas profundentes.
at poſtquam cadauer combuſtum eſt & arma mortui,
tumulo congeſto, & inſuper columna erecta,
fiximus in ſummo ſepulchro fabre factum remum.
nos quidem ſingula adminiſtrauimus. at non Circen
ab inferis regreſſi latuimus, ſed ualde celeriter
uenit feſtinans: ſimul autem ancillae ferebant cum ipſa
panem & carnes multas, & nigrum uinum.
haec in medio ſtans alloquebatur diua dearum:

Miſeri, qui uiuentis ſubijiſtis domum Plutonis, Circe prædicit ſuam
bis mortui, cum alij ſemel duntaxat moriantur homines. dicit ſuam
ſed pericula

ſed agite,edite cibum & bibite uinum
hic tota die:ſimul autem aurora illuceſcente
nauigabitis:at ego monſtrabo uiam,atq; ſingula
ſignificabo,ne quo pacto ueſtris malis conſilijs
aut in mari aut in terra doleatis cladem paſſi.
Sic ait.nobisq; perſuadebatur animus generoſus.
ſic tunc quidem tota die ad ſolis occaſum
ſedebamus cõuiuãtes carnes immẽſas & dulce uinum.
quando autem ſol deſcendit & crepuſculum uenit,
illi quidem dormietunt apud rudentes nauis:
illa autem me manu prehenſum dilectis à ſocijs,
locauitq;,& accubuit,& interrogauit ſingula.
at ego illi omnia rite recenſui.
& tunc quidẽ me uerbis alloquebatur uenerãda Circe:
hæc quidem ſic omnia tranſacta tu autem audi
ut tibi ego dicam, in memoriam reducetetiam deus ipſe.
Sirenes. ad Sirenes quidem primum peruenies,quæ ſanè omnes
homines faſcinant,quicunq; ad eas peruenerint.
quicunq; imprudentia appulerit & ſonitum audierit
Sirenum,huic neutiquam uxor & infantes paruuli
domum reuerſo aſtant,neq; latantur:
ſed Sirenes ſtridula faſcinant cantilena,
ſedentes in prato.ingens circà oſſium aceruus
uirorum putrefactorum,circunq; cutes putreſcunt.
ſed præternauigato:inſuper aures obline ſociorum,
cera molli.mellita,nequiſquam audiat
aliorum:at ipſe audi ſi quidem uoles,
ligent te in naui ueloci manusq; pedesq;
erectum in ſtatione mali:ex ea autem funes alligentur:
ut cum uoluptate uocem audias Sirenum.
quod ſi rogaueris ſocios, ſoluereq; iuſſeris,
illi uerò te pluribus uinculis alligent.
cæterùm poſtquam has præternauigauerint ſocij,
hic tibi non iam continuò dicam
utra tibi uia erit,ſed tu ipſe
animo conſidera.dicam autem tibi utrunq;.
inea ſa- hinc quidem petra excelſæ,ad eas autem
fluctus ingens reſonat cærulei maris:
erratiles ſanè eas dij beati uocant.
hac neq; uolatilia præteruolant,neq; columbæ
timidæ,quæ ambroſiam Ioui patri ferunt,
ſed ex illis ſemper adimit læuis petra,
ſed aliam ſummittit pater ut in numero ſit.
hac nondũ ulla nauis effugit uirorũ quæcũq; aaceſſerit,
ſed pariter tabulas nauium & corpora uirorum
fluctus maris ferunt ignisq; perniciosi procellæ.
ſola utiq; illa præternauigauit mare ſulcans nauis
Argo omnibus cura ab Æeta nauigans:
& fortaſſe hãc hinc celeriter iecißet magnas ad petras,
ſed Iuno præterire fecit, quoniam charus erat Iaſon.
ſcribi / duo uerò ſcopuli,hic quidem cælum latum attingit
Scylla acuto uertice,nubes autem ipſum circumdat
irce. obſcura,quem nunquam tempeſtas,neq; unquã ſerenitas
illius occupat uerticem,neq; in æſtate neq; autumno.
neq; aſcendere poßit mortalis uir,neq; deſcendere,

ἀλλ' ἄγετ', ἐωδίετε βρώμῃ & πίνετε οἶνον
αὖθι ϖανημέριοι· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένῃφι
πλεύσεσθ'· αὐτὰρ ἐγὼ δ' ἐξερέω ὁδὸν, ἠδὲ ἕκαστα
σημανέω,ἵνα μήτι κακοῖς ἀφραδίῃσι ἀλεγεινῇ
ἠὲ ἄλοσ ἢ ὕδατι γῆς ἀλγήσετε ϖῆμα ϖαθόντες.
ὣς ἔφαθ'.ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπιπείθετο θυμὸς ἀγλαὸς.
ὣ τότε μὲν ϖρόπαν ἦμαρ ὀν ἠέλιον καταδύντα
ἥμενοι δαινύμεθα κρέα τ' ἄσπετα & μέθυ ἡδύ.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
οἱ μὲν κοιμήσαντο ϖαρ' ὠκυμόροιο νεώς·
ἀμφὶ δ' ἐμὴ χεῖρὸς ἕλοσα φίλου ἀπονόσφιν ἑταίρου,
εἷσέ τε, καὶ ϖροσέλεκτο, & ϕερέεσκεν ἕκαστα.
αὐτὰρ ἐγὼ τῇ ϖάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
& τότε δὴ μ' ἐπέεσσι ϖροσηύδα ϖότνια Κίρκη,
ταῦτα μὲν ὄτω ϖάντα ϖεπείρανται· σὺ δ' ἄκουσον
ὡς τοι ἐγὼ ἐρέω, μνήσει δ' ὅτι καὶ θεὸς αὐτός.
Σειρῆνας μὲν ϖρῶτον ἀφίξεαι, αἳ ῥά τε ϖάντας
ἀνθρώϖους θέλγουσιν, ὅτις σφέας εἰσαφίκηται.
ὅς τις ἀϊδρείῃ ϖελάσῃ καὶ ϕθόγγον ἀκούσῃ
Σειρήνων, τῷ δ' ὅτι γυνὴ καὶ νήϖια τέκνα
οἰκάδε νοσφίσαντι ϖάρεσσέται, ὐδὲ γαίωνται·
ἀλλά τε Σειρῆσιν λιγυρῇ θέλγουσιν ἀοιδῇ,
ἥμεναι ἐν λειμῶνι. ϖολὺς δ' ἀμϕ' ὀστέϕι θὶς
ἀνδρῶν ϖυθομένων, ϖερὶ δὲ ῥινοὶ μινύθουσιν.
ἀλλὰ ϖάρεξ ἐλάαν· ὐδὶ δ' ἅδε ἀλεῖψαι ἑταίρους,
κηρῷ δλιήσας μελιηδέϊ, μήτις ἀκούσῃ
τῆς ἄλλων· ἀτὰρ αὐτὸς ἀκουέμεν αἴκ' ἐθέλῃσθα,
δησάντων σ' ἐν νηῒ θοῇ χεῖράς τε ϖόδας τε
ὀρθὸν ἐν ἰστοϖέδῃ· ἐκ δ' αὐτῷ ϖείρατ' ἀνῆϕθαι·
ὄϕρά κε τερϖόμενος ὅϖ' ἀκούσῃς Σειρήνοιϊν.
αἱ δ' ἢν κε λίσσηαι ἑταίρους, λῦσαί τε κελεύῃς,
οἱ δέ σ' ἐνὶ ϖλεόνεσσι τότ' ἐν δεσμοῖσι ϖλέοντες.
αὐτὰρ ἐϖὴν ϖαρϖὰς γε ϖαρήξετ' ἐλάσωσιν ἑταῖροι,
ἔνθά τοι ἐκ ἔτ' ἔϖειτα δηλητέως ἀγορεύσω
ὁϖποτέρῃ δή τοι ὁδὸς ἔσσεται, ἀλλὰ σὺ αὐτὸς
θυμῷ βαλέεαι. ἐρέω δέ τοι ἀμϕοτέρωθεν.
ἔνθεν μὲν γὰρ ϖέτραι ἐϖηρεϕέες, ϖρότι δ' αὐτὰς
κῦμα μέγα ῥοχθεῖ κυανώϖις· & ἀμϕιρέουσι
γλαγκαὶ δή τοι τάς γε θεοὶ μάκαρες καλέουσι.
τῇ μὲν τ' ὀδὲ ϖοτητὰ ϖάρεστί ϖερ ἰόντεσσι,
τρήρωνες, ταί τ' ἀμβροσίῃ Διὶ ϖατρὶ ϕέρουσιν,
ἀλλά τε & τῇν αἰεὶ ἀϕαιρεῖται λὶς ϖέτρη,
ἀλλ' ἄλλῃ ϕήσει ϖατὴρ ϕαρίβμιον εἶναι.
τῇ δ' ὅϖως τις νῆυς ϕύγῃ αὐδρῶν ἅτις ἵκηται,
ἀλλά δ' ὁμῶ ϖίνακάς τε νεῶν καὶ σώματα ϕωτῶν
κύμασθ' ἁλὸς ϕορέουσι ϖυρός τ' ὀλοοῖο θύελλαι.
εἷς δὴ κεῖνη γε ϖάρεϖλω ϖοντοϖόρον νῆυς
ἀργὼ ϖασιμέλουσα ϖᾶ' Αἰήταο ϖλέουσα·
καὶ νύ κε τὴν ϕῶδ' ὧκα βάλεν μεγάλας ϖοτὶ ϖέτρας,
ἀλλ' Ἥρη ϖάρεϖεμϕεν, ἐϖεὶ ϕίλος ἦν Ἰήσων.
οἱ δ' ἤδη σκόϖελοι, ὁ μὲν ἀρανὸν ὄυρεϊ ἰκάνει
ὀξείῃ κορυϕῇ, νεϕέλη δέ μιν ἀμϕιβέβηκε
κυανέη, τὸ μὲν οὔ ϖοτ' ἐρωεῖ, οὐδ' ἵϖοτ' αἴθρῃ
κείνῃ ἔχει κορυϕὴν, οὔτ' ἐν θέρσει οὔτ' ἐν ὀπώρῃ.
οὐδέ κεν ἀμβαίη βροτὸς ἀνὴρ, οὐ κατιβαίη.

neq; k οὐδ' ἔ

ὀδ' ἔι οἱ χεῖρές γε ἐείκοσαι ἠδὲ πόδες περ ἔσκον.
πέτρη γὰρ λίς ἐστι πεφυζότι ἐπῆρα.
μέσσῳ δ' ἐν σκοπέλῳ ὀπὶ εὐρεῖα λίσσεται ἔσπερ
πρὸς ζόφον εἰς Ἔρεβος τετραμμένον. ἔνθα σὺ νῆας
νῆα παρὰ γλαφυρὴν ἰθύνετε φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ,
ὀϊστῷ κεν ἐκ νηὸς γλαφυρῆς ἀνὴρ
τόξῳ ὀϊστεύσας κοῖλον περιβαίνοι ἐσαφίκοιτο.
ἔνθα δ' ἐνὶ Σκύλλη ναίει δεινὴν λελακυῖα·
ἣ ἦτοι φωνὴ μὲν ὅσ' σκύλακος νεογιλῆς
γίνεται, αὐτὴ δ' αὖτε πέλωρ κακὸς· οὐδέ κε τίς μιν
γηθήσειεν ἰδὼν, οὐδ' εἰ θεὸς αὐτιάσειεν.
ἣ ἦτοι πόδας αἶσι δυώδεκα πάντες ἄωροι·
ἓξ δέ τε οἱ δειραὶ πολυμήκεες, ἐν δ' ἑκάστῃ
σμερδαλέη κεφαλή, ἐν δ' τρίστοιχοι ὀδόντες
πυκνοὶ καὶ θαμέες, πλεῖοι μέλανος θανάτοιο.
μέσση μὲν τε κατὰ σπείους κοίλοιο δέδυκεν·
ἔξω δ' ἰφθίμους κεφαλὰς δεινοῖο βερέθρου.
αὐτοῦ δ' ἰχθυάα σκόπελον περιμαιμώωσα
δελφῖνάς τε κύνας τε, ἢ εἴποθι μεῖζον ἕληται
κήτεα, ἅ μυρία βόσκει ἀγάστονος Ἀμφιτρίτη.
τῇ δ' οὔπω ποτε ναῦται ἀκήριοι δύχεσθαι
πρὸ φυγέειν σὺν νηΐ. φέρει δέ τε πρατὶ ἑκάστῳ
φῶτ' ἀζαρπάξασα νεὸς κυανοπρῴροιο. (σὺ δ'
ὄ δ' ἕτερον σκόπελον χθαμαλώτερον ὄψει Ὀδυσσεῦ
πλησίον ἀλλήλων· καί κεν διοϊστεύσειας.
τῷ δ' ἐρινεός ἔστι μέγας φύλλοισι τεθηλώς·
τῷ δ' ὑπὸ δῖα Χάρυβδις ἀναρροιβδεῖ μέλαν ὕδωρ.
τρὶς μὲν γάρ τ' ἀνίησιν ἐπ' ἤματι, τρὶς δ' ἀναρροιβδεῖ
δεινόν, μή σύ γε κεῖθι τύχοις ὅτε ῥοιβδήσειεν.
οὐ γάρ κεν ῥύσαιτό σ' ὑπ' ἐκ κακοῦ οὐδ' Ἐνοσίχθων.
ἀλλὰ μάλα Σκύλλης σκοπέλῳ πελάσσας ἐλατῆρι
νῆα παρέξ ἐλάαν· ἐπεὶ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
ἓξ ἑτάρους σῇ νηῒ ποθήμεναι ἢ ἅμα πάντας.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
εἰ δ' ἄγε δή μοι τοῦτο θεὰ νημερτὲς ἐνίσπες,
εἴπως τλῶ ὀλοὴν ἣ ὑπεκπροφύγοιμι Χάρυβδιν,
τλῶ δέ κ' ἀμυναίμην ὅτε μοι σίνοιτό γ' ἑταίρους.
Ὡς ἐφάμην. ἣ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων,
ᾤτλιε, καὶ δὴ αὖ τοι πολεμήϊα ἔργα μέμηλε
καὶ πόνος· οὐδὲ θεοῖσιν ὑπείξεαι ἀθανάτοισιν;
ἣ δέ τοι οὐ θνητή, ἀλλ' ἀθάνατον κακὸν ὄφρα,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε καὶ ἄγριον, οὐδὲ μαχητόν.
οὐδέ τις ἔς' ἀλκή· φυγέειν κάρτιον ἀπὸ σεῖο.
εἰ γὰρ δηθύνῃσθα, κορυσσόμενος παρὰ πέτρῃ,
al. κίχοι δ' αὖθίς μὴ σ' ὀϊστοὶ ἐφορμηθεῖσαι τ' ἀνσχῃ
τόσσησιν κεφαλῇσι, τόσους δ' ἐκ φῶτας ἕλητα.
ἀλλὰ μάλα σφοδρῶς ἐλάαν, βώσειν δ' ἣ πρατιῇσι
μητέρα τὴν Σκύλλης, ἣ μιν τέκε πῆμα βροτοῖσιν·
ἤμιν ἔπειτ' ἀποπαύσει ὅτι νόσφιν ὀρμηθῇσιν.
Θρινακίην δ' ὅτε νῆσον ἀφίξεαι, ἔνθα δὴ πολλαὶ
βόσκονται Ἠελίοιο βόες καὶ ἴφια μῆλα,
ἑπτὰ βοῶν ἀγέλαι, τόσα δ' οἰῶν πώεα καλά,
πεντήκοντα δ' ἕκαστα· γόνος δ' οὐ γίνεται αὐτῶν,
οὐδέ ποτε φθινύθουσι· θεαὶ δ' ἔσαν ποιμένες αὐτῶν,
νύμφαι ἐϋπλόκαμοι, Φαέθουσά τε Λαμπετίη τε,

neq; si illi manus utiq; uigenti & pedes essent:
petra enim lænis est circumpolita adhumilis.
medio autem in scopulo est spelunca obscura
uersus occasum ad Erebum conuersa. qua uos quidem
nauem præter canam dirigite eximie Vlysses.
neq; ex naui cana inuenis uir
arcu iaculatus ad canam spelunca perueneris.
hic autem Scylla inhabitat graniter uociferans:
huius quidem uox quanta catuli leonis
fit, ipsa autem monstrum ingens: neq; quisquam ipsam
lætatus fuerit aspiciens, neq; si deus obuiam ueniret.
huius quidem pedes sunt duodecim omnes deformes:
sex autem illi colla prælonga, in singulis autem
horrendum caput, oblongi autem dentes
densi & frequentes, pleni nigræ mortis.
media quidem per speluncam canam immergitur:
extra autem porrigit capita sæuum barathrum.
illic autem piscatur scopulum circumlustrans
Delphinasq; canesq; & siquibi maius capere possit
cete, quæ mille alit sonorum mare.
hac nondum unquam nautæ illæsi gloriantur
præternauigasse cum naue. aufert aũt capitibus singulis
uirum abripiens ex naue nigra prora.
alterum uerò scopulum humiliorem uidebis Vlysses, Charyb.
propè ad inuicem: & sanè iaculo attingeres.
in hoc caprificus est ingens foliis florens:
sub hoc diua Charybdis absorbet nigram aquam.
ter enim eructat quotidie, ter uerò absorbet
horrendè. ne tu utiq; illuc uenias quando absorbet.
non enim liberarit te ex illo malo neq; Neptunus.
sed nalde Scyllæ scopulo appropinquans, celeriter
nauem præterue he: quoniam longè satius est
sex socios in naui desiderare quàm simul omnes.
Sic ait. at ego ipsam excipiens alloquutus sum:
age uerò mihi dic dea & uerè enarra,
si quo pacto pernicios am quidem effugiam Charybdim,
illam ulciscar quòd mihi læserit socios.
Sic dicebam, illa statim respondit diua deorum:
infelix, adhuc tibi bellica opera curæ sunt
& labor: nec dijs cedes immortalibus?
illa uerò non mortalis, sed immortale malum est,
graueq; difficileq; & immane, neq; expugnabile.
neq; ulla est uirtus: fugere optimum est ab illa.
si enim cunctaberis, arma sumens ad petram,
uereor ne te denuò irruens consequatur
tot capitibus, tot uerò uiros abripiat.
sed nalde celeriter præternauiga, uoca autem Crataim
matrem Scyllæ, quæ ipsam peperit malum hominibus:
quæ ipsam deinde compescet deinceps irruere.
Thrinacriã autem ad insulam peruenies, hic antẽ multa
pascuntur Solis boues & pinguia pecora,
septem boum armenta, tot ouium pulchri greges,
quinquagina uerò singula: propagatio aũt nõ fit ipsorũ,
neq; unquam moriuntur: deæ uerò pastores sunt,
Nymphæ pulchricomæ, Phaetusaq; Lampetieq;,

quæ

quas peperit Soli ſublimi diua Neæra.
has quidem ut educauit peperitq; uenerãda mater,
Thrinacriam ad inſulam relegauit procul habitare,
oues cuſtodire paternas & nigras boues.
eas ſi quidem illæſas permittes, reditus q; memineris,
Ianè adhuc in Ithacam mala licet paſſi uenietis:
ſin autem læſeris, tum tibi prædico mortem
nauiq; & ſocijs. ipſe uerò ſi effugies,
ſerò malè redibis, amiſſis omnibus ſocijs.

Sic ait. ſtatim autem aurea ſella aduenit aurora.
illa quidem cõtinuò per inſulã digreſſa eſt diua dearum:
caterùm ego ad nauem digreſſus, excitabam ſocios
& ipſos aſcendere atq; funes reſoluere.
illi ſtatim ingreſſi ſunt, & per transtra ſederunt.
ordine uerò ſedentes, canum mare uerberabant remis.
nobis autem in parte poſteriori nauis nigræ proræ
ſecundum uentum immiſit implentẽ uela, fidum comitẽ,
Circe pulchricoma, grauis dea uocalis.
continuò omnibus armis compoſitis per nauem
conſedimus, hanc uentus q; gubernator q; dirigebat.
tunc ego ſocios alloquebar mœſto corde:

O amici, non enim oportet unum ſcire neq; duos ſolos
uaticinia quæ mihi Circe prædixit diua dearum:
ſed dicam ego, ut ſcientes uel moriamur,
aut euitata morte & fatum effugiamus.
Sirenum quidem primum iubebat diuinarum
uocem euitare, & pratum floridum.
ſolum me iubebat uocem audire. ſed me uinculo
ligate in moleſto, (ut firmiter illic maneam)
erectum in baſi mali: ex ipſo autem funes alligentur.
quod ſi ſupplicaro uos, ſoluere q; iubebo,
uos uerò pluribus tum in uinculis conſtringite.
& ego quidem hæc ſingula dicens ſocijs declarabam.
interea autem celeriter uenit nauis fabrefacta
ad inſulam Sirenum. urgebat enim uentus bonus.
ſtatim deinde uentus quieuit, atq; tranquillitas
erat tranquilla, ſopiuit autem fluctus deus.
aſſurgentes autem ſocij nauis uela complicarunt,
& ea quidem in naui caua collocarunt: illi aũt ad remos
ſedentes, dealbabant aquam politis remis.
caterùm ego ceræ ingentem orbem acuto ferro
minutatim diſſectum, manibus fortibus premebam.
ſtatim uerò liquefiebat cera, nam iubebat magna uis,
ſolisq; ſplendor ſublimis regis.
ordine autem ſocijs ad aures omnibus illeui.
illi autem in naui me ligarunt pariter manus q; pedes q;
erectum in baſi mali, ex eo autem funes alligarunt:
ipſi autem ſedentes ſpumoſum mare uerberabant remis.
ſed cum tantum aberamus quantum audiatur clamans,
celeriter penetrantes, illas non latuit uelox nauis
prope impulſa: ſtridulum q; inſtituerunt carmen:

Huc age profectus laborioſe Vlyſſes, ingẽs gloria Achi-
nauem ſiſte, ut noſtram uocem audias. (uorum.
non. n. unquã aliquis huc præternauigauit nauẽ nigra,
quin prius noſtram ſuauem ab ore uocem audiret:

ſed

ἧς τέκεν Ἠελίῳ Ὑπερίονι δῖα Νέαιρα.
τὰς μὲν ἄρα θρέψασα τεκοῦσά τε πότνια μήτηρ,
Θρινακίλιν δὴ νῆσον ἀπῴκισε τηλόθι ναίειν,
μῆλα φυλακοτέμεναι πατρώια καὶ ἑλικας βόας.
τὰς εἰ μὲν κ' ἀσινέας ἐάσῃς, νόστου τε μέδηαι,
ἦτ' αὖ ἔτ' εἰς Ἰθάκην κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε·
εἰ δέ κε σίνηαι, τόσε τοι τεκμαίρομ' ὄλεθρον
νηί τε σῇ ἑτάροις. αὐτὸς δ' εἰ περ κεν ἀλύξῃς,
ὀψὲ κακῶς νέῃαι, ὀλέσας ἅπο πάντας ἑταίρους.

Ὡς ἔφατ'. αὐτίκα δ' ἦλθε χρυσόθρονος Ἠὼς
ἣ μὲν ἔπειτ' αὐὰ νῆσον ἀπέσχετο δῖα θεάων·
αὐτὰρ ἐγὼν ἂν ἦα νέα κιόν, ὤτρυνον ἑταίρους
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν αὐά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' αἶψ' ἐσβαινον, κὰδ δὲ κληῖσι κάθιζον.
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι, πολιῇ ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὼς κυανοπρώροιο
ἴκμενον ἦρον ἴεν πλησίστιον, ἐδδλὸν ἑταῖρον,
Κίρκη δυπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
αὐτίκα δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα
ἥμεθα, τιλὼ δ' ἄνεμός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνον.
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων ἀχνύμενος κῆρ,

Ὦ φίλοι, οὐ γὰρ χρὴ ἕν γ' ἴδμεναι οὐδὲ δύ' οἶους
θέσφατ' ἄ μοι Κίρκη μυθήσατο δῖα θεάων·
ἀλλ' ἐρέω μὲν ἐγών, ἵνα εἰδότε γ' ὦμεν ἢ κε θάνωμεν,
ἦ κεν ἀλευάμενοι θανάτου καὶ κῆρα φύγωμεν.
Σειρήνων μὲν πρῶτον ἀπειρεσίαων
φθόγγον ἀλευάσθαι, καὶ λειμῶν' ἀνθεμόεντα.
οἶον ἐμ' ἰὼν ἀγέτω ὅπ' ἀκουέμεν. ἀλλά με δ' ἐσμῷ
δήσατ' ἐν ἀργαλέῳ, (ὅθι μ' ἔμπεδον αὐτόθι μίμνω)
ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνήφθω.
αἰ δέ κε λίσσωμαι ὑμέας, λῦσαί τε κελεύω,
ὑμεῖς γ' πλεόνεσσι τότ' ἐν δεσμοῖσι πιέζειν.
ἤτοι ἐγὼ τὰ ἕκαστα λέγων ἑτάροισι πίφαυσκον.
τῶφρα γ' καρπαλίμως δῖκα νηῦς ὠκυπόροιο
νῆσον Σειρήνοιϊν. ἔπειγε γὰρ οὖρος ἀπήμων.
αὐτίκ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο, νηδὲ γαλήνη
ἔπλετο νωμήσαι, κοίμησε δὲ κύματα δ' αἴμων.
αὐσάντες δ' ἕταροι νεὸς ἱσίας μηρύσαντο,
καὶ τὰ μὲν ἐν νηῒ γλαφυρῇ βάλον· οἱ δ' ἐπ' ἐρετμὰ
ἑζόμενοι, λιγέως ἄρα πάντες ἐλάπτοντο.
αὐτὰρ ἐγὼν κηρὸν μέγαν τροχὸν ὀξέϊ χαλκῷ
τυτθὰ διατμήξας, χερσὶ σιβαρῇσι πίεζον.
αἶψα δ' ἰαίνετο κηρός, ἐπεὶ κέλετο μεγάλη ἶς,
Ἠελίου τ' αὐγὴ Ὑπερίονίδαο ἄνακτος.
ἑξείης δ' ἑτάροισιν ἐπ' ὄτρυνον ἑκάστοις.
οἱ δ' ἐν νηὶ μ' ἔδησαν ὁμῶ χεῖράς τε πόδας τε,
ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνῆψαν·
αὐτοὶ δ' ἑζόμενοι πολιῇ ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆμεν ὅσσον τε γέγωνε βοήσας,
ῥίμφα δὴ ὠκύαλος νηῦς ἐγγύθεν ὀρνυμένοιο λιγυρὸν δ' ὤρθωσε κέλευθον,
Δεῦρ' ἄγ' ἰὼν πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν
νῆα κατάστησον, ἵνα νωϊτέρην ὄπ' ἀκούσῃς. (ὦν.
οὐ γάρ πω τις πῇδε παρήλασε νηὶ μελαίνῃ, (σαι·
πρίν γ' ἡμέων μελίγηρυν ἀπὸ στομάτων ὄπ' ἀκοῦ-

ἀλλ' ὄγε πρὸ ἁμὸν νῆα, καὶ πλέονα εἰδότα.
ἴδμεν γάρ τοι πάνθ' ὅσ' ἐνὶ Τροίῃ δυσμόρῳ
Ἀργεῖοι Τρῶές τε θεῶν ἰότητι μόγησαν,
ἴδμεν δ' ὅσσα γίνεται ἐπὶ χθονὶ πολυβοτείρῃ.

Ὡς φάσαν, ἱεῖσαι ὄπα κάλλιμον. αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
ἤθελ' ἀκουέμεναι, λῦσαί τ' ἐκέλευον ἑταίρους,
ὀφρύσι νεύσάζων· οἱ δ', πρόσθε σύοντε θέεσκον.
αὐτίκ' ἀνασταθεὶς Περιμήδης Εὐρύλοχός τε
πλέοσί μ' ἐν δεσμοῖσι δέον, μᾶλλόν τ' ἐπίεζον.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τάς γε παρήλασαν, οὐδέ τ' ἔπειτα
φθόγγου Σειρήνων ἠκούομεν οὐδὲ τ' ἀοιδῆς,
αἶψ' ἀπὸ κηρὸν ἕλοντο ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι, (σαν.
ὃν σφιν ἐπ' ὠσὶν ἄλειψ', ἐμὲ τ' ἐκ δεσμῶν τ ἀνέλυ
ἀλλ' ὅτε δὴ τὰς νῆσον ἐλείπομεν, αὐτίκ' ἔπειτα
καπνὸν καὶ μέγα κῦμα ἴδον, κὴ δ' ὄπορ' ἄκουσα.
τῆν δ' ἄρα δ' ἐσσάντων ἐκ χειρῶν ἔπτατ' ἐρετμά.
βόμβησαν δ' ἄρα πάντα κατὰ ῥόον· ἔσχε δ' αὐτῆ
νηῦς, ἐπεὶ δὴ ἔτ' ἐρετμὰ πρόκα χερσὶν ἔπειγον.
αὐτὰρ ἐγὼ δι' ἀνῆος ἰὼν ὤτρυνον ἑταίρους
μειλιχίοις ἐπέεσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον,

Ὦ φίλοι, οὐ γάρ πω τι κακῶν ἀδαήμονες ἁμοί,
ἀλλ' ἔμολ' ἔνθ' ἔτι μεῖζον ἔπι κακόν, ἢ ὅτε Κύκλωψ
εἶλεν ἐνὶ σπῆϊ γλαφυρῷ κρατερῇφι βίηφι,
ἀλλὰ κὴ ἔνθεν ἐμῇ ἀρετῇ βουλῇ τε νόῳ τε
ἐκφύγομεν· καί που καὶ τῶνδε μνήσεσθαι ὀΐω.
νῦν δ' ἄγετ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες·
ὑμεῖς μὲν κώπῃσιν ἁλὸς ῥηγμῖνα βαθεῖαν
τύπτετε, κλυτὰ δέσμα περὶ πτυκτοῖσιν ἐρύσσαι,
αἴκέ ποθι Ζεὺς
δώῃ τόνδε γ' ὄλεθρον ὑπεκφυγέειν καὶ ἀλύξαι.
σοὶ δ' αὖ κυβερνῆτα ὦδ' ὦπιτέλλομαι, (ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
βάλλευ, ἐπεὶ νηὸς γλαφυρῆς οἰήια νωμᾷς)
τόνδε μὲν καπνὸν καὶ κύματος ἐκτὸς ἔεργε
νῆα, σὺ δ' σκοπέλους ὧδε μάλιστα νόησον,
μή σε λάθῃσι
κεῖσ' ὀρμήσασα, καὶ ὧς κακὸν ἄμμι βάλῃσθα.

Ὡς ἐφάμην. οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσι πίθοντο.
Σκύλλην δ' οὐκέτ' ἐμυθεόμην, ἄπρηκτον ἀΐδηλον,
μήπως μοι δέσαντες ἀπόλλυσαν ἐτάροι
ἐρεσσόμενοι, ἐνὸς ἢ δυοῖν σφέας αὐτούς.
τὴν δέ τε δὴ Κίρκης μὲν ἐφημοσύνης ἀλεγεινῆς
λανθανόμην, ἐπεὶ ἔστι μ' ἀνώγει θωρήσσεσθαι.
αὐτὰρ ἐγὼ κατέδυν κλυτὰ τεύχεα, κὴ δύο δ' ὄρθ'
μάκρ' ἐν χερσὶν ἔλων, εἰς ἴκρια νηὸς ἔβαινον
πρώρης. ἔνθεν γάρ μιν ἐδέγμην πρῶτα φανεῖσθαι
Σκύλλην πετραίην, ἣ μοι φέρε πῆμ' ἑτάροισιν.
οὐδέ πῃ ἀθρῆσαι δυνάμην ἔκαμον δὲ μοι ὄσσε
πάντῃ παπταίνοντι πρὸς ἠερόεντα πέτρην.
ἡμεῖς μὲν στεινωπὸν ἀϋπλόμεν γόον ὠδύ·
ἔνθεν μὲν γὰρ Σκύλλ', ἑτέρωθι δ' αὖ Χάρυβδις
δεινὸν ἀναρρόιβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
ἅτοι ὅτ' ἐξέμεσσε, λέβης ὡς ἐν πυρὶ πολλῷ,
πᾶσ' ἀνεμορμύρεσκε κυκωμένη, ὑψόσε δ' ἄχνη
ἀμφοτέροις σκοπέλοισιν ἐπ' ἀμφοτέροισιν ἔπιπτεν.
ἀλλ' ὅτ' ἀναρρόξειε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ,
πᾶσ' ἐντοσθε φαίνεσκε κυκωμένη· ἀμφὶ δὲ πέτρη
δεινὸν ἰαχήεσσα, ὑπεγρόμεε δὲ γαῖα φαίνεσκε

sed hic delectatus abijt, & plura doctus.
Scimus enim tibi omnia quæcunq; in Troia lata
Argiui Troianiq; deorum uoluntate pertulerunt,
scimus etiam quæcunq; fiunt in terra multipascua.

Sic dicebant, edentes uocem dulcem. cæterũ meum cor
uolebat audire, soluereq; iubebam socios,
supercilijs innuens: illi autem annitentes remigabant.
statim surgentes Perimedes Eurylochusq;
pluribus me uinculis ligabant, magisq; premebant.
cæterum postquã illas præternauigauimus, neq; amplius
sonitum Sirenum audiebamus neq; cantilenã, (deindè
continuò cerã dempserunt mei dilecti socij,
quam illis auribus illeueram, meq; ex uinculis soluerunt.
sed quandò iam insulam reliquimus, statim deinde
fumum & ingentem fluctum uidi, & sonitum audiui.
his sanè perculsis ex manibus ceciderunt remi.
insonuerunt autem omnes per fluctum: sistebat autẽ illic
nauis, quoniã non amplius remos prolixos manib. urge-
cæterùm ego per nauem iens excitabam socios (bant.
blandis uerbis astans uiros singulos:

O amici, non enim ullo pacto malorum ignari sumus. Exhortatio Vlyssis ad socios.
non equidẽ hoc maius adest malum, quàm cum Cyclops
claudebat in spelunca cana forti ui,
sed & hinc mea uirtute consilioq; prudentiaq;
effugimus: & olim horum recordaturos puto.
nunc agite, quemadmodũ ego dixero obediamus omnes:
nos quidem remis maris fluctus profundos
uerberate, transtris insidentes, si fortè Iupiter
det hanc saltem mortem effugere & euitare.
tibi uerò gubernator hoc præcipio, (sed in animo
reconde, quoniam nauis cauæ gubernacula tenes)
hunc quidem fumum & fluctum extra dirige
nauem, tu autem scopulum considera, ne te lateat
hinc dilapsa, & in malum nos conijcias.

Sic dicebam. illi celeriter meis uerbis parebant.
Scyllam autẽ non item dicebã, immedicabilem trifilitiã,
ne fortè timentes cessarent socij
à remigando, intra autem constiparent seipsos.
& tum sanè Circes quidem mandatorum tristium
oblitus sum, quoniam neutiquam me iusserat armari.
cæterùm ego indutus inclyta arma, & duas hastas
longas in manus arripiũs, ad superiora nauis cõscendebã
proræ. inde enim ipsam putabam primum apparituram
Scyllam petrosam, quæ mihi ferebat damnum socijs.
nusquam uidere potui: laborabant autem mihi oculi
undiq; circumspicienti ad obscuram petram.
nos quidem angustum locum transibamus lugentes: Appropinquant Scyllæ & Charybdi.
ab altera enim parte Scylla, ex altera diua Charybdis
horrendum absorbuit maris salsam aquam.
sed quando euomebat, sicut lebes in igne multo,
tota immurmurabat conturbata, in alium autem aspergo
summis scopulis utrinq; irruebat.
sed quando absorbebat maris salsam aquam,
tota intus apparebat mota: circum autem petram
horrendum intonabat, infra autem terra apparebat

ἄμμι
arena

arena cerulea. hos autem pallidus timor inuasit.
nos quidem ad hanc uidebamus, timentes interitum.
interea autem mihi Scylla caua ex naui socios
sex abstulit, qui manibusq; uirtuteq; præstãtissimi erãt.
aspicienscs in nauem uelocem simulq; ad socios,
iam horum animaduerti pedes & manus supernè
in altum leuatorum: me autem uocabant uocantes
nominatim, tunc postremò, afflictis corde.
quemadmodum quoties in scopulo piscator longa uirga
piscibus ipsis minutis dolum per escam proijciens,
in pontum demittit bouis cornu agrestis,
palpitantem autem deinde corripiens proijcit foras:
sic illi palpitantes tollebantur ad petras:
illic autem pro foribus depascebatur clamantes,
manus mihi porrigentes in graui calamitate.
miserabilissimum quidem illud meis uidi oculis
omnium quæcunq; passus sum, uada maris rimans.
cæterũ postquã petras effugimus, horrẽdãq; Charybdim,
Scyllamq;, statim deinde deæ ad eximiam insulam
peruenimus: ibi autẽ erant pulchræ bones latis frontib.
multa autem pinguia pecora sublimis Solis.
at tunc ego adhuc in mare in naui nigra,
mugitum audiui boum stabulantium,
ouiumq; balatum: & mihi sermo incidit animo
uatis cæci Thebani Tiresiæ,
Circesq; Æææ, quæ mihi ualde multum præcepit
insulam euitare homines oblectantis Solis.
at tunc socios alloquebar mœsto corde:
audite meos sermones mala quamuis patientes socij,
ut uobis dicam uaticinia Tiresiæ,
Circesq; Æææ, quæ mihi ualde diligenter præcepit,
insulam effugere lucem hominibus præstantis Solis.
hic enim præsentissimum malum fore nobis dicebat.
sed præter insulam pellite nauem nigram.

Sic dicebã. illis autem confractum est amicum pectus.
statim aũt Eurylochus molesto mihi respondit sermone:
infelix es ô Ulysses: abũdat tibi robur, neq; unquã mẽbra
defatigaris: planè omnia tibi ferrea sunt,
qui socios labore defatigatos atq; etiam somno
non permittis terram conscendere, ubi rursus
insula in circumflua lautam paremus cœnam:
sed temerè per noctem celerem errare iubes,
ab insula aberrantes in obscuro ponto.
ex noctibus autem uenti difficiles, pernicies nauium
nascuntur. quis possit effugere sæuam mortem,
si fortè repentè ueniret uenti procella?
aut Noti, aut Zephyri uehemẽter spirãtis, qui potissimũ
nauem uastant dijs inuitis regibus.
uerùm sanè nunc quidem cedamus noctis iniuriæ,
cœnamq; apparemus celerem apud nauem manentes:
mane autem conscendentes intremus latum pontum.

Sic ait Eurylochus: comprobarunt autem alij socij.
et tũc certè agnoscebã q certè mala machinaretur deus:
& ipsum alloquutus, uerba uolatilia dixi:
Eurylоche, utiq; me cogitis solum.

ϕάμεν κυανέην. αὐτὰρ ἔπειτα χλωρὸν δίεθ' ὕδωρ.
ἡμεῖς μὲν ῥοὸς τοῦδ' ἴδομεν, δ' ἔσαντες ὅλεθρον.
τόφρα δέ μοι Σκύλλη γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑταίρους
ἕξ ἕλετ', οἱ χερσίν τε βίηφί τε φέρτατοι ἦσαν.
σκεψάμενος δ' ὀκέως νῆα θοὴν ἅμα καὶ μετ' ἑταίρους,
ἤδη τὴν γώνατα ποδῶν καὶ χεῖρας ὑπέρθεν
ὑψόσ' ἀειρομένων· ἐμὲ γὰρ φθέγγοντο καλεῦντε
ὀνομακλήδην, τότε γ' ὕστατον, ἀχνύμενοι κῆρ.
ὡς δ' ὅτ' ἐπὶ προβόλῳ ἁλιεὺς πορμήκεϊ ῥάβδῳ
ἰχθύσι τοῖς ὀλίγοισι δόλον κατὰ εἶδατα βάλλων,
βοὸς κέρας ἀγραύλοιο, ἀπαίροντα δ' ἔπειτα λαβὼν ἐρρίψε θύραζε·
ὡς οἵγ' ἀπαίροντο ἀείροντο ποτὶ πέτρας·
αὐτὰρ δ' ἐνὶ θύρῃσι κατηδίης κικλήγοντας,
χεῖρας ἐμοὶ ὀρέγοντας γ' ἀνὴ δηϊοτῆτι,
οἰκτιστον δὴ κεῖνο ἐμοῖς ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
πάντων ὅσσ' ἐμόγησα, πόρους ἁλὸς ἐξερεείνων.
αὐτὰρ ἐπεὶ πέτρας φύγομεν, δεινήν τε Χάρυβδιν,
Σκύλλην τ', αὐτίκ' ἔπειτα θεὸν ἵκανε νήσον
ἱκόμεθ' ἔνθα δ' ἔσαν καλαὶ βόες εὐρυμέτωποι,
πολλὰ δ' ἴφια μῆλ' Ὑπερίονος Ἠελίοιο.
δὴ τότ' ἐγὼν ἔτι πόντῳ ἐὼν γὼ νηὶ μελαίνῃ,
μυκηθμὸν τ' ἄκουσα βοῶν αὐλιζομενάων,
οἰῶν τε βληχὼ καί μοι ἔπος ἔμπεσε θυμῷ
μάντιος ἀλαοῦ Θηβαίου Τειρεσίαο,
Κίρκης τ' Αἰαίης, ἥ μοι μάλα πολλ' ἐπέτελλεν
νῆσον ἀλεύασθαι τορῳμιδρότον Ἠελίοιο.
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων ἀχνύμενος κῆρ,
πείκλυτέ μευ μύθων κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι,
ὄφρ' ὑμῖν εἴπω μαντήια Τειρεσίαο,
Κίρκης τ' Αἰαίης, ἥ μοι μάλα πολλ' ἐπέτελλεν,
νῆσον ἀλεύασθαι τορῳμιδρότον Ἠελίοιο.
γὼθα γὰρ ἀνώγειν κακὸν ἔμμεναι ἄμμιν ἔφασκεν.
ἀλλὰ πρὸ ἐξ τεῦ νῆσον ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν.

Ὡς ἐφάμην. τοῖσιν δ' κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
αὐτίκα δ' Εὐρύλοχος στυγερῷ μ' ἠμείβετο μύθῳ,
σχέτλιος εἰς Ὀδυσεῦ· περί τοι μένος, οὐδέ τι γυῖα
κάμνεις· ἦ ῥά νυ σοί γε σιδήρεα πάντα τέτυκται,
ὅς ῥ' ἑτάρους καμάτῳ δὲ νήκοτας ἠδ' ἐνὶ ὕπνῳ
ἐπὶ ἠϊόνας γαίης ἰῶν βήμεναι, γνῶθί κεν αὖτε
νήσῳ γ' ἀμφιρύτῃ λαοὺς τετυκοίμεθα δόρπον·
ἀλλ' αὖτως δὴ νύκτα θοὴν ἀλάλησθαι ἄνωγας,
νήσου ἀποπλαγχθέντας γ' Ἠερόεσσ' ἐπὶ πόντῳ.
ἐκ νυκτῶν δ' ἄνεμοι χαλεποί, δ' ὀλέσματα νηῶν
γίνονται. πῇ κεν τις ὑπεκφύγοι αἰπὺ ὄλεθρον,
ἢν πως ἠκέσσαντο ἔλθῃ αὔεμος θύελλα;
ἤ νότος, ἢ Ζέφυρος δυσπείθεος, οἵ τε μάλιστα
νῆας ἀφραίνουσι θεῶν ἐέκητι ἀνάκτων.
ἀλλ' ἤτοι νῦν μὲν ταμώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ,
δόρπου δ' ὁπλισόμεσθα θοῇ πρὸ νηὶ μένοντες·
ἠῶθεν δ' ἀναβάντες ἐνήσομεν εὐρέϊ πόντῳ.

Ὡς ἔφατ' Εὐρύλοχος· ἐπὶ δ' ἤνεσαν ἄλλοι ἑταῖροι.
τὴν τότε δὴ γίνωσκον ὁ δὴ κακὰ μήδετο δαίμων·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
Εὐρύλοχ', ἦ μάλα δή με βιάζετε μοῦνον ἐόντα.

ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὁμόσσατε παρτροπὸν ὅρκον,
εἴ κέ τιν' ἢ βοῶν ἀγέλην, ἢ μῶν μεγ' οἰῶν
εὕρωμεν, μήπως τις ἀτασθαλίῃσι κακῇσιν
ἢ βοῦν ἢ ἔτι μᾶλλον ἀποκτάμῃ· ἀλλὰ ἕκηλοι
ἐδέμεν βρώμην τὴν ἀθανάτη πόρε Κίρκη.

Ὡς ἐφάμην, οἱ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυον ὡς ἐκέλευον.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὄμοσάν τε τελεύτησάν τε τ' ὅρκον,
σήσαμεν γὼ λιμένι γλαφυρῷ δυεργέα νῆα
ἄγχι ὕδατος γλυκεροῖο· καὶ ἆξαπέβησαν ἑταῖροι
νηὸς, ἔπειτα δ' ὄρτο ὧν σαμέως τετύκοντο.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἆρ ὄρον ἧντο,
μνησάμενοι δ' ἄπειτα φίλους ἔκλαιον ἑταίρους,
οὕς ἔφαγε Σκύλλη γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλοῦσα.
κλαιόντεσσι δ' ἐπὶ τοῖσιν ἐπήλυθε νήδυμος ὕπνος.
ἧμος δ' ἐρίγδουπος φαίνη ροδοδάκτυλος ἠώς,
νῆα μὲν ὡρμίσαμεν, κοίλον κατὰ εἰσερύσαντες·
ἔνθα δ' ἔσαν νυμφέων καλοὶ χοροὶ ἠδὲ θόωκοι.
καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος μῦθον ἔειπον,

Ὦ φίλοι, ἦ γάρ νῦ ἔσθ' ἁμῖν τε πόσις τε
δῦναι, τῶν δ' ἐπὶ βοῶν ἀπέχώμεθα, μή τι πάθωμεν.
δεινὸν γὰρ θεὸς αἶδε βόες καὶ ἴφια μῆλα,
Ἠελίου, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει.

Ὡς ἐφάμην. τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
μῆνα μὲν οὖν πάντ' ἄλληκτος ἄη νότος, οὐδέ τις ἄλλος
γίνετ' ἔπειτ' αὔημα, εἰμὴ εὖρός τε νότος τε.
οἱ δ', ἕως μὲν σῖτον ἔχον καὶ οἶνον ἐρυθρόν,
τόφρα βοῶν ἀπέχοντο, λιλαιόμενοι βιότοιο·
ἀλλ' ὅτε δὴ νηὸς ἄζηφι τὰ πάντα,
καὶ δὴ ἄγρην ἐφέπεσκον ἀλητεύοντε καὶ ἀγκύλα,
ἰχθῦς ὀρνίθας τε φίλας, ὅ, τι χεῖρας ἵκοιτο,
γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν· ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός.
δὴ τότ' ἐγὼν ἀνὰ νῆσον ἀπείσιχον, ὄφρα θεοῖσιν
εὐξαίμην, εἴτίς μοι ὁδὸν φήνειε νοῆσαι.
ἀλλ' ὅτε δὴ κατὰ νῆσον ἰὼν ἄλυξα ἑταίρους,
χεῖρας νιψάμενος ἠθεάων ἠῶ οἰωπὸς,
εὐξάμην πᾶσι θεοῖς οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν· (*sup.* 40
οἱ δ' ἄρα μοι γλυκὺν ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχυτο.
Εὐρύλοχος δ' ἑτάροισι κακὴν ἐφράζετο βουλὴν,
κέλευτί μοι μύθῳ κακὰ πρὸ πάσχοντι ἑταίροι.
πάντα μὲν συγεροὶ θνητοῖσι βροτοῖσι,
λιμῷ δ' οἰκτιστον θανέειν καὶ πότμον ἀπῦσαι.
ἀλλ' ἄγετ', Ἠελίοιο βοῶν ἑλάσαντε ἀρίστας,
ἕξομεν ἀθανάτοισι θεοῖ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
εἰ δ' ἴκωμεν ἐς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα γαῖαν,
αὐτίκα κεν Ἠελίῳ ὑπερίονι πίονα νηὸν
τεύξομεν, ἐν δὲ θέμεν ἀγάλματα πολλὰ καὶ ἐσθλά. 50
εἰ δ' ὀλοφυδνόμενός τι βοῶν ὀρθοκραιράων,
νῆ ἐθέλῃ ὀλέσαι, αὐτὸν δ' ἐσιδωνται θεοὶ ἄλλοι,
βάλλομ' ἅπαξ πρὸς κῦμα χανὼν ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι,
ἢ δ' νήσῳ ἐρύγεσθαι ἐὼν ἐν νήσῳ ἐρήμῃ.

Ὡς ἔφατ' Εὐρύλοχος· τῷ δ' ἤνεον ἄλλοι ἑταῖροι.

αὐτίκα

sed age nunc mihi omnes iurate ſanctum iuramentum,
ſiquidē aliquid ſiue boū armētū, aut magnū gregē ouiū
inueniamus, ne fortaſsis imperitia mala
aut bouem aut etiam pecudem occidat: ſed quieti
comedite cibum quem immortalis præbuit Circe.

Sic dicebam. illi autem protinus iurarunt ut iuſſi.
porro poſtquam iurarunt q; perfecerunt q; iuſiurandum,
appulimus in portu cauo benefactam nauem
prope aquam dulcem: & exiuerunt ſocij
è naui, deinceps autem cœnam ſcitè appararunt.
ceterùm poſtquam potus & cibi ſaturati fuerunt,
recordati uerò deinde charos fleuerunt ſocios,
quos deuorauerat Scylla caua ex naui arripiens.
flentibus autem ijs aduenit dulcis ſomnus.
quando autē tertia pars noctis erat, & aſtra inclinarunt,
immiſit uehementer fortē uentum nubiū congreg. Iup.
nimbis ingentibus, nubibus autem cooperuit
terram ſimul & pontum: ingruit autem de cœlo nox:
quando autē manegenita apparuit roſeis digitis aurora,
nauē quidē ſubduximus, in cauā ſpelunc ā introducētes:
hic autem erant Nympharum pulchri loci atq; ſedilia.
& tum ego concionem faciens, ſermone allocutus ſum:

O amici, in naui quidem celeri cibus q; potus q; Vlyſſes
eſt, à bobus autem his abſtineamus, ne quid patiamur. net ut gre-
ſani enim dei hæ boues & eximia pecora, gibus ſuis
Solis, qui omnia inſpicit & omnia audit. abſtineat.

Sic dicebā. illis a. perſuadebatur animus generoſus.
mēſem a. integrū perpetuus ſpirabat Notus, neq; qs alius
ſpirabat deinde uentorum, niſi Eurus q; Notus q;.
illi quoad quidem panem habebant & uinum nigrum,
tamdiu à bobus abſtinebant, deſiderio uitæ:
ſed cum iam è naui perierunt uiatica omnia,
certè prædam ſequebantur uenantes neceſsitate,
piſces aues q; charas, quodcunq; in manus uenisſet,
curuis hamis: affligebat autem uentrem fames.
certè tum ego per inſulam ſeceſsi, ut dijs
ſupplicarem, ſi quis mihi uiam monſtraret & uiderem.
ſed cum iam per inſulam ieus declinaueram à ſocijs,
manus lauans ubi defenſaculum erat à uento,
ſupplicabam omnibus dijs qui cœlum inhabitant:
hi ſanè dulcem ſomnum cilijs infuderunt.
Eurylochus autem ſocijs mali dux erat conſilijs:
audite meos ſermones mala quamuis paſſi ſocij. Violatū
omnes quidem inuiſa mortes miſeris mortalibus, præceptū
fame autem miſerrimum mori & fatum aſſequi. ſuſa Eury-
ſed agite, Solis ex bobus abripientes optimos, lochi.
ſacra faciemus dijs qui cœlum latum inhabitant.
quod ſi in Ithacam peruenerimus ad patriam terram,
ſtatim Soli per ſuperna gradienti dines templum (ſa-
faciemus, illic ſanè ponemus ornamēta multa et precio-
quod ſi iratus aliquo pacto ob boues erecta cornua haben
nauem nolet perdere, ſuffragabuntur dij alij, (tes,
malo ſemel ad fluctus hians uitam perdere,
quàm diutius tabeſcere exiſtens in inſula deſerta.

Sic ait Eurylochus: collaudabant autem alij ſocij.

ſtatim

grex lyßis is uior.

ſtatim autem Solis ex bobus abigentes optimas
propè: (non enim longè à nauè nigro roſtro
paſcebantur nigra pulchræ boues latis frontibus)
eas uerò circumſtabant, & uota fecerunt dijs,
folia autem decerpentes tenerrima quercus alticomæ:
non enim habebant ordeum albũ in bene tabulata naui.
cæterũ poſtquã precati ſunt, mactarunt & exoriarunt,
femoraq; conciderunt, utq; aruina abſconderunt,
duplicem facientes, deſuper autem cruda poſuerunt:
neq; habebant uinum libare ſuper incenſa ſacra,
ſed aqua libantes aſſabant inteſtina omnia.
cæterũ poſtq; femora incẽſa ſunt, et uiſcera comederunt,
in minuta fruſta ſecuerũt, & alia circa uerubus fixerũt.
& tunc mihi palpebris excidit ſuauis ſomnus.
feſtinabam ire ad nauem uelocem & littus maris:
ſed quando certè prope eram profectus nauem,
& tum mihi nidoris obuenit dulcis flatus.
lugens autem deos ad immortales clamaui:

Iupiter pater, atq; alij beati dij ſemper exiſtentes,
profectò me magnũ in detrimẽtũ ſopiuiſtis ſæuo ſomno:
ipſi ſocij magnum facinus perpetrati ſunt manentes.
ſtatim autem Soli per ſuperna meanti nuncius uenit
Lãpeta lato peplo induta, q ei boues interfecerũt ſocij.
ſtatim autem deos alloquutus eſt iratus corde:

miuriã cõque

Iupiter pater, atq; alij beati dij ſemper exiſtentes,
ulciſciminiam iam ſocios Laertiadi Vlyßis,
qui meas boues occiderunt ſuperbè, quibus ego
gaudebam quidem digreſſus in cælum ſtelliferum,
atq; quando retro ad terram è cælo diuertebam.
quod ſi mihi non luent boum condignam talionem,
deſcendã ad Plutonis domum, & inter mortuos lucebo.

Hunc excipiens alloquutus eſt nubicogus Iupiter:
Sol, certè quidem tu inter immortales lucebis
& mortales homines ad fertilem terram:
horum autem ſtatim nauem celerem candenti fulmine
paululum feriens incendam medio in ſæuo ponto.
hæc ego audiui à Calypſo pulchricoma:
quæ dicebat à Mercurio internuncio audiuiſſe.
cæterùm poſtquam ad nauem perueni atq; mare,
obiurgabam alicunde alium ordine, neq; remedium
inuenire potuimus: boues enim occiſi erant iam.
his continuò deinde dij prodigia oſtendebant:
ſerpebãt quidẽ pelles, carnes aũt ab uerubus mugiebãt,
aſſataq; & crudæ: boum qualis erat uox.
ſex diebus quidem deinde mihi chari ſocij
conuiuabantur Solis boues mactantes optimos.
ſed quando certè ſeptimum diem Iupiter induxit,
tum uerò uentus quidem ceſſauit turbine ſæuiens,
nos autem ſtatim conſcendentes ferebamur lato mari,
malum erigentes, atq; ad malum alba uela collocantes.
ſed quando certè inſulam deſeruimus, neq; uſpiã aliqua
apparebat terrarum, ſed cælum atq; mare,
tum uerò cæruleam nebulam ſtatuit Saturnius
nauim ſupra cauam, obſcuratus pontusq; ſub ipſis.
quæ currebat haud ſanè multũ p tempus: ſtatim n. irruit

ſtridens

αὐτίκα δ' Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας
ἐγγύθεν· (ἐν γὰρ πλησίον νηὸς μελαινοπρῴρου
βοσκέσκοντο δ' ἕλικες καλαὶ βόες εὐρυμετώπαι)
τὰς ἦ τοι περιστᾶσαν, κὴ εὐχετόωντο θεοῖσι,
φύλλα ἑλόντες ἀπ' ἀκρεμόνων τανυφύλλου δρυὸς ὑψικόμοιο·
οὐ γὰρ ἔχον κρῖ λευκὸν ἐϋσσέλμῳ ἐνὶ νηΐ.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὔξαντο, & ἔσφαξαν & ἔδειραν,
μηρούς τ' ἀμφιέπαμον, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῆισι δ' ὠμοθέτησαν·
τὸν δ' οἶνον μὲν λεῖψαι ἐπ' αἰθομένοις ἱεροῖσιν,
ἀλλ' ὕδατι σπένδοντες ἐπώπτων ἔγκατα πάντα,
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, κὴ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
μίσυλλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα, & ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν·
κὴ τότε μοι βλεφάρων ἀζηχὲς ὑπὸ ὑμῷ ὕπνῳ·
βλῶ δ' ἰέναι ἀνὰ νῆα θοὴν κὴ δῖνα θαλάσσης.
ἀλλ' ὅτε δὴ νηὸς μεσσηγὺς ἄμφιελίσσης,
& τότε μοι κνίσσης ἀμφ' ἄλυθεν δῆτα ἀϋτμή.
οἰμώξας ἤ θεοῖσι μετ' ἀθανάτοισι γεγώνυον,

Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰγὶ ἐόντες,
ἦ μεμάλ' εἰς ἄτην κοιμήσατε νηλεῖ ὕπνῳ·
οἱ δ' ἕταροι μέγα ἔργον ἐμητίσαντο μύοντο.
ὠκέα δ' Ἠελίῳ ὑποθρῄσας ἄγγελος ἦλθε
Λαμπετίη τανύπεπλος, ὅ οἱ βόας ἕκταν ἑταῖροι.
αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι μετηύδα χωόμενος κῆρ,

Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰγὶ ἐόντες,
τίσασθ' Ἠελίῳ ἑτάρους Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
οἵ μοι βοῦς ἔκτειναν ὑπερφίαλον, ἣσιν ἔγωγε
χαίρεσκον μὲν ἰὼν εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
ἠδ' ὁπότ' αὖ πάλιν αὖθι γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν πεδόωμαι·
εἰ δ' ἐμοὶ οὐ τίσουσι βοῶν ὧδε ἐκὶ ἀμοιβήν, (μέλω
δύσομαι εἰς Ἀΐδαο, & ᾧ νεκύεσσι φάανω.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα
Ἠέλι', ἦτοι μὲν σὺ μετ' ἀθανάτοισι φάεινε (Ζεύς,
κὴ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν·
τὴν δή κ' ἐγὼ τάχα νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
τυτθὰ βαλὼν κεάσαιμι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
ταῦτα δ' ἐγὼν Ἀκοῦσα Καλυψὼς πὺκόμοιο·
ἠδ' ἔφη Ἑρμείαο δαΐκτορος αὐτὴ ἀκοῦσαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὦν νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
νείκεσσ' ἄλλοθεν ἄλλον ὧν σαλόν, ἠδέ τι μῆχος
εὑρέμεθαι δυνάμεσθα· βόες δ' ἀποτέθνασαν ἧσιν.
τοῖσι δ' αὐτίκ' ἔπειτα θεοὶ τέρατα πρόφαινον·
ἕρπετ' μὲν γὰρ ἔπειτα, κρέα δ' ἀμφ' ὀβελοῖς ἐμέμυκει,
ὀπταλέα τε κὴ ὠμά· βοῶν δ' ὡς γίνετο φωνή.
ἑξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἑρίηρες ἑταῖροι
δαίνυντ' Ἠελίοιο βοῶν ἐλόωντες ἀρίστας. al. ἐλάσαντες
ἀλλ' ὅτε δὴ ἕβδομον ἦμαρ ἔπι Ζεὺς ἦκε Κρονίων,
κὴ τότ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων,
ἡμεῖς δ' ἂψ' ἀναβάντες ἐπὶ ναὸν ἠὲν ἁλὸς πόντῳ,
ἱστὸν στησάμενοι, ἐν δ' ἱστία λευκὰ ἐρύσαντο.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
φαίνετο γαιάων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
νηὸς ὑπὲρ γλαφυρῆς, ἤχλυσε δ' ὑπ' αὐτῇ.
ἠδ' ἔθεε δ' μάλα πολὺν ὧδε χρόνον· ἆψα γὰρ ἦλθε

κεκληγὼς ζέφυρος μεγάλῳ σὺν λαίλαπι θύων.
ἱστὸν δ' πρότονος ἐρύηξ' ἀΐσσοιο θύελλα
ἀμφοτέρωσε· ἰσὸς δ' ὀπίσω πέσεν, ὅπλά τε πάντα
ὡς ἄντλον κατέχυθ'. ὁ δ' ἄρα πρύμνῃ γε νηὶ
πλῆξε κυβερνήτεω κεφαλῆς, σὺν δ' ὀστέ' ἄραξε
πάντ' ἀμυδις κεφαλῆς. ὁ δ' ἄρ' ἀρνευτῆρι ἐοικὼς
κάππεσ' ἀπ' ἰκριόφιν, λίπε δ' ὀστία θυμὸς ἀγήνωρ.
Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε, καὶ ἔμβαλε νηὶ κεραυνόν·
ἡ δ' ἐλελίχθη πᾶσα, Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
πλῆτο δ' θείου. πέσον δ' ἐκ νηὸς ἑταῖροι.
οἱ μὲν κορώνῃσιν ἐοικότες ὠκεῖαι νῆα μέλαιναν
κύμασιν ἐμφορέοντο· θεὸς δ' ἀπεμήνυτο νόστον.
αὐτὰρ ἐγὼ δι' ἀνδὸς ἐφοίτων, ὄφρ' ἀπὸ τοίχου
λῦσι κλύδωνι τρόπιν· τὴν δ' ἤλιθα φέρε κῦμα
ἐκ δὲ οἱ ἰσὸν ἔαξε ποτὶ τρόπιν· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῇ
ἐπόησα βύβλινον βοὸς ῥινοῖο τετυγμένον.
τοῦ δ' ἄμφω συνέδρυον ὁμῆ τρόπιν ἠδὲ καὶ ἱστόν.
ἐξόμενος δ' ὑπὸ τοῖς, φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν.
πρὸς δ' ἄρα ζέφυρος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων.
ἦλθε δ' ὑπὸ νότος ὦκα, φέρων ἐμῷ ἄλγεα θυμῷ,
ὄφρ' ἔτι τὴν ὀλοὴν ἀναμετρήσαιμι Χάρυβδιν.
παννύχιος φερόμην· ἅμα δ' ἠελίῳ ἀνιόντι
ἦλθον ὑπὸ Σκύλλης σκόπελον, δεινήν τε Χάρυβδιν.
ἣ μὲν ἀνερρόιβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ·
αὐτὰρ ἐγὼ πτὶ μακρὸν ἐρινεὸν ὑψόσ' ἀερθείς,
τοῦ πρόσφυς ἐχόμην, ὡς νυκτερίς, ἀδρὸν ἔπι οὐδὲν
ἔσται στηρίξαι ποσὶν ἔμπεδον, οὐδ' ὑποβῆναι.
ῥίζαι γὰρ ἑκὰς ἦσαν, ἀπήωροι δ' ἔσαν ὄζοι,
μακροί τε μεγάλοι τε, κατεσκίαον δὲ Χάρυβδιν.
νωλεμέως δ' ἐχόμην, ὄφρ' ἂν ἀναμείσειεν ὀπίσω
ἰσὸν ἠδὲ τρόπιν αὖτις. ἐτεὸν δ' ὤμωξα δὲ μοι ἦλθεν
ὀψέ· ἦμος δ' ὑπὸ δόρπον ἀνὴρ ἀγορηθεὶς ἀνέστη,
κρίνων νείκεα πολλὰ δικαζομένων ἀνδρῶν,
τῆμος δὴ τότε δοῦρα Χαρύβδιος ἀμφαάνθη.
ἦκα δ' ἐγὼ καθύπερθε ποδὸς καὶ χεῖρε φέρεσθαι,
μέσσῳ δ' ὠδύσαντο πεσὲξ πολυμήκεα δοῦρα,
ἐξόμην δ' ὑπὸ τοῖσι διήρεσα χερσὶν ἐμῇσι.
Σκύλλαν δ' οὐκέτ' ἔασε πατὴρ ἀνδρῶν θεῶν τε
εἰσιδέειν· ἀλέγειν γάρ κεν ὑπέκφυγον ἀπτὼ ὄλεθρον.
ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην· δεκάτῃ δέ με νυκτὶ
νῆσον δι' Ὠγυγίην πέλασαν θεοί, ἔνθα Καλυψὼ
ναίει ἐϋπλόκαμος δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
τή μ' ἐφίλειτ' ἐκόμει τε. τί τοι τάδε μυθολογεύω;
ἤδη γάρ τοι χθιζὸς ἐμυθεόμην ἐνὶ οἴκῳ
σοί τε καὶ ἰφθίμῃ ἀλόχῳ· ἐχθρὸν δ' ἐμοὶ ἔπλετο εἰπεῖν,
αὖτις ἀριζήλως ἐρεμυθέα μυθολογεύειν.

stridens Zephyrus ingenti cum turbine sæuiens. Tempest.
mali autem funes rupit uenti procella
utrosq; : malus autem retro cecidit, armamentaq; omnia
in sentinam deciderunt. ipse autem extima in naue
percussit gubernatoris caput, ossaq; confregit
omnia uno impetu. ipse autem urinatori similis
decidit ab sede sua, deseruit autē ossa animus generosus.
Iupiter autem simul intonuit, & iniecit fulmen nauí:
ipsa autem contorquebatur tota, Iouis percussa fulmine,
sulphure autem implebatur. ceciderūt autē ex nauí socij.
illi autem marinis coruis similes circa nauem nigram
in fluctibus ferebantur: deus autem abstulit reditum.
cæterùm ego per nauim incedebam, donec latera
solvit uis tēpestatis carinæ: quā inermē ferebat fluctus:
euulsum aūt malū fregit usq; fundū: cæterùm super ipso
lorum reuinctum erat bouis corio factum.
hoc utrunq; colligaui pariter carinam atq; malum.
sedens autem super hæc, ferebar perniciosis uentis.
tum Zephyrus quidem cessauit turbine sæuiens.
superuenit a. Notus celeriter, ferens meo dolores animo, Vlysses de
donec rursus pernicioſam me tirer Charybdim. mino in Cha
tota nocte ferebar: simul autem sole oriente rybdim in
ueni ad Scyllæ scopulum, horrendamq; Charybdim. pellitur.
hæc quidem absorpſit maris sallam aquam:
at ego ad altam caprificum altè leuatus,
huic implicitus tenebar, ueluti neſpertilio, neq; uſpiã po
nec firmare pedem firmiter, neq; ascendere. (*teram*
radices enim longè erant, distantes autem erant rami,
longiq; ingentesq;, obumbrabant autem Charybdim.
continenter autem hærebam, donec euomeret retrograde
malum & carinam denuò. cupienti autem mihi aduenit
tandem. quando autem ad prandium uir è foro surgit,
iudicans lites multas litigantium iuuenum,
tum tandem ligna ex Charybdi apparebant.
demiſi ego desuper pedes & manus ut ferrentur,
medio autem cum sonitu cecidi extra oblonga ligna,
sedens autem super hæc remigaui manibus meis.
Scyllã aūt nō amplius permiſit pater hominūq; deorūq;
aspicere: non enim effugere potuiſſem sæuam mortem.
hinc autem nouem diebus ferebar: decima autē me nocte Vlysses ad
insulam in Ogygiam appulerunt dij, ubi Calypso Calypsō ia
habitabat pulchricoma uenerandaq; dea uocalis. ferun.
quæ me amauitq; fouitq;. quid tibi hæc dicam?
iam enim heri enarraui in domo
tibiq; & castæ uxori: molestum autem mihi eſt,
rursus planè enarrata recensere.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ν. ΡΑΨΩΔΙΑΣ ὑποθεσις.

ODYSSEAE HOMERI XIII. RAPSODIAE argumentum.

Κοιμώμενον Ὀδυσέα μετὰ τῶν λώβην ἐπιδίδοσιν οἱ Φαίακες εἰς τὴν γῆν τῶν Ἰθακησίων· ἡ δὲ νεὼς αὐτῶν ὑποστρέφουσα, λίθον ποιεῖ ποσειδῶν· Ἀθηνᾶ δὲ ἐπὶ τῷ αἰγιαλῷ Ὀδυσέα συμβουλεύει περὶ δὲ μνηστροφονίας· κρύπτει τὰ χρήματα ἐν τῷ σπηλαίῳ ἀπαμφίασα, καὶ εἰς γέροντα μεταμορφοῖ τὸν Ὀδυσέα.

Dormientem Vlyſſem cum donis exponunt Phæaces in terram
Ithacenſium. Et nauem quidem ipſorum redeuntem, lapidem fecit
Neptunus: Minerua autem in littore Vlyſſi conſulit de pecorum
cæde: & res quadam ſpelunca occultat, & in ſenem transformat Vlyſſem.

ΟΔΥΣ-

ODYS-

ODYSSEAE HOMERI N.

RAPSODIA.

Ny, Iabacam ingressus est Phæacum duo & Vlysses.

SIC dixit. hi autem omnes taciti facti sunt silentio,
oblectatione autem tenebantur per domos umbrosas.
huic autem uicissim Alcinous respondit, appellauitq;:
O Vlysses, quoniam uenisti meam ad aeratam domum altam, ideo te non renugatum puto
rursus rediturum, etsi nalde multa tulisti.
uestrum autem uiro unicuiq; iubens hæc dico,
quicunq; in ædibus honorarium calidum unum
semper bibitis meis, auditis autem cantorem:
uestes quidem hospiti pulchra in arca
iacent, & aurum arte laboratum, aliaq; omnia
dona quæcunq; Phæacum senatores huc attulerunt.
sed age ei demus tripodem magnum & lebetem
uiritim, nos autem rursus congregati in populo
exigemus. difficile enim unum largitionem præbere.
Sic dixit Alcinous. his autem placuit sermo.
illi quidem dormiturientes iuerunt domum unusquisq;:
quando autem matutina apparuit roseis digitis Aurora,
ad nauem properabant, ferebantq; generosum æs.
& hæc quidem bene deposuit sacra potestas Alcinoi,
ipse iens per nauem sub transtra, ne aliquem sociorum
læderet monentium, quando incumberent remis.
his autem in Alcinoi iuerunt, & conuiuium curauerunt.
huic autem bouem mactauit sacra potestas Alcinoi
Ioui nimboso Saturnio, qui omnibus imperat.
femoribus aũt crematis epulabatur glorioſum cõuiuium
se oblectantes: inter ipsos autem canebat diuinus cantor
Demodocus, populis honoratus. at Vlysses
multum ad Solem caput uertebat omnia illustrantem,
occumbere optans: cupiebat enim reuerti.
sicut autem cum uir cœnam concupiscit, cui perdiu
noctes uerterunt boues nigri compactum aratrum,
auenti autem huic occidit lumen Solis,
cœnam ad meundum, affliguntur autem genua eunti:
sic Vlysi amicum occidit lumen Solis.
statim autem Phæacibus studioſis remorum locutus est,
Alcinoo autem maximè appellans dixit sermonem:
Alcinoe rex, omnium excellentissime populorum,
mittite me postquã libaueritis illæsum: gaudete aũt ipsi.
iam n. perfecta sunt quæ mihi charus uolebat animus,
comitatus & chara dona, quæ mihi Dei cœlestes
fortunata faciant: integram autem domi uxorem
reuersus inueniam cum incolumibus amicis:
uos autem hic manentes oblectetis uxores
puellares & liberos: Dei autem uirtutem dent
omnem, & ne quod malum publicum sit.
Sic dixit. illi autem omnes collaudabant, & iubebant
mitti hospitem, quoniam secundum æquum dixisset:
& tunc præconem allocuta est uirtus Alcinoi:

Pontos

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ν.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Νῦ, Γ'ίασε ἐπὶβὰν Φαίηκων πομπῇ Ο' Ανασσι.

ΩΣ ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
κηληθμῷ δ' ἔσχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
τοῖσι δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Ω Ὀδυσεῦ, ἐπεὶ ἵκου ἐμὸν ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ
ὑψιρεφὲς, τῷ σ' ὅτι πάλιμπλαγχθέντα γ' οἴω
ἂψ ἀπονοσφίσειν, εἰ καὶ μάλα πολλὰ πεπονθας.
ὑμέων δ' αὖ δεῦρο ἑκάστῳ ἐφίεμαι ὅστις ἄριστος
ἔσσι γ' ἐνὶ μεγάροισι γερήσιον αἴθοπα οἶνον
αἰὲν πίνετ' ἐμοῖσιν, ἀκούετε δ' ἀοιδῆς.
εἵματα μὲν δὴ ξείνῳ ἐϋξέστη ἐνὶ κηλῷ
κεῖται, ἠΰ χρυσὸς πολυδαίδαλος, ἄλλά τε πάντα
δῶρ' ὅσα Φαίηκων βουληφόροι ἐνθάδ' ἔνεικαν.
ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν τρίποδα μέγαν ἠδὲ λέβητα
αὖθι ἕκαστοι. ἀρεσσάμενοι κατὰ δῆμον
τισόμεθ'. ἀργαλέον γὰρ ἑνὶ πτωχὸς χαρίσασθαι.
Ὣς ἔφατ' Ἀλκίνοος. τοῖσιν δ' ἐῢ μῦθος ἄρεσθεν.
οἱ μὲν κακκείοντες ἴσαν οἶκόνδε ἕκαστος·
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
νῆ' ἄρ' ἐπὶ προὔοντο, φέρον δ' ἀλίμοτα χαλκόν.
αὐτὰρ ὅ γε μὲν ἐν κατέβη ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
αὐτὸς ἰὼν ὄφρ' ἂν νῆες ὑπὸ ζυγὰ, μάντιν' ἑταίρων
βλάπτοι ἐλαυνόντων, ὅποτε πρήσσοιεν ἐρετμοῖς.
οἱ δ' εἰς Ἀλκινόοιο ἄνακτος δῶ ἐλέχοντο.
τοῖσι δὲ βοῦν ἔρυσε ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
Ζηνὶ κελαινεφέϊ Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει.
μηρὰ δὲ κήαντες δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα
τερπόμενοι· μετὰ δίσφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς
Δημόδοκος, λαοῖσι τετιμένος. αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
πολλὰ πρὸς ἠέλιον κεφαλὴν τρέπε, παμφανόωντα,
δεύεσθαι ἐπειγόμενος· δύσις γάρ μιν ἐκαίνυτο.
ὡς δ' ὅτε δὴ αὐὴρ δόρπου λιλαίεται, ὥτε πανῆμαρ
νειὸν ἀν' ἑλκήτην βόε οἰνοπε πηκτὸν ἄροτρον,
ἀσπασίως δ' ἄρα οἱ κατέδυ φάος ἠελίοιο,
δόρπου ἐποίχεσθαι, βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντι·
ὣς Ὀδυσῆϊ ἀσπασὸν ἔδυ φάος ἠελίοιο.
αἶψα δὴ Φαίηξι φιληρέτμοισι μετηύδα,
Ἀλκινόῳ μάλιστα πεφασμένος ἀντιθέοισι,
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν, (πρὸς
πῖμπτέ με σπείσαντες ἀπήμονα· χαίρετε δ' αὐ-
ἤδη γὰρ τελέεσσαι ἅ μοι φίλος ἤθελε θυμὸς,
πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τά μοι θεοὶ οὐρανίωνες
ὄλβια ποιήσειαν· ἀμύμονα δ' οἶκοι ἀκοιτιν
νοστήσας εὕροιμι σὺν ἀρτεμέεσσι φίλοισιν.
ὑμεῖς δ' αὖθι μένοντες ἐϋφραίνοιτε γυναῖκας
κεδνὰς ἠδὲ τέκνα· θεοὶ δ' ἀρετὴν ὀπάσειαν
πάντοίην, μή τίς τι κακὸν μετὰ δῆμον ἔπῃ.
Ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον, ἠδ' ἐκέλευον
πομπὴν εἰσθαι ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπε.
τοῖσι δὲ κήρυκα θοῦρον μένος Ἀλκινόοιο,

ποντόνδε

Ποντόνοε, κρητῆρα κεραστὰ μέθυ νεῖμον
πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ὄφρ' ὀλίξαμενοι Διὶ πατρὶ,
ὀμπωμὴν ἐλιόντι ὃν πατρίδα γαῖαν,
πέμπωμεν ξεῖνον ἐμὸν ἐλθεῖν ἠδὲ νέεσθαι.
Ὡς φάτο. Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα·
νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἀπὸ σταδὸν. οἱ δὲ θεοῖσιν
ἔσπεισαν μακάρεσσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
αὐτόθεν ἐξ ἑδρέων. ἀνὰ δ' ἵστατο δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἀρήτην δ' ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
χαῖρέ μοι ὦ βασίλεια διαμπερὲς, εἰσόκε γῆρας
ἔλθῃ καὶ θάνατος, τά τ' ἐπ' ἀνθρώποισι τέλονται.
αὐτὰρ ἐγὼ νέομαι· σὺ δὲ τέρπεο δώμαθ' ἅδ' υἱῖ σῷ,
παισί τε σοῖς ἠδὲ λαοῖσι δὲ Ἀλκινόῳ βασιλῆϊ.
Ὡς εἰπὼν ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσετο δῖος Ὀδυσσεύς·
τῷ δ' ἅμα κήρυκα πρόεἰ μολὺν Ἀλκινόοιο,
ἡγεῖσθαι δὲ νῆα θοὴν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης.
Ἀρήτη δ' ἄρα οἱ δμωὰς ἅμ' ἔπεμπε γυναῖκας,
τὴν μὲν, φᾶρος ἔχουσαν ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα,
al. ἴσκαρι. ἄλλην δ' ἐτόρνυ, χλόον τυκιστὴν ἅμ' ἕπεσθαι κομίζην·
ἡ δ' ἄλλη σῖτόν τ' ἔφερεν καὶ οἶνον ἐρυθρόν.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἀδὴν νῆα κατέλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
αἶψα τά γ' ἐν νηὶ γλαφυρῇ πομπῆσιν ἄγαυοι
δέξαμενοι κατέθηντο, πόσιν καὶ βρῶσιν ἅπασαν.
κὰδ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ σόρεσαν ῥῆγός τε λίνον τε
νηὸς ἐπ' ἰκριόφιν γλαφυρῆς (ἵνα νήγρετον εὖδοι)
al. ἐβήσατο πρύμνης· αὐτὴ δ' αὖτε ἐβήσετο, κατέλεκτο
σιγῇ. τοὶ δ' ἑδρίζον ἀδὴν πλῆσιν ἕκαστος
κόσμῳ. πεῖσμα δ' ἔλυσαν ἀπὸ τρητοῖο λίθοιο.
ἧῦδ' οἱ ἀνακλινθέντες ἀνερρίπτεον ἅλαδε πρὸ·
τὸν δὲ νήδυμος ὕπνος ἀδὴν βλεφάροισιν ἐπίπτε,
νήγρετος, ἥδιστος, θανάτῳ ἄγχιστα ἐοικώς.
ἡ δ' ὥς τ' ἐν πεδίῳ τετράορες ἅρσενες ἵπποι,
πάντες ἅμ' ὁρμηθέντες ὑπὸ πληγῆσιν ἰμάσθλης,
ὑψόσ' ἀειρόμενοι, ῥίμφα τρήχουσι κέλευθον·
ὣς ἄρα τῆ πρύμνη μὲν ἀείρετο, κῦμα δ' ὄπισθε
πορφύρεον μέγα δῦνε πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
ἡδὲ μάλ' ἀσφαλέως θέεν ἔμπεδον. οὐδέ κεν ἴρηξ
κίρκος ὁμαρτήσειεν, ἐλαφρότατος θέε πεσσῶν.
ὣς ἡ ῥίμφα θέουσα θαλάσσης κύματ' ἔταμνεν,
ἄνδρα φέρουσα θεοῖς φαλίγκια μήδε' ἔχοντα·
ὃς πρίν μὲν μάλα πολλὰ πάθ' ἄλγεα ὃν κατὰ θυμὸν,
ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλγεινά τε κύματα πείρων·
δὴ τότε γ' ἀρήμας εὗδε, λελασμένος ὅσσ' ἐπεπόνθει.
αὐτὰρ ἐπὴν ὑπορῴξε φαεσίμβροτος ἀστὴρ,
ὅστε μάλιστα βρίχεται ἀγγέλλων φάος ἠοῖ πρωϊγενείῃ·
τῆμος δὴ νῆσῳ προσεπίλνατο πουλυβότειρα νῆυς.
Φόρκυνος δέ τις ἔστι λιμὴν ἁλίοιο γέροντος
ἐν δήμῳ Ἰθάκης· δύο δ' ἀκταὶ προβλῆτες ἐν αὐτῷ
ἄκτιαι ἀπορρῶγες, λιμενόσδε τε πετρηέσσαι,
αἵτ' ἀνέμων σκεπόωσι δυσαήων μέγα κῦμα
ἔκτοθεν· ἐντοσθεν δ' ἄνευθε δέσμοιο μένουσι
νῆες ἐϋσσέλμοι, ὅταν ὅρμου μέτρον ἵκωνται.
αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμενὸς τανύφυλλος ἐλαίη·
ἄγχοθι δ' αὖ σπέος ἠεροειδὲς, ἐρόεν δὲ τε νυμφάων αἳ Νηϊάδες καλέονται.

Pontonẽ, cratere mixto temetum præbe
omnibus in domo, ut precati Iouem patrem,
hospitem mittamus suam in patriam terram.
Sic dixit. Pontonus autem mellitum unum miscuit:
distribuit autem omnibus scitè. hi autem Deis
libauerunt beatis qui cœlum latum habitant,
indidem ex sedibus, surrexit autem diuinus Vlysses,
Arete autem in manibus posuit poculum rotundum,
& ipsam appellans uerba uolucria dicebat:
gaude mihi ô regina semper, donec senectus
ueniat & mors, quæ q hominibus accidunt.
at ego redeo: tu autem delectare hac in domo,
filijs q & populis & Alcinoo rege.
Sic dicens per uiam iuit diuinus Vlysses:
huic autem simul præconem præmisit uirtus Alcinoi,
præcedere ad nauem uelocem & littus maris.
Arete autem illi famulas simul misit mulieres,
hanc quidem chlamydem habẽtem puram & tunicam,
alteram autem arcam pictam simul dedit portare:
altera autem panem q ferebat & uinum rubrum,
at postquam ad nauem peruenerunt & mare,
statim hæc in naui concaua comites læti
accepta deposuerunt, potum & cibum omnem.
sed Vlyssi constrauerunt culcitram q linteum q
nauis in subsellijs concauæ (ut molliter cubaret)
puppis: ingressus autem & ipse est, & recubuit
silentio. illi autem sederunt in transtris singuli
ordine. funem autem soluerunt à pertuso lapide,
unaq; hi incumbentes iactabant mare remo:
& huic suauis somnus in palpebris incidit, Vlysses in
inexcitabilis, iucundissimus, morti proximè similis. mentis ra
illa autem sicut in campo quadrijuges masculi equi, citur à Pha
omnes simul incitati à uerberibus scutica, acensibus.
altè eleuati, celeriter emetiuntur uiam:
sic quidem huius puppis tollebatur, unda autem ponè Cœpauit.
nigra magna ruebat personantis maris.
& ualde tutè currebat firmiter. neq; accipiter
Circus assecutus fuisset, citissimus uolucrum. Circus ac-
sic illa celeriter currens maris undas secabat, cipitris ge-
uirum ferens Deis æqua consilia habentem: nus.
qui antea quidẽ multos passus erat dolores suo in animo,
uirorum q bella molestas q undas transiens:
at tunc placidè dormiebat, oblitus quæ passus fuerat,
quando stella extitit lucidissima, quæ maximè
uenit nuncians lumen Auroræ manegenitæ:
tum insulæ appulit per mare iens nauis.
Phorcynis autem quidam est portus marini senis Phorcynis
in agro Ithacæ: duo autem proiecta in ipso portus de-
latera abrupta, in portum uergentia, scriptio.
hæc aũt uentorum defendunt stridentiũ magnum fluctũ
extrà: intus autem sine uinculo manent
naues bene tabulatæ, cum portus spacium intrauerunt.
at in uertice portus patula oliua:
propè autem ipsam antrum amabile, obscurum,
sacrum nympharum quæ Naiades uocantur.

intus autem trateresq; & amphoræ sunt
lapideæ: ibi uerò præterea susurrant apes.
intus telæ lapideæ prælongæ, illicq; Nymphæ
lintea texunt purpurea, mirabile uisu.
intus autem aquæ perennes. duæ autem ei ianuæ sunt:
hæ quidem ad Boream permeabiles hominibus,
illæ autem rursus ad Notum sunt diuiniores, neq; illac
uiri intrant, sed immortalium uia est.
huc illi egerunt antea periti, hæc quidem postea
terræ appulit quantum ad dimidium totius,
concitata. talium enim impellebatur manibus remigum.
hi autem ex naue egressi bene transtrata in terram,
primum Vlyssem concauæ ex naue sustulerunt
ipso cum stramineo & cilicina stupenda,
atq; in arena deposuerunt captum somno.
res autem extulerunt quas Phæaces illustres
dederãt domum eunti, propter magnanimã Mineruam.
& has quidẽ igitur apud radicẽ oliuæ uniuersas posuerũt
extra uiam, ne aliquis uiatorum hominum,
antequam Vlysses expergisceretur, aggressus noceret.
ipsi autem rursus domum retro iuerunt: neq; Neptunus
oblitus est minarum quas diuino Vlyssi
prius minatus fuerat. Iouis autem rogauit sententiam:

Iupiter pater, non amplius in mortalibus Deis
honoratus ero, cum me homines non honorent
Phæaces, qui tamen meo orti sunt genere.
etenim nunc Vlyssem putabam mala multa passum
domum iturum: reditum autem illi nunquam eripui
omnino, quoniam tu primum promisisti & annuisti.
hi autem dormientẽ in naui ueloci in pontum ducentes
deposuerunt in Ithaca, dederunt autem ei ingẽtia dona,
æsq; aurumq; multum, uestemq; textam,
multa, quot nunquam Troia extulisset Vlysses,
si incolumis uenisset sortitus de præda portionem.

Huic autẽ respondens affatus est nubicogus Iupiter:
ebo Neptune præpotens quid dixisti?
non te despiciunt Dij. difficile autem esset
antiquissimum & optimum ignominijs prosequi.
uirorum autem si quis te ui & robori cedens
non colit, tibi uerò est & postea ultio semper.
fac ut uis, & tibi placitum est animo.

Huic autem respondit postea quassator terræ:
ratim quidem facerem nubilum sicut dicis.
sed tuum semper animum obseruo & uereor.
nunc autem Phæacum uolo perpulchram nauem
ex reductione redeuntem in nigro ponto
perdere, ut iam abstineant, desistantq; à deductione
hominum: magnumq; ipsis montem urbi imponere.

Huic autem respondẽs affatus est nubicogus Iupiter:
age, sic quidem meo animo uidetur esse optimum,
cum iam omnes incitatam intuebuntur
homines ab urbe, facere lapidem prope terram
naui ueloci similem, (ut admirentur omnes
homines) magnum autem ipsis montem urbi circundare.

At postquam hoc audiuit Neptunus quassator terræ,
ingressus

Ieſes adtur Iam dor us.

tunus gnatur Jem re tum eſt itriæ.

γὼ δὲ κεκπῆρές τε νὴ ἀμφιφορῆῶν ἔασιν
λάϊνοι· γῶθα δ' ἔπειτα τιθαιβώσουσι μέλισσαι·
γὼ δ' ἰσοὶ λίθεοι πορμίκιεδν, γῶθά τε Νύμφαι
φάρε' ὑφαίνουσιν ἁλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι.
γὼ δ' ὕδατ' ἀενάοντα. δύω δέ τε οἱ θύραι εἰσίν·
αἱ μὲν πρὸς Βορέαο κατοίκατοι ἀνθρώποισιν,
αἱ δ' αὖ πρὸς νότου εἰσὶ θεώτεραι, οὐδέ τι κείνῃ
ἄνδρες ἰσέρχονται, ἀλλ' ἀθανάτων ὁδὸς ἔστιν.
γῶθ' οἵγ' ἐσέλασσαν πρίν περ ἐπ' ὀφθαλμὸν τάμεν
ἠπείρῳ ἐπίκιλσγν ὅσσον τ' ὦθι ἥμισυ πάσης,
ἀσσον ἐρχομένῳ. τοίων γὰρ ἐπέβγε χέρσ' ἐρετάων.
οἱ δ' ἐκ νηὸς βαίντες ἐοζύγα πεπειρόνδε,
πρῶτον μὲν Διόσπα γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἄειραν
αὐτῷ σὺν στρωτῷ τε λίνῳ καὶ ῥήγεϊ σιγαλόεντι,
καὶ δ' ἄρ' ὃν θέσαν ἀμαθῷ ἐθέσαν δ' ἐν μενεαίνοντα ὕπνῳ·
ἐκ δ' ἔκτηματ' ἄειραν ἃ οἱ Φαίηκες ἀγαυοὶ
δῶπασαν οἰκαδ' ἰόντι, δόσαν μεγάθυμον Ἀθήνη.
κεῖνα μὲν ἔν ῥα θυρῇσι παρ' ἐλαίῃ ἀθρόα θῆκαν
ἐκτὸς ὁδοῦ, μή πως τις ὁδοιπόρων ἀνθρώπων,
πρίν γ' ὀδυσῆ' ἔγρεσθαι, ἐπελθὼν δηλήσαιτο.
αὐτοὶ δ' αὖτ' οἶκόνδε θάλιν κίον· ὀδ' Ἐνοσίχθονα
λήθετ' ἀπειλάων τὰς αὐτίθεν Ὀδυσῆϊ
πρῶτον ἐπιπτείλησε. Διὸς δ' ἐξείρετο βουλήν,

Ζεῦ πάτερ, οὐκέτ' ἐγώγε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
τιμήεις ἔσομαι, ὅτε μὴ βροτοί εἰσί γε Φαίηκες,
τοί περ τοι ἐμῆς ἔξεισι γεγάασιν.
νῦν γὰρ νῶϊ Ὀδυσῆα φάμην κακὰ πολλὰ παθόντα
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· νόσφι δέ οἱ ὄφρα πάρος γε
πάγχυ, ἐπεὶ σὺ πρῶτον ὑπέσχεο καὶ κατένευσας·
οἱ δ' ἐύδμητ' ἐν νηῒ θοῇ ἄνευθε πόντου ἄγοντες
κάτθεσαν ἐν Ἰθάκῃ, ἔδοσαν δέ οἱ ἆσσα δῶρα,
χαλκόν τε χρυσόν τε ἄλις, ἐδῆτά θ' ὑφαντά,
πολλ', ὅσ' ἂν οὐλέποτε Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσεύς,
εἴπερ ἀπήμων ἦλθε λαχὼν ἀπὸ λῇδος ἄεσσαν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα
ὦ πόποι Ἐννοσίγαι' ὀλυμπιονίκα· οἷον ἔειπες·
(Ζεὺς·
οὔ τι σ' ἀτιμάζουσι θεοί. χαλεπὸν δέ κεν εἴη
πρεσβύτατον καὶ ἄριστον ἀτιμήσειν ἰάλλειν.
ἀνδρῶν δ' εἴπέρ τις τε βίῃ καὶ κάρτεϊ εἴκων
ὄτρυνέ, σοί δ' ἔσεται ὀπιπεύουσι ἀεί.
ἔρδειν ὅπως ἐθέλεις, καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ.

Τὸν δ' αὖ μειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα
ὦ πόποι, ὡς μὲν ἐμῷ θυμῷ δοκεῖ ἔμμεν ἄριστα, (Ζεὺς·
ὁππότε κεν δὴ παύσῃσι λελασμένος πομπῆς
λαοὶ ἀπὸ πόλιος, θεῖναι λίθον ἐγγύθι γαίης
νηῒ θοῇ ἴκελον, ἵνα θαυμάσσωσιν ἅπαντες
ἀνθρώποι) μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.

Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε Ποσειδάων γαιήοχος.

Βῆ ῥ'

βῆ ῥ' ἴμεν ἂς Σχερίην ὅθι Φαίηκες ἔγεαον,
ἣ δ' ἐμόλ'. ἦλθε μάλα ταχέως ἠΐων πεντηκόντορος νηῦς
ῥίμφα δι' ὑγροµόλιγος· ἡ δ' ὑπένερθεν ἴδ' Ἐνοσίχθων,
ὃς µιν λᾶαν ἔθηκε, καὶ ἐρρίζωσεν ἐνέρθε,
χειρὶ κατα πρηνῆ ἐλάσας. ὁ δ' ὑπόφθι βεβήκει.
οἱ δ' πῶς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον
Φαίηκες δολιχήρετμοι ναυσίκλυτοι ἄνδρες·
ὧδέ τις εἶπεσκε ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,

Ὤμοι, τίς δὴ νῆα θοὴν ἐπέδησ' ἠνὶ πόντῳ
οἰκαδ' ἐλαυνομένην; καὶ δ' ἦν πρόφαινε πᾶσα.
ὣς ἄρα τις εἶπεσκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
τοῖσι δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ µετέειπεν,
ὦ πόποι, ἦ µάλα δή µε παλαίφατα θέσφαθ' ἱκάνει
πατρὸς ἐµοῦ, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων' ἀγάσασθαι
ἡµῖν, ὕνεκα πομποὶ ἀπήµονες ἐµµεν ἁπάντων.
φῆ ποτε Φαίηκων αὐδήεσσαν καλλίστην νῆα
ἐκ πομπῆς ἰοῦσαν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον
ῥαισέµεναι, µέγα δ' ἧµιν ὄρος πόλει ἀµφικαλύψαι.
Ὣς ἀγόρευ' ὁ γέρων· τάδε δ' ἠνίσσοµεν πάντα τελεῖται.
ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πειθώµεθα πάντες.
ποµπῆς µὲν παύσασθε βροτὸν, ὅτε κεν τις ἵκηται
ἡµέτερον πρὸς ἄστυ· Ποσειδάωνι δὲ ταύρους
δώδεκα κεκριµένους ἱερεύσοµεν, αἴ κ' ἐλεήσῃ,
µηδ' ἧµιν πρόσθεν ὄρος πόλει ἀµφικαλύψῃ.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἔδδεισαν, ἑτοιµάσσανθο δὲ ταύρους.
ὣς οἱ µὲν ῥ' εὔχοντο Ποσειδάωνι ἄνακτι
δήµου Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ µέδοντες,
ἑσταότες πρὸς βωµόν. ὁ δ' ἔγρετο δῖος Ὀδυσσεὺς,
εὗδεν δὲ γαίῃ πατρῴῃ. οὐδέ µιν ἔγνω
οὐδ' ὅτε δὴ ἀπεών. πολλὴ γὰρ θεὸς ἦέρα χεῦεν
παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διός· ὄφρά µιν αὐτὸν
ἄγνωστον θείη, ἕκαστά τε µυθήσαιτο.
µή µιν πρὶν ἄλοχός γε φίλους, ἀστούς τε, πρίν γε
πρὶν πᾶσαν µνηστῆρσιν ὑποδρήσασαν ἀποτίσαι.
τοῦνεκ' ἄρ' ἄλλοισιν φαινέσκετο πάντα ἄνακτι,
ἀτραπιτούς τε δείκνυ, λιµένας τε πάνορµους,
αἴθρηές τε πέτρας, καὶ ἐπήρατα τηλεθάοντα.
στῆ δ' ἄρ' ἀναΐξας, καὶ ἐπέδρακε πατρίδα γαῖαν·
ὤµωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, καὶ ὣ πεπλήγετο µηρὼ
χερσὶ κατα πρηνέσσι· ὀλοφυρόµενος δ' ἔπος ηὔδα,
ὤµοι ἐγὼ, τέῳ αὖτε βροτῶν δὴ γαῖαν ἱκάνω;
ἦ ῥ' οἵ γ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι,
ἠὲ φιλόξεινοι, καί σφιν νόος ἐστὶν ἀθέµιστος;
πῇ δὴ χρήµατα πολλὰ φέρω τάδε; πῇ δὴ κὰ αὖτὸς
πλάζοµαι; αἲθ' ὄφελον µεῖναι παρὰ Φαιήκεσσιν
αὐτοῦ· ἐγὼ δέ κεν ἄλλον ὑποδρηνέων βασιλῆα
ἄλλοσε πεµψάµενος, ὅς κέ µ' ἐφίλει καὶ ἔπεµπε νέεσθαι.
νῦν δ' οὔτ' ἄρ πω ἔδεσθαι ἐπίσαµαι, οὐδέ µιν αὖτε
καλέω, µήπως οἱ ἕλωρ ἄλλοισι γένηται.
ὦ πόποι, οὐκ ἄρα πάντα νοήµονες οὐδὲ δίκαιοι
ἦσαν Φαίηκων ἡγήτορες ἠδὲ µέδοντες,
οἵ µ' εἰς ἄλλην γαῖαν ἀπήγαγον. ἦτέ µ' ἔφαντο
ἄξειν εἰς Ἰθάκην, οὐδ' ἐέλπετο· οὐδ' ἐτέλεσσαν.
Ζεὺς σφέας τίσαιτο ἱκετήσιος, ὅστε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους ἐφορᾷ, καί τίνυται ὅστις ἁµάρτῃ.

ingressus est iter in Scheriam ubi Phæaces erant,
illic mansit. ualde enim propè uenit nauigatrix nauis
celeriter impulsa: hanc autem prope uenit Neptunus, Phæaces
qui ipsam lapidem fecit, & radicauit infernè, uis ipsa fac
manu prona impellens. ipse autem recessit. conuertun
hi autem inter se uerba uelocia loquebantur
Phæaces longorum remorum nauibus inclyti uiri:
sic autem quis dixit intuens in propinquum alium:

Heu, quis iam nauem uelocem ligauit in ponto
domum incitatam? & sanè extabat tota.
sic aliquis dicebat: neq; sciebant ut illa accidissent.
his Alcinous concionatus est & affatus:
ô uos, certè ualde me antiqua uaticinia assequuntur
patris mei, qui dixit Neptunum succensere
nobis, quoniam comites innocui sumus omnium.
dixit aliquando Phæacum uirorum perpulchram nauem
ex deductione redeuntem in nigro ponto
perditurũ, magnumq; nobis montẽ urbi circumdaturũ.
Sic dixit senex: hæc autẽ iam nunc omnia finiuntur.
sed agite, sicut ego dicam pareamus omnes.
deductione quidẽ supersedete mortalium, cũ quis ueniet
nostram ad urbem: Neptuno autem tauros
duodecim electos sacrificemus, si misereatur,
neq; nobis ingentem montem urbi circumdet.
Sic dixit. hi autẽ metuerunt, parauerunt aũt tauros.
sic hi quidem supplicabant Neptuno regi
populi Phæacum duces & curatores,
stantes circum altare. excitatus autẽ est diuinus Vlysses,
recubans in terra patria. neq; ipsam cognouit
iam diu absens. circum enim Dea nubem fudit
Pallas Minerua, filia Iouis: ut illum ipsum
ignotum faceret, singulaq; profaretur.
ut non ipsum antè uxor cognosceret, ciues q; amicique, Vlysses ũ
quàm omnem procis iniuriam retaliasset. cognoſci
propterea mutata uidebantur omnia regi, ſe in patrũ
uiæq; perpetuæ, portus q; ad appellendum, uenisſe, ne
petræq; altæ, & arbores uirescentes. à ſuis co-
stetit autem surgens, & inspexit patriam terram: gnoſcitur.
fleuitq; postea, & sua percussit femora
manibus pronis: lugens autem locutus est:
ô ego, quorum rursus hominum in terram uenio?
nunquid iniuriosi q; & crudeles, neq; iusti,
an hospitales, & ipsis mens est sancta?
quò iam res multas porto has? quò autem & ipse
erro? utinam mansissem apud Phæaces
illic: ego autem ad alium magnanimorum regum
peruenissẽ, qui me dilexisset et comites dedisset ad reuer
nunc aũt nusquam ponere scio, neq; tamen hic (tendũ.
relinquam, nequando mihi præda alijs fiant.
eheu, non ergo omnia intelligentes neq; iusti
erant Phæacum duces & curatores,
qui me in aliam terram abduxerunt. nanq; me dicebant
ducturos in Ithacam amœnam: neq; præstiterunt.
Iupiter ipsos ulciscatur supplicum uindex, qui & alios
homines inspicit, & plectit quicunq; peccant.

ἀλλ' sed

sed age iam res numerem & uideam,
ne quid mihi discesserint concana in naui ferentes.
Sic dicens, tripodas perpulchros & lebetes
numerabat, & aurum, textasq; uestes pulchras.
horum quidem nihil desiderabat: hic aũt lugebat patriã
repens ad littus personantis maris; (terram,
multum lamentans. prope autem eum uenit Minerua,
uiro corpore similis iuueni pastori ouium;
permolli, quales regum filij sunt:
duplicè circa humerum habẽs pulchrã uestem. (iaculũ.
pedibus autem sub pinguibus calceos habebat, manu aũt
hanc autem Vlysses lætatum est uidens, & obuius uenit,
& ipsam appellans, uerba uelocia locutus est:
O amice, postquam te primum inuenio hoc in loco,
salue, & non mihi malo animo occurretis:
sed seruа tum hæc, seruа etiam me. tibi enim ego
supplico tanquam deo, & ad tua chara genua accedo.
& mihi hæc dic uerè, ut certò sciam
quæ terra, quis populus, qui uiri hic sunt:
num qua insularum amœna, an aliquod littus
iacet ad mare uergens gleboſa continentia.
Hunc aũt contra affata est Dea cæsia oculis Minerua:
stultus es ô hospes, an longè uenisti,
qui hanc terram interroges. neq; ualde
sic ignobilis est: norunt autem eam ualde multi,
& quidem quicunq; habitant ad Auroram Solemq;
& quicunq; ponè ad noctem obscuram.
Ithacæ equidem aspera & non equitabilis est,
terræ na neq; ualde sterilis, at neq; lata est.
u. bene quidem enim ei triticum copiosum, bene & uinum
fit: semper autem pluuia habet, uirescensq; ros.
capris autem pascendis bona & bobus: est quidem sylua
omnigena, bene autem aquationes perennes adsunt.
itaq; hospes Ithacæ & ad Troiam nomen perueneris,
quam longè dicunt Achaide esse terra.
Sic dixit. lætatus est autem patiens diuinus Vlysses,
gaudens sua terra patria, sicut ei dixit
Pallas Minerua, filia Iouis Ægiochi.
& ipsam appellans uelocia uerba dixit,
neq; hic uera dixit, sed retro conuertit sermonem,
semper in præcordijs mentem perastutam mouens:
Simulãs audiebam de Ithaca quidem & in Creta lata
sse Vlyſ longè trans pontum: nunc autem ueni & ipse
, fingit rebus cum his. linquens autem etiam filijs tantundem
fam ad fugio, quoniam dilectum filium interfeci Idomenei
tus. Orsilochum pedibus uelocem, qui in Creta lata
uiros inuentores uincebat uelocibus pedibus:
quoniam me priuari præda uolebat omni
Troiana, cuius gratia ego passus eram dolores animo,
uirorumq; bella molestasq; undas transiens:
quoniam non suo patri gratificans seruiebam
agro in Troianorum, sed alijs imperabam socijs:
hunc quidem ego descendentem percussi ærea lancea
rure, prope uiam insidians cum socio.
nox aũt ualde obscura occupauerat cælũ, neq; aliquis nos
hominum

ἀλλ' ἄγε δ' ἃ τὰ χρήματ' ἀριθμήσω ἠδ' ἴδωμαι,
μή τι μοι οἴχωνται κοίλης ἐνὶ νηὸς ἄγοντι.
Ὡς εἰπὼν, τρίποδας πολυκαλλέας ἠδὲ λέβητας
ἠρίθμει, χρυσόν, ὑφαντά τε εἵματα καλά.
τῶν μὲν ἄρ' οὔ τι πόθει· ὁ δ' ὀδύρετο πατρίδα γαῖαν,
ἑρπύζων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
πολλ' ὀλοφυρόμενος. ἀτὰρ ὅθι οἱ πλήθων Ἀθήνη,
ἀνδρὶ δεμας εἰκυῖα νέῳ ὠπιπόστορι μήλων,
ἁπαπάλῳ, οἷοί τε ἀνάκτων παῖδες ἔασιν·
δίπτυχον ἀμφ' ὤμοισιν ἔχει ὀρεγεία λώπη.
ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσι θοῇσιν εἶχε, χεῖρι δ' ἄκοντα.
τὴν δ' ὑποδυσεὺς γήθησεν ἰδών, ἐπὶ δ' ἴαντο ἔλθε,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Ὦ φίλ', ἐπεί σε πρῶτα κιχάνω τῇδ' ἐνὶ χώρῳ,
χαῖρέ τε, μή μοι τι κακῷ νόῳ ἀντιβολήσαις·
ἀλλὰ σάω μὲν ταῦτα, σάω δ' ἐμέ. τοί γὰρ ἔγωγε
εὔχομαι ὥστε θεῷ, καί σοι φίλα γούνατ' ἰκάνω.
καί μοι ταῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ
τίς γῆ, τίς δῆμος, τίνες αὖ ἐνὶ γυιάσιν·
ἦ πού τις νήσων εὐδείελος, ἦε τις ἀκτὴ
κεῖθ' ἁλὶ κεκλιμένη ἐριβώλακος ἠπείροιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
νήπιος ἦς ὦ ξεῖν', ἢ τηλόθεν ἐλήλυθας,
εἰ δὴ τοῦτό γε γαῖαν ἀνείρεαι, οὐδέ τι λίην
ἔστω νώνυμός γε· ἴσασι μὲν μάλα πολλοί,
ἠμὲν ὅσοι ναίουσι πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε,
ἠδ' ὅσοι μετόπισθε πεπύκασι ζόφον ἠερόεντα.
ἦτοι μὲν τραχεῖα καὶ οὐκ ἱππήλατός ἐστιν,
οὐδὲ λίην λυπρή, ἀτὰρ οὐδ' εὐρεῖα τέτυκται.
εὖ μὲν γάρ οἱ σῖτος ἀθέσφατος, εὖ δέ τε οἶνος
γίγνεται· αἰεὶ δ' ὄμβρος ἔχει, τεθαλυῖά τε δρόσος.
αἰγίβοτος δ' ἀγαθὴ βόσκεται· ἔστι μὲν ὕλη
παντοίη, εὖ δ' ἀρδμοὶ ἐπιτρεπέες πέλονται.
τῷ σοι ξεῖν' Ἰθάκης γε καὶ ἐς Τροίην ὄνομ' ἵκοι,
τὴν πρό τηλε φασὶν ἀχαιίδος ἐμμεναι αἴης.
Ὡς φάτο. γήθησεν δ' ἐνὶ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
χαίρων ἣν γαῖαν πατρώην, ὥς οἱ ἔειπε
παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς Αἰγιόχοιο.
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
οὐδ' ὅγ' ἀληθέα εἶπε, πάλιν δ' ὅγε λάζετο μῦθον,
αἰεὶ φῑ σήθεσι νόον πολυκερδέα νωμῶν·
πωιθανόμην Ἰθάκης γε καὶ ἐν Κρήτῃ δυσαέι
τηλοῦ ὑπὲρ πόντου· νῦν δ' ἐλήλυθα σὺν αὐτοῖς (τε
χρήμασι σῶν τοῖσδεσι. λιπὼν δ' ἔτι παισὶ τοσσῶν
φεύγω, ἐπεὶ φίλον υἱὸν κατέκτανον Ἰδομενῆος
Ὀρσίλοχον πόδας ὠκύν, ὃς ἐν Κρήτῃ δυσαέι
ἀνέρας ἁλφηστὰς νίκα ταχέεσι πόδεσσιν·
ὄφρά με στερέσαι ἐθέλησε πάσης
τρωϊάδος, ἣν εἵνεκ' ἐγὼ πάθον ἄλγεα θυμῷ,
ἀνδράσιν τε πολέμους ἀλεγεινά τε κύματα περήσας·
ὕνεκ' οὐ ᾧ πατρὶ χαριζόμενος θεράπευον
ἀνδρῶν ἐν Τρώων, ἀλλ' ἄλλων ἦρχον ἑταίρων·
τὸν μὲν ἐγὼ κατιόντα βάλον χαλκῇ ἐν ἀγρῷ,
ἐγγὺς ὁδοῖο λοχησάμενος σὺν ἑταίρῳ.
νὺξ ἦ μάλα δνοφερὴ κάτεχ' οὐρανόν, οὐδέ τις ἡμέας

l ἀνθρώπων

αὐδρῶπων γνόησε· λάθον δέ ἑ θυμὸν ἀπόρας.
αὐτὰρ ἐπειδὴ τὸν γε κατέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
αὐτίκ' ἐγὼν ὦδε νῆα κιὼν Φοίνικας ἀγαυοὺς
ἐλλισάμην, καί σφιν μεγαθυμίαν λῦσα δόλῳ·
τοὺς μ' ἐκέλευσα Πύλονδε κατασῶσαι νηῒ θοῇσαι,
ἢ εἰς Ἦλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.
ἀλλ' ἤτοι σφέας κεῖθεν ἀπώσατο εἰς ἀϋτμοιο,
πόλλ' ἀεκαζομένους· ὀλοὴν γὰρ ἔθελον ὀζέπαφσαι.
κεῖθεν δὴ πλαγχθέντε καὶ ἀνόμενοι φοιτήσαμεν νυκτός·
αὐτοσχεδὸν δ' ἵκομεν λιμένα πρὸς ἠῶ ἐρεσσάμενοι,
ὄφρα τις ἡμῖν μνῆσις ἔῃ, μάλα περ χατέουσιν ἑλέσθαι·
ἀλλ' αὖτως ἀποβάντες ἐκείμεθα νηὸς ἄπαντες.
ἔνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα·
οἱ δ', ἅτε μ' ἐκ νηὸς γλαφυρῆς ἑλέοντες ἔθεσαν,
κάτθεσαν ἔνθά περ αὐτοὺς ὦδε φαμάθοισιν ἐκείμην.
οἱ δ' ἐς Σιδονίην εὖ ναιομένην ἀναβάντες
ᾤχοντ'· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.

Ὡς φάτο, μείδησεν δὲ θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
χειρί τε μιν παρέξε· δέμας δ' ἤϊκτο γυναικὶ
καλῇ τε μεγάλῃ τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυίῃ·
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
κερδαλέον κ' εἶναι ἐπικλοπὸν ὅς σε πρόβαλοι
ἐν παντεσσι δόλοισι, καὶ εἰ θεὸς αὐτιάσειε.
σχέτλιε ποικιλομῆτα, δόλων ἄτ', ἐκ δὲ ἔμελλες
ὅδ' ἐν σῇ πάρ ἰὼν γαίῃ λήξειν ἀπατάων,
μύθων τε κλοπίμων, οἵ τοι πρὸ σὸν ἔθεν φίλοι εἰσίν.
ἀλλ' ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα, εἰδότες ἄμφω
κέρδε· ἐπεὶ σὺ μὲν ἔοσι βροτῶν ὀχ' ἄριστος ἁπάντων
βουλῇ καὶ μύθοισιν· ἐγὼ δ' ἐν πᾶσι θεοῖσι
μήτι τε κλέομαι καὶ κέρδεσιν· ἤδη σύ γ' ἔγνως
Παλλάδ' Ἀθηναίην, κούρην Διός, ἥ τοι ἀεὶ
ἐν παντεσσι πόνοισι παρίσταμαι ἠδ' ἐφυλάσσω;
καὶ δέ σε Φαιήκεσσι φίλον παντεσσιν ἔθηκα·
νῦν δ' αὖ δεῦρ' ἰκόμην ἵνα τοι σὺν μῆτιν ὑφήνω,
κτήματά τε κρύψω ὅσα τοι Φαίηκες ἀγαυοὶ
ὤπασαν οἴκαδ' ἰόντι ἐμῇ βουλῇ τε νόῳ τε·
εἶπω θ' ὅσα τοι αἶσα πολύμοις ἐνὶ οἴκῳ
κήδε' ἀναρρήδην, σὺ δὲ τετλάμεναι καὶ ἀνάγκῃ,
μηδέ τῳ ἐκφάσθαι μήτ' ἀνδρῶν μήτε γυναικῶν
πάντων οὕνεκ' ἄρ' ἦλθε δολόμητις· ἀλλὰ σιωπῇ
πάσχειν ἄλγεα πολλά, βίας ὑπὸ δ' ἔμμενος ἀνδρῶν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ἀργαλέον σε θεὰ γνῶναι βροτῷ αὐτιάσαντι, καίπερ
πολλά γ' ἴδρι· ἐγὼ γὰρ ἐναντίον οὐδὲν ἀέθλων
τῶν οἳ ἐν εὐρείῃ Τροίῃ πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν·
αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπήν,
βήμεν δ' ἐν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιούς,
τὸν σέ γ' ἔπειτα οὐκέτι κοῦρον Διὸς, οὐδ' ἐνόησα
νηὸς ἐμῆς ἐσιόντα, ὅπως τί μοι ἄλγος ἀλάλκοις·
ἀλλ' ἀεὶ φρεσὶν ἧσιν ἔχων διδαϊ θυμῷ ἔπορ
ἀλώμην, εἰὼς με θεοὶ κακότητα ἔλυσαν.
πρίν γ' ὅτε Φαίηκων αὖ δῶμ' ἐνέμοι δήμῳ
θαρσυνάς τ' ἐπέεσι, καὶ ὄν πόλιν ἦγες ἐς αὐτήν·
νῦν δέ σε πὸς πατρὸς γνάζομαι, (οὐ γὰρ ὀΐω

ἥκειν

hominum animaduertit: latui autẽ ipsi animã auferens,
at postquam hunc interfeci acuto ære,
statim ego in nauem iens Phœnices illustres
orani, & ipsis suauem prædam dedi:
hos me iussi Pylum deferre & collocare,
uel in Elidem diuinam, ubi dominantur Epei.
sed ipsos illinc repulit uis uenti,
multum nolentes: neq; uolebant fallere.
illinc autem errantes uenimus huc nocte:
scienter autem in portum appulimus, neq; aliqua nobis
cœnæ mentio erat, ualde licet indigentibus sumere:
sed sic egressi iacebamus nauc omnes.
hic me quidem dulcis somnus inuasit defessum:
hi autem fortunas meas concauæ ex naui tollentes,
deposuerunt ubi ipse in arenis iacebam.
hi autem in Sidoniam pulchram conscendentes
iuerunt: at ego relictus sum tristis animo.

Sic dixit. risit aũt dea glaucos oculos habens Minerua,
manuq; ipsum demulsit: corpus assimulata est mulieri
pulchræq; magnæq;, & illustria opera scienti:
& ipsum appellans uerba uelocia locuta est:
dolosus esset & fallax qui te superaret
in omnibus dolis, etiamsi Deus occurreret.
improbe dolose, ergo non eras
ne in tua quidem terra desiturus fallacijs,
uerbisq; falsis, quæ tibi ab ortu amica sunt:
sed age ne amplius hæc dicamus, scientes ambo
dolos. quoniã tu quidẽ es hominũ quàm optimus omniũ
consilio & uerbis: ego autem in omnibus Deis
consilioq; polleo & dolis: neq; tu cognouisti
Palladem Mineruam, filiam Iouis, quæ tibi semper
in omnibus laboribus asto & seruo?
atq; te Phæacibus gratum omnibus reddidi:
nunc uerò rursus huc ueni ut tibi consilium contexam,
resq; abscondam quascunq; tibi Phæaces illustres
dederunt domum eunti meo consilioq; mentẽq;:
dicamq; quos tibi fatale est in ædibus factis
dolores tolerare. tu autem tolera & necessitate,
neq; alicui eloquere neq; uirorum neq; mulierum
omnium quòd ueneris errans: sed tacendo
patere dolores multos, iniurias sustinens uirorum.

Huic autem respondens locutus est prudens Vlysses:
difficile te dea cognoscere homini occurrenti,
& ualde scienti. te enim ipsam unicuiq; assimulas.
hoc autem ego certò scio, quòd mihi antea benigna eras
quandiu in Troia pugnabamus filij Achiuorum:
at postquam Priami urbem diripuimus altam,
iuimusq; in nauibus, Deusq; dissipauit Achiuos,
non te postea uidi filia Iouis, neq; animaduerti
nauem meam ascendentem, ut mihi dolorem amoueres:
sed semper mentibus proprijs habens confectum cor
errani, quousq; me Dei malo soluerunt.
prius quàm cum Phæacum uirorum in ubere populo
confirmasti uerbis, & in urbem duxisti ipsa:
nunc autem tibi per patrem supplico, (non enim puto

ueniſſe

Minerua Vlyſſa in erpatã ſimulatio nis.

al. κλοπίων, & πλοκίων

ueniſſe in Ithacam amœnam, ſed aliquam aliam
terram repetiÿ: te autem illudentem puto
hæc dicere, ut meas mentes deciperes)
dic mihi ſi uerè dilectam in patriam ueni.

Huic reſpondit poſtea Dea cæſia oculis Minerua:
ſemper tibi talis in præcordijs cogitatio:
propterea & tenon poſſum deſerere infelicem,
quoniam facundus es & ingenioſus & prudens.
cupidè enim alius uir errans reuerſus
cuperet in ædibus uidere filios ꝙ uxoremꝙ:
tibi autem non gratum eſt ſcire neꝙ quærere,
antequã tuæ uxoris periculũ feceris, quæ tibi nequicquã
ſedet in ædibus: luctuoſæ autem ei ſemper
pereunt noctes & dies lacrymanti.
at ego hoc quidem nunquam non credidi, ſed in animo
ſciebam quòd rediturus eſſes amiſſis omnibus ſocijs.
ſed non uolui Neptuno obſiſtere
patruo, qui tibi iram induxit in animum,
iratus quòd ei filium dilectum excæcaſſi.
ſed age tibi oſtendam Ithacæ ſedem, ut credas.
Phorcynis quidem hic eſt portus marini ſenis.
hæc autem in uertice portus patula oliua:
prope autem ipſam antrum altum obſcurum,
ſacrarum nympharum quæ Naiades uocantur.
hæc autem ſpelunca lata contecta, ubi tu multas
ſacrificabas Nymphis perfectas hecatombas.
hic autem Neritus eſt mons indutus ſylua.

Sic fata dea diſſipauit nebulam. apparuit autẽ terra,
lætatusq; eſt poſtea patiens diuinus Vlyſſes,
gaudens ſua terra: oſculatus eſt autem almam tellurem.
ſtatim autem Nymphis ſupplicauit manus tollens:

Nymphæ Naiades, filiæ Iouis, nunquam ego
uidere uos dicebam: nunc uocibus lætis
ſaluete. at & dona dabimus ſicuti antea,
ſi ſinet prompta Iouis filia prædatrix
ipſumq; uiuere, & mihi charum filium augebit.

Hunc autem rurſus affata eſt cæſia oculis Minerua:
confide, ne te hæc in præcordijs tuis ſolicitent.
ſed age, res quidem in intimo antro mirifico
ponamus ſtatim nunc, ubi hæ tibi ſaluæ maneant:
ipſi autem conſultemus quo pacto optimè fiat.

Sic dicens Dea intrauit ſpeluncam obſcuram,
quærens latibulum per ſpeluncam. at Vlyſſes
citò omnia portauit aurum & indomitum æs,
ueſtesq; fabrefactas quas ei Phæaces dederant.
& hæc quidem ritè diſpoſuit: lapidẽ a. impoſuit foribus
Pallas Minerua filia Iouis Ægiochi.
bi autem ſedentes ſacræ apud radicem olivæ,
deliberabant procis inſolentibus mortem.
tum autem uerba incepit cæſia oculis Minerua:

Generoſe Laertiade prudens Vlyſſes,
cõſidera quomodo procis impudentibus manus inferas,
qui iam tibi triennium domum regunt,
ambientes diuinam uxorem, & dotem dantes.
illa autem, tuum ſemper reditum lugens in animo,

omnibus

ἦκεν ἐὶ Ἰθάκην νυλέτεην, ἀλλά τιν' ἄλλην
γαῖαν ἀπασρέφομαι· σὲ ἢ κερτομέουσαν οἴω
ταῦτ' ἀγορευέμεναι, ἵν' ἐμὰς φρεγὰς ἀπφοπ νύσσῃς)
εἰπέ μοι εἰ ἐτεόν γε φίλην ὀν πατρίδ' ἱκάνω.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπφτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
αἰεί τοι τοιῦτον ἐνὶ ςήθεσι νόημα·
τῷ σε οὐ δύναμαι πρόλιπεῖν νύσλιμον ἐόντα,
ὅτι περ ἐπιτηὺς τ' ἐσσὶ καὶ ἀγχίνοος καὶ ἐχέφρων.
ἀτὰρ ἄλλος γάρ κ' ἄλοχον αὖθι λελιμένος ἐλθὼν
ἴετ' ἐνὶ μεγάροις ἰδέειν παῖδάς τ' ἄλοχόν τε·
σοὶ δ' ἔπφ φίλον ὄδὲ δαῆμεναι ὀδ' ἐνὶ θυδέσθαι,
πρίν γέ τι σῆς ἀλόχου πειρήσαι, ἥτέ τοι αὖτως
ἧσται ἐνὶ μεγάροισιν· ὀϊζυραὶ δέ ἑ οἱ αἰεὶ
φθίνουσι νύκτες τε καὶ ἤματα δακρυχέουσαν.
αὐτὰρ ἐγὼ τὸ μὲν οὔποτ' ἀπίθεον, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
ἤδη· ὀ νοσήσειν ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἑταίρους.
ἀλλά τοι ὃν ἐθέλοντα Ποσειδάωνι μάχεσθαι
Πατροκασιγνήτῳ, ὅς τοι χόλον ἐνθέο θυμῷ,
χωόμενος ὅτι οἱ ὑὸν φίλον ὀβλάψασθα.
ἀλλ' ἄγε τοι δείξω Ἰθάκης ἕδος, ὄφρα πεπίθῃς·
Φόρκυνος μὲν ὅδ' ὅδε λιμήν, ἁλίοιο γέροντος,
πὰρ δὲ αὐτὴ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη·
ἀγχόθι δ' αὖ σπέος ἄντρον ἐπήρατον ἠερόεσσα,
ἱερὸν Νυμφάων αἳ Νηϊάδες καλέονται.
ἔνθα δέ τοι αὖτε δυρὺ κατειρεφὲς, ἔνθα σὺ πολλὰς
ῥέζεσκες Νύμφῃσι τελείους ἑκατόμβας.
ἔνθα ἥ Νήριτον ὄρος κατάειμενον ὕλῃ.

Ὣς εἰπὼν ὄσε θεὰ σκεδάσσατο νέφεα. εἴσατο ἢ χθών,
γήθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς,
χαίρων ἧ γαίῃ· κύσε ἢ ζείδωρον ἄρουραν.
αὐτίκα ἢ Νύμφας ἠρήσατο χεῖρας ἀνασχών,

Νύμφαι Νηϊάδες, κοῦραι Διός, ἔπφτ' ἔγωγε
ὄψεσθ' ὔμμ' ἐφάμην· νῦν δ' ὐγχωλῆς ἀγανῆσι
χαίρετ'. ἀτὰρ ἢ δῶρα διδώσομεν ὡς τὸ πάρος περ,
αἴκῃ ἐᾶ πρόφρων με Διὸς θυγάτηρ ἀγελείη
αὐτόν τε ζώειν, καί μοι φίλον ὑὸν ἀέξῃ.

Τὸν δ' αὖτε προσέφη θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
ἀλλ' ἄγε, χρήματα μὲν μυχῷ ἄντρου θεσπεσίοιο
θείομεν αὐτίκα νῶϊ, ἵνα πὸρ τάδε τοι σόα μίμνῃ·
αὐτοὶ ἢ φραζώμεθ' ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται.

Ὣς εἰπὸν ὄσε θεὰ δ' ὣς αὖτε πρόσω ἠερόεσσαν
μαιομένω κλυθμῶνας ἀνὰ πάσσεο. αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
ἔσσυτο πάντ' ἐφόρει χρυσὸν ἠδ' ἀτειρέα χαλκὸν,
εἵματά τ' ἐὺποίητα τά οἱ Φαίηκες ἔδωκαν.
ἐν τὰ μὲν εὖ κατέθηκε· λίθον δ' ἐπέθηκε θύρῃσι
πάλλας Ἀθηναίη κόρη Διὸς αἰγιόχοιο.
τὼ ἢ καθεζομένω ἱερῆς πρὸ πυθμένα ἐλαίης,
φραζέσθην μνηςῆρσιν ὑπέρφιάλοισιν ὄλεθρον.
τοῖσι ἢ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,

Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
φράζεο ὅπως μνηςῆρσιν ἀναιδείσι χεῖρας ἐφήσεις,
οἳ δή τοι τρίετηρ μεγάροις κατακοιρανέουσιν,
μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον, νῆ ἕδνα δεδέγδην.
ἀλλ' ἐσόμενόν περ ὀδυρομένη κατὰ θυμόν,

ὠαύτας μὺ ῥ' ἔλπει, ⟨ὑπ⟩ίσχεται αὖθι ἑκάστῳ,
ἀγγελίας πωϊήσασ' νόῳ δ' ἐν οἱ ἄλλα μενοινᾷ.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς· πόποι, ἦ μάλα δὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο (σεῦ,
φθίσεσθαι κακὸν οἶτον ἐνὶ μεγάροισιν ἔμελλον,
εἰ μή μοι σὺ ἕκαστα θεὰ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ' ἄγε μῆτιν ὕφαινον ὅπως ἀποτίσομαι αὐτούς.
πὰρ δ' ἔμοι αὐτῇ σῇθι, μενεπτόλεμον θυμὸν ἐνεῖσα,
οἷον ὅτε Τροίης λύομεν λιπαρὰ πρόμνα.
εἰ κέ μοι ὣς μεμαυῖα παραστήσαιο γλαυκῶπι,
καί κε τριηκοσίοισιν ἐγὼν ἄνδρεσι μαχοίμην
σοὶ σύ, πότνια θεά, ὅτε μοι πρόφρασσ' ἐπαγοίης.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
οὐ λίην τοι ἔγωγε παρεστήσομαι, ὅς τε μὲ λήσεις
ὁππότε κεν δὴ ταῦτα φονώμεθα· καί τιν' ὀΐω
αἵματί τ' ἐγκεφάλῳ τε παλαξέμεν ἄσπετον ἄνδρα
ἀνδρῶν μνησάρεων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.
ἀλλ' ἄγε σ' ἄγνωστον τεύξω πᾶσι βροτοῖσιν·
κάρψω μὲν χρόα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι,
ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὀλέσω χρίσας, ἀμφὶ δὲ λαῖφος
ἕσσω ὅ κεν συγέηισιν ἰδὼν ἀνὴρ ἀπύτοκα ἔχοντα,
κνυζώσω δέ τοι ὄσσε πάρος πολυκαλλέ' ἐόντε,
ὡς ἂν ἀεικέλιος πᾶσι μνησῆρσι φανείης,
σῇ τ' ἀλόχῳ, ⟨δ⟩ὲ παιδὶ τὸν ἔνι μεγάροισιν ἔλειπες.
αὐτὸς δ' ὑῶν ἐπίειρε· σὺ δ' ὅμως δέ τοι ἔπλετο οἶδε,
παῖδά τε σὸν φιλέειν ἠδ' ἐχέφρονα πηνελόπειαν.
δὴ γὰρ τόν γε σύεσσι πεπήμονα· αἳ δ' ἠμὸν τοὶ
πὰρ κόρακος πέτρην, ἐπί τε κρήνην Ἀρεθούσης,
ἔδμεναι βάλανον μενοεικέα, ἠδὲ μέλαν ὕδωρ
πίνεσκον, τά δ' ὕεσι τρέφει τεθαλυῖαν ἀλοιφήν.
ἔνθα μὲν εἰσελθὼν ἠδὲ πάντα πρόμυθον ἐρείδεσθαι,
ὄφρ' αὖ ἐγὼν ἔλθω Σπάρτηνδε πολυκλήϊδα,
Τηλέμαχον καλέσαι τόν φίλον υἱόν, Ὀδυσσῆος δῖον
ὃς τοι δὴ εὐρύχορον Λακεδαίμονα πὰρ Μενέλαον
ἵκετο, πυθόμενον μετὰ σὸν κλέος, εἴπερ ἔτ' εἶπες.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς· τίπτε τ' ἄρ' οἱ εἶπες, ἐνὶ φρεσὶ πάντ' εἰδυίᾳ; (σεύς,
ἵνα πως καὶ κεῖνον ἀλώμενον ἄλγεα πάσχῃ
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον; βίοτον δ' ἐτέροι ἔδονται;

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
μὴ δή τοι κεῖνός γε λίην ἐθύμιος ἔστω.
αὐτή μιν πόμπευον, ἵνα κλέος ἐσθλὸν ἄροιτο,
κεῖσ' ἐλθών. ἀτὰρ ὅτιν' ἔχει πόνον. ἀλλὰ ἑκηλος
ἧσται ἐν ἀτρείδαο δόμοις, πᾶσι δ' ἄφενος κεῖται.
ἦ μὲν μιν λοχόωσι νέοι σὺν νηῒ μελαίνῃ,
ἱέμενοι κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
ἀλλὰ τά γ' ὄκ οἴω, πρὶν καί τινα γαῖα καθέξει
ἀνδρῶν μνησήρων οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.

Ὡς ἄρα μιν φαμένη ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ' Ἀθήνη·
πάρψε μὲν οἱ χρόα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι,
ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὀλέσε τρίχας, ἀμφὶ δ' ὄλεσσε
πάντεσσι μελέεσσι παλαιὸν δῆκε γέροντα·
κνύζωσεν δέ οἱ ὄσσε πάρος πολυκαλλέ' ἐόντε.
ἀμφὶ δ' ἑμὶν ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλεν, ἠδὲ χιτῶνα,

ξωγελία,

omnibus quidem ſpem dat, & pollicetur uiro unicuiq; nuncios mittens: mens autem ei alia meditatur.

Huic autem reſpondens locutus eſt prudens Vlyſſes: eheu, utiq; Agamemnonis Atridæ periturus malo modo domi eram, niſi mihi tu quæq; dea ritè dixiſſes. ſed age conſilium texe quomodo ulciſcar ipſos. apud me autem ipſa aſta, animum peraudacẽ immittens, qualem quando Troiæ ſoluimus pinguia ſepta. ſi mihi ſic alacris aſtabis Minerua, uel cum trecentis ego uiris pugnauero tecum, uenerabilis Dea, ſi me prompta adiuueris.

Huic autem reſpõdit poſtea Dea glaucocula Minerua: & ualde tibi equidem adero, neq; me falles cum hæc ſtruemus: & aliquem ſpero ſanguine & cerebro perfuſurum magnum ſolum uirorum procorum, qui tibi fortunas edunt. ſed age te incognitum faciam omnibus hominibus: arefaciã quidẽ cutem pulchram in flexilibus membris, flauos aũt ex capite delebo crines, circum autem pallium induam quod auerſetur uidens homo habentem. deformabo autem tibi oculos antea perpulchros, ſic turpis omnibus procis apparebis, tuæq; uxori, & filio quem in ædibus reliquiſti. ipſe autem primum ſubulcum adi, qui tibi ſuum cuſtos: ſimul autem tibi bene uult, filiumq; tuum diligit & prudentem Penelopen. inuenies hunc ſuibus aſſidentem: hæ autem paſcuntur apud Corui petram, & ad fõtem Arethuſam, comedentes glandem ſuauem, & nigram aquam bibentes, quæ ſuibus nutriunt florentem pinguedinem. illic mane, & omnia aſſidens interroga, quouſq; ego eam Spartam in pulchris mulieribus, Telemachum uocatura tuum dilectum filium, Vlyſſes: qui in magnam Lacedæmonem ad Menelaum iuit, perſequens tuam famam, ſi cubi adhuc eſſes.

Huic autem reſpondens locutus eſt prudens Vlyſſes: cur non ei dixiſti, in præcordijs omnia ſciens? an ut & ille errans dolores patiatur pontum in ſterilem? fortunas autem ei alij edant?

Huic reſpondit poſtea Dea glaucos oculos habens Minerua: non iam tibi ille ualde curæ ſit. ipſa ipſum miſi, ut famam bonam adipiſcatur, illuc profectus. at non habet aliquem laborẽ. ſed quietus ſedet in Atridæ ædibus, copioſa autem adſunt. atq; equidem illi inſidiantur iuuenes cum naue nigra, cupientes interficere antequam patriam terram ueniat. ſed hæc non puto, prius aliquem terra premet uirorum procorum qui tibi fortunas deuorant.

Sic igitur ipſum alloquens uirga tetigit Minerua: ſiccauit quidẽ ei cutem pulchrã in flexibilibus membris, flauos autem ex capite deleuit crines, circum aũt pellem omnibus membris antiqui poſuit ſenis. deformauit autem ei oculos antea perpulchros. circum autem lacernã aliam malam iniecit, & interulã,

Mutatur Vlyſſis habitus.

fractam,

fractam, sordidam, malo tinctam fumo.
circum autem ipsum magnã pellem uelocis induit cerui nudam: dedit autem ei uirgam & deformem peram, crebris locis laceram. cui tortum inerat lorum.
Minerua atq; illi sic mito consilio dimisi sunt: hæc quidem postea
Telema in Lacedæmonem diuinam iuit ad filium Vlyssis.
um pro/ iscitur.

ODYSSEAE HOMERI XIIII.

RAPSODIAE argumentum.

Hospitium Vlyssis fit in agro apud Eumæum, & uarium quoddam colloquium. Aliter. Vlyssis aduentus apud Eumæum, & sermones fiunt dissimulantis sese ipsum, & facta quædam exponentis.

ODYSSEAE HOMERI Ξ.

RAPSODIA.

Xi autem, Vlyssem excepit hospitio Eumæus in agro subulcus.

AT HIC EX portu ingressus est asperum iter,
locum per syluosum per iuga, ubi ei Minerua
dixerat diuinum subulcum, hic ei fortunas maximè
curabat domesticorũ quos cõparauerat diuinus Vlysses.
hunc autem in uestibulo inuenit sedentem, ubi ei cors
mei do- alta ædificata erat circumspicuo in loco,
s ad quẽ pulchrad, magnaq; circundabilis: quam subulcus
ertit V/ ipse ædificauerat suibus absente rege,
les, de- sine domina & Laerte sene,
iptio. eductis lapidibus, & cinxerat sepe spinosa:
palos autem extra adegit prorsus hinc & hinc
densos & crebros, nigro quertus scisso.
intra autem aream suilia duodecim fecerat
propè inter se, cubilia suibus. in singulis autem
quinquaginta sues humi iacentes continebantur
fœminæ fœtæ: mares autem foris dormiebant,
multò pauciores. hos enim mirabantur comedentes
diuini proci: quoniam mittebat subulcus
semper saginatorum pinguium optimum omnium.
hi autem trecentiq; & sexaginta erant.
apud autem canes feris similes semper dormiebant
quatuor, quos nutriuerat subulcus princeps uirorum.
ipse autem circa pedes suos aptabat calciamenta,
incidens pellem bouinam coloratam: alij autem
iuerant aliò alius cum stabulantibus suibus,
tres: quartum autem miserat ad urbem,
suem ducere procis superbis ui,
ut mactato carnibus saturarentur animo.
repentè autem Vlyssem uiderunt canes latratores:
qui quidem clamantes accurrerunt. at Vlysses
sedit astutia: uirga autem ei excidit manu.
atq; hic suum apud stabulum indignum tulisset dolorem,
sed subulcus celeriter pedibus uelocibus subsequens
emicuit per uestibulum: corium autem ei excidit manu.
hos quidem increpando canes pepulit aliò alium
crebris lapidibus: ipse autem affatus est regem:

O senex, certè propè te canes læsissent
repentè: & mihi probrum conciliasses.

atq;

ῥωγαλέα, ῥυπόωντα, πανὼ μεμορυγμένα πάντῃ·
ἀμφὶ δὲ μιν μέγα δέρμα ταχείης ἔσχ' ἐλάφοιο
ψιλὸν δ' ὤκε δέοι σκῆπτρον κὴ ἀεικέα πήρην,
πυκνὰ ῥωγαλέην· ᾧ ἦ τρόφος ἦεν ἀοιδὴς.
τὼ γ' ὡς βουλύσαντε δίεσ μαγον· ἡ μὲν ἔπειτα
εἰς Λακεδαίμονα δῖαν ἔβη μετὰ παῖδ' Ὀδυσῆος.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ξ.

ΡΑΥΩΔΙΑΣ ὑποθεσις.

Ξφισμὶς Ὀδυσεὺς γίνεται ἐν τῷ ἀγρῷ παρ' Εὐμαίῳ, κὴ ποικίλη τις ὁμιλία. Ἄλλως. Ὀδυσεὺς παρουσία πρὸς Εὔμαιον, καὶ λόγοι γίνονται αὐτοπλάστοντος ἑαυτὸν, κὴ πράξεις τινὰς ἐκτιθεμένου.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ξ.

ΡΑΥΩΔΙΑ.

Ξῖ δ' Ὀδυσεὺς ξείνισεν Εὔμαιος ἀγρῷ
ὑφορβός.

ΑΥΤΑΡ ὁ ἐκ λιμένος πρὸς ἄστυ τρηχεῖαν ἀταρπὸν,
χῶρον ἀν' ὑλήεντα δι' ἄκριας, ἦ οἱ Ἀθήνη
τὼφρα δι' ἶον ὑφορβὸν, ὃν οἱ βιότοιο μάλιστα
πάντ' ἐφ' οἰκήων ὃς κτήσατο δῖος Ὀδυσσεύς.
τὸν δ' ἄρ' ἐφ' αὐλὴ πρόμολον εὗρε μήλον, ἔνθά οἱ αὐλὴ
ὑψηλὴ δ' ἐδάμη τοπόθι σκεπτῷ ἐνὶ χώρῳ,
καλή τε μεγάλη τε, περίδρομος· ἣν ἄρα συβώτης
αὐτὸς δείμαθ' ὕειον ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
νόσφιν δεσποίνης κὴ Λαέρταο γέροντος,
ξυστοῖσι λάεσι, κὴ ἐθρίγκωσεν ἀχέρδῳ·
σταυροὺς δ' ἐκτὸς ἔλασε διαμπερὲς ἔνθα καὶ ἔνθα
πυκνοὺς ἔθαμείας, ὁ μέλαν δρυὸς ἀμφικάσας.
ἔντοσθεν δ' αὐλῆς συφεοὺς δυοκαίδεκα ποίει
πλησίον ἀλλήλων, δυνὰς συσίν· ἐν δ' ἑκάστῳ
πεντήκοντα σύες χαμαιευνάδες ἐρχατόωντο
θήλειαι τοκάδες· τοὶ δ' ἄρσενες ἐκτὸς ἴαυον,
πολλὸν παυρότεροι. οὐ γὰρ μινύθεσκον ἔδοντες
αὐτίθεοι μνηστῆρες, ἐπὶ πρόϊαλλε συβώτης
αἰεὶ ἀριστεύοντα σιάλων ὃν ἄρισον ἁπάντων.
οἱ δ' τριηκόσιοί τε καὶ ἑξήκοντα τέλοντο.
παρὰ δ' κυνὸς θήρεσιν ἐοικότες αἰὲν ἴαυον
τέσσαρες, ὃς ἔθρεψε συβώτης ἄρχαμος ἀνδρῶν.
αὐτὸς δ' ἀμφὶ πόδεσσιν ἑοῖς ἀράρισκε πέδιλα,
ταμνόμενος δέρμα βόειον ἐϋχροές· οἱ δὲ καὶ ἄλλοι
ᾤχοντ' ἄλυδις ἄλλος ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσσιν,
οἱ τρεῖς· τὸν δὲ τέταρτον ἀποπρὸ ἔπεμπε πόλινδε,
σῶν ἀγέμεν μνηστῆρσιν ὑποδρηστῆσιν ἀνάγκῃ,
ὄφρ' ἱερεύσαντες κρειῶν πορισσάσθην θυμόν.
θῆκε δὲ σὸν δ' Ὀδυσῆα ἰδὼν κυνὸς ὑλακόμοροι·
οἱ μὲν, κεκληγοντες ἐπέδραμον. αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
ἕζετο κερδοσύνῃσι, σκῆπτρον δ' οἱ ἔκπεσε χειρός.
ἔνθά κεν ὤ πρὰ σαωθῆναι ἀεικέλιον πάθεν ἄλγε',
ἀλλὰ συβώτης ὦκα ποσὶ κραιπνοῖσι μεταπρὸ
ἔσυτ' αὐλῆς πρόθυρον· σκύτος δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
αὐτὸς μὲν ὁμοκλήσας σὺν κυσὶν ἄλυδις ἄλλῃ
πυκνῇσι λιθάδεσσιν· ὁ δ' πρόσθεν ἄνακτα,

Ω γέρον, ἦ ὀλίγου σε κύνες δίεσ' ἐκλήσαντο
ἆσπινες· κὴ κέν μοι ἐλεγχέα κατέχυσας.

καὶ

Εἰ δέ μοι ἄλλα θεοὶ δόσαν ἄλγεά τε στοναχάς τε.
αὐτίδιος γὰρ ἄνακτα ὀδυρόμενον περ ἐγὼ ἀχεύων
ἤματα, ἄλλοισιν δ' σύας σιάλους ἀτιτάλλω
ἔδμεναι· αὐτὰρ κεῖνος ἐελδόμενός περ ἐδωδῆς
πλάζεται ἐπ' ἀλλοθρόων ἀνδρῶν δήμου τε πόλιν τε,
εἴπερ ἔτι ζώει, καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο.
ἀλλ' ἕπεο, κλισίηνδε ἴομεν γέρον, ὄφρα καὶ αὐτὸς
σίτου Εἰ οἴνοιο πολυστάμνου κατὰ θυμόν,
εἴπῃς ὁππόθεν ἐσσί, καὶ ὁππόσα κήδε' ἀνέτλης.

Ὡς εἰπὼν κλισίηνδ' ἤγαγετο δῖος ὑφορβός·
εἶσεν δ' εἰσαγαγὼν, ῥῶπας δ' ὑπέχευε δασείας,
ἐν δ' αὖ δέρμα ἰονθάδ' ἀγρίου αἰγὸς,
αὐτοῦ γὼ δύναιον, μέγα Εἰ δασύ. χαῖρε δ' Ὀδυσεὺς
ὅττι μιν ὣς ὑπέδεκτο· ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Ζεύς τοι δοίη ξεῖνε Εἰ ἀθανάτων θεοὶ ἄλλοι
ὅ, τι μάλιστ' ἐθέλεις, ὅττι με τοιόφρονα ὑπέδεξο.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὐμαιε συβώτα,
ξεῖν', οὔ μοι θεμιστὲς ὀδ' ἐν κακίων σέθεν ἔλθοι,
ξεῖνον ἀτιμῆσαι. πρὸς γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες
ξεῖνοί τε πτωχοί τε. δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε
γίνεται ἡμετέρη. ἡ γὰρ δμώων δίκη ἔσσεται,
αἰεὶ δειδιότων ὅτ' ἂν ἡγεμονεύσωσιν ἄνακτες
οἵ περ. ἦ γάρ τ' γε θεοὶ κατὰ νόσφι ἔθεσαν
ὃς κεν ἐμ' ἠδ' ὐκέως ἐφίλει, καὶ πῆσιν ὄπασσεν,
οἷά τε ὧ οἰκῆι ἄναξ θύμῳ ἔδωκεν
οἶκόν τε κλῆρόν τε, πολυμνήστην τε γυναῖκα,
ὃς οἱ πολλὰ κάμησι, θεὸς δ' ὧδι ἔργον ἀέξει,
ὡς καὶ ἐμοὶ τόδε ἔργον ἀέξεται ᾧ ἐπιμιμνω.
τῷ κέ με πολλ' ὤνησεν ἄναξ ἐὰ αὐτόθ' ἐγήρα·
ἀλλ' ὄλεθ'. ὡς ὤφελλε Ἑλένης ἀπὸ φῦλον ὀλέσθαι
πρόχνυ, ἐπεὶ πολλῶν ἀνδρῶν γούνατ' ἔλυσεν.
καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἔβη Ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς
Ἴλιον εἰς δύπωλον, ἵνα Τρώεσσι μάχοιτο.

Ὡς εἰπὼν, ζωστῆρι θοῶς σωείρυε χιτῶνα,
βῆ δ' ἴμεν ὅς συφεὸς, ὅθι ἔθνεα δρῆσσε χοίρων·
ἔνθεν ἑλὼν δύ' ἔπειτα, καὶ ἀμφοτέρω σφε ἔθυσεν·
ἔψησέ τε, μίσυλλόν τε, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρεν.
ὀπτήσας δ' ἄρα πάντα φέρων πρόθηκε Ὀδυσῆι,
θέρμ' αὐτοῖς ὀβελοῖσιν. ὁ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλαιων
ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνα μελιηδέα οἶνον.
αὐτὸς δ' αὐτίος ἷζεν. ἐποτρύνων δ' ἠπύστιζε,
ἔσθιε νῦν ὦ ξεῖνε τά τε δμώεσσι πάρεστι
χοίρεα· ἀτὰρ σιάλους γε σύας μνηστῆρες ἔδουσιν,
οὐκ ὀπιδα φρονέοντες ἐνὶ φρεσὶν οὐδ' ἐλεητύν.
ἐχθρὰ μὲν γὰρ ἔργα θεοὶ μάκαρες φιλέουσιν,
ἀλλὰ δίκαιον τίουσι καὶ αἴσιμα ἔργ' ἀνθρώπων.
Εἰ μὲν δυσμενέων Εἰ αὐτάρεσοι, ὅτ' ἂν αἶαν
ἀλλοτρίην Βῶσιν, καί σφιν Ζεὺς λαὸν δώῃ.
πλησάμενοι δ' ἔπι νῆας ἔβαν οἰκόνδε ἵκανται.
Εἰ μὲν τοῖς ὀπιδος κρατερὸν δέος ἐν φρεσὶ πίπτει·
οἶδε δ' ἔπος τι ἴσασι, θεὸν δέ τιν' ἔκλυον αὐδῆς,
κείνῳ λυγρὸν ὄλεθρον, ὅτ' ἐκ ἐθέλουσ' δικαίως
μνᾶσθαι, οὐδ' ἐπέεσθαι ἀδῆ σφέτερ'· ἀλλὰ ἑκηλοι
κτήματα δ' ἀρδ' ἀπέχουσιν ὑπερβιον, οὐδ' ἔτι φειδώ.
ὅσσαι γὰρ νύκτες τε Εἰ ἦμαρ ἐκ Διός εἰσιν,

ὅπποθ'

atqui mihi alios Dei dederunt dolores gemitusq́.
diuinum enim regem lugens & dolens
iaceo, alijs autem sues pingues nutrio
ad comedendum: at ille egens fortè cibi
errat in diuersorum uirorum populumq́ urbemq́,
si cubi adhuc uiuit, & uidet lumen Solis.
sed sequere, ad casam eamus senex, ut & ipse
cibo & uino saturatus ex animo,
dicas unde sis, & quot dolores tolerauerit.
Sic locutus ad casam præcessit diuinus subulcus:
collocauit aũt introductum, uirgultaq́ substrauit densa.
strauit autem pellem uillosam syluestris capræ,
suum stratum magnum & densum, gauisus est a. Vlysses
quòd ipsum sic susceperat: uerbumq́ dixit, & appellauit:
Iupiter tibi det hospes & immortales dij alij
quodcunq́ maximè uis, quia me alacer suscepisti.
Hunc autem respondẽs allocutus es Eumæe subulcer:
hospes, non mihi fas est, neq́ si peior te ueniat,
hospitem contemnere. ab enim Iome sunt omnes
hospitesq́ pauperesq́. munus autem exiguumq́ charumq́
est nostrum. hoc enim seruorum ius est,
semper timentium cum dominantur reges
iuuenes. nam eius quidem dij reditum impediuerunt
qui me accuratè diligebat, & possessionem præbuit,
tanquamq́ suo domestico rex benignus dedit
domumque portionemque, dotatissimamque uxorem,
qui sibi multa laborauerit, Deus autẽ negotium auxerit.
sic & mihi hoc negotium augetur quo detineor.
ideo me multum iuuuisset rex si hic senuisset:
sed perijt. quod utinam Helenæ genus perijsset
funditus, quoniam multorum uirorum genua labefecit.
etenim ille iuit Agamemnonis gratia honoris
in Ilium bonorum equorum, ut Troianos oppugnaret.
Sic dicens, cingulo celeriter coercuit tunicam.
perrexit a. ire ad suilia, ubi grex continebatur porcorum:
illinc captos duos attulit, & ambos mactauit:
ignemque accendit, conciditque, & uerubus infixit.
assataque omnia ferens apposuit Vlyssi,
calida cum ipsis uerubus. ipse panes albos miscuit:
in poculo autem miscebat dulce uinum.
ipse contra sedit, cohortans autem allocutus est:
comede nunc ô hospes quæ seruis adsunt
porcina: at pingues porcos proci comedunt,
non uerecundiã habẽtes in mẽtibus neq́ misericordiam.
non quidem improba opera Dei beati amant,
sed fas honorant & pia opera hominum.
& quidem hostes & iniqui, qui terram
alienam inuadunt, & ipsis Iupiter prædam dat.
impletisq́ nauibus eunt domum quisq́.
& quidem his comes potens timor in animos cadit:
hi autem sciunt, Dei autem aliquam audiuerunt uocem,
illius tristem mortem, quòd nolunt iustè
ambire, neq́ ire ad sua: sed uacui
bona dilapidant immoderatè, neq́ est parsimonia.
quotquot enim noctesq́ & dies ab Ioue oriuntur,

nunquam

Eumæus Vlyssem hospitio benigne excipit.

Eumæus Vlyssem, ex cognosci eum persuasse conquerit.

nunquam unam sacrificant victimam, neq; duas solas:
unum autem consumunt immoderate haurientes.
sis diu certe enim ei facultates erant magnæ: nulli tantæ
& pos- uirorum heroum, neq; continentis nigræ,
ones. neq; ipsius Ithacæ: neq; uiginti uirorum
sunt diuitiæ tantæ: ego autem tibi connumerabo:
duodecim in continente armenta, tot greges ouium,
tot suum pascua, tot stabula lata caprarum
pascunt peregrinique & ipsius pastores uiri.
illic autem stabula lata caprarum undecim omnia
in extremo agri pascuntur: insuper uiri boni custodiunt,
quorum semper ipsis unusquisq; in die pecudem fert,
saginatarum caprarum quæcunq; apparet optima.
at ego sues has seruo, q; tueor,
& ipsis suum optimum electum mitto. (unum
Sic dixit. ille autē attente carnes comedebat, bibebatq;
auide, dolens: mala autem procis machinabatur.
at postquam cœnauit & explenit animum cibo,
& ei explens dedit poculum quo bibebat,
uino plenum. hic autem suscepit: gaudiosusq; est animo,
& ipsum appellans uerba uolucria loquutus est:
O amice, quis nam te emit rebus suis,
sic valde diues & fortis sicut dicis?
dicis autē ipsum periisse Agamemnonis gratia heroris.
dic mihi si fortè cognosco talem.
Iupiter enim hoc scit & immortales Dei alij,
si forte ipsum nunciem uidisse: multum autem erraui.
Huic aūt respondit postea subulcus princeps uirorum:
ô senex, nullus illum uir peregrinus ueniens
nuncians persuaserit uxoriq; & dilecto filio.
sed alioquin uictu indigentes uiri peregrini
mentiuntur, neq; uolunt uera loqui.
quicunq; autem peregrinus Ithacæ in agrum uenit,
profectus ad dominam meam, fallacia loquitur.
hæc autē benigne suscepit, diligit & singula inquirit,
& ei lugenti palpebris lacrymæ decidunt,
ut fas est mulierem, cùm maritus alibi perijt.
fortassis & tu senex uerbum comminiscere,
si quis tibi penulamq; tunicamq; uestimenta det.
illius autem iam credibile est canes uelocesq; aliites
cutem ob ossibus traxisse: anima autem destituit:
uel illum in ponto comederunt pisces, ossa autem ipsius
iacent in terra, arena mersa multa.
sic ille quidem illic perijt: amicis autem dolores post
omnib. mihi a. maxime, facti sunt. non n. amplius alium
humanum sic regem inueniam quocunque ibo,
neq; si ad patris & matris iterum irem
domum, ubi primum ortus sum, & me educauerunt ipsi.
neq; uerò ob illos tantum lugeo mœstus quamuis
oculis ut uideam, in patria terra:
sed me Vlysis desiderium capit absentis.
hunc quidem ego, ô hospes, & non præsentē nominando
reuereor: valde enim me diligebat & curabat animo.
sed ipsum fratrem maiorem uoco etiam absentem.
Hunc autē rursus allocutus est patiens diuus Vlysses:
ô ami-

ἔπποθ' ἓν ἱερεύσσ' ἱερήϊον, ἠδὲ σὺ οἶνον
οἶνον ἔ φθινύθουσιν ὑπέρβιον ἠδ' ἀφύουσι.
ἦ γάρ οἱ ζωὴ γ' ὧδ' ἄασιτος ἔστιν τόσσα
αὐδῶ ἠρώων, ὅτ' ἐπέφνομεν, ἐλαίνης,
ὅτ' αὖ ἐς Ἰθάκης ἔτε ξωτικόσι φωτῆσι
ἔς' ἄφενος τοσσοῦτον ἐγὼ δὲ κε τοι καταλέξω·
δώδεκ' ἐκ' ἐν ἠπείρῳ ἀγέλαι, τόσα ῥώεα οἰῶν,
τόσα συῶν συβόσια, τόσ' αἰπόλια πλατέ' ἀγῶν
βόσκουσι ξεῖνοί τε καὶ αὐτοὶ βώτορες ἄνδρες.
ἔνθα δὲ τ' αἰπόλια πλατέ' ἀγῶν ἕνδεκα ταῦτα
ἑκάστῃ βόσκοντ' ἐπὶ δ' αὐτῶν εὐδοροι ὄρονται,
τῶν αἰεὶ σφιν ἕκαστος ἐπ' ἤματι μῆλον ἀγινεῖ,
ζατρεφέων ἀγέλων ὅστις φαίνηται ἄριστος.
αὐτὰρ ἐγὼ σῦς τάσδε φυλάσσω τε ῥύομαί τε,
καί σφι συῶν τὸν ἄριστον ἐϋκρίνας ἀποπέμπω.
Ὡς φάθ'. ὁ δ' γαστρὶ λυκίως κέατ' ἤσθιε, πῖνέ τε οἶνον
ἄρπαλέως, ἀκέων· κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δεῖπνησε μὲν ἦρι θυμὸν ἐδ ᾤ,
καί οἱ πλησάμενον λάβε σκύφον ᾧπερ ἔπινεν,
οἶνος δ' οἰνοπλῆγι· ὁ δ' εὖ ἕζετο χαῖρε δὲ θυμῷ,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ φίλε, τίς γάρ σε ὡρίστο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν,
ὥδε μάλ' ἀφνειὸς μὲν πατρὸς ὡς ἀγορεύεις;
φῆς δ' αὐτὸν φθίσθαι Ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς.
εἰπέ μοι αἴκε ποθι γνώω τοιοῦτον ἐόντα.
Ζεὺς γάρ τοι τόγε οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
εἴ κέ μιν ἀγγέλλαιμι ἰδὼν· ὧδε πολλὰ δ' ἀλήθω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα συβώτης ὄρχαμος αὖ δ ῶν,
ὦ γέρον, ὅστις ἐκεῖνον ἀνὴρ ἀλαλήμενον ἐλθὼν
ἀγγέλλων πείσειε γυναῖκά τε μὴ φίλον υἱόν.
ἀλλ' ἄλλως κομιδῆς κεχρημένοι ἄνδρες ἀλῆται
ψεύδονται, οὐδ' ἐθέλουσιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
ὅς δ' ἂν ἀλητεύων Ἰθάκης ἐς δῆμον ἵκηται,
ἐλθὼν ἐς δ' εἶσιν ἐμὴν, ἀπατᾷ λίην βέζει.
ἣ δ' ἐν δεξαμένη, φιλέει μὴ ἕκασε μεταλλᾷ,
καί οἱ ὀδυρομένῃ βλεφάρων ἄπο δάκρυα πίπτει,
ἣ θέμις ὅτε γυναικὸς, ἐπὴν πόσις ἄλλοθ' ὄληται.
αὐτίκα μὴ σύ γεραιὲ ἔπος πτερόεντα πίθοιο,
ἕστις σοι χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματα δοίη.
τὸν δ' ἤδη μέλλουσι κύνες ταχέες τ' οἰωνοὶ
δῖνον ἀπ' ὀστέφιν ἐρύσαι ψυχὴ δ' λέλοιπεν·
ἢ τόν γ' ἐν πόντῳ φάγοι ἰχθύες, ὀστέα δ' αὐ
κεῖται ἐπ' ἠπείρῳ, ψαμάθῳ ἐλυμένα πολλῇ.
ὣς ὁ μὲν ὧδ' ἀπόλωλε· φίλοισι δὲ κήδε' ἀπίσσω
πᾶσιν, ἐμοὶ δὲ μάλιστα· τετεύχατο· οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλον
ἤπιον ὧδε ἄνακτα κιχήσομαι ὅππόσ' ἐπέλθω,
οὐδ' εἴκοσι πατρὸς δὲ μητρός τε αὖτις ἱκοίμην
οἶκον, ὅθι πρῶτον γεγάμεν καί μ' ἔτρεφον αὐτοί.
οὐδέ τι τῶν ἔτι τόσσον ὀδύρομαι ἀχνύμενός περ
ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι, ἐὼν φθιτῷ γαίῃ·
ἀλλά μ' Ὀδυσῆος πόθος ἄγνυται οἰχομένοιο.
τὸν μὲν ἐγὼν, ὦ ξεῖνε, καὶ οὐ πρόσθεν ὀνομάζειν
αὐδήσομαι· περὶ γάρ μ' ἐφίλησε δὲ θυμῷ.
ἀλλά μιν ἀθέσφατον καλέω δὲ νόσφιν ἐόντα. (σεύς,
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσ-

ὦ φίλ'

ὦ φίλ', ἐπεὶ δὴ πάμπαν ἀΐνεται ὀδ' ἔτι φῆσθα
κεῖνον ἐλεύσεσθαι, θυμὸς δέ τοι αἰεὶ ἄπιστος·
ἀλλ' ἐγὼ ὄκ' αὖτως μυθήσομαι, ἀλλὰ σοὶ ὄρκῳ,
ὡς νεῖται Ὀδυσεύς. ὄλυγγέλιον δέ μοι ἔσω,
αὐτίκ' ἐπεὶ κεῖνος ἰὼν τὰ ἃ δώματ' ἵκηται,
ἕσσαί με χλαῖναν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά.
πρίν δέ κε, μάλα πόρ κε χρηίζων, οὔ τι δεχοίμην·
ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσι
γίνεται ὅς πρῳΐην εἶπων ἀπατήλια βάζει.
ἴσθι νῦν Ζεύς πρῶτα θεῶν, ξείνιός τε τράπεζα,
ἑστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω,
ἦ μάλ' τοι τάδε πάντα τελείεται ὡς ἀγορεύω.
ἦμος δ' αὖτ' λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσεύς,
ἦμος μὲν φθίνοντος μείνος, ἦμος δ' ἱσαμένοιο,
οἶκαδε νοστήσας, τίσεται ὅς κεν ἐκείνῃ
ἐνθάδ' ἀτιμάζει ἄλοχον καὶ φαίδιμον υἱόν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα·
ὦ γέρον, ἦτ' ἄρ' ἐγὼν ὄλυγγέλιον τόδε τίσω, (τε,
ἦτ' Ὀδυσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται· ἀλλὰ ἕκηλος
οἶνον πῖνε, κάλλα πρὸς ἐξ μεμνώμεθα, μηδέ με τούτων
μίμνησκ'. ἦ γὰρ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσιν
ἄχνυται ὁππότε τις μνήσηται νόον ἀνακτος.
ἀλλ' ἤτοι ὅρκον μὲν ἐάσομεν· αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
ἔλθοι ὅπως μιν ἐγὼ ἐθέλω καὶ Πηνελόπεια,
Λαέρτης θ' ὁ γέρων καὶ Τηλέμαχος θεοειδής. (σὺς,
νῦν αὖ παιδὸς ἄλαστον ὀδύρομαι ὃν τέκ' Ὀδυ-
Τηλεμάχου· τὸν ἔπεὶ θρέψαν θεοὶ ὄρνιθι ἴσον,
καί μιν ἐφὼν ἔσεσθαι ἐγὼ ἀλιφάσιν ὅτι χερείων
πατρὸς ἑοῖο φίλοιο, φρεσίας καὶ εἶδος ἀγητόν,
ἦ τις ἀθανάτων βλάψε φρεσίας γε δόλον εἰδώς,
ἦε τις ἀνθρώπων. ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
δῖον Πύλονδ' ἠγαθέων. τὸν δ' μνηστῆρες ἀγαυοὶ
οἶκαδ' ἰόντα λοχῶσιν, ὅπως ἀπὸ φῦλον ὄληται
νώνυμον ἐξ Ἰθάκης Ἀρκεισίου αὐτιθέοιο.
ἀλλ' ἄγε δὴ κεῖνον μὲν ἐάσομεν, ἤ κεν ἁλώῃ,
ἦε φύγοι, καὶ κε σὶ ὑπέρσχοι χεῖρας Κρονίων.
ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γεραιὲ τὰ σαυτοῦ κήδε' ἰάπτεις,
καί μοι ἔτ' ἀγορεύσειν ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
τίς, πόθεν εἰς αὐδρῶν, πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες·
ὁππόιης δ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο· πῶς δέ σε ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην, τίνες ἔμμεναι ὄχετόωντο.
ἐξ μὲν γάρ τι σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι. (σὺς,

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ
τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
εἴη μὲν νῦν νῶϊν ὐπὶ χρόνον ἠμὲν ἐδωδή,
ἠδὲ μέθυ γλυκερὸν κλισίης ἔντοσθεν ἔασι,
δαίνυσθαί τ' ἀκέοντ', ἄλλοι δ' ὑπὲκ ἔργον ἔποιεν·
ῥηϊδίως κεν ἔπειτα καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἅπαντα
ὄτι δ' ἀπορήξαιμι λέγων ἐμὰ κήδεα θυμῷ,
ὅσσά γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.
ἐκ μὲν Κρητάων γένομαι εὐχόμενος ἀγορεύων,
αὐτῷ ἀφνειοῖο πάϊς· πολλοὶ δ' ἄλλοι
ἔσθον ἐν μεγάροις ἠμὲν τράφεν ἠδ' ἐγέροντο,
γνήσιοι ἐξ ἀλόχου, ἐμὲ δ' ὠνητὴ τέκε μήτηρ
παλλακίς, ἀλλά μ' ἴσον ἐβαγμένος ὡς τίμα

Κάσωρ

ô amice, postquam omnino negas neq; dicis
illum uenturum esse, animus aũt tibi semper incredulus:
sed ego non temere loquar, sed cum iuramento,
quòd redit Vlysses. munus autem lœti nuncij mihi sit,
statim postquam ille ueniens suas domos peruenerit,
induere mihi penulam & tunicam, uestimenta pulchra.
ante autem, uel ualde indigens, nihil accipiam.
inimicus enim mihi æque ac portæ Ditis
est qui egestate uictus fallacia loquitur.
sciat nunc Iupiter primum deorum, hospitalisq; mensa,
penatesq; Vlyssis irreprehensi quos aduenio,
ni hæc omnia perficientur sicut dico.
hoc ipso anno ueniet huc Vlysses:
hoc quidem inclinato mense, illo autem instante,
domum reuersus, & puniet quicunq; illius
hic probro afficit uxorem & illustrem filium.
Hunc autẽ respondens allocutus es Eumæe subulce:
ô senex, neq; profectò ego lætitiæ munus solum,
neq; Vlysses iam domum ueniet: sed quietus
bibe, & alia interim memoremus, neq; mihi hæc
memora. certè enim animo in pectore meo
tristor quando aliquis meminit glorioſi regis.
sed iuramentum quidem finamus: at Vlysses
ueniat ut ipsum ego uolo & Penelope,
Laertesq; senex & Telemachus diuinus.
nunc rursus nati casum lugeo quem genuit Vlysses,
Telemachi: quẽ postquã nutrierũt dei uirgulto æqualẽ,
& ipsum dicebam fore in uiris non peiorem
patre suo charo, mente & specie admirabilem,
huius. a. aliquis immortaliũ læsit mentẽ intus æquabilẽ,
uel aliquis hominum. hic aũt iuit ad patris auditionem
in Pylum diuinam. hunc autem proci superbi
domum uenientem obseruant, ut genus pereat
sine nomine ex Ithaca Arcisii diuini.
sed age illum quidem finamus, siue opprimatur,
siue fugiat, & eum protegat manu Saturnius.
sed age mihi tu senex tua ipsius mala dic,
& mihi hoc eloquere uerum, ut bene intelligam,
quis, unde es uirorum, ubi tibi urbs & parentes:
qua autem in naui uenisti: quomodo te nautæ
duxerunt in Ithacam, quos esse profitebantur.
non enim te peditem puto huc uenisse.

Hunc autẽ respondens allocutus est prudẽs Vlysses:
tibi enim ego hæc ualde uere dicam,
si sit quidem nunc nobis in annum & cibus,
& uinum dulce tecta intra manentibus,
epulariq; quiete, alij autem ad opus adeant:
facile postea & in annum omnia
non percurrerem dicens meos dolores animi,
quos cunq; omnes deorum uoluntate laborani.
ex Cretensibus quidem genus prædico latis,
uiri diuitis filius: multi autem & alij
filij in ædibus & educati & orti sunt,
legitimi ex uxore, me autem empta peperit mater
pellex, sed me pariter cum proprijs charum habebat

Castor

Vlysses
simulans
mittitur Eu
mæo Vl
sese red
tũ per
dere.

Vlysses pul
chre fingit
historiã d
uentus

Castor Hylacides, cuius ego genus praedico esse:
qui quondam in Cretensibus ut Deus colebatur populo,
fortunis & diuitijs &, & filijs honestis.
sed illum quidem fata iuerunt mortis ferentia
ad Ditis domos: facultates autem diuiserunt
filij magnanimi, & sortes iecerunt:
at mihi ualde pauca dederunt, & propria attribuerunt.
duxi autem uxorem locupletissimorum hominum,
gratia meæ uirtutis: quoniam non contemnendus eram,
neq; timidus, nunc autem iam omnia defecerunt.
sed tamen ualde quidem te arbitror intuentem
cognoscere: certè enim me duritia tenet ualde multa.
certè enim audaciam Martis & dederunt & Minerua,
& fortitudinem, cum legerem ad insidias
uiros optimos, mala inimicis ferens:
nunquã mihi mortẽ ante oculos ponebat animus uirilis,
sed multo primus adoriens lancea, occidebam
uirorum inimicorum si quis mihi cederet pedibus.
talis eram in bello. opus autem mihi non gratum erat,
neq; res familiaris, quæ nutrit charos filios:
sed mihi semper naues remigabiles gratæ erant,
& bella, & tela lenia, & sagittæ,
tristia, quæq; alijs horrenda sunt.
at mihi grata erant quæ fortè Deus in animo posuit:
alius enim aliis uir delectatur operibus.
ante enim quàm in Troia pedẽ ponerent filij Achiuorũ,
nouies uiris imperator fui & uelocibus nauibus
uiros aduersus externos: & mihi ualde aderant omnia.
quæ optabam iucunda, multa autem post illa
assequebar: statim autem domus augebatur, & postea
grauis & reuerendus & inter Cretenses eram.
sed cum iam odiosum iter magnus Iupiter
decreuit, quod multorum uirorum subtus genua soluit,
tunc me inserunt & inclytum Idomeneum
naues ducere in Ilium: neq; ulla ratio
erat denegandi, malus autem habebat populi rumor.
ibi quidem nouem annis bellì geramus filij Achiuorum,
decimo autem urbem Priami populati iuimus
domum cum nauibus: Deus autem dissecit Achiuos.
at mihi misero mala statuit consiliarius Iupiter.
mensem enim solum mansi delectatus filijs,
nouaq; coniuge & bonis: at postea
in Ægyptum me animus impulit nauigare,
naues bene parantem cum diuinis socijs.
nouem naues parani, citò autem coactæ sunt copiæ.
sex diebus quidem postea mihi dilecti socij
conuiuati sunt: at ego sacra multa præbui,
Deisq; sacrificando, ipsisq; epulas struendo.
septimo conscendentes à Creta lata,
nauigauimus Borea uento secundo, bono,
facilè, ueluti secundo flumine. neq; aliqua mihi
nauium læsa est, sed sospites & incolumes
sedebamus: has autem uentus & nautæ gubernabant.
quinto die autem Ægyptum pulchrè irrigatam iuimus:
statui autem in Ægypti fluuio naues uersatiles.

Κάστωρ Υ'λακίδης, τ' ἐγὼ γὰρ σῦχομαι εἶν·
ὅς ποτ' ἐνὶ Κρήτεσι θεὸς ὡς τίετο δῆμῳ,
ὄλβῳ τε πλούτῳ τε, & ἅμα κυδαλίμοισιν.
ἀλλ' ἤτοι τὸν κῆρες ἐβαν θανάτοιο φέρεσθαι
εἰς Ἀΐδαο δόμους· τοὶ δ' ζωλὼ ἐδάσαντο
παῦρα δὲ ὑπέρθυμοι, καὶ ὤν κληρους ἐβάλοντο·
αὐτὰρ ἐμοὶ μάλα παῦρα δόσαν, & οἰκί' ἔνειμαν·
ἠγαγόμην δ' γυναῖκα πολυκλήρων ἀνθρώπων,
εἵνεκ' ἐμῆς ἀρετῆς· ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιος ἦα,
οὐδ' ἐφυγοπτόλεμος. νωῦ δ' ἤδη παῦτα λέλοιπε·
ἀλλ' ἔμπης καλάμῳ γέ σ' οἴομαι εἰσορόωντα,
γινώσκειν· ἦ γάρ με δύη ἔχει ἄλγεα πολλά.
ἦ μὲν δὴ θάρσος μοι Ἄρης τ' ἔδοσαν & Ἀθήνη,
καὶ δρηξιόχειλον, ὁπότε κρίνοιμι λόχονδε
ἀνδρας ἀρίστους, κακὰ δυσμενέεσσι φρονεύων·
οὔποτέ μοι θυμὸς πρὸ ὀίστου δύετο θυμὸς ἀγλαὸς·
ἀλλὰ πολὺ πρώτιστος ἐπάλμενος ἔγχει, † ὅ τινα δήιον ἄλλον
ἀνδρῶν δυσμενέων ὅ, τι μοι ἔξεσι πόδεσσι.
τοῖος ἔην ἐν πολέμῳ. ἔργον δ' ἐμοὶ ὃ φίλον ἔσκεν,
οὐδ' οἰκωφελίη, ἥτε τρέφει ἀγλαὰ τέκνα·
ἀλλά μοι αἰεὶ νῆες ἐπήρετμοι φίλαι ἦσαν,
καὶ πόλεμοι, καὶ ἄκοντες εὐξεστοι, καὶ ὀϊστοί,
λυγρὰ, τά τ' ἄλλοισιν γε καταρίγηλα πέλονται.
αὐτὰρ ἐμοὶ τὰ φίλ' ἔσκε τά τῳ θεὸς ἐν φρεσὶ θῆκεν·
ἄλλῳ γάρ τ' ἄλλοισιν ἀνὴρ ἐπιτέρπεται ἔργοις.
πρίν μὲν γὰρ Τροίης εὐκτιμένας ἐπιβῆναι υἷας Ἀχαιῶν,
εἰνάκις αὐτὸς ἄρξα καὶ ὠκυπόροισι νέεσσιν (τε.
ἀνδρας δὲ ἀλλοδαπὸς· καί μοι μάλα τύγχανε πάντ'
τῶν δ' ἐμπλησάμενος μυρίοισι, πολλὰ δ' ὀπίσσω
λάγχανον· αἶψα δ' οἶκος ὀφέλλετο, καί ῥα ἔπειτα
δεινός τ' αἰδοῖός τε μετὰ Κρήτεσι τετύγμην.
ἀλλ' ὅτε δὴ τλῆναι συγερὸν ὁδὸν οὐρανίωνα Ζεὺς
ἐφράσατ', ὅ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσε,
δὴ τότε μ' ἰθῦντον καὶ ἀγακλυτὸν Ἰδομενῆα
νῆας ἐῢσσέλμους ἐπιβήμεναι Ἴλιον εἰδὲ τι μῆχος
ἦεν ἀνήνασθαι, χαλεπὴ δ' ἔχε δημόθι φήμις.
ἔνθα μὲν εἰνάετες πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν,
τῷ δεκάτῳ δὴ πόλιν Πριάμου πέρσαντες ἔβημεν
οἴκαδε σὺν νήεσσι· θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιούς.
αὐτὰρ ἐμοὶ δειλῷ κακὰ μήδετο μητίετα Ζεύς.
μοῦνα γὰρ οἷον ἔμιμνε τετραπόμενον πτολέεσσι·
κηρὶ δὶς τ' ἀλόχῳ & πατρὶ μασιν· αὐτὰρ ἔπειτα
Αἴγυπτόνδ' ἐμὲ θυμὸς ἀνώγει ναυτίλλεσθαι,
νῆας ἐῢς ἄλλυντα σὺν αὐτιθέοις ἑτάροισιν.
ἐννέα νῆας ἔπηξα, θοῶς δ' ἐσεγείρατο λαός·
ἑξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἑρίηρες ἑταῖροι
δαίνυντ'· αὐτὰρ ἐγὼν ἱερήια πολλὰ πρόηειχον,
θεοῖσίν τε ῥέζειν, αὐτοῖσί τε δαῖτα πενέσθαι.
ἑβδομάτῃ δ' ἀναβάντες ἀπὸ Κρήτης ὑρέηνδε
ἐπλέομεν Βορέῃ κεκμῶ ἀπρηκτῖ, καλῷ,
ῥηϊδίως, ὡς εἴτε κατὰ ῥόον· οὐδέ τις ἦν μοι
νηῶν πημανθῆ, ἀλλ' ἀσπιδέοντ ἀνέμοισι
ἥμεθα· τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆταί τ' ἴθυνον.
πεμπταῖοι δ' Αἰγύπτοιο ἐῢῤῥείταο ἵκόμεσθα·
ἔστη δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.

ibi

ἐνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
αὐτοῦ πὰρ νήεσσι μένειν, νῆάς θ' ὁρύσσαι.
ἀγχίσπους δ' ἦ κατὰ σκοπιὰς ὤτρυνα νέεσθαι·
οἱ δ', ὕβρει εἴξαντες, ὃν οὐ κατόμενοι μενέτι σφῷ,
αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων αὐδρῶν πωλίσκας ἀγρὸς
πόρθεον, ἐκ δ' ἄρα γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα,
αὐτούς τ' ἔκτεινον. τάχα δ' ὦρτο πόλιν ἵκετ' ἀϋτή.
οἱ δ' ἐ, βοῆς ἀΐοντες, ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι
ἦλθον· πλῆτο δ' πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἵππων,
χαλκοῦ τε στεροπῆς. ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος
φύζαν ἐμοῖς ἑτάροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτλη
μεῖναι ἐναντίβιον· πολὺ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἦεν.
ἔνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
τοὺς δ' ἄγαγον ζωοὺς, σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκῃ.
αὐτάρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτὸς ἐνὶ † φρεσὶ τοῦτο νόημα
ποίησ', ὡς ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἀμῦναι
αὐτοῦ ἐν Αἰγύπτῳ. ἔτι γὰρ νύ με κῆμ' ὑπέλεκτο.
αὐτίκ' ἀπὸ κρατὸς κυνέην δύτυκτον ἐθηκα,
καὶ σάκος ὤμοιϊν, δ' ὄρυ δ' ἔκβαλον ἔκτοσε χειρός·
αὐτὰρ ἐγὼ βασιλῆϊ ἐναντίον ἤλυθον ἵππων,
καὶ κύσα γούνατ' ἐλὼν. ὃ δ' ἐρύσατο, καί μ' ἐλέησεν·
ὦρσε δ' ἐμ' ἔσας ἅρμα σὺν οἰκτροδακρυχέουσαν.
ἦ μέν μοι μάλα πολλοὶ ἐπήϊσσον μελίῃσιν,
ἐκμενοὶ κτεῖναι· (καὶ γὰρ κεχολώατο λίην)
ἀλλ' ἀπὸ κείνους ἔρυκε· Διὸς δ' ὠπίζετο μῆνιν
ξεινίου, ὅστε μάλιστα νεμεσσᾶται κακὰ ἔργα.
ἔνθα μὲν ἑπτάετες μένον αὐτόθι, πολλὰ δ' ἄγειρα
χρήματ' ἀν' Αἰγυπτίους· αὐδρας· δίδοσαν γὰρ ἅπαν
ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἐπῆλυθον ἔτος ἐλθὲν, (τες.
δὴ τότε φοίνιξ ἦλθεν ἀνὴρ ἀπατήλια εἰδὼς,
τρώκτης, ὃς δὴ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισιν ἐώργει·
ὃς μ' ἄγε πὴ πεπιθὼν ἧσιν φρεσίν, ὄφρ' ἱκόμεσθα
φοινίκλιν, ἔνθι ἦν γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔκειτο.
ἔνθα μὲν αὐτῷ μεῖνα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν.
ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦτο
ἀψ περιτελλομένου ἔτεος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
δὴ Λιβύλλῃ μ' ὑπὸ νηὸς ἔεσσατο πυκνοπόροιο,
ψεύδεα βουλεύσας, ἵνα οἱ σὺν φόρτον ἄγοιμι,
κεῖθι δέ μ' ὡς πράσσοντα, καὶ ἄσπετον ὦνον ἐλοιτο.
τῷ ἑπόμην ὑπὸ νηὸς, ὀϊόμενός περ, ἀνάγκῃ.
ἣ δ' ἔθεεν Βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραέϊ καλῷ
μέσσον ὑπὲρ Κρήτης. Ζεὺς δ' ἔφρασε μήδεα σφίσι, ὄλεθρον.
ἀλλ' ὅτε δὴ Κρήτην μὲν ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
φαίνετο γαῖ' ἀνά, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
νηὸς ὑπὲρ γλαφυρῆς· ἧκλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῇ.
Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε, καὶ ἔμβαλε νηῒ κεραυνόν.
ἣ δ' ἐλελίχθη πᾶσα, Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
πᾶν δὲ θείου πλῆτο, πέσον δ' ἐκ νηὸς ἅπαντες.
οἱ δέ, κορώνῃσιν ἴκελοι, πὰρ νῆα μέλαιναν
κύμασιν ἐμφορέοντο. θεὸς δ' ἀπόαινυτο νόστον.
αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτὸς ἔχοντί πὴρ ἄλγεα θυμῷ,
ἰσὸν ἀμαιμάκετον νηὸς κυανοπρῴροιο
ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν, ὄφρα ἔτι πῆμα φύγοιμι.
τῷ ῥα πὰρ πλεχθεὶς, φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν·

ibi quidem ego iussi charos socios
illic apud naues manere, & naues subducere.
speculatores autem per speculas misi ut irent:
hi autem intemperantia impulsi, insequẽtes robore suo,
statim ualde Ægyptiorum uirorum perpulchros agros
populabãtur, mulieres a. abducebant & infantes natos,
ipsosq; interficiebant. statim autem in urbem iuit rumor.
illi autem uocem audientes, simul cum Aurora apparente
uenerũt: impletus est a. totus cãpus peditũq; & equitũ,
aerisq; fulgore. Iupiter autem fulminator
fugam meis socijs malam intulit, neq; aliquis sustinuit
manere contra: circum enim mala undiq; steterant.
ibi nostrũm multos quidem interfecerunt acuto ære,
alios autem duxerunt uiuos, sibi operari ui.
at mihi Iupiter ipse in mente hoc consilium
creauit, quod utinã mortuus fuissem & fatum obüssem
illic in Ægypto. adhuc enim me malum excepit.
statim de capite galeam fabrefactam deposui,
& scutum humeris: lanceam autem proieci ex manu:
at ego regis obuiam ueni equis, misertus est:
& osculatus sum genua cõplexus. hic a. seruauit, & mei
in currum aũt me collocatum duxit domum lacrymantẽ.
equidem me ualde multi adoriebantur fraxineis,
cupientes interficere: (nanq; irati erant ualde)
sed ille eripuit: Ionis autem ueritus est iram
hospitalis, qui maximè ægrè fert mala opera.
ibi septem annos mansi ibidem, multas autem coegi
pecunias inter Ægyptios uiros: dabant enim omnes.
sed cum iam octauus mihi rediens annus uenit,
tunc Phœnix uenit uir fallacia sciens,
ueterator, qui iam multa mala hominibus fecerat:
qui me duxit persuadens sua mente, ut iremus
in Phœniciam, ubi huius domus & bona erant.
ibi apud ipsum mansi perfectum in annum.
sed quando iam mensesq; & dies perfecti sunt
uertentis anni, & superuenerunt tempora,
in Lybiam me in naui misit maritima,
falsa consultans, ut ei onus comportarem,
illic aũt me ut uenderet, & magnum precium acciperet.
hunc sequebar in naui, suspicans licet, necessitate.
illa autem currebat Borea uento mero bono (mortem.
per medium supra Cretam. Iupiter autem eis deliberabat
sed quando iam Cretam quidẽ liquimus, neq; aliqua alia
apparebat terrarum, sed cœlum & mare,
tunc atram nubem statuit Saturnius
nauem supra conuexã: obscuratus est aũt pontus ab ipsa.
Iupiter autem crebrò tonuit, & iniecit naui fulmen.
hæc autem concussa est tota, Ionis percussa fulmine,
nidore autem impleta est, ceciderunt aũt ex naui omnes.
hi autem cornicibus similes, circum nauem nigram
fluctibus inferebantur. Deus autem abstulit reditum.
at mihi Iupiter ipse habenti licet dolores animo,
malum longum nauis nigræ proræ
in manibus posuit, ut adhuc malum fugerem.
hunc amplexus, ferebar perniciosis uentis:

nouem diebus ferebar, decima autem me nocte nigra
terræ Thesprotorum applicuit magna unda uoluens:
tunc me Thesprotorum rex excepit Phidon
heros gratis: huius enim dilectus filius occurrens
frigore & labore afflictum duxit in domum,
manu sublenans: donec uenit ad ædes patris.
circum autem me pennulam tunicamq; uelamina induit.
ibi de Vlysse ego audiui: ille enim dixit (terrum.
hospitio suscepisse & amâter tractasse euntem in patriã
& mihi res ostendit quas coegerat Vlysses,
æsq; aurumq; laboratissimumq; ferrum.
& quidẽ in decimam progeniem alterum adhuc aleret.
tot ei in domibus thesauri iacebant regis.
hunc in Dodonem dicebat iuisse, ut Dei
ex querca procera Iouis mentem audiret,
quomodo rediret Ithacæ in fertilem agrum,
iam dim absens, an palàm, an occultè.
iuranit autem coram me ipsum, libans in domo,
nauem deduxisse, & paratos esse socios,
qui ipsum comitaturi essent dilectum in patriam terrã.
sed me prius misit: contigit enim ueniens nauis
uirorum Thesprotorum in Dulichium frumentariam.
tunc hic me iussit mittere regi Acasto
accuratè. bis autem malum mentibus placuit consilium
de me, ut adhuc omnino casus calamitatem subirem.
sed quando profecta est à terra multũ pontigrada nauis,
statim seruilem diem mihi excogitabant.
me quidem penula tunicaq; uelaminibus exuerunt,
circum aũt me rallam aliam malam iecerunt, & tunicã,
laceram, quæ & ipse in oculis uides.
uespere autem Ithacæ amœnæ ad agros peruenerunt.
ibi me quidem ligauerunt armata in naui,
fune bene torto arctè: ipsi autem exscensu facto
festinanter ad littus maris cœnam sumpsere.
at mihi uinculum quidem dissoluerunt Dei ipsi
facilè: capite autem panno amicto,
leuis temonis uice degressus applicui mari
pectius: deinde manibus remigani ambabus
natans, ualde autem citò discessi longè ab illis.
eunte ascendens ubi quercetum erat floridæ syluæ,
iacebam stratus. illi autem ualde suspirantes
ibant. sed non enim ipsis uisum est melius esse
inquirere ulterius. hi quidem iterum rediuerunt
naui in concauam: me autem absconderunt Dei ipsi
facilè, & me stabulo applicuerunt ducentes
uiri prudentis. adhuc enim mihi fatale est uiuere.

neo ve Hunc autẽ respondens allocutus est Eumæus subulcus:
n Vlyss. ô miser hospitum, certè ualde animum commouisti,
persua hæc singula dicens quæ tulisti, & quæ uagatus es.
sed illa non ritè puto, neq; mihi persuadebis,
locutus super Vlysse. quid te oportet talem hominem
temerè mentiri? ego autem certò scio & ipse
reditum mei regis, quòd infestus est omnibus Deis
prorsus, quando ipsum non in Troianis domuerunt,
uel amicorum in manibus, postquam bellum absoluit.

quare

ἡμαρ φερόμην, δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
γαίης Θεσπρωτῶν πέλασε μέγα κῦμα κυλίνδων.
ἔνθά με Θεσπρωτῶν βασιλεὺς ἐκομίσσατο φείδων
ἥρως ἀπριάτην· τοῦ γὰρ φίλος υἱὸς ἐπελθὼν
ἄνδρα νὺ καμάτῳ δεδμημένον ἠγάγετ' ὀν οἶκον,
χειρὸς ἀναστήσας· ὄφρ' ἵκεο δώματα πατρός.
ἀμφί δέ με χλαῖναί τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσαν.
ἔνθ' ὁ δυσπῶ ἐγὼ πυθόμην· κῆνος γὰρ ἔφασκεν
ξεινίσαι ἠδ' ἐφίλησαι ἰόντ' ὀν πατρίδα γαῖαν.
καί μοι κτήματ' ὄφελλ' ὅσα ξυναγείρατ' Ὀδυσσεύς,
χαλκόν τε χρυσόν τε πολύκμητόν τε σίδηρον.
τόν νύ κεν ὀν δεκάτῳ γενεὴ ἔτι βόσκοι.
τόσσά οἱ ἔνδον μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος,
τὸν δ' ὀν Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακούσῃ,
ὅππως νοστήσειε τεθαμὼς ὀν πίονα δῆμον,
ἤδη δηὸν ἐόντα, ἢ ἀμφαδόν, ἠὲ κρυφηδόν.
ὤμοσε δὲ πρὸς ἐμὲ αὐτόν, ἀπαυστάχολον ἐνὶ οἴκῳ,
νῆα κατειρύσθαι, καὶ ἑταίρους ἐτοίμους,
οἳ δή μιν πέμψουσι φίλον ὀν πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηῦς
ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ὀν Δουλίχιον πολύπυρον.
τῶν ὄγε μ' ὤτρυνε πέμψαι βασιλῆϊ ἀκάστῳ
ὡδύνῃσιν. πῆσιν ἦ κακὰ φρεσὶν ἤμπλαντο βουλὴ
ἀμφ' ἐμοί, ὄφρ' ἔτι πάγχυ δύης ὕδι πῆμα γένοίμην.
ἀλλ' ὅτε γαίης πολλὸν ἀπέπλω πόντοπόρος νηῦς,
αὐτίκα δ' ἦλιον ἦμαρ ἐμοὶ τεύξειν ἐμήσαντο.
ἐκ μέν με χλαῖναί τε χιτῶνά τε εἵματ' ἔδυσαν,
ἀμφί δ' ἐμοὶ ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλον, ἠδὲ χιτῶνας,
ῥωγαλέα, τά περ αὐτὸς ὀφθαλμοῖσιν ὁρᾶαι.
ἑσπέριοι δ' Ἰθάκης δυσπεδίλου ὄρος ἄκρον,
ἔνθ' ἐμὲ μὲν κατέδησαν ἐϋστέλμῳ ἐνὶ νηῒ,
ὅπλῳ ἐϋστρεφέϊ στερεῶς· αὐτοὶ δ' ἀποβάντες
ἑσσυμένως πρὰ θῖνα θαλάσσης λόρπην ἔλοντο.
αὐτόν ῥ' ἐμοὶ δεσμὸν μὲν ἀΐξασθαι θεοὶ αὐτοὶ
ῥηϊδίως κεφαλῇ κατὰ ῥάκος ἀμφικαλύψας,
ξεστὸν ἐφόλκαιον καταβὰς ἐπὶ λᾶας ἔβαλλον
σῆμα θεοῖς ἔπι πατρὶ Διὶ χερσὶ δ' ἐπέρσαν ἀμφοτέρῃσι
νηχόμενος, μάλα δ' ὦκα θύρηφ' ἔσαν ἀμφὶς ἑκάστων.
ἔνθ' αὐλὰς ἔβη τε ἐρίδ. λῶ πολυανθέος ὕλης, al. ἀρυῖ
κείμην ὠκ πιπτώσσων. οἱ δ', μεγάλα σφάζοντε βόε
φοίτων. ἀλλ' ὅτε σφιν ἐφαίνετο κηδέσιον εἶν
μαίεσθαι πόθεν εἴη. τοὶ μὲν πάλιν αὖτις ἔβαινον
νηὸς ἔπι γλαφυρῆς· ἐμὲ δ' ἔκρυψαν θεοὶ αὐτοὶ
ῥηϊδίως, καί μ' εὖσαν ἐπέλασσαν ἄγοντε
αὐλῆες ἔπι σημάντορ'. ἔτι γάρ νύ μοι ἦσαν βιῶναι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὐμαιε συβώτα·
ἆ δειλὲ ξεῖνε, λίην μοι μάλα θυμὸν ὄρινας,
ταῦτα ἕκαστα λέγων ὅσα δὴ πάθες, ἠδ' ὅσ' ἀλήθης·
ἀλλὰ τά γ' οὐ κατὰ κόσμον ὀΐομαι, οὐδέ με πείσεις,
ἐπεὶ ἀμφ' Ὀδυσῆϊ τί σε χρὴ τοῖον ἐόντα
μαψιδίως ψεύδεσθαι; ἐγὼ δ' εὖ οἶδα κὴ αὐτὸς
νόσφιν ἐμοῖο ἄνακτος, ὅτ' ἔχθεο πᾶσι θεοῖσι
πάγχυ μάλ', ὅττι μιν ὔτε κατὰ τρόπον ἀμάσσαντο,
ἠὲ φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον πολύπυρον

ὣς κᾠ οἱ τύμβου μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
ἀλλ' κε καὶ ᾧ παιδὶ μέγα κλέος ἄρατ' ὀπίσσω·
νῦν δ' ἐμὶν ἀκλειῶς ἅρπυιαι ἀνηρέψαντο.
αὐτὰρ ἐγὼ πὰρ' ὕεσσιν ἀπότροπος ἠδὲ πόλινδε
ἔρχομαι, εἰ μή πού τι πόρῃφιν Πηνελόπεια
ἐλθέμεν ὀτρύνῃσιν, ὅτ' ἀγγελίη πόθεν ἔλθῃ.
ἀλλ' οἱ μὲν τὰ ἕκαστα πρὸ ἤμενοι ἐξερέουσιν,
ἀμφὶ οἱ ἄχνυνται δ' ἰὼ οἰχομένοιο ἄνακτος,
ἀλλ' οἱ χαίρουσι βίοτον νήποινον ἔδοντες.
ἀλλ' ἐμοὶ ὁ φίλον ὄδὶ μετελλῆσαι καὶ ὀΐεσθαι
ἐξ ὅτου δή μ' Αἰτωλὸς ἀνὴρ ἐξήπαφε μύθῳ,
ὅς τ' ἄνδρα κτείνας, πολλὴν ἀπὸ γαῖαν ἀλήθεις,
ἦλυθ' ἐμὰς πρὸς δόμους· ἐγὼ δέ μιν ἀμφαγάπαζον.
φῆ δέ μιν ὧ Κρήτεσσι πὰρ' Ἰδομενῆϊ ἰδέσθαι
νῆας ἀκειόμενον τάς οἱ ξυνάραξεν ἄελλα·
νὺ φάτ' ἐλθεῖσθαι ἢ ὀλίγῳ ἢ ὀπώρῃ,
πολλὰ χρήματ' ἄγοντα, σὺν αὐτιδέοις ἑτάροισι.
νῦ σὺ γέρον πολυπενθὲς, ἐπεὶ σέ μοι ἤγαγε δαίμων,
μήτε τί μοι ψεύδεσσι χαρίζεο, μήτέ τι θέλγε.
οὐ γὰρ τοὔνεκ' ἐγώ σ' αἰδέσσομαι, οὐδὲ φιλήσω,
ἀλλὰ Διὰ ξένιον δείσας, αὐτόν τ' ἐλέησας.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ἦ μάλα τίς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἔπιστος, (σεῦς,
οἷόν σ' οὐδ' ὁμόσσας πρὸ ἐπήγαγον, οὐδέ σι πείθω.
ἀλλ' ἄγε νῦν ῥήτρην ποιησόμεθ'. αὐτὰρ ὀπίσσω
μάρτυροι ἀμφοτέροισι θεοὶ τοί Ὄλυμπον ἔχουσιν.
εἰ μέν κεν νοστήσῃ ἄναξ τεὸς οὖν τόδε δῶμα,
ἕσσας με χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματα, πέμψαι
Δουλίχιον δ' ἰέναι, ὅθι μοι φίλον ἔπλετο θυμῷ·
εἰ δέ κε μὴ ἔλθῃσιν ἄναξ τεὸς, ὡς ἀγορεύω,
δμῶας ὧδε κέλευσον, ἀναλέγειν μεγάλης κατὰ πέτρης,
ὄφρα καὶ ἄλλος πτωχὸς ἀλύσσετα μηκέτι βουλεύειν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη σιβώτιος ἀγρός,
ξεῖν', ὅτω γὰρ κᾠ μοι ἐϋκλείην τ' ἀρετήν τε
δῷ ἐπ' ἀνθρώπους ἅμα τ' αὐτίκα καὶ μετέπειτα,
ὅς σ' ἐπεὶ οὐ κλισίῃ ἄγαγον, νὺ ξείνια πῶκα,
αὖθις ἑ κτείναιμι, φίλον δ' ἀπὸ θυμὸν ἕλόμην,
πρόφρων κᾠ δ' ἅπειτα Διὰ Κρονίωνα λιτοίμην.
νῦν δ' ὥρη δόρποιο. τάχιστά μοι ἔνδον ἑταῖροι
ἔσω, ἵν' ἐν κλισίῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον.

Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
ἀγχίμολον δ' ἄρα σύβω τε νὺ αὖερσέ τ' ἦλθον ὑφορβοί,
τὰς μὲν ἄρα ἕρξαν κατὰ ἤθεα κοιμηθῆναι·
κλαγγὴ δ' ἄασεν ὧρτο συῶν αὐλιζομένάων.
αὐτὰρ ὁ οἷς ἑτάροισιν ἐκέκλετο δῖος ὑφορβός,
ἄξετ' ὗν νῦν ἄριστον, ἵνα ξείνῳ ἱερεύσω
πηλεδαπῷ· πρὸς δ' αὐτοὶ ὀνησόμεθ', οἵπερ ὄϊζυν
δηὖ ἔχομεν, πάσχοντες ὑῶν ἕνεκ' ἀργιοδόντων·
ἄλλοι δ' ἠμέτερον κάματον νήποινον ἔδουσιν.

Ὣς ἄρα φωνήσας κέασε ξύλα νηλεῖ χαλκῷ·
οἱ δ' ὗν εἰσῆγον μάλα πίονα πῶγωνάετηρον·
τὸν μὲν ἔπειτ' ἔσησαν ἐπ' ἐσχάρῃ. δὲ συβώτης
λήθετ' ἄρ' ἀθανάτων (φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσιν)
ἀλλ' ὅγ' ἀπὸ χόμενος κεφαλῆς ἔβαλ' ἐν πυρὶ βάλλων
ἀργιόδοντος ὑός, νὺ ἐπὶ δόλῳ πᾶσι θεοῖσι

νοστήσας

quare ei ſepulchrum quidem feciſſent omnes Achiui,
ac etiam ſuo filio magna gloria creuiſſet in poſterum:
nunc autem ipſum ſine gloria harpyiæ dilaniarunt.
at ego apud ſues ſolitarius: neq; ad urbem
eo, niſi forte prudens Penelope
ire iubeat, quando nuncium alicunde uenit.
ſed hi quidem ſingula aſſidentes interrogant,
& illi diu dolent abſente rege,
at hi lætantur uictum impunè edentes.
ſed mihi non gratum eſt inquirere & interrogare
ex quo me Ætolus uir decepit uerbo,
qui uiro interfecto, multas per regiones nauigans,
uenit meas ad ædes: ego autem ipſum amice habui.
dixit autem eum inter Cretenſes apud Idomeneum uidiſſe
naues reficientem quas ei fregerant procellæ:
& dixit uenturum uel in æſtatem uel in autumnum,
multas opes ducentem, cum diuinis ſocijs.
et tu ſenex multa paſſus, poſtquã te ad me duxit fortuna,
ne mihi mendacijs gratificare, neq; mulceas.
non enim ob id ego te honorabo, neq; diligam,
ſed Iouem hoſpitalem ueritus, teq; ipſum miſeratus:
Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes: Vlyſſis fabula.
næ quidam tibi animus in pectoribus incredulus,
quod neq; iuratus induxi, neq; tibi perſuadeo.
ſed age nunc pactum faciamus. & poſtea
teſtes ambobus dei qui Olympum habitant.
ſi quidem redibit rex tuus in hanc domum,
indutum me penulamq; tunicam ueſtes, mittes
ad Dulichium ire, quò mihi gratum eſt animo:
ſin non uenerit rex tuus, ut dico,
famulis iube, dejicere magna de rupe.
ut & alius mendicus caueat decipere.
Hunc autẽ reſpondens allocutus eſt diuinus ſubulcus: Subulcus Vlyſſi.
hoſpes, ſcilicet ſic mihi bona fama uirtusq;
eſſet inter homines ſimul nunc & in futurum,
qui te poſtquam domum duxi, & xenia dedi,
rurſus interficerem, dilectumq; animum auferrem,
alacer ſcilicet poſtea Ioui Saturnio ſupplicarem.
nunc uerò hora cœnæ. ocyus mihi intus ſocij
ſint, ut in tugurio dulcem præparemus cœnam.
Sic hi quidem talia inter ſe dicebant,
mox autem ſues & uiri uenerunt ſubulci,
has quidem igitur incluſerunt de more ad dormiendum:
clamor autem multus ortus eſt ſuum ſtabulantium.
at ſuis ſocijs iuſſit diuinus ſubulcus:
ducite ſuum optimum, ut hoſpiti ſacrificem
peregrino: unà & ipſi recreabimur, qui ærumnam
diu habemus, patientes ſuũ gratia habentiũ dẽtes albos:
alij autem noſtrum laborem impunè edunt.
Sic locutus ſcidit ligna acuto ferro:
hi autẽ ſuem adduxerunt ualde pinguem quinquennem: Eumæus ſpiritu ſanctum ſe precaturus pro macta.
hunc quidẽ poſtea poſuerunt in craticula. neq; ſubulcus
oblitus eſt immortaliũ: (mẽtibus enim utebatur bonis)
ſed hic incipiens, capitis pilos in ignem iecit
albos habentis dentes ſuis, & precatus eſt omnes Deos

ut

ut rediret Vlysses prudens suam domum. (niens.
percussit a. in altũ tollens talea quercus quã liquerat ue
hunc a. reliquit anima: hi a. iugulauerũt & cõbusserunt.
statim a. ipsum diuiserunt. cruda autem posuit subulcus,
undiq; incipiens à membris, in pinguem adipem.
& partem quidem in ignem iecit, miscens farinæ flori,
minutatim u. secuerunt alia, & circum uerua fixerunt,
assauerunt q; rite, extraxerunt q; omnia:
posuerunt autem in discis simul uniuersa. subulcus uerò
stetit diuisurus: (nalde enim mentibus æqua sciebat)
atq; quidem septifariam omnia partitus est diuidens:
partem quidem unam Nymphis & Mercurio Maiæ filio
posuit supplicans, alias distribuit singulis:
dorsis autem Vlyssem integris honorauit
albos dentes habẽtis suis: lætificauit a. animũ principis:
& ipsum dicendo allocutus est prudens Vlysses:
utinam sic Eumæe dilectus Ioui patri esses
sicut mihi, siquidem me talem bonis honoras.

Hunc aũt respondẽs allocutus est Eumæus subulcus:
comede felix hospitum, & delectare his
qualia adsunt: deus autẽ hoc quidem dabit, illud a. finet,
quodcunq; suo animo nult: potest enim omnia.
dixit, & primitias sacrificauit Deis sempiternis.
libans autem nigrum uinum, Vlyssi urbium destructori
in manibus posuit. hic autem sedebat suã iuxta partem.
cibum autem ipsis distribuit Mesaulius, quem subulcus
ipse possederat solus absente domino,
seorsim à domina & Laerte sene.
ipsum quidem à Taphijs emerat de suo:
hi autem in cibos paratos appositos manus extendebant:
at postquam potus & cibi desiderium eiecerunt,
cibum quidem ab ipsis abstulit Mesaulius: hi a. in cubile
cibo & carnibus saturati iuerunt.
nox autem uenit mala obscura, pluit autem Iupiter (sue-
tota nocte: at spirabat Zephyrus magnus semper aquo-
bos autem Vlysses allocutus est, bubulcum tentans,
si quõ ab eo exutã ibi chlænã præberet, uel aliquẽ socio-
alium incitaret: siquidem sui curam gerebat ualde: (rũ
audi nunc Eumæe, & alij omnes socij,
iactando aliquod uerbum dicam. uinum enim iubet
stultum, quod impellit sapientem etiam ualde cantare:
& leniter ridere, & saltare agit,
& aliquod uerbum profatur quod non dictum melius.
sed postquam primum garrulus esse cœpi, non celabo,
utinam pubescerem, uisq; mihi firma esset,
sicut quando sub Troia insidias duximus parantes.
duces erant Vlysses & Atrides Menelaus,
cum his unà tertius dux eram ego: ipsi enim iubebant.
sed quando uenimus ad urbem altumq; murum,
nos quidem circa urbem in uirgultis densis,
inter calamos & paludem sub armis humi
iacebamus: nox autem aduenit mala, Borea orto,
gelida, at postea nix facta est ueluti pruina
frigida, & scutis circumuertebatur crystallus,
tunc alij omnes uestes habebant & tunicas,

νοσῆσαι ὀλυσσᾶα πολύφρονα δυσὲ δόμονδε.
κόψε δ' ἀναχόμενος χίζη δ' ὑὸς ἦν λίπε κάπρων.
τὴν δ' ἔλιπε ψυχὴ· τοὶ δ' ἐσφαξάν τε κὰὶ ἔδαισαν.
αὖψα δ' ἐμὶν διέχλαιναν. ὁ δ' ὠμοθετεῖτο συβώτης,
πάντοθεν ἀρχόμενος μελέων, δὸς πίονα δημόν.
ἐν τὰ μὲν πυρὶ βάλε, πάλλων ἀλφίτου ἀκτῇ,
μίσυλλόν τ' ἄρα τἄλλα, κὰὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
ὤπτησάν τε πρόφρασσέως, ἐρύσαντό τε πάντα·
βάλλον δ' εἰν ἐλεοῖσιν ἀολλέα. αὐτὰρ ὁ συβώτης
ἴσατο δασσέσθαι σύων· (πολὶ γὰρ φρεσὶν ἄσιμα νόησε)
καὶ γὰρ μὲν ἑπτάχα πάντα διειρεσίησι δασσάμενος
τῶν μὲν ἴσαν Νύμφῃσι καὶ Ἑρμῇ Μαιάδι· † υἱεῖ al. ἠδὲ
θῆκεν ἐπευξάμενος, τὰς δ' ἄλλας νεῖμεν † ἑκάστῳ· al. ἑκάστοις
νώτοισιν δ' ὀλυσσᾶα διαπρυσίοισι γέρασεν
ἀργιόδοντος ὑὸς· κύδαινε δ' ἦτορ ἄνακτος.
καί μιν φωνήσας προσέφη πολύμητις ὀλυσσεύς,
αὖθ' ὧδ' Εὔμαιε φίλος Διὶ πατρὶ γένοιο
ὡς ἐμοί, ὅττι με τοῖον ἐόντ' ἀγαθοῖσι γεραίρεις.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
ἔδθιε δαιμόνιε ξείνων, μὴ τέρπεο τοῖσδε
οἷα πάρεστι· θεὸς δ' ἦ τὸ μὲν δώσει, τὸ δ' ἐάσει,
ὅ, τι κεν ᾧ θυμῷ ἐθέλει· δύναται γὰρ ἅπαντα.
ἦ ῥα, καὶ ἄρχμενα θῦσε θεοῖς αἰειγενέτῃσι.
σπείσας δ' αἴθοπα οἶνον, ὀλυσσῆϊ πτολιπόρθῳ
ἐν χείρεσιν ἔθηκεν. ὁ δ' ἕζετο οἷ πρὰ μοίρης.
σῖτον δ' ἐσφίν ἔνειμε Μεσαύλιος, ὃν ἅμα συβώτης
αὐτὸς κτήσατο οἱ ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος.
τὼ δ' ἄρα μιν Ταφίοις πριάσθ' κτεάτεσσιν ἑοῖσιν·
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον·
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ὄρον ἔντο,
σῖτον μὲν σφιν ἀφεῖλε Μεσαύλιος· οἱ δ' ἐνὶ † κοίτῃ al. κοίτην
σίτου καὶ κρειῶν κεκορημένοι εἰσανέβαινον.
νὺξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ σκοτομήνιος, ὗε δ' ἄρα Ζεὺς
πάννυχος· αὐτὰρ ἄη ζέφυρος μέγας αἰγὶ ἐφυδρος.
τοῖς δ' ὀλυσεὺς μετέειπε, συβώτεω πειρητίζων,
εἴπως οἱ ἐκὸς χλαῖναν πόροι, ἤ τιν' ἑταίρων
ἄλλον ἐποτρύνειεν· ἐπεὶ ἔο κήδετο λίην·
Κέκλυθι νῦν Εὔμαιε, καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι,
ὄφρ' ἐπίομαι· οἴνῳ γὰρ ἀνώγει
ἠλεός, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ' ἀείσαι·
καί θ' ἁπαλὸν γελάσαι, καί τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν,
καί τι ἔπος πρόεηκεν ὄπερ τ' ἄρρητον ἄμεινον.
ἀλλ' ἐπεὶ δὴ τὸ πρῶτον ἀνέκραγον, οὐκ ἀπικούσω,
εἶδ' ὡς ἐρέω μι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη,
ὡς ὅδ' ἐγὼ τροίη λόχον ἤγομεν ἀρτιάων δή.
ἡγεῖτο δ' ὀδυσσεύς τε καὶ ἀτρεΐδης Μενέλαος,
τοῖσι δ' ἅμα τρίτος ἦρχον ἐγώ· αὐτοὶ γὰρ ἄνωγον.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἰκόμεθα ποτὶ πτόλιν ἀμφὶς ἐτεῖχος,
ἡμεῖς μὲν πολὺ ἄσυ κατὰ ῥωπήϊα δουνακὰ,
ἀμφὶ λόνακας καὶ ἕλος ὑπὸ τρυχεσι πεπλήγῶτο
κείμεθα· νὺξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ, βορέαο πεσόντος,
πάγυλις, αὐτὰρ ἔπειτα χιὼν γένετ' ἠΰτε πάχνη
ψυχρὴ, καὶ σακέεσσι πολυτρήφεσι κρύσταλλος.
ἐν δ' ἄλλοι πάντες χλαίνας ἔχον ἠδὲ χιτῶνας,

dormie-

εὗδον δ' ὀπὶ λοὶ σάκεσιν ἐλυμένοι ὦμος·
αὐτὰρ ἐγὼν χλαῖναν μὲν ἐὼν ἑτάροισιν ἔλειπον
ἀφραδέως, ἐπεὶ οὔ νέφαμεν φρεσὶ γε σήμηνε ἔμπης·
ἀλλ' ἑπόμην σάκος οἶον ἔχων καὶ ζῶμα φαεινόν.
ἀλλ' ὅτε δὴ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκει,
τόφρ' ἐγὼν Ὀδυσῆα πολυμήχανον ἐγγὺς ἐόντα,
ἀγκῶνι νύξας· (ὁ δ' ἄρ' ἐμμαπέως ὑπάκουσε)
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἔτι ἔτι ζωοῖσι μετέσομαι, ἀλλά με χεῖμα
δάμναται· οὐ γὰρ ἔχω χλαῖναν. πρός μ' ἤπαφε δαίμων,
οἰοχίτωνα ἔμμεν· νῦν δ' ὄφελόν τι φυκτὰ πελέσθαι.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἔπειτα νόον σχέθε τόν περ ἐνὶ θυμῷ,
οἷος ἐκεῖνος ἔην βουλῇσίν τε μάχῃσί τε·
φθεγξάμενος δ' ὀλίγῃ ἐπὶ μοι πρὸς μῦθον ἔειπε,
σίγα νῦν, μή τις σεῦ ἀχαιῶν ἄλλος ἀκούσῃ.
ἣ καὶ ἐπ' ἀγκῶνος κεφαλὴν σχέθεν, ἔπτερε δὲ μῦθον,
Κλῦτε φίλοι, θεός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος
λίην γὰρ νηῶν ἐκὰς ἤλθομεν. ἀλλά τις εἴη
ἐλθὼν Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν,
εἰ πλέονας πρὸς νῆας ἐποτρύνειε νέεσθαι.
Ὡς ἔφατ'. ὦρτο δ' ἔπειτα Θόας Ἀνδραίμονος υἱὸς
ταρπαλίμως, ἀπὸ δ' ἧς χλαῖναν βάλε φοινικόεσσαν,
βῆ δὲ θέειν ἰφθίμους ἐπὶ νῆας· ἐγὼ δ' ἐνὶ εἵματι κείμην
κείμην ἀσασίως· φάεα δ' ἧκε χρυσόθρονος ἠώς.
ὡς νῦν ἠβώοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη,
δοίη κέν τις χλαῖναν ἐνὶ σταθμοῖσι συφορβῶν,
ἀμφότερον, φιλότητι καὶ αἰδοῖ φωτὸς ἑνός.
νῦν δέ μ' ἀτιμάζουσι πανάκριοί εἵματ' ἔχοντα.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Εὔμαιε συβῶτα,
ὦ γέρον, αἶνον μὲν τιν' ἀμύμονα οὐ κατέλεξας,
οὐδέ τι πω πρὸς μοῖραν ἔπος νημερδὲς ἔειπες·
τῷ οὔ τοι ἐδητὸν δὲ δύσεται οὔτέ τοι ἄλλα
ὧν ἐπέοικ' ἰκέτῃσι ταλαπείριον αὐτίσαντα
νῶϊ· σὰ δ' ἠῶθέν γε τὰ σὰ ῥάκεα δὲ νοπαλίξεις.
οὐ γὰρ πολλαὶ χλαῖναι, ἐπημοιβοί τε χιτῶνες
ἔνθάδε γίνοντ', μία δ' οἵη φωτὶ ἑκάστῳ.
αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
αὐτός τοι χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματα δώσει,
πέμψει δ' ὅππη σε κραδίη θυμός τε κελεύει.
Ὡς ἐπὼν αὐόρσε· τίθει δ' ἄρα οἱ πυρὸς ἐγγὺς
δυκὶ, γύαλ' οἰῶν τε καὶ αἰγῶν δέρματ' ἔβαλλεν.
ἔνθ' Ὀδυσεὺς κατέλεκτ'· ὕπερ δ' ἧς χλαῖναν βάλεν αὐτῷ
πυκνὴν καὶ μαλακήν, ἣν οἱ πρόχεσκεν ἀμοιβὰς,
ἔνθα δ' ἄρ' ἔκτορος ἐσθλοῦ ἐπὶ φρένας ἤλυθε μῆτις·
ὡς ὁ μὲν ἔνθ' Ὀδυσεὺς κοιμήσατο, τοὶ δ' ἅμα πάντες
ἄνδρες κοιμήσαντο νεηλέα, δὲ σύβωτα
λῦσ' ἄνεω αὐτόθι κοίτου ὑὸν ἄπο κοιμηθῆναι·
ἀλλ' οὐ λῆθε βίην ὠπλίζεσθαι. χαῖρε δ' Ὀδυσεὺς
ἔπλετο γάρ οἱ βιότου πολεμήιος νόσφιν ἐόντος)
πρῶτον μὲν ξίφος ὀξὺ πόδι σιβαροῖς βάλετ' ὤμοις
ἀμφὶ χλαῖναν ἔεσσ' ἀλεξαίνουσ' μάλα πυκνὴν,
αὖ δὲ νάκην ἔλετ' αἰγὸς ἐϋτριφέος μεγάλοιο·
εἶλε δ' ὀξὺν ἄκοντα, κυνῶν ἀλκτῆρα δὲ ἀνδρῶν.
βῆ δ' ἴμεναι κέων ὅθι πορ σύες ἀργιόδοντες
πίτρῃ ὑπὸ γλαφυρῇ εὗδον βορέω ὑπ' ἰωγῇ.

dormiebant autem quieti ſcutis cooperti humeros:
at ego neſtem quidem diſcedens ſocijs reliqueram
ſtultè, quoniam non putabam futurum ut frigerem:
ſed ſequebar ſcutum ſolum habens & neſtem nitidam:
ſed quãdo iam tertia pars noctis erat, trans a. aſtra ierãt,
tunc ego Vlyſſem allocutus ſum propè entem,
cubito pungens: (hic autem promptè audiuit)
nobilis Laertiade prudens Vlyſſes,
non amplius cum uiuis ero, ſed me hyems
interficiet: non n. habeo lanã apud me. decepit me deus,
una cum tunica ut eſſem: nunc nullum iam effugium eſt.
Sic dixi. hic autẽ poſtea mentem tenuit hãc in animo,
qualis ille erat ad conſultandum & pugnandum:
loquens autem gracili uoce me allocutus eſt:
file nunc, ne quis te Achiuorum alius audiat,
dixit & in cubito caput tenuit, dixitq; uerbum:
Audite amici, diuinũ mihi in ſomnis aſtitit ſomniũ.
nam à nauibus longè uenimus. ſed aliquis eat
nunciatum Atridæ Agamemnoni paſtori populorum,
ſi plures à nauibus iubeat uenire. (lius
Sic dixit. motus eſt a. poſtea Thoas Andræmonis fi-
ſubitò, à ſe autem lænam iecit purpuream,
perrexitq; ire ad naues: ego autem in ueſte illius
iacui libenter: illuxit a. aureum thronũ habens Aurora.
utinam nunc pubeſcerem, uisq; mihi firma eſſet,
daret aliquis lænam in ſtabulis ſubulcorum;
utrunq;, & amicitia & reuerentia uiri boni.
nunc a. me inhonorãt malas circa corpus ueſtes habẽtẽ.
Hunc aũt reſpondens allocutus es Eumæe ſubulce:
ô ſenex, laus quidem tibi bona quam dixiſti, Eumæ
neq; ullum adhuc nefarium uerbum inutile dixiſti. Vlyſſ.
ideo neq; ueſte indigebis neq; alia re
quam conueniat ſupplici ærumnoſo obuiam uenienti
nunc: at mane tuis te pannis amicies.
non enim multæ lænæ, mutatoriæq; tunicæ
hic ad induendum, una autem ſola uiro cuiq;.
at poſtquam uenerit Vlyſſis dilectus filius,
ipſe tibi lænamq; tunicamq; ueſtes dabit,
mittet & quò te cor animusq; iubet.
Sic locutus ſurrexit: poſuit autem ei ignem prope Pẽdet
lectum, inq; ouium & caprarum pelles iniecit. ſtratum
ibi Vlyſſes recubuit: inſuper lænam iniecit ipſi Vlyſſ.
denſam & mollem, quæ ei erat mutatoria,
cùm ſe indueret quando aliqua hyẽs terribilis orta eſſet.
ſic hic quidem tunc Vlyſſes dormiuit, apudq; ipſum
uiri dormierunt iuuenes, neq; ſubulco
placuit illic in lecto à ſuibus longè dormire:
ſed hic extrà iens armabatur: (latabatur autem Vlyſſes
quòd ei facultates curabat abſentis)
primũ quidẽ enſem acuũ circũ fortes poſuit humeros:
circum a. lænam induit expellentẽ uentũ ualde denſam,
ac pellem ſumpſit capræ bene nutritæ magnæ:
ſumpſit & acutã lanceã, contra canes adiutricẽ et uiros,
perrexit autem ire dormiturus ubi ſues
rupe ſub concana dormiebant Boreæ ſub tegmine.

ODYSSEAE HOMERI XVI.

Rapsodiæ argumentum.

Telemacho Minerua in somnis astistens in Ithacam redire hortatur. qui domũ à Menelao acceptis mittitur, & ingressurus in nauim, Theoclymenum quendam Argiuum natem recipit propter cædem exulantem. Et Eumæum Vlyssi narrat uti Phœnices ipsum prædati ex Syria insula, uenisse rint Laertæ. Et Telemachi nauis appellitur ad Ithacam, & cum hanc ad urbem remisisset, ipse ad Eumæum pergit.

ODYSSEAE HOMERI O.

RAPSODIA.

Omicron, appulit ad Ithacam Vlyssidos ex Lacedæmone.

IN latam Lacedæmonem Pallas Minerua
accessit, ad Vlyssis magnanimi illustrẽ filium
de reditu admonitura, & suasura ut rediret.
inuenit autem Telemachũ, & Nestoris inclytum filiũ,
dormientes in uestibulo domus Menelai illustris.
Nestoridem quidem molli domitum somno:
Telemachũ aũt nõ somnus tenebat dulcis, sed in animo
noctem per solitariam curas patris congregabat.
propè astãs allocuta est glaucos oculos habẽs Minerua:
Telemache, non amplius bene domibus diu aberras,
possessionesq́ relinquens uirosq́ in tuis domibus
sic superbos: ne omnia comedant
possessionibus diuisis, tu autem inanem uiam uenias.
sed moue citissimè uoce bonum Menelaum,
mittere, ut adhuc domi bonam matrem inuenias.
iam enim pater q́ue fratresq́ iubent
Eurymacho nubere, hic enim superat omnes
procos donis, & auget dotes.
ne te inuito ex domibus res efferatur.
scis enim qualis animus in pectoribus mulieris:
illius uult domum augere quicunq́ duxerit,
filiorum autem priorum & mariti dilecti
non amplius recordatur mortui, neq́ inquirit.
sed tu ueniens ipse committes singula
famularum quæ tibi optima uidebitur esse,
donec præbeant Dei uenerabilem uxorem.
aliud autem tibi uerbum dicam: tu uerò repone animo.
procorum tibi diligenter optimi insidiantur
in freto Ithacæq́ Samiq́ pulueruleutæ,
cupientes occidere antequam in patriam terram uenias.
sed hæc non puto: ante quàm aliquem terra detineat
uirorum procorum, qui tibi uictum comedunt.
sed longè ab insulis absline benefabricatam nauem:
nocte tamen naui ga. mittet autem tibi uentum à tergo
immortalium quicunq́ te custodit q́ tuetur q́.
at ut primum littus Ithacæ perueneris,
nauem quidem in urbem impelle & omnes socios:
ipse autem primum Subulcum adito,
qui tibi suum custos: tamen tibi bene uult.
illic autem noctem dormi. hunc autem mitte urbẽ intra
nuncium dicturum prudenti Penelopæ,
quòd ei saluus sis, & ex Pylo ueneris.

ner. Te-
uachũ in
inis hor
ur, ut I-
eam re/
A.

bae

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ο. ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Τηλέμαχον Ἀθηνᾶ ὄναρ ἐπιστᾶσα εἰς Ἰθάκην ἐπανιέναι προτρέπεται. ὃς λύσας παρὰ Μενελάου λαβὼν ἀπέπεται, καὶ ἐμβαίνων μέλλων εἰς τὸν ναῦν, Θεοκλύμενόν τινα ἀργεῖον μέτοικον ἀναλαμβάνει ἐκ φόνου φεύγοντα. ὁ δὲ Εὔμαιον Ὀδυσσεῖ λιμένα εἰς Φοίνικας αὐτὸν λῃσάμενοι ἐν Συρίᾳ νήσῳ, ἀπὸ Λαέρτου Λαέρτῃ. καὶ ὁ Τηλέμαχος νυκτὸς κατάγεται εἰς Ἰθάκην, καὶ ταύτην εἰς ἄστυ ἀπεπέμψας, αὐτὸς πρὸς Εὔμαιον ἔρχεται.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ο.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Οὐ ἐπιβὰς δ' Ἰθάκης Ὀδυσσέος ἐς Λακεδαίμονα.

ΑΥΤΑΡ ἐς εὐρύχορον Λακεδαίμονα παλλὰς Ἀθήνη
ὤχετ', Ὀδυσσῆος μεγαθύμου φαίδιμον υἱὸν
νόστου τε μνήσουσα, καὶ ὁτρωνόεσσα νέεσθαι.
εὗρε δὲ Τηλέμαχον, καὶ Νέστορος ἀγλαὸν υἱόν,
εὗδον τ' ἐν προθύροισι μενελάου κυδαλίμοιο.
ἤτοι Νεστορίδην μαλακῷ δεδμημένον ὕπνῳ·
Τηλέμαχον δ' οὐκ ὕπνος ἔχε γλυκύς, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
νύκτα δι' ἀμβροσίην μελεδήματα πατρὸς ἐφῆπτο.
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Τηλέμαχ', οὐκ ἔλπ' αὖτε δόμων ἔτι δηρὸν ἀπούρους
κτήματά τε σπείρειν ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισιν
ὄφρα ὑπερφιάλους· μή τοι κατὰ πάντα φάγωσι
κτήματα δασάμενοι, σὺ δὲ τηυσίλιον ὁδὸν ἔλθῃς.
ἀλλ' ὄτρυνε τάχιστα βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον,
ὤκιστον νέμεσθαι, ὄφρ' ἔτι οἶκον ἀμύμονα μητέρα τέτμῃς.
ἤδη γάρ ῥα πατήρ τε καὶ οἰγνυτοι τε κέλονται
Εὐρυμάχῳ γήμασθαι· ὁ γὰρ πολὺ βάλλει ἅπαντας
μνηστῆρας δώροισι, καὶ ἀξιόφελλον ἔδνα.
μή νύ τι σοῦ ἄκοντι δόμων ἐκ κτῆμα φέρηται.
οἶσθα γὰρ οἷος θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γυναικός·
κείνη βούλεται οἶκον ἀφέλλειν ὅς κεν ὀπύῃσι,
παίδων δὲ πρώτων καὶ κριτίου φίλου
ἔκλεται μέμνηται τεθνειότος, οὐδὲ μεταλλᾷ.
ἀλλὰ σύγ' ἐλθὼν αὐτὸς ἑῶν τρεφέων ἑκάστῃ
δμωάων ἥτις τοι ἀρίστη φαίνεται ἔμμεν,
εἰσόκε τοι φήνωσι θεοὶ κυδρὴν πρόκοιτιν.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω· σὺ δὲ σῷσι θυμῷ.
μνηστήρων σ' αὐτῶν τοὺς ἀρίστους λοχόωσιν
ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σαμοιό τε παιπαλοέσσης,
ἤμενοι κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
ἀλλὰ τὰ γ' ὀκριόωντα πρὶν κάτινα γαῖαν καθέξει
αὐδήεντ' ἀνέμοισι, οἵ τοι βίοτον κατέδουσι,
ἀλλὰ ἑκὰς νήσων ἀπέχειν δυερὴν ἁλὸς ὁδόν·
νυκτὶ δὲ μᾶλλον πλεῖαι· φύξεαι δέ τοι ὦκα ὄπιθεν
ἀθανάτων ὅς τις σε φυλάσσει τε ῥύεταί τε.
αὐτὰρ ἐπὴν πρώτιστον ἀκτὴν Ἰθάκης ἀφίκηαι,
νῆα μὲν δὴ πόλιν ὁτρῦναι, σὺν σῇσι ἑταίροις·
αὐτὸς δὲ πρώτιστα συβώτην εἰσαφικέσθαι,
ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος· ὁμῶς δέ τοι ἤπια οἶδεν.
τῷθι δὲ νύκτ' ἀτέσαι. τὸν δ' ὁτρῦναι πόλιν εἶσω
ἀγγελίην ἐρέοντα περίφρονι Πηνελοπείῃ,
ὅτι δὴ σῶς ἥκοι, ἐξ Πύλου ἠλήλυθας.

ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον.
αὐτὰρ ὁ Νεσορίδῃσιν ὀρὲξ ὑπνου ἔγειρεν,
λὰξ ποδὶ κινήσας· καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
ἔγρεο Νεσορίδη Πεισίστρατε, μώνυχας ἵππους
ζεύξομεν ὑφ' ἅρματ' ἄγων, ὄφρα τρήσωμεν ὁδοῖο.

Τὸν δ' αὖ Νεσορίδης Πεισίστρατος αὐτίον ηὔδα,
Τηλέμαχ', οὔπως ὄδιον, ἐπειγομένοισι πόρ ὁδοῖο,
νύκτα διὰ νοφερὴν ἐλάαν. τάχα δ' ἔσεται ἠώς.
ἀλλὰ μένων εἰσόκε δῶρα φέρῃ οἱ δ' ἱφθια θείη
ἥρως Ἀτρεΐδης ὀρικλειτὸς Μενέλαος,
καὶ μύθοις ἀγανοῖσι προαυδήσας ἀποπέμψῃ.
ἦ γάρ τε ξεῖνος μιμνήσκεται ἤματα πάντα
ὃς κέν οἱ ξεινοδόκος ἔῃσι φίλος τετιμένος ἔλθῃ.

Ὡς ἔφατ'. αὐτίκα δ' ἦμος ὑπὸ χρυσόθρονος ἦλυθ' ἠὼς
ἀγχίμολον δὲ σφ' ἦλθε βοὴ ἀγαθὸς Μενέλαος,
αὐσὰς ἐξ εὐνῆς Ἑλένης παρὰ καλλικόμοιο.
Τὸν δ' ὡς οὖν γνώησεν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
σπερχόμενός ῥα χιτῶνα περὶ χροῒ σιγαλόεντα
δύσετο, καὶ μέγα φάρος ὤμοις σιβαροῖς βάλετ' ἄμοις
ἥρως. βῆ δ' ἴθυσε, παρίστατο δ' υἱὸς Ὀδυσσῆος
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο,
Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφὲς ὄρχαμε λαῶν,
νῦν δή νυ μ' ἀποπεμπε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἤδη γάρ μοι θυμὸς ἐέλδεται οἴκαδ' ἱκέσθαι.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοὴ ἀγαθὸς Μενέλαος,
Τηλέμαχ', ἤτοι σ' ἐγὼ γε πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐρύξω
ἱέμενον νόσφιν. νεμεσῶμαι δ' ἠμὲν ἄλλῳ
ὃς κεν ξεινοδόκῳ, ὅς τ' ἔχθαιρησιν. ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα.
ἶσόν τοι κακόν ἐστ' ὅς τ' ἄκριτα θέλοντα νέεσθαι
ξεῖνον ἐποτρύνῃ, καὶ ὃς ἐσσύμενον κατερύκῃ.
χρὴ ξεῖνον πρόφρονα φιλεῖν, ἐθέλοντα δ' ἀπιέμπειν.
ἀλλὰ μένων εἰσόκε δῶρα φέρῃ καὶ δίφρια θείω
καλὰ, σὺ δ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃς· εἴπω δ' ἀνδράσιν ἔπνου
δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἄλις ἔνδοθεν ἐόντων.
ἀμφότεροι, κῦδός τε καὶ ἀγλαΐη, καὶ ὄνησις,
δαῖτα πένεσθαι πολλὸν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
εἰ δ' ἐθέλῃς τρεφθῆναι ἀν' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος,
ὄφρά τοι αὐτὸς ἕπωμαι, ὑπαζεύξω δέ τοι ἵππους·
ἄστεα δ' ἀνθρώπων ἐπιβήσομαι· οὐδέ τις ἡμέας
αὖτως ἀποπέμψει, δώσει δέ τι γ' ἔμμεναι, ἢ τρίποδ' ἀσπετον ἠὲ λέβητα,
ἢ δύο μῆδας, ἢ χρύσειον ἄλεισον.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφὲς ὄρχαμε λαῶν,
βούλομαι ἤδη νῆα θοὴν ἐφ' ἡμέτερ'· (ὁ γὰρ ὄπιθεν
ὄρνυ ἰὼν κατέλειπον· ὃν ἐκτεάτεσσιν ἐμοῖσι)
μή πατέρ' αὐτίθεον δίζημαι ὀλόμενος αὐτὸς ὀλώμαι,
ἤ τί μοι ἐκ μεγάρων κειμήλιον ἐσθλὸν ὄληται.
αὐτὰρ ἐπεὶ τόν γ' ἄκουσε βοὴ ἀγαθὸς Μενέλαος,
αὐτίκ' ἄρ' ἧ ἀλόχῳ ἠδ' ἑταίρῃσιν κέλσατ'
δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἄλις ἔνδοθεν ἐόντων.
ἀγχίμολον δὲ οἱ ἦλθε Βοηθοίδης Ἐτεωνεύς,
αὐσὰς ἐξ εὐνῆς· ἐπεὶ ὃ πολὺν ναίεσκεν ἀπ' αὐτοῦ.
τῷ πῦρ κῆαι ἄνωγε βοὴ ἀγαθὸς Μενέλαος,

ὀπτῆσαί

hæc quidem sic fata abiit ad longum olympum.
at hic Nestoridem ex dulci somno excitauit,
calce pede monens: & ad ipsum uerbum dixit:
surge Nestoride Pisistrate, unius unguis equos
subiunge currus duoens, ut eamus uiam. Telemach. Pisistrato.

Hunc aũt Nestorides Pisistratus contra allocutus est:
Telemache, nondum licet, festinantes quamuis ad iter,
noctẽ per tenebrosam ambulare. citò aũt aderit Aurora. Pisistrat. Telemacho.
sed mane quousq; dona ferens in currus ponat
Heros Atrides lancea inclytus Menelaus,
& uerbis mitibus allocutus remittat.
huius enim hospes recordatur dies omnes
uiri hospitalis qui amicitiam præbuerit.

Sic fatus est. statim autem aureæ sedis uenit Aurora:
mox autem ipsos adijt uoce bonus Menelaus,
surgens ex lecto Helena à pulchricoma.
Hunc postquam cognouit Vlyßis dilectus filius,
festinans tunicam circa corpus stupendam
induit, & magnum pallium in fortes iecit humeros
heros. iuit autem foras, astans autem allocutus est
Telemachus dilectus filius Vlyßis diuini:
Atride Menelae diuine, princeps populorum, Telemach. Menelao.
iam nunc me remitte dilectam in patriam terram.
iam enim mihi animus cupit domum ire.
Huic autem respondit postea uoce bonus Menelaus:
Telemache, non te ego multum tempus hic detinebo Menelaus Telemacho.
cupientem reditus. iracscor autem & alij
uiro hospitali, qui nimis quidem diligit,
nimis & odit. meliora autem modica omnia.
æquale malum est qui & nolentem redire
hospitem impellit, & qui abiturientem detinet. Hospitē ire mitti de re inhumanum est.
oportet hospitẽ præsentẽ diligere, nolẽtem a. dimittere.
sed mane donec dona ferens in currum ponam
pulchra, tuq; oculis uideas: dicam autem mulieribus
cibum domi ut parent abundè ex ijs quæ intus sunt.
utrunq; gloriaq; & splendor, & utilitas,
ut cœnati eatis multam in infinitam terram.
si autem uis diuertere in Græciam & medium Argos,
ut te ipse sequar, subiungam autem equos:
urbes autem hominum ducam: neq; aliquis nos
frustra remittet, dabit autem aliquid unum ferendum,
uel aliquem tripodem beneæratorum uel lebetem,
uel duos mulos, uel aureum poculum.
Hunc a. rursus Telemachus prudẽs cõtra allocutus est:
Atride Menelae diuine, princeps populorum, Telemach. Menelao.
uolo iam redire ad nostra: (non enim à tergo
custodem discedens reliqui facultatibus meis)
ne patrem diuinum quærens ipse peream,
aut aliquid mihi ex domibus precioſi boni pereat.
at postquam hoc audiuit uoce bonus Menelaus,
statim suæ uxori & famulis iußit
cibum domi parare abundè ex ijs quæ intus essent.
mox ipsi uenit Boethides Eteoneus, (ipso.
exurgẽs ex lecto: quoniam non multũ habitabat longè ab
hunc autẽ ignem accendere iußit uoce bonus Menelaus,

assare

assaręq; carnes. hic autem non neglexit audiens.
ipse autem in thalamum descendit redolentem,
non solus,simul cum ipso Helena ibat & Megapenthes.
sed quando iam peruenerunt ubi ei preciosa iacebant,
Atrides quidem postea poculum cepit rotundum,
filium autem crateram portare Megapenthem iussit
argenteam.Helena autem astitit arcis,
ubi erant ei pepla uariegata,quæ laborauerat ipsa:
horum unum sumptũ Helena portabat diuina mulierũ,
quod pulcherrimum erat uarietatibus,& maximum,
stella a.tanquã resplendebat, iacebat a.ultimũ aliorum.
perrexerunt a.ire ulterius per domũ,donec peruenerunt
ad Telemachum.hunc a.allocutus est flauus Menelaus:

Telemache,utiq; reditum ut mentibus tuis cogitas,
sic tibi Iupiter perficiat personans maritus Iunonis.
donorum autem quæcunq; in mea domo preciosa iacent,
dabo quod optimum & honoratissimum est.
dabo tibi crateram fabricatam:argentea autem
est tota,auro autem labra perfecta sunt.
opus autem Vulcani:præbuit autem illustris heros
Sidoniorum rex,quando eius domos cooperuit
illic me reuersum.tibi autem uolo hoc præbere.

Sic dicens,in manibus posuit crateram rotundam
heros Atrides.hic autem crateram lucidam
posuit illic coram portans fortis Megapenthes
argenteam.Helena autem astitit pulchrigena,
peplũ habens in manibus.uerbumq; dixit,& appellauit:
donum tibi & ego,fili dilecte,hoc do,
memoriam Helenæ manuũ, optatarũ in nuptiarũ tẽpus
tuæ uxori portãdum: interim aũt dilectam apud matrem
iaceat in domo.tu autem mihi gaudens abi
domum bene ædificatam & tuam in patriam terram.

Sic fata in manibus posuit.hic autẽ suscepit gaudẽs,
& hæc quidem in tabulata posuit Pisistratus heros
suscipiens, & omnia suo admiratus est animo.
hos autem duxit ad domum capite flauus Menelaus:
sederunt autem postea in sedibusq; solijsq;.
aquam autem famula gutturnio infudit ferens
pulchro,aureo,super argenteo lebete,
ad lauandum:apud autem politam extendit mensam.
panem autem honesta famula apposuit ferens,
cibos multos imponens,gratificans de præsentibus.
apud autem Boethœdes carnes incidebat,et distribuebat
ministrabat autem filius Menelai inclyti. (partes,
hi autem in cibos paratos appositos manus mittebant.
at postquam potus & cibi desiderium eiecerunt,
tunc Telemachus & Nestoris illustris filius
equos iunxerunt,inq; currus uarios ascenderunt:
extra a.impulerunt uestibulũ & porticũ ualde sonantẽ.
cum his autem Atrides ibat flauus Menelaus,
uinum habens in manu dulce dextra,
aurea in patera, ut ubi libassent irent.
stetit autem ante equos:præbibensq; locutus est:

Gaudete ô iuuenes,& Nestori pastori populorum
dicite:certè enim mihi pater tanquam mitis erat,
quamdiu

ὀπ[π]ασά τε κρειῶν, ὁ δ' ἀρ' ἐκ θαλάμοιο κιόντας.
αὐτὸς δ' ἦλθε θάλαμον καταβήσετο κιώντε,
οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε Ἑλένη κίε νυμφίος υἱὸς
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκανον ὅθι οἱ κειμήλια κεῖτο,
ἀτρεΐδης μὲν ἔπειτα δέπας λάβε ἀμφικύπελλον,
υἱὸν δ' ἤνωγε κρητῆρα φέρειν Μεγαπένθε' ἄνακτι
ἀργύρεον. Ἑλένη δ' ἔστη ἀγακλειτοῖσι παρ' αὐτῇ,
ἔνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι, οὓς ἄρα κούρη
αὐτὴ ἔην' ἀείραντο Ἑλένη φέρε δ' ἰσαμυκάων,
ὃς κάλλιστος ἔην ποικιλμασιν, ἠδὲ μέγιστος,
ἀστὴρ δ' ὡς ἀπέλαμπε, κέκευτο δ' ἄρα πολλοῖσιν.
βὰν δ' ἰθὺς πατρὸς ἀφ' ὑμετέροιο, ἔως ἵκοντο
Τηλέμαχον. τὸν δ' αὖτε προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,

Τηλέμαχ', ἦτοι νόον ὄπλεο φρεσὶ σῇσι μιγῆναι,
ὡς τοι Ζεὺς τελέσφορος ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης.
δώρων δ' ὅσσ' ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
δώσω ὃ κάλλιστον καὶ τιμιώτατόν ἐστι.
δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ
ἔστιν ἅπας, χρυσῷ δ' ὠὴ χείλεα κεκράανται.
ὄργον δ' Ἡφαίστοιο· πόρεν δέ ἑ φαίδιμος ἥρως
Σιδονίων Βασιλεύς, ὅθ' ἑὸς δόμος ἀμφεκάλυψεν
κεῖσέ μ' νοστήσαντα. τεὶν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι.

Ὡς εἰπὼν, χερὶ χεῖρα τίθει δ' ἔπας ἀμφικύπελλον
ἥρως ἀτρεΐδης. ὁ δ' ἄρα κρητῆρα φαεινὸν
βῆκ' αὐτῇ πόρε δ' ἀρσιβίη φέρων κρατερὸς Μεγαπένθης
ἀργύρεον. Ἑλένη δ' ἔστη καλλιπάρῃος, ἴδε δ',
ὧδε πέλον ἔχετο δ' ἐν χερσὶν. ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
δῶρόν τοι δίω, τέκνον φίλε, ὧδε δίδωμι,
μνῆμ' Ἑλένης χειρῶν, πολυηράτου ὄψιν ἄκοιτιν
σῇ ἀλόχῳ φορέειν· τέως ἦ φίλον ἦμαρ ἱκάνοι
κείνῳ ἐν μεγάρῳ. σὺν δὲ μοι χάρμα φέροιο
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.

Ὡς εἰπὸν' ἐν χερσί τίθει. ὁ δ' ἐδέξατο χάρμα
νῷ τὰ μὲν δὴ πείρινθα τίθει Πεισίστρατος ἥρως
δεξάμενος, νῆ πάντα ἐὼ θυμῷ.
αὖθι δ' ἄγε πρὸς δῶμα κάρη ξανθὸς Μενέλαος·
ἑζέσθην δ' ἄρ' ἔπειτα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· πὰρ δὲ ξεστὴν ἐτανύσσατο τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
εἶδε' ἄττα πολλ' ὤπαζε, χαριζομένη παρεόντων.
πὰρ δὲ Βοηθοίδης κρέα δαίετο, δῶκε δὲ μοίρας,
ὠνοχόει δ' υἱὸς Μενελάου κυδαλίμοιο.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ὄρον ἕντο,
τὸν τότε Τηλέμαχος καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
ἵππους τ' ἐζεύγνυσθ', ἀνὰ δ' ἅρμαθ' ποικίλ' ἔβαινον·
ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἠχηέσσης.
τοῖσι δὲ μετ', ἀτρεΐδης ἔκιε ξανθὸς Μενέλαος,
οἴνου ἔχων χερὶ μελίφρονα δεξιτερῇφι,
χρυσείῳ φιάλῃ, ὄφρα λείψανε κιοίτην. (δαῖτα,
στῆ δ' ἵππων προπάροιθε· δεδεγμένος δὲ προσηύδα·

Χαίρετον ὦ κοῦροι, καὶ Νέστορι ποιμένι λαῶν
εἰπεῖν· ἦ γάρ ἐμοιγε πατὴρ ὡς ἤπιος ἦεν,

ἴσος

m 3

εἴως γ' Τροίην πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς ἀντίον ηὔδα,
καὶ λίην κείνῳ γε, διοτρεφές, ὡς ἀγορεύεις,
ὡς ἅτε τὰδ' ἐλθόντες κατὰ λέξομεν. αἴ γὰρ ἐγὼν ὣς
νοστήσας, ἰθάκηνδε κιὼν, Ὀδυσῆϊ γ' οἴκῳ
εἴποιμ' ὡς πρὸ σεῖο τυχὼν φιλότητος ἁπάσης
ἔρχομαι, αὐτὰρ ἄγων κειμήλια πολλὰ μεγ' ἐσθλά.
Ὡς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις,
αἰετὸς, ἀργὸν χῆνα φέρων ὀνύχεσι πέλωρον,
ἥμερον ἔξ αὐλῆς· οἱ δ' ἴυζοντ' ὄπισθε ἕποντο
ἀνέρες ἠδὲ γυναῖκες. ὁ δὲ σφίσιν ἐγγύθεν ἐλθὼν
δεξιὸς ἦκε πρόσω· ἵππων. οἱ δ', ἰδόντες
γήθησαν, μὴ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη.
Τοῖσι δ' Νεσορίδης Πεισίστρατος ἦρχε μύθων,
φράζεο δὴ Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
εἰ νῶϊν τόδ' ἔφηνε θεὸς τόρας, ἦε σοὶ αὐτῷ.
Ὡς φάτο. μερμήριξε δ' ἀρηΐφιλος Μενέλαος
ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποκρίνατο νοήσας.
Τὸν δ' Ελένη ταναύπεπλος ὑποφθάμενη φάτο μῦθον,
κλῦτέ μευ, αὐτὰρ ἐγὼ μαντεύσομαι ὡς ἐνὶ θυμῷ
ἀθάνατοι βάλλουσι, καὶ ὡς τελέεσθαι οἴω.
ὡς ὅδε χῆν' ἥρπαξ' ἀτιταλλομένην ἐνὶ οἴκῳ
ἐλθὼν ἐξ ὄρεος, ὅθι οἱ γένος ἠδὲ τόκος τε·
ὣς Ὀδυσεὺς κακὰ πολλὰ παθὼν, καὶ πολλ' ἐπαληθεὶς
οἶκαδε νοστήσει, καὶ τίσεται· ἦε νῦ ἤδη (θεὸς,
οἴκοι, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὰ πάντεσσι φυτεύει.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς ἀντίον ηὔδα,
ὄφρα νεῦ Ζεὺς θείη ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,
τῷ κέν τοι νῦν κεῖθι θεῷ ὡς δύχετο μάλα.
ἦ, καὶ ἐφ' ἵπποιϊν μάστιν βάλε· οἱ δ' μάλ' ὦκα
πίσυρα πεδίονδε σὰς πόλιος μεμαῶτε.
οἱ δ', πανημέριοι σεῖον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντε.
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
ἐς Φηρὰς δ' ἵκοντο, Διοκλῆος πότι δῶμα
υἱέος Ὀρσιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε πάϊδα.
ἔνθα δ' ἐνὶ νύκτ' ἄεσαν· ὁ δ' τοῖς πάρ ξείνια θῆκεν.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
ἵππους τε ζεύγνυντ', αὐτὰ δ' ἄρμαθα ποικίλ' ἔβαινον·
ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αὐθαύνης ἐρίγδουπα.
μάστιξεν δ' ἐλάαν τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην.
αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκοντο Πύλον αἰπὺ πτολίεθρον.
καὶ τότε Τηλέμαχος πρὸς Νέστορα μῦθον ἔειπε,
Νεστορίδη, πῶς κέν μοι ὑποσχόμενος τελέσειας
μῦθον ἐμόν; ξεῖνοι δ' ἁμετέρης δύχόμεθ' εἵνεκ
[al. ἀμφὶ.] ἐκ πατρώης φιλότητος· ἀτὰρ καὶ ὁμήλικες ἦσμεν·
πρός τ' ἄλλοι ὅσοι καὶ μᾶλλον ὁμοφρονέοντες ἔνησει.
μή με πρὸ ἔξ ἄγε νῆα διοτρεφές, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ,
μή μοι γήρᾳ ἀέκοντα κατὰ χθόν' ὦκα δύσῃ οἶκον,
ἔμμενες φιλέων· ἐμὲ δ' ἔκτοθεν θᾶσσον ἰκέσθαι.
Ὡς φάτο. Νεσορίδης δ' ἄρ' ἑῷ συμφράσσατο θυμῷ
ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποσχόμενος τελέσειεν.
ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δόξασκε κέρδιον εἶναι·
ἵππους αὖθι νῆα θοὴν καὶ δῖα θαλάσσης·
νηὶ δ' ἐνὶ πρύμνῃ δέξαντο κάλλιμα δῶρα,
εἵματα, χρυσόν τε, πόρε οἱ Μενέλαος ἑταῖρος.

quamdiu ad Troiam pugnauimus filij Achiuorum.
Hunc autẽ Telemachus prudens contra allocutus est:
& omnino illi, generose, sicut dicis,
omnia hæc ut uenerimus narrabimus, utinã enim ego sic
reuersus ad Ithacam nactus Vlyssem in domo
dicam ut à te consecutus amicitiam omnem
uenio, afferoq; preciosa multa & bona.
Sic ei dicenti uolauit dextera auis, Augurium aquilæ.
aquila, album anserem ferens unguibus magnum,
domesticum è corte: clamantes autem sequebantur
uiri & mulieres. hæc autem ipsos prope ueniens
dextera emicuit ante equos. hi autem uidentes
lætati sunt, & omnibus in mẽtibus animus lætatus est.
His autem Nestorides Pisistratus incepit sermonem:
considera iam Menelae generose, princeps populorum,
an nobis hoc ostendit deus ostentum, an tibi ipsi.
Sic dixit. cogitabat autem bellicosus Menelaus
quomodo ei ritè respondere et considerata re.
huic autem Helena stolata præueniens dixit uerbum: Helenæ interpretatur ostium.
audite me, at ego uaticinabor sicut in animo
immortales iaciunt, sicut perfectum iri puto.
sicut hæc anserem rapuit nutritum in domo
ueniens ex monte, ubi ei proles & partus:
sic Vlysses mala multa passus, & multa uagatus,
domum redibit, & puniet: uel & iam
domi, at procis mala omnibus plantat.
Hanc autem rursus Telemachus prudens cõtra dixit:
sic nunc Iupiter faciat ualde sonans maritus Iunonis,
ideo tibi & illic deo tanquam supplicabo.
dixit, & equis flagellum adiecit: hi autẽ ualde celeriter Telemachi profectus à Menelao.
ruerunt in campum per urbem prompti.
hi autem toto die quatiebant iugum utring; habentes.
occidit autem Sol, obscurataq; sunt omnes uiæ.
Pheras autem peruenerunt, Dioclei ad domum
filij Orsilochi, quem Alpheus genuit filium.
illic nocte dormierũt: hic autem his hospitalia apposuit.
quando autem matutina apparuit rosea Aurora,
equosq; iunxerunt, currusq; uarios ascenderunt:
extra a. impulerunt uestibulum & porticum resonantẽ.
uerberauit autem impellere: hi aũt non inuiti uolabant.
statim autem postea uenerunt Pyli altam urbem.
& tunc Telemachus allocutus est Nestoris filium:
Nestoride, quomodo mihi pollicitus perficies
uerbum meum? hospites autem omnino dicimus nos esse
ex patrum amicitia: quin & æquales sumus:
hæc autem uia & magis concordiam conciliabit.
ne me extra duc nauem generose, sed relinque illic,
ne me senex inuitum sua detineat in domo,
cupiens amanter tractare: me autem opus est citò ire.
Sic dixit. Nestorides autem suo consultauit animo
quomodo ei ritè pollicitus perficeret.
sic autem ei cogitanti uisum est melius esse:
uertit equos in nauem uelocem & littus maris:
nauis autem in puppi deprompsit pulcherrima dona,
uestem, aurum q; quæ ei Menelaus dederat.

& ipſum hortans uerba uolucria allocutus eſt:
feſtinanter nunc aſcende, iubeq; omnes ſocios,
ante me domum ire, nunciareq; ſeni.
bene enim ego hoc ſcio in mente & in animo,
qualis illius animus immenſus, non te dimittet,
ſed ipſe ueniens huc ueniet, neq; te dire
retro iturum nacuum: ualde enim ira ſceuet tamen.
Sic fatus impulit pulchrorum crinium equos
retro Pyliorum in urbem, uelociter aũt domos peruenit.
Telemachus autem ſocijs concitans inſſit:
parate arma ſocij naui nigra:
ipſiq; aſcendamus, ut iter faciamus.
Sic dixit. illi u. hũc ualde quidẽ audinerũt, & obedine
ſtatim a. ingreſſi ſunt, & in ſedibus ſederunt: (runt.
& hic q. hæc laborabat, ſupplicabatq;: immolabatq; Mi-
nauis apud puppim. prope autem ei uenit uir (nerua
peregrinus, extorris ex Argo, uiro interfecto,
uates: ac genere Melampodis proles erat,
qui antea quidẽ quondã habitabat Pylo in matre oniũ,
diues Pylijs ualde egregiè domos habitans.
tunc alium populum peruenit, patriam fugiens,
Neleumq; magnanimum, clariſſimum uiuentium,
qui eius opes multas perfectum in annum
bubuit ui: hic autem interim quidem in domibus arcis
uinculo in difficili ligatus fuit, duros dolores patiens,
gratia Nelei filiæ, nocumentiq; grauis
quod ei in mentibus poſuit dea perterribilis Erinnys:
ſed hic q. effugit mortẽ, & abegit boues ualde mugiẽtes
in Pylum ex Phylaca, & ſoluit opus infandum,
diuinum Neleum, fratriq; uxorem
duxit ad domos. hic autem aliorum iuit populum,
Argos in equos nutriens: ibi enim ei fatale erat
habitare multis imperantem Argiuis.
ibi autem duxit uxorem, & altam poſuit domum.
genuit autem Antiphatem & Mantium, filios fortes.
Antiphates quidem genuit Oicleum magnanimum:
at Oicleus populi ſeruatorem Amphiaraum,
quem animo dilexit Iupiterq; Ægiochus & Apollo
omni amicitia: neq; peruenit ſenectutis limen,
ſed periit Thebis, muliebrium gratia donorum.
huius autem filij fuerunt Alcmaon Amphilochusq;.
Mantius turſum genuit Polyphidiumq; Clitumq;.
ſed Clitum quidem aureæ ſedis rapuit Aurora,
pulchritudinis gratia eius, ut immortalibus intereſſet.
at magnanimũ Polyphideum uatẽ Apollo (phiaraus,
fecit hominum longè optimũ, poſtquã mortuus eſt Am-
qui Hipereſiæ peregrinatus eſt patri iratus:
illic habitans uaticinabatur omnibus mortalibus.
huius quidẽ filius aduenit, Theoclymenus a. nomẽ erat,
qui Telemachum prope ſtetit: hunc autem inuenit
ſacrificantem ſupplicantemq; uelocẽ apud nauẽ nigram:
& ipſum affans uerba uolucria locutus eſt:
O amice, quoniam te ſacrificantẽ inuenio hoc in loco,
ſupplico per ſacrificia & deum, & deinde
tuum ipſius caput & ſocios qui te ſequuntur,

καί μιν ἐποτρύνων ἔπια πτερόεντα προσηύδα,
σπεῦδε νῦν ἀνάβαινε, κέλευέ τε πάντας ἑταίρους,
πρίν μὲ οἶκαδ' ἱκέσθαι, ἀπαγγεῖλαί τε γέροντι.
εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
οἷός ἐκείνου θυμὸς ὑπερβίος, οὐδ' ἂν ἔτι μεθῆσει,
ἀλλ' αὐτὸς καλέων σε δεύρ' εἵσεται· ὀδύσσεται δέ σε φρεσὶ
ἄφρων ἰφθίμῳ κεχολώσεται ἔμπης.
Ὡς ἄρα φωνήσας ἔλασεν πλήξιππον ἐλάστρῃ
ἀκὺ Πυλίοιο εἰς ἄστυ, θοῶς δ' ἄρα δῶμαδ' ἵκανε.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνων ἐκέλευσεν,
ἐγκοσμεῖτε τὰ τεύχε' ἑταῖροι νηὶ μελαίνῃ·
αὐτοί τ' ἀμβαίνωμεν, ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο. (τες.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὴ κλύον, ἀλλ' ἐπίβαν-
ἀΐξαν δ' ἄρ' ἔσαινον, ἕδος δὲ κλισίη κάθιζον·
ἄτοι ὁ μὲν τὰ πονεῖτο, νῷ δύσφρονι δῦνε δ' Ἀθήνη
νηὶ πὰρ πρύμνῃ· κεχολώατο δ' οἱ ἄλυθεν αὐτὴν
Τηλεμάχοιο, φόβῳ δέ μιν Ἄργεος, ἄνδρα κατακτάς,
μαίτις ἀτὰρ γένεθλή γε Μελάμποδος ἔκγονος ἦεν,
ὅς ποτὲ μιν δῆμόν τε Πύλου ἐνὶ μητέρι μίλῳ,
ἀφνειὸς Πυλίοισι μέγ' ἔξοχα δ' ὤματα ναίων.
ἀλλὰ τότ' ἄλλον δῆμον ἀφίκετο, παῖδά τε φεύγων,
Νηλέα τε μεγάθυμον, ἀγαυότατον ζωόντων,
ὅς οἱ χρήματα πολλὰ τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
ἔσχε βίῃ· ὁ δ' ἔτειε μάλ' ἐν μεγάροις φυλάκοιο
δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ δολίης ἐπὶ πένθεα κούρης,
εἵνεκα Νηλῆος κούρης, ἄτης τε βαρείης
τὴν οἱ ἐνὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ δεινὰ προπαλύνθη
Ἐρινύς· ἀλλ' ὁ μὲν ἐκφυγε κῆρα, νῆ ἄλαστε βοῶν ἐριμύκους
ἐξ Πύλου ἐς Φυλάκης, νῆ ἔτισατο δῖον ἀέθλον
αὐτίθεον Νηλῆα, κασιγνήτῳ τε γυναῖκα
ἠγάγετο πρὸς δῶμαδ'. ὁ δ' ἄλλων ἵκετο δῆμον,
Ἄργεϊ δὲ ἱππόβοτον πύθι γάρ νυ οἱ ἄισιμον ἦεν
ναιετάειν πολλοῖσιν ἀνάσσοντ' ἀργείοισιν.
ἔνθα δ' ἔγημε γυναῖκα, καὶ ὑψερεφὲς δέτο δῶμα·
γείνατο δ' Ἀντιφάτην τε καὶ Μάντιον, ὄφρα κραταιώ·
Ἀντιφάτης μὲν ἔτικτεν Οἰκλῆα μεγάθυμον·
αὐτὰρ Ἀμφιάρηον λαοσσόον Ἀμφιάρηον,
ὃν πᾶσι κῆρι φίλεε Ζεύς τ' αἰγίοχος καὶ Ἀπόλλων
πᾶσαν ἐπιστοσύνην φιλότητ'· οὐδ' ἵκετο γῆρας θανόντα,
ἀλλ' ὄλετ' ἔν Θήβῃσι, γυναίων εἵνεκα δώρων.
τῷ δ' υἷες ἐγένοντ' Ἀλκμάων Ἀμφίλοχός τε.
Μάντιος αὖ τέκετο Πολυφείδην τε καὶ Κλῆτόν τε.
ἀλλ' ἄρα κλῆτον χρυσόθρονος ἥρπασεν Ἠώς,
κάλλεος εἵνεκα οἷο, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη.
αὐτὰρ ὑπερθύμου Πολυφείδεω μάντιν Ἀπόλλων
ποίησε βροτῶν ὄχ' ἄριστον, ἐπεὶ θανάτῳ Ἀμφιάρηος,
ὅς ῥ' Ὑπερησίῃ δ' ἀπεγάσσατο πατρὶ χολωθείς·
ᾤχετο δ' ἔγχεσπάλων μαντεύεσθαι ἄριστος.
τῷ μὲν ἄρ' υἱὸς ἐπῆλθε, Θεοκλύμενος δ' ὄνομ' ἦεν,
ὅς τότε Τηλεμάχῳ φίλος ἵσατο· τὸν δ' ἐνέτυχε
σπένδοντ' ἐκτὸς ἰόντα τε θοῇ πὰρ νηὶ μελαίνῃ·
καί μιν φωνήσας ἔπια πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ φίλ', ἐπεί σε θύοντα νηχάδε τῇδ' ἐνὶ χώρῳ
λίσσομ' ὑπὲρ θυέων τε καὶ αὐτοῦ σῆς τε κεφαλῆς καὶ ἑταίρων σῶν τοι ἰόντων,

die

εἰπέ μοι ἐρεμνὴν νηυσὶ πρὸ τέκμαρ, μηδ' ἀτερπέως.
τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; ποῖ τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς ἀντίον ηὔδα,
τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
ἐξ Ἰθάκης γένος εἰμί, πατὴρ δέ μοι ἐστὶ μετ' ἀνδρῶν Ὀδυσεύς,
εἴ ποτ' ἔην· νῦν δ' ἦ δὴ ἀπὲφθιτο λυγρῷ ὀλέθρῳ.
τοὔνεκα νῦν ἑτάρους τε λαβὼν καὶ νῆα μέλαιναν,
πάλλον ἀφιδόμην πατρὸς δ' ἰὼ οἰχομένοιο.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεοκλύμενος θεοειδὴς,
ὥς τοι κἀγὼν ἐκ πατρίδος, ἄνδρα κατακτὰς
ἔμφυλον· πολλοὶ γὰρ καὶ γνητοί τε ἔασι τε.
Ἄργος ἀν' ἱππόβοτον, μέγα δ' ἀρητῆσιν ἀχαιοί·
τῶν ὑπαλυσάμενος θανάτου καὶ κῆρα μέλαιναν
φεύγω· ἐπεὶ νύ μοι αἶσα κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι,
ἀλλά με νηὸς ἔφεσσαι, ἐπεί σε φυγὼν ἱκέτευσα,
μή με κατακτείνωσι· δ' ἰωκέμεναι γὰρ ὀΐω.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς ἀντίον ηὔδα,
οὐ μὲν δή σ' ἐθέλοντα γ' ἀπώσομαι νηὸς ἐίσης·
ἀλλ' ἕπεο, αὐτὰρ κεῖθι φιλήσεαι οἷά τ' ἔχωμεν.

Ὡς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδ' ἔξατο χάλκειον ἔγχος,
καὶ τόδ' ἔπ' ἰκριόφιν τανύσσατο νηὸς ἀμφιελίσσης·
αὐτὴ δὲ καὶ αὐτὸς νηὸς ἐβήσετο ποντοπόροιο.
γὴν τερύμνη δ' ἄρ' ἔπειτα καθεῖζ' ὁ· πὰρ δέ οἱ αὐτῷ
ἕστο Θεοκλύμενος· τοὶ δ' ὄρμηθέντες ἔλυσαν.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσεν
ὁπλων ἅπτεσθαι. τοὶ δ' ἐκὺς ἐπίθοντο.
ἱστὸν δ' ἐλάτινον κοίλης ἐν νηὶ θέσαν μεσόδμης
σῆσάν τ' ἀείραντες· κατὰ δ' ἔβραχον ἐν πόρτοισιν ἔδησαν.
ἕλκον δ' ἱστία λευκὰ εὐστρεπέεσσι βοείοις.
τοῖσιν δ' ἵκμενον οὖρον ἵει γλαυκῶπις Ἀθήνη,
λάβρον ἐπαΐξαντα δι' αἰθέρος, ὄφρα τάχιστα
νηῦς ἀύσειε θέουσα θαλάσσης ἅλμυρὸν ὕδωρ.
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
ἡ δὲ φέρας ἐπέβαλλεν, ἐπειγομένη Διὸς οὖρῳ
ἀσπὶς πὰρ Ἠλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.
ἔνθεν δ' αὖ νήσοισιν ὑπεπρόεμεν θοῇσιν,
ὁρμαίνων ἢ κεν θάνατον φύγοι, ἢ κεν ἁλώῃ.

Τὼ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
δόρπεον· ἐν δὲ καὶ ἄλλοι ἐδ' ὄρπετον αἴθοπα οἶνον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ὄρον ἔντο,
τοῖς Ὀδυσεὺς μετέειπε, συβώτεω πειρητίζων,
εἰ μιν ἔτ' ἐν δόμῳ ἐσθλὸν ἐέλδεται ἠὲ καὶ ἤδη
αὐτὸν ἐνὶ σταθμῷ, ἢ ὁτρύνει πόλινδε
κέκλυθι νῦν Εὔμαιε, καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.
ἠῶθεν πρωΐ ἄσυ λιλαίομαι ἀπονέεσθαι
πτωχεύσων, ἵνα μή σε κατατρύχω καὶ ἑταίρους. (σον,
ἀλλά μοι εὖ δ' ὑπόθου, καὶ ἄμ' ἡγεμόν' ἐσθλὸν ὄπασ-
ὅς κέ με κεῖσ' ἀγάγῃ· κατὰ δὲ πτόλιν αὐτὸς ἀνάγκη
πλάγξομαι, οὐδέ κεν τίς μοι τοῦτόν γε πόρῃ καὶ πείσεται.
καί κ' ἐλθὼν πρὸς δώματ' Ὀδυσῆος θείοιο,
ἀγγελίην ἔποιμι περίφρονι Πηνελοπείῃ·
καί κεν μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μιγείην,
οἵ μοι δεῖπνον δ' οἷον, ἀνάκτεσσι μετ' ἔχουσιν.
ὄφρ' ἐθέλω ἐν δ' ἔμπης μετὰ σφίσιν ὅ, τι θέλοιμι.
ἐκ γάρ τοι ἐρέω, καὶ ἐμοὶ πειθέσθω, καὶ μάλα πᾶσιν.

Ἐμμαίος

dic mihi interroganti uera, neq; occultes.
quis? undè es uirorum? ubi tibi urbs & parentes?

Hunc a. Telemachus prudens contra allocutus est:
tibi enim ego hospes nalde nerè dicam.
ex Ithaca genere sum, pater autem mihi est Vlysses,
si quando erat: nunc autẽ iam corruptus est graui morte.
propterea nunc socijs q; sumptis & naui nigra,
ueni interrogaturus de patre diu absente.

Hunc a. rursus allocutus est Theoclymenus diuinus: Theoclymenus cum eo pergit.
sic tibi & ego ex patria, uiro interfecto
tribule: multi autem fratres q; socij q;
Argos per equiferum, multum autem pollent Achiui:
horum fugiens mortem & parcam nigram
exulo; quoniam mihi fatale est inter homines errare.
sed me naui impone, postquam tibi exul supplicani,
ne me interficiant: persequi enim puto.

Hunc a. rursus Telemachus prudẽs contra alloc. est: Telemachus suscipit eum in naue Theoclymenum.
non quidem te uolentem expellam naui æquali:
sed sequere, at illic diligeris qualia habemus.
Sic loquutus suscepit æream lanceam,
& hanc in lignis extendit nauis utrinq; uertibilis:
ipse quoq; nauem pontigradam ascendit.
in puppi autem postea sedit: apud autem seipsum
sedere fecit Theoclymenum: illi autem funes soluerunt.
Telemachus autem socijs exhortans iussit
arma tangere. hi autem auidè obedierunt.
malum autem abiegnum concauam intra basim
statuerunt erigentes: deq; funibus ligauerunt.
traxerunt q; uela alba bene tortis loris.
his autem concitantem uentum mittit cæsia Minerua,
uehementem sonantem per aerem, ut uelocissimè
nauis expediret currens maris salsam aquam.
occidit autem Sol, obscuratæ q; sunt omnes uiæ.
& illa Pheras appulit, urgente Ioue uento:
& apud Elidem diuinam, ubi dominantur Epei.
hinc autem rursus insulis immisit acutis,
ruens si mortem fugeret, an caperetur.

Hi autem rursus in casa Vlysses & diuinus subulcus Postquam ad Vlyssem.
cænabant: apud autem ipsos cænabant uiri alij.
at postquam potus & cibi amorem eiecerunt,
his Vlysses dixit, subulcum tentans,
si ipsum adhuc accuratè diligat, manereq; iubeat
illic in statione, an hortetur ad urbem:
audi nunc Eumæe, & alij omnes socij. Eumæus Vlyssem loquitur.
mane ad urbem cupio ire.
mendicaturus, ut non te uexem & socios.
sed me bene mone, & simul ductorem bonum præbe,
qui me illuc ducat: per autem urbem ipse necessitate
errabo, si quis poculum & panem porrigat.
& profectus ad domos Vlyssis diuini,
nuncium dicam prudenti Penelope:
& procis superbis miscebor,
si mihi cænam dent, cibos infinitos habentes.
forsan benefaciam inter ipsos quidquid uolent.
etenim tibi dicam, tu autem consule, & me audi,

Mercurij

Mercurij causa internuncij, qui omnium
hominum operibus gratiam & gloriam præbet:
strenuitate autem non mihi contenderit homo alius,
ignemque bene cumulare, siccaque ligna scindere,
diuidereque & assare & uinum fundere:
qualia bonis præstant deteriores.

Hunc autem ualde iratus allocutus es Eumæe subulce:
bei mihi hospes, cur in mentibus istud consilium
fuit? tu ne omnino cupis illic perire?
si quidem procorum uis ingredi multitudinem,
quorum iniuria quę uisq; ad sidereum cœlum uadit.
non tibi tales sunt ministri illorum,
sed iuuenes lænas bene induti & tunicas,
semper autem pingues capita & pulchros uultus,
qui ipsis administrant: bene politæ autem mensæ
pane & carnibus & uino oneratæ sunt.
sed mane, non enim aliquis te dolet præsente,
neq; ego, neq; aliquis alius sociorum qui mihi sunt.
at postquam uenerit Vlyssis dilectus filius,
ille te lænamque tunicamque uestes induet,
mittet autem quò te cor animusque iubet.

Huic a. respondit postea multa patiens diuus Vlysses:
utinam sic Eumæe dilectus Ioui patri fieres (graui.
sicut mihi, quod me quietũ reddidisti ab errore et aerũna
errore autem non est peius aliud hominibus.
sed gratia perditi uentris mala consilia habent
uiri, si quem inuadit error & malum & dolor.
nunc autẽ quoniam detines, manereq; me uacuum iubes,
dic age mihi de matre Vlyssis diuini,
patreque quem reliquit iens in senectutis limine,
si fortè adhuc uiuunt sub splendore Solis,
an iam mortui sunt, & in Ditis domibus.

Hunc a. rursus allocutus est subulcus princeps uirorũ:
tibi enim ego hospes ualde uerè dicam:
Laertes quidem adhuc uiuit, Ioui autẽ supplicat semper
animam à membris perire suis in domibus.
terribiliter enim filio dolet absente,
uirgineq; nupta uxore prudente, quæ ipsum maximè
tristitia affecit pereundo, & in cruda senectute posuit.
quæ dolore sui filij perijt glorioſi,
tristi morte: sic non moriatur quicunq; mihi
hic habitans amicus sit & amica faciat.
quandiu quidem igitur illa erat, dolens licet,
tamdiu aliquid mihi placebat scisciſtari & interrogare,
quoniam me ipsa nutriuit unà cum Ctimena stolata
filia eximia, quam postremam peperit natorum:
hac simul nutritus sum, paulo aũt me minus honorabat.
at postquam pubertatẽ multum amatam uenimus ambo,
hanc q. postea in Samũ dederũt, & infinita acceperunt.
at me lænaque tunicaque uestibus illa
pulchris admodum indutum, pedibusq; calceis datis,
ad agrum misit: diligebat autem me corde magis.
nunc autem iam horum indigeo. sed mihi ipsi
opus augent beati Dei cui incumbo.
ex his autem comedi bibiq;, & uenerandis dedi.

Ἐ ρεμέσαο ἔκνυτ' ἄλαστον, ὄς σέ γε πάντων
ἀνθρώπων ὀργοῖσι χάριν κῦδός τ' ὀπάζει·
ἀρνυσσώμην δ' ὄκ ἄν μοι ἐρίσειεν βροτὸς ἄλλος,
πῦρ τ' εὖ νηῆσαι, σχιδά τε ξύλα θάμνα τεάσσαι,
δαιτρεῦσαί τε κ' ὀπτῆσαί κ' οἰνοχοῆσαι·
οἷά τε τοῖς ἀγαθοῖσι πρὸς δμῶσι χέρηες.

Τὸν δ' ἠμείβεις ἐπφτα πολύτλας δῖος ὀδυσεύς·
ὤμοι ξεῖνε, τίη τοι ἐνὶ φρεσὶ τόνδε νόημα
ἔπλετ'; ἦ σύ γε πάγχυ λιλαίεαι αὐτόθ' ὀλέσθαι;
εἰ δὴ μνησάρχῳ ἐθέλεις καταδαῦναι ὁμίλῳ,
τῷ ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
ὅ τοι τοιοίδ' εἰσὶν ὑποδρηστῆρες ἐκείνου,
ἀλλὰ νέοι χλαίνας εὖ εἱμένοι ἠδὲ χιτῶνας,
αἰεὶ δὲ λιπαροὶ κεφαλὰς καὶ καλὰ πρόσωπα,
οἵ σφιν ὑποδρώωσιν· εὐξέσται δὲ τράπεζαι
σίτου κρεῶν τ' ἦδ' οἴνου βεβρίθασιν.
ἀλλὰ μεῖν'· οὐ γάρ τις τοι αὐΐσσεται πρεσβύτῃ,
οὔτ' ἐγὼ οὔτέ τις ἄλλος ἑταίρων οἳ μοι ἔασιν.
αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
κεῖνός σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσει,
πέμψει δ' ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει.

Τὸν δ' ἠμείβεις ἔπφατο πολύτλας δῖος ὀδυσεύς·
αἲδ' ὅτως Εὔμαιε φίλος Διΐ πατρὶ γένοιο
ὡς ἐμοί, ὅττι μ' ἔπαυσας ἄλης σὺ ὀϊζυρὸν ἀνίης.
πλαγκτοσύνης δ' οὐκ ἔστι κακώτερον ἄλλο βροτοῖσιν.
ἀλλ' ὑμὲν ἀλομένῳ γαστρὸς κακὰ κήδε' ἔχουσιν
αὐερδὴν, ὅν κεν ἵκηται ἄλη τε πῆμά τε ἄλγος·
νῦν δ' ὦδι ἰχανάεις, μεῖναί τε μὲ κεῖνον ἄνωγας,
εἰπὲ ἄγε μοι πρόφρων μητρὸς ὀδυσσῆος θείοιο,
πατρός θ' ὅν κατέλειπεν ἰὼν ὦδι γήραος ὀδῷ,
εἴπερ ἔτι ζώουσιν ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο,
ἢ ἤδη τεθνᾶσι, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι. (λεῶν;

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης ὄρχαμος ἀν-
τοίη γὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω·
λαέρτης μὲν ἔτι ζώει, Διΐ δ' ὄγχνα ἀεὶ
θυμὸν ἀπὸ μελέων φθίνθαι οἷς ἐν μεγάροισιν.
ἐκπάγλως γὰρ παιδὸς ὀδύρεται οἰχομένοιο,
κουριδίης τ' ἀλόχοιο δαΐφρονος, ἥ ἑ μάλιστα
πῆκε γ' ἀποφθιμένη, καὶ ἐν ὠμῷ γήραϊ θῆκεν.
ἦδ' ἄχεϊ ὃ παιδὸς ἀπέφθιτο κυδαλίμοιο,
λυγρὰ πάθῃ θανάτῳ· ὡς μὴ θάνοι ὅστις ἐμοιγε
φὼθαδ' ἑταιρίσσῃσι φίλος εἴη καὶ φίλα εἴδοι.
ὄφρα μὲν ὄν δὴ κείνῃ ἐλώ, ἀχέουσά περ ἔμπης,
τόφρα τί μοι φίλον ἔσκε μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι,
ἔνθ' ἄμ' αὐτῇ τρίφυλλα ἄμα Κτιμένῃ τανυπέπλῳ
θυγατρὶ ἰφθίμῃ, τῇ ὀπλοτάτῃ τέκε παίδων·
τὴ ὁμοῦ ἐτρεφόμην, ὀλίγον δέ τι μ' ἔσσον ἐτίμα.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἄβλω πολυήρατον ἱκόμεθ' ἄμφω,
τῷ μὲν ἔπειτα Σάμῃ δ' ἐδόσαν, κτῆνος ἐερσέ· ἔλοντο.
αὐτὰρ ἐμὲ χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐκείνη
καλὰ μάλ' ἀμφιέσασα, ποσὶν δ' ὑποδήματα δῦσε
ἀγρόνδε πρόϊαλλε· φίλῃ δ' ἐν μὲ κηρόθι μᾶλλον. (σε,
νῦν δ' ἤδη τέτρωμαι ὧν δ' ὀίομαι. ἀλλά μοι αὐτῷ
ὄργου ἀέξουσι μάκαρες θεοί ὥν περ μέμνω.
τὴν ἐφαγόν τ' ἔπιόν τε, καὶ ἀνδράσιν ἐδόμησα.

ἐκ δ' ἄρα δ' ἐασι οἶνος ὁ μείλιχον ὅσιν ἀκοῦσαι
ὅτ' ἔπος, ὅτέ τι δρῦον ἐπεὶ κακὸν ἐμπεσὸν εἴπῃ
ἀνδρῶν ὑπερφίαλοι· μέγα δ' ὠφελος χατέουσιν
αὐτίκα δ' ἐσθοσύνας φάσθαι, μὴ ἔπασσε πυθέσθαι·
μὴ φαγέμεν πιέμεν τε· ἔπειτα δ' καί τι φέριστον
ἀγρόνδ', οἵ τε θυμὸν ἀεὶ μιμνόσιν ἰαίνει. (σινς,
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
ὦ πόποι, ὡς ἄρα τυτθὸς ἐὼν Εὔμαιε συβῶτα,
πολλὸν ἀπεπλάγχθης σῆς πατρίδος ἠδὲ τοκήων.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ἠέ δι' ἐπράθεν πτόλις ἀνδρῶν δυρυάγυια,
ἣ γέ ναιετάσκε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ·
ἦ σέ γε μετ' οἰωθῶτα πὸς οἴεσιν ἢ πὸ ἀπὸ βοσίν
ἄνδρες ὀλυμπιόδρυνσιν λάβον, ἠδ' ὑπέρασαν
ἔ δ' αὐδηρὸς πῶς δ' ὠμαθ', ὅ δ' ἄξιον ὧνον ἐδώκεν.
Τὸν δ' αὖτε πεπύσεδε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,
ξεῖν', ἐπεὶ ἄρ δ' ἠ ταῦτά μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς,
σιγῇ νῦν ξυνίει καὶ τέρπεο, οἶνέ τε οἶνον
πῖνε μένων. αἵδε ἦ νύκτες ἀθέσφατοι· ἔστι μὲν εὕδειν,
ἔστι δ' τερπομένοισιν ἀκούειν· οὐδέ τι σε χρὴ
πρὶν ὥρη καταλέχθαι. ἀϊνὰ μὴ πολὺς ὕπνος.
ὅν δ' ἄλλων ὅν τινα κραδίη καὶ θυμὸς ἀνώγει,
εὐδέτω ἐξελθών· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένῃφι
δ' εἰπήσας, ἅμ' ὕεσσιν ἀνακτορίοισιν ἑπέσθω.
νῶϊ δ' νῷ κλισίῃ πίνοντέ τε δαινυμένω τε,
κήδεσιν ἀλλήλων τερπώμεθα λυγαλέοισιν,
μνωομένω. μετὰ γάρ τε καὶ ἄλγεσι τέρπεται ἀνὴρ
ὅστις δὴ μάλα πολλὰ πάθῃ καὶ πολλ' ἐπαλήθῃ.
τοῦτο δέ τοι ἐρέω ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
νῆσός τις Συρίη κικλήσκεται, (ἔπος ἀκούεις)
Ὀρτυγίης καθύπερθεν, ὅθι τροπαὶ ἠελίοιο.
ἔστι πολυπλήθης λίην τόσον· ἀλλ' ἀγαθὴ μὲν,
βοτὸς, βόμβλος, οἰνοπληθὴς, πολύπυρος·
λιμὸς δ' οὔποτε δῆμον ἐσέρχεται, οὐδέ τις ἄλλη
νοῦσος ἀδὴ συγερὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν·
ἀλλ' ὅτε γηράσκωσι πόλιν κατὰ φῦλ' ἀνθρώπων,
ἐλθὼν ἀργυρότοξος Ἀπόλλων Ἀρτέμιδί ξὺν,
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν.
δοιὼ δὲ πόλιες, δίχα δ' ἔσφισι πάντα δάσασθαι·
τῇσιν δ' ἀμφοτέρῃσι πατὴρ ἐμὸς ἐμβασίλευε
Κτήσιος Ὀρμενίδης, ὣς ἀθάνατος ἀθανάτοισιν·
ἔνθα δὴ Φοίνικες ἀνὴρ νασίκλυτοι ἦλθον
πολλοὶ ἀπηλεγέες, μυρί' ἄγοντες ἀθύρματα νηὶ μελαίνῃ.
ἔσκε δὲ πατρὸς ἐμοῖο γυνὴ Φοίνισσα δόμοισι
καλή τε μεγάλη τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργα εἰδυῖα.
τὴν δ' ἄρα Φοίνικες πολυπαίπαλοι ἠπεροπῆες
πλυνέσκησε δόλοισι παρὰ νηῒ
δμῳῇ καὶ φιλότητι· τάχ' ἔπλετο πάντα γυναικὶ
δμηθῆναι καὶ ἐπιστάσθαι ἠπεροπεύειν
καὶ μάλ' αὐτίκα παῖδος ἐπέφραδεν ὑψερεφὲς δῶ.
ἐκ μὲν Σιδόνος πολυχάλκου δύχομαι εἶναι·
κούρη δ' εἰμ' Ἀρύβαντος ἐγὼ ῥυσὸν ἀφνειοῖο·
ἀλλά μ' ἀνήρπαξαν Τάφιοι λῃστῆρες ἄνδρες
ἀγρόθεν ἐρχομένην· πέρασαν δέ με δῦναι ἄγοντες
ἐς δ'

ex autem domina non dulce est audire
neq; uerbum, neq; opus. quoniam malum incidit domui,
uiri superbi: ualde autem famuli indigent
coram domina dicere, & singula interrogare:
& comedere bibereq;: deinde & aliquid portare
ad agrum, qualia animum semper famulis lætificant.
Hunc aũt respondẽs alloc. est multũ tolerans Vlysses:
papæ, sic parvulus Eumæe subulce,
multum aberrasti tua patria & parentibus. Vlyss. quærit ex Eumæo conditionem gentis suæ.
sed age mihi hoc dic & uerè narra,
an uastata est urbs uirorum lata uijs,
qua inhabitabat pater & alma mater:
an te derelictum apud oues uel apud boues
uiri inimici nauibus acceperint, & transtulerunt
huius uiri ad domos, hic autem dignum precium dedit.
Hunc aũt rursus alloc. est Subulcus princeps uirorum:
hospes, quoniam iam hæc me interrogas & inquiris,
silentio nunc percipe & delectare, bibeq; uinum
sedens. hæ autem noctes magnæ: est quidem dormire,
est autem se oblectantibus audire. neq; te oportet
ante horam dormire. molestia est etiam multus somnus.
horum autem aliorum quemcunq; cor & animus iubet,
dormiat egressus: simul autem Aurora apparente
pransus, simul sues heriles sequatur.
nos autem in stabulo bibentesque comedentesque,
doloribus alter alterius delectemur tristibus,
recordantes. inter enim dolores delectatur uir
qui ualde multa passus est & multa errauit.
hoc autem tibi dicam quod me interrogas & inquiris.
insula quædam Syria uocatur, (si fortè audisti)
Ortygiam supra, ubi conuersiones Solis.
non ingens usq; adeo: sed bona quidem,
fertilis boum, fertilis ouium, uino plena, multi frumẽtis
fames autẽ nunquam populũ inuadit, neq; aliquis alius
morbus odiosus est miseris hominibus:
sed quando senuerunt in urbe genera hominum,
ueniens argentei arcus Apollo Diana cum,
suis illustribus sagittis aggrediens interficit.
illic duæ urbes, bifariam autem ipsis omnia diuisa sunt:
his autem ambabus pater meus imperauit
Ctesius Ormenides, similis immortalibus:
illuc autem Phœnices nauibus inclyti uenerunt uiri
nafri, infinita agentes ludicra naue nigra.
erat autem patris mei uxor Phœnissa in domo
pulchraq; magnaq;, & splendida opera sciens.
hanc autem Phœnices callidi deceperunt:
cum lauanti quidam primum coijt concana in naui
lecto & amore: quæ mentes decipiunt
fœminis mulieribus, etiam siqua benigna sit.
interrogabat autem postea quæ esset & unde ueniret.
hæc autem ualde statim patris dixit altam domum.
ex quidem Sidone multi æris glorior esse:
filia autem sum Arybantis ego abundè diuitis:
sed me rapuerunt Taphij latrones uiri
ex agro uenientem: transtulerunt autem me huc ducẽtes

huius

huius uiri ad domos: hic autem dignum precium dedit.
Hanc a. rursus allocutus est uir qui coiuerat clàm:
eximuerò nunc iterum rursus simul nos domum sequere,
ut uideas patris & matris altam domum,
ipsosq́, certè enim adhuc sunt, & diuites uocantur.
Hunc a. rursus allocuta est mulier, & respõdit uerbo:
erit & hoc, si mihi uelitis nautæ
iureiurando fidem dare, me indemnem abducturos.
Sic dixit. hi autem omnes iurauerunt sicut iussit.
at postquam iurauerunt q́, perfecerunt q́, iusiurandum,
his rursus dixit mulier, & respondit uerbo:
silentio nunc: ne quis me alloquatur uerbis
uestrorum sociorum, occurrens uel in uia,
uel ad fontem: ne quis ad domum seni
profectus dicat: hic autem intelligens liget
uinculo in difficili, nobis autem moliatur mortem.
sed habete in mente uerbum, festinate a. emptionẽ uiati-
sed quando iam nauis plena uiclu fuerit, (corum.
nuncius mihi postea uelociter ad domos ueniat.
portabo enim & aurum quodcunq́, sub manus uenerit:
quin & aliud onus ego uolens dabo.
filium enim uiri mei in domibus nutrio,
quæ luo sum sanè hoc simul currentem foras,
hunc ducam in naui: hic uobis infinitum precium
inueniet, quocũq́, transibitis ad diuersilingues homines.
Hæc quidem sic fata abiuit ad domos pulchras:
hi autem per annum totum apud nos manentes
in naui concaua facultates multas lucrabantur.
sed quando iã concaua nauis grauata erat illis ad redeun
tunc nuncium miserunt, qui nunciaret mulieri, (dum,
uenit autem uir multiscius mei ad domos patris,
auream coronam habens, quæ electris cincta erat:
hanc quidem in domo famulæ & honesta mater
manibus tractabant, & oculis uidebant:
precium pollicitæ: ille autem huic innuit tacite.
atq́, ubi innuit concauam in nauem iuit.
hæc autem me manu prehensum domibus eduxit foras.
inuenit autem in uestibulo & poculum & mensas
uirorũ conuiuarũ, qui circa meum patrem uersabantur.
hi quidem in concionem processerunt, populiq́, cœtum.
hæc autem statim tria pocula abscondita in sinu
exportauit: at ego sequebar imperitia.
occidit autem Sol, obscuratæq́, sunt omnes uiæ.
nos autem in portũ inclytum uenimus celeriter euntes,
ubi Phœnicum erat uirorum uelox in mari nauis.
hi quidẽ postea ascendentes nauigabant humidas uias,
nobis impositis: Iupiter autem uentum immisit.
sex diebus quidem simul nauigauimus nocte & die:
sed quando septimum diem Iupiter fecit Saturnius,
hanc q. postea mulierẽ interfecit Diana sagittis gaudẽs:
sentinæ autem insonuit illapsa sicut marina fulica:
& hanc quidem phocis & piscibus escam futuram
iecerunt: at ego relictus sum dolens animo.
hos autem Ithacæ admouit portans uentusq́, & aqua:
ubi me Laertes emit facultatibus suis.

Τὼ δ' αὖτε προσέφη σὺν ὃς ἐμίσγετο λάθρῃ,
ἤ ῥά νεῶ τῷ πάλιν αὖτις ἅμ' ἡμῖν οἴκαδ' ἕποιο,
ὄφρα ἴδῃς πατρὸς καὶ μητρὸς ὑψερεφὲς δῶ,
αὐτόσ τ', ἦ γὰρ ἔτ' εἰσί, καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε γυνὴ, κὴ ἀμείβετο μύθῳ,
εἴην κ' ἔτ', εἴ μοι ἐθέλοιτέ γε ναῦται
ὅρκῳ πίστωθῆναι, ἀπήμονά μ' οἴκαδ' ἀπάξειν. (γυ-
Ὡς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀπώμνυον ὡς ἐκέλευ-
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὅμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὅρκον,
τοῖς δ' αὖτις μετέειπε γυνὴ, καὶ ἀμείβετο μύθῳ,
σιγᾶν νῦν μήτις με προσαυδάτω ἐπέεσσιν
ὑμετέρων ἑτάρων, συμβλήμενος ἢ γὰρ ἀγυιᾷ,
ἢ πρὸ δὴ κρήνῃ· μήτις ποτὶ δῶμα γέροντι
ἐλθὼν ὀχέπτῃ· ὁ δ' ὀϊόσαμενος κατὰ θυμὸν
λισσομένῳ γὰρ ἀρηγαλέῳ, ὑμῖν δ' ὦϊ φράσσετ' ὀλέθρου.
ἀλλ' ἔχετ' ἐν φρεσὶ μῦθον, ἐπείγεσθε δ' ὦνον ὁλαίῃ·
ἀλλ' ὅτε κεν δὴ νηῦς πλέη βιότοιο γένηται,
ἀγγελίη μοι ἔπειτα θοῶς ὀρθῶς δ' ἀμάθοι' ἰκέσθω.
οἴσω γὰρ κὴ χρυσὸν ὅτις χ' ὑποχείριος ἔλθῃ·
κὴ δέ κεν ἄλλ' ἐπίβαθρον ἐγὼν ἐθέλουσά γε δοίην.
πᾶσα γὰρ αὖ δόμος ἐστὶν ἐμοὶ μεγάροις ἀτιτάλλων,
κηδαλέον δὴ τοῖον ἅμα τροχόωντα θύραζε,
τόν κεν ἄγοιμ' ὦδε νηός· ὁ δ' ὑμῖν μυρίον ὦνον
ἄλφοι, ὅπη πράσσητε πρὸς ἀλλοθρόους ἀνθρώπους.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πρὸς δώματα καλά·
οἱ δ' ἐνιαυτὸν ἅπαντα παρ' ἡμῖν αὖθι μένοντο
ἐν νηῒ γλαφυρῇ βίοτον πολιὸν ἐμπολόωντο.
ἀλλ' ὅτε δὴ κοίλη νηῦς ἤχθετο τοῖσι νέεσθαι,
τὸν τότ' ἄρ' ἄγγελον ἦκαν, ὃς ἀγγελίην γυναικὶ,
ἦλυθ' ἀνὴρ πολύϊδρις ἐμὸν πρὸς δώματα πατρὸς,
χρύσεον ὅρμον ἔχων, μετὰ δ' ἠλέκτροισιν ἔερτο·
τὸν μὲν ἄρ' ἐν μεγάρῳ δμωαὶ κὴ πότνια μήτηρ
χείρεσιν ἀμφαφόωντο, κὴ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶντο·
ὦνον ἐποχόμεναι· ὁ δ' ἦ τὴ κατὰ δῦσε σιωπῇ,
ἤτοι ὃ καννύσας κοίλῃ ὑπὸ νηῒ βεβήκει.
ἐκ δ' ἐμὲ χειρὸς ἕλασε δόμων ἀΐξε θύραζε.
εὗρε δ' ἐνὶ πρόδόμῳ ἡμὲν δέπας ἠδὲ τραπέζας
ἀνδρῶν δαιτυμόνων, οἱ μὺν πατρὸς ἀμφιέποντο.
οἱ μὲν ἄρ' ὀν θῶκον τρόμολον, δήμοιό τε φῆμιν.
ἐκ δ' αἶψα τρί' ἄλεσε κατακρύψας ὑπὸ κόλπῳ
ἐκφερέων· αὐτὰρ ἐγὼν ἐπόμην ἀπροφρονέουσα.
δύσετο τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
ἡμεῖς δ' ὀν λιμένα κλυτὸν ἵκομεν ἔνθα νέεσκεν,
ἔνθ' ἄρα φοινίκων ἦν αὐδρῶν ὠκύαλος νηῦς.
οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,
νὼ δὲ ἀναβασάμενοι· ὦδε δ' ἦ Ζεὺς ὄρον ἔπλεν.
ἑξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε κὴ ἦμαρ·
ἀλλ' ὅτ' ἄρ' ἑβδόμου ἦμαρ ὦδε Ζεὺς θῆκε Κρονίων,
τὴν μὲν ἔπειτα γυναῖκα βάλ' Ἀρτεμις ἰοχέαιρα·
αὖτλῳ δ' ὡδ' ὄπασε, ὡς εἰναλίη κήξ
καὶ τὴν μὲν φώκῃσι κὴ ἰχθύσι κύμα γλαφὼδες
ἔκβαλον· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.
τὸν δ' Ἰθάκη ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε κὴ ὕδωρ·
ἔνθά με Λαέρτης πωΐστο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν.

ὅτω τλῶδ' ἐπὶ γαῖαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν.

Τὸν δ' αὖ δι ογμὴς Ο'δυσεὺς ἠμείβετο μύθῳ,
Εὔμαι', ἦ μάλα δή μοι φρεσὶ θυμὸν ὄρινας,
ταῦτα ἕκαστα λέγων ὅσα δή κάθες ἄλγεα θυμῷ.
ἀλλ' ἦτοι σοί μὲν πρὸ καὶ κακῷ ἐσθλὸν ἔθηκε
Ζεύς, ἐπεὶ αὐδρὸς δώματ' ἀφίκεο πολλὰ μογήσας
ἠπίου, ὃς δή τοι πρόφερει βρῶσίν τε πόσιν τε
ἠδυκέως· ζώεις δ' ἀγαθὸν βίον. αὐτὰρ ἔγωγε
πολλὰ βροτῶν ἄδε ἄστε' ἀλώμενος ἠθάδ' ἱκάνω.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
καὶ δ' ραδίως δ' ὁ πολλὸν ἔην χρόνον, ἀλλὰ μίνυνθα·
αἶψα γὰρ ἦλθ' ἐὐθρονος. οἱ δ' ὦδι χέρσω
Τηλεμάχου ἕταροι λύον ἱστία καὶ δὴ ἔλον ἰσόν
καρπαλίμως, τῶ δ' εἰς ὅρμον πρόερυσαν ἐρετμοῖς.
ἐκ δ' ὄυνας ἔβαλον, κατὰ δ' ἤρυμνήσι' ἔδησαν.
ἐκ δ' αὐτοί βαῖνον ὦδι ἠγερέες θαλάσσης,
δ' ἔπνόν τ' ἠρίστυον, χερὶ δ' ἔντυον αἴθοπα οἶνον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἔξ ἔρον ἦτο,
τοῖσι δ' Τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχε μύθων,

Ὑμεῖς μὲν νῦν ἄσυδ' ἐλάαντε νῆα μέλαιναν
αὐτάρ ἐγὼν ἀγρόνδ' ἐπελεύσομαι ἠδὲ βοτῆας.
ἐσπέριος δ' εἰς ἄστυ ἰδ' ὦμι ἐμὰ δῶ γα κάτειμι·
ἠῶθεν δέ κεν ὔμμιν ὁδοιπόριον παραθείμην,
δ' ἔτ' ἀγαθὴν κρειῶν τε καὶ οἴνου ἡδυπότοιο.

Τὸν δ' αὖ τε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής,
πῆ γὰρ ἐγὼ φίλε τέκνον ἴω; τοῦ δώματ' ἵκωμαι
αὐδρῶν οἳ κραναλὴν Ἰθάκην κατακοιρανέουσιν;
ἦ ἰθὺς σῆς μητρὸς ἴω καὶ σοῖο δόμοιο;

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
ἄλλως μέν σ' ἂν ἐγωγε κατὰ μέτρον δέ κελοίμην
δρχεσθ'. ἄ γάρ τοι ξεινίου προθὶ ἀλλά σοι αὐτῷ
χείρων, ἐπεί τοι ἐγὼν μὲν ἀπέσομαι, δ' ἔτι μήτηρ
ὄψεται. μὲν γάρ τι θαμὰ μνησῆρ' ἐνὶ οἴκῳ
φαίνεται, ἀλλ' ἄπο τῶν ὑπερῴῃσι ἶσον ὑφαίνει.
ἀλλά τοι ἄλλον φῶτα προφάσκομαι ὅν κεν ἵκηαι,
Εὐρύμαχον, πολύβοιο δ' ἀίφρονος ἀγλαὸν υἱόν,
ὃν νῦν ἔπα θεῶν Ἰθακήσιοι εἰσορόωσι.
ἦ γὰρ πολλὸν ἄριστος αὐὴρ, μέμονέν τε μάλιστα
μητρὸς ἐμῆς γαμέειν, ἦ ὄ δυοσῆος γέρας ἔξειν.
ἀλλὰ τά γε Ζεὺς οἶδε ὀλύμπιος αὐθέρι ναίων,
ἢ καί σφιν πρὸ γάμοιο τελευτήσει κακὸν ἦμαρ.

Ὡς ἄρα οἱ ἐπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις,
κίρκος, Ἀπόλλωνος ταχὺς ἄγγελος· ἐν δ' πόδεσσι
τίλλε πελείαν ἔχων, κατὰ δ' πτερὰ χοῦν ὄβαλε
μεσηγὺς νηός τε καὶ αὐτῆ Τηλεμάχοιο.
Τὸν δ' Θεοκλύμενος ἑτάρων ἀπονόσφι καλέσσας,
ἐν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρί, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Τηλέμαχ', ὅτι ἄνδι θεὸς ἕπετο δεξιὸς ὄρνις.
ἔγνον γάρ μιν ὅτ' ἄντα ἰδὼν οἰωνὸν ἐόντα.
ὑμετέρου δ' ἐκ ἔσι γένους βασιλεύτερον ἄλλο
ἐν δήμῳ Ἰθάκης, ἀλλ' ὑμεῖς κάρτεροί αἰεί.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
εἰ γὰρ δὴ ξεῖνε ἔπος τετελεσμένον εἴη.
δ' κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
ἔξ ἐμοῦ, ὥς ἄν τις σε σαωσάτω μακαρίζοι.

ἦ, καὶ

sic hanc terram ego uidi oculis. Vlyſſes.

Huic autem rurſus diuinus Vlyſſes reſpondit uerbo:
Eumeæ, certe ualde iam mihi in mẽtib. animũ mouiſti,
iſta ſingula dicens quod paſſus ſis dolores animo.
ſed certe tibi quidem apud etiam malum bonum poſuit
Iupiter, quoniam uiri domos peruenisti multa laborans
humani, qui iam tibi præbet cibumq́ potumq́
decenter: degis autem bonam uitam. at ego
multas hominum per urbes errans huc perueni.

Sic hi quidem talia inter ſeſe dicebant:
dormierunt autem non multum tempus, ſed paululum:
ſtatim enim aurora uenit pulchræ ſedis. at in terra Telemachi ſocij ſoluebant uela: depoſuerũt aũt malum
Telemachi ſocij ſoluebant uela: depoſuerũt aũt malum
ſtatim, hancq́ in portum protraxerunt remis.
extra autem anchoras iecerunt, funes autem liguerunt.
extra autem & ipſi inierunt in littore maris,
cœnamq́ parabant, miſcebantq́ nigrum uinum.
at poſtquam potus & cibi deſiderium eiecerunt,
his autem Telemachus prudens incepit ſermonibus:

Vos quidem nunc ad urbem impellite nauem nigram:
at ego ad agrum ibo & ad paſtores.
ueſpertinus autem uiſis meis operibus diſcedam:
mane autem uobis itinericum apponam,
conuiuium bonum carniumq́ & uini duleis.

Hunc autem allocutus eſt Theoclymenus diuinus:
quo enim ego dilecti fili ibo? cuius domos perueniam
uirorum qui aſperæ Ithacæ dominantur?
an rectà ad tuam matrem eam & tuam domum?

Hunc aũt Telemachus prudens contra allocutus eſt:
alioquin quidem te ego & noſtram iuberem
ire. non enim hoſpitio careres: ſed tibi ipſi
peius eſſet, quoniam tibi ego quidem abero, neq́ te mater
uidebit. non enim frequenter procis in domo
apparet, ſed ſeorſim ab his in tabulato telam texit.
ſed tibi alium uirum conſidero ad quem eas,
Eurymachum, Polybij prudentis inclytum filium,
quem nunc æqualiter Deo Ithacenſes ſuſpiciunt.
etenim longè optimus uir eſt, cupitq́ maximè
matrem meam ducere uxorem, et Vlyſſis honorẽ habere.
ſed hæc Iupiter ſcit olympius in æthere habitans,
ſi & ipſis ante nuptias perficiet malum diem.

Sic ei locuto uolauit dextera auis, Aquila
accipiter, Apollinis uelox nuncius: in autem pedibus gruem.
uellebat columbã tenens, deorſum a. pennas fundebat ad
in medio nauis q́ & ipſius Telemachi. (terram

Hunc autẽ Theoclymenus ſeorſum à ſocijs uocatum, Theoclymenus Telemachum
manu prehendit, uerbumq́ dixit, ac nominauit: alloquitur.
Telemache, non ſine Deo uolauit dextera auis.
cognoui enim eam contrà intuitus auguralem eſſe.
neſtro autem non eſt genere dominantius aliud
in populo Ithacæ, ſed uos potentes ſemper.

Hunc a. ſtatim Telemachus prudẽs contra allocutus
utinam quidem hoc hoſpes uerbum perficiatur. (eſt:
utiq́ citò noſſes amicitiamq́ multaq́ dona
à me, adeo ut aliquis te occurrens beatum diceret.

dixit

dixit, & Piræum allocutus est fidum socium:
Piræe Clytide, tu quidem mihi in cæteris maximè
obedisti meorum sociorum qui me Pylum insecuti sunt:
& nunc mihi hunc hospitem ducens in domibus tuis,
decenter ama & honora, donec ueniam.

Hunc aũt rursus Piræus lancea inclyt. cõtra alloq. est:
Telemache, si quidem tu multo tempore hic manebis:
hunc ego ducam, nec hospite carebit.

Sic alloquutus nauem conscendit, iussitque socios
ipsos ascendere, atq; funes soluere.
hi autem statim ascenderunt, & in sedibus sederunt.
Telemachus aũt sub pedib. ligauit pulchra calciamẽta,
sumpsit autem fortem lanceam acutam acuto ære,
nauis à tabulatis. hi autem funes soluerunt.
hi quidem soluta naui nauigabant ad urbẽ, sicut iusserat
Telemachus dilectus filius Vlyssis diuini.
hũc aũt celeriter pergentẽ pedes ferebãt, donec uenit in
ubi ei erãt sues ualde multæ, apud quas Subulcus (cortẽ
bonus dormiebat, regibus beneuolus.

ODYSSEAE HOMERI XVI.

Rapsodiæ argumentum.

Profecto in agros Telemacho, mittitur Eumæus in urbẽ, debens nunciare domini aduentum. Fit autem deinceps Vlyssis apud filium agnitio secundum uoluntatem Mineruæ, & insidiæ Telemachi ordinatorum in urbem reuersio.

ODYSSEAE HOMERI Π.

RAPSODIA.

Pi autem Telemachus agnoscit patrem suum.

N casa autem Vlysses & diuinus Subulcus
parabant prandiũ simul aurora, incendentes ignem,
emiserunt q; pastores cum coeuntibus suibus.
Telemacho autem circumblandiebãtur canes latrantes,
neq; oblatrabant aduenienti. intellexit aũt diuus Vlysses
adulantes canes, circumq; sonus uenit pedum.
statim autem Eumæum uerba uelocia allocutus est:
Eumæe, certè ualde aliquis ueniet hue socius,
uel etiam notus alius. quoniam canes non latrant,
sed circumblandiuntur: pedum autem sonum audio.
nondũ omne dictũ erat uerbũ quãdo eius dilectus filius
stetit in uestibulis. stupefactus autem emicuit Subulcus:
exq; eius manibus ceciderunt uasa, quibus laborabat
miscens nigrum uinum. hic autem contra uenit regem:
osculatus est a. ipsius caputq; & ambo lumina pulchra,
manusq; ambas. tenera autem ei excidit lachryma.
sicut autem pater. suum filium amanter excipit
uenientem ex longinqua terra decimo anno,
solũ unicũ in senectute genitũ, ob quem dolores multos
sic tunc Telemachũ diuinũ diuus Subulcus (passus est:
totum osculatus est, amplectẽs tãquã ex morte elapsum.
& lugens uerba uelocia alloquutus est:

Veniisti Telemache, dulce lumen. neq; te ego
uisurum putabam postquam iniisti naui ad Pylum:
sed age nunc ingredere dilecte fili, ut te animo
delectẽ

ἦ, Πείραιον πρόσφωνε πρόσω ἑταῖρον,
Πείραιε Κλυτίδη, σὺ δ' ἐμοὶ τὰ πρὸ ἄλλα μάλιστα
πείθῃ ἑταίρων οἳ μοι Πύλον εἰς ἅμ' ἕποντο·
νῦν νῶϊ μοι τὸν ξεῖνον ἄγων φίλει ἐν δόμοισι σῇσιν,
φείδεο δ' ὑκέως φιλέειν μὴ τιέμεν, εἰσόκεν ἔλθω.

Τὸν δ' αὖ Πείραιος δουρικλυτὸς αὐτίον ηὔδα,
Τηλέμαχ', εἰ γάρ κεν σὺ πολὺν χρόνον ἐνθάδε μίμνῃς,
μιμνόν δέ σ' ἐγὼ κομιῶ, ξείνων δέ οἱ ὃς πρόθι ἔσαι. (νοις·
Ὡς ἐπὼν, ἐπὶ νηὸς ἔβη, ἐκέλευσε δ' ἑτάροις
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' ἂψ' ἐσβαινον, καὶ ἐδὶ πλῆσθεν κάθιζον.
Τηλέμαχος δ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξεῖ χαλκῷ,
νηὸς ἀπ' ἰκριόφιν. λύε δ' πρυμνήσι' ἔλυσαν.
οἱ μὲν, ἀὐτώσαντες πλέον ἢ πρόσθεν, ὡς ἐκέλευσεν
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο.
τὰ δ' ὦκα πρόβιβῶντα πόδες φέρον, ὄφρ' ἵκετ' αὐλὴν
ἔνθά οἱ ἦσαν ὗες μάλα μυρίαι, ἦσι συβώτης
ἐσθλὸς ἐὼν ἐπίαυεν, αὐάκτεσσιν ἄπασι ἐδώς.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Π.

ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Ἐλθόντος δὲ τοῦ ἀγροὺς Τηλεμάχου, πέμπεται Εὔμαιος εἰς τὴν πόλιν, ἀφάλλων ἀπαγγεῖλαι τῇ Πηνελόπῃ τὸν παρουσίαν. γίνεται δὲ ἐν τοῖς ἑξῆς Ὀδυσσέως πρὸς τὸν ὑὸν ἀναγνωρισμὸς κατὰ βούλησιν Ἀθηνᾶς, καὶ τοῦ ἐπὶ τὸν οἶκον Τηλεμάχου τὸν ἀναμενόντων ἐπὶ τὸν πόλιν ὑποστροφή.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Π.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Πῶς δ' ἄρα Τηλέμαχος ἀναγνωρίζεται πατέρα ὃν.

Ὡς δ' αὖτ' ἐν πλησίῃς Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
ὠτμῶντο ἄρισον ἅμ' ἠοῖ, κεκαμόντες αὖλιν,
ἐκπεμψάν τε νομῆας ἅμ' ἀγραύλοισι σύεσσι.
Τηλέμαχον δ' ἤρίσαινον κύνες ὑλακόμωροι,
δὴ δ' ὕλακον πρόσιόντα. νόησε δ' ἐΐσκε Ὀδυσεὺς
σαίνοντάς τε κύνας, περί τε κτύπος ἦλθε ποδοῖϊν.
αἶψα δ' ἄρ' Εὔμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Εὔμαι', ἦ μάλα τίς τοι ἐλεύσεται ἐνθάδε ἑταῖρος,
ἢ καὶ γνώριμος ἄλλος. ἐπεὶ κύνες οὐ λελάκασιν,
ἀλλὰ περισαίνουσι, ποδῶν δ' ὑπὸ δοῦπον ἀκούω.
ὄφρα τάχ' εἴρετο εἶπε· τὸν δ' οὐκέτι μῦθος ἀπέφθη
ἔστη γὰρ πρόθυρον, διὰ δ' ἔστυφε συβώτης·
ἐκ δ' ἄρα οἱ χειρῶν πίεσεν ἄγγεα, τοῖς ἐπονεῖτο
κιρνὰς αἴθοπα οἶνον. ὁ δ' αὐτίον ἤλυθ' ἄνακτος·
κύσε δ' ἐμὶν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλὰ,
χεῖράς τ' ἀμφοτέρας. θαλερὸν δέ οἱ ἔπεσε δάκρυ.
ὡς δ' ὅτε πατὴρ ὃν παῖδα φίλον φρονέων ἀγαπάζει
ἐλθόντ' ἐξ ἀπίης γαίης δεκάτῳ γιγαντῷ,
μοῦνον τηλύγετον, ᾧ ἐπ' ἄλγεα πολλὰ μογήσας·
ὣς τότε Τηλεμάχοιο θεοειδέα δῖος ὑφορβὸς
πάντα κύσσ' πόδιφιν, ὡς ἐκ θανάτοιο φυγόντα.
καὶ ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Ἦλθες Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος. οὔ σ' ἔτ' ἐγωγε
ὄψεσθαι ἐφάμην ἐπεὶ οἴχεο νῆϊ Πύλονδε·
ἀλλ' ἄγε νῦν εἴσελθε φίλον τέκος, ὄφρά σε θυμῷ

τόφομαι εἰσορόων τὸν ἄλοθεν γῶλον ἐόντα.
ὃ μὲν γάρ τι θᾶμ' ἀγρὸν ἐπέρχεαι οὐδὲ νομῆας,
ἀλλ' ὥς μ' ἤμβλυες. ὡς γὰρ νύ τοι εὐάδε θυμῷ,
αὐλῶν μνηστήρων πλησίον ὁμιλεῖν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
ἔσσεται ὥτως ἄττα· σέθεν δ' ἕνεκ' ἦλθον ἰκάνω,
ὄφρα σέ τ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω, μὴ μῦθον ἀκούσω,
εἴ μοι ἔτ' ἐν μεγάροις μήτηρ μένει, ἦε τις ἤδη
αὐτῶν ἄλλῳ ἔγημε, Λ'ὀδυσῆος δὲ λέχος νῦν,
χήτεϊ ἐνδυκέως κάκ' ἀράχνια κῆται ἔχοντα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης ὄρχαμος ἀν-
δρῶν λίην κείνη γε μένει τετληότι θυμῷ (δρῶν,
σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
φθίνουσι νύκτες τε καὶ ἤματα δακρυχέουσιν.
Ὡς ἄρα φωνήσας, οἱ ἐν δέπας ἐξετο χάλκειον ἔγχος.
αὐτὰρ ὅγ' εἴσω ἴεν, μὴ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν.
ἕζετο δ' ἔνθ' ἔνι οἱ πατὴρ ὑπόειξεν Ὀδυσσεύς.
Τηλέμαχος δ' ἐπόρουσε ἰδὲ μύθοισι προσηύδα,
ἦπου, ὦ ξεῖν', ἡμεῖς γε μὴ ἄλλοθι δόμον ἔδεμεν
σαθμῷ ἐνὶ ἡμετέρῳ· πάρα δ' αὐτὸς ὃς καταθύσει.
Ὡς φάθ'. ὁ δ' αὖθις ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο. τῷ δ' ὑπὸ συβώτης
χλοῦν ὕπο χλωρὰς ῥῶπας μὴ κῶας ὑπόρθυ,
ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα Ὀδυσσῆος φίλος υἱός.
τοῖσιν δ' αὖ κρειῶν πίνακας πρόθηκε συβώτης
ἐμπαλέως, ἃ ῥα τῷ πρότρυ ὑπέλειπον ἔδοντε·
σῖτον δ' εὐσυμβλήτως πᾶν γλήνῃ ἐν κανέοισιν,
ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον.
αὐτὸς δ' αὖτ' ἀντίον ἷζεν Ὀδυσσῆος θείοιο.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος μὴ ἠδ' ἐδητύος ἆρον ἔρον γένετο,
δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε δῖον ὑφορβόν,
ἆπα, πόθεν τοι ξεῖνος ὅδ' ἵκετο; πῶς δέ ἑ ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο;
ὃ μὲν γάρ τι ἑ πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
τοι γὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
ἐκ μὲν Κρητάων γένος εὔχεται εὐρειάων·
φησὶ δ' πολλὰ βροτῶν ἂν ἄστεα δὴ νενάθμῆσθαι
πλαζόμενος. ὡς γάρ οἱ ἐπέκλωσαν τά γε δαίμονες.
νῦν δ' αὖ θεσπεσίῃ αὐδῇ ἐκ νηὸς ἀποδρὰς
ἦλυθ' ἐμὸν πρὸς θάμβος, ἐγὼ δέ σοι ἐγγυαλίξω·
δέξαι ὅπως ἐθέλεις. ἱκέτης δέ τοι δύχεται εἶναι.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
Εὔμαι', ἦ μάλα δὴ ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες,
πῶς γὰρ δὴ τὸν ξεῖνον ἐγὼν ὑποδέξομαι οἴκῳ;
αὐτὸς μὲν νέος εἰμί, μὴ ὅπως χερσὶ πέποιθα
ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ·
μητρὶ δ' ἐμῇ δίχα θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
ἢ αὖτ' ἔνθ' ἐμοί τε μένῃ, μὴ δ' ὦμα κομίζῃ,
δυνλιὸ τ' ἀνδρὸς πόσιν δ' ἠμοιό τε φῆμιν,
ἣ ἤδη ἄμ' ἕπηται ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος
μνᾶται ἐνὶ μεγάροισιν αὐτῇ μὴ πλεῖστα πόρῃσιν.
ἀλλ' ἤτοι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ τεὸν ἵκετο δῶμα,
ἕσσω μὴ χλαῖναν τε χιτῶνά τε, εἶμα πολύ·
δώσω δ' ξίφος ἄμφηκες μὴ ποσὶ πιδίλια,

πέμψω

delecter inſpiciens recens aliunde domum reuerſum.
non enim frequenter in agrum uenis neq; ad paſtores,
ſed peregrinaris. ſic enim placuit animo,
uirorum procorum perniciosam turbam intueri.
Hunc autem rurſus Telem. prudens contra alloc. eſt:
erit ſic pater: tui enim cauſa huc ueni,
ut te uideam oculis, & uerbum audiam,
nũ mihi adhuc in domibus mater maneat, an aliquis iã
uirorum alius duxit uxorem: Vlyſsis autem cubile,
ob iacuitatem cubationis malas araneas iaceat habens.
Hunc autẽ rurſus alloc. eſt Subulcus princeps uirorũ:
& quidem omnino illa manet patienti animo
tuis in domibus: ærumnoſa autem eam ſemper
corrumpunt noctes; & dies lachrymantem.
Sic utiq; nociferans, eius ſuſcepit æream lanceam.
at hic introiuit, & tranſiuit lapideum limen.
huic autem ſede adeunti pater ceſſit Vlyſſes.
Telemachus autẽ ex altera parte retinuit, locutusq; eſt:
ſede ô hoſpes: nos autem & alibi inueniemus ſedem
tugurio in noſtro: adeſt autem uir qui deponet.
Sic dixit. hic aũt rurſus iuit ſeſſum. huic aũt Subulcus
fudit ſub uiridia uirgulta & pelles deſuper,
illic ſedit poſtea Vlyſsis dilectus filius.
his autem rurſus carnium ſcutellas appoſuit Subulcus
aſſatarum, quas priori die reliquerant comedentes:
panem autem feſtinanter cumulauit in caniſtris,
imq; poculo miſcebat dulce uinum.
ipſe contra ſedit Vlyſſem diuinum.
atq; illi in cibos paratos appoſitos manus mittebant.
at poſtquam potus & cibi deſiderium eiecerunt,
tunc Telemachus alloc. eſt diuinum Subulcum:
pater, unde hoſpes hic uenit? quomodo aũt ipſum nautæ
duxerunt in Ithacam? quinam ſe eſſe gloriabantur?
non enim ipſum pedeſtrem puto huc ueniſſe.
Hunc autem reſpondens alloc. es Eumæe Subulce: Tele
equidem tibi fili uera omnia dicam. de
ex Cretenſibus quidem genus ſuum prædicat latis: quæ
dicit autem multas in hominum urbes dimetiſſe patre
errans. ſic enim ipſi deſtinauit ea deus. agnoſ
nunc autẽ rurſus Theſprotorum uirorum ex nauе fugiẽs
uenit meum ad tugurium. ego autem tibi præbebo:
fac quomodo uis. ſupplicem autem tibi ſe dicit eſſe.
Hunc autem rurſus Telemachus prudẽs alloc. eſt:
Eumæe, certè hoc uerbum triſte dixiſti,
quomodo enim hoſpitem ego ſuſcipiam domi?
ipſe quidem iuuenis ſum, & nondum manibus anſus
uirum tueri, quando quis prior laceſſat:
matri autem meæ bifariam animus in mẽtibus cogitat,
an illic apud me maneat, & domum curet,
lectum uerens mariti populiq; famam,
an iam ſimul ſequatur Achiuorum quicunq; optimus
procatur in domibus uir & plurima dat.
ſed equidem hoſpitem, quoniam tham uenit domum,
induam ipſum lænamq; tunicamq;, ueſtes pulchras:
dabo autem enſem ancipitem & pedibus calciamenta,

mittam

mittam q; quò ipsum cor animusq; iubet.
si autem uis tu, curato in stabulis detimens:
uestes autem huc ego mittam & panem omnem,
ad edendum, ne te consumat & socios.
illuc autem non ipsum ego ad procos siuero
ire: ualde enim iniustam iniuriam habent,
ne ipsi conuicientur, mihi autem dolor erit grauis.
facere autem difficile est quid inter plures
uirum etiam fortem: quoniam multo potentiores sunt.

Hunc a. rursus alloc. est multũ tolerans diuus Vlyss.
ô amice, quoniam mihi & respondere fas est,
certè ualde mei laceratur audientis dilectum cor,
qualia dicitis procos iniusta machinari
in domibus inuito te tali.
dic mihi an uoluntarius domaris, an te populi
oderunt per populum, sequentes Dei uocem:
an fratres accusas: quibus uir
pugnantibus confidit, et si magna contentio moueatur.
utinam enim ego sic iuuenis essem hoc in animo,
uel filius ex Vlysse strenuus, uel & ipse
ueniat errans: (adhuc enim & sperare fas est)
statim postea meum caput præcidat alienus uir,
ni ego illis malum omnibus essem,
profectus in domum Laertiadæ Vlyssis.
sin me multitudine interficerent solum,
mallem in meis interfectus domibus
mori, quàm hæc semper indigna opera uidere,
hospites q; quatientes, famulas q; mulieres
uiolantes indignè in domibus pulchris:
& uinum exhauriri, & cibum comedentes
frustra nequicquam, sine ullo operis profectu.

Hunc a. rursus Telem. prudens contra allocutus est:
tibi enim ego hospes ualde uerè dicam,
neq; mihi omnis populus iratus molestus est,
neq; fratres accuso, quibus uir
pugnãtibus confidit, etiamsi magna contẽtio moueatur.
sic enim nostrum genus solum fecit Iupiter:
solum Laertem Arcisius filium genuit,
solum autem rursus Vlyssem pater genuit: at Vlysses
solum me domibus generatum liquit, neq; fruitus est.
bis nunc inimici ualde infiniti sunt in domo.
quotquot enim insulis dominantur optimi,
Dulichioq; Samoq;, & syluosæ Zacyntho,
aut quicunq; aspera Ithacæ dominantur,
tot matrem meam petunt, consumunt autem domum.
hæc autem neq; negat odiosas nuptias, neq; finem
facere potest. hi autem corrumpunt comedentes
domum meam: citoq; me destruent & ipsum.
sed ea quidem Deorum in genibus iacent.
pater, tu uerò uade citò, prudenti Penelopæ
dic quod ei saluus sum, & ex Pylo ueni.
at ego hic manebo: tu autem huc redi,
soli nunciato: aliorum autem nullus Achiuorum
audiat. multi enim mihi mala moliuntur.

Hunc antẽ respondens allocutus es Eumæe Subulce:
cogno-

τὼ μὲν ὣ δ' ὅπ πιμπρασίη θυμός τε κελεύει.
εἰ δ' ἐθέλεις σὺ, κόμιζον ἐνὶ σταθμοῖσιν ἑρύξας·
εἵματα δ' ἐνταῦθ' ἐγὼ τώμῳ καὶ σῖτον ἅπαντα,
ἔδμεναι, ὥς κεν μή σε κατατρύχωσι ἑταῖροι.
κεῖσε δ' ἂν ἄλλην μὲν ἐγώγε μετὰ μνηστῆρας ἐῶμι
θρῄσσειν· λίην γὰρ ἀτάσθαλον ὕβριν ἔχουσι,
μή μιν κερτομέωσιν, ἐμοὶ δ' ἄχος ἔσσεται αἰνόν.
πρῆξαι δ' ἀργαλέον τι μετὰ πλεόνεσσιν ἐόντα
ἄνδρα καὶ ἰφθίμον· ἐπὶ πολὺ φέρτεροί εἰσι.

Τὸν δ' αὖτε πεπύσθαι πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
ὦ φίλ', ἐπεὶ θλίβω μοι καὶ ἀμείψασθαι θέμις ἔστιν,
ἠμάλα μοὖ κατὰ θυμὸν ἀκούοντος φίλον ἦτορ,
οἷα φατε μνηστῆρας ἀτάσθαλα μηχανάασθαι
ἐν μεγάροις ἄεκητι καὶ οὐδέν τοῖόν τ' ἐόντος.
εἰπέ μοι ἢ ἐκὼν εἶσ' ὑποδμηθείς, ἦ σέ γε λαοὶ
ἐχθαίρουσ' ἀνὰ δῆμον, ὅτι κατόμβροι θεῶν ὁμφῇ·
ἦ τινα νοσφίσαντο μεμφόμενοι; οἷσί περ ἀνὴρ
μαρναμένοισι πεποιθὼς καὶ εἰ μέγα νείκεος ὄρνυται.
αἴ γὰρ ἐγὼν ὄτω νέος ἔμπεδος ἔμμεν ἐνὶ δὲ θυμῷ,
ἢ πάϊς ἦ Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἢ καὶ αὐτὸς
ἔλθοι ἀλαπαδνός· (ἔτι γὰρ καὶ ἐλπὶς ἔασται)
αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φώς,
εἰ μὴ ἐγὼ κείνοισι κακὸν πάντεσσι μερόπεσσιν
ἐλθὼν δι μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
εἰ δ' αὖ μ' ἐπλήθυϊ δαμασσάμενοι μένον ἐόντα,
βουλοίμην κ' ἐν ἐμοῖσι κατακτάμεν' μεγάροισι
τεθνάμεν, ἢ τάδ' ἐγὼ ἀεικέα δῆν' ὁράασθαι,
ξείνους τε συφελιζομένους, δμωάς τε γυναῖκας
ῥυσάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά·
οἶνον δλαφυσσόμενον, κρῖ σῖτον ἔδοντας
μάψ· αὔτως ἀτέλεστον, ἀλώμενον ὧδε ἔοργε.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
τοι γὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
ὅττί μοι πᾶς δῆμος ἀπεχθόμενος χαλεπαίνει,
ὅττε κασιγνήτοις ἐν μέμφομαι, οἷσί περ ἀνὴρ
μαρναμένοισι πεποιθὼς καὶ εἰ μέγα νείκεος ὄρνυται.
ὧδε γὰρ ἡμετέρῳ γρηϋῖ μήνωσε Κρονίων·
μοῦνον Λαέρτιον Ἀρκεισιάδην ὁμόν ἔτικτε, (σὺς
μοῦνον δ' αὖ Ὀδυσῆα πατὴρ τέκεν· αὐτὰρ Ὀδυσ-
μοῦνον ἐν' μεγάροισι τεκὼν λίπεν, ὀδ' ἀπόνητο.
νῦν αὖ μυρίοι ἔνδον ἀνὰ μέλαθρα μυρίοι εἰσ' ἐνὶ οἴκῳ.
ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε, Σάμῃ τε, καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
ἠδ' ὅσσοι κραναῇ τ' Ἰθάκῃ κατὰ κοιρανέουσιν,
τόσσοι μητρὸς ἐμῆς μνῶνται, τρύχουσι δ' οἶκον.
ἣ δ' οὔτ' ἀρνεῖται συγερὸν γάμον, οὔτε τελευτὴν
ποιῆσαι δύναται. τοὶ δ' ὀφθαλμοῖσιν ἔσονται ὀ
οἶκον ἐμὸν τάχα δ' ἂν με διαρραίσουσι καὶ αὐτόν.
ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται.
ἄπιθι, σὺ δ' ὄρχου θᾶσσον, ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ
ἔνθ' ὅτι οἱ σῶς εἰμι, καὶ ἐκ Πύλου ἐλήλυθα.
αὐτὰρ ἐγὼν αὖτ' εἶμι, σὺ δ' ἔνδοθεν ἔρχεο δῖαν,
οἴη ἀπαγγείλας· ἅλλων δ' ἄλλοθεν μή τις ἀχαιῶν
πύθηται. πολλοὶ γὰρ ἐμοὶ κακὰ μηχανόωνται.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὐμαιε συβῶτα,

γιγνώσκω, φρονέω· τὰ γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ νημερτέως κατάλεξον,
εἰ νῦ λαέρτη αὐτῷ ὁδὸν ἄγγελος ἦλθε
δυσμόρῳ· ὃς τέως μὲν ὀιζυρὸς μέγ' ἀχεύων,
ἔργά τ' ἐποπτεύεσκε, μετὰ δ' ἄνδρεσσι τ' ἐν οἴκῳ
πῖνε καθ' ὅτι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀνώγοι·
αὐτὰρ νῦν ἔβη ὅ γε νηὶ πύλονδε,
ὄπιν μιν φασὶν φαγέμεν καὶ πίεμεν αὖτως,
δὴ γὰρ ἴδεν ἔργα ἰδ' εἴρ, ἀλλὰ σοναχὴν τε γόον τε
ἧσται ὀδυρόμενος, φθινύθει δ' ἀμφ' ὀστέον χρώς.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
ἄλγιον, ἀλλ' ἔμπης μιν ἐάσομεν, ἀχνύμενόν περ.
εἰ γάρ πως εἴη αὐτάγρετα πάντα βροτοῖσι,
πρῶτόν κεν πατρὸς ἐλείμεθα νόστιμον ἦμαρ.
ἀλλὰ σύ γ' ἀγγείλας ὀπίσω κίε, μηδὲ κατ' ἀγρὸς
πλάζεσθαι μετ' ἐκεῖνον. ἀτὰρ πρὸς μητέρα εἰπεῖν,
ἀμφίπολον ταμίλλιν ὀτρυνέμεν ὀκριτάχισαν
κρύβδην· κείνη γάρ κεν ἀπαγγείλειε γέροντι.
ἦ ῥα, καὶ ὦρσε συφορβόν. ὁ δ' εἴλετο χερσὶ πέδιλα
δήσατο δ' ὑπὸ ποσσὶ πόλιν δ' ἴεν. δὴ ἄρ' Ἀθήνη
λῆθεν ἀπὸ σταθμοῖο κιὼν Εὔμαιος ὕφορβος· (νλιν
ἀλλ' ἦγε σχεδὸν ἦλθε, δέμας δ' ἴκτο γυναικὶ
καλῇ τε μεγάλῃ τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυίῃ.
στῆ δ' κατ' αὐτίθυρον κλισίης Ὀδυσῆϊ φανεῖσα.
δὴ δ' ἄρα Τηλέμαχος ἴδε γε αὐτίον, δὴ δ' γόησεν·
(οὐ γάρ πω πάντεσσι θεοὶ φάνονται ἐναργεῖς)
ἀλλ' Ὀδυσεύς τε κύων τε ἴδον· καὶ ῥ' οὐχ ὑλάοντο,
κνυζηθμῷ δ' ἐτόρωσε διὰ σταθμοῖο φόβηθεν.
νεῦσε δ' ἄρ' ἐπ' ὀφρύσι νόῳ δὲ γένοντο δῖος Ὀδυσεύς·
ἐκ δ' ἦλθε μεγάροιο παρὲκ μέγα τεῖχος αὐλῆς·
στῆ δ' πάροιθ' αὐτοῦ. τὸν δ' πρόσεπεν Ἀθήνη,
διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσεῦ,
νῦν μὴ νῦν σῷ παιδὶ ἔπος φάο, μηδ' ἐπίκευθε,
ὡς ἂν μνηστῆρσιν θανάτου καὶ κῆρ' ἀραρόντε
ἔρχησθον πρὸς ἄστυ πολυκλυτόν. οὐδ' ἐγὼ αὐτὴ
μηρὸν ἀπὸ σφῶϊν ἕσομαι μεμαῶτα μάχεσθαι.

Ἦ, καὶ χρυσείῃ ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ' Ἀθήνη.
φᾶρος μὲν οἱ πρῶτον ἐϋπλυνὲς ἁδὲ χιτῶνα
θῆκ' ἀμφὶ στήθεσι· λέπας δ' ὤφελλε καὶ ἧβην.
αὖτις δὲ μελαγχροιὴς γένυς, γναθμοὶ δὲ τανύσθη·
κυάνεαι δ' ἐγένοντο ὑπήνιαι ἀμφὶ γένειον.
ἣ μὲν ἄρ' ὣς ἔρξασα, πάλιν κίεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἤιεν· ἂν δ' κλισίην. θάμβησε δέ μιν φίλος υἱός.
τρεῖσε δ' ἐτόρωσε βάλ' ὄμματα, μὴ θεὸς εἴη,
καί μιν φωνήσας ἔπτερα πρὸς πύδα,
ἀλλοῖός μοι ξεῖνε φάνης νέον ἠὲ πάροιθεν,
ἄλλα δὲ εἵματ' ἔχεις, καί τοι χρὼς οὐκέτ' ὀμοῖος.
ἦ μάλα τίς θεός ἐσσι τοι οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
ἀλλ' ἴλαος, ἵνα τοι κεχαρισμένα δώσομεν ἱερὰ,
καὶ χρύσεα δῶρα τετυγμένα. φείδεο δ' ἡμέων.

Τὸν δ' ἀμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς,
οὔτις τοι θεός εἰμι· τί μ' ἀθανάτοισιν ἐΐσκεις;
ἀλλὰ πατὴρ τέος εἰμί, τοῦ εἵνεκα σὺ σχομένη
πάσχεις ἄλγεα πολλὰ, βίας ὑποδεγμένος ἀνδρῶν.

Ὡς ἄρα φωνήσας υἱὸν κύσε, καδδὲ παρειῶν
δάκρυον

cognosco, sapio: hæc iam intelligenti iubes.
sed age mihi hoc dic & uerè narra,
si & Laerti eadem uia nuncius ueniam
infelici: qui hactenus quidem Vlyssis ualde dolens,
operaq; spectabat, cum famulisq; in domo
bibebat & comedebat quando aïus in pectorib. iubebat:
at nunc ex quo tu iuisti naui ad Pylum,
nondum ipsum dicunt comedisse & bibisse planè,
neq; opera inspexisse, sed suspirioq; luctuq;
sedet lamentans, tabetq; circum ossa corpus.

Hunc autẽ rursus Telem. prudens contra allocutus est:
tristius, sed tamen ipsum finamus, dolentes licet.
si enim aliquo modo essent arbitrij omnia hominum,
primum patris eligeremus reditus diem.
sed tu ubi nunciaueris redito, neq; agros
erra ad illum. at matri dicito,
famulam promam ut iubeat quàm citissimè
clàm: illa enim nunciabat seni.
dixit, & mouit Subulcum. ille cepit manib. calciamẽta
ligatisq; sub pedibus ad urbem iuit. neq; Mineruam
latuit à tugurio iens Eumæus subulcus:
sed hæc propè uenit, corpore autẽ assimulata est mulieri
pulchræq; magnæq;, & splendida opera scienti.
stetit autem in uestibulo stabuli Vlyssi apparens.
neq; Telemachus uidit contrarius, neq; intellexit:
(non enim omnibus Dei apparent manifesti)
sed Vlysses canesq; uiderunt: & non latrarunt,
gemitu autem ex altera parte per tugurium timuere.
hæc autem supercilijs innuit: intellexit autem diu. Vlyss.
exiitq; domo apud magnum murum cortis:
stetit autẽ ante ipsam. hunc autem allocuta est Minerua:
generose Laertiade multiscie Vlysses,
iam nunc tuo filio uerbum dic, neq; occulta,
ut procis mortem & fatum machinati
eatis ad urbem inclytam. neq; ego ipsa
diu procul à nobis ero prompta pugnare.

Dixit, & aurea uirga palpauit Minerua.
uestem quidem ei prius bene lauatam & interulam
posuit circum pectora: corpus autẽ auxit & pubertatem.
rursumq; niger factus est, genæ autem extensæ sunt:
nigri autem facti sunt capilli circum barbam.
illa quidem sic ubi fecit, abiit: at Vlysses
iuit in tugurium. stupuit autem ipsum dilectus filius.
timens autem ex altera parte iecit oculos, ne Deus esset,
& ipsum alloquens uerba uolucria allocutus est:
alius mihi hospes appares iam quàm antè,
alia autẽ uestimẽta habes, & tibi corpus nõ iã est simile.
certè prorsus aliquis deorum es qui cælũ latum habitãt.
sed placatus sis, ut tibi grata demus sacra,
& aurea dona facta. parceq; nostri.

Huic a. respondit postea pertolerans diuinus Vlysses:
non aliquis Deus sum: cur me Deis assimilas?
sed pater tuus sum, cuius gratia tu suspirans
pateris dolores multos, uiolentias tolerans uirorum.

Sic fatus filium osculatus est, per autem genas
lachryma

Minerua Vlyssem monet ut filio se det.

Vlyssis ad filium se prodit.

lachryma ibat humum: at ille autem tenebat continenter.
Telemachus aũt (nõdũ n. persuasus erat suũ patrẽ esse)
rursus ipsum uerbis respondens alloquutus est:
lemach. *Non tu Vlysses es pater meus: sed me Deus*
ri. *decipit, ut adhuc magis lugens suspirem.*
non n. aliquo modo mortalis uir ista machinatus fuerit
suo ipsius animo, nisi Deus ipse aduenies,
facilè uolens faciat iuuenem & senem.
cetè enim modò eras senex & indecenter indutus eras,
nunc autem Deis similis es qui cœlum latum habitant.
vss. filio. *Hunc antẽ respondens alloquutus est prudens Vlyss.*
Telemache, non te decet dilectum patrem intus uersantẽ
neq; mirari supra modum neq; admirari.
non quidem enim amplius alius ueniet huc Vlysses.
sed hic ego talis, passus mala, multa autem tolerans,
ueni uigesimo anno ad patriam terram.
at tibi hoc opus est Mineruæ prædatricis,
quæ me talem fecit quomodocunq; uoluit: (potest enim)
modò mendico similem, modò rursus
uiro iuueni pulchras circum corpus uestes habenti.
facilè est autem Dijs qui cœlum latum habitant,
& honestare mortalem hominem & malo afficere.
Sic fatus sedit. Telemachus autem
circumfusus patrem bonum lugebat lachrymas fundẽs.
ambobus autem his desiderium obortum est luctus:
flebant autem stridulè, abundantius quàm aues
aquilæ uel uultures curuæ unguibus, quibus filios
ruslici abstulerunt antequam uolatiles fierent.
Sic hi miserabiliter sub supercilijs lachrymã fundẽ-
& lugentibus occidisset lumen Solis, (bant.
nisi Telemachus allocutus fuisset suum patrem statim:
lemach. *quali enim huc pater naui te nautæ*
rem al / *duxerunt in Ithacam? quos se esse dicebant?*
uitur. *non enim te pedestrem puto huc uenisse.*
Hunc aũt rursus alloc. est pertolerãs diuinus Vlysses:
equidem tibi fili ueritatem enarrabo,
Phæaces me duxerunt nauibus inclyti, qui & alios
homines mittunt, si quis ipsos adit.
& me dormientem naue ueloci in pontum ducentes
deposuerũt in Ithacã, dederunt aũt mihi splẽdida dona,
æs q, aurum q, abundè, uestem q, textam.
& hæc quidem speluncis deorum consilio iacent:
nunc autem rursus huc ueni admonitionibus Mineruæ,
ut inimicorum de cæde consultemus.
sed age mihi procos numerans narra,
ut sciam quotq; & qui uiri sint.
& meo in animo strenuo cogitans,
considerabo si nos poterimus pares esse
soli sine alijs, an & quæremus alios.
Hunc aũt rursus Telem. prudẽs contra allocutus est:
ô pater, equidem tuam magnam gloriam semper audiui,
manibus q, bellicosum esse & prudentem consilio.
sed ualde magnum dixisti: stupor me habet: neq; licet
uiros duos multis & fortibus pugnare.
procorum autem neq; decas una, neq; duæ solæ,

sed

δάκρυον ἧκε χαμᾶζε· πάρος δ' ἔχε νωλεμὲς αἰεί.
Τηλέμαχος δ' (ὃ γὰρ ῥα μετὰ φρεσὶν ἦεν ἄνωγε πατρὸς)
ἀμφαδίην ἔπεσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,
οὐ σύ γ' Ὀδυσσεύς ἐσσι πατὴρ ἐμός· ἀλλά με δαίμων
θέλγει ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω. (μὲν
οὐ γὰρ πως ἂν θνητὸς ἀνὴρ τάδε μηχανόῳτο
ᾧ αὐτῷ γενόῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθών,
ῥηϊδίως ἐθέλων θείη νέον ἠδὲ γέροντα.
ἦ γάρ τοι νέον ἧδα γεραιῷ ἠδ' ἀεικέα εἶσα,
νῦν δ' θεοῖσιν ἐοικὰς οἳ εὐρυὸν οὐρανὸν ἔχουσι. (σεὺς,
Τὸν δ' αὖτε προσέφη πολύμητις Ὀδυσ
Τηλέμαχ', οὔ σε ἔοικε φίλον πατέρ' ὧδ' ὀνόσασθαι
λίην τό τι θαυμάζειν περιώσιον· οὐ γάρ ἄλλος
ὅ μὲν γάρ τοι ἔτ' ἄλλος ἐλεύσεται ὧδ' οἷος Ὀδυσεύς.
ἀλλ' ὅδ' ἐγὼ τοιόσδε, παθὼν κακά, πολλά τ' ἀνατ-
ἄλυτον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν. (λὰς,
αὐτάρ τοι τόδε ἔργον Ἀθηναίης ἀγελείης,
ἥτέ μοι τοῖον ἔθηκεν ὅπως † ἐθέλει † (δύναται γάρ) al. λίην μὲν
ἄλλοτε μὲν πάσχω ἀλαλήμενον, ἄλλοτε δ' αὖτε
αὖ δ' ἠϊθέῳ νῦ καλὰ πρὸ χροὸς εἵματ' ἔχοντι.
ῥηϊδίως δ' θεοῖσι τοὶ οὐρανὸν εὐρυὺν ἔχουσιν,
ἠμὲν κυδῆναι θνητὸν βροτὸν ἠδὲ κακῶσαι.
Ὡς ἄρα φωνήσας, κατ' ἄρ' ἕζετο. Τηλέμαχος δ'
ἀμφιχυθεὶς πατρὶ· ἑῷλον ὀδύρετο δάκρυα λείβων.
ἀμφοτέροισι δ' τοῖσιν ὑφ' ἱμερτὸν ὄρετο γόοιο·
κλαῖον δ' λιγέως, ἀδινώτερον ἢ τ' οἰωνοί
φλῶαι ἢ αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες, οἷσί τε τέκνα
ἀγρόται ἀφείλοντο πάρος πετεεινὰ γνῶναι.
Ὡς ἄρα τοί γ' ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβον.
νῦ νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἐδύ φάος ἠελίοιο,
εἰ μὴ Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρ' αὖτε,
ποίη γὰρ νῶϊ δ' δῦρο πάτερ φίλε νηΐ σε ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι † ὀχετόωντο; al. οὐχετόωντο
ὃ μὲν γάρ τι σε πεζὸν ὀίομαι γνῶναι ἐκεῖθι. (σεὺς,
Τὸν δ' αὖτε προσέφη πολύτλας δῖος Ὀδυσ-
τοι γὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθέα κατὰ λέξω,
Φαίηκες μ' ἄγαγον ναυσίκλυτοι, οἵπερ καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὅτις σφέας εἰσαφίκηται.
καί μ' εὕδοντ' ἐν νηῒ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
κάτθεσαν εἰς Ἰθάκην. δόσαν δέ μοι ἀγλαὰ δῶρα,
χαλκόν τε, χρυσόν τε πολύτλας δῖος Ὀδυσ-
εἰ τὰ μὲν ἐν σπῆσι θεῶν ἰότητι κέονται·
νῦν δ' αὖ δεῦρ' ἐκόμην ἐνθουμοσύνῃσιν Ἀθήνης,
ὄφρά κε δυσμενέεσσι φόνα πέρι βουλεύσωμεν.
ἀλλ' ἄγε μοι μνήσπερας ἀριθμήσας κατάλεξον,
ὄφρ' εἰδέω ὅσοι τε νῦ εἰσὶν ὅσοι τε ἄριστοι.
καί κεν ἐμὸν κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμηρίξας
φράσομαι εἴκην νῶϊ δυνησόμεθ' αὐτιφέρεσθαι
μόνω ἀνδρὶ δ' ἄλλῳ, ἢ νῦ δ' ἰζησόμεθ' ἄλλοι.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
ὦ πάτερ, ἦτοι σεῖο μέγα κλέος ἀϊόντος
χεῖράς τ' ἀϊχμητὼ ἐμεναί νῦ ἐπίφρονα βουλήν.
ἀλλὰ λίην μέγα εἶπες· ἄγη μ' ἔχει· οὐδέ κεν εἴη
ἄνδρε δύω πολλοῖσι νῦ ἰφθίμοισι μάχεσθαι,
μνησέρων δ' ὅτ' ἄρ' δεκὰς ἀτρεκὲς, οὐδὲ δύ' ἶσαι,

ἀλλὰ πολὺ πλέονες· τάχα δ' εἴσαι φθάδ' ἀριθμόν.
ἐκ μὲν Δουλιχίοιο δύω καὶ πεντήκοντα
κοῦροι κεκριμένοι, ἕξ δ' ἅμα πᾶσι θέπονται.
ἐκ δ' Σάμης πίσυρές τε καὶ εἴκοσι κοῦροι ἔασιν.
ἐκ δὲ Ζακύνθου ἔασιν ἐείκοσι φῶτες ἀχαιῶν.
ἐκ δ' αὐτῆς Ἰθάκης, δυοκαίδεκα πάντες ἄριστοι
καί σφιν ἅμ' ὄσσα Μέδων κῆρυξ καὶ θεῖος ἀοιδὸς,
καὶ δοιὼ θεράποντε δαήμονε δαιτροσυνάων.
τῶν εἴ κεν πάντων αὐτήσομεν ἐν μέγα δῶμα,
μὴ πολὺ πικρὰ καὶ αἰνὰ βίας ἀποτίσεται ἐλθών.
ἀλλὰ σύ γ' εἰ δύνασαι τίν' ἀμύτορα μερμηρίξαι,
φράζεο, ὅ κέν τις νῶϊν ἀμύσει θρασὺ θυμῷ.

Τὸν δ' αὖτε προσέφη πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς,
τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω, σὺ δὲ σάωθε, καί μευ ἄκουσον,
καὶ φράσαι εἰ καὶ νῶϊν Ἀθήνη σὺν Διΐ πατρὶ
ἀρκέσει, ἦέ τιν' ἄλλον ἀμύτορα μερμηρίξω.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
ἐξαῦτίς τοι τοῦτο γ' ἐπαμύτορε κοὐκ ἀγορεύεις,
ὕψι περ ἐν νεφέεσι καθημένῃ, ὥστε καὶ ἄλλοις
ἀνδράσι τε κρατέουσι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι. (σεῦς,

Τὸν δ' αὖτε προσέφη πολύτλας δῖος Ὀδυσ-
ἦ μὲν τοι κεῖνο γε πολλὼ χρόνον ἀμφὶς ἔσεσθον
φυλόπιδι κρατερῇσι, ὁπόταν μνησῆρσι καὶ ἥμιν
ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι μιῇ κρίνηται Ἄρηι·
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν ὄρχου ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι
οἴκαδε, καὶ μνησῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμίλει·
αὐτὰρ ἐμὲ πρὸς ἄστυ συβώτης ὕστερον ἄξει,
πτωχῷ λυγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι.
εἰ δέ μ' ἀτιμήσουσι μόρον κάτα, σὸν δὲ φίλον κῆρ
τετλάτω ἐν σήθεσι, κακῶς πάσχοντα ἐμεῖο,
ἦν περ καὶ δῆθ' ἅλιον ποδὸς ἕλκωσι θύραζε,
ἢ βέλεσιν βάλλωσι· σὺ δ' εἰσορόων αὐτέχεδαι.
ἀλλ' ἤτοι παύεσθαι αὐωγέμεν ἀφροσυνάων,
μειλιχίοις ἐπέεσι πεπᾶσθαι δ' ὦρ. οἱ δ' ἐρεθιόχ
πείσονται· δὴ γάρ σφι πεπίσαται αἴσιμον ἦμαρ.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
ὁππότε κεν πολύβουλος ἐνὶ φρεσὶ θήσει Ἀθήνη,
νύσσω μέν τοι ἐγὼ κεφαλῇ· σὺ δ' ἔπειτα νοήσας
ὅσσά τοι ἐν μεγάροισιν ἀρήια τύχεα κεῖται,
σῦ μυχὸν ὑψηλὸν θαλάμου καταθεῖναι ἀείρας
πάντα μάλ'. αὐτὰρ μνησῆρας μαλακοῖς ἐπέεσι
πεπφάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντε,
ἐκ καπνὸν κατέθηκ', ἐπεὶ ἤδη τοῖσιν ἐοίκει
οἷά ποτε Τροίηνδε νιὼν κατέλειπεν Ὀδυσεύς,
ἀλλὰ κατήκισαι ὅσσον πυρὸς ἵκετ' ἀΰτμή.
πρὸς δ' ἔτι μοι τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ θῆκε Κρονίων,
μήπως οἰνωθέντε, δρῖμ συάσαντε ἐν ὑμῖν,
ἀλλήλους τρώσητε, καταχεύητέ τε λαῦτα
καὶ μνησί· αὐτὸς γὰρ ἑφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.
νῶϊν δ' οἷοισιν δύο φάσγανα καὶ δύο δοῦρε
καλλιπέειν, ἠδ' ὁἰὰ βοάγριε χερσὶν ἑλέσθαι·
ὡς αὖ ὦν θύσαντες ἐλοίμεθα. σοὶ δὲ κ' ἔπειτα
παλλὰς Ἀθηναίη θελξεὶν μητίετα Ζεύς.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,
εἰ ἐτεόν γ' ἐμὸς ἐσσι, καὶ αἵματος ἠμετέροιο,

sed multo plures: citò autem scies hic numerum.
ex quidem Dulichio duo & quinquaginta
iuuenes electi, sex autem famuli sequuntur.
ex Samo quatuorque & uiginti iuuenes sunt.
ex Zacyntho sunt uiri uiginti Achiuorum.
ex ipsa Ithaca, duodecim omnes optimi:
& ipsis simul est Medon præco & diuinus cantor,
& duo serui scientes epulas facere.
his si omnibus congrediemur intus nersantibus,
ne multum amarè & grauiter uiolentias tuas profectus.
sed tu si potes aliquem adiutorem excogitare,
animaduerte, qui nobis auxilietur prompto animo.

Hunc aũt rursus allocutus est pertolerãs diu. Vlysses:
tibi equidem dicam, tu autem considera, & me audi,
& cogita num nobis Minerua cum Ioue patre
sufficiat, an adhuc alium adiutorem cogitabo.

Hunc aũt rursus Telem. prudens contra allocutus est:
boni isti sunt adiutores quos dicis,
altè in nebulis sedentes, quiq́ & alijs
uiris dominantur & immortalibus Dijs.

Hunc aũt rursus allocutus est pertolerans diu. Vlysses:
non quidem illi multo tempore aberunt
à pugna forti, quando procis & nobis
in domibus meis robur decernetur Martis.
sed tu quidem nunc uade simul aurora apparente
domum, & procis superbis colloquere:
at me ad urbem Subulcus posteà ducet,
pauperi tristi similem & seni.
si autem me inhonorabũt in domo, tuus dilectus animus
toleret in pectoribus, malè patiente me,
etiamsi per domum pedibus trahent foras,
uel telis percutient: tu uerò inspiciens tolera.
quanquam cessare iube ab insipientia,
suauibus uerbis alloquens. illi uerò tibi non
parebunt: iam enim ipsis adest fatalis dies.
aliud autem tibi dicam, tu autem in mentibus pone tuis:
quando multi consilij in mentibus ponet Minerua,
annuam quidẽ tibi ego capite: tu deinde eo animaduerso
quæcunq́ tibi in domibus Martia arma iacent,
in secessum alti thalami deponito sublata
omnia omnino. at procos mollibus uerbis
alloquere, quando te interrogabunt cupientes:
ex fumo deposui, quoniam non his similia sunt
qualia quondam ad Tro. proficiscens reliquit Vlysses;
sed fœdata sunt quantum ignis attigit afflatus.
adhuc autẽ mihi hoc maius in mentib. posuit Saturnius;
ne fortè inebriati, contentione excitata in uobis,
inter uos uulneretis, deturpetisq́ conuiuium
& sponsalia: ipsum enim allicit uirum ferrum.
nobis autem solis duos enses & duas lanceas
relinque, & duo scuta manibus capienda:
ut facta re diuina sumamus. hos autem posteà
Pallas Minerua decipiet & consiliarius Iupiter.
aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis;
siquidem uerè meus es, & sanguinis nostri,

Telemachus rem set patrem merum cor

Vlysses Telemachi a struit cæ faciem ubi ad pos cos ue rint.

ne quis postea Vlyssem audito intus esse,
ne quidem Laertes sciat hoc, neq; Subulcus,
neq; aliquis domesticorum, neq; ipsa Penelope:
sed soli tuq; egoq; mulierum cognoscamus reclitudinem:
& tui famulos uiros adhuc tentemus,
ecquis nos honoret & timeat animo,
quis item non curet, te autem inhonoret talem.

Hunc autem respondens allocutus est illustris filius:
ô pater, certè meum animum & postea puto
cognosces: neq; enim ignauia me tenet:
sed non hoc utile ego fore puto
nobis ambobus: te autem considerare iubeo.
diu enim per ocium cognosces singulos tentans,
operu adiens: hi quidem in domibus quieti
res deuorant præter modum, neq; quicquam pereunt.
sed equidem te mulieres ego discere iubeo
quæ te inhonorant & quæ sæuæ sunt:
uiros autem nondum ego in ædibus uellem
nos tentare, sed postea hæc curare,
si uerè adhuc scis Iouis monstrum Ægiochi.

Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
postea Ithacam appulsa est nauis bene fabricata,
quæ tulerat Telemachum à Pylo & omnes socios.
hi aũt quãdo iam portũ ualde profundũ intra uenerunt,
nauem quidem hi nigram in terram traxerunt,
arma autem eorum asportauerunt magnanimi serui:
statim autem in Clytij portarunt perpulchra dona.
at præconem præmiserunt domum ad Vlyssis
nuncium dicturum perprudenti Penelopæ,
quod Telemachus quidem in agro, nauem autẽ iussisset
ad urbem nauigare: ut non timens in animo
potens regina teneras lachrymas fundat.
hi autẽ inter se occurrerunt præco & diuinus subulcus,
eiusdem gratia nuncij, dicturi mulieri.
nciatur sed quando iam iuerunt domum diuini regis,
lema- præco quidem medijs in ancillis dixit:
um redi- iam tibi regina dilectus filius uenit.
Penelopa autem dixit Subulcus propè astans
omnia quæcunq; ei dilectus filius iusserat loqui.
at postquam omne præceptum perfectè retulit,
institit ire ad sues, liquit autem septaq; domumq;.
Proci autem tristati sunt, mœstiq; fuerunt in animo:
atq; exiuerunt domo apud magnum murum atrij,
illic autem ante ianuas sederunt.

His autem Eurymachus Polybi filius incipit dicere:
ô amici, certè magnum opus superbè perfectum est
Telemacho uia hæc: dicebamus autẽ ei non perfectũ iri
sed agite nauem nigram trahamus quæ optima:
inq; remiges marinos congregemus, qui uelocissimè
illis nuncient uelociter domum redeant.
nõdũ omne dictũ erat quãdo Amphimomus uidit nauẽ,
deunt uersus ex eo loco portum profundum intra,
insidijs uelaq; contrahentes, remosq; manibus tenentes.
oci. suauiter autem ridens locutus est procis:
ne aliquem nuncium moueamus: adsunt enim.

μήτις ἔπειτ' Ὀδυσῆϊ ἀκηδέστῳ γνῶναι ἑὸν υἱόν,
μήτ' ὂν Λαέρτης ἴσῳ τόγε, μήτε συβώτης,
μήτέ τις οἰκήων, μήτ' αὐτὴ Πηνελόπεια·
ἀλλ' οἵοι σύτ' ἐγώ τε γυναικῶν γνώομεν ἰθύν.
καί κε τέο δμώων αὐδ ρῶν ἔτι πειρηθεῖμεν,
ἤ μιν ὅπως τίς νῶϊ τίει καὶ δείδιε θυμῷ,
ἠδ' ὅτις οὐκ ἀλέγει, σὲ δ' ἀτιμᾷ τοῖον ἐόντα.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός,
ὦ πάτερ, ἦτοι ἐμὸν θυμὸν μὲν ἔπειτά γ' οἴω
γνώσεαι· ἀλλ μὲν γάρ τι χαλίφρονα γ' ἔχουσιν
ἀλλ' ὅτοι τόδε κέρδιον ἐγὼν ἐνέεσθαι οἴω
ἡμῖν ἀμφοτέροισι· σὲ δ' ἐρέω φράζεσθαι ἄνωγα.
πολλὰ γὰρ αὖτως ἴσασι κάκ' ἐπειρητίζων,
ὄφρα μετοχθίζωμεν· τοὶ δ' οὐ μεγάροισιν ἔκηλοι
χρήματα δ' ἀρδ' ἀπέχουσιν ὑπέρβιον, οὐδ' ἔτι φειδώ
ἀλλ' ἤτοι σε γυναῖκας ἐγὼ δεδάασθαι ἄνωγα
αἳ τέ σ' ἀτιμάζουσι καὶ αἳ νηλιτέες εἰσίν·
αὐδ ρῶν δ' οὔ πω αὖτε γε κατὰ σαθμὸς ἐθέλοιμι
ἡμέας πειράζειν, ἀλλ' ὕστερα ταῦτα φρονέεσθαι,
εἰ ἐτεόν γ' ἔτι οἶδα Διὸς τέρας Αἰγιόχοιο.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
νῆ δ' ἄρ' ἔπειτ' Ἰθάκλωδε κατήγαγον νηῦς ὀυρηΐς,
ἣ φέρε Τηλέμαχον Πυλόθεν νηΐ παύτας ἑταίρους.
οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένα πολυβενθέα γαίης ἵκοντο,
τὴν μὲν οἵγε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν,
τεύχεα δ' σφ' ἀπάγειναν ὑπέρθυμοι θεράποντες·
αὐτίκα δ' ὄγ Κλυτίοιο φέρον πολυκαλλέα δῶρα.
αὐτὰρ κήρυκα πρόεσαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος
ἀγγελίην ἐρέοντα πρὶ φρονι Πηνελοπείῃ,
ὄφρα Τηλέμαχος μὲν ἐπ' ἀγρὸν, νῆα δ' αὖθι
ἄσυλ' ἀποπλέειν· ἵνα μὴ δείσασ' γῇ θυμῷ
ἰφθίμη Βασίλεια πόρῃ κατὰ δάκρυον εἶβον.
τὰ δ' σωαντήτην κήρυξ τε δῖός τε ὑφορβός,
ἦλθ αὖθι γύναικ' ἀγγελίης ἐρέοντε γυναικί.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκοντο δόμον θεῖον Βασιλῆος,
κῆρυξ μὲν ῥα μέσῃσι μετὰ δμωῇσιν ἔειπεν,
ἤδη τοι Βασίλεια φίλος παῖς ἐλήλυθε.
Πηνελόπειαν δ' εἶπε συβώτης ἄγχι παρὰς
πάνθ' ὅσσα οἱ φίλος υἱὸς ἀνώγει μυθήσασθαι·
αὐτὰρ ἐπειδὴ πᾶσαν ἐφημοσύνην ἀπέειπε,
βῆ ῥ' ἴμεν αι μετ' ὄας, λίπε δ' ἕρκεά τε μέγαρόν τε·
μνηστῆρες δ' ἀκάχοντο, κατὰ φρεσὶν ὃν θυμόν·
ἐκ δ' ἦλθον μεγάροιο πρὸ ἑκ μέγα τειχίον αὐλῆς,
αὐτόθ' ἵ περ πρόσθε θυράων ἑλιρίοντο.

Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος πολύβου πάϊς ἦρχ' ἀγορεύειν·
ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως τετέλεσται
Τηλεμάχῳ· ὁδὸς ἥδε· φάμεν δ' οἱ ἔ τελέεσθαι.
ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν ἥτις ἀρίστη·
ὄφρ' ἐρέτας ἁλιπλᾶς ἀγείρομεν, οἵ κε πάχιστα
κήρυξ ἀγγείλωσι θοῶς οἰκόνδε νέεσθαι.
ἔπω ποῦ εἴρηθ' ὅτ' ἄρ' Ἀμφίνομος ἴδε νῆα,
στρεφθεὶς ἐκ χώρης λιμένος πολυβενθέος αὖτις,
ἱστία τε στέλλοντας, ἐρετμά τε χερσὶν ἔχοντας.
ἥδὺ δ' ἄρ' ἐκγελάσας † μετεφώνει μνηστῆρεσι· al. μετεφώνησε δὲ
μήτι' ἔτ' ἀγγελίην ὀτρύνομεν· εἶδε γὰρ αὖτου. ἐτάρους.

vel aliquis

ἤ τίς σφιν τόδ' ἔειπε θεῶν, ἢ εἰσιδον αὐτοὶ
νῆα πᾶρ ὁρμωμένῳ, τὴν δ' οὐκ ἐδύναντο κιχεῖναι.
Ὡς ἔφαθ', οἱ δ' αὐσάντες ἔβαν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης,
αὖψα δ' ἐπὶ νῆα μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο θοῦσαν,
τεῦχεα δὲ σφ' ἀπέθεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες.
αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν ἴσαν ἕδρης ἀθρόοι, οὐδέ τιν' ἄλλων
εἴων οὔτε νέων μεταΐξειν οὔτε γερόντων·
τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός,
Ὦ πόποι, ὡς τόν γ' ἄνδρα θεοὶ κακότητος ἔλυσαν.
ἥματα μὲν σκοποὶ ἧμιν ἐπ' ἄκριας ἴαον ἱζον
ἀγχοῦ ἐπασσύτεροι· ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι,
οὔποτ' ἐπ' ἠπείρου νύκτ' ἄσταμεν, ἀλλ' ἐνὶ πόντῳ
νηὶ θοῇ πλέοντες ἐμίμνομεν ἠῶ δῖαν,
Τηλέμαχον λοχόωντες, ἵνα φθίσωμεν ἑλόντες·
αὐτὸν γὰρ δ' ἄγα τόνγε μεθήγαγεν οἴκαδε δαίμων·
ἡμεῖς δ' ὣς ἐθέλοντε οἱ φραζώμεθα λυγρὸν ὄλεθρον
Τηλεμάχῳ· μηδ' ἡμᾶς ὑπεκφύγοι. οὐ γὰρ ὀΐω
τόνγε ζώοντ' ἀνύεσθαι τάδ' ἔργα.
αὐτὸς μὲν γὰρ ὃ γ' ἡμῶν βουλήν τε νόον τε·
λαοὶ δ' οὐκ ἔτι πάμπαν ἐφ' ἡμῖν ἦρα φέρουσιν.
ἀλλ' ἄγετε πρὶν κεῖνον ὁμηγερίσασθαι Ἀχαιούς·
εἰς ἀγορήν· οὐ γάρ τι μεθησέμεν αἰνὰ μιν οἶδα,
ἀλλ' ἀπομήσεσθαι, ἐρέει δ' ἐν πᾶσιν ἀνάσσει,
ὄφρα οἱ φόνον ἁπτῶν ἐρέπτομεν, οὐδ' ἐκιχήσει.
οἱ δ' οὐκ ἀνήσεσθαι ἀκόντων κακὰ ἔργα,
μήτι κακὸν ῥέξωσι, νέμεσθαι δ' ἐξελάσωσι
γαίης ἡμετέρης, ἄλλον δ' ἀφικώμεθα δῆμον.
ἀλλὰ φθάνωμεν ἑλόντες ἐπ' ἀγρῶν νόσφι πόληος,
ἢ ἐν ὁδῷ· βίοτον δ' αὐτοὶ νῶϊ κτήματ' ἔχωμεν,
δασάμενοι κατὰ μοῖραν ἐφ' ἡμέας, οἰκία δ' αὖτε
κείνῳ μητρί θ' οἳ μιν ἔχειν ἠδ' ὅστις ὀπυίοι.
εἰ δ' ὑμῖν ὅδε μῦθος ἀφαυρὸς ἀνεί, ἀλλὰ βόλεσθε
αὐτόν τε ζώειν νῶϊ ἔχειν πατρώϊα πάντα,
μή οἱ χήματ' ἔπειτα ἄλις θυμηδέ' ἔδωμεν
ἀθρόοι ἀγειρόμενοι, ἀλλ' ἐκ μεγάροιο ἕκαστος
μνάσθω ἐεδνώοισι δίζήμενος· ἣ δ' αὖ ἕπεσθαι
γήμασθ' ὅς κεν πλεῖστα πόροι νῶϊ μόρσιμος ἔλθοι.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο Νισαίου υἱός,
Νίσου φαίδιμος υἱὸς Ἀρητιάδαο ἄνακτος·
ὃς ῥ' ἐξ Δουλιχίου πολυπύρου ποιήεντος
ἦγεθ' ὑφορβῆσι· μάλιστα δὲ Πηνελοπείη
ἤνδανε μύθοισι, φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσιν.
ὅσσφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν ἔγωγε κατακτείνειν ἐθέλοιμι
Τηλέμαχον· λεινὸν γὰρ γένος βασιλήιον ὄρσαι
κτείνειν. ἀλλὰ πρῶτα θεῶν εἰρώμεθα βουλάς.
εἰ μὲν κ' αἶνήσωσι Διὸς μεγάλοιο θέμιστες,
αὐτός τε κτανέω, τοῖς τ' ἄλλους πάντας ἀνώξω·
εἰ δέ κ' ἀποτρωπῶσι θεοί, παύσασθαι ἄνωγα.
Ὡς ἔφατ' Ἀμφίνομος. τοῖσιν δ' ὦρτο μάλιστα μῦθος·
αὐτίκ' ἔπειθ' αὐσάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος,
ἐλθόντες δ' ἑκάθιζον ἐϋξεστοῖσι θρόνοισιν.
ἦ δ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε πολύφρων Πηνελόπεια,
μνηστῆρισι φανῆναι ὑπέρβιον ὕβριν ἔχουσι·

τοὺς

uel aliquis eis hoc dixit deorum, uel uiderunt ipsi
nauem aduenientem, sed eam non potuere consequi.
Sic dixit. hi autem surgentes iuerunt in littus maris.
statim autem nauem nigram in terram traxerunt,
arma autem ipsis abstulerunt magnanimi serui.
ipsi autẽ in concionem iuerunt densi, neq; aliquẽ aliorum
siuerunt neq; iuuenum loqui neq; senum:
his autem Antinous dixit Eupithei filius:
O amici, ut hunc uirum Dei malo soluerunt. Antinoi uerba.
die quidẽ speculatores sedebant in cacuminibus uentosis
semper assidui: simul autem Sole occidente,
nunquam in terra nocte dormiebamus, sed in ponto
naue ueloci nauigãtes expectabamus auroram diuinam,
Telemacho insidiantes, ut interficeremus captum
ipsum: hunc aũt interim quidẽ abduxit domum Damõ,
nos autem hic ei consultemus grauem mortem
Telemacho: neq; nos subterfugiat. non enim puto
hoc quidem uiuente expedium iri hæc opera.
ipse enim peritus consilioque mentẽque:
populi autem non iam omnes nobis bene uolunt.
sed agite antequam ille congreget Achiuos
ad concionem. non enim omissurum ipsum puto,
sed irascetur, dicetq; in omnibus surgens,
quòd ei cædem grauem suebamus, neq; assequuti sumus.
hi autem non laudabunt audientes mala opera,
ne quod malum faciant, & nos expellant
terra nostra, aliorum autem adeamus populum.
sed occupemus interficere in agro procul ab urbe, Antinoi cõsilium de Telemacho è medio tollendo.
uel in uia: facultates autem ipsi & res habeamus,
diuidentes ritè inter nos, domestica autem rursus
illius matri dabimus habere & quicunq; duxerit uxorẽ.
si autem uobis hoc uerbum non placet, sed uultis
ipsum uiuere & habere paterna omnia,
ne ei res deinceps affatim animo dulces comedamus
hic congregati, sed ex domo unusquisq;
petat uxorem dotibus inquirens: illa postea
nubat ei qui plurima dabit & fatalis ueniet.
Sic dixit. hi autem omnes quietè facti sunt silentio,
his autem Amphinomus concionatus est & dixit,
Nisi illustris filius Aretiadæ regis:
qui ex Dulichio multifrumenti herbosa
dux erat procis: maximè autem Penelopæ
placebat uerbis. mentibus enim utebatur bonis.
qui ipsis prudens concionatus est & dixit:
O amici, non ego interficere uelim Amphinomus procat ceteros à Telemachi nece deterritat.
Telemachum: arduum autem genus regium est
interficere. sed primum deorum interrogemus consilia.
si quidem laudabunt Iouis magni iura,
ipseq; interficiam, aliosq; omnes iubebo:
sin auertent Dei, quiescere suadeo.
Sic dixit Amphinomus. his autem placuit uerbum:
statim postea surgentes inerunt domum in Vlyssis,
uenientes autem sederunt in politis sedibus.
alia autem excogitauit prudens Penelope,
procis apparere immensam iniuriam habentibus:

audiuerat

audinerat enim ſui filij in domibus mortem.
præco enim ei dixerat Medon, qui ſciebat conſilia.
perrexit autem ire domum cum famulis mulieribus.
ſed quando iam ad procos uenit diuina mulierum,
ſtetit apud limen domus ornatè facta,
contra genas tenens ornata uela.
Antinoum autẽ taxauit, uerbumq́ dixit, ac nominauit:
Antinoe iniuriam habens malè cogitans, at te dicunt
in populo Ithacæ inter coæuos eſſe optimum
conſilio & uerbis, tu uerò non talis es.
inſane, cur autem in Telemacho cædemq́ mortemq́
ſuis, neq́ ſupplices curas quibus Iupiter
teſtis? neq́ pium eſt mala ſuere mutuo.
an neſcis quando huc pater tuus uenit exterris
populum ueritus? etenim iratus erat ualde,
quoniam latrones inſequens Taphios
læſerat Theſprotos: hi autem nobis amici erant:
hunc uolebant perdere, & deſtruere dilectum cor,
& facultates conſumere dulces multas:
ſed Vlyſſes prohibuit & cohibuit licet cupientes,
huius nunc domum ingloriam comedis, procaſq́ uxorẽ,
filiumq́ interficis, me autem ualde triſtitiæ afficis.
ſed te ceſſare iubeo, & iubere alios.
Hæc aũt rurſus Eurymach. Polybi filius cõtra alloc. ẽ:
filia Icarij prudens Penelope,
confide, non tibi hæc in mentibus tuis curæ ſint.
non eſt hic uir, neq́ erit, neq́ ſit,
qui Telemacho tuo filio manus inferat
uiuente quidem me & in terra uidente.
ſic enim dicam, idq́ perfectum erit,
ſtatim eius ſanguis niger fluet circum lanceam
noſtram: poſtquam & me urbium populator Vlyſſes
ſæpe genibus ſuis impoſito, carnem aſſatam
in manibus poſuit, admonitq́ uinum rubrum.
ideo mihi Telemachus omnium multo amiciſſimus eſt
uirorum: neq́ ipſum mortem timere iubeo
à procis: à Deo autem non eſt fugere.
Sic dixit hortans, ei autem parabat ipſe mortem.
illa igitur conſcenſis cœnaculis ſtupendis,
flebat poſtea Vlyſſem dilectum maritũ: donec ei ſomnum
dulcem in palpebris poſuit cæſia Minerua.
Veſpertinus autem Vlyſſi & filio diuinus Subulcus
uenit: hi autem cœnam in tugurio parabant,
ſue mactato anniculo. at Minetua
prope ſtans Laertiadem Vlyſſem
uirga percutiens, iterum fecit ſenem:
turpia a. neſtimẽta induit circũ corpus, ne ipſum Subulc.
cognoſceret contra uidens, & prudenti Penelopæ
iret nunciatum, neq́ mentibus contineret:
Hunc & Telemachus prior uerbis allocutus eſt:
ueniſti diuine Eumæe: quæ nam fama eſt in urbe?
num iam proci ſuperbi intra uenerunt
ex inſidijs? an adhuc me rurſus obſeruant domũ euntẽ?
Hunc autem reſpondẽs allocutus eſt Eumæus Subulc.
non cura fuit mihi hæc inquirere & interrogare

urbem

ryma- ſubdo / ratio.

νδύθ῾ γὰρ ὁ παιδὸς φίλ᾽ μεγάροισιν ὄλεθρον.
κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπ δύθ῾ βολάς.
βῆ δ᾽ ἰφάλ᾽ μεγαρόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
ἀλλ᾽ ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκ῾ ο δ᾽ ἄρα γυναικῶν,
στῆ ῥα πὰρ ταλαμόν τέγε῾ ος πύκα ποικίλον,
ἀντα πρὸ εἰάων χρυσὴν λιπὰρ κρήδεμνα.
Ἀντίνοον δ᾽ φώνιπ᾽ γε, ἔπος τ᾽ ἐφατ᾽, ἔκ τ᾽ ὀνόμαζε,

Ἀντίνο᾽ ὕβριν ἔχων κακομήχανε, ᾽ δέ σε φασὶν
φὶν δ᾽ μῳ Ἰθάκης μετ᾽ όμήλικας ἔμμεν᾽ ἄριστον
βουλῇ μύθοισι. σὺ δ᾽ ὐκ ἄρα τοῖ᾽ ἐνδα.
μάργε, τίη ἦ σὺ Τηλεμάχῳ θανάτόν τε μόρον τε
ῥάπτεις, δέ᾽ ἱκέτας ἐμπάζεαι οἷσιν ἄρα Ζεὺς
μάρτυρ᾽; δ᾽ ὅσιν κακὰ ῥάπτειν ἀλλήλοισιν.
ἦ ὐκ οἶδ᾽ ὅτε πατὴρ τὸς ἵκ῾ φόβῳ
δήμου ὑπο᾽ λείας; δ᾽ ἦ γὰρ κεχολώατο λίην,
ὅνεκα λῃΐσῆρσιν ὣς ἀμύν῾ Ταφίοισιν
ἤκαχε θεσπεσίους· οἱ δ᾽ ἦμὲν ἄρθμιοι ἦσαν·
τόν ῥ᾽ ἐθέλον φθίσαι, ᾽ ἀπορῆσαι φίλον ἦτορ,
δ᾽ ἐ κατὰ ζωλὼ φαγέειν μηνοειδέα πολλώ·
ἀλλ᾽ Ὀδυσεὺς κατέρυκε καὶ ἐχθῷ ἐμήνις πόρ.
Ἦ νῦν οἶκον ἄτιμον ἐλεῖς, μνᾶσ᾽ ἣ γυναῖκα,
πῶς δ᾽ ἀ τ᾽ ἀποκτάνεις, ἐμὲ ἣ μεγάλως ἀκαχίζεις.
ἀλλά σε παύσασθαι κέλομαι, καὶ ἄνωγε καὶ ἄλλους.

Τὴν δ᾽ αὖτ᾽ Εὐρύμαχος πολύβου παῖς ἀντίον ηὔ-
κόμος ἰκαρίοιο πόρε φρον Πηνελόπεια, (δ᾽ ά,
θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων,
ὐκ ἔδ᾽ ὅτ῾ ο ἀνὴρ, δ᾽ ἔσεται, δ᾽ ἐ γνήσεται,
ὅς κεν Τηλεμάχῳ σῷ ᾖεῖ χεῖρας ἐποῖσιν
ζωοντός γ᾽ ἐμέθεν καὶ ἀδὶ χθονὶ δερκομένοιο.
ὣδ᾽ ἐ γὰρ δὴ ῥέξω, ᾽ μάλ᾽ τι πελεσμένον ἔσται,
ἀλλ᾽ οἱ αἷμα κελαινὸν ἐρωήσει πόδ᾽ ὑπὲρ
ἡμετέρῳ· ἐπεὶ ᾽ ἐμὲ πολύπορθ῾ ο Ὀδυσῆος
πολλάκι γόνασιν οἷσιν ἐφεσάμενος, κρέας ὀπτὸν
χείρεσιν ἔθηκεν, ἐπέχε τε οἶνον ἐρυθρόν.
δ᾽ μοι Τηλέμαχος πάντων πολὺ φίλτατός ἐστιν
ἀνδρῶν· δ᾽ ἐ τι μιν θάνατον τρομέεσθαι ἄνωγε
ἔκ γε μοίρης· θεόθεν δ᾽ ὐκ ἔστ᾽ ἀλέασθαι.
Ὣς φάτο θαρσύνων, δ᾽ ἦρτυεν αὐτὸς ὄλεθρον·
ἡμὲν ἄρ᾽ εἰσαναβᾶσ᾽ ὑπερῴοις σιγαλόεντα,
κλαῖεν ἔπ᾽ ἀ᾽ Ὀδυσῆα φίλον πόσιν· ὄφρά οἱ ὕπνον
ἡδὺν ὐδὲ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Ἐς πέρι᾽ δ᾽ Ὀδυσεύς τε ὑὸς ἀφορβὸς
ἦλυθον· οἱ δ᾽ ἄρα δ᾽ ὄρπον ὐδὲ καθμὸν ὤπλ ζοντο,
σὺν ἱερβίσαντο γιαύσιον. αὐτὰρ Ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδην Ὀδυσῆα
ῥάβδ᾽ ᾧ πλήγασα, πάλιν ποίησε γέροντα·
λυγρὰ ᾖ εἵματα ἔσει περὶ χροΐ, μή ἑ συβώτης
γνοίη ἐσάντα ἰδὼν, καὶ ἐχέφρονι Πηνελόπειᾳ
ἦλθοι ἀπαγγείλων, μετ᾽ φρεσὶν εἰρύσαιτο.
Τὸν καὶ Τηλέμαχος πρόσθεν πτὸς μῦθον ἔειπεν,
ἦλθες δὴ Εὔμαιε· τί δ᾽ κλέος ἐς πόλ᾽ ἄσυ;
ἦ ῥ᾽ ἤδη μνηστῆρες ἀγήνορες ᾗδ᾽ νέονται
ἐκ λόχου, ἣ ἔτι μ᾽ αὖτ᾽ εἰρύαται οἰκαδ᾽ ἰόντα;
Τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος πτιόεις Εὔμαιε συβώτης,
ὐκ ἐμελλόν μοι ταῦτα μετιστορήσειν καὶ ἔρεσθαι

ἄσυ

ἆσυ κατάβλωσκοντα. τάχιστά με θυμὸς ἄνωγε,
ἀγγελίην ἐπιόντα, πάλιν δεῦρ' ἀπονέεσθαι.
ὑμῖν μὲν δή μοι πρῶ' ἑταίρῳ ἄγγελος ὠκὺς
κῆρυξ, ὃς δή πρῶτος ἔπος σῇ μητρὶ ἔειπεν.
ἄλλο δέ τοι τόδε οἶδα, τὸ γὰρ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
ἤδη ὑπὲρ πόλιος ὀθι Ἑρμαῖος λόφος ὄρνυ,
ἔλθοντ' ἐν νηῒ θοῇ ἐς ἡμέτερον κατιόντα
ἂν λιμένα· πολλοὶ δ' ἔσαν ἄνδρες ἐν αὐτῇ
βεβρίθει τ' ἄσπετοσι καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
καὶ σφέας οἰόμην αὖτε ἔμμεναι· οὐδέ τι οἶδα.

Ὡς φάτο. μειδήσας δ' ἱερὸς τηλεμάχοιο,
ἂν πατέρ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν· ἀλέεινε δ' ὑφορβόν.
οἱ δ' ἐπεὶ ἂν πάσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
δαίνυντ'· οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἂν ῥα τόν γε,
δὴ τότε κοιμήσαντο, καὶ ὕπνος δῶρον ἔλοντο.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ρ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ ὑπόθεσις.

Εἰς τὴν πόλιν ἐλθὼν Τηλέμαχος διηγεῖται τῇ μητρὶ Πηνελόπῃ τὰ ἀποδημίας τὰ κεφάλαια. ὕστερον δὲ ὁ Δυσσεὺς ἀφῖκται παρὰ τὸν Εὐμαῖον ἐκ τῶν ἀγρῶν, ὡς τὸ συμπόσιον τῶν μνηστήρων ἀνήρχετο. ὁ δὲ ποιητὴς ἀπαγγέλλει πῶς ὁ κύων ἀναγνωρίσει τὸν Δυσσέα· καὶ ὡς Εὔμαιος μὲν εἰς τοὺς ἀγροὺς ὑποστρέφει, ὁ Δυσσεὺς δὲ ἐν αὐτοῖς μένει.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ρ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ῥῶ βάλε· αἰπόλε μηστήρ τι νύμφη ἢ καὶ ἀνάγνω.

ΗΜΟΣ δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
δὴ τότ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσῆος θείοιο·
εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὃ οἱ παλάμῃφιν ἀρήρει,
ἆσυλε ἴεμενος, καὶ ἐὸν πρὸς εἶπε συβώτην,
ἄγρ' ἴτον ἀστυδε μὲν ἐγὼν ἔμ' ὄν πάλιν, ὄφρά με μήτηρ
ὄψεται· (ὃ γάρ μιν πρόσθεν παύσεσθαι ὀΐω
κλαυθμῷ τε στυγερῷ τε γόοιό τε δακρυόεντος,
πρίν γ' αὐτήν μ' ἐσιδεῖν) σὺ δ' ἀγρόν γε βοτεύων,
τὸν ξεῖνον δεῦρ' ἄγ' ὅν πάλιν, ὄφρ' αὖ ἐκεῖθι
δαῖτα πτωχεύῃ· δώσει δ' εἴ οἱ κε θέλῃσι
πύργον ἐπ' κοτύλην. ἐμὲ δ' οὔπως ἔστιν ἅπαντας
ἀνθρώπους ἀνέχεσθαι, ἐχούσῃ πρὸ ἄλγεα θυμῷ.
ὁ ξεῖνος δ' εἴπερ μάλα μιμνέει, ἄλγιον αὐτῷ
ἔσσεται. ἦ γὰρ ἐμοί φίλ' ἀληθέα μυθήσασθαι. (σεῦο,

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς
ὦ φίλος, ὀΐομαί τοι αὐτὸς ἐρύκεσθαι μενεαίνω.
πτωχῷ βέλτιόν ἐστι κατὰ πτόλιν ἢ κατ' ἀγροὺς
δαῖτα πτωχεύειν. δώσει δέ μοι ὅς κε θέλῃσιν,
οὐ γὰρ ὦδε σαώμοισι μένειν ἔτι τηλίκος εἰμί,
ὥστ' ὦτειλαμένῳ σημάντορι πάντα πιθέσθαι.
ἀλλ' ἔρχευ· ἐμὲ δ' ἄξει ἀνὴρ ὅδε σὺ κελεύεις,
αὐτίκ' ἐπεί κε θερμὸς θερέῳ, ἀλέη τε γένηται.
αἰνῶς γὰρ τάδε εἵματ' ἔχω κακά· μή με δαμάσσῃ
ψῦχος ὑπαροίη. ἔκαθεν δέ τοι ἄσυ φάσθαι εἶναι.

Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δ' ἆρα σαφὲς βεβίηκε, πεζαπτὰ

urbem peragrantem. citissimè me animus iussit,
nuncio dicto, rursus huc redire.
obuiam fuit autem mihi à socijs nuncius velox
præco, qui sanè primus uerbum tuæ matri dixit.
aliud autem tibi hoc scio, hoc enim uidi oculis, Eumæus nũciat pro eos redijsse.
iam super urbe ubi mercurialis tumulus est,
eram iens, quando nauem uelocem uidi deuenientem
in portum nostrum: multi autem erant uiri in ipsa:
onusta erat autem scutis & lanceis ancipitibus.
& ipsos putaui hos esse: neq; aliquid scio.

Sic dixit. subrisit autem sacra uis Telemachi,
in patrem oculis aspiciens: uitauit autem Subulcum.
hi postquã igitur cessarũt labore, paruerũtq; conuiuio,
conuiuati sunt: neq; animus indiguit conuiuio æquali.
at postquam potus & cibi desiderium eiecerunt,
tunc cubitum inierunt, & somni donum ceperunt.

ODYSSEAE HOMERI XVII. RHAPSODIAE argumentum.

In urbem cum uenisset Telemachus enarrat matri Penelopæ peregrinationis capita. Postea Vlysses ductus ab Eumæo in Ithacam ex agris, ad conuiuium Procorum ingreditur. Poeta autem refert quomodo canis agnoscat dominũ. Et ut Eumæus in agros reuertatur, Vlysses autem inter ipsos manet.

ODYSSEAE HOMERI P. RHAPSODIA.

Rho, percussisti capraritq; proceq; canis
quem recognouit.

VLando iam matutina apparuit rosea Aurora,
tunc uerò sub pedibus liganit pulchra calciamenta
Telemachus dilectus filius Vlyssis diuini:
cepit aũt fortem lanceam, quæ eius manibus cõgrueret,
ad urbem iturus, & suum allocutus est Subulcum:
pater equidem uado in urbem, ut me mater Telemach. profectu rum hospitẽ relinqui.
uideat: (non enim ipsam antè cessaturam puto
fletuq; odioso luctuq; lachrymoso,
quàm ipsum me inspiciat) sed tibi sic iubeo,
hunc hospitem infelicem duc in urbem, ut illic
cibum mendicet: dabit autem ei quicunq; uoluerit
panem et poculum. me autem haudquaquam licet omnes
homines tolerare, habentem dolores animo.
hic hospes autem si malde irascetur, grauius ipse
erit. certè mihi amicum est uera loqui.

Hunc autem allocutus est prudens Vlysses:
ô amice, neq; tibi ipse detineri cupio. Vlysses Telemacho.
mendico melius est in urbe quàm in agris
cibum mendicare. dabit autem mihi quicunq; uoluerit.
non enim ut in prædijs maneam amplius ea ætate sum,
ut imperanti rectori in omnibus paream.
sed uade: me autem ducet uir hic quem tu iubes,
statim postquam igne caluero, æstusq; ortus fuerit.
grauiter n. hæc uestimenta habeo mala: ne me conficiat
ros matutinus. procul autem urbem dicitis esse.

Sic dixit. Telemachus autem per cassam iuit,

nelociter

uelociter pedibus protedens: mala aũt procis cogitabat.
ſed poſtquam peruenit domos bene habitatas,
lanceam quidem poſuit portans ad columnam longam,
ipſe autem intro iuit, & tranſiuit lapideum limen.
hunc autem multo prima uidit nutrix Euryclea,
pelles ſternens ſedibus in affabre factis:
lachrymans autem poſtea rectà iuit: circum autem aliæ
ancillæ Vlyſſis patientis congregatæ ſunt,
& ueneratæ ſunt amplectentes caputq́ & humeros.
perrexit autem ire thalamum prudens Penelope,
Dianæ ſimilis & aureæ Veneri.
circum autem filium dilectum iecit brachia lachrymãs.
oſculataq́ eſt eius caput & ambo lumina pulchra,
& lugens uerba uelocia allocuta eſt:

Veniſti Telemache dulce lumen: non te equidem
uiſuram putabam, poſtquam iniſti naue Pylum
clàm me nolente dilecti ad patris auditionem.
ſed age mihi narra quidnam tibi contigerit uidere.

Hanc autem rurſus Telem. prudens contra alloc. eſt:
mater mea, ne mihi luctum excita, neq́ mihi cor
in pectoribus commoue, poſtquam effugi graue mortem.
ſed lota, puris corpori ueſtimentis captis,
cœnaculo conſcenſo cum ſeruis mulieribus,
uoue omnibus dijs perfectas Hecatombas
ſacrificaturã, ſicubi Iupiter remuneratoria opera perfe-
at ego ad concionem ibo, ut uocem (cerit.
hoſpitem qui me illinc ſimul ſecutus eſt uenientem.
hunc quidem ego præmiſi cum diuinis ſocijs:
Piræum autem ipſum iuſsi ad domum ducentem
accuratè tractare & honorare donec uenieſſem.

Sic locutus eſt. illi autem impennatum fuit uerbum.
hæc autem lota, puris corpori ueſtimentis captis,
uouit omnibus dijs perfectas Hecatombas
ſacrificaturã, ſicubi Iupiter remuneratoria opa perfeciſ-
Telemachus autem poſtea ex domo iuit (ſet.
lanceã habẽs: ſimul hũc canes pedib. ueloces ſequeban-
diuinam autem huic gratiam infudit Minerua: (tur.
hunc autem omnes populi aduenientem admirabantur.
circum autem ipſum proci ſuperbi congregati ſunt
bona dicentes, mala autẽ mentibus profunda cogitabãt.
at hic horum quidẽ poſtea uitauit multam multitudinẽ,
ſed ubi Mentor ſedebat & Antiphus & Alitherſes,
qui ei à principio paterni erant ſocij,
illic ſedit iens: hi autem interrogabant ſingula.
hos autem Piræus lancea inclytus iuxta uenit,
hoſpitem ducens ad concionẽ per urbem. neq́ adhuc diu
Telemachus ab hoſpite longè uerſus eſt, ſed aſtitit:
quem & Piræus prior uerbum allocutus eſt:

Telemache, ſtatim concita meam ad domũ mulieres,
ut tibi dona mittam quæ tibi Menelaus dedit.

Hũc aũt rurſus Telemachus prudẽs contra alloc. eſt:
Piræe, non enim ſcimus quomodo erunt hæc opera:
ſi me Proci ſuperbi in domibus
clàm interfecto, paterna omnia diuident,
ipſum habentem te malo frui quàm aliquem horum:

κραιπνὰ ποσὶ ποδίεσσι κακὰ ϝῇ μνησῆρσι φύτδυϝε·
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκανε δόμους εὖ ναιετάοντας,
ἔγχος μὲν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα μακρὴν,
αὐτὸς δ' εἴσω ἴϝεν, ϝὴ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν.
τὴν ῥ' πολὺ πρώτη εἶδε τροφὸς Εὐρύκλεια,
κώεα κατϝοργοῦσα θρόνοις ϝὶ δαιδαλέοισι·
δακρύσασα δ' ἔπειτα ἰθὺς κίεν· ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄλλαι
δμωαὶ ὀδυσῆος πολασίφρονος ἠγερέθοντο,
ϝὴ κεφαλὴν ἀγαπάζομέναι κεφαλήν τε καὶ ὤμω.
βῆ δ' ἰϝῶσ' θαλάμοιο πολυφράδμων Περιλόπεια,
Ἀρτέμιδι ἰκέλη ἠδὲ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.
ἀμφὶ δ' παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεε δακρύσασα.
κῦσε δὲ μιν κεφαλὴν ϝὴ ἄμφω φάεα καλὰ,
παῖδ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.

Ἦλθες Τηλέμαχε γλυκερὸν φάος· ὄφρα τ' ἐγώγε
ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ὤχεο νηῒ πυλόνδε
λάθρη ἐμοῦ ἀέκητι φίλης μετὰ πατρὸς ἀκουήν.
ἀλλ' ἄγε μοι κατάλεξον ὅπως ἰδήτυσας ὀπωπῆς.

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
μῆτερ ἐμὴ, μή μοι γόον ὄρνυθι, μηδέ μοι ἦτορ
ϝὶ σάθεσιν ὄρινε, φυγόντι πὴρ ἀπτερὼ ὀλέθρου.
ἀλλ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵματ' ἑλοῦσα,
εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
εὔχεο πᾶσι θεοῖσι τελήεσσας ἑκατόμβας
ῥέξειν, αἴκέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσῃ.
αὐτὰρ ἐγὼν ἀγορὴνδε ἐλεύσομαι, ὄφρα καλέσσω
ξεῖνον ὅτις μοι κεῖθεν ἅμ' ἕσπετο νισομένοιϝιν.
τὸν μὲν ἐγὼ πρόπεμψα σὺν αὐτοδίοις ἑτάροισι·
πέμπειν δέ μιν ὤϝγα πρὸς οἶκον ἄγοντα
ϝὸν ὑπέως φιλέειν τε τίειν θ' ὁσίην τε ἑλέσθαι.

Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν. τῇ δ' ἄπτερος ἔπτο μῦθος·
ἣ δ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵματ' ἑλοῦσα,
εὔχετο πᾶσι θεοῖσι τελήεσσας ἑκατόμβας
ῥέξειν, αἴκέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσῃ.
Τηλέμαχος δ' ἄρ' ἔπειτα δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει
ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷ γε κύνες ποδὰς ἀργοὶ ἕποντο·
θαυμαίνετο δ' ἄρα ϝῷ γε χάριν κατέχυθεν Ἀθήνη·
τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπωρχόμενον θηεῦντο.
ἀμφὶ δὲ μιν μνησῆρες ἀγακλυτοὶ ἠγερέθοντο
ἑδνὰ ἀγορεύοντες, κακὰ δ' φρεσὶ βυσσοδόμευον.
αὐτὰρ ὁ τῶν μὲν ἔπειτα ἀλεύατο πολλὰ ὁμίλου,
ἀλλ' ἵνα Μέντωρ ἧστο ϝὴ Ἄντιφος ἠδ' Ἀλιθέρσης,
οἵ τέ οἱ ἔϝξ ἀρχῆς πατρώϊοι ἦσαν ἑταῖροι,
ἔνθα καθέζετ' ἰὼν· τοὶ δ' ἐξερέεινον ἕκαστα.
τοῖς δ' ὦκὺς Πείραιος ἀρηϊφίλους ὑπαγύνων ἦλθεν,
ξεῖνον ἄγων ἀγορήνδε διὰ πτόλιν· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
Τηλέμαχος ξείνοιο ἑκὰς τράπετ', ἀλλὰ πρὸς αὐτὸν
ἦ ϝὴ Πείραιος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν,

Τηλέμαχ', αἶψ' ὄρσωον ἐμὴν ποτὶ δῶμα γυναῖκας,
ὥς τοι δῶρ' ἀποπέμψω ἃ τοι Μενέλαος ἔδωκε.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
Πείραι', ὅ γάρ τ' οἶδα ὅπως ἔσται τάδε ἔργα·
εἴ κεν ἐμὲ μνησῆρσιν ἀγακλυτοῖσϝι μεγάροισι
λάθρη κτείναντες, πατρώϊα πάντα δάσσωνται,
αὐτὴν ἔχοντά σε βάλεμ' ἐπαυρέμεν ἤτινα τῶνδε·

ἢ δ' ὑ-

εἰ δ' ἐγὼ τοῦτοισι φόνον καὶ κῆρα φυτεύσω,
δὴ τότε μοι χαίροντι φέρειν πρὸς δώματα χώρῳ.
Ως εἰπὼν, ξεῖνον ταλαπείριον ἦγε δόμονδε.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
χλαῖναν μὲν κατέθηκε κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
δῦν δ' ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέσας λόσαντο.
τοὺς δ' ὑδὶ δῦν δμῳαὶ λοῦσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας ὄλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας,
ἐκ ῥ' ἀσαμίνθου βάντες ὑδὶ κλισμοῖσι κάθιζον.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα,
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δ' ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
εἴδλατα πολλ' ὤν θεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
μήτηρ δ' αὐτίον ἷζε παρὰ σταθμὸν μεγάροιο,
κλισμῷ κεκλιμένη, λεπτὴ δὲ πλάκας ῥωφῶσα·
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον,
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἦντο,
τοῖσι δ' ἔπειτα μύθων ἦρχε πορίφρων Πηνελόπεια,
Τηλέμαχ', ἦ ῥα ἐγὼν ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα
λέξομαι εἰς εὐνὴν ἣ μοι στονόεσσα τέτυκται,
αἰεὶ δάκρυσι' ἐμοῖσι παφυρμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσεὺς
ᾤχετ' ἅμ' Ἀτρεΐδῃσιν ὑπὲρ Ἴλιον· οὐδέ μοι ἔτλης
πρίν ἐλθεῖν μνηστῆρας ἀγαυοὺς εἰς τόδε δῶμα,
νόστον σὸν πατρὸς σάφα εἰπέμεν εἴτε πύθεσθαι.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
τοι γάρ ἐγώ τοι μῆτερ ἀληθείην κατὰ λέξω·
ἤλθομεν εἰς τε Πύλον πρὸς Νέστορα ποιμένα λαῶν.
δεξάμενος δέ μ' ἐκεῖνος ἐν ὑψηλοῖσι δόμοισιν,
ἐφράσατο φιλέως, ὡσεί τε πατὴρ ἑὸν υἱὸν
ἐλθόντα χρόνιον νέον ἄλλοθεν, ὣς ἐμὲ κεῖνος
ἐν δυσὶ καὶ ἐμοῖς ἐκόμιζε σὺν ὑιάσι κυδαλίμοισιν.
αὐτὰρ ὁ Δυσῆος ταλασίφρονος οὔτι ἔφασκε
ζωὸς ὅ γ' ἐν δήμῳ γε πατρώϊον ἔμμεν ἀκοῦσαι,
ἀλλά μ' ὅ γ' ἀτρεΐδην δουρικλυτὸν Μενέλαον
ἵπποισι προΐπεμψε καὶ ἅρμασι κλυτοῖσιν.
ἔνθ' εἶδον Ἀργείην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα τ' πολλὰ
Ἀργεῖοι Τρῶες τε θεῶν ἰότητι μόγησαν.
εἴρετο δ' αὐτίκ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
ὅντιν χρῄζων ἱκόμην λακεδαίμονα δῖαν.
αὐτὰρ ἐγὼ τῷ πᾶσαν ἀληθείην κατέλεξα.
καὶ τότε δὴ μ' ἐπέεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Ω πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατεροφρόνου εὐνὴν ἐφ' υἱὸν
ἤθελον ἔννυθλῶαι ἀνάλκιδα δὲ αὐτοὶ ἔασκον. (νῦν
ὡς δ' ὅτε τ' ἐν ξυλόχῳ ἐλάφου κρατεροῖο λέοντος
νεβρὸς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνούς,
κνημοὺς ἐξερέουσα καὶ ἄγκεα ποιήεντα
βόσκομένη, ὃδ' ἔπειτα ἑλὼ εἰσήλυθεν ὕλην,
ἀμοτέροισι δ' οἷσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν·
ὣς Ὀδυσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
τοῖος ἐὼν οἷός ποτ' ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Λέσβῳ
ἐξ ἔριδος φιλομηλείδην ἐπάλαισεν ἀνασσὰς,
κὰδ δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί·
τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεύς.

sin ego his eadem & mortem patrauero,
tunc mihi gaudenti portato ad domos gaudens.
Sic loquutus, hospitem miserum duxit in domum.
at postquam peruenerunt ad domos bene habitatas,
uestem quidem deposuerunt in lectis sedibusq;:
inq; solia ingressi bene polita lauati sunt.
hos autem postquam famulæ lauarũt & unxerunt oleo,
circumq; hos uestes preciosas iecerunt & interulas,
ex solio egressi in sedibus sederunt.
aquam autem serua gutturnio infudit portans,
pulchro, aureo, super argenteo lebete,
ad lauandum: iuxta autem politam extendit mensam.
panem autem uerenda proma apposuit portans,
cibos multos imponens, gratificans de præsentibus.
mater autem contrà sedit ad parietem domus,
sellæ incumbens, tenues lanas uertens.
hi autem in cibos promptos appositos manus iecerunt.
at postquam potus & cibi desiderium eiecerunt,
his uerbis incepit prudens Penelope:
Telemache, equidem cœnaculo conscenso Penelope Telemacho.
cubabo in lectum qui mihi miserabilis est,
semper lachrymis meis irrigatus, ex quo Vlysses
iuit cum Atridis ad Ilium: neq; mihi sustinuisti
antequam uenirent proci superbi in hanc domum,
reditum tui patris apertè dicere siquibi audiuisti.
Hanc autẽ rursus Telem. prudens contra allocutus est: Telemach. mutat de suo nauigatione.
tibi uerò ego tibi mater ueritatem narrabo:
iuimus in q; Pylum & Nestorem pastorem populorum.
exceptum autem me ille in altis domibus,
amantissimè tractauit, tanquam pater suum filium
reuersum longo post tempore recens aliunde, sic me ille
studiosè curauit cum filiis gloriosis.
at Vlyssem miserum nunquam dixit
uiuum neq; mortuum ex terrestrium ullo audiuisse,
sed me ad Atridem lancea inclytum Menelaum
equis dimisit & curribus conglutinatis.
illic uidi Argiuam Helenam, cuius gratia multi
Argiui Troianiq; Deorum uolantate laborauerunt.
interrogauit autem statim postea uoce bonus Menelaus
quo indigens uenissem Lacedæmonem diuinam.
at ego huic omnem ueritatem dixi.
& tunc me uerbis respondens allocutus est:
Papæ, utiq; ualde fortis uiri in lecto
uoluerunt dormire imbelles ipsi.
sicut quando in saltu cerua fortis leonis
hinnulis cubitum positis iuuenibus lacte nis,
tolles inquirit & ualles herbosas
pascens, hic autem postea illius ingreditur in cubile,
ambobusq; illis inuitam mortem infert:
sic Vlysses illis turpem mortem inferet.
utinam enim ô Iupiter pater, & Minerua & Apollo,
talis ens qualis olim bene ædificata in Lesbo
ex prouocatione cum Philomelidæ luctatus est surgens,
deiecitq; fortiter, gauisi sunt autem omnes Achiui:
talis ens cum procis uersaretur Vlysses.

αὶ γ' πολλοὶ

πάντες

omnes breuis æui fierent & amararum nuptiarum.
hæc autem quæ me interrogas & precaris, non ego
alia præter uerum dicam declinando, neq; decipiam.
sed quæ quidem mihi dixit senex marinus uerax,
horum nullum tibi ego occultabo uerbum neq; abscondã.
dixit ipsum hic in insula uidisse duros dolores habẽtem,
Nymphæ in domibus Calypsus, quæ ipsum ui
tenet: hic a non potest suam in patriam terram uenire.
non enim ei adsunt naues remigabiles, & socij
qui & ipsum mittant in lata dorsa maris.

Sic dixit Atrides lancea inclytus Menelaus.
his perfectis redij: dederunt autem mihi uentum
immortales, qui me uelociter dilectã in patriã miserunt.

Sic dixit. huic autem animum in pectoribus monit.
his autem & locutus est Theoclymenus diuinus:
ô uxor uenerabilis Laertiadæ Vlyssis,
iste quidem non apertè scit: meum autẽ attende uerbum:
uerè enim tibi uaticinabor, neq; occultabo:
sciat nunc Iupiter primum deorum, hospitalisq; mensa,
domusq; Vlyssis strenui quam adueni,
quòd equidem Vlysses iam in patria terrâ
sedens uel serpens, hæc audiens mala opera,
est, at procis malum omnibus molitur.
talc augurium ego bene tabulata in naui
sedens obseruaui, & Telemacho clamaui.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
utinam hoc hospes uerbum perfectum sit:
næ citò cognosceres amicitiam q; multaq; dona
ex me, ut aliquis te occurrens beatum ferret.

Sic hi quidem talia inter se loquebantur:
proci autem ante Vlyssis domum
discis delectabantur & iaculis iaculantes
in facto pauimento, ubi antea contumeliam exercebant.
sed quando iam cœnandi tempus erat, & uenerunt oues
undiq; ex agris, hi autem duxerunt qui antea,
tunc ipsis dixit Medon, (hic enim maximè
placebat præconum, & ipsis aderat conuiuio)
iuuenes, postq; iã omnes delectati estis mente certamini-
ite ad domos, ut paremus conuiuium. (bus,
nonænim malum est suo tempore cœnam capere.

Sic dixit. hi autem surgentes iuerunt domum quisq;
at postquam iuerunt domos bene habitatas,
uestes quidem deposuerunt in sedibus thronisq;,
hi autẽ sacrificauerunt oues magnas & pingues capras:
sacrificauerunt aũt sues pingues & bouem armẽtalem,
conuiuium parantes. hi autem ex agro ad urbem
contendebant Vlyssesq; ire & diuinus Subulcus.
his autem uerbis incepit Subulcus princeps uirorum:

Hospes, quoniam postea ad urbem ire cupis
hodie, sicut iussit dominus meus, certè te ego
hic uellem prædij custodem fieri:
sed uereor & timeo ne me postea
obiurget. difficiles autem dominorum sunt minæ.
sed age nunc eamus. iam enim processit maximè
dies, at citò adueſpera frigidius erit.

ωάντες κ' ὠκύμοροί τε γεγοίατο πικρόγαμοί τε.
ταῦτα δ' ἃ μ' εἰρωτᾷς καὶ λίσσεαι, οὐκ ἂν ἔγωγε
ἄλλα πρὸξ ἔπποισι παρακλιδὸν, οὐδ' ἀπατήσω.
ἀλλὰ τὰ μὲν μοι ἔειπε γέρων ἅλιος νημερτὴς,
ὧν οὐδέ τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ' ὑπάκουσα.
φῆ μιν ὅδ' γε νήσῳ ἐνὶ πείρατ' ἄλγε' ἔχοντα,
νύμφης γε μεγάροισι Καλυψοῦς, ἥ μιν ἀνάγκη
ἴσχει· ὁ δ' οὐ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι, καὶ ἑταῖροι
οἵ κέ μιν ὠπίσσω πομπεύσειαν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.

Ὡς ἔφατ' ἀτρεΐδης δουρικλυτὸς Μενέλαος·
τοῦτε τελευτήσας νεόμην· ἔδοσαν δέ μοι δῶρον
ἀθάνατοι, οἵ μ' ὦκα φίλῳ ἐνὶ πατρίδ' ἔπεμψαν.

Ὡς φάτο· τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος θεοειδὴς,
ὦ γύναι ἀλλοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
ἣ τοι ὅδ' ἀσάφα οἶδε· ἐμεῖο δὲ σὺ πύθεο μύθου·
ἀτρεκέως γάρ σοι μαντεύσομαι, οὐδ' ὑπακούσω·
ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε τράπεζα,
ἑστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω,
ὡς ἤτοι Ὀδυσεὺς ἤδη γε πατρίδι γαίῃ
ἥμενος ἢ ἕρπων, τάδε γιγνώσκων κακὰ ἔργα,
βάλλει, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πᾶσι φυτεύει.
οἷον ἐγὼν οἰωνὸν ἐϋσσέλμῳ ἐνὶ νηὸς
ἥμενος ἐφρασάμην, καὶ Τηλεμάχῳ ἐγεγώνευον.

Τὸν δ' αὖτε πρόσειπε πολύφρων Πηνελόπεια·
εἰ γὰρ τοῦτ' ξεῖνε ἔπος τετελεσμένον εἴη·
τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
ἐξ ἐμέθεν, ὡς ἄν τις σε σαώσαντόμενον μακαρίζοι.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
μνηστῆρες δ' ἧρ' ἀρχοὶ Ὀδυσῆος μεγάροιο
δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέῃσιν ἰόντες
ἐν τυκτῷ δ' ἀπέλῳ, ὅθι πρὶν πάρος ὕβριν ἔχεσκον.
ἀλλ' ὅτε δὴ δεῖπνόν γε λύκος ἐλίσσων ἐπήλυθε μῆλα
πανύστατος, οἱ δ' ἤγαγον οἱ τοπάρος πάρ,
καὶ τότε δὴ σφίσιν εἶπε Μέδων, (ὃς γάρ ῥα μάλιστα
τῶν δαιτυμόνων κεκέχρητο, καί σφιν πάρεγίνετο δαιτὶ)
κοῦροι, ἐπεὶ δὴ πάντες ἐτέρφθητε φρένα θυμῷ,
δόρπεσθε πρὸς δώμαθ', ἵν' ὑμῖν αὖτε πάσσω.
ὡς μὲν γάρ τι χέρειον ἐν ὤρῃ δεῖπνον ἑλέσθαι.

Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' αὖσαντες ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστοι·
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
οἱ δ' ἱερεύον ὄϊς μεγάλας καὶ πίονας αἶγας·
ἱερεύον δ' ὗας σιάλους καὶ βοῦν ἀγελαίην,
δαῖτ' ἐντυόμενοι. τοὶ δ' ἐξ ἀγροῖο πόλινδε
ὤτρυνον· Ὀδυσεὺς τ' ἰφθίμη δ' ἵετο ὑφορβός.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,

Ξεῖν', ἐπεὶ ἆρ δὴ ἥπειρόν γε πόλιν δὲ ἰέναι μνηστῆρες
σήμερον, ὡς ἐπέτελλον ἄναξ ἐμός, ἦ σ' αὖ ἔγωγε
αὐτοῦ βουλοίμην σαόων ὑφορῆα γενέσθαι·
ἀλλὰ τὸν αἰδέομαι, μὴ δείσῃς μή μοι ὀπίσσω
νεικείῃ. χαλεπὰ δ' ἐστὶν ἀνάκτων εἰσὶν ὁμοκλαί.
ἀλλ' ἄγε νεῦ ἴομεν. δὴ γὰρ μέμβλωκε μάλιστα
ἦμαρ, ἀτὰρ τάχα τοι αὖτι ἔσεται ῥίγιον ἑσπέρας.

Hunc

o Τὸν

Τὸν δ' ἀπαμείβομενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
γιγνώσκω, φρονέω τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις. (σεῦ,
ἀλλ' ἴομεν· σὺ δ' ἔπειτα διαμπερὲς ἡγεμόνευε.
δὸς δέ μοι ἔμπεδόν τοι ῥόπαλον τετμημένον ἔμμεν,
σκηρίπτεσθ', ἐπεὶ φάτ' ἀρισφαλὲς ἔμμεναι ὁδόν.
ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἀεικέα βάλλετο πήρην
πυκνὰ ῥωγαλέην· φῶ δ' ἧς στρόφος ἦεν ἀορτήρ.
Εὔμαιος δ' ἄρα οἱ σκῆπτρον θυμαρὲς ἔδωκεν.
τὼ βήτην. σάφα μὲν κύνες ἔμμενον ἠδὲ βοτῆρες
ῥύατ' ὀπιδεύοντος. ὁ δ' ὃν πόλιν ἤγαγε ἄνακτα
πτωχῷ λυγαλέῳ γήραλέῳ κακὸν ἠδὲ γέροντι,
σκηπτόμενον· τὰ δ' λυγρὰ περὶ χροῒ εἵματα ἕστο.
ἀλλ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ὁδοῦ κάτα παιπαλόεσσαν
ἄσιον ἐγγὺς ἔσαν, ὅθεν ὕδατος ἀρτύετο πιδὴ
τυκτὴν, καλλίροον, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται,
τὴν ποίησ' Ἴθακος καὶ Νήριτος ἠδὲ Πολύκτωρ·
ἀμφὶ δ' ἄρ' ἀλγείρων ὑδατοτρεφέων ἦν ἄλσος
πάντοσε κυκλοτερές, κατὰ δ' ψυχροῦ ῥέεν ὕδωρ
ὑψόθεν ἐκ πέτρης· βωμὸς δ' ἐφύπερθε τέτυκτο
Νυμφάων, ὅθι πάντες ὁδῖται θύεσκον ὁδῖται·
τῇσι σφέας ἐκέχαν' υἱὸς Δολίοιο Μελανθεύς,
αἶγας ἄγων αἳ πᾶσι μετέπρεπον αἰπολίοισι,
δαῖτηνον μνησήρεσσι· δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆε.
τοὺς δ' ἐν ἰδὼν νείκεσσεν, ἐπὶ τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε
ἔκπαγλον καὶ ἀεικές· (ὄρινε δ' ἐκῆρ' Ὀδυσῆα·)
νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ κακὸς κακὸν ἡγηλάζει·
ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον.
πῆ δὴ τόνδε μολοβρὸν ἄγεις ἀμείγαρτε συβῶτα,
πτωχὸν αἰνήμορον, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρα;
ὃς πολλῇσι φλιῇσι παρασχὰς φλίψεται ὦμους,
αἰτίζων ἀκόλους, οὐκ ἄορας οὐδὲ λέβητας.
τόν κ' εἴ μοι δοίης σαθμῶν ῥυπῆρα γενέσθαι,
σηκοκόρον τ' ἔμμναι, θαλλόν τ' ἐρίφοισι φορῆσαι,
καί κεν ὀρὸν πίνων, μεγάλων ὤιγενίδα θέτο.
ἀλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κάκ' ἔμμαθεν, οὐκ ἐθελήσει
ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσσων κατὰ δῆμον
βούλεται αἰτίζων βόσκειν ἣν γαστέρ' ἄναλτον.
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τόδε καὶ τετελεσμένον ἔσται·
αἴ κ' ἔλθῃ πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο,
πολλά οἱ ἀμφὶ κάρῃ σφέλαι αὐδρῶν ἐκ παλαμάων
πλῆραι ἀποτρίψουσι, δόμον κάτα βαλλομένοιο.

Ὡς φάτο· δὴ πρὸς ἰὼν λὰξ γῶθεν ἀφραδέεσσιν
ἐγκίχη· ὀδὲ μιν ἐκὼν ἀταρπιτὸν ἐξυφέλιξεν,
ἀλλ' ἔμεν' ἀσφαλέως. ὁ δ' ἐμβρίμησεν Ὀδυσεύς,
ἠὲ μετὰ ἕξας δοπάλῳ ἐκ θυμὸν ἔλοιτο,
ἦ πρὸς γαῖ ἐλάσειε κάρη, ἀμφ' ὀδὸν ἀείρας,
ἀλλ' ἐπετόλμησε, φρεσὶ δὲ ἔσχε. τὸν δ' συβώτης
νείκεσεν ἄντα ἰδών· μέγα δ' εὐξάμενος χεῖρας ἀνέσχεν,
Νύμφαι κρηναῖαι, κοῦραι Διός, εἴποτ' Ὀδυσεὺς
ὔμμ' ὤπτη μηρί' ἐκηε καλύψας πίονι δημῷ
ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων, τόδέ μοι κρήηνον ἐέλδωρ,
ὡς ἔλθοι μὲν κεῖνος ἀνήρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων·
καί κε τοι ἀγλαΐας γε διασκεδάσειεν ἁπάσας,
τὰς νῦν ὑβρίζων φορέεις, ἀλαλήμενος αἰεὶ
ἄστυ κατ', οὐδὲ μᾶλλον κακοὶ φθείρουσι νομῆας.

Hunc autem respondens allocutus est prudens Vlysses:
cognosco, mente teneo: hæc intelligenti iubes.
sed eamus: tu deinde planè duc.
da autem mihi si cubi baculum incisum est,
ad innitendū, quoniam dicitis valde difficilē esse iam.
dixit, & circum humeros turpem posuit peram
multis locis laceram: cui tortum inerat lorum.
Eumæus autem ei baculum gratum dedit. Vlysses ingreditur mendicus urbem.
hi iuerunt. prædium autem canes & pastores uiri
custodiebant à tergo manētes. hic a. in urbē duxit regem
pauperi tristi similem & seni,
innitentem: illaq; tristia circū corpus uestimēta indutus
sed quando iam euntes uiam per asperam (erat.
urbem prope erant, & ad fontem perucnerant
factum, pulchrè fluentem, unde aquabantur ciues,
quem fecerat Ithacus & Neritus & Polyctor:
circum autem alnorum aquaticarum erat nemus
undiq; rotundum, frigida autem defluebat aqua
altè ex petra: ara autem desuper facta erat
Nympharum, ubi omnes sacrificabant uiatores:
illic ipsos inuenit filius Dolij Melanthens,
capras ducens quæ omnibus antecellebant gregibus,
cænam procis: duo autem simul sequebantur pastores.
hos uisos obiurgauit, uerbumq; dixit, denominauitq;
terribiliter & indecenter: (monuit autē animum Vlyssis)
nunc quidem omnino malus malum ducit: Melanthij iurgia in Vlyssen.
ut semper similem ducit Deus ad similem.
quò iam hunc deuoratorem ducis magne Subulce,
mendicum molestum, conuiuiorum perniciem?
qui multis liminibus astans franget humeros,
petens frusta, non enses neq; lebetes.
hunc si mihi dares stabulorum custodem fieri,
gregisq; speculatorem esse, nutrimentūq; hœdis portare,
equidem serum bibens, magnum femur consequeretur.
sed quoniam opera mala didicit, non uolet
opus adire, sed timens in populo
uult petens pascere suum uentrem insatiabilem.
sed edico hoc, & perfectum erit:
si iuerit ad domos Vlyssis diuini,
multa ei circum caput scabella uirorum ex manibus
latera excruciabunt per domum percusso.

Sic dixit: & præteriens calce irruit infipientia Melanthius Vlyssem ferit.
coxæ: neq; ipsum extra uiam excussit,
sed mansit firmè. cogitauit autem Vlysses,
an irruens baculo animum auferret,
an ad terram deijceret caput, ad solum extollens,
sed duranit, animumq; cohibuit. illum autem Subulcus
increpuit cōtra intuitus: ualde a precatus est manus at-
Nymphæ fontanæ, filiæ Iouis, si unquā Vlysses (tollens:
uobis femora combussit cooperiens pingui adipe
agnorum & hœdorum, hoc mihi perficite uotum,
ueniat ille uir, ducatq; ipsum deus:
næ tibi lætitias dissiparet omnes,
quas nunc proteruiens fers, errans semper
per urbem: at pecora mali corrumpunt pastores.

Τὸν

Hunc

Hunc autẽ rursus alloc. est Melanthius custos caprarũ:
papæ, quid dixit canis astutias sciens,
hunc aliquando ego in naui bene tabulata nigra
agam lõgè ab Ithaca, ut mihi uictum multum inueniat.
utinã enim Telemachũ interficiat argẽtei arcus Apollo
hodie in domibus, uel à procis interficiatur,
nam Vlyssi quidem procul perijt red:tus dies.

Sic loquutus, hos quidem liquit illic placidè euntes:
at ipse iuit: ualde autem celeriter domos peruenit regis.
statim autem introiuit, cum autem procis sedit
contra Eurymachum: hunc enim amabat maximè.
huic quidẽ carnium partẽ apposuerunt qui laborabant:
panem autem ueneranda proma apposuit ferens,
ad comedendum. propè aũt Vlysses & diuinus Subulcus
steterunt uenientes. circum autem ipsos uenit sonitus
citharæ concanæ: & illis cœpit canere
Phemius. at ille manu capiens allocutus est Subulcum:
Eumæe, utiq; hæ sunt ædes pulchræ Vlyssis,
faciles autem sunt cognitu etiam inter multas uisu.
ex alijs aliæ sunt: ornatum est autem eis atrium
muro & septis, ianuæ autem bene munitæ sunt
bifores: non aliquis ipsam uir expugnaret.
cognosco autem quòd multi in ipsa conuiuia faciunt
uiri: quoniam nidor quidem ascendit, at cithara
sonat, quam conuiuio Dei fecerunt sociam.

Hunc autem respondẽs allocutus es Eumæe subulce:
facilè nosti: siquidem ne cætera quidem es bardus.
sed age iam consultemus quomodo erunt hæc opera.
uel tu primus ingredere domos bene habitatas,
accede autem procos, ego autem remanebo hic:
fin uis, remane, ego autem uadam antè.
neq; tu tarda, ne quis te extra conspicatus
uel percutiat, uel pellat: hæc te consultare iubeo.

Huic autem respondit postea prudens Vlysses:
scio, teneo: hæc intelligenti iubes:
sed uade antè, ego autem remanebo hic:
non sum enim plagarum insçius, neq; ictuum.
audens mihi animus, quoniam mala multa passus sum
undis & in bello: cum etiam hoc illis fiat.
uentrem autem baudquaquam est abscondere cupidum 40
perditum, qui multa mala hominibus dat.
cuius gratia & naues bene translatæ armantur
pontum in indomitum, mala inimicis portantes.

Sic hi quidem talia inter se dicebant:
canis autem caputq; & aures iacens eleuauit
Argus Vlyssis calamitosi, quem quondam ipse
nutrierat, neq; fruitus erat: antè autem in Ilium sacrum
iuerat. hunc autem antè ducebant iuuenes uiri
capras in syluestres, & cernos, & lepores.
tunc iacebat abiectus absente Vlysse,
in multo stercore, quod eius ante ianuas,
mulorumq; boumq; affatim fusum erat: donec ducerent
serui Vlyssis nemus magnum stercorantes.
illic canis iacebat Argus plenus muscarum.
is tunc ut agnouit Vlyssem propè entem,

cauda

Τὸν δ' αὖτε πρόσφατε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
ὦ πόποι, οἷον ἔειπε κύων ὀλοφώια εἰδὼς,
τόν ποτ' ἐγὼν ὦδε νηὸς εὐσταθέος μελαίνης
ἄξω τῆλ' Ἰθάκης, ἵνα μοι βίοτον πολὺν ἄλφοι.
αἲ γὰρ Τηλεμάχοιο βάλοι ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
σήμερον ἐν μεγάροις, ἢ ὑπὸ μνηστῆρσι δαμείη,
ὡς Ὀδυσῆί γε τηλοῦ ἀπώλετο νόστιμον ἦμαρ.

Ὡς εἰπὼν, οὖδας μὲν λίπεν αὐτόθι ἦκα κιόντας·
αὐτὰρ ὁ βᾶ· μάλα δ' ὦκα δόμους ἵκανεν ἄνακτος.
αὐτίκα δ' εἴσω ἴεν, μετὰ δ' μνηστῆρσι κάθιζεν
αὐτίον Εὐρυμάχου· τὸν γὰρ φιλέεσκε μάλιστα.
τοῦ δὲ παρὰ μὲν κρειῶν μοῖραν θέσαν οἱ πονέοντο·
σῖτον δ' αὖ δοίπη ταμίη πρόβαλε φέρουσα,
ἐδμεναι. ἀγχίμολον δ' Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
στίχε ἰὼν ἐχομένω. πρὸς δ' σφέας ἆλτο φόρμιγγος γλαφυρῆς· αὐτὰρ ὁ χεῖρας ἑλὼν προσέφατε συβώτην,
Εὔμαι', ἦ μάλα δὴ τάδε δώματα κάλ' Ὀδυσῆος,
ῥεῖα δ' ἀρίγνωτ' ὄδ', καὶ ἐν πολλοῖσιν ἰδέσθαι.
ἕρκεϊ ἑρμῶν ἕρκος ἐσίν· ἐπίσκηπται δὲ οἱ αὐλὴ
τοίχῳ καὶ θριγκοῖσι, θύραι δ' ὀυρηχόθι εἰσὶ
δικλίδες· ὄκ ἄν τις μιν ἀνὴρ ὑπερφιάλως ἀλεγύνοι.
γιγνώσκω δ' ὅτι πολλοί ἐν αὐτῷ δαῖτα τίθενται
ἄνδρες· ἐπεὶ κνίσσης μὲν ἀϋτμὴ βῶν, ἐν δ' ἐμὲ φόρμιγξ
ἧπται, ἣν ἄρα δαιτὶ θεοὶ πεῖσαν ἑταίρῳ.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
ῥεῖ' ἔγνως· ἐπεὶ οὐδὲ τάδ' ἄλλα πόρῃσι· ἀνόημον.
ἀλλ' ἄγε δὴ φραζώμεθ' ὅπως ἔσαι τάδε ἔργα.
ἦε σὺ πρῶτος ἐσελθὲ δόμους εὖ ναιεταόντας,
λύσεο δ' ἣ μνηστῆρας, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὖτ'·
εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπίμεινον, ἐγὼ δ' ἔμι πρόπαροιθε.
μηδὲ σὺ δηθύνειν, μή τις σ' ἔκτοσθε νοήσας
ἢ βάλῃ, ἢ ἐλάσῃ· τάδε σε φράζεσθαι ἄνωγα.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς·
γιγνώσκω, φρονέω· τὰ γε δὴ φρονέοντι κελεύεις·
ἀλλ' ὄρχου πρόπαροιθεν, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὖτ'.
οὐ γάρ τι πληγέων ἀδαήμων, οὐδὲ βολάων.
τολμήεις μοι θυμός, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πεπόνθα
κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.
γαστέρα δ' ὅππως οὐκ ἀποκρύψαι μεμαυῖα
οὐλομένην, ἣ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσι.
τῇ γέ καὶ νῆάς γε εὐζυγοι ὁπλίσσονται
πόντῳ ἐπ' ἀτρύγετον, κακὰ δυσμενέεσσι φέρουσαι.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
αὖ ἦ κύων κεφαλήν τε καὶ οὔατα κάββαλε ἔχγν
Ἄργος Ὀδυσσῆος τλαλασίφρονος, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς
θρέψε μὲν, οὐδ' ἀπόνητο· πάρος δ' εἰς Ἴλιον ἱερὴν
ὦχε. τὴν ἦ πάροιθεν ἀγίνεσκον νέοι ἄνδρες
αἶγας ἐπ' ἀγροτέρας, ἠδὲ τρώκας, ἠδὲ λαγωούς.
κεῖτο τότε κεῖθ' ἀποθέσος † ἀποιχομένοιο Ὀδυσῆος,
ἐν πολλῇ κόπρῳ, ἣ οἱ πρόπαροιθε θυράων,
ἡμιόνων τε βοῶν τε ἅλις πέλεν· ὄφρ' αὖ ἄγοιεν
δμῶες Ὀδυσῆος τέμενος μέγα κοπρήσοντες.
ἔνθα κύων κεῖτ' Ἄργος ἐπιπλειὼν κυνοραιστέων.
δὴ τότε γ' ὡς γνόησεν Ὀδυσῆα ἐγγὺς ἐόντα,

mius
ĩcus.

ter mul-
ũ malo/
n causa.

yſſes ab
go cane
oſcitur

al. ἀπεχομένοιο
αὖτις.

ἐρῆ μιν ῥ' ὅγ' ἔσηνε, κύ' ἔατα κάββαλεν ἄμφω·
ἄεσεν δ' ὀκ ἔτ' ἔπειτα δυσήσατο οἷο ἄνακτος
ἐλθέμεν. αὐτὰρ ὁ νόσφιν ἰδ' ὧν ἀπομόρξατο δ' ἄκρυ,
ῥεῖα λαθὼν Εὔμαιον· ἄφαρ δ' ἐρεείνετο μύθῳ,
Εὔμαι', ἦ μάλα θαῦμα, κύων ὅδε κεῖτ' ἐνὶ κόπρῳ·
καλὸς μὲν δέμας ἐστὶν, ἀτὰρ πόδε γ' ὁ σάφα οἶδα
εἰ δ' ἠὲ καὶ ταχὺς ἔσκε θέειν ὧδ' εἶδος τῷδε,
ἢ αὔτως, οἷοί τε τραπεζῆες κύνες αὐδῆρῳ
γίγνονται, ἀγλαΐης δ' ἕνεκεν κομέουσιν ἄνακτες.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος πιφαύσκεις Εὔμαιε συβώτα,
καὶ λίην αὐδρός γε κύων ὅδε τηλε θανόντος.
εἰ τοιόσδ' εἴη ἡ μὲν δέμας ἠδὲ καὶ ἔργα
οἷόν μιν Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
αἶψά κε θηήσαιο ἰδὼν ταχυτῆτα καὶ ἀλκήν.
ὃ μὲν γάρ τι φύγεσκε βαθείης βήσσης ὕλης
κνώδαλον, ἠὲ καὶ ἄλλο· καὶ ἴχνεσι γὰρ πιφύκει·
νῦν δ' ἔχεται κακότητι, ἄναξ δέ οἱ ἄλλοθι πάτρης
ὤλετο· τὸν δ' ἀγύμναῖδες ἀκηδέες ὀ κομέουσι.
δμῶες δ' εὖτ' ἂν μηκέτ' ὑπ' ἠνορέωσιν ἄνακτες,
οὐκ ἔτ' ἔπειτ' ἐθέλουσιν ἐναίσιμα ἐργάζεσθαι.
ἥμισυ γάρ τ' ἀρετῆς ἀποαίνυται εὐρύοπα Ζεὺς
ἀνέρος, εὖτ' ἂν μιν κατὰ δούλιον ἦμαρ ἕλησιν.
Ὡς εἰπὼν, εἰσῆλθε δόμους εὖ ναιετάοντας·
βῆ δ' ἰθὺς μεγάροιο μετὰ μνηστῆρας ἀγαυούς.
Ἄργον δ' αὖ κατὰ μοῖρ' ἔλαβεν μέλανος θανάτοιο,
αὐτίκ' ἐπεὶ δὴ τόν γε Ὀδυσσῆα εἰκοστῷ γνῶναι τῷ.
τὸν δ' πολὺ πρῶτος ἴδε Τηλέμαχος θεοειδὴς
ἐρχόμενον κατὰ δῶμα συβώτιον· ὦκα δ' ἔπειτα
νεῦσ' ὦπι οἱ καλέσας. ὁ δὲ, παπτήνας ἕλε δίφρον
κείμενον, ᾧθα δ' ὅ γε δαιτρὸς ἐφίζεσκεν κρέα πολλὰ
δαιόμενος μνηστῆρσι δόμον κάτα δαινυμένοισιν.
τὸν κατέθηκε φέρων πρὸς Τηλεμάχοιο τράπεζαν
αὐτίον· ᾧθα δ' ἄρ' αὐτὸς ἐφέζετο. τῷ δ' ἄρα κῆρυξ
μοῖραν ἑλὼν ἐτίθει, κανέοις τ' ἐκ σῖτον ἄειρας.
ἀγχίμολον δ' ἦ μετ' αὐτὸν ἐδύσετο δῶμα Ὀδυσσεὺς
πτωχῷ λυγαλέῳ φαλίγκιος ἀδρί τε γήρᾳ (σκιὴν,
σκηπτόμενος· τὰ δ' ἦν λυγρὰ πρὶ χροΐ εἵματα ἕστο.
ἕζετο δ' ὕδι μελίνου ἐδὸς ἔντοσθε θυράων,
κλινάμενος σανίδι κυπαρισσίνῃ, ἣν ποτε τέκτων
ξέσσεν ἐῢ σανίδως, καὶ ἐὺ στάθμῃ ἴθυνε.
Τηλέμαχος δ' ὑδὶ οἱ καλέσας πιφύσκετε συβώτῃ,
ἄρσαι δ' ἔλον ἑλὼν πορικαλλέος ἐκ κανέοιο,
καὶ κρέα, ὡς οἱ χεῖρες ἐχανδάνον ἀμφιβαλόντι,
δὸς δὴ ξείνῳ τοῦτα φέρων· αὐτόν τε κέλευε
αὐτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας.
al. προίστη. αἰδὼς δ' ὀκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ αὐδρὶ † πρόσσαι.
Ὡς φάτο. βῆ δ' ἄρα συφορβὸς ἐπὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν·
ἀγχοῦ δ' ἱσάμενος ἔπεα πτερόεντα πιφύσκει·
Τηλέμαχός τοι ξεῖνε δίδοι τάδε, καί σε κελεύει
αὐτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας.
αἰδὼς δ' ὀκ ἀγαθὴ γε πέλει δεδμημένῳ αὐδρὶ πιφύσκειν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος πιφάσκεις πολύμητις Ὀδυσσεὺς
Ζεῦ ἄνα, Τηλέμαχόν μοι ἐν ἀνδράσιν ὄλβιον εἶναι, καὶ οἱ πάντα γένοιτ' ὅσα φρεσὶν ἧσι μενοινᾷ.
ἦ ῥα, καὶ ἀμφοτέρῃσιν ἐδέξατο, καὶ κατέθηκεν
κεῖθι,

canda quidem hic adulatus est, & auret deixit ambo:
prope autem non item potuit suum dominum
uenire. at ille eo procul uiso abstersit lacrymam,
facilè latens Eumæum: statim autem interrogauit uerbo:
Eumæe, certè mirum est, canis hic iacet in fimo:
pulcher quidem corpore est, at hoc non manifestè scio
an etiam uelox fuerit ad currendum in specie hac,
an secus, quales mensarij canes nirorum
sunt, lætitiæ autem gratia nutriunt reges.
Hunc autem respondes allocutus es Eumæe subulce:
& sanè uiri canis hic longè mortui.
si talis esset & corpore & operibus
qualem ipsum ad Troiam iens reliquit Vlysses,
statim admirareris uidens uelocitatem & fortitudinem.
non enim fugiebat profundæ in profunditatibus syluæ
fera quamcunq; uiderat: & uestigijs enim sciebat:
nunc aũt tenetur malo, dominus aũt eius extra patriam
perijt: hunc autem mulieres negligentes non curant.
serui autem quando non amplius imperant domini,
non amplius postea uolunt officium facere.
dimidium enim uirtutis aufert latè sonans Iupiter
uiri, quando ipsum seruilis dies occupat. Ingenium seruitus perit.
Sic locutus, ingressus est domos bene habitatas:
iuit autem rectà domum ad procos superbos.
Argum autem rursus parca accepit nigra mortis,
statim ut uidit Vlyssem nigesimo in anno.
primus autem uidit Telemachus diuinus
euntem in domum Subulcum: celeriterq; deinde
annuit ad se uocãs. at q; ille cum circũspexisset cepit sedẽ
iacentem, ibi coquus sedebat carnes multas
incidens procis in domo conuiuantibus.
hanc deposuit portans ad Telemachi mensam
contra: hic autem ipse sedit. huic autem præco
partem capiens posuit, ex canistroq; panem sublatum,
propè autem posti ipsum intrauit domos Vlyssei,
pauperi tristi similis & seni,
innixus: illaq; tristia circum corpus uestimenta indutus
sedit autem in fraxineo limine intra ianuas, (erat.
innixus limini cyparisseo, quod faber
poliuerat scienter, & ad perpendiculum direxerat.
Telemachus antè ad se uocatum allocutus est subulcum,
paneq; toto sumpto perpulchro ex canistro,
& carnib. quantũ eius manus capiebant cõprehẽdentis:
da hospiti hæc ferens: ipsumq; iube
mendicare prorsus omnes adeuntem procos.
pudor autem non est bonus indigenti uiro adesse. Pudor uel dico mendicitas.
Sic dixit. iuit aũt subulcus postquã uerbum audiuit:
propè autem stans uerba uelocia allocutus est:
Telemachus tibi hospes dat hæc, & te iubet
mendicare prorsus omnes adeuntem procos.
pudorem autem non bonum dicit esse uiro mendico.
Hunc autem respondens allocutus est prudẽs Vlysses
Iupiter rex, Telemachus mihi in uiris beatus sit,
& ei omnia fiant quæcunq; mentibus suis cogitat.
dixit, & ambabus suscepit, & deposuit

ἐνθὲ,

illic, pedes ante, indecenti in pera:
comedit autem sic quando cantor in domibus canebat,
quando his cœnauerat, ille cessauit diuinus cantor,
proci autem tumultuabantur in domibus. at Minerua
prope astans Laertiaden Vlyssem
commouit ut panes à procis congreget,
cognosceretq; quinam essent iusti quiq; iniusti.
sed neq; sic aliquem exempturus erat malo.
ylsses mẽ institit autem ire petiturus commodè à uiro quoq;
atum a- undiq; nanum porrigens, tanquã olim mendicus fuisset.
procos. his autem miserantes dabant, & admirabantur ipsum:
mutuò autem interrogabant quis esset & unde uenisset,
his autem dixit Melanthius custos caprarum:

Audite me proci inclytæ reginæ
hoc de hospite: certè enim antea ipsum uidi.
equidem hunc huc subulcus duxit,
ipsum autem non apertè scio unde genus dicat esse.

Sic dixit. Antinous aũt uerbis obiurgauit subulcum:
timous ô ualde cognite subulce, cur tu hunc ad urbem
cẽset Eu duxisti? an non satis nobis errantes sunt alij
o pro- pauperes tristes, conuiuiorum destructores?
r mendi an te pœnitet quòd nitam edunt regis
n. hic congregati? tu autem & hunc uocasti?

Hunc quem respondẽs allocutus es Eumæe subulce:
Antinoe, non quidem bona licet bonus dicis.
quis enim hospitem uocat alibunde ipse adortus
alium nisi eorum qui opifices sunt?
uatem, uel medicum malorum, uel fabrum lignorum,
uel & magnum cantorem, qui delectet canens?
hi enim inclyti hominum in infinita terra.
at mendicum nemo uocauerit uexaturum seipsum.
sed semper molestus super omnes es procos
seruis Vlysis, præcipuè autem mihi: at ego
non curo, donec mihi prudens Penelope
uiuit in domibus & Telemachus diuinus.

Huic a rursus Telemachus prudẽs cõtra locutus est:
tace, ne mihi huic respondε multum uerbis.
Antinous autem consueuit malè contendere semper
uerbis molestis, quin incitet etiam alios.
dixit, & Antinoum uerba uelocia allocutus est:
lemach. Antinoe, certè me bene pater ut curas filium,
oleti An qui hospitem inssisti à domo exire
oo. uerbo necessario: non hoc Deus perficiat:
da ei capiens: non inuideo: iubeo enim equidem.
neq; quid matrem meam uerere in hoc, neq; aliquẽ alium
seruorum qui in domibus Vlysis diuini.
sed non tibi talis in pectoribus cogitatio.
ipse enim comedere multo mauis quàm dare alij.

Huic autem rursus Antinous respondit locutusq; est:
Telemache altiloque, ui irretente, quid dixisti?
ſi ei tantum omnes darent proci,
eum uel tres menses longè domus detineret.

Sic dixit, & scabellum capiens ostendit mensæ
iacens, quo tenebat magnos pedes connixus.
ei autem alij omnes dederunt, impleuerunt & peram

pane

αὖθι, πόδας πρόπαροιθεν, ἀεικελίης ὑπὸ πήρης·
ἤδιε δ' ὡς ὅτ' ἀοιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄειδεν,
ἔνθ' ὅ γ' ἐλελιπτήκει, ὁ δ' ἐπαύσατο θεῖος ἀοιδός.
μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀν' ὑψόροφα μέγαρα. αὐτὰρ Ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδην πολύμητιν
ὦτρυν' ὡς ἂν πύρνα κατὰ μνηστῆρας ἀγείροι,
γνοίη δ' οἵτινές εἰσιν ἐναίσιμοι οἵτ' ἀθέμιστοι.
ἀλλ' οὐδ' ὣς τιν' ἔμελλ' ἀπαλεξήσειν κακότητος.
βῆ δ' ἴμεν ἀρτήσων ἐπὶ δεξιὰ φῶτα ἕκαστον,
πάντοσε χεῖρ' ὀρέγων, ὡσεὶ πρὸ πτωχὸς πάλαι εἴη.
οἱ δ', ἐλεαίροντες δ' ἴδοσαν, καὶ ἐβάμβεον αὐτόν·
ἀλλήλους τ' ἤροντο τίς ἔσκε καὶ πόθεν ἦλθε,
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μελανθεὺς αἰπόλος αἰγῶν,

Κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης
ἧδε περὶ ξείνου· ἦ γάρ μιν πρόσθεν ὀπωπα.
ἦ τοι μὲν δὴ δύο συβώτης ἡγεμόνευεν,
αὐτὸν δ' ὃ σάφα οἶδα πόθεν γένετ' οὐχὶ πιφαύσκω.

Ὡς ἔφατ'. Ἀντίνοος δ' ἔπεσιν νείκεσε συβώτην,
ὦ ῥίγιστε συβῶτα, τίπη ἦγες τόνδε πτολίενδε
ἄγαγες; ἦ ὀχ ἄλις ἡμῖν ἀλήμονές εἰσι καὶ ἄλλοι
πτωχοὶ ἀνιηροί, δαιτὸς ἀπολυμαντῆρες;
ἦ ὀνόσαι ὅτι τοι βίοτον κατέδουσιν ἄνακτος
σῷ δῶμα ἀγειρόμενοι; σὺ δ' ἦ καὶ ποθι τόνδ' ἐκάλεσας;

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Ἀντίνο', ἦ μὲν καλὰ κἀοίδιμος ἐσσορόεις.
τίς γὰρ δὴ ξεῖνον καλεῖ ἄλλοθεν αὐτὸς ἐπελθών
ἄλλόν γ' ἢ μὴ τῶν οἱ δημιοεργοί ἔασιν;
μαύτιν, ἢ ἰητῆρα κακῶν, ἢ τέκτονα δούρων,
ἢ καὶ θέσπιν ἀοιδὸν, ὅ κεν τέρπησιν ἀείδων;
οἵτοι γὰρ κλητοί γε βροτῶν ὀπὶ ἀπείρονα γαῖαν.
πτωχὸν δ' οὐκ ἄν τις καλέοι τρύξοντα ἑαυτόν.
ἀλλ' αἰεί χαλεπὸς πέρι πάντων ἔσσι μνηστήρων
δμῳῶν δ' ὀλυσσάνος, πέρι δ' αὖτ' ἐμοί· αὐτὰρ ἔγωγε
οὐκ ἀλέγω, εἴως μοι ἐχέφρων Πηνελόπεια
ζώει ἐνὶ μεγάροις καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
σίγα, μή μοι τοῦτον ἀμείβεο πολλὰ ἐπέεσσιν.
Ἀντίνοος δ' εἴωθε κακῶς ἐρεθιζέμεν αἰεί
μύθοισι χαλεποῖσιν, ἐποτρύνει δὲ καὶ ἄλλους.
ἦ ῥα, καὶ Ἀντίνοον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἀντίνο', ἦ μάλα καλὰ, πατὴρ ὥς κήδεαι υἷος,
ὅς τὸν ξεῖνον ἄνωγας ἀπὸ μεγάροιο λιέσθαι
μύθῳ αἰπαγκαίῳ· μὴ τοῦτ' θεὸς τελέσειε.
δός οἱ ἐλών· ὄ τοι φθονέω· κέλομαί γε ἔγωγε.
μήτ' ἂν μητρὶ ἐμῇ ἄζῃ τόγε, μήτε τιν' ἄλλην
δμώων οἳ κατὰ δῶμα Ὀδυσσῆος θείοιο.
ἀλλ' οὔ τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα.
αὐτὸς γὰρ φαγέμεν πολὺ βούλεαι ἢ δόμεν ἄλλῳ.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμειβόμενος προσέειπε,
Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μυθήσαο, ποῖον ἔειπες;
εἴ οἱ τόσσον ἅπαντες ὀρέξειαν μνηστῆρες,
καὶ κέν μιν τρεῖς μῆνας ἀπὸ σθένος οἴκοι ἐρύκοι.

Ὡς ἄρ' ἔφη, καὶ θρῃσσιν ἐλὼν ὑπέφηνε τραπέζῃ
κώληθρον, ᾧ ῥ' ἔπεχεν λιπαρὸς πόδας ἐλαπινάζων.
οἱ δ' ἄλλοι πάντες ἐλίσσαντο, πλῆσαν δ' ἄρα πήρην

σῖτ-

σίτου καὶ κρειῶν. τάχα δ' ἂν καὶ ἐμεῖλιχον Ὀδυσῆος
αὖτις ἐπ' ὀδμὴν ἰὼν πτωκὸς γούνασιν ἀχεύῃ.
εἰ δ' ἄγε δή μοι Ἀντίνοον, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπον,
δῖος φίλος· ἐκ μοί δοκέεις ὁ κάκιστος Ἀχαιῶν
ἔμμεναι, ἀλλ' ὥριστος, ἐπεὶ βασιλῆϊ ἔοικας.
ἦ σε χρὴ δόμεναι καὶ λώϊον ἠὲ πολὺ ἄλλοι
σίτου· ἐγὼ δ' ἄν σε κλείω κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
καὶ γάρ ἐγώ ποτε εἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἐόντων
ὄλβιος ἀφνειός, καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτῃ
τοίῳ ὁποῖός τις ἔοι, καὶ ὅτευ κεχρημένος ἔλθοι·
ἤσαν δ' ἀμφίπολοι μάλα μυρίοι, ἄλλά τε πολλὰ
οἷσίν τ' εὖ ζώουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται·
ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων, (ἤθελε γάρ ὥς)
ὅς μ' ἅμα λῃϊσῆρσι πολυπλάγκτοισιν ἀνῆκεν
Αἰγύπτιον δι' ἴσαν δολιχὴν ὁδόν, ὄφρ' ἀπολοίμην.
στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας,
ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
αὐτοῦ πὰρ νήεσι μένειν, καὶ νῆας ἔρυσθαι·
ὀπτῆρας δ' ἐκατὰ σκοπιὰς ἄτερμα νέεσθαι.
οἱ δ' ὕβρει εἶξαντες, ὑπ' ἀσπόμενοι μένεϊ σφῷ,
αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων αὐδρῶν πωλικλείτας ἀγροὺς
πόρθεον· ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα,
αὐτούς τ' ἔκτεινον. τάχα δ' ὀτρηρὸς κέλευθος
ἵκετ' ἀϋτή. οἱ δ', ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι,
ἦλθον. πλῆτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἱππων,
χαλκοῦ τε στεροπῆς· ᾧ δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος
φύζαν ἐμοῖς ἑτάροισι κακὴν βάλεν· οὐδέ τις ἔτλη
στῆναι ἀντίβιον. πολὺ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἦεν.
ἔνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
οὓς δ' ἄναγον ζωοὺς σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκῃ.
αὐτάρ ἔμ' ὃν Κύπρῳ ξείνῳ δόσαν αὐτίκα σαῶσαι
Δμήτορι Ἰασίδῃ, ὃς Κύπρου ἶφι ἄνασσεν·
ἔνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἵκω πήματα πάσχων.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
τίς δαίμων τόδε πῆμα πρόσαγε, δαιτὸς ἀϋτήν;
στῆθ' ὅτῳ ὄφρα μέσσον, ἐμῆς ἀπάνευθε τραπέζης,
μὴ τάχα πικρὴν Αἰγυπτον καὶ Κύπρον ἴδηαι.
ὥς τις θαρσαλέος καὶ ἀναιδὴς ἔοσι πρόϊκτος.
ἑξείης πάντεσσι πάρισασαι· οἱ δὲ δίδοσαν
μαλθακίως· ἐπεὶ ὅττις ἐπιχρεὼς ὀδὸν ἔλευτον
ἀλλοδαπὸν χαρίσασθαι, ἐπεὶ πάρα πολλὰ ἑκάστῳ. (σεῦ,

Τὸν δ' αὐαχωρήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
πόποι, οὐκ ἄρα σοί γ' ὦδε ἐὸν εἶδος ἐνὶ φρεσὶν ἦεν·
ὃς σύ γ' αὖ ἔνδ οἶκον σὸν ὦδε σάπιν ὀδὲ ἄλαδε δοίης,
ὅς νῦν ἀλλοτρίοισι πάρος μύθῳ, ὅττι οἱ ἔτλης
σίτου † ἀποπωλεῖν δ' ὁμοίως τά γε πολλὰ πάρεισιν.
al. ἔστω πρὸ μὲν

Ὡς ἔφατ'. Ἀντίνοος δ' ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
νῦν δή σ' οὐκέτι καλὰ δι' ἐκ μεγάροιό γ' ὀΐω
ἁλὶ ἀναχωρήσειν, ὅτε δὴ καὶ ὀνείδεα βάζεις.

Ὡς ἄρ' ἔφη· καὶ θρῆνυν ἑλὼν βάλε δεξιὸν ὦμον,
πρυμνότατον κατὰ νῶτον. ὁ δ' ἐστάθη ἠΰτε πέτρῃ
ἔμπεδον· οὐδ' ἄρα μιν σφῆλεν βέλος Ἀντινόοιο,
ἀλλ' ἀκέως κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων. (ῥῖψ
ἂψ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο, κὰδ δ' ἄρα πήρην

pane & carnibus. citò etiam erat Vlysses
rursus ad limen iens mendicus gustaturus Achinoi.
stetit autem apud Antinoum, & ipsum allocutus est:
da amice: non mihi uideris pessimus Achinorum Vlysses ni-
esse, sed optimus, quoniam regi similis es. dicum im-
ideo te oportet dare & melius quàm alij noo.
panis: ego autem te laudabo per infinitam terram.
etenim ego aliquando domum in hominibus habitanti
beatus dinitem, & sæpe dedi erratori
tali qualiscunq; esset, & qui cuiuscunq; indigès ueniret
erant autem serui ualde multi, aliaq; multa
quibus q; bene uiuunt & diuites uocantur:
sed Iupiter destruxit Saturnius, (uoluit enim sic)
qui me cum latronibus multum errantibus misit
in Ægyptum ire longam uiam, ut perirem.
stetui autem in Ægypto fluuio naues uersatiles.
tunc quidem ego iussi amabiles socios
illic apud naues manere, & naues tueri:
speculatores autem ad speculas iussi ire.
hi a. incontinentiæ cedètes, sequentes fortitudinẽ suam,
statim ualde Ægyptiorum uirorum pulchros agros
populabantur: exq; mulieres ducebant & infantes filios,
ipsosq; interficiebant. citò autem in urbem iuit clamor.
illi autem clamorem audientes, simul aurora apparente
uenerũt. impletus est a. omnis cãpus pedestrium et equo-
risq; splendore: ac Iupiter gaudens fulmine (rum,
fugam meis socijs malam iniecit: neq; aliquis ausus est
stare contra. circum enim mala undiq; stabant.
tunc nostrum multos quidem interfecerunt acuto ære,
alios abduxerunt uiuos ipsis operaturos ni-
at me Cyprum hospiti dederunt occurrenti
Dmetori Iasidæ, qui Cypro fortiter imperabat:
hinc nunc gratuitò huc uenio mala passus.

Huic autem rursus Antinous respondit, fatumq; est; Anti-
quis deus hoc nocumentũ adduxit, conuiuij tristiciam? mer.
sta sic in medio, mea procul à mensa,
ne citò amaram Ægyptum & Cyprum uideas.
nam quidam audax & impudens es mendicus.
deinceps omnibus asta: ibi autem dant (cordia
nequicquã: quandoquidẽ nulla parsimonia neq; miseri-
prohibet de alieno largiri, siquidem adsunt multa cuiq.

Hunc autem recedens allocutus est prudens Vlysses:
papæ, non tibi in forma etiam mentes sunt:
non tu ex domo tua instanti neq; salem dares,
qui nunc alienis assidens, non aliquid mihi sustineris
panis sumptum dare: cùm multa adsint.

Sic dixit. Antinous autem iratus est animo magis,
& ipsum torue uidens uerba uolucria allocutus est:
nunc iam te non amplius bene ex domo puto
recessurum, quando etiam opprobria dicis.

Sic dixit: et scabello capto percussit dexterũ humerũ,
ultimum in dorsum. ille autem stetit tanquam rupes
firmiter: neq; ipsum commouit telum Antinoi,
sed tacitè mouit caput, mala profundè cogitans.
rursum autem ad limen iens desedit, peram autem

depo-

depoſuit plenam. Procùſq; dixit:
audite me proci perinclytæ reginæ,
ut dicam qua me animus in pectoribus iubet.
non quidem neq; dolor eſt in mentibus, neq; luctus,
quando uir pro ſuis pugnans poſſeſſionibus
percutitur, uel de bobus, uel bene nutritis ouibus:
at me Antinous percuſſit uentris gratia mali,
perditi, qui multa mala hominibus dat.
ſed ſicubi mendicorum Dei & Erinnyes ſunt,
Antinoum ante nuptias finis mortis opprimat.

Hunc autem Antinous allocutus eſt Eupitheï filius:
tomede tacitus hoſpes ſedens, uel abi aliò:
ne te iuuenes per domos trahant, (qui ſic loquaris)
uel pede uel & manu, lacerentq; totum.

Sic dixit. hi autem omnes ſupra modum ſuccẽſuerunt:
ſic autem aliquis dixit iuuenum elatorum:
Antinoe, non quidẽ bene percuſſiſti infelicẽ erratorem.
perdite, ſiquidem forſan aliquis cœleſtis Deus eſt?
& ſanè dei hoſpitibus ſimiles peregrinis,
omnimodi entes, peragrant urbes,
hominum iniuriam & æquitatem inſpicientes.

Sic dixerunt proci: ille autem non curauit uerba.
Telemachus a. in corde quidẽ magnum luctum angebat:
percuſſi. neq; lacrymam humum iecit ex palpebris,
ſed tacitus mouit caput, mala profundè cogitans.
hunc autem poſtquam audiuit prudens Penelope
percuſſum in domo, ancillis dixit:
utinam ſic ipſum te percutiat inclytus arcu Apollo.

Hanc autem rurſus Eurynome proma allocuta eſt:
ſi enim in precationibus filia noſtris ſitum eſſet,
non aliquis horum ad bonæ ſedis auroram perueniret.

Hanc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
nutrix, inimici quidem omnes, quoniam mala excogitãt:
Antinous autem maximè nigræ morti ſimilis eſt.
hoſpes quidam infelix mendicat in domo,
uiros rogans: (egeſtas enim iubet)
hic alij quidem omnes impleuerunt & dederunt:
hic autẽ ſcabello ultimum percuſſit dextrum humerum.
hæc quidem ſic dixit ſeruis mulieribus,
ſedens in thalamo. cœnabat autem diuinus Vlyſſes,
illa ad ſe uocatum allocuta eſt diuinum Subulcum:
nade diuine Eumæe: iens hoſpitem iube
uenire, ut ipſum ſalutem, & interrogem
ſicubi Vlyſſem miſerum uel audiuit,
uel uidit oculis. multum erranti enim ſimilis eſt.

Hanc autem reſpondens allocutus es Eumæe ſubulce:
utinam quidem tibi regina tacerent Achiui
qualia hic loquitur, mulceret tibi dilectum cor.
tres enim iam ipſum noctes habui, tres autẽ dies detinui
in tugurio, (primum enim mihi uenit naue aufugiens)
ſed nondum calamitatem explicuit ſuam dicens.
ſicut autem quando cantorem uir aſpicit qui à deis
canit doctus uerba ſuauia hominibus,
quem inſatiabiliter cupiunt audire quando canit:
ſic me ille mulſit aſſidens in domibus.

Θῆκεν ἐϋπλέϊλω. μετὰ δ' ἤμνηϲήρϲιν ἔειπεν,
κέκλυτέ μοι μνηϲῆρϲι ἀγακλειτῆϲ βαϲιλείηϲ,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸϲ ἐνὶ ϲτήθεϲϲι κελεύει.
ὀ μὲν δὴ ἄχοϲ οὔτι μετὰ φρεϲὶν, οὐδέ τι ϖεφίθοϲ,
ὁπποτ' ἀν' ἡμὲτερον ϖόϲιν μαχεόμενοι κτεάτεϲϲι
βλήεται, ἢ ϖόδι βοῒϲ, ἢ ἀρνῡϲὶ ϖοϊηϲὶν ἐΐδνοϲιν·
αὐτὰρ ἔμ' Ἀντίνοοϲ βάλε γαϲτέρι εἵνεκα λυγρῆϲ,
ὀλομένηϲ, ἣ ϖολλὰ κάκ' ἀνθρώϖοιϲι δίδωϲιν.
ἀλλ' εἴτε ϖῖωχῶν γε θεοὶ κακὰ ἐριννύουϲ φύϲιν,
Ἀντίνοον ϖρὸ γάμοιο τέλοϲ θανάτοιο κιχεῖν.
τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοοϲ ϖροϲέφη Εὐπείθεοϲ υἱόϲ·
ἔδοι ἐκηλοϲ ἐὼν ϖαθήμενοϲ, ἢ ἄϖοθ' ἄλλη·
μή σε νέοι ϖᾶϲι δώματ' ἐρύοντωϲ', (οἱ δ' ἀγορεύειϲ)
ἢ ϖοδὸϲ ἢ καὶ χειρὸϲ, ἀϖοδρύψωϲι δ' ἅϖανταϲ.
Ὡϲ ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα ϖάντεϲ ὑϖερφιάλωϲ νεμέϲηϲαν.
δὴ δ' ἔτιϲ εἶϖεϲκε νέων ὑϖερηνορεόντων, (ϲφιν
Ἀντίνοε, ϲὲ μὲν κάλ' ἔβαλεν δίοϲ ἰοῦϲ ἀλάϖηϲι.
ὀλόμην', εἰ δή ϖου τιϲ ἐϖουρανίων θεόϲ ἐϲτί;
καί τε θεοὶ ξείνοιϲιν ἐοικότεϲ ἀλλοδαϖοῖϲι,
ϖαντοῖοι τελέθοντεϲ, ὠϖὶ ϲτρωφῶϲι ϖόληαϲ,
ἀνθρώϖων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶντεϲ.
Ὡϲ ἄρ' ἔφαν μνηϲῆρεϲ. ὁ δ' οὐκ ἐμϖάζετο μύθων.
Τηλέμαχοϲ δ' ἐν μὲν κραδίῃ μέγα ϖένθοϲ ἄεξε
βλημένῡ. οὐδ' ἄρα δάκρυ χαμαὶ βάλεν ἐκ βλεφάρων
ἀλλ' ἀκέων κίνηϲε κάρη, κακὰ ϐυϲϲοδομεύων. (ϱοιῖν,
Ϝ δ' ὡϲ ἴδεν ἄκροϲε ϖορίφρων Ϝηνελόϖεια
βλημένῡ ἐν μεγάρῳ, μετ' ἄρα δμωὰϲ ἔειϖεν,
αἶψ' ὅτωϲ αὐτόν ϲε βάλοι κλυτόξοοϲ Ἀϖόλλων.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρῡνόμη ταμίη ϖρόϕρων ὑϖέδεκτο·
εἰ γὰρ ἐϖ' ἀρῆϊν τέκοϲ ἡμετέρῃϲι γένοιτο, al. τόδε
ἀκ αὖτιϲ τοῦτων γε ἐῢβρονον ἠῶ ἵκοιτο.
Τὴν δ' αὖτε ϖροϲέειϖε ϖόρίφρων Ϝηνελόϖεια,
μαῖ', ἐχθροὶ μὲν ϖάντεϲ, ἐϖεὶ κακὰ μηχανόωντο·
Ἀντίνοοϲ δ' ἤ μάλιϲα μελαίνῃ κηρὶ ἐοικεν.
ξεῖνόϲ τιϲ λύϲηϲι ἀλητεύει κατὰ δ' ὦμα,
αὔηραϲ αἰτίζων· (ἀχρημοϲυνάων γὰρ ἀνώγει)
ϖῶϑ' ἄλλοι μὲν ϖάντεϲ ἐϖιϖλήϲαντό τ' ἔδοϲάν τε·
ὅτῳ δ' ἤθελϊ ϖερῡμνὸν βάλε δεξιὸϲ ὦμον.
ἦ μὲν ἄρ' ὣϲ ἀγόρευε μετὰ δμωῆϲι γυναιξίν,
ἤμενοϲ ἐν θαλάμῳ. ὁ δ' ἐδέϖνεε δῖοϲ Ὀδυϲεύϲ,
ἦ δ' ὥϊ οἱ καλέϲαϲα ϖόδαϲ ϕύλα δίου ὑφορβοῦ,
βῆκε δί' ἔῢμαιε· ϖιὼν τὸν ξεῖνον ἄνωχθι
ἐλθέμεν, ὄφρά τι μίν ϖροϲϖτύξομαι, ἠδ' ἐρέωμαι
ἤ ϖου Ὀδυϲῆοϲ ταλαϲίφρονοϲ ἦϲι ϖέϖυϲαι,
ἦ ἴδεν ὀφθαλμοῖϲι. ϖολυϖλάγκτῳ γὰρ ἐοικεν.
Τὴν δ' ἀϖαμειϐόμενοϲ ϖροϲέφηϲ Εὔμαιε ϲυβῶτα,
εἰ γάρ τοι Βαϲίλεια ϲιωϖήϲειεν ἀχαιοί
οἷ' ὄγε μυθεῖται, θέλγοιτο κέ τοι φίλον ἦτορ.
τρεῖϲ γὰρ δὴ μιν νύκτεϲ ἔχον, τρία δ' ἤματ' ὄρῡξα
ϖῶ κλιϲίῃ, (ϖρῶτον γὰρ ἔμ' ἵκε νηὸϲ ἀϖοδράϲ)
ἀλλ' ὅϖω ϖαύϲῃται δηλήμονοϲ ἦϖι ἀγορεύων.
ὡϲ δ' ὅτ' ἀοιδὸν αὖῆρ ϖοτιδέρκεται ὃϲ τε θεῶν ἐξ
ἀείδηι δηλήϲιϲ ἐϖ' ἱμερόεντα βροτοῖϲι,
τῷ δ' ἄμοτον μεμάαϲιν ἀκουέμεν ὁππότ' ἀείδῃ·
ὣϲ ἐμὲ κεῖνοϲ ἔθελγε ϖαρήμενοϲ ϖῶ μεγάροιϲι.

dicit

φησὶ δ' Ὀδυσῆα ξεῖνον πατρώϊον εἶναι,
κρήτην ναιετάων, ὅθι Μίνωος γένος ἐστίν.
ἔνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἵκετο πήματα πάσχων,
πρὸς πόλιν ὑμετέρην· δέδυται δ' Ὀδυσῆος ἀκοῦσαι
ἀγχοῦ Θεσπρωτῶν· αὐδᾷ δ' ὅ γε πίονι δήμῳ
ζωὸς πολλὰ δ' ἄγει κειμήλια οὐδὲ δόμονδε.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύφρων Πηνελόπεια,
δρχεο, δεῦρο κάλεσσον, ἵν' αὐτίον αὐτὸς ἐνίσπῃ.
ἄλλοι δ' ἢὲ θύρῃσι καθήμενοι ἐψιάασθον,
ἢ αὐτοῦ κατὰ δῶμα· ἐπεὶ σφίσι θυμὸς ἐΰφρων.
αὐτῇσιν μὲν γὰρ κτήματα κεῖται ἐνὶ οἴκῳ,
σῖτος καὶ μέθυ ἡδύ· τὰ μὲν οἰκῆες ἔδουσιν·
al. ὑμετέρῃ οἱ δ' εἰς † ἡμέτερον πωλεύμενοι, ἤματα πάντα
βοῦς ἱερεύοντες καὶ οἰῶς καὶ πίονας αἶγας,
εἰλαπινάζουσι, πίνουσί τε αἴθοπα οἶνον·
μάψιδίως· τὰ γὰρ πολλὰ κατολίγεται. ὁ γὰρ ἔπ' αὐτῷ
οἷος Ὀδυσεὺς ἔσκεν ἀρεῖν ἀπὸ οἶκον ἁμῦναι.
εἰ δ' Ὀδυσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ὀν πατρίδα γαῖαν,
αἶψά κε σὺν φ πατρὶ βίας ἀποτίσεται αὐτῷ.

Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δ' ἄμεγ' ἔπταρεν, ἀμφὶ δ' ἄρα δῶμα
al. κατέβραχε σμερδαλέον † κανάχησε. γέλασσε δὲ Πηνελόπεια·
αἶψα δ' ἄρ' Εὔμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἔρχεό μοι, δῖον ξεῖνον γαντίον δὸς ἐκάλεσσον.
οὐχ ὁράᾳς ὅ μοι υἱὸς ἐπέπταρε πᾶσιν ἔπεσσιν;
τῷ κε καὶ οὐκ ἀτελὴς θάνατος μνηστῆρσι γένοιτο
πᾶσι μάλ', οὐδέ κέ τις θανάτου καὶ κῆρας ἀλύξοι.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,
αἴ κ' αὐτὸν γνώω νημερτέα πάντ' ἀγορεύοντα,
ἕσσω μιν χλαῖναν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά.

Ὡς φάτο. Βῆ δ' συφορβὸς ἐπὶ τ' οὖθαρ ἄκουσεν·
ἀγχοῦ δ' ἱσάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ξεῖνε πάτερ, καλέει σε πολύφρων Πηνελόπεια,
μήτηρ Τηλεμάχοιο· μεταλλῆσαι τί ἑ θυμὸς
ἀμφὶ πόσει κέλεται, καὶ κήδεα πόρσι πεπαθυίᾳ.
εἰ δ' ἔτυμόν σε γνοίη νημερτέα πάντ' ἀγορεύοντα,
ἕσσει σε χλαῖναν τε χιτῶνά τε, τὴν σὺ μάλιστα
χρῄζεις. σῖτον δ' ἐκ καὶ αἰτίζων κατὰ δῆμον,
γαστέρα βοσκήσεις, δώσει δέ τοι ὅς κ' ἐθέλῃσιν.

Τὸν δ' αὖτε προσέφη πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς,
Εὔμαι', αἶψά κ' ἐγὼ νημερτέα πάντ' ἀγορεύσω
κούρῃ Ἰκαρίοιο πολύφρονι Πηνελοπείῃ.
οἶδα γὰρ εὖ περὶ κείνης, ὁμηλικίη δ' ἀζόμεθ' ἶσοι.
ἀλλὰ μνηστήρων χαλεπῶν ὑπὸ δῆμον ἐόντες,
τῇ ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
καὶ γάρ νῦν ὅτε μ', ὅστις κατὰ δῶμα κίοντα
ὄτι κακὸν ῥέξαντα βαλὼν ὀδύνῃσιν ἔδωκεν,
ὅτέ τι Τηλέμαχος τόγ' ἐπήρεσεν, ὅτέ τις ἄλλος.
τῷ νῦν Πηνελόπειαν ἐγὼ μεγάροισιν ἄνωχθι
μεῖναι, ἐπεὶ γομόωμαι πρόν, ὃν ἠέλιον κατὰ δῦναι.
καὶ τότε μ' εἰρέσθω πόσις καὶ πένθιμον ἦμαρ,
ἀσσοτέρω καθίσασα πυρός· εἵματα γάρ τοι
λύγρ' ἔχω. οἶδα καὶ αὐτός, ἐπεὶ σέ γε πρῶθ' ἱκέτευσα.

Ὡς φάτο. Βῆ δ' ἰέναι συφορβός, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν.
Τὸν δ' ὑπερθύρου δ' ὃ βάντα προσηύδα Πηνελόπεια,
ἐκάλεσσας Εὔμαιε; τί τὸν ἐρέεσθαι ἀλήτην;

ἦ τινά

dicit autem Vlyssis amicum paternum esse sese,
in Creta habitantem, ubi Minois genus est.
hinc nunc uenit mala patiens,
prouolutus: affirmat autem Vlyssem audiisse
propè Thesprotorum uirorum in pingui populo
uinum: multa autem ducit preciosa sua domum.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
uade, huc uoca, ut coram ipse dicat.
hi autem uel in ianuis sedentes delectentur,
uel illic in domibus: postquam ipsis animus lætus est.
ipsorum quidē enim possessiones intactæ iacent in domo,
panis & uinum dulce: quæ quidem domestici comedūt:
at ipsi in nostro uersantes, dies omnes
boues sacrificantes & oues & pingues capras,
conuiuantur, bibuntq; nigrum uinum
incassum: hæc aūt multa pessundātur. non enim adest uir
qualis Vlysses erat qui nocumentum à domo expellat.
si autem Vlysses ueniret et applicaret in patriam terram,
statim cum suo filio uiolentiæ puniret uirorum.

Sic dixit. Telem. autē altè sternutauit. circumq; domus
terribiliter resonuit, risit autem Penelope:
statim autem Eumæum uerba uelocia allocuta est:
uade mihi, hospitem eorum huc uoca.
non uides quòd mihi filius sternutauit omnibus uerbis?
ideo & non irrita mors procis fiet
omnibus ualde, neq; quisquam mortē & fatum uitabit.
aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis,
si ipsum cognouero uera omnia loquutum,
induam ipsum læna & tunica, uestimenta pulchra.

Sic dixit. iuit aūt Subulcus postquam uerbum audiuit:
propè autem stans uerba uelocia allocutus est:
hospes pater, uocat te prudens Penelope,
mater Telemachi: inquirere aliquid ipsam animus
circa maritum iubet, quamuis dolores passa.
si autem te cognouerit uera omnia loquutum,
induet te læna & tunica, quorum tu maximè
indiges. panem autem & pesens in populo,
uentrem pasces, dabit autem tibi quicunq; uoluerit.

Hūc autem rursus allocutus est multa passus diu. Vlyss.
Eumæe, statim ego uera omnia dicam
filiæ Icarij perprudenti Penelopæ.
scio enim bene de illo, simul autem tulimus ærumnam.
sed procorum difficilium timeo multitudinem,
quorum superbiaq; uisq; sidereum cœlum iuit.
etenim nunc quando me hic uir per domum euntem
non aliquid malū facientē percutiens doloribus dedit,
neq; aliquid Telem. hoc prohibuit, neq; aliquis alius.
ideo nunc Penelopen in domibus iube
manere, festinantem licet, in Solem occidentem.
& tunc me interroget mariti de reditus die,
propius sedens apud ignem. uestimenta enim
mala habeo. scis & ipse, quoniam te prius oraui.

Sic dixit. iuit autē Subulcus, postquam uerbū audiuit.
hunc autem super limen euntem allocuta est Penelope:
non tu dicis Eumæe? quid animi habet erro?

an

an aliquem timens iniquum? an aliter
uerecũdatur in domo? malus est uerecundus peregrinus.
Hanc autem respondens allocutus es Eumaee subulce:
loquitur rectè, quæ putaret etiam alius,
petulantiam uitandam esse uirorum potentium.
sed te manere iussit in solem occidentem.
& uerò tibi sic ipsi multo melius, ô regina,
solam ad hospitem loqui uerbum, & audire.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
non insipiens hospes putat, sicut est.
non enim ulli sic mortalium hominum
uiri petulantes iniusta cogitant.
illa quidem sic dixit. iuit autem diuinus Subulcus
procorum in cœtum, postquam dixit omnia.
statim autem Telemachum uerba uolucria allocutus est,
propè tenens caput, ut non audirent alij:
O dilecte, ego quidem abeo sues & illa custoditurus,
tuum & meum uictum: tibi autem hic omnia curæ sint.
ipsum quidem te primum serua, & considera animo
ne quid patiaris. multi autem mala cogitant Achiuorũ:
quos Iupiter perdat antequam nobis malum fiat.
Huic a. rursus Telemachus prudẽs cõtra allocutus est:
erit sic pater: tu autem nade timens:
mane autem ueni & duc uictimas pulchras.
at mihi hæc omnia & immortalibus curæ erunt.
Sic dixit. ipse autem rursus sedit bene polita in sede,
impletus autem animum cibi & potus,
perrexit ire ad sues: liquit autem septaq; domumq;
plenam conuiuarum. hi autem saltu & cantu
delectabantur: iam enim aduenerat pomeridianus dies.

ODYSSEAE HOMERI XVIII.

RHAPSODIAE

argumentum.

Vlyssis & Iri pugna fit. Apparet autem & Penelope Procis, & ab ipsis dona accipit. Fit & quædam colloquio deinceps Vlyssis cũ Eurymacho.

ODYSSEAE HOMERI X.

RHAPSODIA.

Sigmá autem contentionem Iri gloriosum Vlyssis, dona regum.

VENIT autem pauper popularis, qui in urbe
mendicabat Ithacæ, excellebat autem uentre edaci
continenter comedere & bibere: neq; ei erat uis,
neq; robur: forma autem ualde magnus erat uisu.
Arnæus aũt nomine erat: hoc n. imposuerat alma mater
ex natiuitate: Irum autem iuuenes uocabant omnes,
quoniam renunciatum ibat quando aliquis iubebat.
qui ueniens Vlyssem expellebat sua domo,
& ipsum obiurgans uerba uolucria allocutus est:
recede senex uestibulo, ne citò & pede traharis.
non audis quòd mihi innuunt omnes,
trahere autem iubent? ego autem uerecundor tamen.
sed surge, ne citò nobis contentio & manibus fiat.
hunc autem torue inspiciẽs alloquutus est astutus Vlysses:
Miser,

ἢ τινά πω δείσας ὀχθήσομαι; ἢὲ καὶ ἄλλως
αἰδεῖται κατὰ δῆμα; κακὸς δ' ἀλλοισιν ἀλήτης.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
μυθεῖται κατὰ μοῖραν, ἅπερ κ' οἴοιτο καὶ ἄλλος,
ὕβριν † ἀλυσκάζειν ὑπὸ δ' ἠῶ ὑποδρα ἰωρεόντων. al. ἀλυσκάζων
ἀλλά σε μᾶναι οὐκ ἔθελον ὀλίγην περ ἐόντα.
καὶ δέ σοι ὧδ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον, ὦ βασίλεια,
εἶλω πρὸς ξεῖνον φάσθαι ἔπος, ἠδ' ἐπακοῦσαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
ὄφρα ἄφρων ὁ ξεῖνος ὀΐεται, ὅσσος περ ἂν ἔῃσι.
ἀ γὰρ τῶ τινὲς οὔκι κατηθνητῶν ἀνθρώπων
ἀτέρβεα ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται.
ἡμὲν ἄρ' ὃς ἀγόρευεν. ὁ δ' αὖτε δῖος ὑφορβὸς
μυησάμενος ὧν ὁμίλεν, ἐπεὶ διεπέφραδε πάντα.
εὖτ' ἂν ἵ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσαύδᾳ,
ἄγχι κεχὼς κεφαλῇ, ἵνα μὴ πολυποιπάδα οἱ ἄλλοι·
Ω φίλ', ἐγὼ μὲν ἄπειμι σύας καὶ κῆνα φυλάξων,
σὸν ἠμὲν βίοτον· σοὶ δ' ἅδε πάντα μελόντων·
αὐτὸν μὲν σε πρῶτα σάω, καὶ φράζεο θυμῷ
μή τι πάθῃς. πολλοὶ γὰρ κακὰ φρονέουσιν ἀχαιῶν·
τοὺς Ζεὺς ὀλοίσειε πρίν ἡμῖν πῆμα γενέσθαι.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιπευκὴς αὐτίον ἤνδα,
ἔστη τοι ἄτης ἅπαξ σὺ δ' ὄρχεο δειλίσας·
πᾶσιν δ' ἐφέπου καὶ ἄγειν ἱερήϊα καλά.
αὐτὰρ ἐμοί τάδε πάντα καὶ ἀθανάτοισι μελήσει.
Ὡς φάθ'. ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἕζετ' εὐξέστου ἐπὶ δίφρου,
πλησάμενος δ' ἄρα θυμὸν ἐδ' ἔτυ· ἦλθε ποτῆτα·
βῆ ῥ' ἴμεναι μετ' ὕας· λίπε δ' ἕρκεά τε μέγαρόν τε
πλεῖον δ' αὐτυμόνων. τοὶ δ' ὀχνεῦν καὶ ἀοιδῇ
τόρπεντ'· ἦδ' ἄρα καὶ ἐπήλυθε δείελον ἦμαρ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Σ.

ΡΑΨΩΔΙΑΣ

ὑπόθεσις.

Ο Ἀναίνης καὶ Ἶρος νεῖκος γίνεται. φαίνεται ἡ πρὸς Πηνελόπην τοῖς μνηστῆρσι, καὶ παρ' αὐτῶν δῶρα λαμβάνουσα· γίνεται ἡ καί τις παιγνιδιὰ γία ἐν τοῖς ἥρωσι Ὀδυσσεῖ πρὸς Εὐρύμαχον.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Σ.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Σῖγμα δ' ἔριν Ἴρου, ἰύχην τ' Ὀδυσῆος, δῶρα τ' ἀνάκτων.

ΗΛΘΕ δ' ὃς πτωχὸς πανδήμιος, ὃς κατὰ ἄστυ
πτωχεύεσκ' Ἰθάκης, μετὰ δ' ἔπρεπε γαστέρι μάργῳ,
ἔδμεναι καὶ πιέμεν· δόλιος δ' οἱ ἐνῆεν ἦτορ,
ἔδλης βίου ἔδμεναι μέλλε δὲ οἱ ἐνὶ δώμασι πάντα.
Ἀρναῖος δ' ὄνομ' ἔσκε· τὸν γὰρ δέξατο πότνια μήτηρ
ἐκ γενετῆς· Ἶρον δ' υἱὸς κίκλησκον ἅπαντες,
ὕνεκ' ἀπαγγέλλεσκε κιὼν ὅτε κέκλετο δεσπώ.
ὃς ῥ' ἐλθὼν Ὀδυσῆα δυσπάλιμον οἶον δόμοιο,
καί μιν νειόθεν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἔκπαγλον γέρον, πρόθυρα, μὴ δεῦρο πάλιν καὶ πρόσσε ἕλκεο.
δὴ ἀΐεις ὅτι δή μοι ὑπόλιζονται ἅπαντες,
ἐλπόμενοι ἦ κέλονται; ἐγὼ δ' ἀεχθόμενος ἔμπης·
ἀλλ' ἄνα, μὴ πάχα νεῖκος ὄρις ἐκ χερσὶ γένηαι. (σὺς
ἦ δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν πρόσφη πολυμήχανος Ὀδυσ-

Δαιμόνι'

Δαιμόνι', ὅτέ τι σε ῥέζω κακὸν, ὅτ' ἀγορεύω,
ἤτέ τινα φθονέω δ' ὁμέων καὶ πολλ' ἀνέλοντα.
ὀδὸς δ' ἀμφοτέρῃς ὁδὶ χείσεται· ὁδί τι σε χρὴ
al. ἀλλοτριοφθονέων ἀλλοτρίων φθονέειν, δ' οἰκέας δὶ μοι ἔσσιν ἀλήτης,
ὥσπερ ἐγών. ὄλβον γὰρ ἐμοὶ θεοὶ μέλλουσιν ὀπάζειν.
χερσὶ δὲ μή τι λίην πεπαλίζεο, μή με χολώσῃς,
μή σε, γέρων περ ἐών, σῇσιν καὶ χείλεα φύρσω
αἵματι· πάσυχίη δ' ἂν ἐμοὶ καὶ μᾶλλον ἔτ' εἴη
ἄνριον. ὁ μὲν γάρ τι σ' ὑποδρέψεσθαι ὀΐω
al. δ' οὐτήσειν δὲ αὖτις ἔσω μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
τὸν δὲ χολωσάμενος προσεφώνεεν Ἶρος ἀλήτης,

Ὦ πόποι, ὡς ὁ μολοβρὸς ὑπὸ τροχάλοισιν ἀγορεύει,
γρηὶ καμινοῖ ἶσος· ὃν αἴ κέ κε μητίσαιμι,
κοπτῷ ἀμφοτέρῃσι, χαμαὶ δ' ἐκ πάντας ὀδόντας
γναθμῶν ὀξελάσαιμι, συὸς ὡς λιϊβοτείρης.
ζῶσαι νῦν, ἵνα πάντες ὑπὸ γνώωσι καὶ οἵδε
μαρναμένους. πῶς δ' αὖ σὺ νεηγενέϊ ἀνδρὶ μάχοιο;
ὡς οἱ μὲν προπάροιθε θυράων ὑψηλάων
ἀσσον ὑπὸ ξεστὸν πανθυμαδὸν ὀπριόωντο.
τοῖσιν δὲ ξυνέηκε ἱερὸν μένος Ἀντινόοιο,
ἦλυθε δ' ἄγχι ἐκγελάσας μετεφώνεε μυνησήρεσσιν·

Ὦ φίλοι, ἦ μάλα τι πάρος τοιόνδε ἐτύχθη.
οἷον τόνδε φίλοι θεὸς ἤγαγεν ἐς δόμον ἥδε·
ὁ ξεῖνός τε καὶ Ἶρος ἐριζέμεν ἀλλήλοιϊν
χερσὶ μαχέσασθαι. ἀλλὰ ξυνελάσσομεν ὦκα.

Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀνήιξαν γελόωντες,
ἀμφὶ δ' ἄρα πτωχοῖς κακοείμοσιν ἠγερέθοντο.
τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός,
κέκλυτέ μοι μνησῆρες ἀγαυοῖο, ὄφρά τι εἴπω.
γαστέρες αἰδ' αἰγῶν κέαται πὰρ πυρὶ δαῖδας δ' ὑπὲρ λόρπῃ
κατθέμεθα πίονός τε καὶ αἵματος ἐμπλήσαντε·
ὁππότερος δὲ κε νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
πάσῃ λῶ κ' ἐθέλῃσιν ἀνασσέμεν αὐτὸς ἑλέσθω·
αἰεὶ δ' οὔ τοι ἐμοῖς μεταδαίσεται, ὅς τιν' ἄλλον
πτωχὸν ἔσω μίσγεσθαι ἐάσομεν αἰτήσοντα.

Ὡς ἔφατ' Ἀντίνοος. τοῖσιν δ' ὦϊε μῦθος ἀρέσσας.
τοῖς δὲ δολοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
ὦ φίλοι, ἔπποθεν δὴ νεηγενέϊ ἀνδρὶ μάχεσθαι
ἄνδρε γέροντε δύω ἀρημένον· ἀλλά μ' ἄνωγε
ὀτρύνει κακοεργὸς ἵνα πληγῇσι δαμείω.
ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὀμόσσατε καρτερὸν ὅρκον,
μή τις ἐπ' Ἴρῳ ἧρα φέρων ἐμὲ χειρὶ παχείῃ
πλήξῃ ἀτασθάλλων, τάχα δέ μιν ἴφι δαμάσσῃ.
ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπώμνυον ὡς ἐκέλευσε.
τοῖς δ' αὖτις μετέειφ' ἱερὴ ἰὼς Τηλεμάχοιο·

Ξεῖν', εἴ σ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ,
Ἶρον ἀλεξέμεναι· τὸν δ' ἄλλων μή τιν' ἀχαιῶν
δείδιθ'· ἐπεὶ πλειόνεσι μαχήσεται ὅς κε σὲ θείνῃ.
ξεινοδόκος μὲν ἐγών, ἀμφὶ δ' αἰνέετον βασιλῆε
δουρόμαχός τε καὶ Ἀντίνοος, πεπνυμένω ἄμφω.
ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ζώσατο μὲν ῥάκεσιν, περὶ μήδεα, φαῖνε δ' ὑπερθε
καλούς τε μεγάλους τε, φάνη δ' εὐρεῖαι ὤμοι,
στήθεά τε, σιβαροί τε βραχίονες· αὐτὰρ Ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη μείζω ἄλσε ποιμένα λαῶν.

μνησῆρες

Miser, neq; aliquid tibi facio malum, neq; dico,
neq; aliquem inuideo dare & multa accipientem.
panimentum autem ambos hoc capiet: neq; te oportet
alienis inuidere. uideris autem mihi esse erro,
sicut ego. opulentiam autem Dei suppeditaturi sunt.
manibus autem ne ualde pronoca, ne me iratum facias.
ne tibi, licet senex sim, pectus & labra fœdem
sanguine: quies autem mihi & magis adhuc erit
cras. non enim te reuersurum puto
iterum intra domum Laertiadæ Vlyssis.
hunc autem iratus allocutus est Irus erro:

Papæ, ut balatro succinctè dicit,
uetulæ fornacinæ similis: quem malè num puniam,
percutiens ambabus, in terram autem omnes dentes Vlyssem uocat Irus in certam.
maxillis expellam, porci sicut segetem pascentis.
accingere iam, ut omnes cognoscant & hi
pugnantes. quomodo autem tu iuniori uiro pugnabis?
sic hi quidem ante ianuas altas
pauimento in polito toto animo litigabant.
hos autem intellexit sacrum robur Antinoi,
suauiter autem ridens allocutus est proceres:

O amici, non quidem aliquid antea tale factum est:
qualem delectationem Deus duxit in hanc domum:
hospesq; & Irus contendunt mutuò
manibus pugnare. sed committamus citò.

Sic dixit. hi autem omnes surrexerunt ridentes,
circum autem mendicos pannosos congregati sunt.
his autem Antinous locutus est Eupitheis filius:
audite me proci egregij, ut aliquid dicam.
uentres hi caprarum iacent in igne: hos autem in eæna Vlixem ceu tauros procæ pinguedine & sanguine impletos:
deposuimus pinguedine & sanguine impletos:
uter autem uincet potentiorq; erit,
harum quam uoluerit surgens ipse eligat:
semper aũt rursus nobiscũ cõuiuabitur, neq; aliquẽ alium
mendicum intus misceri sinemus mendicaturum.

Sic dixit Antinous, his autem placuit sermo.
hos autem astutus allocutus est prudens Vlysses:
ô amici, nequaquam est iuniori uiro pugnare
uirum senem dolore læsum: sed me uenter
mouet maleficus ut plagis domer.
sed age nunc mihi omnes iurate forte iuramentum,
ne quis Iro gratificans me manu forti
percutiat improbè, hoc autem me fortiter domet.
sic dixit. hi autem omnes iurauerunt sicut iusserat.
hos autem rursus allocuta est sacra uis Telemachi:

Hospes, si te mouet cor & animus fortis,
istum protelato: reliquorum quidẽ neminẽ Achiuorum
time. quoniam pluribus pugnabit qui te pulsabit.
hospes quidem ego, laudant autem reges
Eurymachusq; & Antinous, prudentes ambo.
sic dixit. hi autem omnes laudauerunt. at Vlysses
cinxit quidẽ pannis circũ genitalia, ostendit aũt femora
pulchraq; magnaq;, apparuerunt autem ei lati humeri,
pectoraq;, fortiaq; brachia: at Minerua
propè astans membra auxit pastori populorum.

proci

proci autem omnes uehementissimè admirati sunt:
sic autem aliquis dixit intuens propinquum alium:
certè citò Irus non Irus contractum malum habebit.
qualem ex uestimentis senex coxam ostendit.
Sic dixerunt. Iro autem malè motus est animus,
sed tamen famuli duxerunt cingentes ui,
timentem, carnes autem circum tremebant membra.
Antinous autẽ dixit, uerbũq; locutus est, atq; nominauit:
Nunc quidem neq; esses iactator, neq; natus esses,
si quidem hunc tremis & times grauiter,
uirum senem, miseria pessundatum quæ ipsum inuasit.
sed tibi edico hoc, & perfectum erit,
si te hic uincet potentiorq; erit,
mittam te in Epirum coniiciamq; in naui nigra,
ad Echetum regem, hominum pestem omnium,
qui narem abscindet & aures sæuo ære,
genitaliaq; detracta, dabit canibus cruda comedenda.
Sic dixit. huic a. adhuc magis tremor subiuit mẽbra.
in mediũ aũt duxerũt: illi aũt ambas manus elenauerũt.
tunc cogitauit multum tolerans diuinus Vlysses,
an percuteret ut ipsum anima linqueret illic lapsum,
an ipsum remissius percuteret, extenderetq; in terram.
sic autem ei cogitanti uisum est melius esse,
quietè percutere, ut non ipsum animaduerterẽt Achiui.
tunc eleuati, hic quidem percussit dextrum humerum
Irus, ille autem ceruicẽ percussit sub aure, ossa autẽ intus
frẽgit: statim autem uenit in os ruber sanguis,
decidit autem in pulueribus protensus, collisitq; dentes,
calcitrans pedibus terram. at proci superbi
manus eleuantes risu emori. at Vlysses
traxit ex uestibulo, prehensum pede: quousq; uenit ad atriũ
porticusq; ianuas. & ipsum ad septum atrij
statuit reclinans: baculum autem eius imposuit manui,
& ipsum alloquens uerba uolucria allocutus est:
Hic nunc sede canesq; tuosq; arcens,
neq; tu hospitum & pauperum dominus sis;
malus ens: ne fortè aliquod malum & maius accipias.
dixit, & circum humeros sordidam iecit peram,
multis locis laceram: cui tortum inerat lorum.
iterũ aũt hic in pauimẽtũ iẽs resedit. hi aũt uenerũt intro
suauiter ridentes, & allocuti sunt uerbis:
Iupiter tibi det hospes & immortales Dei alij
quodcunq; maximè uis, & tibi dilectum est animo,
qui hunc insatiabilem à mendicando cohibuisti
in populo. citò enim ipsum ducemus in Epirum
ad Echetum regem, hominum perniciem omnium.
Sic dixerũt. gauisus est autem gloria diuinus Vlysses:
Antinous autem ei magnum uentrem apposuit
plenum pinguedine & sanguine. Amphinomus uerò
panes ex canistro duos apposuit sublatos,
& poculo aureo præbibit, dixitq;:
Salue pater ô hospes: fiat tibi sicut antea
opulentia, at nunc quidem malis teneris multis.
Hunc autẽ respondens allocutus est prudens Vlysses:
Amphinome, certè ualde mihi uideris prudens esse.

μνησῆρες δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως ἀγάσαντο·
ὥς τε δ' ἔτις εἰπέσκεν ἰδὼν ὃν πλησίον ἄλλον,
ἦ τάχα Ἶρος ἄϊρος ἐπίαπασον κακὸν ἕξει.
οἷλιν ἐκ ῥακέων ὁ γέρων ὣς γυῖσιν ἔοικε φαίνει.
Ὣς ἄρ' ἔφαν. Ἴρῳ δὲ κακῶς ὠρίνετο θυμός.
ἀλλὰ καὶ ὣς δρῆσῆρες ἄγον ζώσαντες ἀνάγκῃ,
δειδίσσετο, σάρκες δ' ὑπετρομέοντο μέλεσσιν.
Ἀντίνοος δ' ἐγέγωνε, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Νῦν μὲν μήτ' εἶς βασιλεύς, μήτε γέρων,
εἰ δὴ τόν γε τρομέεις καὶ δείδιας αἰνῶς,
ἄνδρα γέροντα, δύπη ἀρημένον ἦμαρ ἵκανεν.
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω τόδε, καὶ τετελεσμένον ἔσται,
αἴκεν ὑπ' ὀξὺν ἔγωγε νικήσας πρέσβεσφιν τε γένωμαι,
πέμψω σ' Ἠπείροντε βαλὼν ἐν νηῒ μελαίνῃ,
εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων,
ὅς τ' ἀπὸ ῥῖνα τάμῃσι καὶ ἄατα πηλεῖ χαλκῷ,
μήδεά τ' ἐξερύσας, δώῃ κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι.
Ὣς φάθ'. τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὑπὸ θρόμος ἦλυθε γυίων.
ὃν μέσσον δ' ἄγαγον· τὼ δ' ἄμφω χεῖρας ἀνέσχον.
δὴ τότε μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
ἦ ἐλάσει ὥς μιν ψυχὴ λίποι αὖθι πεσόντα,
ἦε μιν ἔκ' ἐλάσειε, τανύσειέν τ' ἐπὶ γαίῃ.
ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
ἤ κ' ἐλάσας, ἵνα μή μιν ἔτι φρασσαίατ' Ἀχαιοί.
δὴ τότ' ἀναχόμενος, ὁ μὲν ἤλασε δεξιὸν ὦμον
Ἴρου, ὁ δ' αὐχέν' ἔλασσεν ὑπ' ὦατος, ὄσσα δ' ἔσω
ἔθλασεν· αὐτίκα δ' ἦλθεν ἀνὰ στόμα φοίνιον αἷμα,
κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακών, σὺν δ' ἤλασ' ὀδόντε
λακτίζων ποσὶ γαῖαν. ἀτὰρ μνησῆρες ἀγαυοὶ (τας,
χεῖρας ἀνασχόμενοι γέλῳ ἔκθανον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
εἷλκε δι' ἐκ προθύροιο, λαβὼν ποδὸς ὄφρ' ἵκετ' αὐ-
αὐθόσσε τε θύρας. καί μιν ποτὶ ἕρκιον αὐλῆς (λίω
ἧσεν ἀνακλίνας· σκῆπτρον δέ οἱ ἐμβάλε χειρί,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἔνταυθοῖ νῦν ἧσο κύνας τε σύας τ' ἀποέργων·
μηδὲ σύ γε ξείνων καὶ πτωχῶν κοίρανος ἔσσο,
λυγρὸς ἐών· μή πως τι κακὸν καὶ μεῖζον ἐπαύρῃς.
ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἀεικέα βάλλετο πήρην,
πυκνὰ ῥωγαλέην· ἐν δ' ἧρτο ῥάβδος ἔχουσα.
ἂψ δ' οἴγ' ἐπ' ὀδὸν ἰὼν καθ' ἕζετο. τοὶ δ' ἴσαν ἔσω
ἁδὺ γελόωντες, καί ἑ φάσκον τὰ ἔπεσσιν,
Ζεύς τοι δοίη καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι
ὅ, τι μάλιστ' ἐθέλεις, καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ,
ὅς τοι τὸν λώβητον ἀλητεύειν ἐπέπαυσας
ἐν δήμῳ. τάχα γάρ μιν ἀνάξεται Ἠπειρόνδε
εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δ' ἀλήμονα πάντων.
Ὣς ἄρ' ἔφαν. χαῖρεν δ' ἐπικλείων διὸς Ὀδυσσεύς.
Ἀντίνοος δ' ἄρα οἱ μεγάλῳ πρὸς γαστέρα δῆκεν
ἔμπλειον κνίσης τε καὶ αἵματος. Ἀμφίνομος δὲ
ἄρτους ἐκ κανεοῖο δύω προθέτην ἀείρας,
καὶ δ' ἐπαῖ χρυσέῳ δειδίσκετο, φώνησέν τε,
Χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε· γένοιτο τοι ὥσπερ ὀπίσσω
ὄλβος, ἀτὰρ μὴ νῦν γε κακοῖς ἔχεαι πολέεσσι. (σὺς,
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
Ἀμφίνομ', ἦ μάλα μοι δοκέεις πεπνυμένῳ εἶναι.

τοιόσδε

τοιόσδε γὰρ πατρός· ἐπεὶ κλέος ἐσθλὸν ἄκουεν,
Νίσου Δουλιχίηνδε εὐρύν τ' ἔμμεν ἀφνειόν τε.
τοῦ σ' ἐκ φασὶ γενέσθαι· ἐπιπνεῖ δ' ὡδρεὶ ἔοικας.
τοὔνεκά τοι ἐρέω· σὺ δ' σώφρεο, καί μευ ἄκουσον·
οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο
πάντων ὅσσά τε γαῖαν ἔπι πνείει τε καὶ ἕρπει.
οὐ μὲν γάρ ποτε φησὶ κακὸν πείσεσθαι ὀπίσσω,
ὄφρ' ἀρετὴν παρέχωσι θεοὶ καὶ γούνατ' ὀρώρῃ·
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ λυγρὰ θεοὶ μάκαρες τελέσωσι,
καὶ τὰ φέρει ἀεκαζόμενος τετληότι θυμῷ.
τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίοισιν ἀνθρώποις,
οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγησι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
καὶ γὰρ ἐγώ ποτ' ἔμελλον ἐϋφρονέων ἀνιήσειν,
πολλὰ δ' ἀτασθάλῃ βίῃ καὶ κάρτεϊ εἴκων,
πατρί τ' ἐμῷ πίσυνος καὶ ἐμοῖσι κασιγνήτοισι.
τῷ μή τις τοι πάμπαν ἀνὴρ ἀθεμίστιος εἴη,
ἀλλ' ὅγε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι, ὅ, τι δίδοιεν.
οἵ τ' ὀρόων μνηστῆρας ἀτασθάλα μηχανόωντας,
κτήματα κείροντας, καὶ ἀτιμάζοντας ἄκοιτιν
ἀνδρὸς ὃν οὐκ ἔτι φημὶ φίλων ἧ πατρίδ' αἶψα
δηρὸν ἀπεσσεῦσθαι· μάλα γ' ἆχνύμενός περ ἔοικε·
οἴκαδ' ὑπεξαγάγοι, μηδ' αὐτάσειας ἐκείνῳ,
ὅππότε νοσφίσειε φίλων δι' πατρίδα γαῖαν.
ἦ γὰρ ἀναιμωτί γε δαηρινέεσθαι οἴω
μνηστῆρας κἀκεῖνον, ἐπεί κε μέλαθρον ἐπέλθῃ.

Ὡς φάτο· καὶ σπείσας ἔπιεν μελιηδέα οἶνον.
ἂψ δ' ἐν χερσὶν ἔθηκε δέπας κοσμήτορι λαῶν.
αὐτὰρ ὁ βῆ δι' δῶμα, φίλον τετιημένος ἦτορ,
al. θυμὸς. νδυσάζων κεφαλῇ· δὴ γὰρ κακὸν ὄσσετο θυμῷ.
ἀλλ' ὅτ' ὃς φύγε κῆρα· τὸν δ' ἔσσυτο καὶ τὸν Ἀθήνη
Τηλεμάχῳ ἐναρηρὸς χερσὶ καὶ ἐγχεῖ ἴφι δαμῶσαι.
ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ὀδὺ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη.

Τῇ δ' ἄρ' ὑπὸ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
κούρῃ Ἰκαρίοιο περίφρονι Πηνελοπείῃ
μνηστῆρεσι φαίνεσθαι, ὅπως σφίσιν ἐν μεγάροισι
θυμὸν μνηστήρων, ἰδὲ τιμήεσσα γένοιτο
μᾶλλον πρὸς πόσιός τε καὶ υἱέος ἢ πάρος ἦεν.
ἀχρεῖον δ' ἐγέλασσεν ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Εὐρυνόμη, θυμός μοι ἐέλδεται, ὅττι πάρος γε,
μνηστήρεσι φαίνεσθαι, ἀπεχθομένοισί περ ἔμπης.
παυσέμεν δέ κέ μιν ἐπιμήσομαι ἔμπεδον εἶναι,
μὴ πάντα μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμιλεῖν,
οἵ τ' εὖ μὲν βάζουσι, κακῶς δ' ὀπίσσω φρονέουσιν.

Τὴν δ' αὖτ' Εὐρυνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν·
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα τέκος κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ' ἴθι, νῦν σῷ παιδὶ ἔπος φάο, μηδ' ἐπικεύθε,
χρῶτ' ἀπονιψαμένη, καὶ ὑπόχρισαι πρόσιμα.
μηδ' ἅτε δὴ κατὰ κρύοις προφυρομένη ἀμφὶ παρειὰς
δάκρυσι· ἐπεὶ κάκιον πωτᾶσθαι ἄκριτον αἰεί.
ἥδε μὲν γάρ τοι παῖς τηλίκος, ὃν σὺ μάλιστα
ἠρῶ ἀθανάτοισιν ὑπείσαντα ἰδ' ἐσιδέσθαι.

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Εὐρυνόμη, μὴ ταῦτα πρὸς ἀνδάνειν κελόμενός περ,
χρῶτ' ἀπονίπτεσθαι, καὶ ὑπόχρίεσθαι ἀλοιφῇ.
ἀγλαΐην γὰρ ἐμοὶ γε θεοὶ τοὶ Ὄλυμπον ἔχουσιν
ὤλεσαν,

talis enim es patri: siquidem gloriam bonam audiui,
Nisum Dulichium bonum esse diuitemq́,
ex hoc te dicunt natum esse, prudenti autẽ uiro similis es.
propter hoc tibi dico: tu autem intellige, & me audi:
nihil imbecillius terra nutrit homine
omnium quæcunq; in terra spirantq́ & serpunt.
nõ enim unquã dicit malũ se passurum esse in futurum,
quousq; uirtutem præbent dei & genua mouentur:
sed quando & mala dei beati perficiunt,
& hæc suffert nolens patienti animo.
talis enim mens est terrestrium hominum,
qualem diem adducit pater uirorumq́ Deorumq́.
etenim ego quondam scilicet in uiris beatus eram,
multa autem iniusta feci, ui & roburi obediens,
patriq́ meo confidens & meis fratribus,
quocirca non aliquis omnino uir iniustus sit,
sed hic silentio dona Deorum habeat, quodcunq; dent.
qualia uidet procos iniusta machinantes,
possessiones consumentes, & inhonorantes uxorem
uiri quem non amplius dico amicis & patria terra
diu abfore: ualde autem propè. sed te deus
domum subducat, ne occurras illi,
quando redibit dilectam in patriam terram.
non enim sine cruore decreturos puto
procos & illum, postquam in ædes uenerit.
Sic dixit: & ubi libauit bibit dulce uinum.
iterũ autẽ in manibus posuit poculum rectori populorũ.
at ille iuit per domum, dilectum cruciatus cor,
quatiens caput: etenim malum augurabatur animus.
sed neq; sic fugit mortem: irretiuit autẽ & hunc Mineruæ
Telemachi à manibus & hasta fortiter ut domaretur.
rursus autem iterum sedit in sede unde surrexerat.

In mentibus autem posuit dea cælia Minerua
filiæ Icarij prudenti Penelopæ
procis apparere, ut extenderet maximè
animum procorum, & honorata fieret
magis à uiroq́ & filio quàm antea erat.
inulitatè autem risit: uerbumq́ dixit, denominauitq́:
Eurynoma, animus mihi cupit, non antea,
procis apparere, inuisis licet tamen.
filio autem dicam uerbum quod utile erit,
ne omnino procorum superborum familiaritate utatur,
qui bene quidem dicunt, malè autem retro cogitant.

Hanc autem rursus Eurynoma proma alloquuta est:
na ista quidem omnia filia ritè dixisti.
sed uade, & tuo filio uerbum dic, neq; occulta,
corpore loto, & unctis genis.
neq; sic lachrymis fœdata circum faciem
uade. quoniam malum perpetuò lugere semper.
iam quidem enim tibi filius tantus, quem tu maximè
supplicabas Deis barbatum uidere.

Hanc autem rursus alloquuta est prudens Penelope:
Eurynoma, ne ista hæc loquere dolens licet,
corpusq́ lauare, & ungi unguento.
splendorem enim mihi Dei qui Olympum habitant
perdide-

De bonis fragilitate.

Vbi fides præmia infirma.

Penelope ad procos itura.

Eurynome Penelopæ ministrat.

perdiderunt, ex quo ille iuit concauis in nauibus.
sed mihi Autonoenę & Hippodamiam iube
uenire, ut mihi assint in domibus.
sola autem non illuc uado ad uiros: uerecundor enim.
Sic dixit. uetula autem è domo exiuit,
nunciatura mulieribus, & incitatura ad eundum.
tunc rursus alia cogitauit Dea cæsia Minerua:
filiæ Icarij dulcem somnum infudit.
dormiuit a. reclinata: soluta sunt autẽ ei membra omnia
illic in lecto. tunc igitur diuina dearum
immortalia dona dedit, ut ipsam admirarentur Achiui.
pulchritudine quidem ei primò ulliusq; bene purgauit
immortali, quali bene coronata Venus
iungitur quando it chorum in amabilem Gratiarum.
& ipsam longiorem & crassiorem fecit uideri:
albiorem autem ipsam fecit secto elephante.
sic his factis abiuit diuina dearum.
uenerunt autem famulæ albiulnæ ex domo,
cum strepitu uenientes. hanc aũt dulcis somnus dimisit,
& absterſit manibus genas, dixitque:
certè me ualde grauia patientẽ mollis somnus cooperuit.
utinam sic mihi mollem mortem daret Diana casta
statim nunc, ut non amplius lugens in animo
æuum corrumperem, mariti desiderans dilecti
omnem uirtutem. quoniam eximius erat Achiuorum.
Sic loquens descendit de cœnaculo stupendo,
non sola: simul hanc & famulæ duæ sequebantur.
hæc autem quãdo ad procos peruenit diuina mulierum,
stetit in limine domus ornatè factæ,
contra genas tenens subtilia uela.
famula autem ei prudens utrinq; astitit.
horum a. illic solebãtur genua, amore a. animũ domiti
omnes a. precati sunt apud in lectis dormire. (sunt:
hæc autẽ rursus Telemachum allocuta est suum filium:
Telemache non amplius tibi mẽtes firmæ, neq; cogita-
puer adhuc etiã magis mẽte prudẽtia uersabas: (tio.
nunc a. quando iã magnus es, & ad pubertatis mensurã
ita ut aliquis dicat filium esse beati uiri, (peruenisti,
in magnitudinem & pulchritudinẽ intuens alienus uir,
non amplius tibi mentes sunt iustæ, neq; cogitatio.
quale iam hoc opus in domibus factum est,
qui hospitem fuisti iniuria affici sic.
quomodo nunc? si quis hospes in nostris domibus
sederet, sic pateretur uexatione ex dira,
tibi dedecus nocumentumq; hominibus esset.
Hanc a. rursus Telemachus prudẽs cõtra allocutus est:
mater mea, illud quidẽ non tibi indigneor quòd irascaris:
ego animo intelligo & scio singula,
bonaq; & peiora: (antea autem adhuc infans eram:)
sed non possum prudentia omnia intelligere.
nam me perterrent, assidentes aliunde alius,
hi mala cogitantes: mihi autem non sunt auxiliatores.
non tamen hospitis & Iri pugna facta est
procorum consilio: fortitudine autem hic potentior fuit.
utinam enim Iupiterq; pater & Minerua & Apollo,

ὤλεσαν, ἐξ ὅ κεῖνο ἔδυ κοίλῃς ἐνὶ νηυσίν.
ἀλλά μοι Αὐτονόην τε καὶ Ἱπποδάμειαν ἄνωχθι
ἐλθέμεν, ὄφρα κέ μοι πᾶσι μέρμερα νήμονται.
οἶκον δ' ἀμφιπολεύω· ἐπεὶ ἐμὲ μᾶλα θυμὸν ἐνείκαι.
Ὡς ἄρ' ἔφη, γρηὺς δ' ἀνὰ μεγάροιο βεβήκει,
ἀγγελέουσα γυναιξί, καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
ἐν δ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
κάρη Ἰκαρίοιο κατὰ γλυκὺν ὕπνον ἔχυσεν.
εὗδε δ' ἀναπλιγθεῖσα· λύθεν δ' ἄρα οἱ ἅπτεα πάντα
ἀμφ' ἐνὶ κλιντῆρι, τέως δ' ἄρα δῖα θεάων
ἄμβροτα δῶρα δίδου, ἵνα μιν θηήσαιατ' Ἀχαιοί.
καλλεῖ μιν πρῶτα πρόσωπά τε παλλὰ πάρεργον
ἀμβροσίῳ, οἷόν τε Κυθήρεια
χρίεται εὖτ' ἂν ἴῃ Χαρίτων χορὸν ἱμερόεντα.
καί μιν μακροτέρην τε καὶ πάχιονα θῆκεν ἰδέσθαι·
λευκοτέρην δ' ἄρα μιν θῆκεν πρισσοῦ ἐλέφαντος.
ἣ μὲν ἄρ' ὣς ἔρξασ' ἀπεβήσατο δίαι θεάων.
ἦλθον δ' ἀμφίπολοι λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο,
φθόγγῳ ἐπορχόμεναι. τῷ ἧ γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκε,
καί ῥ' ἀπομόρξατο χερσί τε παρειάς, φώνησέν τε,
ἦ μ' ἄλα δὴ ἀνόπαθε μαλακὸν πολὺ κῶμ' ἐκάλυψεν.
αἲθέ μοι ὣς μαλακὸν θάνατον πόροι Ἄρτεμις ἁγνὴ
αὐτίκα νῦν, ἵνα μηκέτ' ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν
αἰῶνα φθινύθω, πόσιος πόθεν ἐσθλὸν ἑταίρου
παντοίων ἀρετάων. ἐπεὶ ἔοχ' ὄχ' ἦν ἀχαιῶν.
Ὡς φαμένη κατέβαιν' ὑπερῴϊα σιγαλόεντα,
οὐκ οἴη· ἅμα τῇγε καὶ ἀμφίπολοι δύ' ἕποντο.
ἣ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκανε δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥα πρὸ σταθμοῖο τέγεος πύκα ποικίλου,
ἄντα πρὸ αἰθούσης ὁμαδήν λιπαρὰ κρήδεμνα.
ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε πέφυκε·
τὴ δ' αὖτ' λύτο γόνατ', ὄρνυ δ' ἄρα θυμὸν ἐδελχθών·
πάντοθι δ' ἠρήσαντο πρὸς λέχεσι κλιθῆναι.
ἣ δ' αὖ Τηλέμαχον προσεφώνεεν ὃν φίλον υἱόν,
Τηλέμαχ' οὐκέτι τοι φρένες ἔμπεδοι, οὐδὲ νόημα.
παῖς ἔτ' ἐὼν καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶ κέρδε' ἐφήσθα·
νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας ἐσσι, καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνεις,
καί κέν τις φαίη γόνον ἔμμεναι ὀλβίου ἀνδρός,
ὃν μέγεθος καὶ κάλλος ὁρώμενον ἀλλοτρίοι φῶτες,
οὐκέτι τοι φρένες ἐσθλαὶ ἐνὶ στήθεσσιν ἐόντες, οὐδὲ νόημα.
οἷον δὴ τόδ' ἔργον ἐνὶ μεγάροισιν ἐτύχθη,
ὃς τὸν ξεῖνον ἔασας ἀεικιδέμεναι ὅτῳ.
πῶς νύ; ἐΰτις ξεῖνος ἐνὶ μετόροισι δόμοισιν
ἥμενος, ὧδέ τε πάθοι ξυσακτύος οὕνεκ' ἀλεγεινῆς,
σοί κ' ἔαχε λώβη τε μετ' ἀνθρώποισι τέλοιτο.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
μῆτερ ἐμή, τὸ μὲν οὔ σε νεμεσσῶμαι ἔχολῶσαι·
αὐτὰρ ἐγὼ θυμῷ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα,
ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρεια· (πάρος δ' ἔτι νήπιος ἦα·)
ἀλλά τοι οὐ δύναμαι περιφραδέα πάντα νοῆσαι.
ἐκ γάρ με πλήσσουσι, πεφυλαγμένοι ἄλλοθεν ἄλλος,
οἷδε κακὰ φρονέοντες· ἐμοὶ δ' οὐκ εἰσὶν ἀρωγοί.
ἀλλ' οὐ μὲν τοι ξεῖνός γε καὶ Ἶρος μῶλος ἐτύχθη
μνηστήρων ἰότητι· βίη δ' ὅγε φέρτερος ἦεν.
αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,

ὄτω νῦν μνηστῆρες ἐν ἡμετέροισι δόμοισι
νόῳσιν κεφαλὰς δεδμημένοι, αἱ μὲν ἐν αὐλῇ,
οἱ δ' ἔντοσθε δόμοιο, λέλυνται δ' ὑγρὰ ἑκάστου·
ὡς νῦν Ιρος ἐκεῖνος ἐπ' αὐλείοισι θύρῃσιν
ἧσται νδυσάζων κεφαλῇ, μεθύοντι ἐοικώς,
οὐδ' ὀρθὸς δύναται σφῶιν ποσὶν, οὐδ' ἱκέσθαι
οἶκαδ' ὅπῃ οἱ νόστος· ἐπεὶ φίλα γυῖα λέλυται.

Ως οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Εὐρύμαχος δ' ἐπέεσσι προσηύδα Πηνελόπειαν,
κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια,
εἰ γάρ τοι σε ἴδοιεν ἀν' Ἰάσιον Αργος Ἀχαιοὶ,
πλείονες ἠῶθεν μνηστῆρες ἐν ὑμετέροισι δόμοισιν
δαινύατ'· ἐπεὶ πρίσσοισι γυναικῶν
εἶδός τε μέγεθός τε, ἰδὲ φρένας ἔνδον ἔασιν.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια,
Εὐρύμαχ', ἦτοι ἐμοὶ ἀρετὴν εἶδός τε δέμας τε
ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ιλιον εἰσανέβαινον
Ἀργεῖοι· μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν Ὀδυσσεύς.
εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύοι,
μείζων κε κλέος ἔῃ ἐμὸν καὶ κάλλιον ὅττω. (μων.
νῦν δ' ἄχομαι· τόσα γάρ μοι ἐπέσκιεν ἄκριτα δαίμων·
ἦ μὲν δή ποτε θυμὸν ἐνὶ μεγάροισι λίπω κατὰ πατρίδα γαῖαν,
δεξιτερὴν ἀνδρὸς καρπῷ ἔλων ἐμὲ χεῖρα πεπασθαι,
ὦ γύναι, ὃ γάρ οἶω εὐκνήμιδας Ἀχαιοὺς
ἐκ Τροίης εὖ πάντας ἀκαμάτους ἀπονέεσθαι.
καὶ γὰρ Τρῶας φασὶ μαχητὰς ἔμμεναι ἄνδρας,
ἠμὲν ἀκοντιστὰς δὲ καὶ ἰοδόκους ὀϊστῶν,
ἔππων τ' ὠκυπόδων ὦν ἴκρια, οἵ κε τάχιστα
ἔριναν μέγα νεῖκος ὁμοίου πολέμοιο.
τῶν ὄφρ' οἶδ' εἴ κέν μ' αὖτις θεὸς, ἦ κεν ἄλωμαι
αὖθ' ἱκέσθαι Τροίην. σοὶ δ' ἔνθάδε πάντα μελόντων.
μεμνῆσθαι πατρὸς καὶ μητρὸς ἐν μεγάροισιν,
ὡς νῦν, ἢ ἔτι μᾶλλον ἐμοῦ ἀπεόντος ἐόντος.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ παῖδα γένειόν τε ἰδῆαι,
γήμασθ' ᾧ κ' ἐθέλησθα, πρόλιπ' οἶκον πατρώιον.
κεῖνός θ' ὡς ἀγόρευε· τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
νὺξ δ' ἔσται ὅτε δὴ συγερὸς γάμος αὐτιβολήσῃ
ὀλομένης ἐμέθεν, τῇ τε Ζεὺς ὄλβον ἀπούρας.
ἀλλὰ τόδ' αὖνον ἄχος κραδίῃ καὶ θυμῷ ἰκάνει.
μνηστήρων γὰρ ἦδε δίκη τοπάροιθε τέτυκτο,
οἵτ' ἀγαθῷ τε γυναῖκα καὶ ἀφνειοῖο θύγατρα
μνῶνται ἐθέλωσι, καὶ ἀλλήλοις ἐρίσωσιν.
αὐτοὶ τοί γ' ἄπαγον βόας καὶ ἴφια μῆλα,
κούρης δαῖτα φίλοισι, θεῷ ἀγλαὰ δῶρα δίδοσαν·
ἀλλ' οὐκ ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἔδοσαν.

Ως φάτο. γήθησεν δ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
οὕνεκα τῆς μὲν δῶρα παρέλκετο, θέλγε δὲ θυμὸν
μειλιχίοις ἐπέεσσι, νόος δὲ οἱ ἄλλα μενοίνα.

Τῷ δ' αὖτ' Ἀντίνοος Εὐπείθεος υἱὸς,
κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια, al. περίφρον
δῶρα μὲν ὅς κ' ἐθέλῃσιν ἀχαιῶν ἔνθάδ' ἐνείκῃ,
δέξασθ'· ἀγαθὸν γὰρ καλὸν αὐνάσθαι δόσιν ἐσθλήν.
ἡμεῖς δ' οὔ τι νῶϊ ἔργα πάρος γ' ἴμεν, οὔτε τιν ἄλλην,
πρίν γέ σε δὴ γήμασθαι ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος.

Ως ἔφατ' Ἀντίνοος. ἁδίσην δ' ἐν θυμῷ ἐλάσκεν μῦθος.

δῶρα

sic nunc proci in noſtris domibus
nutarent capita domiti, hi quidem in atrio,
hi autem intra domum, ſolutaq; eſſent membra cuiuſq:
ſicut nunc Irus ille in atrienſibus ianuis
ſedet nutans capite, ebrio ſimilis,
neq; rectus poteſt ſtare pedibus, neq; reuerti (ſunt.
domũ quo ei reditus eſt: quoniã ei dilecta mẽbra ſoluta
Sic hi quidem talia inter ſe loquebantur.
Eurymachus autem uerbis allocutus eſt Penelopen:
filia Icarij prudens Penelope, Eurymachus alloquitur Penelopen.
ſi omnes te uiderent in ſalubri Argo Achiui,
plures proci in ueſtris domibus
mane conuiuarentur. quoniam præſtas mulieribus
ſpecie& magnitudine&, & mentibus intus æquabilibus.
Huic autem reſpondit poſtea prudens Penelope:
Eurymache, certè meam uirtutem ſpeciem& corpus&
perdiderunt immortales, quando Ilium inerunt
Argiui: cum his autem meus maritus erat Vlyſſes.
ſi ille ueniens hanc meam uitam gubernaret,
maior gloria eſſet mea & melior ſic.
nunc autẽ triſtor: tot enim mihi conflauit mala fortuna.
equidem quando iuit relinquens patriam terram,
dextra in palma capiens me manu allocutus eſt:
ô mulier, non puto bellicoſos Achiuos Vlyſſis ſodalitas Troiam uaſtauit.
ex Troia bene omnes illæſos redituros.
etenim Troianos dicunt pugnaces eſſe uiros,
& iaculatores & extenſores ſagittarum,
equorum& q; uelociũ pedibus equitatores, qui uelociſſimè
diſcernunt magnam contentionem grauis belli.
ideo neſcio ſi me remittet Deus, an capiar
illic ad Troiam. tibi autem hic omnia curæ ſint.
recordari patris & matris in domibus,
ſicut nunc, uel etiam magis me abſente.
at poſt quam iam filium barbatum uidebis,
nubito cui uoles, tuam domum relinquens.
ille ſic dixit: quæ nunc omnia perficiuntur.
nox autem erit quando odioſæ nuptiæ uenient
perditæ mei, cuius Iupiter beatitudinem abſtulit:
ſed hic grauis dolor cor & animum cepit.
procorum non hic mos olim fuit,
qui bonam& q; mulierem & diuitis filiam
capere uxorem uellent, & inter ſe contenderent.
ipſi adducunt boues & pingues oues,
ſponſæ conuiuium amicis, & ſplendida dona dant:
ſed non alienum uictum impunè edunt.
Sic dixit. lætatus eſt autẽ pertolerans diuinus Vlyſſes,
quoniã horũ quidẽ dona attrahebantur, multcebãt& animſua uenuſtis uerbis, mens autem eius alia cogitabat. (mũ
Hanc a. rurſus Antinous allocutus eſt Eupithei filius:
filia Icarij prudens Penelope,
dona quidem quicunq; uoluerit Achiuorum huc ferre,
ſuſcipe. non enim bonum renuere dationem eſt.
nos autem neq; in opera ante imus, neq; aliò,
antequam tu alicui nubas Achiuorum quicũq; optimus.
Sic dixit Antinous. his autem placuit ſermo.

dona

dona autem portatum miserunt præconem quisq.
Antinoo quidē portauit magnum perpulchrum peplum
uarium: intus autem erant fibulæ duodecim omnes
aureæ, iunctūris bene flexibilibus congruentes.
monile autem Eurymacho peruarium statim portauit
aureum, electris fulgens, Solem ficuti.
inaures autem Eurydamanti duo serui portauerunt,
perspectabiles, laboratas: gratia autem splēdebat multa.
ex autem Pisandro Polyctoride rege
monile portauit seruus perpulchrum ornamentum.
aliud autem alius donum Achiuorum pulchrum dedit.
hæc quidem postea ascēdit cœnaculum diuina mulierū:
huic autem simul famulæ portabant perpulchra dona.
bi autem in saltationem & suauem cantum
uersi delectabantur: manebantq; donec uesper ueniret.
bis autem se delectantibus niger uesper uenit:
statim lampades tres statuerunt in domibus,
ut lucerent: circum autem ligna arida posuerunt
ficca pridem, ualde dura, nuper scissa ferro:
& lampades miscuerunt, per uices autem prælucebant
famulæ Vlyssis calamitosi. at illis
ipse generosus locutus est prudens Vlysses:
Famulæ Vlyssis diu absentis regis,
ite ad domos, ubi uenerāda regina.
hanc autem apud lanas uertite: delectate autem ipsam
sedentes in domo, uel lanas aptate manibus.
at ego bis lumen omnibus præbebo.
si enim uoluerint bonæ sedis Auroram expectare,
non me uincent. perpatiens autem ualde sum.
Sic dixit. hæ aūt riserunt, inter se autem aspiciebāt.
eumq; turpiter allocuta est Melantho pulchra genis,
hanc Dolius quidem genuit, nutriuit autem Penelope,
filiam autem tanquam nutrimit: dabat autē ludos animo,
sed neq; sic tenuit dolorem in mentibus Penelopes.
sed hæc cum Eurymacho rem habebat, & amabat:
hæc Vlyssem allocuta est contumeliosis uerbis:
Hospes miser, tu aliquis mente captus es,
neq; uis dormire æream in domum ueniens,
uel alicubi in commune dimersorium: sed hic multa dicis
confidenter multos inter uiros, neq; quid animo
times. certè tuam uinum habet mentem, uel tibi semper
talis mens est, qui & uana nugaris:
an exultas quod Irum uicisti erronem.
ne quis tibi citò Iro melior alius surgat,
qui te in capite percutiens manibus fortibus,
domo emittat, fœdatum sanguine multo.
Hanc torue à spiciens allocutus est prudens Vlysses:
certè citò Telemacho dicam canis qualia dicas,
illuc profectus, ut te illic membratim incidat.
Sic fatus, uerbis perterrnit mulieres.
perrexerūt a. ire per domū: soluta sunt a. membra cuiusq;
timore. dixerunt enim ipsum uera dicere.
at hic apud lampades prælucens accensas
stabat omnes aspiciens: alia autem eius animus
cogitabat mentibus, quæ sanè non irrita fuerunt.

δῶρα δ' ἄρ' οἰσόμεναι πρόεσαν κήρυκα ἕκαστος.
Ἀντινόῳ μὲν ἔπειτα μέγαν πολυκαλλέα πέπλον
ποικίλον· ἐν δ' ἄρα ἦσαν ἀπήνας δυοκαίδεκα πᾶσαι
χρύσειαι, κλῃῖσιν εὐγναμπτοισι ἄραρῦαι.
ὅρμον δ' Εὐρυμάχῳ πολυδαίδαλον αὐτίκ' ἔνεικε
χρύσειον, ἠλέκτροισιν ἐοικυῖαν, πέλιον ὥς.
ἔρματα δ' Εὐρυδάμαντι δύω θεράποντες ἔφηκαν,
τρίγληνα, μορόεντα· χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλή.
ἐκ δ' ἄρα Πεισάνδροιο Πολυκτορίδαο ἄνακτος
ἴδμονι δῶκεν θεράπων περικαλλὲς ἄγαλμα.
ἄλλο δ' ἄρ' ἄλλος ἄριστα δώρου ἀχαιῶν καλὸν ἔδωκεν.
αἱ μὲν ἔπειτ' ἀνέβαιν' ὑπερῷα δῖα γυναικῶν·
τῇ δ' ἄρ' ἅμ' ἀμφίπολοι ἔφερον περικαλλέα δῶρα.
οἱ δ' ὡς ὀρχηστύν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
τερπέσθην μολπῇ τε· μένον δ' ὖδατι ἔσπερον ἐλθεῖν.
τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ὖδατι ἔσπερος ἦλθεν·
αὐτίκα λαμπτῆρας τρεῖς ἔσασαν ἐν μεγάροισιν,
ἄφρα φαείνοιεν· πυρὶ δὲ ξύλα πάγχυ παναθῆκαν
αὖα πάλαι, πορίπνυστα, νέον κεκεασμένα χαλκῷ·
μίσγον δ' αἰθομένοις μετέμισγον. ἀμοιβηδὶς δ' αὖ ἔφαινον
δμῳαὶ Ὀδυσῆος θαλασσίφρονος. αὐτὰρ ὁ τῇσιν
αὐτὸς δ' ἰοχέαιρα μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Δμῳαὶ Ὀδυσῆος θαλασσίφρονος ἄνακτος,
βῆτε δόμους πρὸς δώματ', ἵν' αἰδοίη βασίλεια.
τῇ δὲ πὰρ' ἠλάκατα τροφαλίζετε, τέρπετε δ' αὐτὴν
ἥμεναι ἐν μεγάρῳ, ἢ εἴρια πείκετε χερσίν.
αὐτὰρ ἐγὼ τούτοισι φάος παύτεσσι πάρέξω.
εἰ γὰρ κ' ἐθέλωσιν ἐὺθρονον ἠῶ μίμνειν,
ὅτι με νικήσωσι πολυτλήμων περ ἐμεῖο.
Ὡς ἔφαθ'. αἱ δ' ἐγέλασσαν, ὀλὴν δ' ἀλίλαστο γέλοιον·
τὴν δ' αἰσχρῶς ἐνένιπτε Μελανθὼ καλλιπάρῃος,
τὴν Δόλιος μὲν ἔτικτε, κόμισσε δὲ Πηνελόπεια,
παῖδα δέ οἱ ὡς ἀτίταλλε· δίδου δ' ἄρ' ἀθύρματα θυμῷ,
ἀλλ' οὐδ' ὣς σχέθε πένθος ἐνὶ φρεσὶ Πηνελοπείης.
ἀλλ' ἥγ' Εὐρυμάχῳ μισγέσκετο, καὶ φιλέεσκεν·
τὴ δ' Ὀδυσῆα νέηπλον ὀνειδείοις ἐπέεσσι,
Ξεῖνε πάλαι, σὺ γέ τις φρεσὶν ἐκπεπαταγμένος
ἀλλ' ἐθέλεις εὕδειν ἔμμεν χαλκήιον ἢ λόμον ἐλθών, (ἔσσι,
ἢέ πού ὀλ λέσχην· ἀλλ' ἐνθάδε πολλ' ἀγορεύεις
θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν. οὐδέ τι θυμῷ
ταρβεῖς; ἦ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἢ νύ τοι αἰεὶ
τοιοῦτος νόος ἐστίν, ὃ καὶ μεταμώλια βάζεις·
ἢ ἀλύεις ὅτι Ἶρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην.
μή τις τοι τάχα Ἴρου ἀμείνων ἄλλος ἀνασσῇ,
ὅστις σ' ἀμφὶ κάρη κεκοπὼς χερσὶ σιβαρῇσι,
δώματος ἐκπέμψῃσι, φορύξας αἵματι πολλῷ.
Τὴν δ' αὖ ἐπόδλρα ἰδὼν πεφιδήσατο πολύμητις Ὀ-
ἦ τάχα Τηλεμάχῳ ἐρέω νύον οἳ ἀγορεύεις, (δυσεύς,
κεῖσ' ἐλθών, ἵνα σ' αὖθι διαμελεΐσι τάμνοιεν.
Ὡς εἰπὼν, ἐπέεσσι διεπτοίησε γυναῖκας.
Βὰν δ' ἴμεναι διὰ δώμα· λύθη δ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστης
ταρβοσυνήν. φὰν γάρ μιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
αὐτὰρ ὁ πὰρ λαμπτῆρσι φαεινομένοισιν ἀνδμήσιν
εἰσήκει ὃν πάντας ὁρώμενος· ἄλλα δ' ἐνὶ οἱ κῆρ
ὥρμαινε φρεσὶν ἦσιν, ἃ ῥ' οὐκ ἀτέλεστα γένοντο.

μνηστῆρας δ' ὃ πάμπαν ἀγλαΐσρας ἔα Ἀθήνη
λώβης ἴαχεδαι θυμαλγέ', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
ἀλλ. λαερτιάδῃ ὀλύμ ἄχ' πρασίλιω † λαερτιάδ' ἐω ὀδυσῆ'.
Ὀδυσ. τοῖσιν δ' Εὐρύμαχ' πολύβο πᾶις ἦρχ' ἀγορεύειν,
ἀλ. τοξευ. κερτομέων ὀδυσῆα· γέλων δ' ἐτάροισιν † ἐτόλμα.

Κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσι κελεύει.
δὴ ἀθεεὶ ὁδ' ἀνὴρ ὀδυσήϊον δῶ δ' ὁμοῦ ἵκει,
ἔμπης μοι δοκέει φαίδιμον ἔμμεναι αὐτῷ
καὶ κεφαλῆς· ἐπεὶ ὄ οἱ γε τρίχες δὴ πέλαται.
ἦ ῥ', ἅμα τε προσέειπε ὀδυσῆα πτολίπορθον·
ξεῖνε, ἦ ἄρ κ' ἐθέλεις θητεύεμεν, εἴ σ' ἀνελοίμην,
ἀγρῷ ἐπ' ἐσχατιῇς, (μισθὸς δέ τοι ἄρκιος ἔσαι)
αἰμασιάς τε λέγων, καὶ δένδρεα μακρὰ φυτεύων;
ἔνθα δ' ἐγὼ σῖτόν τε διηνεκέα πόρ ἔχοιμι,
εἵματά τ' ἀμφιέσαιμι, ποσὶν δ' ὑποδήματα δοίην.
ἀλλ' ἐπεὶ δὴ δ' ἠδρήγα κακὰ μεμαθήκῃς, δὴ ἐθέλῃσεις
ἔργον ἐπιέχεσθαι· ἀλλὰ πῶσειν κατὰ δῆμον
βούλεαι, ὄφρ' αὖ ἔχῃς βόσκειν σὸν γαστέρ' ἀνάλτον.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσ
Εὐρύμαχ', εἰ γὰρ νῶϊν ἔρις ἔργοιο γένοιτο (σεύς,
ὥρῃ γε ἐαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ τέλονται,
ἐν ποίῃ, δρέπανον μὲν ἐγὼν ἔυκαμπὲς ἔχοιμι,
καὶ ἄν σὺ τοῖον ἔχοις, ἵνα ταειρησαίμεθα ἔργα
νήσιδ' ἄχρι μάλα νήφα', ποίη δ' ἦεν ἅπ.
εἰ δ' αὖ καὶ βόε ἔχω ἐλαυνέμεν οἵπερ ἄριστοι,
αἴθωνε, μεγάλω, ἀμφω κεκορηότε ποίης,
ἄλικε, ἰσοφόρω, τὼ τε δρῶς ἂν ἀλαπαδνὸν,
τετράγυον δ' εἴη, εἴκοι δ' ὑπὸ βῶλος ἀρότρῳ,
ὄφρ' κέ μ' ἴδοις ἐὶ ὦλκα διηνεκέα πεταμοίμην.
εἰ δ' αὖ καὶ πόλεμόν ποθεν ὀρμήσειε Κρονίων
σήμερον, αὐτὰρ ἐμοὶ σάκος εἴη καὶ δύο δοῦρε,
καὶ κυνέη χάλκεος ὥδε κροτάφοις ἀραρυῖα·
ὄφρ' κέ μ' ἴδοις πρώτοισιν ἐνὶ προμάχοισι μιγέντα,
οὐδ' ἂν μοι τὼ γαστέρ' ὀνειδίζων ἀγορεύοις.
ἀλλὰ μάλ' ὑβρίζεις, καί τοι νόος ἄγριος ἔμπης·
καί πού τις δοκέεις μέγας ἔμμεναι, ἠδὲ κραταιός,
ὅννεκα παῦροισι καὶ ἀκαθοῖσιν ὁμίλεις·
εἰ δ' ὀδυσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ὃν πατρίδα γαῖαν,
αἶψα κέ τοι τὰ θύρετρα, καὶ εὐρέα περ μάλ' ἐόντα,
φεύγοντι σείνοντο διὲκ προθύροιο θύραζε.

Ὡς ἔφατ'. Εὐρύμαχος δ' ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
καί μιν ποδήρεα ἰδὼν, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἄ δέλ', ἦ τάχα τοι τελέω κακόν, οἷ' ἀγορεύεις
θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν· οὐδέ τι θυμῷ
ταρβεῖς. ἦ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἤ νύ τοι αἰεὶ
τοιοῦτος νόος ἐστὶν, ὃ καὶ μεταμώλια βάζεις·
ἦ ἀλύεις ὅτι Ἴρον γέγονας τὸν ἀλήτην.
ἀλ. ἄλλα. Ὡς ἄρα φωνήσας, σφέλας † εἴλετο. αὐτὰρ ὀδυσεὺς
Ἀμφινόμου πρὸς γοῦνα καθέζετο Δουλιχίηνδε,
Εὐρύμαχον δ' ἔσσας. ὁ δ' ἄρ' οἰνοχόον βάλε χεῖρα
δεξιτερὴν οὖρῳ πρόχοον, ἤχμασε δὲ βόμβησε δὲ σάκος.
αὐτὰρ ὅγ' οἰμώξας ἐπὶ σφῷ ὕπτιος ἐν κονίῃσι.
μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα.
ἔνθά τις ἔπεσκεν ἰδὼν ὃν πλησίον ἄλλον,

procos autem non omnino superbos finebat Minerua
contumelia abstinere dira, ut adhuc magis
ingrederetur dolor cor Laertiada Vlyssis.
his autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere,
notans Vlyssem: risum autem socijs fecit.

Audite me proci inclytæ reginæ,
ut dicam quæ me animus in pectoribus iubet:
non sine Deo hic uir Vlyssea in domum uenit,
tamen mihi uidetur facium splendor esse ipsius
etiam capitis: quoniam non ei sunt capilli neq; pauci.
dixit, simulq; allocutus est Vlyssem urbium destructorem:
hospes, nunquid uis seruire, si te suscipiam,
agri in extremitate, (merces autem tibi sufficiens erit)
sepesq; colligens, & arbores longas plantans?
illic autem ego panem quidem assiduum dabo,
uestimentaq; circumdua, pedibusq; calciamenta dabi.
sed quoniam opera mala didicisti, non uoles
opus adire: sed trepidare in populo
uis, ut possis pascere tuum uentrem insatiabilem.

Hunc autē respondens allocutus est prudens Vlysses:
Eurymache, si quidem nobis contentio operis esset
tempore in uerno, quando dies longi sunt,
in herba, falcem quidem ego bene flexam haberem,
tu quoq; talem haberes, ut experiremur opus
ieiuni usq; nalde ad tenebras, herba autem adesset.
sin rursus & boues essent agendi qui optimi,
ardentes, magni, ambo saturati herba,
coæui, æqualiter portantes, quorum robur nō minimum,
aratrum autem esset, cederetq; gleba aratro,
tunc me uideres si sulcum longum proscinderem.
sin rursus & bellum alicubi moueret Saturnius
hodie, & mihi scutum esset & duæ lanceæ,
& galea tota ærea in temporibus congruens:
tunc me uideres primis in propugnatoribus mixtum,
neq; mihi uentrem improperans loquereris.
sed ualde iniuria afficis, & tibi mens crudelis:
& aliquo modo quidam uideris magnus esse, & fortis,
quoniam cum paucis & non bonis uersaris:
at si Vlysses uenerit & appelleret in patriam terram,
statim tibi porta, licet latissima,
fugienti arctarentur per uestibulum foras.

Sic dixit. Eurymachus autē iratus est animo magis;
& ipsum torue intuens, uerba uoluntria locutus est:
ah miser, certò citò tibi perficiam malum, qui sic loquare
confidenter multos inter uiros: neq; quid animo
times. utiq; aut uinū tuam habet mētem, aut tibi semper
talis mens est, qui & uana nugaris:
aut exultas quod Irum uicisti scurram.

Sic uociferans scabellum cepit. at Vlysses
Amphinomi ad genua sedit Dulichij,
Eurymachum timēs. hic a, pincernam percussit in manu
dextram: gutturnium autem humum sonuit cadens.
at ille plorans cecidit resupinus in pulueribus.
proci autem tumultuati sunt in domibus umbrosis.
sic autem aliquis dixit aspiciens propinquum alium:

Vlyssis Eurymachus scabellum.

nimam hoſpes errans alibi periſſet,
antequam ueniret: quo non tantum ſtrepitum feciſſet.
nunc aũt de mendico contendimus: neq; aliqua conuiuij
boni eſt uoluptas, quoniam peiora uincunt.
illis autem dixit uis Telemachi:
• Miſeri, inſanitis, & non iam occultatis animo
cibum, neq; potum. Deorum aliquis uos concitat.
ſed bene conuiuati dormite domum profecti,
quando animus iubet: cogo autem neminem ego.
Sic dixit. illi autem omnes mordicus labris prebẽtis,
Telemachum admirabantur qui audaciter locutus eſſet.
illis Amphinomus fatus eſt & dixit,
Niſi illuſtris filius Aretiadæ regis:
ô amici, non aliquis in dictum iuſtum
contrarijs uerbis carpens ſæuiat.
neq; hoſpitem uerberate, neq; aliquem alium
famulorum qui ſunt in domibus Vlyſſis diuini.
ſed agite, pincerna incipiat poculis,
ut poſtquam libauerimus cubitũ eamus domũ profecti:
hoſpitem autem ſinamus in domibus Vlyſſis
Telemacho curæ eſſe. huius n. dilectã peruenit domum.
Sic dixit. illis autẽ omnibus placitum uerbum dixit:
his craterem miſcuit Mulius heros,
præco Dulichius: famulus autem erat Amphinomi.
diſtribuit autem omnibus ſcitè: bi autem, Deis
libato beatis, biberunt dulce uinum.
at poſtquam libarũt biberuntq; quantum uoluit animus,
perrexerunt ire cubituri ſuas ad ædes quiſq;.

ODYSSEAE HOMERI XIX.

RAPSODIAE argumentum.

Cum Telemacho depromit arma Vlyſſes, & ad Penelopen ex Creta ſe eſſe fingit. Fit autem ipſius per cicatricem agnitio ad Eurycleam, pedes ipſius lauantem. Et per digreſſionem poeta narrat quo pacto in Parnaſo uulneratus fuerit ab apro.

ODYSSEAE HOMERI T.

RAPSODIA.

Taf autem, agnoſcit ex cicatrice uetula Vlyſſem.

T IN domo remanſit diuinus Vlyſſes,
procis cædem cum Minerua cogitans.
ſtatim autem Telemachum uerbis uolucribus allocutus eſt:
Telemache, oportet arma martialia deponere intus
omnia prorſus: at procos mollibus uerbis
alloquere, quando à te inquirent cupientes:
ex fumo depoſui: quoniam non his ſimilia ſunt
qualia quondam ad Troiã proficiſcens reliquit Vlyſſes,
ſed conſumpta ſunt quantum ignis attigit afflatus.
adhuc a. mihi et hoc maius in mẽtibus poſuit Saturnius,
ne inebriati, contentio excitata in nobis,
inter uos uulneretis, deturpetisq; conuiuium,
& ſponſalia. ipſum enim attrahit uirum ferrum.
Sic dixit. Telemachus autem dilecto obediuit patri.
extra autem uocans alloquitur eſt nutricem Eurycleam:

nutrix,

ἀλλ' ὤφελ' ὁ ξεῖνος ἀλώμενος ἄλλοθ' ὀλέσθαι,
πρίν γ' ἐλθεῖν· τῷ κ' ὅτι τόσον κέλαδον μεθέπομεν.
νῦν δ' οὐδὲ πλωχῷ ἐριδαίνομεν ὀδέ τι δαιτὸς
ἐδμάς ἔσεται· κὰδ δ', ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ.
τοῖσι δ' ἠμὲν μετέειφ' ἱερὴ ἰς Τηλεμάχοιο,

Δαιμόνιοι, μαίνεσθε, κοὐκέτι κρύβετε θυμῷ
βρωτιὴν, ὀδὲ ποτῆτα. θεὼν νύ τις ὔμμ' ὀροθύνει.
ἀλλ' εὖ δ' αἰσάμενοι κατακείετε οἶκαδ' ἰόντες,
ὅππότε θυμὸς ἄνωγε· δμὼξ δ' ὅτιν' ἔγωγε (τες,
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδὰξ γ' ἐχίλεσι φύ-
Τηλέμαχον θαύμαζον ὃ θαρσαλέως ἀγόρευε.
τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
Νίσος φαίδιμος υἱὸς Ἀρητιάδαο ἄνακτος,
ὦ φίλοι, ὄκ ἂν λήτις ὐδὲ ῥηθῆτι δικαίῳ
αὐτιβίοις ἐπέεσι καθαπτόμενος χαλεπαίνοι.
μήτέ τι τὸν ξεῖνον συφελίζετε, μήτέ τιν' ἄλλον
δμώων οἳ κατὰ δῶματ' Ὀδυσσῆος θείοιο.
ἀλλ' ἄγετ', οἰνοχόος μὲν ἐπὶ κρατέρῳ δεπάεσσιν,
ὄφρα σπείσαντες κατακείομεν οἴκαδ' ἰόντες·
τὸν ξεῖνον δ' ἐῶμεν ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσσῆος
Τηλεμάχῳ μελέμεν. τῷ γὰρ φίλον ἵκετο δῶμα.
Ὡς φάτο. τοῖσι δ' πᾶσιν ἐπ' ὀτρυνε μῦθον ἔειπε.
τοῖσιν δ' κρητῆρα κεράσσατο Μάλιος ἥρως,
κήρυξ Δουλιχιεύς· θεράπων δ' ἦν Ἀμφινόμοιο.
νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ὧν ἐπ' ἀδύ. οἱ δ', θεοῖσι
σπείσαντες μακάρεσσι, πίον μελιηδέα οἶνον.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
βὰν ῥ' ἴμεναι κέοντες ἐὰ πρὸς δώματ' ἕκαστος.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Τ.

ΡΑΨΩΔΙΑΣ ὑποθεσις.

Σὺν Τηλεμάχῳ ἐνθυσιν ποιεῖται τῶν ὅπλων Ὀδυσσεὺς, ἢ πρὸς Πηνελόπην ἐν Κρήτῃ ἄνασσαν ἐπανέρχεται. γίγνεται δ' αὐτῷ δι' ὀλίγης ἀναγνωρισμὸς πρὸς Εὐρύκλειαν, τὴν τιτθὸν αὐτῷ γενομένην. ἢ κατὰ παράβασιν ἐποιητὴς διηγεῖται ὡς ἐν Παρνασσῷ ἐπλήγη ὑπὸ συὸς.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Τ.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ταῦ δ' ἀναγνωρίζει ἐξ ὀλίγης γραφῆς
Ὀδυσσέα.

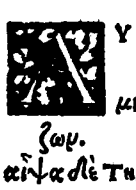

Υ ΤΑΡ ὁ μὲν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος
Ὀδυσσεύς,
μνηστῆρσι φόνον σὺν Ἀθήνῃ μερμηρίζων.
αἶψα δὲ Τηλεμάχοιο ἔπος πρόρρησε θυρωρούς,
Τηλέμαχε, χρὴ δύχε' ἀρήϊα κατθέμεν εἴσω
πάντα μάλ'· αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέεσσι
πρὸ φάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες·
ἐκ καπνοῦ κατέθηκ'· ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἐώικει
οἷά ποτε Τροίηνδε κιὼν κατέλειπ' ὁ Ὀδυσσεύς,
ἀλλὰ κατήισαι ὅσσον πυρὸς ἵκετ' αὐτμή. (μων,
πρὸς δ' ἔτι τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶν ἔμβαλε δαί-
μήπως οἰνωθέντες, ὀρὶν σπασάντες ἐν ὑμῖν,
ἀλλήλους τρώσητε, κατοπιχώσητε δ' ἑταῖρα,
μνηστεύοντ'. αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.
Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δ' φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί.
ἐκ δ' καλεσσάμενος πρόφρων τροφὸν Εὐρύκλειαν,

μαῖ',

μαῖ', ἄγε δή μοι ἔρυξον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας,
ὅφρά κεν ἐν θαλάμῳ καταθείομαι εἵματα πατρὸς
πολλά, τά μοι κατὰ οἶκον ἀκηδίῃ καπνὸς ἀμέρδει,
πατρὸς ἀποιχομένοιο. ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος ἦα·
νῦν δ' ἐθέλω κατὰ θεῖα ἵν' ὀ πυρὸς ἶζεν ἀΰτμή.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
αἴ γὰρ δή ποτε τέκνον ὑῶν φρεσὶν ἁρμοσσάσθαι,
οἶκόν τε σόον ἔμμεν, καὶ κτήματα πάντα φυλάσσειν.
ἀλλ' ἄγε, τίς τοι ἔπειτα μετοιχομένῳ φάος εἶσε;
δμῳὰς δ' ἐκ εἴας πυθέσθαι κέμεν, αἳ κεν ἔφαινον.

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
ξεῖνος ὅδ'· ὀ γὰρ ἀτέγκτον ἀνέξεται ὅς κεν ἐμῆς γε
χοίνικος ἅπτηται, καὶ τηλόθεν εἰληλουθώς.

Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν. τῇ δ' ἄπτερος ἐπλετο μῦθος·
κλῇσεν ἔπειτ' ὀθύρας μεγάρων εὖ ναιεταόντων.
τὼ δ' ἄρ' ἀνὰ ξέσταν ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱὸς
ἐσφόρεον κόρυθάς τε καὶ ἀσπίδας ὀμφαλοέσσας,
ἔγχεά τ' ὀξύοντα. πάροιθε δὲ παλλὰς Ἀθήνη
χρύσεον λύχνον ἔχουσα, φάος περικαλλὲς ἐποίει.
δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρ' ἆσσον·
ὦ πάτερ, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
ἔμπης μοι τοῖχοι μεγάρων, καλαί τε μεσόδμαι,
ἐλάτιναί τε δοκοί, καὶ κίονες ὑψόσ' ἔχοντες
φαίνονθ' ὀφθαλμοῖς ὡσεὶ πυρὸς αἰθομένοιο.
ἦ μάλα τις θεὸς ἔνδον, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι.

Τὸν δ' ἀπαμείβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
σίγα, μὴ κατὰ σὸν νόον ἴσχανε, μηδ' ἐρέεινε. (σεῦς,
αὕτη τοι δίκη ἐστὶ θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
ἀλλὰ σὺ μὲν κατάλεξαι· ἐγὼ δ' ὑποτέρψομαι αὐτῇ,
ὄφρά κ' ἔτι δμῳὰς καὶ μητέρα σὴν ἐρεθίζω.
ἣ δ' ἐμ' ὀδυρομένη ἐρήσεται ἀμφὶς ἕκαστα.

Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δ' ἰθὺ μεγάροιο βεβήκει
κοίτην δὲ θαλάμου, λαμπάδων ὑπολαμπομένάων,
ἔνθα πάρος κοιμᾶθ' ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι.
ἔνθ' ἄρα καὶ τότ' ἔλεκτο, καὶ ἠῶ δῖον ἔμιμνεν.
αὐτὰρ ὁ γε μεγάρῳ ὑπολείπετο δῖος Ὀδυσσεύς,
μνωόμενος φόνον σὺν Ἀθήνῃ μερμηρίζων.
ἦλθ' ἴσαν ἐκ θαλάμοιο πορὶφορος Περσιόπεια,
Ἀρτέμιδι ἰκέλη ἠδὲ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.
ἔνθ' ἄρ' οἱ πὰρ μὲν κλισίην τυρὶ κάτθεσαν, ἔνθα δ' ἔφιζε,
ἐλεφαντόδετον καὶ ἀργύρεον· τὸν ποτε τέκτων
πέσσε Ἰκμάλιος, καὶ ὑπὸ θρῆνυν ποσὶν ἧκε,
προσφυὲς ᾧ ἐπὶ μῆλον, ὅθ' ὑψόθι μέγα βάλλοι κῶας.
ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια.
ἦλθον δ' ἀμφὶ δμῳαὶ λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο·
αἱ δ' ἀπὸ μὲν σῖτον πολὺν ἤγαγον ἠδὲ τραπέζας,
καὶ δέπαα ἔνθεν ἄρ' ἄνδρες ὑπερφιάλοντες ἔπινον.
πῦρ δ' ἀπὸ λαμπήνεων χαμάδις βάλον, ἄλλα δ' ὑπ' αὖσαν
ξύλα πολλὰ, φόως ἐμεν ἠδὲ θέρεσθαι. (ἐπ' αὐτοῖς
ἦλθ' Ὀδυσῆα δ' ἐνίπτε Μελανθὼ δεύτερον αὖτις,
ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδε ἀνίησθα δι' ὑκτα
δῶμα κατὰ μέγα νυκτὸς ὀιζυρὸν ἀλάλησθαι;
ἦ τάχα κ' ἐκ δήμοιο βεβλημένος ἔνδα θύραζε. (δυσεύς,
Τὴν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀ-
δαιμονίη,

nutrix, age mihi contine domi fœminas,
donec in thalamum reponam arma patris
bona, quæ mihi in domo neglecta fumus denigrat,
patre absente. ego autem adhuc paruulus eram:
nunc autem uolo deponere ut non ignis eat flatus.

Hunc autẽ rursus allocuta est dilecta nutrix Eurycleæ:
utinam uerò tandem fili prudentiam suscipias,
domum curandi, & res omnes seruandi.
sed age, quæ tibi postea adiens lumen portabit?
famulas autem non finis adire, quæ præluceant.

Hanc a. rursus Telemachus prudẽs contra locutus est:
hospes hic, non enim ociosum tolerabo qui meum
modium attingit, licet & procul uenerit.

Sic autem dixit. illi autem impennatum fuit uerbum:
clausit autem ianuas domorum bene habitatarum.
hi autem festimantes Vlysses & illustris filius
intro portauerunt galeasque & scuta umbilicosa,
lanceasque acutas. ante autem Pallas Minerua,
auream lucernam tenens, lumen perpulchrum faciebat.
tunc Telemachus allocutus est suum patrem statim:
ô pater, certè magnum miraculum hoc oculis uideo:
enimuero mihi parietes domorum, pulchræq; sedes,
abiegnæq; trabes, & columnæ altitudinem habentes
lucent oculis tanquam igne ardente.
omnino aliquis Deus intus est, qui cælũ latum habitãt.

Domus Telemachi fit mirabilis flammis adparentibus.

Hunc autem respondẽs allocutus est prudens Vlysses:
tace, & tuam mentem retine, neq; interroga.
hic tibi mos est Deorum qui olympum habitant.
sed tu quidem dormi: ego autem remanebo hic,
ut adhuc famulas & matrem tuam irritem.
hæc me dolens interrogabit de singulis.

Sic dixit. Telemachus autem ex domo discessit
cubiturus in cubiculum, lampadibus lucentibus,
ubi antea dormiebat quãdo ipsũ dulcis somnus capiebat.
illic igitur & tunc cubuit, & Auroram expectabat.
at in domo relictus est diuinus Vlysses,
procis cædem cum Minerua cogitans.
ipsa autem ibat ex thalamo prudens Penelope,
Dianæ similis uel aureæ Veneri.
huic apud quidẽ sedem ignẽ deposuerũt, illic a. sedebat,
rotundum ebore & argento: quam quondam faber
fecerat Icmalius, & sub scabellum pedibus misit,
aptum ex ipsa, ubi magnam iniecit pellem.
illic sedit postea prudens Penelope.
uenerunt autem famulæ albæulnis ex domo:
hæ a. longè quidẽ panẽ multum asportauerũt & mẽsas,
& pocula unde uiri superbi bibebant.
ignem a. à faculis ad terram iecerunt, alia a. supra ipsas
congregarunt ligna, ut lumen essent & calefacerent.
ipsa autem Vlyssem carpsit Melantho secundò rursus:
hospes, adhuc & nunc hic molestus eris per noctem
obuersans in domo? aspicis autem mulieres?
sed exi foras miser, & conuiuio iuuare:
aut citò & torre percussus ibis foras.

Melantho minatur Vlyssi uerberibus, si non abeat domo.

Hanc a. torue aspiciens allocutus est prudens Vlysses:

miser-

miſera, cur in me ſic inueheris irato animo? (ſunt
num quòd tibi ſordeo? malaq; corpori neſtimẽta indutus
mendico autem in populo? neceſſitas enim urget.
tales mendici & errones uiri ſunt.
etenim ego quondam domum in hominibus habitabam
beatus diuitem, & ſæpe dedi erroni
tali qualis eſſet, & cuiuſcunq; indigens ueniret,
erant autem ſerui ualde multi, aliaque multa
quibus bene uiuunt & diuites uocantur:
ſed Iupiter deſtruxit Saturnius: uolnit enim.
ideo nunc ne aliquando & tu mulier longè omnẽ perdas
lætitiam qua nunc inter ancillas ornata es,
ne tibi aliquo modo domina irata ſæuiat,
uel Vlyſſes ueniat. adhuc enim & ſperare fas eſt.
ſin ille quidẽ omnino periit & nõ amplius rediturus eſt,
at iam filius talis Apollinis conſilio
Telemachus: hunc autem nulla in domibus mulierum
latet improbè agens: quoniam non amplius ea ætate eſt.

Sic dixit. hunc autem audiuit prudens Penelope:
ancillam aũt allocuta eſt, uerbumq; dixit, denominauitq;
omnino audax canis intrepida non me lates
faciens magnum opus, quod tuo capiti infringes.
omnino enim bene ſcis, quoniam à me audiuiſti ipſa,
quòd hoſpitem eram in domibus meis
de marito interrogatura: quoniam frequenter triſtor.
dixit, & Eurynomen promam alloquuta eſt:
Eurynoma, porta ſedem & pellem ſuper ipſa,
aut ſedens dicat uerbum & audiat
hoſpes me. nolo autem ipſum interrogare.

Sic dixit. illa ualde feſtinanter depoſuit portans
ſedem bene politam, & ſuper ipſa pellem iecit:
illic ſedit poſtea multum tolerans diuinus Vlyſſes.
his autem uerbis incepit prudens Penelope:
hoſpes, de hoc quidem te primum ego interrogabo ipſa,
quis? unde es uirorum? ubi tibi urbs & parentes?

Hanc autẽ reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes:
ô mulier, non aliquis te hominum in infinita terra
uituperauerit: certè enim tua gloria cœlũ latũ peruenit.
ſicut alicuius regis ſtrenui, qui Deum tolens
uiris in multis & fortibus regnans,
iura reddit: fert autem terra nigra
triticum & hordeum, grauantur autem arbores fructu:
pariunt autem firma pecora: mare autem præbet piſces
ex felicitate: uirtutem exercent autem populi ſub ipſo.
ideo me nunc alia quidem inquire tua in domo.
ne meum interroga genus & patriam terram,
ne mihi magis animum impleas doloribus
recordãti: ualde aũt ſum ærũoſus: neq; aliquid me decet
domo in aliena lugentem q; flentem q;
ſedere. quoniam malum eſt lugere ualde ſemper.
ne aliqua mihi ancillarum iraſcatur; uel tu ipſa:
dicat a. lachrymas ſpargere grauatũ me mentibus uino.

Huic autem reſpondit poſtea prudens Penelope:
hoſpes, certè quidem meam uirtutem ſpeciem q; corpus q;
perdiderunt immortales, quando Ilium profecti ſunt
Argiui,

δλαμονέω, τί μοι ὧδ' ἐπέχεας κεκοτηότι θυμῷ;
ἦ ὅτι † τοι δυσπόνω; πακὰ ἤ χροΐ εἵματα ἕσσαι; al. λάσιον
πῶχόν σ' αὖτε δ' ἤμεν; αὐτὰ καὶ αἰὼ γὰρ ἐπέεργε.
τοῖσι τοι πῶχοί καὶ ἀλήμονες ἄνδρες ἔασι.
καὶ γάρ ἐγώ ποτε οἶκον ἐν αὐθρώποισιν ἔναιον
ὄλβιον ἀφνειόν, καὶ πολλάκι δ' ὀσκον ἀλήτη
τοίῳ ὁππόθεν ἔοι, καὶ ὅτεν κεχρημένος ἔλθοι.
ἥσαν ἤ δ' ἐμῶν μάλα μυρίοι, ἄλλά τε πολλὰ
οἷσίν τ' εὖ ζώουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων· ἤθελε γάρ ὡς.
τῷ νῦν μή ποτε κῆ σὺ γύναι ἀπὸ πᾶσαν ὀλέσσῃς
ἀγλαΐην τῇ νῦν γε μετὰ δμῳῇσι κέκασσαι,
μή πως οἱ δ' ἔασιν ἀκοτεσαμένῃ χαλεπήνῃ,
ἤ Ὀδυσεὺς ἔλθῃ. ἔτι γὰρ καὶ ἐλπίδος ἔσται.
εἰ δ' ὁ μὲν ὥς ἀπόλωλε καὶ οὐκέτι νόστιμος ἦεν,
ἀλλ' ἤδη πᾶς τοῦ Ἀπόλλωνός γε ἕηται
Τηλέμαχος· τὸν δ' οὔτις ἔτι μεγάροισι γυναικῶν
λήθει ἀπαδάλλων· ἐπεὶ οὐκέτι νήλιός ἐσσί.

Ὡς φάτο. τὴν δ' ἄκοσε πορίφρων Πηνελόπεια·
ἀμφίπολον δ' ἠγείπε, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
αὐτὼς θαρσαλέον κύον ἀδλητὰς ὅτι μὲ λάθῃς (ἔχῃ,
ὀρθὰ σοπὰ μέγα ἔργον, ὃ σῇ κεφαλῇ αὐαμάξεις.
πάντα γὰρ εὖ ἴσθ' ἅπερ ἐπὶ ἐμοὶ ἔκλυες αὐτή,
ὡς τὸν ξεῖνον ἐμέλλον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν
ἀμφὶ πόσει ἕρεσθαι· ἐπεὶ σφυκινῶς ἀκάχημαι.
ἦ ῥά, καὶ Εὐρυνόμῃ ταμίῃ πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Εὐρυνόμη, φέρε δ' ἴφθιμον καὶ κῶας ἔπ' αὐτῷ,
ὄφρα καθεζόμενος ἔπεα πτερόεντα πρὸς ἀντίον
ὁ ξεῖνος ἐμείθῃ. ἐθέλω δέ μιν ἔκ τι ἐρέεσθαι.

Ὡς ἔφαθ'. ἡ δ' ἄρα τάλ' ὀτρηρῶς κατέθηκε φέρουσα
δίφρον ἐϋξέσον, καὶ ἐπ' αὐτῷ κῶας ἔβαλλεν·
ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
τοῖσι δ' ἄρ' μύθων ἦρχε πορίφρων Πηνελόπεια,
ξεῖνε, τὸ μέν σε πρῶτον ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή,
τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; ποῦ τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι, ἦ τοι μὲν ἀνὴρ ἵζει σε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν (σινὸς,
νείκεοι· ἦ γάρ σοῦ κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει.
ὥστε τοῦ ἢ βασιλῆος ἀμύμονος, ὅστε θεὸς ὣς
ἀνδράσιν ἐν πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισιν ἀνάσσει,
δυλιχίας ἀνέχησι· φέρῃσι δὲ γαῖα μέλαινα
πυρούς καὶ κριθάς, βρίθῃσι δ' ὀπώρεα παρπῷ·
τίκτει δ' ἐμπεδίαι μῆλα· θάλασσα δ' ἔχει ἐχθύς
ἐξ εὐηγεσίης· ἀρετῶσι δὲ λαοὶ ὑπ' αὐτῷ.
τῷ νῦν ἐμὲ νῦν τὰ μὲν ἄλλα μετάλλα σῷ ἐν οἴκῳ.
μηδ' ἐμὸν ἐξερέεινε γένος καὶ πατρίδα γαῖαν,
μή μοι μᾶλλον θυμὸν ἐνὶ πλήσῃς ὀδυάων
μνησαμένῳ. πάλαι δ' εἰμὶ πολύστονος· οὐδέ με χρὴ
οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ γοόωντά τε μυρόμενόν τε
πάντα ἐπὶ κάκιον θυμὸν ἔμμεναι ἄκριτον αἰεί.
μή τις μοι δμωῶν νεμεσήσεται, ἠὲ σὺ γ' αὐτή·
φῇ τ' ἤ δ' ἄκρητον πλώειν βεβαρηότα μ' ἐφρεάς οἴνῳ. al. ἀκρητοπλάγχθαι
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πορίφρων Πηνελόπεια,
ξεῖν', ἤτοι μὲν ἐμὼ ἀρετὴν εἶδός τε δέμας τε
ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον

ἀργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν ὀδύσσ.
εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν τὴν ἐμὴν βίοτον ἀμφιπολεύοι,
μείζων κε κλέος ᾖ ἐμὸν καὶ κάλλιον ἔσσο.
al. ἰπίασιν νῦν δ' ἄχομαι· τόσσα γάρ μοι ἐπέκλωσεν κακὰ δαίμ
ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ὑπὸ κρατέουσιν ἄριστοι, (μων.
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
οἵ τ' αὐτὴν Ἰθάκην ἀμφινέμονται,
οἵ μ' ἀέκοντα μνῶνται, τρύχουσι δ' οἶκον.
τῷ οὔτε ξείνων ἐμπάζομαι, οὐδ' ἱκετάων,
οὔτέ τι κηρύκων, οἵ δημιοεργοί ἔασιν·
ἀλλ' ὀδύσσῆα ποθέουσα, φίλον κατατήκομαι ἦτορ.
οἵ δ' γάμον ἀσπεύδουσιν· ἐγὼ δ' ὀλοὰς τολυπεύω.
φάρεϊ μέν μοι πρῶτον ἐνέπνευσε φρεσὶ δαίμων
ἠσταμένην μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὑφαίνειν,
λεπτὸν καὶ πόρριτρον. ἄφαρ δ' αὖτοῖς μετέειπον,
κοῦροι ἐμοί μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος ὀδυσσεύς,
μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον· εἰσόκε φάρεϊ
ἐκτελέσω, (μή μοι μεταμώλια νήματ' ὄληται)
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰσότε κεν μιν
μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέϊ θανάτοιο.
μή τις μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
αἴ κεν ἄτερ σπείρου κεῖται, πολλὰ κτεατίσας.
Ὡς ἐφάμην· τοῖσιν δ' ἐπιπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
ἠῶθεν μὲν ἔπειτα μέγαν ἱστὸν ὑφαίνεσκον μέγαν ἱστόν,
νύκτας δ' ἀλλύεσκον ἐπὴν δαΐδας παραθείμην.
ὣς τρίετες μὲν ἔλαθον ἐγὼ καὶ ἔπειθον Ἀχαιούς·
ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
μηνῶν φθινόντων, πολλοὶ δ' ἤματα πολλ' ἐτελέσθη,
καὶ τότε δή μ', ἀμφὶ δμῳὰς κύνας οὐκ ἀλεγούσας,
εἶλον ἐπελθόντες, καὶ ὁμοκλήσαντ' ἐπέεσσιν,
ὡς τὸ μὲν ἐξετέλεσα καὶ οὐκ ἐθέλουσ' ὑπ' ἀνάγκης·
νῦν δ' ὔτ' ἐκφυγέειν δύναμαι γάμον, οὔτέ τιν' ἄλλην
μῆτιν ἐφευρίσκω. μάλα δ' ὀτρύνουσι τοκῆες
γήμασθ'. ἀχαλῶ δ' υἱὸς βίοτον κατεδόντων,
al. μάλιστα γιγνώσκων· ἤδη γὰρ αὐτὴν οἷός τε τ' μέγας τε
οἶκον κτήσεσθαι, τῷ τε Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
ἀλλὰ καὶ ὥς μοι εἰπὲ τεὸν γένος, ὁππόθεν ἐσσί.
οὐ γὰρ ἀπὸ δρυός ἐσσι παλαιφάτου, οὐδ' ἀπὸ πέτρης.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσ
ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω ὀδυσῆος, (σεύς,
ὄφρ' ἔτ' ἀπολλήξεις τὸν ἐμὸν γόνον ἀζηχέσασθαι·
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω· ἦ μάλ' ἀχέσεαι γε μάλ' ὥς
πλείοσιν ἢ ἔχομαι, ἢ γάρ δίκη, ὁππότε πάτρης
ἧς ἀπέησιν ἀνὴρ τόσσον χρόνον ὅσσον ἐγὼ νῦν,
πολλὰ βροτῶν ἀνὰ ἄστε' ἀλώμενος, ἄλγεα πάσχων.
ἀλλὰ καὶ ὡς ἐρέω ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
Κρήτη τις γαῖ' ὄνομ' ἐστὶ μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
καλὴ καὶ πίειρα, περίῤῥυτος· ἐν δ' ἄνθρωποι
πολλοί, ἀπειρέσιοι, καὶ ἐννήκοντα πόληες.
ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη· ἐν μὲν Ἀχαιοί,
ἐν δ' Ἐτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες,
Δωριέες τε τριχάϊκες, δῖοί τε Πελασγοί.
τοῖσιν δ' ἐνὶ Κνωσσὸς μεγάλη πόλις, ἔνθά τε Μίνως
ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου ὀαριστής,
πατρὸς ἐμοῦ πατρὸς μεγαθύμου Δευκαλίωνος.
Δευκα-

Argiui, cum his autem meus maritus iuit Vlysses.
si ille ueniens hanc meam uitam gubernaret,
maior gloria esset mea & melior sic.
nunc autem doleo: tot enim mihi nemit mala fortuna.
quicunq; enim insulis dominantur optimi,
Dulichioq; Samæq; & syluosæ Zacyntho,
quiq; ipsam Ithacam temperatam tenent,
hi me nolentem petunt uxorem, uexantq; domum.
ideo neq; hospites curo, neq; supplicantes,
neq; præcones, qui publici operarij sunt:
sed Vlyssem desiderans, dilecto intabesco animo.
illi autem nuptias festinant: ego autem dolos cogito. Pendop
uestem quidem mihi primum inspirauit mẽtibus Deus nenam ſuis
statuta magna tela in domibus texere, ut prius
tenuem & immensam. statim autem ipsis dixi: ſeciam.
iuuenes mei proci, quoniam mortuus est diuinus Vlysses,
expectate festinantes meas nuptias: donec uestem
perficiam, (ne mihi uana fila pereant)
Laerti heroi funebrem, quando ipsum
parca pernicioſa capiet ualde dormientis mortis.
ne aliqua mihi in populo Græcarum irascatur,
si sine ueste iacet, multa qui possiderit.
Sic dixi: his autem persuasus est animus superbus.
tunc interdiu quidem texebam magnam telam,
noctes aũt resoluebam postquam lampades apposueram.
sic triennium quidẽ latui ego & persuadebam Achiuis:
sed quando quartus uenit annus, & uenerunt horæ,
mẽsibus intereũtibus, circum a. dies multi perfecti sunt,
tunc me, per famulas canes non curantes,
deprehenderunt ingressi, & obiurgauere uerbis.
sic eam perfeci & non uolens per uim:
nũc aũt neq; effugere possum nuptias, neq; aliquid aliud
consilium inuenio. ualde autem incitant parentes
nubere. ægrefert autem filius uictum edentibus,
cognoscens: iam enim uir est tantus tumq; magnus ut
domum curet, huicq; Iupiter gloriam præbeat.
sed & sic mihi dic tuum genus unde sis. Pendop
non enim à quercu es antiqua, neq; à petra. quercu &
Hanc autem respondens allocutus est prudens Vlysses: boſpite ge
ô uxor uenerabilis Laertiadæ Vlyssis, nus.
non amplius cessabis meum genus interrogans:
sed age tibi dicam: certè quidem me doloribus dabis
pluribus quàm teneor. sic enim solet, quando patria
sua abest uir tanto tempore quanto ego nunc,
multas hominum ad urbes errans, dolores patiens.
sed tamen dicam quodcunq; me interrogas & inquiris.
Creta quædam terra est medio in nigro ponto, Deſcriptio
pulchra & pinguis, circumflua: in hac autem homines Cretæ, un
multi, infiniti, & nonaginta urbes. de Vlyſſes
alia autem aliorum lingua mixta: sunt quidem Achiui, fingit ſe
sunt & Theocretes magnanimi, sunt & Cydones, ſe oriundũ.
Dorensesq; & Trichaices, diuiniq; Pelasgi,
his est Gnosos magna urbs, ubi Minos
nouennis regnauit Iouis magni familiaris,
patris mei pater magnanimi Deucalionis.

Deuca-

Deucalion autem me genuit, & Idomeneum regem:
sed hic quidem in nauibus rostratis Ilium ad
iuit simul cum Atridis: mihi autem nomen inclytum Æthon,
iunior natu: hic autem prior & melior.
sic Vlyssem ego uidi, & hospitalia dedi.
etenim hunc ad Cretam deduxit uis uenti,
euntem ad Troiam, percutiens Maleas.
statuit autem in Amniso, ubi spelunca Lucinæ,
in portibus difficilibus: uix autem euasit procellas.
statim aūt Idomeneum interrogabat ad urbē profectus:
hospitem n. ipsum dicebat dilectumq; esse reuerendumq;.
huic autem iam decima uel undecima erat aurora
cum nauibus rostratis Ilium intro.
hunc quidem ego ad domos ducens bene excepi,
peramanter tractans, abundante domo.
& ei, alijsq; socijs qui simul ipsum sequebantur,
à populo farinas dedi & nigrum uinum congregans,
& boues mactandos: ut impleret animum.
illic duodecim quidem manserunt dies diuini Achiui:
(flabat enim Boreæ uentus magnus, neq; in terra
sinebat stare: sauus autem aliquis mouerat deus)
ipsa autē tertiadecima die uētus cecidit: illi a. soluerunt.
Simulabat mendacia multa dicens ueris similia.
illius audientis fluebant lacrymæ, tabebatq; corpus.
sicut autem nix liquefit in altis montibus,
quam Eurus liquefecit postquam Zephyrus defusus est,
liquescentēq; ea fluuij implentur fluentes,
sic huius liquefiebant pulchræ genæ lacrymantis,
flentis suum uirum assidentem. at Vlysses
animo quidem lugentem suam miserabatur uxorem,
oculi autem tanquam cornua stabant, uel ferrum,
tacitè in palpebris. dolo autem hic lacrymas occultabat.
illa igitur postquam satiata multarum lacrymarū luctu,
iterum ipsum uerbis respondens allocuta est:
nunc te hospes puto tentatum iri
an uerè illic cum diuinis socijs
exceperis in domibus meum maritum, sicut dicis.
dic mihi qualia quæ circa corpus uestimenta indutus e-
ipse qualis erat, & socios qui ipsum sequebantur. (rat,
Hanc autem respondens allocutus est prudēs Vlysses:
ô mulier, difficile tanto tempore seorsum absentem
dicere. iam enim ei uigesimus annus est
ex quo illinc iuit, & mea abijt patria.
at ego dicam sicut mihi uidetur animo:
uestem purpuream subtilem habebat diuinus Vlysses,
duplicem: at ei fibula auro facta erat
calamis duplicibus: ante autem uaria erant:
in prioribus pedibus canis habebat uarium hinnulum
trementem uidens: hoc autem admirabantur omnes,
ut illi aurei, hic quidem uidebat hinnulum suffocans,
at ille effugere cupiens palpitabat pedibus.
interulam autem animaduerti circa corpus stupendam,
qualis est cepæ membrana sub tegmine.
sic quidem erat mollis, splendida autem erat sol sicut.
equidem multæ ipsam admirabantur mulieres.

Δευκαλίων δέ μ' ἔτικτε, καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα·
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω
ᾤχετ' ἅμ' Ἀτρεΐδῃσιν· ἐμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν Αἴθων,
ὁπλότερος γενεῇ· ὁ δ' ἄρα, πρότερος καὶ ἀρείων.
ἔνθ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἐδόμην, καὶ ξένια δῶκα.
καὶ γάρ μιν Κρήτῃσι κατήγαγεν εἰς ἀνέμοιο,
ἔμπνουν Τροίηθε, πεφυγμένον ἁλὶ πολῇ Μαλείων.
ἔσπετο δ' ἐν Ἀμνισῷ, ὅθι τε σπέος εἰλήδυσε,
ἐν λιμέσιν χαλεπῶσι· μόλις δ' ὑπάλυξεν ἀέλλας.
αὐτίκα δ' Ἰδομενῆα μετ' ἄλλα ἄστυ δ' ἀνέλθών·
ξεῖνον γάρ μιν ἔφασκε φίλον τ' ἔμεν ἀμφὶς ἁπάντῃ.
τῷ δ' ἤδη δεκάτη ἢ ἐνδεκάτη πέλεν ἠὼς
οἰχομένῳ σὺν νηυσὶ κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω.
τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δώματ' ἄγων εὖ δεξιόωμαι,
ἐν δ' ὑπέων φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων.
καί οἱ, τοῖς τ' ἄλλοις ἑτάροις οἵ μ' ἅμ' αὐτῷ ἕποντο,
δημόθεν ἄλφιτα δῶκα καὶ αἴθοπα οἶνον ἀγείρας,
καὶ βοῦς ἱερεῦσαι ἵνα πλησαίατο θυμόν.
ἔνθα δυώδεκα μὲν μίμνον ἤματα δῖοι Ἀχαιοί·
(εἶλει γὰρ Βορέης ἄνεμος μέγας, ὃν οὐδὲ γαίη
ἔμπης ἴσασθαι· χαλεπὸς δέ τις ὦρορε δαίμων)
τῇ τρισκαιδεκάτῃ δ' ἄνεμος πέσε· τοὶ δ' ἀνάγοντο.
Ἴσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα.
τῷ δ' ἄρ' ἀκούσης ῥέε δάκρυα, τήκετο δ' χρώς.
ὡς δ' ὄχιὸν κατατήκετ' ἐν ἀκροπόλοισιν ὀρεσσιν,
ὅν τ' εὖρος κατέτηξεν ἐπιπλὼ ζέφυρος καταχεύῃ,
τηκομένης δ' ἄρα τε ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες,
ὡς τῆ τήκετο καλὰ παρήϊα δακρυχέουσης,
κλαιούσης ἑὸν ἄνδρα παρήμενον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
θυμῷ μὲν γοόωσαν ἐὴν ἐλέαιρε γυναῖκα,
ὀφθαλμοὶ δ' ὥσει κέρα ἕστασαν, ἢὲ σίδηρος,
ἄβρεμες· τὼ γὰρ βλεφάροισι. δόλῳ δ' ὅγε δάκρυα κεῦθε.
ἣ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
δεξαμένη μιν ἔπειτα ἀμειβομένη προσέειπεν·
νῦν μὲν δή σ' ξεῖνε γ' ὀΐω πειρήσεσθαι
εἰ ἐτεὸν δὴ κεῖθι σὺν αὐτιδέοις ἑτάροισιν
ξείνισας· τῷ μεγάροισιν ἐμὸν πόσιν, ὡς ἀγορεύεις.
εἰπέ μοι ὁπποῖ' ἄσσα περὶ χροῒ εἵματα ἕσσο,
αὐτός θ' οἷος ἔην, καὶ ἑταίρους οἵ οἱ ἕποντο. (σεύς,
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
ὦ γύναι, ἀργαλέον τόσον χρόνον ἀμφὶς ἐόντα
εἰπέμεν. ἤδη γάρ οἱ εἰκοστὸν ἔτος δύῃ
ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβη, καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης.
αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω ὥς μοι ἰνδάλλεται ἦτορ. al. ἀλλὰ νῦ δή
χλαῖναν πορφυρέην δίπλαχα ἔσσε θοὸς ὁ Ὀδυσεύς,
ἐν δὲ πάλῃ· αὐτὰρ οἱ πόρπην χρυσοῖο τέτυκτο
αὐλοῖσιν διδύμοισι· πάροιθε δὲ δαίδαλα ἦεν·
ἐν ποσὶ τοῖσι πόδεσσι κύων ἔχε ποικίλον ἔλλόν
ἀσπαίροντα λάων· τὸ δὲ θαυμάζεσκον ἅπαντες,
ὡς οἱ χρύσεοι ὄντες, ὁ μὲν λάε νεβρὸν ἀπάγχων,
αὐτὰρ ὃ ἐκφυγέειν μεμαὼς, ἅπασαιρε ποδοῖιν.
τὴν δ' ἐχιτῶν' ἐν ὄπασε ποδὶ χροῒ σιγαλόεντα,
οἷόν τε κρομύοιο λοπὸν κατὰ ἰχαλέοιο.
τὼς μὲν ἔσαν μαλακὸς, λαμπτὸς δ' ὣς ἠέλιος· ὥς.
ἦ μὲν πολλαί γ' αὐτὴν ἐθηήσαντο γυναῖκες·

ἄλλα

ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
οὐκ οἶδ' εἰ τάδε ἕσσο περὶ χροῒ οἷσιν Ὀδυσεύς,
ἤ τις ἑταίρων δ' ὧκε θοῆς ἐπὶ νηὸς ἰόντι,
ἤ τίς οἱ καὶ ξεῖνος· ἐπεὶ πολλοῖσιν Ὀδυσεὺς
ἔσκε φίλος· πωροι γὰρ ἀχαιῶν ἦσαν ὁμοῖοι.
καί οἱ ἐγὼ χάλκειον ἄορ καὶ δίπλακα δῶκα
καλὴν, πορφυρέην, καὶ τορμὸν ὁσσάτιον χιτῶνα.
ἀλλοίως δ' ἀπέπεμπον ἐϋσσέλμῳ ἐνὶ νηΐ.
καὶ μέν οἱ κῆρυξ ὀλίγον πεδὰ γηραϊέστερος αὐτῷ
εἵπετ'· καὶ τόν τοι μυθήσομαι οἷος ἔην περ.
γυρὸς ἔην ὤμοισιν, μελανόχροος, ὀλοκάρηνος·
Εὐρυβάτης δ' ὄνομ' ἔσκε. τίον δέ μιν ἔξοχον ἄλλων
ὧν ἑτάρων Ὀδυσεύς, ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ἤδη.

Ὡς φάτο, τῇ δ' ἔτι μᾶλλον ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο,
σήματ' ἀναγνούσῃ τά οἱ ἔμπεδα πεφραδ' Ὀδυσσεύς.
ἣ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
καὶ τότε μιν μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπε,
νῦν μὲν δή μοι ξεῖνε, πάρος γε περ ἐλεεινὸς
ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι, φίλος τ' ἔσῃ ἠδὲ καὶ οἷσι τε.
αὐτὴ γὰρ τάδε εἵματ' ἐγὼ πόρον εἰσαγαγοῦσα,
πτύξασ' ἐκ θαλάμου· πρόσθεν τ' ἐπέθηκα φαεινὴν,
κείνῳ ἄγαλμ' ἐΐν. τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὖτις
οἴκαδε νοστήσαντα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἦ ῥα κακῇ αἴσῃ κοίλης ἐνὶ νηὸς Ὀδυσεὺς
ᾤχετ' ἐποψόμενος κακοήθεα δῆριν Ἰλίου.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι αἰδοίη Λαρτιάδεω Ὀδυσῆος,
μηκέτι νῦν χρόα καλὸν ἐναίρεο, μηδέ τι θυμὸν
τήκε, πόσιν γοόωσα. νεμεσσῶμαι γέ μὲν οὐδ' ἐγώ,
καὶ γάρ τις τ' ἄλλοιον ὀδύρεται ἄνδρ' ὀλέσασα
κουρίδιον, τῷ τέκνα τέκῃ φιλότητι μιγεῖσα,
ἢ Ὀδυσῆ', ὅν φασι θεοῖς ἐναλίγκιον εἶναι.
ἀλλὰ γόον μὲν πάυσαι, ἐμεῖο δὲ σύνθεο † μύθων.
νημερτέως γάρ τοι μυθήσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω,
ὡς ἤδη Ὀδυσῆος ἐγὼ πυθόμην ἀσκηθέος
ἀγχοῦ Θεσπρωτῶν αὐδρῶν ἐν πίονι δήμῳ
ζωὸς· αὖ τάρ ἄγει κειμήλια πολλὰ καὶ ἐδλά,
ἀτίζων αὖά δ' ἤμοσεν. ἀτὰρ ἑρίηρας ἑτάρους
ὤλεσε καὶ νῆα γλαφυρὴν ἐν οἴνοπι πόντῳ,
Θρινακίης ἀπὸ νήσου ἰών. ὀδύσαντο γὰρ αὐτῷ
Ζεύς τε καὶ Ἠέλιος· τοῦ γὰρ βόας ἔκτανε ἑταῖροι.
οἱ μὲν πάντες ὄλοντο πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ·
τὸν δ' ἄρ' ἀνὴρ τρόπις νέος ἔκβαλε κύμ' ἐπὶ χέρσου
Φαιήκων, οἳ ἀγχίθεοι γεγάασιν.
οἳ δή μιν περὶ κῆρι θεὸν ὡς τίμησαν,
καί οἱ πολλὰ δόσαν, τά μιν ἤθελον αὐτοὶ
οἴκαδ' ἀπημαντον. καί κεν πάλαι ἐνθάδ' Ὀδυσσεὺς
ἦλυθ· ἀλλ' ἄρα οἱ τό γε κέρδιον εἴσατο θυμῷ,
χρήματ' ἀγυρτάζειν πολλὴν ἐπὶ γαῖαν ἰόντι.
ὡς περὶ κέρδεα πολλὰ κατὰθνητῶν ἀνθρώπων
οἶδ' Ὀδυσεύς· σὺν δ' οὔ τις ἐρίσσεται βροτὸς ἄλλος,
ὡς μοι Θεσπρωτῶν Βασιλεὺς μυθήσατο Φείδων.
ὤμνυε δ' πρὸς ἐμ' αὐτὸν ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
νῆα κατειρύσθαι, ἣ ἑτοίμαζ' ἑταίρους
οἵ μιν μετάξουσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.

aliud autem tibi dicam, tu autem in mentibus pone tuis:
nescio si hæc indutus fuerit circa corpus domi Vlyssen,
an aliquis sociorum dederit ueloci in naui euntí,
an aliquis alicubi hospes. quoniam multis Vlyssen
fuit amicus. pauci enim Achinorum erant similes.
& ei ego æreum ensem & duplicem dedi
pulchram, purpuream, & talarem tunicam.
honoratè autem dimisi benetabulata in naui.
& quidem ei præco paulo grandior ipso
sequebatur: & hunc tibi dicam qualis erat.
gibbosus in humeris, magni corporis, crispo capite:
Eurybates a. nomen fuit. honorabat a. ipsum præ cæteris Eurybates præco Vlyssis.
suis socijs Vlysses, quòd mentibus æqualia sciebat.

Sic dixit. huic a. adhuc magis desiderium monit luctus,
signa agnoscenti quæ ei certa dixit Vlysses.
hæc igitur postquã satiata est multũ lachrymabili luctu,
tunc ipsum uerbis respondens allocutus est:
nunc quidem mihi hospes, antea miserabilis
in domibus meis, amicusq; eris honorabilisq;.
ipsa enim illa uestimenta ego præbui qualia dicis,
plicans ex cubiculo fibulamq; imposui lucidam,
illi ornamentum esse. hunc autem non suscipiam rursus
domum reuersum dilectam in patriam terram.
ideo mala parca concana in naui Vlysses
iuit inspecturus malam Troiam non nominabilem.

Hanc autem respondens allocutus est prudens Vlysses:
ô uxor ueneranda Laertiadæ Vlyssis,
non amplius nunc corpus pulchrum destrue, neq; animũ
tabefac uirum lugens, reprehendo quidem nihil.
etenim aliqua alienum luget uirum quem perdidit
iuuenem, cui filios peperit amore mixta,
quanto magis Vlyssem, quem dicunt Deis similem esse.
sed luctu quidem cessa, mei autem intellige uerba.
uerè enim tibi loquar, neq; occultabo,
quod iam Vlyssis ego de reditu audiui
prope Thesprotos populos in pingui populo
uiui. at ducit thesauros multos & bonos,
petens in populo. sed amabiles socios
perdidit & nauem concauam in nigro ponto,
Thrinacria ab insula ueniens. irati sunt enim ipsi
Iupiterq; & Sol. huius enim boues interfecerunt socij.
illi quidem omnes perierunt undoso in ponto:
hunc autem in carina nauis iniecit unda in continentem
Phæacum in terram, qui deorum proximi sunt.
qui quidem eum ex animo ceu deum honorarunt,
& ei multa dederunt, mittereq; ipsum uolebant ipsi
domum illæsum. & iam diu huc Vlysses
uenisset: sed ei hoc utilius uisum est animo,
res congregare multam in terram eundo.
sic astutias multas præ mortalibus hominibus
nouit Vlysses: neq; aliquis contenderit homo alius,
sic mihi Thesprotorum rex locutus est Phidon.
iurauit autem ad me ipsum libans in domo,
nauem detraxisse, & paratos esse socios.
hi autem ipsum mittent dilectam in patriam terram.

ἀλλ' sed

ſed me prius miſit: contigit enim ueniens nauis
uirorum Theſprotorum in Dulichium multi frumenti.
& mihi res oſtendit quaſcunq; congregauerat Vlyſſes:
& quidem in decimum genus alterum adhuc paſcerent
quæcunq; ei in ædibus opes iacent regis.
hunc autem in Dodonem dicebat ire, ut Dei
ex quercu alta Iouis conſilium audiret,
quomodo rediret dilectam in patriam terram,
iam diu abſens, uel manifeſtè uel clàm.
ſic quidem hic eſt ſaluus, & ueniet iam
breui omnino: nec amplius lõgè ab amicis et patria terra
diu aberit. tamen tibi iuramenta dabo:
ſciat nunc Iupiter primùm deorum eximius et optimus,
domusq; Vlyſſis boni, quam perueni,
certè tibi hæc omnia perficientur ſicut dico,
hoc ipſo anno ueniet huc Vlyſſes,
intra finem huius menſis, & initium ſequentis.

Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
utinam iſtud quidem boſpes uerbum perficiatur.
equidem citò cognoſceres amicitiam & multa dona
ex me: ut aliquis te occurrens beatum dicat.
ſed mihi ſic in animo putatur ſicut erit:
neq; Vlyſſes amplius domum ueniet, neq; tu reductionem
aſſequeris: quandoquidem nõ tibi rectores ſunt in domo,
qualis Vlyſſes fuit inter uiros, (ſi eſſet quidem)
boſpites uenerandos dimittere & excipere.
ſed ipſum famulæ lauate, & ponite lectum,
ſtramenta & lænas & lodices ſtupendos,
ut bene calefactus aureæ ſedis auroram perueniat.
mane autem ualde mane lauate ungiteq;
ut intus apud Telemachum cœna curetur
ſedens in domo. quòd ſit ei grauius qui illorum
huic moleſtius fuerit, neq; tantillum
hîc iam profeciet, ualde quamuis iratus graniter.
quomodo enim me tu boſpes ſcies ecquid mulieres
alias ſupero mente & prudenti conſilio,
ſi ueſte carens malè indutus in domibus
conſederis? homines autem parum durantes ſunt.
qui quidem ſæuus ipſe eſt & crudeliter affectus,
huic imprecantur omnes homines dolores ante
mimo, at mortuo maledicunt omnes:
qui autem bonus ipſe eſt & bene affectus,
huius quidem gloriam latam boſpites ferunt
omnes in homines, multiq; ipſum bonum dicunt.

Hanc autẽ reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes:
ô uxor ueneranda Laertiadæ Vlyſſis,
certè mihi indumenta & lodices ſtupendi
odio fuerunt, quando primum Cretæ montes niuales
reliqui in naui proficiſcens longos remos habenti.
cubóque ſicut antea inſomnes noctes iacebam.
multas enim noctes ſordida in domo
dormiui, & expectaui bonæ ſedis auroram diuinam.
neq; mihi peluis pedum amabilis in animo
eſt: neq; mulier pedem tanget noſtrum
harum quæ tibi domi miniſtræ ſunt,

ἀλλ' ἐμὲ πρίν ἀπέπεμψε τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηῦς
ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ὃι Δουλίχιον πολύπυρον.
καί μοι πτήματ' ἐδείξεν ὅσα ξυναγείραθ' Ὀδυσεύς·
καὶ νύ κεν ὃι δεκάτῳ γενεῷ ἔτερόν γ' ἔθ' ἑκηβόλοι
ὄνασαν οἱ ᾧ μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος.
τὸν δ' ὃγ Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακούσῃ,
ὅππως νοστήσειε φίλην ὃγ πατρίδα γαῖαν,
ἤδη δηὖτε ἀπεών, ἢ ἀμφαδὸν ἦε κρυφηδόν.
ὣς ὁ μὲν ὄτρως ὃγε σόος, καὶ ἐλεύσεται ἤδη
ἄγχι μάλ', οὐδ' ἔτι πῆλε φίλων τε πατρίδος τε αἴης
δηρὸν ἀπεσσεῖται. ἔμπης δέ τοι ὅρκια δώσω·
ἴσωνυν Ζεὺς πρῶτα θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος,
ἰσίτω Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,
ἣ μήν τοι τάδε πάντα τελεύεται ὡς ἀγορεύω,
ἥ δ' αὐτῆ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἣν τάδ' Ὀδυσεύς,
ἥ μὲν φθίνοντος μηνὸς, ἥ δ' ἰσαμένοιο.

Τὸν δ' αὖτε πεπύσετε πορίφρων Πηνελόπεια,
αἴ γὰρ δὴ ξεῖνε ἔπος τετελεσμένον εἴη.
τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
ἐξ ἐμέθεν· ὡς ἄν τις σε σαώσαντόμενον μακαρίζοι.
ἀλλά μοι ὧδ' αὐτὰ θυμὸν ὀίεται ὡς ἔσεται περ·
οὔτ' Ὀδυσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται, οὔτε σὺ πομπῆς
τεύξῃ· ἐπεὶ οὐ τοι σημάντορες εἰσὶν ἐν οἴκῳ,
οἷος Ὀδυσεὺς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν, (εἴποτ' ἔην γε)
ξείνους αἰδοίοις ἀποπεμπέμεν ἠδὲ δέχεσθαι.
ἀλλά μιν ἀμφίπολοι ἀπονίψατε, κάτθετε δ' εὐνήν,
δέμνια καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα,
ὥς κ' ἐν θαλπόμενος χρυσόθρονον ἠῶ ἵκηται.
ἠῶθεν δὲ μάλ' ὄρθρι λοέσσαί τε χρίσαί τε,
ὥς κ' ἔνδοθι πὰρ Τηλεμάχῳ δέπας μίσγηται
ἥμενος· ᾧ μεγάρῳ. τῷ δ' ἄλγιον ὅς κεν ἐκείνων
τῶν αὖτ' ἀζηται θυμοφθόρον, ἀδέ τι δρῄγοι
ἔνθάδ' ἔτι πρήξει, μάλα περ κεχολωμένος· αὖτως
ὥς γὰρ ἐμοῦ σὺ ξεῖνε δαήσεαι εἴτι γυναικῶν
ἄλλάων περίειμι νόον καὶ ἐπίφρονα μῆτιν,
ἤ κεν ἀϋσαλέος κακὰ εἵμενος ἐν μεγάροισι
δαινύῃ· ἀνθρώποισι δὲ μὴ νημερτὲς ἰδέσθαι.
ὃς μὲν ἀπλοΐης τ' αὐτὸς ἔῃ καὶ ἀπλοΐῃσιν ἑταῖρος,
τῷδ' ἐπαρῶνται πάντες βροτοὶ ἄλγε' ὀπίσσω
ζωῷ, ἀτὰρ τεθνηῶτί γ' ἐφηδιόωνται ἅπαντες·
ὃς δ' αὖ ἀμύμων αὐτὸς ἔῃ καὶ ἀμύμονα εἰδῇ,
ἥ μέν τε πλεῖον κῦδος δέχεται ξείνους φορέουσα
πάντας ἐπ' αὐθρώπους, πολλοί δέ μιν ἐδμὸν ἔφασθαι
τλῆ δ' ἀπαμείβόμενος πεπύσεσθαι πολύμηχος Ὀδυσεὺς
ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος, (σεῦς
ἤτοι ἐμοὶ χλαῖναι καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα
ἤχθεθ', ὅτε πρῶτον Κρήτης ὄρεα ἐσεφοίτων
νοσφισάμην ἐὺ πρῳ νηὸς ἐϋσσέλμοιο.
κεῖθι δ' ὡς ὅτε πάρος περ ἀϋπνους νύκτας ἴαυον.
πολλὰς γὰρ δὴ νύκτας ἀεικελίῳ ἐνὶ † οἴκῳ al. κεῖτο
ἔστορε, καί τ' αὖ ἔμενον ἐύθρονον ἠῶ δίαν.
ὀδίζέ τι μοι ποδὶ αἰπὺ † ἐπὶ δ' αὖτε θυμὸν al. ἐπιφρὰς θυμῷ
γίγνεται· ὀδίζει γυνὴ ποδὸς ἄλγεα πάσχει
πάντων αἳ τοι δῶμα κάτα δμῳὲς εἰρύσσωσι,

εἰ μή τις γρηῦς ἐστι παλαιή, κεδνὰ ἰδυῖα,
ἥ τις δὴ τέτληκε τόσα φρεσὶν ὅσσα τ' ἐγώ περ·
τῇ δ' οὐκ ἂν φθονέοιμι ποδῶν ἅψασθαι ἐμεῖο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
ξεῖνε φίλ', οὐ γάρ πώ τις ἀνὴρ πεπνυμένος ὧδε
ξείνων τηλεδαπῶν φιλίων ἐμὸν ἵκετο δῶμα,
ὡς σὺ μάλ' εὐφραδέως πεπνυμένα πάντ' ἀγορεύεις.
ἔστι δέ μοι γρηῦς πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχουσα,
ἣ κεῖνον δύστηνον ἐῢ τρέφεν ἠδ' ἀτίταλλεν,
δεξαμένη χείρεσσ' ὅτε μιν πρῶτον τέκε μήτηρ,
ἥ σε πόδας νίψει, ὀλιγηπελέουσά περ ἔμπης.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἀνστᾶσα περίφρων Εὐρύκλεια,
νίψον σοῖο ἄνακτος ὁμήλικα· καί που Ὀδυσσεὺς
ἤδη τοιόσδ' ἐστὶ πόδας, τοιόσδε τε χεῖρας.
αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσιν.
Ὣς ἄρ' ἔφη. γρηῢς δὲ κατέσχετο χερσὶ πρόσωπα,
δάκρυα δ' ἔκβαλε θερμά· ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπεν·
ὤ μοι ἐγὼ σέο τέκνον, ἀμήχανος ἦ σε περὶ Ζεὺς
ἀνθρώπων ἤχθηρε θεουδέα θυμὸν ἔχοντα.
οὐ γάρ πώ τις τόσσα βροτῶν Διῒ τερπικεραύνῳ
πίονα μηρί' ἔκη', οὐδ' ἐξαίτους ἑκατόμβας,
ὅσσα σὺ τῷ ἐδίδους, ἀρώμενος εἷος ἵκοιο
γῆράς τε λιπαρὸν, θρέψαιό τε φαίδιμον υἱόν·
νῦν δέ τοι οἴῳ πάμπαν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.
οὕτω που καὶ κείνῳ ἐφεψιόωντο γυναῖκες
ξείνων τηλεδαπῶν, ὅτε τευ κλυτὰ δώματ' ἵκοιτο;
ὡς σέθεν αἱ κύνες αἵδε καθεψιόωνται ἅπασαι,
τάων νῦν λώβην τε καὶ αἴσχεα πόλλ' ἀλεείνων,
οὐκ ἐάᾳς νίζειν· ἐμὲ δ' οὐκ ἀέκουσαν ἄνωγε
κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια.
τῷ σε πόδας νίψω, ἅμα τ' αὐτῆς Πηνελοπείης
καὶ σέθεν εἵνεκ', ἐπεί μοι ὀρώρεται ἔνδοθι θυμὸς
κήδεσιν. ἀλλ' ἄγε νῦν ξυνίει ἔπος ὅττι κεν εἴπω·
πολλοὶ δὴ ξεῖνοι ταλαπείριοι ἐνθάδ' ἵκοντο,
ἀλλ' οὔπω τινά φημι ἐοικότα ὧδε ἰδέσθαι
ὡς σὺ δέμας φωνήν τε πόδας τ' Ὀδυσῆϊ ἔοικας.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
ὦ γρηῦ, οὕτω φασὶν ὅσοι ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
ἡμέας ἀμφοτέρους, μάλα ἰκέλω ἀλλήλοιιν
ἔμμεναι, ὡς σύ περ αὐτὴ ἐπιφρονέουσ' ἀγορεύεις.
Ὣς ἄρ' ἔφη. γρηῢς δὲ λέβηθ' ἕλε παμφανόωντα,
τῷ πόδας ἐξαπένιζεν, ὕδωρ δ' ἐνεχεύατο πουλὺ
ψυχρόν, ἔπειτα δὲ θερμὸν ἐπήφυσεν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἷζεν ἐπ' ἐσχαρόφιν, ποτὶ δὲ σκότον ἐτράπετ' αἶψα.
αὐτίκα γὰρ κατὰ θυμὸν ὀΐσατο μή ἑ λαβοῦσα
οὐλὴν ἀμφράσσαιτο, καὶ ἀμφαδὰ ἔργα γένοιτο.
νίζε δ' ἄρ' ἆσσον ἰοῦσα ἄναχθ' ἑόν· αὐτίκα δ' ἔγνω
οὐλὴν τήν ποτέ μιν σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι
Παρνησόνδ' ἐλθόντα μετ' Αὐτόλυκόν τε καὶ υἷας,
μητρὸς ἑῆς πατέρ' ἐσθλόν, ὃς ἀνθρώπους ἐκέκαστο
κλεπτοσύνῃ θ' ὅρκῳ τε. θεὸς δέ οἱ αὐτὸς ἔδωκεν
Ἑρμείας. τῷ γὰρ κεχαρισμένα μηρία καῖεν
ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων· ὁ δέ οἱ πρόφρων ἅμ' ὀπήδει.
Αὐτόλυκος δ' Ἰθάκης ἐλθὼν ἐς πίονα δῆμον,
παῖδα νέον γεγαῶτα κιχήσατο θυγατέρος ἧς·
τὸν

nisi aliqua uetula est antiqua, prudentia sciens,
quæ tolerauerit tot mente quot ego:
huic non inuidero pedes tangere meos.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
hospes dilecte, non enim aliquis uir prudens sic
hospitũ peregrinorum amabiliũ meam peruenit domũ,
sicut tu ualde scitè prudentia omnia dicis.
est autem mihi anus prudentia mente consilia habens,
quæ illum infelicem bene nutriuit & educauit,
susceptum manibus quãdo ipsum primũ peperit mater,
quæ tibi pedes lauabit, parua licet.
sed age nunc surgens prudens Euryclea,
laua tui regis coæuum: & fortè Vlysses
iam talis pedes, & talis manus.
statim enim in malo homines senescunt.
Sic dixit. uetula autem operuit manibus uultum,
lacrymas autẽ emisit calidas: uerbumq́ luctuosum dixit:
hei mihi fili, improbus certè te supra Iupiter
homines odit pium animum habentem.
non enim aliquis tot hominum Ioui fulminatori
pinguia femora combussit, neq́ electas Hecatombas,
quot tu huic dedisti, precans quo peruenires
ad senectutem maturam, nutriresq́ illustrem filium:
nunc autem sic tibi omnino abstulit redeundi diem.
sic alicubi illi illudunt mulieres
hospitũ peregrinorũ, quãdo ad inclytas domos peruenit,
ut tibi senex canes hæ illudunt omnes,
quarũ nunc contumeliã & turpitudines multas fugiẽs,
non sinis lauare: me autem non inuitam iubet
filia Icarij prudens Penelope.
ideo tibi pedes lauabo, simulq́ ipsius Penelopes
& tui gratia: quoniam mihi mouetur intus animus
doloribus. sed age nunc intellige uerbum quod dicam:
multi sanè hospites miseri huc peruenerunt,
sed nondum aliquem dico similem sic uidisse
sicut tu corpore uoceq́ue pedibusque Vlyssi similis es.
Hanc respondens allocutus est prudens Vlysses:
ô uetula, sic dicunt quicunq́ uiderunt oculis
nos ambos, ualde similes inter nos
esse: sicut tu ipsa prudens dicis.
Sic dixit. uetula autem lebetem accepit splendidum
quo pedes lauabat, aquam autem infudit multam
frigidam: pòstea autem calidam exhausit. at Vlysses
sedit in foco, ad autem tenebras uersus est statim.
subitò enim in animo cogitauit ne ipsum accipiens
cicatricem animaduerteret, & manifestæ res fierent.
lauabat autẽ propè iens regẽ suum: statim autẽ cognouit
cicatricem quem aliquando aper inflixerat albo dente
in Parnasum profectum ad Autolicumq́ & filios,
matris suæ ad patrem bonum, qui homines superabat
astuq́ iuramentoq́. Deus autem ei ipse dederat
Mercurius. huic enim grata femora comburebat
agnorum & hædorũ. hic a. promptus simul sequebatur.
Autolicus autem Ithacæ ueniens in pinguem populum,
filium recens natum inuenit filiæ suæ:
hunc

Accersitur Euryclea ut hospitis corpus lauet.

Vlysses [illegible] gnoscitur ab Euryclea ex cicatrice.

De Autolyco Vlyssis auo.

hunc eius Euryclea dilectis in genibus posuit
finienti cœnam: uerbumq; dixit, denominauitq;:
Autolyce, ipse nunc nomen inueni quod ponas
filiæ filio. optatissimus autem tibi est.

Huic autem rursus Autolycus respondit, dixitq;:
gener meus filiaq; ponite nomen quodcunq; dicam.
multis enim ego inuisus huc ueni
uiris & mulieribus supra terram multapascentem:
huic Vlysses nomen sit cognomen. at ego,
quando pubescens maternam in magnam domum
uenerit Parnasum, ubi mihi res sunt,
harum ei ego dabo, & ipsum gaudentem dimittam.
horũ gratia uenit Vlysses, ut ei præberet splẽdida dona,
hunc quidem Autolycusq; & filij Autolyci
manibusq; salutauerunt, uerbisq; suauibus.
mater autem Amphithea matris complexa Vlyssem,
osculata est ipsum caputq; & ambo lumina pulchra.
Autolycus autem filijs iussit gloriosis,
cœnam parare. hi autem monentem audierunt.
statim antẽ induxerunt bouem masculum quinquẽnem:
quem degluberunt curaruntq;, & ipsum fuderunt omnẽ.
minutimq; inciderunt scienter, fixeruntq; uerubus,
assaueruntque peritè, diuiseruntque partes.
sic tunc quidem toto die ad Solem occumbentem
conuiuabantur. neq; animus indigebat conuiuio æquali.
quando autem Sol descendit, & tenebræ uenerunt,
tunc dormierunt, & somni donum acceperunt.
quando autem manegenita apparuit rosea Aurora,
perrexerunt ire in uenationem & canes & ipsi
filij Autolyci: cum his autem diuinus Vlysses
iuit. altum autem montem ascenderunt indutum sylua
Parnasi: citò autem peruenerunt in recessus uentosos.
Sol quidem postea recens percussit arua,
ex tacitè fluenti profundifluo Oceano.
in uallem autem peruenerũt uenatores: ante autem ipsos
uestigia scrutantes canes ibant. at retro
filij Autolyci: cum his autem diuinus Vlysses
ibat prope canes, uibrans longam hastam.
hic in sylua densa iacebat magnus aper:
quã quidẽ neq; uẽtorũ penetrabat uis humida spirantiũ,
neq; ipsam Sol lucens radijs percutiebat,
neq; imber penetrabat prorsus: sic densa
erat, at foliorum inerat fusio ualde multa.
hunc aũt uirorumq; canumq; sonus circumuenit pedum,
ut inuadentes aderant. hic autem contrarius ex sylua
horrens bene cernicem, igne autem oculis aspiciens,
stetit ipsos prope. ipse autem primus Vlysses
iuit eleuans longam lanceam manu forti,
uulnerare cupiens. ille a ipsum præueniẽs percussit aper
genu super: multum autem extraxit carnis dente
obliquè ruens, neq; os peruenit uiri.
hunc Vlysses uulnerauit in dextro armo,
transadactaq; est lucidæ lanceæ cuspis.
cecidit antẽ in pulueribus protensus: anolauitq; animus.
hunc quidem Autolyci filij dilectis curabant,

uulnus

τὸν ῥ' οἱ Εὐρύκλεια φίλοις ἐνὶ γούνασι θῆκε
παυομένῳ δ' ὀρτο· ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Αὐτόλυκ', αὐτὸς νῦν ὄνομ' εὕρεο, τόν τε θέεις
παιδὸς παιδὶ φίλῳ. πολυάρητος δ' ἔ τοι ἔσσι.
τὸν δ' αὖτ' Αὐτόλυκος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
γαμβρὸς ἐμὸς θυγάτηρ τε τίθεσθ' ὄνομ', ὅτι κεν εἴπω
πολλοῖσιν γὰρ ἐγώγε ὀδυσσάμενος τόδ' ἱκάνω (πω.
αὐδήσας δὴ ἔπειτα Ὀδυσσῆα αὐδὴ χθόνα πολυβότειραν·
τῷ δ' Ὀδυσεὺς ὄνομ' ἔσται ἐπώνυμον. αὐτὰρ ἔγωγε,
ὁππότ' ἂν ἥβησας μητρῴϊον ὑψόσε δῶμα
ἔλθῃ Παρνησόνδ', ὅθι τοι κτήματ' ἔασιν,
τῶν οἵ ἐγώ δώσω, καί μιν χαίροντ' ἀποπέμψω.
τῶν εἵνεκ' ἦλθ' Ὀδυσεύς, ἵνα οἱ πόροι ἀγλαὰ δῶρα.
τὸν μὲν ἄρ' Αὐτόλυκός τε καὶ υἱέες Αὐτολύκοιο
χερσίν τ' ἠγάζοντο, ἔπεσί τε μειλιχίοισι.
μήτηρ δ' Ἀμφιθέη μητρὸς πολιφῶτ' Ὀδυσῆϊ,
κῦσ' ἄρα μιν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλά.
Αὐτόλυκος δ' υἱοῖσιν ἐκέκλετο κυδαλίμοισι,
δεῖπνον ἐφοπλίσσαι. τοὶ δ' ὀτρύνοντος ἄκουσαν.
αὐτίκα δ' εἰσάγαγον βῶν ἄρσενα πουτάτερον·
τὸ δέρον ἀμφί δ' ἔπον, καί μιν δίχθουαν ἅπαντα,
μίσυλλόν τ' ἄρ' ὤπτησαμίνως, πεῖραν τ' ὀβελοῖσιν,
ὤπτησάν τε πολιφραδέως, δάσαντό τε μοίρας.
ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ὁμῶς ἠέλιον καταδύντα
δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ νέφας ἦλθε,
δὴ τότε κοιμήσαντο, καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
βὰν ῥ' ἴμεν ἅμ πρώτοισι σὺν ἀγρομένοισι κύνεσσι
υἱέες Αὐτολύκοιο, μετὰ τοῖσι δ' ἴε δῖος Ὀδυσσεύς
ἴχνι' ἐρευνῶντες κυνέων ἴσαν. αὐτὰρ ὀπισθεν
υἱέες Αὐτολύκοιο μετὰ τοῖσι δ' ἴε δῖος Ὀδυσσεύς
ἄγχι κυνῶν, κραδάων δολιχόσκιον ἔγχος.
ἔνθα δ' ἄρ' ἐν λόχμῃ συκινῇ κατέκειτο μέγας σῦς·
τὴν μὲν ἄρ' οὔτ' αὐμοῦ διάει μιν ὑγρὸν ἀγέντων,
οὔτέ μιν ἠελίου φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν,
οὔτ' ὄμβρος πιέζασκε διαμπερές· ὣς ἄρα συκνὴ
ἦεν, ἀτὰρ φύλλων γε χύσις ἦλιθα πολλή.
τὸν δ' ἀνδρῶν τε κυνῶν τε πρὶν κέλευθος ἦλθε ποδοῖϊν,
ὡς ἐπάγοντ' ὀρυμαγδόν· ὁ δ' αὐτόθεν ἐκ ξυλόχοιο
φρίξας εὖ λοφιῇ· πῦρ δ' ὀφθαλμοῖσι δεδορκὼς,
στῆ ῥ' αὐτῶν ἀχέων. ὁ δ' ἄρα πρώτιστος Ὀδυσσεὺς
ἔσσυτ' ἀναΐξας δολιχόσκιον ἔγχος ἀείρας,
ὀτρύνων μεμαώς. ὁ δ' ἐμίη φθάμενος ἔλασσε σῦς
γούνατος ὑπὲρ πολλὸν ὑπὸ λίπφυσε σαρκὸς ὀδόντι
λικριφὶς ἀΐξας, ὀδὸν δ' οὐτάμενος ἐκ φώτός.
τὸν δ' Ὀδυσεὺς ὄτρησε τυχὼν κατὰ δεξιὸν ὦμον,
αὐτικρὺ δ' ἐλήλυθε φαεινὸν δόρυ ἀκωκή.
κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακών· ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός.
τὸν μὲν ἄρ' Αὐτολύκου παῖδες φίλοι ἀμφιπένοντο,

ὠτειλὼ δ' Ὀδυσῆϊ· ἀμύμονι· αὐτὰρ ἔπειτα
δῆσαν ὑπὸ σφέων· ἑπαοιδῇ δ' αἷμα κελαινὸν
ἔσχεθον· αἶψα δ' ἵκοντο φίλα πρὸς δώματα πατρός.
τὸν μὲν ἄρ' Αὐτόλυκός τε καὶ υἱέες Αὐτολύκοιο
εὖ ἰήσαντο, καὶ δ' ἀγλαὰ δῶρα πορόντες,
καρπαλίμως χαίροντα φίλῃ χαίροντες ἔπεμπον
εἰς Ἰθάκην. τὸν μὲν ἄρα πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
χαῖρον νοσφίσαντι, καὶ ἤρεσθον ἕκαστα,
ἠδὲ καὶ οὖλον ἔλεθρον ὃ μιν κάπε συὸς λευκῷ ὀδόντι
Παρνησόνδ' ἐλθόντα σὺν υἱάσιν Αὐτολύκοιο.
τὸν γραῦς χείρεσσι καταπρηΰνασα λαβοῦσα,
γνῶ ῥ' ὠμοσαμένη· πόδα δ' ἄφεντο φίαλαι.
γὼν δ' ἐς λέβητα πέσε κνήμη, κανάχησε δὲ χαλκός. (δ' ὥρ.
ἄψορρον δ' ἐτράπετο· τὸ δ' ἀμὴ χθονὸς ἐξεχύθη· ὑπ
δ' ἄμπνυτο χάρμα τε· ἄλγος τε λελάθοι δὲ οἱ ὄσσε
δ' ἀπρυόφιν πλῆσθεν θαλερὴν δὲ οἱ ἔσχε φωνήν.
ἄψαμένη δὲ γενείου Ὀδυσῆα προσέειπεν,
ἦ μάλ' Ὀδυσσεύς ἐσσι, φίλον τέκος· οὐδέ σ' ἔγωγε
πρίν γ' ἔγνων πρίν πάντα ἄνακτ' ἐμὸν ἀμφαφάασθαι.
ἦ, καὶ Πηνελόπειαν ἐσίδρακεν ὀφθαλμοῖσι,
πέφραδέειν ἐθέλουσα φίλον πόσιν ἐγγὺς ἐόντα.
οὐδ' ἄρα τι προσέειπε· μετὰ φρεσὶν ἔπλετο δαίμων.
τῇ γὰρ Ἀθηναίη νόον ἔτραπεν, αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
χεῖρ' ἀμφοτέρῃσιν, φάρυγος λάβε δεξιτερῇφι·
τῇ δ' ἑτέρῃ ἔθεν ἄρα ἐρύσατο, φώνησέν τε,
μαῖα, τίη μ' ἐθέλεις ὀλέσαι; σὺ δέ μ' ἔτρεφες αὐτὴ
σῷ ἐπὶ μαζῷ. νῦν δ' ἄλγεα πολλὰ μόγησας,
ἄλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράδθης καί τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ,
σίγα, μήτις τ' ἄλλος ἐνὶ μεγάροισι πύθηται.
ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὴ καὶ τετελεσμένον ἔσται,
εἴ χ' ὑπ' ἐμοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
οὐδ' ἐτροφοῦ ὅσσης σοῦ ἀφείσομαι, ὁππότ' ἂν ἄλλας
δμωὰς ἐν μεγάροισιν ἐμοῖς κτείνωμι γυναῖκας.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύφρων Εὐρύκλεια,
τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγε ἕρκος ὀδόντων;
οἶδα μὲν οἷον ἐμὸν μὲν ἔμπεδον, ὄφρα κ' ἐνείκτῳ·
ἔξω δ' ὡς ὅτε τις στερεὴ λίθος, ἢ σίδηρος.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσι·
εἴ χ' ὑπὸ σοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
δὴ τότε τοι καταλέξω ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας
αἳ τέ σ' ἀτιμάζουσι καὶ αἳ νηλιτεῖς εἰσιν. (σὺς,

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ
μαῖα, τίη ἦ σὺ τὰς μυθήσαι; ὀδέ τι σε χρή·
εὖ νυ καὶ αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι καὶ ἔσομαι ἐπάκουος.
ἀλλ' ἔχε σιγῇ μῦθον, ἐπίτρεψον δὲ θεοῖσιν.

Ὡς ἄρ' ἔφη. γραῦς δ' αὖ' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
οἰσομένη ποδανιπτῆρα. τὰ γὰρ πρότερ' ἐχύθη πάν
αὖτάρ ἐπεὶ νίψάν τε καὶ ἤλειψαν λίπ' ἐλαίῳ, (τα.
αὖτις ἄρ' ἀσσοτέρω πυρὸς ἕλκετο κλισμὸν Ὀδυσσεὺς
θερσόμενον, ἀλλὰ δ' κατὰ ῥακέεσσι κάλυψε.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πολύφρων Πηνελόπεια,
ξεῖνε, τὸ μὲν σ' ἔτι τυτθὸν ἐγὼν ἐρήσομαι αὐτὰ·
καὶ γὰρ δὴ κοίτοιο τ πάρ' ἥδιον ἔσσεται ὥρη,

al, πάρ' ἰανίτοι ὀΐσιμ' ὄμι,

ὄντινά

uulnus autem Vlyſsis optimi diuini
liganerunt ſcienter: innocatione aũt ſanguinem nigrum Vulneris
ſisteruerunt: ſtatim autem inerunt dilecti ad domos patris. curatio.
hunc quidem Autolycus q̃ & filij Autolyci
bene ſanatum, & ſplendidis donis præbitis,
ſtatim gaudentem dilectam gaudentes miſerunt
in Ithacam. eo quidem pater & ueneranda mater
gauiſi ſunt reuerſo, & interroganerunt ſingula,
cicatricem quod accepiſſet: hic autẽ ipſis bene narrauit,
ſic ipſum uenantem percuſſit aper albo dente
Parnaſum profectum cum filijs Autolyci.
hoc anus manibus q̃ pronis accipiens,
agnouit extergens: pedem autem fiuit ferri.
in autem lebete cecidit ſura, ſonuit autem æs. (eſt aqua.
rurſum u. in partẽ alterã inclinata eſt: at in terram effuſa
huius a. ſimul gaudiũ & dolor innaſcit mẽtẽ: eius u. oculi
lachrymis impleti ſunt: dulcis uerò ipſi hæſit nox.
contingens autem mentum Vlyſſem allocuta eſt:
certè Vlyſſes es, chare fili: neq; equidem te
prius agnoui quàm totum regem meum contrectaui.
dixit, & Penelopem inſpexit oculis,
indicare uolens dilectum maritum intus eſſe.
at illa neq; uidere potuit contra, neq; animaduertere:
huic enim Minerua mentem uertit. at Vlyſſes Vlyſſis
manu prehenſum guttur cepit dextra: cum
altera propius ſe traxit, dixit q̃: nutrice
nutrix, cur me uis perdere? tu autem me nutriniſti ipſa proua.
ipſo tuo in ubere. nunc autem dolores multos perpeſſus,
ueni nigeſimo anno in patriam terram.
ſed poſtquam intellexiſti & tibi Deus iniecit animo,
tace, ne quis alius in domo diſcat.
ſic enim dico, id quod & perfectum erit,
ſi mihi Deus domuerit Procos ſuperbos,
neq; è nutrice te abſtinebo, quando alias
famulas in domibus meis interficiam mulieres.

Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Eurycleæ:
fili mi, quale tibi uerbum fugit ſeptum dentium?
ſcis quidem qualis mea fortitudo firma, neq; inconſtans:
tenebo uerò ſicut aliquis durus lapis, uel ferrum.
aliud autem tibi dicam, tu autem mentibus pone tuis:
ſi tibi Deus domuerit Procos ſuperbos,
tunc tibi narrabo in domibus mulieres
quæ te inhonorant & quæ peccantes ſunt.

Hanc autem reſpondẽs allocutus eſt prudens Vlyſſes:
nutrix, cur tu eas indices? nihil te oportet:
bene & ipſe ego intelligam & cognoſcam quamq.
ſed tene ſilentio uerbum, committeq; Deis.

Sic dixit. anus autem per domum exiuit,
portans lauacra. priora enim effuderat omnia.
ſed poſtquam lauitq; & unxit pingui oleo,
iterum prope ignem traxit ſedem Vlyſſes
calefaciendus, cicatricem autem pannis cooperuit.
his autem uerbis incepit prudens Penelope:
hoſpes, hoc quidem te adhuc paulum interrogabo ipſa:
etenim iam cubatus citò dulcis erit hora,

quam

quem somnus capit dulcis licet dolentem:
sed mihi & dolorem magnum præbuit fortuna.
dies quidem enim delector lamentans, lugens,
in mea opera inspiciens & ancillarum, in domo:
at postquam nox uenit, cepitq; somnus omnes,
iaceo in lecto, densæ autem mihi circa ualde cor
acutæ cogitationes lugentem lacessunt.
sicut autem quando Pandareï filia chloreis luscinia
bene canit, uere recens orto,
arborum in foliis sedens densis,
quæ frequenter uertens fundit personantem uocem,
filium lugens Itylum dilectum, quem quondam ferro
interfecit per insanias, filium Zethi regis:
sic & mihi bifariam animus monetur huc & illuc,
utrum maneam apud filium, & firma omnia seruem,
possessionem meam, famulasq; & altã magnam domum,
lectumq; reuerens mariti, populiq; famam:
an iam simul sequar Achiuorum qui optimus
procit in domibus, præbens infinitas dotes.
filius a meus, donec quidẽ fuit adhuc infans et ignauus,
nubere non me sinebat, mariti domum derelinquentem:
nunc aũt quãdo iã magnus est & ad pubertatis mẽsurã
& iam me precatur iterum ire ex domo, (peruenit,
possessione iratus quam ei consumunt Achiui.
sed age mihi somnium dijudica, & audi:
anseres mihi in domo uiginti triticum edunt
ex aqua, & ipsis lætor inspiciens:
ueniens autem ex monte magna aquila adunco rostro
omnibus in cernices ruit, & interfecit. hi autẽ fusi sunt
congregati in domib. illa a. in æthera diuinũ elenata est.
at ego flebam & lugebam in somnio.
circũ aũt me cõgregatæ sunt pulchræ crinibus Achiuæ,
miserabiliter lugẽtẽ φ mihi aquila interfecisset anseres.
rursus autem ueniens desedit in prominenti domo:
uoce autem mortali detinuit, dixitq;:
confide Icariï filia ualde inclyti:
non somnium, sed uera res, quæ perficitur.
anseres quidem proci: ego autem auis
fui antea, nunc rursus tuus maritus ueni,
qui omnibus procis fædam mortem immittam.
Sic dixit. at me dulcis somnus dimisit.
aspiciens autem, anseres in domibus intellexi
tritic um comedentes apud scyphum, ubi antea.
Hanc autẽ respondens allocutus est prudens Vlysses:
ô mulier, nequaquam licet declarare somnium
aliò reclinantem. quandoquidem tibi ipse Vlysses
dixit quomodo perficiet: procis autem apparet cædes
omnibus prorsus: neq; aliquis mortem & fatum fugiet.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
hospes, certè quidem somnia difficilia inexplanabilia
sunt, neq; omnia perficiuntur hominibus:
duæ enim portæ debilium sunt somniorum:
unæ quidem enim cornibus factæ sunt, alteræ aũt ebore:
horum qui quidem egressi fuerint per sectum ebur,
hi lædunt uerba irrita portantes:

ὄρτινά γ' ὕπνος ἔλοι γλυκερὸς, κακὰ πολλὰ μογήσας·
αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ πῆμα θεὸς μερόπεσσιν ἔθηκε·
ἤματα μὲν γάρ τε στενάχω καὶ κήδεα πέσσω,
ἔς τ' ἐμὰ ἔργ' ὁρόωσα καὶ ἀμφιπόλοιο, φοβοῦμαι
εὖτε κε νὺξ ἔλθῃ, ἕλῃσί τε κοῖτος ἅπαντας,
κεῖμαι ἐνὶ λέκτρῳ, πυκιναὶ δέ μοι ἀμφ' ἀδινὸν κῆρ
ὀξεῖαι μελεδῶναι ὀδυρομένῳ ἐρέθουσιν.
ὡς δ' ὅτε Πανδαρέου κούρη χλωρῆϊς ἀηδὼν
καλὸν ἀείδῃσιν ἔαρος νέον ἱσταμένοιο,
δενδρέων ἐν πετάλοισι καθεζομένη πυκινοῖσιν,
ἥτε θαμὰ τρωπῶσα χέει πολυηχέα φωνὴν,
παῖδ' ὀλοφυρομένη Ἴτυλον φίλον, ὃν ποτε χαλκῷ
κτεῖνε δι' ἀφραδίας, κοῦρον Ζήθοιο ἄνακτος·
ὣς καὶ ἐμοὶ λιγέα θυμὸς ὀρώρεται ἔνθα καὶ ἔνθα,
εἰ μίμνω παρὰ παιδὶ, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσω,
κτῆσιν ἐμὴν, δμῳάς τε καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα,
εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος, δήμοιό τε φῆμιν·
ἢ ἤδη ἅμ' ἕπωμαι ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος
μνᾶται ἐνὶ μεγάροισι, πορὼν ἀπερείσια ἕδνα.
παῖς δ' ἐμὸς, ἕως μὴν ἦεν ἔτι νήπιος ἠδὲ χαλίφρων,
γήμασθ' οὐ μ' εἴα, πόσιος κατὰ δῶμα λιπέσθαι·
νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας δὴ καὶ ἥβης μέτρον ἐπαύει,
καὶ δή μ' ἀρᾶται πάλιν ἐλθέμεν ἐκ μεγάροιο,
κτήσιος ἀχαλόων τὰ οἱ κατέδουσιν Ἀχαιοί.
ἀλλ' ἄγε μοι δὴ ὄνειρον ὑποκρίνασαι, καὶ ἄκουσον·
χῆνές μοι κατὰ οἶκον ἐείκοσι πυρὸν ἔδουσιν
ὕδατος, καί τέ σφιν ἰαίνομαι εἰσορόωσα·
ἐλθὼν δ' ἐξ ὄρεος μέγας αἰετὸς ἀγκυλοχείλης
πᾶσι κατ' αὐχένας ἧξε, καὶ ἔκτανεν. οἱ δ' ἐπέχυντο
ἀθρόοι ἐν μεγάροις· ὁ δ' ὃν ἀΐδηλα δ' ἴσα ἀέρθη.
αὐτὰρ ἐγὼ κλαῖον καὶ ἐκώκυον ἐν πόρ ὀνείρῳ.
ἀμφί δ' ἐμ' ἠγερέθοντο ἐϋπλοκαμίδες Ἀχαιαὶ,
οἰκτρὰ ὀλοφυρομένῳ ὅ μοι αἰετὸς ἔκτανε χῆνας.
ἂψ δ' ἐλθὼν κατ' ἄρ' ἕζετ' ὑδὲ πρὸ ἔχοντι μελάθρῳ·
φωνῇ δ' Βροτέῃ κατερήτυε, φώνησέν τε,
θάρσει † Ἰκάριε κοῦρε τελεκλειτοῖο· al. Ἰκαρίου κούρη
οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ ἐσθλόν, ὅ τοι τετελεσμένον ἔσται·
χῆνες μὲν, μνηστῆρες· ἐγὼ δέ τοι αἰετὸς ὄρνις
ἦα πάρος, νῦν αὖτε τεὸς πόσις εἰλήλουθα,
ὃς πᾶσι μνηστῆρσιν ἀεικέα πότμον ἐφήσω.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμὲ μελιηδὴς ὕπνος ἀνῆκε·
παπταίνασα δ', χῆνας ἐνὶ μεγάροισι νοήσω
πυρὸν ἐριπτομένους πὰρ ἀυτμὴν, ἧχι πάρος περ.
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ γύναι, ὄφρα δὴ οὐκ ὑποκρίνασθαι ὄνειρον (σεύς,
ἄλλη ἀποκλίναντ'. ἐπεὶ ῥά τοι αὐτὸς Ὀδυσσεὺς
φράσθη ὅπως τελέει· μνηστῆρσι δὴ φαίνετ' ὄλεθρος
πᾶσι μάλ'· οὐδέ κε τις θανάτου καὶ κῆρας ἀλύξει.
Τὸν δ' αὖτε πρόσφη περίφρων Πηνελόπεια,
ξεῖν', ἦ τοι μὲν ὄνειροι ἀμήχανοι ἀκριτόμυθοι
γίνονθ', οὐδέ τι πάντα τελείεται ἀνθρώποισι.
δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμενηνῶν εἰσὶν ὀνείρων·
αἱ μὲν γὰρ κεράεσσι τετεύχαται, αἱ δ' ἐλέφαντι·
τῶν οἳ μὲν κ' ἔλθωσι διὰ πριστὸν ἐλέφαντος,
οἵ ῥ' ἐλεφαίρονται ἔπε' ἀκράαντα φέροντες·

οἳ ᾗ σφ' ἐξιόῶν κεράων ἔλθωσι θύρηζε,
εἴρ' ἔτυμα κραίνωσι, βροτῶν ὅτε κῆρ τις ἴδηται.
ἀλλ' ἐμοί γε φῶτ' οὔθ' ὑὸν οἴομαι αἶνον ὀνεῖρον
ἐλθέμεν· ἦ μ' ἄασασ' ἐμοί καὶ παιδὶ γήθοιτο.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
ἦλθε δὴ ἠὼς εἶσι δυσώνυμος, ἥ μ' Ὀδυσῆος
οἴκου ἀποχήσει. νῦν γὰρ κατὰ θάσσω ἄεθλον,
οὓς ἐνέλικας οὗος κεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἑοῖσιν
ἷσας ἐξείης, δρυόχους ὡς, δώδεκα πάντας,
στὰς δ' ὄγε πολλὸν ἄνευθε, διαῤῥήσασκεν ὀϊστόν·
νῦν ᾗ μνηστῆρσιν ἄεθλον τόνδε φήσω.
ὃς δέ κε ῥηϊστα γνωτώσεται βιὸν ἐν παλάμῃσι,
καὶ διοϊστεύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα παίτων,
τῷ κέν ἁμ' ἑσπόμενος, νοσφισσαμένην τόδε δῶμα
κηρίδιον, μάλα καλόν, ἐνίπλειον βιότοιο
ἥν ποτε μεμνήσεσθαι ὀΐομαι ἔν περ ὀνείρῳ.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς
ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος, (σεύς,
μηκέτι νῦν ἀνάβαλλε δόμοις ἔνι τόνδε ἄεθλον.
πρίν γάρ τοι πολύμητις ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεὺς
πρίν τόξον, τόδε τόξον ἐϋξοον ἀμφαφόωντας,
νευρήν τ' ἐντανύσαι διοϊστεύσαί τε σιδήρου.

Τὸν δ' αὖτε προσέφη πρίφρων Πηνελόπεια,
εἰ κ' ἐθέλοις μοι ξεῖνε πεπήμενος ἐν μεγάροισι
τέρπειν, ὄφρά μοι ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισι χυθείη.
ἀλλ' ὀ γάρ πως ὄδυσσε ἀΰπνους ἔμμεναι αἰεὶ
ἀνθρώπους· ἐπὶ γάρ τοι ἑκάστῳ μοῖραν ἔθηκαν
ἀθάνατοι θνητοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.
ἀλλ' ἦτοι μὲν ἐγὼν ὑπερῴϊον εἰς ἀναβᾶσα,
λέξομαι εἰς εὐνήν ἥ μοι συνέεσσα τέτυκται,
αἰεὶ δάκρυσ' ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσεὺς
ὤχετ' ἐπὶ Ἴλιον κακοείλιον οὔ τ' ὀνομαστήν.
ἔνθά κε λεχαίμην· σὺ δ' ἐνὶ λέξεο τῷ δ' ἐνὶ οἴκῳ,
ὅν χαμάδις σορέσῃς, ἢ τοι κατὰ δ' ἔμπια θέντων.

Ὡς εἰποῦσ' ἀνέβαιν' ὑπερῴϊα σιγαλόεντα,
οὐκ οἴη· ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ ὑπερῷ' ἀνέβησε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί,
κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρά οἱ ὕπνον
γλαυκῶπις Ἀθήνη βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.

qui autem per polita cornua eunt foras,
hi uera perficiunt, hominum quando aliquis uidet.
at mihi non hinc puto graue somnium
uenisse: certè iucundum mihi & filio esset.
aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis:
hæc iam Aurora ueniet infamis, quæ me Vlyßis
domo separabit. nunc enim deponam certamen,
secures quas ille in domibus suis
statuebat ordine, annulos ut, duodecim omnino,
stans ille multum longè, iaciebat sagittam:
nunc autem procis certamen hoc immittam.
qui autem facillimè extenderit arcum in manibus,
& iaculabitur per secures duodecim omnes,
hunc sequar, linquens hanc domum
maritalem, perpulchram, plenam uictu:
cuius aliquando recordaturam me puto salte in somnio.

Hanc autẽ respondens allocutus est prudens Vlysses:
ô uxor ueneranda Laertiadæ Vlyßis,
non amplius nunc differ in domibus hoc certamen.
antè enim prudens ueniet huc Vlysses
quàm illi unquam arcum bene politum tractantes,
nerum extendant iaculenturáq; per ferrum.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
si uelis mihi hospes aßidens in domibus
delectare, non mihi somnus in palpebris fundetur.
sed nequaquam licet insomnes esse semper
homines: cuiq; enim parcam posuerunt
immortales mortalibus supra fertilem terram.
sed ego quidem cœnaculo conscenso,
cubabo in lectum qui mihi lamentabilis factus est,
semper lacbrymis irrigatus, ex quo Vlysses
iuit ni surus malum Ilium neq; nominandum.
illic dormiam: tu autem dormi hac in domo,
uel humi sternens, uel tibi lectos ponant.

Sic dicens ascendit in cœnaculum stupendum,
non sola: cum ea & famulæ ibant aliæ.
in cœnaculoq; conscenso cum ancillis mulieribus,
flebat postea Vlyssem dilectũ maritũ: donec ei somnum
dulcem in palpebris iecit cæsia Minerua.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Υ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ ὑπόθεσις.

Βουλεύεται ἀνελεῖν Ὀδυσσεὺς τὰς μνηστῆρσι συνευνηθείσας παιδίσκας, καὶ μεταγνοὺς, διὰ τῶν ἐξῶν πρὸς Εὔμαιον καὶ Φιλοίτιον διαλέγεται. ἐν ᾧ καὶ τῶν μνηστήρων γίνεται ὁμιλία.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Υ. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Υ βροντᾶις Ζεὺς θάρσυνε Ὀδυσῆα, καὶ σχὲ δ' ἀχαιούς.

ΑΥΤΑΡ ὁ γὼ προδόμῳ δυνάζετο δῖος Ὀδυσσεύς·
καμμὲν ἀλίγκιον βοείῃ σόρῃσ', αὐτὰρ ὕπερθε
κῶας πόλλ' οἰῶν τῶν ἱερεύσκετο ἀχαιοί·
Εὐρυνόμη δέ οἱ ἄρ' ὑπὲρ χλαῖναν βάλε κοιμηθέντι.
ἔνθ' Ὀδυσεὺς μνησῆρσι κακὰ φρονέων ἐνὶ θυμῷ,

Volens interficere Vlysses mixtas procis ancillas, & mutata
sententia, exinde cum Eumæo & Philœtio colloquitur. In quo &
Procorum fit collocutio.

ODYSSEAE HOMERI Y. RAPSODIA.

Ypsilon tonitribus Iupiter audacem fecit Vlyssem.
& tenuit Achiuos.

AT IPSE in uestibulo dormiuit diuinus
Vlysses:
subter quidem crudam boninam stranit, sed
desuper
pelles multas ouium quas sacrificauerant Achiui:
Eurynoma autem super indumentum iniecit dormienti.
illic Vlysses procis mala cogitans in animo,

iacebat uigilans. ex domo autem mulieres
iuerunt quæ procis coibant antea,
mutuò risum & lætitiam præbentes.
huius autem mouebatur animus in pectoribus dilectis:
multa autem cogitabat mente & in animo,
an irruens mortem conflaret cuiq;
an sineret cum procis superbis coire
extremò & ultimò. cor autem ei intus latrabat.
sicut autem canis teneros circum catulos iens,
uirum ignorans latrat, cupitq; pugnare:
sic hunc intus latrabat irati ob mala opera.
pectus autem percutiens, cor increpuit uerbo:
tolera uiq; cor: & peius aliud aliquando tolerasti,
die illo quando tibi robore inuictus comedit Cyclops
fortes socios: tu autem ausus es, quousq; te prudentia
eduxit ex antro, prope mortuum.

Sic dixit; in pectoribus morsus dilectum cor.
huic ualde in passione cor manebat tolerans
indefinenter: at ipse uertebatur hac & illac.
sicut autem quando uentrem uir multo igne ardenti
plenum pinguedine & sanguine hac & illac
mouet, ualde autem cito cupit assare:
sic ille hac & illac uertebatur, cogitans
quomodo iam procis impudentibus manus injiceret,
solus multis. prope autem ipsum uenit Minerua,
cœlitus descendens: corpore aut assimilata erat mulieri.
stetit igitur super capite, & ipsum allocuta est:
cur rursus uigilas omnes supra infortunate uiros?
domus quidem tibi hæc est, uxor autem tibi hac in domo,
& filius qualem aliquis cuperet esse filium.

Hanc autem respondens allocutus est prudens Vlysses:
equidem illa omnia Dea recte dixisti.
sed quid mihi hoc animus in mentibus cogitat,
quomodo iam procis impudentibus manus injiciam
solus: hi autem semper congregati intus sunt.
præterea & hoc maius in mentibus cogito,
siquidem enim interficiam Ioueq; te uolente,
quo subterfugiam? hoc autem consultare iubeo.

Hunc autem rursus allocuta est dea cæsia Minerua:
miser, & quidem aliquis peiori confidit sorio,
qui mortalis est & non tot consilia uidet:
at ego Dea sum prorsus, quæ te custodio
in omnibus laboribus. dicam autem tibi clare:
siquidem quinquaginta agmina diuersilinguium hominum
nos circumstarent, interficere cupientes Marte,
& horum abigeres boues & pingues oues.
sed capiat te & somnus. molestum est etiam excubare
tota nocte uigilantem: à malis autem recedes iam.

Sic dixit: & ei somnum in palpebris fudit.
ipsa autem retro in olympum abiit diuina dearum,
quando hunc somnus cepit soluens curas animi,
soluens membra. uxor autem surrexit prudentia fletus:
flebat autem in lectis sedens mollibus.
at postquam flens satiata est suo in animo,
Dianæ primum supplicauit diuinæ fœminarum:

κεῖτ' ἐγρηγορόων, τοὺ δ' ἐκ μεγάροιο γυναῖκες
ἤϊσαν αἳ μνηστῆρσιν ἐμισγέσκοντο πάρος περ,
ἀλλήλῃσι γελῶσαι καὶ εὐφροσυνόων πεδέχουσαι.
τοῦ δ' ὠρίνθη θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι·
πολλὰ δὲ μυρμήριζε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἦε μεταΐξας θάνατον τεύξειεν ἑκάστῃ,
ἢ ἔτ' ἐῶν μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μιγεῖσαι
ὕστατα καὶ πύματα. κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὑλάκτει·
ὡς δὲ κύων ἀμαλῇσι περὶ σκυλάκεσσι βεβῶσα,
ἀνδρ' ἀγνοιήσασ' ὑλάει, μεμονώς τε μαχέσσαι·
ὣς ἥδε δείδιε ὑλάκτει ἀγαιομένη κακὰ ἔργα.
στῆθος δὲ πλήξας, κραδίην ἠνίπαπε μύθῳ·
τέτλαθι δὴ κραδίη· καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης
ἤματι τῷ ὅτε τοι μένος ἄσχετος ἤσθιε Κύκλωψ
ἐφθίμους ἑτάρους· σὺ δ' ἐτόλμας, ὄφρά σε μῆτις
ἐξάγαγ' ἐξ ἄντροιο, δοιόμυρον θανέεσθαι.

Ὣς ἔφατ', ἐν στήθεσσι κατεπτοίητο φίλον κῆρ·
τῇ δ' ἐμάλ' ἐν πείσῃ κραδίη μυθέῃ τετληυίῃ·
νωλεμέως· ἀτὰρ αὖτε ἐλίσσετο ἔνθα καὶ ἔνθα.
ὡς δ' ὅτε γαστὴρ αὖτε πολέος πυρὸς αἰθομένοιο
ἐμπλείῃ πιέσῃς τε καὶ αἵματος ἔνθα καὶ ἔνθα
κεῖται, μάλα δ' ὦκα λιλαίεται ὀπτηθῆναι·
ὣς ἄρ' ὅγ' ἔνθα κἀνθα ἐλίσσετο, μερμηρίζων
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσσι χεῖρας ἐφήσει,
μοῦνος ἐὼν πολέσσιν. ἀγειρομένω δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
οὐρανόθεν καταβᾶσα· δέμας δ' ἴκτο γυναικί.
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε·
τίπτ' αὖτ' ἐγρήσεις πάντων περὶ κάμμορε φῆτ;
οἶκος μὲν τοι ὅδ', ἴδε, γυνὴ δέ τοι ἠδ' ἐνὶ οἴκῳ,
οἷόν τις ἐὸν τοκῆα θέλοι τεκέσθαι υἱὸν ἐόντα.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα θεὰ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλά τι μοι τόδε θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσσι χεῖρας ἐφήσω
μοῦνος ἐὼν· οἱ δ' αἰεὶ ἀολλέες ἔνδον ἔασιν.
πρὸς δ' ἔτι τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζω,
εἴπερ γάρ κτείναιμι Διός τε σέθεν τε ἑκητι,
πῇ κεν ὑπεκπροφύγοιμι; τὸ ἦ φράζεσθαι ἄνωγα.

Τὸν δ' αὖτε προσέφη θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ὦ γέρον, καὶ μὲν τίς τε χερείονι πείθεται ἑταίρῳ,
ὅστις θνητός τ' ἦεν καὶ ἐπήμονα μήδεα οἶδε·
αὐτὰρ ἐγὼ θεός εἰμι, σάμ πρήσσουσά σε φυλάσσω
ἐν πάντεσσι πόνοισι· ἐρέω δέ τοι ἐξαναφανδόν·
εἴπερ πεντήκοντα λόχοι μερόπων ἀνθρώπων
νῶϊ περισταδὸν ἁπτεῖναι μεμαῶτες ἀρηϊ,
καί κεν σῶν ἐλάσαιο βόας καὶ ἴφια μῆλα.
ἀλλ' ἐλέτω σε καὶ ὕπνος· ἀϊνὴ γὰρ φυλάσσειν
πάννυχον ἐγρήσσοντα κακῶν δ' ὕπο δύσεαι ἄλλη.

Ὣς φάτο· τῷ δὲ ἄρα οἱ ὕπνος ὑπὸ βλεφάροισιν ἔχυτο·
αὐτὴ δ' ἄψ ὅθ' Ὄλυμπον ἀφίκετο δίαν ἔδος θεάων.
ἔνθ' τὸν ὕπνος ἔμαρπτε λύων μελεδήματα θυμοῦ,
λυσιμελής· ἄλοχος δ' ἄρ' ἐπήγερθε κεδν' εἰδυῖα·
κλαῖε δ' ἄρ' γ' ἐν λεκτροισι καθεζομένη μαλακοῖσιν·
αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίουσα κορείσατο ὃν κατὰ θυμόν,
Ἀρτέμιδι πρώτιστον ἐπεύξατο δῖα γυναικῶν·

Diana

Ἄρτεμι, πότνα θεά, θύγατερ Διός, αἴθε μοι ἤδη
ἐν γυίοις σταθεῖσι βαλὼν ἐκ θυμὸν ἕλοιο
αὐτίκα νῦν, ἢ ἔπειτά μ' ἀναρπάξασα θύελλα
οἴχοιτο πρὸφέρουσα κατ' ἠερόεντα κέλευθα,
ἐν πρόχοὴ ἧ βάλοι ἀγλαὸρρόου Ὠκεανοῖο.
ὡς δ' ὅτε Πανδαρέου κούρας ἀνέλοντο θύελλαι,
τὴν τοκῆας μὲν φθῖσαν θεοί, αἱ δ' ἧ λίπεντο
ὀρφαναὶ ἐν μεγάροισι, κόμισσε δ' ἄρ' Ἀφροδίτη
τυρῷ καὶ μέλιτι γλυκερῷ καὶ ἡδέϊ οἴνῳ·
Ἥρη δ' αὐτῇσιν πολὺ πασάων δῶκε γυναικῶν
εἶδος καὶ πινυτὴν, μῆκος δ' ἔπορ' Ἄρτεμις ἁγνὴ,
ἔργα δ' Ἀθηναίη δίδαξε κλυτὰ ἐργάζεσθαι·
ἐπεὶ Ἀφροδίτη δῖα πρὸς ἔπιχε μακρὸν Ὄλυμπον
κάρτα' αἰτήσουσα τέλος γλυκεροῖο γάμοιο,
ὄφρ' Διὶ τοκῆϊ κεραυνὸν (ὁ γάρ τ' ἐν οἴδμασι πάντα,
μοῖράν τ' ἀμμορίην τε κατὰ θνητοῖς ἀνθρώποις)
τόφρα ἧ τὰς κούρας ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο,
καί ῥ' ἔδοσαν συνεροῖσιν ἐρινύσιν ἀμφιπολεύειν·
ὡς ἐμὲ ἀΐσσώσειαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
ἢ με ἰὼ πλόκαμος βάλοι Ἄρτεμις, ὄφρ' Ὀδυσῆα
ὀσσομένη, καὶ γαῖαν ὑπὸ συνερεῖω ἀφικέσθαι,
μηδέ τι χείρονα οἶδρος ἐΰφραίνοιμι νόημα·
ἀλλὰ τὸ μὲν καὶ ἀνεκτὸν ἔχει κακόν, ὅς τις ἔπ' ἦμαρ
ἤματα μὴ κλαίῃ πυκινῶς ἀκαχήμενος ἦτορ, (φασὶ
νύκτες δ' ὕπνος ἔχησιν· (ὁ γάρ τ' ἐπέλησε γόων καὶ ἀπ' αὐ
ἐθέλῃ ἐθέλῃσι κακῶν, ἐπεὶ ἄρ βλέφαρ' ἀμφικαλύψῃ)
αὐτάρ ἐμοὶ καὶ ὀνείρατ' ἐπώρσυνε κακὰ δαίμων.
τῆμος γὰρ δὴ μοι νυκτὶ πάρεδραθεν εἴκελος αὐτῇ,
τοίῳ ἐὼν οἵῳ περ ἔμα στρατῷ· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
χαῖρε, ἐπεὶ δὴ ἐφάμην ὄναρ ἔμμεναι, ἀλλ' ὑπέδυ νήδυμος
Ὡς ἔφατ'· αὐτίκα ἧ χρυσόθρονος ἦλυθεν Ἠώς.
τοῦ δ' ἄρα κλαυσομένοιο ὄπα σιὼδος ἄκουσε
μορμήριζε δ' ἔπειτα, δόκησε δέ οἱ κατὰ θυμὸν
ἤδη γινώσκεσθαι πὰρ ἀμφιφαὴς κεφαλῆφι.
χλαῖναν μὲν σιωπῇ καὶ κώεα τοῖσιν ἑῷσιν,
ὅν μέγαρον κατέθηκεν ὑπὲρ θρόνου, ἐν δὲ βοείην
θῆκε θύραζε φέρων. Διὶ δ' ὀρθὰς χεῖρας ἀνασχών,
Ζεῦ πάτερ, εἴ μ' ἐθέλοντες ὑπὲρ ἁλὸς ἐμβήσαντε
ἦγετ' ἐμὴν ὀρέγαιαν, ἐπεὶ μ' ἐκακώσατε λίην,
φήμην τίς μοι φάσθω ἐγειρομένων ἀνθρώπων
ἔνδοθεν, ἐκ δ' ὀφθῇ ἧ Διὸς τέρας ἄλλο φανήτω.
Ὡς ἔφατ' ὀρχόμενος. τοῦ δ' ἔκλυε μητίετα Ζεύς·
αὐτίκα δ' ἐβρόντησεν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου
ὑψόθεν ἐκ νεφέων, γήθησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς.
φήμην δ' ἐξ οἴκοιο γυνὴ πόρεν ἀλετρὶς
πλησίον, ἔνθ' ἄρα οἱ μύλαι εἵατο πεντήκοντ' ἔσαν
τῇσι δ' ἀλφιτοτεύχεσαι καὶ ἀλείατε μυελὸν ἀνδρῶν.
αἱ μὲν ἄρ' ἄλλαι εὗδον, ἐπεὶ πυρὸν ἄλεσαν·
ἥδε μί' ὄπω παύοιτ', ἀφαυροτάτη δ' ἐτέτυκτο·
ἥ ῥα μύλλιν στήσασα, ἔπος φάτο, σῆμα ἄνακτι,
Ζεῦ πάτερ, ὅστε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσεις,
ἦ μεγάλ' ἐβρόντησας ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
οὐδ' ἐπιβουλίφ σ' ἔσι· τόφρα νύ πού τινα τόδε φαίνεις.
κρῆνον νῦν καὶ ἐμοὶ δειλῇ ἔπος, ᾧ κεν ἔπω·

μνησῆρδε

Diana, uenerāda dea, filia Iouis, utinam mihi iam
sagittam in pectoribus iaciens extra animam capias
statim nunc, uel postea me discerpens procella
eat portans in obscuras uias,
in ostijs autem iaciat retrogradi Oceani.
sicut quando Pandari filias susceperunt procellæ,
quib. parētes quidē perdiderant Dei, hæ aūt relictæ sunt
orphanæ in domibus, nutriebat autem diuina Venus
caseo & melle dulci & suaui uino:
Iuno autem ipsis præ omnibus dedit mulieribus
speciē et prudētiā, magnitudinē a. præbuit Diana casta,
opera autem Minerua docuit inclyta operari:
quando Venus diuina adiuit altum olympum
puellis petitura finem dulcium nuptiarum,
ad Iouē gaudentē fulmine: (hic enim bene nouit omnia,
fortunamq́ infortuniumq́ in mortalibus hominibus)
interim autem puellas harpyiæ attulerunt,
& dederunt odiosis Erinnybus seruire:
sic me destruant olympias domos habitantes,
uel me pulchra crinibus percutiat Dicta, ut Vlyssem
uisura, & terram sub odiosam abeam,
ne ue peiori uiro lætificem mentem
sed hoc quidē & tolerabile habēt malum, quādo aliqua
dies quidem flet frequenter dolens cor,
noctes aūt somnus habet: (hic n. oblimiscī facit oēs hoīes
bonorū & malorum, postquam palpebras amplexus est)
at mihi & insomnia immisit mala deus.
hac enim me nocte apud dormiuit similis ipsi,
talis existens qualis init cum exercitu: at meum cor
lætatū est, quoniā nō putabā somniū esse, sed uerū iam.
Sic dixit. statim autem aurea sede uenit Aurora,
huius autem flentis uocem audiuit diuinus Vlysses:
cogitauit autem postea, missaq́ est ei in animo
iam cognoscens astare capiti.
uestē quidē simul capiens & pelles quibus dormiebat,
in domum deposuit in sede: extra autem bouinam
posuit foras portans. Iouia. precatus est manus extollēs:
Iupiter pater, si me uolentes faceamq́ & humidam
duxistis meā in terram, postquā mihi malefecistis ualde,
uocem aliquis mihi dicat excitatorum hominum
intus, extra autem Iouis monstrum aliud appareat.
Sic dixit precatus. hūc a. audiuit cōsiliarius Iupiter:
statim autem tonuit à splendido olympo
alto ex nebulis. lætatus est autem diuinus Vlysses.
uocem autem è domo mulier præmisit molestinaria
propè, ubi molæ erant pastori populorum:
bis autem duodecim omnino irruebant mulieres,
farinas facientes & oleum, medullam uirorum.
& quidē aliæ dormiebant, postquam triticū moluerant:
hæc autem una nondum cessarat, debilissima autem erat:
hæc igitur molam stabiliens, uerbum dixit, signum regi:
Iupiter pater, qui Deis & hominibus imperas,
certè ualde intonuisti à cœlo stellato,
neq́ usquā nubes est: monstrum utiq́ alicui hoc ostendis.
perfice nunc & mihi misera uerbum quod dicam:

proci

Penelopæ Diana præcatur.

Pandari filiæ.

Vlyssis uota.

Datis signis cœlo Iupiter.

Famulæ prodigii coniectrix.

proci postremoq; & extremo die hoc
in domibus Vlyssis capiant conuiuium desiderabile:
qui iam mihi labore tristi genua soluerunt
farinas facienti, nunc ultimò cœnent.
Sic dixit. lætatus est autem uoce diuus Vlysses,
lonisq; tonitru: dixit enim ulturum fontes.
aliæ autem famulæ in domos pulchras Vlyssis
congregatæ accendebant in foco magnum ignem.
Telemachus autem è lecto surrexit diuinus uir,
uestes indutus: circum autem ensem posuit humerum.
pedibus autem sub fortibus liganit pulchra calciamẽta,
accepit autem fortem lanceam acutam acuto ferro:
stetit autẽ in paumentum iens, ad aũt Eurycleam dixit:
Nutrix dilecta, hunc hospitem honoratis in domo
lecto & cibo? an sic iacet neglectus?
talis enim mihi mater prudens,
admirabiliter ulterum honorat diuersilinguũ hominum
minorem, hunc autem meliorem inhonoratum dimittit.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Eurycleæ:
non ipsam nunc fili insontem accuses.
animum enim bibit sedens, donec uoluit ipse:
cibo aũt nõ amplius dixit esurire: interrogauit n. ipsum.
sed quando iam lecti & somni meminit,
hæc quidem lectos iussit substernere ancillis:
at hic, tãquã aliquis omnino acrũ nesus & infortunatus,
noluit in lectis & in lodicibus dormire,
sed in cruda bouina & pellibus ouium
dormiuit in uestibulo: lænam autem iniecimus nos.
Sic dixit. Telemachus autem ex domo transiuit,
tãceã habẽs: simul bũc canes pedib. meloces sequebãtur.
perrexit autem ire in concionem ad fortes Achiuos.
rursus autem ancillis iussit diua mulierum,
Eurycleæ Opis filia Pisenoridæ:
agite, partim quidem domum ornate festinanter,
aspergite q; in sedibus benefactis tapetes,
iacite purpureos, partim autem spongijs mensas
omnes aspergite, purgate autem crateras,
& pocula rotunda facta: partim autem ad aquam
ite ad fontem, & portate cito euntes.
non enim iam proci aberunt domo,
sed ualde mane uenient, quoniam et omnib. conuiuium.
Sic dixit. illæ eam omnino audiuerunt & obedierunt.
uiginti quidem iuerunt ad fontem nigræ aquæ:
reliquæ illic in domo scienter laborabant.
intro autem uenerunt proci superbi. bi quidem postea
bene & scienter scindebant ligna: aliæ autem mulieres
uenerunt à fonte. post autem ipsas uenit Subulcus,
tres procos adducens qui erant inter omnes optimi.
& hos quidem sinit in septis bene pascere,
ipse autem rursus Vlyssem allocutus est suauibus:
hospes, nunquid igitur te magis Achiui inspiciunt,
an te inhonorant in ædibus, sicut antea?
Hunc aut̃ respondens allocutus est prudens Vlysses:
utinam quidem Eumæe Dei puniant hanc contumeliã,
quam hi petulantes fœdè perpetrant

μνησῆρδν πνύματόν τε κὴ ὖσαγὸν ἄματι τῷ ι
ϕὴ μεγάροις Ο᾽δυσῆ-ι ἐλοίατο δαῖτ᾽ ἐρατεινήν·
οἳ δή μοι καμάτῳ θυμαλγέϊ γόνατ᾽ ἔλυσαν
ἄλφιτα τεύχοσιν, νυῦ ὖσατα δ᾽ εἰπνύσειαν.
Ως ἄρ᾽ ἔφη. χαῖρε δ᾽ ἠπλεμόνι δί-ι Ο᾽δυσεύς,
ζλιός τε βροντῆ· φάτο γὰρ τίσεσθαι ἀλείτας.
αἱ δ᾽ ἄλλαι δμῳαὶ κατὰ δ᾽ ὤματα κάλ᾽ Ο᾽δυσῆ-ι
ἀγρόμεναι αὐ᾽ ἐκάμοιν ἐπ᾽ ἐχάρη ἀκάματον πῦρ.
Τηλέμαχο-ι δ᾽ ὄυνθεν αὐίσατο ἰσόθε-ι ϕῶς,
εἵματα εσσάμενο-ι· πόδι ϳ ξίϕο-ι ὀξὺ θέτ᾽ ἀμφ.
ποσσί δ᾽ ὑπαὶ λιπαροίσιν εὐ᾽ ἤσατο καλὰ πεδίλα,
εἵλε δ᾽ Ἀλκίμου ἔγχο-ι ἀπαχθόμον ὀξέϊ χαλκῷ·
σὰν δ᾽ ἄρ᾽ ἐπ᾽ ἀθλον ἰών, πρὸς δ᾽ Εὐρύκλειαν ἔειπεν,
Μαῖα ϕίλη, τὸν ξεῖνον ἐτιμήσασθ᾽ ἐνὶ οἴκῳ
δμῳὴ κὰι σίτῳ; ἢ αὖτως κεῖται ἀπηνέως;
τοιαύτη γὰρ ἐμοὶ μήτηρ πεπνυμένη περ ἔασε,
ἐμπλήγδ᾽ ὧν ἔτι ϕῶτ᾽ ἀνέρι μερόπων ἀνθρώπων
χείρονα, τὸν δ᾽ ἐτ᾽ ἀρείον᾽ ἀτιμήσασ᾽ ἀποπέμπει.
Τὸν δ᾽ αὖτε πεπύκασπε πεφιδέσθαι Εὐρύκλεια,
ὄν κ᾽ ἄν μιμνῃῶ τέκνον ἐμὸν ἀάατον αἰτιόωο.
οἶνον μὲν γὰρ τῷγε κελεύω-ι, ὅϕρ᾽ ἔθελ᾽ αὐτός·
σίτο δ᾽ ἐπεὶ τ᾽ ἔϕη πεπνῦσθαι. ἐρ-ι γὰρ μιν.
ἀλλ᾽ ὅτε μιν κοίτοιο καὶ ὕπνος μιμνήσκοιτο,
ἄμμι δέμεν᾽ ἄνωγεν ὑποστορέσαι μελεῶσιν.
αὐτὰρ ὅγ᾽, ὥς τις πάμπαν ὀϊζυρὸς καὶ ἄποτμο-ι,
ὃν ἔθελ᾽ ἐν λέκτροισι καὶ ἐν ῥήγεσι καθεύδειν,
ἀλλ᾽ ἐν ἀδ᾽ ἐν ψήτῃ βοέῃ καὶ κώεσιν οἰῶν
ἐδράθομ᾽ ἐν προδόμῳ· χλαῖναν δ᾽ ἐπέβαλε δῖος ὑμεῖς.
Ως ϕάθ᾽. Τηλέμαχος δ᾽ ἰ᾽ ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷγε κύνε ποδώκεες ἕποντο.
βῆ δ᾽ ἴμεν᾽ εἰς ἀγορήν· αὖτ᾽ εὐκνήμιδας ἀχαιούς.
αἱ δ᾽ αὖτε δμῳαὶ ἐκίκλο-ι δῖα γυναικῶν,
Εὐρύκλει᾽ Ὦ ποδαγὲ τάρ Γεσιωρίδαο,
ἀγρεῖδ᾽, αἳ μὲν δῶμα κορήσατε ποιήσασαι,
ῥάσασθ᾽ τ᾽, ὧν ϳ θρόνοι᾽ ἐϋποιήτοισι τάπησιν
βάλλετε πορφυρέους· αἱ δ᾽ ἁπόχυσιν τραπέζας
πάσας ἀμφιμάσασθε, καθήρατε δ᾽ κρητῆρας,
ἠδ᾽ ἐπὶ ἀμφικύπελλα τετυγμένα τοὶ δ᾽ μὲν ὕδωρ
ῥέχεσθε κρήνηθεν, ἠδ᾽ οἶσετε θᾶσσον ἰοῦσαι.
οὐ γὰρ δὴ μεμαῶτε ἀπὸ ἔσσεσθαι μεγάροιο,
ἀλλὰ μάλ᾽ ἠγορόωντε, ἐπεὶ καὶ πᾶσιν ἑορτή. (πρ.
Ως ἔϕατ᾽. αἱ δ᾽ ἄρα τ᾽ μάλα ϕῆ κλύον ἠδ᾽ ἐπίθοντο.
αἱ μὲν εἴκοσι βᾶσαν ὐδῆ κρηναίῃ μελαίνῃ ῥοῃ·
αἱ δ᾽ αὖτ᾽ κατὰ δῶμα ὐῶ σαμόωσ πονέεντο.
ἐν δ᾽ ἦλθον μνησῆρδν ἀγαθὸν ὑποδήσασθαι. οἱ μὲν ἔπειτα
εὖ μὰ ὐδρσαμόωσ κόσσαν ξύλα· αἱ δ᾽ ἦλθον ἄλλοθεν ἀπὸ κρήνης. ὐδῆ δὲ σφισιν ἦλθε συβώτης,
τρεῖς σιάλους κατάγων οἳ ἔσσαν ἐν πᾶσιν ἄριστοι.
τοὺς μὲν ῥ᾽ ἔασε καθ᾽ ἕρκεα καλὰ νέμεσθαι,
αὐτὸς δ᾽ αὖτ᾽ αὖτ᾽ Ὀδυσῆα προσπύλια μειλιχίοισι,
ξεῖν᾽, ἦ ἄρτι σε μᾶλλον ἀχαιοὶ εἰσορόωσιν,
ἦε σ᾽ ἀτιμάζουσι κατὰ μέγαρ᾽, ὡς τὸ πάρο-ι πρίν;
Τὸν δ᾽ ἐπαμείβόμενος προσέϕη πολύμητις Ὀδυσ
εἰ γὰρ δὴ Ζεῦ πάτερ θεοὶ τισαίατο λώβην, (σεύς·
ἣν οἵδ᾽ ἐβρίζοντε, ἀεικέα μηχανόωντε

οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ, ὅθ' ἁλὸς οὐκ ἐπέοικε.

Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
ἀγχίμολον δ' ἐσῆλθε Μελανθεὺς αἰπόλος αἰγῶν,
αἶγας ἄγων αἳ πᾶσι μετέπρεπον αἰπολίοισι,
δεῖπνον μνηστῆρσι· δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆε,
τὼ τὰς μὲν κατέδησαν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ,
αὐτὸς δ' αὖτ' ὀΐστευσε πυκινὰ κραδίην τομίοισι,
ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν γνῶθά νύ γ' αὐτίκα δῶμα
ἀνέρας ἀτίζων; ἀτὰρ ὅν τε ἔξειδα θύραζε;
πάντως οὐκέτι νῶϊ δύω ἔτι χερείονε θεῖμεν
χερσὶ χεῖρας ἐμὰς γυίων ἐπειρήσασθαι;
εἰ σύ πόρ ὃ κατὰ κόσμον ἀτίζεις· εἰσὶν δὲ καὶ ἄλλοι ἁλαῖται ἀνέρες
ἀνθρώπους ἐλεαίρειν, ἐπεὶ πολὺ πᾶσιν ὀνείδη.

Ὣς φάτο. τὸν δ' οὔτι προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων.
τοῖσι δ' ὧν τρίτος ἦλθε φιλοίτιος ἄγχαμος αὖ βώων,
βῆν σῆραν μνηστῆρσιν ἄγων καὶ πῶνας ἀοιδούς.
(πορθμῆες δ' ἄρα τούς γε διήγαγον, οἵτε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους τελέσσωσιν, ὅστις σφέας εἰσαφίκηται)
ἐν τὰ μὲν ἐν κατέδησαν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ·
αὐτὸς δ' αὖτ' ἐρέεινε συβώτην ἆγχι παραστάς·
τίς δὴ ὅδε ξεῖνος νέος ἐλήλυθε συβῶτα
ἡμέτερον πρὸς δῶμα; τέων δ' ἰδνώθη ἔπειτα
αὐδρῶν; ὡς ἦ νύ οἱ γλῆνες καὶ πατρίς ἄρουρα;
δύσμορος, ἦτε ἔοικε δεμνιάς βασιλῆϊ ἄνακτι.
ἀλλὰ θεοὶ δυόωσι πολυπλάγκτους ἀνθρώπους,
ὁππότε καὶ βασιλεῦσιν ὧν κλόσσονται ὀϊζύν·
ἦ, καὶ δεξιτερὴν δειδίσκετο χεῖρι παφάσσας
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε, γάνοιτό τοι ἔσπερ ὀπίσσω
ὄλβος· ἀτὰρ νῦν γε κακοῖς ἔχεαι πολλοῖσιν.
Ζεῦ πάτερ, ἄλλος σεῖο θεῶν ὀλοώτερος ἄλλος·
οὐκ ἐλεαίρεις ἄνδρας, ἐπὴν δὴ γείνεαι αὐτός,
μισγέμεναι κακότητι καὶ ἄλγεσι λυγαλέοισι.
ἔδδιον ὡς γνώσσε, λιτὸν ἄπνευστα δὲ μοι ὄσσε
μνησαμένῳ Ὀδυσῆος· ἐπεὶ καὶ κεῖνον ὀΐω
τοιάδε λαίφε' ἔχοντα κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι,
εἴπερ ἔτι ζώει, καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο.
εἰ δ' ἤδη τεθνηκε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν,
ὤμοι ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὅς κ' ἔτι βασιλῆϊ
ἶσ' ἔτι τυτθὸν ἐόντα Κεφαλλήνεσσιν ἀνάσσοι.
νῦν δ' αἰ μὲν, γίνονται ἀθέσφατοι, οὐδέ κεν ἄλλως
αὐδήσαιμ' οὐδ' εἴποιμι· πολὺ γὰρ βασιλῆος ἀμείνων.
τὰς δ' ἄλλοι μὲν κέλονται ἀγινέμεναι σφίσιν αὐτοῖς
ἔδμεναι· οὐδέ τι παιδὸς ἐνὶ μεγάροις ἀλέγουσιν,
οὐδ' ὁπόσα τρομέουσι θεῶν· μεμάασι γὰρ ἤδη
κτήματα δασασθαι δίου ἀνακτος.
αὐτὰρ ἐμοὶ τόδε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι
πολλὰ μάλ' ἐννοέεται· μάλα μὲν κακόν, ὅς τ' ἐπὶ ξείνῳ
ἄλλων δῆμον ἰέναι, ἰόντ' αὐτῆσι βόεσσιν
ἠδ' ἐρίοις ὀΐεσσι καὶ ἄλλοθεν ἢ ἑοῖο
βασιλῆϊ ἐπ' ἀλλοτρίῃσι παθεῖν κακὸν ἄλγεα πάσχειν.
καί κεν δὴ πάλαι ἄλλον ὑπερμενέων βασιλήων
ἵξομαι φεύγων· (ἐπεὶ ἀκέτ' ἀνεκτὰ πέλονται)
ἀλλ' ἔτι τὸν δύστηνον ὀΐομαι, εἴ ποθεν ἐλθὼν
αὐδρῶν μνηστήρων σκίδνασιν κατὰ δώματα δαίτης.

Τὸν

domo in aliena, neq; pudore præditi sunt.

Sic hi quidem talia mutuò loquebantur:
prope autem ipsos uenit Melanthius custos caprarum,
capras ducens quæ omnes inter excellebant greges,
cœnam procis: duo autem simul sequebantur pastores,
& has quidem religauit sub porticu ualde sonanti,
ipse autem rursus Vlyssem allocutus est conuitijs:
hospes, adhuc & nunc hic tristia affici in domo Melãthus insolens d
uiros poscens? an non exis foras? Vlyss.
omnino non amplius nos diremptum iri puto
antequã manus conseruerimus. quandoquidẽ tu nõ ritè
petis: sunt autem & aliæ conuiuia Achiuorum.

Sic dixit. hæc a. nõ aliquid alloc. est prudens Vlysses,
sed tacitus mouit caput, mala profundè cogitans.
hos autem posti tertius uenit Philœtius princeps uirorũ,
bouem sterilem procis ducens & pingues capras.
(portitores autem hos duxerunt, qui & alios
homines mittunt, qui ipsos accedit)
& hæc quidem religauerunt sub porticu resonanti:
ipse autem rursus interrogauit Subulcum propè astans:
quis iam hic hospes nuper uenit Subulce Philœtius
nostram ad domum? ex quibus se dicit esse Eumæo c
uiris? ubi ei genus & patria terra? Vlyss.
infelix, certè similis es corpore regi imperanti.
sed Dei summergunt multum errantes homines,
quando regibus nent ærumnam.
dixit, & dextram porrexit manum astans:
& ipsum uociferans uerba uelocia allocutus est:

Salue pater ô hospes, fiat tibi ut antea
opulentia: at nunc quidem malis teneris multis.
Iupiter pater, nullus te Deorum perlitior alius:
non misereris uiros, postquam genuisti ipse,
misceri malo & doloribus tristibus.
propriè ut intellexi, lachrymantur mihi oculi Dolet pr
recordanti Vlyssis: quoniam & illum puto berus
tales uestes habentem inter homines errare, fortunæ
si cubi adhuc uiuit, & uidet lumen Solis.
si autem iam mortuus est, & in inferni domibus,
hei mihi postea Vlyssem bonum, qui mé bobus
præfecit adhuc parulum Caphallenorum in populo.
nunc autem hæ quidem fiunt immensæ, neq; aliter
uiro fœtificet boum genus latarum frontium:
has autem alij me iubent ducere sibijpsis
edere: neq; filium in ædibus curant,
neq; curam timent Deorum. cupiunt enim iam
res comedere diu absentis regis.
at mihi hoc animus in pectoribus dilectis
multum uoluit: malè quidem malo, filio ente,
aliorum populum ire, eumtem cum ipsis bobus
uiros in alienos: hoc autem peius est, bic manentem
bobus alienis præfectum dolores pati.
& iam diu alium superborum regum
discessi fugiens: (quoniam non iam tolerabilia sunt)
sed adhuc illum infelicem puto, si quando ueniens
uirorum procorum profligationem domi facit.

Hunc

Hunc autem respondēs allocutus est prudens Vlysses:
bubulce, quoniā neq; malo neq; insipienti uiro similis es,
cognosco autē ipse quod tibi prudentia in mentes uenit,
ideo tibi dico, & magnū iuramentum iuro:
sciat nunc Iupiter primum deorum, hospitalisq; mēsa,
domusq; Vlyssis boni quam perueni,
certè te hic ente ueniet domum Vlysses:
tuis autem oculis uidebis, si uolueris,
interfici procos qui hic dominantur.

Hunc autem rursus allocutus est boum bubulcus uir:
utinam quidē istuc hospes uerbum perficiat Saturnius:
cognosceres qualis mea potētia & manus sequerentur.
sic similiter Eumæus supplicabat omnibus Deis
redire Vlyssem cordatum suam domum.
sic hi quidem talia inter se confabulabantur.
proci autem Telemacho interitumq; mortemq;
parabant. at illis sinistra uenit auis,
aquila altinolans, tenebat autem timidam columbam.
his autem Amphinomus locutus est & dixit:

O amici, non nobis perficietur hoc consilium,
Telemachi cædes: sed recordemur conuiuij.

Sic dixit Amphinomus. his autem placuit uerbum.
uenientes autem in domos Vlyssis diuini,
pallia quidem deposuerunt in lecticis, sedibusq;:
ipsi autem sacrificabant oues magnas & pingues capras,
sacrificabant & porcos & bouem indomitam:
uiscera autem assantes distribuebant: & uinum
crateris miscebant. pocula autem distribuebat Subulcus.
panē autē ipsis distribuebat Philœtius eximius uirorum
pulchris in canistris: potū uerò ministrabat Melānthius.
ipsi in cibos paratos appositos manus mittebant.
Telemachus autē Vlyssem sedere fecit astutias cogitās,
intra bene ordinatam domū, apud lapideū panimētum:
sede sordida appositā, paruaq; mensa:
apud autem posuit uiscerum partes, infudit autē uinum
in poculo aureo, & ipsum allocutus est:
hic nunc sede tum uiris uinum bibens:
conuicia autem tibi ipse ego & manus arcebo
omnium procorum. quoniam non popularis est
domus hæc, sed Vlyssis: mihi autem ædificauit ille.
uos autem proci continete animum conuitio
& manus, ut non aliqua lis & contentio oriatur.

Sic dixit. illi autem omnes mordicus labra tenentes
Telemachum admirabātur quod audacter locutus esset.
his autem Antinous locutus est Eupithei filius:
licet molestum feramus uerbum Achiui
Telemachi: nalde autem nobis minans locutus est.
non enim Iupiter finit Saturnius: ideo ipsum iam
sedauissemus in domibus, canorum licet concionatorem.

Sic dixit Antinous. ipse autem non curauit uerbum.
præcones autem per ciuitatem sacram hecatomben
duxerunt. ipsi autem congregati sunt comati Achiui
nemore sub umbroso longè iaculantis Apollinis.
at postquam assauerunt carnes superiores & traxerunt,
partibus diuisis conuiuabantur glorioſum conuiuium.

Τὸν δ' ἀπαμείβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
βουκόλ', ἐπεὶ ὄτε κακῷ ὄτ' ἄφρονι φωτὶ ἐοικας, (σεῦς,
γινώσκω δ' αὐτός· ὅ τοι πινυτὴ φρεσὶν ἵκει,
τὸ νεκά τοι ἐρέω, καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι·
ἴσω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε τράπεζα,
ἑστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω,
ἧσθαι σῇ θάλπεσθ' ἐόντος ἐλεύσεται οἶκαδ' Ὀδυσσεύς·
σοῖσιν δ' ὀφθαλμοῖσιν ἐπόψεαι, αἴ κ' ἐθέλῃσθα,
κτείνοντ' μνηστῆρας οἳ ἥδε κοιρανέουσι.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν ἰθυντὴρ ἀγελάων·
αἴ γὰρ δὴ ξεῖνε ἔπος τελέσειε Κρονίων·
γνοίης οἵη ἐμὴ δύναμις καὶ χεῖρες ἕπονται.
ὡς δ' αὔτως Εὔμαιος ἐπεύξατο πᾶσι θεοῖσι
νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε.
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
μνηστῆρσι δ' ἄρα Τηλεμάχῳ θανάτου τε μόρου τε
ἤρτυον. αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀριστερὸς ἤλυθεν ὄρνις,
αἰετὸς ὑψιπέτης, ἔχε δ' τρήρωνα πέλειαν.
τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·

Ὦ φίλοι, οὐχ ἡμῖν σοωθήσεται ἥδε γε βουλή,
Τηλεμάχοιο φόνος· ἀλλὰ μνησώμεθα δαιτός.

Ὣς ἔφατ' Ἀμφίνομος. τοῖσιν δ' ὧδε μῦθος
ἐλθόντες δ' ἐς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο,
χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
οἱ δ' ἱέρευον ὄϊς τε μεγάλους καὶ πίονας αἶγας, al. μιγάλας
ἱέρευον δὲ σύας σιάλους καὶ βοῦν ἀγελαίην·
σπλάγχνα δ' ἄρ' ὀπτήσαντες ἐδαίνυντο, δὴ δ' ἄρα οἶνον
κρητῆρσι κέρασσαντο, κύπελλα δὲ νεῖμε συβώτης. al. κυβρίσταν
σῖτον δὲ σφ' ἐπέφνειμε Φιλοίτιος ὄρχαμος ἀνδρῶν
καλοῖς ἐν κανέοισιν· ἐυνοχόει δὲ Μελανθεύς.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Τηλέμαχος δ' Ὀδυσῆα κατὰ δρῦν, κέδρινα νωμῶν,
ἐν δὲ δόμῳ ἀκεκέλευσε θέσθαι, ὀλίγιστα τε τράπεζαν·
πὰρ δ' ἔτιθει σταλάγχνων μοίρας, ἐν δ' οἶνον ἔχευεν
ἐν δέπαϊ χρυσέῳ, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
ἔνθαυτοῖνῦν ἧσο μετ' ἀνδράσιν οἰνοπάζων·
κερτομίας δέ τοι αὖτε ἐγὼ καὶ χεῖρας ἀφέξω
πάντων μνηστήρων. ἐπεὶ ὄτοι δήμιός ἐστιν
οἶκος ὅδ', ἀλλ' Ὀδυσῆος· ἐμοὶ δ' ἐκτήσατο κεῖνος.
ὑμεῖς δ' μνηστῆρες ἐπίσχετε θυμὸν ἑῗπῆς
καὶ χεῖρας, ἵνα μή τις ἔρις καὶ νεῖκος ὄρηται.

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδὰξ ἐν χείλεσι φῦσαν
Τηλεμάχου θαύμαζον ὃ θαρσαλέως ἀγόρευεν.
τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός,
καὶ χαλεπὸν πόρ ἐόντα δηλεήμεθα μῦθον ἀχαιοί
Τηλεμάχου· μάλα δ' ἄμμι ἀπειλήσας ἀγορεύει.
οὐ γὰρ Ζεὺς ἔασε Κρονίων· ἦρ' κέ μιν ἤδη
παύσαμεν ἐν μεγάροισι, λιγὺν περ ἐόντ' ἀγορητήν.

Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος. ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων.
κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστυ θεῶν ἱερὴν ἑκατόμβην
ἦγον. τοὶ δ' ἀγέροντο παρηκομόωντο ἀχαιοί
ἄλσος ὑπὸ σκιερὸν ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος.
οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο,
μοίρας δ' ἀσάμενοι δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα.

al. οἱ πάντες, τοῖσι δ' ἄρ' Ὀδυσῆϊ μοῖραν δίεσαν † οἵ ῥ' ἐπφάντο,
ἴσην ὡς αὐτοί περ ἐλάγχανον. ὣς γὰρ ἀνώγει
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσῆος θείοιο.
μνηστῆρας δ' ὃ γε πάμπαν ἀγήνορας εἴασ' Ἀθήνη
λώβης ἴσχεσθαι θυμαλγέος· ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
πύκνα ἄχος κραδίῃ Λαερτιάδαο Ὀδυσῆος.
ἦν δ' ἔτις ἐν μνηστῆρσιν ἀνὴρ ἀδεμίσια εἰδώς,
al. νᾶϊν (Κτήσιππος δ' ὄνομ' ἔσκε, Σάμῃ δ' ἐνὶ οἰκία † ναίων)
ὃς δὴ τοὶ κτεάτεσσι πεποιθὼς ναιετάασκε,
μνάσκετ' Ὀδυσῆος δηρὸν οἰχομένοιο πάμπαν·
ὃς ῥα τότε μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μετηύδα·
Κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγήνορες, ὄφρά τι εἴπω.
μοῖραν μὲν δὴ ξείνῳ ἔχει πάλαι, ὡς ἐπέοικεν,
ἴσην· ἐγὼ γὰρ καλὸν ἀτέμβειν ὀδύσσομαι οὐδέ τι λίην
ξεῖνος Τηλεμάχοιο, ὅς κεν τάδε δώματ' ἵκηται.
ἀλλ' ἄγε οἱ καὶ ἐγὼ δίω ξεῖνον· ὄφρα καὶ αὐτὸς
ἠὲ λοετροχόῳ δώῃ γέρας, ἠέ τῳ ἄλλῳ
δμώων οἳ κατὰ δώματ' Ὀδυσῆος θείοιο.
Ὡς ἐπὼν, ἐρρίψε βοὸς ποδὶ χειρὶ παχείῃ,
κέμβιχον ἐκ κανέοιο λαβών, ὁ δ' ἀλύσατ' Ὀδυσσεύς,
ἦκα πρὸ κλίνας κεφαλήν· μέδησε δ' ὀνὴ ᾧ θυμῷ
σαρδάνιον μάλα τοῖον, ὁ δ' οὖδας μετὰ βάλε τοῖχον.
Κτήσιππον δ' ἄρα Τηλέμαχος ἠνίπαπε μύθῳ,
Κτήσιππ', ἦ μάλα τοι τόδε κέρδιον ἔπλετο θυμῷ.
ὃν ἔβαλες τὸν ξεῖνον· ἀλύσατο γὰρ βέλος αὐτός.
εἰ γάρ κ' ἐγώ σε μέσον βάλον ἔγχεϊ ὀξυόεντι,
καί κέ τοι αὐτὶ γάμοιο πατὴρ τάφον ἀμφιπονεῖτο
ἐνθάδε. τῷ μή τις μοι ἀεικείας ἐνὶ οἴκῳ
φαινέτω. ἤδη γὰρ νοέω καὶ οἴδατα ἕκαστα,
ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρεια· πάρος δὲ τι νήπιος ἦα.
ἀλλ' ἐμπης τάδε μὲν καὶ τέτλαμεν εἰσορόωντες,
μήλων σφαζομένων, οἴνοιό τε πινομένοιο,
ἠμὲν σίτου. χαλεπὸν γὰρ ἐρυκακέειν ἕνα πολλούς.
ἀλλ' ἄγε μηκέτι μοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες.
εἰ δ' ἤδη μ' αὐτὸν κτεῖναι μενεαίνετε χαλκῷ,
καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον εἴη
τεθνάμεν ἢ τάδε αἰεὶ ἀεικέα δέργ' ὁράασθαι,
ξείνους τε συφελιζομένους, δμωάς τε γυναῖκας
ῥυσάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
ὀψὲ δὴ μετέειπε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος,
ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ὑπερφιάλῳ ἀνθρώπῳ νικαίῳ
ἀντιβίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος χαλεπαίνοι.
μήτ' ἔτι τὸν ξεῖνον συφελίζετε, μήτέ τιν' ἄλλον
δμώων οἳ κατὰ δώματ' Ὀδυσῆος θείοιο.
Τηλεμάχῳ δ' ἔπος αὖθι ἐγὼ μυθήσομαι ἠπίως,
ἤπιον, εἴ σφωΐν κραδίῃ ἅδε οἱ ἀμφοτέροισιν.
ὄφρα μὲν ἧμιν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει
νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε,
τόφρ' ὅτις νέμεσις μνᾶτο μνᾶτ' ἰέναι τε
μνηστῆρας κατὰ δώματ'· (ἐπεὶ τόδε κέρδιον ἦεν,
εἰ νόστησ' Ὀδυσεὺς καὶ ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ὀρώρει)
νῦν δ' ἤδη τόδε δῆλον ὅτ' οὐκέτι νόστιμός ἐστιν.
ἀλλ' ἄγε σῇ τάδε μητρὶ παρεζόμενος κατάλεξον,
ἠμὲν ὅστις ἄριστος ἀνὴρ καὶ πλεῖσται πόρηισιν,

apud autem Vlyſſem partem poſuerũt qui miniſtrabãt,
æqualem ſicut ipſi ſortiti ſunt. ſic enim iuſſerat
Telemachus dilectus filius Vlyſſis diuini.
procos autem non omnino ſuperbos ſiuit Minerua
contumelia abſtinere triſti: ut adhuc magis
intraret dolor in corde Laertiadem Vlyſſem.
erat autem quidam in procis uir iniuſta ſciens,
(Cteſippus autem nomen erat, in Samo domũ habitans)
qui poſſeſſionibus fretus patrijs ſuis,
petebat Vlyſſis diu abſentis uxorem:
qui tunc procos ſuperbos allocutus eſt:
Audite me proci ſtrenui, ut quid dicam.
partem quidem iam hoſpes habet dudum, ſicut decet,
æqualem. non enim bonum eſt priuare neq; iuſtum
hoſpites Telemachi, quicunq; ad has domos peruenerit.
ſed age ei & ego dabo hoſpitium: ut & ipſe
uel balneatori det munus, uel alicui alij
famulorum qui ſunt in domibus Vlyſſis diuini.
Sic locutus, proiecit bouis pedem manu forti,
iacentem ex caniſtro capiens. ipſe autẽ euitauit Vlyſſes,
placidè inclinans caput: ſubrifit autem animo
Sardaniũ omnino talẽ. ille bene ædificatũ percuſſit mu-
Cteſippum autem Telemachus increpuit uerbo: (rum.
Cteſippe, certè omnino tibi hoc utilius fuit animo. Telem. Cteſippum increpat.
non percuſſiſti hoſpitem. euitauit enim telum ipſe.
certè enim te medium percuſſiſſem lancea acuta,
& tibi pro nuptijs pater ſepulchrum extraſſet
hic. quare ne quis mihi iniquitates in domo
oſtendat. iam enim intelligo & ſcio quæq;
bonaq; & peiora: antea autem infans eram.
ſed tamen hæc quidem toleramus inſpicientes,
dum oues ingulantur, uinumq; bibitur,
& panis. difficile enim cohibere unum multos.
Sed agite non amplius mihi mala facite hoſtiliter.
ſi iam me ipſum interficere cupitis ferro,
& hoc uellem, & multo utilius eſſet
mori quàm hæc ſemper iniqua opera uidere,
hoſpites uerberari, famulasq; mulieres
uiolari turpiter in domibus bonis.
Sic dixit. illi autem omnes quieti facti ſunt ſilentio:
tandem locutus eſt Damaſtorides Agelaus:
ô amici, non iam aliquis in indictum iuſtum Agelaus procis ut nuptias ſuas tueatur.
contrarijs uerbis carpens ſæuiat.
neq; amplius hoſpitem uerberate, neq; aliquem alium
ſeruorum qui ſunt in domibus Vlyſſis diuini.
Telemacho autem uerbum ego & matri dicam
mite, ſi ipſis corde placeat ambobus.
quandiu quidem uobis animus in pectoribus ſperabat
rediturum Vlyſſem perprudentem ſuam domum,
tamdiu nihil prohibebat manereq; tenerique
procos in domibus: (quoniam hoc utilius erat,
ſi rediiſſet Vlyſſes & redux ueniſſet domum)
nũc autem hoc manifeſtũ quod nõ amplius reuerſurus eſt.
ſed age tuæ hæc matri aſſidens narra,
nubat quicunq; optimus uir & plurima præbet;

at tu quidem gaudens paterna bonia possideas,
edens & bibens: illa uerò alterius domum curet.
Hunc autem Telem. prudens contra allocutus est:
non per Iouem Agelae & dolores patris mei,
qui alicubi longè Ithaca uel mortuus est uel errat,
non remoror matris nuptias: sed iubeo
nubere cuicunq; uelit, quin & plurima dona do.
erubesco autem nolentem à domo amouere
oratione uiolenta. non hoc Deus perficiat.
Sic dixit Telemachus. procis autem Pallas Minerua
inextinctum risum mouit, errare fecit autem mentem.
illi autem iam maxillis ridebant alienis:
cruentatas autem carnes comedebant: oculiq; ipsorum
lachrymis impleti erant: luctum q; cogitabat animus.
his autem & locutus est Theoclymenus diuinus:
ah miseri quid malum hoc patimini? nocte quidē uestra
cooperiuntur capita q; facies q; infra q; genua.
ululatus autem diuisus est, lachrymantur autem genæ:
sanguine autem fluunt parietes pulchræque mediæ.
simulachris uerò plenū est uestibulū, plena uerò & aula,
euntibus Erebusque sub tenebris. Sol autem
ex cœlo periit, malaq; incessit caligo.
Sic dixit. illi autem omnes de eo suauiter riserunt.
his autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere:
desipit hospes nuper aliunde huc profectus.
sed ipsum statim iuuenes domo emittite foras
in forum ire: quoniam hæc nocti assimilat.
Hunc a. rursus allocutus est Theoclymenus diuinus:
Eurymache non te iubeo mihi comites dare.
sunt mihi oculi q; & aures & pedes ambo,
& mens in pectoribus facta neq; iniqua:
his exibo foras, quoniam intelligo malum nobis
imminens, quod non aliquis subterfugiet neq; euitabit
procorum, qui domo in diuini Vlyssis
uiros iniuria afficientes iniusta operamini.
Sic locutus, exiuit domibus bene habitatis.
iuit autem ad Pirænum, qui ipsum ulatris suscepit.
proci autem omnes inter se aspicientes,
Telemachum irritabant, de hospitibus ridentes.
sic autem aliquis dixit iuuenum superborum:
Telemache, non te peior hospitator alius:
qui talem istum habeas famelicum erronem,
panis & uini indigentem: neq; operum
scientem, neq; fortitudinis, sed nequicquā pondus terræ.
alius autem rursus aliquis hic surrexit diuinatum.
sed si quid obtemperes, quod multo utilius esset:
hospites in naui multiseda collocatos
in Siculos mittamus, unde tibi præmium inueniatur.
Sic dixerunt proci. ille autem non curauit uerba:
sed tacitè patrem aspiciebat, expectans semper
quando procis impudentibus manus iniyceret:
è regione cubiculi posita pulchra sella
filius Icarij prudens Penelope,
uirorum in domibus uniuscuiusq; uerbum audiebat.
conuiuium enim ridentes parabant

suauiterque

ὄφρα σὺ μὲν χαίρων πατρώια πάντα νέμηαι,
ἔδων καὶ πίνων· ἡ δ' ἄλλου λῶμα τ κομίζη, al. ἵκηται.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
εἰ μὰ ζεῦ· Ἀγέλαε καὶ ἄλγεα πατρὸς ἐμοῖο,
ὅς ποτε τῆλ' Ἰθάκης ἢ ἔφθιται ἢ ἀλάληται,
ἔστι δ' ἀπατρίδω μητρὸς γάμον· ἀλλὰ κελεύω
γήμασθ' ᾧ κ' ἐθέλῃ, ποτὶ δ' αὐτὴν δῶρα τ δίδωμι· al. δίδωσι.
αἰδέομαι δ' ἀέκοντα διὰ μεγάροιο διώξαι
μῦθῳ αὐαγκαίῳ. μὴ τόδε θεὸς τελέσειεν.
Ὡς φάτο Τηλέμαχος. μνηστῆρσι δὲ θαλερὸν Ἄρηα
ἄσβεστον γέρον ὦρσε, παρὲπλαγξεν δὲ νόημα.
οἱ δ' ἄλλη γναθμοῖσι γελώων ἀλλοτρίοισιν·
αἱμοφόρυκτα δὴ δ' κρέα ἤδιον· ὄσσε δ' ἄρα σφέων
πλησθήτην πίμπλαντο γόου δ' ὠΐετο θυμός.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε θεοκλύμενος θεοειδής,
ἆ δειλοί τί κακὸν τόδε πάσχετε; νυκτὶ μὲν ὑμέων
εἰλύαται κεφαλαί τε πρόσωπά τε νέρθε τε γοῦνα·
οἰμωγὴ δὲ δέδηε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί·
αἵματι δ' ἐρράδαται τοῖχοι καλαί τε μεσόδμαι·
εἰδώλων δὲ πλέον πρόθυρον, πλέη δὲ καὶ αὐλή,
ἐρεμνάων ὀρεβόσδε κάτω ζόφον· ἠέλιος δὲ
οὐρανῶ ἐξαπόλωλε, κακὴ δ' ὑπέδραμε ἀχλύς.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν.
τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάις ἦρχ' ἀγορεύειν,
ἀφραίνει ξεῖνος νεον ἄλοθεν ἐλκεβίως.
ἀλλά μιν ἆψα νέοι δόμου ἐκπέμψαθε θύραζε
εἰς ἀγορὴν ὄρχεσθαι· ἐπεὶ τάδε νυκτὶ ἔοικεν.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη θεοκλύμενος θεοειδής·
Εὐρύμαχ' ἔστι σ' ἄνωγα ἐμοὶ πομπῆας ὀπάζειν.
εἰσί μοι ὀφθαλμοί τε καὶ ἔσταται ἀμφω,
καὶ νόος ἐν στήθεσι τετυγμένος οὐδ' ἐν ἀεικὴς·
τοῖς ἔξειμι θύραζε, ἐπεὶ νοέω κακὸν ὔμμιν
ἐρχόμενον, τό κεν οὔτις ὑπεκφύγοι οὐδ' ἀλέαιτο
μνηστήρων, οἳ δῶμα κατ' αὐτιδίην ὀλυσσῶ
αὖερας ὑβρίζοντε καὶ ἀπάσαλα μηχανάασθε.
Ὡς εἰπὼν, ἀπέβη δ' ὁμέων εὖ ναιεταόντων.
ἵκε δ' ὅτε Πείραιον, ὃ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο·
μνηστῆρε δ' ἄρα πάντες ὅτε ἀλλήλους ὁρόωντο,
Τηλεμάχου ἐρέθιζον, ἐπὶ ξείνοις γελόωντο.
ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερθυμοριόντων·
Τηλέμαχ', οὔτις σεῖο κακοξεινώτερος ἄλλος·
οἷον μὲν τινα τόνδε ἔχεις ἐπίμασσον ἀλήτην,
σίτου καὶ οἴνου πεχρημένον· οὐδ' ἔτι ἔργων
ἔμπαιον, οὐδὲ βίης, ἀλλ' αὔτως ἄχθος ἀρούρης.
ἄλλος δ' αὖτέ τις ὧδε νεώτερος ἐμπεδάαν·
ἀλλ' εἰ δή τι πίθοιο, τό κεν πολὺ κέρδιον εἴη· al. εἰ μή πεί θοιο.
ὄφρα ξείνους μὲν νηῒ πολυκληῖδι βαλόντες
ἂν Σικελοὺς πέμψωμεν, ὅθεν κέ τοι ἄξιον ἆλφοι.
Ὡς ἔφασαν μνηστῆρες· ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων.
ἀλλ' ἀκέων πατρὸς πρόσσω λίεν ὄμματα δῖα
ὁππότε δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσει.
ἧος δ' κατ' αὐτόθι δῖα πολυκλεὴς ἤνορεν
κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια,
αὐλῇσιν μεγάροισιν ἑκάστου μῦθον ἄκουε.
οὐ γὰρ μιν γελοίωντες τετύκοντο

δεῖπνον

ἠδὺ τὲ καὶ μελιηδὲς, ἐπεὶ μάλα πολλ' ἱερεύσαν
δόρπου δ' ὄκ ἂν πως ἀχαρίστερον ἄλλο γένοιτο,
οἷον δὴ τάχ' ἔμελλε θεὰ καὶ κρατερὸς ἀνὴρ
ὀτρύνειν. πρότεροι γὰρ ἀεικέα μηχανόωντο.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Φ.
ῥαψῳδίας ὑπόθεσις.

Πηνελόπην τῷ τόξῳ τὸν τοῦτο τὸ τόξον ἀμιλλᾶσθαι τοῖς μνηστῆρσι γάμου. Ὀδυσσεὺς δὲ ὑπὸ Εὐμαίου καὶ Φιλοιτίου ἐντεταλμένος πρὸς τὴν τῶν θυρῶν ἀσφάλειαν, αὐτὸς ἀφίησι τὸ βέλος διὰ τῶν πελέκεων, ἄλλου τινὸς τὸ τόξον μὴ δυναμένου.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Φ.
ΡΑΨΩΔΙΑ.

φὶ δὲ βίην προτίθησιν ἀέθλων πηλυκάκεα.

Η. Δ' ἄρ' ὧδ' φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
κούρη Ἰκαρίοιο περίφρονι Πηνελοπείῃ,
τόξον μνηστῆρσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον
γῶ μεγάροις Ὀδυσῆος, ἀέθλια, καὶ φόνου ἀρχήν.
κλίμακα δ' ὑψηλὴν προσεβήσατο οἷο δόμοιο·
εἶλε δὲ κληῖδ' εὐκαμπέα χειρὶ παχείῃ
καλὴν, χαλκείην, κώπην δ' ἐλέφαντος ἔπηγεν·
βῆ δ' ἰέναι θάλαμόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
ἔσχατον. ἔνθα δὲ οἱ κειμήλια κεῖτο ἄνακτος,
χαλκός τε χρυσός τε πολύκμητός τε σίδηρος.
ἔνθα δὲ τόξον ἔκειτο παλίντονον, ἠδὲ φαρέτρη
ἰοδόκος, πολλοὶ δ' ἔνεσαν ὀνόγυιοι ὀϊστοί·
δῶρα τά οἱ ξεῖνος Λακεδαίμονι δῶκε τυχήσας
Ἶφιτος Εὐρυτίδης, ὡϊκέλος ἀθανάτοισι.
τὼ δ' ἔν Μεσσήνῃ ξυμβλήτην ἀλλήλοῖιν,
οἴκῳ ἔν Ὀρτιλόχοιο δαΐφρονος. ἦτοι Ὀδυσσεὺς
ἦλθε μετὰ χρέος τό ῥά οἱ πᾶς δῆμος ὄφελλε·
μῆλα γὰρ ἔξ Ἰθάκης Μεσσήνιοι ἄνδρες ἄειραν
νηυσὶ πολυκλήϊσι τριηκόσι', ἠδὲ νομῆας.
τῶν ἕνεκ' ἔβη πολλὴν ὁδὸν ἦλθεν Ὀδυσσεὺς
παῖδ' ἔτι ὢν· πρὸ γὰρ ἧκε πατὴρ ἄλλοι τε γέροντες.
Ἶφιτος αὖθ' ἵππους δίζήμενος οἵ οἱ ὄλοντο,
δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι ταλαεργοί,
αἳ δή οἱ καὶ ἔπειτα φόνος καὶ μοῖρα γένοντο,
ἐπεὶ δὴ Διὸς υἱὸς ἀφίκετο καρτερόθυμον
φῶθ' Ἡρακλῆα, μεγάλων ὠϊσύορα ἔργων,
ὃς μιν ξεῖνον ἑόντα κατέκτανεν ὧ ἐνὶ οἴκῳ·
σχέτλιος, οὐδὲ θεῶν ὄπιν ᾐδέσατ', οὐδὲ τράπεζαν
τὴν οἱ πὰρ θέμενος· ἔπειτα δὴ κτεῖνε καὶ αὐτόν·
ἵππους δ' αὐτὸς ἔχε κρατερώνυχας ἦ μεγάροισι.
τὰς ἐρέων Ὀδυσῆι σημήνατο· δῶκε δὲ τόξον,
τὸ πρὶν μιν φορέεσκε μέγας Εὔρυτος, αὐτὰρ ὁ παῖδι
κάλλιπ' ἀποθνήσκων ἦ δ' ὤμασιν ὑψηλοῖσιν.
τῷ δ' Ὀδυσεὺς ξίφος ὀξὺ καὶ ἄλκιμον ἔγχος ἔδωκεν,
ἀρχὴν ξεινοσύνης προσκηδέος· οὐδὲ τραπέζῃ
γνώτην ἀλλήλων. πρὶν γὰρ Διὸς υἱὸς ἔπεφνεν
Ἶφιτον Εὐρυτίδην, ὡϊκέλον ἀθανάτοισιν,
ὃς οἱ τόξον ἔδωκε. τὸ δ' ὄπλετο δῖος Ὀδυσσεὺς
ἐρχόμενος πολεμόνδε μελαινάων ὑπὲκ νηῶν
οὔ ῥ' ἔβη, ἀλλ' αὐτοῦ μνῆμα ξείνοιο φίλοιο

κέσκετ'

suauiterq́ & placidè, siquidem valde multa macta rant: conuiuio autem nullum aliud inamenius fieri possit, quàm quod mox erat Dea & fortis uir facturus. priores enim iniqua patrabant.

ODYSSEAE HOMERI XXI.
Rapsodiæ argumentum.

Penelope tendenti arcum pollicetur sui coniugium. Vlysses autem Eumæo & Philœtio mandans de ianuarum custodia, ipse mittit sagittam per annulos, alio tendere arcum non ualente.

ODYSSEAE HOMERI Φ.
RAPSODIA.
Phi autem arcum proponit certamen Penelope.

Ipsi autẽ in mentibus posuit Dea cæsia Minerua
filiæ Icarij prudenti Penelopæ,
arcum procis ponere álbumque ferrum
in domibus Vlyssis, certamina, & cædis principium.
scalam autem altam ascendit suæ domus:
accepit autem clauem bene flexam manu crassa
pulchram, æream, manubrium autem eboris inerat:
perrexit autem ire ad thalamum cum ancillis mulieribus,
ultimum. illic autem ei thesauri iacebant regis,
æs q́ aurum q́ multi laboris q́ ferrum.
ibi arcus iacebat reflexus, & pharetra
sagittifera, multæ autem inerant lethiferæ sagittæ:
dona quæ ei hospes Lacedæmone dederat congressus
Iphitus Eurytides, similis immortalibus.
hi autem in Messena occurrerunt inuicem,
domo in Ortilochi cordati. cæterum Vlysses
iuit ad debitum quod ei omnis populus debebat:
ones enim ex Ithaca Messenij uiri exulerant
nauibus multisedis trecentas, & pastores.
horum gratia legationem multam uiam uenit Vlysses
parulus. misit enim pater alijq́ senes.
Iphitus rursus equas quærens quæ ei perditæ erant,
duodecim fœminæ, post autem mulæ patientes operum,
quæ ei & postea cædes & factum factiæ sunt,
postquam ad Iouis filium peruenit magnanimum
uirum Herculem, magnorum author operum,
qui ipsum hospitem interfecit domi suæ:
improbus, neq́ Deorum nocem neneratus, neq́ mensam
illam quam ei apposuit: postea autem occidit & ipsum:
equas autem ipse tenuit fortes unguibus in domibus.
quas quærens Vlyssi recurrit: dedit autem arcum,
quem antea quidẽ portabat magnus Eurytus, at hic filio
reliquit moriens in domibus altis.
huic Vlysses ensem acutum & fortem lanceam dedit,
principium hospitalitatis calamitosæ, neq́ in mensa
cogniti sunt inter se. antè enim Iouis filius interfecit
Iphitum Eurytidem, similem immortalibus,
qui ei arcum dedit. hunc autem nunquam diu, Vlysses
iens ad bellum nigris in nauibus
portauit, sed ibi monimentum hospitis dilecti

tenuit

tenuit in domibus: gestabat autem sua in terra.
ipsa a. quando iam thalamum peruenit diuina mulierũ,
pauimentumq́ quernum ascendit, quod quondam faber
poliuerat scitè, & ad normam direxerat,
in aũt limina aptauerat, ianuas a. imposuerat splẽdidas:
statim hæc lorum uelociter absoluit annulo,
inq́ clauem misit, ianuarum autem superimtidit seras
contra obsernans. hæc autem resonuerunt uelut taurus
pascens prato: tantum sonuerunt pulchræ portæ
percussæ clau, apertæq́ sunt ei citò.
ipsa in alta tabulata iuit, illic autem capsæ
stabant, in quibus odoriferæ uestes iacebant.
hinc extensa à clauo accepit arcum
cum ipsa uagina, quæ ei adiacebat lucida.
sedens autem illic dilectis genibus eo imposito,
flebat ualde stridulè: excepit autem arcum regis.
ac postquam satiata est multarum lacrymarum luctu,
perrexit ire domum ad procos superbos,
arcum tenens in manu curuum, & pharetram
sagittiferam: multæ autem inerant lethiferæ sagittæ.
ei autem simul ancillæ portabant arcam, ubi ferrum
iacebat multum & æs, certamina regis.
quando autem iam ad procos peruenit diuina mulierum,
stetit apud limen domus benefactæ,
contra genas tenens tenues talanticas:
ancilla autem ei utrinq́ astitit.
statim autem procis locuta est, & dixit uerbum:
audite proci superbi, qui hac domo
utimini comedendo & bibendo assiduè semper
uiro absente multo tempore, neq́ aliquam aliam
uerbi facere contimentiam potuistis,
sed me cupientes ducere facereq́ uxorem.
sed agite proci, quoniam hoc apparet certamen.
ponam enim magnum arcum Vlyssis diuini:
quicunq́ autem facillimè extendet arcum in manibus,
& iaculabitur per annulos duodecim omnes,
hunc simul sequar, linquens hanc domum
maritalem, pulchram, plenam uictu,
cuius aliquando retordaturam me puto uel in somnio.
Sic dixit: & Eumæum iussit diuinum subulcum
arcum procis ponere albumq́ ferrum.
lacrymans autem Eumæus suscepit, & deposuit.
flenit autem bubulcus alibi, postquam uidit arcum regis.
Antinous autẽ increpuit, uerbũq́ dixit, denominauitq́:
stulti rustici, caduca cogitantes,
ah miseri, cur lacrymas funditis, & mulieri
animum in pectoribus mouetis? cui alioquin
iacet in dolorib. animus, postq́ dilectũ perdidit maritũ.
sed tacitè comedite sedentes, uel foras
flete isthic egressi, arcus linquentes;
Procis certamen difficile. non enim putò
facilè hunc arcum politum tendi.
non enim aliquis adest talis uir in his omnibus
qualis Vlysses fuit. ego autem eum ipse uidi:
(etenim memor sum) puer autem paruus eram.

κίσκετ' ἀγὶ μεγάροισι· φόρει δ' ἐμιν ἦς ἀπ' ἀγαίης.
ἦδ' ὅτε δὴ θάλαμον τὸν ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
ὃν δ' οὐ τε δρυΐνου πωσιβήσατο, τόν ποτε τέκτων
ξέσσεν ἀπ' σαμβλώσας, καὶ ἀπὸ σάνιδας ἴθυνεν,
ἀγὰ δ' ἐσάνδιξε θύρας δ' ἐπέθηκε φαεινάς·
αὐτίκ' ἄρ' ἦ γ' ἱμάντα θοῶς ἀπέλυσε † κορώνης, alnpón
ἀγὰ δ' ἔκλιν' ἦκε, θυρέων δ' αὐέκοπ̃εν ὀχῆας
ἄντα τιτυσκομένη. τὰ δ' αὐέβραχεν ἠΰτε ταῦρος
βοσκόμενος λειμῶνι· τόσ' ἔβραχε καλὰ θύρετρα
πληγέντα κλητῖδι, πετάσθησάν δ' οἱ ὀκά.
ἦδ' ἄρ' ἐφ' ὑψηλῆς σανίδος βᾶ, ἀγθα δ' ἔκλινε
ἔσσαν, ἀγὰ δ' ἄρα πῆσι θυώδεα εἵματα κεῖτο.
ἀγθεν ὀρεξαμένη ἀπὸ πασσάλου ἄϊνυτο τόξον
αὐτῷ γωρυτῷ, ὅς οἱ πρόκειτο φαεινός.
ἕζομένη δ', κατ' αὖθι φίλοις ὠδ γάνασι θεῖσα,
κλαῖε μάλα λιγέως· ἐκ δ' ἤρεε τόξον ἄνακτος.
ἦδ' ἐπεὶ δ̃ν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
βᾶ ῥ' ἴμεναι μεγαρόνδε μετὰ μνηστῆρας ἀγαυούς,
τόξον ἔχουσ' ἀγὰ χειρί· παλίντονον, ἦδ' ἐφαρέτρην
ἰοδόκον· πολλοὶ δ' ἀγτίσαν σονόγντον ὀϊστοί.
τῇ δ' ἄρ' ἅμ' ἀμφίπολοι φέρον ὄγκιον, ἀγθα σίδηρος
κεῖτο πολὺς καὶ χαλκός, ἀέθλια τοῖο ἄνακτος.
ἦδ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥὰ παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
ἄντα πρεπέως ἀγομένη λιπαρὰ κρήδεμνα·
ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε πάρεστη.
αὐτίκα δ̃ μνηστῆρσι μετηύδα, καὶ φάτο μῦθον,
κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγακλυτοφρονες, οἳ τόδε δῶμα
ἐχράετ' ἐδιέμεν καὶ πίνεμεν ἐμμενὲς αἰεί
αὐδρὸς ἀποιχομένοιο πολλὼν χρόνον, ἐθλέ τιν' ἄλλως
μύθῳ ποιήσασθαι ὑπ̃οκρισίλ ἐδυάασθε,
ἀλλ' ἐμὲ ἱέμενοι γῆμαι θέσθαι τε γυναῖκα.
ἀλλ' ἄγετε μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνετ' ἄεθλον,
θήσω γὰρ μέγα τόξον Ὀδυσσῆος θείοιο·
ὃς δ' ἐκ̃ρίτατ' γτανύσῃ βιὸν γὰ παλάμῃσι,
καὶ δ' ἰοῖς δύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
ὣς κγ ἅμ' ἑσσοίμην, νοσφισσαμένη τόδε δῶμα
καρίδιον, μάλα καλόν, γέμον πλειστ βιότοιο,
ἣ ποτε μεμνήσεσθαι ὀΐομαι γπ̃ρ ὀνείρου.
Ὡς φάτο· καὶ ῥ' Εὔμαιον ἀγώγει δῖον ὑφορβὸν
τόξον μνηστῆρεσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον.
δακρύσας δ' Εὔμαιος ἐδέξατο, καὶ κατέθηκγ.
κλαῖε δ̃ βοτόλος ἄλλοθ', ἐπεὶ ἴδε τόξον ἄνακτος.
Ἀντίνοος δ' γγίπτγν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
νήπιοι ἀγροιῶται, ἐφημέρια φρονέοντες,
ἆ δειλοί, τίνυ δ̃κρυ κατέβρομ, ἦδ' γυναικὶ
θυμὸν γὶ σήθεσιν ὀρίνομ; ἢ τε καὶ ἄλλως
κῆται γὶ ἄλγεσι θυμός, ἐπεὶ φίλον ὤλεσ' ἀκοίτιν.
ἀλλ' ἀκέων δ' αἰνυδε καθήμενοι, μὲ θύραζε
κλαίομ ὀζελθόντε, κατ' αὐτόθι τόξα λιπόντε,
μνηστήρεσιμ ἄεθλον ἀάατον, ὃ γὰρ οἵω
ῥηϊδίως τόδε τόξον ἐϋξοον γτανύεσθαι.
ὃ γάρ τις μετὰ τοῖο ἀνὴρ γὶ τοῖσδε πάσιμ
οἷο Ὀδυσεὺς ἔσκγ. ἐγὼ δ' ἐμιν αὐτὸς ὁπωπὰ
καὶ γὰρ μνήμων εἰμί, πάϊς δ' ἔτι νήπιο ἦα.

Sic

Ως φάτο. τῷ δ' ἄρα θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει
νευρῇσιν γ' ἐντανύσειν, διὰ ἰοῖς δύσειν τε σιδήρου.
ἤτοι οἵστ γε πρῶτον ὑφ' ὑμετέρῃσιν ἔμελλεν
ἐκ χειρῶν Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὅν τότ' ἀτίμα
ἥμενος ἐν μεγάρῳ, ὦδε δ' ὄρνυτο πάντας ἑταίρους.
τοῖσι δὲ καὶ μετέφη ἱερὴ ἰὸς Τηλεμάχοιο,
ὦ πόποι, ἦ μάλα μὲν Ζεὺς ἄφρονα θῆκε Κρονίων.
μήτηρ μέν μοι φησὶ φίλη, πινυτή περ ἐοῦσα,
ἄλλῳ ἅμ' ἑψεσθαι, νοσφισαμένην τόδε δῶμα·
αὐτὰρ ἐγὼ γελόω τε καὶ ἄφρονι θυμῷ.
ἀλλ' ἄγετε μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνετ' ἄεθλος,
οἵη νῦν οὐκ ἔστι γυνὴ κατ' ἀχαιίδα γαῖαν,
οὔτε Πύλῳ ἱερῇ, οὔτ' Ἄργεϊ, οὔτε Μυκήνῃ,
οὔτ' αὐτῇ Ἰθάκῃ, οὔτ' ἠπείροιο μελαίνης,
οὐδ' αὐτοὶ τόδε γ' ἴστε· τί μοι χρὴ μητέρ' ἄνωγα;
ἀλλ' ἄγε μὴ μύθοισι παλιλλογίῃσι μεδῆτε
δηρὸν ἀποστρωπᾶσθ', ἀταρυσσόμενοι, ὄφρα ἴδωμεν.
καὶ δή κεν αὐτὸς ἐγὼ τόξον πειρησαίμην·
εἰ δ' ἐκτανύσω, διὰ ἰοῖς δύσω τε σιδήρου,
ὄφρ' ἔτι μοι ἀχνυμένῳ τάδε δώματα πότνια μήτηρ
λείποι ἅμ' ἄλλῳ ἰοῦσ', ὅτ' ἐγὼ κατόπισθε λιποίμην,
οἷός τ' ἤδη πατρὸς ἀέθλια πάλ' ἀνελέσθαι.
ἦ, καὶ ἀπ' ὤμοιϊν χλαῖναν θέτο φοινικόεσσαν,
ὀρθὸς ἀναΐξας· ἀπὸ δ' ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμων.
πρῶτον μὲν πελέκεας σῆσεν, δίσας τάφρου ὀρύξας
πᾶσι μίαν μακρὴν, καὶ ἴδη στάθμῃ † ἴθυνεν·
ἀμφὶ δὲ γαῖαν ἔχεε. τάφος δ' ἔλε πάντας, ἰδόντας
ὡς ἄρα κόσμως σῆσε. πάρος δ' ὃ γε πώποτ' ὀπώπει.
στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, καὶ τόξα πειρήτιζεν·
τρὶς μὲν μιν πελέμιξεν, ἐρύσσασθαι μενεαίνων,
τρὶς δὲ μεθῆκε βίης, ἐθέλων ἐλπόμενος τόγε θυμῷ,
νευρῇσιν γ' ἐντανύσειν, διὰ ἰοῖς δύσειν τε σιδήρου.
ἤδη νύ κε δὴ ῥ' ἐτάνυσσε βίῃ τρίτατον ἀνελκών,
ἀλλ' Ὀδυσεὺς ἀνένευε, καὶ ἐσχέθον ἱεμένω περ.
τοῖς δ' αὖτις μετέφη ἱερὴ ἰὸς Τηλεμάχοιο,
ὦ πόποι, † ἦ μάλ' ἔπειτα κακὸς τ' ἔσομαι καὶ ἄκικυς,
ἢ νεώτερός εἰμι, καὶ οὔπω χερσὶ πέποιθα
ἀμυνέμεν ἀφαμαρτὼν, ὅτέ τις πρότερος χαλεπήνῃ.
ἀλλ' ἄγεθ', οἵπερ ἐμεῖο βίῃ † πολὺ φέρτεροί ἐστε,
τόξα πειρήσασθε, καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.
Ως εἰπὼν, τόξου μὲν ἀπὸ ἕο θῆκε χαμᾶζε,
κλίνας κολλητῇσιν ἐϋξέστης σανίδεσσιν·
αὐτὸν δ' ὠκὺ βέλος καλῇ πρόσκλινε κορώνῃ.
ἕζετο δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ὦκα θρόνου ἔνθεν ἀνέστη.
τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός,
ὄρνυθ' ἑξείης ὦκα λείπια πάντες ἑταῖροι,
ἀρξάμενοι † χώρης ὁππόθεν τε πρῶτ' οἰνοχοεύει.
Ως ἔφατ' Ἀντίνοος. τοῖσιν δ' ὦκα μῦθος ἄρεσθη.
Λειώδης δὴ πρῶτος ἀνίστατο οἰνοπος υἱός,
ὅσσοι θυοσκόος ἔσκε, πάρα κρητῆρα δὲ καλὸν
εἶχε μυχοίτατος ἀεί. ἀτὰρ δαλίαι δ' ἐν οἱ οἷος
ἔχθραὶ ἔσαν, πᾶσιν δὲ νεμέσσατο μνηστῆρσιν.
ὃς ῥα τότε πρῶτος τόξον λάβε καὶ βέλος ὠκύ·
στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, καὶ τόξα πειρήτιζεν.
οὐδ' ἐμιν γ' ἐτάνυσσε· πρὶν γὰρ κάμε χεῖρας ἀνελκων,

Sic dixit, huic autem animus in pectoribus sperabat
arcum tendere, periacularique ferrum.
& quidem sagittam primus gustaturus erat
ex manibus Vlyssis boni, quem tunc inhonorabat
sedens in domo, incitabatque omnes socios.
his autem & dixit sacra uis Telemachi:
ô amici, certè ualde me Iupiter demētē fecit Saturnius.
mater quidem mihi dicit dilecta, prudens licet,
alium simul sequuturam, linquens hanc domum:
at ego rideo & delector insano animo.
sed agite proci, quoniam hoc apparet certamen,
qualis nunc non est mulier in Achaica terra,
neq; Pyli sacræ, neq; Argi, neq; Mycenæ,
neq; ipsius Ithacæ, neq; Epiri nigræ.
& quidē ipsi hoc scitis: quid me oportet matrē laudare?
sed agite non excusationes trahite, neq; arcus
diu auersamini tentionem, ut sciamus.
& quidem ipse ego hunc arcum experiar:
si autem tendam, periculaborq; ferrum,
non mihi dolenti has domos ueneranda mater
linquet cum alio iens, cum ego retro relinquerer,
ualens iam patris certamina pulchra obtinere.
dixit, & ab humeris pallium posuit purpureum,
rectus surgens: ab autem ensem acutum posuit humeris. Telemac. experiture arcu.
prius quidem annulos statuit, fossa ducta
omnibus una longa, & ad amussim directa:
circum a terrā induxit. stupor aūt cepit omnes, uidentes
ut bene ornatè statuit. antea autem nunquam uiderat:
stetit autem in pauimentum iens, & arcum tentauit:
ter quidem ipsum admouit, trahere cupiens,
ter remisit uires, sperans hoc animo,
neruum tendere, periculariq; ferrum:
& sanè tendisset ui quartò attrahens,
sed Vlysses abnuit, & tenuit cupientem licet.
his autem rursus locutus est magna uis Telemachi:
ô amici, uel postea malus q; ero & ignauus,
uel iunior sum, & nondum manibus confido
uirum propulsare, quando aliquis prior molestus sit.
sed agite, qui me ui multo potentiores estis,
arcum tentate, & perficiamus certamen.
Sic locutus, arcum quidem à se posuit humum,
acclinans conglutinatis politis tabulis:
illic autem citum telum pulchro acclinauit annulo.
retro autem iterum desedit in sede unde surrexerat.
his autem Antinous locutus est Eupithei filius:
mouemini ordinatim decenter omnes socij,
incipientes à loco unde uinum ministratur.
Sic dixit Antinous. illis autem placuit sermo.
Liodes autem primus surrexit Oenopis filius,
qui ipsis uates erat, apud autem crateram pulchrum
sedebat semotissimus semper. improbitates autem ei soli
inimicæ erant, omnibus autem succensebat procis.
qui tunc primus arcum accepit & telum uelox: Liodes arcum tendere nequit.
stetit a. in pauimentum iens, & arcum tentabat. (bēs;
neq; ipsum intēdit: prius n. fatigauit manus sursum tra-
insue-

ἀστεμφέως,

insuetas, teneras. procisq́ dixit:
O amici, nõ quidẽ ego intẽdo: capiat autem & alius.
multos enim hic arcus optimos priuabit
animo & anima. quoniam multo melius est
mori, quàm uiuos non id assequi cuius gratia semper
hic uersamur expectantes dies omnes.
nunc quidem aliquis & sperat in mentibus & cogitat
dilecturum Penelopen Vlyssis uxorem:
at postquam arcum tentauerit, & uiderit,
aliam iam aliquam postea Græcarum bene indutarum
prociat dotibus quærens: hæc autem postea
nubat qui plurima det & fatalis ueniat.
Sic dixit, & à se arcum posuit,
acclinans conglutinatis politis tabulis,
illic autem citam sagittam pulchro acclinauit annulo:
retro autem iterum desedit in sede unde surrexerat.
Antinous autẽ increpuit, uerbũq́ dixit, denominansq́:
Liodes, quale te uerbum fugit septum dentium,
graueq́ molestumq́? iracor autem tibi audiens,
si hic arcus optimos priuabit
animo & anima: quoniam non potes tu intendere.
non enim te talem genuit alma mater
ut extensor arcusq́ esses & sagittarum:
sed alij tendent fortè proci inclyti.
Sic dixit: & iussit Melanthium custodem caprarum:
age ignem accende in domibus Melanthie,
apud autem pone sedemq́ magnam & pelles in ipsa,
effer autem adipis magnum orbem intus entis,
ut iuuenes calefacientes, ungentes pingui,
arcum tentemus, & perficiamus certamen.
Sic dixit, ille aſtatì accẽdit Melãthius magnũ ignẽ,
apud autem portans sedem posuit et pellem super pſam,
& adipis extulit magnum orbem intus entis,
ideo iuuenes calefaciendo tentarunt: neq́ poterant
tendere, multum enim fortitudinis expertes erant.
Antinous a. adhuc abstinebat & Eurymachus diuinus,
principes procorum: uirtute autem erant facilè optimi.
Illi autem ex domo inierunt simul ambo
bubulcus & subulcus Vlyssis diuini:
ipse autem post hos domo exiuit diuus Vlysses.
sed quando extra ianuas erant & atrium,
loquens ipsos uerbis allocutus est suauibus:
bubulce & tu subulce, uerbum aliquod dicam,
an celem? dicere autem me animus iubet.
quales essetis ad Vlyssi auxiliandum, si cunde ueniat
sic ualde repentè, & aliquis Deus ipsum afferat?
num procis auxiliaremini, an Vlyssi?
dicite quomodo uos cor animusq́ iubet.
Hunc autem rursus allocutus est boum bubulcus uir:
Iupiter pater, utinam quidem hoc perficias uotum,
utinam ueniat quidem ille uir, ducatq́ eum deus,
cognosceres qualis mea potentia & manus sequerentur.
similiter Eumæus supplicauit omnibus Deis
redire Vlyssem prudentem suam domum.
at postquam borum mentem ueram cognouit,

ci uiri impa- ircui tẽ lo.

ἀτρίπτους, ἀπαλάς. μετὰ δ' ἡμῖν εἶπεν,
Ω φίλοι, ὃ μὲν ἐγὼ ταύτῃ λαβέτω ὃς κε δύνηται.
πολλοὺς γὰρ τόδε τόξον ἀρίστους κεκάδησει
θυμοῦ καὶ ψυχῆς. ἐπεὶ πολὺ φέρτερόν ἐστι
τεθνάμεν, ἢ ζώοντας ἀμαρτεῖν ἤδ' ἔτι αἰεὶ
γὰρ δὴ ἐνθάδ' ὁμιλέομεν ποτιδέγμενοι ἤματα πάντα.
νῦν μέν τις νὺ ἔλπεται ἔνι φρεσὶν ἠδὲ μενοινᾷ
γήμασθ' Ἰμπλήσπειαν Ὀδυσσῆος πτολίεθρον·
αὐτὰρ ἐπὴν τόξῳ πειρήσεται, ἠδ' ἐτύχηται,
ἄλλην δή τιν' ἔπειτα ἀχαιϊάδων εὐπέπλων
μνάσθω ἐέδνοισιν δι' ἧμιν, καὶ δίεκ' ἔπειτα
γήμασθ' ὅς κεν πλεῖσα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι.
Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν, καὶ ἀπὸ ἑο τόξον ἔθηκε,
κλίνας πολληπήσιν εὐξέστοις σανίδεσσιν,
αὐτὸς δ' ὠκὺ βέλος καλῇ πρὸς ἕκλινε κορώνῃ·
ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ὀπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη.
Ἀντίνοος δ' ὠνείπησεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
λειῶδες, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε; νεμεσσῶμαι δέ τ' ἀκούων,
εἰ δὴ τόγε τόξου ἀρίστους κεκάδησε
θυμοῦ καὶ ψυχῆς· ἐπεὶ οὐ δώσασθαι σὺ τανύσσαι.
οὐ γάρ τοι σέ γε τοῖον ἐγείνατο πότνια μήτηρ
οἷόν τε ῥυστῆρα βιὸν τ' ἔμμεναι καὶ ὀϊστῶν·
ἀλλ' ἄλλοι τανύσουσι τάχα μνηστῆρες ἀγαυοί. (γῶν,
Ὡς φάτο· καὶ ῥ' ἐκέλευσε Μελανθίου αἰπόλον αἰ-
ἄγειν πῦρ δ' ἡκεῖον ἔνι μεγάροισι Μελανθοῦ,
πὰρ δ' ἧν τίθει δίφρόν τε μέγαν καὶ κῶας ἐπ' αὐτῷ,
ἐκ δ' ἔστη φέρεκε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἐόντος,
ὄφρα νέοι θάλποντο, ἰὼν χρίοντό τ' ἀλοιφῇ,
τόξα πειρώμεθα, καὶ ἐκτελέσωμεν ἄεθλον. (πῦρ.
Ὡς φάθ'· ὁ δ' αὖ' αὖτε κακὸν Μελάνθιος ἀκάματον
πὰρ δ' ἧν φέρων δίφρον θῆκεν καὶ κῶας ἐπ' αὐτῷ,
ἐκ δ' ἔστη φέρεκε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἐόντος,
ὄφρα νέοι θάλποντες ἐπειρῶντ'· ἀδ' ἐδύναντο
γυμνάσαι, πολλὴν δὲ βίης ὑπέδυσαν ἕκαστοι.
Ἀντίνοος δ' ἔτ' ἐπεῖχε καὶ Εὐρύμαχος θεοειδὴς,
ἀρχοὶ μνηστήρων· ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.
Τὼ δ' ἐξ οἴκου βῶσαν ὁμαρτήσαντε δύω ἅμ' ἄμφω
βουκόλος ἠδὲ συφορβὸς Ὀδυσσῆος θείοιο·
ἐκ δ' αὐτὸς μετὰ τοὺς δ' ὁμοῦ ἤλυθε δῖος Ὀδυσσεύς.
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐκτὸς θυρέων ἔσαν ἠδὲ καὶ αὐλῆς,
φθεγξάμενος σφ' ἐπέεσι πρὸς συβώτην μειλιχίοισι,
βουκόλε καὶ σὺ συφορβέ, ἔπος τί κε μυθησαίμην,
ἢ αὐτὸς κεύθω; φάσθαι δέ με θυμὸς ἀνώγει.
ποῖοί κ' ἔστ' Ὀδυσῆϊ ἀμυνέμεν, εἴ ποθεν ἔλθοι
ὧδε μάλ' ἐξαπίνης, καί τις θεὸς αὐτὸν ἀγείκῃ;
ἦκεν μνηστῆρεσιν ἀμυνέμεν, ἢ Ὀδυσῆϊ;
εἴπατ' ὅπως ὑμέας κραδίη θυμός τε κελεύει.
Τὸν δ' αὖτε πρόσφη βοῶν ὦπα βουκόλος ἀνήρ,
Ζεῦ πάτερ, αἴ γὰρ δὴ τελεύτησειας ἐέλδωρ,
ὡς ἔλθοι μὲν κεῖνος ἀνήρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων,
γνοίης χ' οἵη ἐμὴ δύναμις καὶ χεῖρας ἕπονται.
ὡς δ' αὕτως Εὔμαιος ἐπεύχετο πᾶσι θεοῖσι
νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐνόησε νόῳ νημερτέα εἰδώς,

iterum

ὣς ἄρ' ἔφη, τοὶ δ' ἐπέεσσιν ἀμείβοντο πρόσθεν ἔειπεν,
ἔνδοθεν μὲν δή μοι ὅδ' αὐτὸς ἐγὼ κακὰ πολλὰ μογήσας,
ἀλλοδαπὸς εἰκοστῷ ἐτεῖ ἐς πατρίδα γαῖαν.
γιγνώσκω δ' ὡς σφῶϊν ἐελδομένοισιν ἱκάνω
οἴοισιν δμώεσσι· τὴν δ' ἄλλων ἄ τιν' ἄκουσα
εὐξαμένου ἐμὲ αὖτις ἐνὶ τρόπιν οἴκαδ' ἱκέσθαι.
σφῶϊν δ' ὡς ἔσται πρό, ἀληθείῃ καταλέξω.
εἰ μ' ὑπ' ἐμοί γε θεὸς δαμάσσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
ἄξομαι ἀμφοτέροις ἀλόχους, καὶ κτήματ' ὀπάσσω,
οἰκία τ' ἐγγύς ἐμεῖο τετυγμένα· καί μοι ἔπειτα
Τηλεμάχῳ Τηλεμάχῳ ἑτάρω τε κασιγνήτω τε ἔσεσθον.
ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλο τι δείξω,
(ὄφρά με εὖ γνῶτον, πίσωθέ τ' ἐνὶ θυμῷ)
ἦλιθ' τὸν ποτέ μοι σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι,
Παρνησόνδ' ἐλθόντα σὺν υἱάσιν Αὐτολύκοιο.

Ὡς ἔφατ', ῥάκεα μεγάλῃς ἀπὸ ἐργάθῃ ἀλλῆς.
τὼ δ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἴδον τε, εὖ τ' ἐφράσσαντο ἕκαστα,
κλαῖον ἄρ', ἀμφὶ δ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα χεῖρε βάλοντε,
καὶ κύσσον ἀγαπαζόμενοι κεφαλήν τε καὶ ὤμω·
ὣς δ' αὖτως Ὀδυσεὺς κεφαλὰς καὶ χεῖρας ἔκυσε,
καὶ νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἠελίοιο,
εἰ μὴ Ὀδυσσεὺς αὐτὸς ἐρύκακε, φώνησέν τε,
παύεσθον κλαυθμοῖο γόοιό τε, μή τις ἴδηται
ἐξελθὼν μεγάροιο, ἄτερ ἔσπηται καὶ ἔσω.
ἀλλὰ παμπησίνοι ἐσέλθετε, μετὰ δ' ἄμμε πάντα δέχεσθε·
ἐγὼ μέν, πρὸ δ' ὑμεῖς. ἀτὰρ τόδε σῆμα τετύχθω·
ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες ὅσοι μνηστῆρες ἀγαυοί, (χθιζὸν
ἐκ ἑκάστοσε ἐμοὶ δόμεναι βιὸν ἠδὲ φαρέτρην·
ἀλλὰ σὺ δ' Εὐμαιε φέρων ἀνὰ δώματα τόξον,
ἐν χείρεσσιν ἐμοὶ † δ' ὁμάδοι ἐπὶ πᾶν τε γυναιξὶ
κληῖσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας.
ἤν δ' ἔτις ἢ στοναχῆς ἠὲ κτύπον ἔνδοθεν ἀκούσῃ
ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἕρκεσιν, μή τι θύρηζε
προθέλωσιν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκλαυὶ ἔμμεναι πρὸς ὀργόν.
σοὶ δ' ἐγὼ φιλοίτιε δῖε θύρας ἐπιτέλλομαι αὐλῆς
κληῖσαι κλῃδί, θοῶς δ' ἐν δ' ἐσμὸν ἐπλαι.

Ὡς ἐπὼν, εἰσῆλθε δόμους εὖ ναιετάοντας.
ἕζετ' ἔπειτ' ἐνὶ δίφρον ἰὼν ἔνθὲν πόρ' αὖτις.
ὣς δ' ἄρα καὶ τὼ δμῶε ἴτην θεῖο Ὀδυσῆος,
Εὐρύμαχος δ' ἤδη τόξον μετὰ χερσὶν ἑῇσιν,
βάλπων ἔνθα καὶ ἔνθα σέλας πυρός· ἀλλά μιν οὐδ' ὣς
ἐτανύσσαι δύνατο. μέγα δ' ἔσχε κυδάλιμον κῆρ·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε, πρὸς τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε,
ὤ πόποι, ἦ μοι ἄχος πρί τ' αὐτῷ καὶ πρὸ φαώτων.
οὔτι γάμου τοσσοῦτον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ·
(εἰσὶ καὶ ἄλλαι πολλὴ ἀχαιΐδες, αἵ μὲν ἔνὶ αὐτῇ
ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, πὰρ δ' ἄλλῃσιν πολίεσσιν)
ἀλλ' εἰ δὴ τοσσόνδε βίης ἀπὸ δηρὸν ἐμεῖο
Ἀντιθέης Ὀδυσῆος, ὅτ' ὀλιγανδρίη τανύσσαι
τόξου. ἀλιγχείῃ καὶ ἐσομένοισι πυθέσθαι.
τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱός;
Εὐρύμαχ', οὐχ ὅτως ἔσται· νοέεις καὶ αὐτὸς
νῦν μὲν γὰρ κατὰ δῆμον ἑορτὴ πιὸ θεοῖο
ἐγνή· τίς δ' ἕκ τόξα τινύσσεται; ἀλλὰ ἕκηλοι
κάτθετ'. αὐτὰρ ἐγὼ καὶ ἐκὼν ἐῶμεν ἅπαντας
ἑστάμεν,

iterum ipsos uerbis respondens allocutus est:
intus quidem iam hic ipse ego: mala multa passus,
ueni uigesimo anno in patriam terram.
cognosco autem quod nobis cupientibus uenti
solis seruorum: aliorum autem aliquem non audiui
precantem me iterum reducem domum uenire.
nobis autem sicut erit, ueritatem dicam:
si mihi Deus domuerit procos superbos,
dabo ambobus uxores, & res præbebo,
domos & prope me adificatas: & mihi postea
Telemacho socijq; fratresq; eritis.
age uerò & signum manifestum aliud ostendam,
(ut me bene cognoscatis, credatisq; esse in animo)
cicatricem quam quondam mihi sus inflixit albo dente,
ad Parnasum profectum cum filijs Autolyci.

Sic locutus, pannos magna separauit à cicatrice. Vlyssis cicatrix.
hi a. postquam inspexerunt, beneq; cognouerunt singula,
fleuerunt circa Vlyssem prudentem manus mittentes,
& osculati sunt amplectentes capitaq; & humeros:
eodem modo Vlysses capita & manus osculatus est,
& sanè lugentibus occidisset lumen solis,
nisi Vlysses ipse prohibuisset, locutusq; fuisset:
cessate fletu luctuq;: ne quis uideat
egressus domo, at dicat intus.
sed parati intrate, neq; simul omnes:
primus ego, pòst autem uos. at hoc signum fiat:
alij enim omnes quicunq; proci superbi,
non finent mihi dari arcum & pharetram:
sed tu diuine Eumæe portans per domos arcum,
in manibus mihi dato: dicitoq; mulieribus
claudant domus ianuas firmiter factas.
si autem aliquis uel gemitum uel strepitum intus audiat
mirorum nostrum in septis, non foras
exeant, sed illinc quietè sint ad opus.
tibi autem Philœtie diuine fores mando atrij Philœtio mandat ianuæ custodiã.
claudas clami, citò autem ligamen apponas.

Sic dicens, intranit domos bene habitatas.
sedit postea in sede iens unde surrexerat.
tum etiam famuli ingressi sunt diuini Vlyssis.
Eurymachus autem iam arcum in manibus mouebat,
calefaciẽs hinc & hinc splẽdore ignis: sed ipsum neq; sic
tendere potuit. nalde autem suspirauit glorioſum cor:
suspiransq; locutus est, uerbumq; dixit, denominauitq;:
eheu, certè mihi dolor de me ipso & de omnibus. Eurymachus arcũ impatiẽs.
non nuptias tantum lugeo tristis:
(sunt & aliæ multæ Achiuæ, partim in ipsa
circum mare Ithaca, & alijs urbibus)
sed si tantum fortitudinis inferiores sumus
diuo Vlysse, ut non possimus tendere
arcum. turpe est & posteris auditu.

Huic a. rursus Antinous allocutus est Eupithei filius:
Eurymache, non sic erit: intelligis autem & ipse.
nunc quidem enim in populo festum Dei
purum: quis arcus tendat? sed quieti
deponite. at secures & tacitè sinamus omnes

stare,

ſtare, non quidem enim aliquem obtenturum puto,
uenientem in domum Laertiadæ Vlyſsis.
ſed age: pinceruna quidem incipiat poculis,
ut libantes deponamus curuos arcus:
mane autem iubete Melanthium cuſtodem caprarum
capras ducere quæ in omnib. excellẽtiſſimæ ſunt gregib.
ut femoribus impoſitis Apollini inclyto arcu,
arcum tentemus, & perficiamus certamen.

Sic dixit Antinous. illis autem placuit ſermo.
eis autem præcones quidem aquam in manus fuderunt,
iuuenes autem crateras coronauerunt potu:
diuiſerunt autem omnibus incipientes poculis.
bina, poſtquã libarũt, biberũtq; quantum uoluit animus,
eos callidè alloquitur eſt prudens Vlyſſes:
audite me proci inclytæ reginæ,
ut dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
Eurymachum autem maximè & Antinoum regem
oro, quoniam & hoc uerbum ritè dixit:
mane autem Deus dabit fortitudinem cui uoluerit.
ſed age mihi date arcum bene politum, ut cum nobis
manus & robur experiar, ſi mihi adhuc eſt
uis qualis antea fuit in flexibilibus membris,
an iam mihi perdiderit errorq; inculiusq;.

Sic dixit. illis autem omnes ualde irati ſunt,
timentes ne arcum bene politum tenderet.
Antinous aũt increpuit, uerbumq; dixit, denominauitq;
ab miſer hoſpitum, inſunt tibi mentes neq; tantulæ.
non boni conſulis quòd quietus in menſis cum nobis
conuiuaris? neq; conuiuio priuaris, at audis
uerba noſtra & locutionem? neq; aliquis alius
uerba noſtra hoſpes & pauper audit.
uinum te lædit dulce, quod & alios
lædit, quicũq; ipſum abũdanter capit, neq; decẽter bibit.
uinum & centaurum ualde inclytum Eurytionem
læſit in domo magnanimi Pirithoi,
ad Lapithas profectum. hic a. quoniã mentes læſit uino,
inſaniens malè fecit domo in Piritboi.
heroas autem dolor cepit, ex ueſtibulo autem foras
traxerunt inſurgentes, auribus ſæuo ære
naribusq; demeſſis. hic autem mentibus ſuis læſus,
init ſuum malum portans inſano animo,
ex quo centauris & uiris contentio facta eſt,
ſibiq; ipſi primo maluminuenit uino grauatus.
ſic & tibi magnum malum dico, ſi hunc arcum
tendes. non enim ullum cibum obtinebis
noſtro in populo, ſtatim autem te naui nigra
ad Echetum regem, hominum peſtem omnium,
mittemus: hinc autem non euades. ſed quietus
bibeq;, neq; contende cum uiris inuenioribus.

Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
Antinoe, non quidem bonum lædere neq; iuſtum
hoſpites Telemachi, quicunq; has domos peruenit.
exiſtimas, ſi hoſpes Vlyſsis magnum arcum
tendet, manibusq; uiriſua fretus,
domum me ducturum, & ſuam faciturum uxorem?

neq;

ἐσάμην, ὃ μὴ γάρ τιν' ἀναιρήσεσθαι οἴω,
ἐλθόντ' ἐν μεγάροις Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
ἀλλ' ἄγετ' οἰνοχόοι μὲν ἐπιβρέξασθε δ' ἐπάεσιν,
ὄφρα σπείσαντες κατατεθείομεν ἀγκύλα τόξα·
ἠῶθεν δ' ἐκέλευε Μελανθίου αἰπόλον αἰγῶν
αἶγας ἄγειν αἳ πᾶσι μέγ' ἔξοχοι ἀμφιπολίοισιν,
ὄφρ' ὐδὶ μηρία δώσομεν Ἀπόλλωνι κλυτοτόξῳ,
τόξα πειρώμεσθα, καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.

Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος. τοῖσιν δ' ὦκὶ μῦθος ἀρεσθεν.
τοῖσι δ' ἄρ' κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
κοῦροι δ' κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπιβρέξαντες δ' ἐπάεσιν.
οἱ δ' ἐπεὶ σπεῖσάν τε, ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
δῖος δὲ δολοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Εὐρύμαχον δὴ μάλιστα καὶ Ἀντίνοον † βασιλῆα λίσσομ', ἐπεὶ καὶ ταῦτ' ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπε·
ἠῶθεν δὴ θεὸς δώσει κράτος ὅν κ' ἐθέλησιν.
ἀλλ' ἄγε μοι δότε τόξον ἐΰξοον, ὄφρα μεθ' ὑμῖν
χερσὶν καὶ σθένει πειρήσομαι, εἴ μοι ἔτ' ὄσσον
ἷος οἷ πάρος ἶσχε γυίοις γναμπτοῖσι μέλεσσιν,
ἦ ἤδη μοι ὀλέσσε κακὸς ἀτὰρ ἀκμήσιν τε. (σαν,

Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσησαν
δείσαντες μὴ τόξον ἐΰξοον φῆτανύσειεν.
Ἀντίνοος δ' φῆνιπτεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
ὦ δειλὲ ξείνων, φῆ τοι φρεσὶν οὐδ' ἠβαιή.
ἦ κ ἀγαπᾷς ὅθ' ἑκηλος ὑπερφιάλοισι μεθ' ἡμῖν
δαίνυσαι; οὐδέ τι δαιτὸς ἀμέρδεται, αὐτὰρ ἀκούεις
μύθων ἡμετέρων καὶ ῥήσιν; οὐδέ τις ἄλλος
ἡμετέρων μύθων ξεῖνος καὶ πτωχὸς ἀκούει.
οἶνός σε τρώει μελιηδὴς, ὅστε καὶ ἄλλους
βλάπτει, ὅς ἂν μιν χανδὸν ἕλῃ, μηδ' αἶσιμα πίνῃ.
οἶνος καὶ κώτειρον ἀγακλυτὸν Εὐρυτίωνα
ἄασεν φὶ μεγάρῳ μεγαθύμου Πειριθόοιο,
ὅν Λαπίθαι ἐλθόντ'. ὁ δ' ἐπεὶ φρεσὶν ἄασεν οἴνῳ,
μαινόμενος κάκ' ἔρεξε δόμου κάτα Πειριθόοιο.
ἥρωας δ' ἄχος εἷλε, δι' ἐν προθύρου δ' ὐδὸν ἕλκον αὐαίξαντες, ἀπὸ δ' ἄατα νηλεῖ χαλκῷ
ῥῖνάς τ' ἀμήσαντες. ὁ δ' φρεσὶν ἧσιν ἀασθείς,
πίφῳ ἧπ ἄτλῳ ὀχέων ἀνοήμονι θυμῷ,
ἦλθ' ἐς πωτάοισι καὶ αὐλήεσσι νέεσκε· ἐτύχθη,
οἳ τ' αὐτῷ πρώτῳ κακὸν ὐρέμεν οἰνοβαρείων.
ὣς καί σοι μέγα πῆμα πιφαύσκομαι, αἴ κε τὸ τόξον
φῆτανύσῃς. ἐν γάρ τοι ἐσπάτῳ αὐτιβολήσεις
ἡμετέρῳ φῐ δήμῳ, ἄφαρ δέ σε νηῒ μελαίνῃ
εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δὴ λώβην πάντων,
πέμψομεν· φῆθεν δ' ὅτι σπάσσαι. ἀλλὰ ἑκηλος
πῖνέ τε, μηδ' ἐρίδαινε μετ' ἀνδράσι κυδοσπόροισι.

Τὸν δ' αὖτε πεφύσετε πορίφρων Πηνελόπεια,
Ἀντίνο', ἐμὲ μὲν καλὸν ἀτιμᾶσαι δὲ δίκαιον
ξείνους Τηλεμάχου, ὅς κεν τάδε δώμαθ' ἵκηται.
ἐλπεται, αἴ χ' ὁ ξεῖνος Ὀδυσσῆος μέγα τόξον
φῆτανύσῃ, χρόϊόν τε βίηφί τε ἷφι πιθήσας,
οἴκαδέ μ' ἄξεσθαι, καὶ ἐμῶ θήσεσθαι ἄκοιτιν;

r 3 ἀλλ'

ὀδ' αὐτὸς ὧδ' ἔτ' ὀ γ' ὣς ἐνθεῖσιν ἔολπε,
μηδέ τις ὑμέων τ' γ' εἵνεκα θυμὸν ἀχεύων
χωόμενος δ' αἰνόδωτον ἐπὶ δὲ μᾶλ' ὀδὲ ἔοικεν.
Τλιὸν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἀντίον ηὔδα
κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια,
ὄφρα σε τόν δ' ἄξεσθαι ὀΐομεν· ὀδὲ ἔοικεν·
ἀλλ' ἀέκοντόμυθοι φάτιν αὐδήσωσι δ' ἐμεικῶν,
μή ποτέ τις εἴπῃσι κακώτερος ἄλλος ἀχαιῶν,
ἠ πολὺ χείρονες ἄνδρες ἀμύμονος ἀνδρὸς ἄκοιτιν
μνῶνται· ὣς δ' ὀδέ τι τόξον ἐΰξοον ἐντανύσειε,
ἀλλ' ἄλλος τις πῆχυς ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν,
ῥηϊδίως ἐτάνυσσε βίῳ, σφὰ δ' ἧκε σιδήρου.
ὣς ἐρέεσθ'· ἡμῖν δ' ἐλέγχεα ταῦτα γένοιτο.
Τὴν δ' αὖτε πρόσεειπε πολύφρων Πηνελόπεια,
Εὐρύμαχ', ὄφρα δῆμον ἐϋκλείας κατὰ δῆμον
ἔμμεναι, οἱ δ' ἠοῖκον ἀτιμάζοντ' ὀδ' ἔδουσιν
ἀνδρὸς ἀρίστου. τί δ' ἐλέγχεα ταῦτα τίθεσθε;
ὅτῳ ξεῖνος μάλα μὲν μεγας ἠδ' ἀΰπνιος,
ἀνδρὸς δ' ὄζ ἀγαθοῦ γένος εὔχεται ἔμμεναι υἱός·
ἀλλ' ἄγε οἱ δότε τόξον ἐΰξοον· ὄφρα ἴδωμεν.
ὧδε γὰρ ὄφρα φράσω, τὸ δὴ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
εἰ κέ μιν γνήσιος ὢν, Ἀπόλλων
τοῖσιν μὲν χλαῖναν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλὰ
δώσω δ' ὀξὺν ἄκοντα κυσὶν ἀλκτῆρα καὶ ἀνδράσιν,
ξίφος ἄμφηκες· δώσω δ' ὑποδήματα ποσσὶ πέδιλα·
al. κηδίνην. πέμψω δ' ὅππῃ μὲν κραδίη θυμός τε † κελεύει.
Τλιὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεφυνυμένος αὐτίον ηὔδα,
μήτηρ ἐμή, τόξον μὲν ἀχαιῶν ὅττις ἐμεῖο
κρείσσων ὧν κ' ἐθέλω δόμεναί τε καὶ ἀρνήσασθαι,
ὀδ' ὅσσοι πραπίδεσσι πέλω κατακοιρανέουσιν,
al. νέμονται ὀδ' ὅσσοι † ναίουσι πόλις Ἠλίδος ἱπποβότοιο·
τὴν ὅττις μ' ἀέκοντα βιήσεται, αἴ κε θέλωμι
καθάπαξ ξείνῳ δόμεναι τάδε τόξα φερεσθαι.
ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα, τὰ σαυτῆς ἔργα κομίζου,
ἰστόν τ' ἠλακάτην τε· καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
al. τίθεσθαι ἔργον ἐποίχεσθαι † μῦθος δ' ἄνδρεσσι μελήσει
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τῆ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ οἴκῳ.
ἣ μὲν, θαμβήσασα, πάλιν οἶκόνδε βεβήκει·
παιδὸς γὰρ μῦθον πεφυνυμένον ἔνθετο θυμῷ.
ἂν δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν· ὄφρα οἱ ὕπνον
ἥδυ μὰ τῶν βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
αὐτὰρ ὁ τόξα λαβὼν φέρε καμπύλα δῖος ὑφορβός.
μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν·
ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερφιάλως ἀγορώντων,
ὦ δὴ καμπύλα τόξα φέρεις ἀμείναρτε συβῶτα,
πλαγκτέ; τάχ' αὖ σ' ἐφ' ὑεσσι κύνες ταχέες κατέδουσιν
οἶον ἀπ' ἀνθρώπων, ὅς τοι τρέφες, εἴ κεν ἀπόλλωσ' (λον)
ἡμῖν ἱλήκησι καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.
Ὡς φάσαν. αὐτὰρ ὁ θῆκε φέρων αὐτῷ ἐνὶ χώρῳ,
δείσας, ἔνεκα πολλοὶ ὁμόκλεον ἐν μεγάροισι.
Τηλέμαχος δ' ἐπόρουσε καὶ ἀγχόθεν ἐγγεγάων,
ἄτλα, πρόσω φέρε τόξα (τάχ' ἀκὴν πᾶσι πιθήσεις)
μή σε, καὶ ὁπλότερός περ ἐὼν, ἀγρόνδε διώσω
βάλλων χερμαδίοισι· βέφω δ' ὑπερφέρτερός εἰμι.

neq; ipſe hoc in pectoribus uxillima,
neq; aliquis neſtrûm huius gratia animo dolens
hic conuiuetur. quoniam neq; quidem decet. tus eſt:
Hanc. a. rurſus Eurymachus Polybi filius cõtra locu-
filia Icarij prudens Penelope,
non te hunc ducturum putamus: neq; decet:
ſed uerentes famam uirorum & mulierum,
ne aliquando aliquis dicat peior alius Achiuis:
certe multo peiores uiri ſtrenui uiri uxorem
procium: quòd neq; arcum politum tendunt,
ſed alius quidam mendicus uir errans ueniens,
facile tendit arcum, per autem miſit ferrum.
ſic dicent: nobis autem probra hæc fuerint.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
Eurymache, neq; unquam eſt inclytos in populo
eſſe, qui domum inhonorantes edunt
uiri optimi. cur autem probra iſta ducitis?
ipſe aũt hoſpes, ualde quidem magnus et bene cõpactus,
uiri autem ex boni genere gloriatur eſſe filius:
ſed age ei date arcum politum: ut uideamus.
ſic enim edicã, idq; perfectum erit:
ſi ipſum tendet, dabitq; ei gloriam Apollo,
induam ipſum læuamq; tunicamq; ueſtimenta pulchra:
dabo. a. acuũ iaculum canũ propulſatorem & uirorum,
& enſem ancipitem: dabo aũt ſub pedibus calciamenta:
mittamq; quo ipſum cor animusq; iubebit.
Hanc. a. rurſus Telemachus prudẽs cõtra allocutus eſt: Telem.
mater mea, arcum quidem Achiuorum nullus me matri.
potentior cui uolo dare q; & negare,
neq; quicunq; aſperæ Iliacæ dominantur,
neq; quicunq; habitant in Elide equos paſcentes:
horum nullus me inuitum togit, ſi uolnero
& omnino hoſpiti dare hos arcus ferre.
ſed in domum iens ipſa tui ipſius opera cura,
telamq; columq;: & ancillis iube
opus adire: ſermo autem uiris cura erit
omnib. maximè a. mihi. mea enim potentia eſt in domo.
illa quidem ſtupefacta, iterum domum iuit:
filij enim uerbum prudens impoſuit animo.
in q; cœnaculum aſcendens cum ancillis mulieribus,
flebat poſtea Vlyſſem dilectũ mariti: quouſq; ei ſomnum
dulcem in palpebris iecit cæſia Minerua.
at arcum sapiens portabat curuum diuus ſubulcus.
proci autem omnes increpabant in domibus:
ſic autem aliquis dixit iuuenum fortium:
quò iam curuum arcum portas uaſte ſubulce,
erro? forte apud ſues canes ueloces edent
ſolum ab hominibus, quos nutriuiſti, ſiquidem Apollo
nobis propitius erit & immortales dei alij.
Sic dixerunt. at ille poſuit ferens ipſo in loco,
timens, quoniam multi minabantur in domibus.
Telemachus autem ex altera parte minatus clamabat:
heus, ulterius porta arcũ (citò nõ bene omnib. obedies)
ne te, iunior licet, in agrum expellam
percutiens ſaxis. ni autem fortior ſum.

utinam

κεἰ γὰρ

utinam enim omnibus tanto quicunq; in domibus sunt,
procis manibus uiq; fortior essem:
næ citò fœde aliquem ego mitterem ire
nostra ex domo: quoniam mala operantur.

Sic dixit. illi autem omnes de ipso dulciter riserunt
proci: & iam cessarunt graui ira
Telemacho. arcum autem ferens in domum subulcus
in manibus Vlyssi prudenti posuit astans.
enocatauq; allocutus est nutricem Eurycleam:
claude domus ianuas fortiter compactas:
si autem aliquis uel gemitum uel sonum intus audias
mirorum nostris in septis, non foras
eant, sed illic tacitè sint apud opus.

Sic dixit. illi autem impennatum fuit uerbum:
clausit autem ianuas domorum bene habitatarum.
tacitè autem ex domo Philœtius saliuit foras,
clausit autem postea ianuas septi aulæ.
iacebat autē sub porticu lignum nauis circumagitabilis
byblinum, quo obseruauit ianuas, introiuit autem ipse,
sedit postea in sede iens unde surrexerat,
inspiciens Vlyssem. hic autem iam arcum mouebat,
undiq; uersans, tentans hinc atq; hinc
ne cornua uermes edissent absente rege.
sic autem aliquis dixit uidens in propinquum alium,
certè aliquis admirator & raptor furit arcuum.
nimirum tales & ipsi domi iacent,
uel molitur facere: sic in manibus
mouet huc & illuc malorum sciens erro:
alius autem rursus dicebat iuuenum superborum:
utinam enim tantum utilitatis adsit,
ut iste hunc poterit tendere.

Sic dixerunt proci. at prudens Vlysses,
statim postquā magnum arcū portauit, & uidit undiq;,
sicut quando uir citharæ peritus & cantus
facilè extendit nouo claui chordam,
tangens utrinq; bene tortum intestinum ouis,
sic fine nixu tendit magnum arcum Vlysses.
dextera autem manu capiens tentauit nerum,
hic autem bene sonuit, hirundini similis uoce.
procis autem dolor factus est magnus, omnisq; color
mutatus est: Iupiter autem ualde sonuit signa ostendens.
lætatus est postea pertolerans diuus Vlysses
quòd ei monstrum misisset Saturni filius uersuti.
accepit aiuelocem sagittam, quæ ei apud iacebat mēsam
nuda: aliæ autem concauam intra pharetram
iacebant, quas mox erant Achiui experturi.
hanc in brachio capiens, traxit nerum crenasq;
illic ex sede sedens: misit autem sagittam
contrà collineans: securim autem non errauit omnium
primo foramine, transiuit autem penitus foras
sagitta ære grauis. ipse autē Telemachum allocutus est:

Telemache, non te hic hospes in domibus dedecorat
sedens: neq; scopo aberraui, neq; arcum
diu laborani tendens: adhuc mihi robur firmum est,
non sicut me proci inhonorantes uituperabant.

nunc

αἰ γὰρ πάντων τόσσον ὅσοι κατὰ δῶματ' ἔασι,
μνηστήρων χερσίν τε βίηφί τε φέρτερός εἰμι·
τοὺς κε τάχα συγερῶς τιν' ἐγὼ τεμάχαιμι νεῶνται
ἡμετέρῳ ἐξ οἴκῳ· ἐπεὶ κακὰ μηχανόωντο.

Ὡς ἔφατ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἤδὺ γέλασσαν
μνηστῆρες· μὴ δὴ μεδίων χαλεπὸς χόλοιτο (ταῦ
Τηλεμάχῳ. τὰ δ' τόξα φέρων αὐτὰρ δῶμα συβώτης
ἐν χείρεσσ' ὄ'δ' ὑσσὶ δ' αἴθρηνι θῆκε πάσας.
ἐκ δ' ἄλετο σάμβλος πωσίφη τρηχύν Εὐρύκλειαν,
κλῆσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἁραρυίας·
ἄν δ' ἴστις ἢ στοναχῆς ἠὲ κτύπος ἔνδοθεν ἔλθοι
αὐλείων ἡμετέροισιν ἐν ἕρκεσι, μήτι θύραζε
πρόβλωσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκλὶς ἔμμεναι ἔργῳ.

Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν. τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος·
κλῆισεν δ' ἄρα θύρας μεγάρων εὖ ναιεταόντων.
σιγῇ δ' ἐξ οἴκοιο φιλοίτιος ἆλτο θύραζε,
κλῆισεν δ' ἄρ' ἔπειτα θύρας δυερῆς αὐλῆς.
κεῖτο δ' ὑπ' αἰθούσῃ ὅπλον νεὸς ἀμφιελίσσης
βύβλινον, ᾧ ῥ' ἐπέδησε θύρας, ἆε δ' ἥιζεν αὐτός.
ἕζετ' ἔπειτ' ἂψὶ δίφρου ἰὼν ἔνθεν περ ἀνέστη,
εἰσορόων Ὀδυσῆα. ὁ δ' ἤδη τόξον γνώμας,
πάντῃ † ἀναστροφέων, πειρώμενος ἦδὲ καὶ ἦσθα μὴ κέρα ἴπδι ἔδοιεν ἀποιχομένοιο ἄνακτος. al. αἰ ἀσχρὰ ἐόντα
ὧδέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ὃς πλησίον ἄλλον,
ἦ τις δηθὰ κἀπίκλοπος ἔπλετο τόξων.
ἦ ῥα νύ πω τοιοῦτα καὶ αὐτῷ οἰκοδι κεῖται,
ἢ ὅγ' ἐφορμᾶται ποιήσεσθαι· ὡς φάσ' ἑταῖρος
νωμᾷ φῶτα κακῶν ἔμπαιος ἀλήτης.
ἄλλος δ' αὖτ' εἶπεσκε νέων ὑπερφιάλων,
αἴ γὰρ δὴ τοσσοῦτον ὀνήσιος αὐτιάσειεν,
ὡς ὅδ' ὅτε τοῦτ' ἔμπης δώσεται γυναικὸς ἄεθλα.

Ὡς ἄρ' ἔφαν μνηστῆρες. ἀτὰρ πολύμηλος Ὀδυσσεὺς
αὐτίκ' ἐπεὶ μέγα τόξον ἐβάστασε, καὶ ἴδε πάντα,
ὡς ὅτ' ἀνὴρ φόρμιγγος ἐῢ καὶ ἀοιδῆς
ῥηϊδίως ἐτάνυσσε νέῳ ἐνὶ κόλλοπι χορδὴν,
ἁψὰς ἀμφοτέρωθεν ἐϋστρεφὲς ἔντερον οἶος,
ὣς ἄρ' ἄτερ σπουδῆς τάνυσε μέγα τόξον Ὀδυσσεύς.
δεξιτερῇ δ' ἄρα χειρὶ λαβὼν πειρήσατο νευρῆς.
ἤδ' ὑπὸ καλὸν ἄεισε, χελιδόνι εἰκέλη αὐδήν.
μνηστῆρσιν δ' ἄρ' ἄχος γένετο μέγα, πᾶσι δ' ἄρα χρὼς
ἐτράπετο. Ζεὺς δ' μεγάλ' ἔκτυπε σήματα φαίνων·
γήθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
ὅτι ῥά οἱ πόρεν υἱὸς ἀγκυλομήτεω
εἶλετο δ' ὠκὺν ὀϊστόν, ὃς οἱ πρὸ ἔκειτο τραπέζῃ
γυμνός· τοὶ δ' ἄλλοι κοίλῃς ἐν νηυσὶ φαρέτρης
κέατο, τὴν τάχ' ἔμελλον ἀχαιοὶ πειρήσεσθαι.
τόν ῥ' ὠδὺ προπάροιθε λαβὼν, ἕλκησεν νευρῇ γλυφίδας τε
αὐτόθεν ἐκ δίφροιο καθεζόμενος· ἦκε δ' ὀϊστὸν
πάντα διὰ σταθμοὺς πελέκεων· στὰ δ' ἄκ' ἤμβροτε πᾶσι
πρώτοις σχεδὸν, σχεδὰ δ' ἀμπρὲς ἔλθε θύραζε (τοῦ
ἰὸς χαλκοβαρής. ὁ δ' Τηλέμαχον προσέειπεν,

Τηλεμαχ', ἦ σ' ὁ ξεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἐλέγχει
ἥμενος· οὐδέ τι τοῦ σκοποῦ ἤμβροτον, οὐδέ τι τόξον
σεῖο ἔπαμον τανύων· ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν,
οὐχ ὥς με μνηστῆρες ἀτιμάζοντες ὄνεσσα.

νωῖ δ' ὦρη καὶ δόρπον ἀχαιοῖσιν τετυκέσθαι
ἐν φάει, αὐτὰρ ἔπειτα καὶ ἄλλως ἐψιάασθαι
μολπῆ καὶ φόρμιγγι. τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός.
ἦ, καὶ ἐπ' ὀφρύσι νεῦσεν. ὁ δ' ἀμφίθετο ξίφος ὀξὺ
Τηλεμάχοιο, φίλος υἱὸς Ὀδυσῆος θείοιο.
ἀμφὶ δ' ἄρα χεῖρα φίλῃ βάλετ' ἔγχεϊ· ἄγχι δ' ἄρ' αὐτοῦ
παῖε θρόνῳ εἰσάπιος κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Χ.
ΡΑΨΩΔΙΑΣ
ὑποθεσις.

Τὰ περὶ τὴν μνηστηροφονίαν ἐργασάμενος Ὀδυσσεὺς παρίσταται Ἀθηνᾶς, ἐν τοῖς ἔξω τὰς θεραπαίνας διὰ Τηλεμάχου καὶ τῶν οἰκείων κολάζει, ἅμα Μελανθίῳ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Χ.
ΡΑΨΩΔΙΑ.
Ἐν ᾧ Ὀδυσεὺς μνηστῆρας ἰδιαίτατα κτείνει
χαλκῷ.

ΑΥΤΑΡ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ἆλτο δ' ἐπὶ μέγαν οὐδὸν, ἔχων βιὸν ἠδὲ φαρέτρην
ἐῶν δυπλείην· ταχέας δ' ἐνέχεύατ' ὀϊστοὺς
αὐτοῦ πρόδι ποδῶν· μετὰ ᾗ μνηστῆρσιν ἔειπεν,
ὅστις μὲν δὴ ἄεθλος ἀάατος ἐκτετέλεσται·
νῦν αὖτε σκοπὸν ἄλλον, ὃν ὄφρα τις βάλῃ αὐτὸς,
εἴσομαι εἴ κε τύχοιμι, πόρῃ δέ μοι εὖχος Ἀπόλλων.
ἦ· καὶ ἐπ' Ἀντινόῳ ἰθὺς βέλος ὠκὺν ὀϊστόν.
αὐτὰρ ὁ καλὸν ἄλεισον ἀναιρήσεσθαι ἔμελλε
χρύσεον, ἄμφωτον· νὴ δὴ μετὰ χερσὶν ἔμελλε
ὄφρα πίοι οἴνοιο· φόνος δέ οἱ ἐν φρεσὶ θυμῷ
μέμβλετο. τίς κ' οἰοίσ μετ' ἀνδράσι δαιτυμόνεσσι,
μοῦνος ἐὼν πλεόνεσσι, καὶ εἰ μάλα καρτερὸς εἴη,
οἷ τε βύξειν θανάτου τε κακὴν καὶ κῆρα μέλαιναν;
τὸν δ' Ὀδυσεὺς κατὰ λαιμὸν ὑπηνέμιον βάλε βέλος,
αὐτικρὺ δ' ἀπάλαιτο δι' αὐχένος ἦλυθ' ἀκωκή.
ἐκλίνθη δ' ἑτέρωσε, δέπας δέ οἱ ἔκπεσε χειρὸς
βλημένῳ· αὐτίκα δ' αὐλὸς ἀὰ ῥῖνας παχὺς ἦλθε
αἵματος ἀνδροκτασίοιο. θοῶς δ' ἀπὸ οἷο τραπέζης
ὦσε ποδὶ πλήξας, ἀπὸ δ' εἴδατα χεύατο γαίῃ·
σῖτός τε κρέατ' ὀπτὰ φορυνέοντο. τοὶ δ' ὁμάδησαν
μνηστῆρες κατὰ δῶμα, ὅπως ἴδον ἄνδρα τεσόντα.
ἐκ δ' ἕδρων ἀνόρουσαν ὀρινθέντες κατὰ μῶμα,
πάντοσε παπταίνοντες ἐϋτμήτους ποτὶ τοίχους·
ἀσπὶς δ' οὐ πω ἔκειτο, ἴδον δ' ἀλκιμον ἔγχος ἑλέσθαι.
νείκειον δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν,

Ξεῖνε, κακῶς ἀνδρῶν τοξάζεαι· ἠκέτ' ἀέθλων
ἄλλων· αὐτίκα σοὶ νῦν τοι σῶς ἀπτὺς ὄλεθρος.
καί γάρ δὴ νῦν φῶτα κατέκτανες ὃς μέγ' ἄριστος
κούρων ἐν Ἰθάκῃ· τῷ σ' ἦ θάδε γῦπες ἔδονται.
ἔσκον ἔπας· αὐτὰρ ἐπεὶ φάσαν ἐκ ἐθέλοντα
ἄνδρα κατακτεῖναι τὸ γὰρ ἤπιοι ἐκ γένοντο
ὡς δὴ σφιν μὴ πᾶσιν ὀλέθρια εἴρατ' ἐφάπτω. (σεύς,
οἳ δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδόντες πρὸς φῆ πολύμητις Ὀδυσ

Ὦ κύνες, ὅ μ' ἔτ' ἐφάσκετ' ὑπότροπον οἴκαδ' ἱκέσθαι
δήμου ἀπὸ τρώων, ὅτι μοι κατεπείρετε οἶκον, (δμῶας
αὐτῇ τε ζώοντε ὑπερφιάλως γυναῖκας;

μνωομένους
μοιῆσιν

nunc autem hora & cœnam Achiuis præparare
in luce, at postea & alioquin delectari
cantu & cithara. hæc enim donaria sunt conuiuij.
dixit, & supercilijs annuit. ipse a. circũposuit ensem acu-
Telemachus, dilectus filius Vlyssis diuini. (*tum*
circum a. manum dilectam posuit lanceã: propeq; ipsum
apud sedem stetit armatus splendido ære.

ODYSSEAE HOMERI XXII.
RAPSODIAE
argumentum.

Procorum cædem cum peregisset Vlysses præsente Minerua,
exinde ancillas per Telemachum & familiares punit, cum Me-
lantho.

ODYSSEAE HOMERI X.
RAPSODIA.
Qui Vlysses Procos abstulit sæuo
furto.

SED ipse exutus est pannis prudens Vlysses:
insiluit autem magno limini, habẽs arcum
& pharetram
sagittis plenam: celeres uerò effudit sagittas
ibi ante pedes: procisq; dixit:
hoc quidem iam certamen difficile perfectum est:
nũc rursus scopũ aliũ, quẽ nondũ aliquis percussit uir,
uidebo an consequar, præbeatq; mihi gloriam Apollo.
dixit: & in Antinoum direxit amaram sagittam. Procorũ cædes.
ille quidem pulchrum poculum eleuare nolebat
aureum, utrinq; ansatum: & iam manibus monebat,
ut biberet uinum: cædes autem ei non in animo
cogitabatur. quis putasset inter uiros conuiuas,
solum in pluribus, etsi ualde fortis esset,
sibi illaturum cædem malam & mortem nigram?
hunc aũt Vlysses in gutture detectum percussit sagitta, Vlysses Antinoum sagitta interficit.
trans autem teneram per cernicem iuit cuspis.
declinatus est autem aliò, poculum ei excidit manu
percusso: statim autem fistula ad nares crassa uenit
sanguinis uirilis, citò autem à se mensam
impulit pedib. percutiẽs, longè a. cibos fudit ad terram:
panisq; caroq; assata fœdata est. strepuerunt autem
proci in domo, ut uiderunt uirum cadentem.
exq; sedibus surrexerunt turbati in domo,
undiq; aspicientes bene incisos ad parietes:
neq; alicubi scutum erat, neq; fortis lancea ad capiendũ.
increpabant autem Vlyssem iratis uerbis: (*hus*
Hospes, malè in uiros iacularis: nõ amplius certaminibus
aliys intereris: nunc tibi adest altus interitus.
etenim nunc uirum interfecisti qui longè optimus
iuuenum in Ithaca: ideo te hic ultures edent.
simulabat quisq; uir, siquidem putabant non uolentem
uirum interfecisse: hoc autem stulti non cognouerunt
quòd iam ipsis & omnibus mortis fines aderant.
eos autem torue aspiciens allocutus est prudens Vlysses:
Canes, nõ me amplius existimabatis redeũte domũ uẽ- Vlysses procis se manifestat.
populo à Troianorũ, q̃ mihi cõsumebatis domũ, (*turpẽ*
ipsiusq; uinentis procidebatis uxorem,

ancil-

ancillas autem mulieres apud dormiebatis uiolenter,
neq; Deos timentes qui cœlum latum habitant,
neq; aliquam hominum indignationẽ in posterum fore:
nunc nobis & omnibus mortis fines adsunt.

Sic dixit, illos autem omnes pallidus timor cepit:
aspiciebat autem quisq; quò fugeret altam mortem.
Eurymachus autem ipsum solus respondẽs allocutus est:
si quidem Vlysses Ithacensis uenisti,
hæc quidem decenter dixisti, quæcunq; fecerunt Achiui,
multa quidem in domibus iniusta, multa autem in agro.
sed hic quidem iam iacet qui causa fuit omnium,
Antinous, hic enim conflauit hæc opera,
non nuptiarum tantùm indigens neq; cupiens,
sed alia cogitans, quæ ei non perfecit Saturnius:
ut Ithacæ in populo bene ædificatæ regnaret
ipse, at tuum filium interficeret insidians. (pulorum
πῆκ a. hic qdẽ in parca interfectus est: tu a. miserere po-
uorum. at nos in futurum resarcientes in populo,
quæcunq; tibi ebibita sunt & comesta in domibus,
precium separatim ducentes uiginti boues quisq;,
æs q; aurum q; reddemus, donec tuum cor
lætum fuerit: antè autem non indignum est irasci.

Hunc a. torue uidens allocutus est prudens Vlysses:
Eurymache, neq; si mihi paterna omnia redderetis,
quæcunq; & nunc uobis sunt, & ficunde alia adderetis,
neq; sic adhuc manus meas cohiberem à cæde,
antequam omne proci delictum luant.
nunc uobis propositum est contra uel pugnare,
uel fugere, qui mortem & parcam euitauerit.
sed aliquem non fugiturum puto altam mortem.

Sic dixit. illorum autem ibi soluta sunt genua.
eos autem Eurymachus allocutus est secundò rursus:
ô amici, non abstinebit uir hic manus intactas:
sed postquam accepit arcum politum & pharetram,
pauimento à polito iaculabitur, donec omnes
nos interfecerit: sed recordemur pugnæ:
enses q; trahite, & contra tenete mensas
sagittas ueloces. contra autem ipsum omnes simus
congregati, si ipsum limine expellemus & ianuis.
eamus q; in urbem, clamor q; citissimè fiet:
& ideo citò hic uir nunc ultimò iaculetur.

Sic locutus, traxit ensem acutum,
æreum, utrinq; acutum: saltauit autem in ipsum
terribiliter sonans. at ipse simul diuus Vlysses
sagittam emisit, percussit autem pectus apud mammam,
inq; ei hepate fixit uelox telum: ex q; manu
ensem misit humum, impactus q; mensæ
decidit uolutus: aquas q; fudit humum,
& poculũ circum ansatũ. ipse a. terrã uerberauit fronte,
animo dolens: pedibus autem sedile ambobus
calcitrans concussit. in oculis autem fusa est caligo.
Amphinomus autem Vlyssi iuit glorioso
contrarius ruens: traxit autem ensem acutum,
si quo modo sibi cederet ianuis: sed ipsum præueni,
Telemachus à tergo percutiens ærea lancea

hume-

ὅμωῶν ἠ γυναιξὶ πεδυνέζεσθε βιαίως,
ἔτι θεὸς μέσσαντον οἱ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
ὅτέ τιν' ἀνθρώπων νέμεσιν κατόπισθεν † ἐσάσθαι al. ἰδιώδει
νηῶν ὑμῆν ἠὲ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπται. (λγ'
Ὡς φάθ. οὐδ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷσε
πάπτηνεν δ' ἔνθ' ἔνθα φύγοι αἰπὺν ὀλέθρον.
Εὐρύμαχος δ' ἐμὲ μοῦνον ἀμειβόμενον προσέειπεν;
σὺ μὲν δὴ σόος Ἰθακήσιος ἠλήλυθας,
ταῦτα μὲν αἴσιμα εἶπες, ὅσα ῥέξεσκον ἀχαιοί,
πολλὰ μὴν ἐν μεγάροισιν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ' ἔπ' ἀγρῷ·
ἀλλ' ὁ μὴ ἄδην κεῖται ὃς αἴτιος ἔπλετο πάντων, (γρ. ὃς
Ἀντίνοος. ὅτος γὰρ ἐπήλυθε πάντα ἔργα,
ὅτι γάμου τόσσου κεχρημένος ὅτε χατίζων,
ἀλλ' ἄλλα φρονέων, τά οἱ οὐκ ἐτέλεσσε Κρονίων·
ὄφρ' Ἰθάκης κατὰ δῆμον ἐΰκτιμένης βασιλεύῃ
αὐτὸς, ἀτὰρ σὸν παῖδα κατακτείνειε λοχήσας.
νῦν δ' ὁ μὲν ᾗ μοίρῃ πεφάτται· σὺ δ' ἤδη τὸ λαῷ
σῷ, ἀτὰρ ἄμμες ὅπιθεν ἀρεσσάμενοι καὶ ἄνευθε
ὅσσά τοι ἐκπέποται κἀνὰ δώμασιν ἠδὲ μεγάροισιν,
τιμὴν ἀμφὶς ἄγοντες ἐεικοσάβοιον ἕκαστος,
χαλκόν τε χρυσόν τ' ἀποδησόμεθ', εἰόφρε σὸν κῆρ
ἰανθῇ· πρὶν δ' οὔ τι νεμεσσητὸν κοτέεσθαι. (δ' νοσφίζεσθαι,
Τὸν δ' ἄρ' ὑποδρα ἰδὼν πολυμήτις Ὀδυσσεύς·
Εὐρύμαχ', ἦ μοι πατρώϊα πάντ' ἀποδοῦσα,
ὅσσά τε νῦν ὔμμ' ἔστι, καὶ ἔκ πολὺ ἄλλ' ὀπάσαιτε,
οὐδ' ἂν ἔτι σχοίη χεῖρας ἐμὰς λύξασθαι φόνοιο,
πρὶν πᾶσαν μνησῆρας ὑπορρήσασθαι ἀποτῖσαι,
νῦν ὔμῖν πρόκειται ἀνάντιον ἠὲ μάχεσθαι,
ἦ φεύγειν, ὅς κεν θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξῃ.
ἀλλά τιν' ὀΐομαι αἶψα ὀλέθρου.

Ὡς φάτο. τῶν δ' αὐτῶν λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ·
τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος πεφιδωμένα μῦθον ἔειπε·
ὦ φίλοι, ἦ γάρ χάσσε ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους·
ἀλλ' ἐπεὶ ἐλλάβε τόξον ἐΰξοον ἠδὲ φαρέτρην,
δηλῆ ἀπὸ ξεστὴ πτερόεσσ' ἐτανύσσατο, εἰόσκε πάντας
ἄμμι κατακτείνῃ· ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης·
φάσγανά τε σπάσασθε, & αὐτίχα δὲ τραπέζας
ἰλὺν ὠκυμόρων, ὑβρὶ δ' αὖτε πάντες ἔχωμεν
ἀθρόοι, αἴ κέ μιν ὀδοῦ ἀπώσομεν ἠδὲ θυράων·
ὀλλώμεν δ' ἀνὰ ἄστυ, βοὴ δ' ὄρνισα γένοιτο·
ὧς κε τάχ' ὅτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα πεφάσαιτο.

Ὡς ἄρα φωνήσας, ἐρύσατο φάσγανον ὀξύ,
χάλκεον, ἀμφοτόμωθεν ἀκαχμένον· ἄλτο δ' ἐπ' αὐτῷ
σμερδαλέα ἰάχων. ὁ δ' ὁμάρτει δῖος Ὀδυσσεὺς
ἶον ἀποπρὸ βιὸς, † βάλε δ' στῆθος πὰ μαζόν, al. μάλα τὸ
ἐν δ' οἱ ἧπατι πῆξε θοὸν βέλος· ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
φάσγανον ἧκε χαμᾶζε, πολυῤῥήνης δ' ἔπεσε τράπεζα
κάππεσε δ' ἰνδάλεος· ἀπὸ δ' αἷματα χεῦεν ὀπίζω,
& δ' ἔπας ἀμφιπύτελον, ὁ ἧχθαίνατο πάπτῳ,
θυμῷ αὐαίζων· ποσὶ δ' ἠρόησαν ἀμφοτέροισι
λακτίζων ἵτινάξε. κατ' ὀφθαλμῶν δ' ἔχυτ' ἀχλύς·
Ἀμφίνομος δ' ὁ δ' υσπὸν ἐΐσατο κυδαλίμοιο
αὐτίος ἀΐξας· ἔρυτο δ' ἄρα φάσγανον ὀξύ,
ἔπως οἱ ἔξει θυράων· ἀλλ' ἄρα μιν φθῆ
Τηλέμαχος πατόπιθε βαλὼν χαλκήρεϊ δ' ἐρὶ

ὦμῳ

ὤμων μεσσηγύς, διὰ δ' ἦκε θώρηκος φίλον ἔλασε.
δοῦπησεν δ' ἠρυθμὸς, χθόνα δ' ἄλτο παντὶ μετώπῳ.
Τηλέμαχος δ' ἀπόρουσε λιπὼν δολιχόσκιον ἔγχος·
αὐτὰρ ὁ Ἀμφινόμῳ· ποδὶ γὰρ δίε μή τις Ἀχαιῶν
ἔγχος ἀνελκόμενον δολιχόσκιον ἢ ἐλάσειε
φασγάνῳ ἀΐξας, ἢε προπρολιπὼν τύψας.
ἔκιε δ' ἠέριος· μάλα δ' ὦκα φίλον πατρὸς ἐσαφίκανεν,
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ὦ πάτερ, ἦδη τοι στέγος ὀίομαι καὶ δύο δόρε,
καὶ κυνέην δύχαλκον ὤπι κροτάφοις ἀραρυῖαν,
αὐτός τ' ἀμφιβαλοῦμαι ἰὼν· δώσω δ' συβώτῃ
καὶ βουκόλῳ ἄλλα. τετυγῆσθαι γὰρ ἄμεινον.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
οἶσιν θεῶν, εἴως μοι ἀμύνεσθαι πάρ' οἴκοι,
μή μ' ἀποκινήσωσι θυράων μῆνον ἐόντα.
Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δ' φίλῳ ἐπιπείθετο πατρί·
βῆ δ' ἴμεναι θάλαμον ὅθι οἱ κλυτὰ τεύχεα κεῖτο.
ἔνθεν τέσσαρα μὲν σάκε' ἔξελε, δ' ὄρεκτα δ' ὀκτὼ,
καὶ πίσυρας κυνέας χαλκήρεας ἱππιοδασείας.
βῆ δ' ἴμεναι, μάλα δ' ὦκα φίλον πατρὸς ἐσαφίκανεν·
αὐτὸς δ' πρώτιστα περὶ χροῒ δύσετο χαλκόν·
ὡς δ' αὔτως τὼ δμῶε δυδέσθην τεύχεα καλὰ,
ἕσταν δ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην,
αὐτὰρ ὅγ', ὄφρα μὲν αὐτῷ ἀμύνεσθαι ἔσαν ἰοί,
τόφρα μνησήρων ἕνα γ' αἰεὶ ὧ φίλ' οἴκῳ
βάλλε τιτυσκόμενος, τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον·
αὐτὰρ ἐπεὶ λίπον ἰοὶ ὀϊστεύοντα ἄνακτα,
τόξον μὲν πρὸς σταθμὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
ἔκλινεν ἑστάμεναι πρὸς γώπαι παμφανόωντι·
αὐτὸς δ' ἀμφ' ὤμοισι σάκος θέτο τετραδέλυμνον.
κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην ἐϋτυκτον ἔθηκεν
ἵππουριν, δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἐνένευε.
εἵλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε δύω κεκορυθμένα χαλκῷ.
ὀρσοθύρη δ' ἦν τις ἔσκεν ἐϋδμήτῳ ἐνὶ τοίχῳ
ἀκρότατον δὲ πὴ ἦεν ἐϋσταθέος μεγάροιο
ἰὼν ὁδὸς ἔνθα λαύρη, σανίδες δὲ θύρην ἐχον εὖ ἀραρυῖαι·
τὴν δ' Ὀδυσεὺς φράζεσθαι ἀνώγει δῖον ὑφορβὸν
ἔσαόν τ' ἄγχι αὐλῆς μία δ' οἴη γίνετ' ἐφορμή.
Τοῖς δ' Ἀγέλαος ἔφη, ἔπος πάντεσσι πιφαύσκων,
Ω φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἀνὴρ ὀρσοθύρην ἀναβαίη,
καὶ εἴποι λαοῖσι, βοὴ δ' ὦκιστα γένοιτο;
τῷ κε τάχ' ὅτ' ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσαιτο.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
ὅπως ἔσ' Ἀγέλαι δι ὀτρηφίς. ἄγχι γὰρ αὐλῆς
αὐλῆς καλὰ θύρετρα, μιὴ ἀργαλέον στόμα λαύρης.
καί χ' εἷς πάντας ἐρύκοι ἀνὴρ ὅστ' ἄλκιμος εἶη.
ἀλλ' ἄγε δ' ὑμῖν τεύχε' ἐγὼ πόρω ἐξ θαλάμοιο
ἐκ θαλάμου. ἔνθ' ὄφρα (οἴομαι) οὐδ' ἐπὶ πολλὰ
τεύχεα κατθέσθην Ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός.
Ὡς ἐπὼν αἰπόλος Μελανθιος αἰπόλος αἰγῶν
ἷξε θαλάμους Ὀδυσῆος· ἂν δ' ἔξελε τόξα δώδεκα,
ἔνθεν δώδεκα μὲν σάκε' ἔξελε, τόσσα δ' ὄρεκτα,
καὶ τόσσας κυνέας χαλκήρεας ἱππιοδασείας·
βῆ δ' ἴμεναι, μάλα δ' ὦκα φέρων μνησῆρσιν ἔδωκε.
καὶ τότ' Ὀδυσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,

ὡς

humerorum medio, per autem pectoris penetrauit. Telemach. Amphinomũ inuadit.
sonuit autem cadens, terram autem percussit fronte.
Telemachus autem ruit linquens longam lanceam
illic in Amphinomo: ualde n. timebat ne quis Achiuorũ
lanceam trahentem longam uel transadigeret
ense ruens, uel cæsim feriens.
iuit aũt currens: ualde aũt citò dilectum patrẽ peruenit,
propè autem stans uerba uelocia allocutus est:
ô pater, iam tibi scutum portabo & duas lanceas,
& galeam bene æream in temporibus aptam,
ipsẽq; induar iens: dabo autem subulco
& bubulco alia. armari enim melius.
Hunc autem respondens allocutus est prudens Vlysses:
porta currẽs, quãdiu mihi ad propugnãdũ adsunt sagi- (ta,
ne me amoueant ianuis solum entem.
Sic dixit. Telemachus autem dilecto obedimit patri:
perrexit a. ire in thalamũ ubi ei inclyta arma iacebant.
hinc quatuor quidem scuta cepit, lanceas autem octo,
& quatuor galeas æreas densas.
uenit autẽ ferẽs, ualde aũt citò dilectum patrẽ peruenit:
ipse autem primum circa corpus indutus est æs:
eodemq; modo famuli induti sunt arma pulchra,
steterunt autem circum Vlyssem prudentẽ nauij consilij.
at hic, quandiu quidem ad propugnãdum erant sagittæ,
tandiu procorum unum semper in domo
feriebat collineans, atq; illi densi cadebant:
at postquam liquerunt sagitta iaculantem regem,
arcum quidem ad limen bene firmæ domus
inclinauit stare ad parietes splendidos:
ipse autem circum humeros scutum posuit quadruplex. Vlyss. procedit armat.
capite autem in forti galeam bene factam posuit
cum equina cauda, graniter autẽ crista desuper nuebat.
cepit autem fortes lanceas duas armatas ære.
ianua autem quædam erat bene ædificato in pariete:
ultimum autem apud pauimentum bene stantis domus
erat uia in ambulacrum, tabulæ aũt erant bene congruæ:
hanc autem Vlysses custodire iussit diuinum subulcum
stantem prope ipsam: una autem sola erat uia.
his autem Agelaus dixit uerbum omnibus nuncians:
O amici, nullus ne in superiorem ianuam ascendet, Agelaus procu.
& dicet populis? clamorq; citissimè fiat?
ideo citiò hic uir nunc postremo iaculetur.
Hũc a. rursus allocutus est Melãthius custos caprarũ:
nullo modo licet Agelae diuine. propè enim graniter
aulæ pulchræ fores, & difficile os ambulacri.
uel unus omnes prohibebit uir qui fortis sit.
sed age uobis arma portabo armari
ex thalamo. illic enim (puto) neq; aliò
arma deposuerunt Vlysses & illustris filius.
Sic locutus ascendit Melanthius custos caprarum
in thalamum Vlyssis supra scalas domus.
ubi duodecim quidem scuta excepit, totidemq; lanceas, Melãthius armis instruit procos.
& tot galeas æreas crinitas:
perrexit autem ire, ualde autem citò portãs procis dedit.
& tunc Vlyssis soluta sunt genua & dilectum cor,

postquam

poſtquam circũponentes uidit arma, manib. aũt lanceas
longas quatientes: magnum autem ipſi uidebatur opus.
ſtatim autẽ Telemachũ uerbis uolucribus allocutus eſt:
Telemache, certè omnino aliqua in domibus mulierum
nobis parat bellum malum, uel Melanthius.

Hunc a. rurſus Telemachus prudẽs cõtra allocutus eſt:
ô pater, ipſe ego hoc peccaui, (neq; aliquis alius
cauſa eſt) qui thalami ianuam ſpiſſe congruam
reliqui inclinans: horum autem ſpeculator fuit melior.
ſed uade diuine Eumæe ianuam claude thalami,
& obſerua ſiqua eſt mulierum quæ hæc faciat,
an filius Dolij Melanthius, quem ego puto.
ſic bi quidem talia inter ſe loquebantur.
iuit a. iterum in thalamum Melãthius cuſtos caprarum,
portaturus arma pulchra. animaduertitq; diuus ſubul-
ſtatim autem Vlyſſem allocutus eſt propè entem: (cus,
diuine Laertiade prudens Vlyſſes,
ille rurſus exitioſus uir quem putamus ipſi,
it in thalamum: tu autem mihi uerum dic,
an eum interficiam, ſi potentior ero:
an tibi hæc ducam, ut delicta ſoluat
multa, quæcunq; hic patrauit tua in domo.

Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes:
ego quidem & Telemachus procos ſuperbos
retinebimus intra domos, licet percupidos:
nos autem auertentes pedes & manus deſuper,
in thalamum iacite, tabulas autem ligate à tergo:
cathenam autem plicatam ex ipſo penetrantes,
columnam in altam trahite, admouete q; trabibus,
ut diu uiuus, graues dolores patiatur. (uerunt,

Sic dixit. illa. hunc ualde quidẽ audiuerunt, & obedi
perrexerunt a. ire in thalamũ: fefellerunt a. ipſum intus
& ille quidẽ in thalami cõclani arma quærebat: (entẽ.
hi autem ſteterunt utrinq; apud limina manentes:
quando limen tranſibat Melanthius cuſtos caprarum,
altera quidem manu ferens pulchram galeam,
altera aũt ſcutum latum antiquũ, inquinatum ficcitate,
Laertæ herois, quod iuuenis portabat:
tum quidem iacebat, futuræq; ſolutæ erant lororum.
illi irruentes ceperunt, traxeruntq; ipſum intro
uiriliter: in pauimento a. in terram iecerunt dolẽtes cor,
pedes autem manusq; colliganerunt triſti uinculo,
bene auerſas prorſus, ſicut inſſerat
filius Laertis pertolerans diuus Vlyſſes.
cathenam autem plicatam ex ipſo penetrantes,
columnam in altam traxerunt, admouerunt q; trabibus.

Hunc autem obiurgans allocutus es Eumæe ſubulce:
nũc quidẽ iam ualde omnino Melãthie noctẽ excubabis
lecto in molli dormiens, ſicut decet:
neq; te aurora ab Oceani fluctibus
latebit ueniens auriſedis, quando adduces
capras procis domum ad conuiuium parandum.
ſic hic quidẽ illic relictus eſt extẽſus pnicioſo in uinculo
illi autem armis indutis, oſtioq; obſerato lucido, (lo.
uenerunt ad Vlyſſem prudentem, uerſutum.

ubi

ὡς ποδιβαλλομένους ἴδ' ἐτύχεα, χερσί τ' ἄλεγρα
μακρὰ τινάσσοντας· μέγα δ' αὐτῷ φαίνετο ἔργον.
αἶψα δὴ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τηλέμαχ', ἦ μάλα δή τις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
ἡμῖν ἐποτρύνει πόλεμον κακόν, ἠὲ Μελανθώ.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα,
ὦ πάτερ, αὐτὸς ἐγὼ τόδε γ' ἄμβροτον, (οὐδέ τις ἄλλος
αἴτιος) ὃς θαλάμοιο θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν
κάλλιπον ἀγλαΐνας· ἦν δὴ σκοπὸς ἧκεν ἀμείνων.
ἀλλ' ἴθι δ' ἴ' Εὔμαιε θύρην ἐπίθες θαλάμοιο,
εἴ φράσαι εἴτις ἄρ' ὧδε γυναικῶν ἢ τάδε ῥέζει,
ἦ ὅς Δολίοιο Μελανθεύς, τόν περ ὀΐω.
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
βῆ δ' αὖθις θαλαμόνδε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
οἶσων τεύχεα καλά. νόησε δὲ δῖος ὑφορβός,
αἶψα δ' Ὀδυσσῆα πτερόφωνα ἐγγύς ἐόντα,
δεύτερος Λαερτιάδην πολυμήχαν' Ὀδυσσῆ,
κὰν δ' αὖτ' ἀΐδηλος αὐτὴ ὁμῶς ὀτόμεθ' αὖτε,
ὄρχεται ὧδε θάλαμον· σὺ δέ μοι νημερτὲς ἐνίσπες,
ἦ μιν ἀποκτείνω, αἴ κέν μοι πείσωσι γε χεῖρες,
ἦε σοὶ ἐνθάδ' ἄγω, ἵν' ὑπερβασίας ἀποτίσῃ
πολλὰς, ὅσσας δὴ ἐμήσατο σῷ ἐνὶ οἴκῳ. (σεύς,

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ
ἦτοι ἐγὼ καὶ Τηλέμαχος μνηστῆρας ἀγαυοὺς
ἔχομεν ἔνδοθεν μεγάρων, μάλα περ μεμαῶτας·
σφῶϊ δ' ἀποστρέψαντε πόδας καὶ χεῖρας ὑπερθεν,
δεῦτε θάλαμον βαλέεσθαι, σανίδας δ' ἐκλῆσαι ὄπιθεν·
σειρὴν δ' ἐμπλεκτὴν δὸς αὐτῇ σειρὸν ἀντόνδε,
κίον' ἀν' ὑψηλὴν ἐρύσαι, πελάσαι τε δοκοῖσιν,
ὡς κεν δηθὰ ζωὸς ἐὼν, χαλεπ' ἄλγεα πάσχῃ.

Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα τ' μάλα μὴ κλύον, ἀλλ' ἐπίθοντο·
βὰν δ' ἴμεν ἐς θάλαμον· λαθέτην δέ μιν ἔνδον ἐόντα.
ἄτοι ὁ μὲν θαλάμοιο μυχὸν κάτα τεύχε' ἐρεύνα·
τὼ δ' ἔσαν ἑκάτερθε παρὰ σταθμοῖσι μένοντε.
εὖθ' ὑπὲρ οὐδὸν ἔβαινε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
τῇ ἑτέρῃ μὲν χειρὶ φέρων καλὴν τετυφάλειαν,
τῇ δ' ἑτέρῃ σάκος οὐρὺ, γέρον, πεπαλαγμένον ἄζῃ,
λαέρτεω ἥρωος, ὃ κεκρίζων φορέεσκε·
δὴ τότε γ' ἄορ ἑλὼν τανύηκες, ξαφαὶ τ' ἐλέλιζε ἰμάντων. al. δ' ἐλέλιζε
τὼ δ' ἄρ' ἐπαΐξαντ' ἐλέτην, ὄρυσάν τε μιν ἔσω
κεκρίκει· γὼν δ' ἀπέδησαν χαμαὶ βάλον ἀχνύμενον κῆρ.
σφὼ δ' ἐπὶ πόδας χεῖράς τ' ἔδησαν θυμαλγέι δεσμῷ,
εὖ μάλ' ἀποστρέψαντε δαμπρὲς, ὡς ἐκέλευσεν
υἱὸς Λαέρταο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
σειρὴν δ' ἐμπλεκτὴν δὸς αὐτῇ σειρὸν ἀντόνδε,
κίον' ἀν' ὑψηλὴν ὄρυσαν, πέλασάν τε δοκοῖσι.

Τὸν δ' ὦκα προμόλων προσέφης Εὔμαιε συβῶτα·
ναὶ μὴ δὴ μάλα πάγχυ Μελάνθιε νύκτα φυλάξεις
δουνῇ ἐνὶ μαλακῇ κατακείμενος, † ὡς ἐπέοικεν· al. οὐδ' ἐπιοικεν
οὐδ' ἔτι γ' ἠερίην ἐκ Ὠκεανοῖο ῥοάων
λήσει ἐποχρομένη χρυσόθρονος, ὥριν ἀγινεῖς
αἶγας μνηστῆρεσι δόμου κάτα δ' αἴτια πᾶσιν γένηται,
ὡς ὁ μὲν αὖθι λέληπτο τεθεὶς ὀλοῷ ἐνὶ δεσμῷ.
τὼ δ' ὧδε τεύχεα δύντε, θύρην τ' ὦκ' ἐπιθέντε φαεινὴν,
βάτην ἐς Ὀδυσῆα δαΐφρονα, ποικιλομήτην.

φῶτα

ϛῶθα μιὼ θνέοντο δ' ἐφέσασαν οἱ μὲν ἐπ' οὐδοῦ,
τέσσαρες, οἱ δ' ἔνδοθεν δόμων, πολέες τε καὶ ἐσθλοί.
τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.
Τὴν δ' Ὀδυσεὺς γήθησεν ἰδὼν, καὶ μῦθον ἔφατο,
Μέντορ ἄμυνον ἀρὴν, μνῆσαι δ' ἑτάροιο φίλοιο,
ὅς σ' ἀγαθὰ ῥέζεσκον· ὁμηλικίη δέ μοι ἐσσί.
Ὡς ἔφατ', οἰόμενος λαοσσόον ἔμμεν' Ἀθήνην.
μνησῆρες δ' ἑτέρωθεν ὁμόκλεον ἐν μεγάροισι·
πρῶτος τὴν γ' ἐνένιπε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος,
Μέντορ, μή σ' ἐπέεσσι πάραιτε πίθησιν Ὀδυσεὺς
μνησῆρσι μάχεσθαι, ἀμυνέμεναι δέ οἱ αὐτῷ.
ὥδε γὰρ ἡμέτερόν γε νόον τελέεσθαι οἴω·
ὁππότε κεν τούτους κτείομεν, πατέρ' ἠδὲ καὶ υἱόν,
σὺ δ' ἦ σὺ τοῖσιν ἔπειτα μενοινήσεις ὀρέξειν
ἐν μεγάροις· σῷ δ' αὐτῇ κράατι τίσεις.
αὐτὰρ ἐπὴν ὑμέων γε βίας ἀφελώμεθα χαλκῷ,
κτήματ' ὁπόσσά τοι ἔνδον τά τ' ἐν δόμοισι καὶ ἔξω,
τοῖσιν Ὀδυσῆϊ μεταμίξομεν· οὐδέ τοι υἷας
ζώειν ἐν μεγάροισιν ἐάσομεν οὐδὲ θύγατρας,
οὐδ' ἄλοχον κεδνὴν Ἰθάκης κατὰ ἄστυ πολεύειν.
Ὡς φάτο. Ἀθηναίη δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον·
νείκεσσεν δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν,
οὐκέτι σοί γ' Ὀδυσεῦ μένος ἔμπεδον, οὐδέ τις ἀλκή,
οἵη τ' ἀμφ' Ἑλένῃ λευκωλένῳ δυοκαιδεκέτηες
εἰνάετες τρώεσσιν ἐμάρνασο νωλεμὲς αἰεί·
πολλοὺς δ' ἀνδρας ἔπεφνες ἐν ἀνδροκτασίῃσι,
σῇ δ' ἥλω βουλῇ Πριάμου πόλις εὐρυάγυια.
al. σύν γε δόμον πῶς δὴ νῦν, ὅτε τοι σὸν δῆμον καὶ κτήματ' ἐκάνεις,
ἄντα μνησήρων ὀλοφύρεαι ἄλκιμον εἶναι;
ἀλλ' ἄγε δεῦρο πέπον πάρ' ἐμ' ἵσασο, μὴ ἴδῃς ἔργον,
ὄφρ' εἰδῇς οἷός τοι ἐν ἀνδράσι δυσμενέεσσι
Μέντωρ Ἀλκιμίδης δυτεργεσίας ἀποτίνει.
ὣ ῥα· καὶ οὔπω πάγχυ δίδου ἑτοραλίκια νίκῃ,
ἀλλ' ἔτ' ἄρα σθένεός τε καὶ ἀλκῆς πειρήτιζεν
ἠμὲν Ὀδυσῆα δὲ καὶ υἱὸν κυδαλίμοιο.
αὐτὴ δ' ἀθαλόωντος ἀνὰ μεγάροιο μέλαθρον
ἕζετ' ἀναΐξασα, χελιδόνι εἰκέλη ἄντλῳ.
μνησῆρας δ' ὤτρυνε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος,
Εὐρυάδης τε καὶ Ἀμφιμέδων, Δημοπτόλεμός τε,
Πείσανδρός τε Πολυκτορίδης, Πόλυβός τε δαΐφρων.
οἱ γὰρ μνησήρων ἀρετῇ ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι,
ὅσσοι ἔτ' ἔζωον, πόρε τε ψυχέων ἐμάχοντο·
τοὺς δ' ἤδη ἐδάμασσε βιὸς καὶ ταρφέα ἰοί.
al. Ἀγήλιος μετίσσης Τοῖς δ' Ἀγέλαος ἔφη, ἔπος ὧδε πᾶσι πιφαύσκων,
Ὦ φίλοι, ἦ δὴ χῆσιν ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους.
Πεῖσανδρ' δή οἱ Μέντωρ μὲν ἔβη κενὰ θύματα εἰπών,
οἱ δ' οἶοι λείπονται ἐνὶ πρώτοισι θύρῃσι.
τῷ νῦν μὴ ἅμα πάντες ἀφίετε δόρατα μακρά·
ἀλλ' ἄγεθ' οἱ ἓξ πρῶτοι ἀκοντίσατ', αἴ κέ ποθι Ζεὺς
δώῃ Ὀδυσῆα βλῆθαι, κῦδός τε ἀρέσθαι·
τῶν δ' ἄλλων ὁ κὴδος, ἐπὴν ὅτος γε πέσῃσιν.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὡς ἐκέλευε
ἵεμενοι· τὰ δὴ πάντα ἐτώσια δῆκεν Ἀθήνη. (σεν,
τὴν ἄλλος μὲν σαθμὸν ἐϋσσέος μεγάροιο

βεβλήκει,

hic robur ſpirantes ſteterunt: hi quidem in limine,
quatuor, illi autem intra domum multiq; & boni.
hos autem ad filia Ionis uenit Minerua,
Mentori aſſimilata & corpore & uoce.
Hanc autẽ Vlyſſes lætatus eſt uidens, & uerbũ dixit:
Mentor propulſa Martem, recordare.a. ſocij dilecti,
quæcunq; bona feci: coæuus autem mihi es.
Sic dixit, putans populorũ ſaluatricẽ eſſe Minernam.
proci autem ex altera parte minabantur ex domo:
primus hanc increpauit Damaſtorides Agelaus:
Mentor, ne tibi uerbis perſuadeat Vlyſſes
procis pugnare, auxiliari autem ei ipſi.
ſic enim noſtram mentem perficiendam puto:
quando hos interfecerimus, patrem ac & filium,
inter eos tu poſtea interficieris, qui talia cogites
patrare in ædibus: tuo autem ipſius capite ſolues.
at poſtquam uobis uires abſtulerimus ferro,
poſſeſſiones quot tibi ſunt quæq; intus & quæ foris,
ipſis Vlyſſis commiſcebimus: neq; filios
uiuere in ædibus ſinemus neq; filias,
neq; uxorem prudentem Ithacæ in urbe uerſari.
Sic dixit. Minerua autem irata eſt ex animo magis:
increpuit autem Vlyſſem iratis uerbis: (tudo,
non amplius tibi Vlyſſes robur firmũ, neq; aliqua fortiqualis quando pro Helena albiulna bono patre nata
nouem annis Troianis pugnaſti perpetuò ſemper:
multos autem uiros interfeciſti in graui pugna,
tuo autem capta eſt conſilio Priami urbs lata uijs.
quomodo iã nũc, quãdo tuũ populũ & poſſeſſiones per-
contra procos lamẽtabiliter recuſas fortis eſſe? (ueniſti,
ſed age huc amice apud me ſta, & uide opus,
ut uideas qualis tibi in uiris inimicis
Mentor Alcimides beneficia reddet.
dixit: & nondum omnino dabat inclinatam uictoriam,
ſed adhuc potentiamq; & fortitudinem tentabat
tum Vlyſſis tum filij glorioſi.
ipſa autem ſplendidæ in domus trabem
ſedit ruens, birundini ſimilis aſpectu.
procos autem concitabat Damaſtorides Agelaus,
Eurynomusq; & Amphimedon, Demoptolemusq;
Piſanderque Polyctorides, Polybusque cordatus.
hi enim procorum fortitudine erant facilè optimi,
qui adhuc uiuebant, deque uita pugnabant:
reliquos iam domuerat arcus & frequentes ſagittæ.
his autem Agelaus dixit, uerbum omnibus nuncians:
O amici, iam cohibebit uir hic manus intactas.
& iam ei Mentor quidẽ abit locutus inanes iactationes,
hi autem ſoli relicti ſunt in primis ianuis.
ideo non ſimul omnes immittite lanceas longas:
ſed agite ſex primum iaculamini, ſi fortè Iupiter
det Vlyſſem percuti, & gloriam obtinere:
horum autem aliorum non cura, poſtquam hic ceciderit.
Sic dixit. illi autẽ omnes iaculati ſunt ſicut inſſerat,
cupientes: illa autem omnia uana fecit Minerua.
horum alius quidem limen bene firmatæ domus

percuſſit,

percussit, alius autem ianuam densè congruam:
alius autem in pariete fraxinus cecidit ære grauis.
at postquam iam lanceas euitauerunt procorum,
his uerbis incepit pertolerans diuus Vlysses:
O amici, iam quidem ego dixerim & nobis
Procorum in turbam iaculari, qui cupiunt
nos interficere præter priora mala.
Sic dixit. hi aũt omnes iaculati sunt acutas lanceas,
contra collineantes. Demoptolemum quidem Vlysses,
Eurydem autem Telemachus, Elatum autem Subulc.
Pisandrum autem interfecit boum bubulcus uir:
hi quidẽ postea simul oẽs mordicus ceperũt magnũ pani
proci autem iuerunt domus intimum: (mentum.
his autem irruerunt, mortuis aũt ex lanceas ceperunt.
rursus autem proci iaculati sunt acutas lanceas,
cupientes: multasq́ iritas reddit Minerua.
horum alius quidem limen bene firmatæ domus
percussit, alius autem ianuam spissè congruam:
alius autem in pariete fraxinus cecidit ære grauis.
Amphimedon auiẽ Telem. percussit manum in palma
in superficie, extremam autem pellem læsit æs.
Ctesippus autem Eumæum super scutum lancea longa
humerum extra tetigit: illa aũt supernolauit, cecidit aũt
hi aũt rursus circũ Vlyssem prudentẽ uersutũ (humũ.
procorum in turbam iaculati sunt acutas lanceas. (ses,
tunc rursus Eurydamãta percussit urbiũ populator Vlyss
Amphimedõta aũt Telemachus, Polybũ aũt Subulcus:
Ctesippum autem postea boum bubulcus uir
percussit in pectus: iactans autem allocutus est:
ô Polytherside amator conuitiorum, nunquam omnino
omittens præ stultitia magniloquentiam, sed Deis
uerbum committe: quoniam multo potentiores sunt.
hoc tibi pro pede hospitale donum est, quem dedisti
diuo Vlyssi domi mendicanti.
dixit boum nigrarum bubulcus. at Vlysses
uulnerauit Damasloridem cominus lancea longa.
Telemachus autem Euenoridem Leocritum percussit
lancea medio uentre, penitus autem æs transadegit:
cecidit autẽ pronus, terram autem percussit tota fronte.
tunc Minerua corruptrix hominum Aegida sustulit
alto ex fastigio: illorum autem mentes expauerunt.
per itaq́ fugerunt domum, boues tanquam gregariæ, paratio.
quas quidem uarius æstrus irruens agitauit
tempore in uerno, quando dies longæ sunt.
hi autem sicut uultures curuæ unguibus uncis chelis
ex montibus uenientes in aues ruunt,
hæ quidem in campo nebulas timentes eunt,
illi autem has perdunt insilientes, neq́ aliqua fortitudo
fit neq́ fuga, gaudent autem uiri præda:
sic hi procos irruentes in domum (indecens,
uerberabant promiscuè. horum autẽ suspiriũ mouebatur
capitibus uerberatis: pauimẽtũ a. totũ sanguine sparge-
odes sup Liodes autem Vlyssis irruens cepit genua, (batur.
x orat & ipsum precans uerba uelocia allocutus est:
ssem. oro te Vlysses: tu autem me uerere, & mei miserere.

nunquam

Βεβλήκει, ἄλλῳ δ' ἰὸν δύρλῳ πυκινῶς ἀραρυῖαν·
ἄλλος δ' αὖ τοίχῳ μελίη πίσε χαλκοβάρεια.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δ' ὄρατ' ἀλδύναντο μνηστῆρας,
τοῖς ἄρα μύθῳ ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσεύς,
ὦ φίλοι, ἤδη μὲν καὶ ἐγὼν εἴποιμι καὶ ἄμμε
μνηστῆρας δὴν ὁμίλον ἀποντίσαι, οἳ μεμάασιν
ἡμέας ἀζηχὲς ἐΰν καὶ πότνιαν αἰδοίην.
ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα,
ἀνδρα τιτυσκόμενοι. Δημοπτόλεμον μὲν Ὀδυσεύς,
Εὐρυάδην δ' ἄρα Τηλέμαχος, Ἔλατον δ' ὑὸς ἀλδής,
Πείσανδρον δ' αὖ βοῶν ὠλοιτρόπος αὐτὸν·
οἱ μὲν ἔπειθ' ἅμα πάντες ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας.
μνηστῆρες δ' † ἄρ' ἐχώρησαν μεγάροιο μυχόνδε· al. ἀνεχώρησαν
τοῖς δ' ἄρ' ἐπιπλήξας, νεκύων δ' ὀλοὸν ἔγχος ἔλοντο.
αὖτις δ' μνηστῆρες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα,
ἔμπυοι· τὰ δ' πολλὰ ἐτώσια θῆκεν Ἀθήνη.
τὸν ἄλλος μὲν σταθμὸν εὐσταδὲς μεγάροιο
βεβλήκει, ἄλλος δ' ἰὸν δύρλῳ πυκινῶς ἀραρυῖαν·
ἄλλος δ' αὖ τοίχῳ μελίη πίσε χαλκοβάρεια.
Ἀμφιμέδων μὲν δ' ἄρα Τηλεμάχοιο βάλε χεῖρ' ὠμῷ παρ-
λίγδην, † ἄκρον δ' ῥινὸν ὑπελήσατο χαλκός. (πῷ al. ἄκρην
Κτήσιππος δ' Εὐμαίου ὑπὲρ σάκος ἔγχει μακρῷ
ὦμον ἐπήρατ' ἔπειτα· τὸ δ' ὑπέρπατο, πῖπτε δ' ὄπιζε.
τοὶ δ' αὖτ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην
μνηστῆρες δὴν ὁμίλον ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα. (σεύς,
τῶν δ' αὖτ' Εὐρυδάμαντα βάλε πτολίπορθος Ὀδυ-
Ἀμφιμέδοντα δ' Τηλέμαχος, Πόλυβον δ' συβώτης·
Κτήσιππον δ' αὖ ἔπειτα βοῶν ὠλοιτρόπος αὐτὸν
βεβλήκει πρὸς σῆθος ἐπαυχένιος δ' ἔπεσε πνοιή,
ὦ Πολυθερσίδη φιλοκέρτομε, μήποτε θαμὰ πάμπαν
εἴκων ἀφραδίῃς, μέγα εἰπεῖν, ἀλλὰ θεοῖσι
μῦθον ὀπίσσω τρέψαι· ἐπεὶ πολὺ φέρτεροί εἰσι.
τόδε τοι αὖτι ποδὸς ξεινήϊον, ὅν ποτ' ἔδωκας
αὐτιδίῃ Ὀδυσῆϊ δόμον κατ' ἀλητεύοντι.
ἦ ῥα βοῶν ἐλίκων ὠλοιτρόπος. αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
ὅτε Δαμασορίδην αὖ τρυχαλίῳ ἔγχει μακρῷ.
Τηλέμαχος δ' Εὐηνορίδην Λεωκρίτου ὅτε
δουρὶ μέσον κρεῶνα, διαπρὸ δ' ἦλθε χαλκὸν ἔλασσεν·
πρηνὴς δ' ὡρμήθη, χθόνα δ' ἥλασε παντὶ μετώπῳ.
δὴ τότ' Ἀθηναίη † φθισίμβροτος αἰγίδ' ἀνέσχεν al. φθισίμβροτον
ὑψόθεν ἐξ ὀροφῆς· τῶν δ' φρένας ἐπτοίησεν.
οἱ δ' ἐφέβοντο κατὰ μέγαρον, βόες ὡς ἀγελαῖαι,
τὰς μύδαλος οἰστρος ἐφορμηθεὶς ἐλόησεν
ὥρῃ ἐν ἠαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ τέλονται.
οἱ δ', ὥστ' αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες ἀγκυλοχεῖραι
ἐξ ὀρέων ἐλθόντε ἐπ' ὀρνίθεσσι θορῶσι,
τοὶ μὲν τ' ἐν πεδίῳ νέφεα πτώσσουσαι ἴενται,
οἱ δέ τε τὰς ὀλέκουσιν ἐπ' ἄλμυροι, οὐδέ τις ἀλκὴ
γίνεται οὐδὲ φυγή, χαίρουσι δέ τ' ἀνέρες ἄγρῃ·
ὣς ἄρα τοὶ μνηστῆρας ἐπεσσύμενοι κατὰ δῶμα
τύπτον ὣς περ φάσγανα, τῶν δ' ὀρνυτο οἰμωγὴ κεφαλῆς, (θύων.
κράατα τυπτομένων· δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι
λειόφατο δ' Ὀδυσσῆος ἐπεσσύμενος λάβε γούνων,
καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
γουνοῦμαί σ' Ὀδυσεῦ· σὺ δέ μ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον.

ἐπεὶ

ὃ γάρ ῥα τῶν τινὰ φθῖσι γυναικῶν γε μεγάροισιν
εἰπεῖν ὀλέτειρ' ἐξαπάλαλον· ἀλλὰ καὶ ἄλλας
πολλὸν μνησῆρας, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι.
ἀλλά μοι οὐ πείθοντο κακῶν ἀπὸ χεῖρας ἐρυκεῖν·
τῷ καὶ ἀπαλάλησιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
αὐτὰρ ἐγὼ μετὰ τοῖσι θυοσκόον, ὀλίγον ἐοργώς,
κείσομαι. ὡς ὄφελες χάρις μετόπισθ' ὀλοὴ γενέσθαι.

Τὸν δ' ἄρ' ὑποδδράξας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
εἰ μὴ δὴ μετὰ τοῖσι θυοσκόος ὄφρα καὶ εἴην, (ἄνοσεν δ',
πολλάκι τοι μέλλεις ἀρήμεναι ἐν μεγάροισι,
τηλὲ δέ μοι νόστοιο τέλος γλυκεροῖο γένοιτο·
σοὶ δ' ἄλοχόν τε φίλην τε αἰεὶ θέμεν ἠδὲ τέκεσθαι·
τῷ δ' οὐκ ἂν θανάτοιο γε δυσηλεγέος προφύγοιμι.

Ὡς ἄρα φωνήσας, ξίφος εἴλετο χειρὶ παχείῃ
κείμενον, ὅ ῥ' Ἀγέλαος ἀποπρὸ βέβηκε χαμᾶζε
κτεινόμενος· τοῦ δὲ τόν γε κατ' αὐχένα μέσσον ἔλασσε.
φθεγγομένῳ δ' ἄρα τοῦ γε κάρη κονίῃσιν ἐμίχθη.
Τερπιάδης δὲ τ' ἀοιδὸς ἀλύσκαζε κῆρα μέλαιναν
Φήμιος, ὃς ῥ' ἄειδε μετὰ μνησῆρσιν ἀνάγκῃ.
ἕστη δ' ὡς χείρεσσιν ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
ἄγχι πυλῶν ὀρσοθύρων· δίχα δ' ἧκε φρεσὶ μερμήριξεν,
ἠὲ κιὼν μεγάροιο, Διὸς μεγάλοιο παρὲξ βωμὸν
ἑρκείου ἵζοιτο τετυγμένον, ᾧ δ' ἄρα πολλὰ
Λαέρτης Ὀδυσεύς τε βοῶν ὀπὶ μηρί' ἔκηεν·
ἦ γόνυ λισσοίτο προσαίξας Ὀδυσῆα.
ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
γόνυ λάβρα λαβρτιάδεω Ὀδυσῆος.
πάντοι δ' φόρμιγγα γλαφυρὴν κατέθηκε χαμᾶζε
μεσσηγὺς κρητῆρος ἰδὲ θρόνου ἀργυροήλου·
αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσαίξας λάβε γόνυ,
καί μιν λισσόμενος ἔπτα πτερόεντα προσηύδα,
γουνοῦμαί σ' Ὀδυσεῦ· σύ δέ μ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον,
αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσεται, εἴ κεν ἀοιδὸν
πέφνῃς ὅστε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀείδω.
αὐτοδίδακτος δ' εἰμί· θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἵμας
παντοίας ἐνέφυσεν· ἔοικα δέ τοι ᾠδῇσιν
ὥστε θεῷ μή με λιλαίεο δειροτομῆσαι.
καί κεν Τηλέμαχος τάδε γ' εἴποι σός φίλος υἱός,
ὡς ἐγὼ οὔτι ἑκὼν δῶ σὸν δόμον, ἀλλὰ κατ' ἶζων,
πολλοὺς μνησῆρσιν ἀεισόμενος μετὰ δαῖτας,
ἀλλὰ πολὺ πλέονάς μ' ἠνώγεον ἄγον ἀνάγκῃ.

Ὡς φάτο. τοῦ δ' ἄκουσε θεράπων θείοιο ἀοιδοῦ,
ἆψα δ' ἐὸν πατέρα προσεφώνεεν ἐγγύς ἐόντα,
ἔχεο, μηδ' ἔτι δοῦρα καὶ αἴτιον ὄφρα χαλκῷ.
καὶ κήρυκα Μέδοντα σαώσομεν, ὅστέ μοι αἰεὶ
οἴκῳ ἐνὶ μετόρῳ κηδίστη παιδὸς ἐόντος·
εἰ δὴ μή μιν ἔπεφνε φιλοίτιος, ἠὲ συβώτης,
ἠέ σοι αὐτεβόλησεν ὀρινομένῳ κατὰ δῶμα.

Ὡς φάτο. τοῦ δ' ἄκουσε Μέδων πεπνυμένα εἰδώς,
πεπτηὼς γὰρ ἔκειτο ὑπὸ θρόνῳ, ἀμφὶ δ' ἕεσμα
ἕσσο βοὸς νεόδαρτον, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.
ἆψα δ' ἀπὸ θρόνου ὦρτο, δοὰς δ' ἀπέδυνε βοείην·
Τηλέμαχον δ' ἄρ' ἔπειτα προσαίξας λάβε γόνυ,
καί μιν λισσόμενος ἔπτα πτερόεντα προσηύδα,

Ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ὅδ' αὐτός· σὺ δ' ἴσχεο, εἰπὲ δὲ πατρὶ
μή μι

nunquam enim alicui dicto me mulierum in domibus
dixisse neq; aliquid feciſſe iniuſtum: ſed & alios
ſedabam procos, quicunq; talia faceret.
ſed mihi non obediuerunt ut malis manus abſtinerent:
ideo ob improbitatem fœdum lethum obierunt.
at ego cum his uates, nullo patrato,
iacebo. ſic non eſt gratia in poſterum benefactorum.

Hunc autem torue uidēs allocutus eſt prudens Vlyſſ:
ſiquidem iam cum his uatem dicis eſſe te,
ſæpe nimirum oraſti in domibus,
longè mihi reditus finem dulcis fieri,
te autem uxoremq; dilectam ſequi & filios parere:
ideo non mortem grauem effugies.
Sic locutus, enſem cepit manu forti
iacentem, quem Agelaus abiecerat humum
interfectus: quo hunc in cernicem mediam percuſſit.
loquentis autem huius caput pulueribus mixtum eſt.
Terpiades autem cantor declinabat mortem nigram
Phemius, qui canebat cum procis per uim.
ſtabat autem in manibus tenens citharam ſtridulam
ppe apud ſuperiorē ianuā: bifariā aūt mētib. cogitabat,
an egreſſus domo, Iouis magni ad aram
aulæ ſederet factam, ubi multa
Laertes Vlyſſesq; boum femora combuſſerat:
an genibus precaretur aggreſſus Vlyſſem.
ſic autem ei cogitanti uiſum eſt melius eſſe,
genua prehendere Laertiadæ Vlyſſis.
atq; hic citharam concauam depoſuit humi
inter crateram & ſedile argenteis clauis:
ipſe autem rurſus Vlyſſis aggreſſus prehendit genua,
& ipſum precans uerba uelocia allocutus eſt:
oro te Vlyſſes: tu autem me uerere, & mei miſerere.
ipſi tibi in futurum dolor erit, ſi cantorem
interfeceris qui Deis & hominibus cano.
ipſe per me doctus ſum: Deus aūt mihi in mētibus cūcte
omnes produxit. uideor autem tibi accinere (nas
tanquam Deo: ideo ne me cupias decollare.
& Telemachus hæc dicet tuus dilectus filius,
quòd ego non uoluntarius in tuam domum, neq; indigēs,
ueni procis cantaturus ad conuiuia,
ſed multo plures & potentiores duxerunt per uim.

Sic dixit. hunc autem audiuit ſacra uis Telemachi,
ſtatim autem ſuum patrem allocutus eſt propè entem:
abſtine, neq; item hunc inſontem percute ferro.
& præconem Medontem ſeruemus, qui mei ſemper
domo in noſtra curam habuit pueri entis:
ſi iam non ipſum interfecit Philœtius, uel Subulcus,
uel tibi occurrit ruenti in domo.

Sic dixit. hunc autē audiuit Medon prudentia ſciēs.
lapſus enim iacebat ſub ſede, circum autem pellem
indutus erat bouis recentem, fugiens mortem nigram.
ſtatim autem à ſedili ſurrexit, ei tò autem exuit bouinam:
Telemachum autem poſtea aggreſſus cepit genua,
& ipſum precans uerba uelocia allocutus eſt:

O amice, ego quidē hic ſum: tu cōtine te, dic aūt patri
ne

Lloden-
ciditur.

Phemius
muſicus
Vlyſſi.

mius et
don à
macho
antur.

& neene ſuperans lædat acuto ferro,
uiris procis iratus, qui ei totonderunt
res in domibus, te autem ſtulti non honorauerunt.
Hunc autem ſubridens allocutus eſt prudens Vlyſſes:
fide, quoniam te hic liberauit & ſeruauit,
ut noſcas in animo, at dicas & alij,
quòd malefacto benefactum eſt longè melius.
ſed egreſſi domibus ſedete foris
ex cæde in atrium, tuq; & celeberrimus cantor,
ut ego in domo laborem quod me oportet.
Sic dixit. illi autem exiuerunt domo euntes.
ſederunt autem illi Iouis magni ad altare,
undiq; aſpicientes, cædem expectantes ſemper.
circumſpiciebat a. Vlyſſes ad ſuã domũ, ſi quis adhuc uiuus ſublateret, fugiens mortem nigram. (rorum
illos autem uidit prorſus oës ſanguine & puluere
collapſos multos: ac ſicut piſces quos piſcatores
concauum in littus album extra mare
reti extraxerunt maculoſo: hi autem omnes
undas maris cupientes in arenis fuſi ſunt,
horum quidem Sol lucens abſtulit animam.
ſic tunc proci crebri fuſi erant.
tunc Telemachum allocutus eſt prudens Vlyſſes:
yſſes Eu- Telemache, eia age mihi uoca nutricem Eurycleam,
leam ac ut uerbum dicam quod mihi in animo eſt:
ſiri iu-
Sic dixit. Telemachus autem dilecto obediuit patri:
motoq; oſtio, allocutus eſt nutricem Eurycleam:
eia monere anus antiqua, quæ mulierum
famularum ſpeculatrix es in domibus noſtris:
ueni, mocat te pater meus, ut aliquid dicat.
Sic locutus eſt. huic autem impẽnatum fuit uerbum:
aperuit autem ianuas domorum bene habitatarum:
perrexit autem ire: at Telemachus antè præibat.
inuenit poſtea Vlyſſem cum interfectis mortuis,
ſanguine & puluere inquinatum: tanquam leonem,
qui comeſto boue uenit armentali,
omne autem ei pectus q; genæq; utrinq;
cruentæ ſunt: grauisq; eſt in uultum aſpectu.
ſic Vlyſſes inquinatus erat pedes & manus deſuper.
illa aũt poſtquã mortuos q; & magnũ inſpexit ſanguinẽ,
aggreſſa eſt ululare, quoniam magnum uidit opus:
ſed Vlyſſes prohibuit, & tenuit cupientem licet:
& ipſam loquens uerbis uelocibus allocutus eſt:
in animo anus gaude, & abſtine, neq; ulula.
non pietas eſt interfectis in uiris orare.
hos autem Parca domuit Deorum, & impia opera.
non aliquem enim honorabant terreſtrium hominum,
non malum, neq; quidã bonum, qui ad ipſos perueniſſet:
ideo & peccatis fœdam mortem aſſecuti ſunt.
at age mihi tu mulieres in domibus enumera
quæ me inhonorant & quæ peccantes ſunt.
Hunc aũt rurſus allocuta eſt dilecta nutrix Eurycleа:
tibi enim ego tibi fili ueritatem dicam.
quinquaginta tibi ſunt in domibus mulieres
famulæ, has quidem opera docuimus operari,
lanasq;

μή μι ποδὶ θυμὸν ἀπηλήσεται ὀξέϊ χαλκῷ,
αὐτὰρ ὧν μνηστήρων κεχολωμένῳ, οἱ οἱ ἔκειρον
κτήματ' ἐνὶ μεγάροις, σὲ δ' ἤ ποτε δὴν ἔτι σῶον.
Τὸν δ' ὧδ μειδήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
ἔκφαδὲ σ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα, οὐδ' ἐπίθησε·
ὄφρα γνῷς κατὰ θυμόν, ἀτὰρ καὶ ἔπεσσιν ἀνώγω·
ὡς κακοεργίης ὄφελες μίγ' ἀμείνων.
ἀλλ' ὀχ' ἐλεύσεται μεγάροις ἐξ ὀφθαλμοῖσι θύραζε
ἐκ φόνου εἰς αὐλήν, σύ τε πολύφημος ἀοιδός,
ὄφρ' ἂν ἐγὼ κατὰ δῶμα πονήσομαι ὅσσ' ἐπέοικε.
Ὡς φάτο. τὼ δ' ἔξω βάτην μεγάροιο ἰόντε.
ἕζετο δ' ἄρα τώγε Διὸς μεγάλου παρὰ βωμόν,
πὰν τοσσι παπταίνοντε, φόνον ποτιδειμάτω αἰεί.
πάπτηνεν δ' Ὀδυσεὺς καθ' ὅμιλον, εἴτις ἔτ' αὖ-
ζωὸς ὑποκλοπέοιτο, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν. (ῥῶ
οὗ δ' ἴδ' ἅπαντας μάλα πάντας ἐν αἵματι κεκὶ κονίῃσι
πεπτεῶτας πολλούς· ὥστ' ἰχθύας ὅσσ' ἁλιῆες
κεῖλον ὀδὺ ἀϊγιαλόν πολιῆς ἐκτοθι θαλάσσης
δικτύῳ ἐξέρυσαν πολυωπῷ· οἱ δέ τε πάντες
κύμασ' ἁλὸς πεδέοντο ὀϊζυρὰ μάλα θῖνες,
τῶν μὲν τ' ἠέλιος φαέθων ἀφείλετο θυμόν.
ὣς τότ' ἄρα μνηστῆρες ἐπ' ἀλλήλοισι κέχυντο.
δὴ τότε Τηλέμαχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Τηλέμαχ', εἰ δ' ἄγε μοι κάλεσον βοφόον Εὐρύκλειαν,
ὄφρα ἔπος εἴπω τό μοι κατὰ θυμόν ὀτρύνει.
Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δ' οὐκ ἄπιθησε πατρὶ φίλῳ ἐπιπείθετο πατρί·
κινήσας δ' ὀρόθυρον προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν,
δεῦρο δὴ ὄρσο γρηῢ παλαιγενές, ἥτε γυναικῶν
δμωάων σκοπὸς ἔσσι κατὰ μέγαρ' ἠμετεράων·
ὄρχεο, κικλήσκει σε πατὴρ ἐμός, ὄφρά τι εἴπῃ.
Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν. τὴ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος·
ὤϊξεν δ' ἄρα θύρας μεγάρων εὐναιετάντων·
βῆ δ' ἴμεν· αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόδρομος ἦγεμόνευεν.
εὗρεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσσιν,
αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον ὥστε λέοντα,
ὅς ῥά τε βεβρωκὼς βοὸς ἔρχεται ἀγραύλοιο,
πᾶν δ' ἄρα οἱ στῆθός τε παρήϊά τ' ἀμφοτέρωθεν
αἱματόεντα πέλει, δεινὸς δ' εἰς ὦπα ἰδέσθαι.
ὣς Ὀδυσεὺς πεπάλακτο πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν.
ἀλλ' ὡς δὴν νέκυάς τε καὶ ἄσπετον εἴδετ' αἷμα,
ἴθυσεν ῥ' ὀλολύξαι, ἐπεὶ μέγα εἴσιδεν ἔργον·
ἀλλ' Ὀδυσεὺς κατέρυκε, καὶ ἔσχεθεν ἱεμένην περ·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
γρηῢ θυμῷ γεγηθυῖα, κατὰ ἴσχεο, μηδ' ὀλόλυζε.
ἔχ ὁσίη κταμένοισιν ἐπ' ἀνδράσιν ὀλλυτάεσσι.
τοὺς δ' ἔ μοῖρ' ἐδάμασσε θεῶν, καὶ ἀγήνορα ἔργα.
ὅττινα γὰρ τίσκον ὧν χθονίων ἀνθρώπων,
ὃς κακὸν, ὅς τε μὴν ἐσθλόν, ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο·
τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γυναῖκας ὧν μεγάροις κατάλεξον
αἳ τέ μ' ἀτιμάζουσι καὶ αἳ νηλιτέες εἰσί.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
τοι γὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθείην κατὰ λέξω.
πεντήκοντά τοι εἰσὶν ὧν μεγάροισι γυναῖκες
δμωαὶ, τὰς μὲν τ' ἔργα δαΐφρονα διδάξαμεν ἐργάζεσθαι,

βρίσ᾽ τε ξαίνειμ, καὶ ἀλλοσυίης αὖ ἐχέσθαι·
τάων δώδεκα πᾶσαι ἀναιδείης ἐπέβησαν,
οὔτ᾽ ἐμὲ τίσασαι οὔτ᾽ αὐτῇ Πηνελόπειαν.
Τηλέμαχος δ᾽ ἦ νέον μὲν ἀέξετο, οὐδέ ἑ μάτηρ
σημαίνειν ἔασκεν ὅτῳ δμωῇσι γυναιξίν.
ἀλλ᾽ ἄγε᾽ ἐγὼν ἀναβᾶσ᾽ ὑπερῴϊα σιγαλόεντα,
εἴπω σῇ ἀλόχῳ, πῇ τις θεὸς ὕπνον ἐπῶρσε. (σεῦ,

Τὴν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
μήπω τῷ δ᾽ ἐπίεγεν· σὺ δ᾽ ὀθρήσασ᾽ εἰπὲ γυναιξίν
ἐλθέμεν αἵπερ πρόσθεν ἀεικέα μηχανόωντο.

ὣς ἄρ᾽ ἔφη, γρηῢς δ᾽ ἁλί᾽ ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
ἀγγελέουσα γυναιξί, καὶ ὀτρυνέουσα νίεσθαι.
αὐτὰρ ὁ Τηλέμαχον καὶ Βουκόλον ἠδὲ Συβώτην
ὧς ἑ καλεσσάμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἄρχετε νῦν νέκυας φορέειν, ἀμφ᾽ ἄνωχθε γυναῖκας·
αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους πολυκαλλέας ἠδὲ τραπέζας
ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι καθαίρειν.
αὐτὰρ ἐπὴν δ᾽ ἅπαντα δόμον κατακοσμήσωμαι,
δμῳὰς ἄξαγ᾽ ἀγόντε δι᾽ εὐσάδε μεγάροιο,
μεσσηγύς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἕρκεος αὐλῆς
al. πασῶν θεινέμεναι ξίφεσιν τανυήκεσιν, εἰσόκε πάντων
ψυχὰς ἀφέλησθε, καὶ ἐκλελάθοιντ᾽ Ἀφροδίτης
τῶν ἅρ᾽ ὑπὸ μνηστῆρσιν ἔχον, μίσγοντό τε λάθρῃ.

ὣς ἔφαθ᾽· αἱ δ᾽ ἁθρόαι γυναῖκες ἀολλέες ἦλθον ἅπασαι,
αἶν᾽ ὀλοφυρόμεναι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσαι.
πρῶτα μὲν ὃν νέκυας φόρεον κατατεθνειῶτας,
κὰδ δ᾽ ἄρ᾽ ὑπ᾽ αἰθούσῃ τίθεσαν δυσπλήτῳ αὐλῆς,
ἀλλήλῃσιν ἐφέζεσθαι, σήμαινε δ᾽ Ὀδυσεύς
αὐτὸς ὤπαζων· ταὶ δ᾽ ἐκφόρεον καὶ ἀνάγκῃ.
αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους πολυκαλλέας ἠδὲ τραπέζας
ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι κάθαιρον.
αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ Βουκόλος ἠδὲ Συβώτης
λίσσοισιν δάπεδον πυκάσαντες τοῖο δόμοιο
ξῦον· ταὶ δ᾽ ἐφόρεον δμῳαί, τίθεσαν δ᾽ ὑράζε.
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶσι μέγαρον διεκοσμήσαντο,
δμῳὰς ἄξαγ᾽ ἀγόντε δι᾽ εὐσάδε μεγάροιο,
μεσσηγύς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἕρκεος αὐλῆς,
ἔλεον χ᾽ εἵνεκα, ὄφρα θύρας ἦεν ἀλύξαι.

Τοῖσι δ᾽ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχ᾽ ἀγορεύειν,
μὴ μὲν δ᾽ καθαρῷ θανάτῳ ἀπὸ θυμὸν ἑλοίμην
τάων αἳ δὴ ἐμῇ κεφαλῇ κατ᾽ ὀνείδεα χεῦαν,
μητρί θ᾽ ἡμετέρῃ, πάρά τε μνηστῆρσιν ἴσασαν.

Ὡς ἄρ᾽ ἔφη, καὶ πεῖσμα νεὸς κυανοπρῴροιο
κίονος ἁψάμενος μεγάλης, περίβαλλε θόλοιο,
ὑψόσ᾽ ἐπιτανύσας, μήτις ποσὶν ἔδαφος ἵκηται.
ὡς δ᾽ ὅτ᾽ ἂν ἢ κίχλαι ταναυπτέροι ἠὲ πέλειαι
ἕρκει ἐνιπλήξωσι, τόθ᾽ ἑσπόμεναι ἐνὶ θάμνῳ,
αὖλιν ἐσιέμεναι, συνερὸς δ᾽ ὑπεδέξατο κοῖτος·
ὣς αἵγ᾽ ἑξείης κεφαλὰς ἔχον, ἀμφὶ δὲ πάσαις
δειρῇσιν βρόχοι ἦσαν, ὅπως οἰκτίστα θάνοιεν.
ἤσπαιρον δὲ πόδεσσι μίνυνθά περ, οὐδὲ μάλα δήν.
ἐκ δὲ Μελανθιον ἦγον ἀνὰ πρόθυρόν τε καὶ αὐλήν·
τοῦ δ᾽ ἀπὸ μὲν ῥῖνάς τε καὶ οὔατα νηλεῖ χαλκῷ
τάμνον· μήδεά τ᾽ ἐξέρυσαν κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι,
χεῖράς θ᾽ ἄδην καὶ πόδας κόπτον κεκοτηότι θυμῷ.

οἱ μὲν

lanasq; extendere, & seruitutem tolerare:
harum duodecim omnes impudentias iniuerunt,
neq; me honorantes neq; ipsam Penelopen.
Telem. autẽ nuper quidem auctus est, neq; ipsum mater
imperare finit in famulis mulieribus.
sed age ego ascendens cœnaculum stupendum,
dicam tuæ uxori, cui aliquis Deus somnum iniecit.

Hanc aũt respondens allocutus est prudens Vlysses:
nondum hanc excita. tu autem huc dic mulieribus
uenire quæ antea fœda patrabant.

Sic dixit. anus autem per domum exiuit,
nunciatura mulieribus, & moitura ad eundum.
at ipse Telemachum & Bubulcum & Subulcum
ad se uocans, uerba uelocia allocutus est:
incipite nunc mortuos portare, & iubete mulieres: Vlysses iubet mortuos efferri.
at postea sedilia pulchra & mensas
aqua & spongijs multis foraminibus purgare.
at postquam totam domum ornaueritis;
famulas educentes stabili domo,
inter tholum & bonum septum atrij
ferite ensibus longis, donec omnium
animas auferatis, & obliuiscantur Veneris
quam à procis habebant, coibantq; clàm.

Sic dixit. mulieres autem congregatæ uenerunt ẽi,
grauiter lugentes, teneram lachrymam fundentes.
primum quidem mortuos portauerunt interfectos,
subq; porticu deposuerunt benesepti atrij.
ad inuicem innitentes. imperabat autem Vlysses
ipse iens: illæ autem exportabant etiam per uim.
at postea sedilia pulchra & mensas
aqua & spongijs multis foraminibus purgarunt.
at Telemachus & Bubulcus & Subulcus
scopis pauimentum prudenter factæ domus
uerrebant: exportabant aũt famulæ, posuerũt aũt feriæ.
at postquam omnem domum ornauerunt,
famulas educentes stabili domo,
inter tholum & bonum septum atrij,
cogebant in angusto, unde nequaquam licebat effugere.

His autem Telemachus prudens incepit dicere:
non quidem iam pura morte animam auferam
harum quæ meo capiti opprobria fuderunt,
matriq; meæ, apudq; procos dormiebant.

Sic dixit: & funem nauis nigræ Impudẽs famulæ quo pacto dicuntur.
columna ex suspendens, magna circumiecit tholo,
alte extendens, ne qua pedibus solum tangeret.
sicut autem quãdo uel turdellæ extensæ alis uel columbæ
septo impingunt, quod stat in luco,
aulam intrantes, odiosum autem suscipit cubile:
sic hæ ordine capita habebant, circum autem omnibus
collis laquei erant, ut miserrimè morerentur.
palpitabant autem pedibus paululum non ualde diu.
eduxerunt aũt Melanthium in uestibulum & atrium:
eiq; nares & aures sæuo ferro Melanthius truncatur.
inciderũt: genitaliaq; extraxerũt canibus cruda comedẽ
manusq; & pedes inciderunt iracundo animo. (da,

bi

bi quidem postea abluti manus q; pedes q;,
ad Vlyssem domum inerunt: perfectum est autem opus.
at hic allocutus est dilectam nutricem Eurycleam:
porta sulfur anus malorũ medelã, porta aũt mihi ignẽ,
ut suffiam domum. tu autem Penelopen
uenire huc iube cum ancillis mulieribus:
omnes autem moue famulas per domum uenire.

Hunc aũt rursus allocuta est dilecta nutrix Euryclea:
certè iam hæc fili mi rectè dixisti.
sed age lænam q; tunicam q; uestimenta portabo.
neq; sic pannis tectus latos humeros
sta in domibus. indignum autem esset.

Hanc autem rursus allocutus est prudens Vlysses:
ignis nunc mihi primum in domibus fiat.

Sic dixit. neq; non obediuit dilecta nutrix Euryclea:
portauit autem ignem & sulfur: at Vlysses
bene adoleuit domum amplam & domum & aulam.
anus autem rursus ascendit per domos pulchras Vlyssis,
nunciatura mulieribus, & monitura ad eundum.
illæ autem inerunt ex domo, tædas in manibus tenentes.
illæ quidẽ igitur circũfundebãtur & salutabãt Vlyssem,
& osculabantur amplectentes caput q; & humeros,
manus q; capientes. hunc autem dulce desiderium cepit
fletus & suspirij: nouerat autem mentibus omnes.

ODYSSEAE HOMERI XXIII.

RAPSODIAE argumentum.

Agnitio Vlyssis apud uxorem, & erroris narrationum summa; & Vlyssis & Telemachi cum domesticis exitus.

ODYSSEAE HOMERI Υ.

RAPSODIA.

Psi autem, agnoscit maritum suum tandem Penelope.

ANVS autem in cœnaculum ascẽdit cachinnans,
heræ dicturæ dilectum maritum intus esse.
genua autem firma habebat, pedes q; sufficientes erant:
stetit autem super capite, & ipsam allocuta est:

Surge Penelope, dilecta filia, ut uideas
oculis tuis quæ cupis dies omnes.
uenit Vlysses, & domum applicuit serò licet ueniens.
procos autem interfecit superbos, qui suam domum
destruebant, & res comedebant, uiolabant q; filium.

Hanc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
nutrix dilecta, insanam te Dei fecerunt: qui possunt
insipientem facere, & prudentem ualde entem,
& insipientem prudentiam inire fecerunt:
qui te læserunt: antea autem mentibus bona eras.
cur me lædis perdolentem animum habentem,
hæc dicens? & ex somno suscitas
dulci, qui me ligauit dilectas palpebras complectens?
nunquam enim sic dormiui, ex quo Vlysses
iuit uisurus malum Ilium non nominandum.
sed age nunc descende, & retro uade domum.

si enim

οἱ μὲν ἔπειτ' ἀπονιψάμενοι χεῖράς τε πόδας τε,
εἰς Ὀδυσῆα δόμον δεκέσιν· τετέλεστο δ' ὄργον.
αὐτὰρ ὅγε προσέειπε φίλῳ τροφὸν Εὐρυκλείαν,
οἷσι θέειον γρηῢ κακῶν ἄκος, οἷσε δέ μοι πῦρ,
ὄφρα θειώσω μέγαρον. σὺ δ' Πηνελόπειαν
ἐλθεῖν γυθάδ' ἄνωχθι σὺν ἀμφιπόλοισι γυναῖξίν·
πᾶσας δ' ὅτρυνον δμωὰς κατὰ δῶμα νέεσθαι.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
ναὶ δὴ ταῦτά γε τέκνον ἐμὸν κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ' ἄγε τοι χλαῖναί τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐγείκω.
μηδ' ὧδε ῥάκεσιν περιπυκασμένον εὐρέας ὤμους
ἔσσαι· γὼι μεγάροισι. νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη. (σεύς,
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ
πῦρ νῦν μοι πρώτιστον ἐνὶ μεγάροισι γενέσθω.
Ὡς ἔφαθ'. ὃδ' ἀπίθησε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
ἧκεν δ' ἄρα πῦρ καὶ θεῖον· αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
εὖ διεθείωσεν μέγαρον καὶ δῶμα καὶ αὐλήν.
γρηῢς δ' αὖτ' ἀνέβη δέμας δμῶσι κάλ' Ὀδυσῆϊ,
ἀγγελέουσα γυναιξί, καὶ ὀτρύνουσα νέεσθαι.
αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάς μετὰ χερσὶν ἔχουσαι.
αἱ μὲν ἄρ' ἀμφεχέοντο καὶ ἠσπάζοντ' Ὀδυσῆα,
καὶ κύντερον ἀγαπάζόμεναι κεφαλήν τε καὶ ὤμους,
χεῖράς τ' αἰχνύμεναι. τὸν δ' ἡδὺς ἵμερος ὦρτο
κλαυθμῶ τ' ἠδὲ γόοιο· γίνωσκε δ' ἄρα φρεσὶ πάσας.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Υ.

ΡΑΨΩΔΙΑΣ ὑποθεσις.

Ἀναγνωρισμὸς Ὀδυσσέως πρὸς τὴν γυναῖκα, καὶ τῶν τε πλάνης διηγημάτων ἀνακεφαλαίωσις, καὶ Ὀδυσσέως καὶ Τηλεμάχου μετὰ τῶν οἰκείων ἔξοδος.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Υ.

ΡΑΨΩΔΙΑ.

Τί δ' ἀναγνωρίσαι πρῶτον ἤνεγκε Πηνελόπεια.

Γρηῢς δ' εἰς ὑπερῷ' ἀνέβησατο καγχαλόωσα,
δεσποίνην ἐρέουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἐόντα.
γόνατα δ' ἐρρώσαντο, πόδες δ' ὑπερτανύοντο·
ἔστη δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ἔγρεο Πηνελόπεια, φίλον τέκος, ὄφρα ἴδηαι
ὀφθαλμοῖσι τοῖσι τά τ' ἔλδεαι ἤματα πάντα.
ἦλθ' Ὀδυσεύς, καὶ οἶκον ἱκάνετο, ὀψὲ περ ἐλθών.
μνηστῆρας δ' ἔκτεινεν ἀγλαΐορας, οἵ θ' ἑὸν οἶκον
κήδεσκον, καὶ κτήματ' ἔδον, βιόωντό τε παῖδα.
Τὴν δ' αὖτε προσέφη περίφρων Πηνελόπεια,
μαῖα φίλη, μάργην σε θεοὶ θέσαν· οἵτε δύανται
ἄφρονα ποιῆσαι, καὶ ἐπίφρονα πολλ' ἐόντα,
καί τε χαλιφρονέοντα σαοφροσύνης ἐπέβησαν·
οἵ σέ περ ἔβλαψαν· πρίν γε φρένας αἰσίμη ἧδα.
τίπτέ με λωβεύεις πολυπενθέα θυμὸν ἔχουσαν,
ταῦτα † παρεξερέουσα; καὶ ἐξ ὕπνου μ' ἀνέγειρεις ἀπὸ παρίστημι
ἡδέος, ὅς μ' ἐπέδησε φίλα βλέφαρ' ἀμφικαλύψας; σω.
ἐ γάρ πω τοιοῦτον κατέδραθον, ἐξ ὅ Ὀδυσεὺς
ᾤχετ' ἐποψόμενος κακοείλιον ὄνομα λεύν.
ἀλλ' ἄγε νῦν κατάβηθι, καὶ ἀφ' ὁρχὸν μέγαρόνδε.

ε 3 εἰ γάρ

ἐ γάρ τις μ' ἄλλα γε γυναικῶν εἴ μοι ἔασι,
τεῦτ' ἐλθοῦσ' ἄγγειλε, καὶ οὐ ὕπνοι μ' ἀΐξειαν,
τῷ κε τάχα συγδρῶς μιν ἐγὼν ἀπέπεμ-μ-α νεεσθαι
αὖτις ἔσω μεγάρων· σὲ δὲ τοῦτό γε γῆρας ὀνήσει.

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
ὅττι σε λωβεύω τέκνον φίλον· ἀλλ' ἔτυμόν τοι
ἦλθ' Ὀδυσεύς, καὶ οἶκον ἰκάνεται, ὡς ἀγορεύω.
ὁ ξεῖνος, τὸν πάντες ἀτίμων ἐν μεγάροισι·
Τηλέμαχος δ' ἄρα μιν πάλαι ἤδεεν ὄνδρα ἐόντα.
ἀλλὰ σαοφροσύνῃσι νοήματα πατρὸς ἐκεύθων,
ὄφρ' αὐδρεῶν τίσαιτο βίῃ ὑπερφιάλων ἀνάων.

Ὡς ἔφατ'. ἡ δ' ἐχάρη, καὶ ἀπὸ λέκτροιο θοροῦσα
γρηῒ πόδε πλέξασθαι, βλεφάρων δ' ἄπο δάκρυον ἧκε·
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
εἰ δ' ἄγε δή μοι μᾶια φίλη νημερτέα εἰποῦσα,
εἰ ἐτεὸν δὴ οἶκον ἰκάνεται, ὡς ἀγορεύεις,
ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφῆκε
μοῦνος ἐὼν, οἱ δ' αἰὲν ἀολλέες ἔνδον ἔμιμνον.

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, ἀλλὰ στόνον οἷον † ἔκλυον
κτεινομένων· ἡμεῖς δ' ἀμυχῇ θαλάμοιο ἐϋπήκτου
ἥμεθ' ἀτυζόμεναι, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι·
πρίν γ' ὅτε δὴ μιν σὸς υἱὸς ἀπὸ μεγάροιο κάλεσσε
Τηλέμαχος· τὸν γάρ ῥα πατὴρ πρόεκπε καλέσσαι.
εὗρον ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισιν ἑκυῖαν
ἑσταότ'· οἱ δέ μιν ἀμφὶ κραταίπεδον ὄρσας ἔχοντες,
κέαται ἐπ' ἀλλήλοισιν. ἰδοῦσά κε θυμὸν ἰαύθης
αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον, ὥστε λέοντα.
νῦν οἱ μὲν δὴ πάντες ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν
ἀθρόοι· αὐτὰρ ὁ δῶμα θεειοῦται περικαλλές,
πῦρ μέγα κηάμενος. σὲ δέ με πρόεκπε καλέσσαι.
ἀλλ' ἕπεο, ὄφρα σφῶϊν ἐϋφροσύνης ἐπιβήτην
ἀμφοτέρω φίλου ἧτορ· ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέποσθε,
νῦν δ' ἤδη τόδε μακρὸν ἐέλδωρ ἐκτελέσθη.
ἦλθε μὲν αὐτὸς ζωὸς ἐφέστιος, εὗρε δὲ καὶ σὲ
καὶ παῖδ' ἐν μεγάροισι· κακῶς δ' οἵπερ μιν ὄρεζον
μνηστῆρδε, τοῦ πάντας ἐτίσατο ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.

Τὴν δ' αὖτε προσέφη πολύφρων Πηνελόπεια,
μᾶια φίλη, μή πω μέγ' ἐπὶ θύρῃσι καγχαλόωσα.
οἶσθα γὰρ ὥς κ' ἅπασιν ἐνὶ μεγάροισι φανείη
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί τε καὶ υἱέϊ τῷ γε τεκόμεσθα.
ἀλλ' οὐκ ἔστ' ὄδε μῦθος ἐτήτυμος, ὡς ἀγορεύεις·
ἀλλά τις ἀθανάτων κτεῖνε μνηστῆρας ἀγαυοὺς,
ὕβριν ἀγασσάμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.
ὅττινα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
ὃς κακὸν ὅδε μὲν ἐλθόν, ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο·
τῷ δὲ ἀτασθαλίῃς ἔπαθον κακόν. ἀντὰρ Ὀδυσεὺς
οἶος ἔτηλε νόστον ἀπεχθήσας, οἶος δ' αὐτός.

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
ἣ πόσιν ἔνδον ἐόντα κῆρ' ἐχάρη, ὅπποτ' ἐφάσθαι
οἶκαδ' ἐλεύσεσθαι; θυμὸς δέ τοι αἰὲν ἄπιστος.
ἀλλ' ἄγε τοι ἐρέω σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλο τι ἔπος·
οὐλὴν, τὴν ποτέ μιν σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι,
τὴν ἀπονίζουσα φρασάμην. ἔθελον δέ σοι αὐτὴ
ἐπὶ μῦθον

si enim aliqua me alia mulierum quæ mihi sunt,
hæc ueniens nunciasset, & e somno excitasset,
profectò citò odiosè ipsam ego remisissem ire
rursus intra domos: te aũt in hoc quidem senectus iuuat.

Hæc aũt rursus allocuta est dilecta nutrix Eurycleæ:
non te lædo filia dilecta: sed nerè tibi Eurycl.
uenit Vlysses, & domum peruenit, sicut dico. Pen.
hospes, quem omnes inhonorabant in domibus:
Telemachus quidem eum diu cognouit intus entem,
sed prudentijs cogitationes patris occultabat,
ut uirorum puniret iniolentiam superborum.

Sic dixit. illa autem lætata est, & lecto saltans
anum complexa est, à palpebris autem lachrymas misit:
& ipsam loquens uerbis uelocibus allocuta est:
eia age iam mihi nutrix dilecta uerum dic, Pen.
si nerè iam domum uenit, ut dicis, nutr.
quomodo iam procis impudentibus manus immisit
solus ens, hi autem semper uniuersi intus manebant.

Hanc aũt rursus allocuta est dilecta nutrix Eurycleæ:
non uidi, non audiui. sed suspirium solum audiui Eurycl.
interfectorũ: nos autẽ in secessu thalamorũ benefactorũ Pen.
sedebamus timentes, tabulæ autẽ tenebant bene cõgrua:
antea quando me tuus filius à domo uocauit
Telemachus: hunc enim pater præmisit uocare.
inueni postea Vlyssem inter interfectos mortuos
stãtẽ: hi a. ipsũ circũ lapidib. stratũ pauimentũ tenẽtes,
iacebant densi. tu uidens autem animum exhilarabis
sanguine & cruore fœdatum, tanquam leonem.
nunc hi quidem iam omnes in atrijensibus ianuis
congregati: at hic domum suffit perpulchram,
ignem magnum accendens. te autem me misit uocare.
sed sequere, ut uos lætitia afficiatis
ambo dilectum cor. quoniam mala multa passi estis.
nunc autem iam hoc longum desiderium perfectum est.
uenit quidem ipse uiuus domesticus, inuenit autem et u
& filium in domibus: malè autem qui ei faciebant
proci, eos omnes punijt sua in domo.

Hanc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
nutrix dilecta, nondum ualdè contra glorieris ridens. Penel.
scis enim quòd gratus in domo appareret Eurycl.
omnibus, maximè autem mihiq; et filio quem genuimus.
sed non est hoc uerbum uerum, sicut dicis:
sed aliquis immortalium interfecit procos superbos,
iniuriam indignatus tristem & mala opera.
non aliquem enim honorabant terrestrium hominum,
nõ malum neq; quidẽ bonum, quicunq; ipsos aduenerat:
ideo ob iniustitiam passi sunt malum. at Vlysses
perdidit longè reditum Achaiæ, perijt autem ipse.

Huic autẽ postea respondit dilecta nutrix Eurycleæ:
filia mea, quale te uerbum fugit septum dentium?
quæ maritum intus entem in foco, nunquam dicis
domũ esse uenturũ? animus aũt tibi semper incredulus.
sed age tibi & signum permanifestum aliud dicam:
cicatricem, quam quondam ei sus inflixit albo dente,
hanc abluens agnoui, moleham autem tibi ipsa

dicere

dicere: sed me ille sapiens in ore manibus,
non finit dicere, prudentijs mentis.
sed sequere: at ego me dedam ipsam,
si te decepero, interficiendam me miserrima morte.

Huic autem respondit postea prudens Penelope:
nutrix dilecta, difficile te est Deorum immortalium
consilia trahere, nalde licet scientem.
sed tamen eamus ad filium, ut uideam
uiros procos interfectos, & qui interfecit.

Sic dicens, descēdit de cœnaculo: multa autem ei cor monebat, an eminus dilectum maritum interrogaret, an astans oscularetur caput & manus capiens.
hæc a. post quā ingressa est & trāsiuit lapideū paumētū, sedit postea Vlyssem contra in ignis splendore, parietis alterius: ille autem ad columnam longam sedebat deorsum uidens, expectans si ipsum alloqueretur fortis uxor, postquam uidit oculis.
hæc autem tacita diu sedit, stupor autem ei cor cepit. aspectu autem aliquando ipsum in os aspiciebat, aliquādo aūt ignorabat mala corpori uestimēta habētē.
Telemachus a. locutus est, uerbūq; dixit, denominanitq;: mater mea, mala mater, sæuum animum habens, cur sic patre separaris, neq; apud ipsum sedens uerbis interrogas neq; scrutaris? non quidem alia sic mulier tolerabili animo uiro abstineret, qui ei multa mala perpessus uenisset nigesimo anno in patriam terram, tibi autem semper cor durius est lapide.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope: fili mi, animus mihi in pectoribus stupefactus est. neq; dicere possum uerbis, neq; interrogare, neq; inultum uidere contra. si uerè iam est Vlysses, & domum uenit, certè pro sus nos cognoscemur inter nos & melius. sunt enim nobis signa quæ iam & nobis abscondita scimus ab alijs.

Sic dixit. risit autem pertolerans diuus Vlysses, statim autem Telemachum uerba uelocia allocutus est: Telemache, certè matrem in domibus dimitte tentare me: forsan autem agnoscet & melius. nunc a. & sordeo, mala a. corpori uestimēta indutus sum, ideo inhonorat me, & nondum fatetur hunc esse. nos autem consultemus ut planè optima fiant. etenim aliquis uno uiro interfecto in populo, cui non multi sint adiutores retro, fugit, affinesq; relinquens & patriam terram: nos autē ciuitatis interfecimus, qui erant longè optimi iuuenum in Ithaca: ideo consulere iubeo.

Huic a. rursus Telemachus prudēs cōtra locutus est: ipse hæc uideas pater dilecte. tuum enim optimum consilium in hominibus dicunt esse, neq; aliquis tibi alius uir contendat mortalium hominum. nos autem prompti simul sequemur, negoq; fortitudinē desideraturam, quanta quidē potentia adest.

Hunc aūt respondēs allocutus est multiconsilij Vlyss. tibi enim ego dicam ut mihi uidetur esse optimum:

primum

ἀπιμῶν· ἀλλά με κῆνος ἐλὼν ὧδε μαλίσα χρόσῃ,
ὄκ ἐα ἐωϊμῶναι, πολυϊδρείῃσι νόοιο.
ἀλλ' ἴτον αὐτὰρ ἐγὼν ἐμέθεν πρόμος ὤσομαι αὐγῇ
αἴκ κώς' ἀζαπάφω, κτεῖναί μ' οἰκτίσω ὀλέθρῳ.

Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πρόφρων Πηνελόπεια,
μᾶια φίλη, χαλεπόν σε θεῶν ἀείγαμε τάων
δ' ἰώνα ἔρυδα, μάλα πρὸρ πολυϊδρίῃ ἐσσάν.
ἀλλ' ἕμπης ἴομεν μετὰ παῖδ' ἐμόν, ὄφρα ἴδ' ὦμαι
ἄνδρας μνηστῆρας τεθνηότας, ἠδ' ὃς ἐπέφνεν.

Ὡς φαμένη, κατέβαιν' ὑπερῴοιο· πολλὰ δ' ἑ οἱ κῆρ
ὥρμαιν', ἢ ἀπάνευθε φίλον πόσιν ἐξερεείνοι,
ἢ πρὸς κάρη προσιοῦσα κύσειε πάρος καὶ χεῖρε λαβοῦσα.
ἀδ' ἐπεὶ εἰσῆλθεν καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν,
ἕζετ' ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐναντίον ἐν πυρὸς αὐγῇ,
τοίχῳ ἑστῶς· ὁ δ' ἄρα πρὸς κίονα μακρὸν
ἧστο κάτω ὁρόων, ποτιδέγμενος εἴ τί μιν εἶπεν
ἰφθίμη πρόφρων τις, ἐπεὶ ἴδ' ὀφθαλμοῖσιν.
ἀδ' ἄνεω ἧστο μῦθον, πάρος οἱ ἔπος ἰκάνων·
ὄψε δ' ἄλλοτε μύν μιν ἐναντίον εἰσίδεσκεν,
ἄλλοτε δ' ἀγνώσασκε κακὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα.
Τηλέμαχος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
μῆτερ ἐμή, δύσμητερ, ἀπηνέα θυμὸν ἔχουσα,
τίφθ' ὄτω πατρὸς νοσφίζεαι, οὐδ' ἐπὶ αὐτὸν
ἕζομένη μύθοισιν ἀνείρεαι οὐδὲ μεταλλᾷς;
ἣ μήκ' ἄλλη γ' οὕτω γυνὴ τετληότι θυμῷ
ἀνδρὸς ἀφίσαιτο, ὃς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
ἔλθοι εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
σοὶ δ' αἰεὶ κραδίη στερεωτέρη ἔνδοθι λίθοιο.

Τὸν δ' αὖτε πρόσεφη πρόφρων Πηνελόπεια·
τέκνον ἐμόν, θυμός μοι ἐνὶ στήθεσι πέπτων.
οὐδέ τι προσφάσθαι δύναμαι ἔπος, οὐδ' ἐρέεσθαι,
οὐδ' εἰς ὧπα ἰδ' ὄμματ' ἐναντίον· εἰ δ' ἐτεὸν δὴ
ἔς' Ὀδυσεύς, καὶ οἶκον ἱκάνεται, ἢ μάλα νῶϊ
γνωσόμεθ' ἀλλήλω καὶ λώϊον. ἔστι γάρ ἡμῖν·
σήματ' ἃ δὴ καὶ νῶϊ κεκρυμμένα ἴδμεν ἀπ' ἄλλων.

Ὡς φάτο. μείδησεν δ' ἦσχι ἦ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
αἶψα δ' ἦ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Τηλέμαχ', ἦτοι μητρὶ μεγάροισιν ἔασον
πειράζειν ἐμέθεν· τάχα ἦ φράσεται καὶ ἄρειον.
νῦν δ' ὅτι ῥυπόω, κακὰ δ' ἦ χροῒ εἵματα εἵμαι,
τὸν εἶνεκ' ἀτιμάζει με, καὶ οὔπω φησὶ τὸν εἶν.
ἡμεῖς δ' ἦ φραζώμεθ' ὅπως ὄχ' ἄρισα γένηται.
καί γάρ τις θ' ἕνα φῶτα κατακτείνας ἐνὶ δήμῳ,
ᾧ μὴ πολλοὶ ἔωσιν ἀοσσητῆρες ὀπίσσω,
φεύγει, πρός τε πολίτας καὶ πατρίδα γαῖαν·
ἡμεῖς δ' ἔρμα πόληος ἀπέκταμεν, οἵ περ ἄριστοι
κούρων ἐν Ἰθάκῃ· τόδε σε φράζεσθαι ἄνωγα.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα·
αὐτὸς ταῦτά γε λεύσσε πάτερ φίλε· σὴν γὰρ ἀρίστην
μῆτιν ἐπ' ἀνθρώπους φάσ' ἔμμεναι, οὐδέ κε τίς τοι
ἄλλος ἀνὴρ ἐρίσειε καταθνητῶν ἀνθρώπων.
ἡμεῖς δ' ἦ μεμαῶτες ἅμ' ἑψόμεθ', οὐδέ τι φημὶ
ἀλκῆς δ' ἀλήσεσθ', ὅσσην δυνάμεις γε πάρεισι.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος πρόφρων πολύμητις Ὀδυσσεύς·
τοιγὰρ ἐγών ἐρέω ὡς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα·

πρῶτα

nelope
dubitās
cedit V-
Jem.

πρῶτα μὲν ἄρ λόσασθε, καὶ ἀμφιέσασθε χιτῶνας,
δμωὰς τ' ἐν μεγάροισιν ἀνώγετε εἵματ' ἑλέσθαι.
αὐτὰρ θεῖος ἀοιδὸς ἔχων φόρμιγγα λιγεῖαν
ἡμῖν ἡγείσθω φιλοπαίγμονος ὀρχηθμοῖο,
ὥς κεν τις φαίη γάμον ἔμμεναι, ἐκτὸς ἀκούων,
ἢ ἀν' ὁδὸν σείχωμεν, ἢ οἱ πόλιν αἰπὺ τάσσιν.
μὴ πρόσθε κλείος δυρὶ φόνος κατὰ ἄστυ γένηται
αὐλρῶν μνηστήρων, περὶ γ' ἤμεναι ἐλθέμεν ἔξω
ἀγρὸν δὲ ἡμέτερον πολυδένδρεον· ἔνθα δ' ἔπειτα
φρασσόμεθ', ὅ, τι κε κέρδος Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξῃ.

Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα τ' μάλα μὴ κλύον ἠδ' ἐπίθοντο.
πρῶτα μὲν δὴ λόσαντο, καὶ ἀμφίεσαντο χιτῶνας·
ὅπλισθεν δ' ἄμωσαι. ὁ δ' εἴλετο θεῖος ἀοιδὸς
φόρμιγγα γλαφυρὴν, ἐν δ' ἔσφιγε ἵμερον ὄρσας
μολπῆς τε γλυκερῆς καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο.
τοῖσιν δ' μέγα δῶμα ποδοκονάχιζε ποδοῖιν
αὐλρῶν παιζόντων καλλιζώνων τε γυναικῶν.
ὧδε δέ τις εἶπεσκε δόμων ἔκτοσθεν ἀκούων,
ἦ μάλα δή τις ἔγημε πολυμνήστην βασίλειαν.
σχετλίη, οὐδ' ἔτλη πόσιος ἑοῖο κηδείοιο
εἴρυσθαι μέγα δῶμα διαμπερές, ὄφρ' αὖ ἵποιτο.
ὡς ἄρα τις εἶπεσκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
αὐτὰρ Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα δῖα γυναικῶν
Εὐρυνόμη ταμίη λόεσεν, καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ·
ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα.
αὐτὰρ κακκεφαλῆς χεῦεν πολὺ κάλλος Ἀθήνη,
μείζονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα· κεφαλῆφι δὲ πάρεχε βοστρύχους ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίους.
ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ
ἴδρις, ὃν Ἥφαιστος δίδαξε καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
τέχνην παντοίην, χαρίεντα δ' ὄργα τελείει,
ὣς μὲν τῷ περίχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.
ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ δίεμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος·
ἆψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐΰδμητον θρόνον ἔνθεν ἀνέστη,
αὐτίον ἧς ἀλόχου· καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε,

Δαιμονίη, περὶ σοί γε γυναικῶν θηλυτεράων
κῆρ ἀτειρέμονον ἔθηκαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
ἄλλη μὲν γὰρ τοῦ γε νωλεμὲς ἔμπεδος ἦεν θυμὸς
ἀνδρῶν ἀφραδέων, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
ἔλθοι εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἄγε μοι λέχος σύρεσον λέχος, ὄφρα καὶ αὐτὸς
κείσομαι, ἦ γὰρ τοῦγε σιδήρεον γε φρεσὶ θυμός.

Τὸν δ' αὖτε πρόσειπε πολύφρων Πηνελόπεια,
δαιμόνι', ἦ τοι ἄρ τι μεγαλίζομαι, οὐδ' ἀθερίζω,
οὐδὲ λίην ἄγαμαι· μάλα δ' εὖ οἶδ' οἷος ἔησθα
ἐξ Ἰθάκης οὐδὲ νηὸς ἐὼν δολιχηρέτμοιο.
ἀλλ' ἄγε οἱ σόρεσον πυκινὸν λέχος Εὐρύκλειαν
ἐκτὸς ἐϋσταθέος θαλάμου, τόν ῥ' αὐτὸς ἐποίει.
ἔνθά οἱ ἐκθεῖσαι πυκινὸν λέχος, ἐμβάλετ' ὄνλια,
κώεα τε ῥήγεά τε στορέσατε καλά τε φάρεα.

Ὡς ἄρ' ἔφη πόσιος πειρωμένη. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ὀχθήσας ἄλοχον πρὸς ἐφώνεε κεδνὰ εἰδυῖαν,
ὦ γύναι, ἦ μάλα δὴ νῦν ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες.
τίς δέ μοι ἄλλος θῆκε λέχος; χαλεπὸν δέ κεν εἶη
καὶ μάλ' ἐπηετανῷ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν

ῥηϊδίως

primum quidem lauamini & induimini uestes,
famulasq; in domibus iubete uestimenta capere.
at diuinus cantor tenens citharam stridulam
nobis præeat amatricem ludorum saltationem,
ut aliquis dicat nuptias esse, extra audiens, Similes in eiu. nuptiis propter hanc tum.
uel per uiam iens, uel qui circum habitant:
ne antea fama lata cædis in urbe fiat
uirorum procorum, quàm nos exeamus extra
agrum in nostrum arboriferum: illic autem postea
consultabimus quod utile Olympius præbebit.

Sic dixit. hi a. hunc ualde quidē audiuerūt et obedi-
primum igitur loti sunt, & induti sunt uestes: (runt.
paratæ sunt aūt mulieres. ipse autē cepit diuinus cantor
citharam concauam, ipsis q; desiderium mouit
cantusque duleis & bonæ saltationis.
his autem magna domus strepebat pedibus
uirorum ludentium pulchrizonarumque mulierum.
sic autem aliquis dicebat domos extra audiens:
nimirum aliquis duxit uxorem multis petitam reginam.
improba, non toleranit mariti sui primi
custodire magnam domum perpetuò, donec ueniret.
sic igitur aliquis dixit: hæc aūt nō cognouerūt sicut facta
est Vlyssem magnanimum sua in domo (sunt.
Eurynome gubernatrix lauit, & unxit oleo:
circum autem ipsum pallium pulchrum iecit & uestem.
posthæc in capite fudit multā pulchritudinē Minerua,
maioremq; aspectu & crassiorem: in autem capite
tenues misit comas uiolaceo flori similes.
sicut aūt quandò aliquis aurum circumfundit argēto uir
sciens, quem Vulcanus docuit & Pallas Minerua
artem omnigenam, elegantia autem opera perfecit,
sic quidē huic circumfudit gratiam capitiq; & humeris
è balneo autem exiuit corpore immortalibus similis:
iterum autem rursus resedit in sede unde surrexerat,
contra suam uxorem: & ipsum allocutus est:

Felix, præ tibi mulieribus fœmineis Vlyssis uxor.
cor durum fecerunt olympias domos habitantes.
non quidem alia sic mulier tolerabili animo
uiro abstineret, qui ei mala multa perpessus
ueniſſet uigesimo anno in patriam terram.
sed age mihi nutrix sterne lectum, ut & ipse
dormiam. nā huic quidē ferreus in pectoribus animus.

Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
felix, neq; magnifio, neq; paruifacio,
neq; ualde admiror: ualde autem bene scio qualis eras
ex Ithaca in naui ens longa remis.
sed age ei sterne subtilem lectum Euryclea
intra stabilem thalamum, quem quidem ipse fecit.
ubi ei exposito subtili cubili, inijcite lectum,
pelles & lænas & lodices stupendos.

Sic dixit maritum tentans. at Vlysses
iratus uxorem allocutus est prudentia scientem:
ô mulier, certè ualde hoc uerbum triste dixisti.
quis autem mihi alibi posuit lectum? difficile autē esset
& ualde scienti, nisi Deus ipse ueniens

facile

al. ἀφρεσίν, al. σιδήρεον ἐν φρεσὶν ἦτορ.

facilè uolens poneret alio in loco.
uirorum autē non aliquis uiuus homo, neq; ualde puber,
facilè moueret. quoniam magnum signum factum est
in lectica laborata: id autem ego feci, neq; aliquis alius.
arbuscula erat extensa foliis oliuæ septum intra,
florens, nirescens: crassa autem erat tanquam columna:
huic autem ego ieci thalamum meum, donec perfeci
densis lapidibus, & bene desuper texi:
compactas autem imposui ianuas spissè factas:
& tunc postea incidit comam frondosæ oliuæ:
truncum autem ex radice incidens, circum polini ense
bene & scienter, & ad amussim direxi,
fulcrum faciens: terebraui autem omnia terebro.
ab autem hoc incipiens lecticam polini, quousq; perfeci,
uarians auroq; & argento & ebore,
extra autem extendi pellem bouis purpura splendidam.
sic tibi hoc signum dico: neq; scio
si mihi adhuc firmum est mulier cubile, an aliquis iam
uirorum alibi posuerit succiso fundo oliuæ.

Sic dixit, eius illic soluta sunt genua & dilectum cor,
signa recognoscentis quæ ei firma dixerat Vlysses.
lachrymans aūt postea rectà cucurrit, circum aūt manus
collum iecit Vlyssi, caput autem osculata est: & dixit:
ne mihi Vlysses irascere, quoniam in alijs maximè
hominum prudens fuisti: Dei autem dederūt ærumnam,
qui nobis inuiderunt unà manentes
iuuentute delectari, & senectutis limen peruenire.
at non nunc mihi hoc irascere neq; ægrè fer,
quòd te non primum postquam uidi, sic amplexa sum.
semper enim mihi animus in pectoribus dilectis
horrebat ne me quis hominum deciperet uerbis
ueniens. multi enim malas astutias cogitant.
neq; Argiua Helena Ioue nata
uiro cum altero mixta esset amore & lecto,
si scisset quòd ipsam iterum bellicosi filij Achiuorum
ducturi domum dilectam in patriam essent.
hanc autem facere Deus monuit opus fœdum:
hoc autem nocumentum antea non suo imposuit animo
graue, ex quo primum & ad nos uenit dolor.
nunc autem postquam iam signa ualde manifesta dixisti
lecti nostri, quem non homo alius uidit,
sed soli tuq; ego, & ancilla una sola
Actoris, (quam mihi dedit pater iam huc uenienti,
quæ nobis custodiebat ianuas subtilis cubiculi)
persuades iam meum animum sæuum licet ualde.

Sic dixit. huic a. adhuc magis desiderium mouit luctus:
flebat aūt habēs uxorem iucundam, prudentia scientem.
sicut autem quando libenter terra natantibus apparet,
quorum Neptunus benefactam nauem in ponto
corrupit impulsam uento & unda nigra,
pauci autem effugiunt album mare in terram
natantes, multa autem circa corpus hæsit salsugo,
læti autem adierunt terram, malum fugientes:
sic illi gratus erat maritus inspicienti.
collo autem nondum omnino remouebat brachia alba:

ἐπεὶ δ' ἴσως ἐθέλων θεὸν ἄλλο γέ τι χέρηι.
αὐδρῶν δ' ἐκ ἄν τις ἐωὸς βροτὸς, ὃς τε μάλ' ἥβωι,
ῥεῖα μετοχλίσειεν. ἐπεὶ μέγα σῆμα τέτυκται
ὧι λέχεϊ ἀσκητῶι· τὸ δ' ἐγὼ κάμον, οὐδέ τις ἄλλος.
θάμνος ἔφυ τανύφυλλος ἐλαίης ἕρκεος ἐντὸς,
ἀκμηνὸς θαλέθων· πάχετος δ' ἦν ἴσα τε κίονι·
τὸν δ' ἐγὼ ἀμφιβαλὼν θάλαμον τετύκοιμι, ὄφρ' ἐτέλεσ al. δ' ἐμόν,
πυκινῆς λιθάδεσσι, καὶ εὖ καθύπερθεν ὄρεψα· (σε
κολλητὰς δ' ἐπέθηκα θύρας πυκινῶς ἀραρυίας·
τὸν δ' ἔπειτ' ἀπέκοψα κόμην τανυφύλλου ἐλαίης·
κορμὸν δ' ἐκ ῥίζης ποταμοὺς, ἀμφέξεσα χαλκῶι
εὖ καὶ ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνα,
ἑρμῖν' ἀσκήσας· τέτρηνα δὲ πάντα τορέτρωι.
ἐκ τοῦ δ' ἀρχόμενος λέχεος τετύκοιμι, ὄφρ' ἐτέλεσσα, al. ἐξέμον
δαιδάλλων χρυσῶι τε καὶ ἀργύρωι ἠδ' ἐλέφαντι,
ἐν δ' ἐτάνυσσα ἱμάντα βοὸς φοίνικι φαεινόν.
ἔστω τοι τόδε σῆμα πιφαύσκομαι· οὐδέ τι οἶδα
εἴ μοι ἔτ' ἔμπεδόν ἐστι λέχος, ἦέ τις ἄλλος
αὐδρῶν ἄλλοσε θῆκε ταμὼν ὑπὸ συθμὸν ἐλαίης.

Ὡς φάτο. τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
σήματ' ἀναγνόντος τά οἱ ἔμπεδα εἴφραδ' Ὀδυσ. al. ἀναγνόν
δακρυόεις δ' ἔπειτα ἰθὺς δράμε, ἀμφὶ δ' ἄρα χεῖρας
δείρηι βάλλ' Ὀδυσῆι, κάρη δ' ἔκυσ'· αὐτὰρ ὀπίσσω
μή μοι Ὀδυσσεῦ σκύζευ, ἐπεὶ τὰ πρόφρα ἄλλα μάλιστα
ἀνθρώπων εἰπνυσο· θεοὶ δ' ὤπαζον ὀίζυν,
οἳ νῶϊν ἀγάσαντο πάρ' ἀλλήλοισι μένοντε
ἥβης τερπέμεναι, καὶ γήραος οὐδὸν ἱκέσθαι.
αὐτάρ μὴ νῦν μοι τόδε χώεο μηδ' ἐνεμέσα,
ὅτι κά σ' ὡς τὸ πρῶτον ἐπεὶ ἴδον, ὧδ' ἀγάπησα.
ἀεὶ γάρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσι φίλοισιν
ἐρρίγει μή τις με βροτῶν ἀπάφοιτ' ἐπέεσσιν
ἐλθών. πολλοὶ γὰρ κακὰ κέρδεα βουλεύουσιν.
οὐδ' ἐκὼν Ἀργείη Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα
ἀνδρὶ πάρ' ἀλλοδαπῶι ἐμίγη φιλότητι καὶ εὐνῆι,
εἰ μὴ ὄμιν αὖτις ἀρήιοι υἷες ἄγειραν
ἄξεμεναι οἰκόνδε φίλην ἂν πατρίδ' ἔμιλλον.
τὴν † δ' ἦ τοι ῥέξαι θεὸς ὦρσεν ἔργον ἀεικές· al. δ' ἐτὸ
τὴν δ' ἄτην ὃ πρόσθεν ἐγὼ ἐνὶ θυμῶι
λυγρὴν, ἐξ ἧς πρῶτα καὶ ἡμέας ἵκετο πρίν.
νῦν δ' ἐπεὶ ἤδη σήματ' ἀριφραδέως κατέλεξας
εὐνῆς ἡμετέρης, τὴν δ' βροτὸς οὐκ ὀπάσσει,
ἀλλ' οἷοι σύ τ' ἐγώ τε, καὶ ἀμφίπολος μία μούνη
Ἀκτορίς, (τὴν μοι δῶκε πατὴρ ἔτι δίδυρο κιόντι,
ἣ νῶϊν ἔρυτο θύρας πυκινὰ θαλάμοιο)
πείθεις δή μοι θυμὸν ἀπλητόν περ ἐόντα.

Ὣς φάτο. τοῦ δ' ἔτι μᾶλλον ὑφ' ἱμερὸν ὦρτο γόοιο·
κλαῖε δ' ἔχων ἄλοχον θυμαρέα, πόσφι' ἐδυῆναι.
ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀσπασίως γῆ νηχομένοισι φανήηι,
οἷσιν Ποσειδάων δυσπλείην ἐνὶ πόντωι
ῥαίσηι ἐπαγόμενος αὐέμωι καὶ κύματι πηγῶι,
παῦροι δ' ἐξέφυγον πολιῆς ἁλὸς ἠπειρόνδε
νηχόμενοι, πολλὴ δὲ χροῒ τέτροφεν ἅλμη,
ἀσπάσιοι δ' ἐπέβαν γαίης, κακότητα φυγόντες·
ὣς ἄρα τῆι ἀσπαστὸς ἔλυ πόσις εἰσορόωσα.
δμῳῆς δ' ἔπεσε πάμπαν ἀφίκτο πῆχυ λιπαρὼ·

καὶ

καὶ νύκ' ὀλυρομένοισι φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
εἰ μὴ ἄρ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
νύκτα μὲν ἣ γ' ἐπράτυν' ὀλοιχομένην ἀχέθουσα,
ἠῶ δ' αὖτε ἔρυσσε' ἐπ' Ὠκεανῷ χρυσόθρονον, ἐδδ' ἔα ἵππους
ζάγυνδ' ὠκύποδας φάος ἀνθρώποισι φέροντας
Λάμπον καὶ Φαέθοντ', οἵ τ' ἠῶ πωλοι ἄγουσι.
τὴν τότ' ἄρ' ἦ πη ἄλοχον πεπύσετο πολύμητις Ὀδυσεύς,
ὦ γύναι, οὐ γάρ πω πάντων ἐπὶ πείρατ' ἀέθλων
ἤλθομεν, ἀλλ' ἔτ' ὄπιθεν ἀμέτρητος πόνος ἔσται
πολλὸς καὶ χαλεπός, τὸν ἐμὲ χρὴ πάντα τελέσσαι.
ὣς γάρ μοι ψυχὴ μυθήσατο Τειρεσίαο
ἤματι τῷ ὅτε δὴ κατέβην δόμον Ἄϊδος εἴσω,
νόστον ἑταίροισιν διζήμενον ἠδ' ἐμοὶ αὐτῷ.
ἀλλ' ὄρχευ, λέκτρονδε νεώμεθα κοιμηθῆτε.
τὸν δ' αὖτε πεπύσετο πολύφρων Πηνελόπεια,
δύνη μὲν δὴ σοί γε τόδ' ἔσσεται ὁππότε θυμῷ
σῷ ἐθέλῃς. ἐπεὶ ἄρ σε θεοὶ ποίησαν ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράδθης, καί τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ,
εἶπ' ἄγε μοι τὸν ἄεθλον. ἐπεὶ μάν ὄπιθεν (οἴω)
πεύσομαι· αὐτίκα δ' ὔδε λελήμεναι ἔστι χέρηϊ.
τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσεύς.
al. αὖ μὲν δ' αἰνῶς, τίπτ' ἄρ' † ὄν με μάλ' ὀτρύνουσα κελεύεις
εἰπέμεν; αὐτὰρ ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ἀποκεύσω.
ὦ μὲν τοι θυμὸς κεχαρήσεται· οὐδὲ γὰρ αὐτὸς
χάρομαι. ἐπεὶ μάλα πολλὰ βροτῶν ἰὼν ἀνὰ ἄστε' ἀνώγει
ἐλθεῖν, ἐν χείρεσιν ἔχοντ' εὐῆρες ἐρετμόν·
εἰς ὅκε σὺ ἀφίκωμαι οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
οὐδ' ἅλεσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν,
οὐδ' ἄρα τοί γ' ἴσασι νέας φοινικοπαρῄους,
οὐδ' εὐήρε' ἐρετμά, τά τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.
σῆμα δέ μοι τόδ' ἐναργὲς ἀριφραδὲς (οὐδέ σε λήσω)
ὁππότε κεν δή μοι ξυμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
φήῃ ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ,
καὶ τότε μ' ἐν γαίῃ πήξαντ' ἐκέλευθον ἐρετμόν,
ἕρξαντ' ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
ἀρνειόν, ταῦρόν τε, συῶν τ' ἐπιβήτορα κάπρον,
οἴκαδ' ἀποστείχειν, ἔρδειν δ' ἱερὰς ἑκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι,
πᾶσι μάλ' ἑξείης. θάνατος δέ μοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ
ἀβληχρὸς μάλα τις ἐλεύσεται, ὅς κέ με πέφνῃ
al. γήρᾳ ὑπαὶ λιπαρῷ ἀρημένον· ἀμφὶ δὲ λαοὶ
λιπαρῷ ὄλβιοι ἔσονται. τάδέ μοι φάτο πάντα τελεῖσθαι.
τὸν δ' αὖτε προσέφη πολύφρων Πηνελόπεια,
εἰ μὲν δὴ γήραός γε θεοὶ τελέουσιν ἄρειον,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα κακῶν ὑπάλυξιν ἔσεσθαι.
ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
τόφρα δ' ἄρ' Εὐρυνόμη τε ἰδὲ τροφὸς γύντυον εὐνὴν
εὐδμήτῳ μαλακῆς, δ' αἴθοπα κῶας ἔπεσσι.
αὐτὰρ ἐπεὶ σόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι,
γρηὺς μὲν κείσσε, πάλιν οἰκόνδε βεβήκει.
τοῖσιν δ' Εὐρυνόμη θαλαμηπόλος ἡγεμόνευεν
ἐρχομένοισι λέχος δ', δὲ μετὰ χερσὶν ἔχουσα·
εὖ θάλαμον δ' ἀγαγοῦσα, πάλιν κίεν. οἱ μὲν ἔπειτα
ἀσπάσιοι

& ſanè lugentibus apparuiſſet roſea Aurora,
niſi alia cogitaſſet Dea cæſia Minerua.
noctẽ quidẽ in tranſitu longã tenuit, Auroraꝫ aũt rurſus
cuſtodiuit in Oceano aureæ ſedis, neq; ſinebat equos
coniungi ueloces pedibus lumen hominibus portantes
Lampum & Phaetonta, qui auroram pulli ducunt. Lampu
tunc igitur ſuam uxorem allocutus eſt prudens Vlyſſes: Phaeto
O mulier, nondum enim omnium in fines certaminũ qui au
uenimus, ſed adhuc in futurum immenſus labor eſt
multus & difficilis, quem me oportet omnem perficere.
ſic enim mihi anima dixit Tireſiæ
die illo quando deſcendi domum inferni intra,
reditum ſocijs quærens & mihi ipſi.
ſed ueni, ad lectum eamus uxor, ut & iam
ſomno ſub dulci delectemur dormientes.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
lectus quidem tibi nunc erit quando animo
tuo uolueris. poſtquam te Dei fecerunt uenire
domum bene ædificatam & tuam in patriam terram.
ſed quoniam cognouiſti, & tibi Deus iniecit animo,
dic age mihi certamen. quoniam & in futurum (puto)
audiam: ſtatim autem eſt ſcire non peius.
Hanc autẽ reſpondens alloquitur eſt prudens Vlyſſes:
felix, cur igitur me nalde hortans iubes
dicere? at ego dicam, neq; celabo.
non quidem tibi animus lætabitur: neq; enim ipſe
lætor. quoniam nalde multas hominum in urbes iubebat
uenire, in manibus habentem aptum remum:
donec hos aduenirem qui neſciunt mare
uiros, neq; ſalibus mixtum cibum edunt,
neq; ſciunt naues purpureas roſtris,
neq; aptos remos, qui alæ nauibus ſunt.
ſignũ autẽ mihi boc dixit permanifeſtũ: (neq; te celabo)
quando iam mihi occurrens alius uiator
apparebit furcam tenere in illuſtri humero,
tunc me in terra fixo iußit remo,
ſacrificantem ſacra bona Neptuno regi,
agnum, taurumq; porcasq; ineuntem uerrem,
domumq; abire, facereq; ſacras Hecatombas
immortalibus Dèis qui cælum latum habitant,
omnibus prorſus ordine. mors autem mihi ex mari ipſi
ignaua omnino talis ueniet, quæ me interficiet
ſenectute ſub matura labefactum: circum autem populi
beati erunt. hæc mihi dixit omnia perfectum iri.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
ſi quidem iam ſenectutem Dei perficient meliorem,
ſpes tibi poſtea malorum fugam fore.
Sic hi quidem talia inter ſe dicebant,
interim autem Eurynomeq; & nutrix parabant lectum
ueſte molli, tædis ſubſplendentibus.
at poſtquam ſtrauerunt ſubtilem lectum feſtinantes,
anus quidem iens, itcrum domum iuit.
his autem Eurynome cubicularia præibat
euntibus ad lectum, tædam in manibus tenens:
in thalamum autẽ illis ductis, iterum abiuit. illi deinde

lati

lati lecti antiqui consuetum inuerunt.
ut Telemachus & Bubulcus & Subulcus (res:
cessare fecerũt saltatiõe pedes, cessare fecerũt & mulie-
ipsi autem cubuerunt in ædibus umbrosis.
illi autem postquam amore delectati sunt desiderato,
delectati sunt uerbis mutuò alloquentes,
illa quidẽ quæcunq; in domib, tolerauit diuina mulierũ,
uirorum procorum inspiciens exitiosam multitudinem,
qui suis gratia multas bones & pingues oues
ingulabat, multum autem doliorum hauriebatur uini:
at diuus Vlysses, quoscunq; dolores posuisset
hominibus, quascunq; ipse ærumnas passus fuisset,
omnia dixit. hæc aũt delectata est audiẽs, neq; ei somnus
cecidit in palpebris antequam narrasset omnia.
incepit aũt quomodo primum Ciconas domuit, at postea
uenit Lotophagorum uirorum pinguem terram:
& quæcunq; Cyclops fecit, & quomodo luit pœnas
fortium sociorum, quos comedit, neq; misertus est.
& quomodo Æolum iuit, qui ipsum promptus suscepit,
& misit. neq; Parca dilectam in patriam ire
finit, sed ipsum rursus rapiens procella
pontum in piscosum tulit ualde suspirantem.
& quomodo longam portis Læstrygoniam adiuit,
qui naues perdiderunt & fortes socios
omnes: Vlysses autem solus aufugit naue nigra.
& Circes narrauit dolum callidi tatemq;.
& quomodo Ditis domum iuit latam,
animam interrogaturus Thebani Tiresiæ
naui multiseda, & inspexit omnes socios,
matremq; quæ ipsum peperit & nutriuit paruulum.
& quomodo Sirenum frequentium uocem audiuit.
quomodoq; iuit erratiles petras, grauemq; Charybdim,
Scyllamq;, quam nunquam indemnes uiri effugerant.
& quomodo solis bones interfecerunt socij:
& quomodo nauem uelocem percussit ardenti fulmine
Iupiter altitonans: longè autem corrupti sunt boni socij
omnes simul, ipse autem malum lethum subterfugit.
quomodoq; iuit Ogygiam insulam, nymphamq; Calypso,
quæ ipsum detinuit, cupiens maritum esse,
in speluncis concauis, & aluit, & dixit
facturam immortalem & non senescentem dies omnes:
sed huic nunquam animum in pectoribus persuasit.
& quomodo in Phæaces peruenit multa passus,
qui ipsum ex animo Deum tanquam honorauerunt,
& miserunt cum naui dilectam in patriam terram,
æs aurumq; sufficienter uestemq; dantes.
hoc igitur ultimum dixit uerbũ, quãdo ei dulcis somnus
soluens membrorum irruit, soluens curas animi.
rursus autem alia cogitauit dea cæsia Minerua:
quando Vlyssem putabat suo in animo
lecto suæ uxoris delectatum esse ac & somno,
statim ab Oceano aurithronam matutinam
mouit, ut hominib. lumen portaret. surrexit aũt Vlysses
lecto ex molli, uxori autem uerbum mandauit:
O uxor, iam quidem multis satiati sumus certaminibus
ambo:

ἀασάσιν λέκτροιο μαλακοῦ θεσμοῦ ἰκοντο.
αὐτὰρ Τηλέμαχον καὶ βώκολος ἠδὲ συβώτης
παῦσαν ἄρ' ὀρχηθμοῖο πόδας, παῦσαν δ' ἀγελάς·
αὐτοὶ δ' εὐνάζοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
τὼ δ' ἐπεὶ οὖν φιλότητι ἑταρπήτην ἐρατεινῆς,
τερπέσθην μύθοισι πρὸς ἀλλήλους ἀγορεύοντε·
ἡ μὲν ὅσ' ἐν μεγάροισιν ἀνέχθετο δῖα γυναικῶν,
ἀθρήσασ' μνηστῆρας ἐσορῶσ' αἰδοίλον ὁμίλον,
οἳ ἤθεν εἵνεκα πολλὰ βόας καὶ ἴφια μῆλα
ἔσφαζον, πολλὸς δὲ πίθων ἠφύσσετο οἶνος·
αὐτὰρ ὁ δι ογενὴς Ὀδυσεὺς, ὅστε κύδιστ' ἔθηκε
ἀνθρώποις, ὅσά τ' αὐτὸς ὀιζύσας ἐμόγησε,
πάντ' ἔλεγ'. ἡ δ' ἄρα τέρπετ' ἀκούσασ', οὐδέ οἱ ὕπνος
πίπτεν ὑπὲρ βλεφάροισι πάρος καταλέξαι ἅπαντα.
ἤρξατο δ' ὡς πρῶτον Κίκονας δάμασ', αὐτὰρ ἔπειτα
ἷκθ' ὡς λωτοφάγων ἀνδρῶν πίειραν ἀρούρην·
πάντ' ὅσα Κύκλωψ ἔρξε, καὶ ὡς ἀπετίσατο ποινὴν
ἰφθίμων ἑτάρων, οὓς ἄδμητ', οὐδ' ἐλέησεν·
πάντ' ὡς Αἰολον ἵκεθ', ὅ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο,
καὶ πέμπ'. οὐδέ πω ἦεν φίλῳ ὧδε πατρίδ' ἱκέσθαι
ἦλυθ', ἀλλά μιν αὖτις ἀνάρπαξασα θύελλα
πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρεν μεγάλα στενάχοντα.
πάντ' ὡς Τηλέπυλον Λαιστρυγονίην τ' ἀφίκοντο,
οἳ νῆάς τ' ὄλεσαν καὶ δυκνήμιδας ἑταίρους
πάντας· Ὀδυσεὺς δ' οἶος ὑπεκφυγε νηὶ μελαίνῃ,
καὶ Κίρκης κατέλεξε δόλον πολυμηχανίην τε,
πάντ' ὡς εἰσῆλθε δόμον Ἄϊδος εὐρώεντα,
ψυχὴν χρησόμενος Θηβαίου Τειρεσίαο
νηὶ πολυκληῖδι, καὶ εἴσιδε πάντας ἑταίρους,
μητέρα θ' ἥ μιν ἔτικτε τέ ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα.
πάντ' ὡς Σειρήνων ἀδινάων φθόγγον ἄκουσεν.
ὡς τ' ἴκετο πλαγκτὰς πέτρας, δεινήν τε Χάρυβδιν
Σκύλλην θ', ἣν ὀ πώποτ' ἀκήριοι ἄνδρες ἄλυξαν.
πάντ' ὡς Ἠελίοιο βόας κατέπεφνον ἑταῖροι·
πάντ' ὡς νῆα θοὴν ἔβαλε ψολόεντι κεραυνῷ
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης· ἀπὸ δ' ἔφθιθεν ἐσθλοὶ ἑταῖροι
πάντες ὁμῶς, αὐτὸς δὲ κακὰς ὑπὸ κῆρας ἄλυξεν.
ὡς δ' ἵκετ' Ὠγυγίην νῆσον, νύμφην τε Καλυψώ,
ἣ δή μιν κατέρυκε, λιλαιομένη πόσιν εἶναι,
ᾧ ἐν ἀντρεσι γλαφυροῖσι, καὶ ἔτρεφεν, πάντ' ἐφάσκε
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
ἀλλ' οὔ οἱ ποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.
πάντ' ὡς φαίηκας ἀφίκετο πολλὰ μογήσας,
οἳ δή μιν περὶ κῆρι θεὸν ὣς τιμήσαντο,
καὶ πέμψαν σὺν νηὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις ἐδόντά τε δόντε.
ἔνθ' ἄρα δ' Ὀδυσῆϊ ἔπος ἐρατὸν ἔειπε, τόθι οἱ γλυκὺς ὕπνος
λυσιμελὴς ἐπόρουσε, λύων μελεδήματα θυμῷ.
πάντ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ὁππότε δή ῥ' Ὀδυσῆα ἐέλπετο ὃν κατὰ θυμὸν
δύνῃς ἧς ἀλόχου τερπήμεναι ἠδὲ καὶ υἱπνῳ,
αὐτίκ' ἄπ' Ὠκεανοῦ χρυσόθρονον ἠριγένειαν
ὄρσεν, ἵν' ἀνθρώποισι φόως φέρῃ. ὦρτο δ' Ὀδυσεὺς
δύνης ἐκ μαλακῆς, ἀλόχῳ δ' ὧδε μῦθον ἔειπεν,
ὦ γύναι, ἦ δὴ μὲν πολέων κεκορήμεθ' ἀέθλων
ἀμφοτέρω,

ἀμφοτέρω· σὺ μὲν γὰρ ἐμοῦ πολυκηδέα νόσον
κλαίεσκ· οὐ τὰρ ἐμὲ Ζεὺς ἄλγεσι κῆδε θεοὶ ἄλλοι
ἱέμενον περ ἀάσκον ἐμῆς ἀπὸ πατρίδος αἴης.
νῦν δ' ἐπεὶ ἀμφοτέρω πολυήρατον ἱκόμεθ' ὄυδας,
κτήματα μὲν τά μοι δῶκε κομίζεμεν γῶ μεγάροισι·
μῆλα δ' ἅ μοι μνηστῆρες ὑπερφίαλοι κατέκειραν,
πολλὰ μὲν αὐτὸς ἐγὼ λῄσομαι, ἄλλα δ' ἀχαιοὶ
δώσουσ', εἰσόκε πάντας γε πλήσωσιν ἐπαύλους·
ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ πολυλήϊον ἄγρὸν ἔπειμι,
ὀψόμενος πατέρ' ἐσθλόν, ὅ μοι πυκινῶς ἀκάχηται.
σοί δ' ἐμέω τάδ' ὦ τέκνον πινυτῇ περ ἐόσῃ·
αὐτίκα γὰρ φάτις εἶσι φάος ἠελίῳ ἀνιόντι
ἀνδρῶν μνηστήρων, οὓς ἔκτανον γῶ μεγάροισιν·
εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
μήδεα, μηδέ τινα πρότιδοῦσα, μηδ' ἐρέεινε.
ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἐδύσετο τεύχεα καλά·
ὦρσε δὲ Τηλέμαχον καὶ βώκολον ἠδὲ συβώτην,
πάντας δ' ὤτρυν' ἀνώγειν ἀρήϊα χερσὶν ἑλέσθαι.
οἱ δὲ οἱ ἐκ κεφάλης ἐθωρήσσοντο ἧς χαλκῷ,
οἶξαν δὲ θύρας, ἦρχε δὲ σφιν Ὀδυσσεύς.
ἤδη μὲν φάος ἦεν ἐπὶ χθόνα· τοὺς δ' ἄρ' Ἀθήνη
νυκτὶ κατακρύψασα, θοῶς ἦγε πόλη.

ἀνὰ δ' ἴαινε ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ω. ΡΑΨΩΔΙΑΣ ὑποθεσις.

Τὰς τῶν μνηστήρων ψυχὰς Ἑρμῆς εἰς ᾅδου κατάγει· καὶ ἀναγνωρισμὸς Ὀδυσσέως γίνεται πρὸς τὸν ἑαυτοῦ πατέρα Λαέρτην, καὶ παράκλησις τοῖς Ἰθακησίοις γενομένου διὰ τῆς τῶν μνηστήρων ἀναιρέσεως. Ἀλλὰ διαλύεται.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ Η' Ω. ΡΑΨΩΔΙΑ.

Ὡς Ὀδυσσεὺς σὺν πατρὶ καὶ υἱῖ μάχετ' ἀχαιούς.

Ἑρμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ὀρσεκάλεσσε
ἀνδρῶν μνηστήρων· ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χερσὶν
καλὴν χρυσείην, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει
ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει.
τὴν ῥ' ἄγε κινήσας· τὰὶ δ' τρίζουσαι ἕποντο.
ὡς δ' ὅτε νυκτερίδες μυχῷ ἄντρου θεσπεσίοιο
τρίζουσαι ποτέονται, ἐπεὶ κέ τις ἀποπέσῃσιν
ἁρμαθὸς ἐκ πέτρης, αὐτάρ τ' ἀλλήλῃσιν ἔχονται·
ὡς αἱ τετριγυῖαι ἅμ' ἤϊσαν, ἦρχε δ' ἄρα σφιν
Ἑρμείας ἀκάκητα κατ' ὄυδεος ἠερόεντα.
παρὰ δ' ἴσαν Ὠκεανοῖο τε ῥοὰς καὶ Λευκάδα πέτρην,
ἠδὲ παρ' ἠελίοιο πύλας καὶ δῆμον ὀνείρων
ἤϊσαν· αἶψα δ' ἵκοντο κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
ἔνθα τε ναίουσι ψυχαί, εἴδωλα καμόντων.
εὗρον δ' ψυχὴν Πηλεϊάδεω Ἀχιλῆος,
καὶ Πατροκλῆος, καὶ ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
Αἴαντός θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
Πηλεΐωνος δ' ἄλλων μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.
ὡς οἱ μὲν περὶ κεῖνον ὁμίλεον· ἀχνυμένοισι δὲ
ἦλθε δὲ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
ἀχνυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέρατ' ὅσσαι ἅμ' αὐτῷ
οἴκῳ ἐν Αἰγίσθοιο θανόν καὶ πάντμον ἐπέπιθον.

τὴν

ambo: tu quidem hic meum multarum curarum reditum
flens: at me Iupiter doloribus & Dei alij
desiderantem impediuerunt mea à patria terra.
nunc aũt postquã ambo per desideratũ uenimus lectum,
res quæ mihi sunt cura in domibus:
oues autem quas mihi proci superbi consumpserunt,
multas quidem ipse ego prædabor, alias autem Achiui
dabunt, donec omnia impleuerint stabula:
sed equidem in arboro sum agrum uado,
uisurus patrem bonum, qui mihi frequenter dolet. Vlyssis ad patrem.
tibi autem uxor hoc mando prudenti licet:
statim enim fama ibit simul Sole ascendente
uirorum procorum, quos interfeci in domibus:
uade in cœnaculum ascendens cum ancillis mulieribus,
ac sedeto, neq; aliquem aspice, neq; interroga.
dixit, & circum humeros indutus est arma pulchra:
mouit autem Telemachum & Bubulcum & Subulcum,
omnes autem arma iussit bellicosa manibus capere.
hi autem ei non inobedierunt: armati sunt autem ferro,
aperuerũt aũt ianuas, & exiuerũt, præiuit aũt Vlysses.
iam quidem lumen erat in terram: hos autem Minerua
obscuritate coopertos, citò eduxit urbe.

ODYSSEAE HOMERI XXIIII. RHAPSODIAE argumentum.

Procorum animas Mercurius ad inferos deducit: Et recognitio Vlyssis fit ad patrem Laertem. Et turbam Ithacensibus factam ob procorum cædem Minerua impedit.

ODYSSEAE HOMERI Ω. RHAPSODIA.

Omega autem Vlysses cum patre & filio
pugnat Achiuis.

Mercurius autem animas Cyllenius euocauit
uirorum procorum: tenebat autem uirgã in manibus
pulchram, auream, hac hominum oculos mulcet
quorum uult, hos autem rursus & dormientes suscitat.
hac ducebat mouens: illæ autem stridentes sequebantur.
sicut autem quando uespertiliones secessu atri ingentis
stridentes uolant, postquam aliqua excidit
multitudine à petra, interq; se hærent:
sic hæ stridentes simul ibant, præibat autem ipsis Mercurius procorum animas ad inferos deducit.
Mercurius soporator ad latas uias.
apud autem ibant Oceani fluxus & albam petram,
& apud Solis ianuas & populum somniorum
ibant: statim autem peruenerunt in herbosum pratum,
ubi habitant animæ, simulachra laborantium.
inuenerunt autem animam Pelidæ Achillis, Defunctorum animæ.
& Patrocli, & boni Antilochi,
Aiacisq;, qui optimus erat specie q; corpore q;
aliorum Danaorum, post bonum Pelionem.
sic illi quidem circa illum uersabantur: propè autem
iuit postea anima Agamemnonis Atridæ
dolẽs: circum aũt aliæ cõgregatæ sunt quæcũq; cum ipso
domo in Ægisthi mortua erant & fatum obierant.

hunc

Achillis umbra.

hunc prior anima allocuta est Pelionis:
Atride, supra quidē te dicebamus Ioui gaudēti fulmine
uiros heroas dilectum esse diebus omnibus,
quoniam multis ꝙ & fortibus imperabas
populo in Troianorum, ubi passi sumus dolores Achiui.
ergo ne te primum adortura erat
Parca pernitiosa, quam nullus fugit, quicunq; natus est.
utinam fuisses honore functus quo imperabas,
populo in Troianorum mortem & fatum obijsses.
nam tibi sepulchrum quidem fecissent omnes Achiui,
& tuo quoq; filio magnā gloriam conciliasses in futurū:
nunc te miserrima morte fatale erat capi.

idis ani Achilli ius fine

Hunc autem rursus anima allocuta est Atridæ:
beati Pelei fili, Deis similis Achilles,
qui mortuus es in Troia longè Argo, circum autē te alij
interfecti sunt Troianorum & Achiuorum filij optimi,
pugnantes circum te: tu autem in globo pulueris
iacebas magnus, oblitus equitatuum.
nos autem toto die pugnabamus: neq; omnino
cessauissemus à bello, nisi Iupiter turbine sedasset.
at postquam te ad naues portauimus ex bello,
deposuimus in lectis, purgantes corpus pulchrum
aquaq; calida & unguento. multas autem te circum
lacrymas calidas fundebāt Danai, totonderūtq; crines.
mater autem ex mari uenit cum immortalibus marinis,
nuncium audiens: nox autem in mare ruerat
magna. cepit autem tremor omnes Achiuos:
& ruentes iuissent concauas in naues,
nisi uir detinuisset antiquaq; multaq; sciens,
Nestor, cuius & antea optimum apparuit consilium,
qui ipsis bene prudens concionatus est & dixit:
sistite Argiui, ne fugite filij Achiuorum.
mater ex mari hæc cum Deabus marinis
uenit, suo filio mortuo occursura.
Sic dixit. cohibueruntq; timorē magnanimi Achiui.

billis e / juiæ.

circum autem te steterunt filiæ marini senis, (runt.
miserabiliter lugentes, circū a. immortales uestes indue-
musæ autem nouem omnes, alternis uoce pulchra,
lamentabantur. hic nullum illachrymem uidisses
Argiuorum: tale enim mouerat musa stridula.
septem & decem quidem te simul noctes ꝙ & dies
fleuimus immortales ꝙ Dij mortales ꝙ homines:
octaua & decima aūt dedimus igni, multas antē in ipso
oues ingulauimus ualde pingues & nigras boues.
cremebaris autem in uestē deorum & unguento multo,
& melle dulci. multi autem heroes Achiui
armis irruerunt pyram circum ardentis,
pedestres ꝙ equestres ꝙ: multus autem strepitus ortus est.
at postquam te flamma confecit Vulcani,
mane tibi collegimus alba ossa Achilles
uino in puro & unguento. dedit autem mater
auream amphoram: Bacchi autem donum
dicebat esse, opus autem inclyti Vulcani.
in hac tibi iacent alba ossa illustris Achilles,
mixtim autem, Patrocli Menœtiadæ mortui:

τὸν πρότερον ψυχὴ προσεφώνεε Πηλείωνος,
Ἀτρεΐδη, μέρι μέν σε φάμεν Διὶ τερπικεραύνῳ
ἀνδρῶν Ἠδ' ἡρώων φίλον ἔμμεναι ἠμὲ τὰ πάντα,
ὕνεκα πολλοῖσίν τε καὶ ἰφθίμοισιν ἄνασσες
Ἀργείοις· νῦν αὖτε Τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' Ἀχαιοί.
ἦτ' ἄρα καὶ σοὶ μοῖρα πρὸ ἀσκήσεσθαι ἔμελλε
μοῖρ' ὀλοή, τὴν οὔτις ἀλεύσεται, οὐδέ κε μογήσῃ.
ὡς ὄφελες τιμῆς ἀπονήμενος ἧστο ἄνασσες,
Ἀργείοις· νῦν Τρώων θανάτου Ϲ πότμον ἐπέσπες.
τὸν δ' ἠγήσατο τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
ἀλλ' ἐκ καὶ σῷ παιδὶ μέγα κλέος ἄρα' ὀπίσσω
νωΐ δ' ἄρα σ' οἰκτίσω θανάτῳ εἱμάρτο ἀλῶναι.

Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ ποδοτρόνος ἀτρεΐδαο,
ὄλβιε Πηλέος υἱὲ, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
ὃς θανέων μὲν Τροίῃ ἐκὰς Ἄργεος, ἀμφὶ δ' ἄλλοι
κτείνοντο Τρώων καὶ Ἀχαιῶν υἷες ἄριστοι
μαρναμένων περὶ σεῖο· σὺ δ' ἐν δροφάλιγι κονίης
κεῖσο μέγας μεγαλωστί, λελασμένος ἱπποσυνάων·
ἡμεῖς δ' ἠρόπαιον ἦμαρ ἐμαρνάμεθ', οὐδέ κε πάμπαν
παυσάμενοι πολέμοιο, εἰ μὴ Ζεὺς λαίλαπι παῦσεν.
αὐτὰρ ἐπεί σ' ἐπὶ νῆας ἐνείκαμεν ἐκ πολέμοιο,
κάτθεμεν μὲν λεχέεσσι, κυθήραντες χρόα καλὸν
ὕδατί τε λιαρῷ Ϲ ἀλείφατι. πολλὰ δέ σ' ἀμφὶς
δάκρυα θερμὰ χέον δαναοί, κείροντό τε χαίτας.
μήτηρ δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθε σὺν ἀθανάτῃσ' ἁλίῃσιν,
ἀγγελίης ἀΐουσα· βοὴ δ' ἦν πόντον ἀρούρει
θεσπεσίη. τὼ μὲν τρόμος ἔλλαβε πάντας ἀχαιούς·
καὶ νύ κ' ἀναΐξαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας,
εἰ μὴ ἀνὴρ κατέρυκε παλαιά τε πολλά τε εἰδώς,
Νέστωρ, ὅ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
ὅς σφιν ἐῢ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
ἴσχεσθ' Ἀργεῖοι, μὴ φεύγετε κοῦροι Ἀχαιῶν.
μήτηρ δ' ἐξ ἁλὸς ἧλθε σὺν ἀθανάτῃσ' ἁλίῃσιν
ὄρχεται, ὃ παιδὸς τεθνειότος αὐτιόωσα.
Ὡς ἔφατ'. οἱ δ' ἔσχοντο φόβος μεγάθυμοι Ἀχαιοί.
ἀμφὶ δέ σ' ἔστησαν κοῦραι ἁλίοιο γέροντος,
οἴκτρ' ὀλοφυρόμεναι, περὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσαν.
Μοῦσαι δ' ἐννέα πᾶσαι, ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ,
θρῆνεον· οὐκ ἂν ἔπειτα ἰδοίατο ἀδάκρυτόν γ' ἐόντας
Ἀργείους· τοῖον γὰρ ὑπώρορε Μοῦσα λίγεια.
ἑπτακαίδεκα μέν σε ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἦμαρ
κλαίομεν ἀθάνατοί τε θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι· (τῷ
ὀκτωκαιδεκάτῃ δέ Ϲ ἔδομεν πυρί, πολλὰ δ' ἐπ' αὐ- al. δ' ἀμφὶ
μῆλα κατακτάνομεν μέλανα πώεα Ϲ εἰλικας βοῦς.
καίεο δ' ἐν τ' ἐδῆτι θεῶν, καὶ ἀλείφατι πολλῷ,
καὶ μέλιτι γλυκερῷ. πολλοὶ δ' ἥρωες Ἀχαιοὶ
τεύχεσιν ἐρρώσαντο πυρὴν περὶ καιομένοιο,
πεζοί θ' ἱππῆές τε· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
αὐτὰρ ἐπεὶ δή σε φλὸξ ἐδύσατο Ἡφαίστοιο,
ἠῶθεν δή τοι λέγομεν λευκὸν ὀστέ' Ἀχιλλεῦ
οἴνῳ ἐν ἀκράτῳ καὶ ἀλείφατι. δῶκε δὲ μήτηρ
χρύσεον ἀμφιφορῆα· Διωνύσοιο δ' ἔφασκε
ἔμμεναι, ἔργον δὲ περικλυτοῦ Ἡφαίστοιο.
ἐν τῷ τοι κεῖται λευκὸν ὀστέα φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
μίγδα δῆ, Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο θανόντος·

χωρὶς δ', Ἀντιλόχοιο, τὸν ἔξοχα τῖεν ἁπάντων
υἱὸν ἄλλων ἑτάρων μετὰ Πατροκλόν γε θανόντα.
ἀμφ' αὐτοῖσι δ' ἔπειτα μέγαν νὶ ἀμύμονα τύμβον
χεύαμεν ἀργείων ἱερὸς στρατὸς αἰχμητάων
ἀκτῇ ἐπὶ πρωχθέσῃ ἐπὶ πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ,
ὥς κεν τηλεφανὴς ἐκ πόντου φίσι βαίη
τοῖς οἳ νῦν γεγάασι καὶ οἳ μετόπισθεν ἔσονται.
μήτηρ δ' αἰτήσασα θεὸς περικαλλέ' ἄεθλα,
θῆκε μέσῳ ἐν ἀγῶνι ἀριστήεσιν ἀχαιῶν.
ἤδη μὲν πολέων τάφῳ ἀνδρῶν αὐτιβόλησε
ἡρώων, ὅτε κεν πρὸ πατὴρ ἀποφθιμένου βασιλῆος
ζώννυνται τε νέοι καὶ ἐπὶ γυμνοῦνται ἄεθλα·
ἀλλά κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν † θήσαο θυμῷ,
οἷ' ἐπὶ σοὶ κατέθηκε θεὰ περικαλλέ' ἄεθλα
ἀργυρόπεζα Θέτις. μάλα γὰρ φίλος ἦσθα θεοῖσιν.
ὣς σὺ μὲν δὴ καὶ θανὼν ὄνομ' οὐ λέσαι, ἀλλά τοι αἰεὶ
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους κλέος ἐσθλὸν ἔσεται Ἀχιλῆϊ·
αὐτὰρ ἐμοί τί τόδ' ὄφελος ἐπὶ πόλεμον τολυπεύσαι;
ἦ νόσῳ γάρ μοι Ζεὺς μήσατο λυγρὸν ὄλεθρον
Αἰγίσθου τ' ἐπὶ χρσὶ καὶ ὀλομένης ἀλόχοιο.

Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
ἀγχίμολον δ' ἐσῴ ἦλθε διάκτορος Ἀργεϊφόντης,
ψυχὰς μνησόμενος κατάγων Ὀδυσῆϊ δαμέντων.
τὼ δ' ἄρα θαμβήσαντ' ἰθὺς πίον, ὡς ἐσίδοντο.
ἔγνω δ' ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
παῖδα Μελανθῆος ἀγακλυτὸν Ἀμφιμέδοντα·
ξεῖνος γάρ οἱ ἔην, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκία ναίων.
τὸν πρότερος ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαο,
Ἀμφιμέδον, τί ἦ ῥα θάνετ' ἐρεμνὴν ὑπὸ γαῖαν ἔδυτε
πάντες κεκριμένοι νὶ ὁμηλικίην; οὐδέ κεν ἄλλως
κρίνας μῦθον ἔλεξε κατὰ πτόλιν ἄνδρας ἀρίστους.
ἦ ὔμμ' ἐνὶ νήεσι ποσειδάων ἐδάμασσεν,
ὄρσας ἀργαλέους ἀνέμους καὶ κύματα μακρά;
ἦ πρὸ αὐάρσιοι ἄνδρες ἐδῄλησαντ' ἐπὶ χέρσῳ
βοῦς πριταμνομένους ἠδ' οἰῶν πώεα καλά;
ἠὲ πόλι πτόλιος μαχεούμενοι ἠδ' ἐγυναικῶν;
εἰπέ μοι ἱερομύῳ· ξεῖνος δέ τοι δύχομαι εἶναι.
ἦ οὐ μέμνῃ ὅτε κεῖσε κατήλυθον ὑμέτερον δῶ,
στρωτοῖσιν Ὀδυσσῆα σὺν αὐτιθέῳ Μενελάῳ
Ἴλιον εἰς ἅμ' ἕπεσθαι ἐϋσσέλμοισιν ἐπὶ νηῶν;
μῆνι δ' ἀρ' ὅλῳ πάντα πρήσαμεν εὐρέα πόντον,
αὖτε δὴ ἦμιν ἐπιθέντος Ὀδυσσῆος πτολίπορθον.

Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀμφιμέδοντος,
Ἀτρεΐδη κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνον,
μέμνημαι τάδε ταῦτα διοτρεφὲς ὡς ἀγορεύεις·
σοὶ δ' ἐγὼ εὖ μάλα ταῦτα κατὰ κόσμον καταλέξω,
ἠμετέρου θανάτοιο κακὸν τέλος οἷον ἐτύχθη.
μνώμεθ' Ὀδυσσῆος δῖου οἰχομένοιο δάμαρτα·
ἀπὸ δ' ὀδὺ ἀρνεῖτο συγερὸν γάμον, ὄφρ' ἐτέλεσσε,
ἄμῑν φραζομένη θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν.
ἄλλα δόλον τόν δ' ἄλλον νὶ φρεσὶ μερμήριξε·
στησαμένη μέγαν ἰστὸν νὶ μεγάροισιν ὕφαινε
λεπτὸν καὶ πρόμετρον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπε,
κοῦροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θεῖος δίος Ὀδυσσεὺς
μίμνετ' ἐνειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰσόκε φᾶρος
ἐκτελέσω, (μή μοι μεταμώνια νήματ' ὄληται)

separatim a. Antilochi, quẽ eximiè honorabat omnium
aliorum sociorum post Patroclum mortuum.
circum ipsa a. postea magnum & excellens sepulchrum
fudimus Argiuorum sacer exercitus bellicosorum
littore in excelso in lato Hellespontο.
ut longè manifestus ex ponto uiris esset
his qui nunc sunt & qui in futurum erunt.
mater autem oratis dijs perpulchra certamina,
posuit medio in certamine optimis Achiuorum.
iam quidem multorum sepulchro uirorum interfuis
heroum, quando aliquando mortui regis
cinguntur q̃ iuuenes & parant certamina:
sed illa maximè uidens miratus fuisses animo,
qualia de te posuit Dea perpulchra certamina
argentea pedibus Thetis. ualde enim amicus eras Deis.
sic tu q̃dẽ neq; mortuus nomen perdidisti, sed tibi semper
omnes in homines gloria erit bona Achilles:
at mihi quæ hæc utilitas quòd bellum gessi?
in reditu enim mihi Iupiter conflauit malam mortem
Ægisthi à manibus & perditæ uxoris.

Sic hi quidem talia inter se loquebantur:
prope autem ipsos uenit internuncius Argicecator,
animas procorum deducens Vlyssi domitorum.
illi igitur stupefacti recta iuerunt, postquam uiderunt,
cognouit autem anima Agamemnonis Atridæ
filium Melanthij perinclytum Amphimedontem:
hospes enim erat, Ithacæ in ædes habitans.
hunc prior anima allocuta est Atridæ:
Amphimedõ, quid accidit ut tenebrosam terrã ueneritis Agamemnonis anima Amphimedontem alloquitur.
omnes electi & coæui? neq; aliter
discernens elegisset in urbe uiros optimos.
num uos in nauibus Neptunus domuit,
mouens molestos uentos & undas longas?
an ininsti uiri læserunt in terra
bones circa interfectos & ouium greges pulchros?
an pro urbe pugnantes & mulieribus?
dic mihi interroganti: hospitem autem tibi me dico esse,
an non recordaris quando illuc ueni in uestram domum,
incitaturus Vlyssem cum diuo Menelao
Ilium ad simul sequi bene transtratis in nauibus?
mense autem toto omnem transiuimus latum pontum,
festinanter persuasο Vlysse urbium populatore.

Hunc aũt rursus anima allocuta est Amphimedontis:
Atrides optime rex uirorum Agamemnon,
memini hæc omnia à Ioue nutrite sicut dicis: Amphimedontis anima Atridæ omnia ordine narrat.
tibi autem ego bene prorsus omnia & uerè narrabo,
nostræ mortis malum finem qualis factus sit.
ambiebamus Vlyssis diu absentis uxorem:
hæc neq; negabat odiosas nuptias, neq; perficiebat,
nobis machinans mortem & parcam nigram.
sed dolum hunc alium in mentibus cogitauit:
statuens magnam telam in domibus texebat
tenuem & rotundam: statim autem nobis dixit:
iuuenes mei proci, quoniã mortuus est diuinus Vlysses,
manete festinantes meas nuptias, donec uestem
perficiam, (ne mihi nana fila pereant)

Laerti heroi ſepulchralem, in quando ipſum
Parca pernicioſa ſuſtulerit longè dormientis mortis:
ne aliqua in populo Græcarum culpet,
ſi ſine neſte iacebit qui multa poſſederit.

Sic dixit: nobis autẽ perſuaſus eſt animus ſuperbus.
tunc diurna quidem texebat magnam telam,
noctibus autem diſſoluebat, lampadibus appoſitis.
ſic triennio latuit dolo, & perſuaſit Achiuis.
ſed quando quartus uenit annus, & uenerunt tempora,
menſibus deficientibus, multiq́ dies præterierunt,
tunc aliqua dixit mulierum quæ manifeſtè ſciebat,
& hanc diſſoluentem inuenimus illuſtrem telam,
ſic hanc perfecit & non uolens, per uim.
beneq́ quæ neſtem oſtendit, texta magna tela,
lota, ſoli ſimili uel lunæ.
tunc Vlyſſem mala aliunde duxit fortuna
agri in extremitate, ubi domos habitabat ſubulcus.
illic uenit dilectus filius Vlyſſis diuini,
ex Pylo arenoſa reuerſus cum naui nigra.
hi autem procis mortem malam parantes,
ueñerunt ad urbem ualde inclytam: & Vlyſſes
poſterior, at Telemachus antè præceſſit.
hunc a. ſubulcus duxit mala corpore neſtimẽta habentẽ,
pauperi triſti ſimilem & ſeni,
innitentem: malas a. circum corpus neſtes indutus erat,
neq́ aliquis noſtrûm potuit cognoſcere hunc eſſe,
repentè apparentem, neq́ qui maiores natu erant:
ſed uerbis malis inceſſimus & percuſſionibus.
at hic quidem diu toleruit in ædibus ſuis
percuſſus & iniuria affectus, toleranti animo:
ſed quando iam ipſum ſuſcitauit Iouis mens Ægiochi,
cum quidem Telemacho perpulchra arma ſublata,
in thalamum depoſuit, & clauſit ſeras:
at hic ſuam uxorem multis aſtutijs iuſſit
arcum procis ponere albumq́ ferrum,
nobis infortunatis certamina & cædis principium.
neq́ aliquis noſtrûm potuit fortis arcus
nervum tendere, longeq́ aberamus:
ſed quando in manus peruenit Vlyſſis magnus arcus,
tunc nos quidem omnes increpabamus uerbis
arcum non dari, neq́ ſi ualde multa diceret:
Telemachus autem ei ſolus incitans iuſſit.
at ipſe cepit manu perpatiens diuus Vlyſſes,
facilè autem tendit arcum, perq́ miſit ferrum.
ſtetit aũt in pauimẽtum ienis, ueloceſq́ effudit ſagittas,
graniter circumſpiciens: percuſſit aũt Antinoum regem.
at poſtea aliis immiſit tela lethifera,
contra collineans: hi autem ſimul denſi cadebant.
cognitum a. erat quòd aliquis ipſis Deorũ adiutor eſſet.
ſtatim n. in ædibus ſequẽtes fortitudine ipſorũ (fœdus,
interficiebãt promiſcuè: illorũ aũt gemitus excitabatur
capitibus percuſſis, pauimentũ a. omne ſanguine fluebat.
ſic nos Agamemnon perijmus, quorum adhuc nunc
corpora neglecta iacent in domibus Vlyſſis.
nondum enim ſciunt amici in domibus cuiuſq́,
quinabluto nigro ſanguine ex uulneribus,

deponen-

Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, ἦ εἰς ὅτε κεν μιν
μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανυπλεγὲς θανάτοιο·
μή τις μοι κατὰ δῆμον ἀχαιϊάδ' ὤων νεμεσήσῃ,
αἴκεν ἄτερ κτεάτων κεῖται πολλὰ κτεατίσσας.
Ὡς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπιπτύσσετο θυμὸς ἀγλαΐωρος.
φῶθά κεν ἡματίην μὲν ὑφαίνεσκεν μέγαν ἱστόν,
νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπὶ λύχνοισι δαΐδας πιθήσας.
ὣς τρίετες μὲν ἔληθε δόλῳ, καὶ ἔπειθεν Ἀχαιούς·
ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
μηνῶν φθινόντων, πολλοὶ δ' ἤματα πλήθοντο,
καὶ τότε δή τις ἔειπε γυναικῶν ἣ σάφα ᾔδη,
καὶ τόν γ' ἀλλύουσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἱστόν,
ὡς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε μὲν οὐκ ἐθέλουσ', ὑπ' ἀνάγκης.
εὖθ' ἣ φᾶρος ἔδειξεν, ὑφήνασα μέγαν ἱστόν,
πλύνασ', ἠελίῳ φαεσίγνιον ἠὲ σελήνῃ.
καὶ τότε δή ῥ' Ὀδυσῆα κακὸς πόθεν ἤγαγε δαίμων
ἀγρὸν ἐπ' ἔσχατιήν, ὅθι δώματα ναῖε συβώτης.
ἐς δ' ἦλθεν φίλος υἱὸς Ὀδυσῆος θείοιο,
ἐκ Πύλου ἠμαθόεντος ἰὼν σὺν νηῒ μελαίνῃ.
τὼ ἤ μνηστῆρσιν θάνατον κακὸν ἀρτύναντε,
ἵκοντο πρὸς ἄστυ περικλυτόν· ἤτοι Ὀδυσεύς,
ὕστερος, αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἧγεμόνευε.
τὸν δ' συβώτης ἦγε κακὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα,
πτωχῷ λυγαίῳ φαίνοντι, πόδας τ' ἐγέροντι,
σκηπτόμενον· τὰ δ' ἦν ῥυπόεντα περὶ χροῒ εἵματα ἕστο,
δόξε τις ἡμέων δμώων γνώναι τὸν ἐόντα,
ὀξέες τινὲς πρόφαων, ὀδόντες δ' οἱ πρόγρι ἔσαν·
ἀλλ' ἐπέσιν τε κακοῖσιν ἐΐπτομεν ἠδὲ βολῇσιν.
αὐτὰρ ὁ τέως μὲν ἐτόλμα ἐνὶ μεγάροισιν ἑοῖσι
βαλλόμενος καὶ λώϊα, τετληότι θυμῷ·
ἀλλ' ὅτε δὴ μιν ἔγειρε Διὸς νόος αἰγιόχοιο,
σὺν μὲν Τηλεμάχῳ πόρικαλλέα τεύχε' ἀείρας,
ἂν θάλαμον κατέθηκε, καὶ ἐκλήϊσσεν ὀχῆας·
αὐτὰρ ὃ ἦν ἄλοχον πολυκερδέα μῦθον ἐνῖσπε
τόξον μνηστῆρσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον,
ἦμεν ἀνομόροισιν ἀέθλια καὶ φόνου ἀρχήν.
ἀλλ' ὅτε δὴ μείων δώσειν κρατερὸς βιὸς
νευρῇσι φωτανύσαι, πλόον δ' ὧδ' ἀνύειν ἅμα·
ἀλλ' ὅτε χεῖρας ἵκανεν Ὀδυσῆος μέγα τόξον,
ἔνθ' ἡμεῖς μὲν πάντες ὁμοκλέομεν ἐπέεσσι
τόξον μὴ δόμεναι μηδ' εἰ μάλα πολλ' ἀγορεύοι·
Τηλέμαχος δ' ἐμὶν οἷος ἐπότρυνε μετελθέμεν.
αὐτὰρ ὁ δεξάμενος χερὶ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
ῥεῖα δίως δ' ἐτάνυσσε βιόν, διὰ δ' ἧκε σιδήρου.
στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, ταχίας δ' ἐκχύδην ὀϊστούς,
δεινὸν παπταίνων· βάλε δ' Ἀντινόοιο ἄνακτα.
αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοισι φέρεν βέλεα σοβόωντα,
ἄντα τιτυσκόμενος· τοὶ δ' ἀγχίσποροι ἔπιπτον.
γνωτὸν δ' ἦν ὅ τις σφι θεῶν ὧδ' ἀρήξειεν ἄνωγεν.
αὐτίκα γὰρ κατὰ δώματ' ὤρνυτο δαίμονες ἀνδρῶν
κτείνων· ἀμφὶ δὲ πάντα δόμον στονόεντα πέλασσε
κράτων τυπτομένων, δάπτεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦε.
ὣς ἡμεῖς Ἀγαμέμνονα ἀπωλόμεθ', ὄφρ' ἔτι καὶ νῦν (φω.
σώματ' ἀκήδεια κεῖται ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσῆος.
οὐ γάρ πω ἴσασι φίλοι κατὰ δῶμαθ' ἑκάστου,
οἵ κ' ἀπονίψαντες μελανος βρότον ἐξ ὠτειλέων,

καὶ θέμι-

κατθέμενοι γοάοιεν· ὁ γὰρ μέρας ὅδε θανόντων.
Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαο,
ὄλβιε Λαέρταο πάϊ πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἦ ἄρα σοὶ μεγάλῃ ἀρετῇ ἐκτήσω ἄκοιτιν.
ὡς ἀγαθαὶ φρένες ἦσαν ἀμύμονι Πηνελοπείῃ,
κούρῃ Ἰκαρίου, ὡς εὖ μέμνητ' Ὀδυσῆος,
ἀνδρὸς κεδνοῖο. τῷ οἱ κλέος ὄπποτ' ὀλεῖται
ἥς ἀρετῆς· τεύξουσι δ' ὦιδὴν ἀοιδοῖσιν ἀθανάτοισι χαρίεσσαν ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ.
οὐχ ὡς Τυνδαρίδεω κούρη κακὰ μήσατο ἔργα,
al. Ἀτρεΐδαι κτείνασα πόσιν· στυγερὴ τ' ἀοιδὴ
ἔσσετ' ἐπ' ἀνθρώπους, χαλεπὴν δέ τε φῆμιν ὀπάσσει
θηλυτέρῃσι γυναιξί, καὶ ἥ κ' ἀγαθὴ περ ἔησιν.
Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
ἑσταότ' εἰν Ἀΐδαο δόμοις ἠχῆεν κεύθεσι γαίης.
οἱ δ' ἐπεὶ ἐκ πολίος κατέβαν, τάχα δ' ἀγρὸν ἵκοντο
καλὸν Λαέρταο τετυγμένον, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς
Λαέρτης κτεάτισσεν, ἐπεὶ μάλα πολλ' ἐμόγησεν·
ἔνθά οἱ οἶκος ἔην, περὶ δὲ κλίσιον θέεν αὐτοῦ,
ἔνθ' ἔσθ' ἑστιόωντο καὶ ἴζανον ἠδὲ ἴαυον
δμῶες ἀναγκαῖοι, τοί οἱ φίλα ἔργα ἔεργον·
ἔνδον δ' ἦμεν Σικελὴ γρηὺς πέλεν, ἥ ῥα γέροντα
ἔνδυκέως κομέεσκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος·
ἔνθ' Ὀδυσεὺς δμῴοισι καὶ υἱέϊ μῦθον ἔειπεν,
ὑμεῖς μὲν νῦν ἔλθετ' ἐϋκτίμενον πτολίεθρον·
δὴ ἔπειτα σύεσσιν ἱερεύσατε δόρπα τέλειον.
αὐτὰρ ἐγὼ πατρὸς πειρήσομαι ἠμετέροιο,
αἴ κ' ἐμὲ ὦπτ' γνοίη καὶ φράσεται ὀφθαλμοῖσιν,
ἦε κεν ἀγνοίησι, πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἐόντα.
Ὡς εἰπὼν δμῴοισιν ἀρήια τεύχε' ἔδωκεν.
οἱ μὲν ἔπειθ' ἅμα δόμονδε θοῶς κίον· αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
ἄσσον ἴεν πολυκάρπου ἀλωῆς πειρητίζων·
οὐδ' εὗρεν Δολίον μέγαν ὀρχατον ἐσκατιόωντα,
οὐδέ τινα δμώων, οὐδ' υἱέων· ἀλλ' ἄρα τοίγε
αἱμασιὰς λέξοντες, ἀλωῆς ἔμμεναι ἕρκος,
ᾤχοντ'· αὐτὰρ ὁ τοῖσι γέρων ὁδὸν ἡγεμόνευεν.
τὸν δ' οἷον πατέρ' εὗρεν ἐϋκτιμένῃ ἐν ἀλωῇ,
λισσόμενον φυτόν. ῥυπόωντα δ' ἔσο χιτῶνα,
ῥαπτὸν, ἀεικέλιον· περὶ δ' κνήμησι βοείας
κνημῖδας ῥαπτὰς δέδεο, γραπτὺς ἀλεείνων·
χειρίδας τ' ἀμφὶ χερσί, βάτων ἕνεκ'· αὐτὰρ ὑπ' ὀρθὴν
αἰγείην κυνέην κεφαλῇ ἔχε, πῆμα θαλύσσων.
τὸν δ' ὡς οὖν ἴδε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
γήραϊ τειρόμενον, μέγα δ' ἔφρεσι πῆμα θαλύσσων ἔχοντα,
στὰς ἄρ' ὑπὸ βλωθρὴν ὄγχνην κατὰ δάκρυον εἶβε.
μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
κῦσαι καὶ προσφῶσαι ἑὸν πατέρ', ἦδὲ ἕκαστα
εἰπεῖν, ὡς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ὀν πατρίδα γαῖαν·
ἦ πρῶτ' ἀνερέοιτο, ἕκαστά τε πειρήσαιτο.
ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
πρῶτον κερτομίοις ἐπέεσσι πειρήσαντα
τὰ φρονέων ἰθὺς κίεν αὐτῇ δίῃ· Ὀδυσσεύς.
al. ἀντ' ἴχνι ἄνδρι ὁ μὲν τ' κατέχων πεφαλῇ, φυτὸν ἀμφελάχαινε·
τὸν δ' πρόσθε θεοπροπέων φάτο μῦθον ἔπος,
ὦ γέρον, οὐκ ἀδαημονίη σ' ἔχει ἀμφιπολεύειν
ὄρχατον

deponentes lugerent. hic enim honor est mortuorum.
Hunc autem rursus anima allocuta est Atridæ:
beate Laerte fili prudens Vlysses,
nimirum cum magna uirtute possedisti uxorem.
ut bonæ mentes erant bonæ Penelopæ,
filiæ Icarij, ut bene recordata est Vlyssis,
uiri genialis. ideo ei gloria nunquam peribit
suæ uirtutis: facient autem terrestribus cantilenam
immortales uenustam prudenti Penelopæ.
non sic Tyndari filia mala consultauit opera,
genialem interficiens maritum: odiosa autem cantilena
erit in homines: difficilem autem famam præbuit
fœmineis mulieribus, & quæ benefica erit.
Sic hi quidem talia inuicem loquebantur,
stantes in Ditis domibus sub obscuritatibus terræ.
illi a. postquã ex ciuitate iuerũt, citò in agrũ peruenerũt Vlyssis
pulchrum Laertis factum, quem quondam ipse patris
Laertes comparauit, postquam ualde multum laborauit: tenuit.
illic ei domus erat, circumstante mansione undiq,
in qua comedebant & sedebant & dormiebant
famuli necessarij, qui ei amica operabantur:
in autem mulier Sicula anus erat, quæ senem
diligenter curabat in agro longè ab urbe:
tunc Vlysses pastoribus & filio sermonem dixit:
uos quidem nunc ite bene ædificatum oppidum:
cœnam a. statim porcorum sacrificate quicunq optimus,
at ego patrem tentabo nostrum,
si me agnoscat & animaduertat oculis,
an ignoret, multo tempore absentem.
Sic locutus, seruis bellicosa arma dedit.
hi quidem postea domum uelociter iuerunt: at Vlysses
propius iuit multum fructibus uiridarium tentaturus:
neq inuenit Dolium magnum uiridarij in descendens,
neq aliquem seruorum, neq filiorum: sed hi
sepes collecturi, quæ uiridarij essent septum,
abierant: at eis senex uiam præibat.
solum autem patrem inuenit benefacto in uiridario,
purgãtem plantam. sordidam aũt indutus erat tunicam,
pannosam, fœdam: circum autem tibias bubulas
ocreas pannosas ligauerat, lacerationes euitans:
digitaliaq in manibus, ruborum gratia: at desuper
caprinum pileum capite habebat, dolorem augens.
hunc autem postquam agnouit perpatiens diuus Vlysses
senectute consumptũ, magnũ a. memb. dolorẽ habẽtem,
stans sub alto pyro lacrymam effudit.
cogitabat autem postea in mente & in animo,
oscultari & amplecti suum patrem, & singula
dicere, quomodo uenisset et peruenisset in patriã terram:
an prius interroget, singulaq tentet.
sic autem ei cogitanti uisum est melius esse,
primum obiurgatorijs uerbis tentare.
hæc cogitans rectà iuit ad eum diuus Vlysses:
& ille quidem demisso capite, stirpem circum fodiebat:
hunc autem astans allocutus est illustris Vlysses:
O senex, non imperitia te tenet gubernare

uiridarium

uiridarium: sed bene tibi cura habet, neq; omnino
non planta, non ficus, non uitis, non quidem oliua,
non pyrus, non sulcus sine cura in horto.
aliud aũt tibi dicam, tu autem non iram impone animo;
ipsum te non bona cura tenet, sed simul senectutem
molestã habes, squalesq; malè, & indecenter indutus es.
non quidem pigritiæ dominus gratia te curat,
neq; te seruili decet uideri
forma & magnitudine: regi enim uiro similis es.
tali autem similis es, postquam lotus est comedisq;
dormit molliter. hic enim mos est senum.
sed age mihi hoc dic & uerè narra,
cuius seruus es uirorum? cuius autem hortum gubernas?
& mihi hoc dic uerè, ut bene sciam,
si uerè Ithacam hanc ueni, sicut mihi dixit
hic uir nunc obuiam factus huc uenienti,
non satis prudens: quoniã non ausus est singula
dicere, & audire meum uerbum, sicut interrogabam
de amico meo, sicubi uiuit & est,
an iam mortuus est, & in ditis domibus.
nam tibi dicam, tu autem intellige, & me audi:
uirum aliquando hospitio excepi dilecta in patria terra,
nostram domum uenientẽ: & nondũ aliquis homo alius
hospitũ peregrinorum amicorũ meam uenerat domum.
dicebat autem ex Ithaca genus esse, & dicebat
Laertem Arcisiadem patrem esse suum.
hunc quidem ego ad domum ducẽs bene hospitio excepi
peramanter tractans, multis in domo entibus,
& ei dona præbui hospitalia qualia decebat:
auri quidem ei dedi benefacti septem talenta,
dedi autem ei pateram totam argenteam floridam,
duodecim autem simplices uestes, totq; tapetas,
tot autem pallia pulchra, tot autem insuper interulas:
separatim autem rursus mulieres eximias opera scientes
quatuor speciosas, quas uoluit ipse eligere.
Huit autẽ respondit postea pater lacrymas fundens:
hospes, equidem terram perueniſti quam interrogas,
iniurij autem ipsam & iniusti uiri habent.
dona autem uana hæc donasti multa præbens.
si enim ipsum uiuum inuenisses Ithacæ in populo,
equidem te bene donis remuneratus dimisisset,
& hospitalitate bona. hoc enim ius est, quicũq; cæperit.
sed age mihi hoc dic & uerè narra.
quotus iam annus est quando excepisti illum
tuum amicum infelicem, meum filium? siquidem esset:
infortunatum, quem longè ab amicis & patria terra,
uel in ponto comederunt pisces, uel in terra
ferus & auibus laniamentũ factus est: neq; ipsum mater
flenit cooperiens, paterq; qui ipsum genuimus:
neq; uxor multum dotata prudens Penelope
plorauit in lectis dilectum maritum, sicut decet,
oculos claudens. hic enim est honos mortuorum.
& mihi hoc dic uerè, ut bene sciam,
quis, unde es uirorum? ubi tibi urbs & parentes?
ubi autem nauis stetit uelox, quæ te duxit huc,

ὀρχατον· ἀλλ' εὖ τοι κομιδὴ ἔχει, οὐδέ τι πάμπαν
ὀ φυτόν, ὀ συκῆ, οὐκ ἄμπελος, ὀ μὴν ἐλαίη,
οὐκ ὀγχνη, ὀ πρασιὴ τοι ἄνθι κομιδῆς κατὰ κῆπον.
ἄλλο δ' ἐ τοι ἐρέω, σὺ δ' μὴ χόλον ἔνθεο θυμῷ·
αὐτόν σ' ἀγαθὴ κομιδὴ ἔχει, ἀλλ' ἅμα γῆρας
λυγρὸν ἔχεις, αὐχμεῖς τε κακῶς, καὶ ἀεικέα ἕσσαι.
οὐ μὲν ἀδρηίης γε ἄναξ ἕνεκ' ὄ σε κομίζει,
οὐδέ τι τοι δούλειον ὦπρέπει εἰσορόασθαι
εἶδος καὶ μέγεθος· βασιλῆϊ γὰρ αὖθι ἐοικας.
τοιόνδε δὴ ἔοικας, ἐπεὶ λόσαιτο φάγοι τε,
εὖδέμεναι μαλακῶς. ἦ γὰρ δίκη ὧδε γερόντων·
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
τεῦ δμῶες ἔσαν αὖθι; τεῦ δ' ὄρχαθον ἀμφιπολεύ-
καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ, (εις;
εἰ ἐτεόν γ' Ἰθάκην τήνδ' ἱκόμεθ', ὥς μοι ἔειπεν
ὅττος αὐτὴρ νῦν δὴ ξυμβλήμενος γύθάδε' ἰόντι,
ὅτι μάλ' ἀρτίφρων· ἐπεὶ οὐ τόλμησεν ἔπασσε
εἰπεῖν, οὐδ' ἐπακοῦσαι ἐμοὺ ἔπος, ὡς ἐρέεινον
ἀμφὶ ξείνῳ ἐμῷ, εἴπερ ζώει τε καὶ ὄδι,
ἢ ἤδη τέθνηκε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν.
ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δ' σαώφρονι θυμῷ ἄκουσον·
ἄνδρά ποτ' ὀξείνισα φίλην ἐνὶ πατρίδι γαίῃ,
ἠμὲν ὅσ' ἐλθόντα· τὸν ἄπωθεν βροτὸς ἄλλος
ξείνων τηλεδαπῶν φιλέων ἐμὸν ἵκετο δῶμα.
δὴ γὰρ δὴ ὄζε Ἰθάκης γρύος ἔμμεναι, αὐτὰρ ἔφασκε
Λαέρτεω Ἀρκεισιάδεω πατρὸς ἔμμεναι αὐτῷ.
τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δῶμα ἄγων εὖ ὄξείνισα
δὴ ἔνεικεν φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων,
καί οἱ δῶρα πόνου ξεινήϊα οἷα ἐώκει·
χρυσὸν μὲν οἱ δῶκα δυωδεκάτης ἐπὶ τάλαντα,
δῶκα δέ οἱ κρητῆρα πανάργυρον ἀνθεμόεντα,
δώδεκα δ' ἁπλοΐδας χλαίνας, τόσσους τ' ὀπάσσας,
τόσσα τ' φάρεα καλὰ, τόσσους δ' ὑδὲ τοῖσι χιτῶνας·
χωρὶς δ' αὖτε γυναῖκας ἀμύμονας ὄρ' ἐδίηας
τέσσαρας εἰδαλίμας, ἃς ἤθελεν αὐτὸς ἑλέσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πατὴρ κατὰ δάκρυον ἕεῖξεν, ἤτοι μὲν γαῖαν ἱκάνεις ἣν ἐρ ἐρεις, (θων;
ὑβρισαὶ δ' αὐτὴν ἀτάσθαλοι ἄνδρες ἔχουσι.
δῶρα δ' ἔτωσια ταῦτα χαρίζεο μυρί' ὀπάζων.
εἰ γάρ μιν ζωὸν τ γε κίχεις Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ, al. γ' ἱκάνεις
ζωὸν κ' σ' εὖ δ' ὤρουσεν ἀμειψάμενος ἀπέπεμψε,
καὶ ξυνίει ἀγαθῶ. ἦ γὰρ θέμις, ὅστις ὑπάρξῃ.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
πόσον δή ἐτος ὅδε ὅτε ξείνισας ἐκεῖνον
σὸν ξεῖνον δύστηνον, ἐμὸν πάϊδ'; εἴ ποτ' ἔην γε
δύσμορον, ὃν δὴ πολὺ φίλων καὶ πατρίδος ἄπης,
ἦ ῥα γ' ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ἢ ὅγε χέρσῳ
θηρσὶ καὶ οἰωνοῖσιν ἕλωρ γέγονε· δὲ μήτηρ
κλαῦσε πολυδακρυτὸν, πατήρ δ', οἵ μιν τεκόμεσθα·
δ' ἄλοχος πολύδωρος ἐκέφρων Πηνελόπεια
κώκυσ' γ' λεχέεσσι φίλον πόσιν, ὡς ἐπέοικεν,
ὀφθαλμὼς καθελοῦσα. τὸ γάρ, γέρας ὅς θανόντων.
καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
τίς, πόθεν ἐσσὶ ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
ποῦ δὲ νηῦς ἔσχε θοὴ, ἣ σ' ἤγαγε δεῦρο,

αὐτὶ δ' ἐρεῦ δ' ἐπάρους; ἢ ἔμπορος ἐλήλυθας
νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, οἱ δ' ἐκβήσαντες ἔβησαν; (σεύς,

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεύς· τοι γάρ ἐγώ τοι πάντα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.
εἰμὶ γὰρ ἐξ Ἀλύβαντος, ὅθι κλυτὰ δώματα ναίω,
υἱὸς Ἀφείδαντος Πολυπημονίδαο ἄνακτος.
αὐτάρ ἐμοί γ' ὄνομ' ἐστὶν Ἐπήριτος· ἀλλά με δαίμων
πλάγξ' ἀπὸ Σικανίης δεῦρ' ἐλθέμεν οὐκ ἐθέλοντα·
νηῦς δέ μοι ἔστηκεν ἐπ' ἀγρῷ νόσφι πόληος.
αὐτὰρ Ὀδυσσῆι τόδε δὴ φίλον ἔπλετο δῶμα
ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβην, καὶ ἐμοῖς ἀπελήλυθε πάτρης,
δύσμορος· ἦ τοι οἰωνοὶ ἔσαν ὄρνιθες ἰόντι
δεξιοί, οἷς χαίρων μὲν ἐγὼν ἀπέπεμπον ἰόντα,
χαῖρε δ' ἐκεῖνος ἰών· θυμὸς δ' ἔτι νῶϊν ἐώλπει
μίξεσθαι ξείνιά, δὴ δ' ἀγλαὰ δῶρα δώσειν.

Ὡς φάτο, τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα.
ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἑλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν
χεύατο κὰκ κεφαλῆς πολιῆς, ἀδινὸν δὲ σγαχίζων.
τοῦ δ' ὠρίνθη θυμός, ἀνὰ ῥῖνας δὲ οἱ ἦδη
δριμὺ μάλ' ἔρρεε πατρὸς ἐσορόωντι φίλοιο.
κύσε δ' ἐμὶν πρόφρων ἠδὲ μέλανας, ἠδὲ πρόσωδε,
κεῖνος μέν τοι ὅδ' αὐτὸς ἐγώ, πάτερ, οὗ σὺ μεθάλλᾳς,
ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ὀν πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἴαχε κλαυθμοῖο γόοιό τε δ' ἀκρυόεντος·
ἐκ γάρ τοι ἐρέω· (μάλα δὴ χρὴ ἀσφαδανάν περ ἔμπης)
μνηστῆρας κατέπεφνον ἐν ἡμετέροισι δόμοισι,
λώβην τιννύμενον θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.

Τὸν δ' αὖ Λαέρτης ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
εἰ μὲν δὴ Ὀδυσεύς γε ἐμὸς πάϊς ἐνθάδ' ἱκάνεις,
σήμάτ τοι νῦν εἰπὲ ἀριφραδέως, ὄφρα πεπίθω.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
σεὺς· ἦλιν μὲν πρῶτον τλῶθι φράσαι ὀφθαλμοῖσι (σεύς,
τλῶ ἐν Παρνησῷ μ' ἔλασεν σῦς λευκῷ ὀδόντι
οἰχόμενον· σὺ δέ με προΐεις καὶ ποτνία μήτηρ
δῶ πατρὸς Αὐτόλυκον μετὰ φίλον, ὄφρ' αὖ ἐλεύσομαι
δῶρα τά οἱ δόμεναι μοι ὑπέσχετο κῆ κατανεῦσαι.
εἰ δ' ἄγε τοι καὶ ὀλῶ δέρε ἐντιμίην κατ' ἀλωήν
εἶπω ἃ μοι πρὸτ' ἔδωκας, ἐγὼ δ' ἤτεόν σε ἕκαστα,
παῖδος ἐὼν κατὰ κῆπον ἰὼν ἀστόμενος· δὴ δ' αὖτ'
ἐνθάδε μέλλομεν, σὺ δ' ὀνόμασας καὶ ἔφασθ' ἕκαστα.
ὄγχνας μοι δῶκας τρεισκαίδεκα, τοὶ δέκα μηλέας,
συκέας τεσσαράκοντ'· ὄρχους δέ μοι ὧδ' ὀνόμηνας
δώσειν πεντήκοντα, ὅσα τερύγιον ἦν ἕκαστον
ἦλιθ'· ἔνθα δ' αὖ σαφυλαὶ πᾶσαι ἔασιν,
ὁππότε δὴ Διὸς ὧραι ἐπιβρίσειαν ὕπερθεν.

Ὡς φάτο, τοῦ δ' αὖτ' λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
σήματ' ἀναγνόντος τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσ-
σεύς· ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεε· τὸν δὲ προτὶ οἷ (σεύς,
ἕλκε ἀποψύχοντα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἄμπνυτο, καὶ ἂν φρεσὶ θυμὸς ἀγέρθη,
δεξάμενος μύθοισιν ἀμειβόμενον προσέειπε,

Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥα ἔτ' ἐστὲ θεοὶ κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον,
εἰ ἐτεὸν μνηστῆρες ὑπερφιάλως ἀπάσαντο
νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα μή πάχα πάντες
ἐνθάδε ἐπέλθωσιν Ἰθακήσιοι, ἀγγελίας δὲ
πάντη

divinosq; socios? an mercator ueniſti
naui in aliena, illi autem te expoſito diſceſſerunt?

Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſ.
tibi equidem omnia prorſus uerè narrabo.
ſum enim ex Alybante, ubi inclytas domos habito,
filius Aphidantis Polypemonidæ regis.
at mihi nomen eſt Eperitus: ſed me fortuna
errare fecit à Sicania huc uenire nolentem:
nauis autem mihi illa ſtat in agro longè ab urbe.
at Vlyſſi hic iam quintus annus eſt
ex quo illinc init, & à mea diſceſſit patria,
infelix: certè ei bonæ erant aues eunti
dextræ, quibus gaudens quidem ego dimiſi illum,
gaudebat ille iens: animus autem nobis adhuc ſperabat
miſcendos hoſpitalitate, & ſplendida dona daturos.

Sic dixit. hunc autē doloris nebula cooperuit nigra.
ambabus autem manibus capiens puluerem ardentem
fudit in caput canum, grauiter ſuſpirans.
illius autem motus eſt animus, pernares autem ei iam
acer ſpiritus prorupit, dilectum patrem inſpicienti.
oſculatus eſt a. ipſum amplectens ſaliās, et allocutus eſt:
ille quidem hic ipſe ego, pater, quem tu inquiris, Vlyſſes
ueni uigeſimo anno in patriam terram. proiſe
ſed abſtine fletu luctuq; lacrymoſo. patri.
etenim tibi dicam: (ualde autem oportet feſtinare tamē)
procos interfeci in noſtris domibus,
nocumentum ulciſcens dirum & mala opera.

Huic autem rurſus Laertes reſpondit, dixitq;:
ſi quidem Vlyſſes meus filius huc ueniſti,
ſignum aliquod mihi nūc dic manifeſtū, ut perſuadear.

Hunc aūt reſpondens allocutus eſt prudens Vlyſſes:
cicatricem quidem primum hanc animaduerte oculis
quam in Parnaſo mihi inflixit ſus albo dente
cūm iuiſſem: tu autem me miſeras & honoranda mater
ad patrem Autolycum matris dilectum, ut caperem
dona quæ huc profectus mihi promiſerat & annuerat.
eia age tibi & arbores bene culto in uiridario (gulas,
dicā quas mihi aliquando dediſti, ego a. petebā à te fin
puer in horto ſequens: per aūtem ipſas puer.
ibamus; tu autem nominaſti & dixiſti ſingulas.
piros mihi dediſti tredecim, & decem malos,
ficos quadraginta: ſulcos autem mihi ſic nominaſti
daturum quinquaginta, frugifer autem quiſq;
erat: illic unæ omnigenæ ſunt,
quando iam Iouis tempora incumbunt deſuper.

Sic dixit. illius a. ibi ſoluta ſunt genua et dilectū cor,
ſigna recognoſcentis quæ ei certa dixerat Vlyſſes.
circum aūt filium dilectum iecit brachia: eum autē adſu
cepit exanimatum pertolerans diuus Vlyſſes. (tus eſt,
at poſtquā reſpirauit, & in præcordia animus congrega
iterum uerbis reſpondens allocutus eſt:

Iupiter pater, certè adhuc eſtis dei i magno Olympo,
ſi uerè proci improbam procacitatem luerunt.
nunc autem grauiter timeo in mente ne citò omnes
huc irruant Ithacenſes, nuncios autem

omnino

omnino immittant Cephallenorum ciuitatibus.

Hunc aũt respondens allocutus est prudens Vlysses:
confide, non tibi ista in mentibus tuis curæ sint:
sed eamus ad domum quæ uiridarium prope iacet.
illuc autem Telemachum & bubulcum & Subulcum
præmisi, ut cœnam pararent citissimè.

Sic locuti iuerunt ad domos pulchras.
bi autem quando peruenerunt domos bene habitatas,
inuenerunt Telemachum & bubulcum & subulcum
incidentes carnes bonas, miscentesq; nigrum uinum.
interim autem Laertem magnanimum sua in domo
famula Sicula lauit, & unxit oleo:
circum autem ueslem pulchram iecit. at Minerua
propè astans auxit membra pastori populorum,
maiorem quàm antea & crassiorem fecit uideri.
ex balneo iuit, admiratus est autẽ ipsum dilectus filius,
postquam uidit immortalibus deis similem aspectu:
& ipsum loquens uerbis uelocibus allocutus est:
ὃ pater, certe omnino aliquis te deorum sempiternorum
formaq; magnitudineq; bonum fecit uideri.

Hunc aũt rursus Laertes prudẽs contra allocutus est:
utinam enim Iupiterq; pater & Minerua & Apollo,
qualis Nericum cepi bene ædificatam urbem,
littus terræ, Cephallenibus imperans,
talis ens hesternus in nostris domibus,
arma habens humeris adfuissem & propulsassem
uiros protos: quo ipsorum genua soluissem
multorum in domibus, tu aũt mentes intra lætus fuisses.
sic hi quidem talia inuicem dicebant.
bi a. postquã cessarunt à labore, parauerunt q; cõuiuium,
ordine sederunt in lectis q; sedibus q;.
tunc hi quidem cœnam aggrediebantur: mox autem
Dolius uenit senex Dolius, simul autem huius filij senis
senex. ex operibus fatigati, siquidem ante neniens uocauit
mater anus Sicula, quæ ipsos nutriuit: & senem
accuratè curauit, postquam senectus cepit.
bi autem ut Vlyssem uiderunt, agnouerunt q; animo,
steterunt in domibus stupefacti. at Vlysses
dulcibus uerbis notans dixit:

O senex, sede ad cœnam, obliui scimini antè stuporis.
diu enim cibum aggrediendi cupidi
manebamus in domibus, nos expectantes semper.

Sic dixit. Dolius autem rectà iuit manus extendens
ambas. Vlysses aũt capitis osculatus est manus in palma,
& ipsum fans uerbis uelocibus allocutus est:
ὃ amice, quoniam redijsti cupientibus nalde nobis,
neq; putantibus, dei autem te duxerunt,
salueq; & nalde gaude, dei autem tibi felicitates dent.
& mihi hoc dic uerum, ut bene sciam,
an iam apertè scit prudens Penelope
reuersum te huc, an nuncium mittamus.

Hunc aũt respondens allocutus est prudens Vlysses:
Vlysses ὃ senex, iam scit: quid te oportet hæc laborare?
Dolio. sic dixit. ille autem rursus sedit bene polita in sede.
eodem modo filij Doly inclytum circa Vlyssem

inter-

ϖαύτη ἐποτρύωσι Κεφαλλάων πολῖται. (σὺς,

Τὸν δ' ἀπαμβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων·
ἀλλ' ἴομεν πρότι οἶκον· ὃς ὀρχατος ἐγγύθι κεῖται.
ἔνθα ἵ Τηλέμαχον καὶ Βουκόλον ἠδ' ἐσύβωτον
πρόπεμψ', ὡς αὖ δεῖπνον ἐφοπλίσσωσι τάχιστα.

Ὡς ἄρα φωνήσαντε βάτην πρὸς δώματα καλά.
οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
εὗρον Τηλέμαχον καὶ Βουκόλον ἠδ' ἐσύβωτον
ταμνομένους κρέα πολλὰ, κερῶντάς τ' αἴθοπα οἶνον.
τόφρα ἵ Λαέρτιον μεγαλήτορα δῖον ἔναιρε
ἀμφίπολος Σικελὴ λάσιν, καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ·
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν καλὴν βάλεν. αὐτὰρ Ἀθήνη
ἄγχι παρισταμένη μέλε' ἄλσιαν ποιμένι λαῶν,
μείζονα δ' ἠὲ πάρος καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι.
ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ θαύμαζε δέ μιν φίλος υἱός,
ὡς ἴδ' ἐν ἀθανάτοισι θεοῖς ἐναλίγκιον ἄντην·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ὦ πάτερ, ἦ μάλα τίς σε θεῶν ἀρειφάτων
ἐδλός τε μέγεθός τε ἀμύμονα θῆκεν ἰδέσθαι.

Τὸν δ' αὖ Λαέρτης πεπνυμένῳ ἀντίον ηὔδα·
αἴ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
οἷός Νήρικον εἷλον εὐκτίμενον πτολίεθρον,
ἀκτὴν ἠπείροιο, Κεφαλλήνεσσιν ἀνάσσων,
τοῖος ἐὼν τοι χθιζὸς ἐν ἡμετέροισι δόμοισι,
τεύχε' ἔχων ὤμοισιν ἐφεσάμενος καὶ ἀμυνέων
ἄνδρας μνηστῆρας. τῶ κέ σφέων γόνατ' ἔλυσε
πολλῶν ἐν μεγάροισι, σὺ δ' ἵ φρεσὶν ἦσιν ἰάνθης.
ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
οἱ δ' ἐπεὶ δὴν παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
ἔνθ' οἱ μὲν δ' εἶπνον ἐπεχείρεον· ἀγχίμολον ἵ
ἦλθ' ὁ γέρων Δολίος, σὺν δ' υἷες τοῖο γέροντος
ἦλθ' ἐργῶν μογέοντε· ἔπει ῥα μολοῦσα κάλεσσεν
μήτηρ γρηὺς Σικελή, ἣ σφέας θρέψε· καὶ ῥα γέροντα
ἔνδ' ὑπέως κομέεσκεν, ἐπεὶ κατὰ γῆρας ἔμαρπτε.
οἱ δ' ὡς δὴν Ὀδυσῆα ἴδον, φράσαντό τε θυμῷ,
ἔσαν ἐνὶ μεγάροισι πεθηπότες. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
μειλιχίοις ἐπέεσι καθαπτόμενος προσέειπεν,
ὦ γέρον, ἦ ὄφελ' αὖτε δεῖπνον, ἀπηλεγέως δὲ ἵ θάμ-
δηρὸν γὰρ ὅττῳ ὧν χρήσειν μεμαῶτες (βους.
μίμνομεν ἐν μεγάροις, ὑμέας ποτιδέγμενοι αἰεί.

Ὡς ἄρ' ἔφη. Δολίος δ' ἴθυς πάλι χεῖρε πετάσας
ἀμφοτέρας. Ὀδυσεὺς δὲ λαβὼν κύσε χεῖρ' ὕπερ ὦμον
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα, (πῶς,
ὦ φίλ', ἐπεὶ νόσφισας ἐελδομένοισι μάλ' ἦμιν,
ὅλεσ' τ' ὀτομένοισι, θεοὶ δ' ἔτι σε ἤγαγον αὐτοί;
ὄλβιε καὶ μέγα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.
καί μοι τὸ τ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
ἦ ἄδμητα σάφα οἶδε περίφρων Πηνελόπεια
νεῖσασά τε φίλον υἱὸν, ἢ ἄγγελον ὀτρύνωμεν. (σὺς,

Τὸν δ' ἀπαμβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
ὦ γέρον, ἦ νόος οἷδε τίσι χρὴ ταῦτα φρονέοντα;
ὡς φάθ'. ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἕζετ' ἐϋξέστῃ ἐνὶ δίφρῳ.
ὡς δ' αὖτως πάλιν ὦρτο Δολίος κλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα

ἑπτὰ

λειπαναόωντ' ἐπέεσι, καὶ ἐν χείρεσι φύοντο·
ἕξείης δ' ἕζοντο πὰρ αἰ Δολίοιο πατρὸς σφῶν.
ὣς οἱ μὲν κατὰ δῶμα πένοντ' ἐνὶ μεγάροισι πρῆνοντο.
ὄσσα δ' ἄρ' ἄγγελος ὦκα κατὰ πτόλιν ἄχετο πάντη,
μνηστήρων συγερὸν θανάτου καὶ κῆρ' ἐπιδέσθαι.
οἱ δ' ἄρ' ὁμῶς ἀίοντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος
μυχμῷ τε σοναχῇ τε πλόμων πρὸ πάροιθ' Ὀδυσῆος·
ἐκ δ' νέκυς οἴκων φόρεον, καὶ θάπτον ἕκαστοι.
al. ἄλλοθεν δὲ δὴ ἀλλάων πολίων οἰκόνδε † ἕκαστος
πέμπεν ἄγειν ἁλιεῦσι, θοῆς ὑπὲρ νηυσὶ τιθῆντες.
αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, ἀχνύμενοι κῆρ.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἀνὰ δ' ἵστατο καὶ μετέειπεν·
παισὶν γάρ οἱ ἄλαστον ἐνὶ φρεσὶ πῆμα τέτυκτο
Ἀντινόῳ, τὸν πρῶτον ἐνήρατο δῖος Ὀδυσσεύς·
τοῦ ὄγε δακρυχέων, ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
al. ἀχεύων Ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ἀνὴρ ὄλεσε μήσατ' † ἀχαιούς·
οὓς μὲν τοὺς νήεσσιν ἄγων πολίας τε καὶ ἐσθλούς,
ὤλεσε μὲν νῆας γλαφυρὰς, ἀπὸ δ' ὤλεσε λαούς·
οὓς δ' ἐλθὼν ἔκτεινε Κεφαλλήνων ὄχ' ἀρίστους.
ἀλλ' ἄγετε, πρίν τοῦγε ἢ ὅν Πύλον ὦκα ἱκέσθαι,
ἢ καὶ ὅν Ἦλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί,
ὄφρα μὴ καὶ ἔπειτα κατηφέες ἐσόμεσθ' αἰέν.
λώβη γὰρ τάδε γ' ἔσσι καὶ ἐσομένοισι πυθέσθαι.
εἰ δὴ μὴ παίδων τε κασιγνήτων τε φονῆας
τισόμεθ', ὃς κ' αὖ ἐμοιγε μετὰ φρεσὶν ἦδὺ γένοιτο
ζωέμεναι· ἀλλὰ τάχιστα θανεῖν φθιμένοισι μετεῖναι.
ἀλλ' ἴομεν, μή φθέωσι πραιωθήντες ἐκεῖνοι.
Ὡς φάτο λακρυχέων· οἶκτος δ' ἕλε πάντας ἀχαιούς.
ἀγχίμολον δὲ σφ' ἦλθε Μέδων θεῖος ἀοιδὸς
ἐκ μεγάρων Ὀδυσῆος, ἐπεὶ σφέας ὕπνος ἀνῆκεν.
ἔσαν δ' ἐν μέσοισι· τάφος δ' ἕλεν ἄνδρα ἕκαστον.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μέδων περινημερτέα εἰδώς,
Κέκλυτε δὴ νῦν μοι Ἰθακήσιοι· ἦ γὰρ Ὀδυσεὺς
ἀθανάτων ἄεκητι θεῶν τάδ' ἔμήσατο ἔργα.
al. Ὀδυσῆι αὐτὸς ἐγὼν εἶδον θεὸν ἄμβροτον, ὅς ῥ' † Ὀδυσῆι
ἐγγύθεν εἰσπτάμεν, καὶ Μέντορι πάντα ἐΐσκει.
ἀθάνατος δὴ θεός ποτε μὲν πρὸ πάροιθ' Ὀδυσῆος
φαίνετ' θαρσύνων, ποτὲ δ' ἠμυσάρας ὀρίνων
δμῶας κατὰ μέγαρον· τοὶ δ' ἀγχισῖνοι ἔπιπτον.
Ὡς φάτο. τοῖς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷλε·
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων Ἥρως Ἀλιθέρσης (ἐξ.
Μαστορίδης· ὃ γὰρ οἷος ὁρᾶν πρόσσω καὶ ὀπίσσω
ἦν σφιν εὖ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν.
Κέκλυτε δ' ἤνυν μοι Ἰθακήσιοι, ὅσσ' ἔπι φημί.
ὑμετέρῳ κακότητι, φίλοι, τάδ' ἔργα γένοντο,
οὐ γὰρ ἐμοὶ πείθεσθ', οὐ Μέντορι ποιμένι λαῶν,
ὑμετέρους παῖδας κατὰ παύσασθαι ἀφροσυνάων·
al. ἱερὸν οἳ μέγα ἔργον † ὄλεξαν ἀτασθαλίῃσι καπῆσι,
κτήματα κείροντες, καὶ ἀτιμάζοντες ἄκοιτιν
ἀνδρὸς ἀρίστου· ὃν δ' οὐκ ἔτι φάντο νέεσθαι.
καὶ νῦν ὧδ' ἔσται· πίθεσθέ μοι ὡς ἀγορεύω·
μὴ ἴομεν, μή τις τῶν γε κακὸν ἔργον ἕρξῃ.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρ' ἀνίξαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ,
ἡμίσεων πλέοι· τοὶ δ' ἀθρόοι αὖτόθι μεῖναν.

ὃ γὰρ

interrogarunt q̃ uerbis, & manus prehenderunt:
ordine autem sederunt apud Dolium patrem suum.
sic hi quidem circa cœnam in domibus laborabant.
nox autem nuncia citò per urbem iuit ubiq;
procorum odiosam mortem & parcam dicens.
illi autem simul audientes iuerunt aliunde alius
strepituq; suspirioq; ædes ante Vlyssis:
ex a. mortuos ædibus portauerunt, & sepelierũt singuli.
qui autem erant ex alijs urbibus domum quisq;
miserunt ducẽdos piscatorib. uelocib. in nauib. ponẽtes.
ipsi autem in concionem iuerunt congregati, dolẽtes cor.
at postquam coiuerunt congregatiq; facti sunt,
his Eupithes surrexit & locutus est:
filij enim ei intolerabilis in mentibus dolor iacebat
Antimoi, quem primum interfecerat diuus Vlysses:
ob eum ille lacrymans, concionatus est & dixit:
O amici, certè magnũ opus uir hic operatus est Achi
illos quidem cum nauibus ducens multos q; & bonos,
perdidit quidem naues concauas, perdidit autẽ populos:
alios a. ueniẽs interfecit. Cephallenorum facilè optimos.
sed agite, antequam hic uel in Pylum citò eat,
uel in Helidem diuinam, ubi dominantur Epei,
eamus: aut posthea tristes erimus semper.
pudor enim hæc sunt & futuris auditu.
si non filiorumq; fratrumq; homicidas
puniemus, non mihi in mentibus dulce fuerit
uiuere: sed citissimè moriens cum defunctis ero.
sed eamus, ne præueniant transeuntes illi.
Sic dixit lacrymans: dolor aũt cepit omnes Achiuos.
apud autem ipsos uenit Medon & diuinus cantor
ex domibus Vlyssis, postquam ipsos somnus reliquit.
steterũt autem in medijs: stupor aũt cepit uirum quenq.
his autem & locutus est Medon prudentia sciens:
Audite nunc me Ithacenses: non enim Vlysses
immortalibus inuitis Deis hæc operatus est opera.
ipse ego uidi Deum immortalem, qui Vlyssem
prope stabat, & Mentori omnia similis erat.
immortalis autem Deus aliquando quidem ante Vlyssem
apparebat audaciam inijciens, aliquando procos iens
ruebat per domum: illi autem denſi cadebant.
Sic dixit. illos autem omnes pallidus timor cepit.
illis autem dixit senex heros Alitherses
Mastorides: hic enim solus uidebat ante & pone:
qui ipsis bene sapiens concionatus est & dixit:
Audite nunc me Ithacenses quæcunq; dicam.
uestro uitio, amici, hæc opera facta sunt.
non enim mihi parebatis, non Mẽtori pastori populorũ,
ut uestros filios cohiberetis ab amentia:
qui magnum opus fecerunt iniustis ijs malis,
res consumentes, & inhonorantes uxorem
uiri optimatis. quem non amplius dicebant rediturum.
& nunc sic fiat. obtemperate mihi sicut dico:
ne eamus, ne quis coactum malum inueniat.
Sic dixit. hi autem igitur irruerunt magno clamore,
dimidijs plures: illi autem uniuersi illic manserunt.

Exortus tumultus ob cæsos procos.

Eupithes Achiuos cõpares Vlyssi mortem.

Alitherses disputat.

non

non enim ipſis placebat uerbũ in mẽtibus, ſed Eupitheo
parebant. ſtatim autem poſtea in arma ruerunt.
ſed poſtquam induti ſunt circum corpus ſplendido ære,
uniuerſi coierunt ante urbem amplam.
his autem Eupithes dux erat ſtulticijs.
dixit autem hic ulturum filij cædem: neq; fatale erat
retro redire, ſed illic mortem obire.
at Minerua Iouem Saturnium allocuta eſt:

uerua à
e rei e-
tum ſci
atur:

O pater noſter Saturnide, ſumme dominantium,
dic mihi interroganti, quid tibi mens intus occultũ?
nunquid prius bellum̃q; malum & pugnam grauem
facies? an amicitiam cum ambobus conciliabis?

Hãc a. reſpondẽs allocutus eſt nebularũ cõgregator Iu
filia mea, cur me hæc interrogas & inquiris? (piter:
non ne enim banc quidem conſultaſti mentem ipſa,
ut illos quidem Vlyſſes puniret ueniens?
fac ut uis: dicam autem tibi ſicut decet.
poſtquam iam procos puniuit diuus Vlyſſes,
fœderibus fidis percuſſis, hic quidem regnet ſemper,
nos autem rurſus filiorum fratrumq; cædis
oblitionem faciamus. illi autem inter ſe diligant
ſicut antea: diuitiæ autem & pax abundè ſit.

Sic dicens monit antea cupidam Minernam:
uenit autem ab olympi cacuminibus ruens.
bi autem poſtquam cibi dulcis deſiderium eiecerunt,
illis igitur uerbis incepit pertolerans diuus Vlyſſes:
egreſſus aliquis uideat ne propè ſint uenientes.

nciatur
yſſi ho-
i adue-

Sic dixit. extra autem filius Dolij iuit ſicut iuſſit:
ſteterit aũt ad limen progreſſus, illosq; propè uidit omnes.
ſtatim autem Vlyſſem uerba uelocia allocutus eſt:
illi quidem propè ſunt. ſed armemur citò.

Sic dixit. bi autem moti ſunt, & arma induerunt,
quatuor circum Vlyſſem, ſex autem filij Dolij.
atq; Laertes Dolius q́ arma induerunt,
cani licet entes, neceſſarij bellatores.
at poſtquam induti ſunt circum corpus ſplendido ferro,
aperuerunt portas, extra a. iuerunt, dux erat aũt Vlyſſes.
his autem mox filia Iouis uenit Minerua,
Mentori ſimilis & corpore & uoce.

Hanc a. uidens lætatus eſt pertolerans diuus Vlyſſes:
ſtatim a. Telemachũ allocutus eſt ſum dilectũ filium:
Telemache, iam quidem hoc uidebcris ipſe aggreſſus,
uiris pugnantibus, ubi diſcernuntur optimi,
ne quid dedecores maiorum genus, qui antea
fortitudine uirilitateq; excelluimus omnem in terram.

Hũc a. rurſus Telemachus prudẽs cõtra allocutus eſt:
uidebis, ſi uolueris, pater dilecte, hoc in animo,
non dedecorantem tuum genus, ſicut dicis.

Sic dixit. Laertes autem gauiſus eſt & uerbum dixit:
quæ mihi dies hæc, Dei dilecti? certè ualde gaudeo:
filius q́ neposq́ de uirtute litem habent.

Hunc autem aſtans allocuta eſt cæſia Minerua:

bcenſ.
gna cum
lyſſe.

ὃ γάρ σφιν ἄδε μῦθον ἐνὶ φρεσίν, ἀλλ' Εὐπείθει
πείθοντ', ἂψ αὖ ἔπειτ' ὦκα τεύχεα ἐσσύοντο.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἔσσαντο περὶ χροΐ κάλ' ἄραρόντα χαλκῷ,
ἀθρόοι ἠγερέθοντο πρὸ ἄστεος δύσμορον ὁρμήν.
τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἡγήσατο νηπιέῃσιν,
φῆ δ' ὅγε τίσεσθαι παιδὸς φόνον· ἦ δ' ἄρ' ἔμελλεν
αὖψ ἀπονοσφίσεσθαι, ἀλλ' αὐτῇ πότμον ἐφέψειν.
αὐτὰρ Ἀθηναίη Ζηνὸς Κρονίωνα προσηύδα,

ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
εἰπέ μοι ἐρεμνὴν, τί νύ τοι νόος ἔνδοθι κεύθει;
ἦ πτόρθῳ πολέμου τε κακοῦ καὶ φύλοπιν αἰνὴν
τεύξεις, ἦ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι τίθησθα; (ζεύς;

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα
τέκνον ἐμόν, τί μ' ταῦτα διείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς;
οὐ γὰρ δὴ σὸν ἔργον ἐβούλευσας νόῳ αὐτῇ,
ὡς ἄτιν κείνος ὀλοιτὸς ἀποτίσεται ἐλθών;
ἔρξον ὅπως ἐθέλεις· ἐρέω δέ τοι ὡς ἐπέοικεν.
ἐπεὶ δὴ μνησῆρας ἐτίσατο δῖος ὀδυσσεύς,
ὅρκια πιστὰ ταμόντε, ὁ μὲν βασιλεύετω αἰεί,
ἡμεῖς δ' αὖ παίδων τε κασιγνήτων τε φόνοιο
ἔκλησιν † θέωμεν. φοὶ δ' ἀλλήλους φιλεόντων al. θείωμεν
ὡς τὸ πάρος· πλοῦτος δὲ καὶ εἰρήνη ἅλις ἔσω.

Ὡς εἰπὼν ὤτρυνε πάρος μεμαῖα Ἀθήνη·
βῆ δὲ κατ' ὀλύμποιο καρήνων αἰξασα.
οἱ δ' ἐπεὶ δὴ σίτοιο μελίφρονος ἆντο ἔρον τε πόσιος τε,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς;
ἐξελθών τις ἴδοι μὴ δὴ ταχέως δὲ πύθοιτο.

ὣς ἔφατ'. ἐκ δ' ἴμεν υἱὸς Δολίου κίεν ὡς ἐκέλευεν·
ἐς δ' ἄρ' ἐπ' ὀφθαλμὸν ἴδε, οἷον ἂν ταχέως ἐσιδεῖν πάντας.
ἂψ αὖ δ' ὀδυσσῆα ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
οἵδε δὴ ἐγγὺς ἔασ'. ἀλλ' ὁπλίζώμεθα θᾶσσον.

ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ὄρνυντο, κὴ ἓξ τεύχεσι δύντο,
τέσσαρες ἀμφ' † ὀδυσῆ, ἓξ δ' υἱὲς Δολίοιο. al. ὀδυσῆϊ,
ἓν δὲ ἄρα Λαέρτης Δολίου τ' ἦν τεύχε' ἔδυνον,
καὶ πολιοὶ περ ἐόντε, ἀνάγκαῖοι πολεμισταί.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἔσσαντο περὶ χροΐ κάλ' ἄραρόντα χαλκῷ,
ὤϊξαν θ' θύρας, ἐκ δ' ἦϊον, ἦρχε δ' ὀδυσσεύς.
τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἤλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.

Τὼ μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος ὀδυσσεύς·
αὐτὰρ ὁ Τηλέμαχον προσεφώνεεν ὃν φίλον υἱόν,
Τηλέμαχ', ἦδη μὲν τόδε γ' ἔσσεαι αὐτὸς ἐπελθών,
αὐδ' ἐῶν μαιμάων, ἵνα τε πρῖνοντα ἄριστοι,
μήτι κατατλήσεσθ' πατρῶον γῆν, οἳ τὸ πάρος περ
ἀλκῇ τ' ἰῶρείᾳ τε πεκάσμεθα πᾶσαν ἐπ' αἶαν.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος περιφραδὴς αὐτίον ηὔδα·
ὄψεαι, αἴκ' ἐθέλῃσθα, πάτερ φίλε, τῷδ' ἐνὶ θυμῷ,
ὅτι κατατλήσομαι πρὸς γῆν, ὡς ἀγορεύεις.

Ὡς φάτο. Λαέρτης δ' ἐχάρη καὶ μῦθον ἔειπε,
τίς νύ μοι ἤμαρ ἦλθε, θεοὶ φίλοι; ἦ μάλα χαίρω·
υἱὸς δ' ὑμετέρω τε περὶ δόρυ ἔχεσον.

Τὸν δ' αὖ Παλλὰς Ἀθήνη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὦ Ἀρκεισιάδη πάντων πολὺ φίλτατε ἑταίρων,
εὔξαι μὲν κούρῃ γλαυκώπιδι καὶ Διὶ πατρὶ,
αἶψα μάλ' ἀμπεπαλὼν πρόϊε δολιχόσκιον ἔγχος.

Ως φάθ. καὶ ῥ' ἔμπνυσε μένος μέγα παλλὰς Ἀθήνη
ἠὲ ἄμυδις δ' ἀρ' ἔπφτε Διὸς κύρη μεγάλοιο, (ru.
αἶψα μάλ' ἀμπεπαλὼν πθοῖῆ δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλεν Εὐπείθεα κόρυθι δι' χαλκοπάρῃφ.
οὐδ' ὃν ἔγχος ἔρυτο, διαπρὸ δ' ἤιστο χαλκός.
δοῦπησεν δ' ἄρα οἱ, ἀράβησε δ' ὑπὸ στήθεσφιν.
ἐν δ' ἔπεσον πθμάχοις Ὀδυσεὺς θ' φαίδιμος υἱὸς
τύπτον δ' ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
θ' νύ κε δὴ πάντας τ' ὄλεσαν ἠδ' ἔθηκαν ἀόσσους,
εἰ μὴ Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο
ἄῦσεν φωνῇ, κατὰ δ' ἔχεθε λαὸν ἅπαντα,
ἔχετε πολέμοιο Ἰθακήσιοι ἀργαλέοιο,
al. διακριθῆτε ὥς κεν ἀναιμωτεί γε διακρινθῆτε τάχιστα.

Ως φάτ' Ἀθηναίη. σὺν δ' ἴχλυσε δῖος Ὀδυσσεύς·
τὴν δ' ἄρα δείσαντες ἐκ χειρῶν ἔπτατο τεύχεα,
πάντα δ' ἐπὶ χθονὶ πίπτε, θοὰς ὅπα φωνησάσης·
πρὸς δ' πόλιν τρωπῶντο, λιλαιόμενοι βιότοιο.
σμερδαλέον δ' ἐβόησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
εἴμασσεν δ' ἀλέης, ὥστ' αἰετὸς ὑψιπετήεις.
θ' τότε δὴ Κρονίδης ἀφίει φολόεντα κεραυνόν,
καδδ' ἔπεσεν προπάροιθε γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρη·
τὸν δ' Ὀδυσσῆα πρόσφα γλαυκῶπις Ἀθήνη, (ξης.

Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἔχεο, παῦε δ' ἔπειτα ὁμοίης πολέμοιο,
μήπως τοι Κρονίδης νεχολώσεται ὀβριμοπάτρη Ζεύς.

Ως φάτ' Ἀθηναίη. ὁ δ' ἐπάθεν, χάρη δ' θυμῷ.
ὅρκια δ' αὖ κατόπιθε μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκε
παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
Μέντορι εἰδομένη καὶ δέμας ἠδ' ἠΐ καὶ αὐδήν.

Τέλος τῆς Ὀδυσσείας.

Sic dixit. & inſpirauit robur magnũ Pallas Minerua.
igitur notis factis deinde Iouis filiæ magni,
ſtatim omnino nibratam iecit longam lanceam,
& percuſſit Epithem galeam per æream. Epithes
illa u. non lanceã probibuit, quin tranſadactũ eſt ferrũ. Lacuna
ſonuit antè cadens, reſonuerunt autem arma ſuper ipſo. ciſu.
in autem ruerunt pugnatores Vlyſſes & illuſtris filius:
uerberabant autem enſibus & lanceis utrinq; acutis.
& ſanè omnes perdidiſſẽt & feciſſent reditus expertes,
niſi Minerua filia Iouis Ægiochi
clamaſſet uoce, detinuiſſetq; populum omnem:
abſtinete à bello Ithacenſes difficili, Minerui
ut ſine cruore ſeparemini citiſſimè. ruiuit.
Sic dixit Minerua. illos autem pallidus timor cepit:
eorumq; timentium ex manibus uolauerunt arma,
omnia aũt in terram ceciderunt, Dea nocem uociferam:
ad autem urbem reuerſi ſunt, cupientes uitæ.
terribiliter autem clamauit pertolerans diuus Vlyſſes,
ruit autem ſaltans, ſicut aquila altinolans.
& tunc Saturnides miſit ardens fulmen,
decidit autem ante Ceſiam fortipatrem.
ac tunc Vlyſſem allocuta eſt ceſia Minerua:
Ione nate Laertiade prudens Vlyſſes,
abſtine, ſed a autem contentionem æqualis belli,
ne Saturnides tibi iraſcatur lateſonans Iupiter.
Sic dixit Minerua. ille a. obediuit, gauiſus eſt a. animo.
fœdera autem rurſus in futurum cum ambobus fecit
Pallas Minerua, filia Iouis Ægiochi,
Mentori ſimilis & corpore & uoce.

Finis Odyſſeæ Homeri.

ΟΜΗΡΟΥ ΒΑΤΡΑΧΟΜΥΟΜΑΧΙΑ.

Ἀρχόμενο, πρῶτον, Μουσῶν ἀπὸ θεῖο ἑλικῶνο
ἐλθεῖν εἰς ἐμὸν ἦτορ ἐπεύχομαι, εἶτε καὶ ἄλλης·
ὧν νέον ἐν δ' ἔλπτοισιν ἐμοῖς ἐπὶ γούνασι θῆκε
δῶρον ἀπειρεσίλιον, πολεμόκλονον ἔργον Ἄρηο,
δύχόμενο μερόπεσσιν ὃν ἔκτα πᾶσι βαλέσθαι·
ὡς μύδν ἐν Βατράχοισιν ἀρισβύσαντο ἔθεσαν,
γιγάντων αὐδρῶν μιμήμενοι ἔργα γιγαύτων,
ὡς λόγο ἐν θνητοῖσιν ἔλιν· τοῖσι δ' ἔχεν ἀρχήν.

Μῦς ποτὲ διψαλέος, γαλέης κίνδυνον ἀλυξας,
πλησίον ἐν λίμνης ἅπαλὸν πθσέθηκε γένειον,
ὕδατι τερπόμενος μελιηδέϊ· τὸν δ' ἤσθετο
λιμνόχαρις πολύφημο, ἔπος δ' ἐφθέγξατο τοῖον,
Ξεῖν, τίς ἐσσι; πόθεν ἦλθες ἐπ' ἠόνα; τίς δέ σ' ὁ φύσας;
πάντα δ' ἀληθείσιν· μὴ ψευδολόγον σε νοήσω.
εἰ γάρ σε γνοίην φίλον ἄξιον, ἢν δόμον ἄξω,
δῶρα δ' τοι δώσω ξεινήια πολλὰ καὶ ἐσθλά.
εἰμὶ δ' ἐγὼ βασιλεὺς φυσίγναθος, ὃς κατὰ λίμνλω
τιμῶμαι, Βατράχων ἡγήμων ἤματα πάντα·
καί μ' αἶψ' ἐπλεύσε πατὴρ γένεθ', Ὑδρομεδοῦσα

μιχθεὶς

HOMERI BATRACHOMYOMACHIA.

Incipiens, primum, Muſarum cœtũ ex Helicone
uenire in meum cor ſupplico, gratia cauſa:
quem nuper in libellis meis ſuper genua poſui
litem immenſam, tumultuoſum opus Martis,
ſupplicans hominibus in aures omnibus mittere:
quomodo mures in ranas egregiè pugnantes inierunt,
terrigenũm uirorum imitantes opera gigantum,
ſic ſermo inter mortales erat: tale autẽ habuit principiũ.
Mus aliquando ſitibundus, felis periculum euitans,
prope in lacum teneram apposuit barbam,
aqua delectatus dulci: hunc autem uidit
Limnocharis obſtrepera, uerbum autem locuta eſt tale: Limnocha-
O hoſpes, quis es? unde uenisti ad littus? quis a. qui te ris, bocest
omnia a. uerè dic: ne mendacẽ te intellexero. (genuit paludis gra-
ſi enim te nouero amicum dignum, ad domum ducam, dens.
dona autem tibi dabo hoſpitalia multa & bona. Phyſignathis, id eſt
ſum autem ego rex Phyſignathus, qui per lacum quaſi inflatæ
color, ranarum dux dies omnes: ſeu uentri.
& me pater Peleus olim genuit, Hydromeduſe Hydromeduſa
mixtus diua

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises ici volontairement.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΙΟΝ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ.

Περὶ δὲ ὅσως δόξει τισὶ πολυπραγμονεῖν πόθεν ὁμήρῳ, ποίων τε καὶ γονέων, καὶ πόθεν ἐπὶ μὲν αὐτὸς ἐξίωσεν εἰπεῖν τὰ πρὸς αὐτόν, ἀλλ' ὅτως ἐγκρατῶς ἔχων, ὡς μηδὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ ὀνόματος ὑπομνηθῆναι. ἐπεὶ ἦν ὡς πρὸς εἰδότας γε λέγειν τὴν ἀρχομένων παιδεύεσθαι χρήσιμον ἡ πολυπείρια, προσφέρομεθα εἰπεῖν ὅσα ἱστόρηται τοῖς πάλαι περὶ αὐτοῦ.

Ἔφορος μὲν οὖν ὁ Κυμαῖος ἐν συντάγματι τῷ ἱστοριογραφουμένῳ τῶν χωρίων, Κυμαῖον αὐτὸν ἀποδεικνύναι πειρώμενος, φησὶν ὅτι Ἀτελλῆς, καὶ Μαίων, καὶ Δῖος ἀδελφοί, Κυμαῖοι τὸ γένος· ὧν Δῖος μὲν Δάρχεια μετάκησεν ὃν Ἀσκρίῳ κώμῃ τῇ Βοιωτίας, κἀκεῖ γήμας τὴν Πυκιμήδου, ἐγέννησεν Ἡσίοδον. Ἀτελλῆς δὲ πολυτίμητος ἐν τῇ πατρίδι κύμῃ, κατέλιπε θυγατέρα κριθηίδα τὄνομα, πρὸς ἣν ἀμαθὴς αὐτῇ τὰ ἀδελφοῦ μαίονα, ὃς Δαικορδύσης τῇ Θερμέως, τὴν ἀπὸ τῆς πολιτῶν ὑβρεως γεγονότι λάσιος καὶ ἀγνώσιν, ἐδώκεν αὐτῇ πρὸς γάμον φημίῳ σμυρναίῳ διδασκάλῳ γραμμάτων. φοιτῶσα δὲ αὐτὴ ὑπὸ τοῦ πλουτοῦς, οἱ ἦσαν πρὸ τῆς μίλητος, ἀπεκύησε τὸν ὁμηρον ὑπὸ τὸν ποταμόν, καὶ διὰ τοῦτο μελησιγενὴς ἐκλήθη. μετωνομάσθη δὲ ὅμηρος, ἐπειδὴ τὰς ὄψεις ἐπηρώθη. ὅτω δὲ ἐκάλεσν οἵτε κυμαῖοι, καὶ οἱ ἴωνες τοῦτο τὰς ὄψεις πεπηρωμένους, πρὸ τοῦ λέγεσθαι τὸ ὁμηρολόντω, ὃ ὅτι ἀγνώμονα. ταῦτα μὲν ἔφορος.

Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ τρίτῳ περὶ ποιητικῆς, φὴ ἰῶ φησὶ τὴν νῆσον, καθ' ὃν καιρὸν νηλεὺς ὁ κόδρου τὴν ἰωνικὴν ἀποικίαν ἤγετο, κόρην τινὰ τῶν χωρίων γραμμάτων ὑπό τινος δαίμονος συγγενομένην μοῦσαις ἐγκύμονα, αἰδεσθεῖσαν τὸ συμβὰν δῆλα τὸν ὄγκον τῆς γαστρὸς, ἐλθεῖν εἰς τι χωρίον, τὸ καλούμενον αἴγιναν, εἰς ὃ καταδραμόντας λῃστὰς αὐδραποδίσασθαι τὴν παρθένον, καὶ ἀγαγόντας εἰς σμύρναν δοῦναι τῷ λυδοῖς τότε, τῷ βασιλεῖ τοῦ λυδῶν ὄντι, φίλῳ τὸν γαμαίονι χαρίσασθαι. τὸν δὲ ἀγαπήσαντα τὴν κόρην δῆλα τὸ κάλλος γῆμαι, ἣν διατρίβουσαν πρὸ τῷ μέλητι, καὶ συνεχεθεῖσαν ὑπὸ τῆς ὠδῖνος, ἔτυχεν ἀποκυῆσαι τὸν ὅμηρον ὑπὸ τῷ ποταμῷ· ὃν ἀναλαβὼν ὁ μαίων, ὡς ἴδιον ἔτρεφε, τὸ κριθηίδος μετὰ τὴν κύησιν δυσθέως τελευτησάσης. χρόνου δὲ πολλοῦ διελθόντος, καὶ αὐτὸς ἐτελεύτησε. τὸν δὲ λυδῶν καταπονουμένων ὑπὸ τῶν αἰολέων, καὶ κρινάντων καταλιπεῖν τὴν σμύρναν, καὶ κηρυξάντων τὴν ἡγεμόνων τὸν βουλόμενον ἀκολουθεῖν, ἀξιοῦσθαι τῆς πόλεως, ἔτι νήπιος ὢν ὅμηρος ἔφη καὶ αὐτὸς βούλεσθαι ὁμηρεῖν. ὅθεν αὐτὸ μελησιγενὲς, ὅμηρος προσηγορεύθη.

Γνώμων δὲ ἦν ἀλιεὺς, καὶ δόξαν ὑπὸ ποιητικὴν κεκτημένος ἦλθε, ἐπερώτα τὸν θεὸν, τίνων τε ἔη γονέων, καὶ πόθεν. ὁ δὲ, αὐτῷ ἔλεγεν ὅτως·

Ἔστιν ἴος νῆσος μητρὸς πατρὶς, ἣ σε θανόντα
δέξεται, ἀλλὰ νέων αὐδρῶν αἴνιγμα φύλαξαι.
φήσουσι καὶ ἕτερος χρησμὸς τοιόσδε·

ὀλίσθοις,

PLVTARCHI DE HOMERI VITA.

SVpernacaneum fortasse cuipiã videatur nimis anxium esse, ac quærere, ex quibus parẽtibus, & unde Homerus sit ortus: præsertim cùm nec ipse istorum quicquam attingere dignatus sit, imò verò adeò modestus fuerit, ut neq; originem nominis sui prodiderit. Quoniam verò ad institutionem eorum, qui erudiri incipiunt, multarũ rerum experiẽtia utilis est, conabimur ea in medium afferre, quæ veteres historici de illo prodiderunt. Homer. modestia.

Ephorus igitur Cumanus in ea historia, cui titulũ fecit De rebus patrijs, eũ Cumanũ fuisse probare nititur, dicens: Atellem, Mæonẽ, & Dium genere Cumanos, fratres extitisse: quorum Dium quidem obæratũ, in Ascram Bœotiæ uicum cõmigrasse, & illic ducta in uxorem Pycimede, Hesiodum genuisse: Atellem verò in patria Cume mortuum, filiam nomine Critheidem reliquisse. cui cum Mæonem tutorẽ dedisset, atq; is ob uitium uirgini factũ uereretur ne cives sui pœnam ab ipso expeterent, eã Phemio, Smyrnẽsi ludimagistro nuptui dedit. Cæterum dum ipsa ad lauacra cõmearet, quæ iuxta Meleten erant, Homerum apud fluuium peperit, eamq; ob causam Melesigenes est appellatus. Cognominatus est autem Homerus, eo quòd cæcus fuerit factus. Sic enim & Cumani, & Ionet luminibus captos nuncupant, eo quòd uiæ ductoribus opus habeant. Hæc Ephorus. Patria Homeri. Cur Melesigenes Homerus fuerit dictus.

Aristoteles autem in tertio libro de Poetica, In Io dicit insula (quo tempore Neleus Codri filius Ionicam coloniam deduxit) puellam quandam indigenã à dæmone quodam Musarum familiarem imprægnatam, & cum eam pudefacti puderet, propter uterum, quẽ gerebat, in regionem nomine Æginam concessit. In quam dum latrones irruptionem fecissent, eam in seruitutẽ egerũt, & cùm Smyrnam (quæ tum sub Lydorum potestate erat) duxissent, regi eorundem, nomine Mæoni, amico suo donarunt. Porrò cùm rex puellã ob formæ elegantiã dilexisset, ac in matrimonium accepisset, dum illa apud Meletem uersaretur, & partus doloribus laboraret, forte fortuna Homerum iuxta flumẽ peperit. Quem sublatum Mæon pro suo educabat, utpote Critheide mox post partum extincta. Tempore autem non multo transacto, & ipse è uita migrauit. Porrò cùm Lydi ab Aeolibus premerentur, & Smyrnam relinquere statuissent, principesq; per præconem edixissent, ut quicunque ipsos sequi uellet, urbe egrederetur, ibi tum Homerus admodum adhuc puer ait, & se uelle homerein, id est sequi. unde pro Melesigene Homerus est uocatus. Cur Homerus.

Grandiusculus autem factus, & nonnihil gloriæ ob poetices studium iam consecutus, deum consulebat, tum ex quibus parentibus, tum ex qua patria oriundus esset. Is itaq; huiusmodi oraculum edidit:

Insula Ios patria est matris, tumuloq; subibis
Isthic, at caueas moneo scirpos iuuenileis.

Fertur autem & alio oraculo sic ei responsum: Deorũ oraculum de Homeri patria & parentibus.

Fortunate,

Fortunate miser (nam sorte es natus utraq;)
De patria quæris materna est, non patris illa
Metropolis, quam continet insula non procul, ampla
A Creta distans, prope nec Minois ab aula:
In qua fatale est te uitæ attingere finem;
Quando quod pueri perplexo carmine dictum
Extulerint lingua tu conjectare nequibis.
Duplex namq; manet te sors, quarum altera tollet
Lumina chara, sed altera dijs similem faciet te.
Viuens & moriens celebrabere, sed moriens plus.

Non ita multò post ad Ienseis nauigans, ad Saturnalia (certamen autem hoc Musicum apud illos habebatur) ad Ium uenit. Ibi cùm in saxo cõsideret, piscatores littori appellenteis interrogabat, nunquid haberent. Illi autem quòd nihil cepissent, sed propter piscium penuriam, pediculos quærerent, ita respondерunt,

Quæ nunc cepimus hæc finimus, non capta tenemus.

Ænigmate significantes, quòd pediculos captos & occisos deseruissent, quos uerò non cepissent, in uestimẽtis gestarẽt. Quod cum Homerus cõiectando assequi nõ posset, præ animi dolore mortuus est. Quẽ ubi Ienses magnificè sepelijssẽt, eiusmodi distichon sepulchro inscripserunt:

Continet hic tumulus uatem cognomine Homerum,
Qui cecinit laudes Heroum, & fortia gesta.

Sunt autem qui & Colophoniũ fuisse maxima coniectura, & euidenti argumento probare nitantur, quippe cùm in illius statua talis sit inscripta elegia:

Mæonides decus es cunctis & gloria Græcis,
Præcipuè at decoras tu Colophona tuam.
Namq; duas natas diuina mente creasti,
Semideũm celebras dum benefacta ducum.
Altera enim errores magni describit Vlyssis,
Altera Troiugenũm bella, Illijq; malum.

Haud iudignum uidetur et Antipatri perquam lepidum epigramma huc adscribere, quod sic habet:

Hi te Mæonides aiunt Colophonis alumnum.
Ast alij Smyrnæ, de in alij esse Chij.
Dein alij Claræ Salaminis, Iliq; peramplæ.
Deniq; Thessaliæ, quæ peperit Lapithas.
Quum uariam uarij assignent patriam tibi Homere,
Vatidico dicam carmine uera tibi:
Cœlum ingens patria est tibi, nec tu matre creatus
Mortali, sed enim Calliope peperit.

Eum autem natum esse ipso tempore Troiani belli, quidam authores sunt. Quidam uerò centum annis post, alij uerò centum & quinquaginta. Cæterum duo poemata scripsit, Iliada & Odysseam. Nam qui tradunt cum bellum ranarum & murium, & Margitem, exercitij & lusus gratia conscripsisse, falluntur. Troiani autem belli occasionem quidam hanc fuisse perhibent, quòd Alexander de trib. deabus, Iunone, Minerua, & Venere, de formæ elegantia inter se contendentibus, sententiam dixerat, sic enim poetam canere:

Condemnasse Deas referunt, quando ipsum adiere,
Collaudasse sed hanc, quæ tristia suauia donat.

ὀλβιε, κὴ δύσδαιμον (ἐφυς γὰρ ἐπ' ἀμφοτέροισι)
πατρίδ' ἀίζηαι, μητρὸς δὲ τοι, ἃ πατρός ὄπι
μητρόπολις γὰ νήσω ἀπὸ κρήτης ὀυρείης,
μίνω θ' γαίης ὄτε ἀεδνὸν, ὅτ' ἀπὸ τηλοῦ
γὴ τῇ σὴ μοίρ' ὄπι τελεύτησαι βιότοιο,
ευτ' ἂν ἀπὸ γλώχῆς παίδων μὴ γνῶς ἐπακόσας
δυσξυίου σκολιοῖσι λόγοις ἐρημένον ὕμνον.
δοιὰς γὰρ ζωῆς μοίρας λάχε, ἣν μὲν ἀμαυρὰν
ἠελίου οσσων, ἣν δ' ἀθανάτοις ἰσόμοιρον. (ρως:
κὰι ζῶν, κὴ φθίμενος, φθίμενος δ' ἔτι πολλὸν ἀγή-
Μετ' ὀδὲ πολιὸν χρόνου πλεῶν ὀλ θήβας ὖδι τὰ κρό
νια (ἀγὼν ἢ ὅτ θ' ἄγεται πᾶ' αὐτοῖς μουσικὸς) ἦλθῶ
ὀλ ἴσω, γνῶα ὖδι πέτρας καθεζόμεν θ', ἐθεάσατο ἁ-
λιεῖς πθαλέοντας, ὧν ἐπιωθαν θ εἴ τι ἔχοιεν. οἱ
δὲ, ὧν τῷ θηράσαι μὲν μηδὲν, φθειρίζεσθαι δὲ, δι'
τὸν ἀπορίαν ῥ θήρας, ὅτως ἀπεκρίναντο.

Οσ' ἕλομεν, λιπόμεθα· ὅσ' οχ ἕλομεν φερόμεθα·
ἁλιεύσόμενοι ὡς ἄρα δὲς μ' ἔλαβον τ φθῖρῶν, ἀποκτεί
ναντὸν κατέλιπον, ὃς δ' ὀκ ἔλαβον, γὴ τῇ εδῆτι φέ
ρομεν. ὅπερ ὁ δωνθεὶς συμβαλεῖν ὁ μηρος δι' τὸν ἀ-
θυμίαν ἐτελεύτησε. θάψαντὸν ἡ αὐτὸν οἱ ἰῆται με
γαλοπρεπῶς, τοιόνδ' ἐπέγραψαν αὐτ θ τάφῳ·

Ε'νθάδε τ ἱερὰν κεφαλὴν κατὰ γαῖα καλύπτει,
ἀνδρῶν ἡρώων κοσμήτορα θεῖον Ο'μηρον.

Εἰσὶ δ' οἱ Κολοφώνιον αὐτ ἀποδείκνυσθαι, μεγίσῳ
τεκμηρίῳ χρώμενοι πρὸς ἀπόδειξιν, τῷ ὧδι τ αὐ-
δριάντος ὧν γεγραμμένῳ ἐλεγείῳ. ἔχει δ' ὅτως·

Υἱὲ μέλητ θ ὁμηρε, σὺ γὰρ κλέ θ' ἑλλάδι πάσῃ,
κὰι Κολοφῶνι πάτρῃ θῆκας ὀλ ἄϊδιον.
κὰι τὰς δ' αὐτιθέῳ ψυχῇ γλυνήσατο κάρας
δισσὰς ἡμιθέων γραφάμεν θ σελίδας.
ὑμνεῖ δ' ἡ μὲν νόσον Ο'δυσσῆ θ πολύπλαγκτον,
ἁδὲ πρὸ ἰλιακὸν δ' ἀρδ' ἀνιδῶν πόλεμον.

Ἄξιον δὲ μηδὲ τὸ τοῦτ τ αὐτιπάτρου γραφὴν ἐπι-
γράμμα παλιπεῖν, ἔχον ὠκ ἀσμένως. ἔχει δ' ὅτως·

οἱ μέν σὸν Κολοφῶνα τιθωήτειραν ὁμήρε,
οἱ δ' καλαὶ σμύρναν, οἱ δ' γνέπτοσι χίον.
οἱδ' ἴον, οἱδ' ἐβόασαν εὐκλαρόν σαλαμῖνα.
οἱδ' ἐνυταῖ λαπίθαι ματρὸς τ σαλίαν.
ἄλλοι δ' ἄλλο μέλαθρον αὐίαχον. εἰδὲ με φοίβε
χρὴ λέξαι πυνταὶ ἀμφασ' ἀμαντοσυίλω,
πάτρῃ τοι τελέθει μέγας ὀρανὸς, ἐκ δ' γυναικὸς
ὀ θνατᾶς, μητρὸς δ' ἔπλετο καλλιόπας.

Γνῶσθαι δ' αὐτὸν φασι τοῖς χρόνοις, οἱ μ κατὰ τὸν
ξωϊκὸν πόλεμον, ὃ Κ αὐτόπτην γνῶσθαι. οἱ δ' μετὰ
ἑκατὸν ἔτη τ πολέμ· ἄλλοι δὲ μετὰ πεντήκοντα
Κ ἑκατὸν. ἔγραψε δ' ποιήματα δύο, Ἰλιάδα, Κ Ο-
δύσσειαν. ὡς δ' τινὸν ὀκ ἀληθῶς λέγοντες, γυμνα-
σίας κὴ παιδιᾶς γένεκα, κὴ βατραχομυομαχίαν πο-
θεῖς, Κ μαργίτην. τ δὲ τρωϊκὸ πολέμ καθ' ὅμη-
ρόν τινες φασιν ἀρχὴν ἐν τῷ τ θεῶν κρίσιν, ἥρας,
Κ ἀθηνᾶς, κὰι ἀφροδίτης πρὸ κάλλους ὑπ' Ἀλεξάν
δρ γεγενῆσθαι· λέγειν γὰρ τὸν ποιητὴν,

ὃς νείκεσε θεὰς ὅτε οἱ μέσσαυλον ἵκοντο,
τῷ δ' ἤνεσ' ἣ οἱ πόρε μαχλοσύνην ἀλεγεινήν.

aliter Homeri sententiam.

ipatri grama.

ãdo flo rit.

o Homeri opera

piani i occa-

Ἀλλ' ὡς ὁ ποιητὴς οὐδαμοῦ θεὸς οὐδὲ αὐθρώπων κρίνειεν, ὅτε οὐδὲ ὁμήρου διὰ ἄλλων πίστις ἦν τοῦτο, οὐδὲν ἀνόλογος ἀθετοῦνται οἱ πεπλασμένοι στίχοι. ἄμεινον δὲ λέγειν ὅτι ἀλέξανδρος ὁ πριάμου πᾶσι τοῖς θυμώσασι ἑλλησι κατὰ βέσμαθεῖαν ἀγωγὴν, ἐπλευσεν εἰς σπάρτην, καὶ ξενωθεὶς ἐλένῃ μενελάου κατὰ τὴν οἰκουρὰν ὄντος, αὐτῇ ἀκολουθεῖν. ἐλθοῦσῃ δὲ εἰς κραναὴν καλουμένην νῆσον ἐμίγη πρῶτον τῇ γυναικὶ, κἀκεῖθεν πλεύσασα σὺν σιδῶνι, καὶ φοίνικες, ἦκεν ὅθ' ἴλιον. ὡς γνόντες δὲ οἱ περὶ ἀγαμέμνονα καὶ μενέλαον τὸ πεπραγμένον, στρατιὰν ἄθροισαν ἐν αὐλίδι πόλει τῆς βοιωτίας, ἔνθα κὴ θυόντων αὐτῶν, δράκων ὑπὸ τὸν πλησίον αὐλισθεὶς δρυμόν, στρουθοὺς νεοσσοὺς ὀκτὼ σὺν μητρὶ ἐφθειρεν, οἷς ἡ μήτηρ γόνατι συγκατέλεπε. τοῦτο δὲ τὸ σημεῖον, ὅτι ἔνιοι ἔτη πολεμήσαντες ἑλλησι, τῷ δ' ἑκάστῳ ἀριθμὸν τῶν ἰλίου.

Ἡνίκα δὲ πλεύσαντες, ἐπέβησαν τῆς τροίας, μετὰ πρώτου συμβολὴν, καθ' ἣν αὐτοκράτωρ πρωτεσίλαος, μενέλαόν τε κὴ ὀδυσσέα πρέσβεις ἀπέστειλαν τῇ ἑλένῃ ἀπαιτοῦντας. τῶν δὲ τρώων αὐτὰ φόντων, πάλιν συμβολὴ ἐποιοῦντο πολέμου, κὴ οὐ κρατήσαντες, οὐκ ἐάσαν προελθεῖν τὴν πόλεως, οἱ δὲ στρατηγοῦντος ἀχιλλέως, τὰς προαστείους πόλεις ἐπόρθησαν, σὺν μαχίας ἀφαιρούμενοι τοὺς τρῶας, ἐξ ὧν μίαν ἑλόντες χρύσαν, γέρας ἔδοσαν ἀγαμέμνονι χρυσηίδα χρύσης ἱερέως ἀπόλλωνος θυγατέρα. ὁ δὲ ἐλθὼν ὑπὲρ τὰ ναύσαθμον, ἵνα λυτρώσηται τὴν παῖδα, καὶ ὑβριζόμενος ὑπὸ ἀγαμέμνονος, εὐξαμένῳ τῷ ἀπόλλωνι, κολάσαι τοὺς ἕλληνας. ἐπακούσας δὲ τῆς ὀργῆς ὁ θεὸς, λοιμὸν ἐπέμψεν αὐτοῖς. καὶ τότ' ἀχιλλέως παραινέσαντος ἀποδοῦναι τὴν χρυσηίδα, ἀγαμέμνων ὀργισθεὶς ἀπείλησεν ἀφαιρήσεσθαι τὸν ἀχιλλέως γέρας βρισηίδα. ὁ δὲ τὴν μητέρα θέτιν ἔπεμψεν αἰτήσασθαι παρὰ τοῦ διὸς ἦλθεν ἑλλήνων ἡττωμένους, πάτροκλος πεμφθεὶς ὑπὸ νέστορος, ἱκέτευσεν ἀχιλλέα δοῦναι καὶ ἐπ' ὀλίγον τὴν παννοπλίαν αὐτῷ, ἵνα σὺν τρῶας τὰ νεῶν ἀπώσηται. ἐξελθὼν δὲν ὁ πάτροκλος, καὶ γενναίως ἀρισεύσας, μετὰ πολὺ αὖθις ἐφάνη. χαλεπήνας δὲ ὁ ἀχιλλεὺς, ἐπαύσατο μὲν τοῦ πρὸς ἀγαμέμνονα ἔχθρας, λαβὼν δὲ ἀφαιστότευκτον παννοπλίαν, ἄλλας τε πολλὰς, καὶ τελευταῖον αὐτὸν ἕκτορα, μὲν δὴ τάξεις τῶν τραγμάτων δῦναι αὐτὸν. ὁ δὲ ποιητὴς ἀπὸ τῆς γνάτου ἔτους ἤρξατο, ἐπεὶ τὰ πρῶτα τοῦ ἀχιλλέως μεμίσηται ὧν ἀδώτορα, κὴ πράξεις ἐπέχοντα μακράς, ἀδὲ ἐπαλήλας. συμμαχόντος γὰρ ἑλένου ἀχιλλέως ἀδὲ ποτε τρῶσι πρὸ πυλάων δαΐδα υἱὸν ἀμφὶ ἔχοντα. κεῖνος γὰρ ἐδέδισαν ὄβριμον ἔγχος. θαρσήσαντες δὲ τότε ἀπὸ σάκος πρὸ πόλιος, καὶ τὴν μάχης ἴσης γενομένης, πολυπρόσωποί τε, κὴ σωιχεῖς τὴν ἡρώων ἀρισεῖαι κατέστησαν.

Ὁμήρου τοῦ ποιητοῦ, χρόνῳ μὲν τῆς πλέονος, δυνάμει δὲ παντὸς πρώτου γενομένου, ὥστε καὶ ἀγνοούμενον πρῶτον, ἀφελόμενοι τὰ μέγιστα, εἴς τε τὴν φωνὴν, κὴ τὴν δὴ ἰαώιαν, κὴ τὴν τραγμάτων πολυπειρίαν. λέγωμεν δὲ περὶ τούτου ποίησεως πρόπορον μνησθέντες δὴ βραχέως τῆς γένους αὐτῆς.

Ὁμήρου

Sed profectò indecorum esset suspicari, Deos ab hominibus iudicari, præsertim cùm nusquã alibi Homer. id asserat. Quo fit, ut prædicti uersus merito reiecti sint. Satius itaq; est, ut credamus Alexandrũ Priami filiũ, inuisendorũ Græcanicorũ morũ causa, Spartã nauigasse. Et cùm benigne ab Helena (absente tũ Menelao) hospitio susceptus esset, illi persuasisse, ut se sequeretur. Cùm uerò insulam nomine Cranaã attigisset, ibi cum ea primum concubuisse. Et dum illinc soluisset, per Sidonem & Phœniciam Ilium rediisse. Quod facinus ubi Agamẽnon & Menelaus resciuerunt, exercitũ in Aulide Bœotiæ urbe coegerunt, ubi cùm Dijs sacrificarent, Draco propinquã arborem conscendens, octo passeris pullos unà cum matre interfecit, quod portendebat fore, ut Græci nouem annis belligerarentur, ac decimo demum Ilium caperent. Aulis.

Cùm itaq; ex Aulide soluissent, Troiã attigerunt, & post primũ conflictum (in quo Protesilaus occubuit) Menelaum, & Vlyssem, legatos ad Helenam reposcendam miserunt. Troianis autem renuentibus, rursus prælium commiserunt, in quo superiores facti, exercitum in duas partes diuiserunt, unam quidem ad Troiæ obsidionem relinquẽtes, alteram uerò ad proximas urbes uastandas duce Achille dimiserunt, ut sociorum auxilio Troianos nudarent. Ex quibus una Chrysa capta, Chryseidem Chrysæ sacerdotis Apollinis filiam, Agamemnoni dono dederunt. Is autem ad nauium stationem profectus, ut filiam suam redimeret, contumeliosè ab Agamemnone tractatus, Apollinem precatus est, ut ipsum de Græcis ulciscetur. Quod uotum ubi Deus exaudisset, pestem eis immisit. Ibi tũ Achille suadente ut Chryseis redderetur, Agamemnon id indigne ferens, interminatus est, se Bryseidem Achilli donatam ereptum. Ille autem matri Thetidi persuasit, ut à Ioue postularet, ut Græci in pugna inferiores redderentur. Quo impetrato, Patroclus Nestoris auspicio Achilli supplicauit, ut sibi saltem ad breue tempus armaturam suam usui daret, uti Troianos à nauibus pelleret. In pugnam itaq; egressus Patroclus, generosè ac fortiter se gerẽs, nõ ita multo pòst interfectus est. Quam rem Achilles molestè ferens, Agamemnoni reconciliatus est, sumptaq; armatura à Vulcano fabrefacta, cùm alios multos, tum tandem Hectorem interemit. Hic igitur rerum apud Ilium gestarum ordo est. Cæterum Poeta à nono anno ideo exorsus est, quòd ea quæ ante Achillis iram contigerunt, admodum leuia, nec ulla magnanima facta utrinq; sint gesta. Siquidem Achilles Græcis opem ferret, Dardanidæ portis se continuêre reclusis, Pelias incussit siquidẽ illis hasta timorẽ. sed eo à pugna abstinẽte illi sumpta audacia, prodierũt: ac dũ æquo Marte pugnatur, uaria & continua Heroum bene gesta ædita sunt. Cæterum ab ipso decimo anno Troiæ historia cæpisse.

Cæterum iure optimo Homerũ legimus, quòd temporis quidẽ diuturnitate quàm plurimos, ingenij aũt uiribus oẽs excellat. Etenim maximã ex eo utilitatẽ capere possumus, siue dicendi artificiũ, siue sententiarum pondus, siue multiplicẽ rerum scientiã spectes. Dicamus itaq; de ipsius poesi, ubi genus ipsius paucis repetiuerimus.

Homeri

Homerum Pindarus & Chium, & Smyrneum fuisse tradit. Simonides Chium: Antimachus et Nicander, Colophonium. Aristoteles autẽ philosophus, Iensem. Ephorus historicus, Cumanum. Nec quosdam piguit eum Salaminium, à Cypro oppido appellare. Quidam uerò Argiuum fuisse afferunt. Aristarchus autem & Dionysius ille Thrax, Athenienſem. Cæterum ab alijs filius Maonis nuncupatur et Critheidis, ab alijs uerò Meletis fluuij.

Porrò quemadmodum de genere ipsius, sit & de tempore de quo uiguit ambigitur. Siqdẽ Aristarchus refert, eum circiter Ionum duclam coloniã (quæ post Heraclidarum reditũ annis sexaginta cõtigit) floruisse. Heratlidarum aũt res gestæ octoginta annis post Troiæ excidium extiterunt. Crates uerò ante Heraclidarũ reditum, illum fuisse tradit, ita ut nõ totis octoginta annis Homeri seculum à Troiano excidio abfuerit. Quin & à plerisq; creditus est, centũ annis post Troianas res esse natus, nũ multò ante Olympicorum certaminum institutionem, ex qua & tempus secundum Olpmpiades supputatur.

Sunt autem illius poemata duo, Ilias & Odyssea: quorum utrunq; iuxta numerum elementorum alphabeti, in uiginti quatuor libros digestum est, non quidem ab ipso poeta, sed ab Aristarcho Grãmatico. Cæterùm in Iliade hæc duo continentur, primum Græcorum & Barbarorum gesta ad Ilium, idq; propter Helenæ raptum. et præcipuè Achillis strenua opera, in hoc bello nauata. In Odyssea autem Vlyßis reditus in patriam ex Troiano bello, & quæcunq; per errores in redeundo perpeſſus est, describuntur. Ad hæc quomodo de procis domui ipsius insidiantibus pœnas expetiuerit. Vnde conflat Homerum nobis in Iliade quidem corporis robur expreßisse, in Odyssea uerò animi generositatem.

poe-
a.

Quòd uerò nõ solũ uirtutes, sed et animi uitia (ut sunt tristicia, gaudiũ, metus, et cupiditas) in hisce poematib. prosequitur poeta, non est accusandus, imo uerò & commodi mores, et incommodi excerpendi sunt, eo quòd fine his admiranda facta non consistent: quæ dum quis audit, optima quæq; inde eligenda sunt. Nam quòd Deos cum hominibus commercium habẽteis introducit, non solum delectationis & admirationis causa ab illo factum est, sed etiam ut per hoc innueret, quòd Dij homines adiuuent, & illorum minime negligentes sint.

Et ut summatim dicã, admirabili & fabulosa rerum narratione ideo utitur, quò sedulitatẽ, et admirationem lectoribus incutiat, & auditorẽ suspensum reddat. Quò fit, ut quædam præter decorum dixisse uideatur. Etenim probabilitas semper ex admirandis ac eximijs rebus propositis sequitur. Quapropter non solum res, sed etiam uerba extollit, & à communi consuetudine transfert. Quòd uerò noua & non omnibus obuia semper admirationi sint, & auditorem demulceant, nemini obscurũ est. Præterea ex fabulosis istis orationibus (si quis nõ oscitanter, sed accuratè singula dicta perpendat) patebit quantus in omni scientiarum et artiũ genere Homer. fuerit, quamq; multas occasiones, et tanquã semina quædã tũ uerborũ, tum

Ομηρον τοίνυν πίνδαρος μὲν ἔφησε χῖον, τε, καὶ σμυρναῖον γράψαι. σιμωνίδης δὲ χῖον, ἀντίμαχος δὲ κολοφώνιον, νικάνδρος, κολοφώνιον, ἀριστοτέλης δ' ὁ φιλόσοφος ἰήτλω ἔφορος δὲ ὁ ισοριικὸς κυμαῖον. οὐκ ὤκνησαν δέ τινες σαλαμίνιον αὐτὸν εἰπεῖν, ἀπὸ κύπρου, τινὲς δ' ἀργεῖον. ἀρίσαρχος δὲ, καὶ διονύσιος ὁ θρᾷξ ἀθηναῖον. υἱὸς δὲ ὑπ' ἐνίων λέγεται μαίονος, καὶ κριθηίδος, ἔνιοι δέ τινων μέλητος τ ποταμοῦ.

Ωσπερ δ' τὰ τ γένη αὐτῷ διαπορεῖται, ὅτω καὶ τὰ περὶ τ χρόνων, καθ' ὃς ἐγένετο. οἱ μὲν περὶ ἀρίσαρχόν φασιν αὐτ γράψαι κατὰ τὴν ἰώνων ἀποικίαν, ἣν ὕστερον τ ἡρακλειδῶν καθόδου ἔτεσιν ἑξήκοντα. τὰ δ' ὑπὸ αὐτ ἡρακλείδας λείπειν τ τρωϊκῶν ἔτεσιν ὀγδοήκοντα. οἱ δ' ὑπὸ κράτητα, μὴ πρὸ τ ἡρακλειδῶν καθόδου λέγουσιν αὐτὸν γράψαι, ὡς δὲ ὀλίγα ἔτη ὀγδοήκοντα ἀπέχειν τ τρωϊκῶν. ἀλλὰ πρὸ τοῖς πλείοσιν ὑποπίπτειν μετὰ ἔτη ἑκατὸν τ τρωϊκῶν γεγονέναι, ὃ πολὺ πρὸ τ θέσεως τ ὀλυμπίων, ἀφ' ὧς ὁ κατὰ ὀλυμπιάδα χρόνος ἀριθμεῖται.

Εἰσὶ δ' αὐτῷ ποιήσεις δύο, ἰλιὰς καὶ ὀδυσσεία. διηρημένη ἑκατέρα εἰς τ ἀριθμὸν τῶν στοιχείων, ὀφ' ὑπὸ τ αὐτ ποιητ, ἀλλ' ὑπὸ τ γραμματικῶν, τ περὶ ἀρίσαρχον. ὧν ἡ μὲν ἰλιὰς ἔχει τὰς ἐν ἰλίῳ πράξεις ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων διὰ τὴν ἑλένης ἁρπαγήν, καὶ μάλιστα τὴν ἀχιλλέως ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ διαπρεπεχθεῖσαν ἀλκὴν· ἡ δὲ ὀδύσσεια τὴν ὀδυσσέως ἀνακομιδὴν διὰ τὴν πατρίδα ἀπὸ τ τρωϊκὸ πολέμου, καὶ ὅσα πλανώμενος ἐν τῷ νόσῳ ὑπέμεινεν, καὶ ὅπως οἱ ἐπιβουλεύοντες ἐν οἴκῳ αὐτ ἐτιμωρήσατο. ὧν ὅμως ἁπλοῦς ὅτι πρῳσὰς, διὰ μὲν τὴν ἰλιάδα, ἀνδρίαν σώματος, διὰ δὲ τὴν ὀδύσσειαν, ψυχῆς γενναιότητα.

Εἰ δὲ μὴ μόνον ἀρετὰς, ἀλλὰ καὶ κακίας ψυχῆς ἐν ταῖς ποιήσεσι πρίεσι, λύπας τε, καὶ χαρὰς, καὶ φόβους, καὶ ἐπιθυμίας, ὀφείλει αἰτιᾶσθαι τὸν ποιητὴν, πρόσθεν ἢ μιμεῖσθαι ὀ μόνον τὰ χρησὰ ἤθη, ἀλλὰ καὶ τὰ φαῦλα. ἄνδρα γὰρ τούτων πρᾶξαι δεῖ ἐν ἀρχῇ τὰ σωισαντα, ὧν ἀκούοντα γνῶσιν αἱρεῖσθαι τὰ βελτίω. ποιεῖ δὲ καὶ θεὸς τοῖς ἀνθρώποις ὁμιλοῦντας, ὀ μόνον ψυχαγωγίας καὶ ἐκπλήξεως χάριν, ἀλλ' ἵνα καὶ ἐν τούτῳ πρασσόμενοι, ὅτι κηδονται, καὶ ὀκ ἀμελῶσι τῶν ἀνθρώπων οἱ θεοί.

Καὶ τὸ μὲν ὅλον, πρῶ' αὐτῷ διήγησις τ πραγμάτων πρᾶξιλοξος, καὶ μυθώδης κατεσκεύασαι, ὑπὲρ τ πλήρη ἀγωνίας καὶ θαύματος ὧν ἐντυγχάνοντας, μὴ ἐκπληκτικῶ τῶν ἀκροάσιν καθίσαναι. ὅθεν δοκεῖ τινα πρᾶ τὸ εἰκὸς ἐρηκέναι. ἐν γὰρ αἰεὶ τὸ πιθανὸν ἕπεται, ἐν ᾧ τὸ πρᾶξιλοξον ἐπερμένον πρόκειται. διὸ μὴ ὁ μόνον τὰ πράγματα μετεωρίζει, μὴ ἐκτρέπει τ σωφροσύνης, ἀλλὰ μὴ ὧν λόγος. ὅτι δ' αἰεὶ τὰ καινὰ μὴ ἔξω τ προσέρχεσθαι μάζεται, καὶ τὸ ἀκροατὴν ἐπάγειν, φαντί δ' ἅπαν. πλὴν ἐν τοῖς μυθώδεσι τούτοις λόγοις, εἴ τις μὴ πρόσεχε γως. ἀλλ' ἀκριβῶς ἔκασα τ εἰρημένων ὧν λέγοιτο, φανεῖ πάσης λογικῆς ὧν σήμης καὶ τέχνης ἐν τὸ γνόμων, καὶ πολλὰς ἀφορμὰς καὶ οἱονεὶ σπέρματα καὶ λόγων καὶ

πρᾶξεων παντοδαπῶν βίβλοις μετ' αὐτὴ πεφοιτήκασιν, οὐ μόνον τοῖς ποιηταῖς μόνοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς τῶν ἄλλων λόγων σωθεῖσαις, ἱστορικῶν τε, καὶ θεωρηματικῶν. ἅπασιν γὰρ πρόσφορος ἡ τῆς λέξεως αὐτοῦ πολυφωνία, ἔπεται καὶ τῇ τῶν πραγμάτων πολυμαθείᾳ. πᾶσα μὲν οὖν ποίησις, τάξει τινὶ τῆς λέξεως συντιθεμένων, ῥυθμῷ καὶ μέτρῳ πεφαίνεται. ἐπεὶ δὲ λεῖον καὶ ὀλισθηρὸν, σεμνὸν ἅμα καὶ ἡδὺ γεγόνασι, διὰ τοῦτο πρὸς τὸ θέλγειν εἰς τὸ πιθανὸν ἐπάγεται. ὅθεν συμβαίνει κατὰ τὸ αὐτὸ, μὴ μόνον τοῖς ἐκπλήττεσθαι καὶ θέλγεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς πρὸς ἀρετὴν ὠφελεῖσθαι βούλεσθαι ῥᾳδίως.

Τὰ δὲ ἁπλᾶ ἔπη τὸ τελεώτατον ἔχει μέτρον, τετράσι τὸ ἑξάμετρον, ὃ καὶ ἥρῳον καλεῖται. ἑξάμετρον μὲν, ὅτι ἐκ ἓξ πόδας ἕξ, ὧν ὁ μὲν ἐσθλὸς ἐκ δύο συλλαβῶν μακρῶν σπονδεῖος καλούμενος· ὁ δὲ, ἐκ τριῶν, μιᾶς μακρᾶς, δύο δὲ βραχέων, ὃς λέγεται δάκτυλος. καὶ εἰσὶν ἀλλήλοις ἰσόχρονοι· αἱ γὰρ δύο βραχεῖαι μιᾶς μακρᾶς χρόνον ἐπέχουσιν, ὅτι δὲ πρὸς ἀλλήλοις συντιθέμενοι, πληροῦσι τὸ ἑξάμετρον ἔπος. ἥρῳον δὲ λέγεται, ὅτι δὰ τοῦτο τὰς τῶν ἡρώων πράξεις δηλοῦται.

Λέξις ποικίλη κεχρημένος, οὐκ ἀπὸ πάσης δὲ λέκτου τῶν Ἑλλήνων χαρακτῆρας ἐγκατέμιξεν, οὐδὲ ὧν δῆλός ὅτι πᾶσαν μὴ ἑλλάδα ἐπελθὼν, καὶ πανταχοῦ ἔθνος.

Καὶ δωριέων μὴ τὴν σωφροσύνην τῶν βραχυλογίας ἐλέγχει κέχρηται, τὸ δὲ ὦμα λέγων δηλῶ· ἄλφα δὲ οἱ δῶρα φησὶν ὠφελεῖ. καὶ τὸ ὀπίσω, ἄψ, μεταβαλὼν τὸ μὴ ο εἰς τὸ α, τὸ δὲ π εἰς τὸ σ εἰς τὸ συγγενὲς αὐτοῖς. καὶ τὸ ἄλλοσε ἄλλο· ἄνδρα γάρ με καὶ ἄλλο τιν' ἐπίνυστεν ἐφετμὴ, καὶ τὰ τοιαῦτα. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ μέσα σωζόμενα λέγει· οὔτε ὁμότριχας καὶ ὁμοετεῖς, ὁτριχας καὶ οἰετέας, καὶ τὸν ὁμοπάτριον ὁπάτριον, καὶ τὸ τρέμειν τρεῖν, καὶ τὸ τιμᾶν τίειν. τὴν αὐτὴν δὲ ὅτι καὶ τὸ ὑπορριβάζειν τὰ στοιχεῖα, ὡς φασὶ κάρτιστοι, αὐτὶ τοῦ κράτιστοι.

Αἰολέων δὲ χρησαμένων τῇ συγκοπῇ καὶ δραδέτην λέγων, αὐτὶ τοῦ καταδραδέτην, καὶ ὑββάλλειν αὐτὶ τοῦ ὑποβάλλειν. καὶ ὧδε τὸν παλαιὸν χρόνον, τὰ ῥήματα πρόσωπα λέγοντας πρὸς τοῖς ἄλλοις εἰς τὴν ει δίφθογγον, δηλοῦντος καὶ πρὸς τοῖς ἀολοβῦσιν ἐφέρεται, ὡς φασὶ δεῖ ἐφίλη, φασὶν. ὅτῳ δὲ μὴ ὅμηρος ἐποίησεν, δίδωμι δόμεναι λύγοισιν, αὐτὶ τοῦ ἐδόμεναι, ὃ ὅτι ἐδέσμει. καὶ οὐ μὴν ἄρ' ὅτ' αὖμων δάεν μιλὸς ὑγρὸν ἀφύσσων. καὶ ἐναλλάσσειν τὸ σ εἰς τὸ λ. ὡς φασὶ τῷ λέγειν ὀδμὴ, καὶ ἴσλμεν, καὶ τὸ πλεονάζειν φασὶ τισιν· ὡς τὸ δῦκηλος αὐτὶ τοῦ ἔκηλος· καὶ αὐτάρ αὐτὶ τοῦ ἀτάρ· καὶ κεκλήγοντες, αὐτὶ τοῦ κεκληγότες. καὶ τὸ πεποιθώαι δεῖ δὶ ὀλυτόρῳ πεποίηκεν τοῦ ῥήματος τὸ θα, ὡς τὸ ἔφηθα, καὶ ἔπηδα. τὸ δὲ διαπλασιασμὸν τοῦ συμφώνου οἱ μὲν δωριεῖς, οἱ δὲ αἰολεῖς πεποιήκασιν. οἷον ὄσσα· ἔλλαβε πορφύρεον θάνατον, καὶ ὁπόππορον πάντε βοῦς.

Ἰώνων δὲ ἴδιον ἔχει τὸ ἀφαιρεῖσθαι χρῆσθαι γὰρ τοῖς πρὸ πολλῶν ἐτῶν τοῦ ῥήματος. ὡς τὸ βᾶ, καὶ τὸ δῶκεν. ἔθος γάρ ἐστι καὶ τοῖς τοῦ παρωχημένου χρόνου ἀπὸ τῶν αὐτῶν στοιχείων ἄρχεσθαι, ἀφ' ὧν ὅτι καὶ ὁ ἐνεστὼς

tum rerum omnigenarum, posteris suppeditauerit, idq; nō solùm ligata, sed & soluta oratione utentib. scriptoribus ut sunt historici, oratores, & Philosophi. Videmus igitur in eo primum multiplicem dictionis usum, deinde multijugā quoq; rerum cognitionem. Omnis igitur poesis quadā dictionum serie inter se coniunctarum, rythmo ac delicet ac metro cōficitur. Quandoquidem si id, quod planum & blandum est, grauitate & suauitate simul cōdiatur, lectores delectādo attentos reddit. Quo fit, ut ob eandem causam animi illorum nō solùm extra se rapiantur, & aures demulceantur, uerùm etiam facilius persuadeantur ijs rebus, quæ ad uirtutem conferunt.

Cæterùm Homer. uersus perfectissimo metro constant, hoc est hexametro, quod et Heroicū appellatur. Et hexametrū quidē dicitur, quòd unusquisq; uersus sex pedes cōplectitur: quorū unus ex duab. lōgis syllabis, nomine ſpō deus, cōstat: alter uerò ex tribus, priore quidem lōga, posteriorib. uerò duab. breuib. qui dactylus uocatur. Parib. a. inter se temporib. uterq; est: duæ nāq; breues syllabæ unī lōgæ æquipollent. Atq; hi duo pedes inuicem positi, hexametrum uersum cōstituunt. Heroicum a. ideo appellatur, quòd hoc carminis genere Heroum facta celebrantur.

Quemadmodum

Varia autem dictiōe usus, ex omni Græcorum dialecto loquēdi formas suis poematis interseruit. Vnde et cōstat eum totā Græciā, et cunctas illius nationes peragrauerit.

Nam Dorien sium defectu (qui perquàm familiaris est Dorib. breuitati studentibus) usus est, pro uerbo doma (id est domamus) dicens, do: ut, Statim autem ei domus magnifica obtingit. Et pro hoti (id est, quòd, ho: ut, Quòd aquila mihi anseres interfecit. Et pro opiso (id est, retro) aps; eodem in α, π uerò & σ, in cognatam ipsis literā, nempe ψ, mutando. Deniq; pro allote (id est alibi) allo: ut,

Iam alibi præcepta tua hæc fecere modestum.

& huiusmodi. Ad eundem modum et medias cōcidendo uoces, ait pro homotrichas. i. eiusdem capilli, hotrichas. Et pro homoeteis. i. coæui, oeteas. Et pro homopatrion. i. eiusdem patris, hopatrion. pro tremein, id est tremere, trein. pro timo, id est, persoluo, tio. Eorundem Dorien sium est, & literas transponere, ut quum dicunt pro eratistoi (id est, optimi) cartistoi.

Aeolum uerò syncopa in compositis utitur, caddrathe ten dicens, pro catedrathēten, id est dormierunt. Et hyballein, pro hypoballein, id est subijcere. Deinde tertiæ imperfecti personas apud alios in ει diphthongum desinentes, Aeoles per η efferunt, ut quum pro epilei, id est amabat, ephilē: & pro ēnoei, id est cogitabat, enoē dicunt. Quem morem & Homerus secutus ait, Teneris uincibus gultis uinciebat: pro edei, id est ligabat. Et,

Humida quos neq; permeat ulla potentia uenti.

Ad hæc quum mutant σ in δ, ac dicunt odmē, pro osmē, id est odor: & idmen, pro ismen, id est nouimus. Præterea pleonasmo in quibusdam uocibus: ut quum pro boeus los, id est tranquillus, euculos: & pro atar, id est sed, autar dicunt. Et quum secundæ uerborum personæ tha particulam adijciunt, pro ephs, id est fatus es, ephastha: & pro ἔιπας, id est dixeris, ἔιπαθα dicentes. Porrò cōsonantium duplationē alij Dorien sib. alij Æolib. tribuunt. Cuiusmodi illud est, Corripuit mors atra: et, V ter ista opera.

Ionum aūt proprietatē obseruat, dum aphæresi in præteritis uerborū temporib. utitur, uelut quū bo dicit, pro ebo: hoc est, iuit: et doken. i. dedit. Siquidē in more habent, præterita tempora ab ijsdem literis inchoare, quib. et præsen-

et auferre. in nocte hireus. i. sacerdos: et irux. i. accipiter. Præterea tertijs subiũctiui modi psonis ꝯ addũt, ut quũ pro elthu. i. uenerit, elthẽsi: & p λάβω. i. acceperit, λάβῃ ꝯ dicũt. Quæ particulæ & datiuis adjiciũt, δύρῃσι, ὕλῃ ꝯ. i. iaunis, syluis dicẽtes. Ad hæc dũ taunoma. i. nomẽ, & nouson, pro τὸ ὄνομα, & τῷ νόσῳ. i. morbũ, κενὸν pro κῳνόν. id est, uacuũ, et meilã pro melã, hoc est nigrũ, efferũt. deniq; et α cum p ductũ fuerit, in η mutãt, pro ἥρᾳ. i. Iuno, ἥρῃ, & pro ἀθλωᾶ. i. Minerua, ἀθλώνῃ, efferentes. Et accidit, ut econtra η in α mutãtes, dicãt pro λελασμένον. i. oblitus, λελασμένον. Insuper et circũflexa ita p diæresim efferũt, pro φρονῶν. i. intelligẽs, φρονέων, & pro νοῶν. i. cogitãs, νοέων dicẽtes. Eodẽ modo & genit. singulareis in ας definẽtes pferũt, ut Diomedeos, Sapphoos. i. Diomedis, et Sapphus. Et circũflexos genit. pluraleis, ut Poleorũ, Perseorũ. Deniq; et pluratiuos nominũ neutrius generis rectos in η definẽteis, ut pectora, mẽbra. Atq; idem de eiusdẽ numeri genitiuis iudiciũ. Cæterũ hoc eis propriũ est, ut τετράφατε, & similia dicant.

Maximè uerò Attica dialecto usus est, idq; propter naturietatẽ. nã quẽadmodũ Attici p λαὸς. i. populus, λεὼς dicũt, sic et ipse Peneleos, et χρεὼς. i. debitum. Est a. eis familiare, cõtractionib. nõnũq; uti, & pro duabus unã syllabã facere, ut p τὸ ἔπος. i. uerbũ, τοῦτος: et p τὸ ἱμάτιον. i. uestimẽtũ, ἑσμάτιον. Quib. illud Homericũ affine est, Troiani a. inclinauerũt frequentes. Et illud: Cãpos lotũ ferẽteis. Ad hæc η ex huiusmodi opt. tollũt, δ' οκοίης. i. mi dearis, ὁκοῖος. τιμάων honores, τιμῶς. est atticismus, secundũ quem dictũ est illud: Cæteri u. discernamini celerrimè. Et quũ dicunt, Plures deteriores, pauci uerò patre meliores. Quandoquidem ĩ cõmuni lingua dicimus κακίονες, etc. Solent quoq; huiusmodi accusatiuos nõ per diæresim efferre, bones, pisces, βῶς uidelicet pro βόας circũflectentes, ut quũ Homer. dicit, Pisces anes q. Et illud Atticè dictũ est, Neq; ipsum robore rũpit fluẽtes. Sic iũgit, iurat. Præterea et breues uocales Att. ex uerbis abjiciũt, ut lauatur, existimo. Ad quẽ modũ & pro ἠλύθω. i. sol uebatur, λῦτο dicunt. Eorundẽ est dicere, uidebã, et profui, ita ut ε præter necessitatẽ addãt. unde est etiã, Vinũ ĩ fundebat. I quoq; ĩ huiusmodi uerbis cõtrahũt, ut pro ἠιόνων. i. littora, ἰόνας, et pro Νηρηίδες Nereides, Νηρῇδες dicãt. Sic et illud habet, Vos a. duo admodum uolebatis, deniq; ĩ dat. in ι purũ definẽtib. quorũ penult. α obtinet, idem fit: ut cornu, senectuti, inbari. Est et hoc Att. ubi dicitur, sint, & sequãtur. Eiusdẽ cõsuetudinis est, φ optat. pro præt. indicat. usurpãt, qua & Hom. identidẽ utitur. Præterea quũ nominib. fæm. articulos, participia, et adiect. masc. coniungunt, ut manus, mulieres: id φ & Plat. familiare est, ut quũ dicit, agẽtes, et ferentes: sapiens, ac iustus mulier. sic igitur & Hom. de Iun. ac Min. loquens ait, Nequaquã in nostris currib. perculsi fuerint. Et, Same Miner. inuitus erat. Et, Inclytus Hippodameia. Porrò quum dialecti multam quoq; in constructionibus proprietatem habeant, quando poeta dicit, Ast age diuini iaculis pete tu Menelai. Attic. cõstructionem refert. Et quãdo ait, Accepit sibi sceptrũ, & Themidi pulchrige na acceperat paterã. Quo pacto igitur omniũ Græcorũ uoces cõgerẽdo uariã orationẽ efficiat dum utitur nõnunquã

ξ 4 ἑῳὰς

ἑῳὰς & τὸ ὑφαιρεῖν τὸ ε ἐν τῷ ἱρεὺς, & ἱρεῖς. καὶ τὸ πῶς-θγάι τοῖς δίτοις πῶσώποις τ ὑποτακλικῶν τὸ σ' οἷόν ὅτι ὁ ἔλθῃσι, ἢ ὁ λάβῃσι, & ταῖς δ' ὁλικαῖς, δύρῃσιν, ὕλῃσι. & τὸ λεγόμ ὄνομα ἢ νόσον, τὸ ὄνομα καὶ τ νόσον ἢ κενὸν ἢ μέλαν αὐτὶ τ κνόν, & μέλαν. ἢ τὸ μεταβάλλειν τὸ α, ἐπεὶ δ' αὖ ἐκτείνῃ εἰς τὸ η, ὡς ὁ ἥρη, ἀθλίη. ἔστι δ' ὅτε ἐκ τ ϛαντίου, τὸ η εἰς τὸ α, ὡς ὁ λελησμένος, αὐτὶ τ λελασμένος. ἢ τὸ δ' ἰαυρεῖν τὰ ποδία τ ὠμὰ ῥήματα, φρονέων, & νοέων· ἢ τὰς γῦνικὰς τὰς εἰς ς λῃγούσας, ὡς ὁ διομήδε-σαπφόος· ἢ τὰς ποδιατωμένας γῦνικὰς τ πληθυντικῶν, ὡς ὁ πωλέων, πορσέων· καὶ τὴν δ' ἑτέρων τὰς πληθυντικὰς δύθείας τὰς εἰς τὸ η λῃγούσας. ὡς τὸ σθένεα, μέλεα, καὶ τὰς γῦνικὰς αὖ τ ὁμοίως, δ' ἴως δὲ λέγεσι καὶ τὸ τετράφατε, καὶ τὰ τοιαῦτα.

Μάλισα δ' ἢ τῇ ἀτθίδι ϛαλείπω κέχρη-ται, ἢ γὰρ ἐπίμικος ἐῶ· ἢ ἐπεὶ λέγει πρὸ τοῖς ἀτθικοῖς λεὼς ὁ λαός, καὶ τ αὐτ ϛ σωσθῆναι ἔστι πῦ· αὐτῷ ὁ πηνέλεως, ἢ τὸ χρέως. ἔστι δ' αὐ δῖς σωσθῆς καὶ τὸ σωσαλέφειν γίνεται, & αὐτὶ δ' ὑο ποιεῖν μίαν συλλαβὴν, τὸ ἔπος, τὸ ἱμάτιον ἑσμάτιον. οἷς ὅτιν ὅμοιον τρῶδε δ' πρᾶκνυναν ἀολλέδε· ἢ ποδ' ἰα λωτοῦντα, αὐτὶ τ λωτοῦντα. καὶ τὸ ὑφαιρεῖν τὸ η τ δυϊκῶν τ τοιούτων, ὁλοκοίνε ὁλοκοῖς, τιμάωνς, τιμῶς ἔσιν ἀτθικόν· ὧ ἀκολόθως εἴρη-ται, ἄλλοι δ' ϛαχρινθῆτε τάχισα. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἀτθικόν, οἱ πλέονες κακίονς, παῦροι δ' τε πατρὸς ἀρείους· ὃ λέγομεν κακίονες, ἢ ἀρείονες. ἢ τὰς αὐτιατικὰς τ τοιούτων μὴ δ' ιαιρεῖν, τοὺς βῶς, τῶν ἰχθῦς, βῶς πολυτιμουμένους. καὶ, ἰχθῦς, ὀρνιθᾶς τε. κἀκεῖνο δ' ἢ ἔρηται ἀτθικῶς· ἀδ' ἐ τέμιν ϑγώει ῥήγνυσι ῥέοντες, ὡς ζεύγνυσιν, ὄμνυσι. καὶ τὸ ἐξαιρεῖν τὰ βραχέα τ ἀτθικῶν, λέξεται λῶτε, οἶοτε οἶμαι. ὅτως & ἐν τὸ λῦτο αὐτὶ τ ἐλύετο. τ αὐτ ὅτι ἢ τὸ ἑώρων ἢ ἐωνοσάμην, ἐκ πρίοτο πρωτιθγότων τὸ ε, ῥθγ ὅτι & τὸ ἐωνοχόει. καὶ τὸ σωαιρεῖν τὸ ι ὡδ τ τοιότων· πίόνες, νηρηίδες. ὅτω, καὶ τὸ· σφὼ δ' μάλ' ἀθέλεθγ. καὶ ὡδ τ εἰς ι καθαρὸν λῃγόντων ὁλοκῆς πρατελθόντων ὡς τ α, κέραϊ, γέραϊ, σκλαϊ. ἔστι δ' καὶ ὧδ ἀτθικόν, τὸ λέγειν ἔσων, καὶ ἐπέδων, αὐτὶ τ ἔσωσαν, καὶ ἐπέδωσαν. ὅτι δ' καὶ ἡ τ ὀυτικῶν χρῆσις αὐτὶ τ παρελκυθότων τ ὁρισικῶν ϑ αὖθ σωσθείας, ἣ καὶ ὁμηρ-χρῆται σωσεχῶς, καὶ τοῖς θκυκοῖς ἁρσενικὰ ἄρθρα, ἣ μ-χὰς, ἣ ἐπίθετα σωτάσειν, ὡς τὼ χέρε, τὼ γωνᾶτε. καὶ παρὰ πλάτωνι δ', ἄγοντε καὶ φέροντε. καὶ ἡ σοφὸς γυνὴ, καὶ ἡ δίκαιος. ὅτως δ' καὶ ὁμηρ-ὦδ' ἤρας. καὶ ἀθλωᾶς ἔφη· ἐκ αὖ ἐφ' ἡμετέρῳ ὀχέων πλαγχθῆτε κεραυνῷ· καὶ, ἦρι ἀθλωᾶ ἀκόμῳ ἰῶ, καὶ κλυτὸς ἱπποδάμεια.

Καὶ ποδὶ τ σωτάξειν δ' πολλὰ ἰδιώματα ἐχόσῃ τ ϛαλέκτων, ὅταν εἴπῃ ὁ ποιητὴς, ἀλλ' ἄγ' οἰόδυσσευ μυρελάτ κυδ' αλίμοιο, ἀτθικῶι δ' ἐκνυσι τ σωθῆναι. ὅταν δ' εἴπῃ, δίεκα δ' οἱ σκῆπτρον· καὶ δημισι δ' καλλιπαρήῳ δίεκα δ' ἔπας, & τοῖς δ' ιορίζει. ὅπως δ' ὄντας παύτων ἑλλιώων φωνὰς ἀθροίζων, ποικίλον ἀποργάζεται τ λόγον, ἢ χρῆται ποτὲ μ ταῖς

ξγάλας, ὥσπερ εἰσίν αἱ πεδρεμμύαι· ποτὲ δὲ ταῖς ἀρχαίαις, ὡς ὅταν λέγῃ ἄορ, ἢ σάκος· ποτὲ δὲ ταῖς κοιναῖς, ἢ θωράσσειν, ὡς ὅταν λέγῃ ξίφος, ἢ ἀσπίδα, ἢ λόφον. ἢ θαυμάσειέ τις, ὅτι Ⓒ κοιναὶ λέξεις πρὸ αὐτῷ σώζουσι τὸ σεμνὸν τοῦ λόγου. ἐπεὶ δὲ ὁ ἐγκατάσκευος λόγος φιλεῖ τὴν τοῦ σωμάτος ἀλλαγὴν, ὑφ' ἧς ἐναργέστερος, ἢ σεμνότερος, ἢ ταπεινότερος γίγνεται· Ⓒ ἡ μὲν τῆς λέξεως ἐκτροπὴ καλεῖται τρόπος, ἡ δὲ τῆς σωθέσεως, σχῆμα· καὶ ἔστι τὰ εἴδη τούτων, ἃ ἐν τῇ τεχνολογίᾳ ἀναγεγραμμένα θεασώμεθα τί τούτων ὁμήρῳ παρέλειπται, ἢ τί ἕτερον ὕστερον τούτου μετ' αὐτὸν εὑρηται, ὃ ἐκείνου ὀκ ἔπεται τρόπος.

Τῶν τοίνυν τρόπων ὀνοματοποιία, ἢ παύσασθαι αὐτῷ. ἦν δ' ἐγὼ ἢ τὴν παλαιὰν ἀρχὴν τῶν ὀνομάτων, ὅτε οἱ πρῶτοι τὰ πράγματα ὀνομάσαντες, πολλὰ ἀπὸ τῶν συμβεβηκότων προσηγόρευσαν, Ⓒ τὰς ἀναρθρους φωνὰς τοῖς ἐγγραμμάτοις ἐξεῖπωσαν. ὡς τὸ φυσᾶν, ἢ τὸ πρίζειν, ἢ μυκᾶσθαι, ἢ τὸ βρονταῖν, ἢ τὰ τούτοις ὅμοια. ὅθεν ἢ αὐτὸς ἐπινοήσας ἔνια ὀνόματα ὀκ ὄντα πρότερον πρὸς τὰ σημαινόμενα τυπώσας, οἷον τὸν λίθον, Ⓒ τὸν ἄρκτον, Ⓒ τὸν βόμβον, Ⓒ τὸ βόχθει, ἢ τὸ αὐθρυχε, Ⓒ τὸ σῖζε, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὧν ὀκ εὐπορίαν τις δυσημότερα. καὶ πάλιν ἄλλας ἑνὰς λέξεις ἐπ' ἄλλων πραγμάτων κειμένας ἐπ' ἄλλα μετατέθεκεν. οἷόν ὅτι Ⓒ τὸν, φλέγμα κακὸν φορέσας, ὃ σημαίνει τὴν κατὰ τὸ φλέγειν ἐνέργειαν. ἢ τὸ πυρετὸν, αὐτὶ τοῦ πυρός. οἷς ὁμοιόν ὅτι καὶ τὸ χαλκοτύπους ὠτειλὰς. βάλεται γὰρ ἐπὶ τὰς ἀπὸ τοῦ χαλκοῦ πεπυπωμένας. ἢ ὅλως πολλῇ τῇ καινότητι κέχρηται μετὰ πολλῆς τῆς ἀβρασίας, τὰ μὲν ἀλλάττων πρὸς τὴν σαφήνειαν, τὰ δὲ δυσημότερα καθιστὰς ἕνεκα τοῦ κάλλους καὶ μεγέθους ἐμποιῆσαι τοῖς λόγοις.

Πολλὴ δὲ ὅτι αὐτῷ Ⓒ ἡ τῶν θέτων δύναμις ἄφθονος οἰκείως Ⓒ προσφυῶς τοῖς ὑποκειμένοις ἁρμοσμένα, δυνάμιν ἴσην ἔχει τοῖς κυρίοις ὀνόμασιν, ὥσπερ τοῦ θεῶν ἑκάστῳ ἰδίαν τινὰ προσηγορίαν προσίθεσι, τὸν μὲν Διὰ μητιέτην, ἢ ὑψιβρεμέτην, καὶ τὸν Ἥλιον ὑπερίονα, καὶ τὸν Ἀπόλλωνα φοῖβον καλῶν. μετὰ δὲ τῶν ὀνοματοποιῶν ἴσως μὲν καὶ αὗται ἄλλαι τρόποι.

Καταχρήσις δὲ ἡ (ἔστιν ἀπὸ τοῦ κυρίως δηλουμένου μεταφέρει τὴν χρῆσιν, καὶ ἐπ' ἕτερον ὀκ ἔχον ὄνομα κύριον) ἔστι πᾶσα ποιητὴ, ὅταν λέγῃ σφῶϊν χρύσειον σειρὰν γὰρ κυρίως ὠὴ τοῦ χοινίκα τάσσεται· καὶ ὅταν εἴπῃ αἰγείαν κυνῆν. ἡ μὲν γὰρ πρόκεφαλαία κέκληται κυνῆ πρὸ αὐτῶ, ἐπεὶ ἐκ δέρματος κυνὸς γενέσθαι αὐτὴν εἰθος ἦν. γίνεσθαι δὲ καὶ τὴν ἐξ αἰγὸς δέρματος γινομένην καλεῖ.

Μεταφορὰ δὲ (ἔστιν ὅτε ἀπὸ τοῦ κυρίως δηλουμένου πράγματος ἐφ' ἕτερον μεταγινόμενον, μετὰ τοῦ ἀμφοῖν αὐτοῖν λόγου ὁμοιότητος) ἢ πολλὴ ὅτι, καὶ ποικίλη παρ' αὐτῷ, οἷόν ὅτιμ· Ἦκεν ἀποῤῥήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλοιο· καὶ νῆσός τις πρὶ πόντου ἀπείριτος ἐστεφάνωται. ὃν γὰρ λόγον ἔχει κορυφὴ πρὸς ἄνθρωπον, τοῦτον καὶ ἡ ἀκρώρεια πρὸς τὸ ὄρος· καὶ ὃν στέφανος πρὸς τοῦτον ὃν πρίκειται, τοῦτ' αὐτὸ θάλασσα πρὸς νῆσον. ἀλλὰ τὸ χρήσε-

peregrinis, ut sunt prædictæ: aliquando uerò priscis, ut quum dicit, ensis, scutum: nonnunquam uerò communibus & assuetis, ut quando ait, gladius, clypeus. Patet & admiratione dignum est, quod uulgares uoces apud eum orationis grauitatem retinent. Cæterum quoniam ornata oratio à communi consuetudine discedit, unde & euidentior, grauior, ac modis omnibus iucundior fit, atq; uerborum immutatio, tropus: sententiarum autem, schema uocatur, horum deniq; species in arte dicendi perscriptæ sunt: uideamus num horum aliquid ab Homero prætermissum sit, num'ue aliud quiddam à posteris inuentum sit, quod ille non prius dixerit.

Inter tropos igitur Onomatopœia admodum illi familiaris est. Nouerat enim priscã nominum originẽ, quòd ubi, qui primitus nomina rebus indiderãt, pleraq; ab eũ etu appellassent, & articulatas uoces in scripta retulissent, ut cum dicerent, inflare, secare, mugire, tonare, & his similia. Vnde & ipse quædam nomina prius non extantia, ita finxit, ut conformia essent rebus per ipsa significatis. cuiusmodi est, quũ ait sonitũ, strepitum, bombũ, & murmurabat, & resonabat, et bulli, aliaq; ilíusmodi, quib. nemo significantiora inuenerit. Et rursus ubi alias uoces ad alias res pertinenteis, alijs tribuis, ut quum dicit, Malum incendium ferens, efficaciam in conflagrando significans. Et dum febrem pro igne ponit. Quibus et hoc affine est, Vulnera ferro percussa, ferro nanq; inflicta significare uult. Deniq; ut summatim omnia complectar, multa uerborum nouitate, multa cum licentia usus est, alia quidem præter consuetudinem immutãs, alia uerò eam ob causam insigniora reddens, ut orationi decus et magnificentiam adderet.

Præterea epithetorum copia illi est, quæ propriè, & suo loco subiectis accommodata, uim proprijs nominibus æquipollentem habent: ut quum singulis Dijs, singulas appellationes attribuit, Iouem consultum, altitonantem, & Solem sublimem, & Apollinem splendidum uocans. Iã absoluta Onomatopœia, alios quoq; tropos uideamus.

Abusio quidem (quæ usum ex eo, in quo aliquid propriè significatur, in aliud, proprium nomen non habens, fit. transfert) apud poetam est, ubi ait, catenã auream. Se ira nanque funiculum propriè denotat. Et ubi dicit, caprinam galeam: siquidem galea ideo apud eum canina appellatur, quòd ea olim ex canina pelle conficeretur. Ibi uerò et eam galeam caninam uocat, quæ ex caprina pelle facta erat. Catachresis.

Translatio autem (quæ inde nomen sortita est, quòd rem à propria significatione in aliam, cum conueniente utriusq; rei similitudine transferat) & multa, & uaria apud illum est, ut illud: Metaphora quid.

Contulit huc fracto se magni uertice montis. Et: Insula, quam pontus circumluit, atq; coronat.

Quam enim rationem uertex in homine, eam & cacumen in monte: & quam corona ad eum cui imponitur, eandem & mare ad insulam habet. Porrò affinibus

affinibus,pro propriis nominibus utens, orationem non solum speciosiorem,uerumetiam euidentiorem facit.

Sunt autem uariæ apud eum metaphoræ,quædam ab animatis ad animata,ut: Cæruleæ nauis sic est auriga locutus.Pro eo quod est,nauita. Item:Iuit ad Atridem pastorem mox populorum.

s montis Pro eo quod est,regem.Aliæ aũt ab animatis ad inanimata,ut:Sub extremum Idæ pedẽ,hoc est, radices. Item: ubertas agri,id est,fertilitas. Aliæ è contra ab inanimatis ad animata,ueluti ferreũ profecto pectus,id est,durũ. Postremò ab inanimatis ad inanimata, ut semẽ ignis seruans,hoc est naturalem originẽ.Porrò sicuti nominũ,ita & uerborum translationes apud eum sunt,ut:

Littora nanq; boant,feriente salo,atq; procellis.
Pro sonant. Alius deinde tropus(quæ transumptio uocatur)fit quãdo per cognominationem res diuersa significatur,ut:Inde uelocibus insulis immisit abunde.

Insulas enim,quæ ꝓprie appellãtur magnificæ,significare uult. Eiusdem namq; significãtiæ utraq; uox Græcis est. Acutũ nanq; illis non solum uelocitatem motus significat,sed etiam id cuius forma tendit in tenuitatem.Istiusmodi & hoc est:Ego autem festinans astiti.

Alius tropus Intellectio uocatur, quãdo ex eo ꝙ proprie significatur,aliud quiddã eiusdem generis intelligitur.Estq; simili modo uarius,aut enim ex toto partẽ intelligimus,ut:ad murũ bene structũ boues torridos. Boum nanq; appellatione,corium,ex quo scuta fieri solẽt,innuere uult.Aut ex parte totũ,ut: huiusmodi aũt caput desidero. Sigdẽ uoce capitis,totũ hominẽ significat. Et quãdo ꝓ pulchra,candidis ulnis prædità,& ꝓ bene armatis, bene ocreatos dicit. Aut ab uno multa,ut quãdo ita de solo Vlysse dicit,Postquã sacrũ Troiæ oppidũ deuastauit. Neq; enim ille solus,sed unà cũ alijs Græcis Troiã euertit.E cõtra ex multis unũ,ut Pectora iucũda,pro pectus. Præterea ex specie genus,ut marmore aspero iacto. Marmor nãq; saxi species ẽ. Aut è cõtra ex genere species,ut:

Noscere aues,& idonea dicere multa roganti.
Siquidem non quæsuis,sed auguraleis tantum aues dicere uult.Ad hæc ex adiunctis effectum rei,ut:

Pandarus,huic dono dedit arcum Phœbus Apollo.
Arcus enim nomine iaculandi peritiã notat.et:Sedẽtes dealbabant aquã.&: Alij.u.tota die iugum mouebant. Ex accidenti nanq; in priori exemplo,remigabant, in posteriori aũt,currebant,intelligi debet.Insuper ex præcedenti consequẽs,ut:Virgineã soluit zonã,ex eo nãq; sequitur,quòd uitiauerit.E cõtra ex consequẽti præcedens,ut quando pro occidere dicit,exarmare,id est,spoliare.

Etonymi / uia. Est aũt & alius tropus Denominatio,quæ fit,quãdo nox de alia re posita,aliud quiddam secundũ relationem significat,ut est apud eundem,

Ast iuuenes terræ Cererem concredere pergunt.
Triticeum nanq; fructum designat,quem sic ab inuentrice Cerere denominauit. Et ubi ait:

Viscera Vulcanum superat transfixa tenebant.
Vulcani nãq; uoce ignẽ declarat.Porrò affine iam dictis

χρήσασθαι τοῖς ὁμοίοις αὐτὶ τ̃ κυρίων ὀνόμασιν ὄψει δὲ σεσοφισμένον, & ὠφελιμώτερον ποιεῖ τὸν λόγον.

Εἰσὶ δὲ πᾶσ' αὐτῷ μεταφοραὶ ποικίλαι, αἱ μὲν, ἀπὸ ἐμψύχων ἐπὶ ἔμψυχα.οἷον, Φθέγξατο δ' ἀνίοχος νηὸς κυανοπρῴροιο, αὐτὶ τ̃ ναύτης. καὶ βῆ δὲ μετ' ἀτρεΐδην ἀγαμέμνονα πεπλὸν λαῶν, αὐτὶ τ̃ βασιλέα. αἱ δ', ἀπὸ ἐμψύχων ἐπὶ ἄψυχα, οἷον ὑπαὶ πόδα νείατον ἵδρυε, τὴν ὑπώρειαν. ἡ δ' ὕδατος ἀρύσεις, τὸ γόνιμον.ἀπὸ δὲ ἀψύχων ἐπὶ ἔμψυχα, οἷον σπήρειον νύ οἱ ἦρ, αὐτὶ τ̃ σκληρόν. ἀπὸ δ' ἀψύχων ἐπὶ ἄψυχα, οἷον ἀπείρονα πυρὸς σώζων, αὐτὶ τ̃ γόνιμον ἀρχήν.ὥσπερ δ' ἐνομάτων, ὅτω καὶ ῥημάτων εἰσὶ πᾶσ' αὐτῷ μεταφοραὶ, οἷον πίονδε βοάσιμ' ἐρδυγομένης ἁλὸς ἔξω, αὐτὶ τ̃ ἠχοῦσιν.

Ετερος τρόπος ὅταν ἡ καλουμένη μετάληψις, κατὰ συνωνυμίαν σημαίνουσα πρᾶγμα δ' ἀφορον.οἷον, γνῶ θῷ δ' ὡ νήσοισιν ὧν πεφύκασι θοῆσι.βέλεϊ γὰρ σημῆναι τὰς κυρίως ὀξείας λεγομένας νήσους. ἐπεὶ συνωνυμεῖ τὸ θοὸν τῷ ὀξεῖ. ὀξὺ γὰρ τὸ μόνον τὸ κατὰ κίνησιν ταχύ ὅθεν, ἀλλὰ καὶ τὸ κατὰ σχῆμα πεφυκόμενον εἰς λεπτότητα.τοιοῦτόν ὅτι & τὸ, ἐγὼ δὲ θόωσα πρασάς.

Αλλος τρόπος σωνεκδοχὴ λεγομένη ἀπὸ τ̃ κυρίως σημαινομένου ἑτερόν τι τ̃ τοῦτο τὸ αὐτὸ γένος ὄντων προϊσῶσα.καὶ ἔστιν ὁμοίως ὁ τρόπος ὅτος ποικίλος ἐκλεγόμεθα γὰρ ἤτοι ἀπὸ τ̃ ὅλου τὸ μέρος, πῶς οἷον τεῖχος εὐδμήτου βόας αὔνας.ἀπὸ γὰρ τ̃ βοῶν τὰς βύρσας, ἐξ ὧν ἀσπίδες, δηλοῦ βέλεϊ, ἢ ἀπὸ μέρους τὸ ὅλον, οἷον, στείλω δ' αὖ κεφαλὴν ποθέων.ἀπὸ γὰρ τ̃ κεφαλῆς τ̃ αὐδ' ἔρα σημαίνει. καὶ ὅταν λέγηλύωλύωλύωλύωμεν τῷ καλῷ, & δυκνήμιδας οὐ δύο πλεκ. ἢ ἀπὸ ἑνὸς τὰ πολλὰ, ὡς ὅταν εἴπῃ ὧν τ̃ ὀδυσσέως ἐπεὶ ἕρκος ἕρυμα πολέμοιο ἔπορσεν.ἓ γὰρ μόνος, ἀλλὰ σὺν ἄλλοις ἄλλησι τῷ τροίαν ἐπόρθησεν.ἀπὸ δὲ τ̃ πολλῶν τὸ ἓν, οἷον σάωσε δ' ἱμερόεντα.τοῖσι τὸ σῶθεν, ἀπὸ δ' ἑνὸς, γλύφος, μαρμαίρω ὀκρυόεντι βαλών.εἷς δ' ὅς γὰρ λίθα ὁ μάρμαρος,ἀπὸ δὲ γλύφος, τὸ εἶδος. οἷον, ὀρνιθας γνῶναι, & φ̃ ἄσημα μυθήσαιτο. καὶ ὁ γὰρ ὁ πάντας, ἀλλὰ οὐ μαντικὸς ὄρνιθας ἐπεῖν βέλεϊ. ἀπὸ δὲ τ̃ πεπλυμένου, τῷ πρᾶξιν, οἷον. πασσάλου, ᾧ & τόξον ἀπόλλων αὐτὸς ἔδωκεν. ἀπὸ γὰρ τ̃ τόξου, τῷ πρὸς τὸ τόξον ἐμπειρίαν δηλοῦ, & ἐζόμενοι λεύκανον ὑφ' ὧρ, & οἱ δὲ πανημέριοι σεῖον ζυγόν. ἀπὸ γὰρ τ̃ συμβαίνοντος ὑπὸ μὲν τ̃ πρότερον τὸ ἅλαμενον, ὑπὸ δὲ τὸ δ' ὕστερον τ̃ ἕτερον δηλοῦ. ἀπὸ δὲ τ̃ πεπυσμένου, τὸ ἀκόλουθον, λύσε πρόθυμα κελεύων ἀκολουθεῖ γὰρ τούτῳ τὸ διακόρυσσεν. ἀπὸ δ' ἐ τ̃ ἀκολούθου, τὸ πεπυσμένον, ὡς ὅταν φαρίζειν λέγει τὸ φονεύειν. αὐτὶ τ̃ σκυλεύειν.

Εσι δ' & ἄλλος τρόπος ἡ μετωνυμία, λέξις ἐπ' ἄλλο κυρίως κειμένη, ἄλλο δ' κατὰ ἀναφορὰν σημαίνουσα. οἷον ὅτι πᾶσ' αὐτῷ Ημος ὅτ' ἀζηχὴς ἀνιηκὼν πτερύγεσσι βοᾷ μόθου ἐ τ̃ γὰρ πύρινον καρπὸν δηλοῦ, ἀπὸ δ' εὑρόντος δημήτερος ὀνομάσας & ὅταν εἴπῃ, ἀμφὶ λάγχνα δ' ἄρ' ἐμπίεραν ἐς, ὑπέρτερον ἦφαίστοιο· ἐν γὰρ τῷ ἥφαίστου ὀνόματι, τὸ ὠὺ λέγει, ὅμοιον δ' ὅτι τοῖς ἑρμηνεῦσι καὶ

καὶ ὅσ' ὅς κ' ἐμῆς γε χοίνικος ἅπτηται. λέγει γὰρ τὰ ἐμπεριεχόμενα ἐν τῇ χοίνικι.

Ἐλλείπει δὲ καὶ ἄλλος τρόπος ἡ αὐτονομασία, λέξις δὲ ἣν τὸ θέτον, ἢ συνήμων, ὄνομα ἴδιον σημαίνουσα, ὡς ἐν τούτῳ· Πηλείδης δ' ἀχαιῶν ἀταρτηροῖς ἐπέεσσιν Ἀτρείδην πρόσφατε. Δηλοῖ γὰρ διὰ τούτων τόν τε Ἀχιλλέα, καὶ τὴν Ἀγαμέμνονα. Καὶ πάλιν· Θάρσει θ' τριτογένεια φίλον τέκος. Καὶ ἐν ἄλλοις, φοῖβος ἀκερσεκόμης. τὸ μὲν γὰρ τὴν Ἀθηναῖν. τὸ δὲ, τὸν Ἀπόλλωνα δηλοῖ.

Ἔστι δὲ ἡ ἀντίφρασις λέξις, τὸ ἐναντίον, ἢ τὸ πρᾶγμα κείμενον σημαίνουσα. ὡς ἐν τούτῳ, Οὐδ' ἄρα τόγε ἴδεν γήθησεν Ἀχιλλεύς. Βούλεται γὰρ εἰπεῖν τὸ ἐναντίον, ὅτι ἰδὼν αὐτὸν ἐλυπήθη.

Ἔστι δὲ ἡ ἔμφασις, ἥτις δι' ὑπονοίας ἐπίστασιν τοῦ λεγομένου παρίστησιν, οἷον· αὐτὰρ ὅτ' ὄν ἵππον κατεβαίνομεν οὐρανόθεν· ἐπεισὸς. ἐν γὰρ τῷ καταβαίνομεν, τὸ μέγεθος τοῦ ἵππου ἐμφαίνει. ὅμοιον δὲ καὶ κεῖνο· ὤμῳ δ' ὑπερθορμάνθη ξίφος ἄϊματι. μὴ γὰρ ἐν τούτῳ, πᾶσι μείζονα ἔμφασιν, ὡς βαπτισθέντος ὅτου τοῦ ξίφους, ὥστε θερμανθῆναι. Τοιοῦτοι δὴ οἱ τὴν λεγομένην τρόποι, ὑπὸ ὁμήρου πεποιημένοι.

Ἰδωμεν δὲ καὶ τὰς περὶ σωτάξεως ἐκβοπὰς, τὰ καλούμενα σχήματα, εἰ μὴ ταῦτα πρῶτος ὅμηρος ὑπέδειξε. τὸ μὲν σχῆμά ὅτι λόγος ἀλλαγμένος τοῦ ἐν ἕθει κατά τινα πλάσιν, κόσμου ἢ χρείας χάριν. πάλλος μὲν γὰρ τοῖς λόγοις προσιτίθησι διὰ τὴν ποικιλίας, καὶ μεταβολῆς λόγου, καὶ σεμνοτέραν ἀπεργάζεται τὴν φράσιν. χρείαν δὲ εἰς τὸ δύνασθαι μὴ πεῖναι τὰς ποιότητας, καὶ δυνάμεις τῶν πραγμάτων.

Τὸν δὲ σχημάτων, τὰ μὲν κατὰ πλεονασμὸν πίπτει, γνίοτε μὲν διὰ τὸ μέτρον, ὡς ἐν τούτῳ· χρυσοῦ δὲ σίσας ὀδυσεὺς δέκα πάντα τάλαντα. τὸ γὰρ πάντα μὴ δὲν σωτῆρος ἔγκειται. ἔστι δὲ ὅτε κόσμου χάριν, ἢ μάλα δὴ τέθνηκε μνηστὴρ ἄλκιμος υἱός. τὸ γὰρ μάλα πλεονάζει κατὰ συνήθειαν ἀττικήν.

Ἄλλοτε δὲ διὰ πλειόνων λέξεων τὸ σημαινόμενον ἀποδίδωσιν, ὃ καλεῖται περίφρασις, ὡς ὅταν λέγῃ, ὕιας ἀχαιῶν οὐκ ἀχαιός· μὴ βίλη ἡρακλείλη τὸν ἡρακλέα, μὴ τὰ τοιαῦτα δὲ κατὰ γναλλαγὴν σχηματίζει, τὴν εἰθισμένην τάξιν αὐτρέφων.

Καὶ ἤτοι γὰρ μέσῳ λέξιν γε τιθεὶς, ὃ καλεῖται ὑπερβατὸν, ὡς ἐν τούτῳ· Αἵματόεις, ὡς τίς τε λέων κατὰ ταῦρον ἐδηδώς. Αντὶ τοῦ λέων ταῦρον καταδηδώς. Καὶ λέξιν μὲν ὅτως ὑπερβάζει. γνίοτε δὲ καὶ ὅλον λόγον, ὡς ἐν τούτῳ· ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ἀμφὶ δὲ νῆας Σμερδαλέον κονάβησαν ἀϋσάντων ὑπ' ἀχαιῶν,

Μῦθον ἐπαινήσαντος ὀδυσῆος θείοιο. τὸ δὲ ἑξῆς ἐστὶν· ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, μῦθον ἐπαινήσαντες ὀδυσῆος θείοιο.

Τὸ δὲ αὖ εἶδος ἔχεται μὴ ἡ καλουμένη πρεμβολὴ. ὅταν ἐξωθέν τινα μηδὲν πρόσηκοντα τοῖς προκειμένοις ἐμβάλλεται, ἃ κἂν ἀφέλοιτις, ὀδὲν ἧσσον σωτάξεως ἀφαιρεῖ, οἷον ὅτι·

Ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον τὸ μὲν οὔποτε φύλλα, μὴ ὄζους, Φύσει, ἐπεὶ ἡ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσι λέλοιπεν, ὀδὲ

& hoc eſt: Qui meam chœnicem attigerit, ea namq; quæ in chœnice continentur, innuit.

Præterea & alius tropus, Pronominatio uocatur, & fit, quum epithetum, aut conſignificatiuũ pro proprio nomine accipitur, ut:

Æacides Atriden rurſus uoce petulca Increpuit.

Per hæc enim Achillem, et Agam. intelligit. Et rurſus:

Sis animo fidens Tritonia, filia chara.

Et in alijs, Phœbus intonſus. illic enim Minernam, hic uerò Apollinem denotat.

Eſt & Antiphraſis, dictio quæ contrarium, quàm præ ſe fert, ſignificat. ut in hoc:

Hos ubi conſpexit, non eſt lætatus Achilles.

Contrarium enim dicere uult, nempe quòd his conſpectis indoluerit.

Eſt & Emphaſis, quæ animi cogitatione uehementiam dicto addit, ut:

Aſt in equũ deſcendentes, quem ſtruxit Epeus.

Dum enim inquit, deſcẽdentes, equi magnitudinẽ declarat. Simile. a. & illud eſt, Totus. u. gladius ſanguine incaluit. per hoc enim maiorẽ emphaſim oſtendit, quòd aut enſem adeo ſanguine tinctũ fuiſſe ut incaluerit. Huiuſmodi quidẽ tropi (q ſic uocãtur) ab Homero ficti ſunt.

Videamus autem & conſtructionis mutationes, quæ figuræ appellantur, nũ et has Homerus primus inuenerit. Porrò figura eſt ſermo à communi cõſuetudine recedẽs, ornatus, ſeu utilitatis gratia, ſecundũ quãdam fictionem mutatus. Dicẽdi nanq; uarietas, orationẽ non ſolũ uenuſtiorẽ, ſed etiam ſtylum graniorẽ efficit. Vtilis autem eſt quòd rerum qualitatem ac uim extollit, intenditq;.

Inter ſchemata autem pleonaſmo nonnunquam metri cauſa utitur, ut in hoc: Auri auẽ appendens Vlyſſes decem tota talenta. nam uox Tota, nihil ad ſenſum facies, adijcitur. Eſt etiã quãdo ornatus cauſa fit: ut, Certe omnino mortuus eſt Menœtij ſtrenuus filius. uox namq; Omnino Attica conſuetudine abundat.

Nonnunquam uerò pluribus uocibus ſignificatum refert, quæ figura Circuitio appellatur: ut quum dicit, Filios Achiuorum, pro Achiuos: et uim Herculeam, id eſt Herculem. Talia uerò per mutationem figuratè dicit, dum conſuetam ſtructuram inuertit.

Et aut uocẽ in medio interponit, quæ figura Tranſgreſſio uocatur, ut in hoc:

Haud ſecus atq; leo de taurum paſcit obeſum:

Pro eo quod eſt, leo taurũ depaſcit: ac uocẽ quidẽ ſic trãſgreditur. Aliquando uerò totam orationem, ut in hoc:

Filij Achiuorum clamant, ac perſonat omne
Nauigium, uocem dum tollit Achiua iuuentus,
Applaudens uerbis, quæ fecit diuus Vlyſſes.

Ordo nanq; eſt: Argiui multũ clamabant, diuini Vlyſſis orationẽ commendantes. Eiuſdem ſpeciei figura eſt, quæ Interpoſitio uocatur, & fit quando extrinſecus quædam nihil ad inſtitutũ pertinẽtia interſeruntur, quæ et ſi quis eximat, tamen conſtructioni nihil decedit, ut eſt illud:

Iuro per hoc ſceptrum, quod nec folia ulla, nec ullos
Ramos producet, poſtquam trunco illud ademptum,
floreſcet

Horesset neq;n, quod ferrũ rasit acuiũ. &c. quæcunq; de sceptro dicit. Tandem principio quadrans, infert:

Certe olim cupiet Peliden turba Pelasga.

Est autem apud eum et Palilogia, hoc est, repetitio alicuius partis orationis, aut plurium uocum, quæ repetuntur. quæ figura & Reduplicatio uocatur, ut est:

Huic aduersus eo, quamuis sit flammea dextra,
Flammea dextra licet, uis ignea deniq; ferri.

Aliquando uerò interseruntur alia quædam, & eadem rursus repetuntur, ut in hoc:

Ille quidem Æthiopas adijt, procul inde colentes,
Æthiopas reliquis diuisos partibus orbis.

Porrò figura hæc non solùm dicentis affectum declarat, sed etiam auditorem monet.

Eiusdem generis est & Relatio, cùm ab initio plurium membrorum eadem particula repetitur, cuius exemplum apud poetam hoc est:

Nireus deinde rates ex Syma tres agit æquas,
Nireus Aglaiæ gnatus, Charopiq; potentis,
Nireus ad Troiam quo non formosior alter.

Estq; similiter & hæc figura affectui mouendo, & suauiloquentiæ perquam familiaris.

Est præterea apud eũ et Regressio, q̃ fit, quando duas res & nomina ꝓponẽs aliquis, sensu nondũ finito, ad utrũq; nominũ redit, ac sententiæ defectũ complet, ut in illo:

Mars homicida, dea & contentio litigiosa,
Hæc etiam turbas ciet, ac hostilia multa,
Mars autem manibus prægrandem concutit hastam.

Officium autem schematis istius est, orationem uariegatam & perspicuam reddere.

Ad hæc schema apud illũ est, Similiter desinens, in quo mẽbra in uoces sono similes desinũt, easdẽ in fine syllabas habentes, ut est: Præsentẽ hospitio excipies mittesq; uolentem. Et in illo:

Fertur Olympus, ubi sedes siet alta deorum,
Nec uento, pluuiaq; siet penetrabilis unquam,
Quem super alta cadat nec nix, sed lucidus aer
Panditur, hunc itidem splendor super emicat albus.

Quãdo uerò in nomina, quæ similiter declinantur, periodi seu membra desinunt, idq; in eodem casu fit, Similiter cadens proprie appellatur, ut est:

Gens ut apum si quando frequens uenit, atq; cauernis
Egreditur, semper ueniente examine magno.

Prædicta, n. et his similia, multũ gratiæ et uoluptatis oratiõi addũt. Cæterũ sp̃ecimẽ industriæ suæ circa cõpositionẽ dedit, quod sæpenũ ero duab. etiã figuris in ijsdẽ uersibꝰ ẽ usus, nẽpe epanaphora, et similiter desinẽte, ut in illo:

Belle quisque aciuat telum, belle & sibi scutum
Ponat, & inde suis det pabula grata caballis.

Sub his illud schema continetur, quod Compar appellatur, fitq; ex duobus, aut pluribus membris, pares inter se uoces habentibus. Huius uerò Homerum primum autorem esse constat, dicit enim inter cætera, Veriti quidem sunt abnuere, timuerunt autem suscipere. Quòd uerò & hæc figura multum ornatus in dicendo habeat,

neminẽ

Οὐδ' ἀναθηλήσει. πρὶν γὰρ ῥά ἑ χαλκὸς ἔλειψε.
καὶ τὰ ἑξῆς, ὅσα πρὸ τ̃ σκήπτρου λέγει. ἔστι δὲ ὠφελῆσαι τὸ ἀκόλουθον τῇ ἀρχῇ·

Ηπτοτ' ἀχιλλῆϊ ποθὴ ἵξεται υἷας Ἀχαιῶν.

Εστι δὲ αὐτῷ ἡ παλιλλογία, ἐπανάληψις ὅσα μέρους λόγου, ἢ πλόνων λέξεων ἐπαναλαμβανομένων, ὃ καὶ ἀναδίπλωσις καλεῖ, οἷον ὅτι· Τὸ δ' ἐγὼ αὐτίκα εἶμι, νῦ δὲ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν, Εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικε, μύδου δ' ἄιθωνι σιδήρῳ. Ποτὲ δὲ παραγγιτιθεμένων ἄλλων τινῶν, καὶ τ̃ αὐτ̃ πάλιν αὐτιλαμβανομένων, ὡς γὰ τῷ· Αλλ' ὁ μὲ ἀιθίοπας μετὰ πίαθε τυλόδ' ἐόντας, Αἰθίοπας τοί δ' ἰχθὰ δ' ἐδ' αἰὰ πα ἑκάστοι ἄλλων. Εστι δὲ τὸ σχῆμα κίνησιν ἐμφαῖνον τ̃ λέγοντος, καὶ ἅμα κινᾶν τὴν ἀκροατήν.

Τὸ αὐτ̃ γένος ὅταν νῦ ἡ ἐπαναφορὰ, ὅταν γὰ ἀρχῇ πλόνων κώλων τῶν τὸ μόριον ἐπαναλαμβάνῃ. τοῦτο δὲ παράδειγμα πρὰ τ̃ ποιητ̃· Νιρεὺς δ' αὖ σύμηθεν ἄγε ν̃ας ἴσας, Νιρεὺς ἀγλαΐης υἱός, χαροποῖσ' ἄνακτος, Νιρεὺς ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ ἴλιον ἦλθεν. καὶ ἔστιν ὁμοίως τὸ σχῆμα οἰκειότατον κινήσεως καὶ ὀυειδείας.

Εστι πᾶ αὐτῷ καὶ ἡ ἐπανόδος, ἥπερ ἔστιν, ὅταν δύο πράγματα νῦ ὀνόματα ποτιθέις τις, μήπω τ̃ νῦ πέρας ἔχοντος, ἐπανίῃ ἐφ' ἑκάτερον τ̃ ὀνομάτων, ἀποδιδοὺς τὸ διανοίας ἐλλιπὲς, ὡς γὰ ἐκεῖνο·

Αρης τε βροτολοιγὸς, ἔρις τ' ἄμοτον μεμαυῖα,
Η μὲ ἔχεσε κυδοιμόν, ἀναιδείᾳ δ' ἠϊόπτ̃,
Αρης δ' αὖ παλάμῃσι πελώριον ἔγχος ἀνώμα.
ἔργον ἦ τ̃ χήματος ποικιλία καὶ σαφήνεια.

Υπάρχει ἡ ὁμοιοτέλευτον σχῆμα πᾶ αὐτῷ, ἐν ᾧ τὰ κῶλα εἰς ὁμοίας τ̃ ἤχων λέξεις τελευτᾶς, τὰς αὐτὰς συλλαβὰς γὰ τοῖς πέρασιν ἔχοντα, οἷον ὅτι·

Χρὴ ξεῖνον πᾶρεόντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν·
καὶ γὰ ἐκεῖνο· Οὔλυμπόνδ', ὅθι φασὶ θεῶν ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ Εμμεναι, ὄτ' αὖ μοι τινάσσεται, ὅτέ ποτ' ὄμβρῳ Δύεται, ὅτε χιὼν ὑπολίναι, ἀλλὰ μάλ' αἴθρη Πέπταται αὐέφελος, λευκὴ δ' ὑπολέδρομεν αἴγλη. ὅταν δὲ ἐς ὀνόματα ὁμοίως κλινόμενα λήγωσιν αἱ πρόοδοι, ἢ τὰ κῶλα, νῦ ταῦτα εἰς πλόσεις ὁμοίας, ὁμοιόπλωθυ ἔστ' ἰδίως ὀνομάζεται, οἷόν ὅτιν· Ηυτε ἔθνια εἶσι μελισσάων ἀδινάων, Γέ τρηχὺ ἐκ γλαφυρῆς αἰεὶ νέον ἐρχομένάων. τὰ δὲ εἰρημένα καὶ τὰ τοιαῦτα μάλισα πθοστίθησι τῷ λόγῳ χάριν καὶ ἡδονήν. δ' ἔγμα δὲ τὸ πρὶ σωθῆσιν φιλοτεχνίαν, ὅτι νῦ πολλάκις καὶ δυσὶ χήμασιν γὰ ζῆς αὐτοῖς ἐπεσι κέχρηται, τῇ τε ἐπαναφορᾷ, καὶ τῷ ὁμοιοτελεύτῳ, ὡς γὰ ἐκεῖνο·

Εὖ μὲν ζεὺς δ' ὄρυθι ἐκάδων, εὖ δὲ ζεὺς ἀστεροπητὴς ἀθέων.
Εὖ δ' ἐτις ἵπποισι δ' ἔπνυσε δόσαν ὠκυπόδεσσι.

Τούτων ἔχεται κἀκεῖνο τὸ σχῆμα τὸ καλούμενον παρισον, ὃ γίνεται ἐκ δυοῖν ἢ πλειόνων κώλων, ἴσας ἀλλήλαις τὰς λέξεις ἐχόντων. νῦ δὲ ἡ περῶτος ὁμηρος ἐποίησεν ἐπῶν· Αἰδ' ἐθεν μὲ ἀνήνατε, δ' ἔσαν δ' ἐνὸς δ' ἐχθρὸς νῦ πάλιν, πλειόνεσσι δὲ πόρε ῥίψαι, φιλότητα δ' ἐλέσθαι, καὶ τοῦτο δὲ, ὅτι πολεῖ ἔχα

ϑι φράσεως κόσμου, σύλληψιν. ϑι ἢ ὁμοίας χάριτος ἔχεται κἀ ἡ ἀνομασία, ὅταν πρὸς τὸ πρωτεῖλημμενον ἕτερον ὄνομα ἐμφερὲς τεθῇ ἀλλ' ὑπὸ κατὰ σύμμετρον διάστημα, οἷον ὅτιμι· Οὐδὲ γὰρ ὅδ' ἐδρύαντος παῖς, παρσπόρος Λυκόοργος. ϑι γὰρ ἄλλως· Τῶν ἦσι πρόσθοος θοὸς ἡγεμόνευσεν. ϑι τὰ μὴ προειρημένα ἄλλοι κατὰ πλεονασμόν, ἢ κατὰ ζυγα ποιὰν πλάσιν σχηματίζει. ἄλλα ἢ κατὰ γνῶσιαν λέξεως, ὧν ὅτι ἡ καλουμένη ἔλλειψις, ὅταν κἀ ἄνευ τ ῥηθῆναι ζυγα λέξιν ἐκ τ προ ειρημένων διανοια φαίνηται, οἷον ὅτι· Δώδεκα ἢ σὺν νυσὶ πόλεις ἀλάπαξ' ἀνθρώπων. τοιζὸς δ' γνῶ δεκα φημί. Λείπει γὰρ τὸ ἀλαπάξας, νοεῖται ἢ ἐκ τ προειρημένων· κἀκεῖνο ἢ λέγεται κατὰ ἔλλειψιν.

Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης· γνῶ δὲ γὰρ τὸ ἐσί ϑι, Ωπόπoι, ἦ μοι ἄχος μεγαλήτορος αἰνέαο.

Λείπει γὰρ τὸ πάρεστιν, ἢ συμβέβηκεν, περὶ ζωῆς. τοιοῦτόν ὅτι ϑι τὸ ἀσώδες, ὁπόταν ἀχαίρονται οἱ σωφρονίσμοι οἱ σωφρονοῦντες τῷ φράσιν, ὅπερ ὁ μόνον τάχος, ἀλλὰ κἀ ἐμφάσεως παθητικῆς χάριν γίνεται, οἷόν ὅτι ϑι ὦ· Ιομεν ὡς ἐκέλευες αὐτὰ πρωμά φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ, Εὕρομεν γὰρ βίοτον τετυγμένα δώματα κίρκης. Ἐν τούτοις γὰρ ὁ κἀ σώφρων μὸς ἀχρεῖται, τὸν τάχιστον τρόπον ϑι ἀπαγγελίας ζητοῦντος τ λέγοντος.

Εσιν γὰρ οἷς σχήμασι, κἀ τὸ καλούμενον ἀσώματον, ὃ ϑι ἀλλοίωσις καλεῖ, ἐπιφαλῆ ἢ σωνήθης τάξις ἀλλοία γένηται, ϑι ἔσι ποικίλη, γένεσα τ κόσμου ἢ χάριν ἐμποιεῖν τοῖς λόγοις τ μὴ συνήθους τάξεως ὁ λοκότερος ἀκολουθεῖν, ὧδε ζῇ ἴδιον αὐαφορᾶς ἐρώτησις ἀκολουθίαν.

Συμβαίνει ἢ πολλαχῶς ὧδε τὰ γένη τ ὀνομάτων παλλασσομένων, οἷον ὅτι τὸ κλυτὸς ἵππος ἐπὶ πόλεμον, αὐτὶ τ κλυτή· κἀ θῆλυς ἕτερον, αὐτὶ τ θήλεια. σωνήθων γὰρ ἦν τοῖς παλαιοῖς χρῆσθαι τοῖς ἀρσενικοῖς κἀ αὐτὶ τ θηλυκῶν, ὡς κρείττοσι, κἀ δυνατωτέροις. ὀκ ἀμέτερος μέν τοι, ὀδ' ἀλόγως, ἀλλ' ὅταν λέγη χρῆσθαι ὀνόματι ὧν θέτω, ἐκτὸς ὄντι τ σώματος περὶ ὃ ὅτιμι ὁ λόγος. ἐκεῖνο μὴ γὰρ ὅτι περὶ τὸ σῶμα, ὁ μέγας, ἢ μεγάλη, ὁ καλός, ἢ καλή, κἀ τὰ ποιαῦτα. ἐκτὸς ἢ, οἷον γνῶσος, ὄλβιος, δυτυχής. ϑι ἓν ταῦτα δὲ σώματος ἐπαμφοτερίζει. κἀ γὰρ καθολικῶς πάντα τὰ σώματα κοινά ὅτιμι ἑκατέρου γένους, ϑι ὅταν καινῶς ἀρρενικῷ κἀ θηλυκῷ ὀνόματι ὧν φέρηται ῥῆμα, ἢ μοχή, τὸ ἀρρενικὸν ὧν κρατεῖ, ὡς γὰ τότω·

Παρθενικαί τε, ϑι πίθεοι ἀταλὰ φρονέοντες.

Τινὰ ἢ ϑι πρὸς τὸν τ δαλέκτων ἰδιότητα ἢ τῆ τότε συνήθειαν λέγει διαφόρως, οἷόν ὅτιμι· Εχει δὲ πολίονας αὐτὸς μακρούς. πολλάκις δὲ ϑι μέτρος χάριν γαλλάσσει τὰ γένη· ὡς γὰ τότω, Δῶρόν τοι κἀ ἐγὼ τέκνον φίλε δῶρ' ὀπάσω. τὸ μὲν γὰρ τέκνον ἑτέρου ὄνομα, ἐπιλύεται ἢ ἀρσενικὸν τὸ φίλε, πρὸς τὸ πρόσωπον ἀποτείνας τὸν λόγον. ὁμοίον ὅτι ϑι τὸ ἀπὸ θυγάτης πρὸς τὸν ἀφροδίτην εἰρημένον.

Τέτλαθι τέκνον ἐμόν, κἀ αὐάσχεο κηδομένη περ. ϑι δὲ αὖθι ἀναλογίας κἀκεῖνο ἔχεται,

Ηλθε ἢ ὧδε ψυχὴ θαλαίη τρεσιαο, σκῆπτρον ἔχων.

nemini obſcurum eſt. Porrò eandem gratiam & Agnominatio habet, quando præter nomẽ de quo agitur, aliud ei ſimile ſtatim modico ſpacio ſubiungitur, ut eſt:

Non ſiquidem hoc ualuit ualidus rex ille Lycurgus.

Et in alio, Queis Protheus celer imperitabat. Cæterùm prædicta aut per pleonaſmum, aut per alium quempiam ſchematiſmũ figuratè dicũtur: alia uerò per uerbi defectum. quorum è numero & hæc figura eſt, qui Defectus appellatur, quando etiam omiſſa aliqua uoce ſenſus ex prædictis patet, ut eſt: Trauſitio. Eclipſis.

Excidiq́ hominum duodenas nauibus urbes,
Vndenas autem affirmo cum Marte pedeſtri.

Deeſt enim, uaſtaſſe: intelligitur autẽ ex prædictis. Illud etiam per defectum dicitur,

Optima auis charam patriam defendere ferro.

Deeſt enim uerbum, eſt. &,

Ebeu magnanimi dolor Æneæ mihi certè,

Subauditur enim, adeſt, ſeu accidit, aut ſimile quiddam. Huiuſmodi eſt & diſſolutio, quando coniunctiones locutionem coniungentes tolluntur. Quod non ſolùm celeritatis, ſed etiã emphaſeos affectu pleną gratia fit, quemadmodum illud: Aſyndeton. Euplocamus.

Per querceta tuo iuſſu penetramus Vlyſſes,
Ædiculas Circæ deprehendimus hic fabrefactas.

In his enim, Et coniunctio ſublata eſt, dum is qui dicit, breuiſſimum enunciationis modum quærit.

Eſt inter ſchemata etiã id, quod incongruũ, ſeu Variatio appellatur, & fit dum conſueta ſtructura mutatur, & uaria redditur, ut oratio à uulgari cõſtructione diſcedẽs eò maiorẽ gratiã ac elegãtiã habeat: ita tamẽ ut illius ordo quiddam proprium habeat, ad quod referatur.

Contingit a. ſæpenumero, ut nominũ genera cõmutentur, ut eſt illud: Inclytus Hippodamia, p inclyta. Et, fœminea ros, pro fœmineus. Veteribus nãq familiare fuit, maſcul. pro fœm. tanquã potioribus & uehemẽtioribus uti. Nec uerò inconcinnè, citraq́ rationẽ hoc fecerunt. ſed quãdo adiectiuo nomine utendũ fuit, quod extra corpus erat: de quo mentio fiebat. illa namq́ circa corporis dotes uerſantur, magnus magna, pulcher pulchra, & iſti uſmodi. Hæc a. ad animi bona ptinent, ut glorioſus, fortunatus. Atq́ hæc etiã in cõpoſitione ambigua ſunt. Etenim in uniuerſum omnia cõpoſita utriq́ generi cõmunia ſunt: Ad hæc quãdo ſimul maſc. et fœmin. nomini uerbũ ſeu participiũ infertur, ibi tũ maſc. præualet, ut in hoc: Conceptio generis.

Virgineũ decus, ac iuuenes puerilia amãtes.

Quædã etiã præter dialectorũ proprietatẽ, ſeu morẽ tũ cõſuetum, aliter ab eo dicũtur: ut eſt, Ipſe habet egregios ualde, lõgoſq́ colũnas. Sæpenumero aũt & metri cauſa genera cõmutat: ſicuti in hoc, Dono tibi hoc donũ, mi q́ chariſſime nate. Siquidẽ τέκνον. i. fili, nomẽ neutrius generis eſt, cui adiectiuũ maſcul. chare, intulit, dũ uocẽ ad perſonã refert. Simile eſt & illud, quod à Dione ad Venerẽ dicitur, Nata fer, atq́ animo duro tolerato dolores. Eiuſdẽ autem proportionis & illud eſt, Tireſiæ aduenit Thebani natis imago, Sceptra tenens.

Partio-

Participium namq; ἔχων, id est tenēs, non ad umbrā sed ad genus corporis, hoc est, ad ipsū Tiresiā, accōmodauit. Sepe enim non ad uocē, sed ad sensum respicit, ut in hoc:

ratio sen nō uoce ngrua. • *Omnibus est animus motus, motæq; Phalanges,*
Aeaciden cupiunt, qui naues desidet altas.

Non enim phalanges, sed uiri, unde illæ constant, Achillem desiderabant. Præterea & secundum aliam mutationem, genera permutat, ut quum dicit:

Cærula contexit nebula hunc, immobile perstans.

Quum enim nebula & nubes eiusdem significantiæ sint, et modo de nebula locutus esset, νέφος, φ neutrius generis apud Græcē, intulit. Similia. a. huic et illa carm. sunt.

Vt uolucrum istarum uolitant examina multa,
(Strymoniæq; grues, anser, colloq; superbus
Albus olor) gaudent. alis hinc inde uolant quum.

Etenim quū generale auium nomē in neutro genere ponnisisset, ac deinde illarū species in masculio subiūxisset, rursus neutraliter infert, nēpe cū strepitu desidētiū: reddēs uidelicet id, quod generali auium nomini familiare est. Non solum autem genus, sed & numerum poeta sæpe commutat, dicens: Turba rates Græcas adeunt, permagna frequēsq;. Singulari enim supposito, plurale appositum subdidit, dum uidelicet sensum magis quàm uocem respicit. Siquidem uox multitudo, appellatione quidem singularis numeri est, multos autem in se complectitur.

meri mu tio.

Simile autem à cōtrario est, quando supposito plurali, singulare appositum infertur, ut in hoc:

Et habentes pectora magna
Quisq; uolat prorsum. Quisq;. n. uoce quidē singularis numeri est, dum. a. ad multitudinē refertur, idem pollet quod Omnes. Eandem schematis formam et illud habet:

Hi Pylon attingunt, Neleiq; moenia clara,
Hi maris ad littus rem diuinam faciebant.

Pyli nāq; intelliguntur. Fit apud eum et casuū mutatio, ut quū nominatiuus et uocatiuus in talibus cōmutantur:

At Thyestia Agamemnoni gestandū reliquit. Et,
Nubium congregator Iupiter. Et, Da mihi charus, et haud deterrimus inter Achiuos. Genitiuus a. & datiuus in huiusmodi mutatur, Prima acie certat Phrygibus Paris optimus ille. Pro eo quod est, Phrygū. Et è contra, Hæc extenta iacet iuxta spelæa cauata. Pro circa speluncam. Atq; mutationis istius causa est, quòd nominatiuus, accusatiuus, & uocatiuus quandam inter se cognationem habere uideantur, propterea quòd noīa neutrius generis, & pleraq; masculina, ac fœminina, tres istos similes casus habeāt. Similiter a. et genit. cum dativo quandā affinitatē habet, idq; in duali oīm uocum numero deprehēditur. Quo fit, ut & Homer. casus haud immeritò præter consuetudinem mutet. Nonnunquam u. & rationes est inuenire istius mutationis, ut in hoc: Scientes campi. et, Pertransibant campū, pinde nanq; est, ac si diceres, transibant per campū. Belle. a. & casuū pmutatio apud illū habet, in utriusq; poematis exordio, in qbus accus. præposito, rectū intulit, dicēs: Irā pande Dea, etc.

sūum mutatio.

Magnorum fuerat quæ causa dolorum.

Et,

τὸ γὰρ ἔχων, ὁ πῶς τ̄ ψυχῶ, ἀλλὰ πῶς τὸ γρῶος τ̄ σώμαῶος, τ̄ τέσι πῶς τ̄ τρεσίαν, ἥρμοσε. πολλάκις γὰρ ὁ πῶς τ̄ λόγου, ἀλλὰ πῶς τὸ σημαινόμ̄ν ποιεῖται τ̄ ἀπάντησιν, ὡς γὰ τότω. Γᾶσιν ὀρίνθη θυμός, ἐκίνηθη ἢ φάλαγγες, Ελπόμενοι πᾶσ̄ ναῦφιν ἀμύμονα πῶλεῖωνα. Τὸ γὰρ ἐλπόμενοι οχ' αἱ φάλαγγες, ἀλλ' οἱ αὖ δρες, ὧ ἐν αἱ φάλαγγες σωισᾶσι.

Καὶ κατ' ἄλλον ἢ τρόπον τὰ γρῦν ἀλλάσσει· ὡς ὅταν εἴπῃ, Νεφέλη δ' ἐμιν ἀμφιβέβηκε κυανέη, τὸ μὴ ἄποτε ῥόθει· ἐπεὶ γὰρ σωωνύμως λέγε νεφέλη, καὶ νέφος, πθοεπῶν τῶ νεφέλῳ, ἐπῆνεγκε τὸ ὁ δ' ἑτερον νέφος. ὅμοια δ' ὄν τότῳ κἀκεῖνα τὰ ἑπῆ·

Τῶν δ' ὥστ' ὀρνίθων πετεηνῶν ἔθνεα πολλὰ, Χηνῶν, ἢ γεράνων, ἢ κύκνων δ' ἀλιχοδ' ἑρῶν, Ενθα κὴ γῦθα ποτῶν' ἀγαλλόμενα πτερύγεσσι. Προθεὶς γὰρ ὁλετόρως τὸ γρυικὸν τῶν ὀρνίθων ὄνομα, εἶτα θηλυκῶς ἐπῶν τὰ εἰδικὰ, ἐπῆνεγκε πάλιν ὁλετόρως τὸ κλαγγηδὸν πθοκαθιζόντων, ἀποδιδ̄ς τὸ οἰκεῖον τῶ γρυικῶ ὀνόματι τ̄ ὀρνίθων. ἅμα ἢ τῶ γρύειν, κὴ ὁδὸς ἀριθμὸς γάλλάσσει πολλάκις ὁ ποιητὴς, λέγων· Η πληθὺς ὧδε νῆας ἀχαιῶν ἀπονέονθο. Προθεὶς γὰρ ἑνικὸν, ἐπήγαγε τὸ πληθυντικὸν, δ' ηλονότι πθὸς τὸ σημαινόμ̄ν ἀναφέρων. ἐπειδ' ἡ πᾶ ἡ πληθὺς τ̄ μὴ πθσηγορίαν ὅλην ἑνικὸν, πολλὰς δ' γ' αὐτῶ πθιείληφεν.

Εκ τ̄ γ' αὐτὸς δ' ἐστὶ τὸ ὅμοιον, ἐπ' ἀλλοτ πθοτεθγ̄μένος τ̄ πληθυντικὸν τὸ ἑνικὸν ἐπῆνεχθη, ὡς γὰ τότῳ·

Οἱ ἄλκιμον ἦτορ ἔχοντες. πρόσω πᾶς πέτεται. τὸ γὰρ πᾶς, ὡδ' λόγῳ ἑνικὸν ὄν, τέτακ̄ ἢ ὧδε πλήθος, ἴσον δυνάμενον ὡδὶ πάντες. ἢ ἢ αὖ τ̄ χήματος ἰδέας ὄν κἀκεῖνο·

Οἱ δ' ἔνλον ὑλήεν εὐκτίμενον πτολίεθρον ἶκον, πεδ' ὧδε θεῖ θαλάσσης ἱερὰ ῥέεθρα. Νοσῦνται γὰρ οἱ νύλιοι.

Πρὸς ἢ τὰς πτώσεις γίνεται ἀλλοίωσις πᾶ' αὐτῶ, δυθείας μὴ κὴ κλητικῆς γάλλασσομένης, γ' τοῖς τοιούτοις· Αὐτὰρ ὁ αὖτε θυὶς ἀγαμέμνονι λεῖπε φορῆναι. Καὶ, νεφεληγερέτα ζεύς. Καὶ, δ' ὸς φίλος, οὐγάρ μοι δ' οκέεις ὁ κάκιος ἀχαιῶν. γρυικῆς ἢ κὰ δ' τικῆς γ' τοῖς τοιούτοις, Τρωσὶ μὴ πθομάχιζεν ἀλέξαν δρος θεοειδὴς. αὐτὶ τ̄ τρώων. κὰ ἐκ τ̄ γ' αὐτὸς,

Ηδ' αὖτ̄ τεταύτο πόδι πᾶος γλαφυροῖο, αὐτὶ τ̄ πόδι πᾶεῖ. κὰ τότων δ' ἐστὶν ἡ αἰτία αὕτη, ὅτι συγγένειαν ἐνὰ ἐδ' ὁπτὸν ἔχειν πθὸς ἀλλήλας, ἥτε θυθείας, δ' αἰτιατικῆ, δ' κλητικῆ· διὸ κὴ γ' τοῖς ὁλετέροις εἰσὶν αἱ αὐταὶ, κὴ γ' πολλοῖς τ̄ ἀῤῥ̄γωκῶν κὴ θηλυκῶν, ἥτε θυθεῖα, κὴ ἡ αἰλαλικὴ, δ' κλητικὴ ἡ αὐτὴ θυὶ. ὁμοίως ἢ δ' ἡ γρυικὴ πθὸς τὴν δολικὴν ἔχ̄ ἐνὰ συγγένειαν. ταῦτα δὲ γ' τοῖς δηλοῖς ἀριθμοῖς ὧδὶ πάντων τῶν ὀνομάτων εὑρίσκε ἢ. ὅθεν εἰκότως πᾶ' τὴν σωήθειαν τὰς πτώσεις γάλλάσσει. γίνοντ̄ ἢ κὴ λόγος ὅλην εὑρεῖν δ' ἀλλαγῆς, ὡς γ' τῷ, ὣς ἀμενοι πεδίοιο. κὴ τὸ, λείπρησον πεδίοιο, ἴσην τῷ ἐπίρων δ' τ̄ πεδίου. εὖ ἢ ἔχει πᾶ' αὐτῷ ἡ τ̄ πτώσεων μεταβολὴ γ' ἀρχῆ ἑκατόρων τ̄ ποιήσεων, γ' αἷς πθοθεὶς τὴν αὐτιατικὴν, ἐπῆνεγκε τὴν θυθεῖαν, εἰπὼν·

Μλῶν ἄειδε θεὰ, πὴ μυρί' ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε.

καὶ, Ἄνδρα μοι ἔννεπε μοῦσα πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ πλάγχθη. ἔσι γὰρ ὅτε τῇ γραικῇ τῇ ἀληθείαν ὧδε φέρει. ὡς γὰρ τότω, Τῶν οἱ νῦν βροτοί εἰσι. πολλὰ δὲ ἕτερος χρηματίζει. ὡς γὰρ τῷ· φημὶ γὰρ καλὰν δῦσαι ὑπορρῆνα κρονίωνα, Ἡμαλίωθ, ὅτε νηυσὶν ἐπ' ὠκυπόροισιν ἔβαινον Ἀργεῖοι, Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες, Ἀστράπτων ὧν δ' ἐξ', φαίσιμα σήματα φαίνων. τότῳ γὰρ ὅμοιόν ὅσι κἀκεῖνο· Οὐδ' ἀγλαίηφι πεποιθὼς, Ῥῆμφα ἑ γοῦνα φέρει. καὶ ταῦτα δὲ δύο νεκρικατά τινα ἀρχαϊκῶν συμβάλλων. καὶ δὴ ταῦτα ἀλόγως. ἐὰν γάρ τις τὰς μεταχὰς αὐαλύσει εἰς ῥῆματα, εὕροι ἂν τὸ ἀκόλουθον. τὸ γὰρ ἀστράπτων ἴσον ὅσι τῷ ἄστραπτε. καὶ τὸ πεποιθὼς τῷ ἐπὶ πεποιθε. τόδιος ὅσι κἀκεῖνα ἀγαπήσια, οἱ δὲ δύο σκόπελοι, ὁ μὲν οὐρανὸν οὐρῷ ἱκάνει. καὶ, Τὼ δὲ διακρινθέντε, ὁ μὲν μετὰ λαὸν ἀχαιῶν ἤϊε, οὐδ' ἐσάωσε ὅμαδον νίκε. καὶ τὰ διαῦτα. οὐκ ἄλογον γὰρ τὰ μέλλοντα περί τινων λέγειν, πρατάξαι τὴν διάνοιαν πᾶσιν, καὶ τὸ κοινὸν αὐτὲ ἑκατέρῳ φυλάξαντα, ἀπαγάζεσθαι κοινὸν τὲ λόγε. ὅτι δὲ τὸ κοινὸν τὲ λόγε χάριν πολλὴν ὧν φαίνει, πρόδηλον. ἔσι δὲ ὅπε τῶν κοινῶν πᾶσιν πεσθεὶς, τὸν πρὸς ἕνος ὧν φέρει λόγον, ὡς γὰρ τότῳ·

Ἀμφω δ' ἐζομένω γεραρώτερος ἦεν ὀδυσσεύς.

Καὶ τὰ ἔθνη δὲ τὲ ὀνομάτων ἀλλάσσει, πολλάκις μὲν τὸ συγκριτικὸν τιθεὶς ἀντὶ τὲ ἁπλῶς ὑπερβολῆς. Τὸ σπεύδορος ὡς κε νέηαι. ποτὲ δὲ τὸ ὑπερθετικὸν ὁμοίως ἀντὶ τὲ ἁπλῶς, ὡς τὸ δικαιότατος κεν ταύρων· διαύτη μὲν ἀλλαγὴ γέγονεν ὀνόμασιν. γίνεται δὲ ἐξαλλαγὴ, τῶν ἐγκλίσεων, ὡς ὅταν τὸ ἀπρόσωπον ἀντὶ τὲ προσηκόντος κατάληφθῇ· οἷον, βαρσῶν νῦν διόμηδες ὐδὲ φοβεῖσθαι μάχεσθαι ἀντὶ τὲ μάχεσθε. ἢ τὸ ὁριστικὸν ἀντὶ τὲ εὐκτικῶς· οἷον, πλυθιὸν δ' ὀκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομήνω, ἀντὶ τὲ μυθησαίμην καὶ ὀνομήναιμι. καὶ ἐκ τὲ ἐναντίε, εὐκτικὸν ἀντὶ ὁριστικῶς, οἷον. Οἰ νύ κεν ὧδ' ἀπόλοιθ' ἄναξ, ἀντὶ τὲ ἀπόλλυθ

Τῶν δὲ χρόνων ὅταν ὁ μέλλων τεθῇ, ὡς γὰρ τότῳ· Τὼ δ' ἐγὼ δὲ λύσω πρίν μιν καὶ γῆρας ἐπεισιν, ἀντὶ τὲ ἐπελθόντα. ἢ ἀντὶ τὲ πρὸ χρηστοῦ, ὧδ' ἤτοι πλυνοί εἶσαν ἐπιστάνοι, πολὺ δ' ὕδωρ καλὸν ὑπεκπροφέῃ, ἀντὶ τὲ ἐρρέτω. ἢ μέλλων ἀντὶ τὲ μέλλοντος, οἱ μὲν δυσομένης ὑπόριον, οἱ δ' αὐιόντος. ἢ ἀντὶ τὲ πρὸ ωχημένος, Δάϊδα μὲν δὴ πάντα θεὰ νημερτέα εἶπε, ἀντὶ τὲ εἶπε.

Καὶ δὴ βαίνεσθαι ἢ γαλλάσσοντα πῦ· αὐτῷ πολλάκις, καὶ τίθεται ἀντὶ γε ὀργητικῶν παθητικά, ἢ μὲν σε, οἷον· ἕλκε δ' ἐκ κολεοῖο μέγα ξίφος, ἀντὶ τὲ ἕλκε. καὶ, καθορόωμενος αἴας, ἀντὶ τὲ ὁρῶν. καὶ τὸ ναντίον τὸ γε ὀργητικὸν ἀντὶ τὲ παθητικῶς· δώσω τρίποδα χρυσάκατον, ἀντὶ τὲ δωρήσομαι.

Εσι δὲ ἰδεῖν ὅπως καὶ αὖ ἀριθμὸς γαλλάσσων, τὸν πληθυντικὸν ἀντὶ τὲ ἑνικῶς τίθησιν, ὡς πολλάκις γε τῇ συνηθείᾳ, ἔ τις ποθὶ ἑαυτοῦ λέγων, οἷον·

Τῶν ἀμόθεν γε θεὰ θύγατερ διὸς εἰπὲ καὶ ἡμῖν, ἀντὶ τὲ ἐμοί. γίνεται δὴ πῦ· αὐτῷ καὶ κατὰ πρόσωπα μεταβολὴ, καθ' ἕνα μὲν τρόπον ὅτως·

Et, Dic mihi Musa uirum uafrum, qui multa per orbem
Errauit. Est etiã quando genitiuo rectum infert, Nomi-
ut in hoc: Horum nunc homines qui sunt. Multa de num gra-
hinc et alio modo figuratè dicit, quemadmodum est hoc: uis illus.

Prædixisse Iouem affirmo, dicoq; nuisse,
Hocce die naues scandebant quando marinas
Argini, exitium Troiæ, fatumq; ferentes,
Fulgura diliciens felicia, prospera signa.

Huic autem nec illud est dissimile: Et fretus nobilitate
Festinãter eum portãt sua genua. Atq; *hæc secundum ueterem consuetudinem extulit, idq; non sine ratione. Si enim quis participia in uerba dissoluat, rationem deprehenderit. Siquidẽ fulgurans idem pollet q; fulgurabat: & fretus, idem quod, cũ fretus esset. His & illa sunt affinia: Hæq; duæ rupes, quarum una polum attigit altum.*

Et: Hi duo discreti, quorum alter adibat Achiuos,
Alter at in turbam Phrygiam ueniebat.

Non n. ratione caret, si quis de duobus aliquibus dicturus, nominatiuum casum præponat, et eo q; utriq; ipsorum commune est obseruato, nouum orationis genus efficiat. Quòd aũt nouitas orationis multum gratiæ habeat, nemini obscurum est. Deniq; est & ubi casu communi proposito, sermonem de uno infert, sicut in hoc:

Ambo sedentes uenerabilior erat Vlysses.

Nominũ a. species immutat, dum sæpenumero cõparatiuum pro absoluto ponit, quemadmodũ hoc per superlatio- Nomi-
nem: Sanior ut redeas. Nonnunq; uerò superlatiuum num
itidem pro positiuo, sicuti hoc: Iustissimus Centaurorum. mutat.
Huiusmodi quidem nominum mutatio est. Cæterùm modi uerborum sic uariantur, ut infinitiuus pro imperatiuo accipiatur, ueluti: Tydides alacris Troias pugnare feroces. pro impugna. Aut indicatiuus pro optatiuo, ut:

Nihil de plebe loquar multa, nec eam recitabo. pro Dixerim & nominauerim multitudinem. Et è contra, optatiuus pro indicatiuo, ueluti: Manors hîc pereat, pro periisset. Temporum deinde uariatio fit, quando pre- Tempo-
sens pro futuro ponitur, ut in hoc: Hanc ego nõ dimittã, rum mu-
quin prius ipsa senescit. pro Senescet. Aut pro præ- tatio.
terito, ut: Isthic sunt eædem bona balnea, fonsq; perennis
Profluit. Pro eo quod est, profluebat.
Aut futurum pro præsenti, ut:
Occubituro aly sole, asl aly redeunte.
Aut præteriti uice, ut:
Metuo ne dea dicat omnia uera. pro dixerit.
Dispositiones quoq; sæpius apud eum mutantur, & passiua aut media pro actiuis ponuntur, ueluti:
Traxit è uagina magnum gladium.
pro traxit. & Videns Aiax, pro uidens. Et è contra actiuum pro passiuo, ut: Donabo tripodem, cuis aureum manubrium, pro donabo. Est etiam cernere, quo pacto numeros immutans, pluralem pro singulari ponit, id quod sæpe usu uenit, dum quis de se loquitur, ueluti:
Nata Iouis dea, quando uolet hæc dicito nobis. Numeri
Pro mihi. Fit autem apud illum & personarum mutatio, muta-
idq; uno quidem modo sic: tio.

Calicola

Cælicolæ quotquot ſunt, cunctiiuſſa capeſſunt
O diuine pater tua, præſto itidem ſumus omnes.
Multi nanq; cum dij eſſent (inter quos & ea perſona erat, quæ uerba faciebat) utrunq; bellè extulit, & Iuſſa capeſſunt & Præſto ſumus. Alio aũt modo, miſſa facta ea perſona, de qua loquebatur, ab altera ad alteram tranſit, id quod Auerſio proprie uocatur. Atq; per imitationem auditorem & mouet & ducit, quemadmodum hoc eſt:

ἀποστροφή

Hector uoce iubet clara Teucros agitare
Naues, exuuiasq; ſinant ut quiſq; cruentas.
Quem uerò ratibus cernam procul ire relictis.

A narratione nanq; tranſitum fecit ad imitationem. In ipſa etiam narratione apoſtropha ſæpe utitur: Circa te Danaos retines Pelida feroces. Verùm & per imitationem, mutatione perſonarum utitur, ſicuti in illo:

Reuera pueris par eſt hæc concio ueſtra
Inſipidis, quibus haud curæ ſunt bellica facta.
Aſt Atrida, prius neluti conſultus eras, nunc
Præcipe Graiugenis quo pacto pugna ineunda.

Eſt & alia auerſionis ſpecies huiuſmodi: Neſcires utris Tydides iuctus adeſſet. Præliquis neſciret. Et rurſus:

Suauis odor, diuinus item, fragrabat ab illo
Cratere, nec ibi non inde haurire placeret.

Participijs uerborum loco utitur, ut in hoc: In horto fructu grauatus, pro grauatur. & : Ibi illi incurrerunt priuſquam ſcientes pro eo quod eſt, Priuſquam ſcirent. Articulos quoq; ſæpe cõmutat, pro poſtpoſitiuis præpoſitiuos uſurpans, neluti:

Ædidit hos Zephyro uento olim barbyia Podarge.

Et, Thoracem ſuum enim perdiderat fidus ſocius.

ἀντὶ ὑστεροπροτέρου

Ad hunc modum & præpoſitiones commutare ſolet, ut: Heſterna luce iuit poſt conuiuium, pro Ad conuiuium. & : Morbũ per exercitũ excitauit nocentẽ. Similiter & præpoſitioni caſum nominis nõ propriũ infert, ut in iſto:

Ne fortè etiam propter noctem conentur pugnare.

Pro per noctem. Nõnunquã uerò præpoſitiones auferunt, ut: Cuius is iacet dolens, pro de qua. & : Expectans nunquid ipſum loquatur, pro alloquatur. Ad hæc alias præpoſitiones ſimili modo partim cõmutat, partim tollit. Etiã aduerbia quædam mutat, ijs quæ ad locum ſignificant, in loco, & de loco, indifferenter utens. Nepotes autem alibi conſidebant, pro alibi. & : Aiax autem de propinquo uenit, pro eo quod eſt prope.

Eſt deniq; apud illum & coniunctionũ immutatio, ueluti: Nunquã uerò cum illa cõcubuerat, iram uerò mulieris declinabat: pro eo quod eſt, iram nanq; mulieris declinabat. Atq; hæc quidẽ dictionis ſchemata ſunt, quib. nõ ſolũ poetæ, uerũ etiã orationis ſolutæ ſcriptores uſi ſunt.

Cæterùm multæ ſpecies ſchematum ſententiæ apud illũ ſunt, quarum eſt & Præexclamatio, quæ fit, quãdo alicuis inter narrandum hoc prædicit, quod in alijs dicendi locum habet, ſicut in hoc: Et quidem ſagittam primus guſtaturus erat. & Adclamatio, cuiuſmodi eſt: Stultus poſt factum ſapit. Eſt & perſonæ fictio apud eum, & naria. Multas enim & diuerſas perſonas colloquenteis introdu-

Ἀλλοι μ̃ γὰρ πάντες ὅσοι θεοί εἰσ' ἠδ' ὀλύμπῳ, σοί τ' ὦκα πείθονται, καὶ δ' ἐθέλημί περ ἔκπαγλος, πολλὼν γὰρ ὄν των τ' ἀνθρώπων, ἠδ' οἷς δὴ τὸ λίγυ πρόσωπον, ἐκάστοφον καλῶς ἀγορεύοχε, τόν τε πείθομαι, καὶ τὸ δ' ἐθέλημί περ.

Καθ' ἑτεροίωσιν τρόπου, ὅταν τὸ νῦν ἐάσας, ἀφ' ἑτέρου ἐφ' ἕτερον πρόσωπον μεταβῇ, ὃ πρὸ ἰδίως ἀποστροφὴ καλεῖται. ὑφ' ἧς μιμητικῷ κινεῖ & ἄγει τ' ἀκροώμενον. οἷον ὅδε καὶ ὧδε. Ἕκτωρ δ' ἥρωσιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας νηυσὶν ἔπ' ὠκυόοισιν ἰέναι, ἐὰν δ' ἅλα ῥεῖα βροτόεντα· ὃν δ' ἂν ἐγὼν ἀπανεύσθε νεῶν ἐτέρωσε νέεσθαι. ἀπὸ γὰρ & ἐπὶ νημερτὲς μετέβαλεν εἰς τὸ μεμιλτόν. καὶ γὰρ αὐτῷ δ' ἐν τῷ ἐπινημερτῷ πολλάκις χρῆται τῇ ἀποστροφῇ· ἀμφὶ σε πηλείωνος υἱὸς μάχης ἀκόρητοι ἀχαιοί. ἀλλὰ καὶ τῷ μιμητικῷ χρῆται καὶ μεταβολῇ τῆν προσώπων, ὡς γὰρ τότῳ· ἢ ῥα νήπιοί γ' ἐοικότες ἦσθ' ἀγοραηθὲ νηπιάχοις, οἷς ὅτι μέλει πολεμήια ἔργα. ἀτρεΐδη, σὺ δ' ἐθ', ὡς πρίν, ἔχων ἀσυμφέα βουλήν, ἄρχειν ἀργείοισι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας.

Καὶ ἑτέρου δ' εἶδος ἀποστροφῆς ἔστι τοιοῦτον· Τυδεΐδῃ δ' οὐκ ἂν γνοίης ποτέροισι μετεῖη. ἔστι γὰρ αὐτί & οὐκ ἄντις γνοίη. & πάλιν· ὀδμὴ δ' ἠδ' εἶα ἀπὸ κρητῆρος ὀδώδει θαυασίη, τόν' ἂν ὔτι ἀποσχέσθαι φίλον ἦεν. & μετοχαῖς δὲ χρῆται αὐτὶ ῥημάτων, ὡς γὰρ ἔφη, γί κέπω καρπῷ βριθομένῃ, αὐτὶ & βρίθεται. καὶ, γὰρ δ' οἵγ' εἰσέλασαν πρὶν ἐδύτην. αὐτὶ & πρὶν ἐδῦναι. καὶ τὰ ἄρθρα δ' ἐ γαλάασι πολλάκις, αὐτὶ τῆν ὑποτακτικῶν τοῖς ποτακτικοῖς χρώμενος, οἷον· οὐδ' ἔτι κε ζείφυρος ἀνέμων ἄρτια ποδ' ἀργέτα καὶ θάρσυχ', ἵν οἱ ἀπώλεσε πιστὸς ἑταῖρος. & τὐναντίον, ὅτων καὶ τὰς ποθέσεις εἴωθε μεταλλάσσειν, χθιζὸς ἐκ μετὰ λαῖτα, αὐτὶ & ὑδὲ λαῖτα. καὶ, νῶιν αὖ τρατὸν ὧρσε κακὴν.

Ὁμοίως & ποθέσει πᾶσιν ὀνόματος ἐκ οἰκείαν ὧν φέρει, ὡς γὰρ τότῳ· Μήπως μὴ δῖα νὺξ τα μνοινὴν σωσι μάχεσθ', αὐτὶ & δῖα νυκτός. γίοτε δ' ἀφαιρεῖται ποθέσεως· οἷον, ἦ ὄγε κεῖτ' ἀχέων, αὐτὶ & πεφρίκης. & ποτιδεγμένος ἔτι μιν ἔπη, αὐτὶ & ποσέπη. & ἄλλας ποθέσεις ὁμοίως τὰς μ̃ ὑπαλλάσσει, τὰς δ' ἀφαιρεῖ. μὴ ὧν ῥήματά τινα γαλλάσσει, τοῖς ἐς τόπον, & τοῖς γ' τόπῳ, μὴ τοῖς ἐκ τόπου ἀσφαλόρως χρώμενος· ἡμοὶ δ' ἑτόρωσε πάθιζον, αὐτὶ & ἑτόρωθι. καὶ, αἶας δ' ἐγγύθεν ἦλθεν, αὐτὶ & ἐγγύς.

Ἔστι δ' ὅτ' αὐτῷ μὴ ἢ & σωδέσμου γαλλαγή. οἷον, θυνὴ δ' ὀπώπει· ἐμικθ. χόλον δ' ἀλέξειν γυναικός, ἀντὶ & χόλου γὰρ ἀλέξειν γυναικός. ταῦτα μ̃ δὲ κατὰ λέξιν ὅτι ῥήματα· οἷς μὴ ἄλλοι πάντες ὁ μόνον ποιοῦσι, ἀλλὰ μὴ πιζῶν λόγων σωδέσμου κεχρῆσθ).

Ἔστι δ' καὶ ἡ διανοίας ὅτ' αὐτῷ πολλοῖς ἐδίδυμον ἐνηνθισμένῃ, ὧν ὅτι καὶ ἡ προαναφώνησις, ἥτις γίνεται, ὅταν τις διηγούμενος & μεταξύ, τὸ γὰρ ἑτόροις τάξιν ἔχον & ῥηθῆναι προλέγει, ὡς γὰρ τότῳ· ἦσθι οἷσδ' ἐγε πρῶτός & γλύσεσθαι ἔμελλον. καὶ ἡ ὑπόφώνησις, οἷον ὅτι, ῥεχθὼ δ' ἐ τε νήπιός & ἔγνω.

Ἔστι & τὸ δι' προσωποποιΐας ὅτ' αὐτῷ πολύ, καὶ ποικίλον, πολλὰ μ̃ γὰρ μὴ διάφορα πρόσωπα εἰσέ

γει δ᾽ἀλεγόμενα, οἷς ἡ ἦθη πανταχῆ προστίθησιν, ψέγο τε δὲ καὶ τὰ μὴ ὄντα πρόσωπα ἀναπλάσει. οἷον, ἦκε μὲν οἰμώξειν γέρων ἱππηλάτα πηλεύς.

Εσι δ᾽ὅτε ἡ δι᾽ὑπονοίας ἀζήλωτος πραγμάτων, ἢ γιγομένων, ἢ ὄντων, ἢ πραχθησομένων εἰς τὸ πρέπον σῶσαι φαίνεται δρομεὺς τὸ λεγόμενον, ὡς φησὶ τοῦτο· Ανδρας μὲν κτείνωσι, πόλιν δὲ τε πῦρ ἀμαθύνει, τέκνα δὲ τ᾽ἄλλοι ἄγωσι, καθυζώνους τε γυναῖκας. ἢ πρὸς τὸ οἶκτον κινῆσαι, δύσμορον, ὄν ῥα πατὴρ κρονίδης ὑπὸ γήραος οὐδῷ αἴσιμον ἀργαλέῳ φθίσει κακὰ πολλ᾽ ὧν δ᾽ὄντα, ἰφθίμους τ᾽ἐκνυμίδας, ἑλκυδείσας τε θύγατρας, ἡ θαλάμους πειραϊομένους, καὶ νήπια τέκνα βαλλόμενα προτὶ γαίῃ φῶτ᾽ἀνὴρ δηϊοπάτις.

Εσι καὶ εἰρωνία πρὸ αὐτῶ, λόγος δι᾽ἃ τ᾽ἐναντίου δηλοῦμ τὸ ἐναντίον, μετὰ ἕνος ἠθικῆς ὑποκρίσεως, οἷον ἔσι τὸ τ᾽ἀχιλλέως· Αλλ᾽ οὐ σοὶ συμβουλεύσω σοί τε καὶ ἄλλοισι βασιλεῦσι φραζέσθω νήεσσιν ἀλεξήσων δηϊοτῆτα πῦρ. οὐδ᾽ ἀχαιῶν ἄλλον ἐλεήσω, ὅς τις οἱ ἐπέοικε, νῦν ὃς βασιλεύτερός ἐσσιν. ἐμφαίνει γὰρ ὅτι ἐκ αὐτῆς ἑτέρου εὕροι βασιλικώτερον. καὶ ὅτε ἡ τρόπος ἔσὶν, ὅταν πρὸς ἑαυτὸν λέγηται τις δυτελῶς, ἵνα τὸν ἐναντίον δόξαν πρὸς αὐτὸν ἐνέγκῃ. ἑτέρως δ᾽ὅταν τις ἄλλως ἐπαινεῖν πεποιῆται, τῇ ἀληθείᾳ ψέγων. καὶ τ᾽τὸ ὅτι πρὸ᾽ ὁμήρου λεγόμενον ὑπὸ τηλεμάχου· αὐτίνο᾽, ἦ μοι καλὰ πατὴρ ὣς κήδεται ὑμῖν. ὑπὸ γὰρ ἐχθρῶν λέγει, ὅτι ὡς πατὴρ ὑμῶν πεφρόντικας. καὶ πάλιν, ὅταν χλευάζων τις ἐπαίνῃ τὸν πέλας, ὡς οἱ μνηστῆρες· ἦ μάλα τηλεμάχῳ φόνον ἡμῖν μερμηρίζει. ἢ τινας ἄξει ἀμφὶ τροίας ἐκ πύλος ἠμαθόεντος, ἢ καὶ ἐκ αὐτῆς ἀφρυκτῷ, ἐπεὶ νύ πρ οἴεται αἰνῶς.

Εσι δ᾽ὅτε καὶ εἶδος εἰρωνείας ἡ ὁ σαρκασμός, ἐπεισ᾽ αὐτις δι᾽ἃ τῶν ἐναντίων ὀνειδίζων τινὶ, μετατιθεῖται μεσ᾽ιάματος, ὡς ἀχιλλεύς· τοῖσι μὲν ἔμπεδα κεῖται, ἐμοὶ δ᾽ἀτὸ μόνῳ ἀχαιῶν εἴλετ᾽, ἔχει δ᾽ἄλοχον θυμαρέα, τὴν ἀγαιόμην, τρωπεύσω.

Τούτοις ἀφεκλυσίως ἔχει ὅ ἀλληγορία, ἥπερ ἕτερον δι᾽ἑτέρου ἀπίστησιν, οἷόν ὅτι ὧδε· νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ μελαίνῃς νύκτα φυλάξεις, δύνῃ φίλε μᾶλλα πῆ καταλέγμενος, ὡς ἐπέοικε. τ᾽γὰρ φ᾽ὑσμοῖς ὄντα, ἡ αὐρίημένον, φ᾽ποίμνῃ ἀπαλῇ ὑπνώοντα λέγει. κέχρηται πολλάκις ὅ τῇ ὑπερβολῇ, ἥτις ὑπεραίρει τὴν ἀλήθειαν, πολλῷ ἐπίτασιν ἐμφαίνει· οἷον λευκότερι χιόνος, θείῃ δ᾽ αὔρμοσιν ὁμοῖοι. τοιούτοις μὲν δὴ τρόποις ἡ χήμασι χρησάμενος ὅμηρος, καὶ τοῖς μετ᾽ αὐτὸν ὑποδείξας, τ᾽ ὦν τούτοις δυδοξίας πῶς παντων δικαίως τυγχάνει.

Επεὶ δὲ καὶ χαρακτῆρές εἰσι τῆν λόγων τὰ καλὰ μέρη πλάσματα (ὧν τὸ μὲν ἀδρόν, τὸ δ᾽ ἰσχνόν, τὸ δὲ μέσον λέγεται) ἴδωμεν εἰ ταῦτα ὅτι παρ᾽ ὁμήρῳ, τῆν μετ᾽ αὐτὸν ποιητῶν ἢ λογογράφων ὧν τινὸ δυσαύτων γνῶτι τούτων ἑκάστῳ, ὧν καὶ ἔσι παραδείγματα, Θουκυδίδης μὲν τὸ ἀδρόν, λυσίας δὲ τὸ ἰσχνόν, δημοσθένης δὲ τὸ μέσον.

Τὸ μὲν δὴ ἀδρὸν πλάσμα ἐκεῖνό ὅτι, τὸ μὴ τῇ τῆν λέξεων, καὶ τῇ τῆν νοημάτων κατασκευῇ μεγάλας

troducit, quibus & omnimodos mores attribuit. Nonnunquam nerò personas etiã quæ non sunt fingit, ut: Haud dubium Peleus lachrymas effuderit amplas. Est aũt et Expreßio accurata tractatio rerũ aut factarũ, aut quæ sunt, aut futurarũ, ut id qđ dicitur euidẽtius reddat, meluti in hoc: Mactãt hicce uiros, perduntq́ ſuburbia flam Diatyposis quæ hypotypoſis.
mis, Hic pueros ducunt, hic captiuas mulieres.
Aut ad mouendum miſericordiam:
O miſerum, perdet quem Iupiter ille ſenecta
Primum nunc ineunte, mala hæc ut grandia ſpectet,
Vt nati pereant, raptetur chara puella,
Coniunx ut uitietur, & ut ſua pignora chara
Proſternantur humi, ſæuo certamine Martis. Est & Ironia apud eum, ſermo per contrariũ (cum quadã mora li ſimulatione) contrarium declarãs, ut eſt hoc Achillis:
Sed Laertiades tecum conſultet, & omni
Concilio regum, quo pellat nauibus ignem,
Et Danaos inter legat is regem potiorem.
Declarat n. quòd haud facilè alium regaliorẽ inuenerit.
Atq́ hic quidẽ modus eſt, quando aliquis ſe extenuat, ut cõtrariã ſui exiſtimationẽ præbeat. Alius a. quãdo quis ſe quempiã maximè laudare ſimulat, quũ reuera uituperet. Atq́ hoc eſt, quod apud Homerũ à Telemac. dicitur.
Antinoe ut natus patre, ſic ego diligor abs te.
Inimico nanq́ dixit, Tanquã pater filiũ, ſic me curas. Et rurſus, quãdo qs irridẽdi gratia alterũ extollit, ut proci:
Telemachus eædem haud dubiè nobis meditatur,
Auxilium ex Sparta cogens, Pyliſq́ diſertis.
Multum nanq́ ſibi tribuit, ſumitq́ adoleſcens.
Eſt & Sarcaſmus quædam Ironiæ ſpecies, quando quis per contrarium alicui conuitians, riſum concitat, quemadmodum Achilles: Sarcaſmus
Salua manent alijs ſua dona, ſed unus Achilles
Munere priuatur, licet illi grata ſit uxor
Atridæ, cum qua cumbens ſe oblectet amanter.
His Allegoria haud diſſimilis eſt, quæ aliud per aliud exhibet, ut eſt illud:
Atræ noctis eris cuſtos, nigilaq́ Melanthi,
In tenero ſtrato cubitans ceu maximus heros:
Vnctum nanq́ & ſuſpenſum, in cubili delicato ſoporandum dicit. Vſus eſt ſæpenumero & hyperbola, quæ ueritatem ſuperans, multum uehementiæ oſtendit, ut:
His candore niuem ſuperant, curſuq́ Aquilonem.
Huiuſmodi tropis & figuris Homerus ita uſus eſt, & ad poſteros tranſmiſit, ut ob hæc ingentem gloriã ab omnibus meritò reportet.
Quandoquidem uerò dicendi formæ ſunt, quæ genera uocantur (quorum aliud quidem grande, aliud gracile, aliud mediũ appellatur) uideamus num omnia ea apud Homerum ſint, in quorum ſingulis ſinguli poetæ & oratores poſt illum laborauerunt. Quorum & exempla ſunt, Thucydidis quidem granditas, Lyſiæ gracilitas, & Demoſthenis mediocritas. Genera tropoꝝ & ſchematum epilogu.
Igitur grande genus illud eſt, quod & uerborum & ſententiarum apparatu, magnam emphaſim habet, ut eſt:

Sic fatus, nebulas cogit, pulsatq; tridente
Tum mare, commouit Zephyris eximde procellas,
Tellus ut simul & pontus tegerentur opacis
Nubibus, ingruerետq; polo nox undiq; cæca.

Gracile autem, tum rerum materia pusillum, tum & dictione extenuatum est, cuiusmodi est hoc:

Sic fatus, puerum amplexurus strenuus Hector:
Ast is retro abijt, gremiumq; petiuit amatæ
Nutricis clamans, faciem fugiebat & huius,
Dum stupet ob galeam æratam, cristamq; minacem.

Medium autem inter utrunq; istorum, gracile uidelicet & grande uersatur, ut:

Vestibus exuitur lateris consultus Vlysses,
Insilit inq; solum, retinens iacula atq; pharetram
Confertam iaculis, iacula & uelocia fudit
Ante pedes, fatursq; procis deinde talia cunctis.

Quòd autem & floridum dicendi genus (quod nenustatẽ & gratiam ad delectandum, ac uoluptate afficiendum, instar floris habet) frequens apud poetã sit, non est quòd quis dicat, siquidem poesis tali apparatu plena est. Atq; dicendi quidem formæ talem apud Homerum uariationem habent, qualem ostendimus, paucis adductis exemplis, ex quibus & reliqua deprehendere licet.

Quoniam uerò omnis oratio, in qua homines se exercent, aut historica, aut ciuilis est, age uideamus num & harum initia apud illum sint.

Historica equidem oratio est, quæ rerũ gestarum narrationẽ continet. Omnis a. narrationis occasiones sunt, persona, causa, locus, tempus, instrumẽtũ, actio, affectio, modus, neq; ulla historica narratio est, quin aliquid istorum complectatur. Ad hunc modum & apud poetam res se habet, dum multas res tanquã gestas, aut tanquam gerantur, narrat. Nonunquã uerò & in singulis horũ narrationes inuenire licet. Personæ quidẽ, ut ẽ huiusmodi:

Dardanidas inter fuit ille Dares, locuples uir
Integer, atq; dei Vulcani mysta, cui duo
Filioli, Phegeus, Ideus, uterq; peritus
Omnigenæ pugnæ.

Et dum formas quorundam describit, ut in Thersita:

Strabus erat, claudusq; pedem, & gibbosus, acuto
Vertice, cæsaries defloruit undiq; turpis.

Et alia multa, in quibus aut speciem, aut mores, aut actionem, aut fortunam sæpe prosequitur, sic ut in his:

Dardanon altitonans genuit Saturnia proles, &c.

Loci aũt apud eum narratio est, qualem de insula Cyclopum regioni uicinia, cõmemorat: in quib. loci speciẽ, diuersitatẽ, insulæ qualitatẽ, quæ in illa, & quæ iuxta illã sunt, & dum ea quæ Calypsus antro adiacent, describit:

Speluncam circumdederat nemus undiq; pulchrum.
Quippe alnus fragilis, clethra, et fragrãs cyparissus.

Et cætera huiusmodi innumera. Temporis aũt, ueluti:

Iamq; nouem magni Iouis anni præterierunt. Et:
Hactenus appellunt, quum naues Aulida Græcæ,
Perniciem Priamo magnam, populoq; ferentes.

Causæ uerò, in quib. ostẽdit, quapropter aliquid fiat, aut factum

ἔχον ἐμφάσῃς, οἷόν ὄϊμ'. Ὡς εἰπὼν, σιωπῇ ἄγειν νεφέλας, ἐτάραξε δ' ἐπόντον, χθόνα τρίαινα ἑλών, πάσας δ' ὀρόθυνεν ἀέλλας παντοίων ἀνέμων, σκέπε δ' ἠεροειδέι νεφέεσι κάλυψε γαῖαν ὁπόμ καὶ πόντον, ὀρώρει δ' ἐρεμνὸς νύξ.

Ἰσχνὸν δ' ἐστὶ καὶ τῇ ὕλῃ τῶν πραγμάτων μικρόν, καὶ τῇ λέξει κατισχνωμένον. οἷόν ὅτι οὕτω. Ὡς εἰπὼν, ὃ παῖς ὀρέξατο φαίδιμος Ἕκτωρ· ἀψ δ' ὁ πάϊς πρὸς κόλπον ἐϋζώνοιο τιθήνης ἐκλίνθη ἰάχων, πάτρος φίλον ὄψιν ἀτυχθείς, ταρβήσας χαλκόν τ' ἴδε καὶ λόφον ἱππιοχαίτην.

Μέσον δὲ ἑκατέρου τούτων μεσάζει, τό μὴ ἰσχνόστομον, τό δὲ ἀδρόστομον, οἷον· αὐτὰρ ὁ γυμνώθη φαεσίμβροτον πάλυ μπλις ὀδυσσεύς, ἄλτο δ' ὧδι μέγαν ὀδόν, ἔχων βιὸν ἠδὲ φαρέτρην, ἰὼν ἐμπλείην, ταχέας δ' ἐκχύδαν ὀϊστούς· πρόσθε ποδῶν, μετὰ δ' ἰὸς ἐπέσσυτο θέσπιος ἰός.

Ὅτι δὲ καὶ τὸ ἀνθηρὸν εἶδος τῆς λόγου ὅτι πολὺ πρὸς τὴν ποιητικὴν κάλλος ἔχει, καὶ χάριν ὅλην τὸ τερπνὸν καὶ ἥδιον ὥσπερ ἄνθος, τί ἄν τις καὶ λέγοι; μικρὰ γὰρ ὅτι ἂν ποιήσῃς ἢ τοιαύτης κατασκευῆς. ἀμέλει δὲ καὶ τῆς φράσεως ἰδέαι, τοιαύτην ἔχει ποικιλίαν πρὸς τὸν ὁμήρου, οἵαν δείκνυμεν, ὀλίγα παραδείγματα θέμενοι, ἐξ ὧν ὅτι καὶ τἄλλα κατανοεῖν.

Ἐπεὶ δὲ πᾶσα τῆς ἀσκευμένης πρὸς ἀνθρώπους λόγος, ἢ μέν τις ἐστὶν ἱστορικός, ἡ δὲ πολιτικός, φέρε θεασώμεθα εἰ καὶ τούτων εἰσί σοι αἱ ἀρχαὶ πρὸ αὐτῷ.

Ὁ μὲν δὴ ἱστορικός ἐστι, τῶν γεγονότων πραγμάτων ἔχων δὲ ὑπόνοιαν. πάσης δὲ διηγήσεως ἀφορμαὶ γίνονται, πρόσωπον, αἰτία, τόπος, χρόνος, ὄργανον, πρᾶξις, πάθος, τρόπος, καὶ ὁδὲ γε τούτων ἕξω οὐκ ἱστορία πᾶσα ἔχει δὲ μάλιστα δὲ διήγησις, ὅταν ὅτι πρᾶξαι ποιητὴν πολλὰ πράγματα ὡς γεγονότα, ἢ ὡς ὄντα δὲ διηγούμενον, οὐδέ τε μὴ ἐν ἑκάστῳ τούτων διηγήσεις εὑρεῖν ἔστι. πρόσωπα μέν, ὡς ἐν τοιόνδε· ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι Δάρης ἀφνειός, ἀμύμων, ἱερεὺς Ἡφαίστοιο, δύο δὲ οἱ υἱεῖς ἔσαν, φωτεὺς ἰδαῖός τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης. καὶ ἐν εἷς ἔδυ τινῶν διαγράφει, ὡς ὑβριστὴν θερσίτην· φολκὸς ἔην, χωλὸς δ' ἕτερον πόδα, τὼ δέ οἱ ὤμω κυρτὼ, ὑπὲρ στῆθος συνοχωκότε, αὐτὰρ ὑπερθε φοξὸς ἔην κεφαλήν, ψεδνὴ δ' ἐπενήνοθε λάχνη, καὶ ἄλλα πολλὰ, ἐν οἷς ἢ εἶδος, ἢ τρόπον, ἢ πρᾶξιν, ἢ τύχην πάσης διέξεισι πολλάκις, ὡς ἐν τούτοις· Δάρητος ἄρ' ἦσαν δύω παῖδες γεγαῶτες ἐπὶ νηυσὶν ἐϋσσέλμοισι, τὸν μὲν ἄρα Ἥφαιστος κλυτοεργὸς ἐπέφνεν, ἐν δ' ἐλίπετο φῶτα μάχης εὖ εἰδότα πάσης, Εὔηνορ' ἠδὲ Δόλοπα, τὸν ἐπ' ἀγλαὸν ἔτρεφε θυμόν. καὶ ἐν εἰς ἕδυ τινῶν διαγράφει, ὡς ὑβριστὴν θερσίτην· φολκὸς ἔην, χωλὸς δ' ἕτερον πόδα, τὼ δέ οἱ ὤμω κυρτὼ, ὑπὲρ στῆθος συνοχωκότε, αὐτὰρ ὑπερθε φοξὸς ἔην κεφαλήν, ψεδνὴ δ' ἐπενήνοθε λάχνη, καὶ ἄλλα πολλὰ, ἐν οἷς ἢ εἶδος, ἢ τρόπον, ἢ πρᾶξιν, ἢ τύχην πάσης διέξεισι πολλάκις, ὡς ἐν τούτοις· Δάρητος ἄρ' ἦσαν δύω παῖδες γεγαῶτες ἐπὶ νηυσὶν ἐϋσσέλμοισι, τὸν μὲν ἄρα Ἥφαιστος κλυτοεργὸς ἐπέφνεν, ἐν δ' ἐλίπετο φῶτα μάχης εὖ εἰδότα πάσης, Εὔηνορ' ἠδὲ Δόλοπα, τὸν ἐπ' ἀγλαὸν ἔτρεφε θυμόν. καὶ ἐν εἰς ἕδυ τινῶν διαγράφει, ὡς ὑβριστὴν θερσίτην· φολκὸς ἔην, χωλὸς δ' ἕτερον πόδα, τὼ δέ οἱ ὤμω κυρτὼ, ὑπὲρ στῆθος συνοχωκότε, αὐτὰρ ὑπερθε φοξὸς ἔην κεφαλήν, ψεδνὴ δ' ἐπενήνοθε λάχνη, καὶ ἄλλα πολλὰ, ἐν οἷς ἢ εἶδος, ἢ τρόπον, ἢ πρᾶξιν, ἢ τύχην πάσης διέξεισι πολλάκις, ὡς ἐν τούτοις· Δάρητος ἄρ' ἦσαν δύω παῖδες γεγαῶτες ἐπὶ νηυσὶν ἐϋσσέλμοισι, τὸν μὲν ἄρα Ἥφαιστος κλυτοεργὸς ἐπέφνεν, ἐν δ' ἐλίπετο φῶτα μάχης εὖ εἰδότα πάσης, Εὔηνορ' ἠδὲ Δόλοπα, τὸν ἐπ' ἀγλαὸν ἔτρεφε θυμόν.

Τόπος δέ ἐστι πᾶν αὐτῷ διήγησις, ὁποίαν πολλὴν νάσος ἢ γεωγραφίαν πῆ τῶν κυκλώπων λέγει. ἐν οἷς τὸ εἶδος καὶ τόπος διαγράφει, καὶ τὸ ψιλόκομον, καὶ τὸ ὁποῖον αὖ ἢ, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ τὰ πρὸ αὐτῆς, καὶ τὰ πρὸ τὴν παρακειμένων ἢ ἀνθρώπων ἢ καλυβῶν. Ὑλη δὲ ἀστεῖος ἀμφιπεφύκει τλεθόωσα, κλήθρη τ', αἴγειρός τε, καὶ ὀλοόφυτος κυπάρισσος, καὶ τἄλλα τοιαῦτα.

Χρόνος δ', οἷον· Ἐννέα δὴ βεβάασι δῖος μεγάλου ἐνιαυτοὶ. καὶ χθιζά τε, καὶ πρωΐζ', ὅτ' ἂν αὐλίδα νῆες ἀχαιῶν ἠγερέθοντο, κακὰ πρήσσουσι, καὶ ἴωσι φέρουσαι. αἰτίας δ' ἐν εἰς ἐμφαίνει, δι' ὃ γίνεται ἢ γέγονεν,

οἷαι δέ εἰσι τὰ μὲν ἀρχῆς τῆς Ἰλιάδος ἐριστικά· τίς τ' ἄρ σφωε θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι; λητοῦς τε καὶ διὸς υἱός, ὁ μὲν γὰρ βασιλῆϊ χολωθεὶς, νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὄρσε κακὴν, ὀλέκοντο δὲ λαοί· ὄνεκα τὸν χρύσην ἠτίμησε θοὰς ἀρητῆρα ἀτρεΐδης. καὶ τὰ ἑξῆς. ὧν γὰρ τοῖς λέγει τὰς αἰτίας, ἡ μὲν ἀχιλλέως τῆ ἀγαμέμνονος διαφοράς ἐστι λοιμός. ἡ δὲ λοιμοῦ τὸν ἀπόλλωνος χόλος. ἡ δὲ χόλος, τιὴ ὕβριν τιὴν εἰς τὸν ἱερέα τὸν δαίμονος.

Ὀργανὸν δὲ διήγησιν, ὁποίαν διέξεισι τὸν ἀσπίδος, ἣν ἤφαιστος ἀχιλλεῖ κατεσκεύασε. καὶ ἄλλη σωτομος πολὺ τῆς ἕκτορος διόρατος, ἐν δ' ἕκτωρ εἰσῆλθε δὴ εἰ φίλος, ὡς δ' ἄρα χειρὶ ἔγχος ἔχ' ἐνδεκάπηχυ, παροιθε δὲ λάμπε χαλκὸς αἰχμὴ χαλκείη, πολὺ δὲ χρύσεος θέε πόρπις.

Πράξεως δὲ διήγησεις ἔσῃ ἄλλαί τε, καὶ αἱ τοιαίδε. οἷσ' ὅτε δὴ ῥ' ὅδε χῶρος ὑφ' ἕρκεσιν ἐγένοντο. σαῖ δ' ἔβαλον ῥινούς, σακέων δ' ἔγχεα καὶ μένε' αὐδήεντα καὶ ἀσπίδων ἀμφαλόεσσαι ἔπληντ' ἀλλήλοισι, πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.

Πάθους δὲ διήγησίς ἐστιν, ὡς ἡ τὸ συμβαῖνον ἢ αἰτίας, ἢ ὡς ἐνεργείας τινὸς σαφηνίζεται, ὁποῖά φησι περὶ τῶν ὑπὸ ὀργῆς, ἢ φόβου, ἢ λύπης κατεχομένων, ἢ τιτρωσκομένων, καὶ ἀποκτεινομένων, ἢ ἄλλό τι τοιοῦτο παραχόντων. ἢ αἰτίας μὲν, ἀχνύμενός γε· μενεδήϊε δὲ μέγα φρονέων ἀμφὶ μέλαινα πεπλῆντ', οὔατε δὲ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐίκτην. ἢ ἐνεργείας δὲ, αἵματι οἱ δεύοντο κόμαι χαρίτεσσιν ὁμοῖαι, πλοκμοὶ δ' οἱ χρυσῷ τε, καὶ ἀργύρῳ ἐδεδύκεσαν.

Ὁ δὲ τρόπος ἐστὶ ποιητικὸς πράξεως, ἢ παθήματος, ἢ χρείας τινὸς, καθ' ἣν τὸ μὲν, ὡς δέ τι ἐνεργεῖ, τὸ ἦ, ἢ δὲ πως ἔχει, καὶ πᾶσι σχολαστέον τῇ τοιαύτῃ διηγήσει. παράδειγμα δὲ αὖ τὸ τοιόνδε αὖ εἶπε· τὸν δ' ἐδύσετο κατὰ λαιμὸν ἄωτος χόμενος βάλεν ἰῷ· ἐκλίνθη δ' ἑτέρωσε, λίπεν δὲ οἱ ἔκπεσε χεῖρος βλωθρὸς, αὐτίκα δ' αὐλὸς αὐτὰ ξῖνα πάχυνε· ἦλθεν αἷματος αὐδρομέοιο. καὶ τὰ ἑξῆς.

Ἔστι δὲ διήγησις τῷ αὐτῷ, ὡς μὴ ὑπὸ τὸ πλεῖον πλατεῖαν φράσιν, μὴ δεργασίαν ἁρμόζουσαν τοῖς ὑποκειμένοις ἔχουσα; ἐνίοτε δ' οὕτως, ὡς ἂ τοιαῦτα.

Κεῖται πάτροκλος, νέκυος δὲ δὴ ἀμφιμάχονται γυμνοῦ. ἀτὰρ τεύχε' ἔχει κορυθαίολος ἕκτωρ. τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ εἶδος πολλάκις ὅτι χρήσιμον. τὸ γὰρ πάχος τοῦ λόγου ὅτι τοιοῦτόν καθίστησι, καὶ τὸν λέγοντα, μὴ τὸν ἀκροώμενον, καὶ ῥᾳδίως τυγχάνειν τοῦ ὑποκειμένου. διηγεῖται δὲ ποτὲ μὲν ἁπλῶς, ποτὲ δὲ μετὰ εἰκόνος, ἢ ὁμοιώσεως, ἢ παραβολῆς. εἰκόνος μὲν ὡς ὅταν εἴπῃ· ἦ δ' ἴεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων πηνελόπεια, ἀρτέμιδι ἰκέλη, ἠὲ χρυσῇ ἀφροδίτῃ. ὁμοιώσεως δὲ, οἷον· αὐτὸς δὲ κτίλος ὡς ἐπεπώλεῖτο σίχας ἀνδρῶν. παραβολὴς δὲ, ὅταν παρατιθῇ πράγμασι παράθεσιν ποιήσηται, ἔχουσαν αὐτὴν ὁμοίωσιν πρὸς τὸ ἀπὸ τοῦ πολεμικοῦ διηγήματος. ἐν ἔστι παρ' αὐτῷ ποικίλα τὰ εἴδη τῆς παραβολῆς. συνεχῶς γὰρ οὐ πολυτρόπως παρατίθησι ταῖς τῶν ἀνθρώπων πράξεσι καὶ ἕξεσι ζώων ἄλλων ἐνεργείας, καὶ φύσεις.

καὶ

factum sit, ut illa, quæ in Iliados exordio dicta sunt:

Quis deus immisit litem, ut contendat uterq;?
Haud dubiè Phœbus, regi indignatus Atridæ,
Is siquidem mittendo luem ualidam inter Achiuos,
Innumeros leto dedit ob Chrysam uiolatum. Et reliqua. In his n. inimicitiarũ inter Achillem & Agamemnonem causam fuisse dicit pestem, pestis uerò Apollinis iram, iræ a. contumeliam, qua Dei sacerdos affectus erat.

Instrumenti, qualem narrationem in clypeo (quem Vulcanus Achilli fabrefecit) prosequitur. Est & alia concisa de Hectoris hasta:

Hector ubi ingressus, bis quinq; tenens cubitorum
Vnius atq; hastam bene longam, ferrea cuspis
Cui splendebat item, circundat & annulus auro.

Factæ autem narrationes cum aliæ, tum eiusmodi sunt:

Conueniunt, parmas simul obijciunt, simul hastas,
Armatorum hominum quoq; robora maxima, scutis
Cominus umbrosis propellunt mutua utrinq;
Vulnera, magnus ut hinc factus sit utrinq; tumultus.

Affectionis autem narratio est, in qua id quod contingit ex causa, aut ex efficacia quadam declaratur, cuiusmodi de ijs narrat, qui ira, aut timore, aut tristitia afficiuntur, aut uulnerantur, occidunt, aut aliud quippiã tale perpetiuntur. Ex causa:

Indoluit, feruentq; homini præcordia nigra,
Atq; oculos igni similes gestare coruisco. Ex efficacia:
Vt Charitum multo conspersi sanguine crines:
Aurea uitta comas, necnon argentea uincit.

Modus aũt poeticus est, dũ actio, passio, aut habitus aliquis ita describitur, ut secundũ eum aliud quidẽ sic fiat, aliud uerò sic quodammodo se habeat. Quibus narrationibus omnib. Homerus utitur, cuius exẽplũ tale fuerit:

Vulnerat hunc iaculo feriens diuinus Vlysses,
In gutur, procumbat ut is, pateramq; relinquat,
Quã manibus tenuit, cruor hinc de naribus exit, etc.

Est aũt narratio apud eum, quæ plerunq; copiosam probationem habet, ac diligentiam subiectæ materiæ continẽtem. Nonnunquam uerò succincta, ut eiusmodi:

Patroclus iacet, hinc pugna est pro corpore nudo,
Illius arma quidem sibi sumpsit strenuus Hector.

Hæc autẽ forma sæpe utilis est, orationis nanq; celeritas et dicentem, & audientem attentiorẽ, et facilè noti compotem reddit. Narrat autem nõnunquam nudè, nonnunquam uerò cum imagine, uel similitudine, uel simili imagine, ut quando inquit:

Penelope ex thalamo ueniens, forma referebat
Aureolam Venerem, uenatricemq; Dianam.

Similitudine uerò, ut:

Non secus atq; aries armatorum agmen obibat.

Simili uerò, quum uisinarum rerum comparationem ita facit, ut ad institutum adaptari queat. Suntq; apud eum uariæ similium species, subinde nũq; ac multis modis aliorum animantium efficaciam, & naturam hominum gestis & habitibus confert.

Est

Est etiam quando à minimis similitudinem trahit, nõ ad corporis magnitudinẽ, sed ad uniuscuiusq; naturã respiciens, quo fit ut improbitatẽ muscæ comparet: Inspirauit huic Pallas muscæ improbitatem. Et assiduitatẽ eidem animanti comparauit. Haud secus ac muscarũ examina multa frequentãt. Globum a. & ingentem multitudinẽ ordine incedentẽ, apib. Sicut apum fuerint examina crebra nolantiũ. Ad hunc modũ et irã, et persecutionem ostẽdit, dicẽs: Vespis in uia agentib. simileis. Atq; his subiungit: Quas pueri irritare solent: ut eo magis genuinum earũ furorẽ per puerorũ irritationem concitatũ, exaggeraret. De cõtinua a. noce ait: Boni sunt locustis similes. Loquaciss imũ nanq; animal, et in hac parte inquietum. Eos a. qui noces incõcinnè permixtas efferũt, sic cõparauit: Haud secus atq; gruũ clangor ferit æthera summum. Ordinatã uerò multitudinẽ auibus cõfidentib. assimilat: Cum clangore confidentiũ. Visus a. & facti acrimoniã nõnunquã accipitri cõfert: Persimilisq; palũbineco, qui perceler instat. Nonnũquã u. aquilæ, quam etiã in alto uolitantem lepus pedib. celer non fefellerit. Visus nanq; acumẽ in eo ostẽdit, quòd eã procul ait uidere, celeritatẽ uerò, quòd perniciosissimum animal capit. Hostis autem aspectu obstupefactum ei comparat qui draconem uidet, ita ut nõ puduerit eũ uel à reptilib. exẽpla sumere. Haud secus atq; dracone aliquis uiso redijt mox. Ab illis u. animãtib. timiditatis quidẽ à lepore, et à ceruo itidẽ sumit:

Cur adeò stupefacti estis uelut hinnulus omnes?

A canibus autem, quando fortitudinem commendat:

Acres ut catuli mordent aprum, lacerantq;

Quando autem amorem erga liberos:

Vt canis egregiè catulos propugnat, amatq;

Quando uerò animi promptitudinem ad custodiendum:

Vt canis est promptus, fidusq; ad omnia custos.

Raptũ a. qui & fabulosè, & audacter fit, lupis cõparare solet: Agnos ut lupus inuadit, raptatq; tenellos. Fortitudinẽ u. & constantiã per sues syluestreis, pardos, & leones ostendit: dum unicuiq; quod naturæ suæ proprium est tribuit. A suibus impetum (quem hoc genus animantis ad pugnam inuictum habet) mutuatur:

Idomeneus apro similis propugnat ubiq.

A paridis pertinacem audaciam:

Nec penetrante cutem pilo, pugnare remittit.

A leonib. u. primũ cunctationẽ, deinde & generositatẽ:

Cauda utrunq; latus, lumbos, ac ilia uerrit.

Rursum a. hominis generosi cursũ equo saturo cõparat:

Sicut equus saturus iuxta præsepe moratus. Et eõ tardiũ incessum, ac in tolerando insuperabilẽ, sic ostẽdit:

Ceu pueros per agros uadens propulsat asellum.

Regium uerò habitum, ac præstantiam hisce expressit:

Eminet armento ueluti bos præstat & omni.

Neq; u. marinorũ animãtiũ similitudines omisit, polypi quidẽ perseuerãtiã, & quã difficulter à saxis auellatur:

Extrabitur ueluti polypus si quando cauernis.

Delphini a. principatũ, ac præstantiã inter alios pisces:

Vt pisces alios superat delphinus in undis.

Καὶ ἔστι ὅταν ἀπὸ τ ἐλαχίστων ποιῆται τ ὁμοίωσιν, ὐ πρὸς τὸ μέγεθος τ σώματος, ἀλλὰ πρὸς τὴν φύσιν ἑκάστου ἀφορῶν, ὅθεν τ μὴ ἐπαμύνεσθαι μύας. Καὶ οἱ μὲν Θάρσος γνῖ σθένοσιν ἔθηκε, κὐ τὴν σωτηρίαν ὁρᾷ αὐτῷ ζώω, πύτε μυάων ἀσθενάων ἔθνεα πολλὰ. τ ἢ ἀθροισμὸν, κὐ τὴν πολυπληθίαν μετ' εὐταξίας μελίσσαις· πύτ' ἔθνεα εἰσὶ μελισσάων ἀσθενάων, ὅτῳ ἢ Ⓒ τὴν ὀργὴν, Ⓒ τὴν δίωξιν εὖ ἐξεργ ἐπῶν· σφήκεσσιν ἐοικότες ἐνοδίοισι. Ⓒ ἓν πεδάεις, ὃς παῖδες ἐρεθίσσουσιν ἐθέοντες, ἵνα μᾶλλον τὸν ἐκ φύσεως αὐτ θυμοφθορίης τῷ ἀπὸ τ παίδων ἐρεθισμῷ ἐπαύξῃ· ὣς ἢ συνεχὲς φωνῆς φασὶν ἐσθλοὶ λιγέσσιν ἐοικότες. λαλίσασαν γὰρ τὸ ζῶον, κὐ ἄπαυστον γν τόλμ. Τῶν ἢ ἀσωπαίως φερομένων φωνὰς παμιγεῖς ὅτως ἐπασγ· πύτε πρηκλαγγὴς γεραίων τέλεια ὀρανόθι πεδ. τὰ ἐς τάξιν καθισάμενα πλήθει ὅις καθημένοις ὀρνίοις ὁμοιοῖ, πλαγγηδὸν πεκαθιζόντων.

Τὴν ἢ ὀξύτητα τ ὄψεως, Ⓒ τ πράξεως, ποτὲ μὲν ἱέρακι παραβάλλει. Ὠκὺν φασοφόνῳ, ὃς τ ὤκιστος πετηλιῶν πετ ἢ ἀετῶν, ὃν τε Ⓒ ὑψόθ' ἰόντα πόδας ταχὺς ὐκ ἔλαθε πτῶξ. πρίσασα γὰρ τ ὀξυδέρκειαν γν Ⓒ πρόρρωθεν ἰδ ἔσαν. τὸ ἢ τάχος γ τῷ ποδὶ πίσασαν ζῶον ἑλεῖν. τ δ' ἐκπλαγήντα πρὸς ὄψιν πολεμίου, δράκοντ Ⓒ ὁράματι προσέπασγ, ὐκ ὀνήσας ὀδ' ἀπὸ τῶν ἑρπετῶν παραδείγματα λαβεῖν. ὡς δ' ὅτε τίς τε δράκοντα ἰδὼν καλίνορ Ⓒ ἀπέστη.

Ἀπὸ ἢ τ ἄλλων ζώων δ' ἐλάφου μὲν ἀπὸ τ ταχυτῆτα λαμβάνει, κὐ ἀπὸ τ δ' ἐλάφου, ὁμοίως· Τίφθ' ὅτως ἐστε τιθαπτοδν πύτε νεβροί, κωὼν ἢ ὅτε μ ἀλκὴν· ὡς δ' ὅτε καρχαρόδοντε δύω κυνε, οἵτ' ὦν θῆρας ὅτε δ' ἐφ τεκνίαν· ὡς δὲ κύων ἀπάλῃσι ποδοσκυλάκεσσι βεβῶσα. ὅτε δὲ θυμὸν πρὸς τὸ φυλάσσειν· ὡς ἢ κώνες ποδὶ μῆλα δυσωρήσουσα γν αὐλῆ. Ἀρπαγὴν ἢ ἅμα μυθικῶς Ⓒ ἐπαμῶς ταρασσομένῳ, λύκοις ἐίκασγ· Ὡς ἢ λύκοι ἄρνεσσιν ἐπέχραον, ἢ ἐρίφοις. Τὸ ἢ ἄλκιμον, κὐ ἄτρεπτον διά τε συῶν. (φοισ. ἀγρίῳ, κὰ παρδάλεον, κὐ λεόντων ἐδμήξε, μεμείζων ἐκάσῳ τὸν πρὸς τὴν φύσιν οἰκεῖον.

Τῶν μ συῶν τ ὁρμὴν (μὴ ἔχει πρὸς μάχην αὐτὸ πόσαδν) ποιῶν. ἰδ' ὁμηρικὸς δ' ἀρ γν προμάχοις συὶ ἴκελος ἀλκὴν. τ ἢ παρδάλεον τὸ ἄπαυστον τ τόλμης. ἀλλά τε Ⓒ ποδὶ λυγρὶ πεπαρμένῳ ὐκ ἀπολήγ. λεόντων ἢ τὸ μέδιμον μὲν, ὡς τέλος ἢ γμναδον. ὀρὴ ἢ πλευρὰς τε κὰ ἰσχία ἀμφοτέρωθεν μασίεται.

Γάλιν ἢ παραβάλλ δρόμου αὖ δρὸς γμναδν, ἵππῳ τροφῆς κεκορεσμένῳ. ὡσδ' ὅτε ζας ἵππ Ⓒ ἀκοσήσας ὦδὴ φάτνη. Ⓒ τἀναντίον βραδαίαν πορείαν ἀπηνδν γν τῷ καρτερῶν, ὅτως ἐδ ἐξεργ· ὡς ὅτ' ὄνος παρ' ἄρουραν ἰὼν ἐδίσσετο παῖδας. χαῖμα ἢ βασίλειον κὐ ὑποδρέχον ἐτύπωσε δ' ἀτόμων. πύτε βῶς ἀγελαφι μὲν ἐξοχος ἐπλε παύτων· ὁ κατέλιπε ἢ δ' ἐ τ θαλασσίων ζώων ὁμοιότητας. πολύποδος μ τὸ παράμονον, δ' υσκατόπασεν τὴν πετρῶν· ὡς δ' ὅτε πολύποδ Ⓒ θαλάμης ὀρυκομένοιο. δελφῖν Ⓒ δ' ὁ ἡγεμονικὸν, κὰ κρατιστεῦον τ ἄλλων,

ὡς δ' ὑπὸ δ' ελφῖνος μεγακήτεος ἰχθύες ἄλλοι

πολλάκις ἢ τὰ ὑπὸ αὐθρώπων πραττόμενα ἄλλους ὁμοίως πράξεσι παραβάλλει, ὥσπερ γὰ τότω· οἵδ' ὡς τ' ἀμυπρὸν γαντίοι ἀλλήλοισι, τλὴ γὰσαν, ἐπὶ καρ τρίαν λευκήνωρ τ' αὐλρῶν. ὑφ' δ' ἀγμνῶς λακρύ ουτι, ὀνειδίζῃ μετὰ γαργὸς ὁμοιώσεως·

Τίπτε δ' ἐδ' ἀκρυσαι παῖρόκλεις ἀϋτε πάρη νηπίη.

Ετόλμησε δὲ καὶ ἐῖς σοιχείοις παραβαλεῖν πράξεις αὐθρωπίνας. ὡς γὰ τότω· Ως ἔφατ', ἀργεῖοι ἦ μὲν' ἴαχον ὡς ὅτε κῦμα ἀκτῇ ἐφ' ὑψηλῇ, ὅτε κινήσει νότος ἐλθὼν πρόβλητι σκοπέλω. τόν δ' ὅποτε κύματα λείπει παντοίων ἀνέμων, ὅταν γὰδ', ἢ γὰθα γένωνται. γὰ οἷς δ' ἦλος ὅτι καὶ ὑπερβολῇ, καὶ αὐξήσει κεχημένον. ὁ γὰρ ἤρκεσε κύματος ἦχω τλὴ κραυγλὴ ἀπεικάσαι, ἀλλὰ τ' προφερομένων ἀκτῇ ἐφ' ὑψηλῇ, ὅπερ μετεωριζόμενον τὸ κῦμα μείζονα ἦχον ἀποτελεῖ, νῇ ὀχ ἁπλῶς κῦμα, ἀλλὰ τὸ κινηθὲν ἀπὸ νότου, τ' μάλισα τὰ ὑγρὰ κινοῦντος, καὶ ὑδὶ σκοπέλῳ προβλῆτι ὑφ' αὐασταμένῳ εἰς τὸ πέλαγος νῇ πρόκλυζομένῳ ὑπ' αὐτ'. ὃς ἀδιάλειπτον ἔχει τὴν κλύδωνα, ὁπόθεν ἂν πεσαπίπτωσιν οἱ πνέοντες ἄνεμοι. τοιαῦτα μὲν ὅτι τὰ ρὶ γὰ τῷ διηγεῖσθαι ἀξεργασίας πρ' αὐτῷ, ἅπερ γίνεσι νῇ ὑδὶ τὴν πολλῶν καταναοῦν ἐκ τὴν ὀλίγων πραδειγμάτων.

Σκεψώμεθα ἦ νῇ τὰ λοιπὰ εἴδη τ λόγων, εἴ ἐσι πρὰ τῷ ὁμήρῳ πρώτῳ, καὶ τὰς γνώσεις αὐτ λαβόντι, καὶ φαργῶς κατασκευάσαντι, ὁμοίως ὀλίγα πραδείγματα πρατεθέντα, νῇ τὰ ἄλλα νοεῖν πρασκευάσει.

Ος δὲ θεωρητικὸς λόγος ἐσίν, ὁ περιέχων τὰ καλὰ μέλλα θεωρήματα, ἅπερ ἔσι γνῶσις ρὶ ἀληθείας, γινομένη μετὰ τέχνης. ἀφ' ὧν ὅτι τλὴ φύσιν τὴν ὄντων θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων καταναοῦν· καὶ τὰς περὶ τὸ ἦθος ἀρετὰς καὶ κακίας διαιρεῖν· καὶ εἴ τινι τέχνῃ λογικῇ πεπόρισθαι τλὴ ἀλήθειαν πόσπει, μανθάνειν. ταῦτα δὲ μετεχειρίσαντο οἱ φὶ φιλοσοφίας διατρίψαντες, ἧς ὅτι μέρη τὸ φυσικόν, καὶ ἠθικόν, καὶ διαλεκτικόν. φὶ δ' ἐ πᾶσι τούτοις τὰς ἀρχὰς, καὶ τὰ σπέρματα γὰ διελόντας ὁμηρον εἰ καταμάθοιμεν, πῶς ὀκ ἂν εἴη πᾶ παύτων θαυμάζεσθαι ἄξιος; εἰ δὲ δ' αἰνιγμάτων, καὶ μυθικῶν λόγων τινῶν ἐμφαίνεται τὰ νοήματα, ὃ χρὴ πρὸς δοξαν ἡγεῖσθαι. ὧδε γὰρ αἴτιον ποιητικῆς, καὶ τὴν ἀρχαίων ἦθος, ὅπως οἱ μὲν φιλομαθοῦντες μετά τινος θυμοσίας ψυχαγωγόμενοι, ῥᾷον ζητῶσί τε, νῇ εὑρίσκωσι τλὴ ἀλήθειαν· οἱ δὲ ἀμαθεῖς, μὴ καταφρονῶσι τούτων, ὧν ὀ δύανται σωισθαι. νῇ γὰρ ἐσί πως, ὃ μὲν δ' ὑπονοίας σημαινόμενον ἄγασον, τὸ ἦ φανερῶς λεγόμενον ὠφελές.

Αρξώμεθα τοίνυν ἀπὸ τ τ παντὸς ἀρχῆς, νῇ γνῶσιν, ἣν θαλῆς ὁ μιλήσιος εἰς τλὴ τ ὕδατος οὐσίαν ἀναφέρει καὶ θεασώμεθα, εἰ πρῶτος ὅμηρος τοῦθ' ὑπὲ λαβὼν εἰπὼν, Ωκεανός θ' ὅσπερ γένεσις παντεσι πέτυκται. μετ' ἐκεῖνον ἦ ξενοφάνης ὁ κολοφώνιος ὑφιστάμενος τὰς πρώτας ἀρχὰς εἶν τὸ ὕδωρ, καὶ τ γλῆ, ἔοικε παάσαι τλὴ ἀφορμλὴν ταύτλν, ἐκ τ ὁμηρικῶν τότων.

Sæpenumero autẽ ea quæ ab hominibus fiũt, alijs similiter factis confert, ut in hoc:

Messores neluti certant frumenta metendo.

Resistendi uim, & tolerantiam uirorum demonstrans, molliter autem ploranti, similitudine perspicua exprobrat:

Cur tenera in morem lachrymas Patrocle puella.

Ausus est autem & elementis humana facta conferre, ut in illo:

Argolici nocem tollebant, fluctus ut alnis
Littoribus resonat, scopulo q; immurmurat, Auster
Quem petit omnigenis zephyris agitata procella
Nunquam intermittens, marijs dum partibus afflant.

In quibus cõstat eum & hyperbola, & amplificatione usum esse. Non enim contentus fuit, procellæ sono clamorem comparasse, sed fluctuum, qui in altum littus illidũtur, ubi dum fluctus exaltatur, maiorẽ sonitum ædit. Neque simplicem procellam, sed ab Austro (qui humida maximè mouet) concitatam, in scopulum eminentem, ac in pelagus prominentem, illisam esse dicit, & qui ab ea alueretur, quiq; assiduæ tẽpestati obnoxius esset, undecũq; tandem uentorum flatus irrueret. Ilius modi apud eum sunt, quæ ad diligentiam in narrãdo pertinent, quorum multa ex paucis exemplis deprehendere licet.

Perpẽdamus autem & reliquas orationis species, nũ apud Homerum ita sint, ut ipse eas primum & excogitasse, & illustrasse uideatur. Qua de re paucis itidem exemplis adductis, & reliqua conijci possunt.

Cæterùm contemplatiua oratio est, quæ speculationes (quæ sic uocantur) complectitur, quæ habẽt ueritatis cognitionem, quæ arte constat. Vnde & rerum diuinarum & humanarum naturam cognoscere licet, uirtutes & uitia, quæ in moribus sunt, secernere: deniq; nũ conari oporteat, aliqua rationali arte ueritatem discere. Hæc autem ij qui in philosophia uersati sunt, tractauerũt: cuius partes sunt, naturalis, moralis, & dissertiua. Quòd si horum omnium principia, & semina Homerum suppeditasse cognouerimus, quo pacto non præ omnibus admiratione dignus fuerit? Quòd autem per ænigmata, & fabulosas quasdam orationes animi sensa ostendit, non mirum uideri debet. Poetica nanq; in causa est, & priscorũ consuetudo, ut & disciplinarum studiosi, ingenij ac animi quadam delectatione deliniti, ueritatem facilius & inquirant, & inueniant: & ut idiotæ illa non contemnant, quæ intelligere nequeunt. Etenim est quodam modo id quod figuratè significatur, iucundum: quod uerò apertè dicitur, uilescit.

Exordiamur itaq; à totius uniuersi principio, ac generatione, quam Thales Milesius ad aquæ substantiam refert, & uideamus num Homerus primus hoc inuenerit, dicens:

Oceanus qui cuncta creat, gignitq; creata.

Post illum uerò Xenophanes Colophonius, aquam et terram inter prima initia constituens, eam occasionem ab Homericis illis sumpsisse uidetur.

Sed

Sed uos & tellus omnes fiatis & unda.

Significat n. resolutionẽ in genitalia elementa uniuersitatis. Opinio a. maximè uerax, quatuor elementa constituit: ignẽ, aerẽ, aquã, & terrã. Hæc a. & Homerum scimento / uisse apparet, dum in multis uniuscuiusq; istorum menti nardo. onem facit. Qua autem serie ea constituta essent, nouit.

Nam quòd terra omniũ infima sit, uideamus. Orbicularis nanq; cum sit mundus, cælum, quod omnia continet, superiorẽ locum retinere, haud immeritò dici queat. Terra autem in medio collocata undiquaq; inferior aere est. hoc sanè Poeta in his maximè declarat, in quibus Iupiter ait, se de olympo catena suspensa, terram & mare reuulsurum, ut omnia in sublime tollerentur:

Ast ego si cupiam, uos nunc detraxero cunctos,
Firma cum tellure simul, pontoq; præalto,
Vertice de cœli suspensa ritè catena,
Atq; hæc rursus ego in sublime reduxero cuncta.

Præterea aere super terram collocato, æthera excelsiorem esse ad hunc modum dicit: Cõscendit pinum, quæ stans in uertice mõtis Aera per liquidum sursum penetrabat æthe in æthram. Æthere autem cælum superius:

Sio illi pugnant, ut ferreus inde tumultus
In cœlum resonet, sterilemq; per æthera tranet.

Est præterea in illo:

Aeria ascendit cœlum, atq; petiuit olympum.

Quum enim suprema aeris pars purior sit, & maximè à terra, eiusq; exhalationibus distet, ideo olympum, quasi totum splendidum appellari dicunt. In quibus uerò poeta ait: Iunonem cum Ioue consuetudinem habere (quum tamen illius soror esset) per allegoriam hæc significare ni Iuno aer. detur, quòd per Iunonem aer intelligatur, quippe humida substantia, propterea etiam dicit:

Aera fundebat Iuno Lucina profundum.

Per Iouem autem æther, hoc est, ignea substantia, & calida essentia innuitur.

Atq; Ioui cœlum in nebulis, ac æthere cessit.

Fratres igitur propter coniunctionem, & quandam similitudinem uisi sunt, eo quòd uterq; leuis ac mobilis sit. Familiares uerò, & coniuges, quòd ex istis coeuntibus omnia generentur. Quapropter & in Ida congrediuntur, ac terra eis herbas ac flores gignit.

Eiusdem uerò rationis sunt & illa, in quibus Iupiter ait: Iunonem pendere, & duas incudes (hoc est, mare & terram) illius pedibus appendi. In ijs autem elementorũ rationem maximè habet, in quibus Neptunus Ioui dicit:

Tres siquidem fratres sumus, ex Rhea genitrice,
Iuppiter, atq; ego, tertius infera regna tenet qui.

Omnia tripliciter diuisa, teneteq; sua omnis. Præser Iupiter, Ne tim quum in uniuersi distributione, Iupiter ignis, Neptunus aquæ, Pluto aeris essentiã sortitus sit. Hunc n. aeriã tunus, & caliginem ideò uocat, quod lucem proprium non habet, Pluto quid sed à sole, luna, & reliquis astris lumen mutuatur. legoricè.

Terra autem quarta & cõmunis pars, eã ob causam relicta est, quòd trium elementorũ essentia assiduè moueatur, terra a. sola immobilis est, cui & Olympum addidit.

τοῦτων. Ἀλλ' ὑμεῖς μὴ παύτες ὕδωρ τε γαῖα γένοι δε. σημαίνει γὰρ τὴν ἀνάλυσιν εἰς τὰ γενητικὰ στοιχεῖα τ παντὸς. ἢ μάλιστα ἀληθὴς δόξα, τέσσαρα στοιχεῖα σωίστασι, πῦρ, ἀέρα, ὕδωρ, γῆν. ταῦτα ἢ ὁ Ὅμηρος εἰδὼς φαίνεται, μνημονεύων ἑκάστου. ὅτ τὴν τάξιν δὲ αὐτ ὅπως ἔχει κατέμαθεν.

Ὅτι μὲν γὰρ ἡ γῆ κατωτάτω πάντων ὄντι, θεασώμεθα. σφαιροειδὴς γὰρ ὄντος τ κόσμος, ὁ μὲν περιέχων τὰ πάντα οὐρανὸς, τὸν ἄνω τόπον ἐπέχειν εἰκότως λέγοιτ' ἂν· ἡ δὲ γῆ γε μέσω ὅσα πάντα χόθεν, κατωτάτω τ πᾶσι ἐχόντος ὄντι. ὧν δὴ ὁ ποιητὴς γε τοῖς μάλιστα δηλοῖ, γε οἷς φησι ὁ Ζεὺς, ἀπὸ τ ὀλύμπου σειρὰν αὐαλάμενος, τῇ γῇ καὶ τῇ θαλάσσαν αὐαπάσειν, ὡς πάντα μετέωρα γένοιτο. Ἀλλ' ὅτι κγε κἀγὼ ἐρύσαιμι· αὐτῇ κγε γαίῃ ἐρύσαιμ'· αὐτῇ τε θαλάσσῃ, σειρῇ μὲν κγε ἔπειτα περὶ ῥίον ὀλύμποιο δήσαίμην, τὰ δὲ κ' αὖθι μετέωρα πάντα γένοιτο.

Ὑπὲρ δὲ γῆς ὄντος τ ἀέρος, τ αἰθέρα ὑπολόπτερον εἶναί φησιν ὅτως· εἰς ἐλάττω ἀναβὰς πνεύμάκεσπερ, ἢ τότ' γε ἴδοι ἀκροτάτη πτερυγίσας, δ' ἵερος αἰθὴρ ἵκανε. τ δὲ αἰθέρος αὐτοτόν τον οὐρανόν· ὡς: εἰ μὴ μάρναντο, σιδήρειος δ' ὀρυγμαδὸς χάλκεον οὐρανὸν ἵκε δ' αἰθέρος ἀτρυγέτοιο. καὶ ἔτι γε τὸ τῶν· ἠερίη δ' αὖτε μέγαν οὐρανὸν, ὄλυμπόν τε. ὁ γὰρ καθαρώτερον τ ἀέρος, αὐτὸν τὸν, καὶ μάλιστ' ἀπέχον γῆς, καὶ τὴν ἀπὸ αὐτῆς ἀναθυμιάσεων, ὡς ὅλον λαμπρὸν φασὶν ὀλύμπου προσηγορεῦσθαι. γε οἷς δὲ φησιν ὁ ποιητὴς συνοικεῖν τῷ δὲ τ Ἥραν ὅσαν ἀδελφὴν, δοκεῖ ταῦτα ἀλληγορεῖσθαι, ὅτι Ἥραν μὲν νοεῖται ὁ ἀὴρ, ἅπερ ὄντι ὑγρὰ οὐσία. διὸ κ' λέγεσθαι Ἥρα δ' Ἥρη πίτνα προόδε βαθεῖαν. Ζεὺς δὲ ὁ αἰθὴρ, τοτέσιν πυρώδης καὶ γόνιμος οὐσία· Ζεὺς δ' ἔλαχ' οὐρανὸν εὐρὺν γε αἰθέρι κ' νεφέλῃσιν. ἀδελφοὶ μὲν οὖν ἔδοξαν δι' τὴν συνάφειαν, κ' τὴν κατά τι ὁμοιότητα, ὅτι ἄμφω κοῦφοι καὶ κινητικοί· σύνοικοι δὲ, καὶ ὁμόλεκτροι, ὅτι δι' αὐτὴν συνιόντων γίνεται τὰ πάντα, διὸ κ' γε τῇ ἰδίᾳ συνέρχονται, ἡ γῆ αὐτοῖς φύει τὰς πόας, καὶ τὰ ἄνθη.

Τὸ δὲ αὐτ λόγου ἔχεται κἀκεῖνα, γε οἷς φησιν ὁ Ζεὺς κρεμᾶσθαι τὴν Ἥραν, ἐξάπτεσθαι τὴν ποδῶν αὐτῇ ἄκμονας δύο, τοτέσι τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν. μάλιστα δὲ γε ἐκείνοις δηλοῖ τοῖς στοιχείων λόγοις, δι' ὧν ὁ ποσειδῶν λέγει αὐτῷ· Τρεῖς γάρ τε κρόνου ἔμμεν ἀδελφεοί, ὅς τεκε ῥέα, Ζεύς, καὶ ἐγὼ, τρίτατος δ' ἀΐδης ἐνέροισιν ἀνάσσων. κ', τριχθὰ δὲ πάντα δάσσαν, ἕκας δ' ἔμμορε τιμῆς. ὅτι γε τῇ τ πάντων νομῇ Ζεὺς μὲν ἔλαχε τὴν τ πυρὸς οὐσίαν, ποσειδῶν δὲ τὴν τ ὑδατος, ἅδης δὲ τὴν τ ἀέρος. τοῦτον γὰρ λέγει ζόφον ἠερόεντα, ἐπεὶ δὲ φῶς οἰκεῖον οὐκ ἔχει, ἀλλ' ὑπὸ ἥλιον, καὶ σελήνης, καὶ τὴν ἄλλων ἄστρων καταλάμπεται.

Τετάρτη δὲ καταλείφθη κοινὴ πάντων ἡ γῆ. ἡ μὲν γὰρ τ τριῶν στοιχείων οὐσία κινεῖται ἀεὶ, μόνη δὲ ἀκίνητος ἡ γῆ μένει, ἣ κ' τὸν ὄλυμπον προσέθηκεν.

εἰ μὴ γὰρ ὄρος ἔστιν, ὡς μέρος τ γῆς, εἰ δὲ τ ὁρατὸ τὸ λαμπρότατον, καὶ καθαρώτατον, ὡς καὶ ταύτης ὄντος, φ̀ τοῖς στοιχείοις πέμπτης οὐσίας, ὅπερ ὠνόμασαν ἔνιοι τ φιλοσόφων. ὥστε κατὰ τὸ εἰκὸς κοινὰ ὑπέθεσθαι εἶναι, τῷ τε γῇ κατωτάτω ὄντα βαρύτητα, καὶ τ ὄλυμπον ἀνωτάτω ὄντα κουφότητα, οἷς εἰς ταῦτα αἱ μεταξὺ φύσεις, πῇ μὲν καταφέρονται, πῇ δὲ ἀναφέρονται. τ δ' ἐκ στοιχείων φύσεως ἐξ ἐναντίων συνεστώσης, ξηρότητός τε, καὶ ὑγρότητος, καὶ θερμότητος, καὶ ψυχρότητος, ὑπὸ τ πρὸς ἄλληλα ἀναλογίας καὶ κράσεως φανερχομένης τὸ πᾶν, καὶ μεταβολὰς μὴ μυρίας ὑπομενούσης, τ δ' ἐναντίος λύσιν μὴ ἔχομένης, Ἐμπεδοκλῆς ἔφη τὰ ὅλα σωτηρίαν ἔσεσθαι, ἄλλοτε μὲν φιλότητι συνερχόμενα εἰς ἓν ἅπαντα, ἄλλοτε δ' αὖ ὑπὸ νείκους φερόμενα χωρίζεσθαι. τὴν μὲν συμφωνίαν καὶ γνῶσιν τῶν στοιχείων, φιλίαν προσαγορεύσας· νεῖκος δὲ τὴν ἐναντίωσιν.

Πρὸ δὲ τούτου Ὅμηρος τὴν φιλίαν, καὶ τὸ νεῖκος αἰνίσσεται, ἐν οἷς φησὶν ἥρα πρὸς αὐτήν· Εἶμι γὰρ ὀφομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης, ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα τηθύν· οὕς εἶμ' ὀφομένη, καὶ σφ' ἄκριτα νείκεα λύσω.

Τοιοῦτον δέ γε καὶ τὴν Ἀφροδίτην, καὶ τὸν Ἄρεα ὁ μῦθος αἰνίσσεται, ἣ μὲν τοῦτο δυναμένης, ὃ παρὰ τοῖς ἐμπεδοκλέους ἡ φιλία, τ δὲ ὃ πρὸς ἐκεῖνο τὸ νεῖκος. ὅθεν ποτὲ μὲν συνίασιν ἀλλήλοις, ποτὲ δὲ διαλύονται. ἐλέγχει δὲ αὐτοὺς ἥλιος, καὶ δεσμοῖ μὲν αὐτοὺς ἥφαιστος, λύει δὲ ποσειδῶν. ᾧ οἷς δ' ἥλιός ἐστι, ὅτι ἡ ψυθρομος, καὶ ἡ ξηρὰ οὐσία, καὶ ἡ ταύτης ἐναντία, ἡ ψυχρά τε, καὶ ὑγρά, ποτὲ μὲν συνάγουσι τὰ πάντα, ποτὲ δὲ λύουσιν.

Ἀκολουθεῖ δὲ τούτοις καὶ τὸ πρὸ τοῖς ἄλλοις ποιηταῖς εἰρημένον, ὅτι ἐκ φιλότητος καὶ ἀφροδίτης συστάσεις ἁρμονία συνέστηκεν, ἐξ ἐναντίων βαρέων τε, καὶ ὀξέων, κιρναμένων ἀλλήλοις ἀναλόγως. ὅπως ἂν αὐτὰ κεῖνται ἀλλήλοις τὰ φ ἐναντίας φύσεως τετυχηκότα, αἰνίσσεσθαι ἔοικεν ὁ ποιητὴς καὶ ἐν τῇ πρὸς τάξει τ θεῶν, ἐν ᾗ ποιοῦνται αὐτὸν μὲν τοῖς ἕλλησι, αὐτὸν δὲ τοῖς τρωσὶ βοηθοῦντας· ἀλληγορικῶς ἐμφαίνων τὰς διὰ μέσης ἑκάστου τῇ φοίβου τῷ ποσειδῶνι αὐτιτάσεις, τὸ θερμὸν καὶ ξηρόν, τῷ ὑγρῷ καὶ ψυχρῷ. τὸν δ' ἀθηναῖν τῷ ἄρει, τὸ λογιστικὸν τῷ ἀλογίστῳ τουτέστι τὸ ἀγαθὸν τῷ κακῷ. τὸν δὲ ἥραν τῇ ἀρτέμιδι· τὸν ἀέρα τῇ σελήνῃ, καὶ ὅτι ὁ μὲν σαθρὸς, καὶ δὲ πολυκίνητος. τὸν δὲ ἑρμῆν τῇ λητοῖ. ὅτι ὁ μὲν λόγος ἀεὶ ζητεῖ καὶ μέμνηται. ἡ δὲ λήθη τούτῳ ἐστὶν ἐναντίον. τ δὲ ἥφαιστον τῷ ποταμῷ, κατὰ τ αὐτὸν λόγον καθ' ὃν τὸν ἥλιον τῇ θαλάσσῃ. θεατὴν δὲ φ μάχης τὸν πρῶτον θεόν, καὶ ὑπὸ τούτου γεγενῆσθαι.

Ἐκ δὲ τ προειρημένων ἅμα, καὶ τοῦτο ὑποδηλοῦν Ὅμηρος φαίνεται, μὴ ὅτι εἷς ἐστὶν ὁ κόσμος, καὶ πεπερασμένος. εἰ γὰρ ἄπειρος ἦν, οὐκ ἂν εἰς ἀριθμὸν πέρας ἔχοντα διῃρέτο. καὶ γὰρ ἐφ' ὀνόματι σημαίνει τὸ σύμπαν. ὡς καὶ γὰρ ἄλλοις πολλοῖς χρῆται ἀντὶ τοῦ ἑνικοῦ ἐφ' πληθυντικῶν, σαφέστερον δὲ τὸ αὐτὸ

ἄλλοῦ

Si enim mons est, ut partem terrae: sin cœli splendidissimam & purissimam partem intelligas, tum haec quinta essentia inter elementa fuerit, id quod quidam illustres philosophi senserunt. Quocirca haud absre communia esse censuit, terrã uidelicet infimam propter granitatem, & olympum supremum, propter lenitatem. Quoniam in ista, naturae interiectae, partim deorsum, partim sursum feruntur. Porrò quum elementorum natura ex contrarijs sit constituta, uidelicet siccitate & humiditate, calore ac frigore: & quum per competentiam & temperaturam (quam inuicem habent) cuncta fabricentur, et ea permanente mutationes particulares fiant, & è contra illa dekinente omnia soluantur, Empedocles cuncta ad hunc modum conflare inquit: Empedoclis placitum.

Est ubi conueniunt in amore bene, est ubi rursus
Singula discordant, litem, pugnamq; capessunt.

Vbi elementorum concordiam & unitatem, amicitiam: discordiam autem, contentionem appellat.

Ante hunc autem Homerus cõcordiam & discordiã in ijs obscurè ostendit, in quibus Iuno apud eum ait:

Vado uidere feracis cuncta latibula terrae,
Oceanumq; patrem diuorum, Tethydaq; ipsam
Magnas inter eos ualeam an componere lites.

Talia etiã Veneris & Martis fabula sub uerborum inuolucris ostendit. Quorum illa quidem idem pollet, quod apud Empedoclem amicitia, hic autem idem quod apud illum inimicitia. Vnde fit, ut aliquando inter sese coeant, aliquando autem dissoluantur. Indicat autem eos Sol, Vulcanus uincit, soluit Neptunus. Vnde constat, quòd calida & ficca essentia, & his contraria, frigida & humida, nonnunquam omnia coagmentant, nonnunquam uerò dissoluunt. Fabula Veneris & Martis adulterio mythologia. Ozyd. 8.

Quibus & hoc consentaneum, quod apud alios poetas dictum est, quòd ex Martis & Veneris consuetudine, concentus ex contrarijs, granibus uidelicet & acutis consistet, dum inter sese æquabiliter temperantur. Quo pacto autem ea, quæ contrariam naturam sortita sunt, sibi inuicem opponantur, poeta per ænigma significasse uidetur, præsertim in acie deorum: in qua fingit, alios quidẽ Graecis, alios autẽ Troianis auxilium ferre, allegoricè uniuscuiusq; uim ostendens. Atq; Phœbum quidem Neptuno in aciẽ opponit, calidum & siccum, humido & frigido. Mineruam autem Marti, rationale irrationali, hoc est bonum malo. Iunonem uerò Dianae, hoc est, aerem Lunae, eo quòd ille stabilis, hæc uerò instabilis sit. Mercurium autem Latonæ, eo quòd sermo assiduè quærit, ac meminit, obliuio autem his contraria est. Vulcanum deniq; fluuio, eãdem ratione qua solem mari. Pugnae autem spectatorem deum primarium, & super hoc latantem fingit. Aliorum fabulae explicatio.

Ex prædictis autem simul & hoc ostendere Homerus uidetur, quòd & unus, & finitus sit mũdus. Si enim infinitus esset, nequaquam diuideretur in numerum habentem terminum. Ipso enim nomine terminum significat, quippe cum in alijs multis pluratiue pro singulari utatur.

Clarius

Clarius autem eandem rem declarat, dum inquit: Fines terræ. & rursus in quibus ait: Vltima non equidem quamuis adeat loca terræ, Et maris. Præterea in hoc:

Summo uertice multijugi uersatus Olympi. Vbi n. summum, illic & terminus est. Quid aũt de sole sentiat, non est obscurum, quia quum orbicularem circumferentiæ uim obtineat, aliquando super terram apparet, nonnunquã rursus subter terram abit, idq; ad hunc modum declarat: O socij, nescimus ubi caligo sit orta, Auroræq; domus, radijq; Hyperionis unde. Quo'ue meent rursus subeuntes infima terræ. Quodq; semper supra nos gradiens sol, ideoq; Hyperiõ, hoc est supergrediens ab ipso poeta appellatus, ex aqua (quæ terram complectitur) hoc est, ex Oceano oriatur, & in eum occidat, poeta perspicuè ostendit. ortum quidem in his: Occani stagna alta sinens, exortus erat sol, Æthera conscendens, superis lux esset ut alma. Occasum uerò, Irruit Oceano lampas Phœbea, facitq; Ingenteis homini tenebras, noctemq; profundam. Ostendit autem & eius formam:

Splendidus autem erat ut sol. Et magnitudinem:

Nam benè lucescens Phœbus terræ eminet omni. Et adhuc magis in hoc: Sol quando illustris medium penetrarat olympum. Et uim: Sol qui cuncta uidet, nec non audire potest qui. Et quòd sit animatus, & sua sponte moueatur, in quibus minatur: Lux ero funestis, subiens Plutonis in ædes. Propterea quoq; Iupiter eum adhortatur: Phœbe tuum fuerit post hac mortalibus, atq; Dijs superis lucem cunctis perferre benignam. Vnde constat, quòd sol nõ sit ignis, sed alia quæpiam potior substantia, id quod & Aristoteles sensit. Siquidem ignis in altum fertur, inanimatus, facilè cessans, & corruptibilis est. Sol uerò in orbẽ fertur, animatus, æternus, & incorruptibilis. Quòd uerò nec aliorum astrorum imperitus fuerit Homerus, ex ijs quæ finxit palàm est:

Vergilias, suculas, nec non magnum Orionа.

Ad hæc ursam describit, quo pacto subinde iuxta polum Aquilonarẽ nobis semper apparentem uersetur, & propter sublimitatẽ horizontẽ non attingat, eo quòd æquali tempore, & minimus circulus (in quo ursa est) & maximus (in quo Orion) in mundi circũferentia uertitur. Præterea & Bootẽ tardè occidentẽ, qa diuturnũ faciens occasum, eiusmodi situ habet, ut rectius deferatur, et unà cum quatuor signis occidat, quæ sunt ex cunctis illis sex, quæ toti nocti attribuuntur. Quòd u. non omnia, quæ ad siderũ cõtẽplationẽ pertinẽt (ut Aratus, seu alius quispiã) prosecutus est, nemini uideatur mirũ, neq; n. hoc ipsi institutum fuit. Nec accidentium causas, quæ circa elementa uersantur, ignorauit, ueluti terræ motuum, ac deliquiorũ. Quum n. tota terra in se ignis, aeris, et aquæ partem (à quibus & continetur) habeat, uero cõsentaneum est, quòd uapores spiritu pleni in eius profunditate consistant. Qui quando foras feruntur, aerem (ut aiunt) mouent. Coerciti antè intumescunt, ac ui foras erumpunt. Quòd uerò spiritus intra terrã concluditur, mare in causa esse putant, quod nõnunquã meatuum exitus obstruit.

Quando

ὀλιγοῖ γὰρ τῷ εἰπεῖν, πείρατα γαίης. Καὶ πάλιν γὰρ οἷς φησίν· οὐδ' εἴ κε τὰ νέατα πείραθ' ἵκηται Γαίης, ἠδὲ πόντοιο. καὶ γὰρ τῷ, ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος ὀλύμποιο. ὅπου γὰρ ὄψις ἀκρότης, ἐκεῖ καὶ πείρας. ὅπως δὲ καὶ περὶ ἡλίου γινώσκῃ, ἐκ τοῦδ' ἔλαβεν, ὅτι καὶ κλοφορικὴν ἔχων δύναμιν, ποτὲ μὲν ὑπὲρ γαίης φαίνεται, αὖθις δ' ὑπὸ γῆν ἄπεισι· καὶ τοῦτο δηλοῦν ποιεῖ, λέγων· ὦ φίλοι, οὐ γάρ τ' ἴδμεν ὅπῃ ζόφος, οὐδ' ὅπῃ ἠὼς, οὐδ' ὅπῃ ἠέλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν, οὐδ' ὅπῃ αὐτῆται. καὶ ὅτι αἰεὶ ὑπὲρ ἡμᾶς ἰὼν, καὶ δι' ὅλου ὑπερίων προσαγορεύομενος ὑπὸ αὐτοῦ ποιητοῦ, τλῶ τε αὐτολλὼν ἐκ τοῦ πολιέχοντος τὴν γλῶ ὕδατος, τοτέσι τοῦ ὠκεανοῦ, ποιεῖται, καὶ εἰς αὐτὸ καταδύεται, δηλοῖ σαφῶς· τλὼ μὲν αὐτολλὼν κἀμὲ τὸ δῖος, ἠέλιος δ' αὐέρσας, λιπὲν πολυκαλλέα λίμνην, οὐρανὸν εἰς πολύχαλκον, ἵν' ἀθανάτοισι φαείνῃ. τλὼ δὲ δύσιν, φησὶν, ἐπὶ τοῦ ὠκεανοῦ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο, ἕλκων νύκτα μέλαιναν ὑδὲ ζεύξας ἄρουραν.

Δείκνυσι δὲ καὶ τὸ εἶδος λαμπρὸς δ' ἰὼν ἠελίοιο. καὶ μέγεθος, Εὖτε γὰρ ἠέλιος φαέθων ὑπορέχεται γαῖαν. καὶ ἔτι μᾶλλον γὰ τοῦτο· ἦμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει. καὶ τλὼ δύναμιν· ἠέλιος, ὃς πάντ' ἐφορᾷς, καὶ πάντ' ἐπακούεις. καὶ τὸ ἔμψυχον, καὶ τὸ ὑδὲ τὴν κινήσει αὐτοπροαίρετον, γὰ οἷς ἀπέφηνε, δύσομαι εἰς ἀΐδαο, καὶ γὰ νεκύεσσι φαείνω. καὶ ὑδὲ τὸ τῷ, ὀτρύνει δ' αὐτὸν προκαλεῖ, ἠέλι', ἦτοι μὲν σὺ μετ' ἀθανάτοισι φάεινε, καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ὑδὲ ζεύξαι ἄρουραν. ἀξ ὧν δηλοῖ ὅλα ὁ πῦρ ὄντι ὁ ἥλιος, ἀλλ' ἑτέρας τίς κρείττονος οὐσίας. ὃ πᾶν καὶ ἀριστοτέλης ὑπέλαβεν, εἴγε τὸ μὲν πῦρ ὄντι αὐωφερὲς, καὶ ἄψυχον, καὶ ἀδύνατον πλοῦ, καὶ φθαρτὸν· ὁδὲ ἥλιος, κυκλοφορητικὸς, καὶ ἔμψυχος, καὶ ἀΐδιος, καὶ ἄφθαρτος, καὶ τ ἄλλων ἃ τὴν κατὰ τ οὐρανὸν ἄστρων, ὅτι οὐκ ἀπείρως ὅμηρος ἔχων, φανερόν ὄντι, ἀξ ὧν ποιεῖται, πληιάδ' ας θ', ὑάδας τε, τό τε ἄγκος ὠρίωνος. καὶ τλὼ ἄρκτον τλὼ αἰεὶ στρεφομένην περὶ τ ἀειφανῆ πόλον τ βόρδον, καὶ δηλ τὸ μετέωρον μὴ ἐκπλομένην τ ὁρίζοντος, ὅτι γὰ ἴσως χρόνῳ ὅτε μικρότατος κύκλος γὰ ᾧ ὄντι ἄρκτος, καὶ ὁ μέγιστος, γὰ ᾧ ὠρίων στρέφεται, γὰ πῃ τ κόσμου πολιφορᾷ· καὶ τ βραδέως δ' ὑόμενον βοώτην, ὅτι πολυχρόνιον ποιεῖται τλὼ κατάδυσιν, ὅτ' ὠπλωκὼς θεσθ, ὡς τε ὀρθὸν καταφέρεσθαι, καὶ συγκαταδύεσθαι τέσσαρσι ζωδίοις, τὴν πάντων εἰς ὅλην νύκτα μεριζομένων ἐξ ζωδίων. εἰ δὴ μὲ πάντα τὰ πολὶ τὴν ἄστρων θεωρούμενα διεξέλθω, ὡς ἄρατος, ἢ ἄλλός τις, ὁ χρὴ θαυμάζειν. ὁ γὰρ τοῦτο πρόκειται αὐτῷ. ὁκ ἀγνοεῖ δὲ τὰς αἰτίας τὴν περὶ τὰ στοιχεῖα συμπλοκμάτων, οἷον σεισμῶν, καὶ ἐκλείψεων.

Επεὶ γὰρ ἡ γῆ σύμπασα μετέχει γὰ ἑαυτῆ ἀέρος τε, καὶ πυρὸς, καὶ ὕδατος, ὑφ' ὧν καὶ περιέχεται, παλαιὸν εἰκὸς γὰ βάθει αὐτῆ, σωισαν δὲ τινες ἀτμοὶ πνευματώδεις, τότε φασὶν ἔξω μὲν φερομένους κινεῖν τ ἀέρα, εἰσχυθέντας δὲ αὖ οἰδαίνειν, εἰς τὸ ἔξω διαζομένους. τ δὲ αὖ λεληθὸς πνεῦμα ἐντὸς τ γῆς, τῇ θαλάσσαν αἰτίαν εἶναι νομίζουσιν, ἐμφράττουσαν ἐνίοις τὰς εἰς τὸ ἔξω δ' ὁδούς.

ἐπὶ

ἴσι δ' ὅτε ἔσχωρῶσαν αὐτὴν καρτερὸς πτ τ γῆς τινὰ μέρη. ἡ γὰρ ἐν ὁμηρῳ σάλως, τὴν αἰτίαν τῆς σεισμῶν ἔχει ποσειδῶνι διατίθησι, γαιήοχόν τε αὐτὸν, καὶ γαιοσίχθονα προσαγορεύων.

Επεὶ δ' τ πνευμάτων γένεσις ἡ γῆς καθειργνυμένων, νῆνεμίαι συμβαίνουσι, καὶ ζόφοι, ἡ ἀμαυρώσεις τ ἡλίου, σκιεψώμεθα εἰ ἐν τούτῳ σωιδ'ε. πεποίηκε μὲν γὰρ τὸν ποσειδῶνα σείοντα τὴν γῆν, μετὰ τὴν ἀχιλλέως ἔξοδον ὑπὲρ τὴν μάχην. πρόειρηκε δὲ ὧν ἡ προτάσεως, ὁποῖα ἦν ἡ τ ἀέρος κατάστασις. ὑπὲρ μὲν τ σαρπηδόνος, ζόφος δ' ὑπὲρ νύκτ' ὀλοὴν τανύσας κατὰ θῦμόν. ἡ πάλιν ὑπὲρ τ πατρόκλου, ὀδ'ε ποτ' ἠέλιον σόον ἔμμεναι, ὄφρα σελήνην, ἠέρι γὰρ κατέχουσ'. ἐν μετ' ὀλίγαν ὁ αἴας δύχε'. ζόφῳ πάτρ' ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ὑπ' ἤρος υἷας ἀχαιῶν, ποίησον δ' αἴθρην, δὸς δ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι. μετὰ δ' τ σήμαντος τ πνεύματος ἔξω κατασαίνος, σφοδροὶ γίνονται ἄνεμοι, ὅθεν ἄρα φησίν· Αὐτὰρ ἐγὼ ζεφύροιο καὶ ἀργέστεω νότοιο εἶσομαι ἀξ ἀλόθεν χαλεπὴν ὀρέξασα θύελλαν. ἔστα τῇ ὑς θρᾶξ ἀσπὸ αὐέμης ἡ ἶρις ὑπὲρ τ πυρὴν τ πατρόκλου πρακαλεῖ. οἱδ' ὀρέοντο πνοιῇ ὑπὸ λιγυρῇ νέφεα κλονέοντες ὀπηδόν. ὅτως δ' ἐν ἡ ἔπλεψιν τ ἡλίου φυσικῶς γινομένων, ὅταν ἡ σελήνη ἐν τῇ πρὸς αὐτὸ συνόδῳ κατὰ κάθετον ὑπελθοῦσα ὧν σκοτήσῃ, εἰδ' ὡς φαίνεται. πρόσπολος γάρ ὄλι ἐλούσης ὁ ὀδυσσεὺς, τ μὴ φθίνοντος μηνὸς, τ δ' ἰσαμοῦς, τότ' ἔσιν ὅτε ἅμα παύεται καὶ ἄρχεται, ὁ μὲν συνιὼν τῷ ἡλίῳ ἡ σελήνης, ἅμα τῷ ἐλθεῖν αὐτ φησίν ὁ μάντις πρὸς αὐτὸν μνησῆρας, ἆ δείλοι τί κακὸν τόδε πάσχετε; νύκτι μὲν ὑμέων εἰλύαται κεφαλαί τε, πρόσωπά τε, νέρθεν τε γοῦνα, εἰδώλων δ' πλέον πρόθυρον, πλέα δὲ καὶ αὐλὴ ἐμοὶ δ' ὑμέων, ἐρεβεννὸς δ' ἐφ' ὁρᾶται ἀπόλωλε, καπνὸ δ' ὡς δεδρόμηκε ἀχλύς.

Καὶ ἀνέμων δ' φύσιν ἀκριβῶς κατηγόρησεν, ὧν τὴν μὲν γένεσιν ἐκ τ ὑγρῶν εἶναι τ μὲν γὰρ ὕδατος μεταβολὴν, εἰς ἀέρα γίνεται· ὁδ' ἄνεμος ἔσιν ἀὴρ ῥέων. ἐστὶ δ', ᾧ τε ἄλλοις πολλοῖς ἐμφαίνει, καὶ ᾧ οἷς φησίν, ἀνέμων μύθος ὑγρὸν ἀφ' ὕδατων. τὴν δ' τάξιν αὐτ, ὡς ἔχει δ' ἐλθεῖν· σὺν δ' εὖρός τε νότος τ' ἔπεσε, ζέφυρός τε δυσαὴς, καὶ βορέης αἰθρηγενέτης, μέγα κῦμα κυλίνδων. τούτων γὰρ ὁ μὲν ἀπὸ ἀνατολῆς ὁρμᾶται, ὁ δὲ ἀπὸ μεσημβρίας, ὁ δὲ ἀπὸ δύσεως, ὁ δὲ ἀπὸ ἄρκτου. καὶ ὁ μὲν ἀπηλιώτης ὑγρὸς ὤν, μεταβάλλει εἰς νότον θερμὸν ὄντα, ὁ δὲ νότος λειπσυόμενος, εἰς βορέαν ἀποκαθαίρεται. διὸ ὧδε ὑπὲρ κεραυνοῦ βορέῃ, τάδε τε κύματα ἄγει. ἐν τ αὐτίθεσιν δ' αὐτ φυσικῶς ἐξηγήσατο· Αλλοτε μὲν τε νότος βορέην ποτέπεσε φέρεσθαι. Αλλοτε δ' αὖ εὖρος ζεφύρῳ ἐξάσκει δ' ἰάπτειν.

Ηπίστατο δὲ καὶ ἐκεῖνος ὅτι βόρδος πόλος ὑπὲρ γῆν ἐστι μετέωρος, ὡς καθ' ἡμᾶς οὗ γὰρ τῷ κλίματι τούτῳ κατοικοῦντες, ὁ μὲν νότιος ἐκ τ ἐναντίου βαθύς. ὅθεν ὧν μὲν τ βορέαν φησί· καὶ βορέης αἰθρηγενέτης μέγα κῦμα κυλίνδων. τ δ' ἄνωθεν ἐμπίπτουσαν φορὰν τ ἀνέμου ἐμφαίνων. τὸ δ' ὄφελε, τὴν ἀπὸ τ ποιλοτάτου πρὸς τὸ ἄναντες βίαν. ὅτι δὲ ἐν τῇ ὑετῶν γένε-

Quando.a.illud recedit, quaſdã terræ parteis ſubuertit. Homer' itaq; hoc nõ ignorãs, terræmotuũ cãm Neptuno attribuit, dũ eũ terræ cõtinẽtẽ, et terræmotorẽ appellat.

Quum uerò flatibus intra terram concluſis, uenti ſpirare ceſſent, atq; hinc caligo & obſcuritas ſolis oriatur, perpendamus num & hoc uiderit. Siquidem fingit terram à Neptuno moueri, poſteaquam Achilles in prælium exierat. Prædixerat autem in priori pugna, qualis eſſet aeris conditio. De Sarpedone quidem, Iupiter in pugnã tenebras immiſit opacas. Et rurſus de Patroclo: Valerius Gorcus de terræ motu ex hoc loco.

Integer eſſe poteſt, nec clara Diana,
Aere nanq; tenentur. Et paulo pòſt Aiax rogat,
Iuppiter hunc traſſum tolle aera quæſumus omnes,
Facq; ſereniferum, quo oculis ſpectare queamus.

Cæterum poſt terræmotum, ſpiritum iam foris conſtitutu, ualidi oboriuntur uenti, unde Iuno ait:

Ipſa proficiſcar Zephyriq; notiq; ruentis
Ex uaſto ponto rapidam motura procellam.

Poſtera deinceps die Iris nũtios ad Patroclipyrã admouet
Hiq; fragore ruunt, nubes cogendo retrorſum.

Ad hunc modum & ſolis defectum (qui naturaliter fit, quando luna ei coniuncta, perpendiculariter eum ſubierit, ac obſcurauerit) nouiſſe uidetur. Præfatus nãq; quòd Vlyſſes uenturus eſſet, menſe deficiente et exiſtente: hoc eſt, quando menſis ſimul & in exitu eſt, ſimul et incipit, quippe luna cum ſole coeunte, tum uates ad procos ait, eum uenturum eſſe, Ratio defectus ſolis.

Quid monſtri uideo? caput, & facies aliena
Omnibus eſt uobis, poples, totumq; repletum
Veſtibulum eſt ſpectris, ſunt atria plena tumultu:
Cimmeriæ ſubtus tenebræ, ſolisq; labores
Cœlitus oſtendunt ſeſe caligine cæca.

Ventorum præterea naturam accuratè perpendit, horum uidelicet ortum ex humidis eſſe. Aquæ nanq; cõmutatio in aerẽ tranſit. Porrò uentus eſt aer fluens. Hoc n. quum in alijs multis oſtendit, tum in quibus ait, Ventorũ uim humectam ſpirantiũ. Seriẽ aũt horũ, ut habet, diſpoſuit: Ventorum cauſa & ortus.

Vnà Eurusq;, Nothusq; ruunt, Zephyrusq; procellas Ordo.
Excitat, & Boreas fluctus ad ſidera tollit.

Horum nãq; alius ab ortu, alius à meridie, alius ab occaſu, alius à ſeptentrione ſpirat. Et ſubſolanus quidem humidus, in Auſtrum calidũ mutatur, Auſter aũt rareſcẽs, in Fauonium, Fauonius adhuc magis rareſciens, in Aquilonem facta expurgatione uertitur. Hinc eſt quod ait,

Impulit in celerem Boream, mouitq; procellas.

Eorundem uerò contentionem naturaliter explicuit,

Eſt quando Boreas Auſtrum ſuperabat, & Eurus. Contentio.
Eſt quando ceſſit Zephyro, primasq; reliquit.

Nouit præterea ille quòd Aquilonaris polus ſup terram arduus eſt his, qui in hoc noſtro climate habitant, Auſtralis. a. è contra profundus. Vnde de Boreali quidẽ ait,

Aſthrigena & Boreas uoluens ad littora fluctus.

Innuens uenti impetum è ſupernis irruere. quòd autem dicit, Pellebat, indicat uim ex depreſſiore parte nitentem in arduum. Quòd autem & pluuia

Quæ sit pluuiarum generatio ex humida euaporatione fiat, cõmonstrauit dicens, Aethere demisit rorẽ mox sanguinolentum. Et, Atq; effudit humi conspersas sanguine guttas. Prædixerat enim, Sanguine cõmaculat Xanthũ Mauors truculentus. Ast anima Plutonis in atri regna subibant. Vnde cõstat, quòd huiusmodi humores (qui ex aquis terrestribus exhalant) quũ aqua permixti fuerint, è supernis deorsum feruntur. Eiusdem rationis & illud est, Autumni tempus uehemẽs, quo funditur imber. Tum enim sol propter terræ siccitatem, ex profunditate humores extrahens, turbida & terrea refert: turbida autem præ pondere disrũpuntur. Humidæ itaq; exhalationes, imbres procreant: siccæ uẽtos. Quando uerò in nube uentus receptus fuerit, ac deinde nubem ruperit, tonitrua & fulgura creat. Sin uerò fulgur excidat, fulmen emittit. Quod noscens Poeta, talia dicit: Horrendum intonuit conjecto fulgure. Et in alijs, Iupiter intonuit, fulmen ratibusq; trisulcum Intulit. Deos esse, quotquot rectè sentiunt, arbitrantur, & imprimis Homerus. subinde nanq; deorum meminit, dicens: Felices superi uitam duxêre beatam, Perpetuam, facilemq; simul, quòd sanguine, necnon Carne uacant, ideoq; cibum, nec suauis Iacchi Munera degustant, mortalia pectora sicut.

Porrò quum poesis opus haberet Dijs minimè ociosis, ut sentẽtiam eorum sensibilitate contingentium rerũ exponeret, eis corpora attribuit. Quum uerò nulla alia corporis forma, præterquã hominis, scientiæ ac orationis capax sit, facta uniuscuiusq; deorum similitudine, cum ornatu, magnitudine, ac elegãtia: simul & hoc subindicauit, quo pacto imagines & statuæ deorum, ad hominum effigiem adeò accuratè fabrefactæ ponerentur, ut specimẽ de se darent minus prudentibus, quòd essent Dij. Cæterũ cum præstantissimi quiq; philosophorũ primariũ illũ Deum, ducem & principem omniũ, incorporeũ esse, ac cogitatione duntaxat comprehensibilem arbitrentur, Homerus quoq; hæc credere uidetur, apud quẽ Iupiter appellatur Pater hominũq; deũmq;. Iupiter ô noster pater optime, summe regentum. Imò & ipse Iupiter inquit: Quantũ ego Dijs superis præsto, mortalibus atq;. Minerua deniq; ad eũ: Nos bene callemus, quàm sit tua magna potestas. Si uerò & hoc quærere oportet, an Deũ intelligibilẽ esse sciuerit, non disertè quidẽ (utpote in poesi, quæ multa fabulosa admixta habet) attamẽ ex ijs colligere licet, in quibus ait: Inuenitq; Iouem, qui solus fortè sedebat. Et in quibus ipse ait: Ast ego Deus nihil parte sedens cœli, delector abundè. Illa nanq; solitudo, & quòd alijs Dijs se nõ cõiungeret, sed semetipsum oblectaret, cõmodo ocio frueretur, ac semper omnia dispensaret, intelligibilis Dei naturam præ se fert. Nouit præterea quòd Deus mens est, quæ cũcta scit, & cũcta gubernat. Neptunus nãq; inquit,

γῆθόν τε ἰδεῖν ἐκ τ' ὑγρῶν ἀναθυμιάσεως, ἐπεσθήλωσεν ἐπῶν· Καὶ δ' ὑετὸν ἧκεν ἐέρσας αἵματι μυδαλέας ἠδ' αὐθέρος. καὶ, αἱματόεσσας δ' ψιάδας κατέχευεν ἐέρσας. προειρηκὼς γὰρ, ὅτι μὲν γ' αἷμα μελάνιον ἐύῤῥοον ἀμφὶ σκαμμανδρον ὀκέδασσ' ὀξὺς Ἄρης· ψυχαὶ δ' Ἄϊδος δεκατῇλθον· ὅθεν δηλόν ἐστιν, ὅτι τὰ ἀναφερόμενα ἀπὸ τ πρὸς γῆν ὑδατων ὑγρὰ, ἀναπεφυρμένα τῷ ὑδατι, τοιαῦτα ἄνωθεν κατεναχθη. τὸ δ' αὐτὸ λόγον ἔχει καὶ κεῖνο. ἅματ' ὀπωρινῷ, ὅτε λαβρότατον χέει ὕδωρ. τότε γὰρ ὁ ἥλιος ἐκ βάθεος ἀναπαυῶν δηλᾶ ξηρότητα τ γῆς τὰ ὑγρὰ, θαλερὰ κὴ γεώδη ἀναφέρει. τὰ ἢ κάτω βαρέα λάβρα καταῤῥήγνυ). αἱ μὲν δὴν ὑγραὶ ἀναθυμιάσεις, ὑετὸς γίνεσθαι, αἱ δὲ ξηραὶ ἀνέμους. ὅταν δὲ γ' νέφει ἀπολυφθῇ ἄνεμος, ἐπειτα βίᾳ ῥήξῃ τὸ νέφος, βροντὰς καὶ ἀστραπὰς ἀπεργάζεται. εἰ δὲ ἐκπίπτοι ἡ ἀστραπὴ, πῦρ αὐτὸν ἀφίησιν. ὅπερ εἰδὼς ὁ ποιητὴς λέγει τὰ τοιαῦτα, ἀστεράψας δὲ μεγάλ' ἔκτυπε. καὶ γ' ἄλλοις,

ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε, καὶ ἔμβαλε νηὶ κεραυνόν.

Θεὸς εἶναι πάντες εἶγε ὀρθῶς φρονοῦντες νομίζουσι, καὶ πρῶτος ὅμηρος. αἰεὶ γὰρ μέμνηται τ θεῶν, λέγων,

Μάκαρες θεοὶ ἦτε ἕαται ζῶοντες. ἀθάνατοι γ' ὄντες ῥᾳδίαν κὴ ἄπαυστον ἔχουσι τ ζωῆ φύσιν, κὴ ὀδεὸν βροσίῃς τε νεκτ τ θνητ ζώων τὰ σώματα. ὁ γ' οἶνος ἐδωδὸν, ὁ πίνουσ' αἷμα τοι οἶνος, τόνεκ' ἀναιμονες εἰσι, κὴ ἀθάνατοι καλέονται. ἐπεὶ ἢ ἐδεῖτο ἡ ποίησις θεῶν γ' ἐργόντων, ἵνα τ γνώμῃ αὐτ αἰδέσῃ τ φυτυγχανόντων πραξάσι, πορίεθηκεν αὐτοῖς σώματα. ὁδὲ ἢ ἄλλο σῶμα τ εἶδ' ἢ τ ἀνθρώπου δεικτικόν ὅτι ὥπλισέμενος κὴ λόγα, προσεικάσας ἕκαστον τ θεῶν μετὰ τὸ διοσμῆσαι μεγέθεσι, κὴ διαθέσι, ἅμα κὴ εἶδος ἐπέδειξε τὸ, εἰκόνας καὶ ἀγάλματα θεῶν, μετὰ τοι εἰς ἀνθρώπων εἶδ' ἀκριβωμένα ἱδρύσθαι κάτω τ παρέχειν κάτομνησιν καὶ τοῖς ἐλάσσον φρονοῦσιν, ὅτι εἰσὶ θεοί. τούτων δὲ πάντων ἀρχηγὸν καὶ ἡγεμόνα, τ πρῶτον θεὸν νομίζοντων τῶν ἀρίστων φιλοσόφων ἀσώματον ὄντα, καὶ νοήσαι μᾶλλον καταληπτὸν, καὶ ὅμοιον τοῦτα κάτολαμβάνων φαίνεται. παρ' ᾧ λέγει) ὁ ζεὺς πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε. καὶ, ὦ πάτερ ἡμέτερε κρονίδη, ὕπατε κρειόντων, καὶ αὖτος μὲν ὁ ζεὺς φησιν, ὅσσον ἐγὼ πορί τ' εἰμὶ θεὸς, πορί τ' εἰμ' ἀνθρώπων. ἡ δὲ ἀθηνᾶ πρὸς αὐτὸν· νῦν νὴ ἡμεῖς ἴδμεν ὅ τοι πολυκέρδεα. καὶ δ' ὀδυσσεὺς ἀκ ἀθεικτόν. εἰ δὲ δεῖ καὶ ζητῆσαι, εἰ νοερὸν ἡ πίστατο τ θεὸν, ἀκ ἀντικρυς μὲν, ἅτε γ' ποιήσει πολὺ τὸ μυθῶδες ἔχουσι, ὅμως δὲ ὅτι καταμαθεῖν, γ' οἷς φησίν· εὖργε δ' ὑπερόπα κρονίδην ἄτερ ἥμενον ἄλλων· καὶ γ' οἷς αὐτὸς λέγει, ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ μνήσω τυχὴν ὀλυμπιον ἥμενον, γὸν δ' ὁρόων φρένα τέρπομαι. ἡ γὰρ μόνωσις αὐτὴ, τὸ μὴ καταμιγνύειν τοῖς ἄλλοις θεοῖς ἑαυτὸν, ἀλλὰ χαίρειν ἑαυτῷ σιώπωντα κὴ χρώμενον, ἡσυχίαν ἄγοντι, καὶ αἰεὶ διακοσμοῦντι τὰ πάντα, τὸν τ νοητὸν θεὸν φύσιν παρίστησιν. οἶδε δὲ, ὅτι νοῦς ἐστιν ὁ θεὸς, ὁ πάντα ὁρῶν καὶ ἀκούων, κὴ ἀλίπτων τε πᾶν. φησὶ γὰρ ὁ ποσειδῶν, ἢ μὰν ἀμφοτέροισιν

ὁμὸν γλῶ ἀδ' ἐ πατρὶ, ἀλλὰ Ζεὺς πρότερ@ γέγονεν, καὶ πλείονα οἶδε. καὶ ὅτ@ πολλάκις, φησὶν ἄλλ' αὖτ' φάσκει· ὅτ@ σημαίνει, ὅτι ἀεὶ μανθάνει.

Τῆς δὲ τοῦ θεῖ@ μερίμνας ἔχει καὶ ἡ πρόνοια, καὶ εἱμαρμένη, περὶ ὧν ἐριστῆ λόγοι πολλοὶ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις. τούτων δὲ παντάπασιν τὰς ἀφορμὰς ὅμηρ@ παρέσχε. καὶ τὰ μὲν ἡ προνοίας τῶν θεῶν τί ἂν καὶ λέγοι τις; ὅπου μᾶλλον ἢ ποιήσεως ὁ μόνον πρὸς ἀλλήλους ὥσπερ τῶν ἀνθρώπων διαλέγονται, ἀλλὰ καὶ καταβάντες ἐπὶ τὴν γῆν, τοῖς ἀνθρώποις ὁμιλοῦσιν. ὀλίγα δὲ παραδείγματ@ ἕνεκα θεασώμεθα, ἐν οἷς ὅτιν ὁ Ζεὺς λέγων πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἔγνως γνώσεται ἐμοὶ γὰρ σύμβουλοι βουλὴν, ὧν ἕνεκα ξυνάγειρα, μέλονσί μοι ὀλλύμενοί περ. καὶ γὰρ ἄλλοις, ὃ πόσοι, ἢ φίλον ἄνδρα διακόμενον πρὸς τεῖχ@ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι, ἐμὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ.

Ἔτι δὲ τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα, μὴ τὸ φιλανθρωπερ ἢ@ ἐμφανέ εἰπὼν, Πῶς ἂν ἔπειτ' ὀλυσσῶ@ ἐγὼ θείοιο λαθοίμην, ὅς μοι μὲν νόον ὄτρυν', πολὺ δ' ἱερὰ θεοῖσιν ἀπαντήσασι διέπρα, τοὶ δ' ἐρανὸν ἔρυσι ἔχουσιν. γ' οἷς ὁρᾶν ἔστιν, ὅτι ἐπήνεσε τὸ μὲν ἄνδρα πρῶτον ὧδε ἓν νῦν ἔχειν, διάτορον δὲ ὧδε σθένειν θεόν. πῶς δ' αὖ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ὁμιλοῦντας μὴ συμπονοῦντας ποιεῖ τοὺς θεοὺς, γ' πολλοῖς ἴσι καταμαθεῖν. ὡς πρ μὴ τὴν ἀθλιωτάτην, ποτὲ μὲν ἓν ἀχιλλεῖ, ἀεὶ δὲ τῷ ὀλυσσεῖ, τ' ἐμοὶ ἓν πριάμῳ, καὶ αὖ πάλιν ἓν ὀλυσσεῖ, καθόλου δὲ ἀεὶ τοὺς θεοὺς τοῖς ἀνθρώποις πρᾶττειν οἵους φησὶ γὰρ·

Καί τε θεοὶ μὲν ἐοικότες ἀλλοδαπῆσι φαίνοιο πλείοντες ἀδηφόσι πόλιας, ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶντες. ἢ δὲ προνοίας τῶν θεῶν, ἴδιόν ἐστι τὸ βέλεσθαι δικαίως τοὺς ἀνθρώπους βιῶναι. τ' τό φησιν ὁ ποιητὴς γὰρ γέγραπται. οὐ γὰρ κέτλιαι ἔργα θεοὶ μακάρεσι φιλέουσιν. ἀλλὰ δίκῃ τίουσι, καὶ αἴσιμα ἔργ' ἀνθρώπων. καὶ, ζεὺς ὅτε δὴ τ' ἄνδρουσι διοτρεφέεσσιν ἀκόντισε πολυπλάγκτους οἱ βίους γ' ἀγορῇ σκολιὰς ἐρίνυσι θέμισας. ὡς πρ γὰρ τοὺς θεὸς προνεμῶντες τῶν ἀνθρώπων εἰσάγῃ, ὅταν μὴ τοὺς ἀνθρώπους μεμνημένους αὐτῶν γ' πάσης τύχης. μὴ ὁ μὲν δυσμόρῳ πρατηγὸς φησὶν· Ἐλπομαι δυχόμενο@ δὴ τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν ἀγελάων γ' ἠγήσεσθαι ἰωὰς ἱερησιφορήτας. ὁ δὲ διανοούμενος, ζεῦ πάτερ ἀλλὰ σὺ ῥύσαι τὸν πέρ@ ὕιας ἀχαιῶν. καὶ πάλιν ὁ μὲν πέμπας· ἐπεσθὲ τόνδ' ἄνδρα θεοὶ παμπόσσαθα ἕλοιμεν. ὁ δὲ ἀνύσκων, φρασσέο νῦν μή τοί τι θεῶν μήνιμα γένωμαι, πόθεν ἔμ ἄλλοθεν, ἢ ἐκ τῶν ἐρεμνέων ὅτι τ' ἄλοιτο τὸ σὸν κῆρ; 10 20 30 40

Τὸ δὲ γνῶναι μὲν ἔστιν τ' ἄδικον, συμπολιτεύεσθαι δὲ γ' αὐτῷ θεὸς καὶ ἀνθρώπους δικαιοσύνης μετέχοντας φησὶ. καὶ γ' ὅταν εἴπῃ· Ζεὺς δὲ θέμις· ἐπέλευσε θεὸς ἀγορήνδε καλέσσαι, τί π' αὖτ' ἀγορήνδε καλέσσας, ἢ τι πρὸς τρώων ἢ ἀχαιῶν μερμηρίζεις; τί ἄλλο ἐστὸ δείκνυσιν, ἢ ὅτι νόμῳ πόλεως ὁ κόσμ@ διοικεῖται; καὶ βουλεύονται οἱ θεοὶ βέλτιστον τῷ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων πατρός;

τὴν

Est patria, est æquale genus fratriq́; mihiq́;, Iuppiter at prior est genitus me, pluraq́; nouit. Atque hoc sæpe, Cogitat hic aliud rursus: hoc innuës, quod semper cogitet. Cæterùm ad Dei mentẽ prouidẽtia & fatum pertinet, de quibus philosophi multa uerba fecerunt. Horũ autẽ omniũ Homerus occasionẽ suppeditauit. Ac de prouidẽtia quidẽ Deorũ quid attinet dicere? Quãdo per omnẽ poesim nõ tantũ inter sese de hominibus differunt, uerũ etiã in terram descendentes cũ hominibus uersantur. Sed pauca exẽpli gratia contẽplemur, in quibus Iupiter ad fratrẽ inquit: Sic Neptune deos cur nostra palatia cœli Nunc teneant cunctos? curæ mihi sunt pereũtes. Et in alijs: Eheu, certè hominem fugientem mœnia circum Percharũ uideo pectusq́; meũ cruciatur. Ad hæc regiã dignitatẽ, ac morũ facilitatẽ innuit dicẽs: Non ego diuini posthac oblitus Vlyssis Esse queam, qui mente homines præcellit, & aris Dilorum pecudes incendit, pinguia sacra. In quibus cernere licet, quòd uirũ illũ primò à mentis perspicuitate, deinde à pietate erga deos collaudat. Cæterũ quo pacto cũ ipsis hominibus deos uersantes ac laborantes fingat, in multis est perdiscere. Vt quũ Minerua aliquãdo Achilli, semper aũt Vlyssi, & Mercurio Priamo, atq; in uniuersum deos hominibus semper adesse putat. ait nãq;: Dij superi ex æquo tractant homines peregrinos, Indigenasq́; simul, uastant & mœnia celsa, Iusticiam spectant humanã, ac impia facta. Diuinæ autem prouidẽtiæ peculiare est, uelle ut homines iustè uiuant. At istud Poeta clarissimè inquit: Improba facta hominũ sũperi auersantur, honestos Eximiosq́; uiros precio dignãtur habere. Et: Quandocunq; nocet succẽsens Iuppiter illis, Qui uiolẽter agũt, ius figunt atq; regunt. Porrò quemadmodum deos hominibus prospicientes, ita & homines istorũ memores in quauis fortuna, inducit. Atq; dux quidẽ prosperè agẽs, inquit: Spes me magna tenet, uotumq́; Ioui, superuq́; Cunctis nunc facio, quod propulsabo canes hinc. Periclitans uerò, Iuppiter at rogito, seruabis ab aere Græcos. Et rursus is qui interfecerat: Quandoquidem hunc hominem domui uirtute deorum. Moriẽs uerò: Prospice ne mea mors conflet tibi numinis iram. Vnde igitur potius illud Stoicorum placitum, quàm ex prædictis ortum habet?

Denique unum esse mundum, atque in eo & deos & homines (qui natura iusticiæ participes sunt) rempublicam simul administrare. Etenim quando inquit: Diua Themis superos iussu Iouis ante coegit, Cur tu rursus eos cogis, qui fulmine splendes, Nunquid sollicitus de Teucris, nunquid Achiuis? Quid aliud innuit, quàm quòd mundus ciuilibus legibus administretur? atque dij præconsultent, præsidente deorum & hominum patre?

Cæterùm

De fato. Cæterum opinionem de fato, in illis ostēdit perspicuè: Fata sua effugiet non quisquam, siue malus sit. Siue bonus, primum quum lucem aspexerit almã. At inter alia, in quibus fati potentiam confirmat, ipse quoq; arbitratur (sicut & probatissimi philosophorũ qui post eum uiguerũt, Plato, Aristoteles, ac Theophrastus) quòd non omnia fato eueniant, sed aliquid etiam in hominibus sit situ, ut quibus libera sit uoluntas. Huic autem necessitatem quodãmodo coniungi, dum aliquis hoc quod uult, facto, in id quod non uult, incidit. Atq; hæc perspicuè in multis declarauit, ut in utriusq; poematis exordio. In Iliade dicens, Achillis iram Graijs exitij causam fuisse, atq; tum Iouis uolũtatem completã esse. In Odyssea uerò, Vlyssis socios propter temeritatẽ in perniciem incidisse. Deliquerant enim, dũ sacras Phœbi boues attigerant, cum ab eis abstinere licuisset. Ad hũc enim modũ prædictum erat: Has modo si uaccas dimiseris ire quietè, In patriam reditum, quãuis iactatus, habebis: Lædere sin ientes, me prædicente peribis. Sic non uiolare, in ipsis situm: perire autẽ, quum uiolassent, ex fato consequens erat. Possumus autẽ & alio modo fortuita euitare per prouidentiam, id quod in illo monstrat:

Hic Laertiades præter fatum periisset, Cæsia ni
Pallas dea suggessisset, utraq; Palma corriperet saxum cupidè, idq; teneret, Donec spumosum, tumidumq; quiesceret æquor. Hic enim è contrario periclitans, quantum ad fortunam, interierat, per prouidentiam autem seruatus est. Quẽadmodum uerò de diuinis rebus multi & uarij philosophi plurimas occasiones acceperunt, sic & de humanis. Inter quas primò de anima periculum faciamus. Inter placita sanè Pythagoræ & Platonis, celeberrimum est, quòd sentiunt animam immortalem esse: cui & alas Plato (ut ferũt) attribuit. Quis ergo istud pronunciauit? Homerus, qui inter alia & hæc dicit: Ast anima ex membris uolitat Plutonis in ædes. In obscurum inquam, & in conspicuũ locum, siue quis hunc aereum, siue subterraneum existimet. Atq; in Iliade quidem Patrocli animam dormienti Achilli assistere fingit,

Vmbra Menœtiadæ adyt miserabilis illum.

Sermocinationem quoq; ei affingit, in qua inter alia hoc dicit, Me prohibent alij manes transmittere flumen. In Odyssea uerò quid aliud in toto descensu ad inferos demonstrat, quàm quòd animæ post mortem superstites sint, & quum de sanguine biberint, loquantur? Norat enim quòd sanguis, pastus & cibus sit spiritus: Spiritus uerò ipsa anima, seu animæ uehiculum.

e animæ mortali te.

Euidentissimè autem & illud ostendit, quòd existimet hominem nihil aliud esse quàm animum, in quibus ait:

Tiresiæ Thebani animus dein uenerat ad me,
Aurea sceptra tenens.

De

Τῶν δὲ περὶ τῆ εἱμαρμένης λόξαν, δείκνυσιν γὼ ἐκείνοις σαφῶς· μοῖραν δ' ὅ τινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι, ἀνδρῶν, ὃ κακὸν, ὃδέ μιν ἐσθλὸν, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται. κὴ γὼ οἷς ἄλλοις ἰσχυρῶς τὴν δύναμιν τῆ εἱμαρμένης. ἡγεῖται μέν τοι καὶ αὐτὸς, ὥς περ καὶ μετ' αὐτὸν οἱ δοκιμώτατοι τ φιλοσόφων, πλάτων καὶ ἀριστοτέλης καὶ θεόφραστος, ὁ πάντα κατ' εἱμαρμένην παραγίνεσθαι, ἀλλά τι καὶ ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις εἶναι, ὧν ὑπάρχει ἡμῖν τὸ ἑκούσιον. τότῳ δέ πως σωάπτειν τὸ καθωσιωμένον, ὅταν τις πράξας ὃ βούλεται, εἰς ὃ μὴ βούλεται ἐμπέσῃ. καὶ ταῦτα σαφῶς ἐν πολλοῖς διεσάφησεν· ὥς τε κὴ γὼ ταῖς ἀρχαῖς ἐκατόρας τῆ ποιήσεως, ἐν μὲν τῆ ἰλιάδι λέγων τὴν ὀργὴν τοῦ ἀχιλλέως αἰτίαν τῆ ἀπωλείας τῶν ἑλλήνων γένεσθαι, καὶ τότε τὴν διὸς βούλησιν ἐκτελεσθῆναι. ἐν δὲ τῆ ὀδυσσείᾳ τοῦς ἑταίρους τοῦ ὀδυσσέως διὰ τὴν ἰδίων ἀβουλίαν ὀλέθρῳ περιπεσεῖν. ἁμάρτημα γὰρ ἀνάμνησιν τῶν ἱερῶν τοῦ ἡλίου βοῶν, ἧν ἀπρεπὲς ἦν αὐτοῖς. καὶ γὰρ ἦν πεπερασμένον, τὰς εἰ μὲν ἐπ' ἀσινείας ἐάσης, νόστον δὲ μέλλειν, εἰ δὲ κακῶν ἕτερόν τι εἰς ἰθάκην, κακὰ πάντα πάσχοντας, ἴσθι. εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομαι ὄλεθρον. οὕτως τὸ μὲν μὴ ἀδικῆσαι ἐπ' αὐτοῖς, τὸ δὲ ἀδικήσαντας ἀπολέσθαι, ἐκ τῆς εἱμαρμένης ἀκόλουθον ἦν. φανερὸν δὲ καὶ τὸ ἄλλως συμβαίνον ἐκ προνοίας διαφυγεῖν, ὃ περ ἐν τότῳ παρίστησιν·

Ἔνθα δὲ καὶ Διόθεν ἐπορε μόρον ὤλεσε δ' οἶνος,
ἅμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἐπεσσύμενον λαβὲ πέτρης,
σ' ἔχερ σφάχων εἶος μέγα κῦμα παρῆλθεν. ἐνταῦθα γ' ἐκ τῶ ἐναντίᾳ διενθουμένων ἐπὶ τύχης ἀπολέσθαι, ἐκ προνοίας ἐσώθη.

Καθάπερ δὲ περὶ τῶν θείων πολλοὶ καὶ ποικίλοι πρὰ τῆς φιλοσόφοις τὰς πλείσας ἀφορμὰς ἐν ὁμήρῳ λαβεῖν, ὅτω καὶ περὶ τ ἀνθρωπείων πραγμάτων, ὧν πρῶτον περὶ τ ψυχῆς πειρασώμεθα. τὸ μὲν δὴ τῶν διογμάτων, πυθαγόρᾳ καὶ πλάτωνι γνωριώτατόν ἐσι, τὸ εἶν τὴν ψυχὴν ἀθανάτων, ἣ καὶ πλεραὶ τοῦ λόγῳ προτίθησιν ὁ πλάτων. τίς ἐν ὅτῳ πρῶτον ἀνεφώνησεν; ὅμηρος, εἰπὼν ἄλλά τε, κὴ ταῦτα· ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη, ἀϊδόσ δε βεβήκῃ, εἰς τόν ἀειδῆ καὶ ἀίρατον, εἴτε ἀίραθεὶς τις, εἴτε ἐνόγειον τόπον. καὶ ἐν μὲν τῆ ἰλιάδι ποιῶν τὴν τοῦ πατρόκλου ψυχὴν ἐφισταμένην λοιμωδέῳ τοῦ ἀχιλλεῖ· ἦλθε δ' ὠδὶ ψυχὴ πατροκλῆος δηλοῖο, καὶ λόγους αὐτῷ προτίθησιν, ἐν οἷς καὶ ὅτε λέγει· πῆλέ με εἴργουσι ψυχαὶ, εἴδωλα καμόντων. ἐν δὲ τῆ ὀδυσσείᾳ δι' ὅλης τῆ νεκυίας τί ἄλλο, ἢ τὰς ψυχὰς διεγκυσι μετὰ θανάτον διαμένειν, καὶ φθεγγομένας ἅμα τοῦ πιεῖν τὸ αἵματος; καὶ γ' ὅτε ἤδη, ὅτι τὸ αἷμα νομὴ καὶ τροφή ὅτι τοῦ πνεύματος. τὸ δὲ πνεῦμα, ἐσιν αὐτὴ ἡ ψυχὴ, ἢ ὄχημα τ ψυχῆς.

Ἐναργέσατα δ' ἐκεῖνα ἐπέφανεν, ὅτι τὸν ἄνθρωπον ὀδὲν ἄλλο τ ψυχὴ νομίζῃ, ἐν οἷς λέγει· ἦλθε δ' ὠδὶ ψυχὴ θηβαίου τειρεσίαο, χρυσείην σκῆπτρον ἔχων.

ἔχων. ἐπίτηδες γὰρ ἀπὸ τοῦ θηλυκῆς ὀνόματος εἰς τὸ ἀρρενικὸν μετέβαλεν, ἵνα δείξῃ, ὅτι ἡ ψυχὴ ἦν ὁ Τειρεσίας. καὶ γὰρ ἐξῆς πάλιν· τόνδ' ἐμὲ δ' εἰσιδόντα βίᾳ πρακτῆρε ἔδωλον, αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι. καὶ γὰρ ἐν τούτοις πάλιν ἐδήλωσεν, ὅτι τὸ μὲν εἴδωλον, ὅπερ ἦν ἀπερίτμητον τοῦ σώματος, ἔτι θηλυκὸν ἐκεῖνο ὕλης ἐφελκόμενον ἐφαντάζετο. τὸ δὲ καθαρώτατον θηλυκῆς ἀπελθὸν, αὐτὸς ἦν ὁ Ἡρακλῆς.

Οθεν μάλιστα ἐοικεῖ τοῖς φιλοσόφοις, εἶναι τὸ σῶμα τρόπον τινὰ θηλυκῆς ὑλώμενον. καὶ τοῦτο δὲ Ὅμηρος πρῶτος ἐδήλωσε. τὸ μὲν γὰρ τῶν ζώντων ἀεὶ μέλας περιχορδύει, ὡς γὰρ τούτοις· ὁ μέλας, ὁ δὲ φυλή. καὶ μέλας δ' ἔπιθ' αἵματι καὶ. καὶ, ἤρι ἐμῷ ἀρότῃ, εἰδότε, μέλας τε. τὸ δὲ ἀπερίβλητος πλὴν ψυχῆς, οὐδὲν ἄλλο ἢ σῶμα ἀκαλεῖ. ὡς γὰρ τοῦτο σῶμα δὲ οἰκαδ' ἐμὸν πόσιν αὖτις πάλιν. καὶ, σώματ' ἀκυδία λείπῃ φίλ' μεγάροις ὀλυσθῆ. καὶ, σῶμα γὰρ οὐκέτι μεγάροις κατελείπομεν ἡμεῖς. τὸ γὰρ αὐτὸ ζῶντος μὲν τὸ αὐθρώπου ὑλώμενος ἦν ἡ ψυχῆς· τελευτήσαντος δὲ, ὥσπερ σῶμα παταλείπει.

Τούτῳ δὲ ἕπεται καὶ ἕτερον δόγμα τοῦ πυθαγόρου, τὸ μεταβαίνειν τὰς ψυχὰς τῶν τελευτησάντων εἰς ἕτερα σωμάτων εἴδη. ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο ἡ ὁμήρου δόξα ἐκτός ἐστιν. ὁ γὰρ ποιήσας ἅμα ἕκτορα τοῖς ἵπποις λαλεγόμενον, καὶ ἅμα αὐτίλοχον, καὶ αὖθις ἅμα ἀχιλλέα, καὶ μὴ ὅτι λαλεγόμενον, ἀλλὰ καὶ ἀκούοντα, καὶ ἅμα λαὸν πρὸ τῶν αὐθρώπων καὶ τῶν οἰκείων ὑπογινόσποντα τὸν ὀδυσσέα, τί ἄλλο ἢ τὴν κοινωνίαν τοῦ λόγου, καὶ συγγένειαν ἡ ψυχῆς τῶν αὐθρώπων, καὶ τῶν ἄλλων ζώων παρίστησι; μὴ οἱ τὰς βόας τοῦ ἡλίου καταφαγόντος, καὶ ἑκάστων ὀλίγων πρόσπτεσόντος, ἐλέγχουσι, ὅτι ὁ μόνον βοῦς, ἀλλὰ μὴ πάντα τὰ ἄλλα ζῶα ὡς ἡ αὐτῆς φύσεως ζωτικῆς μετέχοντα, τιμᾶται ὑπὸ τῶν θεῶν. καὶ τὸ μεταβάλλειν δὲ τοὺς ἑταίρους τοῦ ὀδυσσέως εἰς σύας, καὶ τοιαῦτα ζῶα οὐκ αἰνίττεται, ὅτι τῶν ἀφρόνων αὐθρώπων αἱ ψυχαὶ, μεταλαμπόσιν εἰς εἴδη σωμάτων θηριωδῶν, ἐμπεσοῦσαι εἰς τὴν τοῦ παντὸς ἐγκύκλιον περιφοράν, ἣν κίρκην προσαγορεύει. καὶ ἡ τὸ εἰκὸς ἦλθε παῖδια ὑποτίθεται οἰκοῦσαν γὰρ τῇ αἰαίῃ νήσῳ. ταύτην δὲ ἀπὸ τοῦ αἰάζειν καὶ ὀλύρεσθαι τοὺς ἀνθρώπους ὑπὸ τῆς θανάτου λέγουσιν.

Ὁδὲ ἐμφρων αὐτὸς ὁ ὀδυσσεὺς ἀπ' ἐκείνου τὴν τοιαύτην μεταβολὴν πρὸς Ἑρμῆν, τοῦτέστι τὸν λόγον, τὸ ἀπαθὲς λαβών. αὐτὸς δὲ οὕτω καὶ εἰς ἅδου κάτεισιν (ὥσπερ ἐλέγετο χωρίζειν τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος) καὶ θεατὴς ψυχῶν τῶν τε ἀγαθῶν καὶ φαύλων γινόμενος. αὐτὴν δὲ τὴν ψυχὴν οἱ στωϊκοὶ ὁρίζονται πνεῦμα συμφυὲς, καὶ ἀναθυμίασιν αἰσθητικὴν, ἀναπεμπομένην ἀπὸ τῶν ἐν σώματι ὑγρῶν, ὁμόρῳ ἀκολουθοῦσαν λέγοντι· εἰσόκ' ἀὐτμὴ ἐν στέθεσσι μένῃ. καὶ πάλιν·

Ψυχὴ δὲ ἠΰτε καπνός· ἐν οἷς τὸ μὲν ζωτικὸν πνεῦμα ἄτε γνήσιον ἀνιδιδοῖ, τὸ δὲ καίσθαι νόμενον ἦλθε, καπνῷ ἀπεικάζει. καὶ αὐτῷ δὲ τῷ πνεύ-

De industria nanq; à fœminino animæ nomine, in masculinum ἐχων, id est, habens transiit, ut ostenderet quòd Tiresias esset animus. Atq; in sequentibus rursus: Post hunc Amphytrioniadæ aduerti simulachrum. Ipsus enim in superis agitat conuiuia læta. Etenim in his rursus declarauit, quòd simulacrum à corpore liberum, non iam ab animæ materia trahi conspiciebatur: animæ uerò purissima pars quæ discesserat, erat ipse Hercules. Vnde Corpus ani-
& illud philosophis uidetur, quòd corpus animæ mæ ergastu-
quodammodo ergastulum sit. Atq; hoc Homerus lum est.
primus declarauit. Siquidem corpus uinctum subinde demas (quod à uinciendo nomen habet) nuncupat. ut in illis: Nec corpore nec indole. Item: Corpore autem referebat fœminam. Et: Virtutemq; meam, speciemq; & corpus. Cæterùm id quod animam exuit, non aliter quàm soma, id est corpus, appellat. ut in his: Soma meũ Priamo reddas, Hecubæq; parenti. Et: Aedibus in Circes nos soma reliquimus omnes. Idem nanque corpus, dum uiueret homo, animæ uinculum erat: eo autem defuncto, perinde ut monumentum relinquitur. Huic De anim-
uerò & aliud Pythagoræ dogma consentaneũ est, rũ migra-
quòd scilicet defunctorum animæ in alias corporũ tione.
species transeant. Id quod nec Homerũ latuit. Dum enim Hectorem, Antilochum, & Achillem equis Dũ alia cor-
colloquentem (imò non tãtum colloquentẽ, sed etiã pora ani-
auscultãtem) deniq; Vlyssem prius à cane quàm ab mantia
hominibus, adeoq; familiaribus agnitũ finxit, quid ingredi-
aliud quàm rationis cõmercium, & animæ cognationẽ inter homines ac reliqua animãtia insinuat? Ad hæc, qui Solis uaccas deuorauerãt, & sibi exitiũ accersiuerant, argumẽto sunt, quòd nõ tantum boues, uerũetiam reliqua animantia (quippe eandẽ uiuendi naturam habẽtia) à Dijs in precio habeantur. Mutatio autẽ sociorum Vlyssis in sues, & eiusmodi animantia, sub uerborũ inuolucro significat, quòd imprudentium hominum animæ, in beluinorum corporũ species mutentur, quũ in uniuersi orbiculariẽ circumferentiam (quam Circen appellat) inciderint. Vnde & meritò filiã Solis in Aeæa insula habitantẽ ponit: atq; hanc ex eo sic nuncupat, quòd homines mortis causa lamẽtentur ac lugeãt.

At ille ipse prudens uir Vlysses, istiusmodi mutationẽ nõ est passus, quòd à Mercurio, id est ratione, immutabilitatẽ sumpsisset. Is autẽ ipse etiam ad inferos commeat, (tanquam diceret, animã à corpore separari) ideoq; animarum tum bonarum, tum prauarum spectator fit. Cæterùm Stoici ipsam animã definiẽtes, esse spiritum cognatũ & sensibilẽ exhalationẽ, quæ ex humani corporis humiditate emergat, Homeri uestigijs insistunt, cum inquit: Donec halitus in pectore manserit. Et rursus: Aſt animus subter terram ceu fumus abiuit. In quibus uiuacem spiritum ueluti uigentem facit: eum autem qui iam extinguitur, fumo cõparat. Atq; illo ipso

spiri-

ſpiritus nomine pro anima uſus eſt, fatus ita: Inſpirat uim paſtori populorum. Et, Expirans animam. Et: Reſpirans igitur, mentem in præcordia legit. Hoc eſt, ſpiritum diſtractum collegit. Et:

Reſpirabat, ubi Boreæ flatus ueniebat,
Reſtituens animum, male qui diſceſſerat inde.

Nam externus flatus affinis, ſuſcitato eius ſpiritu, qui animo defecerat, uitæ eum reſtituit. Nec ratione caret, quod etiam pro externo flatu, animæ nomine uſus eſt, dicens, Leuiter admodum animans. nam dicere uult, quum reſpirare feciſſet.

nimã in- rporeã ſe.

Cæterum Plato & Ariſtoteles animam incorpoream eſſe putauerunt ſemper autem circa corpus uerſari, atq; hoc tanquam uehiculo indigere, propterea quòd etiam dum à corpore liberatur, ſæpenumero ueluti imaginẽ ſpiritualem eius formæ induit, quæ corpori fuerat. Sic & Homerus nuſquã in poeſi deprehendetur animæ corpus tribuere, ſed hoc quod anima priuatum eſt, ſemper iſto nomine appellare: ut & in ſuperioribus quorundam meminimus. Cùm uerò anima (ut & philoſophis placet) duas potiſſimum partes habeat, unam rationalem, quæ capitii inſidet, alteram irrationalem, cuius pars quidẽ animoſa in corde, cupiditas uerò in præcordijs ſedẽ habet, an non Homerus huius rei diſcrimẽ prior uidit, quando in Achille rationẽ cũ iracundia pugnantem finxit, ac in eodem momẽto deliberantem, num ſe de eo qui læſerat, ulciſceretur, an iram ſedaret? Hactenus hæc animo uoluens, ac mente uolutans. Hoc eſt prudentiam, & ei oppoſitam furibundam iram quam à prudentia ſuperari finxit: hoc nanq; ei Mineruæ apparitio uult. Præterea etiam in alijs iracundiam per rationem admoneri finxit, atq; hanc ceu principem ſubditæ imperare. Cor tolera, quondam longè maiora tuliſti. Sæpe etiam iracundia rationi obſequitur:

Fatus erat poſtquam, ſua corda in pectore frenat,
Factus erat rurſus tolerans, & corde quietus.

Similiter & ægritudo:

Hæc mala mittamus, quanquã ſunt triſtia ualde,
Pectoribus læti ponamus mente dolorem.

Nonnunquam uerò rationem ab iracundia ſuperari oſtendit: id quod non laudare, ſed uituperare uidetur. ut quum Neſtor Agamẽnoni contumeliam, qua Achillem affecerat, exprobrans inquit:

Conſilio noſtro nequaquam, nanq; ego multis
Diſſuaſi, ſed tu cordi indulgere ſuperbo
Malebas, fortemq; uirum contemnere, magno
Qui ſuperis precio fuerat, ſummoq; in honore.

His autem ſimilia Achilles quoq; Aiaci loquitur:

Omnia uera quidem dixiſti, proq; decoro,
At cor bile tumet, quãdo huius cunq; recordor,
Qui me præ cunctis nihili modò fecit Achiuis.

Sic etiã eſt, quãdo præ timore ratio obſtupefit, ut cũ Hector ſecũ deliberat, an cũ Achille cõgreſſurus ſit,

πνεύματος ὀνόματι λέγηται ἐπ' αὐτ, ὡς εἰπὼν. ἐμπνεύσει μὲν μέγα ποιμένι λαῶν. καὶ, θυμὸν ἀπέπνειων. καὶ, ἦλ' ἐπεὶ οὖν ἄμπνυτο, νὴ δὲ φρενὶ θυμὸς ἀγέρθη· τοτέσι, τὸ πνεῦμα διεσπαρμένον συνελέξατο. καὶ, αὖθις δ' ἀμπνεύθη, πῆχε δὲ πνοιὴ Βορέαο ζώγρει ὧι πνείουσα κακῶς λελιπαφότα θυμόν. τὸ γὰ λειποθυμοῦντος τὸ πνεῦμα ῥιπίζουσα ἢ ἔξωθεν πνοὴ συμφυὴς ὄσα, ζῶντα αὐτὸν κατέστησε. σαφαίρει δὲ τῷ λόγῳ, ὅτι καὶ ὧδε τὸ ἐκτὸς πνεύματος τῷ ἀπὸ ψυχῆς ὀνόματι λέγει· εἰπὼν· ἦκα μάλα ψύξασα. βάλεται γὰ εἰπεῖν, ἀντιπνεύσασα.

Πλάτων δὲ καὶ ἀριστοτέλης τὴν ψυχὴν ἀσώματον μὲν εἶναι νόμιζον, ἀεὶ δὲ περὶ σῶμα εἶναι, καὶ τοῦτο ὥσπερ ὄχημα τοῦ εἶδαι. διὸ καὶ ἀπαλλαττομένην τοῦ σώματος, τὸ πνευματικὸν ἐφέλκεσθαι πολλάκις καθάπερ ἐναγὲς, ἵνα ἔχῃ τοῦ σώματι μορφὴν διαφυλάττουσαν. οὕτως οὖν καὶ ὅμηρος ἀδιαλείπτως τῆς ποιήσεως εὑρεθήσεται σῶμα τὴν ψυχὴν καλῶν, ἀλλὰ τὸ ἐσωμένον ψυχῆς ἀεὶ τούτῳ τοῦ ὀνόματι προσαγορεύει, ὡς καί τινων γὰ τοῖς πρόσθεν ἐμνημονεύσαμεν. τὸ δὲ ψυχῆς ἐχούσης (ὡς καὶ τοῖς φιλοσόφοις δοκεῖ) τὸ μὲν λογικὸν ἱδρυμένον τῇ κεφαλῇ, τὸ δὲ ἄλογον. καὶ τούτου, τὸ μὲν θυμικὸν ἐνοικοῦν τῇ καρδίᾳ, τὸ δὲ ἐπιθυμητικὸν ἐν τοῖς περὶ τὴν γαστέρα, ἆρ' οὖν ὁ πρόσθεν ὅμηρος οἶδε τὴν τούτου διαφοράν, ὃς ἐποίησεν, ὧδε μὲν τὸ ἀχιλλέως τὸν λογισμὸν τοῦ θυμῷ μαχόμενον, καὶ ἐν τῇ αὐτῇ βουλῇ διανοούμενον ἢ ἀμύνεσθαι τὸν λελυπηκότα, ἢ παῦσαι τὸν χόλον; Εως ὁ ταῦθ' ὁρμαίνει ἦτοι φρένα καὶ ἦτορ θυμόν. τουτέστι τὴν φρόνησιν, καὶ τὴν αὐτικειμένην αὐτῷ θυμικὴν ὀργήν, ἧς τὴν φρόνησιν ὑπερτεθεῖσαν πεποίηκε. δῆλον γὰρ αὐτῷ ἡ ὑπεροφανεία βούλεται. καὶ ἐν ἄλλοις δὲ ποιεῖ τὸν λογισμὸν τοῦ θυμῷ παραινοῦντα, καὶ ὥσπερ ἄρχοντα τοῦ ὑποτεταγμένῳ διαλύοντα· τέτλαθι δὴ κραδίη, καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης. καὶ πολλάκις μὲν τοῦ λογισμῷ πείθεται τὸ θυμούμενον, ὡς ἐν τάρις· ὡς ἔφατ', ἐν σήθεσι πεφιδομένῳ φίλον ἦτορ. τοῦ δ' αὖτ' ἐν στήθεσι κραδίη μένε τετληυῖα. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ λυπούμενον· ἀλλὰ τὰ μὲν πρότερ τύχθαι ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ, θυμὸν ἐνὶ σήθεσι φίλον δαμασσάντες ἀνάγκῃ. ἐνίοτε δὲ προμηθούμενον τὸν θυμὸν τοῦ λογισμοῦ παρίσησιν, ὅπερ οὐκ ἐπαινῶν, ἀλλὰ ψέγων φανερός ὅτιν. ὡς ὁ νέστωρ τοῦ ἀγαμέμνονι τῆς εἰς τὸν ἀχιλλέα ὕβριν ὀνειδίζων φησίν· οὔ τι κατ' ἠμίστερον γνόφον, μάλα γάρ τοι ἐγωγε πόλλ' ἀπεμυθεόμην, σὺ δὲ σῷ μεγαλήορι θυμῷ εἶξας, αὐδρα φέριστον, ὃν ἀθανάτοί περ ἔτισαν, ἀτίμησας. ὁμοίως δὲ τούτοις καὶ ὁ ἀχιλλεὺς πρὸς τὸν αἴαντα λέγει· πάντα τίμοι κατὰ μοῖραν εἴσω μυθήσασθαι. ἀλλά μοι οἰδάνεται κραδίη χόλῳ, ὁπποτ' ἐκείνων μνήσομαι, ὡς μ' ἀσύφηλον ἐν ἀργείοισιν ἔρεξεν. ὅτω δὲ καὶ ἐπὶ φόβῳ ἔσιν, ὅτε ὁ λογισμὸς βίσατο· ὅπερ ἐκτὸς μὲν διανοεῖται ἐπισκιάσαι τὴν

πῶς γὰρ ἀχιλλέα μάχῃμι. βέλτερον αὖτ' ἐρεθιζε ξυνελαυνέμεν, ὄφρα τάχιστα ἐΐδομεν ὁπποτέρῳ Διὶ φίλον ὑλύμπιος ὖδος ὀρέξει. εἶτ' ἀναχωρεῖ πλησίον γενόμενος τοῦ ἀχιλλέως. ἔνθεν δ' ὡς φύσησεν, ἔλεβρόμος, ὀδὲ γὰρ ἔτλη αὖθι μένειν, ὀπίσω δὲ νῆας λίπε, βῆ δὲ φοβηθείς.

Εσι δὲ λέγειν δ' ἦλον, ὅτι τὰ πάθη πρὸς τὴν καρδίαν συνίστησιν, ὀργὴν μὲν ὅταν· λυπεῖν δὲ εἰ γένοιτο ὑλακάζει. λύπην δὲ τὸ μέχρις ὀδυνώμενος, καὶ ἀχθόμενος τῷ ἕλκει λυπεῖται. τὸ δὲ φόβον· λυπεῖν δ' ἐν δὲ μοι ἔξω στῆθεσιν ἐκπρώσκει, τρομεῖ δ' ἐπὶ φαίδιμα γυῖα. κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον ὥσπερ τὸν φόβον, ἕτω καὶ τὸ θάρσος πρὸς καρδίαν ἀναφαίνει. καρδίη ἀλληκτον πολεμίζειν, ἠδὲ μάχεσθαι. ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων ἔοικε τοῖς παλαιοῖς, τὸ ἡγεμονικὸν εἶναι πρὸς καρδίαν. τὸ δὲ ἀνθυμητικόν ὅπως πρὸς γαστέρα γ' πολλοῖς δοκεῖ, οὐ γὰρ τόπος· ἀλλά με γαστὴρ ὀτρύνει κακοεργός. οὐ, γαστέρα δ' ὅπως ὀΐμ ἀκραιφνὲς μεμαῶτα. καὶ τὰς αἰτίας δὲ τῶν πρὸς τὸ θυμικὸν μέρος ἐκ ψυχῆς, φύσει συμβαινόσας κατέδειξε τοῦ μὲν ὀργοῦ τοῦ λύπης ἐγγινομένου, ζέσιν δέ τινα τοῦ αἵματος, καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ πνεύματος ὅσαν ἐμφαίνων, ὡς ἐν τούτοις· ἀχνύμενος, μένει δὲ μέγα φρονῶν ἀμφιμέλαιναι πίμπλαντ', ὅατε δὲ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐίκτην. μένος γὰρ τὸ πνεῦμα προσαγορεύειν ἔοικε, θάρσος δὲ ἐγγίνεσθαι καὶ φλέγεσθαι ὑπὸ τῶν θυμουμένων οἴεται. πάλιν δὲ αὖ τῶν φοβουμένων πνεῦμα συγχώμενον καὶ καταψυχόμενον, τὰς φρίκας καὶ τὸν τρόμον ποιεῖ, καὶ τὰς ἀχρώσεις ἐν τοῖς σώμασι. πάντα γ' ταῦτα συμβαίνει ὑπὸ ψύξεως· ἡμῖν μὲν ὠχρότης, ὅτι τὸ θερμὸν συστρέφαντος εἰς τὰ μέσα, τὸ ἐρυθρὸν ἀφ λείπει τὴν ἐπιφάνειαν. ὁ δὲ τρόμος, ὅτι ἐντὸς σωθέλόμενον τὸ πνεῦμα ἀθρόον σείει τὸ σῶμα· ἡ δὲ φρίκη, ὅτι συγνυμένου τοῦ ὑγροῦ, αἱ τρίχες ὥσπερ μίλακες αὐτίσανται. πάντα δὲ ταῦτα σαφῶς σημαίνει Ὅμηρος. φησὶ γὰρ τὸ χλωροὶ ὑπὸ δέος. καὶ· χλωρὸν δὲ δέος ἔρει. καὶ, τρομέει ὑπὸ φαίδιμα γυῖα. καὶ, ὡς φάτο, σὺν δὲ γέροντι νόος χύτο, δ' ἔσθορε δ' αἰνῶς. ὀρθαὶ δὲ τρίχες ἔσαν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσιν.

Κατὰ ταῦτα δὴ καὶ τὸ ἐφοβήθη, ῥίγησε λέγει, καὶ τὸν φόβον κρυόγνατα προσαγορεύει. ἐκ δὲ τοῦ ἐναντίου, θαλποριῶν τὸ θάρσος, καὶ τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα. τὰ μὲν δὴ φυλακὴ πάθη ὧδε διαιρεῖσ τὸν τρόπον.

Πάλιν δὲ τῶν πρὸς ἀρισοτέλην ἀξίωσε πάθη ἡγουμένων τὴν νέμεσιν, καὶ τὸν ἔλεον (τὸ γὰρ οὐκ ἀγαθοὺς δ' ἀνιᾶσθαι ἐπὶ τοῖς πλησίον, εἰ παρ' ἀξίαν δυτυχῶσι, νέμεσις καλεῖται· τὸ δὲ λυπεῖσθαι, εἰ παρ' ἀξίαν δυσυχῶσιν, ἔλεος λέγεται) ταῦτα καὶ Ὅμηρος πρόσκειν τοῖς ἀγαθοῖς νομίζει, ὅπως μὴ δοῦ δίκη ἀνατίθησιν αὐτά. ποιεῖ γ' ἄλλα τε, καὶ ταῦτα· Αἴαντος δ' ἀλέεινε μάχην τελαμωνιάδαο· Ζεὺς γάρ οἱ νεμεσᾶτ', ὅτ' ἀμείνονι φωτὶ μάχοιτο. καὶ ἐν ἄλλοις πάλιν οἰκτείρει τὸν αὐτὸν τρόπον διωκόμενον πρὸς τοῖχον.

Est satius multò ut Pelidæ congrediamur, Et uideamus utrum faciet uictoria clarum. Deinde recedit, ubi Achilles propius accesserat: Hectora cùm sensit, rapuit metus, ut fugeret mox, Linqueret ut post se portas, & mœnia Troiæ. Manifestũ uerò & illud est, quòd animi perturbationes circa cor constituat, iram quidem ad hunc modum· Cor autem ei intus latrabat. Aegritudinem uerò: Lugens, atq; dolens, laceras cur pectora chara? Metũ uerò: Excideratq; mihi cor charo pectore lugens, Subq; tremunt membra. Porrò qua ratione metum, eadem & audaciã iuxta cor esse declarat: Cor furit in sæuum sine fine incurrere Martẽ. Cæterũ quãdo inter prædicta, Stoicis uidetur, rationẽ tanquam principẽ in corde, cupiditatẽ uerò circa præcordia esse sitam, Homerus id cùm in alijs multis, tum in his perspicuum facit: Sed me uẽter stimulat maleficus. Et: Haudquaquam uentrem licet occultare uolenti. Præterea & causas eorum quæ penes animosam animæ partem sunt, & à natura cõtingũt, peruidit. Quippe irã ex ægritudine nasci, & sanguinis ac spiritus (qui in eo est) feruorẽ quẽdam esse demonstrat: ut, Aegre fert adeò, ut præcordia sanguine plena, Vtq; micent oculi subitò uelut ignea lampas. Pro spiritu namq; μένος, id est iram ponere uidetur, eumq; in irascẽtibus nasci & incendi existimat. Porrò quũ is rursus in metuentibus perturbatur ac refrigeratur, horrorẽ, tremorẽ, & palliditatẽ in corporib. generat, siquidẽ omnia hæc ex frigore oriuntur. ac Pallor quidẽ, quando calor in media se confert, ac Rubor superficiem deserit: Tremor uerò, quia dum spiritus intus constringitur, corpus tremefacit: Horror, quia concrescente humore, pili dum premuntur, rigescunt. Omnia igitur hæc Homerus clarè innuit, cum inquit, Pallidi præ metu. Et: Pallidus metus corripiebat. Et: Membra tremũt mihi, fortia claraq; quondã. Et: Sic fatus, simulatq; senì mens fusa timore. Obstupuit, steteruntq; comæ, & mix mẽbra leuabat. Ad eũ igitur modum & pro timuit, friguit ait: et metũ gelidum appellat. Ecõtrà autẽ, pro audacia, & bona spe, confidentiã, quæ Græcis à calefaciendo, seu feruendo dicitur, usurpat. Atq; ad hũc modum uitiosos affectus discernit. Cæterùm quũ Aristoteles indignationẽ ac misericordiã pro laudabilibus affectibus habeat (dum nanq; boni uiri uruntur, quando alios præter meritum feliciter agere uident, indignatio uocatur: dum autem illis dolet, si quis præter dignitatem infeliciter agat, misericordia dicitur) Homerus quoq; hæc ex bonorum uirorum officio esse putat. ubi etiam Ioui ea, tum alia tribuit. Facit enim & alia & hæc: Cum Telamonesato pugnã detractat inire Iuppiter: hocq; facit, superetur quo minus iste. Et in alijs:

Rursus miseratur eundẽ fugientẽ, mœnia circũ.

Affectuũ cauſa.

Debeũt affectus.

Περὶ

Porrò

De animi uirtute & uitio.

Porrò qd̄ nã Poeta de animi uirtute & uitio senti at, in multis oſtẽdit. Cũ enim una illius pars intelli ges & ratiõalis ſit, altera uerò ratiõis expers, et affectui obnoxia, atq; ob id homo mediũ quiddã inter Deũ & beluã natus ſit, ſummã qdẽ uirtutẽ diuinã, ſummũ aũt uitium beluinũ (ut & Ariſtoteles poſt eum) exiſtimat, atq; hæc per ſimilitudines declarat. Semper enim bonos uiros dijs ſimiles, & Ioui conſi liũ par appellat. Inter malos uerò, timidos fugacib. ceruis, ouib. cuſtode carẽtibus, & leporib. fugiẽtib. cõparat. De ijs autem qui procliue & incogitanter ira afficiuntur, ait: Pardi tanta fuit nunquã, nõ ira leonis, Apri, nonq; capri fuit unquã pernicio ſi, Dum furit, oſtentatq; ſuum per pectora robur. Quanta tenet pueros Panthi, quibus haſta decora. Impotẽter aũt dolentiũ luctus, luſciniæ querelis cõparat, Inuolucres cuius pullos prædatus arator. Quum igitur Stoici uirtutem in indolentia ponunt, ea ſectari uidentur, in quibus Homerus omnẽ affectum tollit, ut quum de ægritudine ait: Quin ſæpe litis eum, quem non reuocare poteſtis Ex Erebo, quamuis lachrymas fundatis acerbas. Et: Cur lachrymare Patrocle miſer, ceu mœſta puella? De ira uerò, Lis utinam ſublata foret nobis, ſuperisque. De timore autem: Ne ſuadeto metum, nam perſuadere nequibis. Et: Ictus, percuſſusq;, uidens fatumq;, necemq;, Magnanime occumbat ferro. Ad huc modum & ij qui ad ſingulare certamen prouocabantur, intrepidè morem gerunt, imò plures pro uno aſſurgunt. Atq; uulneratus haud minorem perſeuerandi cõfidentiam habet, ut alibi inquit: Quid iactas, quòd planta pedis perſtricta ſit à te? Deniq; omnis generoſus cõparatur leoni, apro, torrẽti, aut turbini. Porrò quum Peripatetici exiſtiment, homini impoſſibile, ut perturbationibus uacet: medioq; quodã inuento, uirtutẽ mediocritate finiãt, quæ illarũ exceſſũ tollat: Homerus etiã optimos quoſq;, nec prorſus impotẽteis, nec intrepidos, nec dolore uacãteis inducit, ut in hoc à malis differãt, quòd affectibus non nimiũ teneãtur. Ait enim: Mutatur color ignaui, mens atq; mouetur Sede ſua, nutat, nec perſtat in ordine certo. Intus cor crepitat multum formidine mortis, Dentes atq; crepant, ſtriduntq; timore, metuq;. At fortis color eſt idem, nec pectora terror Immodicus pulſat. Perſpicuũ nanq; eſt, q̃ cum uehemẽtiorẽ metũ bono uiro adimat, mediocrem ei relinquat. Idem & de ſimilibus affectibus, dolore uidelicet ac ira, ſentiendum, cuiuſmodi illud eſt: Membra Phrygum ſubijt uehemens tremor, Hectoris atq; Magnanimũ quamuis crepitat cor, pectore læto.

agnũ inr timẽtes ſcrimen.

Alij nanq; uel uidendo contremiſcebant: hic uerò quamuis in periculo cõſtitutus, tamẽ fortis erat, & dútaxat æſtuabat. Vnde aliter quidẽ Dolonẽ ac Lycaonem timenteis fingit: aliter uerò Aiacem & Menelaum reſpectare, ac ſe pedetentim ſubducere,

περὶ δ' ἀρετῆς καὶ κακίας ψυχῆς, ἣν ἔχει δ' ὄξεα ὁ ποιητὴς ἐν πολλοῖς παρίσησιν. ἐπεὶ γὰρ τὸ μὲν τι τῆς ψυχῆς νοερὸν καὶ λογικόν ὄν, τὸ δὲ ἄλογον καὶ ἐμπαθές, καὶ οἷόν τε μέσον θεοῦ καὶ θηρίου γίγνεσθαι ἄνθρωπος, τὴν μὲν ἄκραν ἀρετὴν, θείαν ἡγεῖται, τὴν δὲ ἄκραν κακίαν, θηριωδίαν· ὡς ὕστερον ἀριστοτέλης ὠνόμασε, καὶ ταῦτα ἐμφανίζει ἐν ταῖς ὁμοιώσεσιν. ἀεὶ γὰρ τὸν ἀγαθὸν ὀνομάζει θεοειδῆ· καὶ διὸ μήλῳ ἀπαλωτάτῳ· τῶν δὲ φαύλων τὸν μὲν δειλὸν, φυζακινοῖς ἐλάφοισιν εἰκάζει, καὶ πτωκάτοις ἀσημάντοις, καὶ λαγωοῖς διωκομένοις. ὧδε δὲ τῶν πρώτων τὸν ὀργῆς φερομένων φησίν·

οὔτ' ἂν παρδάλιος τόσσον μένος, οὔτε λέοντος·
οὔτε συὸς κάπροιο ὀλοόφρονος, ὅτε μάλιστα θυμὸς ἐνὶ στήθεσι πολὺ ἀγήνορι βλεμεαίνει· ὅσσον τὰ πόδοιν υἱὸς ἐϋμμελίαο φερέεσκε. τὸν ἢ λυπουμένῳ ἐμπαθέστερον ὀδυρμὸς καὶ ὀνίαν φωνῆς ἀπεικάζει, ὧν τίκνα ἀχρόταν ὀφείλοντα, πάρος πεπληὰ γνιφθῆ. οἱ μὲν ὅσα σωῖκοι, τὴν ἀρετὴν πίθηνται ἐν τῇ ἀπαθείᾳ; ἐκείνοις ἐπόμενοι, ἐν οἷς πᾶν πάθημα ἀναιρεῖ, λέγων πόδι μὲν λύπης· ἀλλὰ χρὴ τὸν μὲν καταθάπτειν, ὅς κε θάνῃσι νηλεὲς θυμὸν ἔχοντας, ἐπ' ἤματι δ' ἀκρύσαντας. καὶ, τίπτε δὲ λάκρυσαι πατρόκλεις, ἠΰτε κούρη; καὶ πόδι δὲ ὀργῆς, ὡς ὄφελεν ἔρις τε θεῶν, ἔκτ' ἀνθρώπων ἀπόλοιτο. καὶ ἢ τ' φόβος· μή τι φόβον δ' ἀγόρευε, ἐπεὶ κέ σε πεισέμεν οἴω. ὃς δὲ κεν ὑμέων βλήμενον, ἢ τυπεὶς θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ, τεθνάτω. ὅτως καὶ πτωκαλεύμενοι εἰς μονομαχίαν ἀφόβως ὑπακούσι, καὶ πλείους αὖθ' ἑνὸς αὐίσαντται, καὶ ὁ τετρωμένῳ οὐδὲν ἧσσον ἔχει τὸ θάρσος παραμένον, ὥς που φησί· νωῖν δ' ὑπὸ μὲν ἀγρὰ ἵππας ταρσὸν ποδὸς εὔχεαι αὔτως. καὶ πᾶς ὁ θρασυνόμενος ἀπεικάζεται λέοντι, ἢ κάπρῳ, ἢ χειμάρρῳ, ἢ λαίλαπι. οἱ δ' ἐκ τοῦ ποδιπάτου τὴν ἀπάθειαν ἀνθρώπῳ νομίζοντες, τὴν δὲ μετριοπάθειαν εἰσάγοντες, ὡς τὴν ὑπερβολὴν τῶν παθῶν ἀναιρεῖν μεσότητι, τὴν ἀρετὴν ὁρίζονται· καὶ ὅμηρος ἀεὶ παράγει οὐ ἀρίστους ὅτε ἀθρόεις, οὔτε μὴν ἀφόβους, ἢ ἀλύπους παντελῶς, ἐν ᾧ μὴ ἄγαν δὲ τοῖς πάθεσι κρατεῖσθαι, τῶν φαύλων ἀφαιροῦντας. φησὶ γὰρ· τοῦ μὲν γάρ τε κακοῦ πρίπτεται χρὼς ἄλυδις ἄλλη. ὅσσοι δὲ οἱ ἀτρέμας ἧσαι, ὀρυταί τ' ἐν φρεσὶ θυμός. ἐν ᾧ τε οἱ κραδίη μεγάλα σείοντο πάτάγῳ. κῆρας δὲ μέμονε, πάταγῳ δέ τε γίνετ' ὀδόντων. τὸ δ' ἀγαθὸν, ὅτ' ἄρ πρίπτει χρὼς, ὅτε τε λίθῳ ταρβεῖ. εὐδηλον γὰρ, ὅτι τὸ ἀγαθὸν τὸ λίαν φοβεῖσθαι ἀφελῶν, τὸ μέτριον κατέλιπε. τὸν δὲ ὡς τὸ ὁμοίως λύπης τε καὶ ὀργῆς χρὴ νοεῖν. τοιοῦτόν ὄν κἀκεῖνο· τρῶας μὲν φόβος ἀνὸς ὑπήλυθε γυῖα ἕκαστα. ἑκτορίδῃ τ' αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ στήθεσι πᾶσιν. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι μὴ ὁρῶντες ἔτρεμον, ὅδ' ἐν ᾧ κινδύνῳ καθεστὼς αὐδρεῖον ὦν μόνον ἠγωνία. ὅθεν, ἄλλως μὲν ποιεῖ τὸν δόλωνα μὴ τὸν λυκάονα φοβούμενος, ἄλλως δὲ τὸν αἴαντα μὴ τὸν μενέλαον ἐνυπαλιζομένους, μὴ βάδην ὑποχωροῦντας,

ὥσπερ ἀπωσαμένους σαλπιγξ λέοντας. ὡσαύτως δὲ καὶ λυπουμένων ἕλαφος ἀδημονοῦσι, καὶ ἡδομένων ὁμοίως. ὥσπερ ὁ μὲν ὀδυσεὺς, διηγούμενος ὃν τρόπον αὐτὸν κύκλωπας ἐξηπάτησεν, ἔφη· ἐμοῦ δ' ἐγέλασεν φίλον κῆρ. οἱ δὲ μνηστῆρες πεσόντα τὸν πτωχὸν ἰδόντες, χεῖρας ἀνασχόμενοι γέλῳ ἐκδανον. φαίνεται δὲ γῷ κατατρόφοις ἡ μητρὸς ἕλαφος. καὶ ὁ μὲν ὀδυσεὺς τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς ἔρων, καὶ κλαίουσαν ἐπ' αὐτῷ ὁρῶν, φέρει· ὀφθαλμοὶ δ' ὡσεὶ κέρα ἔστασαν, ἠδὲ σίδηρος. τῶν δὲ μνηστήρων δὲ αὐτῆς ὁρώντων τῶν θαυμαζόντων αὐτῆς λῦτο γοώατ', ὄρνυτο δ' ἄρα θυμὸν ἕκαστος. καὶ τοὺς δ' ἡγήσαντο παρὰ λιγέεσσι κλιθῆναι. τοιαῦτα μὲν δὴ τὰ πρὸς τῷ ποιητῇ περὶ ψυχῆς διανέμειν, καὶ παθῶν.

περὶ δ' ἀγαθῶν καὶ εὐδαιμονίας πολλῶν ἐρημένων πρὸς τοὺς φιλοσόφους, τὸ μὲν τῶν ἀρετῶν δὲ ψυχῆς μέγιστον ἐν τῶν ἀγαθῶν κατὰ πάντα συνέκριν. ἀλλ' οἱ μὲν στωϊκοὶ τῶν ἀρετῶν αὐτάρκη ἡγοῦνται πρὸς εὐδαιμονίαν, λαβόντες τὸ γνῶσιμον ἐκ τῶν ὁμηρικῶν τούτων, ἐν οἷς τὸν σοφώτατον καὶ φρονιμώτατον ἐποίησεν, ὑπὲρ ὄλκιας πόνα καταφρονοῦντα, καὶ ἡδονῆς ὑποροῶντα. τὸ μὲν πρότερον ὅτως· Ἀλλ' οἷον τόδε ῥέξε, καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνήρ, αὐτὸν μὲν πληγῇσιν ἀκηλίσας δαμάσσας, ὤμοις βαλὼν, οἰκῆι ἐοικὼς, αὐδήσας δ' υσμῖνι κατὰ δυσπάλιν. τὸ δὲ δεύτερον ἢ ὅτως· ἡ μὴ αὐτόθ' ὀρυκταλυφὼ δῖε θεάων, ὡς δ' αὔτως, κέρση καρπὸν ζωὸν μεγάροισιν ἀταίρ, ἀλόοσα, λιλαιομένη πόσις ἔσθαι, ἀλλ' ἐμὸν ὄφρα θυμὸν ἐνὶ σήθεσσιν ἀπειθῇ.

Μάλιστα δὲ ἐν τούτοις τὸν δὲ ἀρετὴν δόξαν συνίστησιν, ἐν οἷς τὸν μὲν ἀχιλλέα ποιεῖ ἀμόνον αὐδρεῖον, ἀλλὰ καὶ κάλλιστον τὸ εἶδος, καὶ πόδωκέστατον, καὶ δυγενέστατον, καὶ παῖδα θεᾶς ἀθάνατος, καὶ ὑπὸ τὸν μέγιστον τῶν θεῶν βουλόμενον· τὸν δὲ ὀδυσέα σώφρονα μὲν, καὶ καρτερὸν τὴν ψυχὴν, τὰ δὲ ἄλλα δὲ ὁμοίας τύχης κεχειμένον, ἀλικίας τε καὶ ὄψεως ἀπείρους, καὶ γονέων οὐ πάνυ ἐνομαστῶν, καὶ πατρίδος ἀδόξου, καὶ ἀπεχθόμενον ἑτέρῳ θεῷ· ὧν δὲ γῷ ἐκώλυεν αὐτὸν ἐν δυλιχῷ, τὸν δὲ ψυχῆς ἀρετὴν κεκτημένον.

Οἱ δ' ἐκ τοῦ περιπάτου πρωτεύειν μὲν τὰ δὲ ψυχῆς ἀγαθὰ νομίζουσιν, οἷον φρόνησιν, αὐδρείαν, σωφροσύνην, δικαιοσύνην. δεύτερα δὲ ἐν τὰ τοῦ σώματος, οἷον ὑγίειαν, ἰσχὺν, κάλλος. τρίτα δὲ τὰ ἐκτὸς, οἷον εὐδοξίαν, εὐγένειαν, πλοῦτον. ἐπαινετὸν μὲν γὰρ ἐν, οὐ θαυμαστὸν τὸ δὲ ἀλυπίαν, οὐ νόσῳ, οὐ ἀπορίᾳ, οὐ συμφοραῖς ἀβλαπτοις, χωρὶς τῆς ἀρετῆς δὲ ψυχῆς αὐτέχουσης τοῖς κακοῖς, δ μέντοι αἱρετὸν, δὲ μακάριον.

Τόδε ἐν ἀγαθοῖς νοῶν ἔχειν, ὡς ὄντι εὐδαίμονι. οὐδὲ γὰρ τῷ κτῆσιν μόνῳ δὲ ἀρετῆς, ἀλλὰ καὶ τῷ χρῆσιν καὶ τῷ ἐνέργειαν εἶναι καλόν. ταῦτα δὲ καὶ ὅμηρος δείκνυσιν ἄντικρυς. οὐ μὲν γὰρ θεὸς, ἐς πιεῖν δὲ τῆρας ἐκών, τοιοῦτοι τῶν ἀγαθῶν, ἃ καὶ δύχονται

perinde ut leones, qui à stabulo repulsi sunt. Eodem modo & dolentium discrimina commonstrat, & gaudentiũ similiter. Sic Vlysses cõmemorans, quo pacto Cyclopibus imposuerit, ait: Corde sinuq; meo risi, dum talia dicunt. Proci uerò conspecto mendico humi prostrato, Sublatis manibus risu penè emoriũtur Porrò & inferioribus rebus mediocritatis differentia apparet: ut dum Vlysses, tametsi uxorẽ suam diligeret, atq; eam propter ipsum plorãtem uideret, nihilominus tamẽ se continet: Lumina cõstiterant ceu cornea, ferrea siue. Procorũ autem, qui eandẽ amabant, & suspiciebant, Genua labascunt, mulcẽturq; cupidine cæco, Coniuge Penelopa cupit atq; potirier omnũ. Talia quidẽ apud poetã sunt de animæ uiribus, & affectibus. Cæterum multis à philosophis de bonorũ finibus & felicitate dictis, de hoc inter illos per omnia conuenit, quòd animæ uirtus bonorũ sit maximũ. At Stoici uirtutẽ per sese ad felicitatẽ sufficere putant, ansa ex Homericis illis sumpta, in quib. sapientissimũ et prudentissimũ uirũ, gloriæ causa laboris patientẽ, ac uoluptatis cõtemnentẽ finxit. Ac de prioribus quidem sic: Quantũ est quod gessit fortis uir, sustinuitq;, Verberibus sæuis domuit, plagisq; scissum, Inq; humeros uili iniecta quũ forte lacerna Vrbẽ inimicorũ ingreditur seruo assimilatus. De posteriori aũt ad hunc modũ: Sic itidem Circe retinebar in ædib. altis, Coniugij tedas cuperet dũ, meq; maritũ: Ast animũ potuit nequaquã flectere nostrũ. Quid autẽ de uirtute sentiat, ex his intelligere possumus, in quib. Achillẽ facit non solũ fortẽ, uerũetiam pulcherrima forma, pedib. pernicissimis generosissimũ, ex illustri patria oriundum, deniq; cui deorũ maximus opem ferret. Vlyssẽ uerò prudentẽ, ac animo toleratẽ, at in reliquis non perinde fortunatũ, statura et uultu reliquiq; dotib. non respondentibus, & quòd haud ex illustrib. parentib. et patria obscura ortus esset: deniq;, quòd Deũ post Iouẽ secundũ, infensum haberet. Quæ tamẽ omnia eum nihil prohibebãt, quo minus propter animi uirtutẽ, nominis celebritatẽ assequeretur. Cæterũ Peripatetici, animæ bonis (ut sunt prudẽtia, fortitudo, tẽperantia, iustitia) primas tribuũt. Corporis aũt bonis (ut est salubritas, robur, pulchritudo, celeritas) secũdas. Externis autẽ (ut est bona existimatio, nobilitas, et opulẽtia) tertias. Laude nanq; et admiratiõe dignũ existimãt, si quis uirtutis præsidio munitus, dolorib. morb. egestati, perplexis calamitatib. aliisque malis resistat: at nec optabile, nec beatũ. Si quis autẽ bonis sapiẽter fruatur, eum reuera beatũ existimant. Neq; enim solã uirtutis possessionẽ, uerũetiam usum et efficaciã esse bonum quiddam. Quæ sanè & Homerus perspicuè ostẽdit. Subinde nãq; deos bonorũ datores fingit, quæ & homines sibi à

dijs

dijs præstari (utpote ipsis haud inutilia, neque indifferentia, sed ad felicitatem conducibilia) exoptant: Quæ nam ergo bona ab hominibus expetantur, & ob quæ beati uocentur, in multis declarat. ac de Mercurio quidem simul uniuersa: Corporis admiranda tua est species, sapis atque Mente simul, satus es maiorum stemmate claro. Testimonium nanq; ei de corporis pulchritudine, prudentia, & generositate perhibet. Hæc uerò singulatim: Huic superi formam dederant, & fortis ut esset. Et: Magnificas & opes dederat Saturnius: Donum. n. & hoc Dei est: Iuppiter id tribuit mortalibus. Nonnunquã uerò & honorẽ inter bona recensẽt: Optatã colerer, colitur ceu Pallas Apollo. Nonnunquã uerò prolis felicitatem: Estq; bonum pueros moriẽdo relinquere iustos. Aliquando autem, si quis familiaribus suis fruatur: Vos libate dijs, genio indulgete frequenter, Hospitem abire sinatis, ob id quod cũcta peracta Quæ mens nostra cupit, deductio, charaq; dona, Quæ mihi fortunent superi precor, obsecro cuncti. Vtq; domi inueniam saluos cum coniuge amicos. Vos itidem teneras uxores, atque puellos Delectate domi: precor autem Dij superi ut dent Vobis cuncta bona, ut mala nec uos publica uexent. Quòd uerò in bonorum comparatione uires diuitijs præstent, in his declarat: Dines erat, sed enim bellum ceu uirgo petiuit, Auro nec potuit sæuam depellere mortem. Et: Gaudia nulla ferunt mihi quamuis prædia lata. Deniq; quòd prudentia egregiæ formæ antecellat: Inferior formæ est alius uir, sed Deus istam Eloquio suaui decorat. Ex prædictis ergo apparet, quòd Homerus & corporis & fortunæ dotes inter bona recensẽt. Quòd autẽ absq; his uirtus ipsa per se ad felicitatẽ nõ sufficiat, in illis declarat, in quib. duos uiros uirtutis summũ consecutos ponẽs, Nestorẽ & Vlyssem, ab alijs quidẽ hominib. differentes finxit, inter sese aũt (quantũ ad prudentiã, fortitudinẽ et dicendi facultatẽ attinet) similes. in fortunæ autẽ dotib. nõ itidem: propterea quòd dij Nestorem abunde felicem reddiderãt, siue dum nasceretur, siue in cõiugio uersaretur, quodq; illi dederant summa cum opulentia magnificis in ædib. senescere: deniq;, Prudentes uatos, et eosdẽ Marte potentes. Vlyssem uerò (quanquam consultus, solers ac prudens esset) infelicẽ sæpenumero appellat. Et hoc ideo, q̃ ille celeri & tuta nauigatiõe, hic uerò diuturnis errorib. laborib. et periculis innumeris exãtlatis, in patriam redierit. Adeò optabile ac beatũ est, si quando fortuna uirtuti auxilio, non obstaculo fuerit. Cæterũ quo pacto uirtutis possessio nihil prosit, nisi & agendo efficax sit, ex his patet, in quibus Patroclus Achillem obiurgando ait:

Quem fructum ex uirtute tua cepisse minores
Dicent, quum Danais non tanta pericula pulses?

Fortunata proles.

Sic

δύχονται οἱ ἄνθρωποι παρέχειν αὐτοῖς οἱ θεοὶ, ὅτε αὐτοφελῆ σπουδαῖόν ἐστιν αὐτοῖς, ἀδιάφορα, ἀλλὰ πῶς δυσαιμονίαν χρήσιμα.

Τίνα οὖν ἐστι τὰ ἀγαθὰ, ὧν ἐφίενται οἱ ἄνθρωποι, καὶ δι' ἃ μακαρίζονται, ἐν πολλοῖς δηλοῦται, ἅμα μὲν πάντα ὧδι τὸ ἑρμῆ· οἷος δὴ σὺ δέμας, καὶ ἐσθλὸς ἀγητός. πίπτουσαι ἡ νόῳ, μακάρων δ' ἔξοχοι εἰσι τοκῆων. μαρτυρεῖ γὰρ αὐτῷ κάλλος σώματος, καὶ φρόνησις, ἡ δὲ εὐγλωττία, τὰ δὲ κατὰ μέρος· τῷ δὲ θεοὶ κάλλος τε, καὶ ἀνερέλιπε φρεσὶν ἅπασαν. καὶ, θαητὸν πλοῦτον κατέχουσι κρονίωνες. δῶρον γὰρ δὴ καὶ τοῦτο θεῶν. ζοῦς δ' αὐτὸς νίκα ὀλυμπιος ἀνθρώποισι.

Ποτὲ δὲ καὶ τὸν τιμὴν ἡγεῖται καλὸν. Τιοίμην δ' ὡς τίετ' ἀθηναίη, καὶ ἀπόλλων. πῶς δὲ τὸν εὐπαιδίαν, ὡς ἀγαθὸν καὶ παῖδα καταφθιμένοιο λιπέσθαι. πῶς δ' ἐτὸν τ' οἰκείων ἀπόλαυσιν· πίμπτε τέ μιν ταχέσαντες ἀπήμονα, χαίρετε δ' αὐτοί. ἔνθ' γὰρ τετέλεσται ἅμαι φίλος ἦτορ ἐμὸς, πομπὴ, καὶ φίλα δῶρα, τά μοι θεοὶ δρανίωνες ὄλβια ποιήσαν, ἀμύμονα δ' οἶκοι ἄκοιτιν νοήσας εὕρωμι, σὺν ἀρ τεμένεσι φίλοισιν. ὑμῶς δ' αὖθι μένοντες εὐφρέα νοιτε γυναῖκας κεδνὰς, καὶ τέκνα, θεοὶ δ' ἀρετὴν ἀπάσαν παντοίην, καὶ μή τι κακὸν μεταδήμιον ἦεν.

Ὅτι δὲ ἐν τῇ τῶν ἀγαθῶν συγκρίσει, τὸ πλοῦτον κρεῖσσόν ἐστι αὐτὸ τὸ δικαιοῦ, δηλοῖ δὲ τοῦτο· ὃς καὶ χρυσὸν ἔχων πολεμόνδε ἵκω, νῦτε κούρη, νήπιος, ὄφρ' τοι τό γ' ἐπήρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον. καὶ, ὡς ὅτε τοι χαίρων τοῖς δικτιάτεσιν αὐάσω. καὶ ὅτι τὸ φρονεῖν τοῦ καλοῦ εἶδος ἄμεινον· ἄλλο μὲν γάρ τ' εἶδος ἀκιδνότερον πέλεται κάλλος, ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἐπέσσι σίφλ.

Δῆλον δὴ οὖν, ὅτι καὶ τὰ περὶ σῶμα καὶ ἐκτὸς δυτυχούμενα, ἀγαθὸν νομίζει. ὅτι δὲ ἄνδρι τούτων ἐκ ἔσιν αὐτάρκης ἡ ἀρετὴ μόνη πῶς δυσαιμονίαν, ἐν ἐκείνοις· δύο γὰρ ἄνδρας εἰς τέλος ἀρετῆς ἥκοντας ὑποθέμενος, τὸν νέορα, καὶ τὸν ὀδυσσία, καὶ τῶν μὲν ἄλλων διαφέροντας, ἀλλήλοις ἤ ἡμέτερος φρονήσει καὶ ἀνδρεία, καὶ λόγων δυνάμει, ἐκέτι ὁμοίους ἐν ταῖς τύχαις πεποίηκεν· ἀλλὰ τὸν μὲν νέορι σὺν θεὸς ὄλβον ὐθπλῶσαι, γαμιόντι τε, γυναμένῳ τε, αὐτὸ δὴ λιπαρῶς γηρασκόμενον ἐν μεγάροισιν, ὑίας αὖ πινυτός τε, καὶ ἐγχεσιμάχους ἐὺν ἀρίστους. τὸν δὲ ὀδυσσία πάλι πόρ πολύμηχον ὄντα, καὶ ἀγχίνοον, καὶ ἐχέφρονα, ἀποκαλεῖ δ' ὑπερφίαλον πολλάκις. καὶ γὰρ τὸ δὴ τὸν αὐανσμιδὶ πλοῦσαι ταχέως, καὶ ἀσφαλῶς· τὸν δὲ πλανηθῆναι χρόνον πολλὸν, καὶ πόνους καὶ κινδύνους ὑπομεῖναι ἀεὶ μυρίας. ἅτως ἄρα τὸν καὶ μακάριόν ἐστιν, ὅταν τῇ ἀρετῇ συναειρομένη, καὶ μὴ ἀνύπερβάλλουσα ἡ τύχη πρῇ.

Πῶς δὲ ἡ κτῆσις ἡ ἀρετῆς οὐδὲν ἐς ὄφελος, ἂν μὴ καὶ ἐνεργῇ, φανερὸν ἐκ τούτων· ὅπου ὁ μὲν πάτροκλος ἀδὴ πλησον ὢν ἀχιλῆι, λέγει· ἀναρίστη, τίς σὺ ἄλλος ὀνήσεις ὀλίγονός περ, αἴκα μὴ ἀργεῖοισιν

ἀχέτια λοιγὸν ἀμύνῃς. ὅτω γὰρ προσεῖπε τὴ ἀπραξίαν ὠνωφελῆ ποιοῦντα τῶν ἀρετῶν. ὁ δὲ ἀχιλλεὺς τὴν ἀπραξίαν ταύτην ὀδυρόμενος φησιν· Ἀλλ' ἦμαι πρὸς νηυσὶν ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης, τοῖος ἐὼν, οἷος οὔτις ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων. ἄχθεται, ὅτι τὴν ἀρετὴν κεκτημένος, ἃ κέχρηται αὐτῇ, ἀλλὰ μᾶλλον τοῖς ἀχαιοῖς, ὅτε ποτ' εἰς ἀγορὰν προλέσκετο κυδιάνειραν, ἀλλὰ φθινύθεσκε φίλον κῆρ αὖθι μένων, ποθέεσκε δ' ἀϋτήν τε, πόλεμόν τε. καὶ γὰρ ὅτως ὁ φοῖνιξ ἐπαίδευε· μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων. ὅθεν καὶ πεθνεὼς ἄχθεται τῇ ἀπραξίᾳ, λέγων· Βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν, θητευέμεν ἄλλῳ ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη, ἢ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν. καὶ ἀποφέρει τὴν αἰτίαν· ὁ γὰρ ἐγὼν ἐπήρωος ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο, τοῖος ἐὼν, οἷος ποτ' ἐνὶ τροίῃ ἔνδρειεν.

Επὶ τοίνυν οἱ στωϊκοὶ φίλους θεῶν τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἀποφαίνοντος, ὥσπερ ὁμήρῳ καὶ τοῦτο ἔλαβον, λέγοντος ὑπὲρ τοῦ ἀμφιαράου· ὃν περὶ κῆρι φίλει Ζεὺς ἀγλαὸς ἠδ' Ἀπόλλων. καὶ ὑπὲρ τοῦ ὀδυσσέως, χαίρει δ' ἀθηναίη πεπνυμένῳ αὐδρὶ δικαίῳ. ἔστι δὴ τῶν αὐτῶν φιλοσόφων δόγμα, καὶ τὸ διδακτὸν εἶναι τὴν ἀρετὴν, ἔχοσαν μὲν ἀρχὴν τὴν δυσφύειαν, ὃ καὶ ὅμηρός φησι· τοιὸς γὰρ παῖδος ἐοσι, ὃ καὶ πεπνυμένα βάζεις. ἐπὶ δὲ παιδείας, εἰς τὸ τέλειον προαγομένην.

Sic legendũ suspicor, ἀρετὴ διδακτὸν ἢ ὀρθῶς βιῶν.

Εστι γὰρ ἀρετῆς ὑπόθεσις τὸ ὀρθῶς βιῶν· τοῦτ' ἔστιν εὖ βιωσομένους πρόσεστι. καὶ ταῦτ' ἔνεστι παρ' ὁμήρῳ. λέγει γάρ· Νήπιος ὅππως εἰδήσει ὁμοίης πολέμοιο, ὅσ' ἀγορεύων. καὶ ἐν ἄλλοις· ὀλίγη μέν οἱ θυμὸς ἄνωγεν, ἐπεὶ μάθον ἔμμεναι ἐσθλός. καὶ ὁ φοῖνιξ φησὶν ὑπὲρ τοῦ ἀχιλλέως· τέκνον ἐμὸν πρόφρασσαι δὲ ἀσκήσεαι ταῦτα πάντα, μύθων τε ῥητῆρ' ἔμμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων.

Επεὶ γὰρ ὁ βίος ἐκ πράξεων καὶ λόγων συνέστηκε, πάντων φησὶ διδάσκαλον ἑαυτὸν τοῦ νεανίσκου γεγονέναι. ἐκ δὴ τῶν εἰρημένων δηλονότι πᾶσαν ἀρετὴν ἀποφαίνει διδακτόν. ὅτω μὲν οὖν πρῶτον ὁμηρικῶς καὶ ἠθικῶς καὶ φυσικοῖς φιλοσοφεῖ.

Εχεται δὲ καὶ αὐτῆς θεωρίας, καὶ ἀριθμητικῆς, καὶ μουσικῆς, ἃς καὶ πυθαγόρας διαφερόντως ἐτίμησεν. ἐθαυμάσαμεν, εἰ καὶ τούτων ὅτι παρὰ τοῦ ποιητοῦ λόγος· ἀλλὰ μὴν πλεῖσος, ὀλίγα δὲ ἐκ πολλῶν πρέποντα θεωρήσαι.

Ο γὰρ πυθαγόρας τοὺς ἀριθμοὺς μεγίστην δύναμιν ἔχειν ἡγούμενος, καὶ πάντα εἰς ἀριθμοὺς ἀναφέρων, τῶν τε ἄστρων τὰς περιόδους, καὶ τῶν ζώων τὰς γενέσεις, δύο τὰς ἀνωτάτω ἀρχὰς ἐλάμβανε· τὴν μὲν ὁρισμένην, μονάδα, τὴν δὲ ἀόριστον, δυάδα καλῶν, τὴν μὲν ἀγαθῶν, τὴν δὲ κακῶν ἅπασαν ἀρχήν. ἡ μὲν γὰρ τοῦ μονάδος φύσις ἐγγενομένη τοῦ μὴ ὑπεξιέντι δύναμιν, ψυχαῖς δὲ ἀρετὴν· σώματι δὲ ὑγείαν, πόλεσι δὲ καὶ οἴκοις εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν ἐπέχει. πᾶν γὰρ ἀγαθὸν, συμφωνίας οἰκεῖόν ἐστιν. ἡ δὲ τοῦ δυάδος, πᾶν τοὐναντίον, ἀεὶ χειμῶνα, ψυχαῖς κακίαν.

Sic.n.eum alloquitur, qui uirtutem inertia sua inutilem reddebat. Ipse quoq; Achilles hanc inertiam deplorans, ait: Sed sedeo ad naues, telluris inutile pondus: Talis ego, qualis non ullus uiuit Achiuus. Dolet, quòd uirtute præditus, ea non esset usus: sed Græcis indignando, Concilium clarum nunquam decoraret Achiuûm, Atq; manens inibi, cor dile ctum maceraret, Prælia sæua precans Danais, sæuumq; tumultum. Phœnix nanque ad hunc modum illum erudierat: Vt bene dicendi ignarus fieret, bene agendi. Vnde & uita functus inertia illa offenditur, dicens: Maluerim in terris tenui seruire colono, Quàm cunctis umbris sub terris imperitare. Et causam subiungit: Sole carens etenim nunc, non sum talis, ut olim, Mœnia dum Phœbi uastaret Achiua iuuentus. Præterea Stoici dicentes, bonos uiros dijs amicos esse, ab Homero id mutuati sunt, qui super Amphiarao inquit:

Iuppiter ex animo hunc dilexit, Apolloq; Phœbus. Et de Vlysse: Gaudebatq; Minerua uiro iusto, sapienti. Est autem eorundem philosophorum & hoc placitum, uirtutem esse docibilem, quæ pro initio generositatẽ habeat (quod & Homerus sensit, dum inquit: Est talis genitor tibi, nam prudentia dicis) & per disciplinas ad summũ deducatur. Est enim uirtus scientia rectè uiuendi: id est, earũ rerum quæ ad rectè uiuendum faciendæ sint. Hæc igitur apud Homerum quoque sunt. dicit enim: Virtutem esse docibilem.

Dum puer ignarus linguæ, belliq; cruenti. Et in alijs: Non animus iussit, didici quia strenuus esse.

Et Phœnix de Achille inquit: Idcirco me misit, ut hæc te cuncta docerem, Vt bene dicendi gnarus fieres, bene agendi. Nam quum uita ex dictis & factis constet, ideo se præceptorem adolescentis in illis fuisse ait. Atque ita ex iam dictis nimirum patet, quòd quamlibet uirtutem doceri posse ostendat. Ad hunc igitur modum Homerus tum in moralibus, tum naturalibus, philosophatur.

Cæterùm eiusdem contemplationis Arithmetita & Musica est, quas & Pythagoras præ alijs coluit. Videamus ergo, num & harum mẽtio apud poetã sit. imò uerò plurima. Pauca autẽ ex multis exẽplis adducta sufficiẽt. Quũ igitur Pythagoras existimaret, numeros maximã uim obtinere, omniaq; ad numeros referret, tũ siderũ meatus, tũ animãtiũ generationes, duo suprema principia ponebat: unũ finitũ, quod unitatẽ: alterũ infinitũ, quod dualitatẽ appellabat: ita ut illa bonorũ, hæc autẽ malorum initium esset. Vnitatis enim natura, cœlo (quod omnia complectitur) insita, temperiem, animis uirtutem, corpori sanitatem, urbibus & domibus pacem & concordiã suppeditat. Quicquid enim bonũ est, cũ cõcordia familiaritatẽ habet. Dualitatis omnia cõtraria sunt. Aeri nanq; tempestatẽ, animab. De Arithmetica.

uitiositatẽ, corporibus morbos, urbibus et domibus seditiones ac inimicitias procreat. Omne nanq; malũ ex discordia & diſsidio nascitur. Vnde et sequẽtiũ numerorũ parem inopem ac imperfectũ, imparẽ uerò & plenum & absolutũ demonstrat: propterea quòd & dum parimiscetur, semper uim suam retinet, impari hic quoq; superante: & sibi additus, parem numerũ generat. Fœcundus nanq; est, originisq; uim habet, ac diuisionem non recipit, unitate semper in ipso restante. Par autem sibi additus, imparem nec producit unquã, nec indiuisibilis est.

Ergo & Homerus unitatis naturã in boni conditione, ac dualitatis in mali, ponere uidetur, sæpe bonum uirum, & bonitatem ab unitate appellans, afflictionẽ uerò à dualitate, cùm inquit: Conuenit haud multos regnare, sed unus erit rex. Et: Bifariã bello nec pace loquantur Achiui, Vna sed his sit mens, ac consultent sapienter. Subinde autem impari numero, tanquam præstantiore utitur. Etenim totum mundum quinque partibus constare fingens, tres harum in medio positas diuidit:

Tripliciter sunt secta, data & sua portio cuiq;, eam ob causam Aristoteles quinq; elemẽta posuit, utpote impari ac pleno numero ubiq; dominante. Præterea & Dijs cœlestibus imparia distribuit. Nestor enim Neptuno nouies nouem tauros sacrificat. Et Tiresias Vlyssem immolare iubet arietem, taurumq;, & porcarum initorem uerrem. At Achilles in Patrocli exequijs nõ nisi paria immolat, nempe quatuor equos, duodecim strenuos magnanimorum Troianorum filios, ac nouem canes, quorum duos in pyram inijcit, ut septem sibi relinqueret. Ad hæc, in multis ternario, quinario, et septenario utitur præcipuè autẽ nouenario. Sic iurgans senior. surgũtq; uiri inde noueni. Et: Nouenales enim hi. Et: Nouem cubitorũ latitudo erat, longitudoq; nouem ulnarum. Et: Perq; nouem soles grassatur pestis iniqua. Et: Nouem diebus hospitaliter tractauit, nouemq; boues sacrificauit.

Cúrnam ergo nouenarius numerus perfectissimus est? quia a primo impari quadratus est, & impariter impar, dú in tres terniones diuiditur, quorum singuli rursus in tres unitates secantur. Non solum autem numerorum uim, sed & compendiariam computandi uiam demonstrauit. ut quum in nauium catalogo inquit, Horum quidem quinquaginta naues ibant, in quarum singulis centeni & uigeni Bœotij erant. Et rursus, Quinquaginta erant uiri. Vnde ratiocinandi occasionem præbet, quòd cùm omnes naues fermè mille ducentæ forent, ac centeni in singulis essent, uniuersus numerus centum uiginti milium surgat. Rursus autem, dum de Troianis locutus, inquit: Mille autem pyræ in campo ardebant, ac iuxta singulas quinquageni erant uiri, calculandi occasionem dat, quòd quinquies decem millia præter socios

κακίαν· σώμασι, νόσους· πόλεσι δὲ καὶ οἰκίαις, στάσεις καὶ ἔχθρας ἐγγίνεσθαι. ὅθεν καὶ τῶν ἐφεξῆς ἀριθμῶν, τὸν μὲν ἄρτιον γυναικεῖα καὶ ἀτελῆ, τὸν δὲ πρῶτον τοῦ πρώτου τε καὶ τέλειον ἀπέφηνε· ὅτι μιγνύμενός τε πρὸς τὸν ἄρτιον αἰεὶ τὴν ἑαυτοῦ διάφορον σώζει, τὸ πρωτόγονον καὶ γόνιμον ὄντα, καὶ ἔχει δύναμιν ἀρχῆς, καὶ διαίρεσιν οὐκ ἀποδέχεται, ἀεὶ μονάδι τὸν αὐτὸν πρωτόγονον. ὁ δὲ ἄρτιος, ὅταν γονὰς ποτὲ τὸν πρῶτον σωτηθέντα ἑαυτῷ, ὅτε δεῖν ἀδιαίρετον.

Καὶ ὅμηρος φύσιν τινὰ τοῦ ἑνὸς φυσιγνῶ τῆς ἀγαθῆς μοίρας, καὶ τῆς δυάδος γνῶ τῆ τοῦ κακοῦ τισὶν φαίνεται πολλαχοῦ, γνίσια μὲν ἀγαθὸν λέγων πολλάκις, καὶ γνήσιον τὸν φιλοῦντα διαθέσιν, δύσιν δὲ τὸν μάκωσιν. Καὶ ὅτι ἐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη, εἷς κοίρανος ἔστω. καὶ μήτε γνῶ πολέμοις δίχα βάζειν, μήδ' ἐνὶ βουλῇ, ἀλλ' ὄφρα ἔχοντας νόον, καὶ ἐπίφρονα βουλήν. ἀεὶ δὲ τοῦ πρώτου ἀριθμοῦ χρῆσ ὡς κρείσσονι. καὶ γὰρ μὲν σύμπαντα κόσμον πρῶτα μοίρας ἔχοντα ποιῶν, τὰς τρεῖς τούτων ὅλας μίας διαιρεῖ. ῥιχθὰ δὲ πάντα δίδασκε, ἑνὰς δ' ἔμμορε τιμῆς. διὸ ἀείσοτέλης πρῶτ' εἶν τε στοιχεῖα γόμισεν, ὡς τοῦ πρώτου καὶ τελείου, τῷ πάντι τὸ κράτος ἔχοντος. καὶ τοῖς μὲν ὀρανίοις διάφορα τὰ πρώτα ἀριθμά. ὅτε γὰρ νέσωρ ποσειδάωνι θύει γιναικῶν, ἐννέα ταύρους. καὶ μὲν ὁδυσσεὺς θύειν ἐκέλευε ὁ τειρεσίας ἀρνειὸν, ταῦρον τε, συῶν τ' ὖπερβήτορα λάπτον. ὁ δὲ ἀχιλλεὺς τῷ πατρόκλῳ ἐναγίζει πάντα ἄρτια. ἵππους ἓξ τέσσαρας, δώδεκα δ' ἐσθλοὺς μεγαθύμων υἱέας ἐδάλους. καὶ ἐννέα ἰαυῶν ὄντων, τοὺς δύο ἐμβάλλει πυρί, ἵνα τοὺς ἑπτὰ ἑαυτῷ ἀκλίπηται. καὶ ἐν πολλοῖς δὲ τῶν ἰδίων, καὶ πάντα, καὶ ἑπτὰ ἀριθμῷ χρῆται, μάλιστα δὲ τῶν ἐννέα. ὡς νέκταρ ὁ γέρων, μί' ἐννέα πάντες αὔσαν. καὶ ἐννέωροι γάρ τοί γε, καὶ ἐννεαπήχεος ἦσαν δοῦροι, ἀτὰρ μῆκός γε γνιεῦσι ἐννόργυιοι. καὶ, ἐννῆμαρ μὲν ἀνὰ στρατὸν ὤχοι λᾶας θεοῖο. καὶ, ἐννῆμαρ ξείνιστε, καὶ ἐννέα βόας ἱερεύσι.

Τί δή ποτ' ὄν ἐστιν ὁ τῶν ἐννέα ἀριθμὸς τελειότατος; ὅτι ἐστὶν ἀπὸ τοῦ πρώτου τριάγωνος, καὶ πρωτογάκις πρῶτος, εἰς τρεῖς διαιρούμενος τριάδας, ὧν ἑκάστη πάλιν εἰς τρεῖς διαιρεῖται. ὁ μόνον δὲ τῷ δύναμιν τῶν ἀριθμῶν, ἀλλὰ καὶ τῷ λογιστικῷ μέθοδον ἐπιδείκνυσιν, ἡ μὲν γὰρ καταλόγῳ ποιήσας· τῶν μὲν πρωτήκοντα νέων ἦεν, ἐν δὲ ἑκάστῃ λοῦροι βοιωτῶν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι βαῖνον. καὶ πάλιν· πρωτήκοντ' ἔσαν ἄνδρες. ὃ ἐξ ὧν λογίζεσθαι πάρεστιν, ὅτι τῶν νεῶν πασῶν ἐσῶν ἐγγὺς χιλίων ἑξακοσίων, καὶ ἐχουσῶν δὲ ἑκατὸν ἀνδρῶν, ὁ σύμπας ἀριθμὸς δώδεκα που μυριάδων γίνεται. πάλιν δὲ ὧδε τῶν τρώων φήσας· χίλι' ἄρ' ἐν πεδίῳ πυρὰ καίετο, πὰρ δ' ἑκάστῳ πεντήκοντ' ἔσαν ἀνδρός· παρέχει λογίζεσθαι, ὅτι ἦσαν πεντάκις μύριοι, ἄνδρῶν τῶν συμ-

Locus depravatus, haud scio an sic emẽdandus: ἐχέσκε καθ' ἑκάστην καλὸν αὐδήν.

συμμάχων. τῆς δὲ μουσικῆς οἰκειοτάτῃ ἅσαν τῇ ψυχῇ, καθότι ὄντων ἁρμονίας μεμιγμένης ἐκ διαφόρων ἀρχῶν, καὶ τῆς μέλεσι, καὶ ῥυθμοῖς τό τε ἐκλελυμένον αὐτῆς ἐπέτεινον, καὶ τὸ σφοδρὸν ἀνίεσαν, οἵ τε πυθαγορικοὶ διὰ παντὸς εἶχον, καὶ πᾶν αὐτῶν ὅμηρος. καὶ ἐγκώμιον μὲν αὐτῇ τῷ σειρήνων διεξέρχεται, ᾧ καὶ διαλέγει· ἀλλ' ὅγε τόν γ' ἄμυμονα νεῖται, καὶ πλείονα εἰδώς. ἄλλοτε δ' ἐν ταῖς δυσχερείαις τῆς διάθεσιν παραλαμβάνει, ὡς μὴ πρὸς τοὺς μνηστῆρας. φόρμιγξ, ἣν ἀοιδὸς ἔχει θεοῖσαν ἑταίρῳ. καὶ παρ' ἀλκινόῳ ὁ κιθαρῳδὸς ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν. καὶ ἐν γάμοις αὐλοί, φόρμιγγές τε βοῶν ἔχον. καὶ ἐν ἔργοις ὅτε συγωμωγῆς ὀπώρας παῖς φόρμιγγι λιγείᾳ ἱμερόεν κιθαρίζει, λίνον δ' ὑπὸ καλὸν ἀείδειν. καὶ ἐν πολέμῳ αὐλῷ, συρίγγων τ' ἐνόπαι ἀκοντάων λέγει. ἀδὴν δὲ ἧστον καὶ εἰς πένθη παραλαμβάνει τῷ μουσικῷ, θρήνων ἀρχὰς ἀοιδοὺς ποιῶν, ὡς τῇ λειότητι τῶν μελῶν τῆς ταχύτητας τῆς ψυχῆς καταγέλωντα. οὐκ ἄδηλον δέ, ὅτι διπλῆ ὄντων ἡ μελῳδία· ἡ μὲν ἐν τῇ φωνῇ, ἡ δ' ἐν ὀργάνοις, τῆς τε ἐμπνόοις, τῆς τε ἐντάτοις. τῶν δὲ ἐν αὐτῇ φθόγγων, ὁ μὲν ὀξὺς βαρὺς, ὁ δὲ ὀξύς. καὶ τούτων δὲ τὰς διαφορὰς ὅμηρος ἔγνω· ὀξυφώνους μὲν, καὶ παῖδας, καὶ γέροντας ὀξυφώνους ποιεῖ διὰ τὸ λεπτὸν τοῦ πνεύματος. βαρυφώνους δὲ ἀνδρας, βαρυφώνους, ἐν τε ἄλλοις, καὶ ἐν τούτοις· Τῷ δὲ βαρυστόμαχος πρόσθε ποτνία μήτηρ, ὀξὺ δὲ ἰωκύσασα, λιάχει λάβε παιδὸς ἑοῖο. καὶ πάλιν. ὡς ὁ βαρυστόμαχος, ἐπὲ' ἀργείοισι μετηύδα. οἱ μὲν γέροντες πέφιξιν ἐοικότες, ζωοῖς ὀξυφώνοις ἰσάζοντες. ἐν μὲν τοῖς ὀργάνοις δὲ αἱ χορδαὶ ὅσαι λεπταί εἰσι, καὶ σπανίως εἰνύμεναι, ῥᾳδίως τέμνουσι τὸν ἀέρα, ὀξὺν τὸν ὀξὺ φθόγγον ἀπετέλεσεν αἱ δὲ παχεῖαι, βραδεῖαν ἐχουσαι τὴν κίνησιν, ἔχουσι βαρύν. διὰ ὃν λόγον καὶ ὅμηρος τὴν μάστιγα λιγυρὴν προσαγορεύσας, ἐπεὶ λεπτὴν ἔδει, ὀξὺν ἔχον ἀπεδίδωσι. ταῦτα μὲν οὖν περὶ ὁμήρου μουσικῆς.

Επεὶ δὲ ἐν τούτοις καὶ πυθαγόρου ἐμνημονεύσαμεν, ᾧ μάλιστα ἤρεσκεν ἡ ἐχεμυθία, καὶ τὸ σιγᾶν, ἃ μὴ χρὴ λέγειν· θεασώμεθα εἰ ὅμηρος τοῦτο ἔσχε τὸν γνώμονα. ἐπί τε γὰρ τῶν παροινούντων ἔφη, καί τι ἔπος πρόφυγεν, ὃ μὴ ῥέζειν ἄμεινον. καὶ τῷ θερσίτῃ ὠλοπόλῳ. θερσῖτ' ἀκριτόμυθε, λυγὺς πάρ ἐὼν ἀγορητής, ἴσχεο. καὶ τὸν ἰδομενέως καθαπτόμενον ὀϊστὸν, λέγει· αἰεί μύθοις λαβρεύεαι, ἀλλέ τι σε χρὴ λαβραγόρῃ ἔμμεναι. καὶ τῶν στρατευμάτων εἰς μάχην σωιόντων· πρῶες μὲν κλαγγῇ τ' ἴσαν ὅπῃ τ' ἴσαν ὄρνιθες, οἵδ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ μένεα πνείοντες ἀχαιοί· βαρβαρικῶν γὰρ ἡ ἰαυγὴ, ἑλληνικῶν δὲ ἡ σιωπή. διὸ καὶ οὓς φρονιμωτάτους ἐγκρατεσάτους γλώσσης ποιοῦσι, καὶ τὴν ὀδυσσέα τῷ υἱῷ διακελεύονται· μῦθον δ' εἰ ἐτέον γ' ἐμὸς ἐστί, ἐμοὶ δὲ σε γείνατο μήτηρ, μή τέ τι λαέρτης ἴσως τόδε, μήτε συβώτης, μή τέ τις οἰκήων, μή τ' αὐτὴ πηνελόπεια. καὶ πάλιν αὐτῷ παραινεῖ· σίγα, καὶ κατὰ σὸν νόον ἴσχανε, μή δ' ἐρέεινε.

Τοιαῦτα

socios fuerit. Cæterũ Muſicã animæ familiariſſimã (eo quòd harmonia ex diuerſis initijs tẽperata eſt) & quòd cãtibus ac rythmis animos ipſorũ diſſolutos intenderet, eorundemq; uehemẽtiam remitteret, & Pythagorici ſtudioſe coluerunt, & Homerus ante ipſos. Laudibus nanq; eam (ubi de Sirenibus agit) proſequitur, quibus & hoc epilogi nice addit: Delectatus abit, multa atq; celebria noſcẽs. Alibi uerò in cõuiuijs citharã recipit, ut apud Procos: Nam ſuperi cœnis citharam fecere ſodalem. Et apud Alcinoũ citharœdus egregiũ carmẽ meditabatur. Prætereà in nuptijs tibiæ citharæq; ſonabãt. Ac inter uindemiæ operas puer ſonora citharа iucũdũ quiddã citharizabat, egregiũq; Lini carmẽ ſuccinebat. Inſuper in bello tibiarũ fiſtularumq; ſonũ audiri narrat. Nihilo ſecius & ad luctus Muſicam recipit, ubi lamentationũ præludentes cantores fingit, utpote quod modorũ facilitate animi diſſicultatem prouocet. Porrò nec obſcurum quod duplex melodia eſt, una quidem in uoce, altera uerò in inſtrumẽtis conſiſtens, quæ partim inflantur, partim intenduntur. Sonorũ autẽ in ea unus grauis, alter acutus eſt. Quorum differentias & Homerus calluit, dum mulieres, pueros, & ſenes, acuta uoce, propter ſpiritus tenuitatem, fingit: uiros autẽ graui uoce cùm in alijs, tum in his, Aſtitit afflicto grauiter genitrix ueneranda, Filioliq; caput prendẽs, ululabat acutè. Et rurſus: Sicq; gemens graniter, cunctos affatur Achiuos. Senes autem cicadis ſimiles, animantibus acuta uoce præditis, cõparãtur. Iam quæcunq; chordæ in inſtrumentis tenues ſunt, & aſſiduè mouentur, aerem facilius ſecãt, unde & acutum ſonũ efficiunt. Craſſæ uerò lentum habentes motum, grauius ſonãt. Quamobrem etiam Homerus flagellũ acutum appellauit, quòd tenue cùm ſit, acutũ edat ſonũ. Hactenus de Muſica Homeri.

Porrò quum inter hæc & Pythagoræ mentionem fecerimus (cui taciturnitas, et ea ſilere quæ dicere nefas eſt, maximè placuit) uideamus num & Homerus ita ſenſerit. Nam de uinolentis ait:

Verbũ aliquod dixit, melius tacuiſſe quod eſſet.

Et Therſitem obiurgat Vlyſſes:

Contineas linguam, quamuis uideare diſertus
Orator ſine iudicio quum cuncta loquaris.

Et Aiax Idomeneũ taxando dicit: Semper procaciter loqueris, neq; procacẽ concionatorem te eſſe conuenit. Ad hæc, inter exercitus puonã ineuntes, Troes clangore ac clamore auium inſtar ibant. Achiui uerò cũ ſilentio, animi robur ſpirantes. Clamor autẽ Barbarorum, ſilentiũ uerò Græcorũ eſt. Quapropter & prudentiſſimos quoſq; lingua cõtinentiſſima finxit, ut dum Vlyſſes filiũ adhortatur:

Si meus es uerè, peperitq; mihi tua mater,
Neſciat hocce pater Laertes, néue ſubulcus,
Neu quis ſeruorum, nec coniunx Penelopea.

Et rurſus cum admonet, Ne percuntator, tacita hoc ſed mente teneto.

Atq;

Atq; huiusmodi quidem placita illustrium philosophorum sunt, quæ ab Homero originem habent. Sin uerò etiam horum meminisse oportet, qui proprias quasdam sectas sibi elegerũt, inuenerimus & illos occasionem ab Homero accepisse. Democritus enim imagines fingens, ex illis mutuatus esse uidetur: Aeneæ at uacuum fecit Phœbus simulachrũ. Alios inueniemus ijs deceptos, quæ ille non approbans, sed tẽpori seruiẽs, quibusdam attribuit. Dum enim Vlysses apud Alcinoum uoluptate ac delicijs diffluentẽ detineretur, in illius gratiã desserens ait:

Gratius esse nihil duco, quàm cunctus abundè
Dum populus lætatur, in ædibus atq; canorus
Auditur fidicen, mensæ dapibusq; struuntur,
Vinaq; dum pateris fundit pincerna fidelis,
Hæc mea mens equidẽ pulcherrima iudicat esse.

Hïs Epicurus adductus, summum bonũ in uoluptate posuit. Ad hæc, ille ipse Vlysses nonnunquã preciosa & tenera ueste induebatur, nonnunquam uerò pannis & pera. Et nunc apud Calypso ocium agebat, nunc ab Iro et Melanthio cõtumelijs afficiebatur. Hac uitæ imagine assumpta, Aristippus nõ solum cum paupertate & laboribus ualidè conflictatus est, sed etiam uoluptatibus affatim studuit.

Cæterùm has quoq; sapientiæ Homericæ notas deprehendere licet, quod multa & egregia sapientum uirorum apophthegmata primus enũciauit, ut: Sequere Deum Qui diuis parent, hos audiuere uocãtes. Et: Ne quid nimis. Alium quidem odi, qui uel nimium amauerit, uel oderit. Meliora sunt mediocria cuncta. Et: Sponde, noxa adest. Pro miseris miserum est spondere. Denique illud Pythagoræ, ad eum qui interrogabat, quis sit amicus? Alter ego, Par capiti meo. Adeandẽ apophthegmatũ speciẽ & sententia (quæ sic uocatur) pertinet. Estq; uniuersalis & succincta de rebus humanæ uitæ enũciatio. Porrò quũ poetæ, philosophi et oratores oẽs ea sint usi, atq; in edẽdis quibusdã sententiosis se exercuerint, Homerus primus multas et bonas sentẽtias per totã poesim protulit, nõnunquã demonstrãdo cuiusmodi hoc esset quod ostẽdere uellet. ut quãdo dicit: Rex etenim superat succensens inferiori. Nonnunquam uerò quid facto opus sit. ut: Principis est totam nequaquam sternere noctem. Cæterùm haud parum multi ex posteris, multas sententias ac bonas admonitiones, quas Homerus edidit, alijs uerbis expresserunt. Quorũ quædam exempla adducere, haud intempestiuum fuerit, ueluti est illud Homeri:

Scultum est, insipidumq; Ioui, contẽdere summo.
Nunquid adhuc illum compescere quimus, euntes
In cœlum propius, iurgantes, uiq; tenentes?
Ast sedet excelsus, conamnia talia ridens,
Namq; putat præstare dijs se robore cunctis:
Omnia ab hoc pendẽt mala, suntq; immissa cuiq;.

Cui illud Pythagoricum affine est:

Si

Τοιαῦτα μὲν δὴ τῶν φιλόξωων φιλοσόφων, τὰ δὲ ὁμήρου τῶν ἀρχῶν ἐχόμενα. εἰ δὲ δεῖ καὶ τῶν ἰδίας τινὰς αἱρέσεις ἐλομένων μνημονεῦσαι, εὑροιμεν ἂν καὶ ἐκείνους παρ' ὁμήρου τὰς ἀφορμὰς λαβόντας. Δημόκριτος μὲν, τὰ εἴδωλα ποιήσαντα δῆθεν ἐκείνων, Αὐτὰρ ὁ εἴδωλον τοῦξ' ἀργυρότοξος ἀπόλλων· ἄλλους δὲ πλανωμένους. οἷς ἐκεῖνος οὐκ ἐπόμενος, ἀλλὰ πῶς τὸν πραπίδεσσιν ἁμαρτὸν καιρὸν ἁρμοζόμενος, πόδιεθηκεν. ἐπεὶ γὰρ ὁ ὀδυσσεὺς παρ' ἀλκινόῳ κατεχόμενος, ἁδυπαθείᾳ καὶ ζωφῇ διεφθαρμένῳ, πῶς χαλεπὸν αὐτῷ ἀλαλεγόμενος ἔφη· Οὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι, ἢ ὅταν ὄψφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα. δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζοντες ἀοιδοῦ ἥμενοι ἑξείης, παρὰ δὲ πλήθωσι τραπεζαι σῖτου, καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων οἰνοχόος φορέῃσι, καὶ ἐγχείῃ διεπαύσαι. τοῦτό τι μοι καλλίσυον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι. τούτοις παραχθεὶς καὶ ἐπίκουρος, τὸν ἡδονὴν τέλος ὄυσαμονίας νόμισε. καὶ ἐπεὶ αὖρος οὕτως ὁ ὀδυσσεὺς ποτὲ μὲν ὅλῃ καὶ ἀπαλῇ χλανίδι ἠμπίσχετο, ποτὲ δὲ ῥακίοις καὶ πήραις. καὶ νῦν μὲν τῇ καλυψοῦς σωανεπαύετο, νῦν δὲ ἐπὶ ἴρου καὶ μελανθίου πορυβρίζετο. ταύτην εἰκόνα τοῦ βίου παλαιὸν ἀρίσιππος, καὶ πενίᾳ καὶ πόνοις σωλωιχθεὶς ἐρρωμένως, καὶ ἡδονῇ ἀφειδῶς ἐχρήσατο.

Τῆς δ' ὁμήρου σοφίας καὶ ἐκεῖνα καταμαθεῖν ὅτι μέγιστα, ὅτι καλὰ μὲν πολλὰ σοφῶν ἀνδρῶν ἀποφθέγματα πεφανερώνυσεν. οἷον τὸ, ἕπου θεῷ. ὃς δὲ θεοῖς ἀπιθήσει, μάλιστ' ἐκλυσεν αὐτόν. καὶ, μηδὲν ἄγαν. καὶ μισῶ ὅστις ἄλλῳ νεμεσᾷ ὅσα δ' ἐχθαίρουσι, ἀμείνω δ' ἄσιμα πάντα. καὶ ἐγγύα, πάρα δὲ ἄτη. μειλαίοις μειλῶν γε, καὶ ἐγγύα ἐγγύα ἀδύ. καὶ τὸ τὸν πυθαγόραν πῶς τὸν μυθούμενον, τις ὅστις φίλος ἔφθην ἄλλος ἐγὼ, ἴσον ἐμοὶ μισεῖ τέλει.

Εἰ δὲ δ' αὐτ' ἰδίας τ' ἀποφθεγμάτων καὶ ἡ καλουμένη γνώμη, ἥπερ ὅταν ἀπόφασις καθολικὴ πρὸς τὸν κατὰ μέρος βίον, λόγῳ σωτόμῳ. καὶ τούτῳ δὴ χρησαμένων πάντων ποιητῶν καὶ φιλοσόφων, καὶ λογοποιῶν καὶ γνωμικῶς τινα ἀφαίνεσθαι βουλομένων, πρῶτος ὅμηρος πολλὰς καὶ ἀγαθὰς γνώμας ἐνέσπειρε δι' ὅλης τῆς ποιήσεως, οὐχ ἧκιστα φαινόμενος οἷον ὅταν ὁ βασιλεὺς πᾶσι σπουδαῖος, ὡς ὅταν εἰπὼν κρείσσων γὰρ βασιλεὺς ὅτῳ χώσεται ἀνδρὶ χέρηϊ. οὐχ δὲ ὡς ἧσσον πρόσωσεν τι· οἷον.

Οὐ χρὴ πανύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα.

Πολλὰς δὲ γνώμας καὶ πανυπέρσεις ἀγαθὰς ὁμήρου ἐξεγεγκάντος, πλείφρασαν ἂν ὀλίγοι τῶν μετ' αὐτὸν, ὧν τινα παραλείπματα ἂν ἄκαιρον ὅτι παραθεῖσθαι. οἷον ὅτι τὸ ὁμήρου νήπιοι οἱ ζωὶ μιμεῖσθαι, ἀφρονέοντες, οὐ τιμὴν μέμαμεν καταπαυσέμεν ἄσσον ἰόντων, ἢ ἔπει, οὐ βίη; ὅτι ἀφθόνως ἂν ἀλεγίζει, ὃς ἄθετος φυσὶ γὰρ, ὧν ἀθανάτοισι θεοῖσι μάρτυρε. ὃς ἐχεθ', ὃ, πλείονα ὕμμι κακὸν πέμπουσιν ἑκάστῳ. παρὰ δὲ οὐ δεῖ ὅτι πυθαγορικὸν· ὅσα τε δαιμονίοισι τύχαις βροτοὶ

ἄλγη

ἄλγε' ἔχουσιν. ὧν ἀν μοῖραν ἔχῃς πράως φέρε, μήδ' ἀγανάκτει. νῦν ὧδε τύχοις, τὸ δυρπίδου· τοῖς πράγμασι γὰρ οὐκ ὀνήσεται, μέλλει γὰρ αὐτοῖς ὀδύνη, ἀλλ' ὁ τυγχάνων τὰ πράγματ', ὀρθῶς ἂν τιθῇ, πράοσει καλῶς. πάλιν ὅμηρος μέν φησι· τέκνον ἐμόν, τί με μύχρις ὀδυρόμενον, ὃν ἀχεύων, σὺ δὲ ἔλεαι κραδίην; ὁ δὲ πυθαγόρας· φείδεσθαι χρὴ ζώων, μή μιν καταθυμοβορήσῃς. ἔτι ὅμηρος εἰπόντος, μοῖρ' γὰρ νόος ὅστις ὧν χθονίων ἀνθρώπων, οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγησι πατὴρ ἀνδρῶν τε, θεῶν τε.

Ἀρχίλοχος τάτε ἄλλα αὐτῷ μιμούμενος, καὶ τοῦτο μὲν παρέφρασεν εἰπών· Τοῖς ἀνθρώποισι θυμὸς γλαύκην λεπτίνεω παῖ, γίνεται θνητοῖς, οἱοίην Ζεὺς ἐφ' ἡμέρῃ ἄγῃ. καὶ γὰρ ἄλλοις ὅμηρος εἰπόντος, ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμήια ἔργα, ἄλλῳ δ' ἐν στήθεσι τιθεῖ νόον εὐρύοπα Ζεύς ἐσθλόν, τοῦ δέ τε πολλοὶ ἐπαυρίσκονται ἄνθρωποι, καί τε πόλις ἐσάωσε, μάλιστα δὲ αὐτὸς ἀνέγνω·

Εὐριπίδης τῷ τοῦτο ἐποίησε. γνώμαις γὰρ ἀνδρὸς εὖ μὲν οἰκοῦντ' πόλις, εὖ δ' οἶκος, εἰς δ' αὖ πόλεμον ἰσχύϊ μέγα· σοφὸν γὰρ ἓν βάλουμα, τὰς πολλὰς χεῖρας νικᾷ. σοὶ δ' ἅμαθία πλεῖσον κακόν. ἃ ὁ πρακελεύόμενον τῷ ἑταίρῳ τ' ἰδομενέα ποιήσειν· Ὦ πέπον, εἰ μὴ δὴ πόλεμον πόδε τόνδε φυγόντες, ἀεί δ' ἡμέλλομεν ἀγήρω' ἀθανάτω τε ἔσεσθαι, οὔτέ κεν αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μαχοίμην, οὔτε κέ σε ἐς πόλεμον μάχην δυσκυδιάνειραν· νῦν δ' ἔμπης γὰρ κῆρες ἐφεστᾶσι θανάτοιο μυρίαι, ἃς οὐκ ἔστι φυγεῖν βροτόν, οὐδ' ἐπαλύξαι οἰόμην, ἴομεν ἢ δώσομεν, ἠὲ τις ἡμῖν. Αἰσχύλος μὲν ἀδύτερον λέγων, ὅτως ἔφη. Ἀλλ' ὅτε πολλὰ πραύματ' ἐν στέρνοις λαβὼν θυήσκῃ τις, εἰ μὴ τέρμα σωφρονοῦσι δίδοι, ὅτ' ἐν στέγῃ τις ἥμενος παρ' ἑστίᾳ, φόβου τι μᾶλλον ἢ πεπρωμένον μόρου. ἐν ᾧ πειρᾶται Δημοδόκης ὅτως· Πέρας μὲν γὰρ ὅτῳ ἅπασιν ἀνθρώποις τοῦ βίου θάνατος, κἀν ἐν οἰκίσκῳ τις αὐτὸν καθείρξας τηρῇ. δεῖ δ' οὐκ ἀγαθὸς ἀνδρὸς ἐγχειρεῖν μὲν ἅπασιν τοῖς καλοῖς, φέρειν δ' ὅ, τι ἂν ὁ θεὸς δίδῳ, γηναίως. Πάλιν δ' αὖ τὸν ὅμηρον, ὅτι ἀπόβλητ' ὀνείδεα θεῖον ἐείκοσι δῶρα, σοφοκλῆς παρέφρασεν εἰπών, θεῶν τὸ δῶρον οὐκ ἀπώσιμον, καὶ δ' ὅσ' ἂν θεοὶ δίδῶσι, φεύγειν μηδέν', ὦ τέκνον, ποτέ. παρ' ἐκείνου δέ, ὃν οὐ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥεῖν αὐδή, θέοκριτος εἶπεν· ἕνεκά οἱ γλυκὺ μῆδος κατὰ σώματος ἐχέεν νέκταρ· ὡς δὲ καὶ ἄρατος παρέφρασε, τὸ μὲν, οἷος δ' ἀμείνονος ὄφρ' ἀοιδοῦ, εἰπών· ἄρξεται λιπαρεῦ περιφυλαρμόνος ὠκεανοῖο. τὸ δὲ· θυμὸν γὰρ τοῦ ἐκ θανάτοιο φέρουσ', εἰπών. ὀλίγον δὲ ἀπὸ ξύλον ἄϊδ' ἐρύκει. καὶ πολὺ μὲν τούτων ἄλλα.

Ὁ δὲ πολιτικὸς λόγος ἐστὶν ἐν τῇ ῥητορικῇ τέχνῃ, ἧς ἐν τοῖς ὁμήρου πρῶτος γέγονεν, ὡς φαίνεται. εἰ γάρ ἐστιν ἡ ῥητορικὴ δύναμις τοῦ πιθανῶς λέγειν, τίς μᾶλλον ὁμήρου ἐν τῇ δυνάμει ταύτῃ κατέστηκεν; ὃς τῇ τε μεγαλοφωνίᾳ πάντας ὑπερβέβληκεν, ὥστε τοῖς δυνατοῖς τοῖς λόγοις ἴσως τοῖς λόγοις ἐχρῶντο δύνασθαι;

Si male te uexent hominum consueta, feres tu.
Aequo animo sortem, nō indignabere cuiquam.
Præterea et illud Euripidis: Rebus malis decet nec indignarier. Prodest enim parum: sed infortunia Aequo ferens animo, beatā uitam agit. Atq; Homerus quidē rursus ait: Quur lacrymas fundis mi quàm charissime nate, Atq; tuum maceras animū? Pythagoras uerò: Non maceres animū, uitæ quò parcere possis. Ad hæc Homero dicēte: Talis mens hominū est, lucē Saturnius almus Qualem illis dederit, nutu qui quassat olympū. Archiloch. cùm alia illius imitans, tum hoc paraphrasticè dixit: Eiusmodi mens est hominis, qualē diem Glauci dedit Iouis uoluntas maximi. Et in alijs, Homero dicente: Nanq; alij Deus, ut curæ sint Martia facta. Astalij dedit ut sapiat, sit prouidus, atque Tum sibi tū reliquis, ac oppida seruet ab hoste. Atque hæc ipse tenes in primis optime ductor. Euripides ad huius imitationem finxit: Vrbs & domus uiris uiget sagacibus, Res bellicasq; uir peritus ordinat, Vnus quidem sagax necat manum hostium, Turba imperita sed malum est uel maximum. In quibus autem Idomeneus fingitur amicū adhortari: Quod si uitātes hæc prælia, nulla senectus Immineat nobis, nec mors incumberet atra, Non ego prima acie pugnarim, nec quoq; pugnam Vt caperes unquam suasurus sim tibi amice. Clotho sed ex æquo uoluat quum stamina cuiq;, Atropos atq; ea rescindat nullo prohibente, Quæso alios superemus cunctes, aut superemur. Aeschylus post eum dicens, sic ait: Nec mortem obit, quicunq; uulnus accipit Letale, uitæ ni sit huius terminus. Nec in domo sedēs, necem uitauerit Vnquam magis, certum est enim fatū omniū. In soluta aūt oratione Demosth. sic ait: Mors cūctis mortalib. uitæ terminus est, etiā si quis eam in cellula conclusam seruet. Bonos autē uiros decet semper egregia quæq; optari, ac generoso animo ferre, quicquid deus dederit. Rursus autem illud Hom. Splēdida dona deus quæcūq; dedit retinēda. Sophoc. alijs uerbis extulit: Donū Dei est, proinde nec cōtempseris. Quicquid deus donarit, hoc nec respuas. Secundum illud uerò: Huius ab ore fluēs uox nicerit Attica mella, Theoc. dixit: Musa ideò dedit huic dulcem sermone liquorem. Quo modo autē & Aratus hoc quidē paraphrasticè expressit: Sola autē Oceani nō tingitur illa lauacro dicēs: Vrsæ cæruleo uitātes æquore tingi. Illud autē: Animúq; à morte lucrātur, dicens: Parvus nāq; gradus mortem prohibebat acerbam. Atq; de his quidem satis. Cæterùm ciuilis oratio in Rhetorica arte consistit, quā Homer. primus tenuisse uidetur. Si nanq; Rhetorica uis est probabiliter dicēdi, quis maiorē quàm Homerus in hac facultate operā posuit? Quippe qui non solum magniloquentia omneis excellat, uerum etiam sententijs æquale uerborum pondus adhibeat.

Porrò

Καὶ

Porrò præcipua artis pars diſpoſitio eſt, quam per totam poeſim oſtẽdit, maximè in rerum initijs. Non enim exordio longè petito in Iliade uſus eſt, ſed ab eo tempore quo efficaciora ac celebriora facinora ſunt edita. His autem inertiora, & quæ prius acciderant, in alijs locis ſuccinctè ac obiter recenſuit. Atque idem in Odyſſea fecit, ubi à nouiſſimis erroribus Vlyſſis orſus eſt, in quibus occaſionem habebat inducendi Telemachi, ac declarandi contumeliam procorum. Quæcunque uerò antè Vlyſſi erranti contigerant, ipſum enarrantem inducit: ut non tantum uehementiora, uerùm etiam probabiliora uiderentur, quum ab ipſo qui paſſus erat, dicerentur.

Porrò quum omnes oratores ſubinde exordijs utantur, ut auditorem attentum aut beneuolum faciant: poeta quoque ijs potiſſimum exordijs uſus eſt, quæ auditorem & mouerent, & attentum redderent. ut dum in Iliade præfatur, ſe dicturum quanta mala Græcis ob Achillis iram & Agamemnonis contumeliam acciderint. Et in Odyſſea, quot labores & pericula perpeſſus Vlyſſes, cuncta animi prudentia & tolerantia uicerit. Denique in utriuſque poematis exordio Muſam ideo inuocat, ut ea quæ dicerentur, anguſtiora, maioriſq; exiſtimationis eſſent. Porrò quum multas perſonas, uerba ad familiares, amicos, aut populum facientes introducat, unicuique decorum in dicendo tribuit. Vt ab initio, ubi Chryſam in oratione ad Græcos fingit commodiſſimo exordio uſum eſſe. Optat enim ipſis, ut hoſtibus ſuperiores facti, domum redeant, ut beneuolentiam ab eis capiat, deinde filiam poſtulat. Achilles autem ob Agamemnonis minas indignans, orationem mixtam tum pro ſe, tum pro Græcis habet, ut et illos auditores benigniores faceret. Omnes nãque in bello amandatos fuiſſe, non priuatarum alicuius inimicitiarum cauſa, ſed in Agamemnonis & fratris eius gratiam. Ad hæc, ob multa egregia facta, ſe munus non ab iſtis, ſed ex communi Græcorum conſenſu accepiſſe. Quibus ex aduerſo Agamemnon reſpondens, non curat ipſe quoque quibus multitudinem demulceat. Quum enim Achilles dixiſſet ſe in patriam rediturum eſſe, ob contumeliam qua erat affectus: non dixit Abi, ſed Fuge: ut hoc, quod ſimpliciter dictum erat, probro ei daret. Denique non, Obſecro, inquit, te ut maneas: adſunt enim alij quoque, qui me in precio habebunt. id quod auditoribus gratum erat.

Iliadis exordium.

Odyſſeæ.

Achillis oratio.

Præterea Neſtor orator introducitur, quem ſuauiloquum, & tinnulum concionatorem appellat:

Neſtoris oratio.

Cuius ab ore fluens uox uicerit Atticamella.

Quo elogio Rhetori nullũ maius obtigerit. Quid autem is orando tractat? Orditur ab exordio, quo diſſiden-

Καὶ πρῶτον μὲν ἡ τέχνης ἡ οἰκονομία, ἣν δι' ὅλης ἡ ποιήσεως ἐπίσησι, καὶ μᾶλιστα ἐν ταῖς ἀρχαῖς τ πραγμάτων. ὁ γὰρ πόρρωθεν ἐμβαλὼν, τὴν ἀρχὴν τ ἰλιάδ ἐποιήσατο, ἀλλὰ μὴ κατ' ὃν χρόνον αἱ πρᾶ ξεις ἐνεργότατα καὶ ἀκμαιότατα κατέστησαν. τὰ δὲ τούτων ἀργότατα, ὅσα ἐν ᾧ ἐπιλαβόντι χρόνῳ ἐγγίνον ται, σωτόμως ἐν ἄλλοις τόποις ἐπεδιηγήσατο. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐν τῇ ὀδυσσείᾳ πεποίηκεν, ἀρξάμενος μὲν ἀπὸ τ τελευταίων τ πλάνης τ ὀδυσσέως χρόνων, ἐν οἷς καιρὸς ἦν ἤδη μὴ πρὸ τηλέμαχον εἰσαγαγεῖν, καὶ τὴν μνηστήρων ὕβριν ἐμφανίζειν. τὰ δὲ πρὸ τούτων ὅσα ἐν ᾧ ὀδυσσεῖ ἀλωμένῳ σωτέον ἦν, αὐτὸν ἐπάγων διηγούμενον, ἃ καὶ δεινότερα μὴ πιθανώτερα ἐμέλλε φαίνεσθαι ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ παθόντ λεγόμενα. ἀεὶ πρίν γε χρωμένων τ ῥητόρων πασῶν τῶν προοιμίοις, ὑπερ τὸ προσεκτικώτερον ἢ εὐνοϊκώτερον ποιεῖν τὸν ἀκροατὴν, αὐτὸς μὲν ὁ ποιητὴς λέγεται προοιμίοις, οἷς μάλιστα ἡσυχάσαι καὶ παράγεσθαι πρὸς τ ἀκρόασιν δύναιντ' ἂν, φήτε τῇ ἰλιάδι προαναφωνῶν, ὅτι μέλλ λέγειν ὅσα δεῖ τὴν ἀχιλλέως ὀργὴν, καὶ τὴν ἀγαμέμνονος ὕβριν, κακὰ τοῖς ἕλλησι σωέβη· καὶ ἐν τῇ ὀδυσσείᾳ, ὅσοις πόνοις καὶ κινδύνοις πρὸς πόλεμον ὁ ὀδυσσεὺς, φαίνων τὴν ἰδίαν ψυχὴν σωτέον καὶ καρτερίαν πρὸς ἐκείνην. καὶ ἐν ἑκατέροις τ προοιμίοις, τὴν μῶσαν παρακαλεῖ, ἵνα θειοτέραν καὶ μείζονα τὴν δόξαν ἔχν λεγομένων παρασήσῃ. πολλὰ δὲ τὴν εἰσαγομένων ἑνὶ αὐτοῦ προσώπῳ λέγοντα ποιῶν ἢ πρὸς οἰκείους, ἢ φίλους, ἢ ἐχθροὺς, ἢ δήμους, ἑκάστῳ τὸ πρέπον εἰδὼς τ λόγων ἀποδίδωσιν, ὡς πρ φ ἀρχὴν ποιεῖται αὐτῷ ὁ χρύσης ἐν τοῖς πρὸς τοὺς ἕλληνας λόγοις, χρησιμωτάτῳ προοιμίῳ κεχρημένος. σωβήσετ γ' αὐτοῖς πρότερον ἱκετῆσαι τ πολεμίων, καὶ οἴκαδε ἀναστρέψαι, ἵνα τὴν παρ' αὐτ δύνοιαν ἀποστάσητ. ἔπειτα ὅτως ἐπὶ τ παιδὸς παρακαλεῖ. ὁ δὲ ἀχιλλεὺς ὧδε τῇ ἀπειλῇ τ ἀγαμέμνονος θυμόμενος, μιγνύς τ ἐπὶ αὐτῷ καὶ τ ἐλλιμένων λόγον, ἵνα ἱκετεύσας ἀκόσαντας δυνατέρους κατασήσῃ. πάντας γὰρ ὧδε ἦν τὸν πόλεμον ἐκβαλεῖν, ὃν ἰδίας τινὸς ἀπεχθείας ἕνεκα, ἀλλὰ εἰς χάριν αὐτοῦ τ ἀγαμέμνονος, καὶ τὸ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. μὴ πολλὰ μὲν ποιοῦντα ἑαυτὸν, τὸ δὲ γέρας ὃ παρὰ τούτων, ἀλλὰ παρὰ τὸ κοινὸ τῶν ἑλλήνων εἰληφέναι. οἷς αὐτιλέγων ὁ ἀγαμέμνων, ὃν ἀπορεῖ ὅπως μὴ αὐτὸς θαρσαλεώτερον ᾖ τοῦτο. φήσαντος γὰρ τὸ ἀχιλλέως ἀπειλεῖσθαι εἰς τὴν πατρίδα, δι' ἣν ἔπαυεν ὕβριν, ὃν ἔπεται ἄπιθι, ἀλλὰ φεῦγε, τὸ ἁπλῶς ῥηθὲν εἰς τὸ ἀλλοτρότερον μεταβαλών. καὶ ὅτι ὁ παρακαλῶν μᾶλλον, παρεῖσι γ' καὶ ἄλλοι, οἵ τε μᾶς ἀξιώσουσί μεῖναι ἢ μὴ τοῖς ἀκούσι διεχαρισμένον.

Καὶ ὧδε τόπος εἰσάγει ῥήτορα ὁ ποιητὴς, ὃν ἁπλουστέραν μὴ λιγυὸν ἀγορητὰν προσεῖπε· τὸ μὴ ἀκριβῶς ἡδύοσαν μέλιτος γλυκίονα ῥέεν αὐδή. οὐ μεῖζον ἐγκώμιον ἂν αὐτῷ γένοιτο ῥήτορος· τί δὲ οὗτος ἁμαρτάνει λόγων; ἄρχεται μὲν ἀπὸ προοιμίου, διὰ οὗ μετέγνωσιν ἐμποιεῖν

ἐμποιεῖν παρασκευάζων, ὅτι μαχόμενοι παρέξουσιν ἀφορμὴν χαρᾶς τοῖς πολεμίοις. πρόεισι δὲ νυθετῶν ἑκάτερον, καὶ πείθων ἑαυτῷ, ὡς προὐντρέπων, παραινῶν· καὶ γὰρ τῷ σωφρονίζειν ἦν ἑτέρου, λεχαεισμένα τοῦ ἑτέρῳ λέγει. τοῦ μὲν γὰρ ἀγαμέμνονι πραϋνεῖ, μὴ ἀφαιρεῖσθαι τὸ δοθὲν τοῦ πολλὰ μεκμηκότι γέρας. τοῦ δὲ ἀχιλλεῖ, μὴ ἐρίζειν τοῦ βασιλεύειν πεπιεσμένῳ. καὶ πρέπουσα ἑκατέρῳ ἐπαινον, τοῦ μὲν ὡς πλείονι βασιλεύοντι, τοῦ δὲ ὡς πλείου ἰσχύοντι, τὸν μὲν ἧττον παύειν αὐτὸν ὠμοχειρεῖ.

Τί δέ, ἀχὶ καὶ φησὶ τοῖς ἑξῆς, ὁπότε εἶδε τὸ ὄνειρον ὁ ἀγαμέμνων, ἐλπίδας ἀγαθὰς αὐτῷ φέρον ἀπὸ τοῦ Διός, καὶ ὁπλίζειν αὖθις Ἀχαιοὺς παρακελεύόμενον ῥητορικῇ χρῆται τέχνῃ, τἀναντίον οἷς βούλεται πρὸς αὐτὸν πολλὰς λέγων, ἵνα πεῖραν τοῦ ὁρμῆς αὐτῶν λάβῃ, καὶ μὴ ἐπαχθὴς ᾖ, πολεμεῖν ἀναγκάζων ὡσεὶ ἑαυτόν. ἀλλ' αὐτὸς μὲν πρὸς χάριν λέγει, ἄλλος δέ τις τὸ πεῖθειν αὐτὸν ἀναμίξων προφέρει μύθους, ὡς δῶρα τῇ ἀληθείᾳ τοῦ βασιλέως θέλοντος. καὶ γὰρ οἷς ἀγορεύει, ἐμφαίνει ὅτι τἀναντίον βούλεται. ὃ δ' ἐχόμενος τοῦ λόγου τούτου ἐστὶν ὀλιγανδρίᾳ, παῤῥησίᾳ τῇ πρεπούσῃ χρώμενος. καὶ τοὺς μὲν ἀρίστους λόγοις προσλιπαρεῖ πείθων, τοὺς δὲ χαλεπωτέρους καταπληκτικῶς ἐπακούειν τοῖς ἱερεῦσιν ἀναγκάζων. καὶ τὸ ἄτακτον καὶ θορυβῶδες τῶν πολλῶν καταπαύσας, ἅμα πάντας πείθει λόγοις ἐμφρόσι, μέτριος ἦ ὀνειδίσας, διότι ἀκέτι τελεῖσιν ἃ ὑπέσχοντο, ἡγ ἅμα συγγνώμης ἀξιώσας, ὅτι πολλὸν χρόνον ἄπρακτοι μένοντες, τῆς φιλτάτης ἐστέρηντο. παρακλήσει δὲ, καὶ ἐλπίδι τῇ ἐκ τῆς μαντείας, συμπείθων μένειν.

Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Νέστωρ λόγος ἀμηλλαγμένος μέν, εἰς ταὐτὸν δὲ τείνοντας ποιούμενος, καὶ πολέμου παῤῥησίᾳ πρὸς τὸν ἤδη μεμαλαγμένος χρώμενος, πείθει τὸ πλῆθος καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ὀλιγωρίας, εἰς ὀλίγους τοὺς μηδενὸς ἀξίους ἀναφέρων, τοὺς πολλοὺς ἐντρέπει. προσίθησι δὲ καὶ ἀπειλὴν τοῖς ἀπειθοῦσι, καὶ θυθέως συμβουλεύει τοῦ βασιλεῖ, ὅπως μὴ καταλείψειν τὰ στρατιωτικὰ τάγματα.

Πάλιν δὲ ἐν ταῖς ἠθοποιίαις τὸ πόλεμον προξενεῖ τοῖς Ἕλλησιν, τὰ μὲν εὐτυχησάντων, τὰ δὲ πταισάντων, καὶ ἐν φόβῳ καταστάντων, ὁ μὲν Διομήδης, ἅτε τὸ ἐκ νεότητος θρασὺν, καὶ τῆς ἐκ τῆς ἀρίστειας παῤῥησίαν ἔχων, πρὸ τοῦ ὠκλείαν τοῦ ἀνδραγαθίαν, σιωπῆς ἀξιώσας τὸν πρὸς τὸν βασιλέως ὄνειδος, τότε ὠπλήσατο τοῦ ἀγαμέμνονι, ὡς ὑπὸ ἀναιδείας συμβουλεύοντι φόβον. φησὶ γὰρ ἀτρείδῃ, σοὶ πρῶτα μαχέσομαι ἀφραδέοντι ἦ θέμις ἔστιν ἄνακτ' ἀγορῇ, σὺ δὲ μή τι χολωθῇς. ἐν οἷς ἅμα μὲν νουθετεῖν αὐτὸν ὠμοχειρεῖ, ἅμα δὲ τοῦ παρ' αὐτοῦ ὀργὴν παραιτεῖται. ἃ τὰ μὲν φθάνοντα δηλονότι προεπραχθαι ἑαυτῷ, ἀνεπαχθῶς ὑπομιμνήσκει λέγων, ταῦτα δὲ πάντα ἴσασ' ἀργείων ἦ μὲν νέοι, ἠδὲ γέροντες.

Εἰς

dissidentibus optimatibus pœnitudinem incutit, & cogitandi ansam dat, quòd dum inter se disceptarent, hostibus lætitiæ occasionẽ præbituri essent. Primò autẽ utrunq; admonet, & ut ipsi tãquã seniori obsecundet adhortatur. Atq; dum alterum modestiæ commonefacit, alteri gratificatur. Siquidẽ Agamemnonem hortatur, ne munus ei datũ, qui multum laboris exhauserat, eriperet, Achillẽ uerò, ne cum summo rege contenderet. Deniq; neutrum sua laude frustratur, dum illum pluribus imperare, hũc uerò plus fortitudinis habere dicit. Atq; hunc in modum eos mitigare annititur. Nónne uerò & in sequentibus (quando Agamemnon somnium uidebat, quod bonam ei spem Iouis iussu faciebat, atq; ut Græcos armaret iubebat) Rhetorica usus est arte? dum contraria iis quæ sentiebat, ad multitudinẽ dicit, ut de illorum uoluntate periculũ faceret, néue molestus esset, quòd eos pro seipso belligerare cogeret. Atq; ipse quidẽ plebi grata dicit. Alius autem quidam eorum, qui persuadendi facultatem habebat, ad perseuerandũ hortatur, ut quæ ipsissima regis sententia esset. dum enim orationẽ ad plebem habet, declarat quòd contrarium, quàm præ se ferebat, uellet. Vlysses autẽ illius uerba excipiẽs, ac decora in dicendo libertate utẽs, optimatibus mitibus dictis persuadet: inferiores autem additis minis, se præstantioribus auscultare cogit. Turba denique multitudinis et tumultu sedato, simul omnibus prudentibus dictis persuadet, modestè illis exprobrãs, quòd pollicitis non starent: simulq; eos uenia dignatur, quòd multo tempore ocium agẽtes, charissimis destituti essent. Ac tandem consolatione & spe illis ex uaticinio facta, ut maneant persuadet. Ad eundem modum & Nestor uerba quidem nõ nihil immutata, sed in idem tendentia faciens, ac maiori in dicẽdo libertate aduersus desidia marcescentes utens, multitudini persuadet: & negligentiæ causam in paucos referens, multos rubore suffundit. Addit autem & inobedientibus minas, atq; regi statim consulit, quo pacto militares copiæ centuriandæ sint. Rursus autẽ quum in bello Græci partim rem bene gessissent, partim offendissent, & in metu essent, Diomedes (quippe à iuuentute cõfidentiam, & ex strenuitate dicendi libertatem habens) donec animi sui magnitudinem commõstrasset, regis probrum silentio prætereũdum putauit: tum uerè Agamemnonem obiurgat, ut qui præ ignauia fugam consuleret. ait enim:

Tecum rex mihi disceptatio perperam agente,
Legibus atq; licere puto, proin ne stomacheris.

In quibus simul eum admonere conatur, simul & iram ab eo deprecatur. At tum demum anteacta sua gesta sine inuidia commemorat, dicens:

Cuncta hæc facta sciunt iuuenes q; senesq; Pelasgi.

Is

In iis autem quæ sequuntur, Græcos adhortatur, collaudando eos artificiose. Vsq; adeò Dolopes ignauos esse putasti, Infelix, ueluti modò cunctis cõsuluisti. Deniq; ipsum Agamemnonem placat, liberum ei faciens, si uelit abire: alios enim sufficturos. Imò & si omnes fugæ se mandauerint, tamen se cum socio permansurum esse, ac pugnaturũ, dicens: Vterq; nostrum, ego & Sthenelus pugnabimus. Nestor uerò hunc ob egregia quidem consilia & facta commendat. Sub finem autem consilij ait, se (quippe natu maiorem) dignum esse qui admoneat. Ac tandem oratione prosequitur, quo pacto legati ad Achillem mittendi sint. Porrò in illa ipsa legatione, oratores uarijs artibus utifacit. Vlysses nanq; orationem exordiens, non statim dicit, Agamẽnonem pœnituit quòd Briseidẽ rapuit, puellam restituere uult. Et: Dona quædã nunc mittit, quædam uerò in posterum pollicetur se daturũ, (neque enim commodum erat illa commemorare, turgente etiamnum illius animo) sed primò Achillem ad commiserandum Græcorum uices prouocat: deinde ait, eum posthac calamitatibus illis frustra medelam adhibiturum, quum non amplius poterit. Deinceps & Pelei monita illi in memoriam reuocat, dum inuidiam à se amoliens, sermonem personæ patris attribuit, utpote quæ ipsum magis flectere posset. Demum quando iam mitior factus esse uideretur, tum donorum Agamemnonis mentionem facit, ac rursus sermonem ad supplicandum pro Græcis trãsfert: Esto quòd Agamemnoni iure sis infensus, attamen illos te seruare decet, qui nihil in te peccauerunt. Conueniebat enim Epilogum (in quo præcipua orationis capita refricantur) eiusmodi rebus instructũ esse, quæ auditorem nihil offenderent. Postrema autem exhortatio aculeum quendam habet, qui aduersus hostes ipsum contemnentes incitaret. Nunc enim, inquit, Hectorem interfeceris, si se tibi opposuerit, quandoquidem nullum Græcorum sibi æqualem esse dicit. Phœnix autẽ ueritus, ne preces per se non satis efficaces essent, lacrymas profundit, ac primum quidẽ eius consilio assentitur dicens: se non derelinquendum, si Achilles nauibus istinc soluturus esset: hoc enim illi gratũ erat. Huiusq; rei causam esse dicit, quòd Peleus eum adhuc infantem ipsi educandum commiserit, ac dignum putauerit qui ei & dicendi & faciendi magister esset. Obiter autem & peccata eius in iuuentute cõmissa narrat declarans huiusmodi ætatem rerum imperitam esse. Atque orando pergens nihil eorum omittit, quæ ad exhortationem faciunt, cunctis Rhetorũ præceptis summatim utens. Primò, quòd honestũ sit, cũ supplicante, dona mittẽte, et nõ solũ optimos quosq; legatos, sed ex illis præstãtissimos amãdãte, in gratiã redire. Deinde, quòd & ipse dignus sit qui exaudiatur, quippe illius & educator, & præceptor. Deniq; futurum esse, ut pœnitentia ducatur, si præsentẽ occasionem amiserit. Atq; ad hoc probandũ Meleagri exẽplo utitur, qui dum à

Ἐις δὲ τὰ ἑξῆς πρόρρησις τῶν Ἑλλήνων, τεχνικῶς ἐγκωμιάζων αὐτοὺς· δαιμόνιε, ὅτω τοσαῦτα ἐλπίσας ἥκεις ἀχαιῶν ἀπολέμους τ' ἔμμεναι, καὶ ἀάλκιδας, ὡς ἀγορεύεις; καὶ αὖθις τ' ἀγαμέμνονα λυσσωπᾷ, συγχωρῶν αὐτῷ εἰ βέλεται ἀπιέναι. τοὺς γὰρ ἄλλους ἀρκέσειν, εἰ δ' αὖ σοὶ τοῦτο φύγωσιν, αὐτόν γε σοὶ τῷ ἑταίρῳ μενεῖν καὶ μάχεσθαι, εἰπών· νῶϊ δ' ἐγὼ Διΐφιλός τε μαχησόμεθα. ὁ δὲ νέωτος, τοῦτο μὲν γνώμης τε καὶ πράξεως ἀριστεῖα μαρτυρεῖ, ὅτε δὲ εἰς τέλος συμβουλῆς διαφέρει, ἑαυτὸν ὡς πρεσβύτερον δεῖν παραινεῖν ἀξιοῖ. καὶ ἐπέξεισι τῷ λόγῳ, τῇ πρὸς Ἀχιλλέα προσβείαν πρασκευάζειν ἐπιχειρῶν.

Καὶ φιλανθρωπῇ δὲ τῇ προσβείᾳ, ποικίλαις τέχναις ποιεῖ χρωμένους τοὺς ῥήτορας. ὁ μὲν γὰρ Ὀδυσσεὺς ἀρχόμενος τοῦ λόγου, οὐκ εὐθέως ἔφη ὅτι Ἀγαμέμνων μετεγνωκὼς ὧν τῇ Βρισηίδι ἀφαιρέσει, τιμὴν τε κόρῃ ἀποδίδωσι, καὶ δῶρα τὰ μὲν παραυτίκα πέμπει, τὰ δ' ὕστερον ἐπαγγέλλεται. ὁ γὰρ ἦν χρήσιμον, οἰόμενος ἔτι τοῦ θυμοῦ, τοῦτο ὑπομιμνήσκειν. ἀλλὰ πρῶτον ἠθέλησεν ἐμβαλεῖν τῷ Ἀχιλλέα εἰς οἶκτον τ' ἐλεεινῶν ἀτυχημάτων· εἶτα εἶπεν, ὡς ὕστερον βουληθεὶς ἐπανορθώσασθαι τὰς συμφορὰς, οὐκέτι δυνήσεται. μετὰ ταῦτα τ' πολέως πρᾶνίστεων ἀνέμνησεν, ἑαυτὸν μὴ ἐφαιρῶν τὸ ἐπαχθές, τοῦ ἧ μᾶλλον οἷον ῥᾴπειν δυνάμενον πρὸς ὠμότητα τοῦ παῤῥὸς πολλὰ τὸν λόγον. καὶ ὅτε ἐδόκει πρακτέον αὐτὸν εἶν, τότε καὶ τῶν Ἀγαμέμνονα δώρων ἐμνημόνευσε. καὶ πάλιν εἰς τὰς ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων δεήσεις μετέβαλε τὸν λόγον, ὅτι εἰ καὶ δικαίως Ἀγαμέμνων μέμφεται, καλὸν γοῦν σῶσαι τοὺς μηδὲν εἰς αὐτὸν ἁμαρτηκότας. ἔχει γὰρ καὶ τὸν ἐπίλογον μηδὲν τῶν λυποῦντων ἔχειν τ' ἀκόντα, ἐπεὶ καὶ μάλιστα μνημονεύεται τὰ τέλη τῶν λόγων. ἡ δὲ τελευταία πρόκλησις ἔχει τι καὶ διεγερτικὸν πρὸς τοὺς πολεμίους, ὡς καὶ αὐτὸ καταφρονοῦντας. νῦν γὰρ ἄν, φησὶν, ἕλοις τ' ἐκεῖνα, εἴ σε καταγνοίη σαίη, ἐπεὶ ἀθλίᾳ τ' ἐλπήνῃ ἑαυτῷ φησὶν εἶν ὅμοιον. Ὁ δὲ Φοῖνιξ διαλοιπὼς μὴ γνῶναι ἔσεσθαι, ἢ προσῆκε, χρῆναι τῇ διεξόδῳ, διακρύσαι πρόεται. καὶ πρῶτον μὲν τῇ ὁρμῇ αὐτοῦ σωτίβεται, φήσας μὴ ἀπλεῖν ἀθήσεσθαι αὐτοῦ, εἰ ἀπλέοι. οὐδὲν γὰρ ἦν αὐτῷ διεκεκοσμημένον. καὶ τὴν αἰτίαν λέγει, ὅπως τρέφειν αὐτὸν ὑπεδύετο πρὸ τοῦ πολέως, νήπιον πρὸς λαβών, καὶ διδάσκαλον ἔργων καὶ λόγων εἶν ἠξιώθη.

Παραλιπεῖται δὲ καὶ τὰς ὑπὸ τῶν νεότητος ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἐμφαίνων ὡς καὶ ἄβουλον ἡ τοιαύτη ἡλικία, καὶ πολλὴν ὀδὸν τῶν εἰς πρόοπτον παραλείπει, πᾶσι τοῖς κεφαλαίοις ῥητορικῶς χρώμενος, ὅτι διαλλαχθαι καλὸν τοῦ ἱκετεύοντι, καὶ δῶρα πέμποντι, καὶ πρίσθεις τοὺς ἀρίστους, μᾶλλον τιμιωτάτους ἀπεσκλότι. καὶ ὅτι καὶ αὐτὸς δίκαιος ὀργὴν ἀποδῦναι, τροφοὺς τε ὤν, καὶ διδάσκαλος. καὶ ὅτι μεταγνώσεται πρέμνος τ' πρόντα καιρόν. καὶ παραδείγματι

famili-

Fortaßis ita legendũ ὧν τρίαιμον δυναμένῳ.

De Phœnicis ad Achillem oratione.

Ab honesto

ἔχων. ἐπίτηδες γὰρ ἀπὸ τοῦ ψυχῆς ὀνόματος εἰς τὸ ἀρρενικὸν μετέβαλεν, ἵνα δείξῃ, ὅτι ἡ ψυχὴ ἦν ὁ τειρεσίας. καὶ γὰρ τῆς ἐξῆς πομπῆς τόνδε μετ' εἰσηγήσατο βίβλῳ ἡρακλείδου ἐδίωλον, αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι. καὶ γὰρ ἐν τούτοις πάλιν ἐδίωλόσαν, ὅτι τὸ μὲν εἴδωλον, ὅπερ ἦν ἀπεσπασμένον τοῦ σώματος, ἀκέτι ἦν ἐκείνης ὕλης ἐφελκόμενον ἐφαντάζετο. τὸ δὲ καθαρώτατον ἦν ψυχῆς ἀπελθὸν, αὐτὸς ἦν ὁ ἡρακλῆς.

Οθεν μάλιστα ἐοικέναι δοκεῖ τοῖς φιλοσόφοις, εἴ τι τὸ σῶμα τρόπον τινὰ ἦν ψυχῆς δεσμωτήριον. καὶ ὅτι δὲ ὅμηρος πρῶτος ἐδήλωσε. τὸ μὲν γὰρ τῶν ζώντων ἀεὶ δέμας προσαγορεύει, ὡς γὰ τούτοις· ὁ δέμας, ὃς φυλεῖ. καὶ δέμας δ' ἵκω γυναικί. καὶ, ἦρι ἐμεῖο ἀφιστεῖ, εἴδός τε, δέμας τε. τὸ δὲ ἀπὸ βεβληκὸς τὴν ψυχὴν, ὀδὸν ἄλλο ἢ σῶμα καλεῖ. ὡς γὰ τοῦτο· σῶμα δὲ οἰκαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν. καὶ, σώματ' ἀκηδέα λεῖπε γοῖ μεγάροις ὀλυσσῶν. καὶ, σῶμα γὰρ γοῦν λίπας μεγάρων κατελείπομεν ἡμεῖς. τὸ γὰρ αὐτὸ ζῶντος μὲν τὸ αὐθρώπου δόμος ἦν ἡ ψυχῆς· τελευτήσαντος δὲ, ὥσπερ σῆμα καταλείπεται.

Τούτῳ δὲ ἕπεται καὶ ἕτερον δόγμα τῶν πυθαγόρου, τὸ μεταβαίνειν τὰς ψυχὰς τῶν τελευτησάντων εἰς ἕτερα σωματα ἴδια. ἀλλ' ὀδὲ τοῦτο ἦν ὁμήρου δαναϊας ἐκτὸς ὄντος. ὁ γὰρ ποιήσας τὴν ἑκάστου πρὸς ἵππους δαλεγόμενον, καὶ τὴν αὐτίλοχον, καὶ αὐτὴν τὴν ἀχιλλέα, καὶ μὴ ὅτι δαλεγόμενον, ἀλλὰ καὶ ἀκούοντα, καὶ τὴν ἵππον πρὸς τὴν αὐθρώπων καὶ τὴν οἰκείων ὧν γινόσκοντα τὸν ὀδυσσέα, τί ἄλλο ἢ τὴν κοινωνίαν τοῦ λόγου, καὶ συγγένειαν ἦν ψυχῆς τὴν αὐθρώπων, καὶ τῶν ἄλλων ζώων παρίστησι; μὴ οἱ τὰς βόας τοῦ ἡλίου καταφαγόντες, καὶ ἐκ τούτων ὀλιθρον παθόντες, ἐλέγχουσι, ὅτι ὁ μόνον βόας, ἀλλὰ μὴ πάντα τὰ ἄλλα ζῶα ὡς ἦν αὐτῆς φύσεως ζωτικῆς μετέχοντα, τιμᾶται ὑπὸ τῶν θεῶν. καὶ τὸ μεταβάλλειν δὲ τοὺς ἑταίρους τοῦ ὀδυσσέως εἰς σύας, καὶ τοιαῦτα ζῶα ὅσα αἰνίσσεται, ὅτι τὴν ἀφρόνων αὐθρώπων αἱ ψυχαὶ, μεταλλαττόμεναι εἰς εἴδη σωμάτων θηριωδῶν, ἐμπίπτουσιν εἰς τὴν τῶν ἀνοήτων ἐγκύκλιον περιφοράν, ἣν κίρκην ποιητικῶς προσαγορεύει. καὶ μὴν τὸ εἰκὸς ἡλίου παῖδας ὑποτίθεται οἰκῆσαι γὰρ τὴν αἰαίην νῆσον. ταύτην δὲ ἀπὸ τοῦ αἰάζειν καὶ ὀλύρεσθαι οὕτω αὐθρώπους ὑπὸ τῆς θνατῆς λυπλήκην.

Ὁδὲ ἐμφρων αὐτὸς ὁ ὀδυσσεὺς ὑπὲ παθὼν τὴν φαύλην μεταβολὴν πρὸς τὸν ἑρμῆν, τοτέσι τὸν λόγον, τὸ ἀπαθὲς λαβών. αὐτὸς δὲ οὕτω καὶ εἰς ἅδου κάτεισιν (ὡς πόρρω ἐλέγχω χωρίζειν τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος) καὶ θεατὴς ψυχῶν τῶν τε ἀγαθῶν καὶ φαύλων γιγνόμενος. αὐτὴν δὲ τὴν ψυχὴν οἱ στωϊκοὶ ὁρίζονται πνεῦμα συμφυὲς, καὶ ἀναθυμίασιν αἰσθητικὴν, ἀναπεμφθεῖσαν ἀπὸ τῶν τοῦ σώματος ὑγρῶν, ὁμοίως ἀκολουθήσαντες λέγοντι· εἰσὶν ἀὔτμαι γὰρ σύθεσιν μέλη. καὶ πάλιν·

Ψυχὴ δὲ ἦν χθονὸς, ἠὔτε καπνός· γὰρ οἷς τὸ μὲν ζωτικὸν πνεῦμα ἄτε γήινον ἀνίσταται, τὸ δὲ καθαρὸν νοερὸν ἄνω, καπνῷ ἀπεικάζει. καὶ αὐτῷ δὲ τῷ τὸ πνεῦ-

De industria nanq; à fœminino animæ nomine, in masculinum ἔχων, id est, habens transiit, ut ostenderet quòd Tiresias esset animus. Atq; in sequentibus rursus: Post hunc Amphytrioniadæ aduerti simulachrum. Ipsus enim in superis agitat conuiuia læta. Etenim in his rursus declarauit, quòd simulacrum à corpore liberum, non iam ab animæ materia trahi conspiciebatur: animæ uerò purissima pars quæ discesserat, erat ipse Hercules. Vnde & illud philosophis uidetur, quòd corpus animæ quodammodo ergastulum sit. Atq; hoc Homerus primus declarauit. Siquidem corpus uinctum subinde demas (quod à uinciendo nomen habet) nuncupat. ut in illis: Nec corpore nec indole. Item: Corpore autem referebat fœminam. Et: Virtutemq; meam, speciemq; & corpus. Cæterùm id quod animam exuit, non aliter quàm soma, id est corpus, appellat. ut in his: Soma meũ Priamo reddas, Hecubæq; parenti. Et: Aedibus in Circes nos soma reliquimus omnes. Idem nanque corpus, dum uiueret homo, animæ uinculum erat: eo autem defuncto, perinde ut monumentum relinquitur. Huic uerò & aliud Pythagoræ dogma consentaneũ est, quòd scilicet defunctorum animæ in alias corporũ species transeant. Id quod nec Homerũ latuit. Dum enim Hectorem, Antilochum, & Achillem equis colloquentem (imò non tãtum colloquentẽ, sed etiã auscultãtem) denique Vlyssem prius à causa quàm ab hominibus, adeoq; familiaribus agnitũ finxit, quid aliud quàm rationis cõmercium, & animæ cognationẽ inter homines ac reliqua animãtia insinuat? Ad hæc, qui Solis uaccas deuorauerãt, & sibi exitiũ accersiuerant, argumẽto sunt, quòd nõ tantum boues, uerũetiam reliqua animantia (quippe eandẽ uiuendi naturam habẽtia) à Dijs in precio habeantur. Mutatio autẽ sociorum Vlyssis in sues, & eiusmodi animantia, sub uerborũ inuolucro significat, quòd imprudentium hominum animæ, in beluinorum corporũ species mutentur, quũ in uniuersi orbiculariẽ circumferentiam (quam Circen appellat) inciderint. Vnde & meritò filiã Solis in Aeæa insula habitantẽ ponit. atq; hanc ex eo sic nuncupat, quòd homines mortis causa lamẽtentur ac lugeãt.

At ille ipse prudens uir Vlysses, istiusmodi mutationẽ nõ est passus, quòd à Mercurio, id est ratione, immutabilitatẽ sumpsisset. Is autẽ ipse etiam ad inferos commeat, (tanquam diceret, animã à corpore separari) ideoq; animarum tum bonarum, tum prauarum spectator fit. Cæterùm Stoici ipsam animã definiẽtes, esse spiritum cognatũ & sensibilẽ exhalationẽ, quæ ex humani corporis humiditate emergat, Homeri uestigijs insistunt, cum inquit: Donec halitus in pectore manserit. Et rursus: Ast animus subter terram ceu fumus abiuit. In quibus uiuacem spiritum ueluti uigentem facit: eum autem qui iam extinguitur, fumo cõparat. Atq; illo ipso spiri-

Corpus a
nimæ ca
ca.

De ani
rũ ingr
tiene
lia co
ta.

ſpiritus nomine pro anima uſus eſt, fatus ita: Inſpirat uim paſtori populorum. Et, Expirans animam. Et: Reſpirans igitur, mentem in præcordia legit. Hoc eſt, ſpiritum diſtractum collegit. Et:

Reſpirabat, ubi Boreæ flatus ueniebat,
Reſtituens animum, male qui diſceſſerat inde.

Nam externus flatus affinis, ſuſcitato eius ſpiritu, qui animo defecerat, uitæ eum reſtituit. Nec ratione caret, quod etiam pro externo flatu, animæ nomine uſus eſt, dicens, Leuiter admodum animans. nam dicere uult, quum reſpirare feciſſet.

Cæterum Plato & Ariſtoteles animam incorpoream eſſe putauerunt ſemper autem circa corpus uerſari, atq; hoc tanquam uehiculo indigere, propterea quòd etiam dum à corpore liberatur, ſæpenumero ueluti imaginẽ ſpiritualem eius formæ induit, quæ corpori fuerat. Sic & Homerus nuſquã in poeſi deprehendetur animæ corpus tribuere, ſed hoc quod anima priuatum eſt, ſemper iſto nomine appellare: ut & in ſuperioribus quorundam meminimus. Cùm uerò anima (ut & philoſophis placet) duas potiſſimum partes habeat, unam rationalem, quæ capitii inſidet, alteram irrationalem, cuius pars quidẽ animoſa in corde, cupiditas uerò in præcordijs ſedẽ habet, an non Homerus huius rei diſcrimẽ prior uidit, quando in Achille rationẽ cũ iracundia pugnantem finxit, ac in eodem momẽto deliberantem, num ſe de eo qui læſerat, ulciſceretur, an iram ſedaret? Hactenus hæc animo uoluens, ac mente uolutans. Hoc eſt prudentiam, & ei oppoſitam furibundam iram quam à prudentia ſuperari finxit: hoc nanq; ei Mineruæ apparitio uult. Præterea etiam in alijs iracundiam per rationem admoneri finxit, atq; hanc ceu principem ſubditæ imperare. Cor tolera, quondam longè maiora tuliſti. Sæpe etiam iracundia rationi obſequitur:

Fatus erat poſtquam, ſua corda in pectore frenat,
Factus erat rurſus tolerans, & corde quietus.

Similiter & ægritudo:

Hæc mala mittamus, quanquã ſunt triſtia ualde,
Pectoribus læti ponamus mente dolorem.

Nonnunquam uerò rationem ab iracundia ſuperari oſtendit: id quod non laudare, ſed uituperare uidetur, ut quum Neſtor Agamẽnoni contumeliam, qua Achillem affecerat, exprobrans inquit:

Conſilio noſtro nequaquam, nanq; ego multis
Diſſuaſi, ſed tu cordi indulgere ſuperbo
Malebas, fortemq; uirum contemnere, magno
Quii ſuperis precio fuerat, ſummoq; in honore.

His autem ſimilia Achilles quoq; Aiaci loquitur:

Omnia uera quidem dixiſti, proq; decoro,
At cor bile tumet, quãdo huius cunq; recordor,
Qui me præ cunctis nihili modò fecit Achiuis.

Sic etiã eſt, quãdo præ timore ratio obſtupefit, ut cũ Hector ſecũ deliberat, an cũ Achille cõgreſſurus ſit,

Eſt

ψυχὴν ὀνόματι λέγηται ἐπ' αὐτ, ὡς εἰπὼν. ἔμπνουσι μὲν μέγα ποιμένι λαῶν. καὶ, θυμὸν ἀκρπνείων. καὶ, ἅτε ἐπεὶ ἦν ἄμπνυτο, νὴ δὲ φρένας θυμὸς ἀγέρθη· τοτέσι, τὸ πνεῦμα διεσπαρμένον συνελέξαν. καὶ, αὖθις δ' ἀμπνύνθη, πᾶσι δὲ πνοιὴ Βορέαο ζώγρει ὧν πνείουσα κακῶς λιπαφήοτα θυμόν. τὸ γὰρ λειποθυμοῦντος τὸ πνεῦμα ῥιπίζειν ἢ ἐξωθεῖν πνοὴ συμφυὴς ὅσα, ζῶντα αὐτὸν κατέστησε. σωαίρει δὲ τῷ λόγῳ, ὅτι καὶ ὧδε τὸ ἐκτὸς πνεύματος τῷ τῆς ψυχῆς ὀνόματι λέγει εἰπών· ἧκα μάλα ψύξαι. βούλεται γὰρ εἰπεῖν, αὐτιπνεύσασα.

Πλάτων δὲ καὶ ἀριστοτέλης τὴν ψυχὴν ἀσώματον μὲν ἐᾶν νόμιζαν, ἀεὶ δὲ περὶ σῶμα εἶναι, καὶ τότε ὥσπερ ὀχήματος δεῖσθαι. διὸ καὶ ἀπαλλαττομένην τοῦ σώματος, τὸ πνευματικὸν ἐφέλκεσθαι πολλάκις καθάπερ ἐκμαγεῖον, ἣν ἔσχε τοῦ σώματι μορφὴν διαφυλάττουσαν. οὕτως οὖν καὶ Ὅμηρος ἀδιαλείπτως τῆς ποιήσεως εὑρεθήσεται σῶμα τὴν ψυχὴν καλῶν, ἀλλὰ τὸ ἐσωκεκριμένον ψυχῆς ἀεὶ τούτῳ τοῦ ὀνόματι προσαγορεύει, ὡς καί τινων γε τοῖς πρόσθεν ἐμνημονεύσαμεν. τὸ δὲ ψυχῆς ἔχουσης (ὡς καὶ τοῖς φιλοσόφοις δοκεῖ) τὸ μὲν λογικὸν ἱδρυμένον τῇ κεφαλῇ, τὸ δὲ ἄλογον. καὶ τούτου, τὸ μὲν θυμικὸν ἐνοικοῦν τῇ καρδίᾳ, τὸ δὲ ἐπιθυμητικὸν ἐν τοῖς περὶ τὴν γαστέρα, ἅτε οὖν ὁ πρότερον ὁμηρος οἶδε τὴν τούτου διαφοράν, ὃς ἐποίησεν, ὧδε μὲν τὸ ἀχιλλέως τὸν λογισμὸν τοῦ θυμῷ μαχόμενον, καὶ ἐν τῇ αὐτῇ φορᾷ διανοούμενον ἢ ἀμύνεσθαι τὸν λελυπηκότα, ἢ παῦσαι τὸν χόλον; Εως ὁ ταῦθ' ὁρμαίνει ἦτοι φρένας καὶ ἦτορ θυμόν. τουτέστι τὴν φρόνησιν, καὶ τὴν αὐτικειμένην αὐτῷ θυμικὴν ὀργήν, ἧς τὴν φρόνησιν ὑπερτεθεῖσαν πεποίηκε. δῆλον γὰρ αὐτῷ ἡ ὑπεροψία ἣν ἀθλιωτάτην βούλεται. καὶ ἐν ἄλλοις δὲ ποιεῖ τὸν λογισμὸν τοῦ θυμῷ παραινοῦντα, καὶ ὥσπερ ἄρχοντα τοῦ ὑποτεταγμένου λιπαροῦντα· τέτλαθι δὴ κραδίη, καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης. καὶ πολλάκις μὲν τοῦ λογισμῷ πείθεται τὸ θυμούμενον, ὡς ἐν τούτοις· Ὡς ἔφατ', ἐν στήθεσι κατθαπτόμενον φίλον ἦτορ. τοῦ δ' αὖτ' ἐν στέρνοις κραδίη μένε τετληνία. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ λυπούμενον· ἀλλὰ τὰ μὲν πρότερ' τύχθαι ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ, θυμὸν ἐνὶ στήθεσι φίλον δαμασσάντες ἀνάγκῃ. ἐνίοτε δὲ πολεμοῦντα τὸν θυμὸν τῷ λογισμῷ παρίστησιν, ὅπερ οὐκ ἐπαινῶν, ἀλλὰ ψέγων φανερός ἐστιν. ὡς ὁ νέστωρ τοῦ ἀγαμέμνονι τῆς εἰς τὸν ἀχιλλέα ὕβρεως ὀνειδίζων φησίν· οὔ τι κατ' ἠμύτερον γλυκύν, μάλα γάρ τοι ἐγωγε πόλλ' ἀπεμυθεόμην, σὺ δὲ σῷ μεγαλήορι θυμῷ εἶξας, αὐδρα φέεσθον, ὅτι ἀθανάτοι περ ἔτισαν, ἀτίμασας. ὁμοίως δὲ τούτοις καὶ ὁ ἀχιλλεὺς πρὸς τὸν αἴαντα λέγει· πάντα τίμοι κατὰ μοῖραν εἰσαῦ μυθήσασθαι. ἀλλά μοι οἰδάνεται κραδίη χόλῳ, ὁππότ' ἐκείνου μνήσομαι, ὡς μ' ἀσύφηλον ἐν ἀργείοισιν ἔρεξεν. ὅταν δὲ καὶ ἐπὶ φόβου ἔσῃ, ὅτε ὁ λογισμὸς ὄρθιαζε· ὅπερ ἐκτὸς μὲν διανοεῖται ἐπισκοπεῖν τὴν

πῶς γὰρ ἀχιλλέα μάχῃω. Βέλτερον αὖτ' ἐσιδὴ ξυνελαυνέμεν, ὁπποτέρῃ κεν ὀλύμπιος ὖδος ὀρέξῃ. εἶτ' ἀναχωρεῖ πλησίον γενομένῳ τ' ἀχιλλέως. ἔκδρα δ' ὡς γόησεν, ἔλεβόμος, ὧδε γὰρ ἔτλη αὖθι μένειν, ὀπίσω δὲ πύλας λίπε, βῆ δὲ φοβηθείς.

Εσι δὲ λάκαινά φησιν, ὅτι τὰ παθη πρὸς τὴν καρδίαν σωίστησιν, ὀργὴν μὲν ὅταν λειπόμενα δὲ αἱ φρένες ὑλακτῶσι. λύπην δὲ τὸ μέχρις ὀδυρόμενος, καὶ ἀγδόνα τὴν ἐλεινὰ λειπόμενα. τὸ δὲ φόβον· λειπόμενα δὴ μοι ἔξω σπλάγχνα ἐκβώσκει, τρομεῖ δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα. κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον ὥσπερ τὸν φόβον, ἕτω καὶ τὸ θάρσος πρὸς καρδίαν ἀναφαίνει. καρδίη ἀλλακέειν πολεμίζειν, ἠδὲ μάχεσθαι. ἐκ δὲ τῶν ἀρχαίων ἔδοξε τοῖς σωϊκοῖς, τὸ ἡγεμονικὸν εἶναι πρὸς καρδίαν. τὸ δὲ ἐπιθυμητικόν ὅπως πρὸς γαστέρα γ' πολλοῖς δηλοῦται, ἡ γὰρ τόρις· ἀλλά με γαστὴρ ὀτρύνει κακοεργός. καὶ, γαστέρα δ' ὅπως δύσῃ ἀκηρύσσω μεμαῶτα. καὶ τὰς αἰτίας δὲ τῶν πρὸς τὸ θυμικὸν μέρος τῆς ψυχῆς, φύσει συμβαινόσας κατεῖδε τὴν μὲν ὀργὴν ὑπὸ λύπης ἐγγινομένην, ζέσιν δέ τινα τοῦ αἵματος, καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ πνεύματος ὅσαν ἐμφαίνων, ὡς ἐν τόποις· ἀχνύμενος, μένει δὲ μέγα φρονῶν ἀμφιμέλαινα πίμπλαντ', ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐίκτην. μένος γὰρ τὸ πνεῦμα πρὸς ἀγορεύειν ἔοικε, ὅθεν δὲ ἐγγίνεσθαι καὶ φλέγεσθαι ὑπὸ τῶν θυμουμένων οἴεται. πάλιν δὲ αὖ τὸ τῶν φοβουμένων πνεῦμα συνεχόμενον καὶ καταψυχόμενον, τὰς φρίκας καὶ τὸν τρόμον ποιεῖ, καὶ τὰς ἀχρώσεις ἐν τοῖς σώμασι. πάντα γ' ταῦτα συμβαίνῃ ὑπὸ ψύξεως, ἡμῖν ὠχρότης, ὅτι τὸ θερμὸν συστρέχαντος εἰς τὰ μέσα, τὸ ἐρυθρὸν ἀπολείπει τὴν ἐπιφάνειαν. ὁ δὲ τρόμος, ὅτι ἐντὸς συναλόμενον τὸ πνεῦμα ἀφίσσει τὸ σῶμα· ἡ δὲ φρίκη, ὅτι πηγνυμένου τοῦ ὑγροῦ, αἱ τρίχες ὀρθοῦσθαι αὐτίσανται. πάντα δὴ ταῦτα σαφῶς σημαίνει ὅμηρος. φησὶ γὰρ τὸ χλωροὶ ὑπὸ φαίδιμα γυῖα. καὶ, χλωρὸν δέος ἥρει. καὶ, τρομέει ὑπὸ φαίδιμα γυῖα. καὶ, ὡς φάτο, σὺν δὲ γέροντι νόος χύτο, δῦδε δ' αἰνῶς. ὀρθαὶ δὲ τρίχες ἔσαν ἐπὶ γναμπτοῖσι μελεσιν.

Κατὰ ταῦτα δὴ καὶ τὸ ἐφοβήθη, ῥίγησε λέγει, καὶ τὸν φόβον κρύος τὰ πρὸ παγορδύει. ἐκ δὴ τοῦ ἐναντίου, θαλπορὴν τὸ θάρσος, καὶ τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα. τὰ μὲν δὴ φυλακὰ πάθη οὕτω διαιρεῖται τὸν τρόπον.

Πάλιν δὲ τῶν πρὸς ἀριστοτέλην ἀσεβῆ πάθη ἡγουμένων τὴν νέμεσιν, μὴ τὸν ἔλεον (τὸ γὰρ οὐκ ἀγαθοῖς δ' ἀκηδέσθαι ὑπὸ τοῖς πλησίον, εἰ παρ' ἀξίαν δυτυχῶσι, νέμεσις καλεῖται· τὸ δὲ λυπεῖσθαι, εἰ παρ' ἀξίαν δυσυχῶσιν, ἔλεος λέγεται) ταῦτα καὶ ὅμηρος πρόσκειται τοῖς ἀγαθοῖς νομίζει, ὅπως μὴ ὄφελ' ἀπὸ ἀνατίθησιν αὐτά. ποιεῖ γ' ἄλλα τε, καὶ ταῦτα· Αἴαντος δ' ἀλέεινε μάχην τελαμωνιάδαο· Ζεὺς γάρ οἱ νεμεσᾶτ', ὅτ' ἀμείνονι φωτὶ μάχοιτο. καὶ ἐν ἄλλοις πάλιν οἰκτείρει τ' αὖτὸν τρόπον διωκόμενον πρὸς τεῖχος.

Περὶ

Est satius multò ut Pelidæ congrediamur, Et uideamus utrum faciet victoria clarum. Deinde recedit, ubi Achilles propius accesserat: Hectora cùm sensit, rapuit metus, ut fugeret mox, Linqueret ut posti se portas, & mœnia Troiæ. Manifestũ uerò & illud est, quòd animi perturbationes circa cor constituat, iram quidem ad hunc modum. Cor autem ei intus latrabat. Aegritudinem uerò: Lugens, atq; dolens, laceras cur pectora chara? Metũ uerò: Excideratq; mihi cor charo pectore lugens,

Subq; tremunt membra. Porrò qua ratione metum, eadem & audaciã iuxta cor esse declarat: Cor furit in sæuum sine fine incurrere Martẽ. Cæterũ quãdo inter prædicta, Stoicis uidetur, rationẽ tanquam principẽ in corde, cupiditatẽ uerò circa præcordia esse sitam, Homerus id cùm in alijs multis, tum in his perspicuum facit: Sed me uẽter stimulat maleficus. Et: Haudquaquam uentrem licet occultare uolenti. Præterea & causas eorum quæ penes animosam animæ partem sunt, & à natura cõtingũt, peruidit. Quippe irã ex aegritudine nasci, & sanguinis ac spiritus (qui in eo est) feruorẽ quẽdam esse demonstrat: ut, Aegre fert adeò, ut præcordia sanguine plena, Vtq; micent oculi subitò uelut ignea lampas. Pro spiritu namq; μένος, id est iram ponere uidetur, eumq; in irascẽtibus nasci & incendi existimat. Porrò quũ is rursus in metuentibus perturbatur ac refrigeratur, horrorẽ, tremorẽ, & palliditatẽ in corporib. generat, siquidẽ omnia hæc ex frigore oriuntur. ac Pallor quidẽ, quando calor in media se confert, ac Rubor superficiem deserit: Tremor uerò, quia dum spiritus intus constringitur, corpus tremefacit: Horror, quia concrescente humore, pili dum premuntur, rigescunt. Omnia igitur hæc Homerus clarè innuit, cùm inquit, Pallidi præ metu. Et: Pallidus metus corripiebat. Et:

Membra tremũt mihi, fortia claraq; quondã. Et:

Sic fatus, simulatq; senì mens fusa timore.

Obstupuit, steteruntq; comæ, & uix mẽbra leuabat. Ad eũ igitur modum & pro timuit, friguit ait: et metũ gelidum appellat. Ecõtrà autẽ, pro audacia, & bona spe, confidentiã, quæ Græcis à calefaciendo, seu feruendo dicitur, usurpat. Atq; ad hũc modum uitiosos affectus discernit. Cæterùm quũ Aristoteles indignationẽ ac misericordiã pro laudabilibus affectibus habeat (dum nanq; boni uiri uruntur, quando alios præter meritum feliciter agere uident, indignatio uocatur: dum autem illis dolet, si quis præter dignitatem infeliciter agat, misericordia dicitur) Homerus quoq; hæc ex bonorum uirorum officio esse putat. ubi etiam Ioui ea, tum alia tribuit. Facit enim & alia & hæc: Cum Telamonesato pugnã detractat inire Iuppiter: hocq; facit, superetur quo minus ille. Et in alijs:

Rursus miseratur eundẽ fugientẽ, mœnia circũ.

Affectus causa.

Debiti affectus.

Porrò

c animi ute & uitio.

Porrò qd̃ nã Poeta de animi uirtute & uitio senti at, in multis oſtẽdit. Cũ enim una illius pars intelli gẽs & ratiõalis ſit, altera uerò ratiõis expers, et affectui obnoxia, atq; ob id homo mediũ quiddã inter Deũ & beluã natus ſit, ſummã qdẽ uirtutẽ diuinã, ſummũ aũt uitium beluinũ (ut & Ariſtoteles poſt eum) exiſtimat, atq; hæc per ſimilitudines declarat. Semper enim bonos uiros dijs ſimiles, & Ioui conſiliũ par appellat. Inter malos uerò, timidos fugacib. ceruis, ouib. cuſtodẽ carẽtibus, & leporib. fugiẽtib. cõparat. De ijs autem qui proclinè & incogitanter ira afficiuntur, ait: Pardi tanta fuit nunquã, nõ ira leonis, Apri, nonq; capri fuit unquã pernicioſi, Dum furit, oſtentatq; ſuum per pectora robur. Quanta tenet pueros Panthi, quibus haſta decora. Impotẽter aũt dolentiũ luctus, luſciniæ querelis cõparat, Inuolucres cuius pullos prædatus arator. Quum igitur Stoici uirtutem in indolentia ponnnt, ea ſectari uidentur, in quibus Homerus omnẽ affectum tollit, ut quum de ægritudine ait: Quin ſepe litis eum, quem non reuocare poteſtis Ex Erebo, quamuis lachrymas fundatis acerbas. Et: Cur lachrymare Patrocle miſer, ceu mœſta puella? De ira uerò, Lis utinam ſublata foret nobis, ſuperisque. De timore autem: Ne ſuadete metum, nam perſuadere nequibis. Et: Ictus, percuſſuſq;, nidens fatumq;, necemq;, Magnanime occumbat ferro. Ad huc modum & ij qui ad ſingulare certamen prouocabantur, intrepidè morem gerunt, imò plures pro uno aſſurgunt. Atq; uulneratus haud minorem perſeuerandi cõfidentiam habet, ut alibi inquit: Quid iactas, quòd planta pedis perſtricta ſit à te? Deniq; omnis generoſus cõparatur leoni, apro, torrẽti, aut turbini. Porrò quum Peripatetici exiſtiment, homini impoſſibile, ut perturbationibus uacet: medioq; quodã inuento, uirtutẽ mediocritate finiãt, quæ illarũ exceſſũ tollat: Homerus etiã optimos quoſq;, nec prorſus impotẽtes, nec intrepidos, nec dolore uacãtes inducit, ut in hoc à malis differãt, quòd affectibus non nimiũ teneãtur. Ait enim: Mutatur color ignaui, mens atq; mouetur Sede ſua, nutat, nec perſtat in ordine certo. Intus cor crepitat multum formidine mortis, Dentes atq; crepant, ſtriduntq; timore, metuq;. At forti color eſt idem, nec pectora terror Immodicus pulſat. Perſpicuũ nanq; eſt, ꝙ cum uehemẽtiorẽ metũ bono uiro adimat, mediocrem ei relinquat. Idem & de ſimilibus affectibus, dolore uidelicet ac ira, ſentiendum, cuiuſmodi illud eſt: Membra Phrygum ſubijt uehemens tremor, Hectoris atq;

Magnanimũ quamuis crepitat cor, pectore læto.

agnũ inr timẽtes iſcrimen.

Alij nanq; uel uidendo contremiſcebant: hic uerò quamuis in periculo cõſtitutus, tamẽ fortis erat, & dũtaxat æſtuabat. Vnde aliter quidẽ Dolonẽ ac Lycaonem timentes fingit: aliter uerò Aiacem & Menelaum reſpectare, ac ſe pedetentim ſubducere,

Περὶ δ' ἀρετῆς καὶ κακίας ψυχῆς, ἣν ἔχει δόξαν ὁ ποιητὴς ἐν πολλοῖς δῆλόν ἐστιν. ἐπεὶ γὰρ τὸ μὲν τῆς ψυχῆς νοερὸν καὶ λογικόν ὄν, τὸ δὲ ἄλογον καὶ ἔμπαθες, καὶ οἷόν τι μέσον θεοῦ καὶ θηρίου γέγονεν ἄνθρωπος, τὴν μὲν ἄκραν ἀρετὴν, θείαν ἡγεῖται, τὴν δὲ ἄκραν κακίαν, θηριωδίαν· ὡς ὕστερον ἀριστοτέλης ἐνόμισε, καὶ ταῦτα ἐμφανίζει ἐν ταῖς ὁμοιώσεσιν. ἀεὶ γὰρ τὸν ἀγαθὸν ὀνομάζει θεοειδῆ, καὶ διίμηλον ἀτάλαντον· τῶν δὲ φαύλων τοὺς μὲν δειλοὺς, φυζακινοῖς ἐλάφοισιν εἰκάζει, καὶ πτωκάτοις ἀσημάντοις, καὶ λαγωοῖς δειλομύοις. ὧν δὲ τῶν πτοητῶν μὴ ἀνόητος ὁ θυμὸς φησίν·

Οὔτ' ἂν παρδάλιος τόσσον μένος, οὔτε λέοντος, οὔτε συὸς κάπφου ὀλοόφρονος, ὅτε μάλιστα θυμὸς ἐνὶ στήθεσι πολὺ ἀγήνορι βλεμεαίνει· ὅσσον παῖδος νήϊδος ἐϋμμελίαο φρονέουσι, τῶν ἢ λυπουμένων ἐμπαθέστερον οὐδὲν μὴ ἀνόνητον φωνῆς ἀπεικάζει, ὧν τέκνια ἀχρόται ὀφείλοντο, πάρος πετέλιὰ γυῖα. οἱ μὲν οὖν σωϊκοὶ, τὴν ἀρετὴν τίθηνται ἐν τῇ ἀπαθείᾳ, ἐκείνοις ἑπόμενοι, ἐν οἷς παῦ πάθημα αἴρει, λέγων πολὺ μὲν λύπης· ἀλλὰ χρὴ τὸν μὲν καταθάπτειν, ὅς κε θάνῃσι νηλεὲς θυμὸν ἔχοντας, ἐπ' ἤματι δ' ἀκρύσαντας. μὴ, τίπτε δὲ λάκρυσαι παβόκλεις, ἠΰτε κούρη; πολὺ δὲ ὀργῆς, ὡς ὄφρις ἔκ τε θεῶν, ἔκτ' ἀνθρώπων ἀπόλοιτο. πολὺ ἢ τ' φόβος· μή τι φόβον δ' ἀγόρδυ, ἐπεὶ δή σε πειρήμεν οἷω. ☾, ὅς δὲ κεν ὑμέων βλήμενον, ἢε τυπεὶς θανάτον καὶ πότμον ἐπίσπῃ, τεθνάτω. ὅτως καὶ προκαλούμενοι εἰς μονομαχίαν ἀφόβως ὑπακούσι, καὶ πλείους ἀνδ' ἑνὸς ἀνίσανται, καὶ ὁ τετρωμένον οὐδὲν ἧσσον ἔχει τὸ θάρσος παραμένον, ὥς που φησί· νωῖν δ' ἐμὶ ὑδηρὰ φὰς παρσὸν πόδας ἐὔχεαι αὖτως. μὴ πᾶς ὁμιλαῖος ἀπεικάζεται λέοντι, ἢ κάπρῳ, ἢ χειμάῤῥῳ, ἢ λαίλαπι. οἱ δ' ἐκ τοῦ ποδιπάτου τὴν ἀπάθειαν ἀνέφικτον ἀνθρώπῳ νομίζοντες, τὴν δὲ μετριοπάθειαν εἰσάγοντες, ᾗ τὴν ὑπερβολὴν τῶν παθῶν αἱρεῖν μεσότητι, τὴν ἀρετὴν ὁρίζονται· καὶ Ὅμηρος ἀεὶ παράγει οὐ ἀρίστους ὅτε ἀχνυμένους, οὔτε μὴν ἀφόβους, ἢ ἀλύπους παντελῶς, ἐν ᾧ μὴ ἄγαν δὲ τοῖς πάθεσι κρατεῖσθαι, τῶν φαύλων ἀλαφέροντας. φησὶ γάρ· τοῦ μὲν γάρ τε κακοῦ πρίπτεται χρὼς ἄλυδις ἄλλη· ὃ δὲ οἱ ἀτρέμας ἧσαι, ὀρυτὰ τ' ἐν φρεσὶ θυμός. ἐν ᾗ τε οἱ κραδίη μεγάλα σείνοισι πατάσσει. κῆρας ὀίω μφῶ, πάταγος δέ τε γίνετ' ὀδόντων. τ' δ' ἀγαθὸν βοᾶ, ὅτ' ἂρ πρίπτῃ χρὼς, ὅτέ τε πλέῖω ταρβεῖ. ὑδηλον γάρ, ὅτι τὸ ἀγαθὸν τὸ λίαν φοβεῖσθαι ὑφειλῶν, τὸ μέτριον κατέλιπε. τὸν δὲ ☾ ὧδε τ' ὁμοίων λύπης τε καὶ ὀργῆς χρὴ νοεῖν. τοιοῦτόν ὄν κἀκεῖνο· τρῶας μὲν δόμος ἀνὸς ὑπήλυθε γῦα ἕκαστον. ἑκτορίδ' αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ στήθεσι πάτασσεν. αἰ μὴ γὰρ ἄλλοι μὴ ὁρῶντες ἐτρόμεον, ὅθ' ἐν ᾗ κινδυνώδεσι καθέσεως αὐδρεῖον ὦμ μόνον ἀγωνία. ὅθεν, ἄλλως μὴ ποιεῖ τὸν δόλωνα μὴ τὸν λυκάονα φοβούμενός, ἄλλως δὲ τὸν αἴαντα μὴ τὸν μενέλαον ἐνδοιαλιζόμενός, μὴ βάδην ἀναχωρῆσαι,

ὥσπερ ἀπωσαμένους σαφῶς λέοντας. ὡσαύτως δὲ καὶ λυπουμένων διαφορὰς ὑπεδείκνυσι, καὶ ἡδομένων ὁμοίως. ὥσπερ ὁ μὲν ὀδυσεὺς, διηγούμενος ὃν τρόπον αὐτὸν κύκλωπας ἐξηπάτησαν, ἔφη· ἐμοὶ δ' ἐγέλασσε φίλον κῆρ. οἱ δ' ἑμνηστῆρες πεσόντα τὸν πτωχὸν ἰδόντες, χεῖρας ἀνασχόμενοι γέλω ἔκθανον. φαίνεται δὲ γ' κατατοφοις ἢ μετρίου διαφορά. καὶ ὁ μὲν ὀδυσεὺς τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς ὀρέγεται, καὶ κλαίσασα ἐπ' αὐτῷ ὀρᾶν, φέρει· ὀφθαλμοί δ' ὑπὸ βλεφάρων ἔστασαν, ὠὶ σίδηρος. τῶν δὲ μνηστήρων δὲ αὐτῆς ὁρώντων τῶν θαυμαζόντων αὐτὴν λύτο γοῦνατ', ὄρνυτο δ' ἄρα θυμὸν ἕκαστος. πάντων δ' ἡγήσαντο παρὰ λιχάονι κλυτὸν ἔμμεναι. ποιοῦντα μὲν ὅτι τὰ πρὸς τὸ ποιητὴν πρὸς ψυχῆς διαφέρειν, καὶ παθῶν.

πρὸς ἢ ἀγαθῶν καὶ εὐδαιμονίας πολλῶν ἐρημένων πρὸς τοὺς φιλοσόφους, τὸ μὲν τῶν ἀρετῶν δὲ ψυχῆς μέγιστον εἶναι τῶν ἀγαθῶν κατὰ πάντα συνέκριναν. ἀλλ' οἱ μὲν στωϊκοὶ τῶν ἀρετῶν αὐτάρκη ἡγοῦνται πρὸς εὐδαιμονίαν, λαβόντες τὸ γνῶσιμον ἐκ τῶν ὁμηρικῶν τούτων, ἐν οἷς τὸν σοφώτατον καὶ φρονιμώτατον ἐποίησαν, ὑπὲρ ὀδυσσείας πόνοι μεταφρονοῦντα, καὶ ἡδονῆς ὑπερορῶντα. τὸ μὲν πρότερον ὅτως· Ἀλλ' εἶον τόδ' ἔρεξε, καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνήρ, αὐτὸν μὲν πληγῆσιν ἀεικελίοισι δαμάσας, σπεῖρα κακὴ ἀμφ' ὤμοισι βαλὼν, οἰκῆι ἐοικὼς, ἀνδράσιν δυσμενέεσσι κατὰ δῦμῶλιν. τὸ δ' ὕστερον ἢ ὅτως· ἡ μὴ αὐτόθ' ὀρυκτὸν ἀλῶ ἐς θεάων. ὡς δ' αὖτως, κέρκη καρτερήτην γὰρ μεγάροισιν ἀναίη, δολόεσσα, λιλαιομένη πόσις εἶναι, ἀλλ' ἐμὸν ὄπποτε θυμὸν γε πείθοι σιν ἐπειθε.

Μάλιστα δὲ γὰ τούτοις τὸν δὲ ἀρετὴν δύξαν σωίσησιν, γὰ οἷς τ' μὲν ἀχιλλέως ποιεῖ τὸ μόνον ἀνδρεῖον, ἀλλὰ γὰ κάλλιστον τὸ εἶδος, καὶ πρόωρίστατον, καὶ θυγατρίστατον, καὶ παῖδ' ὠφανῶς, καὶ τὸν τ' μεγίστου θανόντων βουλόμενον τ' δὲ ὀδυσσέα σωίσησιν μὲν, γὰ καρτερὸν τὴ ψυχῆ, τὰ δὲ ἄλλα ὀχ ὁμοίως τύχη κεχαριστήσαν, πλικίας τε γὰ ὀψέως ἀπίσης, γὰ γονέων οὐ πάντη ἐνομαστῶν, γὰ πατρὸς δὲ ἀδόξου, γὰ ἀπεχθόμενον ἐπὶ πολὺ θεῶν· ὧν ὀδὲ γὰ ἐκώλυσεν αὐτ' εἶν ὄλβιον, τὸν δὲ ψυχῆς ἀρετὸν κεκτημένον.

Οἱ δὲ ἐκ τ' πρώτου πρωτόλειμ μὲν τὰ δὲ ψυχῆς ἀγαθὰ νομίζουσιν, οἷον φρόνησιν, ἀνδρείαν, σωφροσύνην, δικαιοσύνην. δεύτερα δ' εἶν τὰ τ' σώματος, οἷον ὑγίειαν, ἰσχύν, κάλλος. τάχος. ῥώστα δ' τὰ ἐκτός. οἷον δυσοξίαν, δυναστείαν, πλοῦτον. ἐπαινετὸν μὲν γὰρ εἶν, γὰ θαυμαστὸν τὸ γὰ ἀλγηδόσι, γὰ νόσοις, γὰ ἀπορίαις, γὰ συμφοραῖς ἀβλαβέντος, χρῆσθ' τῇ ἀρετῇ τ' ψυχῆς αὐτεχούσης τοῖς κακοῖς, τ' μέντοι ἀριστον, τόδε μακάριον.

Τόδε ἐν ἀγαθοῖς νομῶ ἔχειν, ὃς ὄντι θεοδαίμονι. τόδε γὰρ τὸν κτῆσιν μόνον δὲ ἀρετῆς, ἀλλὰ καὶ τὸν χρῆσιν καὶ τὸν ἐνέργειαν εἶναι καλόν. ταῦτα δὲ καὶ ὅμηρος δείκνυσιν ἄπικρους. τοὺς μὲν γὰρ θεοὺς, ἀεὶ πιεῖ δοτῆρας ἐόντ, τοιούτοις τῶν ἀγαθῶν, ἃ καὶ δύχονται

perinde ut leones, qui à stabulo repulsi sunt. Eodem modo & dolentium discrimina commonstrat, & gaudentiũ similiter. Sic Vlysses cõmemorans, quo pacto Cyclopibus imposuerit, ait: Corde sinuq; meo risi, dum talia dicunt. Proci uerò conspecto mendico humi prostrato, Sublatis manibus risu penè emoriũtur Porrò & inferioribus rebus medicoritatis differentia apparet: ut dum Vlysses, tametsi uxorẽ suam diligeret, atq; eam propter ipsum plorãtem uideret, nihilominus tamẽ se continet: Lumina cõsiterant ceu cornea, ferrea siue. Procorũ autem, qui eandẽ amabant, & suspiciebant, Genua labascunt, mulcẽturq; cupidine cæco, Coniuge Penelope cupit atq; potirier omnis. Talia quidẽ apud poetã sunt de animæ uiribus, & affectibus. Cæterum multis à philosophis de bonorũ finibus & felicitate dictis, de hoc inter illos per omnia conuenit, quòd animæ uirtus bonorũ sit maximũ. At Stoici uirtutẽ per se ad felicitatẽ sufficere putant, ansa ni mirũ ex Homericis illis sumpta, in quib. sapientissimũ et prudentissimũ uirũ, gloriæ causa laboris patientẽ, ac uoluptatis cõtemnentẽ finxit. Ac de priori quidem sic: Quantũ est quod gessit fortis uir, sustinuitq;, Verberibus sæuis domuit, plagisq; seisum, Inq; humeros uili iniecta quũ forte lacerna Vrbẽ inimicorũ ingreditur seruo assimilatus. De posteriori aũt ad hũc modũ: Sic itidem Circe retinebar in ædib. altis, Coniugij tedas cuperet dũ, meq; maritũ: Ast animũ potuit nequaquã flectere nostrũ. Quid autẽ de uirtute sentiat, ex his intelligere possumus, in quib. Achillẽ facit non solũ fortẽ, uerũetiam pulcherrima forma, pedib. pernicissimis generosissimũ, ex illustri patria oriundum, deniq; cui deorũ maximus opem ferret. Vlyssẽ uerò prudentẽ, ac animo tolerantẽ, at in reliquis non perinde fortunatũ, statura et ultu reliquis; dotib. non respondentibus, & quòd haud ex illustrib. parentib. et patria obscura ortus esset: deniq;, quòd Deũ post Iouẽ secundũ, infensum haberet. Quæ tamẽ omnia cum nihil prohibebãt, quo minus propter animi uirtutẽ, nominis celebritatẽ assequeretur. Cæterũ Peripatetici, animæ bonis (ut sunt prudẽtia, fortitudo, tẽperantia, iustitia) primas tribuũt. Corporis aũt bonis (ut est salubritas, robur, pulchritudo, celeritas) secũdas. Externis autẽ (ut est bona existimatio, nobilitas, et opulẽtia) tertias. Laude nanq; et admiratiõe dignũ existimãt, si quis uirtutis præsidio munitus, dolorib. morb. egestati, perplexis calamitatib. aliisque malis resistat: at nec optabile, nec beatũ. Si quis autẽ bonis sapiẽter fruatur, eum reuera beatũ existimant. Neq; enim solã uirtutis possessionẽ, uerũetiam usum et efficaciã esse bonum quiddam. Quæ sanè & Homerus perspicuè ostẽdit. Subinde nãq; deos bonorũ datores fingit, quæ & homines sibi à

dijs

dijs præstari (utpote ipsis haud inutilia, neque indifferentia, sed ad felicitatem conducibilia) exoptant: Quænam ergo bona ab hominibus expetantur, & ob quæ beati uocentur, in multis declarat. ac de Mercurio quidem simul uniuersa: Corporis admiranda tua est species, sapis atque Mente simul, satus es maiorum stemmate claro. Testimonium nanq; ei de corporis pulchritudine, prudentia, & generositate perhibet. Hæc uerò singulatim: Huic superi formam dederant, & fortis ut esset. Et: Magnificas & opes dederat Saturnius: Donum. n. & hoc Dei est: Iuppiter id tribuit mortalibus. Nonnunquã uerò & honorẽ inter bona recenset: O utinã colerer, colitur ceu Pallas Apolo. Nonnunquã uerò prolis felicitatem: Estq; bonum pueros moriẽdo relinquere iustos. Aliquando autem, si quis familiaribus suis fruatur: Vos libate dijs, genio indulgete frequenter, Hospitem abire sinatis, ob id quod cũcta peracta Quæ mens nostra cupit, deductio, charaq; dona, Quæ mihi fortunent superi precor, obsecro cuncti. Vtq; domi inueniam saluos cum coniuge amicos. Vos itidem teneras uxores, atque puellos Delectate domi: precor autem Dij superi ut dent Vobis cuncta bona, ut mala nec uos publica uexent. Quòd uerò in bonorum comparatione uires diuitijs præstent, in his declarat: Dines erat, sed enim bellum ceu uirgo petiuit, Auro nec potuit sæuam depellere mortem. Et: Gaudia nulla ferunt mihi quamuis prædia lata. Deniq; quòd prudentia egregiæ formæ antecellat: Inferior forma est alius uir, sed Deus istam Eloquio suaui decorat. Ex prædictis ergo apparet, quòd Homerus & corporis & fortunæ dotes inter bona recenset. Quòd autẽ absq; his uirtus ipsa per se ad felicitatẽ nõ sufficiat, in illis declarat, in quib. duos uiros uirtutis summũ consecutos ponẽs, Nestorẽ & Vlyssem, ab alijs quidẽ hominib. differenteis finxit, inter sese aũt (quantũ ad prudentiã, fortitudinẽ et dicendi facultatẽ attinet) simileis. in fortunæ autẽ dotib. nõ itidem: propterea quòd dij Nestorem abunde felicem reddiderãt, siue dum nasceretur, siue in cõiugio uersaretur, quodq; illi dederant summa cum opulentia magnificis in ædib. senescere: deniq;, Prudentes natos, et eosdẽ Marte potentes. Vlyssem uerò (quanquam consultus, solers ac prudens esset) infelicẽ sæpenumero appellat. Et hoc ideo, q̃ ille celeri & tuta nauigatiõe, hic uerò diuturnis errorib. laborib. et periculis innumeris exãtlatis, in patriam redierit. Adeò optabile ac beatũ est, si quando fortuna uirtuti auxilio, non obstaculo fuerit. Cæterũ quo pacto uirtutis possessio nihil prosit, nisi & agendo efficax sit, ex his patet, in quibus Patroclus Achillem obiurgando ait:

Quem fructum ex uirtute tua cepisse minores
Dicent, quum Danais non tanta pericula pulsest

Fortunata proles.

δῦχονται οἱ ἄνθρωποι παρέχειν αὐτοῖς αὖ θεὸς, ὃν ὠφελῆ δηλονότι ὄντα αὐτοῖς, οὐδὲ διάφορα, ἀλλὰ πῶς δυσαιμονίαν χρήσιμα.

Τίνα οὖν ὅτι τὰ ἀγαθὰ, ὧν ἐφίενται οἱ ἄνθρωποι, καὶ δι' ἃ μακαρίζονται, γ' πολλοῖς διαπεφ, ἅμα μὲν παίπα ὧδι τὰ ἑρμᾶ· οἷος δὴ σὺ δέμας, καὶ εἶδος ἀγητός. πίπνυσαι ἧ νόῳ, μακάρων δ' ἐξέσσι τοκῆων. μαρτυρεῖ γὰρ αὐτῷ κάλλος σώματος, καὶ φρόνησιν, ἡ δυγήνεαν, τὰ δὲ κατὰ μέρος· τῷ δὲ θεοὶ κάλλος τε, καὶ ἀνορέην ὀρατεινὴν ὄπασσαν. καὶ, θαητίσιον πλῆτον κατέχδυε κρονίων. δῶρον γὰρ δὴ καὶ ἔπος τὸ θεῶ. ζόης δ' αὐτὸς νίκα ὀλύμπιος ἀνθρώποισι.

Γοτὲ δὲ καὶ τῶν τιμῶν ἡγεῖται καλὸν. Τιοίμην δ' ὡς τίτ' ἀθηναίη, καὶ ἀπόλλων. πῶς δὲ τῶν δυπαιδίαν, ὡς ἀγαθὸν· καὶ παῖδα καταφθιμένοιο λιπέσθη. πῶς δ' ἐ τῶν τ' οἰκείων ἀπόλασιν· πίμπτε τέμε ταχέσαντες ἀπήμονα, χαίρετε δ' αὐτοί. ἄδη γὰρ τετέλεσται ἄμοι φίλος ἤθελε θυμός, πομπὴ, ἡ φίλα δῶρα, τά μοι θεοὶ ἐρανίωνες ὄλβια ποιήσαν, ἀνύμενα δ' οἶκοι ἄποιτιν νοσήσας ἵκομι, σῶ ἀρ τεμένεσι φίλοισιν. ὑμᾶς δ' αὖθι μένοντες εὐφρανέετε γυναῖκας καρδίας, καὶ τέκνα, θεοί δ' ἀρετῶν ἀπάσαν παντοίην, καὶ μή τι κακὸν μεταδήμιον εἴη.

Ὅτι δὲ γ' τῆ τῶν ἀγαθῶν συγκρίσει, τὸ πλῆτον κρεῖσσόν ἐστι αὐτο τὸ δυναται, δηλοῖ δια τοῦτων· ὃς καὶ χρυσὸν ἔχων πολυμόνδ' ἵκω, πύτε κούρη, νήπιος, ἀδέ τι οἱ τό δ' ἐπήρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον. καὶ, ὡς ἔτι χαίρων τοῖς δικτιάτεσιν αὐάσω. καὶ ὅτι τὸ φρονεῖν ἢ καλοῦ εἶδους ἄμεινον· ἄλλος μὲν γάρ τ' εἶδος ἀκιδνότερος πάλιν αὖτις, ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι σίφλ.

Δῆλον δὴ οὖν, ὅτι καὶ τὰ περὶ σῶμα καὶ ἐκτὸς δυτυχούμενα, ἀγαθὸν νομίζει. ὅτι δὲ ἄνδυ τούτων ἀκέσιν αὐτάρκης ἡ ἀρετὴ μόνη πρὸς δυδαιμονίαν, γ' ἐκένους· δύο γὰρ ἄνδρας εἰς τέλος ἀρετῆς ἵκοντας ἐπαθλήσω, τὸν νέορα, καὶ τὸν δυσσέα, καὶ τῶν μὲν ἄλλων διαφέροντας, ἀλλήλοις ἢ ὁμοίως φρονήσει καὶ αὐδρεία, καὶ λόγων δυνάμει, ἐκὶ ὁμοίως γ' ταῖς τύχαις πεποίηκεν· ἀλλὰ θεὸς μὲν νέορι σὺν θεὸς ὄλβον ὤπασε, γαμέοντί τε, γενομένῳ τε, αὐτ' ἢ λιπαρῶς γηρασκόντι γ' μεγάροισιν, ἥίας ὡ πίνυτός τε, καὶ ἐγχθονίων ἔξοχα ἀρίστης. τὸν δὲ δυσσέα πάλ πόρ πολύμηχον ὄντα, καὶ ἀγχίνοον, καὶ ἐχέφρονα, ἀποπαλεῖ δ' ὑσίωον πολλάκις. καὶ γὰρ τ' ἢ δι' τῶ αὐακομιδῶ πλοῦσαι ταχέως, καὶ ἀσφαλῶς· τὸν δὲ πλανηθῶσαι χρόνῳ πολλῷ, καὶ πόνους καὶ κινδύνους ὑπομένοντ' ἀεὶ μυρίους. ἄστυς αἰσχρὸν καὶ μακαρίῳ ὄντι, ὅταν τῇ ἀρετῇ σωφρονοῦντι, καὶ μὴ αὐπραγήσασι ἡ τύχη πρῇ.

Γῶς δὲ ἡ κτῆσις ἢ ἀρετῆς οὐδ' γ' ἐς' ἄφελος, αὖ μὴ καὶ γ' ἐργῇ, φανερὸν ἐκ τούτων· ὅπου ὁ μὲν πάτροκλος ὧδι πλούσιον δὴ ἀχιλῆι, λίγε· αἰναρίστη, τίς σὺ ἄλλος ὀνήσεις ὀλίγονές περ, αἰκὲ μὴ ἀργείοισιν

Sic

ἀχήια λειγὸν ἀμύνας. ὅτω γὰρ πρόσθε τὴν ἀπραξίαν ἀνωφελῆ ποιοῦντα τῷ ἀρετῷ. ὁ δὲ ἀχιλλεὺς τὴν ἀπραξίαν ταύτην ὀδυρόμενος φησίν· Ἀλλ' ἦμαι πὴξ ἀκυσίν ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης, τοῖος ἐὼν, οἷος οὔτις ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων. ἄχθεται, ὅτι τὴν ἀρετὴν κεκτημένος, ἃ κέχρηται αὐτῇ, ἀλλὰ μᾶλλον τοῖς ἀχαιοῖς, ὅτε ποτ' εἰς ἀγορὴν προλέσκετο κυδιάνειραν, ἀλλὰ φθινύθουκε φίλον κῆρ αὖθι μένων, ποθέεσκε δ' ἀϋτμήν τε, πόλεμόν τε. καὶ γὰρ ὅτως ὁ φοῖνιξ ἐπαίδευε μύθων τε ῥητῆρ' ἔμμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων. ὅθεν καὶ τελευτῶν ἄχθεται τῇ ἀπραξίᾳ, λέγων· Βουλοίμην κ' ἐπάροτρος ἐὼν, ζυγὸν ἐλκέμεν ἄλλῳ ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη, ἢ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν. καὶ διαφέρει τῷ αἰτίαν· ὁ γὰρ ἐγὼν ἐπιζώγρυς ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο, τοῖος ἐὼν, οἷος ποτ' ἐνὶ τροίῃ ζυρείῃ.

Ἔτι τοίνυν οἱ σωϊκοὶ φίλους θεῶν τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἀποφαίνοντος, παρ' ὁμήρῳ καὶ τὸν ἔλαβον, λέγοντος περὶ τοῦ ἀμφιαράου· ὃν περὶ κῆρι φίλει ζεὺς ἀγλαὸς ἠδ' ἀπόλλων. καὶ περὶ τοῦ ὀδυσσέως, χαίρει δ' ἀθηναίη πεπνυμένῳ ἀνδρὶ δικαίῳ. ἔστι δὴ τῶν αὐτῶν φιλοσόφων δόγμα, καὶ τοῦτο διδακτὸν εἶναι τὴν ἀρετὴν, ἔχουσαν μὲν ἀρχὴν τὴν εὐφυΐαν, ὃ καὶ ὁμήρου φησὶ· τοῖς γὰρ πατὴρ ἔοικε, ὃ καὶ πεπνυμένα βάζεις. ἐπὶ δὲ παιδείας, εἰς τὸ τέλειον προαγομένην. Sic legendū ſuſpicor, ἀρ' οὖν εὖ βιωσομένοις πρόσεστι πρόσφορον καὶ τοῦτ' ἔστι παρ' ὁμήρῳ. λέγει γὰρ· Νήπιος ἔπλετο καὶ οὐ μάλα ἴδμονι θυμῷ, ἐπεὶ μάθον ἔμμεναι ἐσθλός. καὶ ὁ φοῖνιξ φησὶν ὡδὶ τὸν ἀχιλλέως· τόνδε μὲ πρόεικε διδάσκαλον ἐσθλὸν ἔμμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων.

Ἐπεὶ γὰρ ὁ βίος ἐκ πράξεως καὶ λόγου συνέστηκε, πότερον φησὶ διδάσκαλον ἑαυτοῦ τὸν νεανίσκον γεγονέναι. ἐκ δὴ τῶν εἰρημένων δηλονότι πᾶσαν ἀρετὴν ἀποφαίνει διδακτήν. ὅτω μὲν ἂν πρῶτος ὁμήρου γέγονε ἠθικοῖς καὶ φυσικοῖς φιλοσοφεῖ.

Ἔχεται δὲ ἡ αὐτὴ θεωρίας, καὶ ἀριθμητικὴ, καὶ μουσικὴ, ἃς καὶ πυθαγόρας διαφερόντως ἐτίμησεν. ἐθαυμάσαμεν, εἰ καὶ τούτων ὅτι παρὰ τοῦ ποιητοῦ λόγος· ἀλλὰ μὴν πλεῖστος, ὀλίγα δὲ ἐκ πολλῶν πᾶσιν θνητὰ ἐξαρκέσει.

Ὁ γὰρ πυθαγόρας τὸν ἀριθμὸν μεγίστην δύναμιν ἔχειν ἡγούμενος, καὶ πάντα εἰς ἀριθμὸν ἀναφέρων, τῶν τε ἄστρων τὰς περιόδους, καὶ τῶν ζώων τὰς γενέσεις, δύο τὰς ἀνωτάτω ἀρχὰς ἐλάμβανε· τὴν μὲν ὁρισμένην, μονάδα, τὴν δὲ ἀορίστου, δυάδα καλῶν, τὴν μὲν ἀγαθῶν, τὴν δὲ κακῶν ἁπάντων ἀρχήν. ἡ μὲν γὰρ τοῦ μονάδος φύσις ἐγγενομένη τοῦ μὴ περιέχοντι διακρίσεις, ψυχαῖς δὲ ἀρετὴν· σώματι δὲ ὑγείαν, πόλεσι δὲ καὶ οἴκοις εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν παρέχει. πᾶν γὰρ ἀγαθὸν, συμφωνίας οἰκεῖόν ἐστιν. ἡ δὲ τοῦ δυάδος, πᾶν τοὐναντίον, ἀεὶ χαμῶνα, ψυχαῖς κακίαν.

Sic.n.eum alloquitur, qui uirtutem inertia ſua inutilem reddebat. Ipſe quoq; Achilles hanc inertiam deplorans, ait: Sed ſedeo ad naues, telluris inutile pondus: Talis ego, qualis non ullus uiuit Achiuus. Dolet, quòd uirtute præditus, ea non eſſet uſus: ſed Græcis indignando, Concilium clarum nunquam decoraret Achiuúm, Atq; manens inibi, cor dile ctum macераret, Prælia ſæua precans Danais, ſæuumq; tumultum. Phœnix nanque ad hunc modum illum erudierat: Vt bene dicendi gnarus fieret, bene agendi. Vnde & uita functus inertia illa offenditur, dicens: Maluerim in terris tenui ſeruire colono, Quàm cunctis umbris ſub terris imperitare. Et cauſam ſubiungit: Sole carens etenim nunc, non ſum talis, ut olim, Mœnia dum Phœbi uaſtaret Achiua iuuentus. Præterea Stoici dicentes, bonos uiros dijs amicos eſſe, ab Homero id mutuati ſunt, qui ſuper Amphiarao inquit:

Iuppiter ex animo hunc dilexit, Apolloq; Phœbus. Et de Vlyſſe: Gaudebatq; Minerua uiro iuſto, ſapienti. Eſt autem eorundem philoſophorum & hoc placitum, uirtutem eſſe docibilem, quæ proinitio generoſitatẽ habeat (quod & Homerus ſenſit, dum inquit: Eſt talis genitor tibi, nam prudentia dictis) & per diſciplinas ad ſummũ deducatur. Eſt enim uirtus ſcientia rectè uiuendi: id eſt, earũ rerum quæ ad rectè uiuendum faciendæ ſint. Hæc igitur apud Homerum quoque ſunt. dicit enim: Virtus docti poſſe.

Dum puer ignarus linguæ, belliq; cruenti. Et in alijs: Non animus iuſſit, didici quia ſtrenuus eſſe.

Et Phœnix de Achille inquit: Idcirco me miſit, ut hæc te cuncta docerem, Vt bene dicendi gnarus fieres, bene agendi. Nam quum uita ex dictis & factis conſtet, ideo ſe præceptorem adoleſcentis in illis fuiſſe ait. Atque ita ex iam dictis nimirum patet, quòd quamlibet uirtutem doceri poſſe oſtendat. Ad hunc igitur modum Homerus tum in moralibus, tum naturalibus, philoſophatur.

Cæterùm eiuſdem contemplationis Arithmetica & Muſica eſt, quas & Pythagoras præ alijs coluit. Videamus ergo, num & harum mẽtio apud poetã ſit. imò uerò plurima. Pauca autẽ ex multis exẽplis adducta ſufficiẽt. Quũ igitur Pythagoras exiſtimaret, numeros maximã uim obtinere, omniaq; ad numeros referret, tũ ſiderũ meatus, tũ animãtiũ generationes, duo ſuprema principia ponebat: unũ finitũ, quod unitatẽ: alterũ infinitũ, quod dualitatẽ appellabat: itaut illa bonorũ, hæc autẽ malorum initium eſſet. Vnitatis enim natura, cœlo (quod omnia complectitur) inſita, temperiem, animis uirtutem, corpori ſanitatem, urbibus & domibus pacem & concordiã ſuppeditat. Quicquid enim bonũ eſt, cũ cõcordia familiaritatẽ habet. Dualitatis omnia cõtraria ſunt. Aeri nanq; tempeſtatẽ, animab. De Arithmetica.

uitiositatẽ, corporibus morbos, urbibus et domibus seditiones ac inimicitias procreat. Omne nanq; malũ ex discordia & dissidio nascitur. Vnde et sequẽtiũ numerorũ parem inopem ac imperfectũ, imparẽ uerò & plenum & absolutũ demonstrat: propterea quòd & dum parimiscetur, semper uim suam retinet, impari hic quoq; superante: & sibi additus, parem numerũ generat. Fœcundus nanq; est, originisq; uim habet, ac diuisionem non recipit, unitate semper in ipso restante. Par autem sibi additus, imparem nec producit unquã, nec indiuisibilis est.

Ergo & Homerus unitatis naturã in boni conditione, ac dualitatis in mali, ponere uidetur, sæpe bonum uirum, & bonitatem ab unitate appellans, afflictionẽ uerò à dualitate, cùm inquit: Conuenit haud multos regnare, sed unus erit rex. Et: Bifariã bello nec pace loquantur Achiui, Vna sed his sit mens, ac consultent sapienter. Subinde autem impari numero, tanquam præstantiore utitur. Et enim totum mundum quinque partibus constare fingens, tres harum in medio positas diuidit:

Tripliciter sunt secta, data & sua portio cuiq;. eam ob causam Aristoteles quinq; elemẽta posuit, utpote impari ac pleno numero ubiq; dominante. Præterea & Dijs cœlestibus imparia distribuit. Nestor enim Neptuno nouies nouem tauros sacrificat. Et Tiresias Vlyssem immolare iubet arietem, taurumq;, & porcarum initorem uerrem. At Achilles in Patrocli exequijs nõ nisi paria immolat, nempe quatuor equos, duodecim strenuos magnanimorum Troianorum filios, ac nouem canes, quorum duos in pyram injcit, ut septem sibi relinqueret. Ad hæc, in multis ternario, quinario, et septenario utitur præcipuè autẽ nouenario. Sic iurgans senior. surgũtq; uiri inde noueni. Et: Nouenales enim hi. Et: Nouem cubitorũ latitudo erat, longitudoq; nouem ulnarum. Et: Perq; nouem soles grassatur pestis iniqua. Et: Nouem diebus hospitaliter tractauit, nouemq; boues sacrificauit.

Cúrnam ergo nouenarius numerus perfectissimus est? quia a primo impari quadratus est, & imparitèr impar, dũ in tres terniones diuiditur, quorum singuli rursus in tres unitates secantur. Non solum autem numerorum uim, sed & compendiariam computandi uiam demonstrauit. ut quum in nauium catalogo inquit, Horum quidem quinquaginta naues ibant, in quarum singulis centeni & uigeni Bœotij erant. Et rursus, Quinquaginta erant uiri. Vnde ratiocinandi occasionem præbet, quòd cùm omnes naues fermè mille ducentæ forent, ac centeni in singulis essent, uniuersus numerus centum uiginti milium surgat. Rursus autem, dum de Troianis locutus, inquit: Mille autem pyræ in campo ardebant, ac iuxta singulas quinquageni erant uiri, calculandi occasionem dat, quòd quinquies decem millia præter socios

καπίαν· σώμασι, νόσους· πόλεσι δὲ καὶ οἰκίαις, στάσεις καὶ ἔχθρας ἐγγίνεσθαι. πᾶν γὰρ κακὸν ἐκ διαστάσεως καὶ διαφορᾶς γίνεται. ὅθεν καὶ τῶν ἑφεξῆς ἀριθμῶν, τὸν μὲν ἄρτιον γνώμᾳ καὶ ἀτελῆ, τὸν δὲ πρῶτον πλήρη τε καὶ τέλειον ἀπέφηνε· ὅτι μιγνύμενός τε πᾶς τὸν ἄρτιον αἰεὶ τὸν ἑαυτοῦ διώκειμον διασώζει, τὸ πρῶτον καὶ γνήσιον τούτοις ὑπερατωτάτους, ἑαυτῷ τε σωτηθέμενον γόνιμόν γάρ ἐστι, καὶ ἔχει δύναμιν ἀρχῆς, καὶ διαίρεσιν οὐκ ἀπολείπεται, ἀεὶ τῇ μονάδι γνήσιον αὐτῷ πρόσωπον. ὁ δὲ ἄρτιος, ὅτε μὲν γόνιμος ποτὲ τὸν πρῶτον σωτηθέμενον ἑαυτοῦ, ὅτε δὲ ἀδιαίρετος.

Καὶ Ὅμηρος πολλαχοῦ τε τὸ ἑνὸς φύσιμον τῆς ἀγαθῆς μοίρας, καὶ τῆς δυάδος γνήσιον τοῦ κακοῦ τιθεὶς φαίνεται πολλαχοῦ, γνήσιον μὲν ἀγαθὸν λέγων πολλάκις, καὶ γνήσιον τὸν φαύλου διαβεσιν, δύσιν δὲ τὸν διάκωσιν. Καὶ ὅτι ἐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη, εἷς κοίρανος ἔστω. καὶ μήτε γνήσιον πολέμοις λίχα βάζειν, μή δ' ἐνὶ βουλῇ, ἀλλ' ὦνα ἔχοντας νόον, καὶ ἐπίφρονα βουλήν. ἀεὶ δὲ τοῦ πρώτου ἀριθμοῦ χρῆται ὡς κρείσσονι. καὶ γὰρ τὸν σύμπαντα κόσμον πρῶτα μοίρας ἔχοντα τρισσάς, τὰς τρεῖς τούτων ὅλας μίας διαιρεῖ. βροχθὰς δὲ πάντα δέδασται, ἑκάστου δ' ἔμμορε τιμῆς. διὸ ἀδιστότελης πρῶτα εἶναι τὰ στοιχεῖα γνώμισεν, ὡς τοῦ πρώτου καὶ τελείου, γνήσιον πάντη τὸ κρᾶτος ἔχοντος. καὶ τοῖς μὲν οὐρανίοις διαίμοσι τὰ πρώτα ἀρνειμά· ὅτε γὰρ νέσσω τρισσεύδνοι θύει γνναικὶς, ἐννέα ταύρους. καὶ τὸν ὀδυσσέα θύειν κελεύει ὁ τειρεσίας ἀρνειὸν, ταῦρόν τε, συφὸν τ' ἠὲ βύτορα διάπορον. ὁ δὲ ἀχιλλεὺς τῷ πατρόκλῳ ἐναγίζει πάντα ἄρτια. ἵππους μὲν τέσσαρας, δώδεκα δ' ἤρωας μεγαθύμους υἷας ἐσθλοὺς. καὶ ἐννέα λαιψηρὰ σύνωρα, τοὺς δύο ἐμβάλλει τῇ πυρᾷ, ἵνα τοὺς ἑπτὰ ἑαυτῷ ἀκρίπυται. καὶ ἐν πολλοῖς δὲ τῶν ἀριθμῶν, καὶ πρώτοις, καὶ ἑπτὰ ἀριθμῷ χρῆται, μάλιστα δὲ τοῦ τῶν ἐννέα. ὡς νείκεσσ' ὁ γέρων, ἐπεὶ δ' ἐννέα πάντες ἀνέσαν. καὶ ἐννέωροι γάρ τοί γε, καὶ ἐννεαπήχεος ἦσιν ὄρυγμα, ἀτὰρ μῆκός γε γνωσθῆναι ἐννέοργυιοι. καὶ, ἐννῆμαρ μὲν ἀνὰ στρατὸν ὤχετο λαὸς θεοῖο. καὶ, ἐννῆμαρ ξείνισσε, καὶ ἐννέα βόας ἱέρευσε.

Τί δήποτ' ὄν ὁ τῶν ἐννέα ἀριθμὸς τελειότατος; ὅτι ἐστὶν ἀπὸ τοῦ πρώτου τριάγωνος, καὶ πρωτογενὴς πρωτογενὴς, εἰς τρεῖς διαιρούμενος τριάδας, ὧν ἑκάστη πάλιν εἰς τρεῖς διαιρεῖται. ὁ μόνος δὲ τῶν δυάμεων τῷ ἀριθμῷ, ἀλλὰ καὶ τῶν λογισικῶν μεθόδων ἐπιδείξεν, ᾗ μὲν τοῦ καταλόγου ποιήσας· τῶν μὲν πρωτογόνων νέος λαὸν, ἐν δὲ ἑκάστῃ λοῦροι βοιωτῶν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι βαῖνον. καὶ πάλιν· πρωτόγονοι ἔσαν ἄνδρες. ὃς ὧν λογίζεσθαι πάρεστιν, ὅτι τῶν νεῶν πασῶν ὁσῶν ἐγὼ χιλίων διακοσίων, καὶ ἑκατὸν ὃς ἑκάστῃ ἀνδρῶν, ὁ σύμπας ἀριθμὸς δώδεκα μυριάδων γίνεται. πάλιν δὲ ὑπὲρ τῶν τρώων φήσας· χίλι' ἄρ' ἐν πεδίῳ πυρὰ καίετο, πὰρ ἓ ἑκάστῳ πρωτόγονοι ἔσαν ἄνδρες· παρέχει λογίζεσθαι, ὅτι ἦσαν πρωτόγονοι μύριοι, ἀνδρῶν συμ-

Locus depravatus, haud scio an sic emẽdandus: ἐκ δυάδος καὶ ἑνὸς καλὸν ἀνδρας.

συμμάχων. τῆς δὲ μουσικῆς οἰκειοτάτην ὄσαν τῇ ψυχῇ, καθότι ὄσιν ἁρμονίαι μεκραμμέναι ἐκ διαφόρων ἀρχῶν, καὶ τοῖς μέλεσι, καὶ ῥυθμοῖς τό τε ἐκλελυμένον αὐτοῖς ἐπιτείνουσαν, καὶ τὸ σφοδρὸν ἀνιεῖσαν, οἵ τε πυθαγορικοὶ διὰ πολλῆς ἔσχον, καὶ πᾶς αὐτῶν ὅμηρος. καὶ ἐγκώμιον μὲν αὐτῇ ἐπὶ τοῖς σειρήσιν ἐξέρχεται, ὡς καὶ ἐπιλέγει· ἀλλ' ὄγε τοι φίλον ἦτορ, καὶ πολύϊδριν ἐΐδως. ἄλλοτε δ' ἐν ταῖς δυσχερείαις τῆς διάθεσιν παραλαμβάνει, ὡς ἐν πρὸς τοὺς μνηστῆρας. φόρμιγξ, ἦ ῥά νύ σε διὰ θεοὶ ποίησαν ἑταίρῃ. καὶ παρ' ἀλκινόῳ ὁ λιθαρῳδὸς ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν. καὶ ἐν γάμοις αὐλοί, φόρμιγγές τε βολὴν ἔχον. καὶ ἐν ἔργοις ὅτε συναμφοῖν ὀπώρας πάϊς φόρμιγγι λιγείῃ ἱμερόεν κιθάριζε, λίνον δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδεν. καὶ ἐν πολέμῳ αὐλῷ, συρίγγων τ' ἐνόπῃ ἀπείπασθαι λέγει. ὅλως δὲ πολὺ καὶ εἰς πάθη παραλαμβάνει τὴν μουσικήν, θρήνων ἀρχὰς ἀοιδοὶ ποιῶν, ὡς τῇ λειότητι τῶν μελῶν τῆς τραχύτητα τῆς ψυχῆς καταγέλωντα. οὐκ ἄδηλον δέ, ὅτι διπλῆ ὄσιν ἡ μελῳδία· ἡ μὲν γὰρ τῇ φωνῇ, ἡ δ' ἐν ὀργάνοις, τοῖς τε ἐμπνουσοῖς, τοῖς τε ἐντατοῖς. τῶν δὲ ἐν αὐτῇ φθόγγων, ὁ μὲν ὀξὺς βαρὺς, ὁ δὲ ὀξύς. καὶ τούτων δὲ τὰς διαφορὰς ὅμηρος ἔγνω· ὃς γυναῖκας μὲν, καὶ παῖδας, καὶ γέροντας ὀξυφώνοις ποιεῖ διὰ τὸ λεπτὸν τοῦ πνεύματος. αὖ δὲ ἄνδρας, βαρυφώνους, ἐν τε ἄλλοις, καὶ ἐν τούτοις· Τῷ δὲ βαρυστόμαχος πύϊσαθ' ὀτρυντὸς μήτηρ, ὀξὺ δὲ λωκήσασα, λιάζετο παιδὸς ἑοῖο, καὶ ἐπόλλυ. ὡς ὁ βαρυστόμαχος, ἐπὶ ἀργείοισι μετηύδα. οἱ ἦ γέροντες πέφιξιν ἐοικότες, ζωοῖς ὀξυφώνοις ἰσάζοντες. κἠν μὲν ταῖς ὀργάνοις δὲ αἱ χορδαὶ ὅσαι λεπταί εἰσι, καὶ σωστόνως λινόμεναι, ῥᾳδίως τέμνουσι τὸν ἀέρα. ὅθεν τὸ ὀξὺ φθόγγον ἀπετέλεσεν αἱ ἦ παχεῖαι, βραδεῖαν ἔχουσαι τὴν κίνησιν, ἧσσι βαρύν. διαὐ ὃν λόγον ὁ ὅμηρος τὴν μάστιγα λιγυρὴν προσηγόρευσεν, ἐπεὶ λεπτὴν δοῦσα, ὀξὺν ἦχον ἀπεδίδωσι. ταῦτα μὲν οὖν περὶ τοῦ ὁμήρου μουσικῆς.

Επεὶ δὲ μὲν τούτοις καὶ πυθαγόρου ἐμνημονεύσαμεν, ᾧ μάλιστα ἤρεσκεν ἡ ἐχεμυθία, καὶ τὸ σιγᾶν, ἃ μὴ χρὴ λέγειν· θεασώμεθα εἰ ὅμηρος τοῦτο ἔσχε τὸν γνώμονα. ἐπί τε γὰρ τῶν παροινούντων ἔφη, καί τι ἔπος πρόϊηκεν, ὅπόρ τ' ἄρρητον ἄμεινον. καὶ τῷ θερσίτῃ ὠπλήσατο. θερσῖτ' ἀκριτόμυθε, λυγὺς πάρ ἐοὶ ἀγορητής, ἴσχεο. καὶ τὸν ἰδομενέως καθαπτόμενον ὁ αἴας, λέγει· αἰεί μύθοις λαβρεύεαι, ἀλλέ τι σε χρὴ λαβρακόπον ἔμμεναι. καὶ τῶν στρατευμάτων εἰς μαχλὼ συνιόντων· πρῶες μὲν κλαγγῇ τ' ἴσαν ὀπῇ τ' ἴσαν ὄρνιθες ὡς, οἵθ' ἄρ ἴσαν σιγῇ μένεα πνείοντες ἀχαιοί· βαρβαρικῶν γὰρ ἡ ἰαυγὴ, ἑλληνικῶν δὲ ἡ σιωπή. διὸ καὶ οὓς φρονιμωτάτους ἐγκρατεστάτους γλώσσης πεποίηκε, καὶ τὸν ὀδυσσέα τῷ υἱῷ διακελεύομενον· εἰ ἕτερόν γ' ἐμὸς ἐσσί, ἐμοὶ δέ σε γείνατο μήτηρ, μή τέ τι λαέρτης ἴσω τόδε, μήτε συβώτης, μή τέ τις οἰκήων, μή τ' αὐτὴ πηνελόπεια. καὶ πάλιν αὐτῷ παραινεῖ· σίγα, κῆ κατὰ σὸν νόον ἴσχανε, μή δ' ἐρέεινε.

Τοιοῦτα

socios fuerit. Cæterũ Musicã animæ familiarissimã (eo quòd harmonia ex diuersis initijs temperata est) & quòd cãtibus ac rythmis animos ipsorũ dissolutos intenderet, eorundemq; uehemẽtiam remitteret, & Pythagorici studiosè coluerunt, & Homerus ante ipsos. Laudibus nanq; eam (ubi de Sirenibus agit) prosequitur, quibus & hoc epilogi nice addit: Delectatus abit, multa atq; celebria noscẽs. Alibi uerò in cõuiuijs citharã recipit, ut apud Procos: Nam superi cœnis citharam fecere sodalem. Et apud Alcinoũ citharœdus egregiũ carmẽ meditabatur. Præterea in nuptijs tibiæ citharæq; sonabãt. Ac inter uindemiæ operas puer sonora citharа iucũdũ quiddã citharizabat, egregiũq; Linũ carmẽ succinebat. Insuper in bello tibiarũ fistularumq; sonũ audiri narrat. Nihilo secius & ad luctus Musicam recipit, ubi lamentationũ præludentes cantores fingit, utpote quod modorũ facilitate animi difficultatem prouocet. Porrò nec obscurum quod duplex melodia est, una quidem in uoce, altera uerò in instrumẽtis consistens, quæ partim inflantur, partim intendũtur. Sonorũ autẽ in ea unus grauis, alter acutus est. Quorum differentias & Homerus calluit, dum mulieres, pueros, & senes, acuta uoce, propter spiritus tenuitatem, fingit: uiros autẽ graui uoce cùm in alijs, tum in his, Astitit afflicto grauiter genitrix ueneranda, Filioliq; caput prendẽs, ululabat acutè. Et rursus: Sicq; gemens graniter, cunctos affatur Achiuos. Senes autem cicadis similes, animantibus acuta uoce præditis, cõparãtur. Iam quæcunq; chordæ in instrumentis tenues sunt, & assiduè mouentur, aerem facilius secãt, unde & acutum sonũ efficiunt. Crassæ uerò lentum habentes motum, grauius sonãt. Quamobrem etiam Homerus flagellũ acutum appellauit, quòd tenue cùm sit, acutũ edat sonũ. Hactenus de Musica Homeri.

Porrò quum inter hæc & Pythagoræ mentionem fecerimus (cui taciturnitas, et ea silere quæ dicere nefas est, maximè placuit) uideamus num & Homerus ita senserit. Nam de uinolentis ait:

Verbũ aliquod dixit, melius tacuisse quod esset.

Et Thersitem obiurgat Vlysses:

Contineas linguam, quamuis uideare disertus
Orator sine iudicio quum cuncta loquaris.

Et Aiax Idomeneũ taxando dicit: Semper procaciter loqueris, neq; procacẽ concionatorem te esse conuenit. Ad hæc, inter exercitus pugnã ineuntes, Troes clangore ac clamore auium instar ibant. Achiui uerò cũ silentio, animi robur spirantes. Clamor autẽ Barbarorum, silentiũ uerò Græcorũ est. Quapropter & prudentissimos quosq; lingua cõtinentissima finxit, ut dum Vlysses filiũ adhortatur:

Si meus es uerè, peperitq; mihi tua mater,
Nesciat hocce pater Laertes, néue subulcus,
Neu quis seruorum, nec coniunx Penelopea.

Et rursus eum admonet, Ne percuntator, tacita hoc sed mente teneto.

Atq;

De Mus.

Duplex Musicæ ratio.

Atq; huiusmodi quidem placita illustrium philosophorum sunt, quæ ab Homero originem habent. Sin uerò etiam horum meminisse oportet, qui proprias quasdam sectas sibi elegerũt, inuenerimus & illos occasionem ab Homero accepisse. Democritus enim imagines fingens, ex illis mutuatus esse uidetur: Aeneæ at uacuum fecit Phœbus simulachrũ. Alios inueniemus ijs deceptos, quæ ille non approbans, sed tẽpori seruiẽs, quibusdam attribuit. Dum enim Vlysses apud Alcinoum uoluptate ac delicijs diffluentẽ detineretur, in illius gratiã desserens ait:

Gratius esse nihil duco, quam cunctus abundè
Dum populus lætatur, in ædibus atq; canorus
Auditur fidicen, mensæ dapibusq; struuntur,
Vinaq; dum pateris fundit pincerna fidelis,
Hæc mea mens equidẽ pulcherrima iudicat esse.

His Epicurus adductus, summum bonũ in uoluptate posuit. Ad hæc, ille ipse Vlysses nonnunquã preciosa & tenera ueste induebatur, nonnunquam uerò pannis & pera. Et nunc apud Calypso ocium agebat, nunc ab Iro et Melanthio cõtumelijs afficiebatur. Hac uitæ imagine assumpta, Aristippus nõ solum cum paupertate & laboribus ualidè conflictatus est, sed etiam uoluptatibus affatim studuit.

Cæterùm has quoq; sapientiæ Homericæ notas deprehendere licet, quod multa & egregia sapientum uirorum apophthegmata primus enũciauit, ut: Sequere Deum Qui diuis parent, hos audiuere uocãtes. Et: Ne quid nimis. Alium quidem odi, qui uel nimium amauerit, uel oderit. Meliora sunt mediocria cuncta. Et: Sponde, noxa adest. Pro miseris miserum est spondere. Denique illud Pythagoræ, ad eum qui interrogabat, quis sit amicus? Alter ego, Par capiti meo. Adeandẽ apophthegmatij speciẽ & sententia (quæ sic uocatur) pertinet. Est q; uniuersalis & succincta de rebus humanæ uitæ enũciatio. Porrò quũ poetæ, philosophi et oratores oẽs ea sint usi, atq; in edẽdis quibusdã sententiosis se exercuerint, Homerus primus multas et bonas sentẽtias per totã poesim protulit, nõnunquã demonstrãdo cuiusmodi hoc esset quod ostẽdere uellet. ut quãdo dicit: Rex etenim superat succensens inferiori. Nonnunquam uerò quid facto opus sit. ut: Principis est totam nequaquam stertere noctem. Cæterùm haud parum multi ex posteris, multas sententias ac bonas admonitiones, quas Homerus edidit, alijs uerbis expressêrunt. Quorũ quædam exempla adducere, haud intempestiuum fuerit, ueluti est illud Homeri:

Stultum est, insipidumq; Ioui, contẽdere summo.
Nunquid adhuc illum compescere quimus, euntes
In cælum propius, iurgantes, uiq; tenentes?
Ast sedet excelsus, conamnia talia ridens,
Namq; putat præstare dijs se robore cunctis:
Omnia ab hoc pendẽt mala, suntq; immissa cuiq;.

Cui illud Pythagoricum affine est:

Si

Τοιαῦτα μὲν δὴ τῶν φιλοσόφων, τὰ δὲ Ὁμήρου τῶν ἀρχαίων ἐχόμενα. εἰ δὲ δεῖ καὶ τῶν ἰδίας τινὰς αἱρέσεις ἐλομένων μνημονεῦσαι, εὑρεθεῖμεν ἂν καὶ ἐκείνους παρ' Ὁμήρου τὰς ἀφορμὰς λαβόντας. Δημόκριτον μέν, τὰ εἴδωλα ποιήσαντα δι' ἐκείνων, Αὐτὰρ ὁ εἴδωλον τοῦξ' ἀργυρότοξος ἀπόλλων· ἄλλους δὲ πλανωμένους. οἷς ἐκεῖνος οὐκ ἐπόμενος, ἀλλὰ πρὸς τὸ παραπίπτοντα λαμβάνειν ἁρμοζόμενος, πρόσθεν μὲν ἔφη. ἐπεὶ γὰρ ὁ Ὀδυσσεὺς παρ' Ἀλκινόῳ κατεχόμενος, ἁβρυπαθείᾳ καὶ τρυφῇ λειχόμενος, πρὸς χάριν αὐτῷ διαλεγόμενος ἔφη· Οὐ γάρ τί μοι κερδαλεώτερον εἶναι, ἢ ὅταν δυφροσυνάων μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα. δαιτυμόνας δ' ἀνὰ δώματ' ἀκούοντας ἀοιδοῦ ἥμενοι ἑξείης, παρὰ δὲ πλήθωσι τραπέζαι σίτου, καὶ ἀρηιδῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων οἰνοχόος φορέῃσι, καὶ ἐγχείῃ δεπάζωσι. τοῦτό τι μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι. τούτοις παραχθεὶς καὶ ἐπίκουρος, τῶν ἡδονῶν τέλος δυλαιμονίας νόμισε. καὶ ἐπεὶ αὖτος οὕτως ὁ Ὀδυσσεὺς ποτὲ μὲν ὅλην καὶ ἁπαλῆ χλανίδι ἠμπίσχετο, ποτὲ δὲ ῥακίοις καὶ πήραις. καὶ νῦν μὲν τῇ καλυψοῖ συναναπαύεται, νῦν δὲ ὑπὸ ἴρου καὶ μελανθίῳ πορυβρίζεται. τοιαύτην εἰκόνα τοῦ βίου παλαιῶν αἱρεσιαρχῶν, καὶ τῶν νῦν ἀνθρώπων μὴ πόνοις σωλωσιχθῆ ἐρρωμένως, μὴ ἡδονῇ ἀφειδῶς ἐχρῆτο.

Τῆς δ' Ὁμήρου σοφίας διακεῖνα παραμυθεῖσθαι λέγεται, ὅτι καλὰ μὲν πολλὰ σοφῶν αὐδρῶν ἀποφθέγματα προαναφωνήσεν. οἷον τὸ, ἕπου θεῷ. ὃς δὲ θεοῖς ἀπιθήσει, μάλα τ' ἐκλυον αὐτός. καὶ, μηδὲν ἄγαν. καὶ δ' ἄλλῳ νεμεσῶ ὅς τι' ἔχοντα μὲν φιλέεσθαι, ἔχοντα δ' ἐχθαίρεσθαι, ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα. καὶ ἐγγύα, πάρα δὲ ἄτη. διαλαίρει δίαλλος γε, καὶ ἐγγύαι ἐγγυᾶ ἀδύ. μὲν τὸ πυθαγόρου πρὸς τὸν πυθόμενον, τίς ὁ φίλος ἕτερος ἄλλος ἐγώ, ἴσον ἐμοὶ δεύτερος. Ἐκ δὲ τῶν αὐτοῦ ἰδίας τὰ ἀποφθέγματα καὶ ἡ καλουμένη γνώμη, ἥπερ ὅταν ἀπόφασις καθολικὴ πρὸς τὸν κατὰ τὸν βίον, λόγου στοχάσμα. καὶ τούτῳ δὴ χρησάμενον πάντων ποιητῶν μὲν φιλόσοφον, καὶ λογοπλάστην καὶ γνωμικῶς τινα ἀποφαίνεσθαι πολυπλανήσαντα, πρῶτος ὁμηρος πολλὰς μὲν ἀγαθὰς γνώμας ἐνέγκασθαι δι' ὅλης τῆς ποιήσεως, δοκεῖ μὴ ἀποφαινόμενος οἷόν ὅτιν' ὁ βάλῃ πᾶσασαι, ὡς ὅταν ἔπτα· ἱερώτατα γὰρ βασιλεὺς ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρηϊ. δοκεῖ δὲ ὡς δέον προλαβεῖν τι· οἷον.

Οὐ χρὴ πανυχίζειν εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα.

Πολλὰς δὲ γνώμας καὶ προαινίσεις ἀγαθὰς ὁμήρου ἐξηνεκάντων, προέφρασαν ὀκ ὀλίγοι τῶν μετ' αὐτὸν, ὧν τινα παραλείπομεν ὀκ ἀκαιρίαν ὅτι παραβέβαται. οἷον ὅτι τὸ ὁμήρου νήπιοι οἳ ζωὶ μαινόμεθα, ἀφρονίοντες, οὐ τιμῶν μέμαμεν καταπαυσίμου ἄσσον ἰόντος, ἅ ἐπεὶ, οὐ βίᾳ; ὅσ' ἀφήμενον ὀκ ἀλεγίζει, ἐσθ' ὅτε φησὶ γὰρ, τῶν ἀθανάτοισι θεοῖσι μάρτυρα, ἀγγέλου τε ταχείαο ἔσσεσθ'. ἓν ἐχεθ', ὃ, ἥκιστ' ὔμμι κακὸν τεύξασθαι ἐπάσω. παρὰ δὲ ὅτι ὁ πυθαγορικὸν· ὅσα τε δαίμονίοισι τύχαις βροτοὶ

ἄλγε'

ἄλγε' ἔχσιν. ὧν ἀν μοῖραν ἔχῃς πράως φέρε, μήδ' ἀγανάκτει. νὴ Δία τόρις, τὸ δυσπίδιτον τοῖς πράγμασι γὰρ οὐκ ὀνησόμεθα χρεών, μέλλει γὰρ αὐτοῖς ὀδέ, ἀλλ' ὁ τυγχάνων τὰ πράγματ', ὀρθῶς ἂν τιθῇ, πράοις καλῶς. ὡς ἄλιος ὅμηρος μὲν φησι· τέκνον ἐμόν, τέο μέχρις ὀδυρόμενος, ἠ ἀχεύων, σὸν ἔδεται κραδίην; ὁ δὲ πυθαγόρας· φείδεο δὴ ζωῆς, μή μιν καταθυμοβορήσῃς. ἔτι ὅμηρος εἰπόντος, φίλος γὰρ νόος ὅσσιν ὧν ἐχθονίων ἀνθρώπων, οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγῃσι πατὴρ ἀνδρῶν τε, θεῶν τε.

Ἀρχίλοχος τάτε ἄλλα αὐτῷ μιμούμενος, καὶ τοῦτον μὲν παρέφρασεν εἰπών· τοίς ἀνθρώποισι θυμὸς γλαύκιε λεπτίνεω παῖ, γίνεται θνητοῖς, ὁποίην Ζεὺς ἐφ' ἡμέρην ἄγῃ. καὶ γὰρ ἄλλοις ὅμηρος εἰπόντος, ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμήια ἔργα, ἄλλῳ δ' ἐν στέθεσσι νόον βυσσοπαγέα ἔδωκεν, τῷ δέ τε πολλοὶ ἐπαυρίσκουσ' ἄνθρωποι, καί τε πόλις ἐσάωσε, μάλιστα δὲ αὐτὸς ἀνέγνω·

Εὐριπίδης πᾶσαν τοῦτον ἐποίησε. γνώμαις γὰρ ἀνδρὸς δυμὲν οἰκοῦντες πόλις, δυ' δ' οἶκος, εἰς δ' ἂν πόλεμον ἰσχύῃ μέγα· σοφὸν γὰρ ἐν βουλεύμασι, τὰς πολλὰς χεῖρας νικᾷ. σοὶ δ' ὄχλος δ' ἀμαθία πλεῖσον κακόν. ἃ δὴ πᾶσι κελεύομεν τῷ ἑταίρῳ τ' ἐμοὶ συμβουλεύσαι πεποίηκεν· Ω πέπον, εἰ μὴ δὴ πόλεμον πόδε τόνδε φυγόντες, ἀεί δ' ἡμέλλομεν ἀγήρω' ἀθανάτω τε ἔσεσθαι, οὔτέ κεν αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μαχοίμην, οὔτε κέ σε στέλλοιμι μάχην ἐς κυδιάνειραν. νῦν δ' ἐμπης γὰρ κῆρες ἐφεστᾶσι θανάτοιο μυρίαι, ἃς οὐκ ἔστι φυγεῖν βροτόν, οὐδ' ὑπαλύξαι ὀίομεν, ἠὲ τοὶ δύχ' ὁρέξομεν, ἠὲ τις ἡμῖν. Αἰσχύλος μὲν λοιδορῶν λέγων, ὅτως ἔφη. Ἀλλ' ὅτε πολλὰ πρήγματ' ἐν σέρνοις λαβὼν θνήσκῃ τις, εἰ μὴ τέρμα σωζέχοι βίου, ὅτ' ἐν σέγη τις ἥμενος παρ' ἑστίᾳ, φόβῳ τι μᾶλλον ἢ πεπρωμένον μόρου. ἐν ᾗ πεζῇ λέγῃ Δημοσθένης ὅτως· Πέρας μὲν γὰρ ἔστιν ἅπασιν ἀνθρώποις τοῦ βίου θάνατος, κἂν ἐν οἰκίσκῳ τις αὐτὸν καθείρξας τηρῇ. δεῖ δὴ τὸν ἀγαθὸν ἄνδρας ἐγχειρεῖν μὲν ἅπασιν τοῖς καλοῖς, φέρειν δ' ὅ, τι ἂν ὁ θεὸς διδῷ, γενναίως. Παλιν δὴ τοὐμήρου, ὅτι ἀπόβλητ' ἔστι θεῶν ἐείκοσι ἔα δῶρα, σοφοκλῆς πεφέρασεν εἰπών, θεὸν τὸ δῶρον τοῦτον, χρὴ δ' ὅσ' ἂν θεοὶ δίδῶσι, φύγμ μαλιεῖν, ὦ τέκνον, ὥστε. πρὸ ἐκείνα δέ, ἢ νὴ ἀρ' γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή, θεόκριτος εἶπεν· ἕνεκά οἱ γλυκὺ μᾶσε κατὰ σόματος χέε νέκταρ· ὡς δὲ καὶ ἄρατος πεφέρασε, τὸ μὲν, οἵη δ' ἄμμορός ἐστι λοιβῶν ὠκεανοῖο, εἰπών· ἄρκτος δ' ἀνανεῦε περφυλαγμένος ὠκεανοῖο. τὸ δὲ· θυμὸν γὰρ τ' ἐν θανάτοιο φέρουσ', εἰπών. ὀλίγον δὲ ἀπὸ ξύλον αἶσ' ἐρύκῃ. καὶ πολὺ μὲν τούτων ἄλις.

Ὁ δὲ πολιτικὸς λόγος ἐστὶν ἐν τῇ ῥητορικῇ τέχνῃ, ἧς ἐν τοῖς ὁμήρου πρῶτος γέγονεν, ὡς φαίνεται. εἰ γάρ ἐστιν ἡ ῥητορικὴ δύναμις τοῦ πιθανῶς λέγειν, τίς μᾶλλον ὁμήρου ἐν τῇ δυνάμει ταύτῃ κατέσκηκεν; ὃς τῇ τε μεγαλοφωνίᾳ πάντας ὑπερβέβληκε, καὶ τοῖς δόγμασι τὸν ἴσον τοῖς λόγοις ἐχρῶτο διὰ παντός.

Si male te uexent hominum consueta, feres tu.
Aequo animo sortem, nō indignabere cuiquam.
Præterea et illud Euripidis: Rebus malis decet nec indignarier. Prodest enim parum: sed infortunia Aequo ferens animo, beatā uitam agit. Atq; Homerus quidē rursus ait: Quur lacrymas fundis mi quàm charissime nate, Atq; tuum maceras animū? Pythagoras uerò: Non maceres animū, uitæ quò parcere possis. Ad hæc Homero dicēte: Talis meus hominū est, lucē Saturnius almus Qualem illis dederit, nutu qui quassat olympū. Archiloch. cùm alia illius imitans, tum hoc paraphrasticè dixit: Eiusmodi mens est hominis, qualē diem Glauci dedit Iouis uoluntas maximi. Et in alijs, Homero dicente: Nanq; alij Deus, ut curæ sint Martia facta. Asti alij accidit ut sapiat, sit prouidus, atque Tum sibi tūt reliquis, ac oppida seruet ab hoste. Atque hæc ipse etenim in primis optime ductor. Euripides ad huius imitationem finxit: Vrbs & domus uiris uiget sagacibus, Res bellicasq; uir peritus ordinat, Vnus quidem sagax necat manum hostium, Turba imperita sed malum est uel maximum. In quibus autem Idomeneus fingitur amicū adhortari: Quod si uitātes hæc prælia, nulla senectus Immineat nobis, nec mors incumberet atra, Non ego prima acie pugnarim, nec quoq; pugnam Vt caperes unquam suasurus sim tibi amice. Clotho sed ex æquo uoluat quum stamina cuiq;, Atropos atq; ea rescindat nullo prohibente, Quæso ulios superemus cunctes, aut superemur. Aeschylus post eum dicens, sic ait: Nec mortem obit, quicunq; uulnus accipit Letale, uitæ ni sit huius terminus. Nec in domo sedēs, necem uitauerit Vnquam magis, certum est enim fatū omniū. In soluta aūt oratione Demosth. sic ait: Mors cūctis mortalib. uitæ terminus est, etiā si quis eam in cellula conclusam seruet. Bonos autē uiros decet semper egregia quæq; optinari, ac generoso animo ferre, quicquid deus dederit. Rursus autem illud Hom. Splēdida dona deus quæ cūq; dedit retinēda. Sophoc. alijs uerbis extulit: Donū Dei est, proinde nec cōtemperis: Quicquid deus donarit, hoc nec respuas. Secundum illud uerò: Huius ab ore fluēs nox uicerit Attica mella, Theoc. dixit: Musa ideò dedit huic dulcem sermone liquorem. Quo modo autē & Aratus hoc quidē paraphrasticè expressit: Sola autē Oceani nō tingitur illa lauacro dicēs: Vrsæ cæruleo uitātes æquore tingi. Illud autē: Animúq; à morte lucrātur, dicens: Paruus nāq; gradus mortem prohibebat acerbam. Atq; de his quidem satis. Cæterùm ciuilis oratio in Rhetorica arte consistit, quā Homer. primus tenuisse uidetur. Si nanq; Rhetorica uis est probabiliter dicēdi, quis maiorē quàm Homerus in hac facultate operā posuit? Quippe qui non solum magniloquentia omneis excellat, uerum etiam sententijs æquale uerborum pondus adhibeat.

Porrò

Καὶ

Porrò præcipua artis pars diſpoſitio eſt, quam per totam poeſim oſtẽdit, maximè in rerum initijs. Non enim exordio longè petito in Iliade uſus eſt, ſed ab eo tempore quo efficaciora ac celebriora facinora ſunt edita. His autem inertiora, & quæ prius acciderant, in alijs locis ſuccinctè ac obiter recenſuit. Atque idem in Odyſſea fecit, ubi à nouiſſimis erroribus Vlyſſis orſus eſt, in quibus occaſionem habebat inducendi Telemachi, ac declarandi contumeliam procorum. Quæcunque uerò antè Vlyſſi erranti contigerant, ipſum enarrantem inducit: ut non tantum uehementiora, uerùm etiam probabiliora uiderentur, quum ab ipſo qui paſſus erat, dicerentur.

Porrò quum omnes oratores ſubinde exordijs utantur, ut auditorem attentum aut benevolum faciant: poeta quoque ijs potiſſimum exordijs uſus eſt, quæ auditorem & mouerent, & attentum redderent. ut dum in Iliade præfatur, ſe dicturum quanta mala Græcis ob Achillis iram & Agamemnonis contumeliam acciderint. Et in Odyſſea, quot labores & pericula perpeſſus Vlyſſes, cuncta animi prudentia & tolerantia uicerit. Denique in utriuſque poematis exordio Muſam ideo inuocat, ut ea quæ dicerentur, anguſtiora, maioriſq; exiſtimationis eſſent. Porrò quum multas perſonas, uerba ad familiares, amicos, aut populum facientes introducat, unicuique decorum in dicendo tribuit. Vt ab initio, ubi Chryſam in oratione ad Græcos fingit commodiſſimo exordio uſum eſſe. Optat enim ipſis, ut hoſtibus ſuperiores facti, domum redeant, ut benevolentiam ab eis capiat, deinde filiam poſtulat. Achilles autem ob Agamemnonis minas indignans, orationem mixtam tum pro ſe, tum pro Græcis habet, ut et illos auditores benigniores faceret. Omnes nãque in bello amandatos fuiſſe, non priuatarum alicuius inimicitiarum cauſa, ſed in Agamemnonis & fratris eius gratiam. Ad hæc, ob multa egregia facta, ſe munus non ab iſtis, ſed ex communi Græcorum conſenſu accepiſſe. Quibus ex aduerſo Agamemnon reſpondens, non curat ipſe quoque quibus multitudinem demulceat. Quum enim Achilles dixiſſet ſe in patriam rediturum eſſe, ob contumeliam qua erat affectus: non dixit Abi, ſed Fuge: ut hoc, quod ſimpliciter dictum erat, probro ei daret. Denique non, Obſecro, inquit, te ut maneas: adſunt enim alij quoque, qui me in precio habebunt. id quod auditoribus gratum erat.

Iliadis exordium.

Odyſſeæ.

Achillis oratio.

Præterea Neſtor orator introducitur, quem ſuauiloquum, & tinnulum concionatorem appellat:

Neſtoris oratio.

Cuius ab ore fluens uox uicerit Attica mella.

Quo elogio Rhetori nullũ maius obtigerit. Quid autem is orando tractat? Orditur ab exordio, quo diſſiden-

Καὶ πρῶτον μὲν ἡ τέχνης ἡ οἰκονομία, ἣν μὲν ὅλης τῆς ποιήσεως πέρι ἔσχε, καὶ μάλιστα ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῶν πραγμάτων. ὁ γὰρ πόρρωθεν ἐμβαλὼν, τὴν ἀρχὴν τῆς Ἰλιάδος ἐποιήσατο, ἀλλὰ μὴ κατ' ὀλίγον χρόνον αἱ πρᾶξεις γένοιντο καὶ ἀπιθανότεραι καὶ ἀπιστότεραι. τὰ δὲ τούτων ἀργότερα, ὅσα ἐν τῷ παρελθόντι χρόνῳ ἐγένοντο, σωτόμως ἐν ἄλλοις τόποις παρεμβέβληκεν. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐν τῇ ὀδυσσείᾳ ποιήσας, ἀρξάμενος μὲν ἀπὸ τῶν τελευταίων τῆς πλάνης τοῦ ὀδυσσέως χρόνων, ἐν οἷς καιρὸς ἦν ἤδη μὴ πάντα τὸν τηλέμαχον εἰσάγειν, καὶ τῷ μνηστῆρας ὕβριν ἐμφανίζειν. τὰ δὲ πρὸ τούτων ὅσα τῷ ὀδυσσεῖ ἀλωμένῳ συνέπεσεν, αὐτὸν πρὸς ἀγγέλου διηγούμενον, ἃ καὶ δεινότερα μὴ πιθανώτερα ἐμέλλε φαίνεσθαι ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ παθόντος λεγόμενα. ἐπεὶ πρίν γε χρωμένῳ τῷ ῥητόρων πάντων πρὸς πθοιμίοις, ὑπερτοῦ πθοσεκλικώτερον ἢ δυνάσθαι ποιεῖν τὸν ἀκροατὴν, αὐτὸς μὲν ὁ ποιητὴς λέγεται πθοιμίοις, πρὸς μάλιστα ἡνῶσαι καὶ παράγεσθαι πθὸς τῆς ἀκρόασιν δυναμένοις, γέγονε τῇ ἰλιάδι πθανακφωνῶν, ὅτι μέλλοι λέγειν ὅσα διὰ τὴν ἀχιλλέως ὀργὴν, καὶ τὴν ἀγαμέμνονος ὕβριν, κακὰ τοῖς ἕλλησι συνέβη· καὶ γε τῇ ὀδυσσείᾳ, ὅσοις πόνοις καὶ κινδύνοις πόδι πθοὼν ὁ ὀδυσσεὺς, πάντων τῇ ψυχῇ σωτὶς καὶ καρτερίᾳ πθοενήνοχε. καὶ γε ἑκατέροις τῶν πθοιμίων, τὴν μῆσαν πρᾶξαλῆ, ἵνα θειοτέραν καὶ μείζονα τὴν δόξαν τῶν λεγομένων πράσσῃ. πολλὰ δὲ τῶν εἰσαγομένων ἐπ' αὐτοῦ πθοσώπων λέγοντα ποιῶν ἢ πθὸς οἰκείους, ἢ φίλους, ἢ ἐχθροὺς, ἢ δήμους, ἑκάστῳ τὸ πρέπον εἰδὼς τῷ λόγων ἀποδίδωσιν, ὡς πρὸ γὲ ἀρχῆ πθοποιῆ αὐτῷ ὁ χρύσης γε τοῖς πθὸς οὓς ἕλληνας λόγοις, χρησιμωτάτῳ πθοιμίῳ κεχρημένῳ. σωσθῆναι γὲ αὐτοῖς πρότερον ἱκετεύσαι τὸν πολεμίων, καὶ οἴκαδε ἀναχθῆναι, ἵνα τὴν παρ' αὐτῶν δύνοιαν ἀποσπάσῃ. ἔπειτα ὅτως ὡσὲρ εἰ παιδὸς πράκαλῶ. ὁ δὲ ἀχιλλεὺς ὠδὶ τῇ ἀπειλῇ τ' ἀγαμέμνονος θυμόμενος, μεγνύῃ τ' ὡσὲρ αὐτὸ μὴ τ' ἑλλήνων λόγον, ἵνα λάβῃσιν ἀκόσαντας δυνοσίους κατασήσῃ. πάντας γὰρ ὠδὶ τὸν πόλεμον ἐκάλβαι, ὅτι ἰδίας τινὸς ἀπεχθείας γένοιτο, ἀλλὰ εἰς χάριν αὐτοῦ τ' ἀγαμέμνονος, καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. μὴ πολλὰ μὲν πεποιηκέναι ἑαυτὸν, τὸ δὲ γέρας ὁ παρὰ τούτων, ἀλλὰ παρὰ τοῦ διοτρεφοῦς πάντων ἑλλήνων ἁλῶναι. σὺς αὐτιλέγων ὁ ἀγαμέμνων, ὅτι ἀπορεῖ ὅπως μὴ αὐτὸς θαρσαλεώτερον ὁ πολῖτος. φήσαντος γὰρ τοῦ ἀχιλλέως ἀπαλλάξεσθαι εἰς τὴν πατρίδα, δι' ἣν ἔπαθεν ὕβριν, ὅτι ἔπτων ἄπιθι, ἀλλὰ φεῦγε, ὁ ἁπλῶς ῥηθὲν εἰς τὸ ἀσελγέστερον μεταβαλών. καὶ ὅτι ὁ πράκαλῶ σε μᾶλλον, παρεῖσι γὲ καὶ ἄλλοι, οἵ τε μᾶς ἀξιώσουσί με. ἢν δὲ μὴ τοῦτο τοῖς ἀκόσοις ἐκχαρισάμενον.

Καὶ ὠδὶ τότρις εἰσάγει ῥήτορα ὁ νέσορα, ὃν ἁδυεπῆ μὲν λιγυὼ ἀγορητὴν πθοσεῖπε· τὸ μὲν ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή. οὐ μᾶλλον ἐπῴμιον ἂν αὖ γένοιτο ῥήτορος· τί δὲ οὗτος ἀπαρχόμενος τοῦ λόγου; ἄρχεται μὲν ἀπὸ προοιμίου, διὸ οὐ μεταγνωσιν

ἐμποιῶν

ἐμποιεῖν παρᾶται τοῖς ἀλαφροιμύθοις ἀριστοῦσιν, γνοὺς αὐτοὺς παρασκευάζων, ὅτι μαχόμενοι παρέξουσιν ἀφορμὴν χαρᾶς τοῖς πολεμίοις. πρόεισι δὲ νοθεύων ἑκάτερον, καὶ πείθων ἑαυτῷ, ὡς πρὸς βουτόρῳ παραινῶν· καὶ γὰρ τῷ σωφρονίζειν τὸν ἕτερον, λειχαρισμένως τοῦ ἑτέρου λέγει. τοῦ μὲν γὰρ ἀγαμέμνονι πραϋνεῖ, μὴ ἀφαιρεῖσθαι τὸ δοθὲν τοῦ πολλὰ λιπαροῦντι γέρας. τοῦ δὲ ἀχιλλεῖ, μὴ ἐρίζειν τοῦ βασιλεύειν πρὸς κρείττονα μάχῃ. καὶ πρέποντα ἑκατέρῳ ἐπαινῶν, τοῦ μὲν ὡς πολεμικωτέρῳ βασιλεύοντι, τοῦ δὲ ὡς πλέον ἰσχύοντι, τὸν μὲν ἧττον πρᾴνειν αὐτὸν ὑπὸ χεῖρα.

Τί δὲ, οὐχὶ καὶ γνώμης ἕξις, ὁπότε εἶδε τὸ ὄνειρον ὁ ἀγαμέμνων, ἐλπίδας ἀγαθὰς αὐτῷ φέρον τὰ πρὸς τὸν δῆμον, καὶ ὁπλίζειν τοὺς Ἕλληνας παρακελευόμενον ἐγχειρεῖν τέχνῃ, τἀναντίον οἷς βούλεται πρὸς αὐτὸν πολλὰ λέγων, ἵνα πεῖραν λάβῃ τῆς ὁρμῆς αὐτῶν, καὶ μὴ ἐπαχθὴς ᾖ, πολεμεῖν ἀναγκάζων ἅτερ ἑαυτοῦ. ἀλλ' αὐτὸς μὲν πρὸς χαλεπὸν λέγει, ἄλλος δέ τις τὸ πεῖσαι αὐτὸν ἀναμένων προσέπεμψεν, ὡς τοῦτο τῇ ἀληθείᾳ τοῦ βασιλέως θέλοντος. καὶ γὰρ οἷς δημηγορεῖ, ἐμφαίνει ὅτι τἀναντίον βούλεται. ὁ γὰρ ἐχόμενος τοῦ λόγος τοῦτος ἐστιν ὀδυνηρός, παρρησίᾳ τῇ περιπόσῃ χρώμενος. καὶ τοὺς μὲν ἀρίστους λόγοις πρὸς πεῖσιν πείθων, τοὺς δὲ χειροτεχνικῶς ἐπακούειν τοῖς βελτίοσιν ἀναπαλαίων. καὶ τὸ ἄτακτον καὶ θορυβῶδες τῶν πολλῶν καταπαύσας, ἅμα πάντας πείθει λόγοις ἐμφρονεῖν, μετρίως μὴ ὀνειδίσας, διότι ἀκίνητοι τελοῦσιν ἃ ἐπέχουσι, καὶ ἅμα συγγνώμης ἀξιώσας, ὅτι πολὺν χρόνον ἄπρακτοι μένοντες, τὸ φιλοπόνως ἐσέρχεσθαι. παρακλήσει δὲ, καὶ ἐλπίδι τῇ ἐκ τῶν μαντείων, συμπείθων μένειν.

Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Νέστωρ λόγος ἀθροίσας μέν, ὡς τῶν δὲ τείνοντας ποιούμενος, καὶ πλείονι παρρησίᾳ πρὸς τοὺς ἤδη μεμαλαγμένους χρώμενος, πείθει τὸ πλῆθος καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ὀλιγωρίας, εἰς ὀλίγους τοὺς μηδενὸς ἀξίους ἀναφέρων, τοὺς πολλοὺς δὲ τρέπει πρὸς εὐθυμίαν. καὶ ἀπειλῶν τοῖς ἀπειθοῦσι, καὶ θυθίως συμβουλεύει τοῦ βασιλεῖ, ὅπως χὴ καταλέγειν τὰ στρατιωτικὰ τάγματα.

Πάλιν δὲ γε τὰς ἡμέρας τοῦ πολέμου προλέγοντι τοῖς Ἕλλησιν, τὰ μὲν δυτυχησάντων, τὰ δὲ πταισάντων, καὶ δέους καταστάντων, ὁ μὲν Διομήδης, ἅτε τὸ ἐκ τοῦ νεότητος θρασὺς, καὶ τῆς ἐκ τῆς ἀρετῆς παῤῥησίαν ἔχων, πρὸ τοῦ ὠφελεῖσθαι τὸν ἀνδραγαθίαν, σιωπᾶν ἀξιώσας τὸν πρὸς τοῦ βασιλέως ὀνειδισμὸν, τότε ὠφέλησε τοῦ ἀγαμέμνονι, ὡς ἀπὸ ἀναιδείας συμβαλλόντι φρένα. φησὶ γὰρ ἀτρείδῃ, σοὶ πρῶτα μαχέσομαι ἀφραδέοντι ἢ θέμις ἔστιν ἀνάξ ἀγορῇ, σὺ δέ μή τι χολωθῇς. γνοὺς οἷς ἅμα μὲν νουθετεῖν αὐτὸν ὠφελεῖ ἅμα δὲ τὸν παρ' αὐτοῦ ὀργὸν παραιτεῖται. τὰ μὲν φθάνοντα διαπεπράχθαι ἑαυτῷ, ἀνεπαχθῶς ὑπομιμνήσκει λέγων, ταῦτα δὲ πάντα ἴσασ' ἀργείων ἥ μὲν νέοι, ἠδὲ γέροντες.

diſſidẽtibus optimatibus pœnitudinem incutit, & cogitandi anſam dat, quòd dum inter ſe diſceptarẽt, hoſtibus lætitiæ occaſionẽ præbituri eſſent. Primò autẽ utrunq; admonet, & ut ipſi taquã ſeniori obſecundet adhortatur. Atq; dum alterum modeſtiæ commonefacit, alteri gratificatur. Siquidẽ Agamemnonem hortatur, ne munus ei datũ, qui multum laboris exhauſerat, eriperet, Achillẽ uerò, ne cum ſummo rege contenderet. Deniq; neutrum ſua laude fruſtratur, dum illum pluribus imperare, hũc uerò plus fortitudinis habere dicit. Atq; hunc in modum eos mitigare annititur. Nónne uerò & in ſequentibus (quando Agamemnon ſomnium uidebat, quod bonam ei ſpem Iouis iuſſu faciebat, atq; ut Græcos armaret iubebat) Rhetorica uſus eſt arte? dum contraria iis quæ ſentiebat, ad multitudinẽ dicit, ut de illorum uoluntate periculũ faceret, néue moleſtus eſſet, quòd eos pro ſeipſo belligerare cogeret. Atq; ipſe quidẽ plebi grata dicit. Alius autem quidam eorum, qui perſuadendi facultatem habebat, ad perſeuerandũ hortatur, ut quæ ipſiſſima regis ſententia eſſet. dum enim orationẽ ad plebem habet, declarat quòd contrarium, quàm præ ſe ferebat, uellet. Vlyſſes autẽ illius uerba excipiẽs, ac decora in dicendo libertate utẽs, optimatibus mitibus dictis perſuadet: inferiores autem additis minis, ſe præſtantioribus auſcultare cogit. Turba denique multitudinis et tumultu ſedato. ſimul omnibus prudentibus dictis perſuadet, modeſtè illis exprobrãs, quòd pollicitis non ſtarent: ſimulq; eos uenia dignatur, quòd multo tempore ocium agẽtes, chariſſimis deſtituti eſſent. Ac tandem conſolatione & ſpe illis ex uaticinio facta, ut maneant perſuadet. Ad eundem modum & Neſtor uerba quidem nõ nihil immutata, ſed in idem tendentia faciens, ac maiori in dicẽdo libertate aduerſus deſidia marceſcentes utens, multitudini perſuadet: & negligentiæ cauſam in paucos referens, multos rubore ſuffundit. Addit autem & inobedientibus minas, atq; regi ſtatim conſulit, quo pacto militares copiæ centuriandæ ſint. Rurſus autẽ quum in bello Græci partim rem bene geſſiſſent, partim offendiſſent, & in metu eſſent, Diomedes (quippe à iuuentute cõfidentiam, & ex ſtrenuitate dicendi libertatem habens) donec animi ſui magnitudinem commõſtraſſet, regis probrum ſilentio prætereũdum putauit: tum uerè Agamemnonem obiurgat, ut qui præ ignauia fugam conſuleret. ait enim:

Tecum rex mihi diſceptatio perperam agente,
Legibus atq; licere puto, proin ne ſtomacheris.

In quibus ſimul eum admonere conatur, ſimul & iram ab eo deprecatur. At tum demum anteacta ſua geſta ſine inuidia commemorat, dicens:

Cuncta hæc facta ſciunt iuuenes q; ſenesq; Pelaſgi.

Artificioſa Agor. oratio.

Vlyſſis bonitas.

Neſtoris ratio, et lib. 2.

Diomedis oratio.

In iis autem quæ sequuntur, Græcos adhortatur, collaudando eos artificiose. Vsq; adeò Dolopes ignauos esse putasti, Infelix, ueluti modò cunctis cõsuluisti. Deniq; ipsum Agamemnonem placat, liberum ei faciens, si uelit abire: alios enim sustecturos. Imò & si omnes fugæ se mandauerint, tamen se cum socio permansurum esse, ac pugnaturũ, dicens: Vterq; nostrũm, ego & Sthenelus pugnabimus. Nestor uerò hunc ob egregia quidem consilia & facta commendat. Sub finem autem consilij ait, se (quippe natu maiorem) dignum esse qui admoneat. Ac tandem oratione prosequitur, quo pacto legati ad Achillem mittendi sint. Porrò in illa ipsa legatione, oratores uarijs artibus utifacit. Vlysses nanq; orationem exordiens, non statim dicit, Agamẽnonem pœnituit quòd Briseidẽ rapuit, puellam restituere uult. Et: Dona quædã nunc mittit, quædam uerò in posterum pollicetur se daturũ, (neque enim commodum erat illa commemorare, turgente etiamnum illius animo) sed primò Achillem ad commiserandum Græcorum uices prouocat: deinde ait, eum posthac calamitatibus illis frustra medelam adhibiturum, quum non amplius poterit. Deinceps & Pelei monita illi in memoriam reuocat, dum inuidiam à se amoliens, sermonem personæ patris attribuit, utpote quæ ipsum magis flectere posset. Demum quando iam mitior factus esse uideretur, tum donorum Agamemnonis mentionem facit, ac rursus sermonem ad supplicandum pro Græcis trãsfert: Esto quòd Agamemnoni iure sis infensus, attamen illos te seruare decet, qui nihil in te peccauerunt. Conueniebat enim Epilogum (in quo præcipua orationis capita refricantur) eiusmodi rebus instructũ esse, quæ auditorem nihil offenderent. Postrema autem exhortatio aculeum quendam habet, qui aduersus hostes ipsum contemnentes incitaret. Nunc enim, inquit, Hectorem interfeceris, si se tibi opposuerit, quandoquidem nullum Græcorum sibi æqualem esse dicit. Phœnix autẽ ueritus, ne preces per se non satis efficaces essent, lacrymas profundit, ac primùm quidẽ eius consilio assentitur dicens: se non derelinquendum, si Achilles nauibus istinc soluturus esset: hoc enim illi gratũ erat. Huiusq; rei causam esse dicit, quòd Peleus eum adhuc infantem ipsi educandum commiserit, ac dignum putauerit qui ei & dicendi & faciendi magister esset. Obiter autem & peccata eius in iuuentute cõmissa narrat declarans huiusmodi ætatem rerum imperitam esse. Atque orando pergens nihil eorum omittit, quæ ad exhortationem faciunt, cunctis Rhetorũ præceptis summatim utens. Primò, quòd honestũ sit, cũ supplicante, dona mittẽte, et nõ solũ optimos quosq; legatos, sed ex illis præstãtissimos amãdãte, in gratiã redire. Deinde, quòd & ipse dignus sit qui exaudiatur, quippe illius & educator, & præceptor. Deniq; futurum esse, ut pœnitentia ducatur, si præsentẽ occasionem amiserit. Atq; ad hoc probandũ Meleagri exẽplo utitur, qui dum à

Εἰς δὲ τὰ ἑξῆς προτρέπῃ σὺν ἕλλωσι, τεχνικῶς ἐγκωμιάζων αὐτοὺς· δαιμόνιε, ὅτῳ ποτὲ μάλα ἔλπεαι ὕιας ἀχαιῶν ἀπόλεμος τ' ἔμμεναι, καὶ ἀάλκιδας, ὡς ἀγορεύῃς; καὶ αὖτῳ τ' ἀγαμέμνονα δυσωπεῖ, συγχωρῶν αὐτῷ εἰ βέλεται ἀπιγέμεναι. σὺν γὰρ ἄλλος ἀμύνεται, εἴ κ' αὖ ποντόθι φύγωσιν, αὐτόν γε σὺν τῷ ἑταίρῳ μιμνέμεν καὶ μάχεσθαι, εἰπών· νῶϊ δ' ἐγὼ δύω τε μαχησόμεθα. ὁ δὲ νέσωρ, τοῦτο μὲν γνώμης τε καὶ πράξεως ἀρετὴν μαρτυρεῖ, ὅτε δὲ εἰς τέλος δὴ συμβουλὴν διαφέρει, ἑαυτὸν ὡς πρεσβύτερον δεῖν παραινεῖν ἀξιοῖ. καὶ ἐπέξεισι δὴ λόγῳ, τῇ πῶς ἀχιλλέα πρεσβεύειν πρασκευάζειν ἐπιχειρῶν.

Καὶ γὰ αὐτῇ δὲ τῇ πρεσβεία, ποικίλαις τέχναις ποιεῖ χρωμένους σὺν ῥήτορας. ὁ μὲν γὰρ ὀδυσσεὺς ἀρχόμενος τοῦ λόγου, ἐκ οὐδενὸς ἔφη ὅτι ἀγαμέμνων μετεγνωκὼς ὧν τῇ βρισηΐδι ἀφαιρέσει, τιμή τε ἑτέρῳ ἀποδίδωσι, καὶ δῶρα τὰ μὲν παραυτίκα πέμπει, τὰ δ' ὕστερον ἐπαγγέλλεται. ὁ γὲ μὲν χρήσιμον, οἰόμενος ἔτι τὸ θυμῷ, ταῦτα ὑπομιμνήσκειν. ἀλλὰ πρῶτον ἠθέλησεν ἐμβαλεῖν μὲν ἀχιλλέα εἰς οἶκτον τ' ἐλλωσικῶν ἀτυχημάτων, εἶτα εἰπών, ὡς ὕστερον βουληθεὶς ἐπανορθώσασθαι τὰς συμφορὰς, οὐκέτι δυνήσεται. μετὰ ταῦτα τ' πολέως πρανέσεων ἀνέμνησεν, ἑαυτὸν μὴ ἐφαιρεῖσθαι τὸ ἐπαχθές, ἵνα μᾶλλον οἷόν τε εἰπεῖν δυνάμενος· πρόσωπον τῷ πατρὸς πρόθεις τὸν λόγον. καὶ ὅτε ἐδόκει πρότερον αὐτὸν εἶν, τότε καὶ τῶν ἀγαμέμνονος δώρων ἐμνημόνευσε. καὶ πάλιν εἰς τὰς ὑπὲρ τῶν ἑλλήνων δεήσεις μετέβαλε τὸν λόγον, ὅτι εἰ καὶ δικαίως ἀγαμέμνων μέμφεται, καλὸν γοῦν σῶσαι τοὺς μηδὲν εἰς αὐτὸν ἁμαρτηκότας. ἔχειν γὰ καὶ τὸν ἐπίλογον μηδὲν τῶν λυπούντων ἔχειν τ' ἀκούοντα, ἐπεὶ καὶ μάλιστα μνημονεύεται τὰ τέλη τῶν λόγων. ἡ δὲ τελευταία παράκλησις ἔχει τι καὶ δεινογρικὸν ὧν σὺν πολεμίους, ὡς καὶ αὐτὸ καταφρονοῦντας. νῦν γὰρ ἄν, φησὶν, ἕλοις τ' ἔκβορα, εἴ σε καταφρονοῦντα σαίη, ἐπεὶ ὀλίγα τ' ἑλλήνων ἑαυτῷ φησὶν εἶν ὅμοιον. ὁ δὲ φοῖνιξ διαλοιπὼς μὴ γὰ δέεσθαι, ἢ προσῆκε, χρῆναι τῇ διαίτῃ, διακρύει πρόεται. καὶ πρῶτον μὲν τῇ ὁρμῇ αὐτὸν σωτίθεται, φήσας μὲν ἀπλεῖν αὐτὸν, εἰ ἀπλέοι. σὺν γὰρ ἦν αὐτῷ διαχειμασμόν. καὶ τὴν αἰτίαν λέγει, ὅπως τρέφειν αὐτὸν ὑπεδύετο πρὸς τοῦ πατρὸς, νήπιον πρὸς λαβών, καὶ διδάσκαλον ἔργων καὶ λόγων εἶν ἠξιώθη.

Παραλιπὼν δὲ καὶ τὰς ὑπὸ τῆς νεότητος ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἐμφαίνων ὡς καὶ ἄδικον ἡ τοιαύτη ἡλικία, καὶ πρὸς ὃν ἐκεῖ τῶν εἰς πρόσοπα παραλείπει, πᾶσι τοῖς κεφαλαίοις ῥητορικῶς χρώμενος, ὅτι διαλλαχθαι καλὸν τοῖς ἱκετεύουσι, καὶ δῶρα πέμποντι, καὶ πρέσβεις σὺν ἀρίστοις, καὶ πείνων τιμιωτάτοις ἀπεσταλκότι. καὶ ὅτι καὶ αὐτὸς δίκαιος ὀργὴν ἀκοδῆναι, προφόλις τε ὤν, καὶ διδάσκαλος. καὶ ὅτι μεταγνώσεται πρέμνιος τ' πρόσθεν διαρρύ.

Ab honesto

De Phœnicis ad Achillem oratione.

Fortasßis ita legendũ ὧν τρίπτυ δυναμένῳ.

Assis sua dicta ad Achillem.

famili-

σύγματι χρῆται τῷ περὶ μελεάγρου διηγήματι, ὅτι διακεῖνον προκαλούμενον ὑπὸ τῶν οἰκείων βοηθεῖν τῇ πατρίδι, ὁ συγκαθεύδων ἕως ὑπὸ τῆς αὐγῆς τῶν κατα-λαβόντων τὴν πόλιν συμφορῶν, ὡδὶ τὸ ἀμυνόμενον ἐτράπετο.

Αἴας δὲ, οἷός μὲν ἦν ἱκεσίας ὀδὲν ἐδεήθη. παρρησίᾳ δὲ χρησάμενον, καθελεῖν τὸ φρόνημα τοῦ ἀχιλλέως διέγνω, τὰ μὲν δυκαίρως ὠδὶ πλήττων, τὰ δ' ὀλιγωρῶς προκαλῶν, ἵνα μὴ τελέως παροξυνθῇ. ὅτῳ γὰρ ἥρμοζε τοῦτο τῆς ἀρετῆς μετεσκήφτο.

Πῶς δὲ τούτων ἕκαστον ὁ ἀχιλλεὺς ἀπεκρούσατο, ἄθρουν γρονάῖον ἅμα καὶ ἁπλοῦν ἐμφαίνει. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις ἐλεγκτικῶς ἅμα, καὶ μεγαλοφρόνως ἀντιλέγει, αἰτίας δυλόγους τῆς ὀργῆς παυσάς, πάντα δὲ ἀπλογεῖται. καὶ ὀδυνᾶται μὲν ἐφ' ἁρπλοῦσθαι τὴν ὑσεραίαν καὶ μπρόμενον διέπως ταῖς φοίνικος διήσεσι, βουλεύεσθαι φησι περὶ τοῦ ἀπόπλου ἐκκινηθείς ἢ ὑπὸ τῆς αἰῶνος παῤῥησίας, ὁμολογεῖται πᾶν ὃ μέλλει ποιήσειν, ὅτι ὁ πρότερον ἔξεισιν ὡδὶ τὸν πόλεμον, περὶν ἂν ὁ ἕκτωρ ὡδὶ τὰς σκηνὰς αὐτοῦ, καὶ τὰς ναῦς ἀφίκηται, οὓς πολλοὺς τῶν ἑλλήνων ἀπεκτονώς. γνῶθι φησὶν, ὅτι καὶ πρὸ ἐκθύμως μαχόμενον τὸν ἕκτορα παύσεσθαι νομίζω. κἀγὼ γὰρ οὐκ προειρημένον πρόσθεν ὑπὸ τοῦ ὀδυνᾶσθαι, πρὶν τὸ γνῶναι τὴν ὁρμὴν τοῦ ἕκτορος αὐτὸν ἔθηκεν.

Ἐν δὲ τοῖς τοῦ φοίνικος λόγοις διακεῖνο πρόσκεισθαι, ὅτι τέχνη ὄντι ἡ ῥητορική. φησὶ γὰρ ὁ ἀχιλλεῦς· Διότι παρελαβόν σε νήπιον ὅπως ἐδιδάσκου ὁμοίως πολέμοιο, ὀδ' ἀγορείων, ἵνα τ' ἄνδρα ἀριπρεπέα τελέεσσι. τοῦτο καὶ με πρόσθεν διδασκόμενον τὰ δὲ πάντα, μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων. ἐν οἷς καὶ οὐκ διέκκυσιν, ὅτι ἡ τοῦ λόγου δύναμις μᾶλλόν σου ἀνδρας δυκλεεῖς ἀποῤῥάζει.

Εἰ δὲ μὴ γὰρ ἄλλοις πολλοῖς τοῦ ποιήσεως τόποις εὑρεῖν λόγους τῆς ῥητορικῆς τέχνης ἐχομένους. καὶ κατηγορίας, καὶ ἀπολογίας ὑποδέικνυσι τρόπον γοῦν ἄλλοις, καὶ γὰρ οἷς ὁ ἕκτωρ καθάπτεται τοῦ ἀδελφοῦ, ὀνειδίζων αὐτῷ δειλίαν, καὶ ἀκολασίαν, καὶ ὅτι τοιοῦτος ὢν πόλιν πόρρω ἀπωκισμένος, ὅθεν αἴτιος κακῶν τοῖς οἰκείοις ἐγένετο. καὶ ὁ ἀλέξανδρος ἐκλύει τὸν θυμὸν τοῦ ἀδελφοῦ, δικαίως ὦν τὸν ἡσθεὶς συγκατατιθέμενος, μὴ δεῖ ὑποχάδαι τῷ πῶς τὸ μενέλαον μάχῃ ἀπολυόμενον τὸ ἔγκλημα τῆς δειλίας.

Καὶ ὅτι μὲν τεχνίτης λόγων ὅμηρος, πᾶς τις ἂν εἴποι δὺ φρονῶν. δῆλα γὰρ μὴ τὰ ἄλλα ἀπ' αὐτοῦ τῆς ἀναγνώσεως. ὁ δὲ μέλησε δὲ δὲ χαρακτηρίσαι οὐ ῥήτορας. τὸν μὲν γὰρ νέστορα ἡδὺν καὶ προσηνῆ τοῖς ἀκούσιν εἰσάγει τὸν δὲ μενέλαον βραχυλόγον μὴ δύχαειν, καὶ τὸν προκαμόντα τυγχάνοντα. τὸν δὲ ὀδυσσέα, πολλὴν καὶ πυκνὴν τὴν δεινότητα τῶν λόγων διεξιόντα. ταῦτα γὰρ τοῖς δυσὶ τούτοις ἥρωσιν ὁ αὐτὸς μαρτυρεῖ, ἀκούσας αὐτῶν ὁπότε πρὸς βουλὴν ἀφίκοντο εἰς τὸν ἴλιον.

Καὶ ταύτας τὰς ἰδέας τῶν λόγων ὅμηρος πέποίηκεν αὐτὸς, ἐν τῇ ποιήσει διεξὰς ἁπάσῃ. εἰδὲ δὲ καὶ τὸν

familiarib. obsecraretur, ut suppetias patriæ ferret, illis morē non gerebat, donec præ necessitate calamitatum urbē inuadētiū ad hostiū uim propulsandam uersus est. At Aiax neq; commiseratione, neq; supplicatione sibi opus esse putans, sed libertate dicendi usus, Achillis ferocitatem illam deprimere decreuit: partim quidē eum opportunè obiurgans, partim uerò generosè obsecrās, ne eum tandem irritaret. Sic enim ei conueniebat, qui eadem uirtute pollebat. Horum autem unicuiq; Achilles respondens, mores generosos et simplices præ se fert. Alijs nanq; argute simul & magnificè contradicit, dum probabileis iræ suæ causas adducit. Aiaci autem se purgat. Ac Vlyssi quidem ait, se postera die nauigio in patriam remeaturum. Quum autē precibus Phœnicis nonnihil flecteretur, ait se de classe in patriā reducēda consiliū capere. Aiacis uerò libertate motus, ingenuè fatetur quicquid facturus erat: quòd scilicet non antè in prælium descensurus esset, quàm Hector ad tēctoria ipsius & naues, multis Græcorum necatis, peruenisset. Vbi etiam dicit, se Hectorē quantumuis in pugna ferocem, sedaturum esse. Atq; hoc illi Vlyssis dicto opposuit, quo eū adhortatus erat, ut Hectoris impetum reprimeret.

De Aiace ad Achillē oratio.

De Achillis ad legatos responsione.

In Phœnicis autem oratione & illud exhibet, quòd Rhetorica sit ars. dicit enim Achilli: Idcirco puerum te, nec graue Martis onus, nec Concio quid posset gnarū, accepi erudiendum. Namq; forum celebrat multos, redditq; beatos. Idcirco inquam misit, ut hæc te cuncta docerem, Vt dicendo fores clarus, belliq; gerēdis. In quibus & hoc innuit, quòd dicēdi facultas potissimùm uiros illustreis faciat. Est autē & in alijs multis poeseos illius locis inuenire orationes rhetoricam sapientes. Accusationis nanq; & purgationis modum cùm in alijs cōmonstrat, tum in quibus Hector germanum taxat, timiditatē & incontinētiam ei exprobrans: & quòd, quum talis esset, tamē homines procul dissitos iniuria affecisset, unde suis malorū autor extitisset. Alexander uerò germani excandescentiam in hoc frangit, quòd se iure optimo reprehēdi ab illo fatetur: & timiditatis crimē amolitur, dum pollicetur se singulari certamine cum Menelao congressurum. Homerum itaq; dicendi artificem esse, nemo rectè sentiēs negauerit. Quippe cùm et alia euidentissima exempla ex eo adduci possint. non neglexit autem quin singulas singulis oratoribus dicendi formas attribueret: Nestorem suauem, & auditoribus gratum: Menelaum uerò breuitati studentem, & propositi assequentem: Vlyssem uerò multa & densa uerborum suppellectili utentem. Hæc enim Antenor de duobus Heroibus istis testatur, quòd eos audiuisset, quando legatione fungentes Ilium peruenerant.

Epilogus particularis.

Atq; has dicēdi species Homerus ipse passim in sua poesi insinuās, exhibet. Nouit autē & orationū

conten-

De contradictione. contentionem, qua ſemper in omni negotio contraria ponuntur, ut per probabilem dicendi facultatẽ idem & probent, & improbent. Ait enim:

Flexibilis quanquã ſit lingua hominũ, variusq;
Sermo hinc exoriatur, & omnigena regione
Huc illuc uolitet multus: conſtat tamen illud,
Qualia uerba facis, quòd talia mox tibi fient.

De ſumma in narratione. Nouit autem cadẽ & copioſius dicere, & breuius repetere, id quod Recapitulatio uocatur, et apud Oratores in uſu eſt, quando negotium poſtulat rem pluribus dictam breui compendio in memoriã reuocare. Quæ enim Vlyſſes apud Phæacẽſeis in quatuor rhapſodijs narrauerat, ea denuò breuius in hiſce perſtrinxit: Cœperat ut primùm Ciconas domitauerit, atq; Deinde. Et reliqua.

De legibus Cæterùm quòd ciuilis oratio & legis peritiam cõplectatur, neque Homerum iſtius imperitum deprehenderimus. An uerò legis nomẽ illius ſeculo in uſu fuerit, liquidò pronunciare nequeo. Alij enim conſtare dicunt, quod legis nomen tenuerit: idq; ex eo quod dixit, Hominum iniuriam & æquitatem ſpectantes. Ariſtarchus uerò Graijs æquitatem à bene diſtribuendo dictam eſſe putat. Atqui & lex hinc appellata uidetur, quòd æqua cunctis, ſeu pro merito unicuiq; tribuat. Quòd autem legum uim tenuerit (etſi id non ex ſcriptis, ſed ex hominũ conſilijs colligi queat) in multis oſtẽdit. Achillẽ nanq; de ſceptro diſſerentem facit: Nunc id Achiua iuuentus Cauſidici in manibus geſtant, qui iura reſeruant A Ioue dicta.

Iura enim & priſcæ illæ cõſuetudines, legum uice ſunt: quarum Iouem autorem eſſe tradunt. Cum quo & Minoem illum Cretenſium regem colloqui ait: colloquium autem (ut & Plato teſtatur) olim legum diſciplina erat. Perſpicuè uerò & in illis declarat, quòd legibus obſequendum, & quòd ab iniuria abſtinendum ſit, Quocirca penitus uir nunquam ſit ſceleratus: Conſulat at bene dona deûm, quæcunq; recipit. Primus itaq; Homerus rem politicã in ſpecies diuiſit. In clypeo nanq; (quẽ Vulcanus, hoc eſt, ſpiritualis illa uis, ad totius mundi imitationem fabre fecit) duas urbeis cõtineri finxit, unam quidem pace & lætitia fruentem, alterã uerò belligerantem. Et utranq; ideo ſuis conditionibus deſcribit, quòd per unam ciuilis, per alteram uerò militaris uita inſinuatur. Præterea nec ruſticanã uitã ſilentio præterijt, ſed et hãc euidentib. ac uenuſtis uerbis illuſtrauit. Cæterũ id quod in omni urbe lege ſancitum eſt, ut ſenatus concilium fiat, ex Homericis illis ortum habet:

De republica.

De agricultura.

Magnanimumq; uocat cœtum, ſanctumq; ſenatum. Agamemnon enim ſenatores cogit, ut cũ eis de multitudine armanda conſulter.

Et quòd oporteat principem præ alijs omnium ſalutem curare, in eadem perſona docet, quam & commonefacit:

Principis

τῶ αὐτίθεσιν τῶ λόγων, ἀεὶ τῶ ἐναντίων ὑπὸ πανοῦργος πρᾶγματος τιθεμένων, κὴ τὸ αὐτὸ κατασκευαζόντων καὶ ἀναιρόντων διὰ τὴν εὐπορίαν τῆς λογικῆς ἕξεως. φησὶ γὰρ Στρεπτὴν δὲ γλῶσσ' ὅτι βροτοῦσιν, πολλὸν δ' ἐνὶ μῦθοι, πανοῦργον δὲ πολὺς νομὸς ἔνθα κὴ ἔνθα· ὁπποῖον κ' εἴπῃσθα ἔπος, τοῖον κ' ἐπακούσῃς.

Ἐπίσαται δ' ἢ ταῦτα καὶ διὰ πολλῶν λέγειν, κὴ διὰ ὀλίγων ἐπαναλαμβάνειν, ὅπερ καλεῖται ἀνακεφαλαίωσις. Ὃ ἔστιν ἐν χρήσει πρὸς τοὺς ῥήτορσιν, ὁπότων δεῖ πολλὰ πράγματα εἰρημένα ἀναμνῆσαι συντόμως. ἃ γὰρ διηγήσατο ὁ Ὀδυσσεὺς παρὰ τοῖς Φαίαξιν ἐν τέτταρσι ῥαψῳδίαις, ταῦτα πάλιν διὰ βραχέων διέξεισιν ἐν τούτοις· ἤρξατο δ' ὡς πρῶτον κίνεας Κίκονας, αὖτάρ ἔπειτα, καὶ τὰ ἑξῆς.

Τῶ ἢ πολιτικῶ λόγου ἔχεσθαι κὴ ἡ τῶ νόμων ὑπόθεσις, καὶ δὲ ταύτης ἐκτὸς τὸν ὅμηρον εὑρεθῆναι. εἰ μὴν ἦν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ νόμου παρ' αὐτοῖς ἐν χρήσει, ὀκ ἔστι σαφῶς διορίσασθαι. οἱ μὲν γὰρ φασὶ διὰ τὸν αὐτὸν εἶναι, εἰδότα τὸ νόμιμα τοῦ νόμου, ἐν ᾧ εἰώθεσαν ἀνθρώποις ὕβριν, καὶ δυνομίλως ἐφορῶντος. ἀρίσταρχος δὲ ὠήθη τὴν δυνομίαν εἰρῆσθαι, παρὰ τὸ δεῖ νέμεσθαι. καί φησι καὶ ὁ νόμος λέγεσθαι ἔοικεν ἀπὸ τοῦ νέμειν τὰ ἴσα πᾶσιν, ἢ τὸ κατ' ἀξίαν ἑκάστῳ. ὅτι δὲ δύναμιν τῶ νόμων οἶδεν, εἰ μὴ κὴ ἐν γραφαῖς, ἀλλ' ἐν ταῖς γνώμαις τῶ ἀνθρώπων φυλάσσομένην, ἐν πολλοῖς δήλωσι. τὸν γὰρ ἀχιλλέα ποιεῖ ὥσπερ τοῦ σκήπτρου λέγοντα· νῦν αὖ τό μιν ὗες ἀχαιῶν ἐν παλάμαις φορέουσι δικασπόλοι, οἵτε θέμιστας πρὸς διὸς εἰρύαται. θέμιστες γὰρ, καὶ θεσμοὶ, οἱ νόμοι, ὧν τὰ δίκα εἰσπηγνυτὼ παραδίδωσιν· ὧ καὶ τὸν μίνωα τὸν τῶ διὸς ἑρκεῖω βασιλέα φησὶν ὁμιλεῖν. ἡ δ' ὁμιλία, νόμων μάθησις ἦν, ὡς καὶ πλάτων μαρτυρεῖ. σαφῶς δὲ καὶ ἐν ἐκείνοις δηλοῖ, ὅτι χρὴ νόμοις ἕπεσθαι, καὶ μὴ ἀδικεῖν· τῶ μὴ τίς ποτε παλάμαι ὥνηται ἀθεμίστω εἶναι· ἀλλ' ὄγε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι, ὅττι δικαίοιν.

Πρῶτον πρίνιν ὅμηρον τὰ περὶ πολιτείας δεῖξαι. ὧ γὰρ τῇ ἀσπίδι, ἣν τὸ ἡφαίστου πανοῦργος μίμημα κατεσκεύασεν Ἥφαιστον, τοῦτ' ὅτι ἡ πανδαιμαίκη δυνάμις, ἐμποδιεχομένας ἐποίησε δύο πόλεις, τὴν μὲν ἐν εἰρήνῃ καὶ εὐφροσύνῃ διαγούσαν, τὴν δὲ ἐν πολέμῳ σχολάζουσαν. καὶ παραθεὶς τὰ ἑκατέρα πρόσφορα, παρίσησιν ὅτι ὁ μὲν πολιτικὸς ὃν βίος, ὁ δὲ στρατιωτικός.

Οὐ παρεῖδε δὲ δὲ τὸ τρίτον, τὸν γεωργικὸν· ἀλλὰ καὶ τοῦτον ἐδιέξεν, ἐνάρετον ἅμα κὴ ἀλλοδαπὴν ποιήσεις τοῖς λόγοις. ὃ δὲ ἐν πολλοῖς πόλει νενομοθέτηται τὸν ἐν σωτῆριον βουλῆς, καὶ τοῦτον πρὸ βουλεύεσθαι πρὸ τὸ δῆμον σωτῆναι, πρόδηλον ὅτι ἔστιν ἐκ τῶν ὁμηρικῶν τούτων. Βουλὴν δὲ πρῶτον μεγαθύμων ἴζε γερόντων. σωτάγει γὰρ ἀγαμέμνων τοὺς γέροντας, καὶ σκέπτεται μετ' αὐτῶν, ὅπως ὁπλίσῃ τὸ πλῆθος πρὸς τὴν μάχην. κὴ ὅτι δεῖ τὸν ἄρχοντα πρὸ τῶν ἄλλων φροντίζειν περὶ πάντων σωτηρίας, ἐν ᾧ αὐτῷ πρόσωπον, διδάσκει, ὧ καὶ πάλαι·

C 2 οὐ

Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα. καὶ ὅτι δεῖ τὸν ἡγούμενον πείθεσθαι τοῖς ὑποτεταγμένοις, καὶ ὅπως ἑκάστῳ προσφέρεσθαι τὸν προστεταγμένον, ὁ ὀδυσσεὺς ὑποδείκνυσι, τοῖς μὲν φίλοις λόγοις πρὸς ἡμέτερα πείθων, τοῖς δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου πικρότερον ἐπιπλήσσων. ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπανίστασθαι τοῖς ἀμείνοσι πρὸ πάσι νενόμισαι, ὃ καὶ αὐτοὶ οἱ θεοὶ ποιοῦσιν ὧδε τὸν διός. Οὐδέ τις ἔτλη μεῖναι ἐπερχόμενον, ἀλλ' αὐτίοι ἦσαν ἅπαντες. νόμῳ πρὸ τοῖς πολίοις τὸν πρεσβύτερον λέγειν. ὁ δὲ διομήδης ὑπὸ ἀναίδειας τὸ πολέμιον πρῶτον θαρσήσας λέγειν, συγνώσεσθαι εἶν ἀξιοῖ· καὶ μὴ λώτω ἀγάσησθε, ὄνεκα δὴ γρηΰφι νέατός εἰμι μετ' ὑμῶν.

Κἀκεῖνο δὲ παρὰ πᾶσι νενόμισαι, τὸ μὴ ὀλάζεσθαι τὰ ἐκόσια ἁμαρτήματα, τὰ δὲ ἀκόσια συγγνώμης τυγχάνειν. ὅθεν πάλιν δείκνυσιν ὁ ποιητὴς, ἐν οἷς φησιν ἀθισθεὶς παρ' αὐτῷ· Καίκιν τηλέμαχος τάδ' ἐγὼ εἰποι σὸς φίλος υἱὸς, ὡς ἐγὼ ὄτι ἐκὼν ὃν σὸν δόμον, ἀλλ' ἀχατίζων πωλεύμενα μνηστῆρσιν ἀεισόμενος μετὰ δαῖτας. ἀλλὰ πολὺ πλέονος ἦν μνεία νόμος ἀνάγκη. Τειῶν ἦ ἀσῶν πολιτειῶν πρὸς δικαιοσύνην καὶ εὐνομίαν, βασιλείας τε καὶ ἀριστοκρατίας, καὶ δημοκρατίας, καὶ ταύταις παλιν ἀντικειμένων τειῶν πρὸς ἀδικίαν καὶ παρανομίαν, τυραννίδος, ὀλιγαρχίας, ὀχλοκρατίας, ἀδέτε τούτας ὅμηρος ἀγνοεῖν ἔοικε, τὴν μὲν βασιλείαν διὰ ὅλης ἢ ποιήσεως ὀνομάζων καὶ ἐγκωμιάζων, ὡς γὰ τόδε· Θυμὸς ἦ μέγας ἔσκε διοτρεφέων βασιλήων. τιμὴ δ' ἐκ διός ἐστι, φιλεῖ δέ ἑ μητίετα ζεύς. καὶ ὁποῖον δοκεῖν τὸ βασιλέα ἔμμεναι· λαοῦ δ' οἷσιν ἄνασσε, παπὴρ δ' ὡς ἤπιος ἦεν. καὶ, ἀτέ τινα ῥέξας ἰθαίσιον, ἀτέ τι εἰπὼν γὰ δίκαιον, ἦτ' ἔσκε δίκην θείων βασιλήων. τὴν δὲ ἀριστοκρατίαν, ἐν οἷς βοιοτῶν βασιλέας πρώτους κατέλεξε. καὶ πρὸς φαίηξι· λαὸς δὲ μένος πρὸ ἦεν δήμου ἀρίπρεπέος βασιλῆος ἀρχοὶ δίρινσι, τρισκαιδέκατος δ' ἐγὼ αὐτός. δημοκρατίας δὲ εἰκόνα φαργῶς ἐν τῇ κατασκευῇ τῆ ἀσπίδος δείκνυσι, ἐν ᾗ δύο πολίσας πόλεις, τὴν ἑτέραν δημοκρατεῖσθαί φησι, μιᾶ δ' ἐνὸς ἡγουμένου, πασῶν δὲ πρὸς τὴν ἑαυτῶν βούλησιν ἐν νόμοις βιάζων, ἔνθα καὶ δικαστήριον εἰσάγει. καὶ ἐν ἐκείνῃ γε τὴν δημοκρατίαν πρίασιν, ἐν οἷς φησι· δῆμον ὑποδδείσας, δὶν γ' ἀνεχολώσατο λίλαιον, ὄνεκα λῴϊσθησιν ὀϊστόμενος ταφίοισιν, ἤπερ ἐπ θεσπρωτὸς, οἷσ' ἡμῖν ἄρθμιοι ἦσαν. τὸν δὲ βιαίως καὶ παρανόμως ἄρχοντα, τύραννον μὲν ὁ καλῶ, νεώτερον γὰ τὸ ὄνομα· οἷος δὲ τοῖς ἔργοις γίνεται δείκνυσιν ἐν τούτοις· εἰς ἐχέτην βασιλῆα, βροτῶν δ' ἀλήμονα πάντων, ὃς δ' ἀκὴ ῥίνα τάμησι, καὶ ἄσπα νηλεῖ χαλκῷ. καὶ τὸν αἴγισθον ἦ τυραννικὸν ἀπεφαίνει, ὃς τὸν ἀτρείδαο ἀγαμέμνονα ἐκράτει ἐν μυκηναίῃ. καὶ ὁπότε ἀνηρέθη φησὶν, ὅτι ὅπαν ἔτυχε ταφὴς, εἰ πὴρ μενέλαος πρὸ ἦλθε. τὸν γὰρ ὑδὲ τὸν τυράννου νενόμισαι· τὸν δὲ θανόντι χυτλὸν ὧδε γαῖαν ἐχεύαν, ἀλλ'

Principis eſt totam nequaquam ſtertere noctẽ. Et quòd oporteat ſubditos imperatori parere: & quo modo præfectus ſe ad uniuſcuiuſq; ingenium accommodare debeat, Vlyſſes commonſtrat. Optimatibus namq; mollibus uerbis perſuadet, plebeios uerò acerbius caſtigat. Quinetiã præſtãtioribus aſſurgere, apud omneis lege cautum eſt. Quod & ipſi dij erga Iouem faciunt: Nullus ſuſtinuit tunc Expectare Iouem. ſed cuncti aſſurgere cõtrà. Præterea lex apud pleroſq; eſt, ut dicendi partes ſenioribus mandẽtur. eam ob cauſam Diomedes præ belli neceſſitate primum dicere auſus, ueniã ſe dignum putat: — Ne mihi ſuccenſere uelitis, Quòd minimus natu ueſtrûm modò dicere conor. Quin & illud apud omnes lege ſancitum eſt, ut qui ſponte peccauerunt, ſupplicio afficiantur: qui uerò inuiti, ueniã mereãtur. Id quòd Poeta rurſus oſtẽdit, in quib. cãtor apud eum inquit:

Dixerit hæc tua Telemachus chariſſima proles, Quòd non ſponte domum ingreſſus ſim, uel rogitans quid. Pro mercede procis ſolitus cantare petulcis: Sed dũ multa trahit pars me, potiorq; coactũ. Cæterùm triplex cùm ſit politia, ad iuſticiã et æquitatẽ exequẽdam, regnũ, ariſtocratia, et democratia: atq; his quum rurſus oppoſitæ ſint, ad iniuſticiam ac iniquitatem exercendam, tyrannis, oligarchia, et ochlocratia: neq; has Homerus ignorare uidetur. quippe qui regnũ per omnẽ poeſim nominet, ac celebret, ut in his: Eſt Ioue nutrito regi iracũdia magna, Illius atq; honor à Ioue, quòd perdiligit ipſum. Ad hæc, qualẽ deceat eſſe regem, perſpicuum facit, Cui mitis pater hic populo imperitare ſolebat, Læderet ut neq; facto, nec uerbotenus ullum, Quum tamen hic ſit mos regũ, dijs qui ſimiles ſunt. Ariſtocratiã uerò, in quibus Bœotûm quinq; reges enumerat. Et apud Phæacas: Ter deni in populo regesq; ducesq; celebres, Dicunt iura, quibus decimus nunc tertius addor. Democratiæ uerò imaginem in clypei fabrica euidenter oſtendit, in quo duabus fictis urbibus, alteram à populo gubernari dicit, nemine imperãte, ſed cunctis pro arbitrio ſuo ſecundum leges uiuentibus. Vbi & forum iudiciale introducit. Atq; in illa democratiam exhibet, dum ait: Sed ueritus populũ, is ſiquidẽ ſtomachatus abunde, Quòd ſectando malos, funeſtos atque latrones, Theſprotis aberat, qui nobis ſemper amici. Violenter uerò ac iniquè imperantem, tyrannum quidem non appellat (recentius enim illud nomen) qualia uerò eius geſta ſint, in his oſtendit: Regi Echeto daberis, quo non crudelior alter, Qui gladio nares, auresq; recidat acuto. Præterea & Aegiſthum tyrannicum declarat, qui interempto Agamemnone, Mycenæis dominabatur. Et quum elatus eſſet, inquit: Non ſortitus fuiſſet ſepulturam, ſi Menelaus adeſſet. hoc enim ſub tyrãnis lege cautũ eſt: Huic egdẽ nõ ſoluiſſẽt ſua iuſta propinqui.

Alitibus

De ſubditorum obedientia.

De perſuaſionum præſtantia.

De tribus principatuum generibus.

Alitibus canibusq; sed esca fuisset in aruo, Quòd facinus tetrum commiserat. Oligarchiam uerò innuere uidetur in ambitioso procorũ præcipuas obtinendi partes studio, de quibus ait: Atq; Ithacæ sterili quotquot dominantur iniquè. Plebis uerò imperiũ in Troianorum republica tradit, in qua omnes Alexandro assentientes malis impliciti sunt. Et Priamus filios suos tanquam horũ autores increpat: Ac cersiuistis mala mi, soboles scelerata. Quin et alius quidam Troianorum Antimachus, Auro ab Alexandro corruptus, munere claro, Dissuadet reddendam Helenam flauo Menelao. Quandoquidem uerò id apud homines iustum censetur, quando unusquisq; pro sua dignitate tractatur, & quum deos ac parentes colere, ac familiares in precio habere, præcipua illius species sint, pietatem quidem erga deos in multis docet, ubi Heroas rem diuinã & uota facientes, dona dijs offerentes, ac hymnis eos celebrantes inducit. Dumq; pro pietatis remuneratiõe à dijs auxilium reportant. Honorẽ autem erga progenitores in Telemachi persona præcipuè ostendit. Et in quibus Orestẽ collaudat: Inclytus, insignis non audis quàm sit Orestes, Excellatq; homines cunctos, quòd sit patris altor? Ad hæc, quod à natura iustum & ex remuneratione debitum sit, ut parentes senectute confecti à liberis foueãtur, per unicam uocem explicuit dicẽs: Nec dum charis parẽtibus pro educatione precium persoluerat. Fratrum autem beneuolentiam, et fidem inter sese, in Agamemnone & Menelao: amicorum uerò in Achille & Patroclo innuit. Vxoris autem prudentiam, & studium erga maritum in Penelope, mariti erga uxorem desiderium in Vlysse exhibet. Cæterùm quo pacto nos pro patria gerere debeamus, in hoc potissimùm declarauit: Vna auis optima, pro patria pugnare. Et rursus quomodo eiusdẽ reip. ciues concordes esse conueniat: Est & inhumanus, est & sceleratus & exlex, Quisquis amat ulgi discordis seditionem. Quo autem pacto ueracitas in precio habenda, & mendacium fugiendum sit, in hoc ostendit: Vt Stygius Pluto, sic nobis est inimicus, Cuius uerba sonant aliud, quàm pectore sentit. Et: Absenti obtrectant, sed præsenti bene dicunt. Porrò quum familiæ tum maximè cõseruentur, quãdo uxor mariti cõsilia arcana neq; curiose indagat, neq; absq; illius sententia quicquã facere conatur, utrumq; à Iunonis exẽplo cõmonstrauit. Alterũ quidẽ Ioui dicẽti attribuẽs: Consilium ne quæso meum cognoscere tentes Omne, soror, cõiunxq; mea. Alterum aũt Iunoni: Ne quãdo posthac mihi succensereueris, si Clam te conueniã Oceanũ, laticemq; profundum. Præterea nec hoc Poetam latuit, quod apud omnes in usu est, ut ij qui in bellum descenderũt, aut in periculo constituti sunt, aliquid familiaribus suis mandent. Siquidem Andromacha Hectorem deflens, ait:

e iusticia

e pietate.

e amanda

tria.

e coniu-

libus of-

ijs.

e nouisti-

is uerbis.

ἀλλ' ἄρα τοῦ γε λώϊστε κὰι οἰωνοὶ κατέδραθον λέμνον γὼ πεδίῳ, μάλα γὰρ μέγα μήδεαι ἔργον.

Ολιγαρχίαν δὲ λεληθὸς δοκεῖ, ὅτε ἡ τῶν μνηστήρων πλεονεξίας, πόθι ὧν φησιν· ἠδ' ὅσοι ἁπανταλὰ ἠπείρου κατακοιρανέουσι. τὴν δὲ ὀχλοκρατίαν γὼ τῇ τῶν τρώων πολιτείᾳ παραδίδωσιν, γὼ ἣ καὶ σωφρονισμοὶ πάντες ἀλεξάνδρῳ, κακοῖς ποδίπεσον. καὶ ὁ πρίαμος λοιδορεῖται τοῖς παισὶν, ὡς τούτων αἰτίοις· αὐδύεται μοι κακὰ τέκνα, κατηφόνες. καὶ ἄλλος δέ τις τ τρώων ὁ ἀντίμαχος· χρυσὸν ἀλεξάνδροιο δεδεγμένος ἀγλαὰ δῶρα, ὄφρα ἑλὼν ἐλένην δόμεναι ξανθῷ μενελάῳ.

Επεὶ δὲ τὸ παρὰ ἀνθρώποις δίκαιον οὐκ νομίζει, τὸ ἀφνεμιτικὸν ἑκάστῳ τὸ κατ' ἀξίαν, γὼ ᾧ μάλιστα ὅτι τὸ θεὸς σέβειν, γονέας καὶ οἰκείους τιμᾶν, τῶν μὲν εἰς θεὸς δυσέβειαν γὼ πολλοῖς διδάσκει εἰσάγων οὓς ἥρωας θύοντας, καὶ δυχομένους, καὶ δῶρα ἀνατιθέντας τοῖς θεοῖς, καὶ ὕμνοις γεραίροντας αὐτούς, καὶ τῆς δυσεβείας ἀμοιβὴν ἀφαιμβάνοντας τῶν παρὰ τῶν θεῶν ὠδῖνερίαν. τῶν δὲ πρὸς οὓς χρυσομένους τιμῶν, γὼ δοῦ τηλεμάχῳ πρόσωπῳ μάλιστα δείκνυσι, καὶ γὼ οἷς ἐπαινεῖ τ ὀρέστου· οὐκ ἄλλος οἷον κλέος ἔλαβε δῖος ὀρέστης πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφονῆα;

Καὶ ὅτι τὸ γηροβοσκεῖσθαι τοὺς γονέας ἐπὶ τ παίδων φύσει δίκαιον, καὶ ὀξ ἀμοιβῆς ὀφειλόμενον, δῆλος μιᾶς λέξεως ἐδιδάξων εἰπὼν· ὀδὲ φρονέοισι θρέπτα φίλοις ἀπέδωκεν. ἀδελφοῦ δὲ δύνοιαν, καὶ πίστιν πρὸς ἀλλήλους, γὼ δοῦ ἀγαμέμνονι καὶ μενελάῳ· φίλων δὲ γὼ ἀχιλλεῖ καὶ πατρόκλῳ δείκνυσι. γυναικὸς δὲ σωφροσύνην, καὶ φιλανδρίαν, γὼ τῇ πηνελόπης. ἀνδρὸς δὲ πόθον δι αὐτοῦ γυναικὸς, γὼ δοῦ ὀδυσσεῖ πρόϊσχεσιν.

Οπως δὲ χὴ ὑπὲρ πατρίδος χὴ πρέπειν, γὼ τούτῳ μάλιστα ἐδιδάξων· Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης. καὶ πάλιν, ὅπως οὖν δι πολιτείας κοινωνοῦντας φιλίας ἔχειν δεῖ. Αφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιός ἐστιν ἐκεῖνος, ὅς πολέμου ἐρατῆς ἔπιδήμιός ἐστιν. πῶς ἢ τὸ ἀληθοῦς τίμιον, τὸ ἢ ψεῦστον φυκτόν; ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς αἴδαο πύλῃσιν, ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθῃ ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δὲ εἴπῃ. κἠ, ὅτι δὴ οὖ μὲν βάζουσι, πανῶς δ' ὅπιθεν φρονέουσι.

Τῶν ἢ οἶκον μάλιστα σωζομένων, ὑπόταν γυνὴ μήτε τὰς ἀρρήτους διανοίας τοῦ ἀνδρὸς πολυπραγμονῇ, μή τε αὖδυ τ γνώμης αὐτοῦ πρᾶσσῃ τι ὧν χειρῶν, ἑκάτερον ἐκ δὴ πρὸς ὑπόστορον, δοῦ δὴ λέγοντι πορὶ θεὶς· ἦρυ, μὴ δ' ἄντας ἐμὸς ὧδε λέπτο μύθος ἐλήσειν. τὸ δὲ ἕτερον τῇ πρᾶ· μή πως μοι μετέπειτα χολώσεαι, αἶκε σιωπῇ οἴχωμαι πρὸς δῶμα λαβυρρόου ὠκεανοῖο. τὸ δὲ καὶ οὓς ὀρίοντας ὧδε πόλεμον, ἢ γὼ λιπδιλώω καθεσῶντας, ἐντέλλεσθαί τι τοῖς οἰκείοις ἐθισμένον παρὰ πᾶσιν, οὐκ ἠγνόησεν ὁ ποιητής. ἢ μὲν γὼ ἀνδρομάχη στενάσα τὸν ἕκτορά φησιν· ὀ γάρ μοι θνήσκων, λε-

χείρ' ἐκ χεῖρας ὄρεξας, ἀδέ τι μοι εἶπας ἀνιηρὸν ἔπος, οὔτέ κεν αἶψα μεμνήμην νύκτας τε καὶ ἤματα λακρυχέουσα ἢ δὲ πολυπενθέος, ἧς τοι ὀδυσσεύς γήρᾳ μνήμονα θῆκε, φράσασθαι ὁπότε δύῃ. Τοῦ δ' ἐκ οἶδ' ἤ μιν ἀϊστοῖ θεὸς, ἦέν ἀλόων αὐτοῦ ἐνὶ τροίῃ. σοὶ δ' ἐγὼ ἅπαντα μελόντων. μεμνῆσθαι χρὴ, καὶ μητέρι γ' ὡς μεγαθύμῳ ὡς νῦν, ἠέ τι μᾶλλον, ἐμοῦ ἀπὸ νόσφιν ἐόντος. αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ παῖδα γενειήσαντα ἴδηαι, γήμασθ' ὧ κ' ἐθέλησθα, τὸν ἦδη δῶμα λιπόντα. οἶσθ' ἐνὶ θυμῷ. καὶ οἰωνὸν ἐπέτρεπεν οἶκον ἅπαντα, πείθεσθαί τε γέροντι, μὴ ἐμπεδα πάντα φυλάσσειν.

Τὰ δὲ νῦν τοῖς θανάτοις τῶν οἰκείων πρόθυ, ὅτε ἄμμορα εἶν ἀγορῇ, (ἀγαθὸς γὰρ ὅσον) ὅτε πάντελῶς ἐκ κεκόφθαι ἐᾷ (ἀλιτάσθου γὰρ τὸ ἀπαθὲς νῦν αὖθρώπων, ὅσον λέγει τὰ πρῶτα· Ἀλλ' ἤτοι λελάσας μὴ ὀδυρόμενον μεθέηκεν. τλήτω γὰρ μοῖραν θυμὸν θέσαν αὖθρώποισιν. ἐν ἄλλοις δὲ φησι· ἀλλὰ χρὴ τὸν μὲν καθαθάπτειν, ὅσκε θάνησι νηλέα θυμὸν ἔχοντας, ἐπ' ἤματι δάκρυσαντας. ἔγνω δὲ διὰ κεῖνα, ἃ καὶ νῦν ἐν τοῖς ταφοῖς νομίζεται, γῦπές τε ἄλλοις, καὶ ἐν τόποις· γῦπας ἐτάρχυσσι κατὰ γνῶθί τε ἔταιρε, τύμβῳ τε, σήκῃ τε, τὸν γὰρ γέρας δὴ θανόντων. καὶ οἷα ἡ αὖθρομάχη φησὶν εἰς τὸν ἕκτορος νέκυα γυμνὸν λείψανον· αἰόλαι δὲ λάλαι ἔλοντο, ἐπεὶ λίπε δῶμα λοετρὸν γυμνὸν, ἀτὰρ μοι εἵματ' ἔνι μεγάροισι λέοντο λεπτά τε, καὶ χαρίεντα, τετυγμένα χερσὶ γυναικῶν. ἀλλ' ἤτοι τάδε πάντα κατάφλεξα πυρὶ κλυτῷ. οὐδ' ἐγώ σοί γ' ὄφελον, ἐπεὶ οὐκ ἐκτήσαο αὐτὰς, ἀλλὰ πῶς τρώων καὶ τρῳάδων κλέος εἶν. ὅτω καὶ ἡ πολυπενθὴς τὸν ἑὸν τάφον κατασκιάζει λαέρτη ἥρωϊ ταφήϊον. καὶ τοῦτα μὲν μήτριε. τὸ δὲ, πόθι σὰ τόττω ζῷα, ἄλλα τε καὶ αὖθρώπους οὐκαίειν, τὸν ἀχιλλέα τῇ τῷ παῖ κλυτὸν πυρὶ οὐκ ἐπαινῶν λέγει διὸ καὶ ἐπιφωνεῖ· κακὰ δὲ φρονεῖ μάλα ἔργα.

Καὶ τὰ πολυάνθρωπα πρῶτον ἤγειρε. Τύμβον δ' ἐκ πεδίου χοῦν χεύμενοι ἀγαγόντες. καὶ οὐ ἐπιτάφιος ἀγὼν ἐτέλεσε πρῶτον· τοῦτα καὶ λοιπὰ τε ἐν ἀρμῇ, καὶ τ' ἐν πολέμῳ καθεσώτων.

Τῶν δὲ πόλεων οὐ πολέμου ἐμπειρίαν, ἣν καὶ τακτικὴν τινὲς καλοῦσιν, ἡ ποίησις πεποικιλμένην καὶ πεζομαχίαις, τειχομαχίαις, ἐπιναυμαχίαις, παρατάξεσι, μονομαχίαις· πολλὰ δὲ καὶ στρατηγικὰ παρείχετο, ὧν ὀλίγα παθεῖν δεῖν ἄξιον.

Ἐν γὰρ ταῖς παρατάξεσιν ἀεὶ χρὴ πρότασθαι τὸ ἱππικὸν, καὶ ἐπειδὴ τὸ πεζὸν. καὶ οὕτω δὲ λέγει τυσι ὅτως·

Ἱππῆας μὲν πρῶτα σὺν ἵπποισι, καὶ ὄχθφι. πεζοὺς δ' ὀχθήσειν σάσας πολέας τε, καὶ ἐσθλούς. καὶ τὸ εἶν ἐν τοῖς στρατιώτας ἡγεμόνας καὶ τάξεις· ἑπτὰ δ' ἀρ' ἡγεμόνες φυλάκων, ἑκατὸν δ' ὑπέκαθεν λόχοι ἄμ' ἕσπετο, δόλιχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες.

Καὶ τ' ἡγεμόνων τοὺ μὲν πρότασσονίζεσθαι ἐν πρώτοις παταγμένους, τοὺ δὲ κατόπιν γυμνωθέντας, ἐπάμεσον τοὺς λειποτ-

Non etenim morienti mihi dextram iungere tentas,
Nec monitis oneras uiduam prudentibus ullis, Quæ meminisse iuuet noctesq; diesq; dolentem. Penelope uerò mandatorum Vlyssis mentionem facit, quæ dixerat, quando in expeditionẽ ibat: Haud scio num reducẽ Deus, an ne uelit perijsse Pergama apud Troiæ, quapropter sit tibi curæ Noster uterq; parens, ut fuit hactenus: atque magis nunc, Quando ego digredior, linquens charissima quæq;. Videris ast ubi Telemacho barbam cecidisse Primam, nube uiro coniunx cuicunq; moles. sed Aedibus in nostris regnabit filius idem. Nouit & procuratorum rationem: Naue abiens, procurat uti domus omnis adesset Ad nutum senioris, et ut rata cuncta manerent. Luctus uerò in familiarium funeribus neq; immoderatos (illiberale nãq; hoc est) probat, neq; prorsus è medio tolli (eo quòd homines istum affectum exuere nequeãt) permittit. Vnde talia dicit: Sed tamẽ is luctu functus requieuit ad imum, Namq; homini mentem tolerantem fata dedere. In alijs uerò ait: Sed mandandus humo qui fatis functus obiuit, Postquam tota dies lacrymas exhausit acerbas. Nouit autem illa, quæ etiamnum in sepulturis legitima putantur, idq; cùm in alijs, tum in his: Ornabunt inibi tumulum, statuentq; columnã Fratres ac socij precium quod manibus amplum. Et qualia Andromacha ad nudum ac iacens Hectoris cadauer inquit: Vermes te comedent uarij, canibus saturatis: Aedibus at nostris tibi uestimenta reposta Filo pertenui quæ texuerant mulieres. Ast hæc cuncta iadabo flammis, non ut tibi prosint, Quandoquidem non hic eheu miseranda iacebis.

, Verùm ut Troiani laudent & Troiades me.

Ad hunc modũ & Penelope funebrem Laerti heroi uestem adornat. Atque hæc quidem moderata sunt. Quòd uerò dicit, Achillem superuacanea quædã ista rum rerum cùm alia animantia, tum homines in Patrocli pyra comburere, non collaudat. Propterea & acclamat: Facta sed is mala mente uolutat. Tumulos quoq; primus excitauit: Omnibus è campo ductum structuimus monumentum. Funebria quoq; certamina primus monstrauit. Atq; hæc hominibus tum in pace, tum in bello constitutis communia sunt. Cæterùm rei bellicæ (quam et militarem quidam uocãt) peritiã poesis illa (utpote pedestri pugna, murali, nauali, acie & singulari certamine uariegata) multa quoq; imperatoria complectitur: quorum pauca in medium adducere, haud indignum uidetur. In acie nanq; conuenit equitatum semper præordinari, peditatum uerò sequi: id quod ad hunc modum ostendit. Prima acie ponit currus, equites q; ualentes, Postrema pedites multos locat, egregios q;. Et ut militum duces in singulis ordinibus sint: Septem aderant q; duces uigilum, iuuenes q; cuiq; Centum aderant, manibus gestãtes spicula longa.

Deniq; et ducũ quosdã inter principia pugnare, quosdam

De prouidentia.

De luctu et funeribus.

De turmalis.

De militari.

ta uerò in extrema acie reliquos ad pugnã dũ exhortari decet: *Arma rapit, quicũq; sit us iuxta Idomenea, Idomeneus sed apro similũ, qui robore magno, Prima acie pugnat, postremas excitat autem Meriones illi ualida uirtute phalanges. Præterea quũ uiribus præstantes in exterioribus partib. castrametari conueniat, ut reliquis tanquam murus circumiecti sint, regis uerò tabernaculũ in medio, hoc est, tutissimo sigi: ad hũc modũ id ostendit, cum generosissimos, Achillẽ & Aiacẽ, in extremis nauiũ partib. Agamemnonẽ uerò et reliquos optimates in medio tetendisse ait. Et quũ hostẽis inter castrametandum aggerem agere soleãt, fossas in latum et profundum ducere, easq; palis per circuitum ita intersepire, ut nullus eas propter latitudinem transilire, neq; propter altitudinem in eas descendere possit, idem et apud Homerum fit: —Fossa etenim fuit illa timori, Lata nec ut salias, nec sit penetrabilis ulli. Nanque ab utroq; labro stetit ingens aggere nullum. Desuper at compacta fuit sudibus præacutis, Quos Danai crassos, magnosq; prius statuere, Effugium ut fierent aduersum hostilia tela. Porrò quì isthæc sectantur, generosam mortem oppetunt. Non studio sine, non inglorius interiturus: Ast aliquid faciẽs, quo lauder posteritate. Et rursus: Vulneribus quicunq; necem sibi sentit adesse, Mortem obeat, sic pro patria est occumbere clarum. Atq; præstantibus quidem uiris ob res bene gestas præmia distribuuntur: Munera dat præstantibus, egregijs ducibusq;. Aciei uerò desertoribus cõminatur: Quemcunq; à ratibus longè deprendo uolentem, Isthic atra manet mors hunc. In pugnis autem, quemadmodum, quàm differenter, & quàm uarie Heroas & uulnerare & uulnerari faciat, quid dicere attinet? Illud uerò admonitu dignũ est, quòd eos qui aduersa uulnera acceperunt, illustriores existimamus, utpote qui persistendo ac perseuerando animi promptitudinem declarent. A tergo autem, & à dorso ictos, ignominiosiores, quippe qui hoc inter fugiendum perpessi sint. Quorum utrunq; apud Homerum est: Vulnera ne tergo capias, ceruiceq; nulla, Ventre sed aduerso, sed pectore fixa sagitta Cõdecoret, primaq; uelis decernere pugna. Et rursus: Nunquam mi scapulis figes hastam fugienti, Sed cupio aduerso ferias me pectore promtum.*

Commodè autem in hostium fuga admonet, ne circa spolia occupati sint, neue hostibus effugiendi occasionem dent, sed eis immineant, ac persequantur:

Exuuijs inhians nullus post terga maneto, Vt spolia ampla queat naues perferre Pelasgas. Hostibus occisis, tum demum incumbite prædæ, Exuuias hominum campo passim legitote.

Sũt deniq; apud eũ omnis ætatis recte facta, à quibus unusquisq; animari poterit: in ipso quidẽ ætatis flore existẽs ab Achille, Aiace, et Diomede: iunior autem,

λειπομένους πρὸς τὴν μάχην. Οἷόν ἀμφ' Ἰδομενῆα πλεῖφρονα θωρήσσονθ'. ἰδομενεὺς μὲν ἐνὶ πρώτοις συὶ ἴκελος ἀλκὴν, μηριόνης δ' ἄρα οἱ θυμάτας ὄπιθεν φάλαγγας.

Καὶ ὅτι δὲ τοῦ ἀμυνόμενα ἀμφέροντας ἐν τοῖς ἔξω στρατοπεδεύειν, ὥσπερ τεῖχος τὰ λοιπὰ προβεβλημένους, τὸν δὲ βασιλέα γ' ὡς ἀσφαλέστατα, φυτέσι ὡς μάλιστα κατασκιοῦν, δ' εἰκυσιν γ' ὡς τοῦ μὲν γυμναστάτους, τὴν ἀχιλλέα καὶ τ' Αἴαντε γ' ὡς ἐσχάτοις μέρεσι τῶν νεῶν κατεσκιωκέναι, τὴν δ' ἀγαμέμνονα καὶ τοὺς ἄλλους ἀρίστους γ' ὡς μέσῳ. νῦ τὸ γ' ὡς στραβοπεδεύεσθαι χάρακάς τε πολυβάλλεσθαι, καὶ τάφρους ἀρκούσας εἶναι σύρειν νῦ βαθεῖαν, καὶ σκόλοψι κύκλῳ διαλαμβάνειν, ὡς μήτε ὑπερπηδᾶν τινα δι' ὠλιγότητα, μήτε διὰ βάθος κατιέναι δι' ὠμότητα, γίνεταί τε γ' ἐν τοῖς πολεμίοις & παρ' Ὁμήρῳ ὑπὸ γ' ἀνδρὸς & τάφρος σύρειν ὅτ' ἀρ' ὑπερθορέεσθαι χερσὶν ὅτε πρῆσαι ῥεῖα δύναιτο. Ἱκριωνὶ γ' ἐπηρεφέες πολὺ πᾶσαν ἔσαν ἀμφοτέρωθεν, ὑπορθοῦν δὲ σκολόπεσσιν ὀξέσιν πρῆρε, τοὺς ἔσαξαν υἱοὶ ἀχαιῶν πυκνοὺς καὶ μεγάλους, δι' ἴων δ' ἀνδρῶν ἀλεωρή. καὶ μαχόμενοι θνήσκουσι γυμνάσιοι οἱ τούτοις ἐπόμενοι. Μή μοι ἀσπουδεί γε, καὶ ἀκλεῶς ἀρκοίμην, ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσομένοισι πυθέσθαι. καὶ πάλιν· ὅς δέ κεν ὑμέων βλήμενον, ἠὲ τυπέντα, θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ, πεπνύσθω, ἐπεὶ οἱ ἀεικὲς ἀμωμονέοντι πολὺ πάτρης πεπνυμένῳ. καὶ τοῖς μὲν ἀρίστοισι γέρα νέμεται· ἀλλὰ δ' ἀεισήροισι δίδου γέρα, καὶ βασιλεῦσι. τοῖς δὲ λειποτακτοῦσι ἀπειλεῖ· ὃν δ' αὖ ἐγὼν ἀπάνευθεν ἐθέλοντα νοέσω, αὐτῷ οἱ θάνατον μητίσομαι.

Ἐν δὲ ταῖς μάχαις οὐ μὴν τρόπον γ' ὅπως διαφόρως καὶ ποικίλως τοὺς ἥρωας ποιεῖ τιτρώσκοντας, γ' τιτρωσκομένους, τί δεῖ λέγειν; ἐκεῖνο δὲ ὑπομνῆσαι ἄξιον, ὅτι τοὺς μὲν πρόσθεν τετρωμένους, ὡς δ' ὀστέρους ἡγούμεθα, ἅτε τὴν ἐκ τοῦ σωτηρίαν καὶ παραμένειν πρόθυμίαν δεικνύοντας. τοὺς δὲ τὸ νῶτον, ἢ γε μεταφερόμενον ποιπλήγοτας, ἀτιμωτέρους, ὡς γ' ὡς φεύγειν τοῦτον ποιουμένους. & ταῦτα μὲν ἑκάτερα ὅτι παρ' Ὁμήρῳ· εἰ πού γε & βλεῖο ποιούμενον, ἠὲ τυπέντα, ἐκ δ' ἔπ' αὐχένα ὄπιθε πεῖσαι βέλος, δι' ἐνὶ νώτῳ, ἀλλά μιν ἢ στέρνοιν, ἢ νηδύος αὐτιάσειε πρόσσω ἰεμένοιο μετὰ προμάχων δαιζηίων. καὶ πάλιν· ὁ μὲν μοι φεύγοντι μεταφρένῳ γ' ὅπιθεν πήξεις, ἀλλ' ἰθὺς μεμαὼς δι' σθένεϊ ἐλάσσον. χρησίμως δὲ καὶ γ' τῇ τροπῇ τῶν πολεμίων παίνει μὴ πρὸς τὰ σκῦλα γίνεσθαι, μηδὲ γ' ὡς διὰ καιρὸν φυγῆς, ἀλλ' ἐκπειδή, & διώκειν. μή τις νῦν ἐναρων ἀπολαμβάνων μετόπισθεν μιμνέτω, ὡς μιν πλεῖσα φέρων ὑπὸ νῆας ἵκηται, ἀλλ' ἄνδρας κτείνωμεν, ἔπειτα δὲ καὶ τὰ ἐκηλοι νεκροὺς ἀμπεδίοιο συλήσετε πεπνυμένως.

Ἐσι δὲ παρ' αὐτῷ πολλαὶ ἡλικίας παραθήματα, ὑφ' ὧν πᾶς ὅς τις οὖν ἐπαρθείη, ὃ μὲν ἀκμάζων, ὑπὸ τοῦ ἀχιλλέως καὶ αἴαντος καὶ διομήδους. ὁ δὲ

νεώτερος, ὑπὸ τοῦ Ἀντιλόχου, καὶ τοῦ μικροῦ· ὁ δὲ μεσαιπόλιος, ὑπὸ τοῦ Ἰδομενέως, καὶ τοῦ Ὀδυσσέως. ὁ δὲ γέρων, ὑπὸ τοῦ Νέστορος· καὶ πᾶς βασιλεὺς ὑπὸ τούτων ἀπάντων, καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος. τοιαῦτα μὲν τῶν πολιτικῶν λόγων καὶ πράξεων ὅσα παρ' Ὁμήρου τὰ λήμματα.

Θεασώμεθα δὲ καὶ περὶ τῶν ἰατρικῶν, εἰ καὶ τούτων μὴ εἶχεν ἀπείρως ὁμηρος. καὶ ὅτι μὲν πολλὰ ἄξιον τὴν τέχνην ὑπελάμβανε, δῆλον ἐκ τούτου. Ἰητρὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων. δοκεῖ δὲ καὶ διαιρεῖσθαι κατὰ δύο σύμπαν εἰς νοσερῶν καὶ ὑγιεινῶν, ἀπορ ἐκ τούτων ἄν τις μάθοι, ὅτι μὴ ὡπλῶς ἑνός. ἕνα δὲ ἕκαστος ὠδὶ διαλαμβάνω πρὸς ἅπαντα. ὅτι δὲ ὑγιεινῶν καὶ νοσερῶν φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρὰ σημαίνει τούτων ἑκάτερον ἔστι μὲν δὴ ἰατρικῆς θεωρητικὸν μέν, τὸ δὲ διὰ τῶν καθολικῶν λόγων, καὶ διὰ μεθόδου ἐπάγον ὠδὶ πρὸς τῶν κατὰ μέρος γνῶσιν. τούτου δ' αὖ μέρη, τὸ μὲν σημειωτικόν, τὸ δὲ αἰτιολογικόν. πρακτικὸν δ', τὸ διὰ χειρουργίας αὖθι βασίζον. τούτου δ' αὖ μέρη, τὸ μὲν διαιτητικόν· τὸ δὲ χειρουργικόν, τὸ δ' φαρμακευτικόν. πῶς ἂν ἑκάστῳ τούτων ὅμηρος ὠδὶ προσέβαλεν; ὅτι μὲν γὰρ θεωρητικόν τι εἶναι ἐπίστατο τούτου αἰνίσσεται. φησὶ δὴ οὖν θυγατέρα ἔχειν φάρμακα μητιόεντα. μητιόεντα γὰρ λέγει δηλονότι κατὰ τέχνην θεωρητικὴν ὀνομαζόμενα.

Τὸ δ' σημειωτικὸν ἀπ' ἴκρους ἰσορεῖ, διὰ τοῦ ἀχιλλέως. μαθητὴς γὰρ ὢν χείρωνος, πρῶτος τὴν αἰτίαν κατανοήσας τῆς ἑλκώσεως νόσου κατέγνωσε. σημειοῦται δ' ὅτι τὰ ὠλένια νοσήματα ἐκ τοῦ ἀπόλλωνός ἐστιν, ὃς γε δοκεῖ εἶναι ὁ αὐτὸς τῷ ἡλίῳ, οὕτως γὰρ τὰς ὥρας τοῦ ἔτους ἐπάγει. αἱ πρὸ τοῦ ὠπὸ ἰσημερινοῦ δυσκρασίαι. νοσημάτων αἴτιαι κατίσανται καὶ γὰρ τὸ ὅλον, τῷ τε σώματι, καὶ τῇ ὀλέθρου, τῷ μὲν ἀνδρῶν τῷ ἀπόλλωνι, τῷ δὲ γυναικῶν, τῇ ἀρτέμιδι, φυτεύει τῷ ἡλίῳ καὶ τῇ σελήνῃ ἀναλίθοισι τοξόται μὲν αὐτὸν ποιῶν διὰ τῶν τῶν ἀκτίνων βολῶν· ὅτου δὲ διορίζων τὸ ἄῤῥεν, καὶ τὸ θῆλυ, ἐπεὶ καὶ θερμότερον φύσει τὸ ἄῤῥεν γένος. διὰ ταῦτα γοῦν φησι, τὸν μὲν τηλέμαχον τηλικοῦτον εἶναι. ἀπόλλωνος γε ἕκατι τὰς δ' τυνδαρίδας ἰούλους ὑπὸ ἀρτέμιδος ἁλῶναι. οὓς δὲ ἀνάτους αὖθις ἀναλίθησιν. ὧν τε ἄλλοις πολλοῖς, καὶ οἷς διορίζει. οὓς μὲν ἀπόλλων πέφνεν ἀπ' ἀργυρέοιο βιοῖο χωόμενος νιόβῃ, τὰς δ' ἄρτεμις ἰοχέαιρα. ὅπου δὲ καὶ τὸ ἰλιακὸς ὠδὶ πολλαχοῦ διηγεῖται, σημεῖον καὶ αἴτιον οὖσι ἐκκαύσεως, καὶ νόσων· λαμπρότατος μὲν οὖν ὁ κακὸν δέ τε σῆμα τέτυκται, καί τε φέρει πολλὸν πυρετὸν δειλοῖσι βροτοῖσιν. αἰτιολογεῖ δὲ ἐγὼ οἷς λέγει πρὸς τῶν θεῶν. οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσ', οὐ πίνουσ' αἴθοπα οἶνον, τόνεκ' ἀναίμονες εἰσὶ καὶ ἀθάνατοι καλέονται. ἡ γὰρ τροφὴ, ἥτε ξηρὰ καὶ ὑγρὰ αἵματος ὅτι γυμνητική. οὖσα δὲ τρέφει μὲν τὸ σῶμα, πολυσαρκίαν δὲ ἢ διαφθαρτὴν, νόσων αἴτιον γίνεται.

Τὸ δὲ πρακτικὸν μέρος τῆς ἰατρικῆς, ὅτους ἀκριβοῖ, τὴν

autem ab Antilocho, & Diomede: semicanus uero ab Idomeneo, & Vlysse: senex à Nestore: atq; quinis rex à cunctis istis regibus, præsertim Agamemnone. Huiusmodi quidem exempla & dictorum, & factorum ciuilium, apud Homerum sunt. Cæterùm uideamus & de medicina, num & huius peritiam Homerus habuerit. ac quòd eam multifecerit, ex illo cõstat: Vir medicus multos alios superauerit unus. Videtur autem medicina esse scientia morbidorum, & salubrium, id quod ex hisce aliquis coniecerit. Primùm quòd sit scientia: Præcunctis scius est medicus mortalibus aptus. Deinde quòd salubrium, & insalubrium: Hic bona multa insunt medicamina, noxia multa. Quo uersus utrunq; istorum innuit. Estq; medicinæ pars contemplatiua, quæ per uniuersales rationes, & per compendium in particularium cognitionem inducit. Cuius rursum partes sunt, signorum obseruatio, et causarum morbos continentium noticia. Practica uerò quæ eiusdem effectũ tractat. Cuius partes sunt, victus ratio, chirurgia, et medicamentaria. Quo igitur pacto unumquodq; istorum Homerus attigit? Quod enim contemplatiuum quiddam esse intelligat, in illo innuit: Talia pharmaca habet cõsulta, Iouis pia nata. Consulta enim ideo uocat, quòd secundum artem contemplatiuam instructa essent. Signorum autem obseruationem per Achillem palàm facit. Quum enim Chironis discipulus esset, primus morbi (qui Græcos inuaserat) causam deprehendit. Norat enim cõmunes ægrotationes ab Apolline (qui idẽ esse cum soleuideretur) ortum habere. Is namq; anni tempora inducit, quæ si intemperata fuerint, morborum causas præbent. Nam in uniuersum, uirorum salutem et exitium, Apollini, mulierum Dianæ, hoc est, Soli et Lunæ, acceptum fert, quos iaculatores quidem ob radiorum iactum fingit. In marem uerò & fœminam ideo secat, quòd masculinum genus natura calidius sit. Quapropter & Telemachum Apollinis ductu in tantum uirum euasisse inquit: Tyndaridarũ filias Dianæ beneficio adoleuisse. Præterea & mortes illis attribuit, idq; cùm in alijs multis, tum in quibus secernit: Arcitenens iaculis hos Phœbus Apollo necauit, Dum Niobæ succenset, & has pharetrata Diana. Adhæc ubi canis exortum recenset, signum, & causam ipsam æstus ac morborum: Splendidus est equidem, sed pessima quæq; minatur, Ac generat febres miseris mortalibus idem.

De medicina.

De signis & morbo-rum cau-sis.

Morborum autem causas reddit, in quibus de dijs ait:

Nec comedunt fruges, nec uina nigrantia potant,

Sanguine ob idq; carent, immortalesq; uocantur.

Cibus nanq; siue humidus, siue siccus, sanguinem generat, atq; is corpus nutrit. Nimius autem, uel corruptus, morborum causa est.

Practicam autẽ medicinæ partem (sub qua & uictus

Ctus ratio continetur) accuratè tenet. Siquidē diuturnos & acutos morbos primus nouit, ut quando dicit: Quænam te domuit diræ inclementia mortis? Num longus morbus? num te iaculata Diana Telis ſæua ſuis iaculiſq; peremit acutis? Conſtat autē eum quoq; frugalē ciætam ſalubrem exiſtimare. Finxit nanq; Heroes aſſis ueſci carnibus, ad tollendum circa edulia, luxum. Porrò quum uenter aſſidua ſaturatione opus habeat (quādo prioribus cibis concoctis, id quod corpori affine eſt, in cor ac uenas digeſſerit, ac excremēta per ſeceſſum eiecerit) talia inquit: Sed cœnare prius quanquam ſinitote dolentem, Non etenim peius quicquam uentre imperioſo, Qui meminiſſe ſui cogit. Et rurſus: Mandere me iubet hic, nec non potare frequēter, Ex animo tollit mala cuncta, replereq; mandat. Nouit præterea et uini in utendo diſcrimina, quod immodicè quidē ſumptum nocceat, modicè uerò, proſit. Illud quidem ad hunc modum: Vinum melliſluum, quod multos lædit ineptos Si quis potet id immodicè ac ſe ingurgitet iſto. Hoc autem ſic: Corpora feſſa iuuat, reſcitq; ſuauis Iacchus. Et quòd uires corroboret: Sed quicūq; ſatur fuerit uinoq; ciboq;, Perdius eſſe poteſt pugnando contra inimicos, Pectore confidens ut ſit, nec membra labaſcant, Quin prius in pugna cunctos deuicerit hoſteis. Et dulce quidem ad hilaritatem conciliandam facere putat: Dixit Pontonoum ſe dulcia fundere uina. Acre autem & capiti noxium Vlyſſes Cyclopi apponit. Obſtipatiuum uerò medelæ adhibet. id enim Pramnium eſt, quod Machaon ſaucio dat.

e corpo- s exerci- tione.

Quòd autē gymnaſticæ operam dare præcipiat, ex multis conſtat. Semper enim labori intētos facit, idq; partim pro cuiuſq; officio, partim exercitij cauſa. Quippe qui Phæacas uoluptati operam dantes, et procos quamtumuis luxu diffluentes, tamen ipſos ſe exercere introducat. Et labores quidem ad ſanitatem conſeruandam ſufficere putat, Somnum autem corpori defatigato mederi. Vlyſſi nanq; ex marinis laboribus feſſo, ſomnum obrepſiſſe inquit:

Alleuet utque ſtatim hunc ingente labore grauatum.

Natura nanq; expetit, ut corpus labore defectum, requieſcat. Et in quo parum caloris eſt, hunc (quia nō poteſt undiquaq; penetrare) in imo manere. Quo autem pacto corpus requieſcit? quia animæ conſtitutio remittitur, & membra ſoluuntur. Id quod perſpicuè dixit: Omnia ſunt ſomno recubantis membra ſoluta. Porrò quemadmodum immodeſtia in alijs omnibus noxia eſt, ſic & immoderato ſomno Homerus ſentit, dum aliquando ait: Moleſtus eſt et multus ſomnus. nonnunquam uerò: Moleſta eſt & pernox uigiliarum cuſtodia.

Nouit præterea et aeris temperiem ad ſanitatem conferre, in quibus ait:

Elyſium

γὰ ὦ ὅδι καὶ διαιτητικόν. πρῶτον μὲν γὰρ οἶδε τὰ χρόνια τῶν νοσημάτων, καὶ τὰ ὀξέα. ὡς ὅταν λέγῃ. Τίς νύ σε λυγρὴ ἐδάμασσε τανηλεγὴς θανάτοιο; ἦ δολιχὴ νοῦσος, ἦ ἄρτεμις ἰοχέαιρα οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν;

Φανερὸς δὲ ὅτι καὶ τῷ λιτῷ διαίταν ὑγιεινὴν ἐπολαμβάνων. πεποίηκε γοῦν ἥρωας ὀπτοῖς χρωμένους, πόρρωθεν τὴν πρὸς τὰ βρώματα πρόθυμίαν. καὶ ἐπεὶ ἡ γαστὴρ ἀεὶ δεῖται πληρώσεως, ὅταν τὰ πρότερα σιτία καταπεφθῇ καὶ τὸ μὲν οἰκεῖον τῷ σώματι, εἰς παρδίαν καὶ τὰς φλέβας ἀναπέμψῃ, τὸ δὲ περίττωμα ἐκβάλλῃ, τοιαῦτά φησιν· Αλλ' ἐμὲ μὲν λοιπὸν σαι ἐάσατε, λυσιμελὲς πόρ. ὀλίγον τι συγχρῆν ὧδε γαστέρι λώτερον ἄλλο ἐπιπλεῖν, ἢ τ' ἐκέλευσεν ἐσ μνήσασθαι αὐάγκη. ἡ πάλιν· ἡδὲ μάλ' αἰεὶ ἐδέμενναι κέλεται καὶ πινέμεν, ἐκ δέ με πάντων λαθάνῃ, ὅσ' ἐπάθομ, καὶ γιγνομένῃσιν ἀνώγῃ.

Οἶδε δὲ καὶ οἴνου χρήσεως διαφοράς, ὅτι ὁ μὲν πολὺς ποιεῖ, βλαβερός, ὁ δὲ μέτριος, ὠφέλιμος. τὸ μὲν ὅτι· Οἶνός τοι μελιηδής, ὃς τε καὶ ἄλλους βλάπτει, ὅς κ' αὖ μιν χανδὸν ἕλῃ, μή σ' αἴσιμα πίνῃ. τὸ δέ, ἐκείνως· ἀνδρὶ δ' ἢ λεπτῇσι μάλ' μέγα οἶον ἀέξει. καὶ ὅτι δυνάμεως ποιητικός. ὃς δέ κ' ἀνὴρ οἴνοιο διαρραισάμενος, καὶ ἐδωδῆς. ἀνδράσι δηριόωντας πανημερίους πολεμίζειν. θαρσαλέον νύ τοι ἦτορ ἐνὶ φρεσίν, ἐδέ τι γῦια πρὶν κάμνει, πρὶν πάντας ἐρωῆσαι πολέμοιο. καὶ τὸν μὲν ἡδύν, εἰς τὰς φιλοφροσύνας παραλαμβάνει· ὡς φάρ, ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα. τὸν δὲ σφοδρόν, καὶ καρωτικόν, τῷ Κύκλωπι ὁ Ὀδυσσεὺς τίθησι. τὸ δὲ σύφωνα πῶς ἴασιν. οὕτω γάρ ὅσιν ὁ πρόμνειος, ὃν τῷ μαχάονι πεδωμένῳ δίδωσιν.

Οπως δὲ καὶ γυμνασίοις χρῆσθαι παραγγέλλῃ, φανερὸν ἐκ πολλῶν. ἀεὶ γοῦν πονοῦντας ποιεῖ, οὐ μὴν πρὸς πᾶσάν κασιν ἔργοις, οὐδὲ διὰ ῥᾳδιουργιῶν, ὅπότε καὶ οὐ μᾶλλον τῇ ὑδροπαθείᾳ λειχομένους φαίακας, καὶ οὐ σώτους μνηστῆρας, γυμναζομένους εἰσάγῃ. καὶ πόνους μὲν οὐ αὐτάρκεις αἰτίους ὑγιείας ὅτως νομίζει τῶν δὲ καταβαρύντων τὸ σῶμα καὶ μάτων ἴαμα τ' ὕπνον εἶν. φησὶ γὰρ τῷ ὀδυσσεῖ λειχμηκότι ἀκτὴ θαλάσσης ὕπνον ἐπελθεῖν.

Ινα μὲν παύσῃ τάχιστα διαπραγόμενος καμάτου. ἡ γὰρ φύσις ἀπαιτεῖ τὸ λειχμηκὸς σῶμα ἀναπαύεσθαι. καὶ γῶν ὠλίγον τὸ θερμὸν ὑπάρχει, οὐκ ἐπεὶ ὁ διὰ ταται παύτῃ ἀζικνεῖσθαι, γῶν βάθει μένειν. πῶς δὲ ἀναπαύεται τὸ σῶμα; ὅτι ἡ σύστασις τῆς ψυχῆς λύεται, καὶ τὰ μέλη τοῦ σώματος λύεται, καὶ οὐκ ἐνεργοῦσιν. εὖδε δ' ἀνακλινθεῖσα, λύθρῳ ἧ οἱ ἄψεα πάντα. τὸ δὲ γῶν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἄμετρον, οὐκ οὖν ὠφέλιμον, καὶ ὧδε τὸ ὕπνου ἀκροφαίνεσθαι. ποτὲ μὲν εὐπρεπῆ καὶ πολὺς ὕπνος. ποτὲ δὲ, λύπη καὶ ὁ φυλάσσων παννυχον ἐγρήσοντα.

Επίσταται δὲ καὶ ἀέρων δυνάμεις ὑγιείας ἕνεκεν πρασκευαστικὰς, ἐν οἷς φησιν· ἀλλά σ' ὀὺ πολύσιον

πεδίον, νῦν τε πείρατα γαίης ἀθανάτοι πέμψουσιν, ὅθι Ξανθὸς Ῥαδάμανθυς, τῇ περ ῥηϊδίη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν. οὐ νιφετὸς, οὔτ' ἄρ χειμὼν πολύς, οὐδέ ποτ' ὄμβρος, ἀλλ' αἰεὶ ζεφύροιο λιγὺ πνείοντας ἀέντας ὠκεανὸς ἀνίησιν ἀναψύχειν ἀνθρώπους. ᾧ οἷς δύο ταῦτα μάλιστα ὀρθῶς διεγνωκὼς φαίνεται, ὅτι τε ἡ κεφαλὴ τῷ ἀέρι καὶ τῷ ὑγρῷ γίνεται, καὶ ὅτι τὸ ἔμφυτον τοῦ ζώου θερμὸν δεῖται ἀναψύξεως.

Τὴν ἴαμα τὰ δὲ παθήματα οἶδε· λιποθυμίας μὲν ἀναψυξίαν, ὅπερ καὶ ὠδὶ τῷ σαρπηδόνι ποιεῖ. Αὔρης δ' ἀμπνεύσθη. πόθι δὲ πνοιὴν Βορέαο ζώγρει ὑπὲκ στέρνα κακῶς λιεναφέοντα θυμόν. ψύξεως γὰρ θέρμην, ὡς ὠδὶ τοῦ ὀλυσσέως λεχεμασμένου, ὃς φῶτῳ θάμνῳ λευπλεῖ, ᾗθα καὶ αὐέρι καὶ ὄμβρῳ πῆ ἡ σκέπη, καὶ τῇ πρόσθεν ὕλη καλύπτει. καὶ ὅπου δὲ λοετὰ καὶ χρίσματα ὡς ὠδὶ τοῦ διομήδους, καὶ τοῦ ὀλυσσέως, ἐκ νυκτεγερσίας ἀνακομιδῆς τῶν. καὶ γὰρ οἶον ἀφελφὼ ἔχει τὰ λοετρὰ, δηλόν τοῦτο μάλιστα δηλοῖ· θυμηρὲς λιεραίσασα ὑπὲκ κρατός τε, καὶ ὤμων. φανερὸν οὖν, ὅτι φῶτ δύσιν ἔχοντα τὴν ἀρχὴν τὰ ὕδατα εἰκότως ἀπ' αὐτῶν καὶ τὴν ἴασιν τοῦ λοπὸν λαμβάνει. αὐτὴ δ' ὅδε ἡ δηλ τοῦ θερμαυθῆναι καὶ ὑγρανθῆναι ἐπαίνεσι γὰρ οἱ λοποί.

Λοιπὸν ὀπτέον σκοπεῖν, ὅπως καὶ τὰς τῆς χειρουργίας κατγόησε. πρῶτον μὲν δὴ μηνέλαον, ὁ μαχάων ἰᾶται, πρῶτον ἐκμυσάμενον τὸ βέλος, ἔπειτα σκεδάμενον τὸ ἕλκος, καὶ ἐκπιέσας τὸ αἷμα, καὶ ξηρὰ φάρμακα ἐπιπάσας. καὶ ἔστιν πρόδηλον, ὅτι τεχνικῶς αὐτῷ προέστηται. τὸν δὲ εὐρύπυλον ὑπὸ τοῦ μηροῦ πεφωμένον, πάτροκλος πρῶτα μὲν τοῦ βύπορον. ἔπειτα μαχαιρίῳ διαχειρίζει. ἔπειτα ἀρύσας, ὕδατι λιαρῷ, ὡς ἀνωδυνώτερον γένοιτο, ῥίζαν ἐμβαλὼν πολλαὶ γὰρ πάνακες πῶς ἴασιν ἕλκεσιν προφύκασιν. ἔγνω δὲ καὶ οὗτος ὡς τὰ πικρὰ φάρμακα πρὸς τὸ ξηραίνειν ἐστὶν ἰσχυρότατα. ἓν αἰνεῖται δὲ χρήζει τὰ ἕλκη. καὶ ἐκ δύθεως ἰασάμενος ὁ πάτροκλος ἀπῆλθεν, ἀλλ' ἥσατο, καὶ τὸν ἑτοῖπτε λόγοις. ἔδει γὰρ τοῦ ὀδυνωμένου πραυθίας. τὸν δὲ μαχάονα τρωθέντα ὑμεναίῳ δὲ λαίσιον πάλιν ὦμον, εἰκότως ἀφυλακτοτέρα διαίτη ποιεῖ χρώμενον. ἴσως καὶ τὴν τέχνην αὐτοῦ διέκνυσιν ὁ γὰρ τὰ ἄλλα ὡς ἔτυχε διαιτώμενος, ἑαυτὸν ἰᾶσθαι ἐδύνατο.

Καὶ κεῖνο δὲ δεῖ κατανοῆσαι παρ' αὐτῷ, ὅτι ὀκ ἀγνοεῖ τὴν ἰατρικὴν φαρμακὴν τὰ μὲν ἐπίπλασα καὶ ἐπίπασα. ὡς ὅταν εἴπῃ, ἐπ' ἄρ ἤπια φάρμακα πάσσε· τὰ δὲ ποτὰ, ὅπου ἡ ἕλκη τοῦ κρατῆρι μίσγει φάρμακον· νηπενθές τ' ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἁπάντων. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον τὴν τ' ἀλιλυτηρίων φάρμακον τὰ μὲν ἐπίχρισα οἶδεν, ὡς τὸν φυτὸν φάρμακον αὐθροφόνον διζήμενον, ὅφρα οἱ ἐν ἰὸς χρίεσθ' χαλκήρεας. τὰ δὲ ποτὰ τὸν ἐκείνοις· ἐν δὲ βάλλη κρητῆρι, μὴ ἡμέας πάντας ὀλέσσῃ. ταῦτα μὲν ὁ ποδὶ τὸν τῷ ὁμήρῳ ἰατρικόν.

Ὠφελοῦντες δὲ οἱ ἄνθρωποι, ὥσπερ ἀπὸ τῆς ἰατρικῆς, ἕως

Elysium in campum mittêris, & ultima terræ Aspicio diuûm, retinet loca quæ Rhadamanthus, Et qua parte homini solet esse facillima uita: Nulla inibi nec nix, nec grandis hyems, pluuiæq; Nonullæ, Oceanus mittit sed leniter auras Spirantes zephyri, queis felices recreentur. In quibus hæc duo potissimùm rectè pernouisse uidetur, primùm quòd uenti ex humore nascantur: deinde, quòd quum calor animãti insitus sit, refrigerio opus habeat. Præterea & passionum medelas nouit. In Sarpedone De affectuum remedijs. *nanq; facit exanimatis refrigerationem conducere: Respirauit, ubi flatus Boreæ recreabat Exanimem, aspirans animo, qui liquerat illum. Calorem autem frigoris remedium esse; in Vlysse tempestatibus acto demonstrat: dum eum arbustis et materia illic obuia ita contectum scribat, ut à uentorum & pluuiarum ui protegeretur. Verùm enimuero ubi lauacra, & unguenta? nimirum in Diomede, & Vlysse, qui per ea ex nocturnis uigilijs curati sunt. Etenim qualem commoditatem lauacra habeant, in his potissimùm declarat: Grata lauacra caput, humerosq; lauando refudit. Constat igitur, quum nerui hinc originem habeant, quòd & laboris medelam ab illis sumi consentaneum sit. Ea autẽ calefaciendo & humectando fit. Labores enim arefaciunt. Reliquum est ut consideremus, quo pacto & chirurgicam partem tenuerit. Menelao quidem Machaon ita medetur, ut* De chirurgia. *primò iaculum eximat, deinde hulcus dispiciat, sanguinem exprimat, ac sicca medicamenta inspergat. idq; artificiosè ab eo fieri, perquam manifestum est. Eurypylum uerò Patroclus primũ cultello qui aderat pertractat: deinde aqua calida eluit, ac ut dolor mitigaretur, radicem adhibet. multæ nanq; passim ad hulcerũ medelam proueniunt. Nouit præterea, quòd medicamenta amara ad siccãdum idonea sint, & quòd hulcera siccatione opus habeant. Quin & Patroclus eum sanaturus non statim abijt, sed assidebat, ac sermonibus oblectabat. Doloris enim nanq; consolatione erat opus. Machaonem uerò in humero nõ magna nec letali plaga uulneratũ, negligẽtiore dieta uti meritò facit, ac fortasse illius artem ostẽdit. Qui .n. negligentior alioqui in uictus ratione erat, seipsum sanare poterat. Illud uerò etiã apud eum animaduertendum est, quòd nõ ignoret, medicorũ pharmacorum quædam emplastrata & insperso esse. ut quãdo ait, Lenia sanè pharmaca inspergebat: quædam uerò poculenta, ubi Helena pharmacum crateri immiscet: Nepenthes adimens iram, mala cunctaq; tollens. Ad eundẽ modũ et uenenatorũ pharmacorum alia illinitiua esse nouit, ut in illis: Pharmacon interimẽs homines sectatur, ut illo Inficiat iaculum æratum. Alia uerò poculenta, ut in illis:*

Crateri injiciens ut cunctos perdere possit.

Tantum de re medica Homeri.

Porrò quẽadmodũ medicina hominibus cõducit:

sic

e diuina-one.

sic et diuinatio. Cuius unam quidē partem Stoici artificialem esse dicunt (ut est aruspicium, augurium, oraculum, sortes, et signa, quæ in uniuersum artificialia ab illis appellantur) alteram uerò inartificialem, & quæ non docetur, ut sunt somnia & uaticinationes. Neq; isthæc Homerus ignorauit: imò uerò uates, sacerdotes, & somniorum interpretes nouit. Præterea & augures, & quendam in Ithaca sapientem:

Augurium norit, necnon qui commoda dicat.

Et Vlysses uorum faciens ait: *Somno aliquis dicat intus mihi fata soluius, At foris ostentum mittet mihi Iuppiter. Sternutatio quoq; apud eũ boni ominis est.* Procus autem uates diuinus assistit, qui numinis afflatu futura significat. Quandoquidem uerò Helenus se diuinæ uocis auditorẽ fuisse prædicit, (*Auribus hisce meis uocem hausi nanq; deorum*) credendi occasionem præbet, quod & Socrates ab illius dæmonij uoce uaticinabatur. Quæ præterea rationalis ars, aut scientia reliqua sit? Imò uerò & Tragœdia

e Tragœ-a. (quæ & rerum, & uerborum magnificẽtia gaudet) ab Homero originem sumpsit. Omnes namq; Tragœdiæ species apud eum sunt, facta magnifica & admiranda, deorum apparitiones, orationes fastu turgidæ, ac omnigenorum morũ imitatrices. Et ut summatim dicam, poemata eius nihil aliud sunt, quàm actus graues & sublimes, siue dictionem, siue res ac sententias spectes. Nec impiorum facinorum demonstrationes (ut sunt nuptiæ illegitimæ, liberorum aut parentum cædes, aut alia portenta, quæ à recentiori Tragœdia finguntur) continent. Imò uerò quum eiusmodi quippiam commeminit, delictum magis extenuare, quàm exprobrare conatur. Vt in Clytæ mæstra fecit, ait namq;, eam bona mente præditam fuisse, quandiu philosophum, hoc est præceptorem quendã ab Agamemnone cõstitutum secum habebat, qui ei optima præcipiebat. Illo aũt è medio sublato, tum demũ ab Aegistho ad peccandũ illectam esse. Ad hæc, quòd Orestes patrem iurè ultus sit, Aegistho necato, quum interim matris interemptionẽ obticuerit. Hæc atq; alia istiusmodi multa apud poetam, scribentẽ Tragœdiam graue

comœ- & non inhumanam uidere licet. Nihilominus autem & comœdia indidẽ alicundè occasionẽ cœpit. Deprehendit namq; in eo (quamuis grauia et sublimia narret) quòd introductiones quædã sint, risum mouẽtes. Eam ob causam Vulcanus quidẽ in Iliade claudicans, & dijs uina infundens introducitur: Excitat immensum risum cœlestibus ille. Thersites autem corpore turpissimus, et animo sceleratissimus, ob tumultũ, male dicentiam, & insolentiam ab Vlysse pulsatus, omnibus ridendi materiam præbuit:

Et quamuis tristes, riserunt suauiter omnes.

In Odyssea uerò Demodocus apud Phæacẽses uoluptati operã danteis, Martis et Veneris adulteriũ canit, qui in ipso

ὅτως ἔσιν ὅτι κὴ ἀπὸ ζ μαντικῆς. ταύτης ὅν τὸ μὲν τεχνικόν φασιν εἶναι οἱ σωϊκοὶ, οἷον ἱεροσκοπίαν, καὶ οἰωνὸς, καὶ τὸ περὶ φήμας καὶ κληδόνας, καὶ σύμβολα, ἅπερ συλλήβδην τεχνικὰ προσηγόρευσαν. τὸ δὲ ἄτεχνον, κὴ ἀδίδακτον, τοῦτ' εἶναι γύμνια, ὠθισμασμούς. ὁθὲν ταῦτα ὁμηρος ἠγνόησεν, ἀλλ' οἶδε μὲν μάντις, καὶ ἱερεῖς, καὶ ὀνειροπόλους, ἔτι δὲ κὴ οἰωνισὰς, καί τινα γ' ἰθακησοφὸν, ὄρνιθας γνῶναι, καὶ γαίσιμα μυθήσασθαι. κὴ ὀδυσσεύς φησιν δύχόμην φήμην τις μοι φάσθω ἐγγρομένων ἀνθρώπων γλῶσσαν, ἐκ θεσπεσίην ἣ διὸς τέρας ἄλλο φανήτω. κὴ τέρμος δὲ παρ' αὐτῷ σύμβολον ἀγαθὸν γίνετ'. τοῖς δὲ μνησῆρσιν ἐφίσατ' γῆθεν μάντις, ἐκ τινος ὠπτοίας συμαίνων τὰ μέλοντα. ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ ἕλενος αὐτόκοός φησι θείας φωνῆς γεγονέναι.

Ὡς γὰρ ἐγὼν ὅπ' ἄκουσα θεᾶν αἰγιόχοιο βοάων· παρέχει πίσδυμι, ὅτι καὶ σωκράτης ἀπὸ ζ τοῦ δαιμονίου φωνῆς ἐμαντεύετο.

Τίς ἔτι καταλείπει τ' λογικὴ τέχνη, ἣ ὠφελήμη; ἀλλὰ μὲν κὴ ἡ τραγῳδία τῶν ἀρχῶν ἐλαβεν ἐξ ὁμήρου, εἰς ὄγκον πραγμάτων καὶ λόγων ἐπῆρεισε. ἔστι γὰρ παρ' αὐτῷ πᾶν εἶδος τραγῳδίας, ἔργα μεγάλα, καὶ παράδοξα καὶ θεῶν ἐπιφάνειαι, καὶ λόγοι φρονήματος μεστοὶ, κὴ ἠθῶν παντοίως μιμητικοί. σαφὲς δὲ εἰπεῖν ὅτι οὐδ' ἄλλο, ἀλλ' ἢ δράματα αὐτοῦ ἐστι τὰ ποιήματα, σεμνὰ μὲν, κὴ ἐπιθυμία τῆ λέξει, καὶ τῆ διανοίᾳ, καὶ τοῖς πράγμασιν· ὀκ ἔχοντα δὲ αἰσχίω ἔργων ἐπιδείξεις, γάμους ἀθεμίτους, ἢ παίδων ἢ γονέων σφαγὰς, ἢ ὅσα ἄλλα ἡ νεωτέρα τραγῳδία πράττουσα. ἀλλὰ κὴ ὅταν ποιῆταί τινες ἐπιμανθάνῃ, ἐπικάμπτειν μᾶλλον, ἢ ἀνειδίζειν πειρᾶται τὸ ἁμάρτημα, ὡς ὑπὸ ζ κλυταιμνήστρας πεποίηκε. φησὶ γάρ, ὅτι φρένι λιχνῆ' ἀγαθῇσι τ' προσφορ, ἕως πίονται ἔχε δ' αἰσίλου, τοῦτέσι διδάσκαλόν τινα ἐπὶ τ' ἀγαμέμνονος ἐπιτάσσοντα, ὅπως αὐτῇ τὰ θέμιτα πρήσσοι. ὅθεν δὲ ἐκ τοσούτου ὁ αἴγισθος θέμενος, παρέπεμψεν αὐτὴν ἀπεμάρτανεν. καὶ ὅτι ὁ ὀρέστης δικαίως ἐτιμωρήσατο ζ πατρὸς, τ' αἴγισθον ἀπέκτεινας, τὴν δὲ ζ μητρὸς αὐαίρεσιν ἐπεσίγησε. κὴ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα εἰδέναι ὅτι πρὸς ζ ποιητὴν, τραγῳδίαν σεμνὴν, καὶ ὀκ ἀπαίδευτον γράφοντι.

Οὐδὲν δὲ ἔλαττον καὶ ἡ λεπτογραφία φαίνεται πολλὴ ἐλαβε τὴν ἀφορμήν. εὑρεῖν γ' ὅτι παρὰ ζ τὰ σεμνότατα καὶ ὑψηλότατα διηγουμένῳ ἐπεισόδιά τινα ὅτι γέλωτα δυνάντα. διὸ φαίνεται ἰλιάδι μὲν ἥφαιστος χωλεύων, εἰσάγετ' οἰνοχοῦν τοῖς θεοῖς· ἄσβεστος δ' ἄρ' φάτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσιν. ὁ δὲ θερσίτης ζ τε σώματι αἴσχιστος, καὶ τὴν ψυχὴν κακίστος, ἐκ τοῦ θορυβεῖν, καὶ κακολογεῖν, καὶ αὐχεῖν, ἐφ' οἷς τυπτόμενος ὑπὸ τοῦ ὀδυσσέως, πάντας γελᾶν παρεσκεύασε οἱ δὲ κὴ ἀχνύμενοι πρὸ, ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν. φ' ᾗ τῇ ὀδυσσείᾳ ὁ παρὰ τοῖς ἡδυπαθέσι φαίαξι δημόδοκος ἄδει τὴν ἄρεος καὶ ἀφροδίτης μοιχείαν, καὶ ὅπως ἐμπεσόντος εἰς τὰ τοῦ ἡφαίστου δόλου,

λύμα, καταφωροί τε ἐγίνοντο, καὶ γέλωτα παρεῖχον τοῖς ἄλλοις θεοῖς, οἳ καὶ ἐσκώπτων χαριέντως πρὸς ἀλλήλους. ἔστι δὲ παρὰ τοῖς ἀοιδοῖς μνησῆρσιν εἰσάγεται ὁ πλοῦτος ἴρος, ὃς γυναικοτάτῳ ὀδυσσεῖ ἐρίζων εἰς πάλλω, καὶ γὰρ ἔργῳ φαινόμενος καταγέλαστος. καθόλου γὰρ οἰκεῖόν ἐστι τῇ τοῦ ἀνθρώπου φύσει, μὴ μόνον ἀνιᾶσθαι, ἀλλὰ καὶ ἀνίεσθαι, ἵνα μὴ δύρκῃ πρὸς τὸν ἐν τῷ ζῆν πόνον· τοιαύτην μὲν οὖν ἡ θυμηδία παρὰ τῷ ποιητῇ εὑρίσκειν ἐστί· οἱ δὲ μετ' αὐτὸν εἰσαγόντες τὴν ἰωμῳδίαν, λόγοις αἰσχροῖς καὶ ἀκκαλύμμυοις εἰς πάσκυλον γέλωτα ἐχέσαντο, ὃκ αὖ ἔποιγν ἄμεινόν τι εὑρηκέναι. καὶ γὰρ τὰ ἐρωτικῶν δεῖ θέσεων μὴ λόγων ὅμοιον μὲν ἐκράτησε ἐπεμνήσθη, ὥσπερ ὁ ζεὺς φησιν· οὐ γάρ πώποτε μ' ὧδε θεᾶς ἔρος, οὐδὲ γυναικὸς, θυμὸν ἐνὶ στήθεσι πολυπλοχυβεις ἐδάμασσε. καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ ὧδε δ' ἑλένης· ὁ νέμεσις τρῶας τε μὴ δουρήμιδας ἀχαιὰς, τοῖν δ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν, μὴ ὅσα ἄλλα φιλῶσα, οἷά τ' ἄλλοι ποιηταὶ ἀκρατῶς μὴ ἀμέτρως ἁλισκομένους τοῦ πάθους τοῦ ἀνθρώπους ἐποίησαν. καὶ ταῦτα μὲν ὧδε πρὸς ταῦτα.

Εἰ δέ τι χαρίεν ἴδοι λόγων, μὴ τῶν ἀναγραμμάτων, ὅπερ εὑρέθη ὧδε τ' ἀγαλμάτων, καὶ αὖ πάλιν ὧδε τ' μνημάτων, σημαῖνον σωτόμως τ' τούτων τινὶ τετιμημένον. ἀλλὰ καὶ οὗτος ὁμήρου, ὅπου φησίν· Ἀνδρὸς μὲν τόδε σῆμα πάλαι κατατεθνειῶτος, ὃν ποτ' ἀριζήλοντα κατέκτανε φαίδιμος ἕκτωρ. καὶ πάλιν· ἕκτορος ἦδε γυνὴ, ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι τρώων ἱπποδάμων, ὅτε ἴλιον ἀμφεμάχοντο.

Εἰ δὲ καὶ ζωγραφίας διδάσκαλον ὅμηρον φαίη τις, ὃκ ἂν ἁμάρτανοι. καὶ γὰρ εἴπέ τις τ' σοφῶν, ὅτι ἔστιν ἡ ποιητικὴ ζωγραφία λαλοῦσα, ἡ δὲ ζωγραφία ποιητικὴ σιωπῶσα. τίς οὖν πρῶτος, ἢ τίς μᾶλλον ὁμήρου τῇ φαντασίᾳ τῶν νοημάτων, ἢ τῇ εὐφωνίᾳ τῶν ἐπῶν ἐκόσμησε θεοὺς, ἀνθρώπους, τόπους, πράξεις ποικίλας; ἀνέπλασε δὲ τῇ ὕλῃ τῶν λόγων καὶ ζωγραφίαν τοῖα, καὶ μάλισα τὰ ἀλκιμώτατα, λέοντας, σύας, πάρδαλεις, ὧν τὰς ἀφορμὰς καὶ διαθέσεις ἐπογράψας καὶ ἀνθρωπείοις πράγμασι παραβαλὼν, ἐδίδαξεν ἑκατέρας τὰς οἰκειότητας. ἐτόλμησε δὲ καὶ θεοῖς μορφὰς ἀνθρώπων εἰκάσαι. ὁ δὲ τὸν ἀσπίδα τοῦ ἀχιλλέως κατασκευάσας ἅφαιστος, καὶ γεωργοῦντας καὶ χρυσῷ γῆν, οὐρανὸν, θάλασσαν. ἔτι δὲ μέγεθος ἡλίου, καὶ κάλλος σελήνης, καὶ πλῆθος ἄστρων στεφανώσαντων τὸν ὠκεανὸν, καὶ πόλεις γε διαφόροις τρόποις καὶ τύχαις κατεσώσας, καὶ ζῶα μυκώμενα, καὶ φθεγγόμενα, τίνος ἂν φαίνοιτο τέχνης ποιότης λεπτουργοῦ τεχνικώτερος;

Ἰδωμεν δὲ καὶ ὧδε ἄλλα ἐνὸς ἐκ πολλῶν πραγμάτος, ὅτι ὁρωμένοις μᾶλλον, ἢ ἀκουομένοις ἔοικε τὰ ποιήματα. ὥσπερ οὖν καὶ τὰ τοιαῦτα, γε οἷς τὴν ἀλλὴν τοῦ ὀδυσσέως φρόνησιν, ὧδε φέρει τὰ περὶ πολυκλείας.

Τὴν χρυσῆν χείρεσι καταπρωίσαι λαβοῦσα, γυνὴ ἐπ' ὠκεανοῖο ῥοάων, πόδας δὲ πρόεικε φέρεσθαι. ἀψ δ' ἐτέρωσ' ἐκλίθη, τόδ' ὧδε χθονὸς ἀζέχυθ' ὕ-

in ipso facto deprehẽsi, reliquis dỹs risum mouerint, ita ut iucundis inter se salibus luserint. Quin et apud Procos luxu diffluentẽis Irus mendicus cum genero sissimo Vlysse lucta decertans, & in ipso facto ridiculus apparens introducitur In uniuersum nanq; hominis naturæ familiare est, ut nõ solùm intendatur, sed etiam remittatur, uti ad labores in uita sustinendos par sit. Eiusmodi quidem animi oblectatio apud Poetam inuenitur. Porrò quũ hi qui post ipsum Comœdiam inuexerunt, uerbis turpibus & apertis ad risum ciendum usi sint, nemo illos melius quiddam inuenisse dixerit. Homerus enim amatoriarum affectionum & orationum modestè commeminit, ut quando Iupiter ait, Nunquam animum cepit Veneris mihi filius imum, & cætera. Et de Helena: Nõ mirum est Phrygios, æratos atq; Pelasgos, Pro tali muliere diu decernere ferro. & his similia. Alij uerò Poetæ, homines hoc affectu incontinentius ac immodestius capi finxerũt. Atq; hæc quidẽ hactenus.

Habent autem & epigrammata iucundam orationis speciem, quæ in statuis, ac deinde in monumentis inuenitur, succinctè eũ denotãs, qui aliquo eorũ honoratus fuerit. Atqui et istud Homeri est, ubi ait: Deepigrammatis.

Continet hoc ce sepulchrum hominem, quem strenuè agentem Magnanimus quondam occidit Priameius Hector. Et rursus: Hectoris est coniunx, equites qui fortia gessit Troiugenas inter, tutantẽis Ilion altum. Cæterum si quis dicat Homerum picturæ magistrum, nequaquã errauerit. Quum enim quispiam è sapientibus dixerit, poeticam esse loquentem picturã, & picturam esse tacens poema, quis primus, aut quis plus quàm Homerus, deos, homines, loca, et uaria gesta, sensuum imaginatione aut uerborum lenocinio ornauit? Effinxit autem & per dicendi materiam animantia omnifaria, & ualidissima quæq;, leones, sues, pardos: quorum impetus & affectiones describens, ac humanis rebus comparans, utrasque proprietates ostendit. Ausus est autem & dỹs homi num formas tribuere. Porrò Vulcanus clypeum Achilli fabre faciens, ac terram, cœlum, mare auro insculpens: præterea solis magnitudinem, lunæ uenustatem, & siderum (quæ totum cœlum ornant) multitudinẽ, ac urbeis uarijs moribus ac fortuna utenteis, deniq; animalia quæ mouentur & loquuntur, quo tandem huiusmodi artis opifice non uidetur artificiosior? Picturæ.

Videamus autem et in alio uno è multis exemplo, quòd poemata ijs magis conformia sint quæ uisu, quàm quæ auditu percipiuntur. Qualia sunt hæc, in quibus Vlyssis cicatricem narrans, ea quæ ab Euryclea fiunt inducit:

Hanc anus arripiens manibus pronisque fouensque,
Agnouit, reijcitque pedem: qui lapsus in undam
Cum sonitu, effudit lympham, totumque lebetem.

Lætitia

Lætitia atq; dolor simul hanc tum cœperat ingens,
Et lacrymis maduere genæ, & uox faucibus hæsit.
Postea sed mulcens barbam, compellat Vlyssem:
Haud dubium, quin sis soboles mea, charus Vlysses,
At te non prius agnoui, quàm uulnus herile
Attigeram. hæc dicens, aspexit Penelopeam,
Significare uolens, &c.

Hic enim, etiam ijs quæ in picta tabula monstrantur, et ob oculos ponuntur, apparent plura, quæ non uisu, sed sola cogitatione comprehendi queunt: ut est pedis præstupore dimissio, ærei lebetis sonitus, aqua effusa, aniculæ cum tristicia gaudium, eiusdem ad Vlyssem uerba, deniq; quæ ad Penelopen respiciens, dicere conata est.

Multa præterea & alia graphicè apud poetam demonstrantur, quæ in ipsa lectione spectare licet.

Hic tempus est ut orationem finiam, quam uelu-
Peroratio. *ti coronam è florido & uariegato contextam prato, Musis dedicamus. Nec nobis curæ fuerit, si quis reprehendat, quòd quum Homeri poemata rerum malarum argumentum contineãt, ei rationes physicas, ciuiles, morales, & uarias scientias attribuam. Necessum enim poetæ fuerat, gesta admiranda et perturbationes, & mores diuersos ponere. Quandoquidem bona per se simplicia, uniusmodi, ac omnibus obuia sunt. Quæ autẽ malis intermixta, multas habent mutationes, & omnimodas dispositiones, ex quibus rerum materia conflatur: in qua deterioribus adiectis, meliorum cognitio & electio facilior fit. Et in summa, istiusmodi argumentum, Poetæ occasionem mouendi omnis generis sermones suppeditauit: idq; partim sub sua, partim sub aliena persona, ita ut lectoribus per hæc multum commodauerit. Quo autem pacto non omnem uirtutẽ Homero acceptam feremus? cum in & ea quibus ipse non multum operæ posuit, posteri in eius poematibus perpendãt: dum uidelicet quidam ad uaticinium, eius uersibus, tanquam oraculis diuinis utuntur: quidam uerò eos transpositos & consutos, alijs sibi argumentis propositis assumunt.*

FINIS.

λως. τὴν δ' ἄμα χαρμα, καὶ ἄλγος ἑλε φρένα, τῶ δ' ἐ οἱ ὄσσε. δακρυόφιν πλῆσθεν, θαλερὴν δ' ἐ οἱ ἐρέθε φωνὴν. ἀψ μιλὸν ἦ γηνέι, ὀδυσσῆα προσέειπεν· ἦ μαλ' ὀδυσσεύς ἐσσι φίλον τέκος, οὐδέ σ' ἔγωγε πρὶν ἔγνων, πρὶν πάντα ἄνακτ' ἐμὸν ἀμφαφάασθαι. ἦ, καὶ πηνελόπειαν ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσι, πεφραδέειν ἐθέλουσα. καὶ τὰ ἑξῆς.

Ενταῦθα γὴ καὶ τῶ γὴ πίνακι γραπτῶ δεδεγμένων τῶν τοῦ πρ ὀφθαλμοὺ πεσεῖν δυναμένων, ἐμφαίνεται πλέω τὰ μηδὲ τῇ ὄψι ἔτι καταληπτά, ἀλλὰ τῇ νοήσι μόνη. ἥτε δῆα τοῦ ἐκπλῆξιν ἄφεσις τοῦ ποδὸς, καὶ ὁ ψόφος τ χαλκῆ, καὶ τὸ ἐκχεόμενον ὕδωρ, καὶ γραὸς λύπη τε ἅμα καὶ χαρὰ, καὶ τὰ ῥηθέντα πρὸς τ ὀδυσέα, καὶ ἃ πρὸς τοῦ ὠμοβόλου ἀκρβλέψαντα εἰπεῖν ἐμέλησε.

Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα γραφικῶς πρὸ ὀφθ ποιητὴς δείκνυται, ἅπερ γὴ αὐτῇ τῇ ἀναγνώσι θεάσασθαι γένεσιν.

Ενταῦθα καιρὸς καταπαύειν τ λόγον, ὃν ὡσπερεὶ στέφανον ἐκ λειμῶνος πολυανθοῦς καὶ ποικίλου πλέξαντες, ταῖς μούσαις ἀναθήσομεν. καὶ οὐκ αὖ φροντίσαιμεν εἴ τις ὠνατιμήσειεν, ὅτι πονηρῶν πραγμάτων ὑπόθεσιν ἐχόντων τ τοῦ ὁμήρου ποιήσεων, πρόσαπτόμεν αὐτῷ λόγους φυσικοὺς, πολιτικοὺς καὶ ἠθικοὺς, καὶ ὡσαύτως μαθήματος ποικίλας. ἀνάγκη μὲν γὰρ ἦν τοῦ ποιητῆ πράξεις πρὸς λόγους, καὶ πάθη καὶ ἤθη διαφόρα ὑποτίθεσθαι· ἐπεὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ καθ' ἑαυτὰ ἁπλᾶ ὄντα καὶ μονοειδῆ, καὶ ἀκατασκεύαστα· τὰ δὲ πρὸς κακοῖς ἀναμεμιγμένα, πολλὰς ἔχει τροπὰς, καὶ παντοίας διαθέσεις, ἐξ ὧν ἡ ὕλη τῶν πραγμάτων συνίσταται. γὴ ἡ πραγματευομένου τῶν χειρόνων, ἡ τῶν ἀμεινόνων γνῶσις καὶ αἵρεσις ῥᾴων καθίσταται. καὶ τὸ ὅλον ἡ ἰδιώτη ὑπόθεσις πρόσεχε ἀφορμὰς τοῦ ποιητῆ παντοδαπὰς λυπῆσαι λόγους, οὓς μὲν ἀπ' αὐτοῦ, οὓς δ' ἐκ τ εἰσαγομένων προσώπων, ὡς τε τῶν ἐκ τούτων ὠφέλειαν, πρὸς γνῶσιν χάνοσι πρᾶξαι, ὡς δὲ ὃν αὖ πᾶσαν ἀρετῶν ἀναθεωμεν ὁμήρου· ὅπου καὶ ὅσα αὐτὸς μὴ ἐπιτηδεύσει, ταῦτα οἱ ὧν γνώμενοι φ πρὸς ποιήμασιν αὐτοῦ κατηγόησαν, καὶ χρῶντ μὲν τινες πρὸς μαντείαν πρὸς ἔπεσιν αὐτοῦ, καθάπερ τοῖς χρησμοῖς τοῦ θεοῦ. ἄλλοι δὲ ἑτέρας ὑποθέσεις προθέμενοι, ἁρμόζουσιν ἐπ' αὐτὰς τὰ ἐπη μεταλαμβάνοντες, καὶ συνείροντες.

ΤΕΛΟΣ.

BASILEÆ, EX OFFICINA
HÆREDVM NICOLAI BRYLINGERI,
Anno Salutis M. D. LXVII.
Menſe Martio.